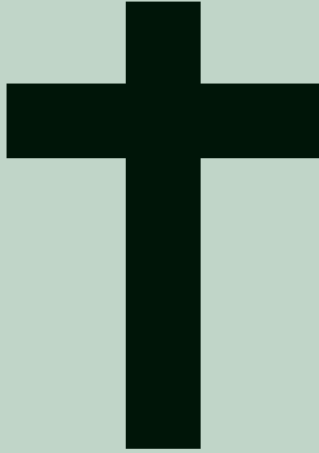

Biblu Ala ta Kuma

Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8

Contents

Matiyu	1
Marika	54
Luka	89
Yuhana	147
Ciradenw ta Kewalew	187
Romukaw	238
Korentikaw folo	262
Korentikaw flanan	285
Galasikaw	300
Efesikaw	309
Filipikaw	317
Kolosikaw	324
Tesalonikikaw folo	330
Tesalonikikaw flanan	336
Timote folo	339
Timote flanan	346
Tite	351
Filemon	354
Heburuw	356
Yakuba	374
Piyeri folo	381
Piyeri flanan	388
Yuhana folo	392
Yuhana flanan	398
Yuhana sabanan	400
Zude	402
Yirari	405
Zaburuw	431

MATIYU KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE Kitabu faamucogo

Nin kitabu ye Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* kitabu folo ye, min b'a yira an na ko Ala tun ka Kisibaga min layiri ta, ko Yesu Kirisita le ye o kisibaga* ye. Ka kaɓa ni mogo caman ta miiriya ye, Matiyyu le kera nin kitabu sebebaga ye. Matiyyu tun ye ninsaraminabaga ye; a tun be wele fana ko Levi. Kitabu sebebaga ka Layirikoro ta cirayakuma biwolonfla ɗogon sebe, k'a yira an na ko Ala tun ka layiri minw ta, ko o layiriw dafara Yesu Kirisita sababu ra; ale le ye Kisibaga ye, ani Den min bora Ala yere ra*. Ni a fora ko Yesu ye Ala den ye, o be a ta Alaya le yira. Matiyyu ta kitabu be Yesu Kirisita ta kow lakari an ye, k'a ta a worowagati ra, ka taga a bla a ta kuma laban na, a ka min fo a ta karamogodenw ye. Nka Yesu Kirisita ta kow bee ma sebe nin kitabu kono; a sebebaga ka ko minw ye, ani a kera minw seere ye, a ka o le fo an ye.

A be Yesu ta waajuriw taran taranyoro looru; o waajuriw be Ala ta Masaya* ko nafa an ye:

1. Waajuri min kera kuru kan (5-7)
2. Waajuri min kera ka karamogoden tan ni fla karan (10)
3. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya ko yira (13)
4. Waajuri min kera ka karamogodenya koro yira (18)
5. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya nawagati yira (24-25)

Kitabu konokow

- Yesu worocogo ni a ta buruju (1-2)
- Yesu batizeriko ni a ta korobori (3-4)
- Yesu ta kabakow ni ta waajuriw (5-17)
- Yesu ka karamogodenya koro yira (18)
- Yesu boto Galile ka taga Zeruzalemu (19-23)
- Yesu ka Ala ta Masaya nacogo fo (24-25)
- Yesu sacogo ni a kunucogo (26-28)

Yesu ta buruju

(Luka 3.23-38)

¹ Yesu Kirisita ta buruju ye nin ye. Yesu bora Dawuda ta duruja ra, Dawuda bora Iburahima ta duruja ra.

² Iburahima tun ye Isiyaka face ye.

Isiyaka tun ye Yakuba face ye.

Yakuba tun ye Zuda face ye, ani Zuda balemacɛ tow.

³ Zuda tun ye Peresi ni Zara face ye. O bamuso togo tun ye ko Tamari.

Peresi tun ye Esiromu face ye.

Esiromu tun ye Aramu face ye.

⁴ Aramu tun ye Aminadabu face ye.

Aminadabu tun ye Naasun face ye.

Naasun tun ye Salimon face ye.

⁵ Salimon tun ye Boozi face ye. A bamuso tun ye Rahabu ye.

Boozi tun ye Obedi face ye. A bamuso tun ye Ruti ye.

Obedi tun ye Yese face ye.

6 Yese tun ye masace Dawuda face ye.

Masace Dawuda tun ye masace Sulemani face ye; a bamuso tun ye Huri ta muso ye.

7 Masace Sulemani tun ye Robohamu face ye.

Robohamu tun ye Abiya face ye.

Abiya tun ye Asafu face ye.

8 Asafu tun ye Yosafati face ye.

Yosafati tun ye Yoramun face ye.

Yoramun tun ye Oziyasi face ye.

9 Oziyasi tun ye Yotamu face ye.

Yotamu tun ye Akazi face ye.

Akazi tun ye Ezekiyasi face ye.

10 Ezekiyasi tun ye Manase face ye.

Manase tun ye Amõn face ye.

Amõn tun ye Yoziyasi face ye.

11 Yoziyasi tun ye Yekoniya face ye, ani Yekoniya bailemace tow. O wagati le ra, o ka Izirayelimõgow mina ka taga ni o ye jonya ra Babilõni jamana ra.

12 Izirayelimõgow taganin ko Babilõni: Yekoniya tun ye Salatiyeli face ye.

Salatiyeli tun ye Zorobabeli face ye.

13 Zorobabeli tun ye Abiyudi face ye.

Abiyudi tun ye Eliyakimu face ye.

Eliyakimu tun ye Azõri face ye.

14 Azõri tun ye Sadõki face ye.

Sadõki tun ye Akimu face ye.

Akimu tun ye Eliyudi face ye.

15 Eliyudi tun ye Elehazari face ye.

Eleyazari tun ye Matan face ye.

Matan tun ye Yakuba face ye.

16 Yakuba tun ye Yusufu face ye.

Yusufu muso togo le tun ye ko Mariyamu. O Mariyamu togo le ka Yesu woro, min be wele ko Kirisita*.

17 Ayiwa, k'a damina Iburahima ra fo ka taga se Dawuda ma, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Dawuda ra fo ka taga se Izirayelimõgow minawagati ma ka taga jonya ra Babilõni jamana ra, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Izirayelimõgow minawagati ra ka taga Babilõni fo ka taga se Kirisita ta wagati ma, duruja tan ni naani le temena fana.

Yesu worocogo

(Luka 2.1-7)

18 Ayiwa, Yesu Kirisita worocogo kera tan le: Mariyamu min kera a bamuso ye, ale tun ye Yusufu ta maminamusu le ye; nka Mariyamu nana konõ ta Nin Saninman* baraka ra k'a sorõ a ni Yusufu ma jen folõ. 19 A maminace Yusufu tun ye mõgownuman ye minke, ani a tun t'a fe ka Mariyamu togo cen minke, a ko a be o furu ko dabra dogo ra. 20 Ka Yusufu to o kow miiri ra, a nana Matigi ta meleke do ye siko ra; meleke k'a fo a ye ko: «Yusufu, Dawuda mamaden, i kana siran ka Mariyamu ta k'a ke i muso ye, sabu a ka konõ min ta, o bora Nin Saninman ta sebagaya le ra. 21 A bena dence le woro; i bena a togo la

ko Yesu*, sabu ale le bena a ta mɔgɔw kisi ka bɔ o ta jurumunw na.»
 22 O kow bɛɛ kera minke, Matigi Ala ta cira tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko:

23 «Sunguru bena kɔnɔ ta ka dence woro,
 o bena a tɔgɔ la ko Emanuweli.»

(Emanuweli, o kɔrɔ le ye ko Ala bɛ ni an ye). 24 Yusufu wurira sunɔgɔ ra minke, Matigi ta melekɛ ka min fɔ a ye, a ka o kɛ. A ka Mariyamu ta ka na a ta so, ka a kɛ a muso ye. 25 Nka Yusufu ma jɛn ni a ye fɔ ka taga Mariyamu jigiwagati se; a jigira dence ra, Yusufu ka a tɔgɔ la ko Yesu.

2

Lɔnnikebagaw ka Yesu kopininka

1 Yesu worora o cogo le ra Betilɛhemu, Zude mara ra. A kera masacɛ Herodi* ta tere le ra. O wagati le ra, lɔnnikebaga dɔw bɔra terebɔyanfan na ka na Zeruzalɛmu, 2 ka na mɔgɔw jininka ko: «Yahudiyaw ta masacɛ min worora sisan, a bɛ min? An ka a ta lolo ye terebɔyanfan na, an nana ka na a bato.» 3 Masacɛ Herodi ka o kuma mɛn minke, o ko ka ale ni Zeruzalɛmukaw bɛɛ hakiri jagami. 4 Masacɛ ka jamana sarakalasebagaw kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* bɛɛ lajɛn ka o jininka ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o ka kan ka woro min le? 5 Olugu ko masacɛ ma ko a ka kan ka woro Betilɛhemu le, Zude mara ra, ko sabu cira dɔ ka o le sebe, ko Ala ko:

6 «Ayiwa, ele Betilɛhemu, ele min bɛ Zude mara ra,
 i ma kɛ Zude duguw bɛɛ ra fitini ye dɛ!

Sabu kuntigi dɔ bena bɔ i ra

min bena kɛ ne ta siya Izirayelimɔgɔw kɔrɔsibaga ye.»

7 Herodi ka o mɛn minke, a ka lɔnnikebagaw wele dogo ra ka o jininka kosebe ko o ka lolo ye wagati juman kelen le ra. 8 O kɔ, a ka lɔnnikebagaw bla ka taga Betilɛhemu, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga jininkari kɛ kosebe den ta ko ra; ni aw k'a ye, aw ye na a fɔ ne ye, janko ne fana ye taga a bato.»

9 Lɔnnikebagaw ka masacɛ ta kumaw mɛn minke, o tagara. O tagatɔ, o tun ka lolo min ye terebɔyanfan na, o lolo kelen blara o na. Den tun bɛ yɔrɔ min na, lolo tagara se o yɔrɔ kunna minke, a lɔra.

10 Lɔnnikebagaw ka lolo ye minke, o jusu diyara kosebe. 11 O donna bon kɔnɔ. O ka den ye, ani a bamuso Mariyamu. O ka o kinbiri gban ka den bato. O kɔ, o ka o ta minanw dayɛɛ ka sanin ni wusunan di den ma, ani turu kasadiman min tɔgɔ ye ko miri. 12 O kɔ, o sekɔtɔ, Ala k'a yira o ra siko ra ko o kana se Herodi fɛ yi tuun. O ka sira wɛrɛ ta ka taga o ta jamana ra.

Yusufu ka Mariyamu ni Yesu ta ka taga Misiran

13 Ayiwa, lɔnnikebagaw taganin kɔ, Matigi ta melekɛ dɔ k'a fɔ Yusufu ye siko ra ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta ka bori ka taga ni o ye Misiran, ka to yi fɔ ni ne nana a fɔ i ye lon min na ko i ye na; sabu Herodi* bɛna den yɔrɔɔpini ko a bɛ a faga.» 14 Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta su fɛ, o ka taga dogo Misiran. 15 A tora Misiran

* **1:21** 1.21 Yesu tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Kisibaga. **1:23** 1.23 Nin kuma fɔra Ezayi 7.14. **2:6** 2.6 Nin kuma fɔra Mise 5.1.

fɔ ka taga Herodi sa. O kera minke, cira dɔ tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko:

«Ne ka ne dence wele ka bɔ Misiran.»

Masace Herodi dimina ka den caman faga

¹⁶ Ayiwa, Herodi* nana a ye ko lɔnnikeɓagaw ka ale janfa minke, a dimina koseɓe. A ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Betilehemu dugu kɔnɔ, ani a mara ra, ko dence o dence, ni a si ma teme san fla kan, ko o ye olugu bee faga. A ka o ke ka kapa ni lɔnnikeɓagaw ta lolo yetuma ye, ani o tun ka min fɔ a ye. ¹⁷ O cogo ra cira Yeremi tun ka min fɔ, o kera can ye, ko:

¹⁸ «Kan dɔ bɔra Rama dugu kɔnɔ,
kasikan ni kulekan caman;
Raseli le be kasira a ta denw kosɔn.
A ma sɔn mɔgɔ si ye a jusu saaro,
sabu a denw fagara.»

Yusufu bɔra Misiran ka seko Izirayeli jamana ra

¹⁹ Herodi* nana sa minke, Matigi ta meleke dɔ ka a yere yira Yusufu ra siko ra, ka Yusufu to Misiran. ²⁰ Meleke ko a ma ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta, aw ye seko Izirayeli* jamana ra, sabu mɔgɔ minw tun be den jinina ka a faga, olugu sara.» ²¹ Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta, o ka seko ka taga Izirayeli jamana ra. ²² Nka Yusufu nana a men minke ko Arikilayosi le sigira masaya ra Zude mara ra a face Herodi nɔ ra, a siranna ka taga Zude mara ra. Ala ka a lasomi siko ra tuun minke, a tagara to Galile mara ra. ²³ O tagara sigi dugu dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Nazareti. O kera minke, ciraw tun ka kuma min fɔ Yesu ta ko ra, o kera can ye, ko: «A bena wele ko Nazaretikace.»

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Marika 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Ayiwa, wagati dɔ nana se, Yuhana Batizerikebaga ka a yere yira Zude kongokolon kɔnɔ, ka to ka waajuri ke. ² A tun b'a fora mɔgɔw ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumunw na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.» ³ Cira Ezayi tun ka Yuhana Batizerikebaga le ko fɔ, ko:

«Mɔgɔ dɔ bena peren kongokolon kɔnɔ k'a fɔ ko:

«Aw ye sira laben Matigi ye,
ka siradenninw bee lateren a ye.» »

⁴ Yuhana ta derege tun ye nɔgɔmesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru dɔ le ye. A tun be tɔnw, ani kongokɔnɔli le domu. ⁵ Zeruzalemu dugumɔgɔw, ani Zude mara mɔgɔw bee, ani Zuriden koba lamini mɔgɔw bee tun be nana Yuhana fe; ⁶ o tun be lo o ta jurumunw na k'a fɔ a ja na; Yuhana tun be o batize Zuriden koji ra. ⁷ Yuhana k'a ye ko Farisi* caman ni Sadusi* caman be nana ka na batize minke, a ko o ma ko: «Aw fɔnfɔnninw! Jɔn le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata ja? ⁸ Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemana. ⁹ Aw kana a miiri dɔrɔn k'a fɔ ko: «Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!» Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fɔ aw ye ko Ala be se ka

hali nin kabakuruw yelema ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ¹⁰ Jende tara yiriw liliw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te dennuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra. ¹¹ Ne koni be aw batize ji dama le ra, k'a yira ko aw nimisara ka lo aw ta jurumun na. Nka min bena na ne ko fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Ne te se k'a fo ko ne be hali a ta sanbara bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹² A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a jaga bo jagon na. A be simankise ke a ta bondo konon. Nka fen o fen kera jaga ye, a bena o bee jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

Yesu batizeriko
(Marika 1.9-11; Luka 3.21-22)

¹³ Ayiwa, Yesu bora Galile mara ra ka na, ko a bena batize Yuhana fe Zuriden koba ra. ¹⁴ Nka Yuhana ma son. A ko Yesu ma ko: «Ne min tun ka kan ka taga batize ele fe, ele be nana ne fe wa?» ¹⁵ Yesu ka a jaabi ko: «A to a ye ke ten sisan folo, sabu o cogo le ra an bena Ala sago ke k'a dafa.» Yesu ka o fo minke, Yuhana ka a batize. ¹⁶ Yesu batizenin ko doron, a bora ji ra. Sankolo dayelera. A ka Ala Nin jigito ye i ko jenetugani ka na sigi a kan. ¹⁷ Kumakan do bora sankolo konon ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali.»

4

Setana ko a be Yesu korobo
(Marika 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ O kow bee ko fe, Nin Saninman* blara Yesu ja ka taga ni a ye kongokolon konon, janko Setana ye a korobo k'a fle. ² Yesu ka tere binaani ni su binaani ke, a ma domuni ke. O ko, kongo ka a mina. ³ Setana gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, a fo nin kabakuruw ye ko o ye yelema ka ke buru ye ke!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konon, ko: <Domuni dama le te mogo baro, nka kuma min o min be bo Ala da ra, o le fana be mogo baro.> »

⁵ O ko, Setana ka Yesu ta ka taga ni a ye Zeruzalemu, dugu saninman konon, ka taga a layelen ka a lo Alabatosoba kunna, ⁶ k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, i pan ka i cun dugu ma, sabu a sebera Kitabu konon, ko: <Ala bena i ko fo a ta melekew ye, o bena i ta o boro konon, janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> » ⁷ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konon fana ko: <I man kan k'a fo ko i be i Matigi Ala korobo.> »

⁸ O ko, Setana tagara ni a ye kuru jamijanba do kunna. A ka dununa jamanaw bee yira a ra, ani o cerna bee, ⁹ k'a fo a ye ko: «Ni i ka son ka i kinbiri gban ne koron ka ne bato, ne bena nin fenw bee di i ma.» ¹⁰ Yesu ko a ma ko: «Taga ka bo ne koron Setana! Sabu a sebera Kitabu konon, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato ka baara ke ale kelenpe ye.> » ¹¹ A kera ten minke, Setana tagara ka bo a koron. Yesu mako tun be fen minw na, meleke dow nana o ke a ye.

Yesu be waajuri ke Kaperinahumu
(Marika 1.14-15; Luka 4.14-15)

¹² Yesu nana a men tuma min na ko o ka Yuhana Batizerikebaga mina ka a bla kaso ra, a tagara Galile mara ra. ¹³ Nka a ma to Nazareti; a tagara to Kaperinahumu. O dugu siginin be Galile bada ra, Zabalun ni Nefitali mara ra. ¹⁴ A kera o cogo ra minke, cira Ezayi tun ka min fo, o kera can ye, ko:

¹⁵ «Zabalun mara ni Nefitali mara, o yoro minw be Galile ba kere fe, Zuriden ba ko fe, siya were mogow* be Galile min konon.

¹⁶ Mogow minw tun siginin be dibi ra, yeelenba bora olugu kan. Minw tun siginin be saya jamana dibi ra, yeelen do bora olugu ye.»

¹⁷ Yesu ka waajuri damina o wagati le ra. A tun b'a fora mogow ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumun na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.»

Yesu ka jegeminabaga naani wele

(Marika 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ Yesu temeto Galile bada ra, a ka balemace fla ye: Simon min be wele ko Piyeri, ani a balemace Andere. O tun be jo firira ji ra, sabu o ta baara tun ye jegemina le ye. ¹⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne ko, aw tun be jega mina cogo min na, ne bena aw karan aw ye mogow jini ten.» ²⁰ O yoronin bee, o ka o ta jow to yi ka tugu Yesu ko. ²¹ A tagara na fe tuun, a ka balemace fla were ye. O tun ye Zebede dence Yakuba ni a balemace Yuhana ye. O tun siginin be o ta kurun konon, o ni o face Zebede, o be o ta jow karanna. ²² Yesu ka o wele. O yoronin bee, o bora ka o face to kurun konon ka tugu Yesu ko.

Mogow caman ka Yesu ko men Galile

²³ Yesu tun be taga Galile mara bee ra. A tun be mogow karan karansow* konon, ka Ala ta Masaya* ta Kibaro Diman* ko waajuri ke mogow ye, ka mogow keneya ka bo o ta banaw, ani o ta tcorow ra. ²⁴ Yesu tgo sera fo Siri jamana bee ra. O tun be na ni banabagatow bee ye a fe, ani tcoro tun be minw na, ani jinatow, ani kirikirisiyentow, ani muruguw; o tun be na ni olugu bee ye a fe, a tun be o bee keneya. ²⁵ Jamaba tun tugura a ko; dow bora Galile mara ra, dow bora Dekapoli* mara ra, dow bora Zeruzalemu, dow bora Zude, dow bora fo Zuriden kofeduguw ra.

5

Mogow minw ta jana

(Luka 6.20-23)

¹ Ayiwa, Yesu ka jama ye minke, a yelenna ka sigi kuru do kan; a ta karamogodenw gbarara a koron. ² A ka ke o karan ye; a ko:

³ «Minw k'a lon ko ni Ala te, ko se te olugu ye, olugu ta jana, sabu olugu ninyoro bena ke sankolo Masaya* ra.

⁴ Minw jusu kasinin lo, olugu ta jana, sabu Ala bena o jusu saaro.

⁵ Minw sabarinin lo, olugu ta jana, sabu Ala bena dugukolo di o ma cen ye.

⁶ Terenninya logo be minw na i ko domuni ni ji, olugu ta jana, sabu o bena terenninya soro.

⁷ Minw be makari o magogogonw na, olugu ta jana, sabu Ala bena makari o ra fana.

⁸ Minw jusu saninyanin lo, olugu ta jana, sabu o bena Ala ye.

⁹ Minw be hera ladon o ni o magogogonw ce, olugu ta jana, sabu o bena wele ko Ala denw.

¹⁰ Minw be tcorora magow boro sabu o be Ala sago ke, olugu ta jana, sabu sankolo Masaya ye o ta ye.

¹¹ Ni magow be aw neni, ka aw tcoro, ka kojugu suguya bee la aw kan, ne togo koson, aw ta jana. ¹² Aw ye jagari ka ninsondiya, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. Sabu cira minw temena aw ja fe, o ka olugu fana tcoro ten le.»

Dununa ta kogo ni dununa ta yeelen

(Marika 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ «Ayiwa, aw le ye dununa ta kogo ye. Nka ni kogo timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? A te se ka ke foyi ye tuun fo ka a firi kene ma, magow temeto b'a dondon. ¹⁴ Aw le ye dununa ta yeelen ye. Dugu min siginin be kongori kan, o te se ka dogo. ¹⁵ Mogo si te fitina mana bon kono ka fiye biri a kunna. I b'a bla fitinablayoro le ra; ni o kera, a yeelen be se bonkonmogow bee ma. ¹⁶ Ayiwa, aw ta yeelen ye bo ten fana magow ja na, k'a to o ye aw ta kewalepumanw ye; ni o kera, aw Fa Ala min be sankolo ra, o bena o bonya.»

Yesu be sariya ni ciraw ta kuma dafa

¹⁷ Yesu ko: «Aw kana a miiri ko ne nana ka na sariya* ban, walama ka ciraw ta kumaw sa de! Ne ma na o sa, ne nana o dafa le. ¹⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko fo ka taga sankolo ni dugukolo wuri, hali Ala ta sariya tomi kelen, walama a seberiden kelen tena bo a no ra, fo ka taga se fen bee laban ma. ¹⁹ O le koson ni mogo min ka hali sariya bee ra fitini kelen cen, ani ka magow karan ko o ye o jagon ke, o tigi bena ke bee ra fitini ye sankolo Masaya* ra. Nka ni mogo min ka sariya sira tagama, ani ka tow karan a ra ten fana, o tigi bena ke mogoba ye sankolo Masaya ra. ²⁰ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ta terenninya ma teme sariya karamogow* ni Farisiw* ta kan, aw tena don sankolo Masaya* ra fiyewu.»

Mogofaga ni benbariya

²¹ «Aw derira k'a men ko Ala k'a fo aw bemaw ye ko: <I kana mogo faga; ko ni mogo min ka mogo faga, kiti be ben o tigi kan.> ²² Nka ne koni b'a fo aw ye ko hali ni i ka dimi doron le i balema koro, kiti ka kan ka ben i kan. Ni mogo min ka a balema neni doron le ko a mogokolon, kititigebagaw ka kan ka kiti tige o tigi kan. Ni mogo do ko a balema ma ko a naloman, o tigi ka kan ka firi jahanama tasuma ra. ²³ O koson, ni i nana sarakaboyoro ra ko i be na i ta saraka bla sarakabonan kan, ka i to o yoro ra, ni i hakiri ka jigi a ra ko ko do be i ni i balema ce, ²⁴ i

ka kan ka i ta saraka to sarakabonan koro yi, ka taga o ko janabo i ni i balema ce folo. O ko, i be soro ka na i ta saraka di Ala ma.

²⁵ «Ni i ni mogo do be kerera; ni o tigi ko a be taga ni i ye fagamaw fe, i ka kan ka teliya ka kuma ka ben ni a ye ka aw to sira ra; ni o te, ni a tagara i don kikitigebagaw boro, olugu be i di kasobon korosibaga ma, o be i bla kaso ra. ²⁶ Ni i koni donna o yoro ra, ne b'a fo i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bee sara ka ban pewu, i te bo kaso ra fiyewu.»

Jeneya ni furu

²⁷ «Aw derira k'a men ko Ala k'a fo aw bemaw ye ko: <I kana jeneya ke.> ²⁸ Nka ne b'a fo aw ye ko ni i ka do ta muso fe, ka jabo a fe doron, i ka jeneya ke ni o muso ye ka ban i jusukun na. ²⁹ O koson ni i kininboroyanfan jaden le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka a firi. Sabu ka bono i farikolo yoro kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga firi jahanama konon. ³⁰ Ni i kininboro le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka a firi yorojan. Sabu ka bono i farikolo yoro kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga jahanama konon.»

Yesu ko furu man kan ka sa

(Matiyu 19.9; Marika 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ «A fora ko: <Ni mogo min b'a fe ka a muso bla, a ye furusasebe di a ma.> ³² Nka ne koni b'a fo aw ye ko ni ce o ce k'a muso bla, k'a soro a tun te ce were fe, o tigi ka o muso bla jeneya siran le kan. Ni ce min fana ka muso furusanin ta, o ce be jeneya le kera.»

Mogo man kan ka kari foyi ra

³³ Yesu ko: «Aw derira k'a men fana ko Ala k'a fo aw bemaw ye ko: <I kana kari ka layiri ta, ni i ma a dafa; nka ni i ka layiri ta Ala ye, i ka kan ka a dafa.> ³⁴ Nka ne ko, ko aw kana kari yere le fiyewu: aw kana kari sankolo ra, sabu Ala sigiyoro lo; ³⁵ aw kana kari dugukolo ra, sabu o ye a senblayoro ye, aw kana kari Zeruzalemu na, sabu Masaba Ala ta dugu lo. ³⁶ Aw kana kari aw yere kunkolo ra, sabu kunsigi minw be aw kun na, aw te se ka o do gbe, walama ka o do fin. ³⁷ Ni o ka aw jininka, aw ye a fo <Onhon, o lo,> walama <On-on, o te,> ka dan o ma. Aw be fen o fen fara o kan, o be bo Setana le ra.»

Sabari ni kanuya

(Luka 6.29-30)

³⁸ Yesu ko: «Aw derira k'a men ko a fora ko: <Ni min ka mogo ja ci, o ta ka kan ka ci a jagon ye; ni min ka mogo jin bon, o ta ka kan ka bon a jagon ye.> ³⁹ Nka ne ko, ko ni mogo ka i darabo, i kana kere ke ni a ye. Ni mogo ka i fata i kininboro ye ra, i ye to kelen fana lo a ye. ⁴⁰ Ni mogo ka i mina fanga ra ko a be taga ni i ye fagamaw fe i ta deregedennin koson, i ta deregeba fana to a boro. ⁴¹ Ni mogo ka i jagboya ko i ye kilo kelen tagama ke ni a ye, a ke kilo fla ye. ⁴² Ni mogo ka i daari fen na, a son. Ni mogo do ko, ko a be i ta fen singa, i kana ban.»

5:27 5.27 Nin kuma fora Bori 20.14; Sariya 5.18. 5:31 5.31 Nin kuma fora Sariya 24.1.
5:33 5.33 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.2; Jateri 30.3; Sariya 23.22-24. 5:38 5.38 Nin kuma fora Bori 21.24; Sarakalasebagaw 24.20; Sariya 19.21.

Yesu ko an ye an juguw kanu

(Luka 6.27-28,32-36)

⁴³ «Aw derira k'a men ko a fora ko: <I ka kan ka i mɔgɔɔnɔn kanu ka i jugu kɔninya.> ⁴⁴ Nka ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu. [Mɔgɔ minw be aw danga, aw ye dugawu ke olugu ye, aw ye kɔɔnuman ke aw kɔninyabagaw ye.] Minw be aw minako juguya, ka aw tɔɔrɔ, aw ye Ala daari olugu ye. ⁴⁵ Ni aw be o ke, o le bena aw ke aw Fa Ala ta denw ye, o min be sankolo ra; sabu ale le be tere bɔ mɔgɔjuguw, ani mɔgɔɔnumanw ye. A be sanji ben mɔgɔ terenninw, ani mɔgɔ terenbariw ye. ⁴⁶ Ni o tɛ, ni aw be aw kanubagaw dɔɔn le kanu, aw bena mun baraji wɛɛ le sɔrɔ o ra? Ninsaraminabagaw be o le ke fana. ⁴⁷ Ni aw be aw balemaw dɔɔn le fo, o ye koba ye wa? Hali siya wɛɛ mɔgɔw be o le ke fana. ⁴⁸ O ra, aw ye dafa fen bɛɛ ra i n'a fɔ aw Fa Ala min be sankolo ra, ale dafanin lo cogo min na.»

6

Saraka bɔcogo

¹ «Aw kana aw ta Alasira tagama ke mɔgɔw na kɔrɔ, janko mɔgɔw ye aw ye dɔɔn. Ni o tɛ, aw tena baraji foyi sɔrɔ tuun aw Fa Ala fe sankolo ra. ² Ni i ko i be saraka di fagantan dɔ ma, i kana mankan ci ka i yɛɛ yira i n'a fɔ flankafuw b'a ke cogo min na karansow* kɔnɔ, ani siradaw ra, janko mɔgɔw ye olugu tando. Can ra ne b'a fɔ aw ye ko o ta baraji be dan mɔgɔw ta tandori le ma. ³ Ni i be saraka bɔ, i kininboro be min di, i numanboro man kan ka dɔ lɔn o ra, ⁴ janko i ta saraka ye di dogo ra. Ni o kera, i Fa Ala min be ko dogoninw bɛɛ ye, ale bena a baraji di i ma.»

Ala daaricogo

(Luka 11.2-4)

⁵ «Ni aw be Ala daari, aw kana a ke i n'a fɔ flankafuw; ka lo ka Ala daari karansow* kɔnɔ, ani siradaw ra, janko mɔgɔw ye o ye, o le ka di olugu ye. Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko olugu ta baraji bena dan mɔgɔw ta tandori le ma. ⁶ Ni ele be Ala daari, don i ta bon kɔnɔ ka da tugu i yɛɛ da ra, ka i Fa Ala daari; ni o kera, i Fa Ala min be hali yɔrɔ dogoninw na, ani a be ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma. ⁷ Ni aw be Ala daari, aw kana to ka kɔsegi kuma kelenw kan ka to ka o fɔ k'a caya, i n'a fɔ siya wɛɛ mɔgɔw. A be olugu hakiri ra ko o ta kuma caya le kosɔn, Ala bena o ta daari lamɛn. ⁸ Aw kana o jɔgɔn ke, sabu aw mako be fen o fen na, aw Fa Ala yɛɛ ka o lɔn k'a sɔrɔ aw ma a daari a fe fɔlɔ yɛɛ. ⁹ Ni aw be Ala daari, aw y'a fɔ ko:

<An Fa min be sankolo ra,

¹⁰ i tɔgɔ saninman ye bonya mɔgɔw bɛɛ fe.

I ta Masaya ye na.

I sago ye ke dugukolo kan

i ko a be ke sankolo ra cogo min na.

¹¹ An ta bi domuni di an ma.

¹² An ta hakew yafa an ma

i ko an fana be yafa an hakɛtabagaw ma cogo min na.

¹³ I kana a to Setana ye an nege ka an bla kojugu ra,

nka an bosi a boro.

[Sabu masaya, ani sebagainya ni bonya ye ele le ta ye wagati bæ. Amina.]

¹⁴ «Ni aw bæ mɔgɔ tɔw ta hakew yafa o ma, aw Fa min bæ sankolo ra, ale fana bena aw ta hakew yafa aw ma. ¹⁵ Nka ni aw tɛ mɔgɔ tɔw ta hakew yafa o ma, aw Fa Ala fana tena aw ta hakew yafa aw ma.»

Sun ta ko

¹⁶ «Lon min ni aw bæ sun don, aw kana aw ja sisi, i n'a fɔ flankafuw. Olugu bæ o ja kumu janko mɔgɔw y'a lon ko o bæ sun na. Can ra ne b'a fɔ aw ye ko olugu ta baraji bena dan mɔgɔw ta tandori le ma. ¹⁷ Ni i bæ sun don lon min na, i ye i ja ko, ka turu kasadiman do ke i yere ra, ¹⁸ janko mɔgɔw kana i ye ka a lon ko i ka sun don, nka i Fa Ala le ye i ye dogo ra ka a lon. Ni o kera, ale min bæ ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma.»

Naforo min tɛ ban

(Luka 12.33-34)

¹⁹ «Aw kana naforo lajen ka a bla dunuɗa ra yan. Tumu bæ se ka don a ra, son bæ se ka a mina, sonw fana bæ se ka da kari ka don ka a sonya. ²⁰ Aw ye aw ta naforo lajen sankolo le ra. Tumu tena don a ra yi, son tena a mina yi, sonw fana tena se ka da kari ka a sonya yi. ²¹ Sabu i ta naforo bæ yɔrɔ min na, i jusukun ta miiriya fana bæ o yɔrɔ le kan.»

Farikolo ta yeelen

(Luka 11.34-36)

²² «Mɔgɔ paden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i paden ka ji, i fari yɔrɔ bæ bæ ke yeelen na. ²³ Nka ni i paden man ji, i fari yɔrɔ bæ le bæ ke dibi ra. Fɛn min bæ ele bla yeelen na, ni o yere bæ dibi ra, o tuma i bena ke dibiba le ra dɛ!»

Dunufɛnw ta hami

(Luka 16.13; 12.22-31)

²⁴ Yesu ko: «Mɔgɔ si tɛ se ka baara ke kuntigi fla ye; sabu a bena kelen kɔninya ka tɔ kelen kanu, walama a bæ nɔrɔ kelen na, ka tɔ kelen mafiyɛnya. Aw tɛ se ka ke Ala ta jɔnw ye, ka ke wari fana ta jɔnw ye. ²⁵ O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko aw kana hami aw ta baro ko ra, ko aw bena mun domu, aw bena mun min; walama aw fari ko ra, ko aw bena fiyerebɔ sɔrɔ cogo di. Si nafa man bon ka tɛmɛ domuni kan wa, farikolo fana nafa man bon ka tɛmɛ fiyerebɔ kan wa? ²⁶ Aw ye kɔnɔw flɛ san fɛ: o tɛ sɛnɛ ke, o tɛ siman tige, o tɛ foyi mara bondo kɔnɔ; nka aw Fa Ala min bæ sankolo ra, ale bæ o baro. Aw man fisa ni o kɔnɔw ye wa? ²⁷ Aw ra jɔntigi le bæ se ka hali dɔɔnin fara a si kan hami fɛ? ²⁸ Mun na aw bæ hami aw fiyerebɔ ko ra? Aw ye binfiyerenw wuricogo flɛ kongo kɔnɔ; o tɛ baara ke, o tɛ jese dan k'a ke fani ye. ²⁹ Nka ne b'a fɔ aw ye ko hali masacɛ Sulemani ni a ta bonya bæ, a ma fani si don min cɛɗa ka o binfiyeren kelen cɛɗa bɔ. ³⁰ Ayiwa, kongobin min bæ yan bi, nka sini tasuma bena a jeni, ni Ala bæ o cɛɗa tan, yala a tena aw fiyerebɔ ka tɛmɛ o kan wa? Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ! ³¹ O kosɔn aw kana hami ka to k'a fɔ ko: <An bena mun domu, an bena mun min, walama an bena fiyerebɔ sɔrɔ min?> ³² Alalɔnbariw bæ bori o fɛnw bæ le ko. Nka aw Fa min bæ sankolo ra, ale k'a lon ko aw mako

bɛ o fɛnw na. ³³Aw ye jija ka Ala ta Masaya* ni a ta terenninya le jini fɔɔ. Ni o kɛra, a bɛna o fɛn tɔw bɛɛ di aw ma ka fara o kan. ³⁴Aw kana hami sini kow ra. Aw ye sini kow to sini ja. Aw ye bi ta hami dan bi kelen ta tɔɔɔ le ma.»

7

Mɔɔ man kan ka a mɔɔɔɔɔɔɔn kɔɔɔɔ
(Luka 6.37-38,41-42)

¹«Aw kana mɔɔ kɔɔɔɔ janko aw fana kana kɔɔɔɔ. ²Sabu aw bɛ tɔw kɔɔɔɔ cogo min na, aw fana bɛna kɔɔɔɔ o cogo le ra; aw bɛ mɔɔ tɔw mina cogo min na, aw fana bɛna mina o cogo le ra. ³Mun kosɔn jamaɔama fitini min bɛ i balema jaden na, i bɛ o ye, k'a sɔɔ yiri belebele min bɛ ele yɛɛ jaden na, i tɛ o ye? ⁴Ele bɛ se k'a fɔ i balema ma cogo di ko: <A to ne ye jamaɔama nin bɔ i ja ra,> k'a sɔɔ yiri belebele dɔ le bɛ ele yɛɛ ja ra? ⁵Flankafu flɛ! I ta yiri belebele bɔ i yɛɛ ja ra fɔɔ; ni o kɛra, ni i yɛɛ ja yɛɛɛra, i bɛ se ka jamaɔama fitini bɔcogo lɔn i balema ja ra.

⁶«Aw kana fɛn saninmanw di wuruw ma; ni o tɛ, o bɛna sekɔ ka na ben aw yɛɛ kan. Aw kana aw ta luluw firi lew kɔɔɔ, ni o tɛ, o bɛna o dɔndɔn.»

Aladaari
(Luka 11.9-13)

⁷«Aw ye daariri kɛ, a bɛna di aw ma; aw ye jini kɛ, aw bɛna a ye; aw ye da gbasi, da bɛna yɛɛ aw ye. ⁸Sabu ni mɔɔ o mɔɔ ka fɛn daari, o tigi bɛna o sɔɔ; ni mɔɔ min ka fɛn jini, o tigi bɛna o ye; ni mɔɔ min ka da gbasi, da bɛna yɛɛ o tigi ye. ⁹Jɔn le bɛ aw ra, ni a ta den ko a bɛ buru fɛ, a bɛ kabakuru le ta k'a don a boro? ¹⁰Walama ni den ko a bɛ jɛɛ fɛ, a bɛ sa mina k'a di a ma? ¹¹Ayiwa, aw adamadenw, aw ka jugu, nka aw bɛ fɛɔɔɔman lɔn k'a di aw denw ma. Ayiwa, aw ma la a ra ko Fa Ala min bɛ sankolo ra, ko ale bɛ se ka fɛɔɔɔman lɔn k'a di a daaribagaw ma fɔ ka tɛmɛ aw ta kan wa?

¹²«Ni aw b'a fɛ mɔɔw ye fɛn o kɛ aw ye, aw fana ye o jɔɔɔn le kɛ o ye. Sariya* ko ten le, ciraw fana ko ten le.»

Da fitini
(Luka 13.24)

¹³«Aw ye don da fitini le fɛ; sabu da min bɛ mɔɔ ladon halakiyɔɔ ra, o da ka bon, a sira fana ka bon; mɔɔ caman fana bɛ tɛmɛ o le fɛ. ¹⁴Nka da min bɛ mɔɔ ladon jamaɔanya ra, o da ka dɔɔ, a sira fana gbɛndenin lo, mɔɔ minw b'a sɔɔ, olugu man ca.»

Cira faninyafɔbagaw ta ko
(Luka 6.43-44)

¹⁵«Aw ye aw yɛɛ kɔɔsi cira faninyafɔbagaw ra. O bɛ o yɛɛ kɛ i ko sagaw, ka na aw fɛ; k'a sɔɔ can ra, wara farimanw lo. ¹⁶Aw bɛna o lɔn o kɛwalew le fɛ. Mɔɔ bɛ se ka rɛzɛnɔ sɔɔ janiɔn na wa, walama ka toromɔ sɔɔ yiri gbansan dɔ ra? ¹⁷Yiriɔɔman bɛ bɛ denjuman le kɛ; nka yirijugu bɛ denjugu le kɛ. ¹⁸Yiriɔɔman tɛ se ka denjugu kɛ, yirijugu fana tɛ se ka denjuman kɛ. ¹⁹Ni yiri o yiri fana tɛ denjuman kɛ, o bɛ tige ka firi tasuma ra. ²⁰O ra, aw bɛ se ka cira faninyafɔbagaw lɔn o ta kɛwalew le fɛ.»

Mɔgɔ ka kan ka Ala sago le ke

(Luka 13.25-27)

²¹ «Mɔgɔ minw bɛɛ b'a fɔra ne ma ko: <Matigi, Matigi,> olugu bɛɛ le tena don sankolo Masaya* ra dɛ! Ne Fa min bɛ sankolo ra, mɔgɔ min bɛ o sago ke, o tigi le bɛ don Ala ta Masaya ra. ²² Kiti lon na, mɔgɔ caman bɛna a fɔ ne ye ko: <Matigi, Matigi, anw ma cirayakumaw fɔ ele tɔgɔ le ra wa? An ma jinaw gbɛn ka bɔ mɔgɔw ra ele tɔgɔ le ra wa? An ma kabako caman ke ele tɔgɔ le ra wa?> ²³ O tuma ne bɛna a fɔ o mɔgɔw ye, bɛɛ ja na, ko: <Ne ma aw lɔn fiyewu; aw kojugukebagaw, aw ye bɔ ne kɔrɔ!> »

Bon fla ta ko

(Luka 6.47-49)

²⁴ «Ayiwa, mɔgɔ o mɔgɔ ka nin kumaw lamɛn, ka a sira tagama, o tigi bɛ i n'a fɔ cɛ hakiritigi min ka a ta bon lɔ fara kan. ²⁵ Sanji benna ka kɔw fa fɔ ka bɔ kɛnɛ ma, fɔɔɔ wurira ka ke bon kan, nka a ma bɛn, sabu a lɔnin bɛ fara le kan. ²⁶ Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin kumaw lamɛn ni a tɛ a sira tagama, o tigi bɛ i n'a fɔ naloman min ka a ta bon lɔ kɛnkɛn kan. ²⁷ Sanji benna ka kɔw fa fɔ ka bɔ kɛnɛ ma, fɔɔɔ wurira ka ke bon kan, bon benna fɔ ka a bencogo juguya.»

²⁸ Ayiwa, Yesu banna nin kumaw ra tuma min na, a ta karan cogoya tun ka jama kɔnɔnɔban. ²⁹ Sabu Yesu tun bɛ mɔgɔw karan ni baraka ye, a tun tɛ o karan i ko o ta sariya karamɔgɔw*.

8

Yesu ka kunatɔcɛ dɔ kɛnɛya

(Marika 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Yesu jigira ka bɔ kuru kan tuma min na, jamaba tugura a ko. ² Kunatɔcɛ dɔ gbarara ka na a kinbiri gban Yesu kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i bɛ sɔn, i bɛ se ka ne saninya.» ³ Yesu ka a boro la a kan k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, ko i ye saninya!» O yɔrɔnin bɛɛ, a kɛnɛyara ka bɔ a ta kuna ra. ⁴ Yesu k'a fɔ a ye ko: «I kana nin ko fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yɛɛ yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fɔ kunatɔw saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ, janko k'a yira bɛɛ ra ko i kɛnɛyara*.»

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden kɛnɛya

(Luka 7.1-10)

⁵ O kɔ, Yesu donna Kapɛrinahumu dugu kɔnɔ minke, sorasikuntigi dɔ gbarara a ra ka a daari kɔsɛbɛ; ⁶ a ko: «Matigi, ne ta baaraden lanin bɛ so kɔnɔ. Bana k'a murugu k'a la; a tɔɔrɔnin lo kojugu.» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne k'a mɛn; ne yɛɛ bɛna taga, ka taga a kɛnɛya.» ⁸ Sorasikuntigi ko: «Matigi, a man kan ko ele ye na ne jɔgɔn ta so. Hali ni i ka kuma kɛnɛpe le fɔ, o kuma baraka ra, ne ta baaraden bɛ se ka kɛnɛya. ⁹ Sabu kuntigi dɔw bɛ ne kunna, nka ne fana bɛ sorasi dɔw kunna. Ni ne k'a fɔ min ma ko: <Taga!>, o bɛ taga; ni ne k'a fɔ min ma ko: <Na yan!>, o bɛ na. Ni ne k'a fɔ ne ta baaraden ye ko: <Nin kɛ tan!>, a bɛ o kɛ.» ¹⁰ Yesu ka o kuma mɛn minke, o cɛ ko diyara a ye fɔ ka tɛmɛ. A ko a nɔfɛmɔgɔw ma ko: «Can ra, ne bɛ a fɔ aw ye ko ne ma nin lanayaba

* **8:4** 8.4 Yesu ka nin kuma fɔ ka kapa nin Musa ta sariya ye: Sarakalasebagaw 14.2-32.

ko: «Ni i be an gben, sabari k'a to an ye taga don nin lekuru ra.»
³² Yesu ko: «Aw ye taga!» Jinaw bora o ce fla ra ka taga don lew ra. O donna lew ra minke, lew bee girinna, ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben ji ra. O bee fagara ji ra yi. ³³ Legbenbagaw borira ka taga dugu kono ka taga o ko lakari. Min kera ce jinato fla ra, o ka o le lakari kosebe. ³⁴ Dugumogow bee bora ka na Yesu kunben. O nana a ye minke, o ka a daari ko a ye sabari ka taga ka bo o ta mara ra.

9

Yesu ka murugu do keneya

(Marika 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu donna kurun do kono, ka ba tige ka seko ka na a ta dugu ra. ² A sera minke, mogow dow ka murugu do ta ni a ta lanan ye ka na ni a ye a fe. Yesu k'a ye ko o mogow tun lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i jigi kana tige, i ta jurumunw yafara i ma.» ³ Yesu ka o fo minke, sariya karamogow* dow ka ke a fo ye o yere kono ko: «Ce nin ka Ala togo cen.» ⁴ Yesu fana ka o ta miiriya lon. A ko o ma ko: «Mun koson nin miirijuguw jagon be aw jusukun na? ⁵ K'a fo murugu ma ko a ta jurumunw yafara a ma, walama k'a fo a ye ko a ye wuri ka tagama, aw ja na o fla ra juman le ke ka di? ⁶ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye* ko se be ne ye ka jurumunw yafa dunupa kono.» A ko murugu ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ⁷ Ce wurira ka a ta lanan ta ka taga a ta so. ⁸ Mogow ka o ye minke, o siranna. O ka ke Ala tando ye, ko Ala ka nin jagon sebayyaba di adamaden ma.

Yesu ka Matiyu wele

(Marika 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Yesu tagato, a temeto ka ce do ye, min togo tun ye ko Matiyu, a siginin be ninsaraminabon na; Yesu ko a ma ko: «Tugu ne ko!» Matiyu wurira ka tugu Yesu ko.

¹⁰ Ayiwa, Yesu tun be domuni na Matiyu ta bon kono; ninsaraminabaga caman, ani mogow kewalejugu werew fana nana sigi domuni na ni Yesu ye, ani a ta karamogodenw. ¹¹ Farisiw* ka o ye minke, o ko Yesu ta karamogodenw ma ko: «Mun koson aw karamogow be domuni ke ni ninsaraminabagaw, ani mogow kewalejuguw ye?» ¹² Yesu ka o men minke, a ko: «Mogow minw ka kene, olugu mako te flakebaga ra; banabagatow le mako b'a ra. ¹³ Kuma min fora, ko Ala ko: «Ka hina jagon na, ne Ala be o le fe ka teme saraka kan.» Aw ye taga o kuma karan ka a koro lon. Ne ma na mogow terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye

(Marika 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana ta karamogodenw nana Yesu fe ka na a pininka. O ko a ma ko: «Mun koson anw ni Farisiw*, anw be to ka sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?» ¹⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yala korocce teriw be se ka o ja kumu k'a soro o ni korocce be jagon fe koroya ra wa? O te se ka ke! Nka lon min na o bena korocce ta ka bo o koro, o lon na koni o bena sun don.»

¹⁶ «Mɔgɔ si tɛ fanikura kɛ ka fani kɔrɔ bari, ni o tɛ, fanikura bɛ fani kɔrɔ sama ka a faran. A farancogo bɛ cɛjuguya ka tɛmɛ fɔlɔ ta kan. ¹⁷ Mɔgɔ si fana tɛ duvenkura kɛ forogokɔrɔw kɔnɔ. Ni o tɛ forogokɔrɔw bɛ faran, duven bɛ bɔn, forogow fana tɛ foyi ja tuun. Duvenkura ka kan ka kɛ forogokuraw le kɔnɔ; ni o kera, i tɛ bɔnɔ a fla si ra.»

Yahudiyaw kuntigi denmuso kunuko ani muso dɔ keneyako
(Marika 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Ka Yesu to kuma ra mɔgɔw fɛ, Yahudiyaw ta kuntigi dɔ nana. A nana a kinbiri gban Yesu kɔrɔ ka a daari ko: «Ne denmusionin sara sisan, sabari ka na i boro la a kan ka a kunu.» ¹⁹ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw wurira ka tugu cɛ ko.

²⁰ Ayiwa, muso dɔ gbarara Yesu ra ka na maga a ta derege dagbolo ra a kɔ fɛ. Joribɔn bana tun bɛ o muso ra kabini san tan ni fla. ²¹ A tun b'a fɔra a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra ne bɛna keneya.» ²² Yesu ka a ja munu k'a ye. A ko a ma ko: «I kana siran, ne denmuso. I ta lanaya ka i kisi ka bɔ bana ra.» Muso keneyara o wagati kelen yɛrɛ ra.

²³ Ayiwa, Yesu tagara se o kuntigi ta so; a ka filenfiyɛbagaw ye, ka jama ye o bɛ mankan cira minke, ²⁴ a k'a fɔ o ye ko: «Aw ye bɔ kɛnɛ ma! Den ma sa, a bɛ sunɔgɔra le.» Mɔgɔw ka kɛ a logɔbɔ ye. ²⁵ Jama bɛɛ bɔra kɛnɛ ma tuma min na, a donna bon kɔnɔ, ka den mina a boro ma; den wurira. ²⁶ Mɔgɔw ka o ko lakari ka se o yɔrɔ mara bɛɛ ra.

Yesu ka fiyɛntɔcɛ fla ja yɛlɛ

²⁷ Ayiwa, ka Yesu tagato to sira kan, fiyɛntɔcɛ fla gbanna a kɔ, o bɛ pɛrɛnna ko: «Sabari ka ja an ma, Dawuda Mamaden*.» ²⁸ Yesu tagara se so kɔnɔ tuma min na, fiyɛntɔcɛ fla gbarara a ra. Yesu ka o jininka ko: «Aw lara a ra ko can ra ne bɛ se ka aw ja yɛlɛ wa?» O ko: «Ɔnhɔn, Matigi, i bɛ se.» ²⁹ Yesu ka a boro maga o ja ra, k'a fɔ o ye ko: «Aw ta lanaya kosɔn, aw ja ye yɛlɛ.» ³⁰ O ja yɛlɛra. Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛleya ko o kana a to mɔgɔ si y'a lɔn. ³¹ Nka o bɔra so kɔnɔ dɔrɔn, o ka Yesu ko fɔ o jamana yɔrɔ bɛɛ ra.

Yesu ka cɛ jinato dɔ keneya

³² Ayiwa, o tagato, mɔgɔw nana ni cɛ jinato dɔ ye Yesu fɛ; o jinato tun ye bobo ye. ³³ Yesu ka jina gben minke, bobo ka kɛ kuma ye. Jama jusu diyantinba, ka kɛ a fɔ ye ko: «Nin ko jɔgɔn ma deri ka ye Izirayeli* jamana kɔnɔ fiyewu!» ³⁴ Nka Farisiw* kɔni, olugu ko: «Yesu bɛ jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana ta se bagaya le ye.»

Jama hina donna Yesu ra

³⁵ Yesu tun bɛ yaala ka tɛmɛ duguw bɛɛ ra, dugubaw, ani dugumisenw. A tun bɛ mɔgɔw karan karansow kɔnɔ, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* ko waajuri kɛ mɔgɔw ye, ka mɔgɔw keneya ka bɔ o ta banaw, ani o ta tɔrɔrɔw ra. ³⁶ A nana jama ye a yɛrɛ kɔ minke, o hina donna a ra, sabu o tun sɛgenin lo, o desenin lo, i ko saga minw tora o yɛrɛ ma ni gbenbaga ma sɔrɔ o ra. ³⁷ A ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Siman tigɛta ka ca, nka baarakebagaw ka dɔgɔ. ³⁸ Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tigɛ.»

10

*Yesu ka ciraden tan ni fla janawoloma
(Marika 3.13-19; Luka 6.12-16)*

¹ Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla wele ka sebgaya di o ma janko o ye se ka jinaw gben, ka mogow keneya ka bo o ta banaw, ani o ta toorow bee ra. ² O karamogoden tan ni fla togow ye nin ye: A folo ye Simon ye, min togo lara ko Piyeri; ka a balemacɛ Andere gban ale ra; o ko, Yakuba ni a balemacɛ Yuhana, minw ye Zebede dencew ye; ³ o ko, Filipe ni Baritelemi, ani Toma ni Matiyu, min tun ye ninsaraminabaga ye, ani Alife dence Yakuba, ani Tade, ⁴ ani Simon min be wele ko faso kanubagaba*, ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

*Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri ke
(Marika 6.7-13; Luka 9.1-6)*

⁵ Yesu ka nin karamogoden tan ni fla le ci; nka sani o ye taga, a ka o ladi ni nin kumaw ye, ko: «Aw kana taga siya werew* fe, aw kana don Samarikaw ta duguw ra. ⁶ Izirayeli* jamana mogow minw be i ko saga tununinw, aw ye taga olugu le fe. ⁷ Aw tagato, aw ye to ka mogow waaju k'a fo o ye ko sankolo Masaya* wagati surunyara. ⁸ Aw ye banabagatow keneya, ka suw lakunu, ka kunatow keneya, ka jinaw gben ka bo mogow ra. Aw ka a soro gbansan, aw fana ye a di gbansan. ⁹ Aw kana sanin, walama warigbe, walama siranegewari ta ka o bla aw yere kun. ¹⁰ Aw kana dugutagaboro ta, aw kana derege flanan ta, walama sanbaraw, walama tagamabere; sabu baarden ka kan ni a ta baro ye. ¹¹ Ni aw ka se dugu o dugu ra, ni duguba lo, walama dugudennin, aw ye jininkari ke, yala ni mogow be yi min be se ka aw lajigi a ta so. Ni mogow sorora, aw ye to o tigi fe fo ka taga aw bo o dugu kono. ¹² Ni aw ka don lu o lu kono, aw ye fori ke. ¹³ Ni o sonna aw ta fori ma ka aw lajigi, aw ta hera fana bena jigi o lu kan, nka ni o fana banna aw ra, o tuma o tena aw ta hera soro. ¹⁴ Ayiwa, ni lu min mogow, walama ni dugu min mogow ka ban aw ra, ko o te aw ta kuma fe, aw boto o lu kono, walama o dugu kono, aw ye aw sennabuguri gbongbon. ¹⁵ Can ra, ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, o dugumogow ta kiti bena gbeleya ka teme hali Sodomu ni Gomori† ta kan.»

*Yesu ka karamogodenw lasomi o ta toorow ra
(Marika 13.9-13; Luka 21.12-17)*

¹⁶ Yesu ko karamogodenw ma ko: «A fle, ne be aw ci ka taga, i ko saga minw be taga waraw ce ra. Aw ye aw janto aw yere ra i ko saw; aw ye ke i ko jenetuganiw, aw ta ko kana se mogow ma. ¹⁷ Aw ye aw yere korosi mogow ra. O bena aw mina ka taga ni aw ye kititigeyorow ra, ka aw bugo ni gbeje ye o ta karansow* kono. ¹⁸ Ne togo koson o bena aw mina ka taga ni aw ye fagamaw fe, ani masacew fe. O sababu ra, aw bena ke ne seerew ye ka ne ta ko fo olugu ye, ani siya werew ye. ¹⁹ Nka ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyoro ra, aw kana hami aw ta kumafocogo ra, walama aw ta kumafota ra. Ni o nana aw jininka, aw ka kan ka min fo, Ala yere bena o don aw da ra o wagati kelen yere ra. ²⁰ Sabu kuma tena bo aw yere le ra; aw Fa Ala Nin* le

* **10:4** 10.4 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti. † **10:15** 10.15 Fofofolo, Sodomu ni Gomori dugumogow ta terenbariya koson, Ala ka o ta dugu jeni ka o bee faga (Damina 19).

*Kojuman baraji**(Marika 9.41)*

⁴⁰ Yesu ko: «Ni mɔgɔ min sɔnna aw ma, o tigi sɔnna ne le ma; ni mɔgɔ min fana sɔnna ne ma, o tigi sɔnna ne cibaga le ma. ⁴¹ Ni mɔgɔ min sɔnna Ala ta cira dɔ ma ka a minako ja a ta ciraya kosɔn, cira be baraji min sɔrɔ, o tigi bɛna o jɔgɔn sɔrɔ. Ni mɔgɔ min fana sɔnna Alapasiranbaga ma ka a minako ja a ta Alapasiran kosɔn, Alapasiranbaga be baraji min sɔrɔ, o tigi bɛna o baraji jɔgɔn sɔrɔ. ⁴² Ni mɔgɔ o mɔgɔ fana ka hali jisuma jifiye ja kelen dɔrɔn di ne ta karamɔgɔden dɔ ma a ta karamɔgɔdenya kosɔn, can ra ne b'a fɔ aw ye ko o tigi tena fɔn o baraji ra fiyewu.»

11*Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw ci Yesu fe**(Luka 7.18-35)*

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ a ta karamɔgɔden tan ni fla ye ka ban tuma min na, a bɔra o yɔrɔ ra ka taga mɔgɔw karan, ka o waaju o yɔrɔ duguw ra.

² Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga tora kasobon kɔnɔ, ka Yesu ta kokeninw kibaroya mɛn. A ka a ta karamɔgɔdenw ci Yesu fe, ³ ka taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka dɔ wɛrɛ le makɔnɔ?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw be kuma minw mɛnna, ani aw be ko minw ketɔ yera, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ⁵ ko: fiyentɔw be yeri kɛra, nabaraw be tagamana k'a ja, kunatɔw be keneyara, torogberenw be mɛnni kɛra, mɔgɔ saninw be kununa ka bɔ saya ra, Kibaro Diman* be fɔra fagantanw ye fana. ⁶ Ni mɔgɔ min ma sigiya ne ta ko ra ka lanaya dabla, o tigi ta jana!»

Yesu ka Yuhana Batizerikebaga ko fɔ

⁷ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekɔra ka taga minke, Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo kɔnɔ minke o, aw tagara bin gbansan le ye fɔjɔ b'a lamagara wa? ⁸ O te de! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mɔgɔ dɔ le ye min ka fanjuman sɔngɔgbelen dɔ don wa? Aw yere k'a lon ko minw be fanjuman sɔngɔgbelenw don, olugu be sɔrɔ masasow le kɔnɔ. ⁹ Ayiwa, aw tagara mun le ye kongo kɔnɔ sa? Cira dɔ lo wa? Onhon, ne b'a fɔ aw ye ko cira lo; a ka bon ka tɛme hali cira kan. ¹⁰ Sabu min sebera Kitabu kɔnɔ ko Ala ko: <A fle, ne bɛna ne ta ciraden ci ka taga i ja fe ka i ta sira laben i ye,> o ciraden ye Yuhana le ye. ¹¹ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko muso si ma den woro fɔlɔ min ta bonya be Yuhana Batizerikebaga ta bɔ. O bɛe n'a ta, Sankolo Masaya* ra, mɔgɔw bɛe ra fitini ka bon ni Yuhana ye. ¹² K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra fɔ ka na se sisan ma, sankolo Masaya* ko kɛra fanga ko le ye, minw be jija, olugu le b'a sɔrɔ. ¹³ Ciraw bɛe, ani cira Musa ta sariya* kitabu, o bɛe kumana Ala ta Masaya ko ra fɔ ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. ¹⁴ Ni aw kɔni b'a fe ka lo a ra, cira Iliya* min ko fɔra ko a bɛna na tuun, Yuhana le ye o ye. ¹⁵ Ni mɔgɔ min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka mɛnni ke.»

¹⁶ Yesu ko: «Ne be se ka bi mɔgɔw suma ni jɔntigiw le ye? Bi mɔgɔw kera i ko denmisennin minw siginin be toron na kenegbe ra; dɔw be peren k'a fɔ o tɔɔɔɔnninw ma ko:

¹⁷ <A fe, anw ka filen fiye aw ye,

aw ma dɔn ke!

Anw ka sangadɔnkiriw la aw ye,

aw ma kasi!>

¹⁸ Sabu Yuhana nana, a tun te domuni janaman ke, a tun te minnifen min; o ko, ko jina le b'a ra. ¹⁹ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a be domuni ke, a be minni ke. O ko: <E, ce nin nogo ka bon kojugu! Dɔɔɔminbaga lo, ninsaraminabagaw, ani mɔgɔ kewalejuguw teri lo.> Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o be lon mɔgɔ kewalew le fe.»

Yesu ka dugu dɔw mafiyɛnya

(Luka 10.13-15)

²⁰ O ko, Yesu tun ka kabako caman ke dugu minw kɔɔ, a ka ke o duguw jaraki ye, sabu o dugumɔgɔw tun ma sɔn ka nimisa. ²¹ A ko: «Korazenkaw, bɔɔɔ bena aw sɔɔɔ! Betisayidakaw, bɔɔɔ bena aw sɔɔɔ! Sabu kabako minw kera aw fe yan, ni o jɔgɔn tun kera Tiri, walama Sidɔn†, o dugumɔgɔw tun bena nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka bɔɔɔfaniw don o yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ²² O le kosɔn, ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, Tirikaw, ani Sidɔnkaw ta kiti belen bena nɔgɔya ka teme aw ta kan. ²³ Ayiwa, Kaperinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bena bonya ka se fɔ sankolo ma wa? Fiyewu! Aw bena jigi le ka se fɔ jahanama kɔɔ; sabu kabako minw kera aw fe, ni o jɔgɔn tun kera Sodɔmu, o dugu tun bena to a nɔ ra fɔ ka na se bi ma. ²⁴ O le ra ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, aw ta kiti bena gbeleya ka teme Sodɔmu ta kan.»

Yesu le be laganfiya di mɔgɔ ma

(Luka 10.21-22)

²⁵ O wagati ra Yesu k'a fɔ ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo Matigi, ne be baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuɔa hakiritigiw, ani a kolɔnbagaw ma, k'a yira denmisɛnw na. ²⁶ Can lo, Ne Fa Ala, ne be i tando, sabu i k'a latige o cogo le ra ka kaɔa ni i ta pumanya ye.

²⁷ «Ne Fa ka fen beɛ labla ne ye. Mɔgɔ si te Dence lon ni Fa Ala te, mɔgɔ si fana te Fa Ala lon ni Dence te, ani ni Dence b'a fe k'a yira mɔgɔ min na.

²⁸ «Aw minw segenin lo, ani aw minw desenin lo aw ta doni kɔɔ, aw ye na ne fe, ne bena laganfiya di aw ma. ²⁹ Aw ye ne ta zu‡ la aw kan na, k'a to ne ye aw karan, sabu ne sabarinin lo, ne majiginin lo fana; ni o kera, aw nin bena laganfiya sɔɔɔ. ³⁰ Ne ta zu tako ka nɔgɔn, ne ta doni fana ka fiyen.»

12

Nenekirilon ta ko

(Marika 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ Lon dɔ, Yesu tun be temena foro dɔ ce ma; o lon tun ye Nenekirilon* le ye. Kɔgɔ tun be karamɔgɔdenw na; o ka ke siman dɔw karikari

† **11:21** 11.21 Tiri ni Sidon dugumɔgɔw tun ye siya were mɔgɔw ye minw ta kewalew tun ka jugu kosebe. ‡ **11:29** 11.29 Zu: Nin ye senekemisi tagamasiyen ye. Zu be la a kan na, a be doni ta. Ka baara ke Yesu ye, o ka nɔgɔn.

ye ka o kisew jimi. ² Farisiw ka o ye minke, o ko Yesu ma ko: «A fe, ko min man kan ka ke Nenekirilon na, i ta karamogodenw be o le kera!» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kongo tun ka Dawuda ni a tagamaogonw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ Dawuda ni a tagamaogonw donna Alabatoso kono ko sarakaburuw ta ka a jimi, k'a soro ale o, a tagamaogonw o, mogo si tun man kan k'a jimi ni sarakalasebagaw* doron te. ⁵ Aw ma a karan fana sariya ra ko Nenekirilon na, ko ni sarakalasebagaw ka baara ke Alabatosoba kono, ko o te jate kojugu ye wa? ⁶ K'a soro do be yan min ka bon ni Alabatosoba ye. ⁷ Ala ko: <Aw ye hina jogon na, ne be o le fe ka teme saraka kan*.> Ni aw tun ka o kuma koron lon, aw tun tena бага karamogodenw ma gbansan. ⁸ Sabu Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon kuntigiya be o le boro.»

*Yesu ka ce boro faganin keneya
(Marika 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ O ko, Yesu tagara o yoro mogow ta karanso* ra. ¹⁰ Ce do tun be yi, min boro kelen faganin tun lo. O ka Yesu jininka ko: «Ka mogo keneya Nenekirilon* na, yala o daganin lo wa?» O tun be sababu do le jinina janko ka Yesu jaraki. ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Jon le be aw ra yan ko ni sagaden kelenpe b'a fe, ni o benna dinga kono Nenekirilon na, ko a te a mina k'a labo? ¹² Yala mogo man fisa ni saga ye pewu wa? Ka kojuman ke Nenekirilon na, o bennin lo kosebe.» ¹³ O ko, Yesu ko ce ma ko: «I boro foni!» A k'a boro foni minke, a boro keneyara ka ke i ko a boro to kelen.

¹⁴ Farisiw* bora ka taga jogon ye, janko ka cogo jini Yesu fagako ra. Nka Yesu bora o ta janfa koron ma; a bora ka taga.

Cira Ezayi tun ka kuma min fo Yesu ko ra

¹⁵ Yesu tagato, banabagato caman gbanna Yesu ko. A ka o bee keneya. ¹⁶ Nka a k'a fo o ye k'a gbeleya ko o kana ale ko fo mogow ye. ¹⁷ A ka o fo minke, cira Ezayi tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko Ala ko:

¹⁸ «Ne ta baaraden ye nin ye,
ne ka ale le panawoloma.

Ne ta mogo kanunin lo,
a ko ka di ne ye haali.

Ne bena ne Nin* don a kono,
a bena siya werew* karan terenninya sira ra.

¹⁹ A tena sosori ke ni mogo ye,
a tena peren,

mogo tena a perenkan men sira kan yoro si.

²⁰ A tena hali bin karinin to karikari,
a tena hali fitina fagato to dufa†.

A bena to o le kan fo ka na terenninya sigi yoro bee.

²¹ A togo bena ke siya were mogow bee jigiya ye.»

*Yesu ta fanga ma bo Setana ra
(Marika 3.22-30; Luka 11.14-23)*

* **12:7** 12.7 Nin kuma fora Oze 6.6, ani Matiyu 9.13. † **12:20** 12.20 Nin kumaw b'a yira ko Yesu tena a fanga digi desebagatow kan, ani ko a tena fagantanw jigi tige. **12:21** 12.21 Nin kuma fora Ezayi 42.1-4.

22 O ko, o nana ni jinato do ye Yesu fe; o jinato tun ye fiyento ye, ani bobo. Yesu ka a keneya; a kumana, ka yeri ke fana. 23 Mogo kabakoyara fo ka o hakiri wuri. O ko: «O tuma Dawuda Mamaden* le te ce nin ye wa?» 24 Farisiw* ka o men minke, o ko mogo ma ko: «Nin ce nin te jinaw gbenna ni fen were ye ni Setana ta sebgaya te, jinaw kuntigiba.» 25 Yesu tun ka o ta miiriya lon; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mogo ka taran ka jagon kere, o masaya be halaki; ni dugu o dugu, walama ni lu o lu ta mogo fana ka taran ka jagon kere, o dugu, walama o lu te to a no ra. 26 Ni Setana be a jengonw gben, a kera i n'a fo a be a yere le kerera. O tuma a ta masaya be se ka to a no ra cogo di? 27 Ayiwa, ni aw ko, ko ne be jinaw gbenna jinaw kuntigiba togo le baraka ra, o tuma aw yere ta mogo, olugu be o gbenna jon togo le baraka ra? Aw yere ta mogo le bena o kuma ben aw kan. 28 Nka i n'a fo ne be jinaw gbenna Ala Nin le baraka ra, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fo aw ma. 29 Mogo be se ka taga don ce barakaman do ta so konon ten ko i be a ta fenw sonya, ni i ma se ka a yere mina ka a siri folo wa? Ni i sera ka a mina ka a siri, o tuma i be se ka a ta fenw ce. 30 Ayiwa, mogo min te ne fe, o tigi ye ne jugu le ye. Min te ne demena ka a lajen, o tigi be a yeregera le. 31 O le koson ne b'a fo aw ye ko: «Jurumun suguya bee, ani kumajugu suguya bee be se ka yafa mogo ma. Nka ka kumajugu fo Nin Saninman* ma, o jurumun te yafa fiyewu.» 32 Min kera Adamaden ye*, ni mogo o mogo ka kumajugu fo o ma, o tigi bena o jurumun yafa soro; nka ni mogo o mogo ka kumajugu fo Nin Saninman ma, o jurumun te yafa dununa ra yan, a te yafa lahara fana.»

*Yiri be lon a den fe
(Luka 6.43-45)*

33 «Ayiwa, aw y'a fo ko yiri ka ni, o tuma a den fana ka ni, walama aw y'a fo ko yiri man ni, o tuma a den fana man ni; sabu yiri be lon a den le fe. 34 Aw fonfonninw! Ka juguya to aw konon, aw be se ka kumajuman fo cogo di? Mogo jusu fanin be min na, a da be o le fo. 35 Mogo jusujuman be kojuman le bo a jusu ra k'a ke, nka mogo jusujugu be kojugu le bo a jusu ra k'a ke. 36 Ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, mogo ka kumakolon o kumakolon bo o da ra, o bena taga o bee pafon Ala na. 37 I darakuma le koson i bena jo soro, i darakuma le fana koson i bena jaraki.»

*Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen do ke
(Marika 8.11-12; Luka 11.29-32)*

38 Ayiwa, sariya karamogow* ni Farisi* dow k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo, an b'a fe i ye tagamasiyen do ke an na na.» 39 Yesu ka o jaabi ko: «Bi mogojuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fe ka tagamasiyen do le ye. Tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu‡ ta tagamasiyen te! 40 Cira Yunusu ka tere saba ni su saba ke jegeba konon cogo min na, Min kera Adamaden ye*, o fana bena tere saba ni su saba le ke kaburu ra. 41 Kiti lon na, Ninivekaw bena wuri ka aw bi mogo jaraki, sabu cira Yunusu ka olugu waaju minke, o nimisara; o bena aw jaraki, sabu mogo do be yan bi min ka bon ni cira Yunusu ye, nka o bee

‡ 12:39 12.39 Cira Yunusu ta ko fora Yunusu 1-4.

n'a ta, aw ma nimisa. ⁴² Kiti lon na, Seba jamana masamuso[§] fana bena wuri ka bi mɔgɔw jaraki, sabu ale bɔra fɔ dunuɲa kun dɔ ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamɛn. A bena bi mɔgɔw jaraki sabu mɔgɔ dɔ be yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw tɛ o lamɛnna.»

(Luka 11.24-26)

⁴³ Yesu ko: «Ni jina bɔra mɔgɔ dɔ ra, o jina be taga yaalayaala kongo kɔnɔ ka laganfiyayɔrɔ jini, nka a tɛ laganfiyayɔrɔ sɔrɔ. ⁴⁴ A b'a fɔ o le ra ko: <Ne bena seko ka taga ne bɔyɔrɔkɔrɔ ra.> A be seko o tigi fɛ, ka taga a sɔrɔ ko o tigi jusukun lakolon lo, i ko bon min kɔnɔ flanna k'a gbɛ, k'a labɛn ka ɲa. ⁴⁵ O tuma a be taga jina wolonfla were jini ka na, minw ka jugu ni ale yere ye; olugu bena don o jinatɔkɔrɔ ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo be juguya ka tɛmɛ a cogokɔrɔ kan. Ayiwa, bi mɔgɔjuguw ta bena kɛ ten le.»

Yesu be mɔgɔ minw jate a somɔgɔw ye

(Marika 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ Ayiwa, ka Yesu to kuma ra jama fɛ, a bamuso ni a balemaw nana ka na lo kɛnɛ ma, ko o b'a fɛ ka kuma ni a ye. ⁴⁷ Dɔ ka o kuma lase Yesu ma ko: «I bamuso ni i balemaw lɔnin be kɛnɛ ma, o ko o b'a fɛ ka kuma ni i ye.» ⁴⁸ Yesu ko o tigi ma ko: «Jɔn le ye ne bamuso ye, jɔn le ye ne balemaw ye?» ⁴⁹ A ka a boro sin a ta karamɔgɔdenw ma, k'a fɔ ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye. ⁵⁰ Ne Fa min be sankolo ra, mɔgɔ o mɔgɔ be ale sago kɛ, o tigi le ye ne balemace, ani ne dɔgɔmuso, ani ne bamuso ye.»

13

Simankisɛw ta talɛn

(Marika 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ O lon yere ra, Yesu bɔra bon kɔnɔ ka taga sigi bada ra. ² Jama caman nana lajɛn a kɔrɔ, fɔ a ma ɲa a donna ka sigi kurun dɔ kɔnɔ ji kan. Jama tora bada ra. ³ A ka kuma caman fɔ o ye ni talɛnw ye. A ko: «Sɛnɛkɛbaga dɔ le bɔra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririkɛto, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra; kɔnɔw nana o bɛɛ kunukunu. ⁵ Simankisɛ dɔw benbenna farayɔrɔw ra; o yɔrɔ bɔgɔmugu tun man ca. O siman falɛnna jooɲa jooɲa, sabu o ma don dugukolo ra ka se yɔrɔjan. ⁶ O kosɔn tere nana bɔ minkɛ, o bɛɛ jajara, sabu o liliɲw ma tagayɔrɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankisɛ dɔw benbenna dugukoloɲuman na. Olugu dɛnna; dɔw ka den kɛmɛ kɛ, dɔw biwɔrɔ, dɔw bisaba.» ⁹ Yesu ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn.»

Yesu ka talɛnw lakun fɔ

(Marika 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Karamɔgɔdenw gbarara Yesu ra k'a jininka ko: «Mun kosɔn i be kuma kɛ talɛnw le ye k'a fɔ o ye?» ¹¹ Yesu ko o jaabi ko: «Sankolo Masaya* gundow lɔnniya dira aw le ma, nka a ma di olugu ma. ¹² Sabu dɔ be min fɛ ka ban, dɔ were bena di o tigi le ma, k'a ta caya; nka dɔ tɛ min fɛ, hali fitini min b'a fɛ, o bena bɔsi a ra. ¹³ O le kosɔn, ne be

§ 12:42 12.42 Saba jamana masamuso ta ko fora Masacew folo 10.1-10.

kuma o fɛ ni talenw ye, sabu olugu b'a fɛ, nka o tɛ a ye; o bɛ o toro malɔ, nka o tɛ a mɛn, o tɛ a faamu fana. ¹⁴ O cogo ra cira Ezayi tun ka kuma min fɔ o ta ko ra, o kɛra can ye, ko:

<Aw bɛna mɛnni kɛ, nka aw tɛna faamuri kɛ;
aw bɛna fleri kɛ, nka aw tɛna foyi ye.

¹⁵ Sabu nin jamana mɔgɔw ka o jusukun gbɛleya.

O ka o torow datugu, ka o naw datugu,
janko o na kana yeri kɛ,
o toro kana mɛnni kɛ,
o jusukun fana kana faamuri kɛ;
sabu o t'a fɛ ka yɛlɛma ka na ne fɛ,
janko ne ye o kisi.> »

¹⁶ Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw kɔni, aw ta jana, sabu aw naw bɛ yeri kɛ, aw toro fana bɛ mɛnni kɛ. ¹⁷ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw bɛ min yera bi, cira caman ni Alapasiranbaga caman tun b'a fɛ ka o ye, nka o m'a ye; aw bɛ min mɛnna, o tun b'a fɛ ka o mɛn, nka o m'a mɛn.»

*Yesu ka simankisɛw ta talen kɔrɔ fɔ
(Marika 4.13-20; Luka 8.11-15)*

¹⁸ «Ayiwa, aw ye simankisɛ ta talen kɔrɔ lamɛn: ¹⁹ Mɔgɔ dɔ bɛ Ala ta Masaya* kumaw lamɛn, nka a tɛ a faamu; o kuma min fɔra a ye, Setana bɛ na ka na o bɔ a jusukun na: o tigi le bɛ i ko simankisɛ minw benbenna sirada ra. ²⁰ Simankisɛ minw benbenna farayɔrɔ ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ min bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma jooa jooa ni ninsɔndiya ye; ²¹ nka o kuma tɛ lilin don ka taga yɔrɔjan o tigi kɔnɔ. A ta miiriya yɛlɛma ka di. O kosɔn ni sege sera a ma, walama ni mɔgɔw ka a tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn, o bɛ kɛ sababu ye ka a kunnacɛn o yɔrɔnin bɛɛ. ²² Simankisɛ minw benbenna janiw cɛ ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ min bɛ kuma mɛn, nka dunɔpa ta kow hami, ani naforo jarabi bɛ a sɔrɔ, ka kɛ sababu ye ka o kuma degu, a tɛ foyi ja. ²³ Simankisɛ minw benbenna dugukoloɔnuman na, o kɔrɔ ye mɔgɔ min bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ka a faamu. A bɛ i ko siman min bɛ den; dɔ bɛ den kɛmɛ kɛ, dɔ biwɔrɔ, dɔ bisaba.»

Binjugu ta talen

²⁴ Yesu ka talen dɔ wɛrɛ la tuun; a ko: «Sankolo Masaya* bɛ i n'a fɔ sɛnɛkɛbaga dɔ ta ko: a ka simanɔuman seri a ta foro ra. ²⁵ Nka su fɛ, ka mɔgɔw to sunɔgɔ ra, a jugu tagara binjugu dɔ kisɛw seri siman cɛ ra, ka taga. ²⁶ Ayiwa, siman nana falɛn tuma min na, ka wuri, ka den, binjugu fana falɛnna. ²⁷ Forotigi ta baaradenw nana a fɔ o matigicɛ ye ko: <An matigicɛ, o tuma i tun ma simanɔuman le seri i ta foro ra wa? Binjugu bɔra min, ka na wuri a cɛ ra?> ²⁸ O matigicɛ ka o jaabi, ko: <Ne jugu dɔ le ka o baara kɛ.> Baaradenw ko a ma ko: <I t'a to an ye taga o bɔnbɔn wa?> ²⁹ O matigicɛ ko: <ɔn-ɔn, aw y'a to yi; binjuguw bɔntɔ aw kana na siman fana bɔnbɔn ni a ye. ³⁰ Aw ye o bɛɛ to o ye wuri jɔgɔn fɛ yi fɔ ka taga simantigɛwagati se. Ni simantigɛwagati sera, ne bɛna a fɔ simantigɛbagaw ye ko: Aw ye binjugu bɔn fɔlɔ, ka a siri, ka a jeni. O kɔ, aw bɛ siman tige ka a ladon bondo kɔnɔ.> »

Ala ta Masaya be damina fitini le

(Marika 4.30-32; Luka 13.18-19)

³¹ Yesu ka talen dɔ wɛrɛ la mɔgɔw ye tuun; a ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fɔ mutaridi kise. Ce dɔ ka o kise ta ka taga a dan a ta foro ra.

³² O kise le ka dɔgɔ ka tɛmɛ yiri tɔw beɛ kise kan; nka a nana falen minke, a wurira ka ke yiri ye, ka bonya ka tɛmɛ foro yiri tɔw beɛ kan, fɔ kɔnɔw bɛna o ta jagaw la a yiriborow ra.»

(Luka 13.20-21)

³³ A ka talen dɔ wɛrɛ fɔ tuun. A ko: «Sankolo Masaya* be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen dɔɔnin ke mugu caman na, a be mugu beɛ wuri ka a funu.»

(Marika 4.33-34)

³⁴ Yesu ka o kumaw beɛ fɔ mɔgɔw ye ni talenw le ye. A ma kuma o fe cogo wɛrɛ ra ni talenw te. ³⁵ O cogo ra Ala ta cira ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko Ala ko:

«Ne bɛna ne da yɛɛ ka talenw le fɔ;

ko minw dogonin be kabini dunuɓa danwagati, ne bɛna o fɔ.»

Yesu ka binjugu ta talen kɔrɔ fɔ

³⁶ O kɔ, Yesu bɔra jama kɔrɔ ka taga don bon kɔnɔ. A ta karamɔgɔdenw gbarara a ra, k'a fɔ a ye ko: «Binjugu min wurira foro kɔnɔ, o talen kɔrɔ fɔ an ye.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye, o le be simankiseɓuman seri. ³⁸ Foro, o ye dunuɓa ye; simankiseɓuman, o ye Ala ta Masaya* mɔgɔw ye; binjuguw, o ye Setana ta mɔgɔw ye. ³⁹ Jugu min ka binjugu kisew seri, o ye Setana ye; simantigewagati, o ye dunuɓa laban ye; simantigebagaw, o ye melekew ye. ⁴⁰ Binjugu be bon ka a firi tasuma ra cogo min na, dunuɓa laban na, a bɛna ke ten le. ⁴¹ Min kera Adamaden ye*, ale bɛna a ta melekew ci ka na mɔgɔlafiribagaw, ani kojugukebagaw beɛ sama ka o labɔ a ta Masaya ra, ⁴² ka o firi tasumaba ce ma; kasi ni jinɓimi le bɛna ke o yorɔ ra. ⁴³ Nka mɔgɔ terenninw, olugu bɛna manamana i ko tere, o Fa Ala ta Masaya ra. Min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka menni ke.»

Ala ta Masaya nafa le ka bon

⁴⁴ Yesu ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fɔ naforo min tun dogonin be foro dɔ kɔnɔ. Ce min tagara bɔ a kan, ale ka a lalaga ka a dogo a nɔ ra yi. A jusu diyaninba tagara a borofenw beɛ fiyeere ka na foro yere san kunkelen.

⁴⁵ «Sankolo Masaya be i n'a fɔ jagokebaga min tun be lulu numanmanw jinina. ⁴⁶ A nana lulu songɔba dɔ ye lon dɔ, a tagara a borofenw beɛ fiyeere ka na o lulu san.

⁴⁷ «Sankolo Masaya be i n'a fɔ jɔ min firira ji ra. A be jege suguya beɛ mina. ⁴⁸ Ni a fara jege ra, o b'a sama ka na ni a ye jida ra kene ma. Jegeminabagaw be sigi ka jegew woloma. Minw ka ji, o be olugu bla minan kɔnɔ. Minw man ji, o be olugu firi. ⁴⁹ Dunuɓa laban na a bɛna ke ten le. Melekew bɛna mɔgɔjuguw woloma ka bɔ mɔgɔɓumanw na, ⁵⁰ ka o firi tasumaba ra. Kasi ni jinɓimi le bɛna ke o yorɔ ra.»

⁵¹ Ayiwa, Yesu ka karamɔgɔdenw jininka; a ko: «Aw ka nin kumaw faamu wa?» O ko: «Ɔnhɔn.» ⁵² A k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, ni sariya karamɔgɔ* min ka sɔn sankolo Masaya ma, ka karan a ra, o be

lɔnniyakura sɔrɔ ka fara lɔnniyakɔrɔ kan. A bɛ i n'a fɔ lutigi min bɛ fɛn kɔrɔ ni fɛnkura sɔrɔ a ta naforo ra.»

*Nazaretikaw banna Yesu ra
(Marika 6.1-6; Luka 4.16-30)*

⁵³ Ayiwa, Yesu ka o talenw fɔ ka ban minke, a bɔra o yɔrɔ ra. ⁵⁴ A tagara a lamɔdugu ra. A tagara mɔgɔw karan o ta karanso* kɔnɔ. A ta karan tun ka mɔgɔw kɔnɔnɔban fɔ o ka ke a fɔ ye ko: «A ka nin hakiritigiya ni nin kabakow sebagaya sɔrɔ min? ⁵⁵ Yirilɛsɛbaga dence le tɛ wa? A bamuso tɔgɔ le tɛ Mariyamu ye wa? Yakuba ni Yusufu ni Simɔn ni Zude, olugu le tɛ a dɔgɔcɛw ye wa? ⁵⁶ Yala a dɔgɔmusow bɛ tɛ an fɛ yan wa! O tuma ale bɔra ni nin kow bɛ ye min?» ⁵⁷ O kow kera sababu ye ka o bɛ kunnacɛn, o ma la Yesu ra. Yesu k'a fɔ o ye ko: «Cira tɛ dɔgɔya yɔrɔ si, ni a yɛrɛ ta dugu tɛ, ani a yɛrɛ ta so.» ⁵⁸ Yesu ma kabako caman ke o yɔrɔ ra, o mɔgɔw ta lanabariya koson.

14

*Yuhana Batizerikebaga fagacogo
(Marika 6.14-29; Luka 9.7-9)*

¹ Ayiwa, o wagati ra, jamanatigi Herodi* nana Yesu ko mɛn. ² A ko a ta baardenw ma ko: «Yuhana Batizerikebaga lo! A kununa ka bɔ saya ra le! O le koson sebagaya b'a fɛ ka kabakow ke.»

³ Ayiwa, Herodi tun ka Yuhana mina ka a siri ka a bla kaso ra. O tun kera a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le koson. ⁴ Sabu Yuhana tun k'a fɔ Herodi ye ko: «A bennin tɛ ko i ye nin muso furu.» ⁵ Herodi tun b'a fɛ ka Yuhana faga. Nka a tun bɛ siranna jama na, sabu mɔgɔw tun bɛ Yuhana jatera Ala ta cira le ye. ⁶ Ayiwa, Herodi worolon kunben nana se; ka o to o panagbe ra, Herodiyadi denmuso ka don ke mɔgɔw ye; a ko diyara Herodi ye, ⁷ fɔ a karira sungurunin ye ko ni a ka fɛn o fɛn daari ale fɛ, ale bɛna o di a ma. ⁸ Sungurunin bamuso k'a kɔnɔnɔsu; sungurunin ko masace ma ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan dɔ kɔnɔ, k'a di ne ma yan sisan!» ⁹ O kuma ka masace panasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama bɛɛ na na, a ko, ko o ye a di a ma. ¹⁰ A ka mɔgɔ dɔ ci ka taga Yuhana kunkolo tige kasobon kɔnɔ. ¹¹ O ka a kunkolo bla minan dɔ kɔnɔ ka na a di sungurunin ma; a tagara a di a bamuso ma. ¹² Yuhana ta karamɔgɔdenw nana a su ta ka taga a sutara. O tagara o kibaroya fɔ Yesu ye.

*Yesu ka domuni di jama ma
(Marika 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

¹³ Yesu ka o kibaroya mɛn minke, a bɔra o yɔrɔ ra ka don kurun dɔ kɔnɔ ka ji tige, ka taga yɔrɔ dɔ ra kongo kɔnɔ a danna. Mɔgɔw nana o lɔn minke, o bɔra o ta duguw kɔnɔ ka tugu a ko o sen na. ¹⁴ Yesu bɔra kurun kɔnɔ minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra. Banabagato minw tun bɛ o cɛ ra, a ka olugu kenɛya. ¹⁵ Wulada nana se minke, karamɔgɔdenw gbarara a ra, k'a fɔ a ye ko: «A flɛ, an bɛ kongo le kɔnɔ yan, wagati fana janfara. Jama labla, o ye taga kerɛfɛduguw ra ka taga domuni san.» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «O man kan ka taga yɔrɔ wɛrɛ ra. Aw yɛrɛ ye domuni di o ma!» ¹⁷ Karamɔgɔdenw ko Yesu ma ko: «Burukun looru ni jegeden fla dɔrɔn le bɛ an fɛ.» ¹⁸ Yesu ko:

«Aw ye na ni o ye yan.»¹⁹ A ko mɔgɔw ye sigi dugu ma binmisenw kan. A ka burukun looru ni jegeden fla ta ka a ja kɔrɔta san fe ka baraka la Ala ye. O kɔ, a ka buru tigetige k'a di karamɔgɔdenw ma; olugu k'a tarantaran jama ra.²⁰ Mɔgɔ bɛɛ ka domuni ke fɔ ka fa. O kɔ, burukunkurunw ni jerge tɔ minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye.²¹ Mɔgɔ minw tun ka o domuni ke, olugu ra cɛw tun be mɔgɔ waga looru bɔ; musow ni denmisenw ma jate.

Yesu tagamana ji kan

(Marika 6.45-52; Yuhana 6.15-21)

²² O kɔ, Yesu ka karamɔgɔdenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale na, sani ale ye jama labla.²³ Yesu ka jama labla minke, a yelenna kuru kan ka Ala daari a kelen na. A kelen tora yi fɔ ka na su ko.²⁴ O y'a sɔrɔ karamɔgɔdenw ta kurun yɔrɔ tun janyara bada ra ka ban. Fɔɔnɔ nana ke o kunben ye; jikuruw ka ke o ta kurun fifafifa ye.²⁵ Su dugutarama fe, Yesu tagamana ji kan ka taga o nɔ fe.²⁶ Karamɔgɔdenw nana Yesu tagamatɔ ye ka na ji kan minke, o ja tigera; o ko, ko su dɔ ja lo. O siranna, fɔ o ka ke kule ci ye.²⁷ O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!»²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni ele lo, a fɔ ne ye tagama ji kan ka taga i nɔ fe.»²⁹ Yesu ko: «Na!» Piyeri bɔra kurun kɔnɔ ka ke tagama ye ji kan ka taga Yesu fe.³⁰ Nka Piyeri nana a ye ko fɔɔnɔ be bonyara minke, a siranna. A nana ke jigi ye ji jukɔrɔ minke, a pɛrɛnna ko: «Matigi, ne kisi!»³¹ O yɔrɔnin kelen bɛɛ Yesu k'a mina, k'a fɔ a ye ko: «I ta lanaya le ka dɔgɔ. Mun na i sigiyara?»³² O donna kurun kɔnɔ. Fɔɔnɔ lɔra.³³ Mɔgɔ tɔ minw tun be kurun kɔnɔ, olugu bɛɛ ka o kinbiri gban Yesu kɔrɔ; o ko: «Can ra, Den min bɔra Ala ra*, ele lo.»

Yesu ka banabagatɔw keneya Zenesarɛti mara ra

(Marika 6.53-56)

³⁴ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ka ba tige; o tagara se Zenesarɛtikaw ta mara ra.³⁵ O yɔrɔ mɔgɔw ka Yesu ye minke, o ka a lon. O ka o kibaro lase yɔrɔw bɛɛ ra. Mɔgɔw nana ni banabagatɔw bɛɛ ye.³⁶ Mɔgɔw tun b'a daarira ko a ye sabari k'a to olugu ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Min o min magara a ra, o bɛɛ keneyara.

15

Farisiw ni sariya karamɔgɔw ta landakow

(Marika 7.1-13)

¹ Ayiwa, Farisiw* ni sariya karamɔgɔ* dɔw bɔra Zeruzalemu ka na Yesu fe, ka na a jininka ko: ² «Mun kosɔn i ta karamɔgɔdenw be an bemaw ta landaw cenna? O te o tege ko* ka sɔrɔ ka domuni ke!»³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw do? Mun na aw fana be aw ta landaw ta ka Ala ta sariya* cɛn?»⁴ Ala ko: «I fa ni i ba bonya,» ko: «Ni mɔgɔ min ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga†.»⁵ Nka aw ko, ko ni mɔgɔ min k'a fɔ a face walama a bamuso ye ko a tun b'a fe ka fen min di a ma, ko a ka o di Ala ma saraka ye, ko o tuma jagboya te tuun ko o tigi ye fen di a face walama a bamuso ma.⁶ Ayiwa, o cogo

* 15:2 15.2 Farisiw ta tegekocogo tun be ke ka kaɓa ni o ta landaw le ye. † 15:4 15.4 Nin kumaw fora Bori 20.12; Sariya 5.16; Bori 21.17; Sarakalasebagaw 20.9.

ra, aw ka Ala ta Kuma ke fengbansan ye, ka aw ta landakow le ta. ⁷ Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, ko Ala ko:

⁸ «Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya,

k'a soro o jusukun yoro ka jan ne ra!

⁹ O be ne batora gbansan le,

sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mogow karan o ra.» »

Fen minw be se ka mogow lanogow

(Marika 7.14-23)

¹⁰ O ko, Yesu ka jama wele k'a fo o ye ko: «Aw ye aw toro malo ka nin faamu kosebe. ¹¹ Fen min be don mogow da ra, o te mogow lanogow; nka min be bo a da ra, o le be a lanogow.» ¹² Yesu ka o kuma fo minke, a ta karamogodenw gbarara a ra; o ko a ma ko: «I m'a lon ko i ta kuma digira Farisiw* ra wa?» ¹³ Yesu ko: «Ne Fa min be sankolo ra, ni ale yere ma yiri o yiri turu, o bee bena bon ka bo yi le.» ¹⁴ A ko: «Aw ye Farisiw to yi. Fiyentow lo; olugu yere le fana ye jogon ta bereminabagaw ye. Ni fiyento do ka do were ta bere mina, o fla bee le bena ben dinga konow.»

¹⁵ Piyeri ko Yesu ma ko: «O kuma korow fo an ye.» ¹⁶ Yesu ko: «O tuma hakiri te aw fana fe wa? ¹⁷ Aw m'a lon ko domunifen o domunifen be don mogow da ra, o be taga a konobara le ra wa, o ko o tigi be taga so ko, ka o fenw labo wa? ¹⁸ Nka kuma minw be bo mogow da ra, o be bo a jusukun le ra; o le be mogow lanogow. ¹⁹ Miiriyajuguw be bo mogow jusukun le ra; o le be mogow bla mogowfaga ra, ani jeneya, ani jatoya, ani sonyari, ani faninya sereyaw, ani togocenri. ²⁰ O kow le be mogow lanogow; nka ka domuni ke ni i tegekobari ye, o te mogow lanogow.»

Siya were muso min tun lara Yesu ra

(Marika 7.24-30)

²¹ Yesu bora o yoro ra, ka taga Tiri ni Sidon mara ra. ²² Ayiwa, Kanaanakamusu do tun siginin be o mara ra; ale nana Yesu fe ka na kule, ko: «Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka ja ne ma. Jina do be ne denmuso toorora kosebe!» ²³ Nka Yesu ma foyi fo. A ta karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «I te muso labla wa? A fle, a be kulera an ko cogo min na!» ²⁴ Yesu ko: «Ala ka ne ci Izirayelimogow doron le fe, minw be i ko saga tununinw.» ²⁵ Nka muso nana a kinbiri gban Yesu korow, k'a fo a ye ko: «Matigi, na ne dema.» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ka denmisenw ta domuni ta ka o firi wurudenninw korow, o man ji.» ²⁷ Muso ko: «Matigi, o ye can ye, nka lutigi domuniketo, domuni murumuru minw be benben, wurudenninw be o domu de!» ²⁸ A ka o fo minke, Yesu ko: «E, muso, i ta lanaya ka bon. I ka min jini, o ye ke i ye.» O yoronin bee ra, muso ta den keneyara.

Yesu ka banabagato caman keneya

²⁹ Yesu bora o yoro ra, ka na Galile ba kerefeyorow ra. A sera yoro do ra, a yelenna kuru do kan ka sigi. ³⁰ Jamaba nana a fe ni nabaraw ye, ani fiyentow, ani senkelenw, ani bobow, ani banabagato suguya caman were. O nana olugu bee bla Yesu korow; a ka o bee keneya. ³¹ Jama k'a ye minke ko bobow kumana, senkelenw tagamana, nabaraw be

tagamana, fiyentow na yelera, o bee jusu diyara. O ka Izirayeli* ta Ala tando.

Yesu ka domuni di jama caman ma

(Marika 8.1-10)

³² Yesu k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: «Nin jama hina be ne ra de! Nin ye o tere saba ye ne korow yan, foyi te o boro k'a domu. Ne t'a fe ka o kongoto bla ka taga, ni o te, o baraka bena ban sira ce.» ³³ Karamogodenw ka Yesu jaabi ko: «An bena buru sorow min kongokolon konow yan, janko nin jamaba ye domuni ke ka fa?» ³⁴ Yesu ko o ma ko: «Burukun jori le be aw fe yan?» O ko: «Burukun wolonfla, ani jegeden fitini dama dama.» ³⁵ Yesu ko mogow ye sigi dugu ma. ³⁶ O ko, a ka o burukun wolonfla ni jegew ta, ka baraka la Ala ye, ka o tigetige, ka o di a ta karamogodenw ma; karamogodenw k'a tarantaran jama ra. ³⁷ Jama bee ka domuni ke fo ka fa. Burukunkurun ni jenge to min tora, o ka o ce ka segi wolonfla fa. ³⁸ Mogo minw tun ka domuni ke, o ra ce w tun ye ce waga naani; musow ni denmisenw ma jate. ³⁹ O ko, Yesu ka jama labla, ka don kurun do konow ka taga Magadankaw ta mara ra.

16

Farisiw ni Sadusiw ko Yesu ye tagamasiyen do yira olugu ra

(Marika 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Ayiwa, Farisiw* ni Sadusi* dow nana Yesu fe; o tun b'a fe ka Yesu korowo le. O ko Yesu ma ko a ye tagamasiyen do ke ka a yira olugu ra, min b'a yira ko a bora Ala ra. ² Yesu ka o jaabi ko: «Ni wulada sera, ni aw ka sankolo na wulennin ye, aw b'a fo ko sanji te ben. ³ Sogomada fe ni aw ka san na finnin ye, aw b'a fo ko sanji be ben bi, sabu san na finna. Ayiwa, ni aw be sankolo na cogoya ye k'a lon, mun na aw te se ka nin wagati ta kow tagamasiyenw faranfasi ka o lon fana? ⁴ Bi mogojuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fe ka tagamasiyen do le ye. Tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyen te!» Yesu ka o fo minke, a bora o korow ka taga.

Farisiw ni Sadusiw ta burufunufen

(Marika 8.14-21)

⁵ Ayiwa, Yesu ta karamogodenw tagato ba ko, o tun jinana o ma buru ta. ⁶ Ayiwa, Yesu nana a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi Farisiw* ni Sadusiw* ta burufunufen na de!» ⁷ Karamogodenw ka ke a fo ye jogon ye ko: «An ma buru ta minke, o koson a be nin kuma foral!» ⁸ Yesu tun ka o ta miiriya lon minke, a ko: «Aw ta lanaya ka dogo de! Mun koson aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o koson ne ka nin kuma fo? ⁹ Wagati min ne ka burukun looru di mogo waga looru ma, o k'a domu ka fa, mogow fanin ko aw ka segi na dama min ce buru to ra, aw hakiri te o ra wa? Aw ma o faamu wa? ¹⁰ Ani ne ka burukun wolonfla di mogo waga naani ma minke, aw ka segi na dama min sorow buru to ra, aw hakiri te o fana ra wa? ¹¹ Ne ko minke ko aw ye aw yere korosi Farisiw, ani Sadusiw ta burufunufen na, mun na aw te a faamu ko buru min be domu, ko ne te o le ma?» ¹² O yoro ra karamogodenw ka sorow k'a faamu ko a tun te burufunufen yere le ma, nka a tun b'a fe k'a fo ko o ye o yere korosi Farisiw* ni Sadusiw* ta karan le ra.

Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye

(Marika 8.27-30; Luka 9.18-21)

¹³ Yesu tagara se Sezare Filipi mara ra minke, a ka a ta karamogodenw pininka ko: «Mogow be ne jatera jontigi le ye de, ne Min kera Adamaden ye*?» ¹⁴ Karamogodenw ko: «Dow ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dow ko i ye cira Iliya* le ye, dow ko i ye cira Yere mi le ye, walama cira do were.» ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jontigi le ye?» ¹⁶ Simon Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma, ani Den* min bora Ala janaman na.» ¹⁷ Yesu k'a jaabi, ko: «Yunusu dence Simon, ele ta pana, sabu i ka min fo, o ma bo adamaden na; ne Fa min be sankolo ra, a bora ale le ra. ¹⁸ Ne fana b'a fo ko ele ye Piyeri† ye; ne bena ne ta lanabagaw ta jenkuru* lo kabakuru min kan, ele le ye o kabakuru ye. Setana ni a ta se bagaya tena se soro o jenkuru kan. ¹⁹ Ne bena sankolo Masaya* lakilew di i ma. Ni i ka fen o fen siri dugukolo kan yan, o bena siri sankolo ra; ni i fana ka fen o fen foni dugukolo kan yan, o bena foni sankolo ra fana.» ²⁰ Yesu k'a fo karamogodenw ye k'a gbeleya ko o kana a fo mogow si ye ko ale le ye Kisibaga ye.

Yesu ta saya ni a kunuko

(Marika 8.31-9.1; Luka 9.22)

²¹ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, Yesu ka ke a yira ye a ta karamogodenw na, ko jagboya lo ale ye taga Zeruzalemu, ka taga toro kosebe cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* boro; ko o bena ale faga, nka a tere sabanan, ale bena kunu. ²² Ayiwa, Piyeri ka Yesu wele ka taga kere fe, k'a mafiyenya o kuma koson, ko: «Matigi, Ala ye an kisi o ma! Nin ko jagon tena se i ma fiyewu.» ²³ Yesu k'a pa munu k'a fo Piyeri ma ko: «Bo ne ko, ele setanmogow! Ele ye ne kunnacenbaga le ye; sabu Ala sago ye min ye, ele te miiri o ra de, fo adamadenw sago.»

Mogow be tugu Yesu ko cogo min na

²⁴ O ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogow min b'a fe ka tugu ne no fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne ko. ²⁵ Sabu ni mogow o mogow b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bono a nin na; nka ni mogow o mogow ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin soro. ²⁶ Ni mogow ka dunuƙa bee soro, ka taga bono a nin na lahara, dunuƙasoro ka mun le pa o tigi ye? Mogow be se ka mun le di min be se ka ke a nin kunmabosara ye? ²⁷ Min kera Adamaden ye*, lon min na o bena na ni a Fa ta noro ye, ani a ta melekew, o lon na a bena bee sara ka kapa ni a tigi kecogo ye. ²⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw lonin be yan bi, o dow tena sa fiyewu, fo Min kera Adamaden ye, o ye o nato ye ka na sigi a ta masaya ra.»

17

Yesu noro yirara karamogodenw na

(Marika 9.2-13; Luka 9.28-36)

¹ Ayiwa, tere woro temenin ko, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yakuba balemacɛ Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan do kan o danna.

* **16:14** 16.14 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **16:18** 16.18 Piyeri togo koro le ye ko kabakuru.

² O yoro ra, Yesu cogoya yelemana o ja na. A jada manamanana i ko tere, a ta faniw gbera pepe i ko yeelen. ³ O ko, karamogoden saba ka cira Musa ni cira Iliya* ye, o be kumana ni Yesu ye. ⁴ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, an nana yan minke, o jana de! Ni i sonna, ne bena fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» ⁵ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba do manamanato nana o bee datugu. O ka kumakan do men ka bo o sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali. Aw y'a lamem!» ⁶ Karamogoden saba ka o kuma men minke, o sirankojugu fe o bee benna ka o ja biri dugu ma. ⁷ Nka Yesu gbarara o ra ka a boro la o kan, k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, aw ye wuri.» ⁸ O ka o ja korota minke, o ma mogosi ye ni Yesu kelen te.

⁹ Ayiwa, ka o jigito to ka bo kuru kan, Yesu ka nin kuma fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka ko min ye, aw kana o fo mogosi ye folo, fo Min kera Adamaden ye*, o ye kunu ka bo saya ra.»

¹⁰ O ko, karamogodenw ka Yesu jininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fora ko: <Cira Iliya le ka kan ka kon ka na folo?>» ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo Iliya le ka kan ka na folo ka fen bee laben. ¹² Nka ne b'a fo aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka mogow m'a lon; o ka a ke o sago ye. O cogo kelen le ra, Min kera Adamaden ye, ale fana bena toro o boro.» ¹³ Karamogodenw k'a lon o tuma ra ko a tun be kumana o fe Yuhana Batizerikebaga ta ko le ra.

Yesu ka den jinato do keneya
(Marika 9.14-29; Luka 9.37-43a)

¹⁴ Yesu ni o karamogodenw nana se jama koro tuma min na, ce do nana a kinbiri gban Yesu koro k'a fo ko: ¹⁵ «Ne Matigi, sabari ka ja ne dence ma. Kirikirisiyen le b'a ra, a b'a torora kosebe; wagati dow ra a be ben tsuma ra, wagati dow ra a be ben ji ra. ¹⁶ Ayiwa, ne nana ni a ye i ta karamogodenw fe, nka o ma se ka a keneya.» ¹⁷ Yesu ko: «Aw mogojugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fe yan.» ¹⁸ Yesu songora jina ra; jina bora den na; a keneyara o yoronin kelen bee ra.

¹⁹ Yesu ta karamogodenw gbarara a koro ka a jininka o danna ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gben?» ²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta lanaya ka dogo kojugu. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise† bo, ni aw tun k'a fo nin kuru ye ko: <Bo i no ra ka taga yan fe,> a tun be bo a no ra. Foyi si tun tena aw kana. ²¹ [Nka nin jina jigon koni, foyi te se ka ale bo ni sundon ni Aladaari te.]»

Yesu k'a ta saya ko fo tuun
(Marika 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Ayiwa, ka karamogodenw bee lajennin to jigon fe Galile mara ra, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro. ²³ O bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.» O kuma ka karamogodenw jusu kasi kosebe.

Yesu ka Alabatosoba wari sara

* **17:3** 17.3 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **17:20** 17.20 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka dogo ka teme simankise tow bee kan.

²⁴ Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu minke, Alabatosoba ta ninsaraminabagaw gbarara Piyeri ra ka a jininka ko: «Aw karamogo te Alabatosoba wari sara wa?» ²⁵ Piyeri ka a jaabi ko: «A b'a sara.» Piyeri donto bon kono, Yesu folora kuma ta k'a fo ko: «Simon, i be mun miiri? Nin dununa masaw be ninsongo walama wusugu mina jon le fe? Jamanadenw wa, walama lonanw?» ²⁶ Piyeri ka Yesu jaabi ko: «Lonanw lo.» Yesu ko: «O tuma jamanadenw man kan ka a sara. ²⁷ O bee n'a ta, an t'a fe ka ko do ke min be digi nin mogow ra. O ra, taga ba ra ka taga dulen bla ji ra; i bena jenge folo min mina, i ye o sama ka bo, ka a da waga. I bena wari do soro a da ra; i be o bo ka na ne ta wari ni ele ta wari sara ni o ye.»

18

Mogo min ye namogo ye Ala ta Masaya ra
(Marika 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ Ayiwa, o wagati ra, karamogodenw gbarara Yesu ra ka a jininka ko: «Jontigi le ye namogo ye Ala ta Masaya* ra?» ² O tuma Yesu ka denfitini do wele, ka na o lo o ce ra, ³ k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ma aw cogoya yelema ka ke i ko denfitiniw, aw tena don sankolo Masaya ra fiyewu. ⁴ Mogo min ka a yere majigi ka ke i n'a fo nin denmisen, o tigi le ye namogo ye sankolo Masaya ra. ⁵ Ni mogo o mogo ka nin denfitini jagon do mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja.»

Fen minw be mogo bla jurumun na
(Marika 9.42-48; Luka 17.1-2)

⁶ «Nka nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mogo do ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bo lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra.

⁷ «Bono be dununamogow soro o ta kunnacennikow koson, sabu o kunnacenni kow ke ye jagboya le ye. Nka mogo min be ke sababu ye ka o ke, bono bena o tigi soro!

⁸ «Ayiwa, ni i boro kelen walama ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka a firi yorojan; sabu ka taga don ni i boro kelen walama ni i sen kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi walama i senflatigi ye taga firi jahanama ra tasuma banbari kono yi. ⁹ Ayiwa, ni i paden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka a firi yorojan; sabu ka taga don ni i paden kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama tasuma ra. ¹⁰ Aw ye aw yere korosi, aw kana nin denmisen do dogoya, sabu ne b'a fo aw ye ko o ta melekew be ne Fa Ala ja koro sankolo ra tuma bee. ¹¹ [Sabu Min kera Adamaden ye*, o nana mogo tununinw le pini ka o kisi.]»

Saga tununin ta ko
(Luka 15.3-7)

¹² Yesu ko: «Aw b'a miiri di? Ni saga keme be ce do fe, ni kelen ka tunu, a te a to bikononton ni kononton to kongori kan yi ka taga saga tununin yorojini wa? ¹³ Ayiwa, ni a k'a ye, a be ninsondiya min soro, a te o ninsondiya jagon soro to bikononton ni kononton koson. ¹⁴ O

cogo kelen na, aw Fa Ala min be sankolo ra, ale t'a fe nin denmisenw ra hali kelenpe ye tunu.»

Yesu ko balemaw ka kan ka yafa jɔŋɔn ma

¹⁵ «Ayiwa, ni i balema ka kojugu do ke, taga kuma ni a ye, i kelen ni a kelen. Ni a sonna i ta kuma ma, aw ta balemaya be to a no ra. ¹⁶ Nka ni a ma son ka i lamɛn, i ye mɔgo kelen, walama mɔgo fla fara i yere kan, aw ye taga a fe, janko o ko bee ye janabo ka kapa ni seere fla, walama ni seere saba ta kuma ye. ¹⁷ Nka ni a banna ka aw lamɛn, a fo lanabagaw ta jenkuru ye; ni a ma son ka lanabagaw ta jenkuru* fana lamɛn, o tuma, i ye a jate i ko Alalɔnbari, walama i ko ninsaraminabaga. ¹⁸ Ayiwa, can ra, ne b'a fo aw ye ko ni aw ka fen o fen siri dugukolo kan yan, o bɛna siri sankolo ra; ni aw ka fen o fen foni dugukolo kan yan, o bɛna foni sankolo ra fana.

¹⁹ «Ne b'a fo aw ye fana ko dugukolo kan yan ni aw ra mɔgo fla ka ben ko o ko ra ka a daari, ne Fa Ala min be sankolo ra, ale bɛna o di aw ma. ²⁰ Sabu ni mɔgo fla, walama mɔgo saba ka jɔŋɔn lajen yoro o yoro ne tɔgo ra, ne be ke ni o ye.»

Baaradenjugu yafabari ta ko

²¹ Ayiwa, Piyeri gbarara Yesu ra ka a jininka ko: «Matigi, ni ne balema be ne hake ta, ne ka kan ka yafa a ma ka se fo sijaga jori le? Sijaga wolonfla wa?» ²² Yesu ko: «On-on, ne m'a fo i ye ko sijaga wolonfla de, nka fo sijaga biwolonfla sigiyoro ma wolonfla.

²³ «Sankolo Masaya* be i n'a fo masace min tun b'a fe ka a ni a ta baaradenw ta warikow janabo. ²⁴ Ka o to o jate ra, o nana ni baaraden do ye a fe, ko a ta wari waga camanba juru be o ra. ²⁵ Nka se tun t'a ye ka o juru sara minke, a matigice ko o ye a fiyeere, ale ni a muso ni a ta denw, ani a borofenw bee, janko ka juru sara. ²⁶ Ayiwa, o baaraden k'a yere firi dugu ma, k'a kinbiri gban a matigice koro, k'a daari kosebe, ko: <Sabari ka muju, ne bɛna juru bee sara!> ²⁷ A makari k'a matigice mina; a matigice ka a ta juru bee to a ye, ko a ye taga.

²⁸ «O baaraden bora minke, ale tagara ben ni a baaradenjɔŋɔn do ye, a ta wari deniye keme* juru tun be o ra. A ka o kan ce, ka a kan dere, k'a fo a ye ko: <Ne ta juru min be i ra, a sara!> ²⁹ A tɔjɔŋɔnce benna ale fana sen koro, k'a daari ni makarikanw ye, ko: <Sabari ka muju, ne bɛna i ta juru sara.> ³⁰ Nka a ma son! A tagara ce bla kaso ra, ko fo ale ta wari bee ye na sara ka ban. ³¹ A baaradenjɔŋɔn ka o ye minke, o ko ka olugu jusu toro kosebe. O tagara o kow bee lakari o matigice ye. ³² O tuma, o matigice ka o baaraden wele ka na a fo a ye ko: <Baaradenjugu! Ne tun ka i ta juru bee to i ye, sabu i ka ne daari ko ne ye sabari. ³³ Ne makarira i ra cogo min na, i fana tun te se ka makari i tɔjɔŋɔn na ten wa?> ³⁴ A matigice tun dimina kosebe; a ka baaraden bla kaso ra janko a ye taga toro yi, fo a ye a ta juru bee sara ka ban.»

³⁵ Yesu ko: «Aw ra, ni min te son ka yafa a balema ma ni a jusukun bee ye, ne Fa Ala min be sankolo ra, ale bɛna o tigi mina o cogo le ra.»

18:16 18.16 Nin kuma fora Sariya 19.15. * **18:28** 18.28 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekebaga ta tere kelen baara sara le ye.

19

*Yesu ko furu man kan ka sa
(Marika 10.1-12)*

¹ Ayiwa, Yesu ka mɔ̀gɔw karan ka ban tuma min na, a bɔra Galile mara ra, ka taga Zude mara yɔrɔ dɔ ra, min be Zuriden ba ko fe. ² Jamaba gbanna a ko; a ka o ta banabagatɔw keneya o yɔrɔ ra yi.

³ Farisi* dɔw gbarara Yesu ra; o tun b'a fe k'a korɔɔ le. O k'a jininka ko: «Yala ka kapa ni sariya* ye, ce be se ka a muso bla sababu bee koson wa?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Kitabu ka min fo, aw ma o karan wa? A ko: <Dunuɗa damina ra, Danbaga ka ce ni muso le dan.> ⁵ A ko: <O le koson ce be bo a face ni a bamuso korɔ, ka nɔrɔ a muso ra. O fla be jen ka ke mɔ̀gɔ kelen ye.> ⁶ O te jate mɔ̀gɔ fla ye tuun; o be jen ka ke mɔ̀gɔ kelen ye. O le koson, Ala ka min jen k'a ke kelen ye, mɔ̀gɔ si kana o faran ka bo jɔgɔn na.»

⁷ Farisiw* ka Yesu jininka tuun ko: «O tuma mun koson cira Musa k'a fo ko ce ye furusasebe di a muso ma ka a bla?» ⁸ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le koson cira Musa sonna ko aw ye aw ta musow bla; ni o te, dunuɗa damina ra a tun ma fo ten. ⁹ Ne koni b'a fo aw ye ko ni ce o ce k'a muso bla ka muso were furu, o ce be jeneya le kera, fo ni a kera ko o muso tun be ce were le fe.»

¹⁰ Yesu ta karamɔ̀gɔdenw ko a ma ko: «Ni ce ka kan k'a ke ten ni a muso ye, o tuma furubariya le ka fisa.» ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Mɔ̀gɔ bee te se ka son nin kuma ma, fo ni Ala yere ka a se di minw ma. ¹² Sababu caman be mɔ̀gɔw bla furukebariya ra: Dɔw worora ni o ta ye; dɔw ta ye adamadenw no ye, dɔw fana ta kun ye Ala ta Masaya* ko ye. Ni mɔ̀gɔ min be se ka son nin kumaw ma, o tigi ye son o ma.»

*Yesu ka dugawu ke denmisenw ye
(Marika 10.13-16; Luka 18.15-17)*

¹³ Ayiwa, mɔ̀gɔ dɔw nana ni denmisen dɔw ye Yesu fe, janko a ye a boro la o kan ka Ala daari o ye; nka karamɔ̀gɔdenw ka o mɔ̀gɔw mafiyenya. ¹⁴ Yesu ko o ma ko: «A y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mɔ̀gɔ minw be i ko denmisenw, sankolo Masaya* ye olugu le ta ye.» ¹⁵ O ko, a ka a boro la o kan ka dugawu ke o ye, ka soro ka taga ka bo o yoro ra.

*Ce nafortigi ta ko
(Marika 10.17-31; Luka 18.18-30)*

¹⁶ Ayiwa, ce do gbarara Yesu ra k'a jininka ko: «An karamɔ̀gɔ, ne ka kan ka kopuman juman le ke, janko ne ye panamanya banbari soro?» ¹⁷ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun koson i be ne jininka kopuman ko ra? Ala kelenpe le ka ni. Ni i b'a fe ka panamanya banbari soro, i ka kan ka Ala ta sariyaw* tagama.»

¹⁸ Ce ko: «O ye sariya jumanw ye?» Yesu ka a jaabi ko: «I kana mɔ̀gɔ faga; i kana jeneya ke; i kana sonyari ke; i kana faninya fo ka a la i mɔ̀gɔɔgɔn na; ¹⁹ i fa ni i ba bonya; i mɔ̀gɔɔgɔn kanu i ko i yere.»

²⁰ O kumbelen ko Yesu ma ko: «Ne ka nin siraw bee tagama; ne ka kan ka mun were le ke tuun?» ²¹ Yesu ko a ma ko: «Ni i b'a fe ka dafa,

19:4 19.4 Nin kuma fora Damina 1.27; 5.2. **19:5** 19.5 Nin kuma fora Damina 2.24. **19:7** 19.7 Nin kuma fora Sariya 24.1; Matiyu 5.31. **19:19** 19.19 Nin kuma fora Bori 20.12-16; Sariya 5.16-20; Sarakalasebagaw 19.18.

taga i borofenw bæe fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na. Ni o kera, natoroba bena ke i fe sankolo ra. O ko, i be na ka na tugu ne ko.» ²² Kabini o kanbelen ka o men, a panasisinin wurira ka taga, sabu natoroba tun b'a fe.

²³ O tuma Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko natorotigi don ka gbelen sankolo Masaya* ra de! ²⁴ Ne b'a fo aw ye fana ko jogome don ka di miseniwo fe ka teme natorotigi don kan Ala ta Masaya ra.»

²⁵ Karamogodenw ka o men minke, o kononobanna kosebe. O ko: «O tuma jon le bena kisi sa?» ²⁶ Yesu ka o fe, k'a fo o ye ko: «Mogow fe a te se ka ke, nka Ala fe fen bæe be se ka ke.»

²⁷ Piyeri ka kuma ta o le ra k'a fo Yesu ye ko: «A fe, anw jenna fen bæe ko ka tugu i no fe; anw ta bena ke cogo di sa?» ²⁸ Yesu k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni fen bæe nana ke kura ye tuma min na, Min kera Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masasiganan nooroman kan fen bæe kunna, aw minw tugura ne no fe, aw fana bena sigi masasiganan tan ni fla kan, ka Izirayeli* ta siya tan ni fla ta kiti tige.

²⁹ «Ayiwa, ni mogo o mogo ka jen a ta bonw ko, walama a balemacew ko, walama a balemamusow ko, walama a face ko, walama a bamuso ko, walama a muso ko, walama a denw ko, walama a ta forow ko, ne toggo koson, o tigi bena o fenw bæe jogon keme keme soro, ka panamanya banbari fana soro. ³⁰ Nka jafemoggo caman bena ke kofemogow ye, kofemoggo caman fana bena ke jafemogow ye.»

20

Forotigi ni a ta baaradenw ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen do la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* be i n'a fo forotigi min bora sogomada joona fe ka baaradenw jini ka taga baara ke a ta rezenforo ra. ² Ayiwa, forotigi ni o baaradenw benna a ra ko tere kelen baara sara bena ke wari deniye* kelen ye. A ka o bla ka taga baara ke a ta rezenforo ra. ³ Tere nana wuri doonin minke, forotigi bora tuun ka taga moggo dow lonin ye barokeyo do ra dugu kono, o te foyi kera. ⁴ A ko olugu fana ma ko: «Aw ye taga ne ta rezenforo ra ka taga baara ke. Aw ka kan ni sara min ye, ne bena o di aw ma.» ⁵ O mogow tagara rezenforo ra. Forotigi nana bo teregan fe, a ka dow ye, ka olugu fana ta. Wulada fe, a ka taga dow ye tuun, a ka olugu fana ta. ⁶ Forotigi nana bo tuun wuladanin fe, a ka moggo dow lonin ye. A ko olugu ma ko: «Mun na aw lora yan ka tere bæe ban, aw ma foyi ke?» ⁷ Olugu k'a jaabi ko: «Moggo si le ma an ta baara ra.» A ko olugu fana ma ko: «Aw ye taga ne ta rezenforo ra ka taga baara ke.»

⁸ «Ayiwa, tere nana ban minke, forotigi k'a fo baaradenw kuntigi ye ko: «Baaradenw wele ka na o sara; nka a damina moggo labanw folo, ka soro ka se moggo folow ma.» ⁹ Minw tun tara wuladanin fe, olugu bæe kelen kelen ka wari deniye kelen kelen soro. ¹⁰ A nana se moggo folow ma tuma min na, olugu nana; o tun b'a miiri ko olugu ta sara bena caya ka teme tow ta kan, nka olugu fana ka wari deniye kelen kelen le soro. ¹¹ Ayiwa, o wari dira o ma minke, o dimina, ka forotigi

* **20:2** 20.2 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senkebaga ta tere kelen baara sara le ye.

jaraki. ¹² O ko: «Nin kofemogow ka wagati doonin le ke baara ra, nka i ka anw ni olugu beɛ ta sara ke kelen ye, k'a soro anw le ka tere kururu beɛ ke sege ra, ka baara ke tere koro.» ¹³ Ayiwa, forotigi ko o ra kelen ma ko: «Ne terice, ne ma i tɔɔ de! Yala an tun ma ben wari deniye kelen le ma wa? ¹⁴ O tuma, i ta sara ta ka taga. Min kera kofemogo ye, ne ka min di o ma, ne be o jɔɔn le di ele fana ma. ¹⁵ Yala min ka di ne ye, ne te se ka o ke ni ne ta wari ye wa? Walama, ne ta jumanya pangboya le be i ra wa?» »

¹⁶ O ko, Yesu ko: «Minw ye kofemogow ye, olugu bena ke jafemogow ye; minw ye jafemogow ye, olugu bena ke kofemogow ye.»

Yesu ka a ta saya ni a kunuko fo tuun

(Marika 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ Ayiwa, ka Yesu tagato to Zeruzalemu, a ka a ta karamogoden tan ni fla wele danna; ka o tagamato to, a k'a fo o ye ko: ¹⁸ «An tagato fle Zeruzalemu; Min kera Adamaden ye*, o bena don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamogow*. O bena kiti tige a kan, ko a ka kan ka faga. ¹⁹ O bena a don siya were mogow* boro. Olugu bena a logobo, k'a bugo ni gbeɛ ye, k'a gbengben yiri ra; nka a saya tere sabanan na a bena kunu.»

Zebede ta muso ka Yesu daari

(Marika 10.35-45)

²⁰ Ayiwa, Zebede ta muso nana Yesu fe ni a dence fla ye. A gbarara Yesu ra ka a kinbiri gban a koro ka a daari. ²¹ Yesu ko a ma ko: «I be mun le fe?» A ko: «Ne b'a fe ko ni i nana sigi i ta masaya ra, ne dence fla minw ye nin ye, i ye a to kelen ye sigi i kininboroyanfan fe, to kelen ye sigi i numanboroyanfan fe.» ²² Yesu ka a jaabi ko: «Aw be fen min daarira, aw yere ma o lon; ne bena tooro cogoya min na, aw be se ka tooro o cogo ra wa?» O ka Yesu jaabi ko: «Onhon, an be se.» ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo aw bena tooro ne ta toorocogo ra. Nka ka sigi ne kininboroyanfan fe, walama ne numanboroyanfan fe, o dibaga te ne ye. Ne Fa Ala ka o sigiyoro laben mogo minw ye, a bena di olugu le ma.»

²⁴ Karamogoden to tan ka o kuma men minke, olugu dimina o balemace fla koro. ²⁵ O ra, Yesu ka o wele k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko siya were mogow ta kuntigiw be o mara jagboya ra; jamana mogobabaw fana be o ta fanga digi mogo tow kan. ²⁶ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Min b'a fe ka ke mogoba ye aw ra, o tigi ka kan ka ke tow ta baaraden le ye. ²⁷ Min b'a fe ka ke aw ra jamogo ye, o tigi ka kan ka ke aw ta jon ye. ²⁸ O le koson Min kera Adamaden ye*, ale yere ma na janko mogow ye na baara ke a ye, nka a nana ka na baara ke mogow ye le, ani ka a yere nin di, ka ke mogo caman kunmabosara ye.»

Yesu ka fiyentoe fla na yele Zeriko

(Marika 10.46-52; Luka 18.35-43)

²⁹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw boto Zeriko, jamaba tugura a ko. ³⁰ Fiyentoe fla tun siginin be sirada ra; olugu k'a men minke ko Yesu le be temena, o perenna ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³¹ Jama tun be songora o ra ko o ye je; nka o belen ka do le fara o perenkan kan tuun ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³² Yesu lora; a ka o wele k'a fo o

ye ko: «Aw b'a fε ne ye mun le kε aw ye?» ³³ O ko Yesu ma ko: «An Matigi, a to anw na ye yεε.» ³⁴ O makari ka Yesu mina; a magara o jaw ra. O yɔrɔnin bεε o jaw yelera; o tugura Yesu ko.

21

Yesu tagatɔ Zeruzalemu

(*Marika 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19*)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔɔdenw surunyara Zeruzalemu na; o sera Betifaze, Oliviyesunw kuru kεre fε minke, Yesu ka a ta karamɔɔden fla ci. ² A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min fle an na, aw ye taga yi; ni aw sera yi dɔrɔn, aw bεna falimuso dɔ sirinin ye, a den bε a kɔrɔ; aw ye o foni ka na ni o ye. ³ Ni mɔɔɔ dɔ ka aw jininka, aw y'a jaabi ko: <An matigice le mako bε o ra.> Ni o kera, a bεna o to aw boro.» ⁴ Ayiwa, o kera janko cira tun ka nin kuma min fɔ, o ye ke can ye, ko:

⁵ «Aw y'a fɔ Siyɔn dugumɔɔɔw ye ko:

aw ta masace natɔ fle aw fε,

a majiginin le bε nana,

a yelennin bε fali le kan,

a siginin bε faliden kan, falimuso ta falidennin.»

⁶ Ayiwa, karamɔɔdenw tagara; Yesu tun ka min fɔ o ye, o tagara o kε. ⁷ O nana ni falimuso ni a den ye; o ka o ta derege dɔw la faliw kɔ ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ Jama ra mɔɔɔ caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu na; dɔw fana ka yiriboromisew tigetige ka o lala sira ra. ⁹ Jama dɔ tun bε Yesu na, dɔ tun bε a kɔ. O bεε tun bε perenna ko:

«Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* kosɔn;

min bε nana Matigi tɔɔ ra, dugawu ye kε o ye!

Nɔɔrɔ ye la Ala tɔɔ kan sanfeyɔrɔw bεε ra!»

¹⁰ Yesu donna Zeruzalemu tuma min na, dugu bεε wurira ka lo sen kan. Mɔɔɔw ko: «E, jɔn le ye nin ye?» ¹¹ Jama ka kε a fɔ ye ko: «Yesu lo, cira min bɔra Nazareti, Galile mara ra.»

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(*Marika 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22*)

¹² Ayiwa, Yesu donna Alabatosoba lu kɔnɔ. Fiyeeerekεbaga ni sannikebaga* minw tun bε Alabatosoba lu kɔnɔ, a ka olugu bεε gben ka bɔ; a ka warifalenbagaw ta tabaliw jɔnɔjɔni ka ben, ani tunganifiyeerebagaw ta siginanw. ¹³ A k'a fɔ o ye ko: «A sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <Ne ta bon bεna wele le ko Aladaariyɔrɔ.> Nka aw kɔni ka a yεlema ka a kε sonw dogoyɔrɔ le ye†.»

Sarakalasebagaw kuntigiw dimina Yesu kɔrɔ

¹⁴ Ka Yesu to Alabatosoba kɔnɔ, fiyentɔw, ani nabara dɔw gbarara a ra; a ka olugu keneya. ¹⁵ Ayiwa, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔɔw* dimina, sabu o ka Yesu ta kabako keninw ye, ani k'a ye ko denmisew fana bε perenna Alabatosoba kɔnɔ, ko: «Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* kosɔn!» ¹⁶ O ko Yesu ma ko:

21:5 21.5 Nin kuma fɔra Jakariya 9.9. **21:9** 21.9 Nin kuma fɔra Zaburu 118.26. * **21:12** 21.12 O mɔɔɔw tun bε beganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **21:13** 21.13 Nin kuma fɔra Ezayi 56.7 ani Yereimi 7.11.

«Denmisenw be min fɔra, i be o menna ke!» Yesu ko: «Ne b'a menna.» A ko: «Min sebera Ala ta Kuma ra, aw ma o karan ka ye le wa? A sebera ko:

«Ala ka tandorikan don denmisenninw da ra, k'a don sinmindenw da ra.» »

¹⁷ Yesu bɔra o koro, ka bo dugu kono ka taga Betani, ka taga si o yoro ra.

Yesu ka torosun danga
(Marika 11.12-14,20-24)

¹⁸ O dugusagbe sogoma, Yesu sekoto ka na Zeruzalemu, kongɔ ka a mina. ¹⁹ A ka torosun do ye sirada ra. A gbarara a ra, nka a ma taga den foyi soro a ra, fo flaburu gbansan. A ko torosun ma ko: «Den tena soro ele ra tuun fiyewu!» O yoronin bee torosun jara. ²⁰ Karamogodenw ka o ye minke, o kabakoyara. O ko: «E, nin torosun kera cogo di ka ja yoronin kelen na tan?» ²¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni lanaya be aw fe, ni aw te sigiya fiyewu, min kera torosun nin na, aw tena dan o jagon doron ma, nka hali ni aw k'a fo kuru nin ye ko a ye bo a no ra ka taga ben kogoji ra, a be ke ten. ²² Ni aw ka fen o fen jini ni lanaya ye, ka Ala daari a ra, aw bena o soro.»

Yesu ta fanga soroyoro
(Marika 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³ Yesu tagara don Alabatosoba kono; ka a to karan na, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta cekorobaw nana a fe ka na a pininka ko: «I be nin kow kera fanga juman sababu le ra, ani jon le fana ka o fanga di i ma?» ²⁴ Yesu ko: «Ne fana bena aw pininka fen kelenpe ra. Ni aw ka ne jaabi o ra, o tuma, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne bena o fo aw ye.» ²⁵ Yesu ko: «Jon le ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow?» O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Ni an ko: «Ala lo», a bena a fo ko: «O tuma mun koson aw ma la a ra?» ²⁶ Nka ni an fana k'a fo ko: «Mogow lo», o tuma an ka kan ka la a ra ko jama tena an to yi, sabu bee lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ²⁷ O ra, o ka Yesu jaabi ko: «An m'a lon.» Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

Dence fla ta ko

²⁸ Yesu ko: «Aw be mun miiri nin ko ra? Dence fla tun be cekoroba do fe. A ko dence folo ma ko: «Ne dence, taga baara ke rezenforo ra bi.» ²⁹ Den ko: «Ne te taga.» Nka ko fe, a nimisara, a tagara foro ra. ³⁰ Faceman ka o kuma kelen fo dence flanan ye. Ale ko: «Baba, ne be taga.» Nka a ma taga yi. ³¹ O den fla ra, juman le ka a face sago ke?» Mogow ko: «Dence folo lo.» Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko ninsaraminabagaw, ani jatamusow bena kon aw na Ala ta Masaya* ra. ³² Sabu Yuhana Batizerikebaga nana aw fe terenninya sira le ra, nka aw ma son ka la a ra; nka ninsaraminabagaw, ani jatamusow lara a ra. Aw ka o ye, nka o bee n'a ta, aw ma na nimisa o ko fe ka la a ra.»

Baaradenjuguw ta ko
(Marika 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ Yesu ko: «Aw ye talen dɔ wɛrɛ lamɛn: Forotigi dɔ tun ka rɛzɛnforo dɔ sɛnɛ, ka a lamini ni sansan ye, ka rɛzɛncɔngɔyɔrɔ dɔ sɔgi fara ra, ka gbata dɔ lɔ foro kɔrɔsibagaw ye. O kɔ, a ka foro karifa baaraden dɔw ma, ka taga tagama ra. ³⁴ Rɛzɛn bɔwagati nana se tuma min na, a ka a ta baaradenw ci rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw fɛ ko o ye taga rɛzɛnmɔ dɔ mina ka na ni a ye. ³⁵ Rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw ka o baaradenw mina; o ka kelen bugɔ, ka kelen faga, ka sabanan bon ni kabakuru ye. ³⁶ Ayiwa, forotigi ka baaraden wɛrɛw ci tuun, minw tun ka ca ka tɛmɛ fɔlɔtaw kan; nka rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw ka olugu fana kɛ i ko fɔlɔtaw. ³⁷ A laban, a ka a yɛrɛ dɛncɛ le ci o fɛ. A ko: <O bɛna ne dɛncɛ kɔni bonya.> ³⁸ Nka rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw nana forotigi dɛncɛ natɔ ye minke, o k'a fɔ nɔgɔn ye ko: <Nin le bɛna cɛn ta! Aw ye na an y'a mina ka a faga; ni o kɛra, foro bɛ kɛ an ta ye.> ³⁹ O k'a mina ka taga ni a ye foro kɔ fɛ ka taga a faga.» ⁴⁰ Yesu ko: «Ayiwa, ni forotigi nana na sisan o, a bɛna mun le kɛ o rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw ra?» ⁴¹ Mɔgɔw ko: «A bɛna o mɔgɔjuguw bɛɛ faga fɔ ka o fagako juguya; a bɛna a ta foro karifa mɔgɔ wɛrɛw ma, minw bɛna a ta foro nafa di a ma a wagati ra.» ⁴² Yesu ko: «Aw ma nin kuma karan kitabuw kɔnɔ fɔlɔ wa, ko: <Bonlobagaw banna kabakuru min na, o le nana kɛ kabakuru sɔbɛman ye, ka kɛ bon kabakuru fɔlɔ ye. O kow bɛɛ bora Matigi yɛrɛ le ra; a kɛra kabako ye an na na.> »

⁴³ Yesu ko: «O le kɔsɔn, ne b'a fɔ aw ye ko Ala ta Masaya* bɛna bɔ aw boro, ka a di siya wɛrɛ* ma min bɛna a sira tagama, ka Ala sago kɛ. ⁴⁴ [Ayiwa, ni mɔgɔ o mɔgɔ kɔni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bɛɛ bɛ karikari. Ni o kabakuru fana ka ben mɔgɔ o mɔgɔ kan, a bɛ o tigi nɔnɔ.]» ⁴⁵ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* ka o talenw mɛn; o k'a faamu ko Yesu bɛ olugu le ma. ⁴⁶ O tun b'a fɛ ka Yesu mina, nka o tun bɛ siranna jama na, sabu mɔgɔw tun bɛ Yesu jatera Ala ta cira dɔ le ye.

22

Kɔnɔdomuni ta talen

(Luka 14.15-24)

¹ Yesu ka talen dɔ wɛrɛ fɔ mɔgɔw ye tuun; a ko: ² «Sankolo Masaya* bɛ i n'a fɔ masacɛ min tun ka janagbɛ dɔ labɛn a dɛncɛ ta kɔnɔya ra. ³ Janagbɛ tun labɛnna minw tɔgɔ ra, a ka a ta baaradenw ci ko o ye taga olugu wele. O tagara o wele, nka o ma sɔn ka na. ⁴ Masacɛ ka baaraden wɛrɛw ci o fɛ tuun. A ko: <Aw ye taga a fɔ o ye ko ne ka domuniba le labɛn, ko misiw fagara, ka fara bɛgan tɔrɔnin caman wɛrɛ kan; ko a bɛɛ labɛnna, ko o ye na kɔnɔdomuni na.> ⁵ Nka o mɔgɔw ma masacɛ ta wɛleri jate. O tagara o tagayɔrɔw ra: dɔ tagara a ta foro ra, dɔ tagara a ta jagokɛyɔrɔ ra. ⁶ Tɔw ka masacɛ ta baaradenw mina ka o tɔrɔ kɔsɛbɛ, fɔ ka o faga. ⁷ Masacɛ dimina; a ka a ta sorasiw ci ka taga o mɔgɔfagabagaw faga, ka o ta dugu jeni. ⁸ Masacɛ ko a ta baaradenw ma ko: <Kɔnɔdomuni labɛnna, nka minw wɛlera, olugu si tun man kan ni a ye. ⁹ O ra, aw ye taga sirabadaw ra, ni aw ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, aw ye o bɛɛ wele ka na.> ¹⁰ Baaradenw wurira ka taga siradaw ra. O ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, mɔgɔnuman o, mɔgɔjugu o, o ka

o bεε wele ka na. Bon fara domunikebagaw ra. ¹¹ Masace nana don ko a be taga mɔgɔw fε. A tagara ce kelen ye, kɔɔɔfani tun te ale ra. ¹² Masace ko a ma ko: <Ne terice, ele kera cogo di ka don yan ka sɔɔɔ i ma kɔɔɔfani don?> Ce ma foyi sɔɔɔ k'a fɔ. ¹³ Masace ko baaradenw ma ko: <Aw ye a senw ni a borow siri ka a firi kene ma dibi ra yi; kasi ni jinjimi le bena ke o yɔɔɔ ra.> »

¹⁴ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ weleninw ka ca, nka mɔgɔ janawolomaninw ka dɔgɔ.»

Ninsɔngɔ sarako

(Marika 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ O kɔ, Farisiw* tagara jɔgɔn ye, janko k'a lɔn o be se ka Yesu sɔɔɔ ka a mina cogo min na ni a yere darakumaw ye. ¹⁶ O ka o ta karamɔgɔdenw ni Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci ka taga Yesu fε. Olugu tagara a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an k'a lɔn ko i be can le fɔ, i be mɔgɔw karan Ala ta sira ra ka kɔɔɔ ni can ye; i te siran mɔgɔ ja, i fana te mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. ¹⁷ Ayiwa, i ta miiriya fɔ an ye nin ko ra: Ka ninsɔngɔ sara masaceba Sezari ye, yala o bennin lo wa, walama a bennin te?» ¹⁸ Ayiwa, Yesu tun bɔra o mɔgɔw ta nanbara kɔɔɔ ma; a ko o ma ko: «Aw flankafuw, mun na aw b'a fe ka ne kɔɔɔɔ? ¹⁹ Aw be wari min ke ka ninsɔngɔ sara, aw ye o dɔ yira ne ma.» O ka tama kelen yira a ra. ²⁰ A ka o jininka ko: «Jɔntigi ja ni a tɔgɔ le be wari nin kan?» ²¹ O ko: «Masaceba Sezari!» Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari ma, ka Ala ta kɔsegi Ala ma.» ²² O ka kuma min men, o kuma ka o kabakoya; o bɔra Yesu kɔɔɔ ka taga.

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra

(Marika 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ O lon kelen na Sadusiw* minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tena kunu lahara, olugu gbarara Yesu ra ka a jininka. ²⁴ O ko: «An karamɔgɔ, cira Musa tun k'a fɔ ko: <Ni ce dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔɔɔ a ma den sɔɔɔ, a balemace ka kan ka a muso ta ka den sɔɔɔ ni a ye balemace nɔ ra.> ²⁵ Ayiwa, balemace wolonfla tun be an fe yan. Fɔlɔ ka muso furu ka sa, a tun ma den sɔɔɔ minke, ale balemace ka muso ta. ²⁶ Nka a balemace flanan fana ta kera ten, sabanan fana ta kera ten, fɔ ka taga se o balemace wolonfla bεε ma. ²⁷ Olugu bεε sanin kɔ, muso yere sara. ²⁸ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bena ke o wolonfla ra jɔn kelen le ta ye sa? Sabu muso tun kera o bεε fε.» ²⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw firira, sabu aw ma Kitabuw ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebayaya fana lɔn. ³⁰ Sabu ni mɔgɔw nana kunu lahara, ce tena muso furu, muso fana tena di ce ma. Mɔgɔw bena ke le i ko Ala ta melekew be cogo min na sankolo ra. ³¹ Min ye suw kunuko ye, o tuma Ala ka min fɔ aw ye, aw ma o karan wa? ³² A ko: <Ne le ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> O kɔɔɔ ye ko Ala te mɔgɔ saninw ta Ala ye; mɔgɔ janamanw ta Ala lo.» ³³ Jama minw bεε tun be Yesu ta kuma lamenna, a ta karan ka olugu bεε kɔnɔnɔban.

Sariyaw bεε ra belebeleba

(Marika 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Farisiw* nana a men ko Yesu ka kuma ben Sadusiw* kan minke, olugu ka ɲogon lajen ka na. ³⁵ Sariya* karamogoba kelen tun be o ra, ale tun b'a fe ka Yesu korobo; a k'a jininka ko: ³⁶ «An karamogo, juman le ye Ala ta sariyaw* bee ra belebeleba ye?» ³⁷ Yesu k'a jaabi ko: «I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee. ³⁸ Sariyaw bee ra folo, ani o bee ra belebeleba le be o ye. ³⁹ A flanan min bora a fe fana, o ye nin ye, ko: <I ka kan ka i mogogon kanu i ko i yere.>

⁴⁰ Sariya tow bee, ani ciraw ta kumaw bee sirinin be nin sariya fla le ra.»

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye

(Marika 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ka Farisiw* lajennin to, Yesu ka o jininka. ⁴² A ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, aw be mun le miiri o ta ko ra? Jontigi mamaden lo?» O ka Yesu jaabi, ko: «Dawuda Mamaden* lo.» ⁴³ Yesu ko o ma ko: «O tuma mun koson Dawuda yere kumana Ala Nin* baraka ra ka a wele ko a Matigi? ⁴⁴ Sabu Dawuda ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koru.>

⁴⁵ Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden cogo di?» ⁴⁶ Mogo si ma se ka Yesu jaabi. K'a ta o lon na, mogo si ma son ka a jininka tuun.

23

Yesu ka sariya karamogow ni Farisiw dogoya

(Marika 12.38-40; Luka 11.39-42,43,46; 20.45-46)

¹ O ko fe, Yesu kumana jama fe, ani a ta karamogodenw fe; a ko: ² «Sariya karamogow* ni Farisiw* ta baara ye ka mogow karan cira Musa ta sariya* ra. ³ Ayiwa, o koni be min fo aw ye, aw ye o ke, ka a sira bee tagama. Nka aw kana tagama ka kapa ni olugu yere ta kewalew ye de! Sabu o be min fo, o te o ke. ⁴ O be doni gbirimanbaw siri ka o la mogow kun na; nka olugu yere te son ka hali o borokanden kelen maga a ra ka mogow deme hali donin. ⁵ O be o ta kow bee ke janko mogow ye o fle doron. O koson o be sebebaw tu ka o siri o yere ra, ka masirifenw siri o ta deregebaw senkoroyorow ra, ka o janya kosebe. ⁶ Ni o ka o wele domuniyorow ra, nafesigiyorow le ka di o ye; karansow* konu fana, sigiyoronumanw le ka di o ye. ⁷ O b'a fe mogo tow le ye olugu fo jamayorow ra, ka o wele ko: <An karamogo.> ⁸ Aw koni, aw kana a to mogow ye aw wele ko <karamogo>, sabu karamogo kelenpe le be aw fe; aw bee ye ɲogon balemaw le ye. ⁹ Aw kana mogo si wele dugukolo kan yan ko aw <Fa>. Sabu Fa kelenpe le be aw fe, aw Fa min be sankolo ra. ¹⁰ Aw kana a to mogow ye aw wele ko <Kuntigi>, sabu Kuntigi kelen le be aw fe, Kirisita* lo. ¹¹ Aw bee ra mogoba, o ka kan ka ke aw ta baarden ye. ¹² Mogo o mogo be a yere korota, Ala be o tigi majigi, nka mogo o mogo be a yere majigi, Ala be o tigi korota.»

22:37 22.37 Nin kuma fora Sariya 6.5. **22:39** 22.39 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.18.

22:44 22.44 Nin kuma fora Zaburu 110.1.

13 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw*, ani aw Farisi* flankafuw! Sabu aw bɛ sankolo Masaya* datugu mɔgɔw na; aw yɛrɛ tɛ don a ra, minw fana b'a fɛ ka don, aw t'a to olugu ye don.

14 «[Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ muso cɛ saninw borofɛnw bɛɛ domu. Aw bɛ Ala daari ka mɛɛn janko mɔgɔw ye aw kɔrɔsi. O le kosɔn, aw ta kiti bɛna gbɛleya ka tɛmɛ tɔw ta kan.]

15 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ tagamajanw kɛ siraw kan, ani ji kan yɔrɔ bɛɛ, mɔgɔ kelen kosɔn, ka a ladon aw ta diina ra. Nka ni a donna fana, aw yɛrɛ bɛ a yɛlɛma ka a kɛ jahanamaden ye ka a juguya fɔ sɔnaga fla ka tɛmɛ aw yɛrɛ kan.

16 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, sabu aw minw fiyenna, aw ko aw bɛ sira yira tɔw ra! Aw ko ni mɔgɔ ka kari Alabatosoba ra, ko o tɛ jate, nka sanin min bɛ Alabatosoba kɔnɔ, ni mɔgɔ ka kari o ra, ko o le bɛ jate. 17 Aw ta ye nalomanya ni fiyɛntɔya le ye! Juman le ka bon? Sanin le ka bon wa, walama Alabatosoba min bɛ sanin saninya, o le ka bon? 18 Aw ko fana ko ni mɔgɔ ka kari sarakajɛnifɛn* na, ko o tɛ jate. Ko nka saraka min bɛ sarakajɛnifɛn kan, ni i ka kari o ra, ko o le bɛ jate. 19 Fiyɛntɔw flɛ! Juman le ka bon? Saraka le ka bon wa, walama sarakajɛnifɛn min bɛ saraka saninya, o le ka bon? 20 Ni i ka kari sarakajɛnifɛn na, fɛn o fɛn b'a kan, i karira fana o bɛɛ le ra. 21 Ni mɔgɔ min ka kari fana Alabatosoba ra, o tigi karira Alabatosoba ni a tigi Ala yɛrɛ le ra fana. 22 Ni mɔgɔ min ka kari sankolo ra, o tigi karira Ala sigiyɔrɔ ni Ala yɛrɛ le ra.

23 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ aw ta nankɔ flaburumisɛnw bɛɛ kelen kelen yaga bɔ; nka min ka bon sariya* ra, terenninya, hina, ani kankɛlɛntigiyaya, aw tɛ o kɛ. Aw tun ka kan ka kɔn o le ma, ka ko tɔw fana kɛ ka fara o kan. 24 Aw minw fiyenna, aw ko aw bɛ sira yira tɔw ra. Aw bɛ ji sɛnsɛn ko aw t'a fɛ hali limɔgɔ fitini ye sɔrɔ aw ta minji ra, k'a sɔrɔ fɛn min bɛ tɛmɛ ka taga aw kɔnɔ, o bɛ ɲɔgɔmɛ bɔ bɔnya ra, nka aw bɛ o kunu.

25 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ jifiyɛ ni minan kɛnɛmayɔrɔ ko k'a gbɛ, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo aw ta fɛn sɔnyaninw na, aw ka minw sɔrɔ tɔɲɔri ni natabaya sababu ra. 26 Aw Farisi fiyɛntɔw! Aw ye kɔn ka jifiyɛ ni minan kɔnɔnɔyɔrɔ le saninya fɔlɔ; o kɔ, a kɛnɛmayɔrɔ fana bɛ saninya.

27 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ i n'a fɔ o ka kaburukɔrɔ min kɛnɛmayɔrɔ mun k'a gbɛ ka na, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo mɔgɔkolow, ani nɔgɔ suguya bɛɛ ra. 28 Ayiwa, aw fana, kɛnɛ ma, mɔgɔw bɛ aw jate ko aw terennin lo, nka aw kɔnɔ fanin lo flankafuya ni kojugu ra.

29 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw bɛ ciraw ta kaburuw lo, mɔgɔ terennin minw sara, ka olugu ta kaburuw lalaga ka o cɛna, 30 k'a fɔ ko: <Ni an tun bɛ an bɛmaw ta wagati ra, an tun tɛna fara o kan ka ciraw faga.> 31 O ra, aw yɛrɛ le kɛra aw yɛrɛ ta seerew ye ka aw yɛrɛ jaraki, k'a yira ko minw ka ciraw faga, ko aw ye olugu ta denw le ye tigitigi. 32 Ayiwa, aw ye aw bɛmaw ta baara tɔ laban sa! 33 Aw sajuguw! Aw fonfɔnnindenw!

Aw bɛna bɔsi jahanama tɔɔɔ ma cogo di? ³⁴ O kosɔn ne bɛna ciraw, ani mɔɔo hakiritigiw, ani karamɔɔow ci aw fɛ. Aw bɛna dɔw gbengben yiri ra ka o faga, aw bɛna dɔw bugɔ ni gbɛɛ ye aw ta karansow* kɔnɔ, ka tugu o kɔ ka o tɔɔɔ ka bɔ dugu dɔ ra ka taga dɔ wɛrɛ ra. ³⁵ O kosɔn aw ka mɔɔo o mɔɔo faga gbansan dugukolo kan yan, olugu bɛɛ kelen kelen hake bɛ aw kunna; k'a ta Abila* faga ma, ale min tun ye mɔɔo terennin ye, ka na a bla Berekiya dence Jakariya faga ma; aw ka ale faga Alabatosoba ni sarakajɛnifɛn* cɛ. ³⁶ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko o fagariw bɛɛ hake bɛ bi mɔɔow kan.»

*Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(Luka 13.34-35)*

³⁷ Yesu ko: «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min bɛ ciraw faga, ani Ala bɛ mɔɔo minw ci i fɛ, i bɛ olugu bon ni kabakuru ye ka o faga! Sɔnaga caman ne tun b'a fɛ ka i ta denw lajɛn, i ko sisɛba bɛ a denw lajɛn a kaman kɔɔo cogo min na, nka aw ma sɔn o ma. ³⁸ Sisan a fle, Ala bɛna aw ta so kɛ yɔɔo lakolon ye; ³⁹ sabu ne b'a fɔ aw ye ko aw na tɛna la ne kan tuun, fɔ lon min na aw bɛna a fɔ ko: «Min bɛ nana Matigi Ala tɔɔo ra, dugawu ye kɛ o ye.» »

24

*Yesu ka Zeruzalemu ciko fɔ
(Marika 13.1-2; Luka 21.5-6)*

¹ Ayiwa, Yesu bɔra Alabatosoba kɔnɔ minke, a tagato a ta karamɔɔodenw gbarara a ra k'a fɔ a ye ko a ye Alabatosoba lɔcogo ni a cɛna fle. ² Yesu ka o jaabi ko: «Aw na bɛ nin bɛɛ ra kɛ! Can ra ne b'a fɔ aw ye ko nin bonw bɛɛ bɛna cici, ka a kabakuruw bɛɛ yerege ka bɔ jɔɔɔn kunna.»

*Yesu ka dunuɔa laban ta tɔɔɔkow fɔ
(Marika 13.3-13; Luka 21.7-19)*

³ Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan. A ta karamɔɔodenw nana o danna ka na a jɔininka ko: «O kow bɛna kɛ wagati min na, ani i nawagati tagamasiyen ni dunuɔa labanwagati tagamasiyen fɔ an ye.»

⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye aw yɛrɛ kɔɔosi, aw kana a to mɔɔo si ye aw lafiri. ⁵ Sabu mɔɔo caman bɛna na ni ne tɔɔo ye, k'a fɔ ko olugu le Kisibaga* ye. O bɛna mɔɔo caman lafiri. ⁶ Aw bɛna kɛrɛ mankanw mɛn, ka kɛrɛ kibaroyaw mɛn. Aw hakiri kana pagami; sabu jagboya lo o kow ye kɛ. Nka o si tɛ a laban ye fɔlɔ. ⁷ Siya dɔ bɛna wuri dɔ wɛrɛ kama, jamana dɔ bɛna wuri dɔ wɛrɛ kama. Kɔngɔba ni dugukoloyɛrɛyɛrɛ bɛna kɛ yɔɔo caman na. ⁸ Nka o bɛɛ bɛna kɛ tɔɔɔow damina le ye, i n'a fɔ muso jigibagato ta tɔɔɔo damina.

⁹ «O bɛna aw mina ka aw di, janko o ye aw tɔɔɔo; o bɛna aw faga. Siyaw bɛɛ bɛna aw kɔninya ne tɔɔo kosɔn. ¹⁰ O bɛna kɛ sababu ye k'a to mɔɔo caman ye bɔ lanaya ra, ka jɔɔɔn janfa, ani ka jɔɔɔn kɔninya. ¹¹ Cira faninyafɔbaga caman bɛna wuri, ka mɔɔo caman lafiri. ¹² Jurumun cayakojuɔu fɛ, mɔɔo caman ta kanuya bɛna dɔɔoya. ¹³ Nka ni mɔɔo min ka nin kow sɔnmɛna fɔ ka taga se a laban ma, o tigi bɛ kisi. ¹⁴ Ala ta Masaya* Kibarɔ Diman* bɛna fɔ dunuɔa yɔɔo bɛɛ ra, janko siyaw bɛɛ ye o seereya mɛn. O kɔ, a laban bɛ sɔɔo ka se.»

* 23:35 23.35 Abila: Dɔw b'a fɔ ko Abeli.

Fen haramunin ta tɔɔɔ
(Marika 13.14-23; Luka 21.20-24)

¹⁵ «Ayiwa, Ala be fen haramunin min koninya, cira Daniyeli ka min ko fo, ni aw nana o siginin ye Alabatosoba konɔ (min be nin kumaw karan, o ye jija ka a korɔ lon)! ¹⁶ Ni o wagati sera ka mɔgo min sorɔ Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe. ¹⁷ Ni o wagati ka mɔgo min sorɔ biribon san fe, o tigi kana jigi ko a be tagara fen do ta bon konɔ. ¹⁸ Ni a kera ka mɔgo min sorɔ foro ra, o kana seko so konɔ ko a be taga a ta derege ta. ¹⁹ O lonw na bonɔ bena muso lasiritow sorɔ, ani minw be sin dira denw ma.

²⁰ «Aw ye Ala daari janko aw boriwagati kana ben neneba wagati ma, walama Nenekirilon* do ma. ²¹ Sabu a bena ke tɔɔɔba le ye, min jɔgon ma deri ka ye ban, kabini dunupa dantuma fo ka na se bi ma; a jɔgon fana tena ye tuun fiyewu. ²² Ni Ala tun ma o tɔɔɔw wagati surunya a ta mɔgo janawolomaninw koson. ²³ Ni do k'a fo aw ye ko: <A fle, Kisibaga* be yan,> walama ko: <A be yan fe yi,> aw kana la a ra. ²⁴ Sabu faninyafɔbaga dow bena wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafɔbaga dow fana bena wuri. O bena tagamasiyenbaw, ani kabakow ke, janko ka hali Ala ta mɔgo janawolomaninw lafiri, ni o tun be se ka ke. ²⁵ Ayiwa, ne koni ka aw lasomi ka ban.

²⁶ «Ni dow ko: <A fle, Kisibaga be kongo konɔ!>, aw kana taga yi; ni dow ko: <A dogora bon do konɔ!>, aw kana la a ra. ²⁷ Sabu san be manamana cogo min na ka bo tereboyanfan na ka taga fo terebenyanfan na, Min kera Adamaden ye*, o nacogo bena ke ten le. ²⁸ Ni sogosu ka ke yoro min na, dugaw be lajen o yoro le ra.»

Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Marika 13.24-27; Luka 21.25-28)

²⁹ Yesu ko: «Ayiwa, o wagati tɔɔɔw temenin ko, tere bena ke dibi ye, karo fana tena yeelen bo tuun; lolow bena bo sankolo ra ka benben. Sankolo ta sebayaw bena yuguyugu ka bo o no ra. ³⁰ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, mɔgow bena o ta tagamasiyen ye sankolo ra. Dugukolo gbaw bee bena kasi; Min kera Adamaden ye, o bena o nato ye sankabaw kan ka bo sankolo ra ni sebayaba ni nɔɔɔba ye. ³¹ O ko, burufiyekanba bena bo; a bena a ta melekew ci ka na a ta mɔgo janawolomaninw lajen ka bo dunupa fan naani na, ka a damina sankolo kun do ma ka taga a bla a kun do ra.»

Torosun ta karan
(Marika 13.28-31; Luka 21.29-33)

³² «Aw ye torosun cogo korosi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow be nugura ka flaburuw bo tuma min na, aw b'a lon ko samiya surunyara. ³³ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow be kera tuma min na, aw y'a lon ko Min kera Adamaden ye* ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁴ Can ra, ne b'a fo aw ye ko bi mɔgow bee tena sa ka ban, fo nin kow bee ye ke ka dafa. ³⁵ Sankolo ni dugukolo bena teme, nka ne ta kuma tena teme fiyewu.»

Mɔgo si te dunupa labanwagati lon
(Marika 13.32-37; Luka 17.26-30,34-36)

³⁶ Yesu ko: «Nin kow bena ke lon min na ni wagati min na, moƙo si te o lon; sankolo melekew t'a lon, Dence t'a lon; Fa Ala kelenpe le b'a lon. ³⁷ Min kera Adamaden ye*, sani o ye na, ko minw kera Nuho ta tere ra, o jɔƙon le bena ke. ³⁸ Nuho ta tere ra, tuma min na sanjiba tun ma na folo, moƙow tun be domuni ni minni le ra, ka to ka furuw ke, ka o ta denw di furu ra. O tora o le ra fo lon min Nuho donna kurunba kono. ³⁹ O ma somi foyi ra, fo sanjiba nana, ka taga ni o bee ye. Min kera Adamaden ye*, ale ta nawagati ra a bena ke ten le. ⁴⁰ O tuma ra, ce fla bena ke kongo kono jɔƙon fe, kelen bena ta ka kelen to yi. ⁴¹ Muso fla bena ke mugusi ra jɔƙon fe, kelen bena ta ka to kelen to yi. ⁴² O koson aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw Matigi bena na lon min na, aw ma o lon. ⁴³ Aw yere ka a lon ko ni bontigi tun ka sonce nawagati lon su fe, a tun tena la ka sunoƙo k'a to sonce ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁴ O koson, aw fana ye laben, sabu aw te miiri wagati min na, Min kera Adamaden ye*, ale bena na o wagati le ra.»

(Luka 12.41-48)

⁴⁵ «Jon le bena ke o baaraden terennin hakirman ye sa, min matigice bena a bla a ta baaradenw kunna, janko a ye domuni di o ma a wagati ra? ⁴⁶ Ayiwa, o baaraden min matigice bena a soro ko a be o baararuman kera, o baaraden ta bena ja. ⁴⁷ Can ra ne b'a fo aw ye, a matigice bena a sigi a borofenw bee kunna. ⁴⁸ Nka ni o baaraden ka ke baaradenjugu ye, ni a k'a miiri k'a fo ko: «Ne matigice bena meen ka soro ka na», ⁴⁹ ni a ka ke a baaradenjogonw bugo ye, ka to ka domuni ke, ka minni ke ni dorotow ye, ⁵⁰ ayiwa, o baaradenjugu te miiri lon min na, ani a te wagati min lon, a matigice bena na ka na bara a ra o wagati le ra. ⁵¹ A bena a bugo kosebe, k'a gben, k'a bla ni flankafuw ye. Kasi ni jinpimi le bena ke o yoro ra.»

25

Sungurunin tan ta talen

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ka talen do la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* bena ke i n'a fo sungurunin tan minw ka o ta fitinaw ta su fe ko o be taga koroce kunbenyoro ra. ² O ra looru tun ye hakirintanw ye, to looru tun ye hakiritigiw ye. ³ Ayiwa, hakirintanw ka o ta fitinaw ta, nka o ma turu ta o yere boro. ⁴ Nka hakiritigiw ka o ta fitinaw ta ka turu do ke minan dow kono ka taga ni a ye o yere boro. ⁵ Koroce nana meen, a te nana minke, sunoƙo ka o sungurunin tan bee mina, o bee sunoƙora.

⁶ «Ayiwa, perenkan nana bo su dugutarama fe ko: «Koroce ye, aw ye bo ka taga a kunben!» ⁷ O sungurunin tan wurira ka o ta fitinaw laben. ⁸ Hakirintanw ko hakiritigiw ma ko: «Aw ye aw ta turu do di an ma, ni o te, an ta fitinaw be jini ka faga de!» ⁹ Nka hakiritigiw ko o ma ko: «On-on, an ta turu tena se ka an bee labo, aw ye taga turufiyeerebagaw fe ka taga do san.» ¹⁰ Ayiwa, ka o taganin to turusanyoro ra, koroce nana. Minw tun labenna, olugu donna ni koroce ye koroƙon kono; o ka da sogo. ¹¹ O ko fe, sunguru to w nana; o ko: «An Matigice, an matigice, dayele an ye!» ¹² Nka matigice ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko ne ma aw lon!» »

¹³ Yesu ko: «Aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw te a lon lon, aw te a wagati fana lon.»

Baaraden saba ta ko
(Luka 19.11-27)

¹⁴ Yesu ko: «Ala ta Masaya* be i ko ce min tagato tagama ra, a ka a ta baaradenw wele ka na a ta wari karifa o ma. ¹⁵ A ka warigbe keme looru di kelen ma, ka keme fla di kelen were ma, ka keme di sabanan ma; a ka o bee kelen kelen ta di o ma ka kapa ni o seko ye; o ko, a tagara. ¹⁶ Baaraden min tun ka warigbe keme looru soro, ale sinna ka baara ke ni a ta wari ye, ka warigbe keme looru were soro ka fara a ta kan. ¹⁷ Min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana ka a ke o cogo kelen na, ka warigbe keme fla were soro ka fara a ta kan. ¹⁸ Nka warigbe keme tun dira min ma, ale tagara dinga le sozi ka a matigice ta wari dogo yi.

¹⁹ «Ayiwa, a mænna, lon do o baaradenw matigice nana; a ka o wele ka na jate ke. ²⁰ Min tun ka warigbe keme looru soro, ale nana ni warigbe keme looru were ye, k'a fo ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme looru le karifa ne ma, nka keme looru were fle nin ye; ne ka o le soro.>

²¹ «A matigice ko a ma ko: <O jana; i kera baaradenjuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo ye o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye jagari jagon fe.>

²² «Ayiwa, baaraden min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana nana a matigice fe k'a fo a ye ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme fla le karifa ne ma, nka warigbe keme fla were fle nin ye. Ne ka o le soro.>

²³ «A matigice ko a ma ko: <O jana; i kera baaradenjuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye jagari jagon fe.>

²⁴ «Ayiwa, baaraden min tun ka warigbe keme doron soro, ale nana a fo ko: <Ne matigice, ne tun ka a lon ko ele ye mogo jusukungbelen le ye. I ma siman min dan, i be o kan; i ma foro min sene, i be o siman tige. ²⁵ O le koson ne siranna, ne tagara dinga le sozi ka i ta wari dogo yi. I ta wari ye nin ye, a mina.>

²⁶ «A matigice ko a ma ko: <Ele baaradenjugu, salibagato. I k'a lon ko ne ma siman min dan ko ne be o kan, ko ne ma foro min sene ko ne be o siman tige; ²⁷ mun na i ma taga ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena ne ta wari ta, ka ton soro ka fara a kan!> ²⁸ A ko mogo ma ko o ye a ta warigbe keme bosi a ra, k'a di warigbe waga kelen tigi ma. ²⁹ A ko: <Sabu do be min fe, do were bena di o le ma, a ta be caya; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a boro.> ³⁰ A ko: <Aw ye baaradenkolon firi kene ma dibi ra yi; kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra.> »

Ala ta kiti

³¹ Yesu ko: «Min kera Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masaya ra lon min na ni melekew bee ye, o lon na a bena sigi a ta masasiginan nooroman kan. ³² Siyaw bee bena lajen a ja koro. A bena o woloma ka bo jagon na, i ko sagagbenbaga be sagaw ni baw woloma ka bo jagon na cogo min na. ³³ A bena sagaw bla a kininboroyanfan fe, ka baw bla a numanboroyanfan fe.

³⁴ «Minw be a kininboroyanfan fe, Masace bena a fo olugu ye ko: <Aw ye na, ne Fa Ala ta baraka be aw minw kan. Ala ka Masaya* min laben kabini dunupa jusigiwagati ra, aw ye o Masaya cen ta. ³⁵ Sabu

kɔngɔ ka ne mina, aw ka domuni di ne ma, jimɪnlɔgɔ ka ne sɔrɔ, aw ka ji di ne ma. Ne tun ye lonan ye, aw ka ne lajigi aw ta so. ³⁶ Ne fari lakolon tun lo, aw ka fani don ne ra. Ne tun man kɛnɛ, aw ka aw janto ne ra. Ne tun bɛ kaso ra, aw tagara ne flɛ.»

³⁷ «O tuma, o mɔgɔ terenninw bɛna a jaabi ko: <Matigi, lon juman anw ka ele kɔngɔtɔ ye, ka domuni di i ma? Lon juman fana anw ka ele minlɔgɔtɔ ye, ka ji di i ma? ³⁸ Lon juman anw ka ele ye lonanya ra ka i lajigi an ta so? Walama lon juman anw ka i fari lakolon ye ka fani don i ra? ³⁹ Lon juman anw ka i banabagatɔ ye, walama k'a men ko i bɛ kaso ra, an ka taga i flɛ?»

⁴⁰ «Masacɛ bɛna olugu jaabi ko: <Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka o kopuman kɛ ne balemaw bɛɛ ra fitini dɔ ye, o tuma aw ka o kɛ ne yɛɛ le ye.»

⁴¹ «O kɔ, minw bɛ a numanboroyanfan fɛ, masacɛ bɛna a fɔ olugu ye ko: <Aw ye bɔ ne kɔrɔ, aw mɔgɔ danganinw! Aw ye taga tasuma fagabari ra, tasuma min lalagara Setana ni a ta mɛlɛkɛw ye! ⁴² Sabu kɔngɔ ka ne mina, aw ma domuni di ne ma. Minlɔgɔ ka ne sɔrɔ, aw ma ji di ne ma. ⁴³ Ne tun bɛ lonanya ra, aw ma sɔn ka ne lajigi aw ta so. Aw ka ne fari lakolon ye, aw ma sɔn ka fani don ne ra. Ne tun man kɛnɛ, ne tun bɛ kaso ra, nka aw ma taga ne flɛ.»

⁴⁴ «Ayiwa, olugu fana bɛna Matigi jaabi ko: <Matigi, lon juman le an ka i kɔngɔtɔ ye, ka i minlɔgɔtɔ ye, ka i ye lonanya ra, ka i fari lakolon ye, ka i banabagatɔ ye, walama ka i ye kaso ra, an ka ban an ma foyi kɛ i ye?» ⁴⁵ Masacɛ bɛna olugu fana jaabi ko: <Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ma o kopuman kɛ ne balemaw bɛɛ ra fitini dɔ ye, o tuma aw m'a kɛ ne yɛɛ le ye.» ⁴⁶ Ayiwa, olugu bɛna taga to tɔrɔ banbari ra; nka mɔgɔ terenninw bɛ taga to panamanya banbari ra.»

26

Mɔgɔw ka janfa siri Yesu kama

(Marika 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Yesu banna o kumaw bɛɛ ra tuma min na, a ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: ² «Aw k'a lon ko a tɔ ye tere fla Jɔnyaban janagbɛ* bɛ se. Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna o don mɔgɔw boro, o bɛna a gbɛngben yiri ra.»

³ Ayiwa, o wagati ra sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔɔbaw tagara jɔngɔn ye sarakalasebagaw kuntigiba Kayife ta lu kɔnɔ. ⁴ O k'a latige ko o bɛna Yesu mina ceguya ra, k'a faga. ⁵ Nka o ko, ko a ko man kan ka kɛ janagbɛ wagati ra, ko ni o tɛ, mɔgɔw bɛna muruti.

Muso dɔ ka turu kasadiman kɛ Yesu kun na

(Marika 14.3-9; Yuhana 12.1-8)

⁶ Ayiwa, Yesu tun bɛ Betani, kunatɔcɛ Simɔn ta bon kɔnɔ. ⁷ Muso dɔ nana gbara Yesu ra. Daganin cɛpumanba dɔ tun bɛ a boro, o tun fara turu kasadiman sɔngɔgbɛlɛn dɔ ra. Ayiwa, ka Yesu to domuni na, muso ka turu kasadiman kɛ Yesu kun na. ⁸ Karamɔgɔdenw ka o ye minke, olugu dimina; o ko: «Nin cɛnri kun ye mun ye? ⁹ Nin turu tun bɛ se ka fiyeere sɔngɔba ra, ka o wari di fagantanw ma.» ¹⁰ Yesu bɔra o ko kala ma; a ko o ma ko: «Mun kosɔn aw bɛ nin muso jusu kasira? A ka kewalejuman le kɛ ne ye. ¹¹ Sabu fagantanw kɔni, olugu bɛ ni aw ye yan wagati bɛɛ; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bɛɛ dɛ! ¹² A

ka turu kasadiman ke ne fari kan, ka ne laben ne ta sutarari kama. ¹³ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yoro o yoro dunupa kono, nin muso ka min ke, o ko fana bena lakari, ka mogow hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa

(Marika 14.10-11; Luka 22.3-6)

¹⁴ O tuma karamogoden tan ni fla ra kelen min togo ye ko Zudasi Sikariyoti, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe. ¹⁵ A ko o ma ko: «Ni ne ka Yesu don aw boro, aw bena mun le di ne ma?» O ka warigbe bisaba di a ma. ¹⁶ K'a ta o wagati ra, Zudasi ka ke cogo do jini ye, a bena Yesu soro ka a don o boro cogo min na.

Jonyaban janagbe ta domuni

(Marika 14.12-21; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

¹⁷ Ayiwa, Burufunubari janagbe* tere folo, karamogodenw nana Yesu jininka ko: «I b'a fe an ye taga Jonyaban janagbe domuni laben i ye min le?» ¹⁸ Yesu ka mogow do yira o ra, ko o ye taga o tigi fe dugu kono, ka taga a fo a ye ko: «An karamogow ko, ko ale ta wagati surunyara, ko a b'a fe ka na Jonyaban janagbe ke i fe, ale ni a ta karamogodenw.» ¹⁹ Yesu ka min fo, karamogodenw k'a ke ten. O tagara domuni laben. ²⁰ Tere benna minke, a ni a ta karamogoden tan ni fla sigira domuni na.

²¹ Ka Yesu ni a ta karamogodenw to domuni na, a ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw ra kelen bena ne janfa.» ²² Karamogodenw jusu kasira kosebe. O bee kelen kelen ko a ma ko: «Matigi, ne lo wa?» ²³ Yesu ko: «Mogow min boro ni ne boro be minan kono jagon fe, o tigi le bena ne don mogow boro. ²⁴ Min kera Adamaden ye*, o bena sa, i ko a sebera a ta ko ra Kitabu kono cogo min na. Nka mogow min bena ke sababu ye k'a janfa, bono bena o tigi soro. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.» ²⁵ Zudasi, min tun ye a janfabaga ye, ale fana ka kuma ta; a ko: «An karamogow, ne lo wa?» Yesu ko a ma ko: «I yere le k'a fo.»

Jenjogonya domuni

(Marika 14.22-26; Luka 22.15-20; Korantikaw folo 11.23-25)

²⁶ Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige k'a di karamogodenw ma, k'a fo o ye ko: «Aw y'a mina ka a domu; nin ye ne farikolo le ye.» ²⁷ O ko, a ka jifiye ta; rezenji tun b'a kono. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma, k'a fo o ye ko: «Aw bee ye do min; ²⁸ sabu nin ye ne jori le ye, Ala ta jenjogonya* jori min bonna mogow caman koson, ka o ta jurumunw yafa. ²⁹ Ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu, fo lon min na ne bena a min ni aw ye ne Fa ta Masaya* ra tuun, cogo were ra.» ³⁰ Ayiwa, o ka Alatandodankiri dow la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Marika 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

³¹ Ayiwa, Yesu k'a fo karamogodenw ye ko: «Ne ta ko bena ke sababu ye k'a to aw bee ye bori ka ne to bi su fe; sabu a sebera Kitabu kono, ko: <Ne bena sagagbenbaga faga, sagaw bee bena janjan.> »

³² Yesu k'a fɔ tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bɔ saya ra, ne bena taga aw kɔnɔ Galile.» ³³ Ayiwa, Piyeri ka kuma ta, k'a fɔ Yesu ye ko: «Hali ni tɔw bɛɛ borira ka i to, ne kɔni tɛna bori ka i to fiyewu!» ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye ko bi su nin na yɛɛ, sani dondo ye kasi, ele bena a fɔ mɔgɔw ye fɔ sɔnaga saba ko i ma ne lɔn.» ³⁵ Piyeri ko: «Hali ni a kera ko ne bena sa ni i ye le, ne tɛna sɔn k'a fɔ ko ne ma i lɔn.» Karamɔgɔden tɔw bɛɛ ka o kuma kelen fɔ.

*Yesu ni karamɔgɔdenw tagara Zetisemane
(Marika 14.32-42; Luka 22.39-46)*

³⁶ O kɔ, Yesu tagara ni a ta karamɔgɔdenw ye yɔrɔ dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Zetisemane. A ko o ma ko: «Aw ye sigi yan, ne bena gbara na fɛ ka taga Ala daari.» ³⁷ A tagatɔ, a tagara ni Piyeri ni Zebede dence fla ye. Jusukasi ka ke a sɔrɔ ye, k'a nin tɔɔrɔ kɔsebe. ³⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ne nin tɔɔrɔnin lo kɔsebe, fɔ k'a ke i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana ni ne ye.»

³⁹ A tagara na fɛ dɔɔnin. A ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma, ka Ala daari; a ko: «Ne Fa, ni a tun bɛ se ka ke ko nin tɔɔrɔ kana ne sɔrɔ! Nka o bɛɛ n'a ta, ne yɛɛ sago kana ke fɔ ele sago.»

⁴⁰ O kɔ, a sekɔra ka na karamɔgɔdenw kɔrɔ, ka na a sɔrɔ ko olugu bɛ sunɔgɔra. A ko Piyeri ma ko: «Piyeri, aw ma se ka to pana ka hali wagati kelen ke ni ne ye!» ⁴¹ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nɛge ka aw bla kojugu ra. Kɔnuman miiriya bɛ mɔgɔ kɔnɔ, nka a farisogo baraka ka dɔgɔ.»

⁴² O kɔ, a bɔra o kɔrɔ a sɔnaga flanan na ka taga Ala daari tuun, ko: «Ne Fa, ni a tɛ se ka ke ko nin tɔɔrɔ ye mabɔ ne ra fiyewu, fɔ a ye ne sɔrɔ le, o tuma i sago ye ke.»

⁴³ A sekɔra tuun ka na a sɔrɔ o bɛ sunɔgɔra, sabu sunɔgɔ tun ka o padenw gbiriya. ⁴⁴ A bɔra o kɔrɔ ka taga a sɔnaga sabanan na. A tagara Ala daari ka sekɔ o kuma kelen kan tuun.

⁴⁵ A sekɔra ka na karamɔgɔdenw kɔrɔ tuun, k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛ sunɔgɔra ka aw yɛɛ laganfiya le wa? Ayiwa, wagati surunyara; Min kera Adamaden ye*, o bena don jurumunkebagaw boro. ⁴⁶ Aw ye wuri an ye taga! Ne janfabaga natɔ ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra
(Marika 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, a ta karamɔgɔden tan ni fla ra kelen min tɔgɔ ye ko Zudasi, ale nana; jamaba tun b'a kɔ; kɛrɛkemuruw, ani berew tun bɛ o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw le tun ka o ci. ⁴⁸ Zudasi min tun kera Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen dɔ yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mɔgɔ min fo ni kanuyafari ye, ale lo; aw y'a mina.» ⁴⁹ O sera minke dɔrɔn, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fo, ko: «An karamɔgɔ, i ni su.» A ka Yesu fo ni kanuyafari ye.

⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Cɛ, i nana min kama, o ke.» O tuma mɔgɔw kera Yesu kan, ka a mina. ⁵¹ Yesu ta karamɔgɔden minw tun bɛ ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jɔnce toro kelen caron ka bɔ yi. ⁵² Yesu ko o karamɔgɔden ma ko: «I ta muru don a nɔ ra yi; sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ muru ta, o tigi bɛ halaki muru sababu le ra. ⁵³ Ele b'a miiri ko ne tɛ se ka ne Fa wele ko a ye

melekeƵe ci ne ma sisan, minw ka ca ni meleke jamakuruba tan ni fla ye sisan wa? ⁵⁴ Nka ni o kera, o tuma a sebera ko ko minw ka kan ka ke, olugu bena ke k'a dafa cogo di?»

⁵⁵ O wagati ra, Yesu ko jama ma ko: «Aw nana ne ko ni berew ni kerekemuruw ye ko aw bena ne mina, k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye. K'a soro ne tun be sigi ka mogow karan Alabatosoba konɔ lon bee, aw ma se ka ne mina. ⁵⁶ Nka nin kow bee kera janko ciraw tun ka ko minw sebe, o ye ke can ye.»

O tuma karamogodenw bee borira ka a kelen to.

O tagara ni Yesu ye kititigeyoro ra

(Marika 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Yesu minabagaw tagara ni a ye sarakalasebagaw kuntigiba* Kayife fe yi. Sariya karamogow* ni cekorobaw tagara jogon lajen yi. ⁵⁸ Piyeri tora yorojan, a be tugura o ko, fo ka taga se sarakalasebagaw kuntigiba ta lu ma. A donna ka sigi ni lu korosibagaw ye, k'a fle a ko bena laban cogo min na.

⁵⁹ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru mogow bee tun be kuma do pinina Yesu kama min be se ka ke a fagasababu ye. ⁶⁰ Seere faninyafobaga caman nana o ta fo; nka o ma Yesu fagasababu soro o si ra. A laban, mogow fla ko: ⁶¹ «A ko ale be se ka Alabatosoba ci ka a lo kokura tere saba konɔ.» ⁶² Sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lo, k'a fo Yesu ma ko: «Mogow be kuma minw fora i kama, i ko di o ra?» ⁶³ Yesu jera. Sarakalasebagaw kuntigiba ko a ma ko: «Ne b'a fe i ye kari Ala panaman togo ra k'a fo an ye ni ele le ye Kisibaga* ye, ani Den min bora Ala ra*.»

⁶⁴ Yesu ka a jaabi ko: «I yere le k'a fo. Nka o doron te, ne b'a fo aw ye ko k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, aw bena o siginin ye Sebeetigi Ala kininboroyanfan fe, o ko, aw bena a nato ye sankaba kan ka bo sankolo ra.»

⁶⁵ O fora minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fo ka a yere ta derege mina ka a faran; a ko: «A ka Ala togo cen. An mako te mogow si ta seereya ra tuun! Aw yere ka a ta Alatogocenkuma men ka ban! Aw ta miiriya ye juman ye?» ⁶⁶ Mogow ko: «A ka kan ka faga le!» ⁶⁷ O ka ke daji tu ye a nada kan, ka a bugo ni borokuruw ye. Dow k'a fata, k'a fo a ye ko: ⁶⁸ «Kisibaga, min ka i bugo, o togo lon k'a fo an ye!»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Marika 14.66-72; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ayiwa, Piyeri tun siginin be lu konɔ. Baardenmuso do gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «Ele fana tun be ni Yesu Galilekace ye.» ⁷⁰ Nka Piyeri banna ka lo a ra mogow bee pa na. A ko muso ma ko: «Ne ma i ta kuma faamu.» ⁷¹ O ko, Piyeri ka ke taga ye luda fan na. Baardenmuso do were k'a ye minke, ale k'a fo mogow ye o yoro ra ko: «Ce nin tun be ni Yesu Nazaretikace ye!» ⁷² Piyeri banna tuun ka lo a ra. A karira ko ale te. A ko: «Ne yere ma ce nin lon.» ⁷³ Doonin kera tuun, mogow minw tun be o yoro ra, olugu gbarara Piyeri ra k'a fo a ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mogow do le ye; i kumacogo le b'a yira.» ⁷⁴ O tuma Piyeri karira fo k'a yere danga; a ko: «Ne ko ne te ce nin lon.» O yoronin bee ra, dondo kasira. ⁷⁵ O tuma Yesu tun ka kuma min fo,

Piyeri hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi, ele bena a fo sinaga saba ko i ma ne lon.» Piyeri bora kene ma ka taga kasi kosebe.

27

O ka kiti ben Yesu kan

(Marika 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32)

¹ Ayiwa, sogomada jona fe sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw bee tagara jagon ye Yesu kama, janko k'a faga. ² O k'a mina k'a siri, ka taga ni a ye jamanatigi Pilati fe.

Zudasi ka a yere faga

(Kewalew 1.18-19)

³ Ayiwa, Zudasi, min tun ka Yesu janfa, ale nana a ye ko o ka kiti ben Yesu kan ko a ye faga minke, a nimisara. O tun ka warigbe bisaba min di a ma, a sekora ka taga o di sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ma. ⁴ A ko: «Ne ka jurumun ke, sabu mog'o min ma kojugu ke, ne ka o janfa k'a don aw boro.» O k'a jaabi ko: «Anw ta mun le be o ra tuun? O ye i yere ta ko le ye.»

⁵ Zudasi ka wari firi Alabatosoba kon'o, ka taga a yere kan don juru ra ka a yere faga. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiw ka wariw tomotomo. O ko: «Nin wari man kan ka bla Alabatosoba kesu kon'o, sabu mog'ofaga sara lo.» ⁷ O kumana ka na ben kelen ma; o tagara dagalalagabaga ta foro san ni o wari ye, ka o ke lonanw ta kaburulo ye. ⁸ O le koson fo ka na se bi ma, o foro tog'o lara ko mog'ofaga foro. ⁹ Cira Yeremi tun ka kuma min fo, o kuma kera can ye o cogo le ra, ko:

«O ka warigbe bisaba ta, Izirayelimogow ka o jate ka o ke mog'o songo ye,

¹⁰ ka o di dagalalagabaga ma a ta foro songo ye, i n'a fo Matigi tun k'a fo ne ye cogo min na.»

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(Marika 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38)

¹¹ O tagara ni Yesu ye jamanatigi fe. Jamanatigi ka a jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.» ¹² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka Yesu jaraki fen o fen na, Yesu ma o jaabi o si ra. ¹³ O tuma Pilati ko Yesu ma ko: «O be i jarakira ko minw bee ra, i te o menna wa?» ¹⁴ Yesu ma Pilati jaabi a ta kuma si ra; o ko ka Pilati kabakoya kosebe.

Yesu fagako latigera

(Marika 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

¹⁵ Ayiwa, san o san, Jonyaban panagbe* ra, jamanatigi tun be deri ka kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun be o le labla. ¹⁶ Ayiwa, o y'a sor'o kasoden do tun be kaso ra, min tog'o tun ye Barabasi; mogow bee tun be ale ta kojuguw kala ma. ¹⁷ Pilati kumana jama fe; a ko: «Ayiwa, aw b'a fe ne ye jon kelen le bla? Barabasi wa, walama Yesu min be wele ko Kisibaga*?» ¹⁸ Pilati tun k'a lon ko nangboya doron le koson o ka Yesu mina ka na ni a ye ale fe. ¹⁹ Ayiwa, ka Pilati signin to kititigeyoro ra, a muso ka mog'o ci a fe ka taga a fo a

ye ko: «I kana a to ko do ye don ele ni nin mago terennin ce de; sabu ne tɔɔɔra siko ra su fe kosebe a koson.»

²⁰ Nka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka jama kononosu, ko o y'a fo Pilati ye ko a ye Barabasi labla, ka Yesu faga. ²¹ Jamanatigi ka o nininka tuun, ko: «Nin mago fla ra, aw b'a fe ne ye jon kelen le labla?» O ko: «Barabasi!» ²² Pilati ko: «O tuma, Yesu min be wele ko Kisibaga, aw ko ne ye ale ke cogo di?» O be k'a jaabi ko: «A gbengben yiri ra!» ²³ Jamanatigi ko: «O tuma a ka kojugu juman le ke?» O belen ka do fara o perenkan kan, ko: «A ye gbengben yiri ra!» ²⁴ Pilati nana a ye ko ale ta kuma tɛna foyi ja minke, ko jama mankan fana be bonyara ka taga ja, a ka ji ta ka a tege fla ko jama be ja na, k'a fo o ye ko: «Ayiwa, ne nin te nin mago terennin fagari ra ni aw ye. A ko be aw yere le boro.» ²⁵ Jama be ko: «Onhon, an sonna. A hake ye ben anw ni an denw kan.» ²⁶ O ra, Pilati ka Barabasi labla o ye. A k'a to o ka Yesu bugo ni gberɛ ye, ka soro k'a di o ma ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tɔɔɔ
(Marika 15.16-20; Yuhana 19.2-3)

²⁷ Jamanatigi ta sorasiw tagara ni Yesu ye jamanatigi ta bonba konon. O nana ni sorasiw ta jenkuu be ye ka na a lamini. ²⁸ O ka a yere ta faniw bo a ra ka deregeba wulenman do don a ra. ²⁹ O ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri a kun na, ka a kininboro ke ka kalama do mina. O ko, o ka o kinbiri gban a korɔ k'a logobo, ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora!» ³⁰ O ka ke daji tu ye a kan, ka kalama mina a boro ka a bugo ni a ye a kun na. ³¹ O k'a logobo ka ban tuma min na, o ka deregeba bo a ra, ka a yere ta faniw don a ra tuun, ka bo ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra
(Marika 15.21-32; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² O botɔ, o benna ni Sirenikace do ye, min tɔgo tun ye ko Simon. O ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ³³ O tagara se yoro do ra, min tɔgo ye ko Gɔligota, o korɔ ye ko Kunkolo yoro. ³⁴ O sera yi minke, o ka fla kunaman do jagami duven na ka o di Yesu ma; a ka a nene minke, a ma son ka a min.

³⁵ Yesu gbengbennin ko yiri ra, o ka kara la ka a ta faniw tarantaran jagon na. [O kera minke, cira tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko: «O ka ne ta faniw taran jagon na, ka kara la ne ta deregeba koson.»]

³⁶ O ko, o sigira ka to k'a korosi.

³⁷ O tun ka kuma do sebe yiri do kan a kunkolo kunna, k'a fagakun yira. O tun k'a sebe ko: «Nin ye Yesu ye, Yahudiyaw ta masace.» ³⁸ O ka benkanikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dow kan, kelen be a kininboroyanfan na, kelen be a numanboroyanfan na. ³⁹ Temɛbagaw tun b'a flɛra, k'a neni, ka o kun komi a ra, ⁴⁰ k'a fo a ma ko: «Ele min ko i be se ka Alabatosoba ci, ka a lo kokura tere saba konon, ayiwa, i yere kisi sisan sa! Den min bora Ala ra*, ni ele lo, o tuma jigi ka bo gbengbenyiri ra!» ⁴¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekorobaw fana tun be a logobora, k'a fo ko: ⁴² «A ka tow kisi, nka a te se ka a yere kisi! Ni a ko a ye Izirayeli* ta masace ye, o tuma a ye jigi ka bo yiri ra! Ni a jigira, an be la a ra.» ⁴³ O ko: «A

ko a ka a yeƐ karifa Ala ma. Ayiwa, ni can lo ko Ala be a kanu, a ye a kisi sisan ke; sabu a yeƐ da le k'a fo ko Den min bora Ala ra*, ko ale lo.»⁴⁴ Benkannikebaga fla minw tun gbengbenna ni a ye, olugu fana tun be a nenina o cogo kelen na.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Marika 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan beɛ ra fo ka taga wulada surunya. ⁴⁶ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye, k'a fo ko: «Heli, Heli, lama sabakatani?» O korɔ le ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?»⁴⁷ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A be cira Iliya* le welera!»⁴⁸ O yoronin beɛ, o ra kelen borira ka taga fu do ta, ka o su minnifen kumunin do ra, ka a dulon kalama do ra, ka na o la Yesu da ra ko a ye a sonson. ⁴⁹ To w ko: «A to yi, an y'a fe, ni cira Iliya bena na a kisi.»⁵⁰ Yesu ka kulekanba ci tuun, ka sa. ⁵¹ O yoronin beɛ ra, Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. Dugukolo yereyerera, faraw cira. ⁵² Kaburuw dayelera, mogo saninman caman suw kununa;⁵³ o bora kaburuw konɔ Yesu kununin ko, ka don Zeruzalemu dugu konɔ. Mogo caman ka o ye.

⁵⁴ Sorasikuntigi ni sorasi to minw tun be Yesu korosira, olugu ka o ye minke, ka dugukoloyereye ye, o siranna kosebe. O ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.»⁵⁵ Muso caman tun lonin be yorojan ka fleri ke. Olugu le tun tugura Yesu ko kabini Galile mara ra, ka a deme baara ra. ⁵⁶ Mariyamu Magidalakamuso, ale tun be o ra, ani Yakuba ni Yusufu bamuso Mariyamu, ani Yakuba ni Yuhana bamuso.

O ka Yesu sutara

(Marika 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁵⁷ Wulada sera minke, ce nafortotigi do nana ka bo Arimate; a togo tun ye ko Yusufu. Ale fana tun ye Yesu ta karamogoden do ye. ⁵⁸ A tagara Pilati fe ka taga Yesu su daari a fe. Pilati sonna ko o ye a di a ma. ⁵⁹ Yusufu tagara Yesu su ta, ka a kasanke ni fanikura do ye, ⁶⁰ ka taga a don kaburukura do konɔ; Yusufu yeƐ le tun ka o kaburu sozi fara ra a yeƐ togo ra. O ka Yesu su la kaburu konɔ, ka kabakuruba do kolonkolon ka o ke ka kaburu datugu, ka taga. ⁶¹ Mariyamu Magidalakamuso, ani Mariyamu to kelen, olugu tun siginin be ka o jasin kaburu ma.

Yesu ta kaburu korosiko

⁶² Ayiwa, o dugusagbe, Yahudiyaw tun be o ta Nenekirilon* nanagbe laben lon min na, o lon dugusagbe, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* korira ka taga Pilati fe. ⁶³ O tagara a fo Pilati ye ko: «An matigice, an hakiri b'a ra ko mogolafiribaga nin tun k'a fo ko ni ale sara, ko tere saba ko a bena kunu. ⁶⁴ A to sorasiw ye taga kaburu korosi ka se fo tere saba, janko a ta karamogodenw kana na taga a su ta ka a dogo, k'a fo mogow ye ko a kununa. O lafiriri bena juguya ka teme ale yeƐ ta kan.»⁶⁵ Pilati ko: «Aw ye sorasi dow ta, cogo min ka aw diya, aw ye taga a korosi ten.»⁶⁶ O tagara no bla kaburu da ra, ka sorasi dow bla ko o ye kaburu korosi ka na.

* 27:47 27.47 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

28

Meleke ka Yesu kunuko fɔ muso dɔw ye

(Marika 16.1-10; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ Nenekirilon* temenin kɔ, logokun tere fɔlɔ sɔgɔmada jooa fe, Mariyamu Magidalakamusu, ani Mariyamu tɔ kelen, olugu fla tagara ko o be taga kaburu fle. ² O wagati kelen na, dugukolo barara ka yerɛyere ni fanga ye. Matigi ta meleke dɔ bɔra sankolo ra ka na kabakuruba kolonkolon ka bɔ kaburu da ra ka sigi a kan. ³ A tun be manamanana i ko sanmanamana; a ta derege tun gbenin lo pepepe. ⁴ Sorasi minw tun be kaburu korɔsira, olugu ja tigera; o ka ke yerɛyere ye, ka ke i ko suw. ⁵ Meleke k'a fɔ musow ye ko: «Aw kɔni, aw kana siran, sabu Yesu min gbengbenna yiri ra, ne k'a lon ko aw be ale le yɔrɔpinina. ⁶ A te yan. A kununa i ko a yere tun k'a fɔ cogo min na. Aw ye na don ka a layɔrɔ fle. ⁷ O kɔ, aw ye taga jooa, ka taga a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko a kununa ka bɔ saya ra, ko a be taga o kɔnɔ Galile, ko o bena taga a ye o yɔrɔ le ra. Ne tun nana o le fɔ aw ye.»

⁸ Musow teliyara ka bɔ kaburu da ra, o siranninba, ani o jusu diyaninba. O borira ka taga o kibaro diman fɔ karamɔgɔdenw ye. ⁹ O tagatɔ, o barara ka ben ni Yesu yere ye. Yesu ka o fo. O ka o kinbiri gban ka o boro mini Yesu sen ma, ka a bato. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw kana siran. Aw ye taga a fɔ ne balemaw ye ko o ye taga Galile. O bena ne ye o yɔrɔ le ra.»

Yahudiyaw ko o be Yesu kunuko dogo

¹¹ Ka musow tagatɔ to, Yesu su korɔsibaga dɔw wurira ka don dugu kɔnɔ. O ka fen o fen ye, o tagara o beɛ fɔ sarakalasebagaw* kuntigiw ye. ¹² Sarakalasebagaw kuntigiw, ani cekorɔbaw tagara nɔgɔn ye ka kuma o ko ra. O kuma kɔ, o ka wari caman di sorasiw ma, ¹³ k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ mɔgow ye ko Yesu ta karamɔgɔdenw nana su fe ka na a su ta ka taga ni a ye, ka aw to sunɔgɔ ra. ¹⁴ Hali ni o ko sera jamanatigi ma, anw yere bena kuma ni a ye, ka a kunko bɔ aw kan.» ¹⁵ Sorasiw ka wari mina. Min fɔra o ye, o tagara o ke. O kuma le fɔra yɔrɔ beɛ Yahudiyaw ce ra fɔ ka na se bi.

Yesu ka a yere yira a ta karamɔgɔdenw na

(Marika 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kɛwalew 1.6-8)

¹⁶ Karamɔgɔden tan ni kelen tagara Galile; Yesu tun ka kuru min ko fɔ o ye, o tagara o yɔrɔ ra. ¹⁷ O ka Yesu ye minke, o ka o kinbiri gban a korɔ ka a bato. Nka sigiya tun be dɔw jusu ra hali bi. ¹⁸ Yesu gbarara o ra, k'a fɔ o ye ko: «Fen beɛ se dira ne ma, sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan. ¹⁹ O le kosɔn aw ye taga siyaw beɛ ke ne ta karamɔgɔdenw ye. Aw ye o batize, Fa Ala, ani Dence*, ani Nin Saninman* togo ra. ²⁰ Ne ka fen o fen yira aw ra, aw ye o karan o ra, o ye o sira tagama. Ne be ni aw ye lon beɛ, fɔ ka taga se dunuɓa laban ma.»

MARIKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Marika le kera nin kitabu sebebaga ye. Ale fana tun kera Yesu ta karamogoden do ye; ale tun kera Yesu ta kow seere do ye. Nka i b'a soro a ka ko caman were men Yesu ta ko ra mogo werew fe. Nin kitabu be Yesu ta kewalew le fo kosebe, ka teme a ta waajuriw kan. A b'a yira ko Yesu ye Ala ta baaraden le ye (10.45); a be kabakow ke, ka mogow keneya, ka o bosu jinaw boro, ka o ta jurumunw yafa o ma. Ni a fora ko Yesu ye Ala Den ye (1.1), o be a ta Alaya le yira; nin kitabu b'a yira an na fana ko «Min kera Adamaden ye*», o ye Yesu le ye. Nin kitabu te Yesu ta kokeninw lakari an ye ka tugutugu nagon na ka kapa ni a kewagati ye; nka a sebebaga be Yesu ta kokenin dow le panawoloma ka o sebe: a ka ko minw ke Galile, walama a tagato Zeruzalemu, walama Zeruzalemu dugu konon.

Marika ta kitabu be Yesu ta saya ko fo tuma caman, janko k'a yira ko ale le kera an ta jurumun sara ye (8.31; 9.31; 10.33-34,45). «Romu sorasikuntigi min tun lonin be Yesu koro ka a korosi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: <Can ra, Den min bora Ala ra, nin ce lo >» (15.39).

Kitabu konokow

Yuhana Batizerikebaga ta baara (1.1-13)

Yesu ka baara min ke Galile (1.14-8.30)

Yesu k'a ta saya ni a kunuko fo (8.31-9.50)

Yesu ka kuma minw fo Zeruzalemu (10-13)

Yesu ta toron ni a ta saya ni a kunuko (14-16)

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Nin ye Kibaro Diman* damina ye; Den min bora Ala ra*, Yesu Kirisita, a be ale ta ko le fo. ² Nin kuma le tun sebera cira Ezayi ta kitabu konon ko:

«A fle, ne be ne ta ciraden ci ka taga i ja fe,
ka i ta sira laben i ye.

³ Mogo do bena peren kongokolon konon k'a fo ko:

<Aw ye sira laben Matigi ye
ka siradenninw bee lateren a ye.> »

⁴ O cogo ra, Yuhana k'a yere yira kongokolon konon; a tun be mogow batize, ka o waaju ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa o ma.

⁵ Mogo caman tun be bo Zude mara ra, ani Zeruzalemu ka taga Yuhana fe. O tun be lo o ta jurumunw na mogow bee ja na; Yuhana tun be o batize Zuriden koba ra.

⁶ Derege min tun be Yuhana kan na, o tun ye nagonmesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru le ye. Yuhana tun be tonw, ani kongokonoli le domu. ⁷ A tun b'a fora a ta waajuri ra ko: «Min bena na ne ko fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a fo ko ne be biri ka a ta

sanbara juru foni ka bɔ a sen na. ⁸ Ne kɔni ka aw batize ji dama le ra, nka ale bɛna aw batize ni Nin Saninman* ye.»

Yesu batizeriko

(*Matiyu 3.13-4.11; Luka 3.21-22; 4.1-13*)

⁹ O wagati ra Yesu nana ka bɔ Nazareti; o ye Galile mara dugu dɔ ye. A nana batize Yuhana fɛ Zuriden kɔba ra. ¹⁰ Yesu bɔtɔ ji ra, a ka sankolo dayelenin ye; Ala Nin jigira i ko jɛnɛtugani ka na sigi a kan. ¹¹ Kumakan dɔ bɔra sankolo kɔnɔ ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

¹² O yɔrɔnin bɛɛ Nin Saninman ka Yesu ta ka taga ni a ye kongokolon kɔnɔ. ¹³ A ka tere binaani kɛ o yɔrɔ ra kongosogow cɛ ra. Setana tun bɛ a kɔrɔbɔra k'a flɛ o wagatiw ra. Yesu mako tun bɛ fɛn minw na, melekwɛ tun bɛ o kɛra a ye.

Yesu ka jɛgeminabaga naani wele

(*Matiyu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11*)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga minanin kɔ ka bla kaso ra, Yesu tagara Galile; Kibaro Diman* min bɔra Ala fɛ, a tun bɛ o waajuri kɛra. ¹⁵ A tun b'a fɔra ko: «Wagati sera, Ala ta Masaya* wagati surunyara. O le kosɔn aw ye nimisa aw ta jurumunw na ka sɔn Ala ta Kibaro Diman ma.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu tun bɛ tɛmɛna Galile bada ra, a ka jɛgeminabaga fla ye. O tun ye Simɔn ni a balemacɛ Andere ye. O tun bɛ o ta jɔw firira baji ra, sabu o ta baara tun ye jɛgeminale ye. ¹⁷ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne kɔ, aw bɛ jɛgɛ mina cogo min na, ne bɛna aw karan aw ye mɔgɔw jini ten.» ¹⁸ O yɔrɔnin bɛɛ o ka o ta jɔw to yi ka tugu Yesu kɔ.

¹⁹ O tagara ja fɛ dɔɔnin minkɛ, a ka Zebede dence Yakuba ye, ani a balemacɛ Yuhana ye. Olugu fana tun siginin bɛ kurun dɔ kɔnɔ, o bɛ o ta jɔw karanna. ²⁰ O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ka o wele; o ka o face ni baaradenw to kurun kɔnɔ ka wuri ka tugu Yesu kɔ.

Yesu ka jinato dɔ kenɛya

(*Luka 4.31-37*)

²¹ O kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tagara Kaperinahumu. Nɛnɛkirilon* sera minkɛ, Yesu donna karanso* kɔnɔ ka mɔgɔw karan.

²² A ta karan cogoya ka mɔgɔw kɔnɔnɔban, sabu a tun bɛ o karan ni baraka ye, a tun tɛ o karan i ko sariya karamɔgɔw*.

²³ Ayiwa, o wagati yɛrɛ ra, cɛ jinato dɔ tun bɛ o ta karanso kɔnɔ; ale ka kɛ pɛrɛn ye, ko: ²⁴ «E, Yesu Nazaretikacɛ, mun le bɛ an cɛ? I nana an halakiyɔrɔ le ra wa? Ele ye mɔgɔ suguya min ye, ne ka o lɔn; ele ye Ala ta Mɔgɔ Saninman le ye.»

²⁵ Yesu jamana o jina kunna k'a fɔ a ye ko: «I da tugu, i ye bɔ nin cɛ ra!» ²⁶ Jina ka cɛ yuguyugu ni fanga ye, ka kuleba ci, ka bɔ cɛ ra.

²⁷ Mɔgɔw bɛɛ kabakoyara; o ka kɛ jɔgɔn jininka ye ko: «Nin ye mun ye? Karankura barakaman lo de! A bɛ kuma halɔ jinaw fɛ ni baraka ye, o bɛ a kan mina.» ²⁸ O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, Yesu tɔgɔ sera Galile mara yɔrɔ bɛɛ ra.

Yesu ka banabagato wɛrɛw kenɛya

(*Matiyu 8.14-17; Luka 4.38-41*)

²⁹ O kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra karanso kɔnɔ ka taga Simɔn ni Andere ta so. Yakuba ni Yuhana fana tun bɛ ni o ye. ³⁰ O tagara a

soro Simón buranmuso lanin be, farigban b'a ra; o ka a ko fo Yesu ye. ³¹ Yesu gbarara a ra ka a mina a boro ma ka a lawuri. O yoronin bee farigban banna, a wurira ka gba ke o ye.

³² Tere benna tuma min na, dugumogow nana Yesu fe ni o ta banabagatow bee ye, ani jinatow. ³³ Dugumogow bee nana lajen bonda ra. ³⁴ Yesu ka banabagato caman keneya, ani bana suguya caman. A ka jinato caman ta jinaw gben ka bo o ra fana; nka a tun son k'a to jinaw ye kuma, sabu o tun k'a lon.

*Yesu ka mogow waaju Galile mara ra
(Luka 4.42-44)*

³⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada jona fe k'a soro kene tun ma ci folo, Yesu wurira ka taga kongokolon konso yoro do ra a danna ka taga Ala daari. ³⁶ Simón ni a tojogonw nana wuri ka taga a yoropinini. ³⁷ O k'a ye minke, o ko a ma ko: «Mogo bee be i yoropinina.» ³⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «An ye bo yan ka taga kerefeduguw ra, janko ne ye taga waajuri ke o yorow ra fana, sabu ne nana o le koson.» ³⁹ A tagara Galile fan bee ra; a ka waajuri ke karansow* konso ka jinaw gben ka bo mogow ra fana.

*Yesu ka kunatoce do keneya
(Matiyu 8.1-4; Luka 5.12-16)*

⁴⁰ Lon do, kunato do nana Yesu fe ka na i kinbiri gban a koro ka a daari ni makarikanw ye, ko: «Ni i be son, i be se ka ne saninya.» ⁴¹ A hina donna Yesu ra; Yesu ka a boro la a kan k'a fo a ye ko: «Ne sonna, i ye saninya.» ⁴² O yoronin bee a ta kuna keneyara; a saninyara. ⁴³ Yesu k'a labla o yoronin bee, k'a fo a ye k'a gbeleya ko: ⁴⁴ «I yere mina, i kana nin fo mogo si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Ciru Musa ka saraka min ko fo kunatow ta saninyari ko ra, i ye o saraka bo janko k'a yira bee ra ko i keneyara.»

⁴⁵ Nka ce tagara minke, a tagara o kuma fo yoro bee, mogow bee ye, k'a ke fo Yesu tun te se ka don dugu si konso kene kan tuun. A tun be to dugu ko fe, kongokolon konso yi; mogow tun be bo fan bee ra ka taga a ko.

2

*Yesu ka murugu do keneya
(Matiyu 9.1-8; Luka 5.17-26)*

¹ Tere dama temenin ko, Yesu sekora ka na Kaperinahumu tuun. Mogow k'a men ko a be bon konso. ² O nana caman ka na bon fa ka da fa hali temeyoro tun te soro. Yesu tun be o waaju ni Ala ta kuma ye. ³ Ayiwa, o nana ni ce muruginin do ye a fe, mogo naani le tun ka o ce ta. ⁴ Nka o ma se ka gbara Yesu ra ni a ye jama koson minke, Yesu tun be biribon min konso, o yelenna o bon san fe ka wo do bo yi, ka o ce muruginin ni a ta lanan lajigi bon konso o wo fe. ⁵ Yesu k'a ye minke ko o lara ale ra, ko ale be se ka murugu keneya minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i ta jurumunw yafara i ma.»

⁶ Sariya karamogo* dow siginin tun be o yoro ra. Olugu k'a fo o yere konso ko: ⁷ «Mun koson ce nin be nin kuma jogon fo? A ka Ala togo cen. Jon be se ka jurumun yafa, ni Ala kelenpe te?» ⁸ O yoronin kelen bee Yesu k'a lon a yere konso ko o be o kumaw le miirira. A ko o ma ko:

«Mun koson o miiriya jagon be aw konono? ⁹ K'a fo murugu ye ko a ta jurumunw yafara a ma o, walama k'a fo a ye ko a ye a ta lanan ta ka wuri ka tagama, o fla ra juman le ke ka di? ¹⁰ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye*, ko se be ne ye ka jurumun yafa dununa konon.» Yesu ka o fo ka ban tuma min na, a kumana murugu fe ko: ¹¹ «Ne b'a fo i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ¹² O yoronin bee murugu wurira ka a ta lanan ta ka bo kene ma mogow bee na na; o kabakoyara ka Ala tando k'a fo ko: «An ma nin jagon ye ban.»

Yesu ka Levi wele

(Matiyu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ O ko, Yesu bora ka taga ba fan fe tuun. Jamaba nana a fe; a ka to ka o karan. ¹⁴ Yesu temeto, a ka Alife dence Levi ye, a signin be ninsaraminabon na. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne ko!» A wurira ka tugu Yesu ko.

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun tagara domuni ke Levi ta so konon. Ninsaraminabaga caman, ani Yahudiyaw tun be mogon minw jate mogon kewalejuguw ye, olugu fana tun nana sigi ni Yesu ni a ta karamogodenw ye; o bee tun be domuni kera jagon fe, sabu o caman tun tugura Yesu ko. ¹⁶ Sariya karamogon* minw tun be Farisiw* ta jen ra, olugu k'a ye ko Yesu be domuni kera ni ninsaraminabagaw ni mogow kewalejuguw ye minke, o ko Yesu ta karamogodenw ma ko: «Mun koson aw karamogon be domuni ke ni ninsaraminabagaw ni mogon kewalejugu ye?»

¹⁷ Yesu ka o men minke, a ko o ma ko: «Mogon minw ka kene, olugu te flakebaga yoronini, banabagatow le be flakebaga yoronini. Ne ma na mogon terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye

(Matiyu 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Yuhana Batizerikebaga ta karamogodenw ni Farisiw* tun be to ka sun don. Ayiwa, mogon dow nana Yesu jininka ko: «Mun koson Yuhana ta karamogodenw ni Farisiw ta karamogodenw be sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Koronce jengogonw be se ka to domunikebari ye ka o ni koronce to jagon fe koronya ra wa? Ka o ni koronce to jagon fe, o te se ka to domunikebari ye fiyewu. ²⁰ Nka lon min na o bena koronce ta ka bo o koron, o lon na koni o bena sun don.»

²¹ A ko: «Mogon si te fanikura ke ka fani koron bari. Ni i ka o ke, fanikura bena fani koron sama k'a faran. A faranko be cejuguya ka teme folota kan. ²² Mogon si fana te duvenkura ke forogokoron konon. Ni o te, duven bena forogokoron faran; o tigi be bonon duven ni forogow bee ra. O koson duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le konon.»

Nenekirilon ta ko

(Matiyu 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Nenekirilon do ra Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro do konon. Ka o temeto to, karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye ka o jimi. ²⁴ Farisiw* k'a fo Yesu ye ko: «A fle, ko min man kan ka ke Nenekirilon na, mun koson ele ta karamogodenw be o kera?»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati min na Dawuda tun degura kosebe, ani kongo k'a mina, a ni a ta tagamaɗogonw, a ka min ke, aw ma o ko karan wa? ²⁶ A donna Alabatoso kono, sarakalasebaga Abiyatari ta wagati ra, ka sarakaburuw domu, ka do di a tagamaɗogonw fana ma; k'a soro sarakalasebagaw doron ka kan ka o buru domu.»

²⁷ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Nenekirilon latigera mogow koson; mogo ma ke Nenekirilon koson. ²⁸ O koson Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon fana kuntigiya be o le boro.»

3

Yesu ka ce boro faganin keneya
(Matiyu 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ Ayiwa, Yesu donna karanso* kono tuun. Ce do tun be yi, min boro kelen tun faganin lo. ² O tun be Yesu korosira k'a fe, yala ni a bena son ka o ce keneya Nenekirilon* na, janko o ye sababu do soro k'a jaraki. ³ Yesu ko ce boro faganin ma ko: «I wuri ka na lo ce ma, jama bee ja koro.»

⁴ O ko fe, a k'a fo o ye ko: «Ayiwa, kopuman le ka kan ka ke Nenekirilon na wa, walama kojugu? Ka mogo kisi wa, walama ka mogog faga?» O bee jera, mogog si m'a jaabi. ⁵ O ta jusukungbeleya ni o ta tugumanjiya ka Yesu panasisi. A dimininba ka a ja lo o ra ka to ka o fe. O ko, a ko ce boro faganin ma ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara. ⁶ Farisiw* bora ka taga masace Herodi* ta jenkuru mogow fe; o ka jagon ye o yoronin bee janko ka cogo jini Yesu fagako ra.

Jamaba nana Yesu fe

⁷ O ko fe Yesu ni a ta karamogodenw bora ka taga ba fan fe. Jamaba tugura a ko; dow tun bora Galile, dow bora Zude, ⁸ dow tun bora Zeruzalemu, dow tun bora Idume, dow tun bora Zuriden kofeduguw ra, dow tun bora fo Tiri ni Sidon kerefeduguw ra. O mogow bee nana Yesu fe, sabu Yesu ka ko minw bee ke, o tun ka o bee men. ⁹ O tuma Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye kurun fitini do bla a koro yorosurun na, janko ni jama nana a gbende, a ye don o kono. ¹⁰ Sabu a tun ka banabagato caman keneya minke, o koson toro tun be min o min na, o bee tun nana ton a kunna; o bee tun b'a fe ka maga a ra, janko o ye keneya. ¹¹ Hali jinatow yere, ni o tun ka Yesu ye tuma o tuma, o tun be kinbiri gban a ja koro ka peren ko: «Den min bora Ala ra*, ele lo.» ¹² Nka Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya kosebe, ko o kana ale ko fo mogow ye.

Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma
(Matiyu 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ O ko fe a yelenna kuru do kan. A tun b'a fe mogog minw ye ke ni a ye, a ka olugu wele. O nana a fe. ¹⁴ Yesu ka mogog tan ni fla panawoloma o ce ra, janko ka na olugu ci ka taga waajuri ke, ¹⁵ ka sebayaya di o ma ka jinaw gben. ¹⁶ O mogog tan ni fla togow fe: a folo ye Simon ye, min togo lara ko Piyeri; ¹⁷ ani Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, a ka minw togo la ko Bowanzezi, o koro ye ko sanperendenw; ¹⁸ ani, Andere, ani Filipe, ani Baritelemi ni Matiye, ani Toma, ani Alife

dence Yakuba, ani Tade, ani Simōn min be wele ko faso kanubagaba*, 19 ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

Yesu ta somogow nana a minayoro ra

²⁰ O kow bee ko, Yesu ni a ta karamogodenw kosegira ka na so konō. Jama nana lajen tuun; hali o tun te wagati sorō ka domuni ke. ²¹ Yesu ta somogō dow ka o kow men minke, o ko i b'a sorō a kun jagamina le; o nana ko o bēna a mina ka taga ni a ye.

Yesu ta fanga ma bo Setana ra

(Matiyu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Sariya karamogō* minw tun bōra Zeruzalemu ka na, olugu tun b'a forā ko: «Jinaw kuntigiba, Setana, o le be Yesu fe; a be jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana yere ta sebagaya le ye.»

²³ O tuma Yesu ka o wele, ka o jaabi ni talen dow ye; a ko: «Setana be se ka Setana gben cogo di? ²⁴ Ni masaya min mogow ka taran ka wuri jōgōn kama, o masaya te se ka to a nō ra. ²⁵ Ni lu min mogow ka taran ka wuri jōgōn kama, o lu te se ka to a nō ra. ²⁶ Ayiwa, ni Setana ka wuri a yere jēnōgōnw kama, ni o ka taran ka jōgōn kere, o tuma a ta masaya te se ka to a nō ra; a be ban pewu.

²⁷ «Mogō si te se ka taga don ce barakaman do ta so konō ko i be a ta fenw sonya, ni i ma a yere mina ka a siri folo. Ni i sera a ra le, o tuma i be se ka a ta sokonofenw ce.

²⁸ «Can ra, ne b'a fo aw ye ko jurumunw bee be se ka yafa adamadenw ma, hali Alatogocenkumaw, ²⁹ nka ni mogō o mogō ka Nin Saninman* togō cen, o jurumun te yafa o tigi ma fiyewu. A ka jurumun yafabari le ke.»

³⁰ Yesu ka o kumaw fo o ye, sabu o mogow tun k'a fo ko jina do le be Yesu ra.

Yesu be mogō minw jate a ta somogow ye

(Matiyu 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Ayiwa, Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana lo kene ma ka mogō do ci ka a wele. ³² O y'a sorō jama tun siginin be ka a lamini. O k'a fo a ye ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma, o be i kopininkara.» ³³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw be a bisigi ko ne bamuso ni ne balemaw ye jon ni jon le ye?» ³⁴ Mogō minw tun siginin be k'a lamini, a ka a ja muni ka olugu fle, k'a fo ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye; ³⁵ sabu mogō o mogō be Ala sago ke, o tigi le ye ne balemace ni ne balemamuso ni ne bamuso ye.»

4

Simankisew ta talen

(Matiyu 13.1-9; Luka 8.4-8)

¹ Yesu tagara mogow karan tuun bada ra. Jama caman nana lajen a korō tuun, fo a ma ja a donna ka sigi kurun do konō ji kan. Jama bee tora gbele kan bada ra. ² A ka o karan fen caman na ni talenw ye. A k'a fo o ye a ta karan na ko: ³ «Aw ye nin lamen! Senekbaga do bōra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririketo, simankise dow benbenna sirada ra. Konow nana o bee kunukunu. ⁵ Simankise dow benbenna

* **3:18** 3.18 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti.

farayorɔ ra. O yorɔ bɔgɔmugu tun man ca. O siman falenna joona joona, sabu o ma don dugukolo ra ka se yorɔjan. ⁶ O kosɔn tere nana bɔ minke, o bɛɛ jajara, sabu o lilinw ma tagayorɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ. ⁷ Simankise dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ka o datugu, o si ma se ka den ke. ⁸ Ayiwa, simankise dɔw benbenna dugukolonuman na. O falenna ka wuri ka ɲa kosebe. O kise dɔw ka den bisaba ke, dɔw biwɔrɔ, dɔw keme.»

⁹ O kɔ, Yesu ko: «Ni mɔgɔ min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn.»

Yesu ka talenw lakun fɔ
(Matiyu 13.10-17; Luka 8.9-10)

¹⁰ Yesu nana a yere mabo jama ra tuma min na, a nofemogow ni a ta karamogɔden tan ni fla k'a jininka o talenw korɔ ra. ¹¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ala ta Masaya* gundo lonniya dira aw le ma; nka kenemamogow koni, a bɛɛ be fɔ olugu ye ni talenw le ye. ¹² O le kosɔn

<O b'a fle, nka o tena a ye;
o b'a men, nka o tena a faamu;
ni o te, o tun bɛna yeɛma ka kosegi Ala ma
ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ.> »

Yesu ka simankisew ta talen korɔ fɔ
(Matiyu 13.18-23; Luka 8.11-15)

¹³ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw ma nin talen korɔ lon, o tuma aw bɛna talen tow korɔ lon cogo di? ¹⁴ Senekɛbaga bɛ Ala ta Kuma le seri. ¹⁵ Simankise minw benbenna sirada ra, o korɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, nka o yorɔnin kelen bɛɛ ra, Setana bɛ na ka na o kuma bɔ o konɔ. ¹⁶ O cogo ra fana, simankise minw benbenna farayorɔw ra, o korɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma joona ni ninsɔndiya ye; ¹⁷ nka o kuma te lilin don ka taga yorɔjan o tigiw konɔ. O tigiw ta miiriya yeɛma ka di. O kosɔn ni sege sera o ma, walama ni mɔgɔw ka o tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn, o bɛ ke sababu ye ka o kunnacɛn o yorɔnin bɛɛ. ¹⁸ Ayiwa, simankise minw benbenna ɲaniyɔrɔw ra, o korɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ¹⁹ nka dunuɲa hamikow bɛ don o jusu ra. O ta miiri bɛɛ bɛ taga naforo fe. Fɛn suguya bɛɛ lɔgɔ bɛ o sɔrɔ; o miiri camanw bɛ ke sababu ye ka o kuma degu, a te foyi ɲa. ²⁰ Ayiwa, simankise minw benbenna dugukolonuman na, o korɔ ye mɔgɔ minw ka Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn a ma; o bɛ i ko siman min bɛ den; dɔ bɛ den bisaba ke, dɔ bɛ den biwɔrɔ ke, dɔ bɛ den keme.»

Fitinayeelen ta ko
(Luka 8.16-18)

²¹ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Yala mɔgɔ bɛ fitina mana k'a bla fiye jukɔrɔ wa, walama ka a bla lanan jukɔrɔ? A te a bla fitinablayorɔ le ra wa? ²² Fɛn dogonin si te yi ni min tena yira; gundo si te yi, ni min tena bɔ kenɛ kan. ²³ Ni mɔgɔ min b'a fe ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn!»

²⁴ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Ayiwa, aw bɛ kuma minw men, aw ye o korɔsi kosebe; sabu aw bɛ mɔgɔ tow mina cogo min na, aw fana bɛna mina o cogo le ra, fɔ ka dɔ fara aw ta kan. ²⁵ Sabu dɔ bɛ min fe ka

ban, dɔ wɛrɛ bɛna di o tigi le ma; nka dɔ tɛ min fɛ, hali fitini min b'a fɛ, o bɛna bɔsi a ra.»

Ala ta masaya bɛ i ko Simankisɛ

²⁶ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ala ta Masaya* ko bɛ i n'a fɔ cɛ min ka simankisɛ seri a ta foro ra. ²⁷ Ayiwa, ni o cɛ sunɔgɔra o, ni a tora jana o, su fara tere kan, o simankisɛ bɛ falen ka wuri ka ja; nka o ko bɛɛ bɛ kɛ cogo min na, ale yɛrɛ tɛ o lɔn. ²⁸ Sabu dugukolo bɛ siman falen a yɛrɛ ma. Siman bɛ wuri ka kɛ kala ye fɔlɔ, o kɔ fɛ a bɛ tizan bɔ. O kɔ, kisew bɛ kɛ tizan na. ²⁹ Ayiwa, ni o kisew kɔgɔra dɔrɔn, o bɛ wɔrɔsɔ ta a kama, sabu simantigɛwagati sera.»

Ala ta Masaya bɛ damina fitini le

(Matiyu 13.31-32,34; Luka 13.18-19)

³⁰ Yesu k'a fɔ tuun ko: «An bɛ se ka Ala ta Masaya* suma ni mun le ye tuun, walama an bɛna a cogoya yira ni talen juman ye? ³¹ A bɛ i ko mutaridi kise. Ni i bɛ a dan dugukolo ra, ale ka dɔgɔ ka tɛmɛ dunuɔa simankisew bɛɛ kan. ³² Nka ni a danna foro ra, a bɛ wuri ka bonya ka tɛmɛ nankɔrafɛn tɔw bɛɛ kan. A bɛ borobabaw bɔ, fɔ kɔnɔw bɛna o ta pagaw la a suma ra.»

³³ Yesu tun bɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye ni nin talenw jɔgɔn caman le ye ka kaɲa ni o ta faamuricogo ye. ³⁴ A ma kuma o fɛ cogo wɛrɛ ra ni talenw tɛ. Nka wagati min a ni a ta karamɔgɔdenw bɛ o danna, a bɛ o talenw bɛɛ kɔrɔ fɔ olugu ye.

Yesu ka fɔɲɔba lalɔ baji kan

(Matiyu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ Ayiwa, o lon yɛrɛ wulada fɛ, Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «An ye taga ba ja dɔ kan!»

³⁶ O bɔra jama kɔrɔ minke, Yesu tun siginin bɛ kurun min kɔnɔ, karamɔgɔdenw tagara ni a ye o kurun kelen kɔnɔ. Kurun wɛrɛw tun bɛ ni o ye. ³⁷ Ka o tagato to, fɔɲɔba dɔ wurira baji kan. Jikurubaw tun bɛ serira ka don kurun kɔnɔ, fɔ kurun tun bɛ fara ji ra ka ban. ³⁸ Nka Yesu tun ka a kun la kunkɔrɔlanan dɔ kan kurun kɔfɛyɔrɔ ra, a bɛ sunɔgɔra. Karamɔgɔdenw ka a lakunu, k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an satɔ flɛ ji ra, i tɛ o jate wa?»

³⁹ Yesu kununa; a sɔngɔra fɔɲɔ ra, k'a fɔ baji ye ko: «I mala, ka je!» Fɔɲɔ lɔra, yɔrɔ bɛɛ sumana. ⁴⁰ O kɔ fɛ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw bɛ siranna tan? O tuma lanaya tɛ aw fɛ wa?» ⁴¹ Karamɔgɔdenw siranna kɔsɛbɛ; o tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «E! Nin ye mɔgɔ suguya juman ye? Hali fɔɲɔ ni ji, o bɛɛ bɛ a kan mɛn.»

5

Yesu ka jinaw gbɛn ka bɔ cɛ dɔ ra

(Matiyu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw sera ba kɔ fɛ, Gerasakaw ta mara ye. ² O jigira ka bɔ kurun kɔnɔ yɔrɔ min na dɔrɔn, cɛ jinato dɔ bɔra kaburulo ra ka na Yesu kunbɛn. ³ O cɛ tun tagara to kaburulo ra a kelen na yi. Mɔgɔ si tun tɛ se ka a siri tuun ka to yɔrɔ kelen na, hali ni a tun kera ni negejɔrɔkɔ le ye; ⁴ sabu tuma caman na, o k'a mina ka nege don a sen na, k'a siri ni negejɔrɔkɔ ye. Nka a tun bɛ o negew

karikari, ka negejorokow fana tigtige. O se tun te mogɔ si ye k'a mina ka to yoro kelen na. ⁵ Su ni tere o ce tun be yaala tuma bee kaburuw ce ra, ani kuruw kan; a be kule ci ka a yere mandimi ni kabakuruw ye.

⁶ A tora yorojan ka Yesu ye; a borira ka na a kinbiri gban a koro, ⁷ ka peren ni kanba ye, ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, i ye a ke Ala koson, i kana ne toro.» ⁸ A tun be o fora, sabu Yesu tun b'a fora a ye ko: «Jina, bo nin ce ra!» ⁹ Yesu ka a pininka ko: «I togo ye di?» A ka Yesu jaabi ko: «Ne togo ye ko <Jamaba>, sabu an ka ca.» ¹⁰ Ayiwa, o jinaw ka Yesu daari k'a gbeleya, ko a ye sabari a kana olugu gben ka bo jamana konɔ.

¹¹ Ayiwa, lekuruba do tun be domuni kera kuru kere fe. ¹² Jinaw ka Yesu daari kosebe, k'a fo a ye ko: «An bla ka taga nin lew ce ra, janko an ye don olugu ra.» ¹³ Yesu sonna; jinaw bora ce ra ka taga don lew ra. O kera minke, lew be girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben haji ra; o bee fagara ji ra. O tun be le waga fla bo.

¹⁴ A kera ten minke, legbenbagaw borira ka taga o fo dugu konɔ, ani togodaw ra. Mogow tagara a fle, k'a lon min kera. ¹⁵ O sera Yesu koro, k'a ye ko jina caman tun be ce min na, o ce siginin be, derege be a kan na, a jamalora. Siranya ka o mina. ¹⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw ja na, olugu ka o lakari mogow tow ye: min kera jinato ra, ani min kera lew ra. ¹⁷ Mogow ka o kuma men minke, o ka ke Yesu daari ye k'a gbeleya, ko a ye taga ka bo olugu ta mara ra.

¹⁸ Ayiwa, ka Yesu donto to kurun konɔ, jinaw tun be o ce min na, ale ka Yesu daari kosebe, ko a y'a to ale ye taga ni a ye. ¹⁹ Nka Yesu ma son; Yesu k'a fo a ye ko: «Taga i ta so, i ta somogow fe; Matigi Ala ka min ke i ye, ani a makarira i ra cogo min na, i ye o bee lakari o ye.» ²⁰ Ce tagara; Yesu ka fen o fen ke a ye, a ka o kibaro fo Dekapoli* mara bee ra. Mogow bee kabakoyara.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako
(Matiyu 9.18-26; Luka 8.40-56)

²¹ Yesu donna kurun konɔ ka ba tige ka seko ka na ba ja do kan. O yoro ra jamaba nana lajen a koro tuun k'a to bada ra. ²² Ayiwa, karanso* kuntigi min togo tun ye ko Zayirusi, ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban Yesu koro. ²³ A ka Yesu daari kosebe; a ko: «Ne denmusionin be jini ka sa, sabari ka na i boro la a kan ka a keneya, janko a ye nanamanya tuun.» ²⁴ Yesu tagara ni a ye. Jamaba tugura a ko fo ka a gbende.

²⁵ O y'a soro muso do tun be jama ra, joribonbana tun be ale ra kabini san tan ni fla. ²⁶ A tun sagera kosebe flakebaga caman boro, k'a bororafenw bee ban, nka o si tun ma foyi ja; a ta bana yere tun be juguyara le. ²⁷ O muso tun ka Yesu ko men; a nana don jama ra ka maga Yesu ta derege ra, a ko fe. ²⁸ Sabu a tun b'a fora a yere konɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra, ne bena keneya.» ²⁹ A magara Yesu ta derege ra minke, o yoronin kelen bee ra a ta joribon lora. A k'a ye a farikolo ra ko ale keneyara ka bo a ta bana ra. ³⁰ O yoronin bee ra Yesu k'a lon a yere ma ko sebgaya do bora ale ra; a ka a ja munu jama ce ma k'a fo ko: «Jontigi le magara ne ta derege ra?»

* **5:20** 5.20 Dekapoli: O koro ye dugu tan. O yoro tun be Galile ba woroduguyanfan ni a tereboyanfan na.

31 A ta karamogodenw ko: «A fle, jamaba nin ka i gbende, i belen ko: <Jon magara ne ra?» » 32 Nka Yesu ka a ja munu ka a kerefemogow fle, janko mogow min ka o ke, a ye o tigi ye. 33 Muso siranna fo a be yereyere, sabu a tun k'a lon ko min kera ale ra; a nana a yere ben Yesu sen korow, ka can bee fo a ye. 34 Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra, Ala ye i to keneya ra.»

35 Ka Yesu to o kuma ra, mogow dow bora karanso kuntigi ta so ka na a fo a ye ko: «I denmuso sara, mun na i be karamogow sagera tuun?»

36 Nka Yesu ma o ta kuma jate; a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran, la ne ra doron!» 37 O tagato, Yesu ma son mogow si ye taga ni a ye, fo Piyeri, ani Yakuba, ani Yakuba balemace Yuhana. 38 O sera karanso kuntigi ta so konon minke, Yesu k'a ye ko jamaba tun be yi, o bee be kasira ka mankan ci, ka kule ci. 39 Yesu donna; a k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be mankan cira, ka kasi? Den ma sa, a be sunogora le.»

40 O mogow ka ke a logobo ye. A ka o bee labo kene ma. Den tun lanin be bon min konon, a donna yi ni den face ni a bamuso ye, ani a ta karamogoden minw tun be ni a ye. 41 A ka den mina a boro ma k'a fo a ye ko: «Talita kumi!» O korow ye ko: «Sungurunin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.»

42 O yoronin kelen bee ra sungurunin wurira ka ke tagama ye; a si tun ye san tan ni fla. O bee kabakoyara kosebe, fo ka o kononban. 43 Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw kana a to mogow were ye nin ko men.» O ko fe, a ko o ye domuni di sungurunin ma.

6

*Nazaretikaw banna Yesu ra
(Matiyu 13.53-58; Luka 4.16-30)*

1 O ko, Yesu bora o yoro ra, ka taga a lamodugu ra. A ta karamogodenw tugura a ko. 2 Nenekirilon* sera minke, Yesu ka mogow karan damina karanso* konon. Mogow caman tun be a lamenna; o kabakoyara fo o tun b'a fora ko: «A bora ni nin kow bee ye min? Nin hakiritigiya min b'a fe, jontigi le ka o di a ma? A be nin kabakow kera cogo di le?» 3 O ko: «Yirilesebaga te wa? Mariyamu dence, Yakuba ni Zoze ni Zude ni Simon, olugu korowe te wa? A dogomusow te an fe yan wa?»

O miiriyaw kera sababu ye ka o kunnacen, o ma la Yesu ra. 4 Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Cira te dogoya yoro si, ni a yere ta dugu te, a yere balemaw ce ra, ani a yere ta lu.»

5 O mogow ta lanabariya koson, Yesu ma kabako caman ke; a ka a boro la banabagato dama dama kan doron ka o keneya. 6 O mogow ta lanabariya ka Yesu kabakoya.

*Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri ke
(Matiyu 10.5-15; Luka 9.1-6)*

Yesu tun be yaala dafeduguw ra ka mogow karan. 7 A ka a ta karamogoden tan ni fla wele, ka o ci mogow fla fla; a ka sebgaya di o ma ka jinaw gben. 8 A k'a fo o ye ko: «Ni bere dama te, aw kana fen were ta ka taga tagama ra; aw kana domunifen ta, aw kana borow ta, aw kana wari yere bla aw kun.» 9 A ko: «Aw ye sanbara don aw sen na, nka aw kana derege fla don.»

¹⁰ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ni aw jigira lu min kɔnɔ, aw ye to o lu kɔnɔ fɔ ka taga se aw bolon ma o yɔrɔ ra. ¹¹ Nka ni dugu min mɔgɔw ma sɔn ka aw lajigi, ni o banna aw ta kuma ma, aw bɔtɔ o dugu ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon yi; o bena kɛ aw seere ye o mɔgɔw kama.»

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na. ¹³ O ka jinatɔ caman ta jinaw gben ka bɔ o ra. O ka turu mun banabagatɔ caman na ka Ala daari o ye ka o kenɛya.

Yuhana Batizerikebaga fagacogo

(Matiyu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Ayiwa, masacɛ Herodi* nana Yesu ko mɛn, sabu mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yesu ko fɔra. Dɔw tun b'a fɔra ko: «Yuhana Batizerikebaga le kununa ka bɔ saya ra! O le kosɔn se bagaya b'a fɛ ka kabakow kɛ.» ¹⁵ Dɔw ko, ko cira Iliya* lo, dɔw fana ko, ko cira minw tɛmɛna kakɔrɔ, ko olugu dɔ lo.

¹⁶ Nka masacɛ ka o kow mɛn minkɛ, a ko: «Ne ka Yuhana min kun tige, ale le kununa.» ¹⁷ Sabu masacɛ Herodi yerɛ tun ka Yuhana mina k'a siri k'a bla kaso ra. O tun kɛra a balemacɛ Filipe ta muso Herodiyadi le kosɔn, sabu Herodi tun ka o muso furu. ¹⁸ O kosɔn Yuhana tun k'a fɔ a ye ko: «Ka i balemacɛ muso mina a ra ka a furu, o ma ben!» ¹⁹ O kosɔn Herodiyadi tun bɛ Yuhana kɔninya kosebɛ; a tun b'a fɛ ka Yuhana faga, nka ale yerɛ tun tɛ se, ²⁰ sabu Herodi tun bɛ siran Yuhana ja. A tun k'a lɔn ko mɔgɔ terennin lo, ani mɔgɔ saninman. O kosɔn a tun b'a janto Yuhana ra. Ni a tun ka Yuhana ta kumaw lamɛn, a hakiri tun bɛ jaagami; o bɛɛ n'a ta, o kumaw tun ka di a ye.

²¹ Ayiwa, Herodiyadi sagonanlon nana se. Masacɛ Herodi worolon kunben nana se, a ka janagbeba dɔ labɛn a jɛnɔgɔnɔw ye, ani sorasikuntigiw, ani Galile mɔgɔbaw ye. ²² Herodiyadi denmuso nana don, ka don kɛ. A ko diyara masacɛ ni a jɛnɔgɔnɔw ye. Masacɛ k'a fɔ sungurunin ye ko: «I bɛ fɛn min fɛ, o fɔ ne ye, ne bena o di i ma!» ²³ Herodi karira sungurunin ye ko: «Ni i ka fɛn min daari ne fɛ, ne bena o di i ma; hali ni a kɛra ne ta jamana tarancɛ le ye.» ²⁴ Sungurunin bɔra kɛnɛ ma ka taga a bamuso jininka ko: «Ne ka kan ka mun le daari?» A bamuso ka a jaabi ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo.»

²⁵ O yɔrɔnin bɛɛ sungurunin teliyara ka don masacɛ fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Ne b'a fɛ i ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan dɔ kɔnɔ, k'a di ne ma yan sisan!» ²⁶ O kuma ka masacɛ janasisi; nka a karira minkɛ sungurunin ye jama bɛɛ ja na, a tun tɛ se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun. ²⁷ O yɔrɔnin bɛɛ a ka sorasi dɔ ci ko a ye taga Yuhana kunkolo tige ka na ni a ye. O cɛ tagara kasobon kɔnɔ ka taga Yuhana kunkolo tige, ²⁸ k'a bla minan dɔ kɔnɔ ka na a di sungurunin ma. Sungurunin tagara a di a bamuso ma. ²⁹ Yuhana ta karamɔgɔdenw ko o mɛn minkɛ, o nana a su ta ka taga a don kaburu ra.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

* 6:15 6.15 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

³⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw kosegira minke, o nana lajen Yesu korɔ. O ka ko minw bee ke, ani o ka mɔgɔw karan cogo min na, o ka o bee lakari Yesu ye. ³¹ O tuma Yesu k'a fo o ye ko: «An ye bo yan, an ye taga an danna kongo kɔnɔ yɔrɔ do ra ka taga nenekiri doonin.» Yesu ka o fo, sabu mɔgɔw tun be nana o fe caman; o be taga o be na tuma bee, hali domunikeyɔrɔ yere tun te sorɔ Yesu ni a ta karamogodenw fe.

³² O cogo ra, o donna kurun do kɔnɔ ji kan, ka taga yɔrɔ do ra kongo kɔnɔ o danna. ³³ Mɔgɔ caman ka o tagato ye kurun kɔnɔ, k'a lon ko olugu lo. Mɔgɔw bɔra kerefeduguw bee ra ka bori ka taga kɔn o ja o yɔrɔ ra yi.

³⁴ Yesu bɔra kurun kɔnɔ minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra, sabu o tun be o yere ma, i ko gbenbaga te saga minw na. Yesu ka a damina ka o karan fen caman na. ³⁵ Ayiwa, i n'a fo wagati tun janfara, karamogodenw gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «A fle, an be kongo le kɔnɔ yan, wagati fana janfara. ³⁶ Jama labla, o ye taga togodaw ra, ani kerefeduguw ra, ka taga domuni san.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» Karamogodenw ko: «Hali ni an be wari deniye† keme fla buru san k'a di nin mɔgɔw ma, o be se ka o bo wa?» ³⁸ Yesu ka o pininka ko: «Buru jori be aw fe? Aw ye taga a fle.» O tagara, ka na a jaabi ko: «Burukun looru ni jegeden fla.»

³⁹ Ayiwa, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye mɔgɔw lasigi dugu ma binmisenw kan, jenkuru jenkuru. ⁴⁰ Mɔgɔw sigira mɔgɔ keme keme, ani mɔgɔ bilooru looru. ⁴¹ Yesu ka burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja korɔta san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigtige k'a di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. A ka jegeden fla fana di, ko o ye a tarantaran mɔgɔw bee ra. ⁴² Mɔgɔ bee ka domuni ke fo ka fa! ⁴³ O ko, burukunkurunw ni jeye to min tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ⁴⁴ Mɔgɔ minw tun ka o buruw domu, o tun ye ce waga looru.

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-23; Yuhana 6.15-21)

⁴⁵ O yɔronin bee, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale ja, ka taga Betisayida dugu fan fe, sani ale yere ye jama labla. ⁴⁶ Yesu ka mɔgɔw labla minke, a tagara kuru kan ka taga Ala daari. ⁴⁷ Su kora ka karamogodenw to kurun kɔnɔ ba cɛmance ra; o wagati ra Yesu kelenpe tun tora gbele kan. ⁴⁸ Yesu nana a ye ko karamogodenw segenin lo kosebe; o tun te sera ka kurun lataga panaman ji kan, sabu foɔɔ tun be o kumbenna. Su dugutarama wagati ra, Yesu tagamana ji kan ka taga o no fe; a k'a ke i n'a fo a b'a fe ka teme o ra. ⁴⁹ Karamogodenw ka a tagamato ye ji kan minke, a kera o ja na i n'a fo su do ja lo; o ka ke kule ci ye. ⁵⁰ Sabu o bee ja tun b'a ra, o bee ja tun tigera. O yɔronin bee Yesu kumana o fe, ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!»

⁵¹ O ko, a donna o fe kurun kɔnɔ; foɔɔ lɔra. O bee kabakoyara fo ka o kɔnɔnɔban, ⁵² sabu Yesu tun ka tagamasiyen min ke, ka buru caya, o tun ma o korɔ faamu; o hakiri belen tun datuginin lo.

† **6:37** 6.37 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

*Yesu ka banabagatow keneya Zenesareti mara ra
(Matiyu 14.34-36)*

⁵³ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige minke, o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra; o ka kurun lo bada ra. ⁵⁴ O bora kurun konon minke, o yoronin bee mogow ka Yesu lon. ⁵⁵ O borira ka taga yoro bee ra, ka taga banabagatow ta o ta lananw kan ka na ni o ye a fe. Ni mogow tun k'a men ko a be yoro o yoro, o tun be taga a ko. ⁵⁶ Ni Yesu tun sera yoro o yoro, duguba o, dugumisen o, walama togoda o, mogow tun be na ni banabagatow ye ka na o la kenegbeyorow ra, ka a daari ko a ye sabari k'a to o ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Ni min o min tun magara a ra, o tun be keneya.

7

*Farisiw ni sariya karamogow ta landakow
(Matiyu 15.1-9)*

¹ Ayiwa, Farisiw ni Sariya karamogo* dow bora Zeruzalemu ka na lajen Yesu koron. ² O k'a korosi k'a ye ko a ta karamogoden dow be domuni kera ni o tege saninyabari ye, o koron ye ko o ma a ko ka kapa ni o ta landaw ye.

³ Sabu Farisiw ni Yahudiya tow si tun te son ka domuni ke ni o ma o boro fla lalaga k'a ko kosebe, ka kapa ni o bemaw ta landaw ye. ⁴ O cogo ra, ni o tun bora logofiyer ra, o tun be na ko ka o yerew saninya folo ka kapa ni landa ye, ka soron ka domuni ke. O dama te, o tun be landa koron caman were ke i n'a fo jifiyew kori, ani bogodagaw, ani siranegedagaw.

⁵ O Farisiw ni sariya karamogow ka Yesu jininka ko: «Mun koson i ta karamogodenw te tagamana ka kapa ni an bemaw ta landaw ye? Mun koson o tegew saninyabari be domuni ke?» ⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya,
k'a soron o jusukun yoro ka jan ne ra kosebe!

⁷ O be ne batora gbansan le,

sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mogow karan o ra.»

⁸ Yesu ko: «Aw be ban Ala ta cifoninw ma, ka tugu mogow ta landaw le ko.»

⁹ A k'a fo o ye tuun ko: «Ka ban Ala ta cifoninw ma, ka to aw ta landaw kan, aw koni be se o ra kosebe! ¹⁰ Cira Musa k'a fo ko: «I fa ni i ba bonya;» ko: «Ni mogow min ka kumajugu fo a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga*.» ¹¹ Nka aw ka o kuma yelema k'a fo ko: «Ni mogow k'a fo a face walama a bamuso ye ko: Ne tun b'a fe ka fen min di aw ma, o kera koroban† ye, o koron ye ko ne ka o di Ala ma ka ban;» ¹² o tuma aw b'a to o tigi te foyi ke a face walama a bamuso ye tuun. ¹³ O cogo ra, aw be Ala ta Kuma ke fengbansan ye aw yere ta landaw koson. Nka o doron te, aw be o kow jagonna caman were ke.»

*Fen minw be se ka mogow lanogow
(Matiyu 15.10-20)*

7:7 7.7 Nin kuma fora Ezayi 29.13.
Bori 21.17 ani Sarakalasebagaw 20.9.

* **7:10** 7.10 Nin kuma fora Bori 20.12 ani Sariya 5.16;
† **7:11** 7.11 Koroban: O ye Aramekan le ye.

¹⁴ O kɔ, Yesu ka jama wele tuun, k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛɛ ye aw toro malɔ ka nin faamu kosebɛ. ¹⁵ Fɛn si tɛ yi min bɛ don mɔgɔ kɔnɔbara ra, ni o bɛ se ka o tigi lanɔgɔ. Nka fɛn minw bɛ bɔ mɔgɔ jusukun na, o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ. ¹⁶ [Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn dɛ!]

¹⁷ Wagati min na Yesu bɔra jama kɔrɔ ka taga so kɔnɔ, a ta karamɔgɔdenw ka a jininka o kuma kɔrɔ ra. ¹⁸ A k'a fɔ o ye ko: «O tuma hakiri tɛ aw fana fɛ wa? Aw m'a lɔn ko fɛn min bɛ bɔ kɛnɛ ma ka don mɔgɔ kɔnɔ, ko o tɛ se ka mɔgɔ lanɔgɔ wa? ¹⁹ Sabu o fɛnw tɛ don mɔgɔ jusukun na, nka o bɛ taga a kɔnɔbara le ra; o kɔ fɛ o tigi bɛ taga so kɔ, ka o fɛnw labɔ.» Yesu ka o fɔ, k'a yira ko domunifɛn bɛɛ bɛ se ka domu.

²⁰ A ko: «Fɛn min bɛ bɔ mɔgɔ jusukun na, o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ. ²¹ Sabu miiriyajuguw bɛ bɔ mɔgɔ kɔnɔ le, mɔgɔ jusukun na; o le bɛ mɔgɔ bla jatɔya ra, ani sonyari, ani mɔgɔfaga, ²² ani jɛnɛya, ani wasabariya, ani juguya, ani tɔɔrɔ, ani jɔgɔjuguya, ani jangboya, ani tɔgɔɛnri, ani yɛrɛbonya, ani hakirintanyakow. ²³ Nin kojuguw bɛɛ bɛ bɔ mɔgɔ jusukun le ra; o le bɛ mɔgɔ lanɔgɔ.»

*Siya wɛrɛ muso min tun lara Yesu ra
(Matiyu 15.21-28)*

²⁴ O kɔ, Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka taga Tiri mara ra. A tagara don bon dɔ kɔnɔ; a tun t'a fɛ mɔgɔ si y'a lɔn ko a bɛ o bon kɔnɔ, nka a dogonin ma se ka to! ²⁵ Sabu muso dɔ tun bɛ yi, jina tun bɛ min denmuso ra. Ale ka Yesu ko mɛn minke, a nana a yɛrɛ firi Yesu sen kɔrɔ. ²⁶ O muso tun ye siya wɛrɛ mɔgɔ le ye; Gɛrɛki tun lo, a bɔra Siri, Fɛnisi mara ra. A ka Yesu daari ko a ye jina gbɛn ka bɔ a denmuso ra. ²⁷ Nka Yesu k'a fɔ a ye ko: «A to denmisɛnw ye domuni kɛ ka fa folɔ; sabu ka denmisɛnw ta domuni ta ka o firi wurudenninw kɔrɔ, o man ji.» ²⁸ Muso ka a jaabi ko: «O ye can ye, Matigi, nka denmisɛnw domunikɛtɔ, domuni murumuru minw bɛ benben tabali jukɔrɔ dugu ma, wurudenninw bɛ o domu dɛ!» ²⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Muso, nin kuma kosɔn, i kɔsɛgi ka taga i ta so, jina bɔra i denmuso ra ka ban.» ³⁰ Muso tagara so. A donna bon kɔnɔ minke, a k'a sɔrɔ ko den lanin bɛ lanan kan, jina bɔra a ra.

Yesu ka cɛ torogberɛn dɔ kɛnɛya

³¹ Ayiwa, Yesu bɔra Tiri mara ra ka tɛmɛ Sidɔn dugu fɛ; a tagara tɛmɛ Dekapɔli mara cɛ ma ka na Galile ba fan fɛ. ³² A tɛmɛtɔ, o nana ni cɛ torogberɛn dɔ ye a fɛ; kuma fana tun ka gbɛlɛn a fɛ kosebɛ. O ka Yesu daari ko a ye sabari k'a boro la o cɛ kan ka a kɛnɛya. ³³ Yesu ka o cɛ mina ka taga ni a ye o danna ka a mabɔ jama ra. A ka a borokandenw don a torowow kɔnɔ, ka a daji mun a nɛnden na. ³⁴ O kɔ, a ka a ja kɔrɔta san fɛ ka nɛnɛkiriba kɛ, k'a fɔ ko: «Efata,» o kɔrɔ ye ko: «Aw ye dayɛlɛ.»

³⁵ O yɔrɔnin bɛɛ a toro fla dayɛlɛra, a nɛnden fana lablara. A sera ka kuma ka ja. ³⁶ Yesu sekɔra ka na se mɔgɔw kɔrɔ minke, a k'a fɔ o ye k'a gbɛleya ko o kana a to mɔgɔ wɛrɛ ye o ko mɛn. Nka a ka o fɔ minke, a kɛra i n'a fɔ a ka a serege le, sabu o tagara o ko fɔ yɔrɔ bɛɛ. ³⁷ O mɔgɔw tun kɔnɔnɔbanna fɔ ka tɛmɛ. O tun b'a fɔra ko: «A bɛ fɛn o fɛn kɛ, o bɛɛ ka ji. A b'a to torogberɛnw bɛ menni kɛ, ani bobow yɛrɛ bɛ kuma!»

8

*Yesu ka domuni di mɔgɔ waga naani ma
(Matiyu 15.32-39)*

¹ Lon dɔ, ra jamaba nana lajen Yesu kɔrɔ tuun. A k'a ye ko domunifen tɛ o boro minke, a k'a ta karamɔgɔdenw wele k'a fɔ o ye ko: ² «Nin jama hina bɛ ne ra dɛ! Nin ye o tere saba ye ne kɔrɔ yan, foyi tɛ o boro k'a domu. ³ Ni ne ka o kongɔtɔ bla ka taga, o baraka bɛna ban sira cɛ, sabu dɔw bɔra fɔ yɔrɔjan.» ⁴ A ta karamɔgɔdenw k'a jaabi ko: «An bɛna buru sɔrɔ min kongokolon kɔnɔ yan, janko nin mɔgɔw ye domuni kɛ ka fa?» ⁵ Yesu ka o jininka ko: «Burukun jori le bɛ aw fɛ yan?» O ko: «Burukun wolonfla.»

⁶ Yesu ko mɔgɔw ye sigi dugu ma. O kɔ, a ka o burukun wolonfla ta ka baraka la Ala ye, ka o tigetige ka o di a ta karamɔgɔdenw ma ko o ye a tarantaran jama ra; o k'a tarantaran jama ra. ⁷ Jɛgɛden misɛn dama dama tun bɛ o boro fana. Yesu ka baraka la Ala ye, k'a fɔ ko o ye o fana tarantaran jama ra. ⁸ Mɔgɔw ka domuni kɛ fɔ ka fa. Burukunkurun ni jɛgɛ tɔ min tora, o ka o cɛ ka segi wolonfla fa. ⁹ O jama tun bɛ mɔgɔ waga naani bɔ. O kɔ, Yesu ka o labla.

¹⁰ O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw donna kurun kɔnɔ ka taga Dalimanuta mara ra.

*Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen dɔ kɛ
(Matiyu 16.1-4)*

¹¹ Ayiwa, Farisiw* nana kɛ sɔsɔri kɛ ye ni Yesu ye; o tun b'a fɛ k'a kɔrɔbɔ le. O ko Yesu ye tagamasiyen dɔ yira olugu ra min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹² Yesu jusukun tɔɔrɔnin ka nenekiriba kɛ k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn bi mɔgɔw bɛ tagamasiyen dɔ jini? Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko tagamasiyen si tena yira bi mɔgɔw ra.» ¹³ O kɔ, Yesu ka o tɔ yi, ka don kurun kɔnɔ ka taga ba ja dɔ kan.

*Farisiw ni Herodi ta burufunufen
(Matiyu 16.5-12)*

¹⁴ Karamɔgɔdenw tun jinana o ma buru ta; burukun kelenpe le tun bɛ o fɛ kurun kɔnɔ. ¹⁵ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛɛya ko: «Aw ye aw yɛɛ kɔrɔsi Farisiw* ni Herodi ta burufunufen na dɛ!» ¹⁶ Karamɔgɔdenw ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «An ma buru ta minke, o kosɔn a bɛ nin kuma fɔra!»

¹⁷ Yesu ka o ta miiriya lɔn minke, a k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o kosɔn ne ka nin kuma fɔ? Hali bi hakiri tɛ aw fɛ ka ne ta kow faamu wa? Aw jusukun belɛn datuginin lo wa? ¹⁸ Nadenw bɛ aw fɛ, aw tɛ yeri kɛ wa? Torow bɛ aw fɛ, aw tɛ mɛnni kɛ wa? Aw hakiri tɛ jigi fɛn na wa? ¹⁹ Wagati min na ne ka burukun looru tigetige k'a di aw ma ko aw ye a di mɔgɔ waga looru ma, o domuni bannin kɔ, aw ka segi ja jori le sɔrɔ burukunkurun tɔ ra?» O ko: «Segi ja tan ni fla.» ²⁰ Yesu ko: «Wagati min ne ka burukun wolonfla tigetige ka o di mɔgɔ waga naani ma, o kɔ fɛ aw ka segi ja jori le sɔrɔ burukunkurun na?» O ko: «Segi ja wolonfla.» ²¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Hali bi aw belɛn ma ne ta kuma faamu wa?»

Yesu ka fiyɛntɔcɛ dɔ kɛneya

22 O kɔ, Yesu ni a ta karamɔɔdenw tagara Betisayida; o sera yi minke, mɔɔɔ dɔw nana ni fiyentɔɔe dɔ ye Yesu fe k'a daari ko a ye sabari k'a boro la a kan k'a keneya. 23 Yesu ka fiyentɔɔe mina a boro ma ka taga ni a ye dugu kɔ fe, ka daji mun a padenw na, ka a boro la a kan, ka a pininka ko: «I be fen dɔ yera sisan wa?» 24 Ce ka a ja yeɛ ka fleri ke; a ko: «Ne ja be mɔɔow ra, nka o be i n'a fo yiriw, o be tagamana.»

25 Yesu ka a boro la a ja kan tuun. O kɔ fiyentɔɔe ka a ja yeɛ ka fleri ke minke, a keneyara; a ka fen bee ye ka ja. 26 Ayiwa, Yesu k'a fo a ye ko a ye kɔsegi ka taga a ta somɔɔow fe, nka a kana teme dugu kɔnɔ.

*Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye
(Matiyu 16.13-20; Luka 9.18-21)*

27 Yesu ni a ta karamɔɔdenw tun be tagara Sezare Filipi kerɛfeduguw ra; o tagato Yesu ka o pininka ko: «Mɔɔow be ne jatera jontigi le ye de?» 28 Karamɔɔdenw ko: «Dɔw ko i ye Yuhana Batizerikebaga ye; dɔw ko i ye cira Iliya* ye, dɔw ko i ye cira dɔ were le ye.» 29 Yesu ka o pininka ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra, ne ye jontigi le ye?» Piyeri ka a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma.» 30 Yesu k'a fo o ye k'a gbɛleya kosebe ko o kana ale ta ko fo mɔɔo si ye.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Matiyu 16.21-28; Luka 9.22-27)*

31 O kɔ, Yesu ka ke a ta karamɔɔdenw karan ye k'a fo o ye ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tɔɔɔ kosebe; cekɔɔɔbaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔow* bɛna ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka tere saba temenin kɔ, a bɛna kunu. 32 Yesu tun ka o kow fo o ja na k'a gbɛya. Piyeri ka Yesu wele ka taga kerɛ fe, ka Yesu mafiyɛnya, ko a man kan ka o kuma fo. 33 Nka Yesu yelemana ka a ta karamɔɔdenw fle, ka Piyeri mafiyɛnya, k'a fo a ye ko: «Bɔ ne kɔ, ele setanamɔɔo! Sabu Ala sago ye min ye, ele te miiri o ra de, fo adamadenw sago.»

Mɔɔo be tugu Yesu kɔ cogo min

34 O kɔ, Yesu k'a ta karamɔɔdenw ni jama wele k'a fo o ye ko: «Ni mɔɔo min b'a fe ka tugu ne nɔ fe, o tigi ka kan ka ban a yeɛ ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne kɔ. 35 Sabu ni mɔɔo o mɔɔo b'a fe k'a nin kisi, o tigi bɛna bɔnɔ a nin na; nka ni mɔɔo o mɔɔo ka bɔnɔ a nin na ne kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, o tigi bɛna a nin kisi. 36 Ni mɔɔo ka dunupa bee sɔɔo ka taga bɔnɔ a nin na lahara, dunupasɔɔo ka mun le ja o tigi ye? 37 Mɔɔo be se ka mun le di min be se ka ke a nin kunmabɔsara ye? 38 O le kosɔn ni mɔɔo o mɔɔo ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fo bi mɔɔo terenbariw, ani Alapasiranbariw ja na, Min kera Adamaden ye*, ni o nana don a Fa Ala ta nɔɔɔo ra ni meleke saninmanw ye, ale fana bɛna maroya k'a fo ko o tigi ye ale ta ye.»

* 8:28 8.28 Iliya: Dɔw b'a fo a ma ko Eli.

9

¹ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko minw lonin be yan bi, o dow tena sa fiyewu, fɔ o ye Ala ta Masaya* nato ye ni sebagaya ye.»

*Yesu nɔɔɔ yirara karamɔɔdenw na
(Matiyu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Ayiwa, tere wɔɔɔ tɛmɛnin kɔ, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan dɔ kan o danna. Ka o to o yɔɔ ra, Yesu cogoya yeɛmana o ja na. ³ A ta faniw barara ka gbɛ fɔ ka manamana. A tun gbera cogo min na, fanikobaga si tɛ dugukolo kan min be se ka fani ko k'a gbɛ o cogo ra. ⁴ O kɔ, karamɔɔden saba ka cira Iliya* ni cira Musa ye, o be kumana ni Yesu ye. ⁵ Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔɔ, an nana yan minke, o pana dɛ! A to an ye fanibon saba lɔ: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.»

⁶ Piyeri kɔni tun ka o kuma fɔ a yɛɛ kun fɛ le, sabu siranya tun be o mɔɔ saba bɛɛ ra. ⁷ Ayiwa, sankaba dɔ jigira ka na o datugu; kumakan dɔ bɔra sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; aw y'a lamɛn!» ⁸ O yɔɔnin bɛɛ karamɔɔdenw ka fleri kɛ o lamini bɛɛ ra; nka o ma mɔɔ si ye tuun, ni Yesu kelen tɛ.

⁹ Ayiwa, ka o jigito to ka bɔ kuru kan, Yesu k'a fɔ o ye k'a gbeleya ko o ka ko min ye, o kana o fɔ mɔɔ si ye fɔlɔ, fɔ Min kera Adamaden ye*, o ye kunu ka bɔ saya ra fɔlɔ. ¹⁰ Karamɔɔdenw ka o kuma mara o yɛɛw kɔnɔ, nka o tun be jɔɔɔn jininkara ko: «A tun b'a fɔra ko: <ka kunu ka bɔ saya ra,> o kɔɔ ye mun ye?»

¹¹ Ayiwa, karamɔɔdenw ka Yesu jininka ko: «Mun kosɔn sariya karamɔɔw* b'a fɔra ko: <Cira Iliya le ka kan ka kɔn ka na fɔlɔ?» »

¹² Yesu ka o jaabi ko: «Can lo, cira Iliya bena na fɔlɔ ka na fen bɛɛ labɛn; nka mun na a sebera Ala ta Kuma ra ko: <Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka tɔɔɔ kosebɛ, ani ko mɔɔw bena a mafiyɛnya?»

¹³ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka o ka a kɛ o sago ye, i n'a fɔ a sebera cogo min na a ta ko ra Kitabu kɔnɔ†.»

*Yesu ka den jinato dɔ kenya
(Matiyu 17.14-21; Luka 9.37-42)*

¹⁴ Ayiwa, Yesu ni o karamɔɔden saba nana se karamɔɔden tɔw kɔɔ minke, o k'a ye ko jamaba dɔ ka o lamini; sariya karamɔɔ* dow be sɔsɔri kera ni o ye. ¹⁵ Mɔɔw ka Yesu ye minke, a barara o bɛɛ ra kosebɛ. O borira ka taga Yesu fɛ ka taga a fo. ¹⁶ Yesu ka karamɔɔdenw jininka ko: «Aw ni olugu be jɔɔɔn sɔsɔra mun le ra?»

¹⁷ Ayiwa, o jama ra mɔɔ dɔ ka Yesu jaabi k'a fɔ a ye ko: «An karamɔɔ, ne nana ni ne dence ye i fɛ; jina dɔ le b'a ra, o le ka a kɛ bobo ye. ¹⁸ Ni o jina wurira a fɛ yɔɔ o yɔɔ, a b'a firi dugu ma; den be dakanga bɔ, a be a jin jimi ka ja. Ne ka i ta karamɔɔdenw daari ko o ye jina gbɛn, nka o ma se.» ¹⁹ Yesu ko: «Aw mɔɔ lanabariw, ne bena to ni aw ye fɔ tuma juman? Ne bena aw ta kow sɔnmina fɔ ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fɛ yan.» O nana ni den ye.

* 9:4 9.4 Iliya: Dow b'a fɔ a ma ko Eli. † 9:13 9.13 Cira tun ka min fɔ cira Iliya nako ra (Malaki 3.23-24), Yuhana Batizerikebaga nana minke, o kuma kera can ye.

20 Jina ka Yesu ye minke, o yɔrɔnin bɛɛ a ka den yuguyugu ni fanga ye. Den benna dugu ma ka kolonkolon, ka kanga bɔ a da ra. 21 Yesu ka den face pininka ko: «A k'a sɔrɔ kabini wagati juman?» A face ko: «Kabini a denmisenman.» 22 Tuma caman jina b'a firi tasuma ra, walama ji ra, janko ka a faga. Ni i bɛ se ka fɛn dɔ kɛ, makari an na ka an demɛ. 23 Yesu k'a fɔ a ye ko: «Mun koson i k'a fɔ ko: <Ni i bɛ se ka fɛn dɔ kɛ? Mɔgɔ min bɛ la ne ra, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ o tigi ye.» 24 O yɔrɔnin bɛɛ den face perenna ko: «Ne lara i ra, nka ne ta lanaya ka dɔgɔ, dɔ fara ne ta lanaya kan!»

25 Yesu ka o mɔgɔw girintɔ ye ka na minke, a jamana jina kunna k'a fɔ a ye ko: «Jina, ele min bɛ mɔgɔ kɛ bobo ni torogberen ye, ne b'a fɔ i ye ko i ye bɔ nin den na, i kana don a ra tuun fiyewu!» 26 Ayiwa, o jina ka kule ci ka den yuguyugu ni fanga ye ka bɔ a ra; den kɛra i ko su. Mɔgɔ minw tun bɛ yi, o caman ko: «Den sara.» 27 Nka Yesu k'a mina a boro ma ka a lawuri. Den wurira ka lɔ.

28 Yesu donna bon kɔnɔ minke, a ta karamɔgɔdenw ka a pininka o danna, o ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gbɛn?» 29 Yesu ka o jaabi ko: «Nin jina jɔgɔn kɔni, foyi tɛ se ka ale labɔ ni Aladaari tɛ.»

*Yesu bɛ a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(Matiyu 17.22-23; Luka 9.43-45)*

30 Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra o yɔrɔ ra ka Galile mara cɛtigi. Yesu tun t'a fɛ mɔgɔw ye ale yɔrɔ lɔn. 31 Sabu a tun bɛ a ta karamɔgɔdenw karanna k'a fɔ o ye ko: «Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna o mina k'a don mɔgɔw boro; o bɛna a faga, nka a saya tere sabanan a bɛna kunu.» 32 Karamɔgɔdenw tun ma o kuma kɔrɔ lɔn, nka o fana tun bɛ siranna, k'a pininka.

*Mɔgɔ min ye jamɔgɔ ye Ala fɛ
(Matiyu 18.1-5; Luka 9.46-48)*

33 Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw sera Kaperinahumu. O donna bon kɔnɔ wagati min na, a ka o pininka; a ko: «Aw tun bɛ mun kuma le fɔra sira ra?» 34 O jera, sabu o tun bɛ jɔgɔn sɔsɔra sira ra ko jontigi le ye olugu ra jamɔgɔ ye. 35 Ayiwa, Yesu sigira; a k'a ta karamɔgɔden tan ni fla wele k'a fɔ o ye ko: «Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka kɛ jamɔgɔ ye, o tigi ka kan ka kɛ bɛɛ ra kɔmɔgɔ ye, ani ka a yɛrɛ kɛ tɔw bɛɛ ta baaraden ye.» 36 O kɔ, a ka denfitini dɔ ta, ka na a lɔ o cɛ ra; a k'a boro melege o den ma, k'a fɔ o ye ko: 37 «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin denfitini jɔgɔn dɔ mina ka ja ne tɔgɔ koson, o tigi ka ne yɛrɛ le mina ka ja. Ni mɔgɔ o mɔgɔ fana ka ne mina ka ja, o tigi ma ne le mina ka ja, nka min ka ne ci, a ka o le mina ka ja.»

*An juguw ani an jinw
(Luka 9.49-50)*

38 Yuhana ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an ka cɛ dɔ ye a bɛ jinaw gbenna ka bɔ mɔgɔw ra i tɔgɔ baraka ra, k'a sɔrɔ a tɛ ni an ye; an ka a bari o ra, sabu a tɛ ni an ye.»

39 Yesu ko: «Aw kana a bari o ra, sabu mɔgɔ si tɛ se ka kabako kɛ ne tɔgɔ baraka ra, ka sekɔ o yɔrɔnin bɛɛ ra ka kumajugu fɔ ne ma. 40 Sabu mɔgɔ min tɛ an jugu ye, o tigi ye an jin le ye. 41 Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jifiye ja kelen minji di aw ma ne tɔgɔ koson, ko sabu aw ye

Kirisita* taw ye, can ra ne b'a fɔ aw ye ko o tigi tɛna fɔn o baraji ra fiyewu.»

Fɛn minw bɛ mɔɔ bla jurumun na
(Matiyu 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Nin denfitini minw lanin bɛ ne ra ka ban, sani mɔɔ dɔ ye kɛ sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bɔ lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba dɔ le dulon o tigi kan na ka a firi kɔɔji ra.

⁴³ «Ni i boro kelen le bɛ kɛ sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i boro kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi ye taga don jahanama ra, o yɔɔ min tasuma tɛ faga ka ye. ⁴⁴ [Tumu minw bɛ mɔɔ sogo domu o yɔɔ ra, o tɛ faga ka ye, a tasuma fana tɛ faga.] ⁴⁵ Ni i sen kelen le bɛ kɛ sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i sen kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i senflatigi ye taga firi jahanama kɔɔ yi. ⁴⁶ [Tumu minw bɛ mɔɔ sogo domu o yɔɔ ra, o tɛ faga ka ye, a tasuma fana tɛ faga.] ⁴⁷ Ni i paden kelen le bɛ kɛ sababu ye ka i bla jurumun na, a wɔɔbi ka bɔ yi; sabu ka taga don ni i paden kelen ye janamanya ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama ra. ⁴⁸ Tumu minw bɛ mɔɔ sogo domu o yɔɔ ra, o tɛ faga ka ye, a tasuma fana tɛ faga. ⁴⁹ Sabu mɔɔ bɛɛ bena saninya tasuma fɛ, i n'a fɔ saraka tun bɛ saninya cogo min na ni kɔɔ ye.

⁵⁰ «Kɔɔ kɔni ye fɛnɔuman ye, nka ni kɔɔ timiya bɔra a ra, mun le bɛ se ka a latimiya tuun? Aw ye kɔɔ kɛ aw yerɛw ra. Aw y'a to hera ye kɛ aw ni jɔɔn cɛ.»

10

Yesu bɛ taga Zude mara ra
(Matiyu 19.1-12; Luka 16.18)

¹ Yesu bɔra o yɔɔ ra, ka taga Zude mara yɔɔ dɔ ra, min bɛ Zuriden ba kɔ fɛ. O yɔɔ ra jamaba nana lajɛn a kɔɔ tuun. A ka kɛ o karan ye i n'a fɔ a tun bɛ deri k'a kɛ cogo min na.

Yesu ko furu man kan ka sa

² Farisi* dɔw gbarara Yesu ra ka a pininka; o tun b'a fɛ k'a kɔɔɔ le. O ko: «Yala ka kapa ni sariya* ye, cɛ bɛ se ka a muso bla wa?» ³ Yesu ka o jaabi ni pininkari dɔ ye, ko: «Cira Musa ka mun le sɛbɛ o ko ra?» ⁴ O k'a fɔ a ye ko: «Cira Musa ko cɛ bɛ se ka furusasebe di a muso ma ka a bla.»

⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le kosɔn Musa ka o sariya sɛbɛ aw ye. ⁶ Ni o tɛ, dunɔna danwagati ra Ala ka cɛ ni muso le dan. ⁷ <O le kosɔn cɛ bɛ bɔ a fɛɛ ni a bamuso kɔɔ ka nɔɔ a muso ra. ⁸ O fla bɛ jɛn ka kɛ mɔɔ kelen ye.> O tɛ jate mɔɔ fla ye tuun; o bɛ jɛn ka kɛ mɔɔ kelen ye. ⁹ O le kosɔn Ala ka min jɛn ka a kɛ kelen ye, mɔɔ si kana o faran ka bɔ jɔɔn na.»

¹⁰ Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw nana don bon kɔɔ wagati min na, karamɔɔɔdenw ka Yesu pininka o kow ra. ¹¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni cɛ o cɛ ka a muso bla ka muso wɛrɛ furu, o cɛ ka jɛneya le kɛ, a k'a

muso fɔlo janfa. ¹² Ni muso min fana bɔra a cɛ fɛ ka taga sigi cɛ wɛrɛ kun, o muso ka jɛnɛya le kɛ.»

*Yesu ka dugawu kɛ denmisɛnw ye
(Matiyu 19.13-15; Luka 18.15-17)*

¹³ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni denmisɛn dɔw ye Yesu fɛ, janko a ye maga o ra; nka karamɔgɔdenw ka o mɔgɔw mafiyɛnya. ¹⁴ Yesu ka o ye minkɛ, o ma diya a ye. A k'a fɔ karamɔgɔdenw ye ko: «Aw y'a to denmisɛnw ye na ne fɛ, aw kana o bari; sabu mɔgɔ minw bɛ i ko denmisɛnw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁵ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn Ala ta Masaya* ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.» ¹⁶ O kɔ, a ka denmisɛnw ta ka a boro mini o ma, k'a boro la o kan, ka dugawu kɛ o ye.

*Cɛ naforotigi ta ko
(Matiyu 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu ka sira ta minkɛ, cɛ dɔ borira ka na a kinbiri gban a kɔrɔ k'a jininka ko: «An karamɔgɔnuman, ne ka kan ka mun le kɛ, janko ne ye janamanya banbari sɔrɔ?» ¹⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamɔgɔnuman?> Mɔgɔnuman si tɛ yi, ni Ala kelenpe tɛ. ¹⁹ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lɔn, ko: <I kana mɔgɔ faga; i kana jɛnɛya kɛ; i kana sonyari kɛ; i kana faninya fɔ k'a la i mɔgɔɔgɔn na; i kana mɔgɔ tɔɔɔ, i fa ni i ba bonya.> » ²⁰ Cɛ ka Yesu jaabi ko: «An karamɔgɔ, ne ka o sariyaw bɛɛ sira tagama kabini ne denmisɛnman.» ²¹ Yesu k'a flɛ, a ko diyara Yesu ye; a ko a ma ko: «Fɛn kelen belɛn le ka i jɛn. Taga i borofɛnw bɛɛ fiyeere ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kɛra, naforoba bɛna kɛ i fɛ arijana ra. O kɔ, i bɛ na tugu ne kɔ.» ²² O kuma ka o cɛ ja kumu kɔsɛbɛ; a janasisinin wurira ka taga, sabu naforoba tun b'a fɛ.

²³ Yesu ka a ja munu ka mɔgɔw flɛ, k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Naforo bɛ mɔgɔ minw fɛ, olugu don ka gbɛlɛn Ala ta Masaya* ra dɛ!» ²⁴ O kuma ka karamɔgɔdenw kɔnɔnɔban. Nka Yesu kɔsegira a kan k'a fɔ o ye tuun ko: «Denmisɛnw, Ala ta Masaya don ka gbɛlɛn dɛ!» ²⁵ Nɔgɔmɛ don ka di miseniwo fɛ ka tɛmɛ naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Karamɔgɔdenw kabakoyara tuun fɔ k'a dama tɛmɛ; o ka kɛ a fɔ ye ɔgɔn ye ko: «O tuma jɔn le bɛna kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o flɛ, k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔw fɛ o tɛ se ka kɛ, nka Ala fɛ a bɛ se ka kɛ; sabu foyi si tɛ Ala kaɲa.»

²⁸ O tuma, Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «Anw do? Anw jenna fɛn bɛɛ kɔ ka tugu i nɔ fɛ!» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jɛn a ta bon kɔ, walama a balemacew kɔ, walama a balemamusow kɔ, walama a bamuso kɔ, walama a face kɔ, walama a ta denw kɔ, walama a ta forow kɔ, ne tɔgɔ kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, ³⁰ sigiya t'a ra, o tigi bɛna o fɛnw bɛɛ ɔgɔn kɛmɛ kɛmɛ sɔrɔ nin dunuɲa ra yan. A bɛna sow sɔrɔ, ka dɔgɔw ni kɔrɔw sɔrɔ, ka bamusow sɔrɔ, ka denw sɔrɔ, ka forow sɔrɔ; nka a bɛna tɔrɔ fana sɔrɔ. O bɛɛ kɔ fɛ a bɛna taga janamanya banbari fana sɔrɔ sini. ³¹ Nka jafɛmɔgɔ caman bɛna kɛ kɔfɛmɔgɔw ye, kɔfɛmɔgɔ caman bɛna kɛ jafɛmɔgɔw ye fana.»

Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(Matiyu 20.17-19; Luka 18.31-34)

³² Yesu ni a nofemogow tun be sira kan ka taga Zeruzalemu; Yesu tun be na fe. Jatige tun be karamogodenw na, mogow minw tun be o ko, olugu fana tun be siranna. Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla wele ka o gbara a yere koru tuun; ko minw ka kan ka a soru, a ka ke o kow fo ye o ye. ³³ A ko: «An tagato fle Zeruzalemu. Min kera Adamaden ye*, o bena don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamogow*». O bena kiti tige a kan ko a ka kan ka faga. O bena a don siya were mogow* boro. ³⁴ Olugu bena a logobo, ka daji tu a kan, k'a bugo ni gbeje ye, ka soru k'a faga; nka a saya tere sabanan na, a bena kunu.»

Karamogoden fla ka Yesu daari
(Matiyu 20.20-28)

³⁵ Ayiwa, Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, olugu gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «An karamogow, an bena fen min daari i fe, i ye o ke an ye.» ³⁶ Yesu k'a fo o ye ko: «Aw b'a fe ne ye mun le ke aw ye?» ³⁷ O ka Yesu jaabi ko: «Ni i nana ke i ta masaya nooroman na tuma min na, i y'a to an mogow fla ra kelen ye sigi i kininboroyanfan na, kelen ye sigi i numanboroyanfan na.» ³⁸ Nka Yesu ka o jaabi ko: «Aw be fen min daarira, aw yere ma o lon. Ne bena tooro cogoya min na, aw be se ka tooro o cogo ra wa? Walama ne bena batize ni tooro ye cogo min na, aw be se ka batize o cogo ra wa?» ³⁹ O ka a jaabi ko: «Onhon, an be se.» Yesu k'a fo o ye ko: «Can lo, ne bena tooro cogo min na, aw bena tooro o cogo ra; ne bena batize cogo min na, aw bena batize o cogo ra.» ⁴⁰ Nka ka sigi ne kininboroyanfan fe, walama ka sigi ne numanboroyanfan fe, o dibaga te ne ye. Ala ka o sigiyorow laben mogow minw ye, a bena di olugu le ma.»

⁴¹ Karamogoden to tan ka o kuma men minke, olugu dimina Yakuba ni Yuhana koru. ⁴² O ra, Yesu ka o wele k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko minw be jate i ko siya were mogow ta kuntigiw, olugu be o siyaw mara jagboya ra; jamana mogobabaw fana be o ta fanga digi mogow to kan.» ⁴³ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Min b'a fe ka ke mogoba ye aw ra, o tigi ka kan ka ke tow ta baaraden le ye. ⁴⁴ Min b'a fe ka ke aw ra pamogow ye, o tigi ka kan ka ke tow bee ta jon ye. ⁴⁵ Sabu Min kera Adamaden ye*, ale yere ma na janko mogow ye baara ke a ye, nka a nana ka na baara ke mogow ye le, ani ka a yere nin di, ka ke mogow caman kunmabosara ye.»

Yesu ka fiyentoe do na yele
(Matiyu 20.29-34; Luka 18.35-43)

⁴⁶ Ayiwa, o sera Zeriko. Yesu ni a ta karamogodenw, ani jama caman tun be bora dugu konu minke, o y'a soru fiyentoe do tun siginin be sirada ra, a be daariri kera; a togo ye ko Baritime, Time dence lo. ⁴⁷ A k'a men minke ko Yesu Nazaretika le be temena, a perenna ka a wele ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.» ⁴⁸ Mogow caman songora a ra ko a ye je. Nka a ka do le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»

⁴⁹ Yesu lora, k'a fo ko o ye a wele ka na. O tagara fiyentoe wele, k'a fo a ye ko: «I hakiri sigi! I wuri, Yesu be i welera.»

⁵⁰ A k'a ta deregeba firi dugu ma, ka pan ka wuri, ka na Yesu fe. ⁵¹ Yesu ka a jininka ko: «I b'a fe ne ye mun le ke i ye?» A ko: «An karamoƆo, ne b'a fe ka yeri ke le tuun.» ⁵² Yesu k'a fo a ye ko: «Taga! I ta lanaya ka i keneya!» O yorɔnin kelen bee, a padenw yelera, a tugura Yesu ko.

11

Yesu donna Zeruzalemu

(*Matiyu 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19*)

¹ Yesu ni a ta karamoƆodenw surunyara Zeruzalemu na tuma min na, ani Betifaze, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kerε fe, Yesu ka a ta karamoƆoden fla ci. ² A k'a fo o ye ko: «Dugu min fle an na fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi dorɔn, aw bena faliden do sirinin ye, moƆo ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³ Ni moƆo do ka aw jininka ko: «Mun koson aw be nin kera?» Aw ye o tigi jaabi ko: «An Matigi le mako b'a ra; a ko a bena a kosegi aw ma sisan.»

⁴ KaramoƆodenw tagara minke, o tagara a soro ko faliden sirinin be bon do da ra sira kerε fe. O k'a foni. ⁵ MoƆo minw tun be o yoro ra, olugu dow ko karamoƆodenw ma ko: «Aw be mun le kera tan? Mun koson aw be nin faliden fonina?»

⁶ KaramoƆodenw ka o jaabi i ko Yesu tun k'a fo o ye cogo min na. O ka faliden to o boro. ⁷ KaramoƆodenw nana ni fali ye Yesu fe; o ka o ta derege dow la fali ko ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ MoƆo caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu na; dow ka yiriboromisen dow tigetige bin konɔ, ka na o lala sira kan. ⁹ MoƆo minw tun be Yesu na fe, ani minw tun be a ko fe, o bee tun be perenna ko: «Hozana*, an ye Ala tando.

Min be nana Matigi togo ra, dugawu ye ke o ye.

¹⁰ Masaya min be nana, Ala ye baraka don o masaya ra.

An bemace Dawuda ta masaya lo.

Noro ye la Ala togo kan sanfeyorow bee ra!»

¹¹ O sera Zeruzalemu minke, Yesu tagara don Alabatosoba konɔ. A ka fenw bee flefle minke, a bora ka taga Betani, ani a ta karamoƆoden tan ni fla, sabu su tun be jini ka ko.

Yesu ka torosun danga

(*Matiyu 21.18-19*)

¹² O lon dugusagbe o boto Betani, kongo ka Yesu mina. ¹³ A ka torosun do ye yorojan; flaburu tun b'a ra. A gbarara a ra ka a fle ni a bena den soro a ra. Nka a sera a koro tuma min na, a ma foyi soro a ra ni flaburu dorɔn te, sabu a dentuma tun ma se ban. ¹⁴ A ko o torosun ma ko: «MoƆo si tena den soro ele ra ka a domu tuun.» A ta karamoƆodenw ka o kuma men.

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(*Matiyu 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22*)

¹⁵ O sera Zeruzalemu minke, Yesu donna Alabatosoba lu konɔ. Fiyerekebagaw ani sannikebaga* minw tun be Alabatosoba lu konɔ, a ka olugu bee ghen ka bo; a ka warifalenbagaw ta tabaliw jonijoni

11:10 11.10 Nin kuma fora Zaburu 118.25,26. * **11:15** 11.15 O moƆow tun be beganw fiyeere sarakobobagaw le ma, walama ka wari falen o ye.

ka ben, ani tunganifiyeerebagaw ta siginanw. ¹⁶ A ma sɔn mɔɔ si ye don ni fiyeerefɛn ye Alabatosoba kɔnɔ tuun. ¹⁷ O kɔ, a ka o karan k'a fɔ ko: «A sebera Ala ta Kuma ra ko: <Ne ta bon bɛna wele le ko siyaw bɛɛ ta Aladaariyɔrɔ.> Nka aw kɔni ka a yeɛma ka a kɛ sonw dogoyɔrɔ le ye†.»

¹⁸ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔw* ka o kow mɛn minke, o ka kɛ Yesu fagasababu jini ye; o tun bɛ siranna a ja sabu a ta karan tun ka mɔɔ bɛɛ kun mina.

¹⁹ Wulada sera minke, Yesu ni a ta karamɔɔdenw bɔra dugu kɔnɔ.

Lanaya ni Aladaari ni yafari

(Matiyu 21.20-22)

²⁰ O dugusagbɛ sɔɔmada jooa fɛ, Yesu ni a ta karamɔɔdenw tɛmɛtɔ sira kan, karamɔɔdenw ka o torosun ye, a jara fɔ ka se a liliw ma. ²¹ Piyeri hakiri jigira Yesu ta kuma fonin na. A ko Yesu ma ko: «An karamɔɔ, a fɛ, i ka torosun min danga kunu, a jara.»

²² Yesu k'a fɔ a ta karamɔɔdenw ye ko: «Aw ye la Ala ra.» ²³ A ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔɔ min k'a fɔ nin kuru ye ko a ye bɔ a nɔ ra ka taga ben kɔɔji ra, ni o tigi ma sigiya a jusukun na fiyewu, ni a lara a ra ko ale ka min fɔ ko Ala bɛna o kɛ, o ko bɛna kɛ o tigi ye.

²⁴ O le kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka Ala daari fɛn o fɛn na, aw ye la a ra ko aw ka o sɔrɔ ka ban; ni o kɛra, Ala bɛna o fɛn di aw ma.

²⁵ «Nka ni aw wurira ka lɔ wagati min na ko aw bɛ Ala daari, ni aw hakiri jigira a ra ko mɔɔ dɔ ka aw hake ta, aw ye yafa o tigi ma, janko aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o ye aw ta hakekow yafa aw ma fana.

²⁶ [Sabu ni aw tɛ yafa jɔɔn ma, aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o tena yafa aw fana ma aw ta hake kow ra.]»

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

(Matiyu 21.23-27; Luka 20.1-8)

²⁷ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔɔdenw tagara Zeruzalɛmu tuun. Ka Yesu yaalayaalɔ Alabatosoba kɔnɔ, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔw*, ani cɛkɔrɔbaw nana a fɛ. ²⁸ O ka a jininka ko: «I bɛ nin kow kɛra fanga juman le sababu ra, ani jɔn le fana ka o fanga di i ma.»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne bɛna aw jininka fɛn kelenpe ra, aw ye ne jaabi o ra; ni o kɛra, min ka fanga di ne ma ka nin kow kɛ, ne fana bɛna o fɔ aw ye. ³⁰ Ne ko: jɔn le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mɔɔw batize? Ala wa, walama mɔɔw? Aw ye ne jaabi o ra.» ³¹ O ka kɛ a fɔ ye jɔɔn ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bɛna a fɔ ko: <O tuma mun kosɔn aw ma la a ra?> ³² Nka ni an fana k'a fɔ ko: <Mɔɔw lo>, o tuma...» O tun bɛ siranna jama ja, sabu mɔɔw bɛɛ tun bɛ Yuhana jatera ko Ala ta cira dɔ lo can ra. ³³ O kosɔn o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lɔn. Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow kɛ, ne fana tena o fɔ aw ye.»

12

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Luka 20.9-19)

† 11:17 11.17 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yeremi 7.11.

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu ka talen dɔw fɔ mɔgɔw ye. A ko: «Cɛ dɔ le tun ka rezenforo sene, ka a lamini ni sansan ye, ka rezencongɔyɔrɔ dɔ sozi fara ra, ka gbata dɔ lɔ foro kɔrɔsibagaw ye. O kɔ, a ka o foro karifa baaraden dɔw ma ka taga tagama ra. ² Rezen bɔwagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden dɔ ci o rezenforo kɔrɔsibagaw fɛ ko a ye taga rezenmɔ dɔ mina ka na ni a ye. ³ Nka rezenforo kɔrɔsibagaw ka a mina ka a bugɔ, ka a borolakolon gben ka taga. ⁴ Forotigi ka baaraden dɔ wɛɛ ci o fɛ tuun; o ka o fana mina ka a bugɔ ka a mandimi a kunkolo ra, ka a neni. ⁵ Forotigi ka mɔgɔ sabanan ci; o ka o faga. O kɔ, a ka caman wɛɛ ci; nka o ka olugu dɔw bugɔ, ka dɔw faga. ⁶ Ayiwa, a tun tora a dence le ye, a bɛ min kanu. A laban a ka o ci ka taga rezenforo kɔrɔsibagaw fɛ, ko: <O bɛna ne dence kɔni bonyɔ.> ⁷ Nka rezenforo kɔrɔsibagaw ka o ye minke, o k'a fɔ jɔgɔn ye ko: <Nin le bɛna cɛn ta! Aw ye na, an y'a mina ka a faga; ni o kera, foro bɛ ke an ta ye.> ⁸ O ka a mina ka a faga ka taga a firi rezenforo kɔ fɛ.»

⁹ Yesu ko: «Ayiwa, forotigi bɛna mun le ke sa? Sigiya t'a ra, a bɛna na o rezenforo kɔrɔsibagaw faga, ka foro karifa mɔgɔ wɛɛw ma. ¹⁰ Aw ma nin kuma karan Kitabu kɔnɔ wa, ko: <Bonlobagaw banna kabakuru min na, o le nana ke kabakuru sɔbɛman ye, ka ke bon kabakuru fɔlɔ ye. ¹¹ O kow bɛɛ bɔra Matigi yɛɛ le ra, o kera kabako ye an ja na.> » ¹² Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ cogoya jinina ka Yesu mina, sabu o tun k'a lɔn ko a ka o kuma fɔ olugu le ma. Nka o siranna jama ja, o ka Yesu to yi ka taga.

Ninsɔngɔ sarako

(Matiyu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ Yahudiyaw ta jɔmɔgɔw ka Farisi* dɔw, ani Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci Yesu fɛ, janko o ye a minasababu sɔrɔ ni a yɛɛ darakuma dɔw ye. ¹⁴ O mɔgɔw nana a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an k'a lɔn ko i bɛ can le fɔ, i tɛ siran mɔgɔ ja, i fana tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra; i bɛ mɔgɔw karan Ala ta sira ra ka kapa ni can le ye. Ayiwa, yala ka ninsɔngɔ sara masacɛba Sezari ye, o bennin lo wa? An ka kan ka a sara wa, walama an man kan ka a sara?»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun ka o mɔgɔw ta flankafuya lɔn; a k'a fɔ o ye ko: «Mun na aw b'a fɛ ka ne kɔrɔbɔ? Aw ye na ni tama kelen ye, janko ne y'a flɛ.» ¹⁶ O nana ni tama kelen ye. Yesu ka o jininka ko: «Jɔntigi ta ja ni a tɔgɔ le bɛ wari nin kan?» O ko: «Masacɛba Sezari.» ¹⁷ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari ma, ka Ala ta kɔsegi Ala ma.» Yesu ta kuma ka o kɔnɔnɔban.

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra

(Matiyu 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Ayiwa, Sadusiw*, minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tena kunu lahara, olugu nana Yesu fɛ ka na a jininka ko: ¹⁹ «An karamɔgɔ, cira Musa tun ka nin kuma seɛɛ sariya* ra ko: <Ni cɛ dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ ni o muso ye, a balemacɛ ka kan ka o muso ta ka den sɔrɔ ni a ye a balemacɛ nɔ ra.> ²⁰ Ayiwa, balemacɛ wolonfla tun bɛ yi. Fɔlɔ ka muso furu, ka sa, a ma den to a kɔ. ²¹ Flanan ka muso ta, ka sa, a ma den to a kɔ; sabanan fana ta kera ten. ²² Ayiwa,

o ce wolonfla si ma den to o ko. Olugu bee sanin ko muso yere sara. ²³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara, o muso bena ke jon kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu?»

²⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Nin le koson aw firira: sabu aw ma Kitabuw ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lon. ²⁵ Sabu ni mogow nana kunu ka bo saya ra lahara, ce tena muso furu, muso fana tena di ce ma. Mogow bena ke i ko melekew be cogo min na sankolo ra. ²⁶ Ayiwa, min kera suw kunuko ye, Ala ka kuma min fo cira Musa ye yiritunin tasumaman koru, aw ma o karan Musa ta Kitabu konu wa? Ala ko: <Ne ye Ibrahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ²⁷ O koru ye ko Ala te mogu saninw ta Ala ye; mogu janamanw ta Ala lo. O ra, aw lafiricogo juguyara kosebe.»

Sariyaw bee ra belebebeba

(Matiyu 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ Sariya karamogu* do tun ka Yesu ni o mogow ta kumaw men; a k'a ye ko Yesu tun ka o jaabi ka na minke, a gbarara a ra ka a pininka ko: «Sariya juman le be Ala ta sariyaw* bee na fe?» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Sariya min be tow bee na fe, o fle nin ye:

<Aw Izirayelimogow, aw ye lamenni ke. An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye.

³⁰ I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee, ani i baraka bee.>

³¹ Sariya flanan fle nin ye:

<I ka kan ka i mogogogon kanu i ko i yere.>

Ala ta sariyaw bee ra, do man bon ka teme nin fla kan.»

³² O sariya karamogu k'a fo Yesu ye ko: «An karamogu, o jana; i ka can fo, k'a fo ko: <Ala kelenpe le be yi, Ala were te yi ale ko.> ³³ Ani ko: <Ni i be Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i hakiri bee, ani i baraka bee, ka i mogogogon kanu i ko i yere, o ka fisa ni saraka jenitaw, ani saraka fagataw bee ye.> »

³⁴ Yesu k'a ye ko o ce ka jaabiri ke ni hakiri ye minke, a k'a fo a ye ko: «I yoro man jan Ala ta Masaya* ra.» O ko, mogu si ma son k'a pininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye*

(Matiyu 22.41-46; Luka 20.41-44)

³⁵ Ayiwa, Yesu nana ke mogow karan ye Alabatosoba konu; a ka o pininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ³⁶ K'a soru Dawuda yere k'a fo Nin Saninman* baraka ra ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koru.> »

³⁷ «Ayiwa, ni Dawuda yere be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden cogo di.»

Jamaba min tun be Yesu lamenna, a ta kumaw tun diyara olugu ye kosebe.

12:26 12.26 Nin kuma fora Bori 3.2,6,15-16. **12:30** 12.30 Nin kuma fora Sariya 6.4-5.
12:31 12.31 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.18. **12:32** 12.32 Nin kuma fora Sariya 4.35. **12:33** 12.33 Nin kuma fora Oze 6.6. **12:36** 12.36 Nin kuma fora Zaburu 110.1.

Yesu ka sariya karamogow dogoya

(Matiyu 23.1-36; Luka 20.45-47)

³⁸ Yesu tun be mogow karanna k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogow tow le ye olugu fo jamayorow ra. ³⁹ Ni o ka don karansow* konso, nafesigiworow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniworow ra, sigiyorowumanw le ka di o ye. ⁴⁰ O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mogow ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan.»

Muso fagantan ta saraka

(Luka 21.1-4)

⁴¹ Yesu tun signin be Alabatosoba konso k'a nasin sarakablaminan ma, ka to ka mogow ta waridicogo fe. Nafotigi caman tun be wari caman blara sarakablaminan konso. ⁴² A ka muso fagantan do ye fana, min ce sara, o nana warimisennin fla bla sarakablaminan konso; o wari tun te teme tama fla kan. ⁴³ O tuma ra, Yesu k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko minw bee ka wari bla sarakablaminan konso, nin muso fagantan min ce sara, ale ta wari dinin le cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁴⁴ Sabu tow ka fitini doron le bo o ta naforo ra ka o di; nka ale ni a ta fagantanya, a k'a ta wari bee le di; hali domuni songo ma to a boro tuun.»

13

Yesu ka Zeruzalemu ciko fo

(Matiyu 24.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Yesu bora Alabatosoba konso wagati min na, a ta karamogoden kelen ko a ma ko: «An karamogo, ele ye nin Alabatosoba locogo fe! A kabakuruw ka bonbon, a ce ka ji!» ² Yesu ka a jaabi ko: «I na be nin bonba ra ke! Nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jagon kunna.»

Dunyalaban tawow

(Matiyu 24.3-14; Luka 21.7-19)

³ O ko, Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan, ka a na sin Alabatosoba ma. Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ni Andere, olugu gbarara a ra o danna, ka a jininka; ⁴ o ko: «O kow bena ke wagati min na, ani fen bee labanwagati tagamasiyen fo an ye?»

⁵ O tuma ra Yesu ka kuma ta, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogow si ye aw lafiri. ⁶ Sabu mogow caman bena na ni ne togow ye, k'a fo ko olugu le ye Kisibaga* ye. O bena mogow caman lafiri. ⁷ Ni aw nana to ka kere mankanw men ka kere kibaroyaw men wagati min na, aw hakiri kana nagami; sabu jagboya lo, o kow ye ke. Nka o si te a laban ye folo. ⁸ Siya do bena wuri siya do were kama, jamana do bena wuri do were kama. Dugukoloyereyerew, ani kongoba bena ke yoro caman na. O kow bee ye tawow damina le ye, i n'a fo muso jigibagato ta tawow damina.

⁹ «Ayiwa, aw ye aw yere korosi; o bena aw mina ka taga ni aw ye kititigebagaw fe, o bena aw bugo ni gbeje ye karansow* konso. O bena aw mina ka taga ni aw ye jamana namogow fe, ani masacew fe ne togow

koson, janko aw ye taga ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁰ O cogo ra, Kibaro Diman* waajuri ka kan ka ke siyaw bee ye folo.

¹¹ «Ayiwa, ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeɣɔɔ ra, aw bena kuma min fo, aw kana kon ka hami o ra. Ni Ala ka kuma min don aw da ra o wagati yere ra, aw ye o le fo; sabu aw yere le tena kuma, nka Nin Saninman* le bena kuma aw no ra. ¹² Mogo dow bena o yere balema mina k'a di ko a ye faga; face dow bena o yere den mina k'a di. Denw bena muruti o worobagaw kama ka o faga. ¹³ Mogow bee bena aw koninya ne togo koson, nka ni mogo min ka nin kow sonmina fo ka taga se a laban ma, o tigi be kisi.»

Fen haramunin ta tɔɔɔ
(Matiyu 24.15-28; Luka 21.20-24)

¹⁴ «Ayiwa, Ala be fen haramunin min koninya, ni aw nana o siginin ye yoro do ra, a tun man kan ka ke yoro min na (min be nin kumaw karan, o ye jija ka a koro lon)! Ni o wagati sera k'a soro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe. ¹⁵ Ni a ka mogo min soro biribon san fe, o tigi kana jigi ko a be don a ta bon kon ka taga fen do ta. ¹⁶ Ni a ka mogo min soro foro ra, o tigi kana seko so kon ka taga a ta deregeba ta. ¹⁷ O lonw na bon bena muso lasiritow soro, ani minw be sin dira denw ma. ¹⁸ Aw ye Ala daari janko o kow ketuma kana ben sanji ni neneba wagati ma; ¹⁹ sabu o lonw bena ke tɔɔɔlonbaw le ye, min jɔgon ma deri ka ye ban kabini Ala ka dunuɔa dan, fo ka na se bi ma; a jɔgon fana tena ye tuun fiyewu. ²⁰ Ni Ala tun ma o tɔɔɔw wagati surunya, mogo si tun tena kisi. Nka a ka o tɔɔɔw wagati surunya a ta mogo panawolomaninw koson. ²¹ Ni do k'a fo aw ye ko: «A fe, Kisibaga* be yan,» walama ko: «A be yan fe yi,» aw kana la a ra. ²² Sabu faninyafobaga dow bena wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafobaga dow fana bena wuri, ka tagamasienw, ani kabakow ke, janko ka Ala ta mogo panawolomaninw lafiri, ni o tun be se ka ke. ²³ Ayiwa, aw ye aw yere korosi; ne koni ka aw lasomi a bee ra ka ban.»

Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Matiyu 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ «Ayiwa, o wagatiw tɔɔɔw temenin ko,
<tere bena ke dibi ye, karo fana tena yeelen bo tuun;

²⁵ lolow bena bo sankolo ra ka benben.

Sebagaya minw be sankolo ra, olugu bena yuguyugu ka bo o no ra.»

²⁶ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, aw bena o nato ye sankabaw kan ni sebayaba ye, ani nooroba. ²⁷ O ko, a bena a ta melekew ci; olugu bena a ta mogo panawolomaninw lajen ka bo dunuɔa fan naani na, k'a damina dunuɔa kun kelen na, ka taga se fo a kun do ra.»

Torosun ta karan
(Matiyu 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ «Aw ye torosun cogo korosi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow be nugura ka flaburuw bo tuma min na, aw b'a lon ko samiya surunyara. ²⁹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow be kera tuma min na, aw y'a lon ko Min kera Adamaden ye*, ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁰ Can ra, ne b'a fo aw ye ko bi mogow bee

tena sa ka ban, fo nin kow bee ye ke k'a dafa. ³¹ Sankolo ni dugukolo bena teme, nka ne ta kuma tena teme fiyewu.»

Mogɔ si te dunuɓa labanwagati lon

(Matiyu 24.36-44)

³² «Nin kow bena ke lon min na, ani wagati min na, mogɔ si te o lon; hali sankolo melekew t'a lon, hali Den min bora Ala ra, ale t'a lon; Fa Ala kelenpe le b'a lon. ³³ Aw ye aw yere korosi, aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw ma o kow kewagati lon. ³⁴ Ayiwa, a bena ke i ko ce min tagato tagamajan do ra, a boto so konɔ a ka so konaw karifa a ta baaradenw ma, ka bee ta baara yira a ra, k'a fo bonkorosibaga ye ko ale ye bon korosi. ³⁵ O koson aw ye aw janto aw yere ra, sabu bontigi bena na wagati min na, aw ma o lon. A bena na wulada fe wa, walama su dugutarama fe wa, walama dondokasituma ra wa, walama sogomada fe wa, aw ma o lon. ³⁶ O ra, aw kana a to a ye na ka na bara aw ra ka aw to sunogo ra. ³⁷ Ne be min fo aw ye, ne be o kelen le fo tow bee ye, ko aw ye aw janto aw yere ra.»

14

Mogow ka janfa siri Yesu kama

(Matiyu 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Ayiwa, a to tun tora tere fla Yahudiyaw ta Jonyaban janagbe*, ani burufunubari janagbe* be se. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* tun be Yesu minacogo ninina ceguya ra, ka a faga. ² Nka o ko, ko a ko man kan ka ke janagbe wagati ra, ko ni o te, mogow bena muruti.

Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na

(Matiyu 26.6-13; Yuhana 12.1-8)

³ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatoce Simon ta bon konɔ. Ka Yesu to domuni na, muso do nana don bon konɔ. Daganin cepumanba do tun be a boro; turu kasadiman yereworo songogbelen do tun be o konɔ. Ayiwa, a ka o daganin ci ka o turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁴ Ayiwa, mogow minw tun be o yoro ra, olugu dow dimina; o k'a fo jogon ye ko: «Nin turu kasadiman cenkun ye mun ye? ⁵ Nin turu tun be se ka fiyeere ka teme hali warigbe keme saba* kan, ka o wari di fagantanw ma!» O dimina o muso korɔ kosebe. ⁶ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Aw ye muso to nasuma ra; mun koson aw be a jusu kasi? A ka konuman le ke ne ye. ⁷ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan wagati bee; ni wagati o wagati ka di aw ye, aw be se ka o deme; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bee de! ⁸ Muso ka a seko le ke. A ka ne fari mun ka a kasa diya, ne ta sutarari le kama. ⁹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yoro o yoro dunuɓa konɔ, nin muso ka min ke, o ko fana bena lakari, ka mogow hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa

(Matiyu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ Ayiwa, Zudasi Sikariyoti, min tun ye Yesu ta karamogoden tan ni fla do ye, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka taga a fo o ye ko ale be se ka Yesu don o boro. ¹¹ O ka o kuma men minke, o diyara

* **14:5** 14.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dow ta san kelen baara sara jogonna le ye.

o ye. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. Zudasi ka ke cogo do jini ye, a bena se ka Yesu soro ka a don o boro cogo min na.

Jonyaban janagbe ta domuni

(Matiyu 26.17-25; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

¹² Ayiwa, Burufunubari janagbe* tere folo, Jonyaban janagbe ta saraka be faga lon min na, Yesu ta karamogodenw k'a jininka ko: «I b'a fe an ye taga Jonyaban janagbe* ta domuni laben i ye min?»

¹³ Yesu ka a ta karamogoden fla ci k'a fo o ye ko: «Aw ye taga dugu kono, aw bena taga ben ni ce do, ye ji be daga ra a kun na, aw ye tugu a ko. ¹⁴ Ni a tagara don lu min kono, aw y'a fo o lutigi ye ko: «An karamogo ko, ko ale ni a ta karamogodenw bena Jonyaban janagbe domuni ke bon min kono, ko o bon be min?» ¹⁵ Ayiwa, a bena bonba do yira aw ra sankaso san fe, fen bee be a kono, a labennin lo ka na. Aw bena Jonyaban janagbe domuni laben an ye o bon le kono.»

¹⁶ Karamogodenw tagara; o tagara se dugu kono, k'a soro i ko Yesu k'a fo o ye cogo min na. O ka Jonyaban janagbe domuni laben.

¹⁷ Ayiwa, tere benna minke, Yesu nana ni a ta karamogoden tan ni fla ye. ¹⁸ Ka o siginin to domuni na, Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw minw be domuni kera ni ne ye, aw ra kelen bena ne janfa.» ¹⁹ Karamogodenw jusu kasira. O bee k'a jininka kelen kelen ko: «Ne lo wa, an karamogo?»

²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw mogo tan ni fla ra kelen lo; min boro ni ne boro be domuniminan kelen kono. ²¹ Min kera Adamaden ye*, o bena sa i ko a sebera a ta ko ra Kitabu kono cogo min na. Nka mogo min bena ke sababu ye k'a janfa, bono bena o tigi soro. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.»

Jenrogonya domuni

(Matiyu 26.26-30; Luka 22.15-20; Korantikaw folo 11.23-25)

²² Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige k'a di karamogodenw ma, k'a fo o ye ko: «Aw y'a mina; nin ye ne farikolo le ye.» ²³ O ko, a ka jifiye ta; rezenji tun b'a kono. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma; o bee ka do min a ra; ²⁴ A k'a fo o ye ko: «Nin ye ne jori le ye, Ala ta jenrogonya* jori, min bonna mogo caman koson. ²⁵ Can ra ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu, fo lon min na ne bena a min Ala ta Masaya* ra tuun, cogo werε ra.»

²⁶ Ayiwa, o ka Alatandodonkiri dow la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

²⁷ Ayiwa, Yesu k'a fo karamogodenw ye ko: «Aw bee bena bori ka ne kelen to, sabu a sebera Kitabu kono, ko: «Ne bena sagagbenbaga faga, sagaw bee bena janjan.» »

²⁸ Yesu k'a fo tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bo saya ra, ne bena taga aw kono Galile.» ²⁹ Piyeri k'a fo Yesu ye ko: «Hali ni tow bee borira ka i to, ne koni tena bori ka i to fiyewu.» ³⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo i ye, ko bi su nin na yere, sani dondo ye kasi ka se sijaga fla, ele bena a fo mogow ye fo sijaga saba ko i ma ne lon.»

³¹ Nka Piyeri k'a fo tuun k'a gbeleya ko: «Hali ni a kera ko ne bena sa

ni i ye le, ne tena sɔn k'a fɔ ko ne ma i lɔn.» Karamɔgɔden tɔw bɛɛ tun bɛ o kuma kelen le fɔra.

*Yesu ni karamɔgɔdenw tagara Zetisemane
(Matiyu 26.36-46; Luka 22.39-46)*

³² Ayiwa, o tagara yɔrɔ dɔ ra min tɔgɔ ye ko Zetisemane. Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Aw ye sigi yan, ne bɛ taga Ala daari.»

³³ A tagato, a tagara ni Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ye; siranya ka kɛ a sɔrɔ ye, k'a nin tɔɔrɔ kɔsɛbɛ. ³⁴ A k'a fɔ o ye ko: «Ne nin tɔɔrɔnin lo kɔsɛbɛ, fɔ k'a kɛ i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana.»

³⁵ A tagara na fɛ dɔɔnin ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma ka Ala daari, ko ni a tun bɛ se ka kɛ ko nin wagati tɔɔrɔ kana ale sɔrɔ. ³⁶ A tun b'a fɔra ko: «Ne Fa, foyi si te i kaɲa; nin tɔɔrɔ yɔrɔ janya ne ra; nka o bɛɛ n'a ta, ne yɛrɛ sago kana kɛ, fɔ ele sago.»

³⁷ O kɔ, a sekɔra ka na karamɔgɔdenw kɔrɔ, ka na a sɔrɔ ko olugu bɛ sunɔgɔra. A ko Piyeri ma ko: «Simɔn, ele bɛ sunɔgɔra le wa? Ele ma se ka to pana ka hali wagati kelen kɛ wa! ³⁸ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nɛge ka aw bla kojugu ra. Kɔɲuman miiriya bɛ mɔgɔ kɔnɔ, nka a farisogo baraka ka dɔgɔ.»

³⁹ O kɔ, Yesu gbarara na fɛ tuun ka Ala daari, ka seko o kuma kelenw kan. ⁴⁰ A sekɔra tuun ka n'a sɔrɔ o bɛ sunɔgɔra, sabu sunɔgɔ tun ka o padenw gbiriya. O bɛ min fɔ Yesu ye, o ma o lɔn tuun.

⁴¹ Yesu tagara ka seko ka na a siɲaga sabanan na minke, a k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛ sunɔgɔra ka aw yɛrɛ laganfiya le wa? Ayiwa, a banna sa! Wagati sera! Min kɛra Adamaden ye*, o bena o janfa ka a don jurumunkebagaw boro. ⁴² Aw ye wuri, an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra
(Matiyu 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴³ O yɔrɔnin bɛɛ, ka Yesu to kuma ra, a ta karamɔgɔden tan ni fla ra, kelen min tɔgɔ ye ko Zudasi, ale nana; jama tun b'a kɔ, kɛrɛkemuruw, ani berew bɛ o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw, ani cɛkɔrɔbaw le tun ka o ci. ⁴⁴ Zudasi min tun kɛra Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen dɔ yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mɔgɔ min fo ni kanuyafari ye, ale lo; aw y'a mina ka taga ni a ye, ka a kɔrɔsi ka na.» ⁴⁵ O sera minke dɔrɔn, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fɔ ko: «An karamɔgɔ!» A ka Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁶ Ayiwa, o mɔgɔw kɛra Yesu kan, k'a Yesu mina. ⁴⁷ Yesu ta karamɔgɔden minw tun bɛ ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jɔncɛ toro kelen caron ka bɔ yi. ⁴⁸ Yesu ka kuma ta k'a fɔ o ye ko: «Aw nana ne kɔ ni berew ni kɛrɛkemuruw ye ko aw bena ne mina, k'a kɛ i ko ne ye benkanikebaga le ye. ⁴⁹ Ne tun bɛ ni aw ye lon bɛɛ. Ne tun bɛ mɔgɔw karan Alabatosoba kɔnɔ, aw ma se ka ne mina. Nka nin kɛra janko ko minw tun sɛbera Kitabu kɔnɔ, o ye kɛ can ye.»

⁵⁰ Karamɔgɔdenw bɛɛ borira, ka taga k'a to yi. ⁵¹ Kanbelennin dɔ tun tugura Yesu kɔ, ale tun ka birifani dɔrɔn le melege a yɛrɛ ra. O ka ale fana mina. ⁵² Nka a ka a yɛrɛ tufa ka a ta birifani to o boro, a fari lakolon borira ka taga.

O tagara ni Yesu ye kititigeyoro ra

(Matiyu 26.57-68; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)

⁵³ O tagara ni Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu kono. Sarakalasebagaw* kuntigi tow bee nana jagon lajen, ani cekorobaw ni sariya karamogow*. ⁵⁴ Piyeri tora yorojan a be tugura o ko, fo ka taga don sarakalasebagaw kuntigiba ta lu kono. A sigira ni lu korosibagaw ye ka ke tasuma ja ye.

⁵⁵ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru* mogow bee tun be kuma do jinina Yesu kama min be se ka ke a fagasababu ye, nka sababu ma soro. ⁵⁶ Sabu caman tun be faninya seereya dow fora Yesu kama, nka olugu ta kumaw tun te benna kelen ma. ⁵⁷ O bee n'a ta, jama ra mogo dow wurira ka faninya seereya do fo a kama; o ko: ⁵⁸ «An k'a men a fe ko: <Mogow boro ka Alabatosoba min lo, ne bena o ci ka do were lo tere saba kono, min tena ke mogo boro no ye.> » ⁵⁹ O bee n'a ta, o ta kumaw ma ben kelen ma.

⁶⁰ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lo jama ce ra ka Yesu jininka ko: «Mogow be kuma minw fora i kama, i ko di o ra?» ⁶¹ Yesu jera, a ma foyi fo. Sarakalasebagaw kuntigiba ka a jininka tuun, ko: «Ele le ye Kisibaga* ye wa, ani Den min bora Ala ra*, an be Ala min bato?» ⁶² Yesu ka a jaabi ko: «Onhon, ne lo. Min kera Adamaden ye*, aw bena o siginin ye Sebeetigi Ala kininboroyanfan fe, o ko, aw bena a nato ye sankabaw kan ka bo sankolo ra.»

⁶³ O fora minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fo ka a yere ta derege mina ka a faran; a ko: «An mako te mogo si ta seereya ra tuun! ⁶⁴ A ka Alatogocenkuma minw fo, aw ka o men. Aw ko di?» O bee benna a ma ko a ka kan ka faga le. ⁶⁵ Dow ka ke daji tu ye a kan, ka a ja siri, ka a bugo ni borokuru ye, k'a fo a ye ko: «Min ka i bugo, o togo lon k'a fo!» Lu korosibagaw fana ka a mina, ka tege ci a toro koro.

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ayiwa, Piyeri tun be lu kono, dugumayoro ra; sarakalasebagaw kuntigiba* ta baardenmuso do nana. ⁶⁷ Muso ka Piyeri ye, a be tasuma jara; a ka a lalaga k'a fle, k'a fo a ye ko: «Ele fana tun be ni Yesu Nazaretikace ye.» ⁶⁸ Piyeri ma lo a ra; a ko: «Muso, i be min fora, ne ma o lon, ne m'a faamu.»

O ko, Piyeri bora kene ma ka taga lo luda ra. [Dondo kasira.]

⁶⁹ O muso nana Piyeri ye o yoro ra tuun minke, mogo minw tun be yi, muso k'a fo olugu ye ko: «Ce nin fana ye o do le ye!» ⁷⁰ Nka Piyeri ma son ka lo a ra.

Wagati doonin temenin ko, mogo minw tun be o yoro ra, olugu k'a fo Piyeri ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mogo do le ye, sabu i ye Galileka ye.» ⁷¹ O tuma Piyeri karira fo k'a yere danga; a ko: «Aw be nin ce min ta ko fora, ne ma o lon fiyewu!»

⁷² O yoronin bee ra dondo kasira a sinaga flanan na. O tuma Yesu tun ka kuma min fo Piyeri ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi sinaga fla, ele bena a fo fo sinaga saba ko i ma ne lon.» Piyeri ka ke kasi ye.

15

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(Matiyu 27.1-2,11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Ayiwa, o lon sɔgɔmada jooṇa fe, sarakalasebagaw* kuntigiw ka ɲɔgɔn ye ka kuma ni cekɔrɔbaw ye, ani sariya karamɔgɔw*, ani kititigebagaw ta jenkuru* mɔgɔw bɛɛ. O ka Yesu mina k'a siri, ka taga ni a ye Pilati fe. ² Pilati ka a ɲininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne lo.»

³ Sarakalasebagaw* kuntigiw ka Yesu jaraki ko caman na. ⁴ Pilati ka Yesu ɲininka tuun, ko: «I te o jaabi wa? O be i jarakira nin ko minw bɛɛ ra, i te o menna wa?» ⁵ Yesu ma a jaabi tuun. O ka Pilati kɔnɔnɔban kosebe.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

⁶ Ayiwa, san o san, ɔnyaban ɲanagbe* ra, Pilati tun be kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun be o le labla. ⁷ O y'a sɔrɔ ce do tun be kaso ra, ale ni a tɔɲɔgɔnw; o ce tɔgɔ tun ye ko Barabasi. Oluḡu tun murutira fɔ ka mɔgɔ do faga. ⁸ Jama tagara Pilati fe, ka taga ke a daari ye ko a be deri ka min ke olugu ye san o san, ko a ye o ke. ⁹ Pilati ka o jaabi ko: «Aw b'a fe ko ne ye Yahudiyaw ta masace le labla wa?» ¹⁰ Sabu Pilati tun k'a lon ko ɲangboya dɔrɔn le koson sarakalasebagaw kuntigiw tun ka Yesu mina ka na ni a ye ale fe. ¹¹ Nka sarakalasebagaw kuntigiw ka jama kɔnɔnɔsu ko o y'a fɔ ko Pilati ye Barabasi le labla. ¹² Pilati ka kuma ta tuun k'a fɔ o ye ko: «O tuma aw be min wele ko Yahudiyaw ta masace, aw b'a fe ne ye mun le ke ale ra sa?» ¹³ O bɛɛ perenna ko: «A ye gbengben yiri ra!» ¹⁴ Pilati ko o ma ko: «A ka kojugu juman le ke sa?» O ka do fara o perenkan kan, ko: «A gbengben yiri ra!» ¹⁵ I n'a fɔ Pilati tun b'a fe ka jama sago ke, a ka Barabasi labla o ye. O ka Yesu bugɔ ni gbeɲe ye; a ko, a k'a di ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tɔrɔ

(Matiyu 27.27-31; Yuhana 19.2-3)

¹⁶ Sorasiw tagara ni Yesu ye luba kɔnɔ, min ye jamanatigi ta bonba ye. O ka sorasiw ta jenkuru to bɛɛ wele ka na. ¹⁷ O ka deregeba wulenman don Yesu ra, ka ɲani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri a kun na. ¹⁸ O ko, o ka ke a lɔgɔbo ye, k'a fo ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora.» ¹⁹ O ka a bugɔ a kun na ni kalama ye, ka daji tu a kan, ka o kinbiri gban a kɔrɔ k'a ke i n'a fɔ o be a bonyara le. ²⁰ O ka a lɔgɔbo ka ban tuma min na, o ka deregeba wulenman bo a ra, ka a yere ta faniw don a ra tuun, ka bo ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

²¹ Ayiwa, ce do tun be bɔra kongo ra, min tɔgɔ tun ye ko Simɔn; Sirenika tun lo, Alesandiri ni Rufusi face tun lo. Ale temeto, o ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ²² O tagara ni Yesu ye yɔrɔ do ra, min tɔgɔ ye ko Goligota, o kɔrɔ ye ko Kunkolo yɔrɔ. ²³ O sera yi tuma min na, o ka fla do ɲagami duven na ka o di a ma; nka Yesu ma a min. ²⁴ O ka Yesu gbengben yiri ra; o ko, sorasiw ka kara la*

ka Yesu ta faniw tarantaran ɲogɔn na, janko o bɛɛ ye o ta sɔrɔta lɔn. ²⁵ Yesu gbengbenna yiri ra sɔgɔmada wagati le ra, o y'a sɔrɔ tere ma gban fɔlɔ. ²⁶ O tun ka kuma min seɛɛ yiri kan k'a fagakun yira, o ye nin ye, ko: «Yahudiyaw ta masacɛ.» ²⁷ O ka benkannikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dɔw kan, kelen bɛ a kininboroyanfan na, kelen bɛ a numanboroyanfan na. ²⁸ [O cogo ra, min seɛɛra Ala ta Kuma ra a ta ko ra, o kera can ye, ko: «A jatera kojugukebaga dɔ ye.»]

²⁹ Temɛbagaw tun b'a flɛra ka a nɛni, ka o kun kɔmi a ra k'a fɔ a ye ko: «Ele min ko i bɛ se ka Alabatosoba ci, ka a lɔ kokura tere saba kɔnɔ, ³⁰ ayiwa, i yɛɛ kisi sa, i ye jigi ka bɔ gbengbenyiri ra!»

³¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* fana tun b'a logɔbɔra k'a fɔ ɲogɔn ye ko: «A ka tɔw kisi, nka a tɛ se ka a yɛɛ kisi! ³² Ayiwa, Kisibaga*, Izirayeli* ta masacɛ ye jigi sisan ka bɔ gbengbenyiri ra, janko an ye a ye, ka la a ra.» Mɔgɔ minw tun gbengbenna Yesu kɛrɛ fɛ, olugu fana tun b'a nɛnina.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Matiyu 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

³³ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bɛɛ ra fɔ ka taga wulada surunya. ³⁴ Wulada surunyara minke, Yesu pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ ko: «Eloyi, Eloyi, lama sabakatani?» O kɔrɔ ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?»

³⁵ Mɔgɔ minw tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu ka o mɛn minke, o ko: «A flɛ, a bɛ cira Iliya* le welera.» ³⁶ O ra kelen borira ka taga fu dɔ ta, ka a su minnifen kumunin dɔ ra, k'a dulon kalama dɔ ra ka o la Yesu da ra ko a ye o sɔnsɔn. A k'a fɔ a tɔɲogɔnw ye ko: «Aw y'a to yi, an y'a flɛ, ni cira Iliya bɛna na a lajigi ka bɔ yiri ra.» ³⁷ Nka Yesu ka kulekanba ci ka sa.

³⁸ Alabatosoba cɛtigefani faranna fla ye, k'a ta san fɛ ka na se fɔ dugu ma. ³⁹ Sorasikuntigi min tun lɔnin bɛ Yesu kɔrɔ ka a kɔrɔsi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: «Can ra, Den min bɔra Ala ra*, nin cɛ lo.»

⁴⁰ Muso dɔw fana tun lɔnin bɛ yɔrɔjan ka flɛri kɛ. Mariyamu Magidalakamusu, ale tun bɛ o musow ra, ani Yakuba fitini ni Zoze bamuso Mariyamu, ani Salome. ⁴¹ O musow le tun tugura Yesu kɔ, ka to ka a demɛ a ta baara ra, tuma min na a tun bɛ Galile. Muso caman wɛrɛ fana tun tugura a kɔ ka taga Zeruzalem.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁴² Ayiwa, wulada tun sera; o lon tun kera Nɛnɛkirilon* ɲasigi ye. ⁴³ Yusufu Arimateka, ale tun kera kititigebagaw ta jɛnkuru* mɔgɔsɔbɛ dɔ ye. A jigi tun bɛ Ala ta Masaya* nawagati kan. A k'a ja gbɛlɛya ka taga Pilati fɛ, ka taga Yesu su daari a fɛ. ⁴⁴ Yesu sara joona cogo min na, o ka Pilati kabakoya. A ka sorasikuntigi wele ka na a ɲininka, ko ni a kera ko Yesu satuma mɛɛnna. ⁴⁵ Sorasikuntigi k'a ɲafɔ a ye minke, o tuma a sɔnna ko Yusufu ye taga Yesu su ta. ⁴⁶ Yusufu ka fanigbɛ dɔ san, ka Yesu su lajigi ka bɔ gbengbenyiri* ra, ka a kasanke, ka taga a su don kaburu dɔ kɔnɔ; o kaburu tun sogira farawo kɔnɔ. O kɔ, o ka kabakuruba dɔ kolonkolon ka o kɛ ka kaburu datugu. ⁴⁷ Mariyamu

Magidalakamuso, ani Zoze bamuso Mariyamu, olugu tun be Yesu su layoro flera.

16

*Melke ka Yesu kunuko fo musow ye
(Matiyu 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)*

¹ Ayiwa, Nenekirilon* temenin ko, Mariyamu Magidalakamuso, ani Yakuba bamuso Mariyamu, ani Salome, olugu ka kasadiyanan dow san ko o be taga o ke Yesu su kan. ² Logokun tere* folo, o musow wurira sogomada joona fe ka kaburu sira mina. ³ O tagato tun b'a fora jagon ye ko: «Jon le bena kabakuruba kolonkolon ka a bo kaburu da ra an ye?»

⁴ O nana o ja korota k'a ye ko kabakuruba kolonkolonna ka bo kaburu da ra ka ban, k'a soro a tun ka bon kosebe. ⁵ O donna kaburu konso; o ka kanbelen do siginin ye o kininboroyanfan fe. Deregejan gbeman do be a kan na. Musow ja tigera. ⁶ O kanbelen k'a fo o ye ko: «Aw kana siran. Yesu Nazaretika, min tun gbengbenna yiri ra, aw be o le yoropinina. A kununa ka bo saya ra, a te yan; aw ye a su layoro fe. ⁷ Aw ye taga a fo Piyeri ye, ani a ta karamogoden tow ye ko a be taga aw kono Galile. Aw bena a ye o yoro le ra i ko a tun k'a fo aw ye cogo min na.»

⁸ Ayiwa, musow bora kaburu konso, ka bori ka taga; o tun siranna fo o be yereyere. O jatigekojugu fe o ma se ka foyi fo mogo si ye.

*Yesu ka a yere yira Mariyamu Magidalaka ra
(Matiyu 28.9-10; Yuhana 20.11-18)*

[⁹ † Logokun tere folo Yesu kununa ka bo saya ra. O lon sogomada fe a ka a yere yira Mariyamu Magidalakamuso le ra folo, a tun ka jina wolonfla ghen ka bo min na. ¹⁰ O muso le tagara o kibaroya fo Yesu nofemogow ye; a tagara a soro o bee panasisinin lo, o bee be kasira. ¹¹ O k'a men minke ko Yesu panaman lo, ko Mariyamu k'a ye, o ma la a ra fiyewu.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogoden fla ra
(Luka 24.13-35)*

¹² O ko fe, Yesu ka a yere yira cogoya were ra a ta karamogoden fla dugutagato ra. ¹³ O mogo fla nana o kibaroya fo karamogoden tow ye, nka olugu belen ma la a ra.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogoden tan ni kelen na
(Matiyu 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kwalew 1.6-8)*

¹⁴ A laban na, ka karamogoden tan ni kelen lajennin to domuni na jagon fe, Yesu ka a yere yira o ra. A ka o mafiyenya o ta lanabariya ni o ta jusukungbeleya koson, sabu minw tun ka a kununin panaman ye ka na a fo o ye, o tun ma la olugu ta kuma ra. ¹⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Aw ye taga dununa fan bee ra, ka taga Kibaro Diman* waajuri ke mogow bee ye. ¹⁶ Ni mogo min lara a ra ka batize, o tigi bena kisi, nka ni mogo min ma la a ra, Ala ta kiti bena ben o tigi kan.

* **16:2** 16.2 Yahudiyaw ta logokun tere folo tun ye liyatilon ye. † **16:9** 16.9 K'a damina hayan 9 ka taga a bla hayan 20, o kumaw te soro kitabu dow konso.

¹⁷ «Ne bɛna se bagaya min di lanabagaw ma, o tagamasiyenw fɛ nin ye: o bɛna jinaw gbɛn ka bɔ mɔgɔw ra ne tɔgɔ baraka ra, o bɛna kuma kan wɛrɛw ra; ¹⁸ hali ni o ka sa mina, walama ni o ka minnifen dɔ min, min bɛ se ka mɔgɔ faga, o tena foyi kɛ o ra. O bɛna o boro la banabagatɔw kan ka Ala daari ka o kɛnɛya.»

Yesu kɔrɔtara ka taga Ala fɛ

(Luka 24.50-53; Kɛwalew 1.9-11)

¹⁹ Matigi Yesu ka o kumaw fɔ o ye ka ban minke, a kɔrɔtara ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fɛ. ²⁰ Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara waajuri kɛ yɔrɔ bɛɛ. Matigi Yesu tun bɛ o dɛmɛ o ta baaraw bɛɛ ra. O tun bɛ tagamasiyen minw kɛ Matigi Yesu baraka ra, o tun bɛ fanga di o ta waajuri ma k'a yira ko can lo.]

LUKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE Kitabu faamucogo

Nin kitabu sebebaga kera Luka ye. Ale tun ye Gereki ye. Dokotoro tun lo, banaw flakeri ta fan fe. A fana tun tugura Poli ko ka taga yoro caman na, ka taga Kibaro Diman* fo. Kitabu sebera ni mogo min togo ye, o tun ye Tehofili ye.

A ka segesegeri caman ke Yesu ta ko ra folo, sani a ye nin kitabu sebe; a ka Yesu ta janamanya ko segesege, ani a sacogo, ani a kunuko. A k'a yira ko ka Yesu to a ta Alaya ra, a kera Adamaden ye, janko ka mogo w deme.

Matiyu ta kitabu ni Marika ta kitabu be kuma minw fo, Luka ta kitabu be o kuma kelenw le fo, nka Luka ka fen caman were fara a ta kan, minw te o kitabu tow ra, i n'a fo Yesu ka muso min dence kunu ka bo saya ra Nayini dugu kono, ani Zake ta ko, ani karamogoden minw tun be tagara Emayusi. A be talen caman fana fo, minw te kitabu tow kono, i n'a fo Samarikace mogonuman ta ko, ani dence fla ta ko.

An k'a ye ko Matiyu b'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika b'a yira ko Yesu ye Ala ta baaraden ye; nka Luka b'a yira an na ko Yesu ni a ta Alaya bee, a kera adamaden ye, janko ka ke mogo ta jurumun saraka ye (3.23-38).

Kitabu konokow

Yesu ni Yuhana worocogo (1-2)

Yuhana Batizerikebaga ta baara (3)

Yesu ka baara ni waajuri min ke Galile (4-9)

Yesu ka baara minw ke k'a ta Galile ka taga se Zeruzalemu (9-19)

Yesu ka kuma min fo a sosobagaw ye Zeruzalemu (19-20)

Yesu ka min fo Zeruzalemu halakiko ra, ani ale nako (21)

Yesu ta saya ni a kunuko ni a yelenko ka taga sankolo kono (22-24)

Luka ka kitabu sebekun fo

¹ Ne tericepuman Tehofili, ko minw kera an fe yan, ne be o kow le sebera ka o ci i ma. Mogo caman fana k'a damina ka o kow kibarow sebe ka ban. ² Mogo minw ka Yesu ta kow ye o ja ra kabini a damina ra, ani Ala ta Kuma waajuri baara karifara o ma, olugu ka o kow lakari an ye cogo min na, a sebebaga ka a sebe ka kapa ni olugu ta kuma le ye fana. ³ O le koson, Tehofili, ne fana ka jininkari ke o kow ra kabini a damina ra, ka o kow bee segesege, k'a ye ko a ka ni ne fana ye a sebe i ye k'a tugutugu nogon na; ⁴ ni o kera, i bena a lon, ka la a ra ko i karanna ko minw na Yesu ta ko ra, ko o ye can le ye jate.

Meleke ka Yuhana Batizerikebaga woroko fo

⁵ A kow daminana wagati min na, o y'a soro Herodi* le tun ye Zude masace ye. Sarakalasebaga* do tun togo ye ko Jakariya; a tun be Abiya ta sarakalasebagaw ta jenkuru le ra. A muso tun ye sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta duruja do le ye; a togo tun ye ko Elizabeti. ⁶ O fla bee tun terennin lo Ala ja koro; o tun be Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta sariya sigininw bee sira tagama ka ja. ⁷ Nka den tun te o fe, Elizabeti tun ma se ka den woro. O mogo fla bee tun korora fana.

⁸ Ayiwa, lon do, Jakariya tun be saraka lasera, sabu a da tun sera ale ni a ta jenkuru le ma. ⁹ Ka kana ni sarakalasebagaw ta landa ye, o tun ka ale le panawoloma ko a ye don Alabatosoba kono ka wusunan don yoro saninman* kono. ¹⁰ Ka Jakariya to wusunandon na yoro saninman kono, jama bee lonin tun be kene ma, o be Ala daarira. ¹¹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira Jakariya ra; a lonin tun be wusunan sarakajenifen* kininboroyanfan fe. ¹² Jakariya ka o meleke ye tuma min na, a hakiri jagamina, siranya ka a mina fana. ¹³ Meleke ko: «Jakariya, i kana siran, Ala le ka i ta daariri lamen; i ta muso Elizabeti bena dence woro i ye, i bena a togo la ko Yuhana. ¹⁴ O den bena ke jagarikoba le ye i fe. O den woroko bena mogo caman ninsondiya fana. ¹⁵ Sabu a bena bonya soro Matigi Ala ja koro. A tena duven min, walama minnifen fariman were; a bena fa Nin Saninman* na kabini a worotuma. ¹⁶ A bena ke sababu ye k'a to Izirayelimogo caman ye seko ka son o Matigi Ala ma. ¹⁷ A bena baara ke ka Matigi ta sira laben ni Nin Saninman ta sebagainya ye i n'a fo cira Iliya* tun be cogo min na, ka denw ni o facew ce ben, ka mogo murutininw hakiri yelema k'a to o ye mogosobe hakiri soro. O cogo ra, a bena siya do laben ka o bla Matigi ye.»

¹⁸ Ayiwa, Jakariya ko meleke ma ko: «O be se ka ke cogo di? Sabu ne korora ka ban, ne ta muso fana korora.» ¹⁹ Meleke ka Jakariya jaabi k'a fo a ye ko: «Ne le ye Jibirili ye. Ne le be Ala kere fe ka to ka a ta baaraw ke. Ale le ka ne ci ka na kuma i fe ka nin kibaro diman fo i ye. ²⁰ Nka i bena ke bobo ye, fo ka taga nin kow bee kewagati se, sabu i ma la o kuma ra, k'a soro o kow bena ke a wagati ra.»

²¹ Jama belen tun lonin be kene ma, o be Jakariya makonona. A mæenna yoro saninman kono minke, o ka jama kononoban. ²² Jakariya nana bo kene ma minke, a ma se ka kuma. O k'a lon ko Ala tun ka fen do le yira a ra yoro saninman kono yi. A ka ke tagamasiyenw le ke ye o fe ni a boro ye; a ma se ka kuma. ²³ Jakariya ta baarakelonw nana dafa tuma min na, a sekora ka taga a ta so kono.

²⁴ Ayiwa, wagati dama temenin ko, Jakariya ta muso Elizabeti nana kono ta; a dogora ni kono ye fo karo looru. A ko: ²⁵ «A fe, Matigi ka nin le ke ne ye: denworobariya maroya min tun be ne ra mogow ja koro, a sonna ka o maroya le bo ne ra.»

Meleke ka Yesu woroko fo

²⁶ Ayiwa, Elizabeti ta kono karo woronon na, Ala ka meleke Jibirili ci ka taga Galile dugu do ra, o dugu togo ye ko Nazareti. ²⁷ Meleke tagara sunguru do fe; ce min tun ka o sunguru mamina o togo tun ye ko Yusufu. Dawuda ta duruja do tun lo. Sunguru yere togo tun ye ko Mariyamu.

²⁸ Meleke donna a kan, k'a fo a ye ko: «Ne be i fo, Mariyamu, Ala ka kopuman ke ele min ye; Matigi Ala be n'i ye.» ²⁹ O kuma ka Mariyamu hakiri jagami. Mariyamu k'a yere pininka ko o fori suguya koro ye mun ye? ³⁰ O tuma meleke k'a fo a ye ko: «I kana siran, Mariyamu, sabu Ala ka kopuman le ke i ye. ³¹ A fe, i bena kono ta ka dence woro, i bena a togo la ko Yesu. ³² A bena bonyaba soro; a bena wele ko Den* min bora Ala Korotaninba ra. Matigi Ala bena a

* 1:17 1.17 Iliya: Daw b'a fo a ma ko Eli.

sigi a bemace Dawuda ta masasiginan kan. ³³ A bena sigi masaya ra Izirayeli ta mɔgɔw* kunna wagati bee. A ta masaya tena ban fiyewu.» ³⁴ Mariyamu ko meleke ma ko: «O bena se ka ke cogo di, sabu ne ma ce ko lon folo.» ³⁵ Meleke ka a jaabi ko: «Nin Saninman* bena jigi i kan, Ala Korotaninba ta sebgaya bena i datugu i ko yirisuma. O le koson, i bena dence saninman min woro, o bena wele ko Den min bora Ala ra*.» ³⁶ A fle, i balemamuso Elizabeti ni a ta koroya bee, a fana ka konɔ ta dence ra. O tun b'a fora ko ale min tena den sorɔ, nin ye a konɔ karo woɔronan ye sisan. ³⁷ Sabu foyi si te Ala kana.»

³⁸ Mariyamu ko: «Ne ye Ala ta jonmuso le ye; i ka min fo, Ala y'a ke ten.»

O ko, meleke tagara ka bo Mariyamu korɔ.

Mariyamu tagara Elizabeti fe

³⁹ Ayiwa, o wagati kelen na, Mariyamu ka sira ta ka teliya ka taga dugu do ra Zude mara kuruyorow ra. ⁴⁰ A tagara se yi minke, a donna Jakariya ta bon konɔ ka Elizabeti fo. ⁴¹ Kabini Elizabeti ka Mariyamu ta forikan men doron, Elizabeti ta den lamagara a konɔ. Elizabeti fara Nin Saninman* na. ⁴² A perenna ni fanga ye k'a fo Mariyamu ye ko: «Ala ka baraka don i ra ka teme muso tow bee kan; den min be i konɔ, Ala ka baraka don o ra fana. ⁴³ Ne ye jontigi le ye sa, fo ne Matigi bamuso be na ne ta so? ⁴⁴ I m'a ye, kabini ne ka i ta forikan men, ne ta den jagarito lamagara ne konɔ. ⁴⁵ Ala ka baraka don i ra, Mariyamu, sabu Matigi Ala ka min fo i ye, i lara a ra ko o kow bena ke.»

Mariyamu ka Ala tando

⁴⁶ Ayiwa, Mariyamu ko:

«Ne nin be Matigi ta bonya lakari,

⁴⁷ ne jusukun be jagari ne Kisibaga Ala koson;

⁴⁸ sabu a ka a ja majigi ka a ta jonmuso majiginin fle.

Ka a ta bi ra, wagati bee ta mɔgɔw bena a fo ko ne ta pana;

⁴⁹ sabu Sebestigi Ala ka kobaw ke ne ye.

A togo saninyanin lo,

⁵⁰ a ta makari be se a pasiranbagaw ma,

wagati bee, ani tuma bee.

⁵¹ A boro barakaman ka kabakow ke;

yer Ebonya miiriyaw tun be minw jusukun na, a ka olugu janjan.

⁵² A ka fagamaw lajigi ka bo o ta masasiginanw kan,

ka mɔgo janibagatow korota.

⁵³ A ka kongotow son fenpumanw na fo ka o wasa,

ka nafortigiw borolakolon bla ka taga.

⁵⁴ A nana a ta jonw, Izirayelimogow deme,

sabu a ma pina a ta numanya ko,

⁵⁵ i n'a fo a tun ka a layiri ta an bemaw ye cogo min na,

min ye Iburahima ni a ta duruja ye.»

⁵⁶ Ayiwa, Mariyamu tora Elizabeti fe yi ka karo saba jɔgon ke, o ko, a sekora ka taga a ta so.

Yuhana Batizerikebaga worocogo

⁵⁷ Ayiwa, Elizabeti jigiwagati nana se; a jigira dence ra. ⁵⁸ Elizabeti siginjogonw, ani a balemaw nana a men ko Matigi Ala ka o kojumanba

ke a ye minke, o bee jagarira ni a ye. ⁵⁹ Ayiwa, den woronin tere seeginan na, o tun bena a kenesigi lon min na, o tun b'a fe ka a face Jakariya togo le la a ra. ⁶⁰ Nka den bamuso ko: «On-on, a togo be la ko Yuhana.» ⁶¹ Mogow ko: «O togo te mogow si ra i ta mogow ra de!»

⁶² O ka tagamasiyen ke den face ye ka a jininka ko a b'a fe den togo ye la di? ⁶³ Ayiwa, Jakariya ko o ye walaka do di ale ma. O k'a di a ma. A k'a mina ka sebe a kan ko: «Den togo ye ko Yuhana.» Mogow bee kabakoyara.

⁶⁴ O yoronin kelen bee ra, Jakariya nenden fonina, a sera ka kuma tuun, a ka ke Ala tando ye.

⁶⁵ O ko ka siranya bla o siginogonw bee ra; Zude kuruyorow mara mogow bee ka ke o kow lakari ye jagon ye. ⁶⁶ Mogow o mogow ka o kuma men, o bee tun be miiri k'a fo ko: «O tuma nin den bena ke mogow suguya juman le ye sa?» Sabu o bee na tun be Ala ta se bagaya ra den kan.

Jakariya ta cirayakumaw

⁶⁷ Ayiwa, den face Jakariya fara Nin Saninman* na, Ala ka kuma don a da ra; a ko:

⁶⁸ «An ye baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli* ta Ala; sabu a nana a ta mogow deme ka o kunmabo.

⁶⁹ Ala ka Kisibaga* barakaman di an ma ka bo a ta jonce Dawuda ta gba ra.

⁷⁰ Ala ta cira saninmanw tun ka o ko le fo kabini wagatijan. Ala tun ka layiri ta an ye

⁷¹ ko a bena an bosi ka bo an juguw boro, ani ka an bo an koninyabagaw bee ta fanga koroo.

⁷² Ala ka a ta hina yira an bemaw ra nin cogo le ra.

A ka jennogonya saninman min layiri ta, a ma jina o ko.

⁷³ Sabu Ala tun karira an bemace Iburahima ye

⁷⁴ ko a bena an bosi ka bo an juguw ta fanga koroo, janko an ja siginin ye baara ke ale Ala ye.

⁷⁵ Ala ka o ke, janko an ye tagama saninya ra, ani terenninya ra a na koroo an si bee ra.

⁷⁶ Ayiwa, Ne den, i bena wele ko Ala Korotaninba ta cira; sabu i bena tagama Matigi na koroo, ka a ta siraw laben a ye,

⁷⁷ ka kisiri lonniya yira a ta mogow ra, ka o ta jurumunw yafa o ma.

⁷⁸ Sabu an ta Ala ye hina tigi ani jumanya tigi le ye;

o le koson a bena yeelen bo an ye ka bo san fe, i ko sogomada tere,

⁷⁹ janko minw be Alalonbariya dibi ni saya nasiran na, yeelen ye bo olugu ye,

janko an ye yelema ka hera sira ta.»

⁸⁰ Ayiwa, den koni tun be bonyara ka hakiri soroo. A nana taga to kongokolon konoo, fo lon min na a nana a yere yira Izirayelimogow ra.

2

*Yesu worocogo
(Matiyu 1.18-25)*

¹ Ayiwa, wagati do nana ke, Romu* masaceba Ogusiti k'a latige ko Romu ta mara mogow bee togo ye sebe. ² O tun kera togoseberi sinaga folo ye. O kera k'a soro Kirinisi tun ye Siri jamanatigi ye. ³ Mogow bee tun be tagara o togo sebe o yere ta dugu ra. ⁴ O ra, Yusufu fana bora Nazareti, Galile mara ra, ka taga Zude mara ra, Dawuda ta dugu ra, min be wele ko Betilehemu, sabu ale tun ye Dawuda ta ghamogo do le ye. ⁵ Ale ni a maminamuso Mariyamu tagara jagon fe ka taga o togo sebe; o y'a soro Mariyamu lasirito lo.

⁶ Ayiwa, ka o to Betilehemu, Mariyamu jigiwagati sera. ⁷ Mariyamu ka a dence folo woro; a ka fani minimini a ma, ka a la beganw ta domunikeminan konon, sabu o tun ma yoro soro lonanjigibon konon.

Meleke ka Yesu woroko fo sagagbenbagaw ye

⁸ Ayiwa, sagagbenbaga dow tun be o yorow ra, o tun be si kongo konon o ta sagaw koro ka o korosi. ⁹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira o ra, Matigi Ala noro manamanana ka o lamini; sagagbenbagaw siranna kosebe. ¹⁰ Nka meleke k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, ne nana nagarikoba kibaro diman le fo aw ye; o bena ke mogow bee ta nagariko le ye. ¹¹ Kisibaga* worora aw ye bi su nin na, Dawuda ta dugu ra. Ale le ye Matigi ye, Ala ka min janawoloma ka a ke Kisibaga ye. ¹² Ni aw tagara, aw bena a lon ni tagamasiyen min ye, o fle: aw bena taga denjenin do lanin soro beganw ta domunikeminan konon, fani mininin be a ma.»

¹³ O yoroinin bee ra, meleke camamba barara ka bo sankolo ra ka na fara meleke folo kan. O ka ke Ala tando ye k'a fo ko:

¹⁴ «Bonya ye Ala ta ye san fe, yoro korotaninw na, mogow minw be son Ala sago ma dugukolo kan, hera ye ke olugu ye.»

Sagagbenbagaw tagara Betilehemu

¹⁵ Melekew sekora ka taga sankolo konon tuma min na, sagagbenbagaw k'a fo jagon ye ko: «Aw y'a to an ye taga Betilehemu; ko min kera yi, Matigi Ala ka ko min yira an na, an ye taga o ye.»

¹⁶ O teliyara ka taga; o tagara Mariyamu ni Yusufu ye, ka denjenin lanin ye beganw ta domunikeminan konon. ¹⁷ Sagagbenbagaw ka o ye minke, ko minw bee fora o na na denjenin ko ra, o ka o lakari mogow ye. ¹⁸ Minw bee ka sagagbenbagaw ta kuma men, o kuma ka olugu bee kabakoyara. ¹⁹ Nka Mariyamu koni ka o kow bee mara a jusu ra, ka to ka miiri a ra.

²⁰ O ko, sagagbenbagaw sekora ka taga; o tun ka ko minw men ni o tun ka min ye, o tagato tun be Ala togo tandora, ka a bonya o bee koson, sabu meleke tun k'a fo o ye cogo min na, o tagara soro ten le.

O ka Yesu denjenin karifa Ala ma

²¹ Den woronin tere seeginan, o ka a kenesigi. O ka a togo la ko Yesu; meleke tun ka o togo le yira Mariyamu na sani a ye konon ta. ²² Mariyamu nana bo jebagatobon na wagati min na, ka kapa ni cira Musa ta sariya* ye, Yusufu ni Mariyamu tagara ni Yesu denjenin ye Zeruzalemu, ka taga a karifa Ala ma. ²³ Sabu a sebera Ala ta sariya ra ko: «Dence folo bee ka kan ka bla danna Matigi ye.» ²⁴ Matigi Ala ta

sariya tun ka saraka min fɔ, o nana o saraka bɔ: «Kongotugani fla, ce ni muso, walama jenetugani fitini fla.»

Simeyɔn ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

²⁵ Ayiwa, ce dɔ tun be Zeruzalemu, o tɔgɔ tun ye ko Simeyɔn. Mɔgɔ terennin tun lo, ani Alapasiranbaga. Ala tun ka Kisibaga* min layiri ta Izirayeli* ye, a tun be o makɔnɔna; Nin Saninman* tun b'a kan. ²⁶ Nin Saninman tun k'a yira a ra ko Ala ka Kisibaga min layiri ta, ko a tena sa fiyewu ni a ma o ye a na ra.

²⁷ Ayiwa, Nin Saninman tagara ni Simeyɔn ye Alabatoso kɔnɔ, o y'a sɔrɔ Yusufu ni Mariyamu be Alabatosoba kɔnɔ, o be sariya* ta kow janabɔra ni Yesu denɗenin ye. ²⁸ Simeyɔn ka den mina, ka baraka la Ala ye, k'a fɔ ko:

²⁹ «Matigi Ala, sisan kɔni i be se ka i ta jɔnce to a ye sa, a jusu sumanin; sabu i tun ka kuma min fɔ, i ka o ke.

³⁰ Ne yere na ka Kisibaga ye,

³¹ i ka Kisibaga min laben dunɗamɔgɔw bee ye.

³² A bena ke yeelen ye, siya were mɔgɔw fe; ka ke bonya ye i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw fe.»

³³ Simeyɔn tun be o kuma minw fɔra Yesu ta ko ra, o kumaw ka a face ni a bamuso kabakoya. ³⁴ O kɔ, Simeyɔn ka dugawu ke o ye, k'a fɔ Mariyamu ye ko: «Mariyamu, a fle, nin den bena ke mɔgɔ caman bensababu ye, ani mɔgɔ caman lawurisababu ye Izirayeli jamana kɔnɔ; a bena ke Ala ta tagamasiyen ye, mɔgɔw bena min sɔsɔ. ³⁵ O cogo ra, a bena mɔgɔ caman ta jusukunna miiriw bla keɛ kan. Ele kɔni, Mariyamu, dimi le bena ele jusukun sɔgɔ i ko muru.»

Ani ka baraka la Ala ye Yesu kosɔn

³⁶ Ciramuso dɔ tun be yi fana, min tɔgɔ tun ye ko Ani; Fanuyeli denmuso tun lo, a bɔra Aseri ta gba ra. O muso tun kɔrɔra kosebɛ. A sunguruman tun furura ka san wolonfla ke ni a ce ye. ³⁷ O kɔ, a ce sara; a si tun ye san biseegi ni san naani. A tun tɛ fon Alabatosoba kɔnɔ tuma si; a tun be baara ke Ala ye su ni tere, ka sun don, ani ka Ala daari. ³⁸ Ale fana nana Alabatosoba kɔnɔ o wagati kelen na. A ka Ala tando; mɔgɔ o mɔgɔ tun be Zeruzalemu kunmabɔwagati makɔnɔna Ala fe, Ani tun be den ko fɔra o mɔgɔw bee ye.

Yusufu ni Mariyamu sekɔra ka na Nazareti ni Yesu ye

³⁹ Ala ta sariya* tun ka min o min fɔ, o ka o bee ke ka ban tuma min na, o sekɔra ka na o ta dugu ra Nazareti, Galile mara ra. ⁴⁰ Denɗenin kɔni tun be bonyara ni baraka ye; a ta hakiritigiya tun ka bon, Ala ta neema fana tun be a kan.

Yesu tagara Jɔnyaban janagbe ra ni a worobagaw ye

⁴¹ Yesu worobagaw tun be taga Zeruzalemu san o san, ka taga Jɔnyaban janagbe ke. ⁴² Yesu nana san tan ni fla sɔrɔ wagati min na, a worobagaw tagara ni a ye, ka kaɗa ni o ta landa ye. ⁴³ Nanagbe bannin kɔ, o sekɔra ka taga so. Yesu tun tora o kɔ Zeruzalemu, nka a worobagaw tun m'a lon. ⁴⁴ O tun b'a miirira ko a ni o tagamanɔgɔn dɔw be jɔgɔn fe. Nka tere nana ban ka o to tagama ra, o m'a ye. O ka ke a flefle ye o ta somɔgɔw, ani o lonbagaw ce ra. ⁴⁵ Nka o m'a ye; o

sekora ka taga Zeruzalemu ka taga a yorɔnini. ⁴⁶ O ka tere saba ke, o b'a pinina; o tagara a siginin soro Alabatosoba kono ni karamogobaw ye, a be menni kera o fe, ka to ka o pininka fana. ⁴⁷ Mogo minw bee tun be a lamenna, a ta hakiritigiya ni a ta jaabiricogo ka olugu bee kabakoya.

⁴⁸ A face ni a bamuso k'a ye minke, olugu kabakoyara. A bamuso ko a ma ko: «Yesu, mun na i ka nin ko jogon ke an na? A fle, ne ni i face bee hakiri jagamina, an be i nini yoro bee ka dese.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Mun koson aw be ne yoropinina? Aw m'a lon ko ne ka kan ka ke ne Fa ta kopaw le ra wa*?» ⁵⁰ Nka a face ni a bamuso ma a ta kuma faamu. ⁵¹ Yesu nana ni o ye Nazareti. A tun be a worobagaw kan mina. A bamuso tun be o kow bee mara a yere kono.

⁵² Yesu tun be koroyara ka na, do tun be farara a ta hakiritigiya kan lon o lon; a ko tun ka di Ala ye, a ko tun ka di mogo ye fana.

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(*Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Yuhana 1.19-28*)

¹ Ayiwa, wagati min na masaceba Tiberi Sezari tun be a ta masaya san tan ni loorunan na, o y'a soro Ponse Pilati le tun ye Zude mara jamanatigi ye, Herodi* tun ye Galile mara jamanatigi ye, a korocce Filipe tun ye Iture mara ni Tirasoniti mara jamanatigi ye, Lizaniyasi tun ye Abileni mara jamanatigi ye. ² O wagati ra fana Ane ni Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigibaw* ye.

Ayiwa, o wagati le ra, Ala ka a ta kuma lase Jakariya dence Yuhana ma, k'a to kongokolon kono. ³ Yuhana tagara Zuriden ko yorow bee ra; a tun be mogo waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa. ⁴ O kow le tun sebera cira Ezayi ta Kitabu kono, ko:

«Mogo do bena peren kongokolon kono k'a fo ko:

«Aw ye siraba laben Matigi ye
ka siradenninw bee lateren a ye.

⁵ Dingakonoyorow bee ye lafa,
kuruw ni kongoriw bee ye dakapa.
Sira kuturuninw bee ka kan ka lateren,
ka sirajuguw siyan ka o nugu.

⁶ Ni o kera, adamaden bee bena Ala ta kisiri ko ye.» »

⁷ Jama minw tun be nana Yuhana fe ka na batize, Yuhana tun b'a fora olugu ye ko: «Aw fonfonnindenw! Jon le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata ja? ⁸ Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelmana; aw kana a miiri doron k'a fo ko: «Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!» Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelma ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ⁹ Jende tara yiriw liliw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te denjuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra.»

¹⁰ Jama tun be Yuhana pininkara, ko: «An ka kan ka mun le ke?»
¹¹ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni derege fla be mogo min fe, do te min fe, o ye kelen di o tigi ma; ni domuni be mogo min fe, o fana ye a ke ten.»

* **2:49** 2.49 Ka ke ne Fa ta kopaw le ra: Kitabu dow b'a fo ko: «Ne ka kan ka ke ne Fa ta so le kono.» **3:6** 3.6 Nin kuma fora Ezayi 40.3-5.

¹² Ninsaraminabaga dɔw fana nana ka na batize; olugu ko a ma ko: «An karamɔɔ, an ka kan ka mun le ke?» ¹³ A ko olugu ma ko: «Warida min fɔra aw ye, aw kana foyi mina ka tɛmɛ o kan.»

¹⁴ Sorasiw fana k'a pininka ko: «Anw do? Anw ka kan ka mun ke?» A ko olugu ma ko: «Aw kana mɔɔ si ta fɛn mina a ra fanga ra; mɔɔ ma ko min ke, aw kana o faninya la a ra; o bɛ sara min di aw ma, aw y'a to o ye aw wasa.»

¹⁵ Mɔɔw tun bɛ Kisibaga makɔnɔna; o bɛɛ tun bɛ o yɛɛ nininkara ko yala Ala ka Kisibaga* min ko layiri ta ko o tɛ Yuhana yɛɛ le ye wa? ¹⁶ O kosɔn Yuhana ka o jaabi k'a fɔ o bɛɛ ye ko: «Ne kɔni bɛ aw batizera ji le ra dɔrɔn; nka min bɛna na, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne tɛ se k'a fɔ ko ne bɛ a ta sanbara juru foni ka bɔ a sen na. Ale le bɛna aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹⁷ A ta baarakeminan b'a boro, a bɛ simankisɛ ni a ɲaga bɔ ɲɔɔn na. A bɛ simankisɛ ke a ta bondo kɔnɔ, nka a bɛna ɲaga jɛni tasuma ra, tasuma min tɛ faga ka ye.»

¹⁸ Yuhana ka nin kuma ɲɔɔn caman wɛɛ fɔ mɔɔw ye ka o lasɔmi, ka Ala ta Kibaro Diman* kuma fɔ o ye.

¹⁹ Ayiwa, Yuhana ka jamanatigi Herodi* jaraki a balemacɛ muso Herodiyadi ta ko ra. Yuhana ka Herodi jaraki kojugu caman wɛɛ ra. ²⁰ Nka Herodi belɛn ka kojugu dɔ fara dɔ kan, ka Yuhana mina ka a bla kaso ra.

Yesu batizeri
(Matiyu 3.13-17; Marika 1.9-11)

²¹ Ayiwa, mɔɔw bɛɛ tun batizera ka ban minke, Yesu fana nana batize. Ka Yesu to Aladaari ra, sankolo dayɛlɛra. ²² Nin Saninman* kɛra i n'a fɔ jɛnɛtugani, ka na jigi Yesu kan. Kumakan dɔ bɔra sankolo kɔnɔ, ko: «Ele le ye ne Dɛncɛ* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

Yesu ta buruju
(Matiyu 1.1-17)

²³ Ayiwa, Yesu ka a ta baaraw damina ka a si to san bisaba. Mɔɔw tun bɛ a jatera Yusufu dɛncɛ le ye.

Yusufu facɛ tun ye Heli ye.

²⁴ Heli facɛ tun ye Matati ye.

Matati facɛ tun ye Levi ye.

Levi facɛ tun ye Mɛlɛki ye.

Mɛlɛki facɛ tun ye Zanayi ye.

Zanayi facɛ tun ye Yusufu ye.

²⁵ Yusufu facɛ tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi facɛ tun ye Amɔsi ye.

Amɔsi facɛ tun ye Nahomu ye.

Nahomu facɛ tun ye ɛsili ye.

ɛsili facɛ tun ye Nagayi ye.

²⁶ Nagayi facɛ tun ye Maati ye.

Maati facɛ tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi facɛ tun ye Semeyini ye.

Semeyini facɛ tun ye Yosɛsi ye,

Yosɛsi facɛ tun ye Yoda ye.

²⁷ Yoda facɛ tun ye Yowanay ye.

Yowanan face tun ye Resa ye.
 Resa face tun ye Zorobabeli ye.
 Zorobabeli face tun ye Salatiyeli ye.
 Salatiyeli face tun ye Neri ye.
 28 Neri face tun ye Meleki ye.
 Meleki face tun ye Adi ye.
 Adi face tun ye Kosamu ye.
 Kosamu face tun ye Elimada ye.
 Elimada face tun ye Eri ye.
 29 Eri face tun ye Yesu* ye.
 Yesu face tun ye Eliyezeri ye.
 Eliyezeri face tun ye Yorimu ye.
 Yorimu face tun ye Matati ye.
 Matati face tun ye Levi ye.
 30 Levi face tun ye Simeyon ye.
 Simeyon face tun ye Zuda ye.
 Zuda face tun ye Yusufu ye.
 Yusufu face tun ye Yonamu ye.
 Yonamu face tun ye Eliyakimu ye.
 31 Eliyakimu face tun ye Meliya ye.
 Meliya face tun ye Menna ye.
 Menna face tun ye Matata ye.
 Matata face tun ye Natan ye.
 Natan face tun ye Dawuda ye.
 32 Dawuda face tun ye Yese ye.
 Yese face tun ye Obedi ye.
 Obedi face tun ye Boozi ye.
 Boozi face tun ye Salimon ye.
 Salimon face tun ye Naasun ye.
 33 Naasun face tun ye Aminadabu ye.
 Aminadabu face tun ye Adimen ye.
 Adimen face tun ye Arini ye.
 Arini face tun ye Esiromu ye.
 Esiromu face tun ye Peresi ye.
 Peresi face tun ye Zuda ye.
 34 Zuda face tun ye Yakuba ye.
 Yakuba face tun ye Isiyaka ye.
 Isiyaka face tun ye Iburahima ye.
 Iburahima face tun ye Tera ye.
 Tera face tun ye Nahori ye.
 35 Nahori face tun ye Serugi ye.
 Serugi face tun ye Rehu ye.
 Rehu face tun ye Pelegi ye.
 Pelegi face tun ye Eberi ye.
 Eberi face tun ye Sila ye.
 36 Sila face tun ye Kayinamu ye.
 Kayinamu face tun ye Arifazadi ye.
 Arifazadi face tun ye Semu ye.

* 3:29 3.29 Yesu: Nin ye mogo do wera ye, min fana togo tun ye ko Yesu.

Semu face tun ye Nuho ye.
 Nuho face tun ye Lameki ye.
³⁷ Lameki face tun ye Metusala ye.
 Metusala face tun ye Enoki† ye.
 Enoki face tun ye Yeredi ye.
 Yeredi face tun ye Maleleli ye.
 Maleleli face tun ye Kayinamu ye.
³⁸ Kayinamu face tun ye Enosi ye.
 Enosi face tun ye Seti ye.
 Seti face tun ye Adama ye.
 Ala le ka Adama dan.

4

Setana ko a be Yesu korobo
 (Matiyu 4.1-11; Marika 1.12-13)

¹ Yesu fanin Nin Saninman* na, a bora Zuriden koba yoro ra minke, Ala Nin* k'a ta ka taga ni a ye kongokolon konɔ. ² Setana tun k'a korobo, fo tere binaani. O lonw bee ra, a ma foyi domu. O ko, kongɔ k'a mina. ³ Setana ko a ma ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, a fo nin kabakuru ye ko a ye yelema ka ke buru ye!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <Domuni dama le te mogɔ baro.> »

⁵ Ayiwa, Setana tagara ni Yesu ye san fe, ka dunupa jamanaw bee yira a ra yoronin kelen na, ⁶ k'a fo a ye ko: «Ne be se ka nin jamanaw fangatigiya ni a bonya bee di i ma; sabu o bee donna ne boro. Ni ne ko ne b'a di mogɔ min ma, ne be se k'a di o ma. ⁷ O ra, ni i ka i kinbiri gban ka ne bato, ne be o bee di i ma.» ⁸ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato, ka baara ke ale kelenpe ye.> »

⁹ Ayiwa, Setana ka Yesu ta ka taga Zeruzalemu, ka taga a layelen k'a lo Alabatosoba kunna, k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra, ni ele lo can ra, ka i to nin yoro ra, i pan ka i cun dugu ma. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: <Ala bena i ko fo a ta melekew ye, ko o ye o janto i ra.>

¹¹ «Ani ko:
 <O bena i ta o boro konɔ,
 janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> »

¹² Yesu k'a jaabi ko: «A sebera le ko: <I man kan k'a fo ko i be Matigi Ala korobo.> »

¹³ Ayiwa, Setana ka Yesu korobo k'a fle ka ban minke, a tagara ka bo a korɔ, ka ke wagati were jini ye tuun.

Yesu ka a ta baara damina Galile
 (Matiyu 4.12-17; Marika 1.14-15)

¹⁴ O bee ko fe, Yesu sekora ka na Galile mara ra, a fanin Nin Saninman* baraka ra. A togɔ tun be fora o yoro mara bee ra. ¹⁵ A tagara mogow karan karansow* konɔ; mogow bee tun b'a togɔjuman fora.

Nazaretikaw banna Yesu ra
 (Matiyu 13.53-58; Marika 6.1-6)

† **3:37** 3.37 Enoki: Dow b'a fo ale le ma ko Idirisa. **4:4** 4.4 Nin kuma fora Sariya 8.3. **4:8** 4.8 Nin kuma fora Sariya 6.13. **4:11** 4.10-11 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. **4:12** 4.12 Nin kuma fora Sariya 6.16.

¹⁶ Ayiwa, Yesu nana taga Nazareti, a lamodugu ra. Nenekirilon* sera, a tagara karanso* ra i n'a fo a tun derira ka a ke cogo min na. A nana wuri ka lo ko a be karan ke tuma min na, ¹⁷ o ka cira Ezayi ta kitabu di a ma. A ka a dayele ka taga se yoro do ma, a sebera yoro min na ko: ¹⁸ «Matigi Ala Nin* be ne kan, sabu a ka ne panawoloma ko ne ye na Kibaro Diman* fo fagantanw ye,

ani ka kasodenw lablari ko fo,
ka fiyentow na yeleko kibaro fo;
ka mogow tooroninw bo o toorobagaw boro,
¹⁹ ka Matigi Ala ta neema wagati ko kibaro fo.»

²⁰ O ko, a ka kitabu datugu, k'a di karanso korosibaga ma, ka sigi. Mogow bee na lonin tora a ra, o be a flera. ²¹ Yesu k'a fo ko: «Aw ka nin kuma min men ka bo Kitabu konob bi, o kuma kera can ye.»

²² O bee tun be a togonuman fora. A tun be kumajuman minw fora, o ka o kabakoya. O ko: «Yusufu dence le te nin ye wa?» ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, aw bena nin zana la ne ye, ko: «Flakebaga, i yere keneya folo!» Aw bena a fo ne ye fana ko: «I ka ko minw bee ke Kaperinahumu, an ka o men; o jagon ke i yere ta dugu ra yan fana.» ²⁴ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira si te mina ka na a yere ta dugu konob.» ²⁵ A ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Iliya* ta wagati ra, sanji ma ben Izirayeli* jamana ra fo san saba ni karo woro; kongoba benna jamana yoro bee kan. O wagati ra muso ce saninw tun ka ca Izirayeli jamana ra. ²⁶ Nka Ala ma cira Iliya ci ka taga olugu do si fe; a tagara muso ce sanin kelen le fe Sarepita, Sidon mara ra.» ²⁷ A ko tuun ko: «Kunato caman fana tun be Izirayeli jamana ra cira Ilyasu† ta wagati ra, nka o si ma na Ilyasu fe ka na keneya; Sirikace Naaman le nana, ka na keneya.»

²⁸ Mogow ka o kuma men minke, karanso konomogow bee dimina. ²⁹ O wurira ka Yesu mina k'a joni ka taga ni a ye dugu ko fe. Dugu tun signin be kongori min kan, o tagara ni a ye o kunce ma, ko o b'a joni ka ben dugu ma. ³⁰ Nka Yesu temena o ce ra ka taga.

*Yesu ka jinato do keneya
(Marika 1.21-28)*

³¹ Ayiwa, Yesu tagara Kaperinahumu; o ye Galile dugu do ye. Nenekirilonw* na a tun be to ka mogow karan. ³² A ta karan cogoya tun ka mogow kononoban, sabu a tun be mogow karan ni baraka ye. ³³ Ayiwa, ce jinato do tun be karanso konob; ale ka ke peren ye ni kanba ye, ko: ³⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogow suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogow Saninman le ye.» ³⁵ Yesu jamana jina kunna, k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» O jina ka o ce ben dugu ma mogow bee na na, ka bo a ra, nka a ma foyi ke ce ra. ³⁶ Mogow bee kabakoyara. O ka ke a fo ye jagon ye ko: «Nin ye kuma suguya juman ye? A be kuma jinaw fe ni fanga ni sebagaya ye, k'a fo o ye ko o ye bo mogow ra, o fana be bo.» ³⁷ Yesu togow sera o mara yoro bee ra.

4:19 4.19 Nin kuma fora Ezayi 61.1-2.
4.27 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

* **4:25** 4.25 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **4:27** 4.27 Nin kuma fora Masacew flanan 5.1-14.

Yesu ka Simɔn muso bamuso keneya
(Matiyu 8.14-17; Marika 1.29-34)

³⁸ Ayiwa, Yesu bɔra karanso kɔnɔ ka taga Simɔn ta so. A tagara a sɔrɔ ko Simɔn muso bamuso tɔɔrɔnin lo kosebe; farigban tun b'a ra. O ka Yesu daari ko a ye o muso fe. ³⁹ Yesu gbarara a ra, ka lo a kunna ka kuma ni fanga ye, ko farigban ye bo muso ra. O yɔrɔnin kelen bee ra muso keneyara; a wurira ka gba ke o ye.

Yesu ka banabagato caman keneya

⁴⁰ Tere nana ke ben ye tuma min na, banabagato tun be min o min fe, ni a ka ke bana o bana ye, o bee nana ni o banabagato ye Yesu fe. Yesu ka a boro la o bee kelen kelen kan ka o keneya. ⁴¹ Jinaw tun be kule ci ka bo jinato caman na fana. O tun b'a fo Yesu ma ko: «Den min bɔra Ala ra*, ele lo.» Nka Yesu tun be songo o ra; a tun te son k'a to o ye kuma, sabu jinaw tun k'a lon ko Yesu ye Kisibaga* le ye.

Yesu tagara waajuri ke Zude mara ra
(Marika 1.35-39)

⁴² Dugu gbera dɔrɔn, Yesu bɔra ka taga kongo kɔnɔ, yɔrɔ do ra. Jama caman nana bo ka taga a yɔrɔjini. O nana a ye minke, o tun t'a fe a ye bo o koro tuun. ⁴³ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Ne ka kan ka taga Ala ta Masaya* ko Kibaro Diman* fo dugu werew ra fana, sabu Ala ka ne ci o le koson.»

⁴⁴ O ra, Yesu tagara Zude mara ra ka taga waajuri ke karansow* kɔnɔ.

5

Karamogodenw ka jege camanba mina
(Matiyu 4.18-22; Marika 1.16-20)

¹ Ayiwa, lon do, Yesu tun lonin be Zenesareti bada ra. Jama tun be a kere fe ka a lamini fan bee ra, o be Ala ta Kuma lamenna. ² Yesu ka kurun fla ye jida ra; jegeminabagaw tun bɔra o kurun kɔnɔ ka na ke o ta jow ko ye jida ra. ³ Yesu donna kurun kelen kɔnɔ, o tun ye Simɔn ta kurun ye. Yesu ko Simɔn ma ko a ye kurun gbara ji ce ma doonin ka a mabo mogow ra. O ko, Yesu sigira kurun kɔnɔ ka to ka mogow karan.

⁴ Ayiwa, Yesu nana ban mogow karan na wagati min na, a ko Simɔn ma ko: «Simɔn, kurun gbara dun na ka aw ta jow firi ka jege mina.»

⁵ Simɔn ko Yesu ma ko: «An karamogo, an ka su kururu bee ke jegepini na, an ma foyi soro. Nka i ta kuma koson, ne bena jo firi tuun.»

⁶ Ayiwa, o ka jow firi minke, o ka jege camanba mina fo o ta jow ka ke tigetige ye. ⁷ A ma na na, o tɔrɔgɔn minw tun be kurun to kelen kɔnɔ, o ka olugu wele ko o ye na o deme ni o ta kurun ye. Olugu nana ni kurun ye. O ka kurun fla bee fa jege ra fo kurunw tun be jini ka jigi ji jukoro. ⁸ Simɔn Piyeri ka o ye minke, a ka a kinbiri gban Yesu koro k'a fo ko: «Matigi, i mabo ne ra, sabu ne ye jurumunto le ye!» ⁹ O tun ka jege caman min mina, o ko tun ka jatige bla Simɔn ni a tɔrɔgɔnw bee ra. ¹⁰ Zebede dence fla minw tun be ni Piyeri ye, Yakuba ni Yuhana, olugu fana ja tun tigera o cogo kelen na. Nka Yesu ko Simɔn ma ko: «I kana siran; k'a ta bi ra, i be jege mina cogo min na, ne bena i karan i ye mogow jini ten.» ¹¹ Ayiwa, o nana se jida ra tuma min na, o ka kurun ni a konofenw bee to yi ka tugu Yesu ko.

Yesu ka kunatɔɔɛ dɔ keneya

(*Matiyu 8.1-4; Marika 1.40-45*)

¹² Yesu tun be Galile mara dugu dɔ ra. Kunatɔɔɛ dɔ tun be yi, min fari yɔrɔ beɛ tun ye kuna ye; ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban a kɔrɔ ka a ja biri dugu ma, k'a daari k'a gbeleya, ko: «Matigi, ni i be son, i be se ka ne saninya.» ¹³ Ayiwa, Yesu ka a boro la a kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne sonna, i ye keneya.» O yɔrɔnin beɛ a ta kuna keneyara. ¹⁴ O kɔ, Yesu k'a fɔ a ye ko: «I kana nin ko fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fɔ kunatɔw ta saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ, janko k'a yira beɛ ra ko i keneyara.»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tɔgɔ tun be fɔra ka taga yɔrɔ caman na. Mɔgɔ caman tun bena lajen a kɔrɔ ka a ta kuma lamɛn, ani ka keneya ka bɔ o ta banaw ra. ¹⁶ Nka Yesu tun be to ka taga kongo kɔnɔ yɔrɔ dɔw ra a kelen na ka taga Ala daari.

Yesu ka murugu dɔ keneya

(*Matiyu 9.1-8; Marika 2.1-12*)

¹⁷ Lon dɔ, Yesu tun be mɔgɔw karanna. Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔbaw tun siginin be; olugu tun nana ka bɔ Galile mara ni Zude mara duguw beɛ ra, ani Zeruzalem. Matigi Ala ta se bagaya tun be Yesu fe, a tun be banabagatɔw keneyara.

¹⁸ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni ce muruginin dɔ ye lanan kan. O tun b'a fe ka don ni o ce ye ka taga a bla Yesu kɔrɔ. ¹⁹ Nka jama caya koson, o ma donyɔrɔ sɔrɔ ni a ye; o yelenna bon san fe ka wo dɔ bɔ yi, ka ce muruginin ni a ta lanan lajigi o wo fe fɔ ka taga a bla Yesu kɔrɔ, mɔgɔw ce ra. ²⁰ Yesu k'a ye ko o mɔgɔw lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.»

²¹ Sariya karamɔgɔw, ani Farisi ka ke a fɔ ye o yere kɔnɔ ko: «Ce nin ye jontigi le ye, fɔ a be Alatorɔcenkumaw fɔra tan? Ni Ala kelen te, jontigi le be se ka jurumun yafa?» ²² Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriyana lon; a ko o ma ko: «Mun koson nin miiriyaw jɔgɔn be aw jusukun na? ²³ K'a fɔ murugu ye ko a ta jurumun yafara a ma o, walama k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tagama o, aw ja na o fla ra juman le ke ka di? ²⁴ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye*, ko se be ne ye ka jurumun yafa dunɔna kɔnɔ.» O kɔ, a ko murugu ma ko: «Ne b'a fɔ i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so!» ²⁵ O yɔrɔnin kelen beɛ, ce wurira o beɛ ja na, ka a ta lanan ta, ka taga a ta so; a tagatɔ tun be Ala tandora. ²⁶ O mɔgɔw beɛ kabakoyara. O ka ke Ala tando ye; o ja tigenin tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «E! An ka kobaw ye bi.»

Yesu ka Levi wele

(*Matiyu 9.9-13; Marika 2.13-17*)

²⁷ Ayiwa, o kɔ fe, Yesu bɔra ka taga ninsaraminabaga dɔ siginin ye ninsaraminabon na; a tɔgɔ ye ko Levi. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!»

²⁸ Levi ka a ta baara beɛ dabla, ka wuri ka tugu Yesu kɔ.

²⁹ Levi nana janagbeba dɔ laben a ta so kɔnɔ Yesu ye. Ninsaraminabaga caman, ani mɔgɔ werew nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ye ka domuni ke. ³⁰ Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔw* ka ke o kɔrɔfɔ ye; o k'a fɔ Yesu ta karamɔgɔdenw ye ko: «Mun koson aw be domuni ke, ka min ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kewalejuguw

ye?» ³¹ Yesu ka o jaabi k'a fo o ye ko: «Mogɔ minw ka kenɛ, olugu tɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini; banabagatɔw le bɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini. ³² Ne ma na mogɔ terenninw wele; ne nana jurumuntɔw le wele, janko o ye nimisa o ta jurumunw na.»

Landakow ni Kibaro Diman tɛ kelen ye

(Matiyu 9.14-17; Marika 2.18-22)

³³ Mogɔ dɔw ko Yesu ma ko: «Wagati caman Yuhana ta karamogɔdenw ni Farisiw* ta karamogɔdenw bɛ sun don, ka Ala daari; nka ele ta karamogɔdenw bɛ domuni kɛ, ka min lon bɛɛ.» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Yala aw bɛ se ka kɔrɔcɛ jɛnɔrɔgɔnw jagboya ko o kana domuni kɛ, ka o ni kɔrɔcɛ to jɔgɔn fɛ kɔrɔya ra wa? ³⁵ Lon min na o bɛna kɔrɔcɛ ta ka bɔ o kɔrɔ, o lon le ra o bɛna sun don.»

³⁶ O kɔ, Yesu ka talen dɔ wɛrɛ fo o ye ko: «Mogɔ si tɛ fanikura kunkurun tige k'a kɛ ka fani kɔrɔ bari ni a ye. Ni i ka o kɛ, i ka fanikura cɛn le. I ka a kunkurun min bari fani kɔrɔ ra, o fla ja fana tɛna kɛ kelen ye. ³⁷ Mogɔ si fana tɛ duvenkura kɛ forogokɔrɔw kɔnɔ. Ni o tɛ, duvenkura bɛna forogokɔrɔw faran, ka bɔn; o tigi bɛ bɔnɔ forogow ra fana. ³⁸ O kosɔn duvenkura ka kan ka kɛ forogokuraw le kɔnɔ. ³⁹ Mogɔ si fana tɛ duvenkɔrɔ min, ka sɔrɔ ka jɔbɔ kura fɛ tuun, sabu a b'a fo ko kɔrɔman le ka di.»

6

Nɛnɛkirilon ta ko

(Matiyu 12.1-8; Marika 2.23-28)

¹ Nɛnɛkirilon dɔ ra, Yesu ni a ta karamogɔdenw tun bɛ tɛmɛna foro dɔw cɛ ma. Yesu ta karamogɔdenw ka kɛ o foro siman dɔw karikari ye, ka o terege o tɛgɛw kɔnɔ, ka o kisɛw jimi. ² Farisi* dɔw ko o ma ko: «Ko min man kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na, mun kosɔn aw bɛ o kɛra?» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kɔngɔ tun ka Dawuda ni a tagamaɔrɔgɔnw mina, a ka min kɛ aw ma o ko karan wa? ⁴ A donna Alabatoso kɔnɔ; sarakaburu minw tun blantin bɛ yi, a ka o ta k'a jimi ka dɔ di a tagamaɔrɔgɔnw fana ma; k'a sɔrɔ ka kɔrɔ ni sariya* ye, mogɔ si tun man kan ka o buruw jimi ni sarakalasebagaw* dɔrɔn tɛ.» ⁵ O kɔ, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kɛra Adamaden ye*, Nɛnɛkirilon kuntigiya bɛ o le boro.»

Yesu ka cɛ boro faganin keneya

(Matiyu 12.9-14; Marika 3.1-6)

⁶ Ayiwa, Nɛnɛkirilon* dɔ wɛrɛ ra, Yesu donna karanso* dɔ kɔnɔ ka mogɔw karan. Cɛ dɔ tun bɛ yi, min kininboro faganin tun lo. ⁷ Farisiw* ni sariya karamogow* tun bɛ Yesu kɔrɔsira k'a flɛ, yala ni a bɛna son ka mogɔ keneya Nɛnɛkirilon na, janko o ye sababu dɔ sɔrɔ ka a jaraki. ⁸ Nka Yesu tun ka o ta miiriya lon; a ko cɛ boro faganin ma ko: «Wuri ka na lo cɛmance ra yan, jama bɛɛ ja kɔrɔ!» Cɛ wurira ka lo. ⁹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ka kɔrɔ ni sariya* ye, kɔpuman le ka kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na wa, walama kojugu? Ka mogɔ kisi wa, walama ka mogɔ halaki?» ¹⁰ O tuma, Yesu ka a ja lo o bɛɛ ra ka to ka o bɛɛ flɛ. O kɔ, a k'a fo o cɛ ye ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara.

¹¹ Farisiw ni sariya karamogow ka o ye minke, o dimina kosebe. O ka ke jogon soso ye, ko o ka kan ka mun le ke Yesu ra.

*Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma
(Matiyu 10.1-4; Marika 3.13-19)*

¹² Ayiwa, lon do, Yesu tagara yelen kuru do kan ka Ala daari. A ka su bee ke Aladaari ra. ¹³ Dugu nana gbe minke, a ka a ta karamogodenw wele, ka na mogo tan ni fla panawoloma o ra, ka olugu wele ko ciradenw*: ¹⁴ Folo tun ye Simon ye, min togo lara ko Piyeri, ani a balemace Andere, ani Yakuba, ani Yuhana, ani Filipe, ani Baritelemi, ¹⁵ ani Matiyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Simon min tun wele ko faso kanubagaba*, ¹⁶ ani Yakuba dence Zude, ani Zudasi Sikariyoti, min nana ke Yesu janfabaga ye.

*Yesu ka banabagato dow keneya
(Matiyu 4.23-25)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu jigira ni a ta ciradenw* ye ka bo kongori kan, ka na lo kenegbeyoro do ra. A ta karamogoden caman tun be yi, ani mogo caman were. O mogo dow tun bora Zeruzalemu, dow bora Zude mara yoro ra, dow bora kojida kerfeduguw ra, Tiri ni Sidon. ¹⁸ O mogo tun nana Yesu fe ka na a ta karan lamem, ka keneya fana ka bo o ta banaw ra. Jinaw tun be minw torora, olugu fana keneyara. ¹⁹ Jama bee tun b'a fe ka maga Yesu ra, sabu sebgaya do tun be bo a ra ka o bee keneya.

*Hera ni bono
(Matiyu 5.1-12)*

²⁰ Ayiwa, Yesu ka a ja lo a ta karamogodenw na k'a fo o ye ko:

«Aw minw ye fagantanw ye, aw ta jana, sabu aw ninyoro bena ke Ala ta Masaya* ra.

²¹ Kongo be aw minw na sisan, aw ta jana, sabu aw bena domuni soro ka fa!

Aw minw be kasira sisan, aw ta jana, sabu aw bena jagari fo ka yereko.

²² «Ne Min kera Adamaden ye*, ni ne togo koson mogow be aw koninya ka ban aw ra, ka aw neni, ka aw togojugu fo, aw ta jana; ²³ ni o kera, lon min na, aw ye jagari, ka ninsondiya, ka panpan, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. O bemaw ka o kow jogon le ke Ala ta ciraw ra!

²⁴ Nka aw minw ye nafortigiw ye, bono bena aw soro, sabu aw ka aw ta hera soro ka ban!

²⁵ Aw minw fanin lo sisan, bono bena aw soro, sabu kongo bena aw soro.

Aw minw be yerekora sisan, bono bena aw soro, sabu aw ja bena kumu, aw bena kasi ka jaji bo.

²⁶ Ni mogow bee be aw tandora faninya kan, bono bena aw soro, sabu o bemaw ka cira faninyafobagaw tando o cogo le ra.»

*Yesu ko an ka kan ka an juguw kanu
(Matiyu 5.38-48; 7.12)*

* 6:15 6.15 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti.

²⁷ Yesu ko: «Aw minw be ne lamenna, ne b'a fo aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu, aw ye kojuman ke aw koninyabagaw ye. ²⁸ Mogo minw be aw danga, aw ye dugawu ke olugu ye. Minw be aw minako juguya, aw ye Ala daari olugu ye. ²⁹ Ni mogo ka i fata i ye kelen na, i ye to kelen fana lo a ye. Ni mogo ka i ta deregeba bosu i ra, i ta deregedennin fana to a boro. ³⁰ Ni mogo o mogo ka i daari, i ye a tigi son. Ni mogo ka i borofen ta, i kana a fo ko a tigi ye a kosegi i ma.

³¹ «Aw b'a fe mogow ye ko min ke aw ye, aw yere ye o jagon le ke o ye.

³² «Ni aw be aw kanubagaw doron le kanu, aw bena mun tandori le soro o ra tuun? Hali Alalonbariw be o ke! O be o kanubagaw le kanu. ³³ Mogo minw be kojuman ke aw ye, ni aw be kojuman ke olugu doron le ye fana, aw bena mun tandori le soro o ra? Hali Alalonbariw fana be o jagon le ke; [minw be kojuman ke o ye, o fana be kojuman ke olugu le ye.] ³⁴ Aw ka a lon ko mogo minw be se ka juru sara, ni aw be juru don olugu doron le ra, aw bena mun baraji le soro Ala fe tuun? Hali Alalonbariw, minw be se ka juru sara o ye, o be juru don olugu le ra. ³⁵ Nka aw ye aw juguw kanu, aw ye kojuman ke. Ni aw ka juru don, aw ye aw jigi bo a kan. Ni o kera, aw bena barajiba soro. O fana bena a yira mogow ra ko aw ye Ala Korotaninba ta denw ye, sabu ale ka ni kojumanlonbariw, ani mogojuguw ma. ³⁶ Aw ye ke hinabagaw ye i n'a fo aw Fa Ala ye hinabaga ye cogo min na.»

Mogo man kan ka a mogojagon korofa
(Matiyu 7.1-5)

³⁷ Yesu k'a fo tuun ko: «Aw kana mogo korofa, ni o kera, aw fana tena korofa; aw kana tow jaraki, ni o kera, aw fana tena jaraki. Aw ye yafa tow ma, Ala fana bena yafa aw ma. ³⁸ Aw ye tow son, Ala fana bena aw son; a bena aw son k'a caya; k'a don aw ta minan konu, k'a yuguyugu, k'a digi, ka do were fara a kan, fo k'a bon, ka o yelama aw ta jufaba konu; sabu aw be mogo tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra.»

³⁹ O ko, Yesu ka zana do la o ye tuun; a ko: «Yala fiyento do be se ka ke fiyento do were ta bereminabaga ye wa? O fla bee tena ben dinga konu wa? ⁴⁰ Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Nka ni karamogoden min karanna kosebe, o be se ka ke i n'a fo a karamogofa. ⁴¹ Mun koson pamanama fitini min be i balema paden na, i be o ye, k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i te o yera. ⁴² Ele be se k'a fo i balema ma cogo di, ko: «Ne balema, a to ne ye pamanama fitini nin bo i na ra.» k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i pa te o ra? Flankafu fle! I ta yiri belebele bo i yere na ra folo. Ni o kera, ni i yere na yelera, i be se ka pamanama fitini bocogo lon i balema na ra.»

Yiri be lon a den fe
(Matiyu 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ Ayiwa, Yesu k'a fo tuun ko: «Yirijuman te denjugu ke, yirijugu fana te denjuman ke. ⁴⁴ Yiri bee be lon a den le fe. Toromo te se ka soro yiri gbansan do ra; rezenmo fana te soro njanisun na. ⁴⁵ Mogo jusujuman be kojuman le bo a jusu ra k'a ke, nka mogo jusujugu be kojugu le bo a jusu ra k'a ke. Mogo jusu fanin be min na, a da be o le fo.»

Bon fla ta ko
(Matiyu 7.24-27)

⁴⁶ Yesu ko: «Mun koson aw be ne wele ko Matigi, Matigi, k'a sorɔ ne be min fo aw ye, aw te o kera? ⁴⁷ Mɔgɔ min be na ne fe ka na ne ta kumaw lamɛn, ka a sira tagama, an be se ka o tigi suma ni min ye, ne bɛna o fo aw ye. ⁴⁸ An be se ka a suma ni bonlobaga do le ye: a ka dinga sogi ka a dunya, ka taga se fara ma, ka a ta bon ju sigi o fara kan. Bon lonin ko, lon do, sanjiba do nana, ji woyora ka ke bon kan, nka a ma se ka bon ben; sabu a locogo jana kosebe.

⁴⁹ «Nka mɔgɔ min be ne ta kuma lamɛn, ni a te a sira tagama, o tigi be i n'a fo bonlobaga min ka a ta bon lo dugukolo gbansan kan, a ma a ju sigi fara kan. Sanji nana ben, ji woyora ka don a jukoro, o yoronin bee a benna; a bencogo juguyara kosebe.»

7

Yesu ka sorasikuntigi ta baarden keneya
(Matiyu 8.5-13)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bee fo ka ban mɔgɔw ye tuma min na, a wurira ka taga Kaperinahumu. ² Sorasikuntigi do tun be o dugu ra, min ta baarden tun banara fo a tun be jini ka sa; o baarden ko tun ka gbelen a ma kosebe. ³ O sorasikuntigi ka Yesu ko men minke, a ka Yahudiya cekorɔba dow ci Yesu fe, ko o ye taga a daari ko a ye na a ta baarden keneya.

⁴ O cekorɔbaw tagara se Yesu fe minke, o ka a daari k'a gbeleya kosebe, k'a fo a ye ko: «A ka kan i ye nin ce deme, ⁵ sabu an ta siya ko ka di a ye, ale le fana ka an ta karanso* lo an ye.» ⁶ Yesu tagara ni o ye. O surunyara sorasikuntigi ta bon na minke, sorasikuntigi ka a teri dow ci Yesu fe, k'a fo a ye ko: «Matigi, i kana i yere toro, sabu a man kan ko ele ye na ne jɔgon ta so. ⁷ O le koson ne k'a jate mina k'a ye ko ne yere tun man kan ka taga i no fe. Nka ni i ka kuma kelenpe le fo, o sababu ra ne ta baarden be keneya. ⁸ Sabu kuntigi dow be ne kunna, nka ne fana be sorasi dow kunna. Ni ne k'a fo min ma ko: <Taga!>, o be taga; ni ne k'a fo min ma ko: <Na yan!>, o be na. Ni ne k'a fo ne ta baarden ye ko: <Nin ke tan!>, a be o ke.» ⁹ Yesu ka o kuma men minke, o sorasikuntigi ko diyara a ye kosebe. A ka a ja munu ka a nofemogow fe, k'a fo o ye ko: «Ne b'a fo aw ye ko hali Izirayelimogow ra, ne ma nin lanayaba jɔgon sorɔ mɔgɔ si fe.» ¹⁰ Cizadenw sekora ka taga so konɔ, ka taga a sorɔ ko baarden keneyara.

Yesu ka muso do dence su lakunu

¹¹ O lon dugusagbe, Yesu tun be tagara dugu do ra, min togɔ ye ko Nahini; a ta karamogodenw ni jama caman tun tugura a ko. ¹² O surunyara dugu donda ra minke, o ka mɔgɔw botɔ ye ni kanbelen do su ye, o be tagara a sutara. Muso ce sanin do dence kelenpe tun lo. Dugumogow camanba tun be ni o ye. ¹³ Matigi ka o muso ye minke, a hina donna a ra. A ko muso ma ko: «I kana kasi.» ¹⁴ A gbarara o ra, k'a boro maga sutanan na. Sutabagaw lora. A ko: «Kanbelennin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.» ¹⁵ Su wurira ka sigi ka ke kuma ye; Yesu k'a di a bamuso ma.

¹⁶ Mɔgɔw bɛɛ siranna. O ka Ala tando k'a fɔ ko: «Ala ta ciraba dɔ nana an fɛ; Ala nana a ta mɔgɔw demɛ.» ¹⁷ O ka kuma minw fɔ Yesu ko ra, o kuma sera fɔ Zude mara ni a lamini bɛɛ ra.

*Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw ci Yesu fɛ
(Matiyu 11.2-19)*

¹⁸ Yuhana ta karamɔgɔdenw tagara o kow bɛɛ lakari a ye. ¹⁹ Yuhana ka a ta karamɔgɔden fla wele ka o ci Matigi Yesu fɛ, ko o ye taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka dɔ wɛrɛ le makɔnɔ?» ²⁰ O karamɔgɔden fla tagara se Yesu kɔrɔ tuma min na, o ka a jininka ko: «Matigi, Yuhana Batizerikɛbaga ka an ci i fɛ, ko an ye na i jininka ko Kisibaga min tun ka kan ka na ko ele lo wa, walama ko an ka kan ka dɔ wɛrɛ le makɔnɔ?» ²¹ O wagati yɛrɛ ra, Yesu ka mɔgɔ caman kenɛya ka bɔ o ta banaw ni o ta tɔɔrɔw ra, ka jinaw gbɛn ka bɔ dɔw ra; a ka fiyɛntɔ caman na yɛlɛ. ²² O kɔ, Yesu ka Yuhana ta ciradenw jaabi ko: «Aw ka ko minw ye, ani aw ka kuma minw mɛn, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ko: fiyɛntɔw bɛ yeri kɛra, nabaraw bɛ tagamana, kunatɔw kenɛyara, torogberɛnw bɛ menni kɛra, mɔgɔ saninw bɛ kununa ka bɔ saya ra, Kibarɔ Diman* bɛ fɔra fagantanw ye fana. ²³ Ni mɔgɔ min ma sigiya ne ta ko ra, o tigi ta pana!»

Yesu ni Yuhana Batizerikɛbaga ta ko

²⁴ Yuhana Batizerikɛbaga ta ciradenw sekɔra ka taga minke, Yesu kumana jama fɛ Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo kɔnɔ minke o, aw tagara bin gbansan le ye fɔnɔ b'a lamagara wa? ²⁵ O tɛ dɛ! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mɔgɔ dɔ le ye min ka fanjuman sɔngɔgbɛlɛn dɔ don wa? Aw yɛrɛ k'a lɔn ko minw bɛ fanjuman sɔngɔgbɛlɛnw don, ka domuni dimanw kɛ, ani ka o yɛrɛ diyanyakow bɛɛ kɛ, olugu bɛ sɔrɔ masasow le kɔnɔ. ²⁶ Ayiwa, aw tagara mun le ye sa? Cira dɔ lo wa? Ɔnhɔn, ne b'a fɔ aw ye ko cira lo; a ka bon ka tɛmɛ hali cira kan. ²⁷ Sabu min sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <A flɛ, ne bɛ ne ta ciraden ci ka taga i na fɛ ka i ta sira labɛn i ye,>

o ciraden ye Yuhana le ye. ²⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko muso si ma den woro fɔlɔ min ka bon ni Yuhana ye. O bɛɛ n'a ta, Ala ta Masaya* ra, mɔgɔw bɛɛ ra fitini ka bon ni Yuhana ye.

²⁹ «Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ Yuhana lamenna, hali ninsaraminabagaw, olugu bɛɛ tun batizera Yuhana fɛ, k'a yira ko o sɔnna a ma, ko Ala terennin lo. ³⁰ Nka Farisiw* ni sariya karamɔgɔbaw ma sɔn Ala ta kolatigeninw ma o ye; o ma sɔn Yuhana ta batizeri* ma.»

³¹ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ne bɛ se ka bi mɔgɔw suma ni jɔntigiw le ye? O bɛ i ko jɔntigiw? ³² Bi mɔgɔw kɛra i ko denmisennin minw signin bɛ toron na kenɛgbɛ ra; o bɛ pɛrɛn, k'a fɔ nɔgɔn ye ko:

<A flɛ, anw ka filɛn fiyɛ aw ye,

aw ma dɔn kɛ!

Anw ka sangadɔnkiriw la aw ye,

aw ma kasi!»

³³ Sabu Yuhana Batizerikɛbaga nana, a tun tɛ domuni panaman kɛ, a tun tɛ duvɛn min; aw ko, ko jina le b'a ra. ³⁴ Ayiwa, Min kɛra

Adamaden ye*, ale nana, a be domuni ke, ka min; aw ko: «E, ce nin nogo ka bon kojugu! Dɔrɔminbaga lo, ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kewalejuguw terice lo.»³⁵ Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o be lɔn mɔgɔw ra o ta kewalew le fe.»

Muso dɔ ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye

(Matiyu 26.1-13; Yuhana 12.1-8)

³⁶ Farisice dɔ tun ka Yesu daari ko a ye taga domuni ke ale ta so. Yesu tagara Farisice ta so; o sigira domuni na. ³⁷ Ayiwa, muso kewalejugu dɔ tun be o dugu kɔnɔ, ale k'a men minke ko Yesu be domuni na Farisice ta bon kɔnɔ, a nana ni turu kasadiman dɔ ye daganin ceɓumanba dɔ kɔnɔ. ³⁸ A temena Yesu ko fe ka na lo a sen korɔ ka ke kasi ye, fo k'a naji ke ka Yesu senw jigi; o kɔ, a ka Yesu senw josi ni a yere kunsigi ye, ka o mɔmɔ, ka turu kasadiman dɔ ke ka a senw mun.

³⁹ Farisice min tun ka Yesu wele ka na a ta so, ale ka o ye minke, a k'a fo a yere kɔnɔ ko: «Ni a tun kera ko can ra nin ce tun ye Ala ta cira ye, muso min be magara a sen na tan, a tun bena a lɔn mɔgɔ suguya min lo; a tun bena a lɔn ko muso kewalejugu lo.» ⁴⁰ Yesu ko Farisice ma ko: «Simɔn, kuma be ne fe k'a fo i ye.» Simɔn ko: «Ne karamɔgɔ, a fo.» ⁴¹ Yesu ko: «Ce dɔ ta juru tun be mɔgɔ fla ra. Kelen ta ye wari deniye* keme looru, to kelen ta ye wari deniye bilooru. ⁴² O fla si tun te sera ka o ta juru sara minke, ce ka o fla bee ta juru to o ye. Ayiwa, sisan o mɔgɔ fla ra o, ce ko bena diya jon ye ka teme jon kan?» ⁴³ Simɔn ko: «Ne be miiri ko min ta juru tun ka ca, ce ko bena diya o le ye.» Yesu ko: «I ka can fo.»

⁴⁴ O kɔ, Yesu k'a jasin muso ma, k'a fo Simɔn ye ko: «Simɔn, i ka muso nin ye ke? Ayiwa, ne nana i fe, i ma ji di ka ne sen ko; nka ale ka ne sen jigi ni a naji ye, k'a josi ni a yere kunsigi ye. ⁴⁵ Ele ma ne fo ni kanuya ye, nka ale kɔni, kabini ne donna yan, ale ka ne mina ni kanuya ye. ⁴⁶ Ele ma turu mun ne kun na, nka ale kɔni, ale ka turu kasadiman mun ne senw na. ⁴⁷ O ra, ne b'a fo i ye, a ta jurumun ni a caya bee, a bee yafara a ma, sabu a ta kanuya ka bon. Ni jurumun caman ma yafa mɔgɔ min ma, o tigi ta kanuya fana be dɔgɔya le.»

⁴⁸ O kɔ, Yesu ko muso ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.» ⁴⁹ Mɔgɔ minw tun be domuni kera ni a ye, olugu ka ke a fo ye jɔgɔn ye ko: «E! O tuma, ale ye mɔgɔ suguya juman le ye, fo ka na ke mɔgɔw ta jurumunw yafa ye o ma!» ⁵⁰ Nka Yesu ma o ta kuma jate. A ko muso ma ko: «I ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

8

Muso minw tun be Yesu ni a ta karamɔgɔdenw demena

¹ O kow kɔ, Yesu tagara dugubaw, ani dugumisenw na, ka taga mɔgɔw waaju, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fo o ye. A ta karamɔgɔden tan ni fla tun be ni a ye. ² A tun ka muso minw keneya, ka dɔw ta jinaw gben ka bo o ra, olugu dɔw fana tun be ni a ye: Mariyamu, min be wele ko Magidalakamusu, Yesu tun ka jina wolonfla gben ka bo min na, ³ ani Yahani, min tun ye masace Herodi* ta bon korɔsibaga

* 7:41 7.41 Yesu ta wagati ra deniye keme saba, o tun be senekebaga sanji kelen baara sara bo.

Suza ta muso ye, ani Suzana, ani muso caman wɛrɛ. O musow bɛɛ tun bɛ to ka o borofɛn dɔw di Yesu ni a ta karamɔgodenw ma ka o demɛ.

Simankisɛw ta talen

(*Matiyu 13.1-9; Marika 4.1-9*)

⁴ Ayiwa, jamaba dɔ tun nana lajen Yesu kɔrɔ; o tun bɔra dugu caman na. A ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: ⁵ «Sɛnɛkɛbaga dɔ le bɔra ka taga simankisɛ seri. A seririkɛtɔ, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra. Tɛmɛbagaw ka o dɔndɔn, kɔnɔw ka o kunukunu. ⁶ Simankisɛ dɔw benbenna faraw cɛ ra. O simanw wurira, nka a ma mɛɛn, o bɛɛ jara, sabu sumaya tun tɛ yi. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ni o ye ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankisɛ dɔw benbenna dugukoloɲuman na. Olugu wurira ka ɲa, ka den kɛmɛ kɛmɛ kɛ.» O kɔ, Yesu kumana ni fanga ye, ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn!»

Yesu ka talenw lakun fɔ

(*Matiyu 13.10-17; Marika 4.10-12*)

⁹ Yesu ta karamɔgodenw ka a ɲininka o talen kɔrɔ ra. ¹⁰ A ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya* gundow lonniya dira aw le ma. Nka tɔw kɔni, a bɛ fɔ olugu ye ni talenw le ye. O le kosɔn <o b'a flɛ, nka o t'a ye; o b'a mɛn, nka o t'a faamu.> »

Yesu ka simankisɛw ta talen kɔrɔ fɔ

(*Matiyu 13.18-23; Marika 4.13-20*)

¹¹ «Ayiwa, talen kɔrɔ ye nin ye: simankisɛ, o ye Ala ta Kuma le ye. ¹² Simankisɛ minw benbenna sirada ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, nka Setana bɛ na o nɛgɛ ka o kuma bɔ o jusukun na, janko o kana la Ala ta Kuma ra ka kisi. ¹³ Simankisɛ minw benbenna fara kan, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn, ka sɔn o ma ni ninsɔndiya ye; nka o kuma tɛ lilin don ka taga yɔrɔjan o kɔnɔ. O bɛ to lanaya ra wagati dɔɔnin, nka ni Setana ka o kɔrɔbɔ k'a flɛ dɔrɔn, o bɛ lanaya dabla. ¹⁴ Simankisɛ minw benbenna ɲaniw cɛ ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw ka Ala ta Kuma lamɛn, nka sani wagati dɔ ye se, hamikow, ani natorokow, ani dunuɲa ɲanagbekow bɛ don o jusu ra ka o ta lanaya degu fɔ ka a cɛn. A bɛ kɛ i n'a fɔ siman min jara ka a den kɔgɔbari to. ¹⁵ Ayiwa, simankisɛ minw benbenna dugukoloɲuman na, o kɔrɔ ye mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma mɛn ka sɔn a ma ni jusukunɲuman ye, ani jusukun gbɛnin, ka to a kan ni kan kelen ye, ka jija fɔ ka den.»

Fitinayeelen ta ko

(*Marika 4.21-25*)

¹⁶ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Mɔgɔ si tɛ fitina mana ka fiyɛ biri a kunna, walama k'a bla lanan jukɔrɔ. I bɛ a bla fitinablaylorɔ le ra, janko minw bɛ don bon kɔnɔ, olugu ye a yeelen ye. ¹⁷ Ayiwa, fɛn dogonin si tɛ yi, ni min tena yira; gundo si tɛ yi ni min tena bɔ kɛnɛ kan. ¹⁸ O le kosɔn, aw ye aw ta lamencogo kɔrɔsi kɔsɛbɛ; sabu dɔ bɛ min fɛ ka ban, dɔ wɛrɛ bɛna di o tigi le ma; nka dɔ tɛ min fɛ, hali a b'a miiri ko fitini min b'a fɛ, o bɛna bɔsi a ra.»

*Yesu be mɔgɔ minw jate a somɔgɔw ye
(Matiyu 12.46-50; Marika 3.31-35)*

¹⁹ Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana a fe. Nka jama caya kosɔn, o ma se ka gbara a kɔrɔ. ²⁰ Mɔgɔw ka o ko fo Yesu ye, ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma; o b'a fe ka kuma n'i ye.» ²¹ Yesu ka o mɔgɔw jaabi ko: «Minw be Ala ta Kuma lamɛn ka a ke, olugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye.»

*Yesu ka fɔɔɔba lalɔ baji kan
(Matiyu 8.23-27; Marika 4.35-41)*

²² Lon dɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «An ye taga ba na dɔ kan!» O donna kurun dɔ kɔnɔ ka taga. ²³ Ka o tagato to, Yesu sunɔgɔra. Dɔɔnin kera, fɔɔɔba dɔ barara ka wuri ji kan. Fɔɔɔ tun be ji serira ka don kurun kɔnɔ, fo kurun tun be pini ka jigi ni o ye ji jukɔrɔ. ²⁴ Karamɔgɔden dɔw gbarara Yesu ra ka a lakunu; o ko: «Matigi, Matigi, an sato fle ji ra!» Yesu wurira ka songɔ fɔɔɔ ni ji ra; fɔɔɔ ni ji malara, yɔrɔ sumana. ²⁵ O kɔ, Yesu k'a fo o ye ko: «O tuma aw ta lanaya be min le?» Karamɔgɔdenw siranna, ka kabakoya fo o ka ke a fo ye ɔgɔn ye ko: «E! Nin ce ye mɔgɔ suguya juman le ye? A be kuma hali fɔɔɔ ni ji fe, o be a kan mina.»

*Yesu ka jinaw ghen ka bɔ ce dɔ ra Gerasa mara ra
(Matiyu 8.28-34; Marika 5.1-20)*

²⁶ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tagara se ba kɔ, Gerasakaw ta mara ra; o yɔrɔ nasinna Galile mara ma. ²⁷ Yesu jigito ka bɔ kurun kɔnɔ, o dugu ce dɔ nana Yesu kunben. Jina caman tun be o ce ra; a fari lakolon le tun be yaala kabini wagatijan. A tun te sɔn ka to so kɔnɔ; a tun be to kaburulo le ra. ²⁸ A ka Yesu ye minke, a ka kule ci ka na ben dugu ma Yesu sen korɔ ka perɛn ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bɔra Ala Korɔtaninba ra? Ne be i daari, sabari i kana ne tɔrɔrɔ.» ²⁹ A tun be o fɔra sabu Yesu tun k'a fo jina ye ko a ye bɔ ce ra. Jina tun be to k'a ben tuma caman. Mɔgɔw tun be a boro fla siri ni negejɔrɔkɔ ye, ka a sen don nege ra janko a ye to yɔrɔ kelen na, nka a tun be o negew beɛ tigetige; jinaw fana tun be taga ni a ye kongo kɔnɔ.

³⁰ Yesu ka a pininka ko: «I tɔgɔ ye di?» A ko: «Ne tɔgɔ ye ko <Jamaba>»; sabu jina caman le tun b'a ra. ³¹ Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari, a kana olugu bla ka taga tɔrɔrɔyɔrɔ ra.

³² O y'a sɔrɔ, lekuruba dɔ tun be domuni kera o yɔrɔ ra kuru kere fe. Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari k'a to olugu ye taga don lew ra; Yesu ko o ye bɔ ka taga. ³³ Jinaw bɔra ce ra ka taga don lew ra. Lekuru beɛ girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra. O beɛ fagara ji ra. ³⁴ Legbenbagaw ka o ye minke, olugu borira ka taga o fo dugu kɔnɔ, ani togodaw ra. ³⁵ Mɔgɔw bɔra ko o be taga a fle. O sera Yesu korɔ tuma min na, jinaw bɔra ce min na, o ka o siginin ye Yesu korɔ, derege be a kan na, a ɔamalɔra. Siranya ka mɔgɔw mina.

³⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw ɔa na, olugu ka a lakari mɔgɔ tɔw ye. ³⁷ Gerasa mara mɔgɔw beɛ k'a fo Yesu ye ko a ye taga ka bɔ olugu ta yɔrɔ ra, sabu a ko tun ka siranyaba bla o beɛ ra. Yesu ni a ta karamɔgɔdenw donna kurun kɔnɔ ka seko ka taga.

³⁸ Yesu sekɔtɔ, ce jinatokɔrɔ tun ka a daari kosebe ko a y'a to ale ye taga ni a ye. Nka Yesu ka a labla, k'a fo a ye ko: ³⁹ «Seko ka taga i ta

somogow fe; Ala ka koba min ke i ye, taga o lakari o ye.» Ce tagara; Yesu ka ko min ke a ye, a ka o lakari dugu yoro bee ra.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako
(Matiyu 9.18-26; Marika 5.21-43)

⁴⁰ Yesu sekora ka na minke, jamaba nana a kunben, sabu o bee tun be a makonona. ⁴¹ Ce do tun be yi, a togo ye ko Zayirusi, ale le tun ye o yoro karanso* kuntigi ye. A nana Yesu fe ka na a kinbiri gban Yesu koro ka a daari ko a ye sabari ka taga ale ta so. ⁴² Sabu denmusion kelenpe le tun b'a fe, min si tun be san tan ni fla bo; o tun banara fo a be jini ka sa. Ayiwa, Yesu tagato o ce ta so, jama tun ka a lamini fan bee ra fo ka a gbende o ce ra.

⁴³ O y'a soro muso do tun be yi, joribonbana tun be o ra kabini san tan ni fla. A borofenw bee tun banna flakebagaw fe, nka o si ma se ka a keneya. ⁴⁴ A gbarara Yesu ra a ko fe, ka na maga a ta derege dagbolo ra. O yoronin bee a ta joribon lora. ⁴⁵ Yesu ka jininkari ke ko: «Jontigi le magara ne ra?» I n'a fo mogo si ma son ka lo a ra, Piyeri ko: «An karamogo, i m'a ye jama ka i lamini cogo min na fo ka i gbende wa?» ⁴⁶ Yesu ko: «Can lo, nka mogo do koni magara ne ra, sabu ne k'a ye ko sebagaya do bora ne ra.»

⁴⁷ Ayiwa, muso k'a ye ko ale ka min ke ko o lonna minke, a yereyere to nana a kinbiri gban Yesu koro. Kun min na a magara Yesu ta derege ra, ani a keneyara yoronin kelen na cogo min na fana, a ka o bee fo Yesu ye mogo bee na na. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

⁴⁹ Ka Yesu to kuma ra, ce do bora karanso* kuntigi ta so ka na a fo ko: «I denmuso sara, i kana karamogo sege tuun!» ⁵⁰ Yesu ka o kuma men minke, a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran! La ne ra doron, i denmuso bena wuri!»

⁵¹ O tagara se Zayirusi ta so minke, Yesu ma son mogo si ye don ni a ye bon konso, fo Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ni den face ni a bamuso. ⁵² Mogow bee tun be kasira den su kunna, ani ka kule. Yesu ko: «Aw kana kasi; a ma sa, a be sunogora le.» ⁵³ Mogow ka ke a logobo ye, sabu o bee tun k'a lon ko den sara yere le. ⁵⁴ Yesu ka den mina a boro ma, k'a fo ni fanga ye ko: «Ne den, i wuri!» ⁵⁵ Den nin ksegira a ma; o yoronin bee, a wurira. Yesu ko o ye domuni di a ma. ⁵⁶ O ko ka den face ni a bamuso kononoban. Yesu k'a fo o ye ko o kana o ko lakari mogo si ye.

9

Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri ke
(Matiyu 10.5-15; Marika 6.7-13)

¹ O ko, Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla lajen. A ka fanga ni sebagaya di o ma janko o ye se ka jinaw bee gben, ani ka banabagatow keneya. ² A ka o ci ka taga Ala ta masaya ko waajuri ke, ani ka banabagatow keneya. ³ A k'a fo o ye ko: «Aw kana foyi ta ka taga tagama ra: aw kana bere ta, walama boro, walama domunifen, walama wari; aw kana derege fla ta. ⁴ Ni aw jigira lu min konso, aw ye to o lu konso, fo ka taga aw bo o yoro ra. ⁵ Nka ni yoro min mogow ma

son ka aw lajigi, aw bɔtɔ o yɔrɔ ra, aw ye aw sennabuguri gbonghon; o bɛna kɛ aw seere ye o mɔgɔw kama.»

⁶ Ayiwa, ciradenw bɔra ka taga duguw ra, ka Kibaro Diman waajuri kɛ, ka banabagatɔw keneya fana o yɔrɔw bɛɛ ra.

Herodi hakiri jagamina Yesu ta ko ra
(*Matiyu 14.1-12; Marika 6.14-29*)

⁷ Ayiwa, ko minw bɛɛ tun bɛ kɛra, jamanatigi Herodi* nana o mɛn; a hakiri jagamina, sabu mɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko Yuhana Batizerikɛbaga le kununa ka bɔ saya ra. ⁸ Dɔw ko, ko cira Iliya* le nana tuun; dɔw fana ko, ko fɔɔfɔɔ ciraw kelen le kununa. ⁹ Herodi ko: «Yuhana kɔni, ne ka ale kun tigɛ. Nin kow bɛɛ bɛ fɔra min ta ko ra sisan, o tuma ale ye jɔn le ye?» O ra, Herodi yerɛ tun b'a fɛ ka Yesu ye.

Yesu ka domuni di jama ma
(*Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Yuhana 6.1-14*)

¹⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw* sekɔra ka na tuma min na, o ka fɛn o fɛn kɛ, o ka o bɛɛ lakari a ye. O tuma Yesu wurira ka taga ni o ye o danna dugu dɔ kɛrɛ fɛ, min tɔgɔ ye ko Betisayida.

¹¹ Mɔgɔw nana a lɔn ten minke, o tugura o kɔ. Yesu ka o mina ka ja; a ka Ala ta Masaya* ko fɔ o ye. Minw fana tun man kɛnɛ, a ka olugu keneya.

¹² Ayiwa, tere tun bɛ jini ka ban. A ta karamɔgɔden tan ni fla gbarara a ra k'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔw labla janko o ye taga kɛrɛfeduguw ra, ani togodaw ra, ka taga siyɔrɔ jini, ani domuni; sabu an bɛ kongo le kɔnɔ yan.» ¹³ Nka Yesu ka o jaabi, ko: «Aw yerɛ ye domuni di o ma!» O k'a fɔ a ye ko: «Burukun looru ni jegeden fla dɔrɔn le bɛ an fɛ. Yala i b'a fɛ an ye taga domuni san ka na a di nin jama bɛɛ ma wa?» ¹⁴ Cɛ waga looru jɔgɔnna le tun bɛ o jama ra. Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw ye mɔgɔw lasigi mɔgɔ bilooru looru.» ¹⁵ Karamɔgɔdenw k'a kɛ ten; o ka jama bɛɛ lasigi. ¹⁶ O kɔ, Yesu ka o burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja kɔrɔta san fɛ, ka baraka la Ala ye; o kɔ, a ka o tigɛtigɛ ka o di a ta karamɔgɔdenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. ¹⁷ Mɔgɔ bɛɛ ka domuni kɛ fɔ ka fa. O kɔ, burukunkurun ni jegɛ tɔ minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye.

Piyeri ko Yesu ye Kisibaga ye
(*Matiyu 16.13-28; Marika 8.27-9.1*)

¹⁸ Lon dɔ, Yesu tun bɛ Ala daarira yɔrɔ dɔ ra a danna; a ta karamɔgɔdenw tun bɛ ni a ye. A ka o jininka ko: «Mɔgɔw bɛ ne jatera jɔntigi le ye dɛ?» ¹⁹ O k'a jaabi ko: «Dɔw ko, ko i ye Yuhana Batizerikɛbaga le ye, dɔw ko, ko i ye cira Iliya le ye, dɔw fana ko, ko fɔɔfɔɔ ciraw dɔ le kununa.»

²⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw dɔ? Aw ta miiriya ra ne ye jɔntigi le ye?» Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma.»

Yesu ta saya ni a kunuko
(*Matiyu 16.20-23; Marika 8.31-33*)

²¹ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛɛya ko o kana o ko fɔ mɔgɔ si ye. ²² Yesu k'a fɔ o ye fana ko Min kɛra Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye

* 9:8 9.8 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

tɔɔɔ kosebe; cekɔɔɔbaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔɔw* bena ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka a tere sabanan, a bena kunu.

Mɔɔɔ be tugu Yesu kɔ cogo min na
(Matiyu 16.24-28; Marika 8.34-9.1)

²³ O kɔ, Yesu k'a fɔ o beɛ ye ko: «Ni mɔɔɔ min b'a fe ka tugu ne nɔ fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta† lon o lon ka tugu ne kɔ. ²⁴ Sabu ni mɔɔɔ o mɔɔɔ b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bɔnɔ a nin na; nka ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka bɔnɔ a nin na ne koson, o tigi bena a nin kisi. ²⁵ Ni mɔɔɔ ka dunupa beɛ sɔɔ ka taga bɔnɔ a nin na, walama ka a yere halaki, o tuma dunupasɔɔ ka mun le na o tigi ye? ²⁶ O le koson ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fɔ, Min kera Adamaden ye*, ni o nana don a ta nɔɔɔ ra, ani a Fa Ala ni meleke saninmanw ta nɔɔɔ, ale fana bena maroya k'a fɔ ko o tigi ye ale ta ye. ²⁷ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko minw be yan bi, o dɔw tena sa fiyewu, fɔ o ye Ala ta Masaya* nato ye.»

Yesu nɔɔɔ yirara karamɔɔɔdenw na
(Matiyu 17.1-8; Marika 9.2-8)

²⁸ Ayiwa, tere seegi jɔɔɔn temenin kɔ, Yesu tagara ni Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ye kuru dɔ kan ka taga Ala daari. ²⁹ Ka Yesu to Aladaari ra, a pada cogoya yelemana, a ta faniw yelemana ka gbe pepe. ³⁰ Ce fla nana ke kuma ye ni Yesu ye; o tun ye cira Musa ni cira Iliya ye. ³¹ Olugu mɔɔɔ fla nɔɔɔman tun nana; Yesu tun ka kan ka taga Zeruzalemu ka taga Ala sago ke, ka sa cogo min na, o tun be kumana ni Yesu ye o kow le ra. ³² O y'a sɔɔ Piyeri ni a tɔɔɔɔnw tun sunɔɔɔra. O nana kunu minke, o ka Yesu ni o ce fla nɔɔɔman ye. ³³ O ce fla nana ke taga ye tuma min na ka bɔ Yesu kɔɔ, Piyeri ko Yesu ma ko: «An karamɔɔɔ, an nana yan minke, o pana de! A to an ye fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» Piyeri kɔni tun ka o kuma fɔ a yere kun fe le. ³⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba dɔ nana o beɛ datugu. Piyeri ni a tɔɔɔɔnw k'a ye ko sankaba ka olugu datugu minke, o siranna. ³⁵ Kumakan dɔ bɔra sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence janawolomanin ye; aw y'a lamen!» ³⁶ O kuma fɔnin kɔ, karamɔɔɔdenw ma mɔɔɔ si ye ni Yesu kelen te. O beɛ jera o ko kan; o wagati ra, o tun ka ko minw ye, o ma son ka o lakari mɔɔɔ si ye.

Yesu ka den jinato dɔ keneya
(Matiyu 17.14-18; Marika 9.14-27)

³⁷ O lon dugusagbe, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw jigira ka bɔ kuru kan minke, jamaba nana o kunben. ³⁸ O jama ce ra, ce dɔ kumana ni fanga ye ko: «An karamɔɔɔ, ne be i daari, sabari ka ne dence fle! A kelenpe le be ne fe! ³⁹ Jina dɔ le b'a ra, ni o jina ka a mina wagati min na, a be kule ci, jina be a yuguyugu ni fanga ye, a da be kanga bɔ, a b'a tɔɔɔ kosebe ka sɔɔ ka a bla. ⁴⁰ Ne ka i ta karamɔɔɔdenw daari ko o ye o jina gben, nka o ma se.» ⁴¹ Yesu ko: «Aw mɔɔɔjugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fɔ tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fɔ ka taga se wagati juman le?» A ko ce ma ko: «Na ni i dence ye yan.» ⁴² Den surunyara Yesu ra minke, jina k'a yuguyugu

† 9:23 9.23 Ka gbengbenyiri ta, o kɔɔ ye ka son tɔɔɔ beɛ ma, ka son hali saya yere ma.

ni fanga ye ka a firi dugu ma. O tuma Yesu songora jina ra, ko a ye bo den na; a ka den keneya k'a di a face ma. ⁴³ Mogo minw tun be o yoro ra, o bee kabakoyara kosebe Ala ta sebakoyara koson.

*Yesu k'a ta saya ko fo tuun
(Matiyu 17.22-23; Marika 9.30-32)*

O mogow tun ninsondiyara, fo ka o kononoban Yesu ta kokeninw koson. Yesu ka o ye minke, a k'a fo a ta karamogodenw ye ko: ⁴⁴ «Aw ye aw toro malo ka nin kuma lamen ka ja: Min kera Adamaden ye*, o bena o mina, ka a don mogow boro.» ⁴⁵ Nka karamogodenw tun ma o kuma koron lon. O kuma koron tun dogora o ma, janko o kana a faamu. O fana tun be siranna ka Yesu jininka kuma koron ra.

*Mogo min ye pamogo ye Ala fe
(Matiyu 18.1-5; Marika 9.33-37)*

⁴⁶ Ayiwa, sosori do nana wuri karamogodenw ce ra, ko jontigi le ye olugu ra pamogo ye. ⁴⁷ Yesu ka o ta miiriya lon minke, a ka denfitini do ta ka a lo a yere koron. ⁴⁸ A ko karamogodenw ma ko: «Ni mogo o mogo ka nin denfitini mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja. Ni mogo o mogo fana ka ne mina ka ja, min ka ne ci, o tigi ka o le mina ka ja. Ni mogo min ka a yere ke aw bee ra fitini ye, o tigi le ye pamogo ye.»

*An juguw ani an jinw ye
(Marika 9.38-40)*

⁴⁹ Yuhana k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo, an ka ce do ye, a be jinaw gbenna ka bo mogow ra i togo baraka ra; an ka a bari o ra, sabu a te ni an ye.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Aw kana a bari o ra! Sabu ni mogo min te aw jugu ye, o tigi ye aw jin le ye.»

Samari dugumogow ma son Yesu ma

⁵¹ Ayiwa, Yesu bowagati dunupa ra ka taga Ala fe, o wagati surunyara minke, a k'a latige ko ni a ka ke cogo o cogo, ale ka kan ka taga Zeruzalemu. ⁵² Nka sani a ye sira ta, a ka ciraden dow ci ka taga a ja fe. O ciradenw tagara se Samari dugu do ra. O ka o dugumogow daari ko o ye jatigiya di olugu ma Yesu ye. ⁵³ Nka o dugumogow ma son Yesu ye jigi olugu fe sabu a be tagara Zeruzalemu le. ⁵⁴ Yakuba ni Yuhana ka o men minke, olugu dimina. O ko Yesu ma ko: «Matigi, i te a to an ye tasuma lajigi ka bo san fe ka o bee halaki wa?» ⁵⁵ Yesu ka a ja munu ka songo Yakuba ni Yuhana ra. A ko o ma ko: «Jusu suguya min be aw ra, aw ma o lon de! ⁵⁶ Min kera Adamaden ye*, ale ma na mogow halakiyoro ra, a nana ka na o kisi le!» O temena o dugu kan ka taga dugu do were ra.

*Karamogodenya ni a tawo
(Matiyu 8.19-22)*

⁵⁷ O tagato sira kan, mogo do ko Yesu ma ko: «Matigi, ne b'a fe ka tugu i ko, ni i be taga yoro o yoro.» ⁵⁸ Yesu k'a jaabi ko: «I k'a lon ko dinga be kongowuruw fe, naga fana be kononinw fe, nka Min kera Adamaden ye*, yoro si te o fe a be se k'a yere laganfiya yoro min na de!»

⁵⁹ Yesu k'a fɔ mɔgɔ wɛrɛ ye ko: «Tugu ne kɔ!» Ale ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne faɛ su don fɔlɔ!» ⁶⁰ Yesu ko a ma ko: «A to suw yɛrɛ ye o ta suw don. Ele ye taga Ala ta Masaya* ko waajuri kɛ.»

⁶¹ Dɔ wɛrɛ ko Yesu ma tuun ko: «Matigi, ne kɔni b'a fɛ ka tugu i kɔ, nka a to ne ye taga sara ne ta somɔgɔw ra fɔlɔ.» ⁶² Yesu ko ale ma ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ misidaba mina, k'a kɔ flɛ, o tigi tɛ Ala ta Masaya* baara na.»

10

Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla ci

¹ Ayiwa, o kɔ fɛ, Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla wɛrɛ wele ka o ci a yɛrɛ na, mɔgɔ fla fla. A yɛrɛ tun bɛna se dugu o dugu ra, ani yɔrɔ o yɔrɔ ra, a ka o bla ka taga o yɔrɔw bɛɛ ra. ² A ko o ma ko: «Siman tigeta ka ca, nka baarakebagaw ka dɔgɔ. Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tige. ³ Ayiwa, aw ye taga. Ne bɛ aw ci ka taga, i ko sagadennin minw bɛ taga waraw cɛ ra. ⁴ Aw kana wari bla aw yɛrɛ kun, aw kana bɔrɔ ta, walama sanbaraw; aw kana mɔgɔ si fo sira ra. ⁵ Ni aw ka don lu o lu ra, aw ye o lu mɔgɔw fo fɔlɔ, ko: «Ala ye hera kɛ aw ye.» ⁶ Ni i y'a sɔrɔ ko heramɔgɔ bɛ o lu kɔnɔ, o tuma o tigi bɛna aw ta fori dugawu sɔrɔ. Ni o tɛ, aw ta fori dugawu bɛna to aw yɛrɛ kan. ⁷ Ni lu min mɔgɔw ka sɔn aw ma, aw ye to o lu le kɔnɔ. Ni o ka domunifen min di aw ma, aw ye o domu. Ni o ka minnifen min di aw ma, aw ye o min, sabu baaraden ka kan ni a ta sara ye. Aw kana aw ta jatigiya yɛlɛma. ⁸ Ni aw ka don dugu o dugu kɔnɔ, ni o ka sɔn aw ma ka na domunifen o domunifen sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu. ⁹ Banabagato minw bɛ o dugu kɔnɔ, aw ye o kɛnɛya. Aw y'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ala ta Masaya* wagati surunyara aw ra.» ¹⁰ Nka ni aw donna dugu o dugu kɔnɔ, ni o mɔgɔw ma sɔn aw ma, aw ye taga lɔ sira kan k'a fɔ o ye ko: ¹¹ «Hali aw ta dugu buguri min bɛ anw sen na, anw bɛ o gbongbon ka bɔ an sen na ka a to aw kan. Nka o bɛɛ n'a ta, aw ka kan k'a lɔn ko Ala ta Masaya* surunyara aw ra.»

¹² «Ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, Sodomu* dugumɔgɔw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka tɛmɛ o dugumɔgɔw ta kan.»

Yesu ka dugu dɔw mafiyɛnya (Matiyu 11.20-24)

¹³ Yesu ko: «Korazɛnkaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Bɛtisayidakaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu kabako minw kɛra aw fɛ yan, ni o nɔgɔn tun kɛra Tiri, walama Sidɔn†, olugu tun bɛna nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka bɔrɔfani don o yɛrɛ ra, ka sigi bugurigbɛ ra. ¹⁴ O le kosɔn, kiti lon na, Tirikaw, ani Sidɔnkaw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka tɛmɛ aw ta kan. ¹⁵ Ayiwa, Kapɛrinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bɛna bɔnya ka se fɔ sankolo ma wa? Fiyewu! A bɛna jigi le ka se fɔ jahanama kɔnɔ.»

* **10:12** 10.12 Sodomu dugumɔgɔw ta juguya kosɔn fɔlɔfɔlɔ, Ala tun ka o bɛɛ faga ni tasuma ni kiribi ye (Damina 19.24-28). † **10:13** 10.13 Tiri ni Sidɔn dugumɔgɔw tun ye siya wɛrɛ mɔgɔw ye, minw ta kewalɛw tun ka jugu kosɛbɛ.

16 Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogɔ min ka aw lamɛn, o tigi ka ne le lamɛn; ni mogɔ min banna aw ra, o tigi banna ne le ra; ni mogɔ min banna ne ra, o tigi banna ne cibaga le ra.»

Karamogodenw kɔsegira ka na

17 Ayiwa, karamogoden biwolonfla ni fla tagara, ka kɔsegi ka na, o jusu diyaninba; o ko Yesu ma ko: «Matigi, i toɔɔ baraka ra, hali jinaw bɛ siran an ja; ni an ka min fɔ, o bɛ o kɛ.» 18 Yesu ka o jaabi, ko: «Can lo, ne tun bɛ Setana bɔto yera sankolo ra ka ben i ko san bɛ manamana ka jigi cogo min na. 19 Ayiwa, ne ka se di aw ma, ko aw ye tagama saw ni bundeninw kan, ka jugu Setana ta sebagayaw bɛɛ dɔndɔn ni aw sen ye; kojugu si tena aw sɔɔ. 20 Nka o bɛɛ n'a ta, aw kana jagari ko jinaw bɛ siran aw ja ka aw kan mina; aw toɔɔ min sebera sankolo ra, aw ye jagari o le ra.»

*Yesu jagarira a ta karamogodenw kosɔn
(Matiyu 11.25-27; 13.16-17)*

21 O wagati yere ra, Nin Saninman* ka Yesu jusu fa jagari ra; a ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo tigi, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuja hakiritigiw, ani a kolɔnbagaw ma, k'a yira denmisenw na; can lo, ne Fa Ala, sabu o le diyara i ye.»

22 Yesu ko: «Ne Fa ka fɛn bɛɛ labla ne ye. Mogɔ si tɛ Dence lɔn ni Fa Ala tɛ, mogɔ si fana tɛ Fa Ala lɔn ni Dence tɛ, ani ni Dence b'a fɛ k'a yira mogɔ min na.»

23 O kɔ, a k'a ja munu a ta karamogodenw fan fɛ, k'a fɔ olugu ye o danna, ko: «Aw ja bɛ min na, ni mogɔ minw ka o ye, olugu ta pana. 24 Sabu ne b'a fɔ aw ye ko aw bɛ min yera, cira caman, ani masace caman tun b'a fɛ ka o ye, nka o m'a ye; aw bɛ min menna, o tun b'a fɛ ka o mɛn, nka o m'a mɛn.»

Samarikace mogɔɔnuman ta ko

25 Ayiwa, sariya karamogoba do tun b'a fɛ ka Yesu korɔbo; a wurira ka lo ka Yesu jininka ko: «An karamogɔ, ne ka kan ka mun le kɛ ka panamanya banbari sɔɔ?» 26 Yesu k'a jaabi ko: «Mun le sebera Ala ta sariya* ra? Ele ka a karan k'a faamu cogo di?» 27 A ka Yesu jaabi ko: «A sebera ko: <I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bɛɛ ye, ani i nin bɛɛ, ani i baraka bɛɛ, ani i ta miiriya bɛɛ, ani ka i mogɔɔɔɔɔɔɔɔ kanu i ko i yere.> » 28 Yesu k'a fɔ a ye ko: «I ka min fɔ, o pana; o sira tagama, i bɛ kisi.»

29 Nka cɛ tun b'a fɛ ka jo di a yere ma minke, a ko Yesu ma ko: «Jon le ye ne mogɔɔɔɔɔɔɔɔ ye?»

30 Yesu ka a jaabi ni talen do ye; a ko: «Cɛ do le tun bɔra Zeruzalemu, a bɛ tagara Zeriko. Benkannikebaga dow benna a kan sira ra; o ka a bororafɛnw bɛɛ bɔsi a ra, ka a bugɔ ka a mandimi, ka taga ka a lanin to saya ni panamanya cɛ. 31 A nana kɛ ko sarakalasebaga* do tun bɛ temena o sira kelen fɛ; ale nana se cɛ mandiminin lanin ma, a k'a ye, nka a temena a korɔ ka taga. 32 Alabatoso baaraden do fana nana teme o sira kelen fɛ. A nana cɛ lanin ye, nka a temena a korɔ ka taga. 33 Ayiwa, Samarika do dugutagato nana teme o sira kelen fɛ; ale ka cɛ ye minke, a hina donna a ra. 34 A gbarara a ra, ka a ta joriw flake, ka turu ni duven mun o ra ka o siri. O kɔ, a ka a ta ka a la a yere ta fali kan, ka taga ni a ye lonanjigibon do ra, ka a janto a ra. 35 Dugu gbera

minke, a ka bonsara bo k'a di bontigi ma k'a fo a ye ko: <I janto nin ce ra; ni wariko o wariko ka bo a ra ka teme nin kan, ne sekoto bena o sara.> »

³⁶ Ayiwa, Yesu ka ce jininka ko: «Ele ta miiriya ra o, nin mogo saba ra, juman le ka a yere ke ce mandiminin mogoƙogon ye?» ³⁷ Ce ka Yesu jaabi ko: «Min hinara a ra k'a ta ka taga a flake, o le ka a yere ke a mogoƙogon ye.» Yesu ko: «Taga, ele fana ye o ƙogon ke!»

Yesu tagara Mariti ni Mariyamu ta so

³⁸ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw tun be sira kan ka taga Zeruzalemu. O tagara don dugu do kono; muso do tun be o dugu kono min togo tun ye ko Mariti. Ale ka Yesu ni a ta karamogodenw lajigi a ta so. ³⁹ Mariti dogomuso do tun be yi, o togo tun ye ko Mariyamu. Mariyamu tagara sigi Matigi Yesu koro ka to ka a ta kumaw lamɛn. ⁴⁰ O y'a soro Mariti kelen pagbannin tun be baara ra bon kono. Mariti nana gbara Matigi Yesu ra k'a fo a ye ko: «Matigi, ne dogomuso ka ne kelen to baara ra tan, i te o jate wa? A fo a ye ko a ye ne demɛ.» ⁴¹ Nka Matigi ka a jaabi ko: «Mariti, Mariti, ele be hamina, ka i yere pagban ni ko caman ye. ⁴² Nka nafa be fen kelenpe le ra. Mariyamu ka fennuman yere le janawoloma; mogo si tena se ka o bosi a ra.»

11

Ala daaricogo

(Matiyu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Lon do, Yesu tun be Ala daarira yoro do ra. A banna tuma min na, a ta karamogoden do k'a fo a ye ko: «Matigi, an karan Aladaari ra i ko Yuhana ka a ta karamogodenw karan cogo min na.» ² Yesu k'a fo o ye ko: «Ni aw b'a fe ka Ala daari, aw y'a fo ko:

An Fa Ala, i togo saninman ye bonya mogo bee fe.

I ta Masaya* ye na.

³ An ta lon o lon domuni di an ma.

⁴ An ta jurumunw yafa an ma, sabu an fana be yafa an hakɛtabagaw ma.

I kana to Setana ye an nege ka an bla kojugu ra.»

⁵ Ayiwa, a ko karamogodenw ma ko: «Ni aw do wurira su cemance ra ka taga aw terice do fe ka taga a ta da gbasi k'a fo a ye ko: <Ne terice, wuri ka burukun saba di ne ma, ⁶ sabu ne terice do bora dugu do ra ka na ne fe, nka domuni foyi te ne fe k'a di a ma.> ⁷ I terice be se ka to bon kono k'a fo ko: <Ce, i kana ne tooro sa! Ne ka ne ta da sogo ka ban, ne ni ne ta denw bee lanin lo ka ban. Ne te se ka wuri ka domuni di i ma.> ⁸ O bee n'a ta, ne b'a fo aw ye ko hali ni a ma wuri ka buru di a ma o ta teriya koson, ni a k'a pagban kosebe, a bena wuri; a mako be fen o fen na, a bena o bee di a ma.

⁹ «O koson ne b'a fo aw ye ko: Aw ye daariri ke, a bena di aw ma; aw ye jinini ke, aw bena a ye; aw ye da gbasi, da bena yeɛ aw ye.

¹⁰ Sabu ni mogo o mogo ka fen daari, o tigi bena o soro; ni mogo min ka fen jini, o tigi bena o ye; ni mogo min ka da gbasi, da bena yeɛ o tigi ye. ¹¹ Face juman le be aw ce ra, ko ni a den ko a be jege fe, a be sa mina k'a di a ma? ¹² Walama ni den ko sisɛfan, a be bundenin mina k'a di a ma?

¹³ Ayiwa, aw minw ka jugu, ni aw be fennuman lon k'a di aw denw ma, aw ma la a ra ko Fa Ala min be sankolo ra ko ale be

se ka Nin Saninman* di a daaribagaw ma fɔ ka temɛ aw ta diri jɔgɔn kan wa?»

Yesu ta fanga ma bɔ Setana ra
(*Matiyu 12.22-30; Marika 3.22-27*)

¹⁴ Lon dɔ, Yesu tun bɛ jina gbɛnna ka bɔ cɛ dɔ ra; o jina tun ka o cɛ kɛ bobo ye. Jina bɔra minkɛ, bobo ka kɛ kuma ye; jama bɛɛ kabakoyara. ¹⁵ Nka mɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «Yesu bɛ jinaw gbɛnna ni jinaw kuntigiba Setana yɛrɛ ta sebgaya le ye.»

¹⁶ Dɔw fana tun b'a fɛ ka Yesu kɔrɔbɔ; o ko a ye tagamasiyɛn dɔ yira olugu ra, min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹⁷ Nka Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lon; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mɔgɔw ka taran ka jɔgɔn kɛrɛ, o masaya bɛ halaki, a bonw bɛ benben jɔgɔn kan. ¹⁸ Ayiwa, ni Setana ka a yɛrɛ jɛnjɔgɔnw kɛrɛ, a ta masaya tɛ se ka laban. Aw ko, ko ne bɛ jinaw gbɛnna jinaw kuntigiba Setana baraka le ra. ¹⁹ Ayiwa, ni ne bɛ jinaw gbɛnna jinaw kuntigiba le baraka ra, o tuma, aw yɛrɛ ta mɔgɔw, olugu bɛ o gbɛnna jɔn baraka le ra? Aw yɛrɛ ta mɔgɔw le bɛna o kuma ben aw kan. ²⁰ Nka i n'a fɔ ne bɛ jinaw gbɛnna ni Ala ta sebgaya le ye, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fɔ aw ma.

²¹ «Cɛ barakaman min bɛ a ta lu kɔrɔsi ni kɛrɛkɛminanw ye a boro, mɔgɔ si tɛ se ka maga o tigi borofɛn na dɛ! ²² Nka ni mɔgɔ wɛrɛ nana, min baraka ka bon ni ale ta ye, ni o bɛnna a kan ka se a ra, o tuma a jigi tun bɛ a ta kɛrɛkɛminan minw kan, a bɛ o bɛɛ bɔsi a ra, ka a borofɛnw mina ka o tarantaran mɔgɔw ra.

²³ «Ayiwa, ni mɔgɔ min tɛ ne fɛ, o tigi ye ne jugu le ye. Ni min tɛ ne dɛmɛna ka a lajɛn, o tigi b'a yɛrɛgera le.»

Jina min sekɔra ka na
(*Matiyu 12.43-45*)

²⁴ Yesu ko: «Ni jina ka bɔ mɔgɔ dɔ ra, o jina bɛ taga yaalayaala kongo kɔnɔ ka laganfiyayɔrɔ jini, nka a tɛ laganfiyayɔrɔ sɔrɔ; a b'a fɔ ko: «Ne bɛna sekɔ ka taga ne bɔyɔrɔkɔrɔ ra.» ²⁵ A bɛ sekɔ o tigi fɛ, ka na a sɔrɔ o tigi jusukun bɛ i ko bon min kɔnɔ flanna k'a gbɛ, ka labɛn ka na. ²⁶ O tuma a bɛ taga jina wolonfla wɛrɛ jini ka na, minw ka jugu ni ale yɛrɛ ye; o bɛɛ bɛna don o tigi ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo bɛ juguya ka temɛ a cogokɔrɔ kan. Ayiwa, bi mɔgɔjuguw ta bɛna kɛ ten le.»

Mɔgɔ minw ta jana

²⁷ Ka Yesu to kuma ra, muso dɔ tora jama ra ka a kan kɔrɔta k'a fɔ Yesu ma ko: «Muso min ka ele kɔnɔ ta fɔ ka na i woro, ka sin di i ma, o muso ta jana Ala fɛ dɛ!» ²⁸ Yesu ka muso jaabi ko: «Mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn ka sɔn k'a kɛ, olugu ta le jana Ala fɛ.»

Yunusu ta ko tagamasiyɛn
(*Matiyu 12.38-42*)

²⁹ Jama nana caya Yesu kɔrɔ; a k'a fɔ o ye ko: «Bi mɔgɔw kɛwale ka jugu. O bɛ tagamasiyɛn le jinina; nka tagamasiyɛn wɛrɛ tɛna kɛ o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyɛn tɛ. ³⁰ Sabu cira Yunusu kɛra tagamasiyɛn ye Ninivekaw fɛ cogo min na, Min kɛra Adamaden ye*, ale fana bɛna kɛ tagamasiyɛn ye bi mɔgɔw fɛ o cogo kɛlen le ra. ³¹ Kiti lon na, Seba jamana masamusu bɛna wuri ka aw bi mɔgɔw jaraki, sabu ale bɔra

fɔ dunuƚa kun dɔ ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamɛn. A bɛna aw bi mɔgɔw jaraki sabu mɔgɔ dɔ bɛ yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw tɛ o lamɛnna. ³² Kiti lon na, Ninivekaw fana bɛna wuri ka aw bi mɔgɔw jaraki, sabu cira Yunusu ka waajuri kɛ minke, o nimisara ka o jogo yɛlema. A bɛna aw bi mɔgɔw jaraki, sabu mɔgɔ dɔ bɛ yan min ka bon ni cira Yunusu ye, nka aw tɛ o lamɛnna.»

Naden ye farikolo yeelen ye
(Matiyu 5.15; 6.22-23)

³³ Ayiwa, Yesu ko: «Mɔgɔ si tɛ fitina mana ka a dogo, walama ka fiye biri a kunna. A bɛ a bla fitinablayɔrɔ le ra, janko minw bɛ don bon na, olugu ye a yeelen ye. ³⁴ Mɔgɔ naden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i naden ka ƚi, i fari yɔrɔ bɛɛ bɛ kɛ yeelen na. Nka ni i naden man ƚi, i fari yɔrɔ bɛɛ le bɛ kɛ dibi ra. ³⁵ O kosɔn, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi aw ta yeelen kana na ban ka kɛ dibi ye. ³⁶ Ni mɔgɔ fari bɛɛ kɛra yeelen na, ni dibi tɛ a yɔrɔ si ra, o tuma yɔrɔ bɛɛ bɛna kɛ yeelen ye, i n'a fɔ fitina bɛ mana ka yeelen bɔ cogo min na.»

Yesu ka Farisiw ni sariya karamɔgɔw jaraki
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)

³⁷ Yesu bannin kɔ o kumaw ra, Farisice dɔ ka a wele ko a ye taga domuni kɛ ale ta so. Yesu tagara sigi domuni na. ³⁸ Yesu tun ma a tɛgɛ ko Farisiw* ta tɛgekocogo ra ka sɔrɔ ka domuni kɛ minke, o ka Farisice kabakoya. ³⁹ O ra, Matigi Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw Farisiw, aw bɛ jifiye ni minanw kenemayɔrɔw ko k'a gbɛ, k'a sɔrɔ aw kɔnɔnɔyɔrɔ fanin lo tɔrɔri ni juguya ra. ⁴⁰ Nalomanw fle! Min ka kenemayɔrɔ dan, o kelen le ma kɔnɔnɔyɔrɔ fana dan wa? ⁴¹ Aw ye juguya bɔ aw jusukun na, ka fagantanw sɔn; o le ye saninyari sira ye.

⁴² «Nka bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Farisiw! Sabu aw bɛ aw ta nanko flaburumisenw bɛɛ kelen kelen yaga bɔ; nka min ye terenninya ye, ani Ala ta kanuya, aw bɛ o to kɔ fɛ. Aw tun ka kan ka kɔn o le ma, ka ko tɔw fana kɛ ka fara o kan.

⁴³ «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Farisiw! Sabu karansow kɔnɔ, sigiyɔrɔɔɔumanw le ka di aw ye; aw b'a fɛ mɔgɔ tɔw le ye aw fɔ jamayɔrɔw ra. ⁴⁴ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Farisiw! Sabu aw bɛ i ko kaburu dogonin. Mɔgɔ bɛna tagama a kan, i t'a lɔn ko kaburu lo.»

⁴⁵ Ayiwa, sariya karamɔgɔba dɔ ko a ma ko: «An karamɔgɔ, i ka nin kuma min fɔ tan, i bɛ anw fana le dɔgɔyara dɛ!» ⁴⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Bɔnɔ bɛna aw fana sɔrɔ, aw sariya karamɔgɔbaw kɔni! Sabu doni minw ta ka gbɛlen, aw bɛ o le la mɔgɔw kun na; k'a sɔrɔ aw yɛrɛ tɛ sɔn ka hali aw borokanden kelen maga a ra ka o demɛ dɔɔnin!

⁴⁷ «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu aw bɛ ciraw ta kaburuw lɔ, k'a sɔrɔ aw bɛmaw le ka o faga. ⁴⁸ O ra, aw kɛra aw yɛrɛ seerew ye, ko aw sɔnna aw bɛmaw ta kɛwalejuguw ma. Aw bɛmaw ka ciraw faga, aw bɛ o ta kaburuw lɔ.

⁴⁹ «O le kosɔn, Ala ni a ta hakiritigiya tun k'a fɔ ko: <Ne bɛna ciraw ci o fɛ, ani ciradenw*. O bɛna dɔw faga, ka dɔw tɔɔrɔ.> ⁵⁰ O kosɔn o ka cira o cira faga, kabini dunuƚa danwagati ra, Ala bɛna bi mɔgɔw ƚininka o bɛɛ kelen kelen fagako ra, ⁵¹ ka a damina Abila* fagari ra, ka taga a bla fɔ Jakariya ta fagari ma; o ka ale boritɔ faga sarakajenifen*»

* 11:51 11.51 Abila: Dow b'a fɔ ko Abeli.

ni Alabatoso yoro saninman* ce. Can ra, ne b'a fo aw ye, ko Ala bena bi mogow jininka o bee ra.

⁵² «Bono bena aw soro, aw sariya karamogobaw! Aw ka lonniya donda ta lakile ta. Aw yere ma don, minw fana b'a fe ka don, aw be olugu bari ka don.»

⁵³ Ayiwa, o kumaw bee ko, Yesu bora o yoro ra ka taga. Sariya karamogow, ani Farisiw ka jininkari gban a ra, ka a darabo cogo bee ra janko a ye kuma. ⁵⁴ O tun b'a fe ka a to a ye kuma benbari do fo, janko olugu ye a minasababu soro.

12

Farisiw ta flankafuya (Matiyu 10.26-27)

¹ Ayiwa, o wagati ra, mogo caman nana lajen Yesu koro. O cayakojugu fe fo o tun be yelenyelen jagon sen kan. O tun be mogo waga dama dama bo. Yesu k'a damina ka a ta karamogodenw karan folo, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi Farisiw* ta burufunufen na: o ye flankafuya le ye. ² Sabu fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi, ni min tena lon. ³ O koson, ni aw ka fen o fen dogo k'a fo mogow ye su fe, dibi ra, o bena men tere fe kene kan; ni aw ka fen o fen nunununu mogo do toro koro bon konon aw kelen na, do bena peren ka o fo kene ma bon san fe.»

Mogo ka kan ka siran Ala ja (Matiyu 10.28-31)

⁴ Yesu ko: «Ne teriw, ne b'a fo aw ye ko mogo minw be mogo faga ka farikolo doron halaki, aw kana siran olugu ja. ⁵ Aw ka kan ka siran min ja, o fle: Ala min be se ka saya lase aw ma, o ko fe ka aw firi jahanama konon fana, can ra, ne b'a fo aw ye ko aw ka kan ka siran ale le ja.

⁶ «Yala aw te kononin looru fiyeere tama fla doron wa? K'a soro Ala hakiri be o bee kelen kelen na. ⁷ Aw koni, hali aw kunsigiw bee jateda lonnin lo Ala fe. O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa be aw ra ka teme hali kononin caman kan!»

Ka son walama ka ban Yesu ra (Matiyu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni mogo o mogo ka son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, Min kera Adamaden ye*, o fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi ye ale ta ye. ⁹ Nka ni mogow min ma son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, ne fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi te ne ta mogow ye.

¹⁰ «Ayiwa, Min kera Adamaden ye, ni mogow o mogow ka kumajugu fo o ma, o tigi bena o jurumun yafa soro; nka ni mogow min ka Nin Saninman* togo cen, o jurumun te yafa o tigi ma fiyewu.

¹¹ «Ni o ka aw mina ko o be taga kiti tige aw kan karansow* konon, ani jamana jamogow fe, ani kititigebagaw fe, aw bena kuma minw fo o yoro ra ka jo soro, ka bosi, aw kana hami o ra. ¹² Sabu aw ka kan ka kuma minw fo, o wagati yere ra Nin Saninman yere le bena o kumaw yira aw ra.»

Nafrotigi hakirintan ta ko

¹³ Cε dɔ tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, a fɔ ne kɔrɔcɛ ye ko an face ka cɛn min to an ye, ko a ye o taran ka ne ninyɔrɔ di ne ma.» ¹⁴ Yesu ka o cɛ jaabi ko: «Cε, jɔn le ka ne sigi ka ne kɛ aw ta kopaw kititigebaga ye, walama ka kɛ aw ta cɛn taranbaga ye?» ¹⁵ O kɔ, Yesu ko jama ma ko: «Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, aw ye aw yɛrɛ mina naforo kanuɔgonya ma, sabu hali ni mɔgɔ ta naforo ka caya cogo o cogo, o tɛ se k'a to i ye panamanya sɔrɔ dɛ!»

¹⁶ Yesu ka o kuma jayira o ra ni talen dɔ ye. A ko: «Cε naforotigi dɔ ta sɛnɛfɛnw tun jana a fɛ kɔsɛbɛ, ¹⁷ fɔ a ka kɛ a jate mina ye a yɛrɛ kɔnɔ ko: <Ne bɛna mun le kɛ sa? Simanmarayɔrɔ tɛ ne fɛ!> ¹⁸ A miirira, ka na a fɔ ko: <Ne bɛna ne ta bondow ci, ka belebelebaba dɔw lɔ, ka ne ta simanw ni ne ta borofɛnw bɛɛ mara o kɔnɔ. ¹⁹ O tuma ne bɛna a fɔ ne yɛrɛ kɔnɔ ko: Aa, cɛ, i yɛrɛ jasuma sisan, fɛn caman maranin bɛ i ye fɔ san caman; o ra, domuni kɛ ka fa, ka min ka fa, ka i yɛrɛ janagbɛ.> ²⁰ Nka Ala ko a ma ko: <Naloman! Bi su nin na yɛrɛ, i nin bɛna mina i ra. I ka fɛn minw lajɛn i yɛrɛ ye, o bɛna kɛ jɔn ta le ye sa?> » ²¹ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ min bɛ naforo lajɛn a yɛrɛ ye dunuɔra ra, k'a sɔrɔ foyi t'a fɛ Ala tan fan fɛ, o tigi ta bɛ ten le.»

Dunuɔrafɛnw ta hami
(Matiyu 6.25-34)

²² Ayiwa, o kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko aw kana hami aw baroko ra, ko aw bɛna mun domu, aw bɛna mun min; walama aw farikolo ko ra, ko aw bɛna fiyɛrɛbɔ sɔrɔ cogo di. ²³ Sabu si nafa ka bon ka tɛmɛ domuni kan, farikolo fana nafa ka bon ka tɛmɛ fiyɛrɛbɔ kan.

²⁴ «Ayiwa, aw ye kankanw fɛ kɛ! O kɔnɔw tɛ sɛnɛ kɛ, o tɛ siman tige, bondo tɛ o fɛ, simanmarayɔrɔ tɛ o fɛ fana; nka Ala bɛ o baro. K'a sɔrɔ aw ka fisa ni o kɔnɔw ye pewu! ²⁵ Aw ra jɔntigi le bɛ se ka hali dɔɔnin fara a si kan hami fɛ? ²⁶ Ni aw tɛ se ka hali o fɛn fitini jɔgɔnna kɛ, o tuma mun na aw bɛ hami ko tɔw ra? ²⁷ Aw ye binfiyɛrenw wuricogo fɛ; o tɛ baara kɛ, o tɛ jɛsɛ dan k'a kɛ fani ye. Nka ne b'a fɔ aw ye ko hali masacɛ Sulemani ni a ta bonya bɛɛ, a ma fani si don min cɛpa ka o binfiyɛren kɛn cɛpa bɔ. ²⁸ Ayiwa, bin min bɛ kongo kɔnɔ bi, k'a sɔrɔ sini tasuma bɛna a jɛni, ni Ala bɛ o cɛpa tan, yala a tɛna aw fiyɛrɛbɔ ka tɛmɛ o kan wa? Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ!

²⁹ «Ayiwa, aw kana hami tuma bɛɛ ka aw hakiri jagami ko aw bɛna mun domu, walama aw bɛna mun min. ³⁰ Sabu Alalɔnbariw bɛ bori o fɛnw bɛɛ le kɔ. Nka aw Fa Ala k'a lɔn ko aw mako o fɛnw na. ³¹ Aw ye jija ka ale ta Masaya* le jini. Ni o kɛra, Ala bɛna o fɛn tɔw di aw ma, ka fara o kan.»

Naforo min tɛ ban
(Matiyu 6.19-21)

³² Yesu ko: «Aw kana siran, ne ta sagakurunin; sabu aw ko diyara aw Fa Ala ye, o le kosɔn, a ka aw don a ta Masaya* ra. ³³ Aw ye aw borofɛnw fiyɛrɛrɛ ka mɔgɔ tɔw sɔn ni o wari ye. Aw ye naforomarayɔrɔ kɛ aw yɛrɛ ja sankolo ra, naforomarayɔrɔ min tɛ se ka cɛn; ka naforo mara aw yɛrɛ ye sankolo ra, naforo min tɛ se ka ban, sonw tɛna a sɔrɔ ka a sonya, tumu fana tɛna don a ra yi. ³⁴ Sabu i ta naforo bɛ yɔrɔ min na, i jusukun ta miiriya fana bɛ o yɔrɔ le kan.»

Ka laben ka Yesu makɔnɔ

³⁵ Yesu ko a lamɛnbagaw ma ko: «Aw ye aw yere ɛsiri ka laben baara kama, ka aw ta fitina mana ka bla. ³⁶ Aw ye ke i ko baaraden minw be o matigice makonona so kɔnɔ, janko ni a nana ka bɔ kɔɔɔya ra ka na da gbasi dɔɔɔn, o ye da yeɛ a ye. ³⁷ Ayiwa, ni matigice nana ka na baaraden minw sɔɔɔ jana, ni o ma sunɔɔɔ fiyewu, o baaradenw ta bɛna diya. Sabu, can ra, ne b'a fɔ aw ye, matigice yere bɛna a yere ɛsiri ka o baaradenw wele ka na domuni sigi o kɔɔɔ. ³⁸ O koson ni matigice nana su dugutarama fe le o, walama ni a nana dondokasituma le ra o, ni a kɔni nana baaraden minw sɔɔɔ jana, o baaradenw ta bɛna diya.

³⁹ «Aw yere k'a lon ko ni bontigi tun be sonce nawagati lon, a tun tena la ka sunɔɔɔ k'a to sonce ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁰ O ra, aw fana ye laben, sabu aw te miiri wagati min na, Min kera Adamaden ye*, ale bɛna na o wagati le ra.»

*Baaradenɔuman ni baaradenjugu
(Matiyu 24.45-51)*

⁴¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ minkɛ, Piyeri ka a jininka ko: «Matigi, i be nin talen fɔra an dɔɔɔn le ye wa, walama, i be a fɔra mɔɔɔw bɛɛ le ye?» ⁴² Matigi Yesu ko: «Jɔn le bɛna ke o baaraden terennin hakiriman ye sa, min matigice bɛna a sigi a ta baarakebagaw kunna, janko a ye o ta siman ninyɔɔɔ di o ma a wagati ra? ⁴³ Ayiwa, o baaraden min matigice bɛna a sɔɔɔ ko a be o baaraden kera, o baaraden ta bɛna ja. ⁴⁴ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko a matigice bɛna a sigi a borofenw bɛɛ kunna.

⁴⁵ «Nka ni o baaraden k'a miiri k'a fɔ ko: «Ne matigice bɛna mɛɛn ka sɔɔɔ ka na,» ni a ka ke a baaradenɔɔɔɔn ɛmanw ni a musomanw bugɔ ye, ka to ka domuni ke ka fa, ka dɔɔɔ min ka a yere janamini, ⁴⁶ ayiwa, o baaradenjugu te miiri lon min na, ani a te wagati min lon, a matigice bɛna na ka na bara a ra o wagati le ra. A bɛna a bugɔ kɔsebe, ka a bla ni Alapasiranbariw ye.

⁴⁷ «Ni baaraden min ka a matigice diyanyako lon ɔɔ, nka a ma son ka foyi laben k'a matigice diyanyako ke, o baaraden bɛna bugɔri caman mina dɛ! ⁴⁸ Nka ni baaraden min ma a matigice diyanyako lon, ni a ka firi ka kewalejugu dɔ ke min ka kan ni bugɔri ye, o baaraden bɛna bugɔri dɔɔɔnin dɔɔɔn le mina. Sabu caman dira ele mɔɔɔ min ma, caman bɛna jini ele le fe; caman karifara ele mɔɔɔ min ma, caman bɛna jini ele le fe fana.»

*Mɔɔɔw bɛna taran Yesu tɔɔɔ koson
(Matiyu 10.34-36)*

⁴⁹ O kɔ, Yesu ko mɔɔɔw ma ko: «Ne nana tasuma le ke dugukolo kan. Ne tun b'a fe a ye sɔɔɔ ko a manana ka ban. ⁵⁰ Nka tɔɔɔɔba dɔ ka kan ka ne sɔɔɔ fɔɔ. O le be ke i ko ne ta batizeri*. Ne jusu pagaminin lo fɔ ka taga o kelon se. ⁵¹ Aw b'a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan wa? Ne ma na ni hera ye dugukolo kan dɛ! Ne nana benbariya le bla mɔɔɔw ɛɛ ra.

⁵² «Sabu ka bɔ bi ra, mɔɔɔ looru bɛna ke lu kelen kɔnɔ, nka o bɛna taran: saba bɛna ke fla kama, fla bɛna ke saba kama. ⁵³ Face bɛna ke a dence kama, dence fana bɛna ke a face kama; bamuso bɛna ke a

denmuso kama, denmuso fana be ke a bamuso kama; bamuso bena ke a dence muso kama, muso fana bena ke a buranmuso kama.»

Mogow ka kan ka nin wagati ta ko faamu
(Matiyu 16.2-3)

⁵⁴ Yesu tun b'a fora jama ye fana ko: «Ni aw ka san finnin ye tereben* na doron, aw b'a fo ko sanji le bena ben. A fana bena ke ten tigitigi. ⁵⁵ Ni aw ka fono wurito ye ka bo kongokolon fan fe doron, aw b'a fo ko fundenin bena ke. A fana be ke ten. ⁵⁶ Aw flankafuw! O tagamasiyen minw be kera sankolo ni dugukolo kan, aw be se ka olugu faranfasi ka o lon. Mun koson ko minw be kera sisan wagatiw ra, aw te o faamuna?

Ka cogo jini ka ben ni i jarakibaga ye
(Matiyu 5.25-26)

⁵⁷ «Mun na ko minw terenna, aw te o jate mina aw yere ma ka o ke? ⁵⁸ «Ayiwa, ni ko be i ni mogow do ce, ni o tigi b'a fe ka taga ni o ko ye fagamaw fe, i ka kan ka cogoya jini ka o ko janabo ka aw to sira ra le. Ni o te, ni a tagara i don kititigebagaw boro, kititigebagaw be i di kasobon korosibaga ma, ale be i bla kaso ra. ⁵⁹ Ni i koni donna o yoro ra, ne b'a fo i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bee sara ka ban pewu, i te bo kaso ra fiyewu.»

13

Mogow nimisabariw bena halaki

¹ O wagati ra, Pilati ka Galileka dow faga ka o to sarakabo ra, fo ka o yere jori ni o ta sarakaw jori pagami dogon na. Ayiwa, mogow dow nana o kow lakari Yesu ye. ² Yesu ka o jaabi ko: «O Galileka minw fagara, aw b'a miiri ko olugu ta jurumun tun ka ca ka teme Galileka tow bee ta kan, ko o le koson o fagara ten wa? ³ O te de! Ne be o fo aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumunw na, aw bee bena halaki o cogo le ra.

⁴ «Silowe sankasojan benna mogow tan ni seegi minw kan Zeruzalemu ka o faga, aw b'a miiri ko o mogow tan ni seegi ta kewalew le tun ka jugu ka teme Zeruzalemu dugumogow tow ta kan wa? ⁵ O te de! Ne be o fo aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumun na, aw bee bena halaki o cogo ra.»

Yiri denbari ta ko

⁶ Ayiwa, Yesu ka talen do fo, ko: «Torosun do tun be ce do ta rezenforo ra. Lon do, o ce tagara toromow jini o torosun na, nka a ma do sorow. ⁷ A ko a ta baaraden ma ko: «A fle, a san saba le be nin ye, ne be to ka na toromow jini torosun nin na, ne te foyi sorow a ra. A tige ka bo yi! Mun koson a be ne ta foro ra yan, ka yoro cen gbansan?» ⁸ Baaraden ko: «Matigi, a to yi jinan san kelen na; ne bena a jukoroyoro wogobi k'a lamini, ka nogow ke a korow ka fle! ⁹ San were ni a denna, o lo; ni a fana ma den, o tuma i b'a to an y'a tige ka bo yi.» »

Yesu ka muso do keneya Nenekirilon na

¹⁰ Lon do, Yesu tun be mogow karanna karanso do konow Nenekirilon* na. ¹¹ O y'a sorow muso do tun be yi, jina do tun ka bana bla ale ra kabini san tan ni seegi, k'a ko kuru; a tun te se ka lo ka teren fiyewu. ¹² Yesu

* 12:54 12.54 Yahudiya ta jamana ra, san be fin tereben le fe, kogoji fan na.

ka o muso ye minke, a ka a wele, k'a fo a ye ko: «Muso, i keneyara ka bo i ta bana ra!» ¹³ A ka a boro la muso kan. O yorɔnin bee muso lora ka teren; a ka ke Ala tando ye.

¹⁴ Nka karanso kuntigi k'a ye ko Yesu ka muso keneya Nenekirilon na minke, a dimina o ra; a k'a fo jama ye ko: «Baara be ke tere woɔɔ le ra logokun konɔ. Aw ye na keneyari jini o lonw na; aw kana na Nenekirilon na.» ¹⁵ Matigi Yesu k'a jaabi ko: «Aw flankafuw! Aw bee kelen kelen te aw ta misiw, walama aw ta faliiw foni ka bo were konɔ Nenekirilon na, ka taga o lamin wa?» ¹⁶ O tuma nin muso min ye Ibrahima duruja do ye, ni Setana ka a mina ka a toɔɔ kabini san tan ni seegi, yala ne tun man kan ka o keneya Nenekirilon na wa?»

¹⁷ Yesu ka o fo minke, a juguw bee maroyara. Nka jama to bee tun be jagarira a ta kojuman keninw koson.

*Ala ta Masaya be damina fitini le
(Matiyu 13.31-33; Marika 4.30-32)*

¹⁸ Yesu k'a fo tuun ko: «Ala ta Masaya* bora mun le fe? Ne be se k'a suma ni mun ye?» ¹⁹ A be i ko mutaridi kise. Ce do k'a ta ka taga a dan a ta nanko ra. A nana wuri, ka ke yiri ye, fo konow be o ta jagaw la o yiriborow ce ra.»

²⁰ Yesu k'a fo tuun ko: «Ne be se ka Ala ta Masaya suma ni mun le ye?» ²¹ A be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen doonin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

*Donda fitini
(Matiyu 7.13-14,21-23)*

²² O ko, Yesu tagato Zeruzalemu, a tun be teme dugubaw ni dugumisen minw na, a tun be mogow karan olugu bee ra ka taga.

²³ Mogo do ka Yesu jininka ko: «Matigi, yala mogo minw bena kisi, o tena caya de?» Yesu ka o jaabi, a ko: ²⁴ «Aw ye jija ka don da fitini fe, sabu ne b'a fo aw ye ko mogo caman bena donyoro jini, nka o tena a soro. ²⁵ Ni lutigi nana wuri ka da sogo ka aw to kene ma, o tuma aw bena ke da gbasigbasi ye, ko: <Matigi, da yele an ye!> O tuma a bena aw jaabi ko: <Ne ma aw boyoro lon.> ²⁶ O tuma aw bena a fo ko: <Matigi, anw ka domuni ke, ka min ni i ye, i ka an karan an ta dugu siradaw ra!> ²⁷ Matigi bena a fo aw ye ko: <Ne ko ne ma aw boyoro lon. Aw ye bo ne koro, aw kojugukebagaw!>

²⁸ «Kasi ni pinjimi le bena ke o yoro ra, wagati min na aw nana Ibrahima ni Isiyaka ni Yakuba ni ciraw bee ye Ala ta Masaya* ra, k'a soro o ka aw firi kene ma. ²⁹ Mogo dow bena bo tereboyanfan na, ani terebenyanfan na, ka bo sahiliyanfan na ni woroduguyanfan na, ka na sigi Ala ta Masaya ra ka domuni ke.

³⁰ «O ra, kofemogo dow bena ke jafemogow ye, jafemogo dow fana bena ke kofemogow ye.»

*Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(Matiyu 23.37-39)*

³¹ O wagati yere ra, Farisi* dow nana a fo Yesu ye ko a ye bo o yoro ra ka taga yoro were ra, ko sabu masace Herodi* b'a fe ka a faga. ³² Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo ale Herodi kongowuru ye, ko ne ko: <Ne be jinaw gben ka bo mogow ra, ka banabagatow keneya bi ni sini; a tere sabanan ne ta baara bena laban.> ³³ Nka jagboya lo ne ye bi ke

tagama ra, ani sini, ani sinikenε; sabu cira man kan ka faga yoro were ni Zeruzalemu te.

³⁴ «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min be ciraw faga, ani Ala be mogo minw ci i fe, i be olugu bon ni kabakuru ye ka o faga. Sijaga caman, ne tun b'a fe ka i ta denw lajen, i ko sisεba be a denw lajen a kaman korō cogo min na, nka aw ma sōn o ma. ³⁵ Sisan a fle, Ala bena aw ta so lakolon to. Ne b'a fo aw ye ko aw na tena la ne kan tuun, fo lon min na aw bena a fo ko: <Min be nana Matigi Ala tōgo ra, dugawu ye ke o ye.> »

14

Yesu ka ce do keneya Nenekirilon na

¹ Nenekirilon* do ra, Yesu tun welera domuni na Farisiw* ta pamogo do ta so konō. Mogo minw tun be yi, olugu tun be Yesu korosira. ² O y'a sorō ce do tun be yi fana, bana do tun ka o fari funufunu. ³ Yesu ka kuma lase sariya karamogobaw ni Farisiw ma ko: «Ka mogo keneya Nenekirilon na, o bennin lo wa, walama o bennin te, ka kapa ni an ta sariya* ye?» ⁴ O ma sōn ka a jaabi. Ayiwa, Yesu ka a boro la ce kan ka a keneya, ka a bla ka taga. ⁵ O ko, a ko o ma ko: «Jon le be aw ra ko ni a dence, walama ni a ta misi benna kolon konō Nenekirilon na, a te teliya k'a labo o yoronin bee ra?» ⁶ O ma se ka Yesu jaabi o kumaw ra.

Mogo ka kan k'a yere majigi

⁷ Ayiwa, Yesu nana a ye ko mogo minw nana domunikeyoro ra, olugu dow be sigiyorōnumanw le wolomara o yere ye. A k'a fo o ye ko: ⁸ «Ni mogo do ka i wele korōya do ra, ni i sera yi, i kana taga sigiyorōw bee ra pumanman ta. Ni o te, ni a kera ko mogo were welera o panagbe ra min ka bon ni ele ye, ⁹ min ka aw fla bee wele, ni o nana fo ele ma ko: <Ce, wuri ka sigiyoro di mogo tisina ma.> O tuma ele ni maroya le bena wuri ka taga sigi fo ko fe. ¹⁰ O koson ni i welera o yoro jōgon na, taga sigi fo ko fe. Ni o kera, ni jatigice yere nana a ye ko i man kan ni o sigiyoro ye, ni a k'a fo i ye ko: <Ne terice, wuri ka na na fe,> o tuma bonya le bena la ele kan o wagati ra mogo taw bee na na. ¹¹ Sabu mogo o mogo be a yere korota, Ala be o tigi majigi, nka mogo o mogo be a yere majigi, Ala be o tigi korota.»

Lanabaga ye an janto fagantanw na

¹² Ce min tun ka Yesu wele domuni na, Yesu ko o ce ma ko: «Ni i be mōgow wele domuni na, tere fe walama su fe, i kana a to a ye ke i teriw, ani i balemaw, ani i ta somogow, ani i sigijogon waritigiw ye; sabu olugu fana bena a jōgon ke i ye, ka i ta kopuman juru sara ka bo yi. ¹³ Nka ni i ka janagbe do laben, i ka kan ka fagantanw, ani senkelenw, ani nabaraw, ani fiyentow le wele. ¹⁴ Ni o kera, i bena dugawu sorō, sabu olugu tena se ka a juru sara i ye. I bena o baraji sorō mogo terenninw suw kunulon na.»

Domuniba ta talen (Matiyu 22.1-10)

¹⁵ Minw tun siginin be ni Yesu ye domuni na, olugu ka Yesu ta kuma men minke, o ra kelen ko Yesu ma ko: «Minw bena domuni ke Ala ta Masaya* ra, olugu ta bena diya de!» ¹⁶ Yesu k'a fo a ye ko: «Lon do, ce do tun ka domuniba do laben, ka mogo caman wele. ¹⁷ Domuni wagati

nana se minke, a ka a ta baaraden ci ko a ye taga a fo mɔgow ye ko: <Aw ye na, fen bee labenna ka ban.> ¹⁸ Nka o mɔgow bee ko, ko ce ye yafa olugu ma. Mɔgo folo ko: <Ne ka foro do san, ne ka kan ka taga o fle; sabari ka yafa ne ma.> ¹⁹ Do were ko: <Ne ka senekemisi tan san, ne ka kan ka taga sene ke ni olugu ye k'a fle; sabari ka yafa ne ma.> ²⁰ Do were ko: <Ne ka muso do furu siri sisan; o koson ne tena se ka taga.>

²¹ «Baaraden nana o kumaw fo a matigice ye. A matigice dimina; a ko baaraden ma ko: <Bo jona jona ka taga barokeyorow ra, ani siradaw ra, ka taga fagantanw, ani senkelenw, ani fiyentow, ani nabaraw wele ka na.> ²² O kera minke, baaraden ko a matigice ma ko: <Ne matigice, i ka min fo, ne ka o ke, nka hali bi bon ma fa.> ²³ A matigice ko a ma ko: <Bo ka taga kongokonoyorow ra, ani kongokonsiraw ra, ka taga mɔgow jagboya ka na don, janko ne ta bon ye fa. ²⁴ Sabu ne b'a fo aw ye ko mɔgo folo minw welera, olugu si tena ne ta domuni do nene.> »

*Yesu ta karamogodenya cogo
(Matiyu 10.37-38)*

²⁵ Ayiwa, jama caman tun be tagamana ni Yesu ye. A ka a na munu k'a fo o ye ko: ²⁶ «Ni mɔgo min ko a be na ne fe, ni o tigi ma ne kanu ka teme a face kan, walama a bamuso, walama a muso, walama a denw, walama a dogow ni a korow, ni a ma ne kanu ka teme hali a yere nin kan, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye. ²⁷ Ni mɔgo min ma a ta gbengbenyiri ta* ka tugu ne ko, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye.

²⁸ «Jon le be aw ra, ko ni a b'a fe ka sankaso lo, a tena sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a bena se k'a lo k'a ban? ²⁹ Ni o te, ni a ka bon jubo, ka na dese, a ma se k'a laban, mɔgow bena a ye, ka to ka yereko a ma, ³⁰ ko: <E, ce nin ka bon damina ka na dese a ra k'a to yi!»

³¹ «Masace juman le fana be son ka wuri ko a be taga kere ke ni masace were ye, ni a ma sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a kera ko ale ni a ta ce waga tan be se ka a masace jagon ni a ta ce waga mugan kere. ³² Ni a k'a ye ko a tena se, k'a masacejagon to yorjan belen, a be mɔgow ci ka taga kuma ni a ye k'a fo a ye ko o ye kere ban. ³³ O cogo ra, ni mɔgo min ma jen a borofenw bee ko, o tigi te ne ta karamogodenya ja.»

(Matiyu 5.13; Marika 9.50)

³⁴ Yesu ko: «Kogo ye fennuman ye. Nka ni kogo timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? ³⁵ O tuma a te foyi na dugukolo ye, a fana te se ka ke nogo ye foro konon. A be firi kene ma le.

«Ayiwa, min b'a fe ka faamuri ke, o tigi ye jija ka lamenni ke.»

15

*Saga tununin ta ko
(Matiyu 18.12-14)*

¹ Ayiwa, ninsaraminabagaw, ani mɔgo kewalejugu werew bee tun be gbarara Yesu ra ka a lamen. ² Farisiw* ni sariya karamogow* ka Yesu korofa, k'a fo ko: «A fle, ce nin be son jurumunkebagaw ye na

* **14:27** 14.27 Ka gbengbenyiri ta, o koro ye ka son toro bee ma, ka son hali saya yere ma.

sigi a koro, fo a be domuni ke ni o ye!» ³ Yesu ka talen do la o ye, ko: ⁴ «Jon le be aw ra, ni saga keme b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena a to bikononton ni kononton to kongo kono ka taga saga tununin yorojini fo k'a ye? ⁵ Ni a k'a ye, a jusu diyaninba be a la a kan na. ⁶ Ni a sera so kono, a be a teriw ni a sigijogonw wele k'a fo o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta saga min tun tununa, ne ka o ye.> »

⁷ Yesu ko: «O cogo ra fana, ne b'a fo aw ye ko ni jurumunto kelenpe ka nimisa a ta jurumunw na, jagari min be ke sankolo ra ale kelen koson, o jogon te ke hali mogon terennin bikononton ni kononton koson, nimisako te olugu minw ta ra.»

Warigbe tununin ta ko

⁸ Yesu ko: «Muso juman le be yi fana ko ni warigbe tan b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena fitina mana, ka bon flan, ka a jini ni timinadiya ye fo ka taga a ye? ⁹ Ni a k'a ye, a be a teriw ni a sigijogonw wele k'a fo o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta warigbe min tun tununa, ne ka o ye.> » ¹⁰ Yesu ko: «O cogo ra, ne b'a fo aw ye ko ni jurumunto kelenpe ka nimisa a ta jurumun na, Ala ta melekew be jagari o ra.»

Cekoroba ni a dence fla ta ko

¹¹ Yesu k'a fo tuun ko: «Dence fla tun be ce do fe. ¹² Lon do, dogoceman ko a face ma ko: <Baba, i ka naforo min bla ne togo ra ko a bena ke ne ta ye, o di ne ma sisan.> Faceman k'a ta naforo taran o ce.

¹³ «Tere dama temenin ko, dogoceman ka a ta cen bee fiyeere, ka taga ni o wari ye fo jamanajan do ra; a tagara to kokunntanw na k'a ta naforo bee cen o yoro ra.

¹⁴ «Ayiwa, a nana a ta wari bee ban tuma min na, kongoba do benna o jamana kan; fen bee nana dese a fe. ¹⁵ A ma na ja, a tagara o jamana mogon do fe; ale k'a bla ka taga kongo ra ka taga to a ta lew koro. ¹⁶ Kongo koson, hali ni a tun ka o lew ta domuni do soro, a tun be son ka o ke a ta baro ye, nka mogon si ma a son o do ra fana.

¹⁷ «Ayiwa, lon do a nana miiri, ka hakiri soro. A ko: <Baarden caman le be ne face ta so, o be domuni ke ka fa fo ka a to to; k'a soro ne be yan, kongon bena ne halaki.> ¹⁸ A ko: <Ne bena wuri ka taga ne face fe, ka taga a fo a ye ko: Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. ¹⁹ Ne man kan ka wele tuun ko i dence. Ne mina i n'a fo i ta baarden do.>

²⁰ «A wurira o le ra ka taga a face fe. K'a to fo yorojan, a face k'a ye; a hina donna a ra. A borira ka taga a kunben, ka a boro mini a kan na ni kanuya ye. ²¹ A ko a face ma ko: <Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. Ne man kan ka wele tuun ko i dence.> ²² A face k'a fo a ta jonw ye ko: <Aw ye na joona ni deregew bee ra pumanman ye ka na o don a ra, ka bororanegge don a boro ra, ka sanbara don a sen na fana. ²³ Aw ye na ni misiden toronin do ye, ka na o faga. An ye domuni ke ka jagari; ²⁴ sabu ne dence min ye nin ye, ale tun sara le, nka sisan a panamanyara tuun; a tun tununa, nka bi a yera.> O bee ka ke jagari ye sa.

²⁵ «O y'a soro koroceman tun be kongo ra. Ale nana ka na surunya lu ra minke, a ka donkanw, ani donkirilakanw men. ²⁶ A ka baarden do wele ka o pininka ko mun le kera yi. ²⁷ Ale ko a ma ko: <I balemace

le nana. I face ka misiden tɔrɔnin faga a ye ko sabu a dence keneman nana.»

²⁸ «Ƙɔrɔɗeman dimina, ko a tɛ don lu ƙɔnɔ. A face bɔra ka na a daari ko a ye na. ²⁹ A ko a face ma ko: «Ƙabini san caman ne bɛ baara ƙɛ i ye; ne ma i kan bla ka ye fiyewu. Nka lon si i ma hali badennin kelen di ne ma janko ne ye ne yɛrɛ janagbɛ ni ne teriw ye! ³⁰ Sisan, i dence min tagara i ta wari cen jatɔmusow ra, ale nana minke, i sonna ka misiden tɔrɔnin faga ale ye.»

³¹ «A face ko a ma ko: «Ne dence, ele bɛ ni ne ye yan tuma bɛɛ o. Fɛn o fɛn ye ne ta ye, o ye ele ta le ye. ³² A ƙɔni tun ka kan an ye jagari ka ninsɔndiya, sabu i balemace tun sara, nka sisan a janaman lo, a tun tununa, nka bi a yera.» »

16

Naforo kunnasigibaga nanbarato

¹ Yesu k'a fɔ a ta karamɔɗɔdenw ye ko: «Naforotigi dɔ tun ka cɛ dɔ ta ka a ƙɛ a ta naforo kunnasigibaga ye. Naforotigi nana a men ye ko o cɛ bɛ ale ta naforo cɛnna. ² A k'a wele ka na a fɔ a ye ko: «Ne k'a men ko i bɛ ne ta naforo cɛnna; mun kosɔn i bɛ o ƙɛra? Ayiwa, i ka ne ta naforo ƙɛ fɛn o fɛn ye, o bɛɛ jate yira ne ra; sabu i tɛna ne ta naforo mara tuun.»

³ «Naforo kunnasigibaga k'a miiri a yɛrɛ ƙɔnɔ, ko: «Ne matigice ko a bɛ ne gbɛn ka bɔ a ta naforo kunna. O tuma ne bɛna a ƙɛ di? Fanga tɛ ne ra ka sɛnɛ ƙɛ; ka daariri ƙɛ, o fana maroya bɛ ne ra. ⁴ Ayiwa, ne bɛna min ƙɛ, ne ka o lon. Ni ne ka o ƙɛ, ni o nana ne gbɛn ka bɔ baara ra, mɔɗɔ dɔw bɛna ne ladon o ta sow ƙɔnɔ.»

⁵ «Ayiwa, cɛ wurira o le ra ka a matigice ta jurunantigiw bɛɛ wele kelen kelen ka na. A ka fɔlɔ jininka ko: «Ne matigice ta jori juru le bɛ i ra?» ⁶ O ko a ma ko: «Turu gbongbon ja kɛmɛ.» A k'a fɔ a ye ko: «I ta sɛbɛ ta jona jona, i ye sigi k'a sɛbɛ ko ja bilooru.» ⁷ A ko dɔ wɛrɛ ma ko: «Ne matigice ta jori juru le bɛ ele ra?» Ale ko: «Simankisɛ bɔrɔ kɛmɛ.» A ko a ma ko: «I ta sɛbɛ ta, k'a sɛbɛ ko bɔrɔ biseegi.»

⁸ «Ayiwa, naforotigi nana o kow men minke, a ka naforo kunnasigibaga nanbarato tando, sabu a ceguyara. Sabu dunuɗamɔɗow bɛ jɔɗɔn minacogo lon ka tɛmɛ Ala ta mɔɗow yɛrɛ kan, minw bɛ yeelen na.»

⁹ Yesu ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka dunuɗa ta naforojugu ta ka mɔɗow dɛmɛ, ka teriw jini ni o ye, lon min na ni aw ta dunuɗalatige nana ban, o bɛna ƙɛ sababu ye k'a to aw ye baraji sɔrɔ Ala fɛ arijana ra.»

¹⁰ «Ni mɔɗɔ min ƙɛra lanamɔɗɔ ye fɛn fitiniw na, o tigi bɛ ƙɛ lanamɔɗɔ ye fɛnbaw fana ra; ni mɔɗɔ min ƙɛra mɔɗɔ terenbari ye fɛn fitiniw na, o tigi bɛ ƙɛ mɔɗɔ terenbari le ye fɛnbaw fana ra. ¹¹ O ra ni aw ma ƙɛ lanamɔɗow ye dunuɗa ta naforojugu ko ra, jɔn le bɛna la aw ra ka naforo janaman karifa aw ma? ¹² Ni aw ma ƙɛ lanamɔɗow ye walifɛnw ta ko ra, jɔn le bɛna aw yɛrɛ ta di aw ma? ¹³ Baaraden si tɛ se ka baara ƙɛ kuntigi fla ye; sabu a bɛna kelen ƙɔninya ka tɔ kelen kanu, walama a bɛ nɔrɔ kelen na, ka tɔ kelen mafiyɛnya. Aw tɛ se ka ƙɛ Ala ta jɔnw ye, ka ƙɛ wari fana ta jɔnw ye.»

¹⁴ Ayiwa, Farisiw* ka o kumaw men minke, o ka ƙɛ Yesu lɔɗɔbɔ ye ka yɛrɛko a ma, sabu naforo tun ka di olugu ye haali. ¹⁵ Yesu ko o

ma ko: «Aw be aw yere ke mogo terreninw ye mogow ja na, nka Ala ka aw jusukun lon, sabu adamadenw be min jate, k'a bonya, Ala be o koninya le.»

Ala ta sariya te yelɛma

(Matiyu 11.11-13; 5.31-32; Marika 10.11-12)

¹⁶ Yesu ko: «Ayiwa, cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw ta kumaw tora yi, fo ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra, Ala ta Masaya* kuma Kibaro Diman* be fora; bee b'a fe ka jija ka don o Masaya ra.

¹⁷ «Nka o bee n'a ta, sankolo ni dugukolo be se ka ban, nka hali Ala ta sariya tomi fitini kelen tena ben.

¹⁸ «O le koson, ni ce o ce ka a muso bla, ka muso were furu, o ce ka jencya le ke. Ni ce o ce fana ka muso furusanin ta, o ce fana ka jencya le ke.»

Naforotigi ni Lazari

¹⁹ «Ayiwa, ce naforotigi do tun be yi, min tun be fani pumanman songobelenw don, ka domuni dimanw ke, ka a yere panagbe lon bee.

²⁰ Ayiwa, ce fagantan do fana tun be yi, min togo tun ye ko Lazari; jorijuguw tun be a fari bee ra. A tun be la naforotigi ta luda ra.

²¹ Naforotigi domuniketo, domuni murumuru minw tun be benben, a tun b'a fe ka o le soro ka o domu. Wuruw fana tun be to ka na a ta joriw nemu.

²² «Lon do, ce fagantan sara; melekew ka a ta ka taga ni a ye Ibrahima kere fe. Naforotigi fana nana sa, o ka a su don. ²³ Ka naforotigi to toro ra lahara, a ka a ja korota ka Ibrahima ye yorojan, Lazari be a kere fe. ²⁴ Naforotigi perenna, ko: «Ne fa Ibrahima, sabari ka ja ne ma, Lazari ci, a ye taga a borokanden su ji ra ka na ne nenden suma ni o ye, sabu ne be torora tasuma nin konko kosebe!»

²⁵ Nka Ibrahima k'a jaabi, ko: «Ne den, i hakiri to a ra ko ele ka i ta fenpumanw soro ka i to dunupa ra, nka Lazari ka toro doron le soro. Sisan, ale jusu saarora, ele be toro ra. ²⁶ O dama yere te, dingadunba be anw ni aw ce fana. O le koson, ni mogo min b'a fe ka bo an fe yan ka taga aw fe yi, o tigi te se. Mogo si fana te se ka bo aw fe yi ka na an fe yan.»

²⁷ Naforotigi ko: «O tuma, ne be i daari, ne fa Ibrahima, i ye Lazari ci dunupa ra, a ye taga ne face ta lu konko;

²⁸ balemacce looru be ne fe, a to Lazari ye taga olugu lasomi, janko olugu fana kana na nin toroyoro ra yan.»

²⁹ Ibrahima k'a jaabi ko: «Cira Musa ta sariya* kitabu kumaw be o fe yi, ani cira tow ta kumaw; o ye o lamɛn.»

³⁰ Naforotigi ko: «Ne fa Ibrahima, o te a ja; ni mogo sanin do su le kununa ka taga kuma o fe, o bena nimisa o ta jurumunw na.»

³¹ Ibrahima k'a fo a ye ko: «Ni o ma cira Musa ta kumaw ni cira tow ta kumaw lamɛn, hali ni mogo sanin do su kununa ka taga kuma o fe, o tena son ka nimisa fiyewu.» »

17

Kunnacenniko ni yafariko

(Matiyu 18.6-7,21-22; Marika 9.42)

¹ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ko dow bena ke sababu ye ka mogow kunnacen; o te se ka to kebari ye. Nka mogo min be ke sababu

ye ka o kow lase a mɔgɔɔɔgɔnw ma, bɔnɔ bɛna o tigi sɔrɔ. ² Hali ni o tun ka wugu belebeleba dɔ le dulon o tigi kan na ka a firi kɔgɔji ra, o belen bɛ fisaya a ma, sani a ye nin denfitini dɔ kunnacɛn ka a lafiri. ³ Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi!

«Ni i balema ka jurumun kɛ, a wele ka kuma ni a ye. Ni a nimisara, yafa a ma. ⁴ Ni i balema ka i hake ta hali sɔnaga wolonfla le tere kelen kɔnɔ, ni a bɛɛ kelen kelen na a nana ka na a fɔ i ye ko i ye yafa a ma, ko ale nimisara, i ka kan ka yafa a ma.»

Lanaya bɛ se ka min kɛ

⁵ Ciradɛnw* ko Yesu ma, ko: «Matigi, dɔ fara an ta lanaya kan.» ⁶ Matigi Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise* bɔ, aw tun bɛ se k'a fɔ yirisun nin ye ko a ye bɔn ka bɔ a nɔ ra ka taga turu kɔgɔji ra. A tun bɛna aw kan mina.»

Baaraden ka kan ka min kɛ

⁷ Yesu ko: «Jɔn le bɛ aw ra, ni a ta baaraden nana ka bɔ kongo ra sɛnekeyɔrɔ ra walama beganmarayɔrɔ ra, a bɛ sɔn k'a fɔ a ye ko a ye na joona ka na sigi ka domuni kɛ? ⁸ A b'a fɔ a ye le ko a ye domuni labɛn, ka fani wɛrɛw don, ka na domuni sigi ale yɛrɛ kɔrɔ fɔlɔ, ale bɛ domuni kɛ ka fa, ka min. O kɔ, baaraden yɛrɛ bɛ sɔrɔ ka domuni kɛ, ka min. ⁹ Min fɔra baaraden ye, ni a ka o kɛ, yala a matigice bɛna a fo o kɔsɔn wa?»

¹⁰ «Ayiwa, aw fana ta bɛ o cogo ra; baara min fɔra aw ye, ni aw ka o bɛɛ kɛ ka ban tuma min na, aw y'a fɔ ko: «Anw ye baaraden gbansanw le ye. An tun ka kan ka min kɛ, an ka o le kɛ.» »

Yesu ka kunatɔcɛ tan kenɛya

¹¹ Ayiwa, ka Yesu tagatɔ to Zeruzalɛmu, a nana kɛ tɛmɛ ye Samari mara ni Galile mara cɛ. ¹² A dontɔ dugu dɔ kɔnɔ, kunatɔcɛ tan nana a kunbɛn, nka o ma sɔn ka gbara a ra, o lɔnin tora yɔrojan, ¹³ ka pɛrɛn k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ Yesu, sabari ka ja anw ma!» ¹⁴ Yesu ka o ye minke, a ko o ma ko: «Aw ye taga aw yɛrɛ yira sarakalasebagaw* ra.» Ka o tagatɔ to, o saninyara. ¹⁵ O ra kelen k'a ye ko ale kenɛyara minke, a sekɔra ka na, ka kɛ Ala tando ye ni kanba ye. ¹⁶ A nana a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma Yesu sɛn kɔrɔ, ka Yesu fo. O cɛ tun ye Samarika le ye.

¹⁷ Yesu ko o le ra, ko: «O tuma mɔgɔ tan le ma kenɛya wa? A to kɔnɔntɔn bɛ min? ¹⁸ Mɔgɔ si ma sɔrɔ olugu ra min bɛ sekɔ ka na baraka la Ala ye ni nin cɛ kelen tɛ wa, min ye siya wɛrɛ mɔgɔ ye?»

¹⁹ Yesu ko o cɛ ma ko: «Wuri ka taga; i ta lanaya ka i kenɛya.»

Ala ta Masaya nacogo

(Matiyu 24.23-28,37-41)

²⁰ Farisi* dɔw ka Yesu jininka, ko Ala ta Masaya* bɛna na wagati juman le? Yesu ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya tena na i ko flerifen, mɔgɔw fɛ. ²¹ A tena fɔ ko: «Aw y'a flɛ, a bɛ yan,» walama ko: «A bɛ yan fɛ yi,» sabu Ala ta Masaya bɛ aw cɛ ra.»

²² Yesu ko karamɔgɔdɛnw ma ko: «Min kɛra Adamaden ye*, lon dɔ o ta wagati yelɔgɔ bɛna kɛ aw ra, hali ni a ka dan tere kelen ma, nka aw tena se k'a ye. ²³ Mɔgɔw bɛna a fɔ ko: «A flɛ, a bɛ yan, a bɛ yan

* **17:6** 17.6 Yahudiyaw fɛ, mutaridi kise le tun ka dogo ka tɛmɛ simankise tow bɛɛ kan.

ƒe yi!> Aw kana taga yi, aw kana bori o kɔ. ²⁴ Sabu san be manamana cogo min na ka bo sankolo kun do ra, ka taga se kun do ma, Min kera Adamaden ye, o nalon bena ke ten le. ²⁵ Nka sani o ye ke, jagboya lo a ye tooro kosebe folo, bi mogow ye ban a ra.

²⁶ «Min kera Adamaden ye, sani o ye na, ko minw kera Nuho ta tere ra, o jogon le bena ke. ²⁷ Nuho ta tere ra, mogow tun be domuni ke, ka min, ka furuw ke, ka o denw di furu ra, fo lon min Nuho donna kurunba konɔ; sanjiba nana ka o bee halaki.

²⁸ «Min kera Lutu ta tere ra, o jogon le bena ke. Mogow tun be domuni ke ka min, o tun be sannu ke, ka fiyeere ke, ka forow sene, ka bonw lo. ²⁹ Nka lon min Lutu bora Sodomu dugu konɔ, tasma ni kiribi bora sankolo ra i ko sanji, ka bon dugu kan, ka mogow bee halaki.

³⁰ «Min kera Adamaden ye, ni o ta lon nana se, a bena ke o cogo le ra. ³¹ Ni o lon ka mogow min soro biribon san fe, k'a soro a borofenw be bon konɔ, o tigi kana jigi ko a be taga a borofenw ta. Ni a kera ka mogow min soro foro ra, o tigi kana seko so konɔ tuun. ³² Aw ye aw hakiri to Lutu ta muso ta ko ra. ³³ Ni mogow min b'a fe k'a nin tanga, o tigi bena bono a nin na; nka ni mogow min ka bono a nin na, o tigi bena a soro.

³⁴ «Ne b'a fo aw ye ko o lon su fe, mogow fla bena soro lanan kelen kan, kelen bena ta ka kelen to yi. ³⁵ Muso fla bena soro mugusi ra jogon fe, kelen bena ta ka kelen to yi. ³⁶ [Ce fla bena ke kongo ra jogon fe, kelen bena ta, ka kelen to yi.]»

³⁷ Karamogodenw ka Yesu jininka ko: «Matigi, a bena ke yoro juman le?» Yesu ka o jaabi ko: «Ni sogosu ka ke yoro min na, dugaw be lajen o yoro le ra.»

18

Kititigebagajugu ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen do la a ta karamogodenw ye, k'a yira ko o ka kan ka Ala daari tuma bee le, o kana sege. ² A ko: «Kititigebaga do tun be dugu do ra, a te siran Ala na, a te mogow si bonya. ³ Muso do fana tun be o dugu kelen na, min ce tun sara. O muso tun be to ka na a fo o kititigebaga ye ko: <Ne hake bo ne jugu ra!> ⁴ O ko meenna, kititigebaga tun t'a fe ka son. Nka muso nana gban a ra minke, kititigebaga nana a fo a yere konɔ ko: <Hali ni ne te siran Ala na, ne fana te mogow si bonya, ⁵ i n'a fo nin muso be ne toora tuma bee tan, ne bena a hake bo a jugu ra, ni o te, a bena to ka na ne tooro le tuma bee.> »

⁶ O ko, Yesu k'a fo ko: «Aw ka kititigebaga ta kumacogo ye ke! ⁷ Ayiwa, Ala ta mogow janawolomanin minw be kasi ka a daari su ni tere, yala Ala tena olugu fana hake bo o toobagaw ra wa? Yala a bena a to a ye men ka soro ka o deme wa? ⁸ Ne b'a fo aw ye ko Ala bena o hake bo o juguw ra joona joona. Nka, Min kera Adamaden ye*, ni o nana lon min na, yala a bena lanaya soro dugukolo kan tuun wa?»

Farisice ni ninsaraminabaga

⁹ Ayiwa, Yesu ka talen do were la. Mogow minw be o yere jate mogow terenninw ye, ka o yere fisaya mogow tow ma, a ka a la olugu le ye. ¹⁰ A ko: «Mogow fla le tun tagara Alabatosoba konɔ ka taga Ala daari. Kelen tun ye Farisi* ye, to kelen tun ye ninsaraminabaga ye. ¹¹ Farisice lora ka Ala daari a yere konɔ, ko: <Ala, ne be baraka la i ye sabu ne te i n'a fo

mɔ̀gɔ̀ tɔ̀w, minw ye sonw ye, ani kojugukebagaw, ani jeneyakebagaw; ne te i n'a fɔ̀ nin ninsaraminabaga fana. ¹² Lɔ̀gɔ̀kun o lɔ̀gɔ̀kun, ne be tere fla sun. Ne fana be fen o fen sɔ̀rɔ̀, ne be o bee yaga bɔ̀.»

¹³ «Nka ninsaraminabaga lɔ̀ra yɔ̀rɔ̀jan, hali a ma sɔ̀n ka a ja kɔ̀rɔ̀ta san fe; a ka ke a disi gbasigbasi ye k'a fɔ̀ ko: <E, Ala, makari ne ra, sabu ne ye jurumunto le ye.> »

¹⁴ Yesu ko: «Ne b'a fɔ̀ aw ye ko Ala ka o ninsaraminabaga ta jurumunw yafa a ma; a sekɔ̀ra ka taga so kɔ̀nɔ̀. Nka Farisice ta jurumunw ma yafa. Sabu mɔ̀gɔ̀ o mɔ̀gɔ̀ be a yere kɔ̀rɔ̀ta, Ala be o tigi majigi, nka mɔ̀gɔ̀ o mɔ̀gɔ̀ be a yere majigi, Ala be o tigi kɔ̀rɔ̀ta.»

*Yesu ka dugawu ke denmisɛnw ye
(Matiyu 19.13-15; Marika 10.13-16)*

¹⁵ Ayiwa, mɔ̀gɔ̀ dɔ̀w nana ni denɲeninw fana ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamɔ̀gɔ̀denw ka o ye minke, olugu ka ke o mɔ̀gɔ̀w mafiyenya ye. ¹⁶ Nka Yesu ka o denw lana a yere kɔ̀rɔ̀, k'a fɔ̀ ko: «Aw y'a to denmisɛnw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu mɔ̀gɔ̀ minw be i ko denmisɛnw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁷ Can ra, ne b'a fɔ̀ aw ye ko ni mɔ̀gɔ̀ o mɔ̀gɔ̀ ma sɔ̀n Ala ta Masaya ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.»

*Cɛ naforotigi ta ko
(Matiyu 19.16-30; Marika 10.17-31)*

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta pamɔ̀gɔ̀ dɔ̀ ka Yesu pininka ko: «An karamɔ̀gɔ̀ɲuman, ne ka kan ka mun le ke janko ne ye panamanya banbari sɔ̀rɔ̀?» ¹⁹ Yesu k'a fɔ̀ a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamɔ̀gɔ̀ɲuman?> Mɔ̀gɔ̀ɲuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ²⁰ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lɔ̀n, ko: <I kana jeneya ke, i kana mɔ̀gɔ̀ faga, i kana sonyari ke, i kana faninya fɔ̀ k'a la i mɔ̀gɔ̀ɲɔ̀gɔ̀n na, i fa ni i ba bonya.> » ²¹ Cɛ ka Yesu jaabi ko: «Ne ka o sariyaw bee sira tagama kabini ne denmisɛnman.» ²² Yesu ka o men minke, a ko ce ma ko: «Fen kelen belen ka i jen: taga i borofɛnw bee fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, naforoba bena ke i fe arijana ra. O kɔ̀, i be na ka na tugu ne kɔ̀.» ²³ Cɛ ka o kuma men minke, a panasisira kosebe, sabu naforo caman tun b'a fe.

²⁴ Yesu ka ce panasisinin ye minke, a ko: «Naforo be mɔ̀gɔ̀ minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra de! ²⁵ Nɔ̀gɔ̀me don ka di miseniwo fe, ka teme naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Yesu lamɛnɛbagaw ko: «O tuma jɔ̀n le bena kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Fen min be mɔ̀gɔ̀ kaɲa, o te Ala kaɲa.»

²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Anw do? Anw jenna an borofɛnw bee kɔ̀ ka tugu i nɔ̀ fe!» ²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ̀ aw ye ko ni mɔ̀gɔ̀ o mɔ̀gɔ̀ ka jen a ta bon kɔ̀, walama a muso kɔ̀, walama a balemaw kɔ̀, walama a somɔ̀gɔ̀w kɔ̀, walama a ta denw kɔ̀, Ala ta Masaya koson, ³⁰ o tigi bena o fenw bee ɲɔ̀gɔ̀n caman sɔ̀rɔ̀ dunuɲa ra yan, ka taga panamanya banbari fana sɔ̀rɔ̀ sini.»

*Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ̀ tuun
(Matiyu 20.17-19; Marika 10.32-34)*

³¹ O kɔ, Yesu ka a ta karamɔɔden tan ni fla wele ka o gbara a yere kɔrɔ, k'a fɔ o ye ko: «An tagatɔ flɛ Zeruzalɛmu; Min kera Adamaden ye*, ciraw ka ko o ko fɔ o ta ko ra, o bɛɛ bɛna kɛ. ³² O bɛna a mina ka a don siya wɛrɛ mɔɔɔw boro. Olugu bɛna a lɔɔɔɔ, k'a nɛni, ka daji tu a kan. ³³ O bɛna a bugɔ ni gbɛɛɛ ye, ka sɔrɔ ka a faga; nka a saya tere sabanan na a bɛna kunu.»

³⁴ Nka karamɔɔdenw ma foyi faamu o kumaw ra. Kuma kɔrɔ dogora o ma. O ma a tagafan lɔn.

Yesu ka fiyentɔɔɛ na yelɛ

(Matiyu 20.29-34; Marika 10.46-52)

³⁵ Yesu surunyara Zeriko dugu ra; fiyentɔɔɛ dɔ tun siginin bɛ sirada ra, a bɛ daariri kera. ³⁶ A ka jama mankan mɛn minke, a ka mɔɔɔw jɛninka ko mun mankan lo. ³⁷ O k'a fɔ a ye ko Yesu Nazaretika le bɛ tɛmɛna. ³⁸ Fiyentɔɔɛ pɛrɛnna ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma!» ³⁹ Mɔɔɔ minw tun bɛ na fɛ, olugu sɔngɔra a ra, ko a ye je. Nka a ka dɔ le fara a pɛrɛnkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.» ⁴⁰ Yesu lɔra; a k'a fɔ o ye ko o ye na ni a ye. A sera Yesu kɔrɔ minke, Yesu k'a jɛninka ko: ⁴¹ «I b'a fɛ ne ye mun kɛ i ye?» A ka Yesu jaabi ko: «Matigi, ne b'a fɛ ka yeri kɛ le tuun.» ⁴² Yesu k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, i ye yeri kɛ; i ta lanaya ka i kisi!» ⁴³ O yɔrɔnin kelen bɛɛ, cɛ na yelɛra, a tugura Yesu kɔ, ka to ka Ala tando. Mɔɔɔw ka o ye minke, o ka Ala tando.

19

Yesu ni Zake ta ko

¹ Yesu donnin kɔ Zeriko dugu kɔnɔ, a tun bɛ dugu cɛtigera. ² Cɛ dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ, a tɔɔɔ ye ko Zake; ale le tun ye ninsaraminabagaw jamɔɔ ye, naforo fana tun b'a fɛ. ³ Zake tun b'a fɛ ka Yesu ye, k'a lɔn jɔn lo; nka a tun tɛ se, sabu ale tun ka surun, jama fana tun ka ca. ⁴ O ra, a borira ka taga na fɛ, ka taga yelɛ sikomɔriyiri dɔ ra, janko ka Yesu ye, sabu Yesu tun ka kan ka tɛmɛ o yɔrɔ ra. ⁵ Yesu nana se yiri jukɔrɔ minke, a ka a na kɔrɔta san fɛ k'a fɔ Zake ye ko: «Zake, i teliya ka jigi yan, sabu ne ka kan ka jigi i ta so bi.» ⁶ Zake teliyara ka jigi, ka taga ni Yesu ye so kɔnɔ a ninsɔndiyaninba. ⁷ Mɔɔɔw ka o ye minke, o bɛɛ ka kɛ Yesu kɔrɔfɔ ye, ko: «A sɔnna ka taga jigi jurumunto ta so kɔnɔ!» ⁸ Nka Zake lɔnin tora Matigi na fɛ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne bɛ ne borofɛnw tarancɛ bɛɛ di fagantanw ma; ni a kera ko ne ka mɔɔɔ dɔ tɔɔɔ k'a borofɛn mina, ne bɛ o jɔɔɔn naani kɔsegi o tigi ma.» ⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Kisiri sera nin so kɔnɔ bi, sabu nin cɛ fana ye Ibrahima ta duruja dɔ ye. ¹⁰ Min kera Adamaden ye*, ale nana mɔɔɔ tununinw le yɔrɔjɛni ka o kisi.»

Baaraden saba ta ko

(Matiyu 25.14-30)

¹¹ Ayiwa, ka mɔɔɔw to o bɛ Yesu lamɛnna, a ka talɛn dɔ la o ye; sabu o tun bɛ surunyara Zeruzalɛmu na, ani mɔɔɔw ta miiriya tun ye ko Ala ta Masaya* bɛna sigi o wagati yere le ra. ¹² A ko: «Fagamaden dɔ tun bɛ tagara jamanajan dɔ ra, ka taga masaya sɔrɔ, ka sekɔ ka na sigi a yere ta jamana mɔɔɔw kunna. ¹³ Ayiwa, sani a ye taga, a ka cɛ tan wele a ta baaradenw na, ka warigbɛ waga tan di o bɛɛ kelen kelen ma,

k'a fɔ o ye ko o ye jago ke ni a ye, ka dɔ fara a kan sani ale ye seko ka na.

¹⁴ «Nka a ko tun man di a ta jamanamogɔ dɔw ye. A taganin ko, o ka cira bla ka taga masaceba fe ka taga a fɔ a ye ko olugu t'a fe o ce ye na sigi olugu kunna.

¹⁵ «Nka, o bee n'a ta, a ka masaya soro ka na a ta jamana ra. A nana minke, a tun ka wari di a ta baaraden minw ma, a ka olugu wele ka na, ko o ka tono min soro, o ye na a yira ale ra. ¹⁶ Baaraden folo nana; a ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga tan soro ka fara a kan.» ¹⁷ A ko a ma ko: «O jana, baaradenjuman le be i ye. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogɔ ye o ra. O koson, ne bena i sigi dugu tan kunna.» ¹⁸ O ko, flanan nana; ale ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga looru soro ka fara a kan.» ¹⁹ A matigice ko o ma ko: «Ele fana bena sigi dugu looru kunna.» ²⁰ Baaraden dɔ were nana, ale ko: «Ne matigice, i ta wari fle nin ye. Ne tun k'a don fani dɔ kono, k'a dogo. ²¹ Ne siranna i ja, sabu ele ye mogɔ fariman le ye. I ma fen min bla, i be o le ta, i ma foro min sene, i be o siman tige.» ²² A matigice ko a ma ko: «Ele baaradenjugu. Ne bena kiti tige i kan ka kapa ni i yere darakuma le ye. I k'a lon ko ne ye mogɔ fariman le ye, ko ne ma fen min bla, ne be o ta, ko ne ma foro min sene, ne be o siman le tige; ²³ o tuma, mun koson, i ma ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena a ta, ka tono soro ka fara a kan.» ²⁴ A Matigice k'a fɔ a kerefemogow ye ko: «Aw ye a ta wari mina a ra k'a di warigbe waga tan tigi ma.» ²⁵ Nka o mogow ko: «An matigice, warigbe waga tan be ale fe ka ban o.» ²⁶ Masace ko: «Dɔ be min fe, dɔ were bena di o le ma; nka dɔ te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a ra. ²⁷ Ayiwa, sisan, ne jugu minw tun t'a fe ne ye sigi olugu kunna, aw ye o bee mina ka na o bee faga ne yere ja na yan.» »

Yesu tagato Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Marika 11.1-11; Yuhana 12.12-19)

²⁸ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bee fɔ ka ban tuma min na, a blara jama ja, o ka ke taga ye Zeruzalemu. ²⁹ O tagara surunya Betifaze ra tuma min na, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamogoden fla ci. ³⁰ A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min fle an ja fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi, aw bena faliden dɔ sirinin ye, mogɔ si ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³¹ Ni mogɔ dɔ ka aw pininka ko: «Mun koson aw b'a fonina?» Aw y'a fɔ a ye ko: «An Matigi le mako b'a ra.» » ³² Karamogoden fla tagara minke, Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na, o tagara a soro ten. ³³ O tun be faliden fonina minke, falitigiw ko o ma ko: «Mun koson aw be faliden fonina?» ³⁴ O ko: «An Matigi le mako b'a ra.»

³⁵ O nana ni faliden ye Yesu fe; o ka o ta derege dɔw la fali ko ra, ka Yesu layelen ka sigi a kan. ³⁶ Ka o tagato to, mogow tun be o ta deregebaw lalara sira kan Yesu ja. ³⁷ O tun be surunyara Zeruzalemu na ka ban. O sera Oliviyesunw kuru jigijigi ra minke, Yesu tun ka kabako minw ke karamogodenw ja na, o bee jusu diyaninba ka ke Ala tando ye ni kanba ye o kabako keninw koson. ³⁸ O tun b'a fora ko: «Masace min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye.

Hera ye ke sankolo ra,
nɔɔɔ ye la Ala tɔɔ kan sanfeyɔɔw bɛɛ ra.»

³⁹ Farisi* dɔw tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔɔɔɔ, a fɔ i ta karamɔɔɔdenw ye ko o ye je.» ⁴⁰ Yesu ka o jaabi, ko: «Hali ni o jera, kabakuruw le bɛna pɛrɛn o nɔ ra; ne bɛ o fɔ aw ye.»

Yesu ka Zeruzalemu ta tɔɔɔ ko fɔ

⁴¹ O surunyara Zeruzalemu na; Yesu ka dugu ye minke, a kasira a kunna k'a fɔ ko: ⁴² «Fɛn min bɛ se ka hera ke aw ye, ni a kɛra ko aw tun ka o lɔn bi! Nka o dogora aw ma sisan. ⁴³ Lon dɔ, bɛna se, aw juguw bɛna aw datugu, ka aw lamini ni kogow ye, ka dingaw sogi ka dugu fanw bɛɛ lamini ka aw degu. ⁴⁴ O bɛna dugumɔɔw bɛɛ dɔndɔn ka o nɔɔɔ, ka aw ta dugu bɛɛ ci, ka a kabakuruw bɛɛ yɛrɛɛ; sabu Ala tun b'a fɛ ka aw demɛ wagati min na, aw ma o wagati jate!»

Yesu ka jagokebagaw gbɛnna

(Matiyu 21.12-17; Marika 11.15-19; Yuhana 2.13-22)

⁴⁵ Ayiwa, Yesu tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ, ka jagokebagaw* gbɛn ka bɔ. ⁴⁶ A k'a fɔ o ye ko: «A sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <Ne ta bon bɛna ke Aladaariyɔɔ le ye,> nka aw kɔni ka a yelemɛ ka a ke sonw dogoyɔɔ le ye!»

⁴⁷ Yesu tun bɛ mɔɔw karanna lon bɛɛ Alabatosoba kɔnɔ. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔw*, ani jamana namɔɔw tun bɛ Yesu fagasababu le jinina. ⁴⁸ Nka o tun bɛna a mina cogo min na, o tun ma o lɔn; sabu Yesu ta ko tun ka mɔɔw bɛɛ kun mina, o bɛɛ tun b'a lamenna.

20

Yesu ta fanga sɔɔɔɔɔ

(Matiyu 21.23-27; Marika 11.27-33)

¹ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔɔw karanna Alabatosoba kɔnɔ, ani ka Kibaro Diman* fɔ o ye; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔw*, ani cɛkɔrɔba dɔw nana a fɛ. ² O ko: «A fɔ an ye: I bɛ nin kow kɛra fanga juman sababu le ra, ani jɔn le ka o fanga di i ma?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «Ne fana bɛna aw jininka ko kelen na. ⁴ Aw ye nin fɔ ne ye: jɔn le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mɔɔw batize? Ala wa, walama mɔɔw?» ⁵ O yɛrɛ dama ka ke a miiri ye, ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bɛna a fɔ ko: <O tuma mun kosɔn aw ma la a ra?» ⁶ Nka ni an fana ko: <Mɔɔw lo>, jama bɛna an bon ni kabakuru ye dɛ; sabu o bɛɛ lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ⁷ O kosɔn o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lɔn. ⁸ Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tɛna o fɔ aw ye.»

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Marika 12.1-12)

⁹ O kɔ, Yesu ka nin talen fɔ jama ye; a ko: «Cɛ dɔ le tun ka rɛzɛnforo sɛnɛ ka a karifa baarakebaga dɔw ma, ka bɔ ka taga tagama dɔ ra ka taga wagatijan ke yi. ¹⁰ Rɛzɛn bɔwagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden dɔ ci rɛzɛnforo kɔrɔsibagaw fɛ ko o ye rɛzɛnmɔ dɔ di. Nka

* **19:45** 19.45 O mɔɔw tun bɛ bɛganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falen o ye. † **19:46** 19.46 Nin kuma fɔra Ezayi 56.7 ani Yeremi 7.11.

rezenforo korosibagaw ka o mina, ka a bugo, ka a borolakolon gben ka taga. ¹¹ Forotigi ka baaraden do were ci; o ka o bugo, ka o neni, ka o borolakolon gben ka taga. ¹² A ka mogo sabanan ci o fe; o ka o bugo ka a mandimi, ka a gben. ¹³ Forotigi ko: <Ne bena nin ko ke cogo di?> A ko: <Ayiwa, ne bena ne yere dence kanunin le ci o fe. Ne be miiri ko o bena ale bonya.> ¹⁴ Ayiwa, rezenforo korosibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jogon ye ko: <Nin le bena cen ta! An y'a mina ka a faga, janko foro ye ke an ta ye.> ¹⁵ A sera o ma minke, o tagara ni a ye foro ko fe ka taga a faga.»

Yesu ko: «Ayiwa, sisan forotigi bena na mun le ke o rezenforo korosibagaw ra sa? ¹⁶ A bena na ka na o faga, ka a ta foro karifa mogo werew ma.»

Mogow ka o kuma men minke, o ko: «E! Ala ma an kisira o ko jogon ma.»

¹⁷ Yesu ka jama fe, k'a fo o ye ko: «Nin kuma min sebera Kitabu konso, ko:

<Bonlobagaw banna kabakuru min na,

o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo ye,>

aw ta miiriya ra o kuma korow ye di le? ¹⁸ Ayiwa, ni mogo o mogo koni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bee be karikari; ni o kabakuru fana ka ben mogo o mogo kan, a be o tigi joro.»

Ninsongo sarako

(Matiyu 22.15-22; Marika 12.13-17)

¹⁹ Sariya karamogow* ni sarakalasebagaw kuntigiw* tun b'a fe ka Yesu mina o yoronin kelen bee ra, sabu o k'a lon ko a ka talen fo olugu le ma; nka o siranna jama na. ²⁰ O ka ke Yesu korosi ye. O ka mogo dow ci ka taga Yesu korosiri kama; olugu tagara o yere ke i n'a fo mogosobew, ka Yesu dakorobo janko a ye kuma benbari do fo, o ye a minasababu soro ka taga ni a ye jamanatigi fe, ani fagamaw fe, ka taga kiti tige a kan. ²¹ O mogow nana Yesu jininka ko: «An karamogo, an k'a lon ko i ta kumaw, ani ta karan fana terennin lo; i te mogo bo mogo ra, i be mogow karan Ala sira ra ka kana ni can le ye. ²² Ayiwa, yala ka ninsongo sara masaceba Sezari ye, o bennin lo wa, walama a bennin te?» ²³ Ayiwa, Yesu tun bora o mogow ta nanbara korow ma. ²⁴ A ko o ma ko: «Aw ye tama kelen yira ne ra.» O ka tama kelen yira a ra. A ko: «Jontigi ja ni a togo le be nin wari kan?» O ko: «Masaceba Sezari.» ²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kosegi Sezari ma, ka Ala ta kosegi Ala ma.» ²⁶ O mogow ma hali kuma den kelen sorow ka bo Yesu da ra jama na na, min be ke a minasababu ye. Yesu ta jaabiri ka o kabakoya; o jera!

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra

(Matiyu 22.23-33; Marika 12.18-27)

²⁷ Ayiwa, Sadusiw, minw b'a fo ko mogo si su tena kunu lahara, olugu dow gbarara Yesu ra k'a jininka; o ko: ²⁸ «An karamogo, cira Musa tun ka nin kuma sebe sariya* ra, ko: <Ni ce do ka muso furu, ka sa k'a sorow a ma den sorow ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den sorow ni a ye a balemace no ra.>

²⁹ «Ayiwa, balemace wolonfla tun be yi. Folo ka muso furu, ka sa, a ma den soro. ³⁰ Balemace flanan ka muso ta, ka sa, a ma den soro; sabanan fana ta kera ten. ³¹ O ce wolonfla bee ka muso furu ka gban jogon na, ka sa, o si ma den to o ko. ³² O ko, muso yere sara. ³³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bena ke jon kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu!»

³⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Dununa ra yan le ce be muso furu, muso fana be sigi ce fe. ³⁵ Nka ni Ala nana a latige ko mogo minw ka kan ni wagati nata ta panamanyakura ye, ni olugu kununa ka bo saya ra, olugu tena muso furu, walama ka di ce ma; ³⁶ o fana tena sa ka ye. O bena ke i ko melekew; o be ke Ala denw ye, sabu o bora saya ra ka don Ala ta panamanya ra.

³⁷ «Ayiwa, ni mogo ka sa, a be taga kunu lahara; cira Musa ka o le yira an na. Yiritunin tasumaman koro a ka Ala wele ko: «Ibrahim ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» ³⁸ O koro ye ko Ala te mogo saninw ta Ala ye; mogo panamanw ta Ala lo; sabu Ala fe, o mogo bee panaman lo.»

³⁹ O kumaw fonin ko, sariya karamogo* daw ko a ma ko: «An karamogo, i ka can fo.»

⁴⁰ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, o ma son ka Yesu jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye
(Matiyu 22.41-46; Marika 12.35-37)

⁴¹ Yesu ko mogo ma ko: «Mun koson mogo b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ⁴² K'a soro Dawuda yere k'a sebe Zaburuw kitabu konu, ko:

«Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

⁴³ fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koro.»

⁴⁴ Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden ye cogo di?»

Yesu ka sariya karamogow dogoya
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)

⁴⁵ Jama bee tun be Yesu lamenna; a ko a ta karamogodenw ma ko: ⁴⁶ «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogo tow le ye olugu fo jamayorow ra. Karansow* konu, nafesigiyorow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyorow ra, nafesigiyorow le ka di o ye. ⁴⁷ O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mogo ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan.»

21

Muso fagantan ta saraka
(Marika 12.41-44)

¹ Ka Yesu to Alabatosoba konu, a k'a ja korota ka nafortigiw ye, o be o ta saraka blara sarakablaminan konu. ² A ka muso fagantan do fana ye, min ce tun sara, ale ka warimisennin fla bla sarakablaminan konu.

³ Yesu ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye, ko nin muso fagantan min ce sara, ale ka saraka min di, o cayara ka teme tow bee ta kan; ⁴ sabu tow ka fitini dɔron le bo o ta naforo ra k'a bla sarakablamina kɔnɔ; nka ale ka a ta wari bee le di, hali domuni songo ma to a boro tuun.»

*Yesu ka dunuja laban tagamasiyenw yira
(Matiyu 24.3-14; Marika 13.1-2)*

⁵ Ayiwa, mogo dow ka ke Alabatosoba ko lakari ye, ko a ce ka ji, ko a lora ni kabakuru numanmanw le ye, ani mogow ka sarakafen minw di Ala ma. ⁶ Yesu ko: «Aw ja be nin bon minw na tan de, lon do nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jagon kunna.»

⁷ Karamogodenw ko: «An karamogo, nin kow bena ke wagati juman, ani tagamasiyen juman bena a yira ko a wagati sera?»

⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri; sabu mogo caman bena na ni ne togo ye, k'a fɔ ko olugu le ye Kisibaga* ye, ko wagati sera ka ban. Aw kana tugu o ko. ⁹ Ni aw nana to ka kere mankanw men, ani murutiri kow, aw ja kana tige; sabu jagboya lo ko o kow ye ke; nka o si te a laban ye folo.»

¹⁰ A ko o ma ko: «Siya do bena wuri do were kama, jamana do bena wuri do were kama. ¹¹ Dugukoloyereyerebaw bena ke yoro dow ra, ani banajuguw, ani kongobaw. Siranyafenw, ani tagamasiyenba dow bena ke sankolo ra.

¹² «Nka sani o kow bee ye ke, o bena aw mina ka aw bugo. O bena aw tooro, o bena aw mina ka taga ni aw ye karansow* kono janko ka kiti tige aw kan, ka aw bla kaso ra. O bena taga ni aw ye masacew fe, ani jamana jamogow fe ne togo koson. ¹³ O bena ke sababu ye k'a to aw ye ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁴ Aw y'a to aw hakiri ra, ko aw man kan ka kuma do laben, aw bena taga min fo janko ka aw yere bosi. ¹⁵ Sabu ne yere le bena kuma don aw da ra, ka hakiritigiya di aw ma, min sababu ra aw juguw si tena se ka kuma ke ni aw ye, walama ka aw soso. ¹⁶ Aw worobagaw, ani aw balemaw, ani aw somogow, ani aw teriw bena aw janfa, ka aw caman faga. ¹⁷ Mogow bee bena aw koninya ne togo koson. ¹⁸ Nka, o bee n'a ta, hali aw kunsigiden kelen tena tunu. ¹⁹ Ni aw ka nin kow sonmina, o le bena aw nin kisi.»

*Yesu ka Zeruzalemu dugu halaki ko fo
(Matiyu 24.15-21; Marika 13.14-19)*

²⁰ Yesu ko: «Ni aw nana Zeruzalemu dugu lamininin ye kerekejamaw fe wagati min na, aw ka kan k'a lon ko dugu cituma sera. ²¹ Ni o wagati sera k'a soro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe; minw be Zeruzalemu dugu kono, olugu ye bo; minw be kongo kono, olugu kana don dugu kono.

²² «Sabu, o lon bena ke Ala ta kititigelon ye Zeruzalemu kan, janko kuma minw bee sebera Kitabu kono, o ye ke can ye. ²³ O lonw na bono bena muso lasiritow soro, ani minw be sin dira denw ma; sabu tooroɓa bena ke jamana kono, ka Ala ta dimi ben nin jamana mogow kan. ²⁴ O bena o faga ni kerekemuruw ye, o bena o mina ka taga o ke kasodenw ye siya werew* ta jamana bee ra. O cogo ra, siya were mogow bena don Zeruzalemu ka o ta fanga sigi fo ka taga o ta wagati dafa.»

*Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Matiyu 24.29-35; Marika 13.24-31)*

²⁵ «Ayiwa, sankolo ra, tagamasiiyen dɔw bena ke tere ni karo ni lolow kan. Dugukolo kan, jatigeba le bena mɔgɔw mina fɔ ka o kɔnɔnɔban, kɔgɔji ni jikurubaw ta mankan kosɔn. ²⁶ Ko minw bena ke dugukolo kan, mɔgɔ dɔw ja tigeninba bena to o miiriri ra fɔ ka na kirin, sabu sankolo ta sebayayaw bena yuguyugu ka bɔ o nɔ ra. ²⁷ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, o bena o nato ye sankaba dɔ kan ni sebayayaba ye, ani nɔɔrɔba. ²⁸ Ayiwa, ni aw ka na o kow ketɔ ye tuma min na, aw ye aw kun kɔrɔta ka aw ja lawuri san fe, sabu aw ta kisiri wagati le surunya ra ten.»

Torosun ta karan

(*Matiyu 24.32-35; Marika 13.28-31*)

²⁹ O kɔ, Yesu ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: «Aw ye torosun kɔrɔsi, ani yiri tɔw bɛɛ. ³⁰ Ni aw k'a ye ko o bɛ flaburukuraw bɔra, aw b'a lon ko samiya surunyara. ³¹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow bɛ kera tuma min na, aw y'a lon ko Ala ta Masaya* wagati le surunyara. ³² Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mɔgɔw tena sa ka ban fɔ nin kow bɛɛ ye ke ka dafa. ³³ Sankolo ni dugukolo bena temɛ, nka ne ta kuma tena temɛ fiyewu.

³⁴ «Aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana to domunibaw ra, ani minni na, ka to ka hami dunɔnafɛnw sɔrɔri dɔrɔn na, k'a to ne nalon ye na bara aw ra; ³⁵ sabu ne nalon bena bara dunɔnamɔgɔw bɛɛ ra, ka o mina i ko jɔ. ³⁶ O kosɔn, aw ye aw janto aw yere ra, ka Ala daari wagati bɛɛ, janko aw ye fanga sɔrɔ, kojugu minw bena ke, ka bɔsi o bɛɛ ma; ni o kera, Min kera Adamaden ye*, aw kun kɔrɔtanin bena se ka lo o ja kɔrɔ.»

³⁷ Ayiwa, Yesu tun bɛ to ka mɔgɔw karan Alabatosoba kɔnɔ tere fe. Ni su ka ko, kuru min bɛ wele ko Oliviyesunw kuru, a tun bɛ taga si o yɔrɔ ra. ³⁸ Sɔgɔmada jona fe, mɔgɔw bɛɛ tun bɛ taga lajen a kɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ ka a ta karan lamɛn.

22

Mɔgɔw ka janfa siri Yesu kama

(*Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Yuhana 11.45-53*)

¹ Ayiwa, Burufunubari panagbɛ* min bɛ wele ko Jɔnyaban panagbɛ*, o tun bɛ surunyara. ² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* tun bɛ cogo pinina ka Yesu faga, nka o tun bɛ siranna jama ja.

Zudasi ka Yesu janfa

(*Matiyu 26.14-16; Marika 14.10-11*)

³ Ayiwa, Setana donna Zudasi jusukun na, min bɛ wele fana ko Sikariyɔti, ani min tun ye Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla dɔ ye. ⁴ Zudasi tagara sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigiw fe; a bena Yesu mina k'a don o boro cogo min na, o kumana ka ben o kan. ⁵ O kuma diyara olugu ye kosebɛ. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. ⁶ Zudasi sɔnna; a ka ke cogo pini ye, a bena se ka Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na, jama kana bɔ a kala ma.

Karamɔgɔdenw ka Jɔnyaban panagbɛ labɛn

(*Matiyu 26.17-25; Marika 14.12-21; Yuhana 13.21-30*)

⁷ Burufunubari panagbe* wagati ra, lon min na Jonyaban panagbe ta saraka ka kan ka faga, ⁸ o lon na Yesu ka Piyeri ni Yuhana ci; a ko: «Aw ye taga Jonyaban panagbe domuni laben an ye janko an ye a domu.» ⁹ O ka Yesu jaabi ko: «I b'a fe an ye taga a laben min le?» ¹⁰ Yesu ko: «Ni aw donna dugu kono, aw bena ben ni ce do ye, ji be daga ra a kun na. A bena taga don lu min kono, aw ye tugu a ko ka taga don fo o lu kono. ¹¹ Ni aw sera yi, aw y'a fo lutigi ye ko: «An karamogo ko, ko ale ni a ta karamogodenw bena Jonyaban panagbe domuni ke bon min kono, ko o bon be min?» ¹² Ayiwa, a bena bonba do yira aw ra sankaso san fe, fen bee be a kono. Aw bena Jonyaban panagbe domuni laben o bon le kono.»

¹³ Ayiwa, Piyeri ni Yuhana tagara. O tagara a soro i ko Yesu tun k'a fo o ye cogo min na. O ka Jonyaban panagbe domuni laben.

Jenjogonya domuni

(*Matiyu 26.26-30; Marika 14.22-26; Korantikaw folo 11.23-25*)

¹⁴ Domuniwagati sera minke, Yesu sigira domuni na ni a ta karamogodenw ye. ¹⁵ Ka o to domuni na, Yesu k'a fo o ye ko: «Ne koni tun b'a fe yere le ka nin panagbe domuni ke ni aw ye sani ne ye toro. ¹⁶ Sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena a jagon domu tuun fiyewu fo ka taga se lon min na, a koro ye min ye, o bena ke Ala fe a ta Masaya* ra.»

¹⁷ A ka jifiye ta, rezenji tun b'a kono, a ka baraka la Ala ye, k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Aw y'a mina, aw bee ye do min a ra, ¹⁸ sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu fo lon min Ala ta Masaya* bena na.»

¹⁹ O ko, a ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige ka do di o ma, k'a fo o ye ko: «Nin ye ne farikolo le ye, o le dira aw koson. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.»

²⁰ O cogo ra, domuni bannin ko, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kono. A k'a di o ma, k'a fo o ye ko: «Ala be jenjogonyakura* min don ni mogow ye ne jori baraka ra, o le be nin ye. O jori le bonna aw koson. ²¹ Nka o bee n'a ta, aw ra min bena ne don mogow boro, o tigi ni ne siginin be domuni na yan. ²² Min kera Adamaden ye*, o koni bena sa, i n'a fo a tun latigera cogo min na. Nka mogo min bena ke sababu ye k'a janfa, bono bena o tigi soro.» ²³ Karamogodenw ka ke jagon jininka ye ko olugu ra jon kelen le bena son ka o ko jagon ke.

Karamogodenw ko jon le ye jamogo ye olugu ra

²⁴ Ayiwa, sosori do nana wuri karamogodenw ce ra, ko olugu ra jon le ka kan ka jate jamogo ye. ²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a lon ko siya were mogow ta masacew be o mara fanga ra; fanga be minw fe, olugu b'a fe jamanadenw ye olugu wele ko kopumankebagaw. ²⁶ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Aw ra min ye mogoba ye, o tigi ye ke i n'a fo bee ra fitini; min ye jamogo ye, o tigi ye ke i n'a fo tow ta baaraden. ²⁷ Baaraden min be gba ke, ani a matigice min bena sigi ka domuni ke doron, o fla ra juman le ka bon? Min bena sigi ka domuni ke, o le man bon wa? O bee n'a ta, ne be aw ce ra i ko baaraden.

²⁸ «Aw koni jijara ka to ni ne ye ne ta koroborikow bee ra. ²⁹ O le koson, ne be Ala ta Masaya* labla aw ye, i n'a fo ne Fa ka a labla ne ye cogo min na. ³⁰ O koson aw bena domuni ni minni ke ni ne ye ne

ta Masaya* ra. Aw bɛna sigi masasiginanw kan ka Izirayeli* siya tan ni fla ta kiti tige.»

Yesu ko Piyeri bɛna ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ O kɔ, Yesu ko Simɔn ma ko: «Simɔn, Simɔn, Setana tun k'a jini ko a bɛ aw korɔbɔ, i ko o bɛ siman tenten cogo min na. ³² Nka ne ka Ala daari ele ye, janko i ta lanaya kana cɛn. Ni ele nana nimisa tuma min na ka na ne fɛ, i ye i balema tɔw ja gbɛleya.» ³³ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni kaso lo walama ni saya yɛrɛ lo, ne labennin lo ka o bɛɛ kɛ ni i ye.» ³⁴ Yesu ko: «Piyeri, ne b'a fɔ i ye ko sani dondo ye kasi bi, ele bɛna a fɔ mɔgɔw ye fɔ sijnaga saba ko i ma ne lon.»

Yesu ka a ta karamɔgɔdenw ladi ko o ye o yɛrɛ labɛn

³⁵ O kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma tuun ko: «Ne tun ka aw ci, ko aw kana wari bla aw kun, ko aw kana bɔrɔ ta, ko aw kana sanbaraw ta minke o, yala fɛn dɔ desera aw fɛ wa?» Karamɔgɔdenw k'a jaabi ko: «Foyi si ma dɛsɛ an na.» ³⁶ Yesu ko: «Sisan kɔni, ni wari bɛ min fɛ, o tigi ye o bla a yɛrɛ kun; ni bɔrɔ bɛ min fɛ, o tigi ye o ta. Ni muru tɛ min fɛ, o tigi ye a ta fani dɔ fiyeere ka dɔ san. ³⁷ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko min sebera ne ta ko ra, o ka kan ka kɛ. A sebera ko: <O k'a jate ni kojugukɛbagaw ye.> Ayiwa, sisan, o kow kewagati surunyara.» ³⁸ Karamɔgɔdenw ko Yesu ma ko: «Matigi, ni o lo, muru fla ye nin ye.» Yesu ko: «A ka pi ten.»

Yesu ni karamɔgɔdenw tagara kuru kan

(Matiyu 26.36-46; Marika 14.32-42)

³⁹ O kɔ, Yesu bɔra ka taga Oliviyesunw kuru kan, i n'a fɔ a tun derira k'a kɛ cogo min na. A ta karamɔgɔdenw tugura a kɔ. ⁴⁰ O sera yi minke, Yesu ko o ma ko: «Aw ye Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra.» ⁴¹ O kɔ, a bɔra o korɔ ka gbara ja fɛ dɔɔnin, ka a kinbiri gban ka Ala daari. ⁴² A ko: «Ne Fa, ni i bɛ sɔn, i ye nin tɔɔrɔ yɔrɔ janya ne ra. Nka ne yɛrɛ sago kana kɛ, ele sago le ye kɛ.» ⁴³ [O tuma, meleke dɔ bɔra sankolo ra ka na a ja gbɛleya. ⁴⁴ Sabu o wagati tun gbɛleyara Yesu ma kosebɛ, a jusukun tun tɔɔrɔra haali; a ka Ala daari ni baraka ye ka wasi fɔ a wasiji kɛra i n'a fɔ jori, ka tɔnitɔni dugu ma.] ⁴⁵ A ka Ala daari minke, a wurira ka na a ta karamɔgɔdenw fɛ, ka na a sɔrɔ olugu bɛɛ sunɔgɔra, panasisi fɛ. ⁴⁶ A ko o ma ko: «Mun kosɔn aw bɛ sunɔgɔra? Aw ye wuri ka Ala daari, janko Setana kana na aw nege ka aw bla kojugu ra.»

Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra

(Matiyu 26.47-56; Marika 14.43-50; Yuhana 18.3-11)

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, o barara ka jama nato ye. Yesu ta karamɔgɔden tan ni fla ra, kelen min togo tun ye ko Zudasi, ale tun bɛ o ja fɛ. A nana ka na gbara Yesu ra, ko a bɛ Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Zudasi, Min kɛra Adamaden ye*, ele ka kanuyafari le kɛ tagamasiyen ye ka o janfa k'a don mɔgɔw boro wa?» ⁴⁹ Karamɔgɔdenw nana a ye ko o nana Yesu minayɔrɔ le ra minke, o ko Yesu ma ko: «Matigi, an tɛ muru ta o kama wa?» ⁵⁰ O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu ta karamɔgɔden kelen ka muru kɛ ka sarakalasebagaw kuntigiba*

ta jance kininboroyanfan toro caron ka bo yi. ⁵¹ Yesu ko: «Aw y'a to ten!» A magara o ce toro ra ka a keneya.

⁵² O ko, Yesu kumana sarakalasebagaw kuntigiw fe, ani Alabatosoba korosibagaw kuntigiw, ani cekorobaw, olugu minw tun nana a minayoro ra; a ko: «Aw nana ni berew ni keremukuruw ye ne kama, k'a ke i ko aw nana benkannebagaw do le ko; ⁵³ k'a soro ne tun be ni aw ye Alabatosoba konon lon bee, nka aw ma son ka ne mina. Ayiwa, aw ta wagati le sera sisan, dibi ta fanga ta wagati lo.»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(*Matiyu 26.57-58,69-75; Marika 14.53-54,66-72; Yuhana 18.12-18,25-27*)

⁵⁴ O ka Yesu mina ka taga ni a ye, ka taga a ladon sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu konon; Piyeri tora yorojan, ka ke tugu ye o ko. ⁵⁵ O ka tasuma do mana lu ce ma ka sigi o koron. Piyeri nana sigi o koron.

⁵⁶ Baaradenmuso do nana Piyeri siginin ye tasuma koron minke, a ka a lalaga ka a fle, k'a fo ko: «Nin ce fana tun be ni Yesu ye!» ⁵⁷ Nka Piyeri ma son ka lo a ra. A ko: «Muso, ne yere m'a lon.» ⁵⁸ Donnin kera, mogon were nana Piyeri ye; ale fana ko: «Ele fana ye Yesu ta mogon do le ye!» Piyeri ko o tigi ma ko: «Ne te o do ye de!» ⁵⁹ Wagati dama temenin ko, mogon were nana a fo k'a gbeleaya ko: «Sigiya t'a ra, ce nin tun be ni Yesu ye, sabu Galileka lo.» ⁶⁰ Piyeri ko: «Ce, ne ma i ta kuma faamu de!» O wagati kelen na, ka Piyeri to kuma ra, dondo kasira. ⁶¹ Matigi Yesu ka a ja munu ka Piyeri fle. O tuma Matigi tun ka kuma min fo a ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi bi, ele bena a fo signaga saba, ko i ma ne lon.» ⁶² O tuma Piyeri bora kene ma ka taga kasi kosebe.

Yesu ta taron ni a ta kiti

(*Matiyu 26.67-68; Marika 14.65*)

⁶³ Yesu korosibagaw tun be a logobora, ka to ka a bugon. ⁶⁴ O ka a ja siri, ka ke a jininka ye ko: «Min ka i bugon, o tigi togon lon k'a fo!» ⁶⁵ O ka a neni ka kumajugu caman were fo a ma.

(*Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Yuhana 18.19-24*)

⁶⁶ Dugu gbera minke, Yahudiya ta cekorobaw ta jenkuru, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* ka o ta kititigejama lajen, ka Yesu wele ka na. ⁶⁷ O k'a jininka ko: «Ni ele le ye Kisibaga* ye, a fo an ye.» Yesu ka o jaabi ko: «Ni ne k'a fo aw ye, aw tena la a ra, ⁶⁸ ni ne fana ka aw jininka, aw tena ne jaabi. ⁶⁹ Nka k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, o bena taga sigi Sebextigi Ala kininboroyanfan fe.» ⁷⁰ O mogon bee ko: «O tuma Den min bora Ala ra*, ele lo ke?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a fo cogo min na, ne lo.» ⁷¹ O ko: «An mako te mogon si ta seereya ra tuun! A yere da k'a fo, an k'a men.»

23

O tagara ni Yesu ye Pilati fe

(*Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Yuhana 18.28-38*)

¹ Ayiwa, jama bee jenna ka wuri ka taga ni Yesu ye Pilati fe. ² O sera Pilati fe minke, o ka ke Yesu jaraki ye, ko: «An k'a korosi k'a ye ko nin ce be an ta jamana mogon kononosura, ka o lamuruti, ka o bari ka

ninsongo sara masaceba Sezari ma; a ko fana, ko ale ye Kisibaga* ye, ko ale ye masace ye.»

³ Ayiwa, Pilati ka Yesu jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fo cogo min na, ne lo.» ⁴ O ko, Pilati kumana sarakalasebagaw* kuntigiw ni jama fe, ko: «Ne ma kojugu si soro nin ce ra min be se ka ke a jarakikun ye.» ⁵ Nka, mogow k'a fo Pilati ye k'a gbeleya ko: «A be mogow bee lamurutira ni a ta karan ye Zude mara bee ra; a k'a damina Galile le, ka na se fo yan.»

O tagara ni Yesu ye Herodi fe

⁶ Pilati ka o kuma men minke, a ka o jininka ko yala Yesu ye Galileka le ye wa? ⁷ Pilati k'a men minke ko Yesu ye masace Herodi ta mara mogow do le ye, a ko o ye taga ni Yesu ye Herodi fe, sabu Herodi yere tun be Zeruzalemu o wagati ra.

⁸ Herodi ka Yesu ye minke, o diyara Herodi ye haali; sabu a tun ka fen caman men Yesu ta ko ra. A mænna, Herodi tun b'a fe ka Yesu ye janko a ye kabako do keto ye Yesu fe. ⁹ O koson Herodi ka jininkari caman ke Yesu fe, nka Yesu ma a jaabi o si ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* fana tun nana Herodi fe; o tun be kuma ni baraka ye ka Yesu jaraki kosebe. ¹¹ Masace Herodi ni a ta sorasiw ka Yesu dogoya; a ka masacefani do don a ra, ka a logobo, ka soro ka a laseko Pilati fe tuun. ¹² Pilati ni Herodi tun bennin te kakoro; nka o lon na o kera terinogonmanw ye.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Marika 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16)

¹³ Ayiwa, Pilati ka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani jamana jamogow, ani jama lajen. ¹⁴ A ko o ma ko: «Aw nana ni nin ce ye ne fe ka na a fo ne ye ko a be jamana mogow lamurutira; nka ne ka a jininka aw bee ja na, ne k'a ye ko aw be a jarakira fen o fen na, a ma o si ke. ¹⁵ Herodi* fana ma kojugu soro a ta ko ra, sabu ale fana ka a laseko ne ma yan tuun. Nin ce koni ma foyi ke min be se ka ke a fagasababu ye. ¹⁶ O koson, ne bena a fo ko o y'a bugo ni gbeje ye k'a labla.»

¹⁷ [Ayiwa, san o san, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe ra*, Pilati tun ka kan ka kasoden do labla.] ¹⁸ Jama bee jenna ka peren k'a fo ko: «Nin ce faga, i ye Barabasi labla!» ¹⁹ K'a soro lon do o Barabasi le tun ka jama lamuruti dugu konso, fo ka mogow do faga; o le tun kera a blakun ye kaso ra. ²⁰ Ayiwa, Pilati tun b'a fe ka Yesu le labla, O koson a ka o jininka tuun. ²¹ Nka o perenna, ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri ra!»

²² Pilati ka o jininka a sijaga sabanan na, ko: «O tuma a ka kojugu juman kelen le ke sa? Ne ma foyi ye a ra min be a fagakun bo; o ra ne bena a fo ko o y'a bugo, ka a labla.» ²³ Nka jama perenna ni fanga ye ko Yesu ye gbengben yiri ra le. O ta perenkanw ka Pilati kapa.

²⁴ Ayiwa, o tun be min jinina, Pilati k'a latige ko a bena o ke o ye. ²⁵ O tun ka ce min daari, Pilati ka o labla, o min tun blara kaso ra murutiri ni mogofaga koson. A ka Yesu don o boro, ko a ye ke o sago ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-56; Marika 15.21-41; Yuhana 19.17-30)

²⁶ Ayiwa, ka o tagato to ni Yesu ye, o ka ce do boto ye kongo ra, min togo tun ye ko Simon, Sirenika tun lo. O ka gbengbenyiri* la ale kun, ko a ye a ta ka tugu Yesu ko. ²⁷ Ka o tagato to, jamaba tugura o ko; muso dow tun be o jama ra, olugu tun be o disiw gbasigbasira ka kasi Yesu koson. ²⁸ Yesu ka a na munu k'a fo o ye ko: «Zeruzalemu musow, aw kana kasi ne koson de! Aw ye kasi aw yerew ni aw ta denw le koson! ²⁹ Sabu, lon do bena se, o lon na o bena a fo ko: «Muso minw ma den soro, minw ma den woro ka ye, ani o ma sin di den ma fiyewu, olugu ta pana.» ³⁰ O wagati ra, magow bena a fo kuruw ye ko: «Aw ye ben an kan!» K'a fo kongoriw ye ko: «Aw ye an datugu!» ³¹ Sabu, ni o ka nin ko jagon ke yirikene ra, ni a nana se yirijalan ma do?»

³² O tun be tagara ni Yesu ye, ani kojugukebaga fla, ka taga olugu faga ni Yesu ye. ³³ Ayiwa, yoro min togo ye ko Kunkolo yoro, o sera yi minke, o ka Yesu gbengben yiri ra o yoro ra, ka kojugukebaga fla fana gbengben yiri werew kan, kelen be Yesu kininboroyanfan fe, kelen be a numanboroyanfan fe. ³⁴ Yesu ko: «Ne Fa, yafa o ma, sabu o be min kera, o ma o lon.» Sorasiw ka kara la ka Yesu ta faniw tarantaran jagon na janko o bee ye o ta sorota lon. ³⁵ Jama tun lonin be, o b'a flera. Yahudiyaw ta namogow tun be Yesu logobora, ko: «A ka mogow tow kisi; a ye a yere kisi sisan sa, ni a kera ko ale le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma!»

³⁶ Sorasiw fana gbarara Yesu ra k'a logobo, ka minnifen kumunin do yira a ra, ³⁷ k'a fo a ye ko: «Ni ele le ye Yahudiyaw ta masace ye, i yere kisi sa!» ³⁸ O tun ka nin kumaw sebe yiri do kan a kun san fe, ko: «Nin ye Yahudiyaw ta masace ye.»

³⁹ Kojugukebaga fla minw tun gbengbenna ni Yesu ye, o ra kelen tun be a nenina, k'a fo a ye ko: «Ele le te Kisibaga* ye wa? I yere kisi sa, i ye an fana kisi!» ⁴⁰ Nka to kelen songora ale ra k'a fo a ye ko: «Ele te siran Ala na wa? Nin tooro kelen le te ele fana kan wa? ⁴¹ An koni ka kan ni nin ye, sabu an ka kojugu min ke, o tooro le be anw kan; nka nin ce ma kojugu si le ke.» ⁴² O ko, a ko Yesu ma ko: «Yesu, ni i nana ke i ta Masaya* ra tuma min na, i ye i hakiri to ne ra.» ⁴³ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fo i ye can ra, bi yere i bena ke ni ne ye arijana ra.»

⁴⁴ Ayiwa, tere sera kuncu tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bee ra fo ka taga wulada surunya. ⁴⁵ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye. ⁴⁶ O tuma, Yesu perenna ni fanga ye k'a fo ko: «Ne Fa, ne be ne nin to i boro.» A ka o fo minke, a sara.

⁴⁷ Ayiwa, sorasikuntigi ka o kow ye minke, a ka Ala tando, k'a fo ko: «Can ra, nin ce koni tun ye mogow terennin le ye.» ⁴⁸ Jama minw bee tun be yi, olugu ka o kow ye ka ban tuma min na, o sekora ka taga dugu kono, o panasisininba tora ka ke o disi gbasigbasi ye. ⁴⁹ Yesu ta teriw bee, ani muso minw tun tugura a ko kabini Galile, olugu tun lonin be yorojan ka ke o kow fle ye.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Yuhana 19.38-42)

⁵⁰ Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru ta mogow do tun be yi, min togo tun ye ko Yusufu; mogosobe, ani mogow terennin tun lo. ⁵¹ Kititigebaga tow tun ka ko minw latige, ani o tun ka ko minw ke,

ale tun ma jen ni o ye o ra. Ale tun be bo Arimate; o ye Yahudiyaw ta dugu do ye. A jigi tun be Ala ta Masaya* nawagati kan. ⁵² A tagara Pilati fe ka taga Yesu su daari a fe. ⁵³ O ko, a tagara Yesu su lajigi ka bo gbengbenyiri* ra, ka a kasanke ni fanigbe do ye, ka taga a la kaburu konon; o kaburu tun sogira fara le konon; su tun ma deri ka don o yoro ra folo. ⁵⁴ O lon tun ye Nenekirilon* jasigi le ye; Nenekirilon tun be jini ka damina.

⁵⁵ Muso minw tun tugura Yesu ko kabini Galile, olugu tun tagara ni Yusufu ye kaburuda ra. O ka kaburu fe, ka Yesu su lacogo fana fe. ⁵⁶ O ko, o sekora ka na so konon ka na kasadiyananw, ani wusunanw laben Yesu ye. Nka o ma son ka foyi ke Nenekirilon* na, ka kana ni Yahudiyaw ta sariya* ye.

24

Melkekew ka Yesu kunuko fo musow ye

(Matiyu 28.1-10; Marika 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, logokun tere folo sogomada jona fe, musow tun ka kasadiyanan minw laben, o tagara ni o ye kaburuda ra. ² O tagara a soro ko kabakuruba kolonkolonna ka bo kaburu da ra. ³ O donna kaburu konon, nka o ma Matigi Yesu su ye. ⁴ O ko ka o hakiri jagami. Ce fla barara ka na lo o ja koro, fanigbe pepe be o ra. ⁵ Musow siranninba ka o kun suuru; nka o ce fla k'a fo o ye ko: «Mun koson mogon min janaman lo, aw be o jini suw ce ra? ⁶ A te yan! A kununa. Wagati min na a tun be ni aw ye Galile, a ka kuma minw fo aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ⁷ A tun ko, ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka don jurumunkebagaw boro, o bena a gbengben yiri ra ka a faga; nka a saya tere sabanan, a bena kunu.»

⁸ O tuma musow hakiri jigira Yesu ta kumaw na.

Musow ka Yesu kunuko fo karamogodenw ye

⁹ Musow bora kaburu ra ka taga o kow bee lakari ciraden* tan ni kelen ye, ani o torgon tow bee. ¹⁰ O musow tun ye Mariyamu Magidalakamusu ye, ani Yahani, ani Yakuba bamuso Mariyamu; muso to minw tun be ni o ye, olugu fana ka o kuma kelen le fo ciradenw ye. ¹¹ Nka musow ka min fo, ciradenw ka o jate manamanakan ye, o ma la a ra. ¹² Nka o bee n'a ta, Piyeri wurira ka bori ka taga kaburu ra. A birira ka kaburu konon fe; a ma foyi ye ni kasanke doron te. A kononobannin sekora ka taga a ta so.

Karamogoden fla min tun be tagara Emayusi

(Marika 16.12-13)

¹³ Ayiwa, o lon kelen na, karamogoden fla tun be tagara dugu do ra, o dugu togo ye ko Emayusi. O dugu ni Zeruzalemu ce tun te teme kilo tan ni kelen kan. ¹⁴ Ko minw bee tun kera Zeruzalemu o wagati ra, o tun be o baro le kera. ¹⁵ Ka o to kuma ni sosori ra, Yesu yere nana gbara o ra ka to ka tagama o kere fe ka taga. ¹⁶ O ja tun be Yesu ra, nka a kera i n'a fo fen do le tun ka o bari ka a lon.

¹⁷ Yesu ka o jininka ko: «Aw tagato be kumana mun ko le ra de?» Kabini Yesu ka o fo, o lora, o panasisininba. ¹⁸ O ra, kelen min togo ye ko Kilopasi, ale ko: «Ni ele kelen koni te, mogon si te Zeruzalemu min b'a fo ko ko minw kera yi, ko a ma do lon o ra.» ¹⁹ Yesu ka o

pininka ko: «Ko juman le kera?» O ka a jaabi ko: «Ko min kera Yesu Nazaretikace ra ke! A tun kera cira barakaman ye, ka kana ni a ta kewalew ye, ani a ta kuma, Ala na koro, ani mogow bee pakoro. ²⁰ An ta sarakalasebagaw* kuntigiw, ani an ta jamana namogow ka a mina ka a di Romu* fagamaw ma, ko o y'a faga; o k'a gbengben yiri ra. ²¹ An jigi tun b'a kan ko ale le bena ke Izirayelimogow Kisibaga* ye; nka o bee ra, nin kow kera, bi ye a tere saba le ye. ²² An ta jenkuru ra, muso dow nana kuma do fo an ye min ka an kononoban fo ka teme. O ko o tagara kaburu ra sogomada jona fe, ²³ ko olugu ma su ye kaburu konon, ko olugu ka meleke dow ye, ko o melekew k'a fo olugu ye ko Yesu panaman lo. ²⁴ An tonogon dow fana tagara kaburu ra, olugu tagara a soro i ko musow k'a fo an ye cogo min na, nka o ma ale yere ye.»

²⁵ O ko, Yesu yere kumana o fe, a ko: «Aw mogow hakirintanw, ciraw ka kuma minw bee fo, aw te la o ra jona. ²⁶ Kisibaga tun man kan ka toro o cogo ra ka soro ka taga don a ta noro ra wa?» ²⁷ O ko, kuma minw bee sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, a ka o jafow ye, k'a damina cira Musa ta sariya* kitabu ra, ka taga se cira tow bee ta kitabu ma.

²⁸ Ayiwa, o surunyara dugu donda ra tuma min na, Yesu k'a ke i n'a fo a be temena ka taga na fe. ²⁹ Nka o ka a lalo ka a daari ko a ye to ni olugu ye, ko su be jini ka ko. A donna ni o ye dugu konon ka to ni o ye. ³⁰ Ayiwa, Yesu nana sigi domuni na ni o ye minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye ka a tarantaran ka a didi o ma. ³¹ Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri yelera, o k'a lon ko Yesu yere lo. Nka o barara ka fon a ra. ³² O mogow fla tora k'a fo nogon ye ko: «A tun be Kitabu ta kumaw jafora an ye sira ra minke, an jusu diyaninba le tun te o wagati ra wa?»

³³ O yoronin bee, o wurira ka seko ka taga Zeruzalemu. O tagara se yi minke, o ka karamogoden tan ni kelen ni o tonogonw lajennin soro. ³⁴ Karamogodenw k'a fo o mogow fla ye ko: «Can ra, Matigi kununa ka bo saya ra; Simon yere k'a ye!» ³⁵ Ko minw kera o ce fla fana ra sira ra, ani o ka Yesu lon cogo min na wagati min a ka buru tarantaran k'a di o ma, o ka o lakari karamogoden tow ye fana.

Yesu ka a yere yira karamogodenw na

(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Kewalew 1.6-8)

³⁶ Ayiwa, ka karamogodenw to o kumaw ra, Yesu yere barara ka na lo o ce ra, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ³⁷ Karamogodenw bee ja tigera, o siranna; sabu o tun b'a miirira ko o na be su do ja le ra. ³⁸ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw hakiri jagamina? Mun na o miiriyar nogon be aw jusukun na?»

³⁹ O ko, Yesu ko: «Aw ye ne borotegew, ani ne senw fle: ne yere lo! Aw ye maga ne ra k'a fle ke! Bu ni kolo te su ja ra, i ko aw na be ne ra cogo min na.»

⁴⁰ Yesu ka o fo minke, a k'a borow ni a senw yira o ra.

⁴¹ Ayiwa, karamogodenw jusu diyara kosebe, nka kononoban koson o tun ma la a ra hali bi. Yesu ka o pininka ko: «Domunifen do be aw fe yan wa?» ⁴² O ka jerge wusunin do di a ma. ⁴³ A ka o mina k'a domu o bee na na.

Yesu ka Ala ta Kuma koro yira karamogodenw na

⁴⁴ O kɔ, a k'a fɔ o ye ko: «Wagati min na ne tun bɛ ni aw ye, ne tun ka o le fɔ aw ye; ko fɛn o fɛn sɛbɛra ne ta ko ra cira Musa ta sariya* ra, ani cira tɔw ta kitabuɔw ra, ani Zaburuw kitabu ka min fɔ ne ta ko ra, o kow bɛɛ tun ka kan ka kɛ.»

⁴⁵ O cogo ra, a ka karamɔgɔdenw hakiri yeɛ janko o ye Kitabuɔw kumaw kɔɔ faamu. ⁴⁶ O kɔ, a k'a fɔ o ye tuun ko a sɛbɛra Kitabu kɔɔ ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko mɔgɔw bɛna o tɔɔɔ, ka a faga; nka a saya tere sabanan a bɛna kunu; ⁴⁷ o ra, k'a damina Zeruzalɛmu, waajuri ka kan ka kɛ dunuɔnamɔgɔw bɛɛ ye ale tɔgɔ ra, ko mɔgɔw ye nimisa o ta jurumunw na janko Ala ye yafa o ma.

⁴⁸ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw le ye ne ta kow bɛɛ seerew ye. ⁴⁹ Ne Fa Ala ka Nin Saninman* min layiri ta aw ye, ne bɛna o ci aw ma. Nka aw ye to Zeruzalɛmu dugu kɔɔ fɔ o se bagaya ye jigi aw kan fɔlo ka bɔ san fɛ.»

Yesu yɛlɛna ka taga sankolo kɔɔ

(Marika 16.19-20; Kɛwalew 1.9-11)

⁵⁰ O kɔ, a tagara ni karamɔgɔdenw ye Betani dugu fan fɛ; a ka a boro fla kɔɔta ka dugawu kɛ o ye. ⁵¹ K'a to dugawukɛ ra o ye, a kɔɔtara ka bɔ o cɛ ra ka taga sankolo ra. ⁵² Karamɔgɔdenw ka kɛ a bato ye; o kɔ, o sekɔra ka taga Zeruzalɛmu, o ɔagarininba.

⁵³ O tun bɛ ɔgɔɔn lajɛn Alabatosoba kɔɔ wagati bɛɛ ka Ala tando.

YUHANA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE Kitabu faamucogo

Yuhana le kera nin kitabu sebebaga ye. I n'a fo ale yere tun be ni Yesu ye, a ka fen o fen sebe, a yere ja ka o bee ye.

Kitabu daminakumaw be Yesu ta Alaya le yira. Yesu le be wele ko Kuma, min tun be ni Ala ye, min tun ye Ala ye, ani min kera adamaden ye ka na sigi an ce ra (1.14). Yuhana ko nin kitabu sebekun ye janko aw y'a lon ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye, Den min bora Ala ra, ani janko o lanaya koson aw ye panamanya soro a togo baraka ra (20.31).

Yesu ka baara min ke k'a to Galile mara ra, Yuhana ta kitabu be o le lakari an ye. A be Yesu ta tagamasiyenw lakari ka o tugutugu jagon na, ani a ta waajuriw.

Matiyu k'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika k'a yira ko Yesu ye Ala ta baaraden ye, Luka k'a yira ko Yesu kera adamaden ye; nka Yuhana ta kitabu b'a yira an na ko Den min bora Ala ra*, ko Yesu ye o le ye.

Kitabu sebebaga be talen caman ke ka Yesu cogo yira: A ko Yesu ye yeelen ye dunupamogow fe, ani domunifen min be panamanya di, ani ji min be panamanya di; Yesu le ye sagaw ta donda ye, ani sagagbenbagajuman, ani rezensun, ani can, ani min be suw lakunu, ka panamanya di mogow ma.

Kitabu ta hayan belebeleba kera Yuhana 3.16 ye, min be Ala ta kanuya ni a ta kisiri ko yira an na. «Sabu Ala ka dunupamogow kanu haali fo Den kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogow o mogow ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye panamanya banbari soro.»

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-18)

Yuhana Batizerikebaga ta karamogoden folow (1.19-51)

Yesu k'a ta baara damina kene kan mogow ja na (2-12)

Yesu ka a tagako fo sankolo ra (13-17)

Yesu ta tooro ni a ta saya (18-19)

Yesu kununa k'a yere yira karamogodenw na (20-21)

Kuma kera yeelen ni panamanya ye

¹ Fofolofolo k'a soro fen si tun ma dan folo, min be wele ko Kuma, o tun be yi. O Kuma ni Ala tun be jagon fe, o Kuma ye Ala ye. ² Kabini fofolofolo o Kuma ni Ala be jagon fe. ³ Ala ka fen bee dan ale le baraka ra. Fen o fen danna fana, o si ma dan ale ko. ⁴ Panamanya tun be soro ale le ra. O panamanya le tun be yeelen bo mogow ye. ⁵ O yeelen be manamana dibi ra, nka dibi ma son a ma.

⁶ Wagati do nana se, Ala ka ce do ke a ta ciraden ye, o ce togo tun ye ko Yuhana. ⁷ A nana ka na seereya le ke, ka yeelen ko fo mogow ye, janko a ta kuma sababu ra bee ye la o yeelen ta ko ra. ⁸ Ale yere tun te yeelen ye, nka a nakun tun ye doron ka na yeelen seereya ke mogow ye. ⁹ O yeelensobe le tun nana dunupa konokow ka na yeelen bo adamadenw bee ye.

¹⁰ Nka can ra, Kuma tun be dunuƚa ra kakoro, sabu ale le baraka ra dunuƚa danna. O bee n'a ta, a nana dunuƚa ra minke, mogow m'a lon. ¹¹ A nana a yere ta mogow fe, nka a ta mogow ma son a ra. ¹² Nka mogow minw sonna a ra, a ka olugu ke Ala denw ye. ¹³ O ma o Aladenya soro i ko adamaden be woro cogo min na; adamaden sago te, mogow si sago te, nka Ala yere sago lo.

Kuma kera adamaden ye

¹⁴ Ayiwa, o Kuma kera adamaden ye. A nana sigi an ce ra. Neema ni can dafanin tun b'a fe. An fana ka a noro ye. Den* kelenpe min bora Fa Ala ra, ale ta noro lo. ¹⁵ Ayiwa, Yuhana ka ale ta ko le fo, ka peren k'a fo mogow ye ko: «Ne tun ka min ko fo ko a bena na ne ko fe, ko nka a be ne na, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakoro, ale le ye nin ye.»

¹⁶ Ayiwa, a ka an bee wasa a ta neema baraka ra, ka neema an ye lon bee. ¹⁷ Sabu sariya* nana cira Musa le sababu ra, nka neema ni can, o nana Yesu Kirisita le sababu ra. ¹⁸ Adamaden si na ma la Ala kan ka ye; Den min bora Ala ra*, ni a be ni Fa Ala ye, ale le ka Ala lonniya di an ma.

Yuhana ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw ka sarakalasebaga* dow ci Yuhana fe, ani Alabatosoba baaraden dow; o bora Zeruzalemu ka taga Yuhana jininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Yuhana ka seereya min fo, o le ye nin ye. ²⁰ Yuhana ka a gbeya k'a fo o ye, a ma a dogo; a ko: «Kisibaga* min layiri tara, ne te o ye.» ²¹ O k'a jininka ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Cira Iliya* wa?» A ko: «Ne te Iliya ye.» O ko tuun ko: «Cira min ko fora, ele lo wa?» A ko: «On-on.» ²² O ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Do fo an ye ke, janko an ye taga o fo an cibagaw ye. Ele be i yere jate jontigi le ye?» ²³ Yuhana ka o jaabi ni cira Ezayi ta kuma ye. A ko: «Perenkan min be bo kongo kono k'a fo ko:

<Aw ye sira laben Matigi ye,>

ne le ye o perenkan ye.»

²⁴ Minw tun cira Yuhana fe, olugu tun ye Farisi dow ye. ²⁵ O ka a jininka tuun ko: «Ayiwa, ni i te Kisibaga ye, i te Iliya ye, i fana te Cira ye, o tuma mun koson ele be mogow batizera?» ²⁶ Yuhana ko: «Ne be mogow batize ji dama le ra; nka mogow do were be aw ce ra, aw ma o tigi lon. ²⁷ Ale bena na ne ko fe; ne man kan hali k'a ta sanbara juru foni ka a bo a sen na.»

²⁸ Ayiwa, o kow bee kera Betani, Zuriden ba ko fe; Yuhana tun be mogow batizera o yoro le ra.

Yesu ye Ala ta Sagaden ye

²⁹ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana ka Yesu nato ye a fe; a ko mogow ma ko: «Ala ta Sagaden* le ye nin ye, min bena dunuƚamogow ta jurumun bo o kunna. ³⁰ Ne tun ka ale le ko fo aw ye ko mogow do bena na ne ko fe, ko nka a be ne na, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakoro; ale le ye nin ye. ³¹ Ne yere fana tun ma a lon folo; nka ne nana mogow

* **1:21** 1.21 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. **1:23** 1.23 Nin kuma fora Ezayi 40.3.

batize ji ra, janko o ye ke sababu ye k'a to ne ye a yira Izirayelimogow ra.»

³² Ayiwa, Yuhana ka seereya ke Yesu ta ko ra, ko: «Ne ka Nin Saninman* jigito ye ka bo sankolo ra i ko jenetugani ka na sigi a kan. ³³ Ne yere tun ma a lon. Nka min ka ne ci ka na mogow batize ji ra, ale tun k'a fo ne ye ko: «Ni i nana Nin Saninman* jigito ye ka na sigi mogow min kan, o tigi le bena mogow batize ni Nin Saninman* ye.» ³⁴ Ayiwa, ne nana a ye ten, ne fana ka o seereya ke, ko Den min bora Ala ra* ko nin lo.»

Yesu ta karamogoden folow

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana tun be ni a ta karamogoden fla ye tuun. ³⁶ A ka Yesu temeto ye minke, a k'a fo ko: «Ala ta Sagaden* ye nin ye.» ³⁷ Karamogoden fla ka o men minke, olugu ka tugu Yesu ko. ³⁸ Yesu ka a ja munu ka o ye a yere ko; a ko o ma ko: «Aw be mun le jini?» O ko Yesu ma ko: «Rabi*, i ta so be min?» (Rabi korow ye ko Karamogow). ³⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye na ka na a fle.» O tagara ni a ye ka taga a ta so ye. A tun kera wulada wagati le ra. O tora ni a ye o lon tere to bee ra.

⁴⁰ Karamogoden fla minw tun ka Yuhana ta kuma men ka tugu Yesu ko, o ra kelen togow tun ye ko Andere, Simon Piyeri balemace tun lo. ⁴¹ Andere le konna ka taga a balemace Simon fe, ka taga a fo a ye ko: «An ka Masiya ye.» (Masiya, o korow ye ko Kirisita.) ⁴² Andere tagara ni Simon ye Yesu fe. Yesu ka Simon fle, k'a fo ko: «Ele le ye Yuhana dence Simon ye! Nka i togow bena la ko Sefasi.» (Sefasi, o korow ye ko farakuru.)

Filipe ni Natanayeli tugura Yesu ko

⁴³ O dugusagbe Yesu ko a be taga Galile; a tagato, a ka Filipe ye. A ko Filipe ma ko: «Tugu ne ko.» ⁴⁴ Filipe tun be bo Betisayida; o tun ye Andere ni Piyeri fana ta dugu le ye. ⁴⁵ Filipe tagara Natanayeli ye minke, a k'a fo a ye ko: «Cira Musa tun ka mogow min ko fo a ta sariya* kitabuw ra, ani cira tow fana ka min ko fo, an ka o ye: Yesu min be bo Nazareti, ale lo, Yusufu dence.» ⁴⁶ Natanayeli ko Filipe ma ko: «Yala fenpuman be se ka bo Nazareti wa?» Filipe ko: «Ayiwa, i yere ye na a fle sa.»

⁴⁷ Kabini Yesu ka Natanayeli nato ye, a ko: «Nin ye Izirayeliden yereworo le ye, nanbara te min jusukun na.» ⁴⁸ Natanayeli ko: «Ele ka ne lon cogo di?» Yesu ko: «Ka i to torosun korow, sani Filipe ye taga i wele, ne ja tun be i ra yi.» ⁴⁹ Natanayeli ko: «Rabi*, Den min bora Ala ra*, ele lo; ele le ye Izirayeli* ta masace ye.» ⁵⁰ Yesu ko: «Ne k'a fo i ye minke ko ka i to torosun korow, ko ne ja tun be i ra, o doron le koson i lara ne ra ke. I bena ko dow ye minw ka bon ni nin ye.» ⁵¹ Yesu ko fana ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko lon do aw bena sankolo dayelenin ye, ka Ala ta melekew yelento ni o jigito ye ne kunna, ne Min kera Adamaden ye*.»

2

Koroya min kera Kana

¹ Ayiwa, tere fla temenin ko, koroya do tun be kera Kana, Galile mara ra. Yesu bamuso tun be o koroya ra. ² O tun ka Yesu ni a ta karamogodenw fana wele ka taga o koroya ra.

³ Ayiwa, ka o to janagbe ra, duven nana dɛɛɛ o fɛ. Yesu bamuso k'a fɔ a ye ko: «O ta duven dɛsɛra.» ⁴ Yesu k'a fɔ a bamuso ye ko: «Ne bamuso, i kana hami o ra; nka ne ta wagati ma se ban.»

⁵ Ayiwa, a bamuso k'a fɔ baardenw ye ko: «Ni a nana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye o kɛ.»

⁶ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw ta kabakurudaga wɔɔrɔ tun bɛ yi. Yahudiyaw tun bɛ o yɛrɛ saninya ni o dagaw ta ji le ye ka kapa ni o ta landa ye. Ji litiri biseegi walama kɛmɛ ni mugan tun bɛ se ka don o kabakurudagaw bɛɛ kelen kelen kɔnɔ. ⁷ Ayiwa, Yesu ko baardenw ma ko: «Aw ye nin dagaw bɛɛ fa ni ji ye.» Baardenw ka o bɛɛ fa fɔ ka se o da kɔrɔ. ⁸ O kɔ, a ko baardenw ma ko: «Aw ye a bi sisan ka taga a di domuniko janabɔbaga ma.» O k'a bi ka taga a di.

⁹ Ayiwa, ji yelemana ka kɛ duven ye; domuniko janabɔbaga ka o nɛnɛ. Ale tun ma o duven bɔyɔrɔ lon, nka baardenw koni tun ka a bɔyɔrɔ lon. Domuniko janabɔbaga ka kɔrɔcɛ wele, ¹⁰ ka na a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ bɛɛ bɛ duvendiman le di mɔgɔw ma fɔlɔ; ni o ka o min caman tuma min na, min man di kosebɛ, o bɛ sɔrɔ ka o di o ma. Nka ele ka duvendiman to kɔ fɛ!»

¹¹ Ayiwa, o le kɛra Yesu ta tagamasiyɛn fɔlɔ ye. O kɛra Kana, Galile mara ra. A k'a ta sebagaya yira a ta karamɔgɔdenw na o cogo le ra; olugu lara a ra.

¹² O kɔ, Yesu tagara Kapɛrinahumu, ani a bamuso, ani a balekaw, ani a ta karamɔgɔdenw. O ka tere dama kɛ yi.

*Yesu ka fiyeerekebagaw gben ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ
(Matiyu 21.12-13; Marika 11.15-17; Luka 19.45-46)*

¹³ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jonyaban janagbe* tun bɛ surunyara. Yesu tagara Zeruzalɛmu. ¹⁴ Yesu ka mɔgɔ dɔw sɔrɔ Alabatosoba lu kɔnɔ, olugu bɛ misiw ni sagaw ni jɛnɛtuganiw fiyeerera; warifalenbagaw fana tun bɛ yi*. ¹⁵ Yesu ka jurukise dɔ kɛ bisan ye ka o bɛɛ gben ka bɔ Alabatosoba lu kɔnɔ, ani o ta misiw ni o ta sagaw bɛɛ. A ka warifalenbagaw ta wariw bɛɛ janjan, ka o ta tabaliw noninonni ka benben. ¹⁶ O kɔ, a k'a fɔ jɛnɛtugani fiyeerebagaw ye ko: «Aw ye nin fɛnw ta ka bɔ yan; aw kana ne Fa ta bon kɛ jagokeyɔrɔ ye.» ¹⁷ Yesu ka o kɛ minke, a ta karamɔgɔdenw hakiri jigira ko a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«I ta so ko hami bɛ ne jɛnina ne jusukun na i n'a fɔ tasuma.»

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta pamɔgɔw ka Yesu jininka ko: «I bɛ se ka tagamasiyɛn juman le kɛ k'a yira an na ko jo bɛ i fɛ ka nin kow kɛ?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye Alabatosoba nin ci; ne bɛna a lɔ kokura tere saba kɔnɔ.» ²⁰ Yahudiyaw ko: «E, o ka san binaani ni wɔɔrɔ le kɛ nin Alabatosoba min lɔri ra, ele bɛna o lɔ kokura tere saba kɔnɔ!»

²¹ Nka Yesu tun bɛ kumana Alabatosoba min ko ra, o tun ye a yɛrɛ farikolo le ye. ²² Ayiwa, Yesu nana kunu minke ka bɔ saya ra, a ta karamɔgɔdenw hakiri jigira a ra ko Yesu tun ka o fɔ. O lara Ala ta Kuma ra. Yesu tun ka kuma min fɔ fana, o lara o ra.

Yesu ma la mɔgɔ dɔw ta lanaya ra

* **2:14** 2.14 O mɔgɔw tun bɛ beganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falɛn o ye. **2:17** 2.17 Nin kuma fɔra Zaburu 69.10.

²³ Ayiwa, ka Yesu to Zeruzalemu, Jonyaban janagbe* ra, mogo caman lara a ra a ta tagamasiyen keninw koson. ²⁴ Nka Yesu tun ma la o ta lanaya ra, sabu a tun ka o be jusukun lon. ²⁵ A mako tun t'a ra fana ko mogo do ye na do ta kopaw fo ale ye, sabu adamaden jusukun cogo ye min ye, a ka o lon.

3

Yesu ni Nikodemu ta baro

¹ Ayiwa, ce do tun be Farisiw* ra, min togo tun ye ko Nikodemu; Yahudiyaw ta jamogo do tun lo. ² Lon do, su fe a nana Yesu fe ka na a fo a ye ko: «An karamogo, an koni k'a lon jate ko Ala le ka ele ci ka na an karan; sabu i be kabako minw kera nin ye, mogo si te se ka o ke ni Ala te ni o tigi ye.»

³ Yesu k'a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo i ye ko ni mogo min ma woro kokura, o tigi te se ka don Ala ta Masaya* ra fiyewu.»

⁴ Nikodemu ko: «Ni mogo korora ka ban, a be se ka woro cogo di tuun? Yala a be se ka kosegi a bamuso konon ko woro kokura tuun wa?»

⁵ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo i ye ko ni mogo min ma woro ji ni Nin Saninman* baraka ra, o tigi te se ka don Ala ta Masaya ra.

⁶ Sabu min worora adamadenw baraka ra, adamadenya cogo le be ke o ra. Nka ni min worora Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman cogo le be o tigi ra. ⁷ Ayiwa, ne k'a fo i ye minke ko aw ka kan ka woro kokura, o kana i kononoban. ⁸ I m'a ye, fonon be fiye ka taga yoro min ka di a ye, i be a mankan men, nka i te a boyoro lon, i te a tagayoro lon fana. Mogo min worora Nin Saninman baraka ra, o tigi ta be ten le.»

⁹ Ayiwa, Nikodemu ko Yesu ma ko: «O be se ka ke cogo di sa?» ¹⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ele min ye Izirayeli* karamogoba ye, ele ma o lon wa?»

¹¹ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fo i ye can ra, ko an ka min lon, an be o le fo; an be min ye, an be ke o le seere ye fana. Nka aw t'a fe ka son an ta seereya ma. ¹² Ko minw be kera dununa ra yan, ni ne be o fo aw ye, ni aw ma se ka la o ra, ko minw be kera sankolo ra, ni ne ka o fo aw ye, aw bena la o ra cogo di? ¹³ Mogo si ma yelen ka taga sankolo konon, fo min jigira ka bo sankolo ra; Min kera Adamaden ye*, ale le be o ye.

¹⁴ «Ayiwa, cira Musa ka sa siranegeraman korota cogo min na kongokolon konon, jagboya lo ko Min kera Adamaden ye*, o fana ye korota o cogo ra*, ¹⁵ janko ni mogo o mogo ka la a ra, o tigi ye janamanya banbari soro. ¹⁶ Sabu Ala ka dununamogow kanu haali fo Den* kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogo o mogo ka la o ra, o tigi kana halaki, nka o tigi ye janamanya banbari soro. ¹⁷ Den min bora Ala ra*, Ala ma o ci dununa ra ka na kiti ben mogow kan, nka a ka a ci le, janko dununamogow ye kisi a sababu ra.

¹⁸ «Ni mogo min ka la a ra, Ala tena kiti ben o tigi kan; nka ni mogo min ma la a ra, kiti benna o tigi kan ka ban, sabu Den kelenpe min bora Ala ra, a ma la o ra. ¹⁹ O kiti kun le ye nin ye: Ala ta yeelen nana dununa ra, nka dibi diyara mogow ye ka teme yeelen kan, sabu o ta kewalew ka jugu. ²⁰ Sabu mogo o mogo be kojugu ke, o be yeelen koninya le; a te son ka bo kene kan fana, sabu a be siran ko mogow kana na bo a ta kewalejuguw koron ma. ²¹ Nka mogo min be can kan, o

* 3:14 3.14 Nin ko kera yoro min na: Jateri 21.4-9.

tigi be a ta kow ke kene kan, janko bee ye a ye ka a lon ko a be tagama Ala ta sira le kan.»

Yuhana ka min fo Yesu ko ra

²² O kow ko fe Yesu ni a ta karamogodenw bora dugu konɔ ka na to Zude mara ra; a tora ni o ye ka wagati dama ke, ka to ka mogow batize. ²³ Yuhana fana tun be mogow batizera Enon, Salimu kere fe; sabu ji caman tun be o yoro ra; mogow tun be na a fe ka na batize. ²⁴ O y'a soro Yuhana tun ma bla kaso ra folo.

²⁵ Ayiwa, sosori do nana wuri Yuhana ta karamogodenw ni Yahudiya do ce saninyari ko ra. ²⁶ Yuhana ta karamogodenw tagara a fo Yuhana ye ko: «An karamogo, i ni ce min tun be jogon fe Zuriden ba ko, i tun ka seereya ke min ta ko ra, a fe, a be mogow batizera sisan; mogow bee fana be tagara ale le ko.» ²⁷ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni Ala ma fen min di mogo ma, a te se ka o soro. ²⁸ Aw yere ye ne seere ye ko ne k'a fo aw ye ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ne te o ye. Ala ka ne ci ka na a ja fe doron.» ²⁹ Koroce ta le be koromuso ye. Koroce terice koni lonin be a koro; ni a ka koroce kumakan men, a be jagari kosebe koroce ta kumakan koson. Ne ta jagari ye o jogon le ye; o jagari fana dafara. ³⁰ Ale ka kan ka bonya, ne ka kan ka dogoya.

³¹ «Sabu min bora Ala ra, o le be bee kunna; nka min sorora dunupa ra yan, o ye dunupa ta le ye, a fana be kuma ka kapa ni dunupa ta cogo le ye. Nka min bora sankolo ra, o be bee kunna. ³² A ka min ye, ani a ka min men, a be o le fo, nka mogo si fana te son a ta seereya ma. ³³ Ni mogo min ka son a ta seereya ma, o tigi ka a yira ka a gbeya ko Ala be min fo, o ye can le ye. ³⁴ Ala ka min ci, o le be Ala ta Kuma fo mogow ye, sabu Ala be Nin Saninman* di a ma hakeya min na, dan te o ra. ³⁵ Den min bora Ala ra*, Fa Ala be o kanu, o koson a ka fen bee se bagaya di a ma. ³⁶ Ni mogo min ka la Dence* ra, o tigi be janamanya banbari soro; nka ni mogo min ka ban Dence ra, o tigi tena o janamanya soro, nka Ala ta dimi le be o tigi kan.»

4

Samarikamuso ta ko

¹ Ayiwa, Farisiw* tun k'a men ko Yesu be karamogoden caman sorora ka o batize ka teme Yuhana kan; Yesu tun bora o ko kala ma. ² K'a soro Yesu yere tun te mogow batizera, a ta karamogodenw le tun be mogow batize. ³ O koson, Yesu bora Zude mara ra ka kosegi Galile mara ra. ⁴ Nka jagboya lo ko a tun ye Samari mara cetige.

⁵ Ayiwa, a tagara se Samari dugu do ra, o togo ye ko Sikari; Yakuba tun ka foro min di a dence Yusufu ma folofolo, Sikari be o foro le kere fe*. ⁶ Yakuba ta kolon tun be o yoro ra. Ayiwa, Yesu tun segera tagama ra minke, a nana sigi kolonda ra. O tuma ra tere tun sera kunce.

⁷ Ayiwa, Samarikamuso do nana jibiyoro ra. Yesu ko a ma ko: «Ji do di ne ma, ne be min.» ⁸ O y'a soro a ta karamogodenw tun tagara dugu konɔ ka taga domuni san.

⁹ Samarikamuso ko Yesu ma ko: «E! Ele min ye Yahudiya ye, mun na ele be son ka ne daari ji minta ra, k'a soro ne ye Samarika ye?» Muso ka o fo, sabu Yahudiyaw te son jennogonya si ma ni Samarikaw ye.

* 4:5 4.5 Yakuba ta foro ta ko: Damina 33.19; 48.22; Yosuwe 24.32.

10 Yesu k'a jaabi ko: «Ala be fen min di gbansan, ni i tun ka o lon, ani mogo min ko i ma ko: <Ji di ne ma, ne be min>, ni i tun ka o tigi lon, ele yere le tun bena ale daari ji ra, a tun bena ji panaman di i ma.»

11 Muso ko Yesu ma ko: «An karamogo, jurufiye te ele boro, kolon fana ka dun, ele bena o ji soro yoro juman sa, ka o di ne ma? 12 An bemace Yakuba le ka nin kolon di anw ma; ale yere ka nin ji min, ani a ta denw ni a ta beganw. O tuma ele ka bon ni an bemace Yakuba ye wa?»

13 Yesu ka muso jaabi, ko: «Ni mogo o mogo ka nin ji min, jiminlogo bena o tigi soro tuun. 14 Nka ne be ji min di, ni mogo o mogo ka o ji min, jiminlogo tena o tigi soro tuun, sabu ne be ji min di, o bena ke bununji ye o tigi konjo ka woyo fo ka panamanya banbari di o tigi ma.»

15 Muso ko a ma ko: «An karamogo, o ji di ne ma ke, janko jiminlogo kana ne soro tuun, ani ne kana na ji bi yan tuun.»

16 Ayiwa, Yesu ko a ma ko: «Taga i ce wele ka na yan.» 17 Muso ko: «Ce te ne fe!» Yesu ko a ma ko: «Jo be i fe k'a fo ko ce te i fe. 18 Sabu i sigira ce looru le fe; i be min fe sisan, o fana te i ce ye. I ka min fo, o ye can ye.»

19 Muso ko a ma ko: «An karamogo, ne k'a ye cogo min na, ele ye cira le ye! 20 O ra, ne be i pininka: mun na anw Samarikaw, anw bemaw ka Ala bato nin kuru le kan yan, k'a soro aw Yahudiyaw, aw b'a fo ko Ala ka kan ka bato yoro min na ko o ye Zeruzalemu le ye?»

21 Yesu k'a jaabi, ko: «Muso, la ne ra; wagati do bena se, aw tena Fa Ala bato nin kuru kan tuun, walama Zeruzalemu. 22 Ayiwa, aw Samarikaw aw be min batora, aw te o lon; nka an Yahudiyaw, an be min batora, an ka o lon, sabu kisiri bora Yahudiyaw le ra. 23 Nka wagati bena se, a sera yere ka ban; Alabatobagasobew bena Fa Ala bato nin ni can le ra; sabu Fa Ala be o batobagaw jagon le pinina. 24 Ala ye Nin* le ye, o koson minw bee be a bato, olugu ka kan ka a bato Nin sababu le ra, ani can ra.»

25 Muso ko Yesu ma ko: «Ne ka a lon ko Masiya bena na, o be min wele Kirisita†; ni a nana, a bena fen bee jafu an ye.» 26 Yesu ko muso ma ko: «Ne min be kumana i fe, ne yere lo.»

27 Ayiwa, karamogodenw kosegira ka na; o k'a ye ko Yesu be kumana ni muso ye minke, o ka o kononoban. Nka o si ma son ka a pininka ko a be mun le pininkara muso fe, walama ko mun koson a kumana ni muso ye.

28 Muso ka a ta jibiminan to kolonda ra, ka taga dugu konjo, ka taga fo mogow ye ko: 29 «Aw ye na ce do fle. Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye; Kisibaga min ko fora, koni ale te de?» 30 Mogow bora dugu konjo ka na Yesu fe.

31 Ayiwa, o y'a soro karamogodenw tun be Yesu daarira ko: «An karamogo, domuni ke sa!» 32 Yesu ka o jaabi ko: «Domunifen do be ne fe ka a domu, aw te domunifen min lon.» 33 Karamogodenw ka ke jagon pininka ye, ko: «O tuma do le nana domuni di a ma yan wa?»

34 Yesu k'a fo o ye ko: «Ka ne cibaga sago ke, ani k'a ta baara ke k'a dafa, o le ye ne ta domuni ye. 35 Aw te derira k'a fo ko karo naani le be dannikewagati ni simantigewagati ce wa? Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja korota ka forow fle; siman kogora, a tigewagati

† 4:25 4.25 Kirisita, o koro ye ko: Ala ta mogo panawolomanin.

sera ka ban. ³⁶ Min be siman tigera, o tigi be a ta sara sɔrɔra ka ban; a be simankise lajen ka a bla panamanya banbari kosɔn. O cogo ra dannikebaga ni simantigebaga beɛ be pagari ɲɔgɔn fe. ³⁷ Sabu zana min ko: <Dɔ be danni ke, dɔ were be siman tige,> o zana ye can ye. ³⁸ Ayiwa, aw ma baara ke foro min na, ne ka aw ci ka taga o siman tige; mɔgɔ werew ka baara min ke, aw be tɔnɔ sɔrɔra olugu ta baara nɔ le ra.»

³⁹ Ayiwa, o muso ta kuma kosɔn, Samarika caman lara Yesu ra o dugu ra, sabu muso k'a fɔ o ye ko: «Ne ka ko o ko ke ka temɛ, a ka o beɛ fɔ ne ye.» ⁴⁰ O kosɔn Samarikaw nana Yesu fe minke, o k'a daari ko a ye to olugu fe; Yesu ka tere fla ke ni o ye. ⁴¹ Mɔgɔ caman were lara a ra a yere ta kuma kosɔn. ⁴² O mɔgɔw ko muso ma ko: «An ma la a ra ele ta kuma kosɔn de, nka an yere ka a lamen, an ka a lon ko can ra ale le ye dunuɲa Kisibaga ye.»

Yesu ka kuntigi dɔ dence keneya

⁴³ Ayiwa, o tere fla temenin ko, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra ka taga Galile. ⁴⁴ K'a sɔrɔ Yesu yere tun k'a fɔ ko: «Cira si te bonya a yere ta jamana ra.» ⁴⁵ Ayiwa, o sera Galile minke, Galilekaw ka a kunben ni pagari ye, sabu Yesu tun ka ko minw beɛ ke Zeruzalemu Jɔnyaban panagbe* ra, Galilekaw tun ka o ye, sabu olugu yere tun tagara panagbe ra.

⁴⁶ Ayiwa, Yesu sekɔra ka taga Kana tuun, Galile mara ra, a tun ka ji yelema ka ke duven ye yɔrɔ min na. O y'a sɔrɔ jamana pamɔgɔ dɔ tun be Kaperinahumu, o ta den tun man kene. ⁴⁷ O ce k'a men minke ko Yesu bɔra Zude ka na Galile mara ra, a tagara Yesu fe ka taga a daari ko a ye na Kaperinahumu, ko ale dence be jini ka sa, ko a ye na a keneya. ⁴⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Ni aw ma tagamasiyenw ni kabakow ye aw ɲa ra, aw te la ne ra fiyewu!» ⁴⁹ O kuntigi ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, sabari ka na joona, janko ne dence kana na sa.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Kɔsegi ka taga, i dence keneyara.» O ce lara Yesu ta kuma ra; a tagara. ⁵¹ Ayiwa, ka a tagato to, a ta baaradenw ka a kunben sira ra k'a fɔ a ye ko: «I dence keneyara.» ⁵² A ka a ta baaradenw pininka ko: «A fisayara wagati juman le ra?» O ka a jaabi ko: «A ta farigban banna kunu le, wagati min na tere tun be kunce.»

⁵³ Den face k'a jate mina k'a ye ko o wagati kelen le ra, Yesu tun k'a fɔ ale ye ko: «I dence keneyara.» O ce ni a ta somɔgɔw beɛ lara Yesu ra. ⁵⁴ Ayiwa, kabini Yesu bɔra Zude ka na Galile mara ra, nin le kera a ta tagamasiyen flanan ye.

5

Yesu ka murugu dɔ keneya Betisayida

¹ Ayiwa, o kow ko fe, panagbeba dɔ tun be Yahudiyaw fe Zeruzalemu; Yesu tagara o panagbe ra. ² Zeruzalemu dugu donda min be wele ko Sagaw ta donda, dinga jiman dɔ tun be o donda kere fe, min be wele heburukan na ko Betisayida; gbata looru lonin tun be o dinga kere fe. ³ Ayiwa, banabagato caman tun lalanin be o gbataw kɔrɔ: fiyentow, ani nabaraw, ani muruguw. [O tun be ji lamaga wagati le kɔnɔna. ⁴ Sabu Ala ta meleke dɔ tun be to ka jigi ji ra wagati dow ra ka a lamaga. Ji

lamaganin ko, ni banabagato min tun ka kon ka jigi a kon, o tigi tun be keneya, hali ni a ta bana ka ke bana suguya min o min ye.]

⁵ Ayiwa, ce do tun be o yoro ra, ale tun ka san bisaba ni seegi ke bana ra. ⁶ Yesu ka o ce lanin ye minke, a ka a lon ko a mænna bana ra; a ka a jininka ko: «Yala i b'a fe ka keneya wa?» ⁷ A ka Yesu jaabi ko: «An karamo, ni ji ka lamaga, mogo te ne fe ka ne ta ka ne lajigi ji ra; ni ne fana ko ne be wuri ne yere ma, sani ne ye se yi, do be kon ka jigi ne ja.» ⁸ Yesu ko a ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka tagama.» ⁹ Ayiwa, o yoronin bee a keneyara; a wurira ka a ta lanan ta ka ke tagama ye.

O tun kera Yahudiyaw ta Nenekirilon* le ra. ¹⁰ O ra, Yahudiyaw k'a fo o ce keneyanin ma ko: «Bi ye Nenekirilon* le ye! Ka kapa ni sariya* ye, i man kan ka i ta lanan ta ka tagama bi.» ¹¹ O ce ko Yahudiyaw ma ko: «Min ka ne keneya, ale le ko ne ma ko: «I ta lanan ta ka tagama!»» ¹² O ka a jininka ko: «Jontigi le k'a fo i ye ko i ye i ta lanan ta ka tagama?» ¹³ Nka mogo kelen min tun ka ce keneya, a tun ma o tigi lon tuun; sabu jama tun ka ca, Yesu fana tun tununa jama ra.

¹⁴ O ko fe, Yesu nana ben ni o ce ye Alabatosoba lu kon; Yesu ko a ma ko: «A fe, sisan i keneyara; i kana to jurumun na, janko kojugu were kana na i soro min ka jugu ni nin ye.» ¹⁵ O ce tagara a fo Yahudiyaw ye ko Yesu le ka ale keneya. ¹⁶ Yahudiyaw wurira o le ra ka ke Yesu koninya ye ko mun koson a ka ce keneya Nenekirilon na. ¹⁷ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne Face be baara ra wagati bee, o koson ne fana ka kan ka baara ke.»

¹⁸ Yesu ka o kuma fo minke, do farara Yahudiyaw kuntigiw ta dimi kan, fo o ka ke Yesu fagacogo pini ye; o ko a ma Nenekirilon jate minke, ko o doron te, nka a ko Ala ye a Fa ye, ka a yere kapa ni Ala ye.

Yesu ta fanga soroyoro

¹⁹ Yesu ko o mogo ma tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko Dence* te se ka foyi si ke a yere ma, ni a ma a Fa ye a be min kera. Fa be min ke, Dence fana be o jagon ke; ²⁰ sabu Fa be Dence kanu, o koson a be ko o ko ke, a be o bee yira a ra. A yere bena fen caman yira a ra tuun min ka bon ka teme nin kan, janko aw ye kabakoya. ²¹ Sabu Fa be suw lakunu ka panamanya di o ma kura ye cogo min na, o cogo ra ni Dence b'a fe ka panamanya di minw ma, a b'a di olugu le ma. ²² Fa te kiti tige mogo si kan fana, nka a ka kitiko bee to Dence le boro, ²³ janko bee ye Dence bonya i n'a fo o be a Fa bonya cogo min na. Ni mogo min ma son ka Dence* bonya, Fa min ka a ci, o tigi te o le bonyara.»

²⁴ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mogo min ka ne ta kuma lamen ka la ne cibaga ra fana, o tigi ka panamanya banbari soro; kiti tena tige a kan tuun, sabu a bora saya ra ka don panamanya ra. ²⁵ Can ra ne b'a fo aw ye ko wagati do bena se, o wagati ye sisan le ye; Den min bora Ala ra*, suw bena o kumakan men; ni minw ka a kumakan men, olugu bena panamanya. ²⁶ Sabu se be Fa Ala ye ka panamanya di mogo ma cogo min na, a ka se di Dence ma ka panamanya di mogo ma o cogo le ra. ²⁷ A ka fanga di Dence ma ka kiti tige, sabu Min kera Adamaden ye*, ale le ye o ye. ²⁸ Aw kana kabakoya o ra, sabu wagati do bena se, su minw bee be kaburuw kon, olugu bee bena a kan men. ²⁹ Minw ka kopuman ke, olugu bena kunu

ka taga to panamanya ra; nka minw ka kojugu ke, olugu bena kunu ka taga kiti le ra.»

Yesu ta kuma ye can ye

³⁰ Yesu ko: «Ne te se ka foyi ke ne yere ma. Ala ka min fo ne ye, ne be kiti tige ka kapa ni o le ye. Ne ta kiti terennin lo, sabu ne te a ke ka kapa ni ne yere sago ye; min ka ne ci, ne be a ke ka kapa ni o sago le ye. ³¹ Ni ne yere le tun be ne yere ta ko fora, ne ta kuma tun te se ka ke can ye; ³² nka mogɔ were le be ne seere ye; ne k'a lon fana ko a be min fo ne ta ko ra, o ye can ye. ³³ Aw ka mogɔ dow ci Yuhana Batizerikebaga fe. A ka min fo aw ye ne ta ko ra, o ye can le ye. ³⁴ Ne te o fora, sabu ne mako be adamadenw ta seereya ra de! Ne mako te o ra. Nka ne be o fora, janko aw le ye kisi. ³⁵ Yuhana tun kera i n'a fo fitinamana min be yeelen bo aw ce ra; aw koni sonna ka jagari a ta yeelen na wagati donin. ³⁶ Nka ne koni, fen were be ne seere ye min ka bon ni Yuhana ta seereya ye; sabu Fa Ala ka baara minw di ne ma, ne be o baara minw kera, o kewalew le be ne seere ye. O le b'a yira ko Fa Ala ka ne ci. ³⁷ Fa Ala min ka ne ci, ale yere be seereya ke ne ta ko ra. Nka aw ma son ka a kan lamen, aw na fana ma la a kan ka ye. ³⁸ A ta kuma te to aw konɔ, sabu a ka mogɔ min ci, aw ma la o ra. ³⁹ Aw be aw timinadiya Ala ta Kitabuw karan na kosebe, sabu aw be miiri ko aw bena panamanya banbari sorɔ o le ra, k'a sorɔ o Kitabuw kelenw le be seereya ke ne ta ko ra. ⁴⁰ O bee n'a ta, aw t'a fe ka na ne fe janko aw ye panamanya sorɔ.

⁴¹ «Ne te adamadenw ta bonya ko; sabu aw ye mogɔ suguya minw ye, ne ka o lon. ⁴² Ne ka a lon fana ko Ala ta kanuya te aw jusukun na. ⁴³ Ne nana ne Fa togo le ra, nka aw ma son ne ma, k'a sorɔ ni mogɔ were nana a yere togo ra, aw be son o tigi ma. ⁴⁴ Aw be se ka la ne ra cogo di, aw minw be aw ta bonya jini aw mogɔɔɔɔnw le fe, nka bonya min be sorɔ Ala kelenpe fe, aw te o jini? ⁴⁵ Aw kana a miiri ko ne bena aw jaraki ne Fa na korɔ de! Aw jigi lanin be cira Musa min kan de, ale le be aw jarakibaga ye. ⁴⁶ Ni aw tun lara cira Musa ra, aw tun bena la ne ra fana, sabu cira Musa ka ne ta ko le sebe a ta kitabuw ra. ⁴⁷ Nka cira Musa ka min sebe, ni aw ma la o ra, aw bena la ne ta kumaw ra cogo di?»

6

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹ Ayiwa, o kow ko, Yesu tagara Galile ba ko fe, ba min be wele fana ko Tiberiyadi ba. ² Jamaba tun tugura a ko, sabu a tun be tagamasiyen minw kera ka banabagatow keneya, o tun be o yera. ³ Yesu ni a ta karamogodenw yelenna kongori do kan ka sigi yi. ⁴ O y'a sorɔ Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* wagati tun be jini ka se.

⁵ Yesu nana fleri ke, k'a ye ko jamaba do be nana ale fe. A ko Filipe ma ko: «An be se ka domuni san yoro juman, janko nin mogow ye domuni ke?» ⁶ Yesu tun ka o fo ka Filipe ke k'a fle le; ni o te, a tun bena min ke, a yere tun ka o lon co. ⁷ Filipe k'a jaabi ko: «Hali ni an

bɛ wari deniye* kɛmɛ fla buru san k'a di nin mɔgɔw ma, o bɛɛ tɛna hali dɔɔnin dɔɔnin sɔrɔ a ra.»

⁸ Ayiwa, Yesu ta karamɔgɔden min ye Andere ye, Simɔn Piyeri balemaɛɛ, ale ko: ⁹ «Cɛdennin dɔ bɛ yan, burukun looru ni jɛgɛden fla bɛ o fɛ; nka o bɛ mun ja nin jamaba ye?» ¹⁰ Ayiwa, Yesu ko karamɔgɔdenw ma ko: «Aw ye mɔgɔw lasigi dugu ma.» Binmisɛnw tun ka ca o yɔrɔ ra. Mɔgɔw sigira; cɛw tun bɛ mɔgɔ waga looru bɔ. ¹¹ Yesu ka o buruw ta ka baraka la Ala ye, ka a tarantaran mɔgɔw ra; jɛgɛ fana ta kɛra ten. Mɔgɔ bɛɛ ka a sɔrɔ fɔ ka wasa. ¹² Mɔgɔw ka domuni kɛ ka fa tuma min na, Yesu ko karamɔgɔdenw ma ko: «Aw ye burukunkurunw cɛ, janko dɔ kana cɛn.» ¹³ O ka o burukunkurunw cɛ ka segi tan ni fla fa o ra; mɔgɔw ka domuni kɛ burukun looru ra ka min to, o le kɛra o ye.

¹⁴ O mɔgɔw ka Yesu ta tagamasiyɛnw ye minke, o ko: «Can ra, cira min tun ka kan ka na dunupa ra, nin yɛrɛ lo.»

Yesu tagamana ji kan

(*Matiyu 14.22-33; Marika 6.45-52*)

¹⁵ Yesu k'a lɔn minke ko o b'a fɛ ka ale mina fanga ra ka ale kɛ o ta masacɛ ye, a bɔra o cɛ ra ka seko ka taga kongori dɔ kan a kelen na.

¹⁶ Wulada nana se minke, karamɔgɔdenw tagara bada ra. ¹⁷ O donna kurun dɔ kɔnɔ ko o bɛ ba tige ka taga Kapɛrinahumu. Su nana ko k'a sɔrɔ Yesu tun ma na o fɛ fɔlɔ. ¹⁸ Fɔrɔba dɔ wurira, ka kɛ ji lamaga ye kɔsɛbɛ. ¹⁹ O ka kilo looru walama wɔrɔrɔ kɛ ji kan wagati min na, o ka Yesu tagamatɔ ye ji kan, a bɛ gbarara o ta kurun na; o ja tigera. ²⁰ Yesu ko o ma ko: «Ne lo, aw kana siran!» ²¹ O tun b'a fɛ a ye don kurun kɔnɔ o fɛ; nka o tun bɛ tagara yɔrɔ min na, o barara k'a ye ko o sera yi ka ban.

Mɔgɔw ka Yesu yɔrɔɔnini

²² Dugu nana gbɛ tuma min na, jama min tun bɛ ba ja dɔ kan, olugu k'a kɔrɔsi k'a ye ko kurun kelen le tun bɛ yi, ko Yesu tun ma don o kurun kɔnɔ ni a ta karamɔgɔdenw ye, nka karamɔgɔdenw dɔrɔn le donna kurun kɔnɔ ka taga. ²³ O y'a sɔrɔ kurun dow tun nana ka bɔ Tiberiyadi; Matigi Yesu tun ka baraka la Ala ye ka buru tarantaran jama ra yɔrɔ min na, o tun lɔnin lo o yɔrɔ kɔrɔ. ²⁴ Ayiwa, jama nana a ye ko Yesu tɛ yi, a ta karamɔgɔdenw fana tɛ yi minke, olugu yɛrɛ donna o kurunw kɔnɔ ka taga Kapɛrinahumu ka taga Yesu yɔrɔɔnini.

Domunifɛn min bɛ janamanya di

²⁵ O tagara Yesu ye ba kɔ fɛ minke, o k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, i sera yan wagati juman?»

²⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ka tagamasiyɛn minw ye, aw tɛ ne yɔrɔɔninina o kosɔn dɛ, nka aw ka domuni min kɛ ka fa, aw bɛ ne yɔrɔɔninina o le kosɔn. ²⁷ Ayiwa, domunifɛn min bɛ se ka cɛn, aw kana baara kɛ o kosɔn; domunifɛn min tɛ cɛn, ani a bɛ janamanya banbari di fana, aw ye baara kɛ o le kosɔn. Min kɛra Adamaden ye*, ale le bɛ o domunifɛn di aw ma, sabu Fa Ala ka a ta fanga tagamasiyɛn la ale le kan.»

* **6:7** 6.7 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye sɛnɛkɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

28 O ka Yesu jininka ko: «An ka kan ka mun le ke ka Ala sagonan baara ke?»

29 Yesu ka o jaabi ko: «Ala be baara min jini aw fe, o ye ko ale Ala ka mogo min ci, aw ye la o ra.» 30 O ko Yesu ma ko: «Ayiwa, ele bena tagamasiyen juman le ke k'a yira an na, janko an ye la i ra? I bena mun le ke? 31 An bemaw ka mane domu kongokolon kono, i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko: <A ka domunifen bo sankolo ra k'a di o ma, o k'a domu†.> »

32 Yesu ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Musa le ma domunifen bo sankolo ra ka a di aw ma! Ne Face le be domunifen panaman di aw ma ka bo sankolo ra. 33 Sabu min jigira ka bo sankolo ra, ale le ye Ala ta domunifen ye, a be min di ka panamanya di dunuɲamogow ma.»

34 O ko Yesu ma ko: «An karamogo, ke o domunifen di ye an ma wagati bee ke!»

35 Yesu ko o ma ko: «Domunifen min be panamanya di, ne le ye o ye; ni mogo min ka na ne fe, kongona tena o tigi soro tuun fiyewu; ni mogo min lara ne ra, minlogo tena o tigi soro tuun fiyewu. 36 Nka ne k'a fo aw ye ka ban, ko: aw ka ne ye, nka aw ma la ne ra. 37 Ni ne Fa ka mogo o mogo di ne ma, o bee bena na ne fe; ni mogo o mogo nana ne fe, ne tena o tigi ghen fiyewu. 38 Sabu ne ma na ka bo sankolo ra ka na ne yere sago ke; min ka ne ci, ne nana o sago le ke. 39 Min ka ne ci, o sago fle nin ye, ko: ale ka mogo o mogo di ne ma ko o si kana tunu; ani ko dunuɲa labanlon na fana, ne ye o tigi lakunu ka bo saya ra. 40 Sabu ne Fa sago ye ko ni mogo o mogo ka Dence* ye, ka la a ra, o tigi ye panamanya banbari soro; dunuɲa labanlon na fana, ne bena o tigi lakunu ka bo saya ra.»

41 Yesu ko minke ko domunifen min bora sankolo ra ko ale le ye o ye, Yahudiyaw ka ke Yesu korofa ye o koson. 42 O ko: «O tuma, Yesu le te nin ye wa, Yusufu dence? An ka a face lon, ka a bamuso lon ke! Mun na a b'a fo ko ale jigira ka bo sankolo ra?» 43 Yesu ka o jaabi ko: «Aw kana nunununu aw yere koro yi. 44 Mogo si te se ka na ne fe, ni ne Fa min ka ne ci, ale ma o tigi lana ne fe; ni o tigi nana ne fe, dunuɲa labanlon na, ne bena o tigi kunu ka a bo saya ra. 45 Ayiwa, a sebera ciraw ta kitabuw kono ko: <Ala yere le bena o bee karan.>

Mogo o mogo be Fa Ala ta Kuma lamɛn ka son a ta karan ma, o tigi be na ne fe. 46 Nka o t'a yira ko mogo do pa ka Ala ye de! Mogo si ma Ala ye, fo min bora Ala ra, ale kelen le ka Fa Ala ye.»

Domunifen min be mogo panamanya

47 «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogo min lara ne ra, o tigi be panamanya banbari soro. 48 Domunifen min be panamanya di mogo ma, ne le ye o ye. 49 Aw bemaw ka domunifen do domu kongokolon kono, nka o bee n'a ta, saye nana se o ma. 50 Nka domunifen min jigira ka bo sankolo ra, o le ye nin ye; ni mogo min ka o domu, o tigi tena sa. 51 Ne le ye domunifen panaman ye, min jigira ka bo sankolo ra. Ni mogo min ka o domu, o tigi panaman be to wagati bee. Ne be

† 6:31 6.31 Mane tun ye domunifen do ye, Ala tun ka min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon kono. Bori 16.13-15,31; Zaburu 78.24. 6:45 6.45 Nin kuma fora Ezayi 54.13.

domunifen min di, o ye ne yeƐ farisogo le ye, janko dunuƚamogow ye panamanya.»

⁵² Yesu ka o fo minke, Yahudiyaw ka ke ƚogon soƚo ye; o ko: «Nin ce b'a fe ka a yeƐ sogo di an ma cogo di le, an y'a domu?» ⁵³ Yesu k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko Min kera Adamaden ye*, ko ni aw ma o sogo domu ka a jori min, aw tena panamanya soƚo. ⁵⁴ Nka ni mogƚ min ka ne sogo domu ka ne jori min fana, o tigi be panamanya banbari soƚo; dunuƚa labanlon na, ne bena o tigi lakunu ka bo saya ra. ⁵⁵ Sabu ne farisogo ye domunifen yeƐ le ye, ne jori fana ye minnifen yeƐ le ye. ⁵⁶ Ni mogƚ min ka ne sogo domu, ka ne jori min, o tigi be to ne ta ƚenƚogonya ra, ne fana be to ƚenƚogonya ra ni o tigi ye. ⁵⁷ Fa Ala min panaman lo, min ka ne ci, ne be panamanya ale le sababu ra; o cogo ra ni mogƚ min ka ne farisogo domu, ka ne jori min fana, o tigi be panamanya ne sababu ra. ⁵⁸ Domunifen min jigira ka bo sankolo ra, o le ye nin ye; aw bema minw sara, olugu ka domunifen min domu, o domunifen ni nin te kelen ye. Ni mogƚ min ka nin domunifen domu, o tigi bena panamanya banbari soƚo.»

⁵⁹ Yesu ka nin kumaw le fo k'a to mogow karan na karanso kono Kaperinahumu.

Yesu ta kuma be panamanya banbari di

⁶⁰ Ayiwa, Yesu ka o kuma fo minke, a ta karamogodenw caman ko: «Nin kuma ka gbelen de! Jon be se ka son nin ma?» ⁶¹ Yesu k'a lon ko karamogodenw be o kow le nunununa minke, a ko o ma ko: «Nin kuma digira aw ra wa? ⁶² O tuma, Min kera Adamaden ye*, ni aw nana o yelento ye ka taga a boyoro ra don? ⁶³ Ala Nin* le be mogƚ panamanya; ni o te, mogƚ yeƐ baraka te se ka foyi ke; ne ka kuma minw fo aw ye, o bora Ala Nin le ra, o le be panamanya di. ⁶⁴ Nka dow be aw ra, olugu ma la o ra.»

Ayiwa, kabini a damina ra, minw tun ma la Yesu ra, a tun ka olugu lon, ani min tun bena a janfa.

⁶⁵ Yesu k'a fo tuun ko: «O le koson ne k'a fo aw ye ko mogƚ si te se ka na ne ma, ni Fa Ala ma o se di o tigi ma.»

⁶⁶ Ayiwa, k'a ta o lon na, a ta karamogoden caman bora a ko; o ma son ka tugu a ko tuun. ⁶⁷ Yesu ko a ta karamogoden tan ni fla ma ko: «Aw fana t'a fe ka taga wa?» ⁶⁸ Simon Piyeri k'a jaabi ko: «Matigi, an bena taga jon le fe? Panamanya banbari kuma be soƚo ele le fe. ⁶⁹ An lara i ra, an fana k'a lon ko Den* Saninman min bora Ala ra, ko ele lo.» ⁷⁰ Yesu k'a fo o ye ko: «Ne le ma aw mogƚ tan ni fla panawoloma wa? K'a soƚo kelen be aw ra, o ye setanamogƚ le ye.» ⁷¹ Yesu tun be Zudasi le ma, Simon Sikariyoti dence; ale le tun bena Yesu janfa, k'a soƚo karamogoden tan ni fla do tun lo.

7

Yesu balemaw ma la a ra

¹ Ayiwa, o ko, Yesu tun be yaalayaala Galile mara yorow ra; a ma son ka taga Zude mara ra, sabu Yahudiyaw kuntigiw tun be a yoropinina ko o b'a faga. ² Ayiwa, Yahudiyaw ta gbatakoroƚsigi panagbe* wagati tun surunyara. ³ Yesu balemaw k'a fo a ye ko: «I ka kan ka bo yan ka taga Zude mara ra, janko i ta karamogodenw fana ye i ta tagamasiyenw

ye o yɔrɔ ra fana. ⁴ Mɔgɔ si tɛ a ta kow kɛ dogo ra, ni a b'a fɛ ko mɔgɔw ye a lɔn; ni i bɛ nin kabakow ɲɔgɔn kɛ, i ka kan ka i yɛrɛ yira le, janko bɛɛ ye i ye.»

⁵ Ayiwa, Yesu balemaw tun bɛ o fɔra, sabu olugu fana tun ma la a ra. ⁶ Yesu ka a balemaw jaabi ko: «O kɛwagati ma se ne fɛ fɔlo; nka wagati bɛɛ ka ɲi aw kɔni fɛ. ⁷ Dununamɔgɔw tɛ se ka aw kɔninya; o bɛ ne le kɔninya, sabu o bɛ kɛwalejugu minw kɛra, ne bɛ o kow bɛɛ fɔra kɛnɛ kan. ⁸ Aw kɔni ye taga ɲanagbɛ ra faasi. Ne tɛna taga yi sisan fɔlo, sabu wagati ma se ne fɛ ban.» ⁹ Yesu ka o le fɔ a balemaw ye, ka to Galile.

Yesu tagara gbatakɔrsigi ɲanagbɛ ra

¹⁰ A balemaw taganin ko ɲanagbɛ ra, Yesu yɛrɛ ka sɔrɔ ka taga. Nka a ma taga mɔgɔw ɲa na, a dogora ka taga le. ¹¹ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ Yesu yɔrɔɲinina ɲanagbɛ wagati ra; o ka kɛ ɲininkari kɛ ye ko: «A bɛ min dɛ?» ¹² Jama ra mɔgɔw tun bɛ ɲununukan caman fɔra Yesu ta ko ra. Dɔw ko: «Mɔgɔɲuman lo.» Dɔw ko: «Can tɛ, a bɛ mɔgɔw lafirira le.» ¹³ Nka mɔgɔ si tun tɛ sɔn ka o kuma fɔ kɛnɛ kan, sabu o tun bɛ siranna Yahudiyaw kuntigiw ɲa.

Yahudiyaw ka Yesu sɔsɔ

¹⁴ Ayiwa, ɲanagbɛ wagati nana se a cɛmance ra; Yesu tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ ka mɔgɔw karan. ¹⁵ A ta karan ka Yahudiyaw kabakoya; o ko: «Cɛ nin ka nin lɔnniya bɛɛ sɔrɔ min le, k'a sɔrɔ a ma karan kɛ?» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne ta karan ma bɔ ne yɛrɛ ra, nka a bɔra ne cibaga Ala le ra. ¹⁷ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka Ala sago kɛ, o tigi bɛna a lɔn ni ne ta karan bɔra Ala le ra, walama ni a bɔra ne yɛrɛ le ra. ¹⁸ Mɔgɔ min bɛ kuma ni a yɛrɛ ta se bagaya ye, o tigi bɛ bonya ɲinina a yɛrɛ le ye. Nka mɔgɔ min b'a fɛ a cibaga ye bonya, o tigi ta le ye can ye, nanbari si tɛ a ta kow ra. ¹⁹ Ciru Musa le ma sariya* di aw ma wa? Nka aw si tɛ sariya sira tagamana. Mun na aw bɛ ne yɔrɔɲinina ka ne faga?»

²⁰ Jama ra dɔw ko Yesu ma ko: «Ele ye jinato le ye. Jɔntigi le bɛ i yɔrɔɲinina ka i faga?» ²¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne ka kɛwale kelen min kɛ, o le ka aw bɛɛ kabakoya! ²² Aw ka kɛnɛsigiri lɔn cira Musa le fɛ k'a sɔrɔ a ma bɔ cira Musa ra, a daminana an bɛmaw le ra; o le kosɔn hali Nɛnɛkirilon na aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi. ²³ Ni aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi Nɛnɛkirilon na, janko ka cira Musa ta sariya sira tagama o, mun kosɔn ne ka mɔgɔ kuturu kɛneya Nɛnɛkirilon na minke, aw dimina ne kɔrɔ o ra? ²⁴ Aw kana ko ye aw ɲa ra dɔrɔn k'a kiti tige; aw ye kiti tige ni terenninya le kan.»

Yala Yesu le ye Kisibaga ye wa?

²⁵ Zeruzalemu dugumɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «O tuma o bɛ cɛ min yɔrɔɲinina ko o b'a faga, ale le tɛ nin ye wa? ²⁶ A fɛ, a bɛ kumana bɛɛ ɲa na kɛnɛ kan, mɔgɔ si tɛ foyi fɔra a ye. Kɔni an ta kuntigiw ma lo a ra le ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta ko ale lo dɛ? ²⁷ K'a sɔrɔ anw ka cɛ nin bɔyɔrɔ lɔn; nka ni Kisibaga nana, mɔgɔ si tɛna a bɔyɔrɔ lɔn.»

²⁸ Ayiwa, ka Yesu to mɔgɔw karan na Alabatosoba kɔnɔ, a kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Aw ko, ko aw ka ne lɔn, ka ne bɔyɔrɔ fana lɔn kɛ? Nka ne ma na ne yɛrɛ ma, min ka ne ci, ale le bɛ cantigi ye. Nka aw ma a lɔn. ²⁹ Ne kɔni ka a lɔn, sabu ne bɔra ale le ra, ale le fana

ka ne ci.» ³⁰ Yesu ka o fɔ minke, o tun b'a fe ka a mina, nka mɔɔ si ma se k'a boro la a kan, sabu a ta wagati tun ma se folo. ³¹ O beɛ n'a ta, jama ra mɔɔ caman lara Yesu ra; o mɔɔw tun b'a fora ko: «Hali ni Kisibaga nana, a bena tagamasiyen juman le ke ka teme nin ce ta kan?»

Yahudiyaw kuntigiw ka mɔɔ dow ci ka taga Yesu mina

³² Jama tun be o kuma minw nunununa Yesu ta ko ra, Farisiw* nana o men. O ra, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka Alabatosoba korosibaga dow ci ko o ye taga Yesu mina. ³³ Yesu ko olugu ma ko: «Ne be ni aw ye yan tuun ka wagati doonin le ke; o ko, ne be soro ka taga ne cibaga fe. ³⁴ Nka aw bena ne yorɔnini ka dese, aw tena ne ye; sabu ne bena ke yoro min na, aw tena se ka taga yi.» ³⁵ Yahudiyaw kuntigiw k'a fɔ nɔɔn ye ko: «O tuma ce nin b'a fe ka taga yoro juman le, ni a b'a fora ko an tena ale ye? Yahudiya minw janjanna ka taga sigi Gerekiw fe, koni a t'a fe ka taga olugu le fe ka taga ke Gerekiw karan ye de? ³⁶ A ka kuma min fɔ, o koro le ye di, ko: «Aw bena ne yorɔnini, nka aw tena ne ye?» Ani ko: «Ne bena ke yoro min na, aw tena se ka taga o yoro ra?» »

Yesu ka Nin Saninman layiri ta

³⁷ Ayiwa, janagbe lon laban, o le tun ye a lonba yere ye; Yesu lora jama na fe ka kuma ni fanga ye, ko: «Ni minlogo be mɔɔ min na, o tigi ye na ne fe ka na min. ³⁸ Ni mɔɔ min lara ne ra, ji min be janamanya di, o bena woyo ka bo o tigi jusukun na i ko baji,» i n'a fɔ a sebera Ala ta Kuma ra cogo min na. ³⁹ Nin Saninman* min tun bena di lanabagaw ma, Yesu tun be o ko le fora ten. O wagati ra Nin Saninman tun ma di folo, sabu Yesu tun ma korota folo ka taga don a ta nɔɔra ra sankolo ra.

Mɔɔw kan taranna Yesu koson

⁴⁰ Ayiwa, jama ka Yesu ta kuma men minke, o ra dow tun b'a fora ko: «Sigiya si t'a ra, cira min ko fora, nin ce yere lo!» ⁴¹ Do werew tun b'a fora ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, nin lo.» Nka dow ko: «Kisibaga be se ka bo Galile mara ra cogo di? ⁴² Yala a ma sebe Kitabu konɔ ko Kisibaga bena ke Dawuda ta gbamɔɔ do le ye wa, ani ko a bena bo Betlehemu le, min ye Dawuda worodugu ye wa?»

⁴³ Yesu ta ko koson jama kan taranna. ⁴⁴ Dow tun b'a fe ka Yesu mina, nka mɔɔ si ma se ka a boro la a kan.

Yahudiyaw kuntigiw ta jusukungbeleya

⁴⁵ Minw tun nana Yesu minayoro ra, olugu sekora ka taga sarakalasebagaw* kuntigiw ni Farisiw* fe; olugu ka o jininka ko: «Mun koson aw m'a mina ka na ni a ye?» ⁴⁶ Yesu minabagaw ka a jaabi ko: «An ma mɔɔ si ye min be kuma i ko nin ce!» ⁴⁷ Farisiw ko o ma ko: «O tuma a ka aw fana lafiri ke? ⁴⁸ Aw k'a men ko an ta kuntigiw juman kelen, walama Farisiw juman kelen le lara a ra folo? ⁴⁹ Nin jama min lara a ra, olugu si ma cira Musa ta sariya* lon; olugu ye mɔɔ danganinw le ye!»

⁵⁰ Ayiwa, Nikodemu min tun konna ka taga Yesu fe lon do, ale fana tun ye o Farisiw do ye; ale ko o ma ko: ⁵¹ «Yala ka kapa ni an ta sariya ye, an be se ka kiti tige mɔɔ do kan k'a soro an ma a tigi lamen folo, ka a lon a ka ko min ke wa?» ⁵² O ko ale ma ko: «O tuma, ele fana

bora Galile le wa? I yere ye Kitabuw fle ka ja; i bena a ye ko cira si ma deri ka bo Galile.»

[53* O ko, o bee kelen kelen wurira ka taga o ta so.

8

¹ Yesu tagara Oliviyesunw kuru kan.

Muso min minara jeneya ra

² Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada jooa fe, Yesu sekora ka taga Alabatosoba lu kono tuun. Jama bee nana lajen a koroo; a sigira ka to ka o karan.

³ Ayiwa, sariya karamogow* ni Farisiw* nana ni muso do ye a fe, ko o muso minana jeneya ra. O k'a mina ka na a lo jama ce ma. ⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamogo, an tagara nin muso mina k'a to jeneya ra ni ce do ye. ⁵ Cira Musa k'a fo an ye sariya* ra ko an ka kan ka o muso jogon bon ni kabakuru ye ka a faga*. Ayiwa, ele ko di o ra?» ⁶ O tun b'a fe k'a korobo le, janko ka sababu do soro k'a jaraki. Nka Yesu birira ka ke seberi ke ye dugu ma ni a borokanden ye. ⁷ O gbanna a ra ni jininkari ye minke, a wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ra ni min ma jurumun ke ka ye, o tigi ye ke mogoo folo ye, ka a bon ni kabakuru ye.» ⁸ A ka o fo minke, a birira tuun ka ke seberi ke ye dugu ma. ⁹ O mogow ka o kuma men minke, [o yere jusukun ka o soso;] o bee tagara kelen kelen, k'a damina mogokorobaw ra. Yesu kelen tora ni muso ye, muso lonin tora a koroo. ¹⁰ Yesu k'a kun korota k'a fo muso ye ko: «Muso, o be min le? Mogoo si ma kiti ben i kan wa?» ¹¹ Muso ka Yesu jaabi ko: «Mogoo si!» Yesu ko: «Ayiwa, ne fana te kiti ben i kan; taga, i kana jurumun ke tuun.»]

Yesu le ye dunuwa ta yeelen ye

¹² O ko, Yesu ka kuma ta tuun k'a fo jama ye ko: «Ne le ye dunuwa ta yeelen ye. Ni mogoo min tugura ne ko, o tigi tena tagama dibi ra, nka o tigi bena yeelen soroo, min be panamanya di a ma.» ¹³ Farisiw* ko a ma ko: «Ni ele yere le be seereya ke i yere ta ko ra, o tuma i ta seereya te can ye.» ¹⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Hali ni ne yere le be seereya ke ne yere ta ko ra, ne ta seereya ye can ye, sabu ne ka ne boyoro lon, ne ka ne tagayoro fana lon; nka aw ma ne boyoro lon, aw ma ne tagayoro fana lon. ¹⁵ Aw koni be kiti tige ka kapa ni adamadenw ta jatemina le ye; nka ne te kiti tige mogoo si kan. ¹⁶ Hali ni ne be kiti tige, ne ta kiti be tige can le kan, sabu ne kelen te; ne Fa min ka ne ci, o be ni ne ye. ¹⁷ Ayiwa, a sebera aw ta sariya* ra ko ni mogoo fla kera ko min seere ye, ko o ko ye can le ye. ¹⁸ Ayiwa, ne ye ne yere seere ye, ne Fa min ka ne ci, o fana ye ne seere ye.»

¹⁹ O ko Yesu ma ko: «I fa be min le?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw ma ne yere lon, janko ka na a fo ne Fa; ni aw tun ka ne lon can ra, aw tun bena ne Fa fana lon.»

²⁰ Yesu ka o kuma bee fo ka a siginin to karan na Alabatosoba lu kono sarakablaminanw yoro ra. Mogoo si ma se ka a mina, sabu a ta wagati tun ma se ban.

* **7:53** 7.53 K'a damina hayan 7.53, ka taga a bla hayan 8.11, o kumaw te soroo kitabu dow kono, walama o sebera fan were ra. * **8:5** 8.5 Nin kuma fora Musa ta sariya ra (Sarakalasebagaw 20.10; Sariya 22.22-24), nka ka kapa ni sariya ye, ce ni muso bee le tun ka kan ka faga. **8:17** 8.17 Nin kuma fora Sariya 17.6; 19.15.

Yesu ta tagayoro

²¹ Yesu k'a fo mɔgɔw ye tuun ko: «Ne bɛna taga; ni ne tagara, aw bɛna ne yɔrɔɔnini, nka aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumun na; ne bɛ taga yoro min na, aw tɛ se ka taga o yoro ra.»

²² Yahudiyaw kuntigiw ko: «O tuma a bɛna a yɛrɛ faga le wa? Sabu a ko, ko: <Ne bɛ taga yoro min na, aw tɛ se ka taga o yoro ra!> » ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Aw sɔrɔra dugukolo kan yan le, nka ne bɔra sankolo ra; dunupa ta le bɛ aw ye, nka ne kɔni, dunupa ta tɛ ne ye! ²⁴ O le kosɔn ne k'a fo aw ye ko aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na; sabu ni aw kɔni ma la a ra ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye,> o tuma aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na.» ²⁵ O ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye jɔntigi le ye?» Yesu ko: «Kabini a damina ra, ne ye min ye, ne ka o fo aw ye. ²⁶ Fɛn caman bɛ ne fɛ k'a fo aw ta ko ra, ani ka aw jaraki; nka min ka ne ci, o ta le ye can ye; ne ka min men ale fe, ne bɛ o le fo dunupamɔgɔw ye fana.»

²⁷ Yahudiyaw m'a faamu ko Yesu bɛ Fa Ala ta ko le fora o ye. ²⁸ O kosɔn Yesu k'a fo o ye ko: «Min kɛra Adamaden ye*, ni aw nana o kɔrɔta san fɛ tuma min na, aw bɛna sɔrɔ k'a lɔn ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye>, ko ne tɛ foyi kɛ ne yɛrɛ ma, nka Fa Ala ka ne karan min na, ne bɛ o le fo. ²⁹ Min ka ne ci, ale bɛ ni ne ye. A ma ne to ne kelen na, sabu min ka di a ye, ne bɛ o le kɛ tuma bɛɛ.»

³⁰ Yesu ka o kuma fo minke, mɔgɔ caman lara a ra.

Fɛn min bɛ mɔgɔ kɛ a yɛrɛ ta ye

³¹ Ayiwa, Yahudiya minw tun lara Yesu ra, a k'a fo olugu ye ko: «Ni aw sɔnna ka to ne ta kumaw kan, aw bɛna kɛ ne ta karamɔgɔdenw ye can ra. ³² Aw bɛna can lɔn, o can lɔnniya bɛna aw kɛ aw yɛrɛ ta ye fana.» ³³ O ko Yesu ma ko: «Anw ye Iburahima ta durujaw le ye, an ma deri ka kɛ mɔgɔ si ta jɔn ye. Mun na ele ko, ko an bɛna kɛ an yɛrɛ ta ye?» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jurumun kɛ, o tigi ye jurumun ta jɔn le ye. ³⁵ Jɔn tɛ to a matigice ta so kɔnɔ wagati bɛɛ, nka matigice dence bɛ to so kɔnɔ tuma bɛɛ. ³⁶ Den min bɔra Ala ra*, ni o ka aw kɛ aw yɛrɛ ta ye, o tuma aw bɛna kɛ aw yɛrɛ ta ye yɛrɛ le. ³⁷ Ne k'a lɔn ko aw ye Iburahima ta durujaw ye; nka o bɛɛ n'a ta, aw bɛ ne fagacogo pinina, sabu aw tɛ ne ta kuma fe. ³⁸ Ne kɔni, ne ka min ye ne Fa fɛ, ne bɛ o le fo; aw fana ka min sɔrɔ aw fa fɛ, aw bɛ o le kɛ.»

³⁹ Ayiwa, o ka Yesu jaabi ko: «Anw fa ye Iburahima le ye.» Yesu ko o ma ko: «Ni aw tun ye Iburahima ta denw ye, aw tun bɛna Iburahima ta kɛwalew jɔgɔn le kɛ. ⁴⁰ Nka sisan, a flɛ, ne ka can min sɔrɔ Ala fɛ, ne ka o fo aw ye, o bɛɛ n'a ta, aw bɛ ne fagacogo pinina; Iburahima ma o jɔgɔn kɛ dɛ! ⁴¹ Aw bɛ aw fa ta kɛwalew jɔgɔn le kɛra.»

O ko Yesu ma ko: «Anw ma woro jɛnɛya ra dɛ! Fa kelenpe le bɛ an fɛ, o ye Ala ye.»

⁴² Yesu ko o ma ko: «Ni Ala le tun ye aw Fa ye, aw tun bɛna ne kanu, sabu ne bɔra Ala le ra ka na yan. Ne ma na ne yɛrɛ ma; ale le ka ne ci. ⁴³ Ne bɛ min fora, mun kosɔn aw tɛ o faamuna? Aw tɛ sɔn ka ne ta kumaw lamɛn le. ⁴⁴ Aw fa ye Setana le ye; min fana ka di aw fa Setana ye, aw b'a fɛ ka o le kɛ. Ale ye mɔgɔfagabaga le ye kabini a ta kow damina ra; a ma deri ka can fo ka ye, sabu can den kelen tɛ a kɔnɔ.

Ni a b'a fe ka faninya fo tuma min na, a be kuma ka kapa ni a yere ta son le ye; sabu faninyafobaga lo, faninya face yere lo. ⁴⁵ Nka, ne koni ne be can le fo, o le koson aw te lara ne ra. ⁴⁶ Aw ra, jontigi le be se k'a yira ko ne ka jurumun ke? Ayiwa, ni ne be can le fora, mun na aw te la ne ra? ⁴⁷ Mogo min ye Ala ta mogo ye, o tigi be Ala ta Kumaw lamén. Aw te a lamén, sabu aw te Ala ta mogow ye.»

Yesu ka bon ni Iburahima ye

⁴⁸ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «Jo be an fe k'a fo ko i ye Samarika le ye, ko jina be i ra fana.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Jina te ne ra, nka ne be ne Fa le bonyara; aw koni, aw be ne dogoyara le. ⁵⁰ Ne te bonya jinina ne yere ye, nka kelen be yi, ale le be a jinina ne ye; ale le bena jo di ne ma fana. ⁵¹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogo min ka ne ta kuma sira tagama, o tigi tena sa fiyewu.»

⁵² Yahudiyaw ko: «Sisan koni an k'a lon yere le ko jina le be ele ra. Iburahima sara, ciraw fana sara; ele ko, ko ni mogo min ka ele ta kuma sira tagama, ko o tigi tena sa ka ye. ⁵³ O tuma ele ka bon ni an bemace Iburahima ye wa? Ale sara, ciraw fana sara! O tuma ele be i yere jatera mun mogo suguya le ye?»

⁵⁴ Yesu ko: «Ni ne tun be ne yere bonyara, o bonya tun te ke foyi ye. Ne Fa le be ne bonya, aw ko ale min ma ko aw ta Ala lo. ⁵⁵ Aw m'a lon, nka ne k'a lon; ni ne tun ko, ko ne m'a lon, ne tun bena ke aw jogon faninyafobaga le ye. Nka ne k'a lon, ne fana be a ta kuma sira tagama. ⁵⁶ Aw bemace Iburahima jagarira ko a bena ne nalon ye. A k'a ye minke, a jusu diyara kosebe.» ⁵⁷ Yahudiyaw ko a ma ko: «E! Ele si ma sanji bilooru sorɔ fɔlɔ, ele ko i ka Iburahima ye!» ⁵⁸ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko sani Iburahima ye woro, <ne ye min ye, ne tun be o ye> ka ban!»

⁵⁹ O kuma koson Yahudiyaw ka kabakuruw ta ko o be Yesu bon, nka a dogora ka bo Alabatosoba konɔ ka taga.

9

Yesu ka fiyentɔce keneya

¹ Yesu temeto, a ka fiyentɔce do ye; o ce fiyennin le tun worora. ² Yesu ta karamogodenw ka a pininka ko: «An karamogo, mun le k'a to nin ce fiyennin worora? A yere ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «A yere ta jurumun te, a worobagaw fana ta jurumun te; a kera janko Ala ta sebgaya le ye yira ale sababu ra. ⁴ An ka kan ka ne cibaga ta baara ke wagati min na tere yeelen be yi; ni o te, ni su nana ko, mogo si tena se ka baara ke. ⁵ Ka ne to dunupa ra yan, ne le ye dunupa ta yeelen ye.»

⁶ Yesu ka o fo minke, a ka daji tu dugu ma, ka bogɔ fitini nɔɔni ni a ye, ka o mun fiyentɔ padenw na, ⁷ k'a fo a ye ko: «Taga i na ko Silowe dinga ta ji ra.» (Silowe korɔ ye ko «Ciraden»). Ce tagara a na ko minke, a sekoto, a tun be yeri kera.

⁸ Ayiwa, a siginogonw, ani minw tun be to k'a ye a be daariri kera, olugu ko: «Ce nin le tun te sigira yan ka to ka mogow daari wa?» ⁹ Dow ko: «Ale lo ke.» Dow ko: «Ale te, a bonin b'a fe le dorɔn.» A laban, ce yere ko: «Ne yere lo.» ¹⁰ O ko a ma ko: «I na yelera cogo di le?» ¹¹ A ka o jaabi ko: «Ce min togo ye ko Yesu, ale le ka bogɔ ke ka a mun ne

ɲa ra, ko ne ye taga ne ɲa ko Silowe dinga ta ji ra. Ne tagara ne ɲa ko minke, ne ɲa yelera.» ¹² O ka a ɲininka ko: «O ce be min?» A ko: «Ne m'a lon.»

Farisiw ka fiyentɔɕeƙɔɔ wele ka a ɲininka

¹³ Ayiwa, o ka o fiyentɔɕe ɲa yelenin mina ka taga ni a ye Farisiw* fe. ¹⁴ K'a sɔɔo Yesu tun ka bɔɔo mun ce ɲa ra ka a ɲa yeɛ lon min na, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* le ye. ¹⁵ O koson Farisiw ka ce ɲininka tuun ko a ɲa yelera cogo di le. A ka o jaabi ko: «A ka bɔɔo mun ne padenw na, ne tagara ne ɲa ko, ne ɲa yelera.» ¹⁶ A ka o fo minke, Farisi dow ko: «O ce ma bo Ala ra, sabu a te Nenekirilon jatera.» Nka dow ko: «Jurumunkebaga be se ka nin kabakow ɲogon ke wa?» A kera ten, o gbansan kan taranna.

¹⁷ O ka fiyentɔɕe ɲa yelenin ɲininka tuun ko: «Ce min ka ele ɲa yeɛ o, ele yere be mun le miirira o ce ta ko ra?» A ko o ma ko: «Ala ta cira lo.» ¹⁸ Nka Yahudiyaw kuntigiw tun ma la a ra fiyewu ko o ce fiyennin le tun worora, ani ko a ɲa nana yeɛ. O koson o k'a worobagaw wele, ¹⁹ ka na olugu ɲininka ko: «Aw dence le ye nin ye wa? Aw be se k'a fo ko can ra a fiyennin le worora wa? A nana ke cogo di sisan ko a be yeri kera?» ²⁰ Ce worobagaw ka o jaabi ko: «An koni k'a lon ko an dence lo, ko a fiyennin le worora fana. ²¹ Nka fen min nana a to a be yeri kera sisan, an ma o lon; mɔɔo min fana ka a ɲa yeɛ, an ma o tigi lon. Aw ye a yere ɲininka; denmisen te tuun o; a yere bena a ɲafɔ aw ye.»

²² Ce worobagaw ka o fo Yahudiyaw kuntigiw ɲasiran le koson, sabu o tun benna a ra ko ni mɔɔo o mɔɔo ka lo a ra k'a fo ko Yesu le ye Kisibaga* ye, ko o be o tigi gben k'a nin bo karanso* ta jen ra. ²³ O ɲasiran le koson o ko: «Den te, aw ye a yere ɲininka.»

²⁴ Ayiwa, o ka fiyentɔɕeƙɔɔ wele tuun a sipaga flanan na ka na a fo a ye ko: «Kari Ala ra i ye can fo an ye. Ce min ka i ɲa yeɛ, anw koni k'a lon ko jurumunkebaga lo.» ²⁵ Ce ka o jaabi ko: «Ni jurumunkebaga lo walama ni jurumunkebaga te, ne ma o lon; ne ka fen kelenpe le lon: ne tun ye fiyentɔ ye, nka sisan ne be yeri kera.»

²⁶ O ko a ma ko: «A ka mun le ke i ra? A ka i ɲa yeɛ cogo di le?» ²⁷ Ce ka o jaabi ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban, nka aw ma son ka ne lamen; mun na aw b'a fe ne ye a ɲafɔ aw ye tuun? Koni aw fana t'a fe ka ke a ta karamogoden dow ye de?» ²⁸ O ka a neni; o ko: «Ele le ye a ta karamogoden ye; anw ye cira Musa ta karamogodenw le ye. ²⁹ An k'a lon ko Ala kumana cira Musa fe, nka an ma nin ce boyoro lon.»

³⁰ Ce ko: «Nin ye kabako le ye de! Aw ko, ko aw ma a boyoro lon, k'a soro a ka ne ɲa yeɛ! ³¹ An k'a lon ko Ala te jurumuntow lamen; nka mɔɔo min be a bato ka a sago ke, a be o le lamen. ³² Kabini dunuɲa danna, an ma deri k'a men ko mɔɔo min fiyentoman worora, ko do ka o ɲa yeɛ. ³³ Ni nin ce tun ma bo Ala ra, a tun tena se ka foyi ke.»

³⁴ Farisiw* ko ce ma ko: «Ele min kuturu worora jurumun na, ele le be anw karanna sisan ke?» O ka a gben ka bo karanso ra.

Yesu ko Farisiw ye fiyentow ye

³⁵ Ayiwa, Yesu nana a men ko o ka ce gben; a tagara ben ni a ye minke, a ko a ma ko: «Min kera Adamaden ye*, i lara o ra wa?» ³⁶ Ce ko Yesu ma ko: «An karamogo, jontigi lo? A yira ne ra, janko ne ye la

a ra.» ³⁷ Yesu ko: «I ja be ale yere le ra ten, a be kumana i fe.» ³⁸ Ce ko: «Matigi, ne lara i ra.» A ka a kinbiri gban Yesu korɔ ka a bato.

³⁹ Yesu ko: «Ne nana dununa ra ka na kiti le tige, janko minw te yeri kera, olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu ja ye fiyen.» ⁴⁰ Farisi* daw tun be Yesu korɔ, olugu ka o kuma men minke, o ko Yesu ma ko: «O tuma anw fana fiyennin lo wa?» ⁴¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw tun fiyennin lo, aw tun tena jaraki; nka aw ko minke ko aw be yeri kera, o koson aw jarakinin lo tuma bee.»

10

Sagagbenbaga ni sagaw ta talen

¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mogɔ min te son ka don sagabon donda fe, fo a be yelen fan were fe ka don, o tigi ye son le ye, benkannikebaga lo. ² Nka min be don donda fe, o le ye sagagbenbaga yere ye. ³ Sagabon korɔsibaga be da yele a ye. Sagaw be a kan men; a be a ta sagaw wele kelen kelen o togɔ ra ka bo ni o ye kene ma. ⁴ Ni a bora ni a ta sagaw ye kene ma, a be bla o ja. Sagaw fana be tugu a ko, sabu o ka a kan lon. ⁵ Nka sagaw te tugu mogɔ were ko; o be bori o tigi ja, sabu o te mogɔ were kan lon.»

⁶ Yesu ka o talen fo o mogow ye, nka o m'a faamu.

Yesu ye sagagbenbagaruman ye

⁷ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ne le ye sagabon donda ye. ⁸ Minw bee nana ne ja fe, olugu bee ye sonw ni benkannikebagaw le ye; sagaw ma o lamen. ⁹ Ne le ye donda ye; ni mogɔ min ka teme ne fe ka don, o tigi be kisi. O tigi bena to ka don ka bo pasuma ra, ka domunikeyoro soro. ¹⁰ Son te na foyi kama ni sonyari te, ani fagari, ani cenri. Nka ne koni nana le, janko mogow ye janamanya soro fo ka wasa.

¹¹ «Ne le ye sagagbenbagaruman ye; sagagbenbagaruman be a nin di ka sa a ta sagaw koson. ¹² Nka baaraden min be sagaw korɔsira sara ra, ale te sagagbenbaga ye, sagaw fana te a ta ye; o koson ni a ka wara nato ye, a be bori ka sagaw to yi. Wara bena saga daw mina, a tow be janjan. ¹³ Baaraden be bori, sabu ale ye warinibaga le ye; sagaw hami te a ra. ¹⁴ Ne koni, ne ye sagagbenbagaruman le ye; ne ka ne ta sagaw lon; ne ta sagaw fana ka ne lon, ¹⁵ i ko Fa Ala ka ne lon cogo min na, ani ne ka Fa Ala lon cogo min na. Ne be ne nin di ka sa ne ta sagaw koson. ¹⁶ Saga werew be ne fe, minw te nin sagabon konɔ; jagboya lo ne ye taga olugu fana gbengben ka na; o bena ne kan men, o bena ke sagakuru kelen ye, ka sagagbenbaga kelen ke o kunna.

¹⁷ «Ne ko ka di ne Fa Ala ye, sabu ne be ne nin di ka sa, janko ne ye na a soro tuun. ¹⁸ Mogɔ si te se ka ne nin bo ne ra jagboya ra; ne yere b'a di. Se be ne ye ka a di, se be ne ye fana ka a mina tuun; ne Fa Ala ka o le fo ne ye.»

¹⁹ Yesu ta kuma koson Yahudiyaw kan taranna tuun. ²⁰ O caman ko: «Jina be ce nin na, fato lo; mun koson aw be a lamenna?» ²¹ Nka daw ko: «Nin te jinato kan ye de! Jinato be se ka fiyentow ja yele cogo di?»

Yahudiyaw ko o te Yesu fe

²² Ayiwa, Yahudiyaw ta Alabatosoba janagbe* min be ke Zeruzalemu san o san, o nana se; o be ben neneba wagati le ma. ²³ Ayiwa, Yesu tun be yaalayaalara Alabatosoba lu kono, masace Sulemani ta bolon kono. ²⁴ Yahudiyaw nana lo k'a lamini; o ka a jininka ko: «Wagati juman le i bena sigiya bo an jusu ra sa? Ni ele le ye Kisibaga* ye, a gbe k'a fo an ye.»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban, nka aw ma la a ra. Ne be kewale minw kera ne Fa Ala togo ra, o kewalew le b'a yira ko ne be min fora aw ye ko o ye can le ye. ²⁶ Nka aw te lara ne ra, sabu aw te ne ta saga dow ye. ²⁷ Ne ta sagaw be ne kan men; ne ka o lon, o be tugu ne ko fana. ²⁸ Ne be janamanya banbari di o ma. O tena halaki fiyewu, mogo si tena o bosi ka o bo ne boro fana. ²⁹ Ne Fa Ala min ka o di ne ma, ale ta sebgaya ka bon ni bee ta ye; mogo si te se ka o bosi ka bo ne Fa boro fana. ³⁰ Ne ni ne Fa ye kelen le ye.»

³¹ Yahudiyaw ka kabakuruw ta tuun ko o be Yesu bon. ³² Yesu ko o ma tuun ko: «Ne ka kewalejuman caman minw soro Fa Ala fe, ne ka o ke aw na na. O kewalew juman kelen le koson aw b'a fe ka ne bon ni kabakuru ye?» ³³ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «An t'a fe ka i bon i ta kewalejumanw le koson; i ka Alatogocenkuma min fo, o le koson an b'a fe ka i bon; ele mogo gbansan, ele be i yere kera Ala ye.»

³⁴ Yesu ko o ma ko: «A ma sebe aw ta sariya* yoro do ra wa, ko Ala k'a fo ko: «Aw ye alaw ye?» ³⁵ K'a soro an k'a lon ko min sebera Kitabu kono, o te se ka yelema. Ayiwa, Ala ka a ta kuma lase minw ma, ni a be o wele ko alaw, ³⁶ o tuma, Ala ka min janawoloma k'a ci dunupa ra, ni o ko, ko Den min bora Ala ra*, ko ale le be o ye, mun koson aw ko, ko a be Ala togo cenna? ³⁷ Ni a kera ko ne te ne Fa ta kewalew le kera, o tuma aw kana la ne ra. ³⁸ Nka ni ne be o kewalew le kera, hali ni aw ma la ne ra, aw ye la a ra ko o kewalew bora Ala le ra, janko aw ye a lon k'a gbeya ko ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye.»

³⁹ O kuma koson mogo wurira tuun ko o be Yesu mina, nka a bosira o boro ka taga.

⁴⁰ Yesu tagara Zuriden ba ko fe tuun, Yuhana tun be mogo batizera yoro min na folofolo; Yesu tora o yoro ra. ⁴¹ Mogo caman tagara a ko o yoro ra. O mogo tun b'a fora ko: «Yuhana ma tagamasiyen si ke, nka a ka fen o fen fo nin ce ta ko ra, o bee kera can ye.» ⁴² Mogo caman lara Yesu ra o yoro ra fana.

11

Lazari ta saya

¹ Ayiwa, ce do tun be banara; a togo tun ye ko Lazari. A tun be Betani, Mariyamu ni a balemamuso Mariti be dugu min kono. ² O Mariyamu le tun nana turu kasadiman ke Matigi sen kan ka a josi ni a kunsigi ye; ale balemace Lazari le tun man kene. ³ O balemamuso fla ka mogo ci ka taga a fo Yesu ye ko: «Matigi, i terice man kene de!»

⁴ Yesu ka o kuma men tuma min na, a ko: «Nin bana ma dabo saya kama; a kera janko ka Ala ta bonya le yira, janko Den min bora Ala ra*, a ye ke sababu ye ka bonya la o kan.»

⁵ Mariti ni Mariyamu ni Lazari bee ko tun ka di Yesu ye kosebe. ⁶ Nka Yesu ka Lazari ta bana ko men, a tun be yoro min na, a belen tora yi

ka tere fla ke. ⁷ O ko, a ko a ta karamogodenw ma ko: «An ye seko Zude mara ra.» ⁸ Karamogodenw ko: «An karamogɔ, a ma mɛɛn folɔ, Yahudiyaw kuntigiw tun b'a fe ka i bon ni kabakuru ye ka i faga o yɔɔ ra, i belen ko an ye seko ka taga yi!» ⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati tan ni fla le te tere kɔnɔ wa? Ayiwa, mɔgɔ min be tagama tere fe, o tigi talon man di, sabu tere yeelen be yi. ¹⁰ Nka mɔgɔ min be tagama dibi ra, o tigi be talon, sabu yeelen te yi.»

¹¹ Yesu ka o fo minke, a ko o ma ko: «An terice Lazari be sunogora, nka ne be taga a lakunu.» ¹² Karamogodenw ko a ma ko: «An karamogɔ, ni sunogɔ dama lo, a bɛna kenɛya.» ¹³ Yesu tun be Lazari sako le fora o ye, nka olugu tun b'a miirira ko sunogɔ gbansan lo. ¹⁴ Ayiwa, Yesu sɔrɔra k'a gbɛ k'a fo o ye ko: «Lazari sara. ¹⁵ Nka a ma ke ne ja na minke, o diyara ne ye aw koson; sabu nin ko bɛna ke sababu ye k'a to aw ye la ne ra. Aw ye wuri, an ye taga a fe yi.» ¹⁶ O tuma Toma, min be wele fana ko Flanin, ale ko karamogoden tɔw ma ko: «An fana ye taga, an ye taga sa ni a ye.»

Yesu le be mɔgɔ janamanya

¹⁷ Ayiwa, Yesu sera Betani tuma min na, o y'a sɔrɔ Lazari su tun donna kabini tere naani. ¹⁸ Betani ni Zeruzalemu ce tun man jan; a tun te teme kilo saba jɔgɔn kan. ¹⁹ O koson Yahudiya caman tun nana Mariti ni Mariyam u fe ka na o fo ka o jusu saaro o balemacɛ saya koson.

²⁰ Mariti nana a men ko Yesu be nana minke, a wurira ka taga a kunben; Mariyam u siginin tora bon kɔnɔ yi. ²¹ Mariti sera Yesu kɔrɔ minke, a ko: «Matigi, ni a kɛra ko ele tun be yan, ne balemacɛ tun tena sa. ²² Nka ne k'a lon ko hali sisan, ni i ka fen o fen jini Ala fe, a be o ke i ye.» ²³ Yesu ko a ma ko: «I balemacɛ bɛna kunu!» ²⁴ Mariti k'a jaabi ko: «Ne k'a lon ko dunuɓa labanlon na, suw bɛna kunu tuma min na, ne balemacɛ fana bɛna kunu.»

²⁵ Yesu ko a ma ko: «Ne le be suw lakunu, ne le be janamanya di; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la ne ra, o tigi bɛna janamanya, hali ni a sara. ²⁶ Ni mɔgɔ o mɔgɔ be janamanya, ka la ne ra, o tigi tena sa ka ye fiyewu! Ele lara o ra wa?» ²⁷ Mariti ko: «Onhon, Matigi, ne lara a ra jate ko ele le ye Kisibaga* ye, Den min bɔra Ala ra*, min tun ka kan ka na dunuɓa ra.»

Yesu kasira Lazari koson

²⁸ Ayiwa, Mariti ka o fo minke, a kɔsegira so kɔnɔ ka taga a dɔgɔmuso Mariyam u wele dogo ra, k'a fo a ye ko: «An karamogɔ nana, a ko i ye taga yi.» ²⁹ Mariyam u ka o men minke, a wurira jooa jooa ka taga Yesu fe. ³⁰ O y'a sɔrɔ Yesu tun ma don dugu kɔnɔ ban. Mariti tun tagara a sɔrɔ yɔɔ min na, a belen tun be o yɔɔ kelen le ra. ³¹ Yahudiya minw tun be ni Mariyam u ye bon kɔnɔ, ka to k'a jusu saaro, olugu k'a ye ko a wurira jooa jooa ka bɔ minke, o gbanna a ko; o tun b'a miirira ko a be tagara kaburu ra ka taga kasi le.

³² Mariyam u tagara se Yesu kɔrɔ, ka Yesu ye minke, a benna a sen kɔrɔ k'a fo a ye ko: «Matigi, ni a kɛra ko ele tun be yan, ne balemacɛ tun tena sa.» ³³ Yesu ka Mariyam u kasitɔ ye minke, ani Yahudiya minw tun be ni a ye, ka olugu fana kasitɔ ye, o ka a jusu tɔɔrɔ kɔsɛbe ka a hakiri pagami. ³⁴ Yesu ka o pininka ko: «Aw ka a su don min?» O ko: «Matigi, na a yɔɔ fle.» ³⁵ Yesu kasira. ³⁶ Yahudiyaw ko: «Aw y'a fle!»

Ce nin ko tun ka di a ye de!» ³⁷ Nka dow ko: «Ale min ka fiyentöce ja ye, a tun te se ka a ke Lazari kana sa wa?»

Yesu ka Lazari su lakunu

³⁸ Yesu jusukun toɔɔɔninba tagara se kaburu ma. O kaburu tun ye kuruwo do le ye, ka kabakuruba do ke ka a datugu. ³⁹ Yesu ko: «Aw ye kabakuru bo kaburu da ra.» Banbaga balemamuso min ye Mariti ye, ale ko Yesu ma ko: «Matigi, i b'a soro a kasa be bora ka ban, sabu a tere naani le ye bi ye kaburu kono.» ⁴⁰ Yesu ko Mariti ma ko: «Ne m'a fo i ye ko ni i ka la ne ra, i bena Ala ta se bagaya ye wa?» ⁴¹ O ka kabakuru bo kaburu da ra. Yesu ka a ja korota san fe ka Ala daari ko: «Ne Fa Ala, ne be baraka la i ye, sabu i ka ne lamen. ⁴² Ne k'a lon ko i be ne lamen wagati bee. Nka mogwo minw ka ne lamini, ne ka o fo olugu le koson, janko o y'a lon ko ele yere le ka ne ci.» ⁴³ Yesu ka o fo minke, a kumana ni fanga ye ko: «Lazari, bo kene ma!» ⁴⁴ Su bora; a senw ni a borow tun melegera ni fani ye, a ja datugunin be ni kasanke ye. Yesu ko o ma ko: «Aw ye faniw bo a ra k'a to a ye taga.»

Kititigebagaw ko Yesu ka kan ka faga

(Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Luka 22.1-2)

⁴⁵ Yahudiya minw tun nana Mariyamu fe, Yesu ka min ke, olugu ka o ye minke, o caman lara a ra. ⁴⁶ Nka dow tagara Farisiw* fe ka taga Yesu ta kow lakari o ye. ⁴⁷ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka kititigebagaw ta jenkuru* wele ka o sigi; o ko: «An bena mun le ke? Ce nin be tagamasiyen caman kera de!» ⁴⁸ Ni an k'a to ten a yere ma, a laban mogwo bee bena la a ra. Nka ni o kera, Romukaw bena na ka na an ta Alabatosoba ni an ta siya halaki!»

⁴⁹ Kelen tun be o ra, min togo tun ye ko Kayife; ale le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. Ale ko: «Aw koni, aw te foyi lon. ⁵⁰ Aw m'a lon ko a ka fisa mogwo kelen ye sa jamana bee koson, janko an ta siya bee kana halaki wa?» ⁵¹ Ayiwa, Kayife tun ma o kuma fo a yere ma. A tun kera sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na minke, o le koson Ala ka o cirayakuma don a da ra, ko Yesu le ka kan ka sa o ta siya no ra. ⁵² Nka a tun tena ke o siya dama koson; Ala ta mogwo minw janjanna dununa fan bee ra, a bena sa ka olugu bee le jen ka o ke kelen ye. ⁵³ Yahudiyaw kuntigiw k'a latige o lon yere ra ko Yesu ka kan ka faga. ⁵⁴ O koson Yesu ma son ka ke yaalayaala ye Yahudiyaw ce ra kene kan tuun. A bora o yoro ra ka taga kongokolon fanfeyoro ra, dugu do ra min be wele ko Efirayimu. Ale ni a ta karamogodenw tora o yoro ra.

⁵⁵ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe* tun be surunyara. Mogwo caman bora jamana yoro werew ra, ka na Zeruzalemu ka kon panagbe na, ka na o yere saninya. ⁵⁶ Mogwo tun be Yesu yoropinina; o tun pogon jininka Alabatoso lu kono, ko: «Aw be mun miiri? O tuma a tena na panagbe ra wa?» ⁵⁷ O y'a soro sarakalasebagaw kuntigiw, ani Farisiw tun k'a fo mogwo ye ka ban ko ni min o min ka Yesu yoro lon, o tigi ye taga a fo olugu ye, janko o y'a soro ka a mina.

12

Mariyamu ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye
(Matiyu 26.6-13; Marika 14.3-9)

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere wɔɔɔ, Jɔnyaban janagbe* be se; Yesu tagara Betani. A tun ka Lazari min su lakunu, ale tun be o dugu le kɔnɔ. ² O ka domuni dɔ laben Yesu ye o yɔɔ ra. Mariti tun be o domoniko janabɔra; Lazari fana tun be domuni na ni domunikɛbaga tow ye. ³ Ka o to domuni na, Mariyamu ka turu kasadiman yereworo songɔgbelen dɔ ta, min tun be litiri tarance bɔ, ka o turu ke Yesu senw kan; o kɔ, a ka a senw jɔsi ni a yere kunsigi ye. O turu kasa ka bon yɔɔ bɛɛ labɔ. ⁴ Yesu ta karamɔgɔden min ye Zudasi Sikariyɔti ye, min tun bena ke Yesu janfabaga ye, ale ko: ⁵ «Mun kosɔn nin turu kasadiman ma fiyeere fɔ warigbe kemɛ saba*, ka o wari di fagantanw ma?» ⁶ Zudasi tun ma o fɔ fagantanw hina kosɔn, nka a ka o fɔ sabu son tun lo; ale le tun ye o ta warimarabaga ye, nka ni wari min tun ka di a ma, a tun be o ta. ⁷ Nka Yesu ko a ma ko: «Muso to pasuma ra; a to a ye nin ke ne ta sutarari kama. ⁸ Sabu fagantanw kɔni, olugu be ni aw ye yan tuma bɛɛ, nka ne tena to ni aw ye yan tuma bɛɛ dɛ!»

Sarakalasebagaw kuntigiw ko o be Lazari faga

⁹ Ayiwa, Yahudiyaw k'a men minke ko Yesu be Betani, o caman tagara yi. O tun ma taga Yesu yere dɔɔn kosɔn, nka a tun ka Lazari min su lakunu, o tun tagara ale fana fleyɔɔ le ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a latige ko ni a be ten, olugu bena Lazari fana faga; ¹¹ sabu Lazari kosɔn Yahudiyaw caman tun be bɔra olugu kɔ ka la Yesu ra.

Yesu donna Zeruzalemu

(Matiyu 21.1-11; Marika 1.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Ayiwa, o lon dugusagbe, jama caman min tun nana Zeruzalemu Jɔnyaban janagbe* ra, olugu k'a men ko Yesu be nana Zeruzalemu. ¹³ O ka tamaro yiriborow tigetige, ka bɔ ka taga Yesu kunben. O tun be perenna ko:

«Hozana*, an ye Ala tando;
min be nana Matigi tɔgɔ ra, dugawu ye ke o ye!
Izirayeli* ta masace lo!»

¹⁴ Yesu tun ka faliden dɔ sɔɔ; a sigira o kan, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

¹⁵ «Siyɔn dugumɔgɔw, aw kana siran!

A fle, aw ta masace be nana,
a siginin be faliden dɔ kan.»

¹⁶ Karamɔgɔdenw ma o ko kɔɔ faamu o wagati yere ra; nka Yesu nana kunu minke ka bɔ saya ra ka don Ala ta nɔɔɔ ra, o hakiri ka sɔɔ ka jigi a ra ko ciraw tun ka min sebe Yesu ta ko ra, ko mɔgɔw tun ka o le ke a ye ten.

¹⁷ Jama min tun be ni Yesu ye wagati min a tun ka Lazari wele ka bɔ kaburu kɔnɔ, k'a lakunu ka bɔ saya ra, olugu tun be o kow seereya kera mɔgɔw ye. ¹⁸ O le kosɔn jama tun nana a kunben, sabu o tun k'a men ko a ka o tagamasiyen ke. ¹⁹ Ayiwa, Farisiw* ka ke a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «Aw yere ja b'a ra ke, aw te se ka foyi ke nin ce ra; mɔgɔ bɛɛ tugura a kɔ.»

Gerɛki dɔw b'a fe ka kuma Yesu fe

* **12:5** 12.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dɔw ta san kelen baara sara jɔgɔnna le ye. **12:13** 12.13 Nin kuma fora Zaburu 118.25,26. **12:15** 12.15 Nin kuma fora Jakariya 9.9.

20 Mɔgɔ minw tun nana Zeruzalemu janagbe ra ka na Ala bato, Gereki minw tun be Yahudiyaw ta diina ra, olugu dɔw tun be o mɔgɔw ce ra. 21 O Gerekiw gbarara Filipe ra, min bɔra Betisayida, Galile mara ra; o ko a ma ko: «Ne terice, an b'a fe ka Yesu ye.» 22 Filipe tagara o fo Andere ye; o mɔgɔ fla tagara o fo Yesu ye. 23 Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye*, Ala bena o ta bonya yira wagati min na, o wagati le sera sisan.»

24 Yesu k'a fo tuun ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni simankise ma don dugukolo ra ka sa, a be to a kelen na; nka ni a sara, a be falen ka den caman ke. 25 Ni mɔgɔ min k'a yere nin kanu, o tigi bena bono a ra; nka ni mɔgɔ min k'a yere nin koninya nin dunuɓa ra yan, o tigi bena a nin sorɔ, ka janamanya banbari sorɔ. 26 Ni mɔgɔ min b'a fe ka baara ke ne ye, o tigi ka kan ka tugu ne ko; ne be yoro min na, ne ta baaraden fana bena ke o yoro le ra. Ni mɔgɔ min be baara ke ne ye, Fa Ala bena o tigi bonya.»

Yesu k'a ta saya ko fo

27 «Sisan koni, ne hakiri jagaminin lo; ne bena mun fo sa? Ko ne Fa Ala ye ne tanga nin wagati toro ma wa? Ne te se ka o fo, sabu ne nana dunuɓa ra nin wagati toro le koson. 28 Ne Fa, i togo bonya!»

Kumakan do bora sankolo ra ko: «Ne k'a bonya ka ban, nka ne bena a bonya kokura tuun.»

29 Jama min tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, dow ko: «Sankurukan lo.» Dow ko: «Meleke do le kumana a fe.» 30 Nka Yesu ko o ma ko: «Nin kumakan ma bo ne koson, a bora aw le koson. 31 Dunuɓa ta kiti bena tige sisan le; dunuɓa kuntigi bena ghen ka labo sisan le. 32 Ni ne nana korota ka bo dugukolo kan tuma min na, ne bena mɔgɔ bee lana ne fe.» 33 Yesu tun bena sa cogoya min na, a tun ka o le fo ka a yira mɔgɔw ra.

34 Jama ko Yesu ma ko: «An k'a men ko a sebera sariya* kitabu koni ko Kisibaga* janaman bena to wagati bee; nka ele ko, ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka korota ka bo dugukolo kan? O tuma, Min kera Adamaden ye, o ye jontigi le ye sa?» 35 Yesu ka o jaabi ko: «Yeelen belen be aw ce ra, nka wagati donin lo! Yeelen be aw ce ra wagati min na, aw ye tagama a ra o wagati ra, janko dibi kana na don aw ma ka bara aw ra; sabu mɔgɔ min be tagama dibi ra, o tigi te a tagayoro lon. 36 Yeelen be aw fe sisan le; min be o yeelen di, aw ye la o ra, janko aw ye ke yeelen ta denw ye.»

Yesu ka o fo ka ban minke, a bora o koro ka taga yoro were, ka dogo o ra.

Yahudiyaw ma la Yesu ra

37 Ayiwa, hali k'a soro Yesu ka tagamasiyen caman ke Yahudiyaw na na, o belen ma la a ra. 38 O ra, cira Ezayi tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

«Matigi, jontigi le sonna ka la an ta waajuri kumaw ra? Jontigi le ka Matigi ta se bagaya lon?»

39 Ayiwa, o tun te se ka la Yesu ra, sabu cira Ezayi k'a fo fana ko:

40 «Ala ka o na fiyen,
ka o jusukun fana gbeleɓa,
janko o na kana yeri ke,

o jusukun kana faamuri ke,
janko o kana na ale fe,
janko ale ye o keneya.»

⁴¹ Cirá Ezayi ka o fo, sabu Yesu ta nɔɔɔ tun yirara a ra; o le kosɔn a ka o fo Yesu ko ra.

⁴² O bɛɛ n'a ta, Yahudiyaw kuntigiw yere caman lara Yesu ra; nka Farisiw* pasiran kosɔn, o ma sɔn k'a fo kene kan, janko o kana na o gben ka o nin bɔ karanso* ta jɛn ra. ⁴³ Sabu mɔgɔw ta bonya le tun ka di o ye ka teme Ala ta kan.

Yesu ta kuma le bɛna mɔgɔw ta kiti tige

⁴⁴ Yesu kumana ni fanga ye, k'a fo ko: «Ni mɔgɔ min ka la ne ra, o tigi ma la ne le ra, nka a lara ne cibaga Ala le ra. ⁴⁵ Ni mɔgɔ min ka ne ye, o tigi ka ne cibaga fana ye. ⁴⁶ Ne kɔni, ne nana dunuɔna ra i n'a fo yeelen, janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la ne ra, o tigi kana tagama dibi ra tuun. ⁴⁷ Ni mɔgɔ min ka ne ta kuma lamɛn, ni a ma a sira tagama, ne le tɛna kiti tige o tigi kan; sabu ne ma na ka na kiti tige dunuɔnamɔgɔw kan, ne nana ka na o kisi le. ⁴⁸ Ni mɔgɔ min ka ban ne ra, ni a ma sɔn ka ne ta kumaw lamɛn, o tigi ka kititigeɓaga sɔɔ a yere ra ka ban. Ne ka kuma minw fo cɔ, o kumaw yere le bɛna kiti tige o tigi kan dunuɔna labanlon na! ⁴⁹ Sabu ne ma kuma ne yere ma; nka Fa Ala min ka ne ci, ale yere le ka ne ta kumafɔtaw, ani ne ta kumacogo yira ne ra. ⁵⁰ Ne fana k'a lon ko ale be min fo, o le be panamanya banbari di mɔgɔw ma. O kosɔn Fa Ala ka a yira ne ra cogo min na, ne b'a fo ten le.»

13

Yesu ka karamɔgɔdenw senw ko

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere kelen Yahudiyaw ta Jɔnyaban panagbe* be se, Yesu tun k'a lon ko wagati sera ale ye bɔ dunuɔna ra ka taga Fa Ala fe. Mɔgɔ minw tun lara a ra dunuɔna ra yan, a tun ka olugu kanu; a ka o kanu fo ka taga se a dan ma.

² Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun be surato domuna; o y'a sɔɔ Setana tun ka Yesu janfa miiriya don Simɔn dence Zudasi Sikariyoti jusukun na ka ban. ³ Yesu tun k'a lon fana ko Fa Ala ka seɓagaya bɛɛ don ale boro, ko ale bɔra Ala ra, ko a fana bɛna seko ka taga Ala fe. ⁴ Ayiwa, Yesu wurira domuni kunna, ka a ta deregeba bɔ ka bla, ka fani do ta ka a yere cesiri ni o ye. ⁵ O ko, a ka ji ke minan do kɔno ka ke a ta karamɔgɔdenw senw ko ye; fani min tun be a ce ra, a ka o senw josi ni o ye. ⁶ A nana se Simɔn Piyeri ma minke, Piyeri ko: «Matigi, ele yere be ne sen ko wa!» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne be min kera tan, ele kɔni te se ka o kɔɔ lon sisan; nka lon do i bɛna a kɔɔ lon.» ⁸ Piyeri ko: «On-on, ne te sɔn ele ye ne sen ko fiyewu.» Yesu ko a ma ko: «Ni ne ma i sen ko, i tɛna i ninyɔɔ sɔɔ ne fe de!» ⁹ Simɔn Piyeri ko: «Ayiwa, Matigi, ni o lo, i kana dan ne sen kori dama ma, nka ne borow, ani ne kun fana ko.» ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Ni mɔgɔ min fari yɔɔ bɛɛ kora ka ban, o tigi mako te kori were ra tuun; a kɔni be se ka a senw ko, ni o te, a saninyanin lo. Aw saninyanin lo, nka aw bɛɛ te de!» ¹¹ Karamɔgɔden min tun bɛna Yesu janfa, a tun ka o lon; o le kosɔn a ko: «Aw bɛɛ ma saninya.»

¹² Yesu ka a ta karamogodenw sen ko ka ban tuma min na, a ka a ta deregeba don, ka sigi domunikeyoro ra tuun. A ko karamogodenw ma ko: «Ne ka min ke aw ra, aw ka o koro lon wa?» ¹³ Aw be ne wele ko: «An karamogo» walama ko: «Matigi.» O bennin lo, sabu ne ye o le ye. ¹⁴ Ayiwa, ne min ye aw Matigi ye, ani aw Karamogo, ni ne ka aw sen ko, o tuma aw fana ka kan ka jogon sen ko le. ¹⁵ Ne ka nin ke k'a yira aw ra le, janko ne ka a ke aw ye cogo min na, aw fana ye a ke jogon ye ten. ¹⁶ Can ra ne b'a fo aw ye ko jon te se ka bonya ka teme a matigice kan, ciraden fana te se ka bonya ka teme a cibaga kan. ¹⁷ Sisan aw ka o kow lon; ni aw ka son k'a ke, Ala bena aw ta ja.

¹⁸ «Ne te nin fora aw bee le ma de! Ne ka minw janawoloma, ne ka olugu lon. Nka ciraw ka min fo Kitabukono, o ka kan ka ke le; a sebera ko: «Min tun be domuni ke ni ne ye, o k'a yere ke ne jugu ye.» ¹⁹ Ne be o fo aw ye sisan sani a kewagati ye se, janko ni a nana se, aw ye la a ra ko ne ko «Ne ye min ye, ne ye o le ye.» ²⁰ Can yere ra ne b'a fo aw ye, ko ni mogo min ka son ne ta ciraden na, o tigi sonna ne yere le ra; ni mogo min fana sonna ne ra, o tigi sonna ne cibaga le ra.»

Yesu ko Zudasi bena ale janfa

(Matiyu 26.20-25; Marika 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Yesu ka o kuma fo minke, a hakiri pagamina kosebe. A k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw ra kelen bena ne janfa.» ²² A ka o fo minke, karamogodenw ka ke jogon flefle ye; o m'a lon, a kan be min tigi ma. ²³ Yesu ta karamogoden min ko tun ka di Yesu ye, ale tun be Yesu koro. ²⁴ Simon Piyeri ka tagamasiyen do ke ale ma, ko a ye Yesu jininka, ko a kan be jontigi le ma. ²⁵ O karamogoden gbara Yesu ra, ka a jininka ko: «Matigi, i be jontigi le ma?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ni ne ka buru su k'a di mogo min ma, o tigi lo.» A ka buru ta k'a su, k'a di Simon Sikariyoti dence Zudasi ma. ²⁷ Kabini buru dira Zudasi ma doron, Setana donna Zudasi ra. Yesu ko a ma ko: «I b'a fe ka min ke, i teliya ka o ke sa.»

²⁸ Nka minw tun be ni Yesu ye domuni na, olugu si m'a lon fen min k'a to a ka o kuma fo. ²⁹ I n'a fo Zudasi le tun ye warimarabaga ye, dow k'a miiri ko Yesu ko o ma ko a ye taga fen do le san ka na Jonyaban janagbe* domuni laben ni o ye, walama ko a ye taga fagantan dow son. ³⁰ O ra, Zudasi ka buru mina ka bo kene ma o yoronin kelen bee ra. O y'a soro su tun kora.

Yesu ka cikura fo a ta karamogodenw ye

³¹ Ayiwa, Zudasi Sikariyoti bonin ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Sisan koni Min kera Adamaden ye* bonya lara o kan, ka bonya la Ala fana kan a le sababu ra. ³² [Ni bonya lara Ala kan ale sababu ra,] Ala yere fana bena bonya la ale kan; a fana tena meen ka o bonya la a kan. ³³ Ne ta denw, ne be ni aw ye wagati donin doron le. Aw bena ne yoroni, nka ne ka min fo Yahudiyaw kuntigiw ye, ne be o kelen le fo aw ye, ko ne bena taga yoro min na, aw te se ka taga o yoro ra. ³⁴ Ne be cikura fo aw ye: Aw ye jogon kanu; ne ka aw kanu cogo min na, aw fana ye jogon kanu ten. ³⁵ Ni kanuya be aw ni jogon ce, bee bena a lon o le fe ko aw ye ne ta karamogodenw ye.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Simɔn Piyeri ka Yesu jininka ko: «Matigi, i be tagara min le?» Yesu k'a jaabi ko: «Ne be tagara yɔrɔ min na, ele te se ka tugu ne ko sisan o yɔrɔ ra; nka lon dɔ i bena tugu ne ko.» ³⁷ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, mun na ne te se ka taga ni i ye sisan? Ne be son ka ne yere di hali ka sa i kosɔn!» ³⁸ Yesu ko a ma ko: «Ele bena sa ne kosɔn wa? Can ra, ne b'a fɔ i ye ko sani dondo ye kasi, ele bena a fɔ mɔgɔw ye fɔ sipaga saba ko i ma ne lon.»

14

Yesu le ye sira ye

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw hakiri kana jagami; aw ye la Ala ra, aw ye la ne fana ra. ² Sigiyaɔrɔ caman be ne Fa Ala fe, ni o tun te can ye, ne tun tena a fɔ aw ye ko ne be taga yɔrɔ laben aw ye. ³ Ni ne tagara yɔrɔ laben aw ye ka ban tuma min na, ne be kosegi ka na aw ta ka taga to ne kɔrɔ, janko ne be yɔrɔ min na, aw fana ye ke o yɔrɔ ra. ⁴ Ne be taga yɔrɔ min na, aw ka o sira lon.» ⁵ Toma ko Yesu ma ko: «Matigi, an ma i tagayɔrɔ lon, an bena a sira lon cogo di?» ⁶ Yesu ko Toma ma ko: «Ne le ye sira ye, ani can, ani janamanya; mɔgɔ si te na Fa Ala fe, ni a ma teme ne fe. ⁷ Ni aw tun ka ne lon, aw tun bena ne Fa fana lon, nka sisan aw ka a lon, aw fana k'a ye.»

⁸ Filipe ko Yesu ma ko: «Matigi, Fa Ala yira an na; o bena an wasa.» ⁹ Yesu ko Filipe ma ko: «Ne ni aw be jɔgɔn fe kabini wagatijan, nka hali bi ele ma ne lon wa, Filipe? Ni mɔgɔ min ka ne ye, o tigi ka Fa Ala le ye; mun kosɔn ele b'a fɔ tuun ko: <Fa Ala yira an na>? ¹⁰ O tuma ele ma la a ra ko ne be Fa Ala ra, ko Fa Ala fana be ne ra wa? Ne be kuma min fora aw ye, o ma bɔ ne yere ra; Fa Ala min ni ne ye kelen ye, ale yere ni ne le be jen ka a ta baara ke. ¹¹ Aw ye la ne ra, ko ne be Fa Ala ra, ko Fa Ala fana be ne ra; ni o ma aw wasa, ne be nin kewale minw kera, aw ye la ne ra o kosɔn. ¹² Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min ka la ne ra, ne be baara min kera, o tigi bena o jɔgɔn le ke; a yere bena baara dɔw ke minw ka bon ka teme ne taw kan, sabu ne be tagara Fa Ala fe. ¹³ Ni aw ka fen o fen daari Ala fe ne tɔgɔ ra, ne bena o ke; janko Dence* ye Fa Ala ta bonya yira mɔgɔw ra. ¹⁴ Ni aw ka fen o fen daari ne tɔgɔ ra, ne bena o ke.»

Yesu ko Nin Saninman bena na

¹⁵ «Ni aw be ne kanu, ne ka ci minw fɔ aw ye, aw bena o ke. ¹⁶ Ne fana bena Fa Ala daari ko a ye demebaga were di aw ma, janko o ye to ni aw ye tuma bee. ¹⁷ Nin Saninman* min be can yira, o lo. Dunupamɔgɔw te se ka o sɔrɔ, sabu o te se k'a ye, o te se k'a lon fana. Nka aw koni ka a lon, sabu a be ni aw ye, a bena ke aw jusukun na fana.

¹⁸ «Ne tena aw to aw kelen na i n'a fɔ feritaw; ne bena seko ka na aw fe tuun. ¹⁹ Sani dɔɔnin ce dunupamɔgɔw tena ne ye, nka aw koni, aw bena ne ye; sabu ne bena janamanya tuun, o kosɔn aw fana bena janamanya. ²⁰ O lon le ra aw bena a faamu ko ne be janamanya ne Fa Ala ra, ko aw be janamanya ne ra, ko ne fana be janamanya aw ra.

²¹ «Mɔgɔ min bɛ ne ta kuma lamɛn, k'a sira tagama, o tigi le bɛ ne kanu. Mɔgɔ min bɛ ne kanu, ne Fa bɛna o tigi kanu; ne fana bɛna o tigi kanu ka ne yɛrɛ yira a ra.»

²² Ayiwa, Zude (min ni Zudasi Sikariyɔti tɛ kelen ye), ale ko: «Matigi, mun na i bɛna i yɛrɛ yira anw na, nka i tɛ i yɛrɛ yira dunupamɔgɔ tow ra?» ²³ Yesu ka a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ ne kanu, o tigi bɛ ne ta ka kumaw sira tagama, ne Fa fana bɛna o tigi kanu; ne ni ne Fa Ala bɛna na o tigi fɛ, ka na to ni o tigi ye. ²⁴ Mɔgɔ min tɛ ne kanu, o tigi tɛ ne ta ka kumaw sira tagama. Aw bɛ kuma min mɛnna ne fɛ, o ma bɔ ne yɛrɛ ra; a bɔra ne cibaga Fa Ala le ra.

²⁵ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, ka ne to ni aw ye. ²⁶ Nka Fa Ala bɛna Demɛbaga min ci aw ma ne tɔgɔ ra, min ye Nin Saninman ye, ale le bɛna aw karan fɛn bɛɛ ra; ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, a bɛna aw hakiri jigi o bɛɛ ra.

²⁷ «Ne bɛ jususuma le to aw fɛ, ne bɛ ne ta jususuma le di aw ma. Ne tɛ a di aw ma dunupamɔgɔw ta dicogo ra. Aw hakiri kana jagami, aw kana siran.

²⁸ «Aw k'a mɛn ne fɛ ka ban ko: <Ne bɛ taga; nka ne bɛna kɔsegi ka na aw fɛ tuun.> Ni aw tun bɛ ne kanu, aw tun bɛna jagari ko ne bɛ tagara Fa Ala fɛ; sabu Fa Ala ka bon ni ne ye. ²⁹ Ayiwa, sisan, ne ka nin kow fɔ aw ye, sani a kɛwagati ye se; janko ni a nana se, aw ye la ne ta kuma ra. ³⁰ Ne tɛna kuma ni aw ye tuun ka mɛɛn, sabu dunupa kuntigi bɛna na ne kama; nka se foyi si t'a fɛ ne kan. ³¹ Ne Fa Ala ka min fɔ ne ye, ne bɛ o le kɛ, janko dunupamɔgɔw ye a lon ko ne bɛ Fa Ala kanu.

«Aw ye wuri, an ye taga ka bɔ yan.»

15

Yesu ye rezensun ye

¹ Yesu ko: «Ne le ye rezensun yɛrɛ ye, ne Fa ye a senɛbaga ye. ² Yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a tɛ den, a bɛ o tige. Nka yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a bɛ den, a bɛ o kɛrɛfɛborow tige tige k'a dakana, janko a ye den caman kɛ ka tɛmɛ fɔlota kan. ³ Ne ka karan min di aw ma, o karan kosɔn aw saninyara ka ban. ⁴ Aw ye to ne ta jɛnɔgɔnya ra, ne fana bɛ to aw ta jɛnɔgɔnya ra. Yiriboro gbansan tɛ se ka den a yɛrɛ ma, ni a nɔrɔnin tɛ yirisun na; ni aw fana ma to ne ta jɛnɔgɔnya ra, aw tɛ se ka foyi kɛ Ala ye.

⁵ «Ne le ye rezensun ye, aw ye a borow ye. Ni mɔgɔ min tora ne ta jɛnɔgɔnya ra, ni ne fana tora o tigi ta jɛnɔgɔnya ra, o tigi le bɛ den caman kɛ; sabu ni ne tɛ, aw tɛ se ka foyi kɛ. ⁶ Ni mɔgɔ min ma to ne ta jɛnɔgɔnya ra, o tigi bɛ firi kɛnɛ ma i ko yiriboro tigenin; a bɛ ja. O kɔ, o bɛ o yiriborow cɛ ka o firi tasuma ra ka o jɛni. ⁷ Ni aw tora ne ta jɛnɔgɔnya ra, ni ne ta kumaw tora aw kɔnɔ, aw bɛ fɛn o fɛn fɛ, aw ye o daari, aw bɛna o sɔrɔ. ⁸ Ni aw bɛ den caman kɛ, k'a yira ko aw ye ne ta karamɔgɔdenw ye, o le bɛ ne Fa bonya. ⁹ Fa Ala ka ne kanu cogo min na, ne ka aw kanu o cogo le ra fana; aw ye to ne ta kanupɔgɔnya ra. ¹⁰ Ni aw bɛ ne ta cifɔninw kɛ, aw bɛna to ne ta kanupɔgɔnya ra, i n'a fɔ ne ka ne Fa ta cifɔninw kɛ cogo min na, ka to a ta kanupɔgɔnya ra.»

Lanabagaw ye Yesu teriw ye

¹¹ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, janko jagari min be ne ra, o ye ke aw fe, ani aw ta jagari ye dafa. ¹² Ne ta cifo nin fe nin ye: ko aw ye jɔgɔn kanu i n'a fɔ ne ka aw kanu cogo min na. ¹³ Ka i yere di ka sa i teriw koson, kanuya si te teme o kan. ¹⁴ Ne ka min fɔ aw ye, ni aw be o ke, o tuma aw bena ke ne teriw ye. ¹⁵ Ne te aw wele tuun ko baaradenw, sabu baaraden te a matigice ta koketaw kala ma; ne be aw wele ko ne teriw, sabu ne ka fen o fen soro ne Fa fe ne ka aw karan o bee ra. ¹⁶ Aw le ma ne janawoloma; ne le ka aw janawoloma, ka aw ci, janko aw ye ke i ko yiri min be den, den min nafa te ban. O cogo ra ni aw ka fen o fen daari Fa Ala fe ne tɔgo ra, a bena o di aw ma. ¹⁷ Ne be min jini aw fe o ye ko aw ye jɔgɔn kanu.

Dunɔnamɔgɔw bena lanabagaw kɔninya

¹⁸ «Ni dunɔnamɔgɔw be aw kɔninya, aw ka kan k'a lon ko o konna ka ne le kɔninya aw ja. ¹⁹ Ni aw ni dunɔnamɔgɔw tun ye kelen ye, o tun bena aw kanu, sabu aw ye o do ye. Nka aw ni dunɔnamɔgɔw te kelen ye minke, ani ne ka aw janawoloma ka bo dunɔna ra minke, o koson o be aw kɔninya.

²⁰ «Ne ka kuma min fɔ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra, ko: <Jon te bonya ka teme a matigice kan.> Ni o ka ne tɔro, o bena aw fana tɔro; ni o sonna ne ta kuma ma, o bena son aw fana ta kuma ma. ²¹ Nka o bena o kow bee ke aw ra ne le koson, sabu min ka ne ci, o ma o lon.

²² «Ni a tun kera ko ne ma na, ani ni ne tun ma kuma o fe, o tun tena jaraki o ta jurumun ko ra tuun; nka sisan kɔni ni o ka jurumun ke, o jarakibari te to. ²³ Mɔgo min be ne kɔninya, o tigi be ne Fa fana kɔninya. ²⁴ Mɔgo si ma kewale minw jɔgɔn ke, ni ne tun ma o ke o ja na, o tun tena jaraki o ta jurumun koson tuun. Nka sisan o ka ne ta kewalew ye, nka o belen ka ne ni ne Fa kɔninya. ²⁵ Nka o kera janko min sebera o ta sariya* ra, o ye ke can ye ko: <O ka ne kɔninya gbansan.>

²⁶ «Ayiwa, ne bena Demɛbaga min ci aw ma ka bo ne Fa Ala fe, o ye Nin Saninman* ye, min be can yira; ni o nana, o bena seereya ke ne ta ko ra. ²⁷ Aw fana bena seereya ke ne ta ko ra, sabu aw ni ne tun be jɔgɔn fe kabini ne ta kow damina ra.

16

¹ «Ne ka nin kow bee fɔ aw ye, janko ni a nana se, foyi kana aw kunnacen ka bo lanaya ra. ² O bena aw gben ka bo karansow* kɔno; wagati do yere bena se, ni mɔgo min ka aw do faga, o tigi bena a miiri ko a ka koruman le ke Ala ye. ³ O bena o kow bee ke aw ra, sabu o ma ne Fa Ala lon, o ma ne fana lon. ⁴ Nka ne ka nin kow fɔ aw ye sisan, janko ni a kewagati nana se, aw hakiri ye jigi a ra ko ne tun ka a fɔ aw ye ka ban. Ne ma kon ka o kow fɔ aw ye, sabu ne yere tun be ni aw ye.»

Nin Saninman ta baara

⁵ «Ayiwa, sisan ne be tagara ne cibaga fe, nka aw si ma ne jininka ko: <I be tagara min?> ⁶ Ne ka nin kumaw fɔ aw ye minke, o le ka aw jusu kasi kosɛɛ. ⁷ O bee n'a ta, ne be can le fora aw ye: ne ye taga, o le ka fisa aw ma, sabu ni ne ma taga, Demɛbaga tena na aw fe; nka ni ne

tagara, ne bena a ci ka na aw fe. ⁸ Ni o Demebaga nana, a bena a yira dunuɗamogow ra ko o firira jurumun ta ko ra, ko o firira terenninya ta ko ra, ani ko o firira Ala ta kiti ta ko ra fana. ⁹ O firira jurumun ta ko ra, sabu o ma la ne ra. ¹⁰ O firira terenninya ta ko ra, sabu ne be tagara Fa Ala fe, o koson aw tena ne ye tuun. ¹¹ O firira Ala ta kiti ta ko ra, sabu kiti tigera dunuɗa kuntigi kan ka ban.

¹² «Fen caman be ne fe k'a fo aw ye hali bi, nka o ka bon aw baraka ma sisan. ¹³ O koson Nin Saninman* min be can yira, ni o nana, a bena aw namina ka can bee yira aw ra; sabu a ta kumaw tena bo a yere ra, nka a be fen o fen men, a bena o bee le fo aw ye, ka ko nataw fana fo aw ye. ¹⁴ A bena ne togo bonya, sabu kuma min be ne fe, a bena o le ta ka o fo aw ye. ¹⁵ Fen o fen be Fa Ala fe, o bee ye ne ta ye. O le koson ne ko, ko Nin Saninman le bena ne ta kumaw ta ka o fo aw ye.»

Karamogodenw ta janasisi ni o ta jagari

¹⁶ O ko, Yesu ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye; nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye.» ¹⁷ Karamogoden dow ka ke jagon jininka ye ko: «A ka min fo nin ye, o korɔ le ye di? A ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye,» ko: «nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye, sabu ne be taga Fa Ala fe.» ¹⁸ O «doonin» korɔ le ye juman ye? An koni ma o faamu!» ¹⁹ Yesu k'a lon ko karamogodenw b'a fe ka ale jininka; a ko o ma ko: «Ne ko minke ko: «Ni doonin kera, aw tena ne ye tuun, ko nka ni doonin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye,» aw be jagon jininkara o le ra wa? ²⁰ Can ra ne b'a fo aw ye ko aw koni, aw bena kasi, ka mapumankokan bee fo, k'a sorɔ dunuɗamogow be jagarira. Aw jusu bena kasi, nka aw ta jusukasi bena yelema ka ke jagari ye. ²¹ Ni muso be tin na, janasisi b'a sorɔ, sabu denworo wagati tooro sera a ma. Nka ni den worora ka ban, a hakiri te to a ta dimi na tuun jagari koson, sabu adamaden do worora dunuɗa konɔ. ²² Aw koni, aw fana janasisinin lo sisan; nka ne bena aw ye tuun, aw jusukun bena jagari, mogɔ si tena se ka o jagari bosi aw ra.

²³ «Ni o lon ka se, aw tena ne jininka foyi si ra tuun. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw nana ne Fa Ala daari fen o fen na ne togo ra, a bena o ke aw ye. ²⁴ Hali bi aw ma foyi daari Ala fe ne togo ra folo; aw ye a daari, a bena a di aw ma, janko aw ta jagari ye dafa.»

Yesu ka se sorɔ dunuɗa kan ka ban

²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ne ka aw karan nin kow bee ra ni kuma koromanw le ye. Nka wagati do bena se, ne tena aw karan ni kuma koromanw ye tuun; ne bena kuma gbeya k'a fo aw ye ka Fa Ala ta kow yira aw ra. ²⁶ Ni o lon nana se, aw bena Fa Ala daari ni ne togo le ye; ne tena a fo tuun ko ne bena Fa Ala daari aw ye. ²⁷ Sabu Fa Ala yere be aw kanu, sabu aw be ne kanu, ani aw lara a ra fana ko ne bora ale le ra. ²⁸ Can lo, ne bora Fa Ala le fe ka na dunuɗa ra; sisan ne be bo dunuɗa ra ka seko ka taga Fa Ala fe.»

²⁹ Yesu ta karamogodenw ko: «Onhon, sisan koni, i ka kuma gbe k'a fo an ye; a ma ke talen ye tuun. ³⁰ Sisan koni an k'a lon ko i ka fen bee lon, ko hali i ka kan ka jininka ko minw na, i ka o jininkariw bee lon ka ban, sani an ye i jininka. O le koson an lara a ra ko i bora Ala ra.» ³¹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ko aw lara ne ra sisan ke? ³² Ayiwa, wagati do bena se, a yere sera ka ban, aw bee bena bori ka janjan, bee

bena taga a ta fan na, ka ne kelen to. Nka o bɛɛ n'a ta, ne kelen tena to, sabu Fa Ala bɛ ni ne ye. ³³ Ne ka nin kow fɔ aw ye, janko aw jusu sumanin ye to ne ta jɛnɔɔɔnya ra. Aw bɛna tɔɔɔɔ dunuɔa kɔnɔ, nka aw ye jija! Ne ka se sɔɔɔɔ dunuɔa kan.»

17

Yesu ka Ala daari a yɛɛ ta ko ra

¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a ka a ɔa kɔɔɔta san fɛ k'a fɔ ko: «Fa Ala, sisan wagati sera, Den* min bɔra i ra, bonya la o kan mɔɔɔɔ ɔa na, janko ale fana ye i bonya. ² Sabu i ka se bagaya di a ma k'a sigi dunuɔamɔɔɔɔ bɛɛ kunna, janko i ka minw bɛɛ lana a fɛ, a ye ɔanamanya banbari di olugu bɛɛ ma. ³ ɔanamanya banbari kɔɔɔ ye ko o ye ele lɔn, ele min kelenpe ye Ala ɔanaman ye, ani i ka min ci, Yesu Kirisita, ka o fana lɔn. ⁴ Ne ka i tɔɔɔ bonya dugukolo kan; i tun ka baara min di ne ma ko ne ye a ke, ne ka o ke k'a dafa. ⁵ Sisan Fa Ala, ne bonya, k'a to ne ye ke ni i ye; bonya min tun bɛ ne fɛ kakɔɔ, k'a sɔɔɔɔ dunuɔa tun ma dan fɔlɔ, o bonya di ne ma.»

Yesu ka Ala daari karamɔɔɔdenw ye

⁶ «I ka mɔɔɔ minw bɔ dunuɔamɔɔɔɔ ra ka o di ne ma, ne ka i tɔɔɔ yira olugu ra, janko o ye i lɔn. O tun ye ele taw le ye, nka i ka o di ne ma; o fana ka i ta kuma mara. ⁷ Sisan kɔni o k'a lɔn ko i ka fɛn o fɛn di ne ma, ko o bɔra ele yɛɛ le ra. ⁸ Sabu i ka kuma minw fɔ ne ye, ne ka o le fɔ o ye fana; o sɔnna o ma. O k'a lɔn ko can ra, ne bɔra ele le ra; o lara a ra ko ele le ka ne ci. ⁹ Ne bɛ i daarira olugu le ye. Ne tɛ i daarira dunuɔamɔɔɔ tɔw ye; i ka minw di ne ma, ne bɛ i daarira olugu le ko ra, sabu o ye ele ta le ye. ¹⁰ Fɛn o fɛn bɛ ne fɛ, o ye ele ta le ye; fɛn o fɛn bɛ ele fɛ fana, o ye ne ta le ye. Ne ta bonya bɛ lɔn olugu le fɛ. ¹¹ Ne bɛna bɔ dunuɔa ra, nka olugu bɛna to dunuɔa ra yan; ne bɛna taga i fɛ. Fa Ala Saninman, o mara ni i tɔɔɔ ta se bagaya ye, i ka o se bagaya min di ne ma, janko o ye ke kelen ye i ko ele ni ne bɛ kelen ye cogo min na. ¹² Ne tun bɛ ni o ye wagati min na, ne ka o mara ni i tɔɔɔ ta se bagaya ye, i ka o se bagaya min di ne ma. Ne ka o bɛɛ mara, o si ma halaki, fɔ min tun ka kan ka halaki, janko kuma min sebera, o ye ke can ye.

¹³ «Nka sisan ne bɛ taga i fɛ, ne bɛ nin kow bɛɛ fɔ sisan le ka ne to dunuɔa ra yan; janko ne ta ɔagari ye ke o fɛ, ka dafa. ¹⁴ Ne ka o karan i ta kuma ra; dunuɔamɔɔɔɔ bɛ o kɔninya, sabu o ni dunuɔamɔɔɔɔ tɛ kelen ye i n'a fɔ ne ni dunuɔamɔɔɔɔ tɛ kelen ye cogo min na. ¹⁵ Ne tɛ i daarira ko i ye o ta ka bɔ dunuɔa ra, nka ko i ye o tanga Setana le ma; ¹⁶ sabu o ni dunuɔamɔɔɔɔ tɛ kelen ye, i n'a fɔ ne ni dunuɔamɔɔɔɔ tɛ kelen ye cogo min na.

¹⁷ «O bla danna ka o saninya ni i ta can ye, sabu i ta kuma le ye can ye. ¹⁸ I ka ne ci dunuɔa ra cogo min na, ne fana ka o ci dunuɔa ra o cogo kelen le ra. ¹⁹ Ne ka ne yɛɛ bla danna ka ke ele kelen ta ye olugu le kosɔn, janko olugu fana ye bla danna i ye can ra.»

Yesu ka Ala daari lanabaga tɔw bɛɛ ko ra

²⁰ «Ne tɛ i daarira ninnugu dɔɔɔn le kosɔn; minw bɛna la ne ra olugu ta waajuri sababu ra, ne bɛ i daarira olugu fana ye, ²¹ janko o bɛɛ ye ben ka ke kelen ye, i n'a fɔ ele Fa Ala, ele bɛ ne ra cogo min

na, ani ne fana be ele ra cogo min na. Olugu fana ye ke anw na, janko dunupamogow ye la a ra ko ele le ka ne ci. ²² Ne kɔni, i ka bonya min di ne ma, ne ka o jɔgɔn le di o ma, janko o ye jen ka o kan ke kelen ye, i n'a fɔ ele ni ne ye kelen ye cogo min na. ²³ Ne be olugu ra cogo min na, ani ele be ne ra cogo min na, olugu fana ye ke kelen ye ten ka ja, janko dunupamogow y'a lon ko ele le ka ne ci, ko ele be olugu fana kanu i ko i be ne kanu cogo min na.

²⁴ «Fa Ala, ne b'a fe ko ne bena ke yɔrɔ min na, i ka mogɔ minw di ne ma, olugu fana ye ke o yɔrɔ ra, janko i ka nɔɔrɔ min di ne ma, o ye o nɔɔrɔ ye; sabu i ka ne kanu kabini dunupa tun ma dan folɔ. ²⁵ Fa Ala, ele min terennin lo, dunupamogow ma i lon, nka ne kɔni, ne ka i lon; ninnugu fana k'a lon ko ele le ka ne ci. ²⁶ Ne ka i togo yira o ra, ne bena a yira o ra tuun, janko i ka ne kanu ni kanuya min ye, o kanuya jɔgɔn ye ke olugu fana kɔnɔ, ne fana ye ke o kɔnɔ.»

18

O tagara Yesu minayɔrɔ ra

(Matiyu 26.45-56; Marika 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fɔ ka ban tuma min na, a bora ni a ta karamogodenw ye ka taga Sedɔrɔn kɔ kɔ fe. Yiritu dɔ tun be o yɔrɔ ra, o donna o yiritu kɔnɔ. ² Zudasi min tun be Yesu janfara, ale fana tun be o yiritu yɔrɔ lon, sabu Yesu tun be to ka taga ni o ye o yɔrɔ ra. ³ O ra, Zudasi blara sorasikuru dɔ ja, ani Alabatosoba kɔrɔsibaga dɔw; sarakalasebagaw kuntigiw ni Farisiw le tun ka o ci. O tagara se o yiritu ra ni tasumamanaw ni fitinaw ni kerəkeminanw ye o boro. ⁴ Fen o fen tun bena Yesu sɔrɔ, a yere tun ka o beɛ lon ka ban; a gbarara o mogow ra ka o jininka ko: «Aw be jɔntigi le yɔrɔninina?» ⁵ O k'a jaabi ko: «Yesu Nazaretikace.» Yesu ko o ma ko: «Ne lo!» Zudasi min tun be Yesu janfara, ale tun be o ce ra.

⁶ Kabini Yesu ko «Ne lo,» o sekɔra ni o kɔ ye, ka benben dugu ma. ⁷ Yesu ka o jininka tuun ko: «Aw be jɔntigi le jinina?» O ko: «Yesu Nazaretikace.» ⁸ Yesu ko o ma ko: «Ne k'a fɔ aw ye ka ban ko ne lo. Ni aw be ne le yɔrɔninina, aw ye ninnugu to o ye taga.» ⁹ O kera minke, Yesu tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko: «Ne Fa, i ka min o min di ne ma, o si ma tunu ne boro.»

¹⁰ O y'a sɔrɔ muru dɔ tun be Simɔn Piyeri fe. Ale ka o sama ka a bɔ, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jɔnce kininboroyanfan toro tige. O jɔnce togo tun ye ko Malikusi.

¹¹ Yesu ko Piyeri ma ko: «I ta muru don a la ra! O tuma, ne Fa Ala ka tɔɔrɔ min latige ne ye, ele t'a fe o ye se ne ma le wa?»

¹² Ayiwa, sorasiw ni o ta kuntigi, ani Yahudiyaw ta Alabatosoba kɔrɔsibagaw ka Yesu mina k'a siri. ¹³ O tagara ni a ye Ane le fe folɔ. Ane tun ye Kayife burance ye; Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. ¹⁴ Kayife le tun ka Yahudiyaw kuntigiw ladi k'a fɔ o ye ko: «Mogɔ kelen ye sa jamana mogow beɛ nɔ ra, o le ka fisa aw ma.»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.69-70; Marika 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ O tagato ni Yesu ye, Simɔn Piyeri ni karamogoden dɔ tugura o ko. Lonbagaya tun be o karamogoden ni sarakalasebagaw kuntigiba*

ce; o le koson a donna ni o ye sarakalasebagaw kuntigiba ta lu konɔ. ¹⁶ Piyeri tun tora kene ma, da ra. O karamogoden min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba lonbaga ye, ale bora kene ma; muso min tun be da korosira, a nana kuma o fe ka Piyeri ladon lu konɔ. ¹⁷ Baardenmuso min tun be luda korosira, ale ko Piyeri ma ko: «Yala ele fana te nin ce ta karamogoden do le ye wa?» Piyeri ko: «On-on, ne te o do ye de!»

¹⁸ I n'a fo nene tun be yi, baardenw ni sorasiw ka tasuma don, ka lo a korɔ ka to ka o tasuma ja. Piyeri fana tun lonin be o korɔ, ka to ka ta ja fana.

Sarakalasebagaw kuntigiba ka Yesu jininka
(Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ka Yesu jininka a ta karamogodenw ni a ta karan ko ra. ²⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ne koni kumana mogow bee ja na kene kan; ne tun be mogow karan karanso* konɔ, ani Alabatosoba konɔ wagati bee, Yahudiyaw be jogon lajen o yoro minw na; ne ma ne ta kuma si fo dogo ra. ²¹ Mun koson i be ne jininka tun? Mogo minw sonna ka ne ta kuma lamɛn, olugu jininka; ne kumana o fe cogo min na, olugu ka o lon fo ka ja.» ²² Yesu ka o kuma fo minke, Alabatosoba korosibaga minw tun lonin be Yesu korɔ, o ra kelen ka tɛge ci a toro korɔ, k'a fo a ye ko: «I be sarakalasebagaw kuntigiba le jaabira tan wa?» ²³ Yesu ko o ce ma ko: «Ni ne ka kumajugu le fo, fen min k'a ke kumajugu ye, o fo ne ye. Nka ne ka min fo, ni o te kumajugu ye, mun koson ele ka ne bugo?» ²⁴ Ka Yesu boro fla sirinin to, Ane k'a lataga sarakalasebagaw kuntigiba Kayife fe.

Piyeri k'a fo tuun ko a ma Yesu lon
(Matiyu 26.71-75; Marika 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ O y'a soro Simon Piyeri belɛn tun lonin be a be tasuma jara. Mogo do ko a ma ko: «Ele fana te nin ce ta karamogoden do le ye wa?» Piyeri ma son ka lo a ra; a ko: «On-on, ne te o do ye de!» ²⁶ Piyeri tun ka ce min toro kelen caron, o balemace min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta baarden do ye, o ko Piyeri ma ko: «O tuma ne yere ja ma ele ni a ye jogon fe yiritu ra wa?» ²⁷ Piyeri belɛn ma son ka lo a ra. O yoronin bee dondo kasira.

O tagara ni Yesu ye Pilati fe
(Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸ O ko, o bora ni Yesu ye Kayife fe, ka taga ni a ye jamanatigi ta bonba konɔ. O tun kera sogomada joona le fe. Yahudiyaw ma son ka don bonba konɔ, janko o saninyanin ye to, ka Jonyaban panagbe* domuni ke. ²⁹ O le koson Pilati bora ka taga o no fe kene ma, ka o jininka, ko: «Nin ce jarakikun ye mun le ye aw fe?» ³⁰ O ka Pilati jaabi ko: «Ni nin ce tun ma ke kojugukebaga ye, an tun tena na ni a ye i fe.» ³¹ Pilati ko o ma ko: «Aw yere ye taga ni a ye ka taga a ta kiti tige ka kana ni aw ta sariya* ye.» O ko Pilati ma ko: «Anw man kan ka kiti tige mogo si kan k'a faga.»

³² O kera, janko Yesu tun ka kuma min fo k'a sa cogoya yira, o kuma ye ke can ye.

³³ Pilati sekora ka don bonba kono, ka Yesu wele k'a nininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» ³⁴ Yesu k'a jaabi ko: «Ele yere le ka o kuma miiri k'a fo wa, walama mogow were le ka o fo i ye?» ³⁵ Pilati ko: «O tuma ne ye Yahudiya do le ye wa? I yere ta siyamogow, ani sarakalasebagaw* kuntigiw le nana ni i ye ne fe, ko ne ye kiti tige i kan; i ka mun le ke?» ³⁶ Yesu ka a jaabi ko: «Ne ta masaya te nin dunupa ra yan; ni ne ta masaya tun be nin dunupa ra yan, ne nofemogow tun bena kere ke, janko Yahudiyaw kuntigiw kana se ka ne mina. Nka ne ta masaya te nin dunupa ra yan sisan.» ³⁷ Pilati ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye masace le ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fo cogo min na, ne ye masace le ye. Ne nana woro dunupa ra min koson, o ye ka can yira mogow ra. Mogow o mogow b'a fe ka tagama can kan, o tigi be ne ta kuma lamen.» ³⁸ Pilati ko: «Mun yere le ye can ye?»

Yahudiyaw ko Yesu ye faga

(*Matiyu 27.15-31; Marika 15.6-20; Luka 23.13-25*)

Pilati ka o fo minke, a bora ka taga Yahudiyaw no fe kene ma tuun, ka taga a fo o ye ko: «Ne koni ma foyi si soro nin ce ra min be se ka ke a fagakun ye. ³⁹ Ayiwa, i n'a fo landa do be aw fe ko san o san, Jonyaban nanagbe* ra, ne ye kasoden kelen labla, ayiwa, aw b'a fe ne ye Yahudiyaw ta masace labla wa?» ⁴⁰ Jama perenna tuun ko: «On-on, ale te! Barabasi le labla!» K'a soro o Barabasi togo tun ye benkannikebaga le ye.

19

Pilati sonna Yesu fagako ma

¹ Ayiwa, Pilati ko o ye Yesu mina ka a bugo ni gbeje ye. ² Sorasiw ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri Yesu kun na, ka deregeba wulenman do don a kan na. ³ O gbarara a korow k'a fo a ye ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora!» O ka tege ci a toro korow.

⁴ Pilati bora kene ma tuun k'a fo Yahudiyaw ye ko: «Ne bena a to o ye bo ni a ye kene ma yan, janko aw y'a lon ko ne ma foyi si sorow a ra min be se ka ke a fagakun ye.» ⁵ O bora ni Yesu ye kene ma; nani fugula be a kun na, masaderege wulenman be a kan na. Pilati ko jama ma ko: «Ayiwa, ce ye nin ye.» ⁶ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba korosibagaw na lara Yesu kan minke, o perenna ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri!» Pilati ko: «Aw yere ye a mina ka taga a gbengben yiri ra, sabu ne ma foyi ye nin ce ra min be a fagakun bo.» ⁷ Yahudiyaw kuntigiw ka Pilati jaabi ko: «Sariya do be anw fe; ka kapa ni o sariya ye a ka kan ka faga le, sabu a ko Den min bora Ala ra* ko ale le be o ye.»

⁸ Pilati ka o kuma men minke, do farara a ta siranya kan tuun. ⁹ A sekora ka don bonba kono tuun, ka Yesu nininka ko: «Ele bora min le?» Yesu ma a jaabi. ¹⁰ Pilati ko a ma ko: «I jera ne le ra wa? I m'a lon ko se be ne ye ka i labla, ko se be ne ye ka i gbengben yiri ra fana wa?» ¹¹ Yesu ka Pilati jaabi ko: «Ala le ka o se di i ma bi, ni o te, se foyi si tun tena ke ele fe ne kan; o le koson min ka ne mina ka na ne di ele ma, o tigi le ka jurumunba ke ka teme ele kan.» ¹² Kabini Yesu ka o fo, Pilati ka cogoya jini ka Yesu labla. Nka Yahudiyaw tun be perenna,

ko: «Ni i ka nin ce labla, i te masaceba Sezari teri ye. Ni mogo o mogo ko ale ye masace ye, o tigi ye masaceba Sezari jugu le ye.»

¹³ Pilati ka o kuma men minke, a ka Yesu labo kene ma tuun. Bonba yoro min tun labenna ni kabakuruw ye, min be wele heburukan na ko «Gabata», Pilati nana sigi a ta kititigesiginan kan o yoro le ra. ¹⁴ O lon dugusagbe le tun ye Jonyaban janagbe* ye; tere tun be kuncce. Pilati ko Yahudiyaw ma ko: «Aw ta masace ye nin ye!» ¹⁵ O perenna, ko: «A faga! A faga! A gbengben yiri ra!» Pilati ko o ma ko: «Ka aw yere ta masace gbengben yiri ra wa?» Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a jaabi ko: «Masace were te an fe ni masaceba Sezari te.» ¹⁶ A laban Pilati ka Yesu don o boro, ko o ye taga a gbengben yiri ra. O k'a mina ka taga ni a ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Marika 15.21-32; Luka 23.26-43)

¹⁷ Yesu ka a ta gbengbenyiri ta; o bora dugu konso ka taga yoro do ra min be wele ko Kunkolo yoro; heburukan na a be wele ko Goligota. ¹⁸ O k'a gbengben yiri ra o yoro le ra. O ka mogo fla were gbengben ni a ye yiri werew kan, kelen be a fan kelen na, kelen be a fan do ra, Yesu be o ce ma.

¹⁹ Pilati ka kuma do sebe ka o dulon gbengbenyiri* san fe. A k'a sebe ko: «Yesu Nazaretikace, Yahudiyaw ta masace.» ²⁰ Yahudiyaw caman ka o seberi karan, sabu o tun ka Yesu gbengben yoro min na, o yoro ni dugu ce tun man jan; o seberi fana tun kera heburukan na, ani latenkan na, ani gerekikan na. ²¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw tagara a fo Pilati ye ko: «I tun man kan k'a sebe ko: <Yahudiyaw ta masace.> I ka kan ka sebe le ko: <Ce nin ko ale ye Yahudiyaw ta masace ye.> » ²² Pilati ka o jaabi ko: «Ne ka min sebe ka ban, o sebera le.»

²³ Ayiwa, sorasiw ka Yesu gbengben yiri ra ka ban tuma min na, o ka a ta faniw taran ka o ke sigiyoroma naani ye, o bee kelen kelen ni o ta. O ka a ta deregeba fana ta; o deregeba tun ye fani kuturu kelen le ye, karansira si tun te a ra, k'a ta a sanfeyoro ra fo ka taga a bla a dugumayoro ra. ²⁴ Sorasiw k'a fo jagon ye ko: «An kana a ta deregeba faran; an ye kara la, janko min bena a soro, an ye o tigi lon.» O kera minke, min sebera Kitabu konso, o kera can ye ko:

«O ka ne ta faniw taran o ni jagon ce,
ka kara la ne ta deregeba koson.»

Sorasiw ka o kow le ke.

²⁵ Ayiwa, Yesu bamuso ni a bamuso balemamuso, ani Kilopasi ta muso Mariyam, ani Mariyam Magidalakamusu, olugu tun lonin be Yesu ta gbengbenyiri koro. ²⁶ Yesu ka a bamuso ye minke, a ta karamogoden min ko tun ka di a ye, a ka o fana lonin ye a bamuso koro minke, a ko a bamuso ma ko: «Ne bamuso, i dence le ye nin ye.» ²⁷ O ko, a ko o karamogoden ma ko: «I bamuso le ye nin ye.» K'a ta o lon na, o karamogoden tagara ni Yesu bamuso ye a ta so.

Yesu sacogo

(Matiyu 27.45-56; Marika 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ O ko, Yesu k'a lon ko kow bee dafara tuma min na, a ko: «Minlogo be ne ra.» A ka o fo, janko min sebera Kitabu konso, o ye ke can ye. ²⁹ O

y'a sɔrɔ daga dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, o fanin tun bɛ minnifen kumunin dɔ ra. O ka fu dɔ su o minnifen na, ka a dulon izope yiri dɔ ra, ka o la Yesu da ra. ³⁰ Yesu ka o minnifen sɔnson tuma min na, a ko: «Sisan a bɛɛ dafara.» O kɔ, a ka a kun suuru, ka sa.

Sorasi dɔ ka Yesu sɔgɔ a gerɛn na

³¹ Ayiwa, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* nasigi le ye. Yahudiyaw kuntigiw tun t'a fɛ ko mɔgɔ minw gbengbenna yiri ra, olugu ye to yi ka Nenekirilon se; sabu o Nenekirilon tun ka bon ka temɛ Nenekirilon tɔw bɛɛ kan. O koson o tagara Pilati daari ko a y'a to o ye taga mɔgɔ gbengbenninw senw karikari, ka o suw lajigi ka bɔ yiri ra. ³² Cɛ fla minw tun gbengbennin bɛ ni Yesu ye, sorasiw tagara o ra fɔlɔ senw karikari, ka yɛlɛma ka tɔ kelen fana senw karikari. ³³ O sera Yesu ma minke, o k'a ye ko ale sara ka ban. O koson o ma ale senw karikari. ³⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, sorasi kelen ka Yesu sɔgɔ a gerɛn na ni taman ye. O yɔrɔnin bɛɛ ra jori ni ji bɔra o sɔgɔda ra.

³⁵ Mɔgɔ min ka nin kow lakari, ale yɛrɛ na le k'a ye; a ta seereya fana ye can le ye. Ale yɛrɛ lanin b'a ra ko a bɛ can le fɔra. A ka nin kow lakari, janko aw fana ye la a ra. ³⁶ Ayiwa, nin kow kɛra minke, min sebera Kitabu kɔnɔ, o kɛra can ye ko: «A kolo dɔ man kan ka kari.» ³⁷ A sebera fana Kitabu yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra ko: «O ka min sɔgɔ, o bɛna o na lɔ ale le ra.»

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ O kɔ, Yusufu Arimatekace tagara Pilati daari ko a y'a to o ye Yesu su lajigi ka bɔ yiri ra; Pilati sɔnna. A tagara Yesu su lajigi. Yusufu tun ye Yesu ta karamɔgɔden dɔ le ye, nka a tun bɛ a dogora Yahudiyaw nasiran koson. ³⁹ Ayiwa, Nikodemu min tun tagara Yesu fɛ lon dɔ su fɛ, ale fana nana ni sumadiyanan suguya fla jagaminin ye jɔgɔn na, min ye miri ye, ani alowesi. A bɛɛ lajennin tun bɛ kilo bisaba bɔ. ⁴⁰ O ka Yesu su ta, ka fanigbɛ dɔw kɛ k'a melege, ka kasadiyananw kɛ a kan ka kaɲa ni Yahudiyaw ta sudoncogo ye. ⁴¹ O tun ka Yesu gbengben yiri ra yɔrɔ min na, yiritu dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ani kaburukura dɔ tun bɛ o yiritu kɔnɔ; mɔgɔ si su tun ma don o kaburu kɔnɔ fɔlɔ. ⁴² I n'a fɔ o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* nasigi ye, o ka Yesu su don o kaburu kɔnɔ, sabu o yɔrɔ le tun ka surun.

20

Karamɔgɔdenw tagara kaburu lakolon sɔrɔ

(Matiyu 28.1-8; Marika 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada joona fɛ, k'a sɔrɔ kɛnɛ tun ma ci fɔlɔ, Mariyamu Magidalakamuso tagara kaburu ra. A tagara a sɔrɔ ko kabakuruba bɔra kaburu da ra. ² A borira ka taga Piyeri fɛ, ani karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ka taga a fɔ o ye ko: «O ka Matigi su ta ka bɔ kaburu kɔnɔ; an fana ma a blayɔrɔ lon.» ³ Piyeri ni o karamɔgɔden bɔra ka taga kaburu ra. ⁴ O fla bɛɛ tun bɛ borira jɔgɔn fɛ, nka o karamɔgɔden borira ka Piyeri dan, ka kɔn a na kaburu ra. ⁵ A sera yi minke a birira ka kaburu kɔnɔ flɛ, ka fanigbew blandin

ye, nka a ma don. ⁶ Simɔn Piyeri tun be a ko; ale sera minke, a donna kaburu kɔnɔ ka fanigbew blandin ye. ⁷ Fani min tun kera ka Yesu kun datugu, a ka o blandin ye, nka a ni kasanke tun te yɔrɔ kelen na; a tun kurunin lo ka bla a danna. ⁸ Ayiwa, karamɔɔɔden min tun konna ka se kaburu ra, ale sɔrɔra ka don kaburu kɔnɔ. A k'a ye ten minke, a lara a ra. ⁹ Sabu kuma min tun sebera Kitabu kɔnɔ, ko Yesu ka kan ka kunu, karamɔɔɔdenw tun ma o faamu folo. ¹⁰ O ko, o karamɔɔɔden fla bɔra ka taga o ta so.

*Yesu ka a yeɛ yira Mariyamu Magidalakamuso ra
(Matiyu 28.9-10; Marika 16.9-11)*

¹¹ Ayiwa, Mariyamu tun nana kaburu ra ka na lo ka ke kasi ye. A kasito, a ka a kun suuru ka kaburu kɔnɔ fle. ¹² A ka meleke fla ye; deregegbe be o kan na. Yesu su tun lanin be yɔrɔ min na, o tun siginin be o yɔrɔ ra. Kelen be a kunyanfan na, to kelen be a senyanfan na. ¹³ Melekew ka Mariyamu jininka ko: «Muso, mun na i be kasira?» A ko: «O ka ne Matigi su le ta; ne m'a lon o ka a bla yɔrɔ min na.» ¹⁴ Ka a to o kuma ra, a ka a ja munu ka Yesu lonin ye; nka a m'a lon ko Yesu lo. ¹⁵ Yesu ka a jininka ko: «Muso, mun na i be kasira? I be jon le yɔrɔpinina?» Ayiwa, a kera Mariyamu ja na ko yiriforotigi lo. Mariyamu ko: «Ne be Yesu le yɔrɔpinina; ni a kera ko ele le ka a ta, a yɔrɔ yira ne ra, ne be taga a ta ka taga ni a ye.» ¹⁶ Yesu ko a ma ko: «Mariyamu!» Mariyamu ka a ja munu k'a fo heburukan na ko: «Rabuni!» (O kɔrɔ le ye ko «An karamɔɔɔ.») ¹⁷ Yesu ko a ma ko: «I kana maga ne ra, sabu ne ma yelen folo ka taga ne Fa fe. Taga a fo ne balemaw ye ko ne be yelenna ka taga ne Fa ni aw fana Fa fe, ne ta Ala, ani aw fana ta Ala.» ¹⁸ Mariyamu Magidalakamuso tagara a fo karamɔɔɔdenw ye ko ale ka Matigi ye; Yesu ka min fo a ye, a ka o fo karamɔɔɔdenw ye.

*Yesu ka a yeɛ yira a ta karamɔɔɔdenw na
(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Luka 24.36-49)*

¹⁹ O lon yeɛ wulada fe, min tun ye logokun tere folo ye, karamɔɔɔdenw tun lajenna bon do kɔnɔ, ka da sɔgo o yeɛ da ra Yahudiyaw nasiran koson. Yesu nana ka na lo o ce ma, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁰ A ka o fo minke, a ka a borow ni a geren yira o ra. Karamɔɔɔdenw ka Matigi ye minke, o jusu diyara kosebɛ. ²¹ Yesu ko o ma tuun ko: «Ala ye hera ke aw ye. Fa Ala ka ne ci cogo min na, ne fana be aw ci o cogo ra.» ²² A ka o fo minke, a ka o fiye ni a dafɔno ye k'a fo o ye ko: «Ne be Nin Saninman* di aw ma. ²³ Ni aw ka mɔgo o mɔgo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun bena yafa; nka ni aw fana ma mɔgo o mɔgo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun tena yafa.»

Yesu ka a yeɛ yira Toma ra

²⁴ Yesu nana a ta karamɔɔɔdenw fe lon min na, karamɔɔɔden tan ni fla ra min togo ye ko Toma, ni a be wele fana ko Flandin, ale tun te ni towe ye o lon na. ²⁵ Karamɔɔɔden towe k'a fo a ye ko: «An ka Matigi ye.» Toma ko o ma ko: «Ni ne kɔni ma negew no ye a boro ra, ka ne borokanden la o negew now ra, ka ne boro la fana taman no ra a geren na, ne te la a ra fiyewu.»

²⁶ Ayiwa, loḡokun kelen temenin ko, karamoḡodenw lajennin tun be bon kono tuun. O lon na, Toma tun be ni o ye. O tun ka daw sogo, nka o nana bara ka Yesu lonin ye o ce ma. A ka o fo ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁷ O ko, a ko Toma ma ko: «Toma, gbara yan; i boro la ne boro kan k'a fle; o ko, i ye i borokanden la ne geren na. I kana sigiya, nka i ye la ne ra.» ²⁸ Toma ko a ma ko: «E, ne Matigi, ani ne ta Ala ye!» ²⁹ Yesu ko a ma ko: «I ka ne ye minke, o le koson i lara ne ra ke! Minw lara ne ra k'a soro o ma ne ye, olugu ta pana.»

Yuhana ta Kitabu sebekun

³⁰ Yesu ka tagamasiyen caman were ke a ta karamoḡodenw na na; o ma sebe nin kitabu kono. ³¹ Nka minw sebera, o sebera le, janko aw ye la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, Den min bora Ala ra*, ani janko ni aw lara a ra, aw ye panamanya soro a togo baraka ra.

21

Yesu ka a yere yira karamoḡoden wolonfla ra tuun

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Yesu ka a yere yira a ta karamoḡodenw na tuun Tiberiyadi bada ra. A ka a yere yira o ra cogo min na, o fle nin ye: ² O y'a soro Simon Piyeri, ani Toma min be wele fana ko Flarin, ani Natanayeli min be bo Kana, Galile mara ra, ani Zebede dence fla, ani karamoḡoden fla were, olugu tun be nagon fe. ³ Simon Piyeri ko o ma ko: «Ne be taga jegeminayoro ra.» Karamoḡoden towo ko: «An fana be taga ni i ye.» O bora ka taga don kurun kono ka jo firi; nka o lon su fe, o ma jega foyi soro.

⁴ Dugu nana gbe minke, o ka Yesu lonin ye bada ra; nka o m'a lon ko Yesu lo. ⁵ Yesu ko o ma ko: «Ne teriw, aw ka jega do soro wa?» O ka Yesu jaabi ko: «An ma foyi soro.» ⁶ Yesu ko o ma ko: «Aw ye jo firi kurun kininboroyanfan fe, aw bena do soro.» O ka jo firi minke, jega cayakojugu fe, o ma se ka a sama ka bo ji ra. ⁷ Karamoḡoden min tun ko ka di Yesu ye, ale ko Piyeri ma ko: «Piyeri, Matigi lo.» Kabini Piyeri k'a men ko Matigi lo minke, a ka a ta derege ta ka a don, sabu a fari lakolon tun lo; a k'a yere firi ji ra. ⁸ Karamoḡoden towo nana kurun kono, o be jo samana, a fanin jega ra, sabu o ni jida tun te teme nagon* na keme fla nagon kan.

⁹ O sera kene ma tuma min na, o ka takami mananin ye, jega be a kan; o ka buru fana blanin ye. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw ka jega minw mina, aw ye na ni o dow ye yan.» ¹¹ Simon Piyeri donna kurun kono ka jo sama ka bo ni a ye kene ma, a fanin jegeden baba gbansan na, jegeden keme ni bilooru ni jegeden saba. Nka jega ni a caya bee, jo ma faran. ¹² Yesu ko o ma ko: «Aw ye na domuni ke.» Karamoḡoden si ma son ka a jininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Sabu o bee tun k'a lon ko Matigi lo. ¹³ Yesu gbarara ka buru ta k'a di o ma ka jega fana di o ma. ¹⁴ Kabini Yesu kununa ka bo saya ra, nin le tun ye a sijnaga sabanan ye ni a be a yere yirara karamoḡodenw na.

Yesu ka Piyeri jininka

¹⁵ O ka domuni ke ka ban tuma min na, Yesu ko Simon Piyeri ma ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu ka teme ninnugu kan wa?»

* **21:8** 21.8 Nagon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

Piyeri ko: «Ōnhon, Matigi, ele yere ka a lon ko ne be i kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁶ Yesu ko a ma tuun a sijaga flanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri ko: «Ōnhon, Matigi; ele yere ka a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «Ne ta sagaw korosi.» ¹⁷ Yesu ko Piyeri ma a sijaga sabanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri ja sisira, sabu Yesu ka a jininka fo sijaga saba, ko: «I be ne kanu wa?» A ko Yesu ma o le ra ko: «Matigi, i ka fen bee lon; ele yere k'a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁸ Yesu ko Simon ma tuun ko: «Ne b'a fo i ye can ra, ko i kanbelenman, i tun be i ta derege don, ka i yere cesiri; ni yoro min ka i diya i be taga yi. Nka ni i nana koro, i bena i boro korota, mogo were be i ta derege don i ra ka i cesiri. I t'a fe ka taga yoro min na, o be taga ni i ye o yoro ra.» ¹⁹ Piyeri tun bena sa cogoya min na ka bonya la Ala togo kan, Yesu ka nin kuma fo ka o le yira. O ko, a ko Piyeri ma ko: «Tugu ne ko!»

Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye

²⁰ Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye, Piyeri ka a ja munu ka o nato ye o ko fe. Ka o to domuni na lon do su fe, o karamogoden le siginin tora Yesu koro k'a jininka ko: «Matigi, jontigi le bena i janfa?» ²¹ Ayiwa, Piyeri ka o karamogoden ye minke, a ko Yesu ma ko: «Matigi, nin do, mun le bena ale soro?» ²² Yesu ko a ma ko: «Ni ne b'a fe ko ale ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra? Ele koni ye tugu ne ko doron!» ²³ Karamogodenw ka o kuma le ta ka o fo yoro bee ko o karamogoden tena sa, k'a soro Yesu m'a fo Piyeri ye ko a tena sa. Yesu ko le ko: «Ni ne b'a fe a ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra?»

²⁴ Ayiwa, o karamogoden le be nin kow seereya kera; ale le ka nin kow sebe fana. An fana k'a lon ko a ta kuma ye can le ye.

Kuma laban

²⁵ Ayiwa, Yesu ka ko caman were ke. Ni o bee tun sebera kelen kelen, ne be miiri ko kitabu minw tun bena sebe, o tun tena kun dunupa bee lajennin konon!

CIRADENW TA KƐWALEW Kitabu faamucogo

Nin kitabu sebebaga ye Luka ye, min ka Yesu ta ko Kibaro Diman* kitabu sabanan sebe. A ka nin kitabu fana sebe a terice Tehofili le togo ra, i n'a fo kitabu folo.

A be kitabu damina ni Yesu ta yelenko ye ka taga sankolo ra. O ko, Yesu ta karamogodenw ka wagati min ke Zeruzalemu, sani Yesu ta layiri ye dafa, a be o fo. Pantekotilon na, Yesu taganin ko tere tan na, Ala Nin Saninman* jigira karamogodenw kan, ka Ala ta sebagaya di o ma. O ka Yesu ta ko waajuri ke, ka Kibaro Diman fo. Lanabagaw cayara, Kibaro Diman ko bora Zeruzalemu ka se fo Zude mara yoro tow ra, ani Samari, ani dunupa yoro caman na. O kera ka kapa ni Yesu yere ta cifonin ye, ko: «Nin Saninman bena jigi aw kan; o cogo ra aw bena sebagaya soro ka ke ne seerew ye, ka kuma ne ta ko ra k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bee, ani Samari mara, fo ka taga se dunupa dan bee ma» (1.8).

Nin kitabu damina ra, an b'a ye ko Piyeri le be i n'a fo lanabagaw ta jenkuru namogo. Nka ka damina sura kononton na, kitabu sebebaga be Poli ta baaraw le lakari. Poli ka tagama caman ke ka taga Kibaro Diman fo dugu caman na. O tagamaw tagara laban fo Romu dugu konon. Poli ka tooro caman sonmina, ani sege caman, ka kasorabla caman mupu. Nka foyi si ma se ka Ala ta kuma bari. Nin Saninman ka Ala ta mogow deme janko o ye ke Yesu seerew ye dunupa konon fo bi.

Kitabu konokow

Nin Saninman nacogo (1-2)

Karamogodenw ta waajuri (3-7)

Kibaro Diman ko sera fo Samari (8)

Yahudiyaw ka lanabagaw tooro Zeruzalemu (9-12)

Poli ta tagama folo (13-15)

Poli ta tagama flanan (16-18)

Poli ta tagama sabanan (19-21)

Poli minana ka taga fo Romu (22-28)

Ala ka Nin Saninman min layiri ta karamogodenw ye

¹ Ne balemace Tehofili, ne ta kitabu folo ra, Yesu tun ka ko minw ke, ani a tun ka mogow karan fen minw na kabini a ta kow damina ra fo ka taga se a korotalon ma ka taga sankolo konon, ne tun konna ka o bee fo i ye. ² Nka sani Yesu ye taga sankolo ra, a tun ka karamogoden minw panawoloma, olugu tun ka kan ka ko minw ke, a ka o karan o bee ra Nin Saninman* baraka ra. ³ Yesu ta tooro bannin ko, a panaman ka a yere yira a ta karamogodenw na; a ka o ke ka se fo tere binaani, janko o y'a lon ko sigiya t'a ra, ko ale panaman lo. Ala bena a ta Masaya* sigi cogo min na, a ka o jafon ye. ⁴ Lon do, ka Yesu ni a ta karamogodenw to domuni na pogon fe, a k'a fo o ye k'a gbeyaya, ko: «Aw kana aw yoro janya Zeruzalemu na; ne tun ka ne Fa ta layiri min ko fo aw ye, aw ye

o makɔnɔ. ⁵ Sabu Yuhana ka mɔgɔw batize ji le ra, nka sani tere dama ce Ala bena aw batize ni Nin Saninman ye.»

Yesu yeIenna ka taga sankolo kɔnɔ

⁶ Ayiwa, ka Yesu ni a ta karamɔgɔdenw lajennin to, karamɔgɔdenw k'a pininka ko: «Matigi, i bena Izirayeli* ta masaya sigi kokura o wagati le ra wa?» ⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Ne Fa Ala ka wagati min latige, ani a ka tuma min latige ni a yere ta fanga ye, aw man kan ka o lon. ⁸ Nka Nin Saninman* bena jigi aw kan; o cogo ra aw bena se bagaya sɔrɔ ka ke ne seerew ye, k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bee, ani Samari mara, fo ka taga se dunuɗa dan bee ma.» ⁹ Yesu ka o kumaw fo ka ban minke, ka karamɔgɔdenw na lonin to a ra o b'a flera, a korɔtara ka bo o ce ra ka taga sankolo ra; sankaba do k'a dogo o ma. ¹⁰ Ka karamɔgɔdenw na lonin to sankolo ra ka Yesu tagato fle, o barara ka ce deregegbetigi fla ye o korɔ; ¹¹ o ce fla ka o pininka ko: «Aw Galilekaw, mun le koson aw lonin be yan ka to ka sankolo fle? Yesu min korɔtara aw na ka taga sankolo kɔnɔ, ale kelen le bena kɔsegi ka na, i ko aw ka a tagato ye cogo min na.»

Matiyasi blara Zudasi no ra

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw bora kuru kan ka seko ka na Zeruzalemu; o kuru be wele ko Oliviyesunw kuru, a be Zeruzalemu kere fe, kilo kelen jɔgɔn lo. ¹³ O sera Zeruzalemu minke, o tun be to ka lajen sankaso min kɔnɔ kakɔrɔ, o tagara don o bon kɔnɔ. O tun ye Piyeri ye, ani Yuhana, ani Yakuba, ani Andere, ani Filipe, ani Toma, ani Baritelemi, ani Matiyu, ani Alife dence Yakuba, ani Simɔn min be wele ko faso kanubagaba*, ani Yakuba dence Zude. ¹⁴ O bee tun lajennin be ni miiriya kelen ye ka to ka Ala daari; muso dow fana tun be o ra, ani Yesu bamuso Mariyam, ani Yesu balemacew.

¹⁵ Ayiwa, o lonw do ra, lanabagaw tun lajenna ka se mɔgo keme ni mugan jɔgɔn ma; Piyeri wurira ka lo o ce ma, k'a fo o ye ko: ¹⁶ «Ne balemaw, Dawuda tun ka min fo Nin Saninman* baraka ra kakɔrɔ, jagboya lo o kow tun ye ke. A tun kumana Zudasi ta ko le ra; ale le tun blara mɔgɔw na ka taga Yesu mina. ¹⁷ Zudasi tun kera an ta jenkuru mɔgo do ye, an bee tun be baara kelen le ke. ¹⁸ A ka wari min soro a ta kojugu sara ye, a tagara o wari ke ka foro san. O ko fe, a ka a yere kan don juru ra; a su nana ben fo ka yerege, ka a nogow bee bo kene ma. ¹⁹ Zeruzalemukaw bee ka o ko lon, fo o ka o foro tɔgo la o ta kan na ko: <Hakelidama>, o korɔ ye ko <jori foro>. ²⁰ K'a soro a sebera Zaburuw kitabu kɔnɔ, ko:

<A ta bon lakolon ye to,

mɔgo si kana ke a kɔnɔ>.

Zaburuw kitabu ko tuun ko:

<Mɔgo were ye a ta baara ke a no ra†.>

²¹ «O le koson mɔgo kelen ka kan ka fara an kan, o ye ke an seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bo saya ra. O tigi ka kan ka ke mɔgo do ye min tun be ni an ye, ²² ka a damina Yesu batize wagati ra Yuhana fe, fo ka taga se a korɔtalon ma ka bo an ce ra ka taga sankolo ra.»

* **1:13** 1.13 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti. † **1:20** 1.20 Nin kuma fora Zaburu 69.26 ani 109.8.

²³ Lanabagaw ka mɔgɔ fla yira, Yusufu min be wele ko Barisabasi, ani min togɔlara ko Yutusi, ani Matiyasi. ²⁴ O ko, lanabagaw ka Ala daari, ko: «Matigi, ele min be mɔgɔ bɛɛ jusukun lɔn, i ka kelen min janawoloma nin mɔgɔ fla ra, o yira an na, ²⁵ janko o ye ke baaraden ni ciraden* ye, ka bla Zudasi nɔ ra, sabu Zudasi bɔra o ciradenya ra ka taga yɔɔ wɛrɛ ra, a ka kan ni yɔɔ min ye.» ²⁶ O ka kara la, kara ka Matiyasi le yira; ale farara ciraden tan ni kelen kan.

2

Nin Saninman jigira lanabagaw kan

¹ Pantekoti* lon na Yesu ta lanabagaw bɛɛ tun lajennin be yɔɔ kelen na. ² Mankanba dɔ barara ka bɔ sankolo ra; a be i ko fɔnɔba mankan. Lanabagaw tun siginin be bon min kɔnɔ, a nana o bon kɔnɔ fa. ³ O ka nenden dɔw ye, o be i ko tasumamana. O tarantaranna ka na sigisigi o bɛɛ kelen kelen kan. ⁴ Lanabagaw bɛɛ fara Nin Saninman* na, o bɛɛ ka ke kuma ye kan wɛrɛw ra; ni Nin Saninman ka kan min don min da ra, o be o kan fɔ.

⁵ Ayiwa, Yahudiya Alapasiranbaga dɔw tun bɔra dunupa jamanaw bɛɛ ra, ka na to Zeruzalemu. ⁶ O mankanba bɔra minke, o mɔgɔw camanba borira ka taga lajen o yɔɔ ra. O bɛɛ kɔnɔnɔbanna, sabu o bɛɛ kelen kelen tun be o yɛrɛ ta kan menna lanabagaw da ra. ⁷ O mɔgɔw bɛɛ kabakoyara, fɔ ka o kɔnɔnɔban. O tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «Mɔgɔ minw be kumana tan, o bɛɛ tɛ Galilekaw le ye wa? ⁸ Mun kɔsɔn an bɛɛ kelen kelen be an yɛrɛ ta kan menna o da ra? ⁹ Anw minw ye Paritikaw ye, ani Mɛdikaw, ani Elamukaw, ani minw bɔra Mesopotami, ani Zude, ani Kapadɔsi, ani Pɔn, ani Azi jamanaw ra, ¹⁰ ani Firizi, ani Panfili, ani Misiran jamanaw ra, ani Libi jamana yɔɔ minw be Sireni dugu kɛrɛ fɛ, ani minw bɔra Rɔmu*, ani Yahudiyaw, ani minw donna Yahudiyaya ra, ¹¹ ani Keretikaw, ani Arabuw, an be Ala ta kobaw lakarito menna o fɛ an yɛrɛ ta kanw na!»

¹² O mɔgɔw bɛɛ kɔnɔnɔbanna; o m'a lɔn o bena min fɔ tuun. O tun b'a fɔra jɔgɔn ye ko: «Nin ye mun ye sa?» ¹³ Nka dɔw tun be lanabagaw logɔbɔra k'a fɔ ko: «O ka duvendiman dɔ le min ka fa.»

Piyeri ka mɔgɔw waaju

¹⁴ O le ra Piyeri wurira ka lɔ ni karamɔgɔden tɔ tan ni kelen ye, ka kuma ni kanba ye, k'a fɔ ko: «Aw Yahudiyaw, ani aw minw bɛɛ siginin be Zeruzalemu, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamɛn, ka nin faamu! ¹⁵ Nin mɔgɔw ma duvɛn min ka fa, i ko aw b'a miirira cogo min na, sabu sɔgɔmada lo. ¹⁶ Nka cira Yoweli tun ka kuma min fɔ, o le be kera sisan tan; a ko:

¹⁷ «Ala ko: Dunupa labanwagatiw ra, ne bena ne Nin* lajigi adamadenw bɛɛ kan.

Ne bena kuma don aw dencew ni aw denmusow da ra, ka mɔgɔw waaju.

Ala bena ko dɔw yira aw ta kanbelenw ra; aw ta cɛkɔrɔbaw bena Ala ta kow ye siko ra.

¹⁸ Can lo, a bena ke ten o lonw na; ne bena ne Nin lajigi ne ta jɔncɛw ni ne ta jɔnmusow kan; ne bena kuma don o da ra ka mɔgɔw waaju.

19 Ne bena kabakofen dow yira san fe, sankolo ra,
ka tagamasiyen dow yira dugukolo kan:
jori, tasma, ani bugun sisiman.

20 Tere bena ke dibi ye,
karo bena wulen i ko jori.

O bee le ko fe Matigi ta lon be se.

O bena ke lonba le ye, lon min noro ka bon.

21 O wagati ra ni mogoo o mogoo ka Matigi too wele,
o tigi bena kisi.>

22 «Ayiwa, aw Izirayelimogow, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamén. Yesu Nazaretika tun kera mogoo do ye, Ala ka a ta sebgaya yira aw ra min fe; a ka kobaw, ani kabakow, ani tagamasiyenw ke aw ce ra, i ko aw yere k'a lon cogo min na. 23 Nka ka kapa ni Ala ta latige ni a ta lonniya ye ale ta ko ra, aw ka a mina k'a don mogoojuguw boro; o k'a gbengben yiri ra k'a faga. 24 Nka Ala k'a kisi ka bo saya ra k'a lakunu, sabu saya tun te se ka Yesu mina ka to a ta fanga koroo. 25 Sabu Dawuda tun k'a fo Yesu ta ko le ra, ko:

<Ne tun be ne Matigi yera tuma bee ne ja koroo,
sabu a be ne kere fe ka ne deme, janko ne baraka kana dese.

26 O koson jagari be ne jusu ra, ne da be ninsondiyakumaw fo.

Hali ne farisogo fana bena laganfiya ni o jigiya ye.

27 Sabu i tena son ka ne nin to saya dibi ra yi.

I tena son fana k'a to i ta mogoo saninman farisogo ye tori kaburu ra.

28 Sabu sira minw be taga janamanyakura ra, i ka o yira ne ra.

I bena ne jusu fa jagari ra, sabu ne bena ke ni i ye.>

29 «Ayiwa, ne balemaw, aw y'a to ne ye an bemace Dawuda ta ko gbeya k'a fo aw ye bi: Ale sara, a su donna; hali bi a ta kaburu be an fe yan. 30 Dawuda tun ye cira le ye; a tun k'a lon fana ko Ala karira a ye ko lon do a bena a mamaden do sigi a ta masasiginan kan a no ra.

31 Ayiwa, Kirisita*, min ye Ala ta mogoo janawolomanin ye, ale tun bena kunu ka bo saya ra cogo min na, Ala tun konna ka o le yira Dawuda ra. O le koson a ko:

<A tena to saya dibi ra,
a farisogo tena tori kaburu konoo.>

32 Ne be Yesu min ko fora, Ala ka ale le lakunu ka bo saya ra; an bee ye o ko seerew ye. 33 A korotara ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe tuma min na, a tun ka Nin Saninman* min layiri ta an ye, a Fa Ala ka o di a ma. A fana ka o Nin Saninman le lajigi ka na an kan, i ko aw b'a yera, ani aw b'a mena cogo min na. 34 Dawuda yere ma korota ka taga sankolo ra, nka o bee n'a ta, a ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

35 fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen koroo.>

36 «O koson aw Izirayelimogow bee ka kan k'a lon bi, ko sigiya t'a ra, ko Yesu min gbengbenna yiri ra aw fe, ko Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga* ye.»

³⁷ Ayiwa, o mɔgɔw ka o kumaw men tuma min na, o kumaw ka o jusu sɔgɔ kosebe. O ka Piyeri ni karamɔgɔden tɔw jininka ko: «An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisan?» ³⁸ Piyeri ka o jaabi ko: «Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na; aw bee kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita tɔgɔ ra, ka aw ta jurumunw yafa sɔrɔ. Ni o kera, Ala bena Nin Saninman di aw ma. ³⁹ Sabu Nin Saninman layiri tara aw fana ye, ani aw ta den minw bena na aw ko, ani siyamɔgɔ minw be yɔrɔjan, ani an Matigi Ala bena mɔgɔ minw bee wele fana.» ⁴⁰ Piyeri ka o mɔgɔw waaju ka mɛen, k'a fɔ o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka kan ka jija ka faran bi mɔgɔjuguw ra, janko aw ye kisi.» ⁴¹ Mɔgɔ minw sɔnna Ala ta Kuma ma, o ka olugu bee batize. O lon na, mɔgɔ minw farara lanabagaw kan, o tun be mɔgɔ waga saba bo.

Lanabagaw ta jenɔgɔnya

⁴² Kabini o lon na o mɔgɔw tun be lajen wagati bee ka ciradenw* ta karan lamɛn. O tora lanabagaw ta jenɔgɔnya ra. O tun be buru tarantaran o ni ɔgɔn ce, ka o nimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra, ka to ka Ala daari ɔgɔn fe. ⁴³ Alajnasiran tun be o bee ra, sabu ciradenw tun be kabako caman ani tagamasiyen caman kera. ⁴⁴ Lanabagaw bee tun bennin lo. Mɔgɔ si tun te a borofen jate a kelen ta ye. O tun be o ta fenw bee taran o ni ɔgɔn ce. ⁴⁵ Tuma dɔw ra, dɔw tun be o ta foro, walama o borofen dɔw fiyeere, ka o wari tarantaran ɔgɔn ce ka kapa ni o bee ta makɔnata ye. ⁴⁶ Lon o lon o tun be lajen Alabatosoba kɔnɔ ɔgɔn fe ni miiriya kelen ye ka Ala bato. O tun jijara o ra kosebe. O tun be lajen o ta sow kɔnɔ ka buru tarantaran ɔgɔn ce k'a nimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra. O tun be domuni ke ɔgɔn fe ni ninsɔndiya ani jusukun gbenin ye. ⁴⁷ O tun be Ala tando wagati bee. O ko tun ka di mɔgɔw bee ye.

Matigi tun be minw kisi, a tun be olugu fara lanabagaw ta jenkuru* kan lon o lon.

3

Piyeri ka nabara kenɛya

¹ Lon do, Piyeri ni Yuhana tun be tagara Alabatosoba ra ɔgɔn fe ka taga Ala daari; wulada wagati tun lo. ² O y'a sɔrɔ ce do tun be yi, o nabaraman le tun worora; lon o lon o tun be o ce ta ka taga a sigi Alabatosoba donda do ra, min be wele ko «Donda ceɓuman», janko mɔgɔ minw be don Alabatosoba kɔnɔ, a ye olugu daari. ³ A ka Piyeri ni Yuhana dontɔ ye Alabatosoba kɔnɔ minke, a ka o daari. ⁴ Piyeri ni Yuhana ka o ja lo a ra k'a fe; Piyeri ko a ma ko: «An fe.» ⁵ Ce fana ka o lalaga ka o fe; a tun b'a hakiri ra ko o bena fen do le di a ma. ⁶ O tuma Piyeri ko a ma ko: «Wari te ne fe, sanin te ne fe, nka min be ne fe, ne be o di i ma: Yesu Kirisita Nazaretikace tɔgɔ baraka ra, wuri ka tagama!» ⁷ Piyeri ka a mina a kininboro ma k'a lawuri. O yɔrɔnin kelen bee a senw ni a senkuruw ka baraka sɔrɔ. ⁸ A panna ka wuri ka lo a sen kan ka ke tagama ye. A donna ni Piyeri ni Yuhana ye Alabatosoba kɔnɔ; a be tagama, a be panpan ka Ala tando. ⁹ Mɔgɔ bee k'a tagamato ye, a be Ala tandora. ¹⁰ O tun k'a lon ko ce min tun be to ka sigi Alabatosoba Da Ceɓuman na ka daariri, ko ale yere lo. O ce sera ka tagama cogo min na, o barara o bee ra, fo ka o bee kɔnɔnɔban.

Piyeri ka waajuri ke Alabatosoba kono

¹¹ Ce tun te bora Piyeri ni Yuhana ko tuun minke, mogow bee kabakoyara; o borira ka taga lajen Piyeri ni Yuhana korɔ, Alabatosoba bolon do kono, min be wele ko «masace Sulemani ta bolon». ¹² Piyeri ka jama ye minke, a k'a fo o ye ko: «An balema Izirayelimogow, mun koson nin ko ka aw kabakoya? Mun koson aw be aw ja lo anw na, k'a ke i n'a fo anw yere ta sebagaya walama an ta Alapasiran le k'a to nin ce sera ka tagama? ¹³ Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala, an bemaw ta Ala, o le ka a ta baaraden Yesu togɔ bonya; aw ka ale le labla fagamaw ye, ka ban a ra Pilati ja korɔ, k'a sorɔ ale tun k'a latige ko a be a bla. ¹⁴ Aw banna mogɔ saninman ni mogɔ terennin na, ka Pilati daari ko a ye mogɔfagabaga do le labla a no ra aw ye. ¹⁵ Aw ka janamanya banbari tigi faga, nka Ala ka a lakunu ka bo saya ra; anw ye a seerew ye. ¹⁶ Anw lara Yesu togɔ min na, o togɔ le ka baraka don nin ce ra; aw ja b'a ra, aw k'a lon fana. Lanaya, Yesu togɔ ra, o le ka keneya dafanin di nin ce ma aw bee ja na.

¹⁷ «Nka o bee n'a ta, ne balemaw, ne k'a lon ko kolonbariya le k'a to aw ni aw ta kuntigiw ka nin ko ke. ¹⁸ Ala tun ka ko minw fo kakoro a ta ciraw bee da ra, a ka o le ke; ko Kirisita*, Ala ta mogɔ janawolomanin ka kan ka toro. ¹⁹ O le koson aw ye nimisa aw ta jurumun na, ka son Ala ma, janko aw ta jurumunw ye ko ka bo yi. ²⁰ Ni o kera, Matigi bena laganiya di aw ma, ani Kirisita min ta ko latigera aw ye, min ye Yesu ye, a bena o ci ka na aw fe. ²¹ Nka sisan Yesu ka kan ka to sankolo ra fo fen bee ye yelema ka ke kura ye folo; Ala tun ka o le fo kabini wagatijan a ta cira saninmanw da ra. ²² Musa tun k'a fo ko: «Aw Matigi Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne. Ni o cira ka fen o fen fo aw ye, aw ye o lamen. ²³ Ni mogɔ o mogɔ ma son k'a lamen, o tigi bena halaki ka bo Ala ta mogow ce ra.» ²⁴ Sabu cira minw bee kumana, k'a damina cira Samawilu ra, o bee kelen kelen kumana nin wagati kow ra fana. ²⁵ Ayiwa, Ala ka ko minw bee yira ciraw ra, o bee fora aw le ye. Ala ka jennogonya min don ni an bemaw ye, aw fana be o jennogonya ra. Ala ka o le fo Iburahima ye ko: «Dugukolo ta gbaw bee bena baraka sorɔ ne fe ele ta duruja sababu le ra.» ²⁶ O le koson Ala k'a ta baaraden janawoloma tuma min na, a konna k'a ci aw le fe folo, janko a ye baraka don aw ra, ka aw bee kelen kelen kisi ka bo aw ta sirajuguw kan.»

4*O ka Piyeri ni Yuhana mina*

¹ Ayiwa, ka Piyeri ni Yuhana to kuma ra jama fe, sarakalasebagaw* ni Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni Sadusiw* nana bara ka bo o kan. ² O k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be mogow karanna minke, k'a fo ko Yesu kununa ka bo saya ra, ko suw bena kunu fana, o ma diya o ye fiyewu. ³ O ka o mina ka o bla kaso ra fo o dugusagbe, sabu su tun kora ka ban. ⁴ Nka o bee n'a ta, mogɔ minw tun ka Ala ta kuma lamen, olugu caman lara Yesu ra; lanabagaw cayara ka se mogɔ waga looru jonnna ma.

⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe, Yahudiyaw kuntigiw ni cekorobaw ni sariya karamogow* ka jogon lajen Zeruzalemu. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiba Ane yere tun be yi, ani Kayife, ani Yuhana, ani Alesandiri, ani ce minw bee ye sarakalasebagaw kuntigiba ta somogow ye. ⁷ O ka Piyeri ni Yuhana lo o ce ma, ka o jininka ko: «Sebagaya juman le sababu ra, walama togow juman le sababu ra aw ka nin ke?» ⁸ O tuma, Piyeri fanin Nin Saninman* na, a ko o ma ko: «Aw jamana kuntigiw, ani a cekorobaw! ⁹ An ka kopuman min ke nin nabara ye, ani a keneyara cogo min na, aw be an jininkara o le ra bi. ¹⁰ Ayiwa, aw ni Izirayelimogow bee ka kan k'a lon ko nin ce keneyara Yesu Nazaretikace togow baraka le ra; aw ka ale le gbengben yiri ra k'a faga, nka Ala ka a lakunu ka bo saya ra. Ale le baraka ra nin ce keneyanin lonin be aw na korow. ¹¹ Yesu ta ko le fora Kitabu konow ko: <Aw bonlobagaw banna kabakuru min na ko a man ji, o le kera bon kabakuru folo sobeman ye.>

¹² «Kisiri te sorow togow were ra; sabu Ala ma togow were di mogow ma dugukolo kan yan, an be se ka kisi min sababu ra.»

¹³ Yahudiyaw kuntigiw, ani cekorobaw k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be kumana minke hali siranya te o ra, o kabakoyara; sabu o tun k'a lon ko mogow gbansanw lo, minw ma karan. O k'a lon ko o tun be ni Yesu ye. ¹⁴ Nka o na tun be ce keneyanin lonin na o korow minke, o tun te se ka foyi fo.

¹⁵ Ayiwa, o ka o labo kititigejama mogow ce ra. O ko, o ka jogon jininka ko: «An bena mun le ke nin mogow ra? ¹⁶ Sabu o ka kabakoba min ke Zeruzalemu, o ma dogo mogow si ma; an fana te se ka o sorow. ¹⁷ Nka o bee n'a ta, an ye o wele ka kankari la o ye k'a gbeleya kosebe, ko o kana Yesu togow fo mogow si ye tuun, janko o ko kana na yerege ka taga jamana yorow bee ra.»

¹⁸ O ko fe, o ka o wele ka na a fo o ye k'a gbeleya ko o kana Yesu togow fo mogow si ye, o kana mogow si karan a ra fana. ¹⁹ Nka Piyeri ni Yuhana ka o jaabi ko: «Ayiwa, aw yere y'a fle, yala a bennin lo Ala na korow wa, ko anw ye aw kan mina, ka Ala kan bla? ²⁰ Anw koni ka min ye, ani an ka min men, an te se ka to o fobari ye.»

²¹ O ka kankari la Piyeri ni Yuhana ye tuun k'a gbeleya kosebe, ka sorow ka o labla; mogow nasiran koson o ma cogo sorow ka kiti ben o kan ka o torow, sabu kabako min tun kera, mogow bee tun be Ala tandora o koson. ²² Ce min fana keneyako kera kabako ye, o si tun ka ca ni san binaani ye.

Lanabagaw ta Aladaari

²³ O ka Piyeri ni Yuhana labla minke, o tagara karamogoden tow fe; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka min fo o ye, o ka o bee lase karamogoden tow ma. ²⁴ Lanabagaw ka o kuma men minke, o bee jenna ka o miiriya ke kelen ye, ka o kan korota k'a fo Ala ye ko: «Matigi, ele min ka sankolo ni dugukolo dan, ani kogoji ni a konofenw bee, ²⁵ ele le ka nin kuma don i ta baaraden, an bemace Dawuda da ra i ta Nin Saninman* baraka ra, ko:

<Mun koson siyaw be muruti de?

Mun koson miiriya gbansanw be jamana mogow konow de?

26 Dugukolo masacew wurira ka lo;
kuntigiw ka jɔŋɔn lajen

Matigi ni a ta mɔgo janawolomanin kama.»

27 Sabu masace Herodi* ni Ponse Pilati ka jen siri ni siya were mɔgow* ye, ani Izirayelimogow, nin dugu kono yan; o wurira i ta baarden saninman Yesu kama, i ka min janawoloma. 28 O cogo ra i tun ka ko minw latige ka kapa ni i ta sebgaya ni i ta hakiritigiya ye kakoro, o ka o le ke. 29 Nka Matigi Ala, sisan, o ka kankarigbelen min la an ye, i ka o men. O koson jagbeleya di i ta baardenw ma, janko o ja siginin ye i ta kuma fo. 30 I ta sebgaya di o ma, janko o ye banabagato w keneya, ka tagamasiyenw ni kabakow ke i ta baarden saninman Yesu togo ra.»

31 O ka Ala daari ka ban tuma min na, o tun lajennin be yoro min na, o yoro dugukolo yereyerera. O bee fara Nin Saninman na. K'a ta o wagati ra, o ja siginin tun be Ala ta Kuma fo ni jagbeleya ye.

Lanabagaw ta jɛnɔŋɔnya

32 Lanabagaw ta jenkuru* bee tun bennin be kelen ma; o tun ka o jusukun ke kelen ye, ka o ta miiriya ke kelen ye fana. O ra mogo si tun te a borofen jate a kelen ta ye, nka o tun be o borofenw bee tarantaran o ni jɔŋɔn ce. 33 Sebgayaba tun be ciradenw* fe. O tun be Matigi Yesu kunuko fo mogo ye. Ala ta neema fana tun cayara lanabagaw kan. 34 O koson janibagato tun te o ce ra: sabu forow, ani bonw tun be minw fe, olugu tun be o dow fiyeere, 35 ka na o wari di ciradenw ma. O tun be wari tarantaran lanabagaw ra, ka kapa ni bee kelen kelen ta mako ye.

36 Ayiwa, Yusufu, tun ye Levi* ta mogo do ye, min be bo Sipere; ciradenw tun ka ale togo le la ko Barinabasi, o koro ye ko mogo jagbeleyabaga. 37 Foro do tun be ale fe; ale ka o fiyeere ka na o wari di ciradenw ma.

5

Ananiyasi ni Safira ta ko

1 Ayiwa, ce do tun be yi, a togo ye ko Ananiyasi; ale ni a muso Safira benna kelen ma ka foro do fiyeere. 2 Nka a ka wari taran kelen dogo, ka taga ni a taran kelen ye ka taga o di ciradenw ma; a ni a muso tun benna o ma.

3 Piyeri k'a jininka ko: «Ananiyasi, a kera cogo di ko Setana ka i jusukun fa ni miiriyajugu ye fo k'a to i ka foro wari do dogo ka na faninya fo Nin Saninman* ye? 4 Ni i tun ma i ta foro fiyeere o, a tun tena ke i ta bla le ra wa? A fiyeerera minke fana o, a wari bee tun te i ta bla le ra wa? Mun na i sonna ka o kojugu jɔŋɔn latige i yere kono? I ma faninya tige mogo ye de, i ka a tige Ala le ye.»

5 Kabini Ananiyasi ka o kuma men, a benna dugu ma ka sa. Mogo minw ka o ko kibarow men, siranya ka olugu bee mina. 6 Kanbelen dow wurira ka Ananiyasi su ta k'a kasanke ka taga a su don.

7 Wagati dama temenin ko, a muso nana; min kera a ce ra, a tun ma o lon. 8 Piyeri k'a jininka ko: «Safira, can fo ne ye, yala aw ka aw ta foro fiyeere warida min na, o le ye nin ye wa?» Safira ko: «Onhon, a fiyeerera o le ra.» 9 Piyeri ko a ma ko: «O tuma a kera cogo di, aw

fla benna a ma ko aw be Matigi Nin Saninman* korobo? Ayiwa, mogow minw ka i ce su don, olugu fle nin ye da ra, o benna taga ni ele fana ye.» ¹⁰ O yorɔnin kelen bee, muso benna dugu ma Piyeri sen korɔ ka sa. Kanbelenw donna bon konɔ k'a ye ko a sara; o k'a ta ka taga a su don a ce kere fe. ¹¹ O ko ka siranya bla lanabagaw ta jenkuru* mogow bee ra, ani minw bee ka o ko men.

Ciradenw ka kabako caman ke

¹² Ciradenw* tun be tagamasiyen caman ni kabako caman kera mogow ce ra. Lanabagaw tun be to ka jagon lajen Sulemani ta bolon konɔ. ¹³ Mogow si tun te son ka kori o ra; o bee n'a ta, mogow tun be o tando kosebe. ¹⁴ Mogow caman tun be lara Matigi ra, cew, ani muso, ka fara lanabagaw kan. ¹⁵ A nana ke fo mogow tun be na ni banabagatow ye ka na o lala sira kan, kalagaw ni debew kan, janko Piyeri temeto, hali ni a te se ka maga o ra, a ja dama ye yele o dow kan doron ka o keneya. ¹⁶ Jama caman tun be bo Zeruzalemu kerefeduguw ra ka na ni banabagatow ni jinatow ye. O bee tun be keneya.

Yahudiyaw ta jamogow ka ciradenw tɔɔɔ

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ni a nofemogow, minw ye Sadusiw* ta jenkuru mogow ye, ciradenw pangboya ka olugu mina. ¹⁸ O ka ciradenw* mina ka o bla kasobonba konɔ. ¹⁹ Nka su fe, Matigi ta meleke do nana kasobon dondaw dayele, ka ciradenw labo, k'a fo o ye ko: ²⁰ «Aw ye taga lo Alabatosoba konɔ ka panamanyakura ko kibaro fo mogow ye.»

²¹ Meleke ka min fo, o ka o ke; o dugusagbe sogomada jona fe, o tagara Alabatosoba konɔ ka taga ke mogow karan ye.

Sarakalasebagaw kuntigiba ni a nofemogow nana; o ka kititigejama ni Izirayeli* cekorobaw bee lajen. O ka sorasi dow ci ko o ye taga ciradenw labo kasobon na ka na ni o ye. ²² Sorasiw tagara se yi minke, o ma ciradenw sorɔ kasobon konɔ. O sekora ka na o jafɔ kititigejama mogow ye. ²³ O ko: «An tagara a sorɔ ko kasobon dasogonin lo ka ja; kasobon korosibagaw lonin be kasobon dondaw ra, o be kasobon korosira. Nka an ka da yele minke, an ma mogow si ye kasobon konɔ.»

²⁴ Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sarakalasebagaw kuntigiw ka o kuma men minke, ciradenw ta ko ka o hakiri jagami; o ka ke o yere pininka ye ko: «An benna nin ko ke di le sa?» ²⁵ Ka o to o miiri ra, mogow do nana a fo o ye ko: «Aw ka mogow minw bla kaso ra, o lonin ye Alabatosoba konɔ, o be mogow karanna.» ²⁶ O tuma ra Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sorasi dow wurira ka taga ciradenw wele ka na jususuma ra; o m'a ke fangako ye, sabu o tun be siranna ko mogow kana na olugu bon ni kabakuruw ye.

²⁷ O nana ni o ye ka na o lo kititigejama ja fe; sarakalasebagaw kuntigiba ka o pininka ko: ²⁸ «An tun m'a fo aw ye k'a gbeleya ko aw kana mogow si karan Yesu tɔɔɔ ra tuun wa? A fle, aw ka Zeruzalemu dugumogow bee hakiri yelema ni aw ta karan ye; aw fana b'a fe ka Yesu fagari kunko ben anw kan.» ²⁹ Piyeri ni ciraden tow ka o jaabi, ko: «An ka kan ka Ala kan le mina, sani an ye mogow kan mina! ³⁰ Aw ka Yesu min gbengben yiri ra k'a faga, an bemaw ta Ala ka o le lakunu ka bo saya ra. ³¹ Ala k'a korota a ta sebagaya ra ka a ke Kuntigi ye, ani Kisibaga*, janko Izirayelimogow ye nimisa ka o ta jurumunw yafa sorɔ

ale baraka ra. ³² Anw le kera nin kow seerew ye, ani Nin Saninman*, Ala be o Nin Saninman min di a kanminabagaw ma.»

³³ Kititigejama ka o kuma men minke, o dimina, k'a ke i n'a fo o bena ciradenw faga. ³⁴ Nka Farisiw* ta sariya* karamogoba do tun be yi, o togo ye ko Gamaliyeli; mogow bee tun be a bonya. Ale wurira ka lo kititigejama ce ma k'a fo ko o ye ciradenw labo kene ma folo. ³⁵ Ciradenw bonin ko a ko kititigejama mogow ma ko: «Ne balema Izirayelimogow, aw b'a fe ka ko min ke nin mogow ra, aw ye aw yere korosi o ra de! ³⁶ Sabu a ma meen folo, ce do tun wurira yan, min togo tun ye ko Tedasi. Ale tun k'a yere ke kolonbagaba ye, fo mogo keme naani jagon tugura a ko. Nka a laban o k'a faga, a ta mogow bee janjanna; o ko banna o yoro ra yi. ³⁷ O ko fe, Galilekace do fana wurira tuun, ko Zudasi. Ale ta ko kera jamana mogow jatewagati ra. Ale fana ka mogo caman nage ka o tugu a yere ko. Nka o ka ale fana faga, a ta mogow bee janjanna. ³⁸ O le koson, sisan, ne be nin le fo aw ye: aw kana nin mogow ta kopu siri aw nin kan tuun; aw ye o to o ye taga. Ni a kera ko o miiriya ni o kow bora mogow le ra, a bena cen a yere ma lon do. ³⁹ Nka ni a kera ko a bora Ala yere le ra, aw tena se k'a cen fiyewu. Aw ye aw yere korosi, aw kana ban ka kere ke ni Ala yere ye.»

⁴⁰ Ayiwa, kititigejama mogow sonna Gamaliyeli ta kuma ma. O ka ciradenw wele. O ka o bugo ni gbeje ye, k'a fo o ye ko o kana Yesu togo fo mogo si ye tuun; o ko, o ka o labla ko o ye taga. ⁴¹ Ciradenw tagara ka bo kititigejama koro, o be nagarira k'a ye ko Ala ka o bonya la olugu kan, k'a to o ye olugu dogoya Yesu togo koson. ⁴² O bee n'a ta, o tun be mogow karan lon bee, Alabatosoba konu, ani sow konu, k'a fo o ye ko Yesu le ye Kisibaga ye.

6

Baarakabaga wolonfla farara ciradenw kan

¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw tun be cayara. Yahudiya gerekikanfobagaw ka Yahudiya heburukanfobagaw korofu, ko o te olugu ta muso ce saninw jatera kosebe domuni ko ra. ² Karamogoden tan ni fla ka o men minke, o ka lanabagaw bee lajennin wele k'a fo o ye ko: «Ni an ka Ala ta Kuma waajuri dabla, ka an ta baara ke domuni taran doron ye, o te ben. ³ O le koson, an balemaw, aw ye mogo wolonfla janawoloma aw ce ra, o ye ke mogosobew ye, minw hakiri ka bon, ani minw fanin lo Nin Saninman* na; an bena olugu bla domuniko janabari ra. ⁴ An koni bena an ta baara ke Aladaari ni Ala ta Kuma waajuri ye.»

⁵ O kuma diyara jama bee ye. O ka mogo minw janawoloma, olugu fle: Etiyeni, ale tun ye lanamogo ye, a fanin be Nin Saninman na, ani Filipe, ani Porokori, ani Nikanori, ani Timon, ani Parimenasi, ani Nikola min tun bora Antiyosi; ale tun be Yahudiyaw ta diina le ra folo. ⁶ O nana o mogo wolonfla yira ciradenw* na. Olugu ka Ala daari o ye, ka o boro la o kan ka dugawu ke o ye.

⁷ Ala ta Kuma tun be sera yoro caman na. Lanabagaw tun be cayara Zeruzalemu kosebe. Sarakalasebaga* caman fana tun be sonna Kibaro Diman* kuma ma.

Yahudiyaw ka Etiyeni mina

⁸ Etiyeni fanin tun be Ala ta neema ni a ta sebagaya ra. A tun be kabakobaw ni tagamasiyenw kera mōgow ce ra. ⁹ Mōgo dōw bōra karanso dō ra min be wele ko jōn kunmabōninw ta karanso. O mōgow tun ye Sirenikaw, ani Alesandirikaw le ye; dōw fana tun bōra Silisi, ani Azi mara ra; o mōgow nana ke Etiyeni soso ye. ¹⁰ Nka Etiyeni tun be kumana Nin Saninman* baraka ra ni hakiritigiya min ye, o tun temena olugu ta hakiri dan kan, fō o ma se ka kuma ke ni Etiyeni ye. ¹¹ O kera minke, o ka mōgo dōw kōnōnōsu ni wari ye Etiyeni kama. Olugu ko: «A ka kumajuguw fō cira Musa ma, ani Ala yere ma!»

¹² O cogo ra, o ka jama ni cekōrōbaw ni sariya karamōgow* lawuri Etiyeni kama. O ka Etiyeni mina fanga ra ka taga ni a ye kititigejama ja fe. ¹³ O nana ni mōgo dōw ye; olugu ka faninya la Etiyeni na k'a fō ko: «Tuma beε ce nin le be kumajuguw fōra Alabatosoba saninman ni cira Musa ta sariya* kama. ¹⁴ Sabu an k'a men a da ra ko Nazaretikace Yesu bēna Alabatosoba ci, ani ko cira Musa ka landa minw di an ma, ko a bēna o beε yelema.»

¹⁵ Kititigejama mōgow ka o ja lo Etiyeni na, a pada kera o ja na i ko meleke do ta.

7

Etiyeni ta waajuri

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* ka Etiyeni nininka ko: «Mōgow ka min fō, yala a kera ten?» ² Etiyeni k'a jaabi ko: «Ne faw, ani ne balemaw, aw ye lamenni ke! Nōōrōtigi Ala ka a yere yira an bēmaε Iburahima ra, k'a to Mesopotami jamana ra, sani a ye taga sigi Karan mara ra. ³ A k'a fō Iburahima ye ko: «Bō i ta jamana ra, ani i ta gbamōgow ce ra. Ne bēna jamana min yira i ra, i ye taga o yōrō ra.» ⁴ Ayiwa, Iburahima wurira ka bō Kalidekaw ta mara ra, ka taga sigi Karan mara ra. A face sara tuma min na, Ala k'a labō Karan; an be jamana min na yan bi, a nana sigi o ra. ⁵ Nka Ala tun ma yōrō si di a ma nin jamana kōnō k'a ke a ta ye, hali senlayōrō. Nka Ala ka layiri ta a ye ko nin jamana bēna ke a denw ta ye ale ko fe, k'a sōrō den tun te Iburahima yere fe o wagati ra. ⁶ Ala k'a fō a ye ko: «I ta duruja bēna taga to lonanya ra jamana wēre ra. O jamana mōgow bēna o bla jōnya ra ka o tōrō fō san keme naani. ⁷ Nka o bēna ke siya min ta jōnw ye, ne yere le bēna kiti ben o siya mōgow kan. O ko fe, o bēna bō ka na Ala bato nin yōrō ra yan*.» ⁸ O ko, Ala ka kenesigiri yira Iburahima ra, ka o ke ale ni Iburahima ta jēnōgōnya tagamasiyen ye. O kosōn Iburahima nana Isiyaka sōrō minke, a ka a kenesigi a worolon tere seeginan. Isiyaka nana Yakuba sōrō, ale fana ka o kenesigi. Yakuba ka an bēmaε tan ni fla sōrō, ale fana ka olugu kenesigi.

⁹ «An bēmaε Yusufu nangboya ka an bēma tōw sōrō; o k'a fiyeere mōgo dōw ma, olugu tagara ni a ye Misiran. ¹⁰ Nka Ala tora Yusufu fe ka a bōsi o tōrōw beε ma. Ala ka hakiritigiya di a ma k'a ko diya Farawona ye, Misiran masace. Farawona k'a sigi Misiran jamana kuntigiya ra, k'a ke masaso jamōgo ye. ¹¹ O wagatiw ra kōngōba bēna Misiran jamana beε kan, ani Kanaana* jamana beε. Sege tun bonyara kosebe. An bēmaε tun te foyi sōrōra k'a domu.

7:3 7.3 Nin kuma fōra Damina 12.1. * **7:7** 7.6-7 Nin kuma fōra Damina 15.13-14, ani Bori 3.12.

¹² «Ayiwa, Yakuba nana a men ko domuni be sɔrɔra Misiran. A ka an bemaw ci ko o ye taga siman dɔ san; o kera a sɔnaga fɔlɔ ye. ¹³ A sɔnaga flanan na, Yusufu k'a yere yira a balemaw ra. O wagati le ra masace Farawona sɔrɔra ka Yusufu boyɔrɔ lɔn. ¹⁴ O kɔ, Yusufu ka mɔgɔ dɔw ci ka taga a face ni a somɔgɔw bee ta ka na ni o ye. O tun be mɔgɔ biwolonfla ni looru. ¹⁵ Yakuba tagara o cogo le ra Misiran. A tora Misiran fɔ ka na sa; an bemaw bee nana sa fana. ¹⁶ O sara minke, Ibrahima tun ka kaburu min san Hamɔri dencew fe Sikemu, o nana ni o ye ka na o suw don o yɔrɔ ra.

¹⁷ «Ayiwa, i n'a fɔ Ala tun ka layiri min ta Ibrahima ye, o kewagati tun be surunyara; an ta siya bonyara, o cayara Misiran jamana ra. ¹⁸ O wagati le ra masace dɔ were nana sigi Misiran jamana kunna; ale tun ma dɔ lɔn Yusufu ta ko ra. ¹⁹ O masace ka an ta siyamɔgɔw janfa ni ceguya ye, ka an bemaw tɔɔrɔ; a tun be o jagboya k'a to o ye o ta denw to kene ma, janko denw ye faga. ²⁰ O wagati le ra cira Musa worora. A tun ce ka ni kosebe, k'a ko diya Ala yere ye. A face ni a bamuso k'a dogo k'a lamɔ bon kɔnɔ fɔ karo saba. ²¹ O kɔ, o k'a bla kene ma fana; nka Farawona denmuso nana a ye, a ka a ta ka taga a lamɔ, k'a ke i ko a yere dence. ²² O cogo ra, Musa karanna Misirankaw ta lɔnniya bee ra. Baraka tun be a ta kumaw, ani a ta kewalew bee ra.

²³ «Musa si nana san binaani sɔrɔ wagati min na, a k'a latige ko a be taga a balema Izirayelimɔgɔw fle. ²⁴ A tagara a ye ko Misirankace dɔ be a balema dɔ bugɔra. Musa ka a balemace deme ka Misirankace bugɔ k'a faga ka a balemace dimibo. ²⁵ A tun be Musa hakiri ra ko o cogo ra a balemaw bena a faamu ko Ala bena o kisi ale sababu le ra; nka a balemaw ma o faamu. ²⁶ O dugusagbe Musa tagara a balema dɔw sɔrɔ kerera. A ko a be olugu sorona o ye ben kelen ma; a ko: <Aw ye jɔgɔn balemaw le ye; mun kosɔn aw be jɔgɔn kere?> ²⁷ Nka min tun be a tɔjɔgɔn bugɔra, ale ka Musa mafiyenya, k'a fɔ ko: <Jɔn le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye?> ²⁸ Kɔni i t'a fe ka ne faga le fana i n'a fɔ i ka Misirankace faga cogo min na kunu?> ²⁹ Ce ka o kuma fɔ minke, Musa borira ka taga to fɔ Madiyan jamana ra. A ka dence fla sɔrɔ o yɔrɔ ra.

³⁰ «San binaani temenin kɔ, ka Musa to kongokolon kɔnɔ Sinayi kuru kere fe, meleke dɔ ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman dɔ ra. ³¹ Musa ka o ye minke, o ko ka a kɔnɔnɔban. A gbarara ko a b'a fle ka ja minke, Matigi Ala kumana a fe k'a fɔ a ye ko: ³² <Ne le ye i bemaw ta Ala ye, Ibrahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ta Ala.> Musa siranna fɔ a be yereyere, a ma sɔn ka a ja korɔta k'a fle tuun. ³³ O kɔ, Matigi Ala ko Musa ma ko: <I ta sanbara bɔ i sen na, sabu i lɔnin be yɔrɔ min na nin ye, o ye yɔrɔ saninman le ye.> ³⁴ Ala k'a fɔ a ye tuun ko: <Ne ta mɔgɔw tɔɔrɔnin be cogo min na Misiran, ne ka o ye, ne ka o njanakan men fana. Ne jgira ka na o kisi ka bɔ jɔnya ra. Na, sisan ne be i ci ka taga Misiran.>

³⁵ «Ayiwa, Izirayelimɔgɔw tun banna o Musa min na k'a fiyenya ko: <Jɔn le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye,> Ala nana o Musa le ci k'a ke o kuntigi ye, ani ka o kisi ka bɔ Misiran jɔnya ra meleke sababu ra, meleke min tun ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman ra. ³⁶ Ale Musa kelen le ka o labɔ Misiran jɔnya ra,

ka tagamasiyenw ni kabakow ke Misiran jamana kono, ani o temeto Kogojiwulen ce ma, ani kongo kono ka se fo san binaani. ³⁷ O Musa kelen le k'a fo fana Izirayelimogow ye ko: <Ala bena cira do lana aw fe ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne.> ³⁸ Ala ka kuma barakamanw fo ale Musa le ye k'a lase an bemaw ma; o wagati ra mogow lajennin tun be kongo kono, meleke tun be kumana ale ni an bemaw fe Sinayi kuru kan.

³⁹ «Nka an bemaw ma son a ta kuma ma, o banna a ra, ka o hakiri yelema Misiran ta fenw fe; ⁴⁰ o k'a fo Haruna ye ko: <Batofen dow lalaga an ye, minw bena bla an ja ka taga; sabu nin Musa min ka an labo Misiran jamana ra, an te a yera, an ma o lon fen min k'a soro.>

⁴¹ O cogo ra o ka misiden do bisigiya lalaga, ka saraka bo o batofen ye, ka jagari o yere boro ta fen lalaganin koson. ⁴² Nka Ala dimina o koro ka a ko di o ma, k'a to o ye tere ni karo ni lolow bato, i n'a fo a sebera ciraw ta kitabuw ra cogo min na ko:

<Aw Izirayelimogow, aw be miiri ko aw ka began sarakaw ni saraka to minw bee bo kongokolon kono san binaani kono, ko aw ka o bo ne le ye wa?

⁴³ Aw ma o sarakaw bo ne ye de,

nka aw ta jo min togo ye ko Moloki, aw ka o ta fanibon le ta, ani lolo min togo ye ko Refan, aw ka olugu bisigiya le lalaga ka o bato. O le koson ne bena aw bla ka taga fo Babiloni ko fe†.>

⁴⁴ «Ayiwa, ka an bemaw to kongokolon kono, jennogonya kesu ta fanibon tun be o boro; Musa tun ka o lalaga i n'a fo a tun fora a ye cogo min na, ko Ala ka min yira a ra, a ye a lalaga ka kapa ni o ye. ⁴⁵ O ko fe an bemaw nana o fanibon di o ta denw ma. Yosuwe le kera olugu jamogo ye ka taga ni o fanibon ye siya werew ta jamana ra; Ala tun ka o siyaw gben ka bo o ta jamana ra, k'a di Izirayelimogow ma. Fanibon tora o fe fo ka na se Dawuda ta wagati ma. ⁴⁶ Dawuda ka neema soro Ala fe fo a ka Ala daari ko a y'a to ale ye bon do lo Yakuba ta Ala ye. ⁴⁷ Nka Dawuda dence Sulemani le nana ke o bon lobaga ye.

⁴⁸ «O bee n'a ta, mogow boro ka bon min lo, Ala Korotaninba te sigi o kono; i n'a fo cira k'a fo cogo min na ko:

⁴⁹ <Sankolo ye ne ta masasiganan ye,

dugukolo ye ne senblayoro ye;

aw be se ka bon juman le lo ne ye,

walama yoro juman le be yi tuun,

min be se ka ke ne laganfiyayoro ye?

⁵⁰ Ne le ma o fenw bee dan ni ne ta sebagaya ye wa?>

⁵¹ «Ayiwa, aw mogow murutininw, mogow jusukungbelenw, ani mogow torokungbelenw, aw be Nin Saninman* soro tuma bee, aw ni aw bemaw bee ka kan. ⁵² Cira juman le be yi, aw bemaw ma min tooro? Minw ka Ala ta mogow terennin nako kibaro fo, aw ka olugu faga. Sisan aw nana o mogow terennin fana janfa k'a faga. ⁵³ Aw le tun ka Ala ta sariyaw* soro meleke sababu ra, o bee n'a ta, aw ma son ka tagama o sariyaw kan.»

7:37 7.37 Nin kuma fora Sariya 18.15,18. **7:40** 7.40 Nin kuma fora Bori 32.1,23. † **7:43** 7.43 Nin kuma fora Amosi 5.25-27. Moloki tun ye Kanaanakaw ta batofen do togo ye. Refan tun ye Babilonikaw ta batofen do ye. **7:50** 7.50 Nin kuma fora Ezayi 66.1-2.

Etiyeni fagacogo

⁵⁴ Yahudiyaw ka o kumaw men minke, o dimina fo o be o jin jimi Etiyeni kama. ⁵⁵ Nka Etiyeni fanin Nin Saninman* na, a k'a na lo sankolo ra ka Ala nɔɔɔ ye, ka Yesu lonin ye Ala kininboroyanfan fe. ⁵⁶ A ko: «Ne na be sankolo dayelenin na, Min kera Adamaden ye*, ne na be o lonin na Ala kininboroyanfan fe.»

⁵⁷ Kabini Etiyeni ka o fo, mogow ka kulekanba ci, ka o torow datugu; o ko, o bee girinna ka na ton Etiyeni kan, ⁵⁸ k'a mina k'a sama ka taga ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga. A fagabagaw tun ka o ta deregew bo ka o bla kanbelen do koro, min togo tun ye ko Soli. ⁵⁹ Wagati min na o tun be Etiyeni bonna ni kabakuru ye, a ka Ala daari, ko: «Matigi Yesu, ne nin mina.» ⁶⁰ O ko, a ka a kinbiri gban ka peren k'a fo ko: «Matigi, i kana nin jurumun jate o kun.» Etiyeni ka o fo minke, a sara.

8*Soli ka lanabagaw tɔɔɔ*

¹ Soli fana tun sonna Etiyeni fagako ma.

O lon na, koni tɔɔɔɔba sera lanabagaw bee ma Zeruzalemu; o tɔɔɔ bonyakojugu fe, lanabagaw bee janjanna ka taga Zude mara ni Samari mara ra. Ciradenw* dɔɔɔn le tora Zeruzalemu. ² Alapasiranbaga dow ka Etiyeni ta ka taga a su don; o kasira kosebe Etiyeni ta saya koson.

³ Nka Soli koni tun b'a fe ka lanabagaw ban le pewu. A tun be taga don bonw konɔ, ni a ka lanabaga fen o fen ye, ce o muso o, a be o bee mina fanga ra ka taga o bla kaso ra.

Filipe ka Kibaro Diman fo Samari

⁴ Lanabaga minw tun borira ka bo Zeruzalemu, olugu tun be yaalayaala yorow ra, ka Ala ta Kibaro Diman* waajuri ke. ⁵ O ra, Filipe tagara Samari dugu do ra, ka taga Kisibaga* Yesu Kirisita ta ko waajuri ke o mogow ye. ⁶ Filipe tun be kabako minw kera, o dugumogow ka o kow men minke, ani dow nana a ye fana minke, jama caman nana o toro malo ka Filipe ta kumaw lamen kosebe. ⁷ Sabu Filipe tun be jinatow ta jinaw gben ka bo o ra; jinaw tun be kulekanba ci ka bo jinatow ra. A ka muruguw ni nabara caman keneya. ⁸ O kera jagariba ye o dugu konɔ.

⁹ Ce do tun be o dugu konɔ kakoro, o togo tun ye ko Simon. A tun be jinamoriya ke fo ka Samarikaw bee kononoban. A tun be a yere kera kolonbagaba ye. ¹⁰ Mogo fitini fara mogoba kan, bee tun b'a flera, k'a lamen; o tun b'a fora ko: «Nin koni ye Ala ta sebagaya yere le ye, sebagayaba.» ¹¹ O bee tun b'a fle, k'a lamen, sabu kabini wagatijan a tun be jinamoriyako minw kera, o tun ka o kononoban. ¹² Nka Filipe ka Ala ta Masaya* ko ni Yesu Kirisita togo kibaro Diman fo o ye minke, o mogow sonna Filipe ta kuma ma; ce fara muso kan, o bee batizera. ¹³ Hali Simon yere sonna Ala ta Kuma ma. A batizera minke, a tora ni Filipe ye. Filipe tun be tagamasiyenw ni kabako minw kera, o tun k'a kononoban kosebe.

Ciradenw ka Ala daari Samari lanabagaw ye

¹⁴ Ciradenw* tora Zeruzalemu k'a men ko Samarika dow sonna ka la Ala ta Kuma ra; o ka Piyeri ni Yuhana ci o fe. ¹⁵ Piyeri ni Yuhana

sera Samari tuma min na, o ka Ala daari Samari lanabagaw ye, janko o ye Nin Saninman* sɔrɔ. ¹⁶ Sabu Nin Saninman* tun ma jigi o mɔgɔw si kan fɔlɔ; o tun batizera Matigi Yesu tɔgɔ le ra dɔrɔn. ¹⁷ O ra, Piyeri ni Yuhana ka o boro la o kan minke, o ka Nin Saninman sɔrɔ.

¹⁸ Ayiwa, Simɔn k'a ye ko lanabagaw ka Nin Saninman sɔrɔ ciradenw ta borolari fe minke, a ka wari di o ma, ¹⁹ k'a fɔ o ye ko: «Aw ye nin sebagaya di ne fana ma, janko ni ne ka ne boro la mɔgɔ o mɔgɔ kan, o tigi ye Nin Saninman sɔrɔ.» ²⁰ Piyeri ko a ma ko: «Ele ni i ta wari beɛ ye halaki ɲɔgɔn fe, sabu i b'a miiri ko Ala be fen min di gbansan, i be se ka o sɔrɔ ni wari ye.» ²¹ O kɔ, Piyeri k'a fɔ a ye ko: «Ele kɔni nin te nin ko ra, i ta sɔrɔta fana t'a ra, sabu i jusukun ma teren Ala ɲa kɔrɔ. ²² Nimisa i ta miirijuguw ra, ka Matigi daari, janko ɲaninyajugu minw be i jusukun na, a ye o yafa i ma, ni a be se ka ke; ²³ sabu ne k'a ye ko ele kɔnɔ fanin lo ɲangboya ni kojugu ra, fɔ ka i siri ka i bla jurumun ta jɔnya ra.» ²⁴ Simɔn ko Piyeri ni Yuhana ma ko: «Aw yere ye Matigi daari ne ye, janko aw ka min fɔ, o si kana ne sɔrɔ.»

²⁵ Piyeri ni Yuhana ka seereya ke, ka Matigi ta Kibaro Diman fɔ mɔgɔw ye minke, o sekɔra ka taga Zeruzalemu; o tagatɔ ka Kibaro Diman fɔ Samari dugumisenw caman na ka taga.

Filipe ni Etiyopikace fagama

²⁶ Matigi ta meleke dɔ kumana Filipe fe, ko: «Wuri ka taga woroduguyanfan fe. Sira min be bɔ Zeruzalemu ka taga Gaza, i ye o sira ta; mɔgɔ te temena o sira kan tuun.» Filipe wurira o yɔrɔnin beɛ ra ka sira ta. ²⁷ K'a tagatɔ to, a ka Etiyopikace dɔ ye; o ce tun ye Etiyopi jamana masamuso Kandasi ta fagamaba dɔ le ye. Ale le tun siginin be masamuso ta naforo beɛ kunna. O ce tun tagara Zeruzalemu ka taga Ala bato. ²⁸ A sekɔto tun siginin be a ta sowotoro kɔnɔ, a be cira Ezayi ta kitabu karanna. ²⁹ Nin Saninman* k'a fɔ Filipe ye ko: «Gbara sowotoro nin na.» ³⁰ Filipe borira ka gbara wotoro ra minke, a k'a ye ko o Etiyopikace be cira Ezayi ta kitabu karanna. Filipe k'a pininka ko: «I be min karanna, i ka o kɔrɔ lɔn wa?» ³¹ O ce ka Filipe jaabi ko: «Ne be se k'a kɔrɔ lɔn cogo di, ni mɔgɔ m'a yira ne ra?» A k'a fɔ Filipe ye ko a ye yelen ka sigi ale kɔrɔ sowotoro kɔnɔ. ³² A tun be yɔrɔ min karanna, o fle nin ye, ko:

«A tun kera i ko saga min minana ka taga a fagayɔrɔ ra,
i n'a fɔ sagaden min te kasi a si kanbagaw boro,
a ma foyi fɔ.

³³ O k'a mafiyenya, o ma sɔn ka lɔ a ra ko jo b'a fe.

Jɔn be kuma a ta duruja ko ra?

Sabu o k'a faga k'a ta siya tunu dunuɲa ra.»

³⁴ Ayiwa, ce ka kuma ta, k'a fɔ Filipe ye ko: «Ne be i daari, a fɔ ne ye, cira be kumana jontigi ta ko le ra? A yere ko lo wa, walama mɔgɔ were ko lo?» ³⁵ O tuma Filipe ka kuma ta; a k'a damina o kuma yere ra ka Yesu Kirisita ko Kibaro Diman* fɔ a ye.

³⁶ Ka o tagatɔ to, o tagara se kɔ dɔ ma. Ce k'a fɔ Filipe ye ko: «Ji ye nin ye! Mun le be ne bari ka batize?» ³⁷ [Filipe k'a fɔ a ye ko: «Ni i be la Yesu ra ni i jusukun beɛ ye, i be se ka batize.» Ce ka Filipe jaabi ko: «Ne lara a ra ko Den min bɔra Ala ra* ko Yesu Kirisita lo.»] ³⁸ A

ka sowotoro lalo; o fla bee jigira ji ra. Filipe k'a batize. ³⁹ O bora ji ra wagati min na, Matigi Nin ka Filipe ta ka taga ni a ye. Ce ma Filipe ye tuun, nka a ka sira ta ka taga, a ninsondiyanin.

⁴⁰ Filipe koni nana a yere soro Azoti dugu le konon. A bora yi ka taga Sezare. A tagato, a temena dugu o dugu ra, a ka Kibaro Diman fo o bee ra ka taga.

9

Yesu k'a yere yira Söli ra

(Kewalew 22.3-16; 26.9-20; Galasikaw 1.1-16)

¹ Ayiwa, o wagati ra Söli belen tun be kankari lara Matigi Yesu ta karamogodenw ye, ko ni a ka min o min mina, a be o faga. A tagara sarakalasebagaw kuntigiba* fe, ² ko a ye sebe do di ale ma; a tun b'a fe ka taga o sebe di Yahudiyaw ta karanso kuntigiw ma Damasi dugu konon, janko ni a ka mogon o mogon soro yi min be o sirakura kan, ce fara muso kan, a ye o bee mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu.

³ Ka Söli tagato, a surunyanin Damasi ra, yeelenba do barara ka bo sankolo ra ka manamana ka Söli lamini. ⁴ Söli bora ka ben dugu ma. A ka kumakan do men, ko: «Söli, Söli, mun koson i be ne toorora?» ⁵ Söli ko: «Ele ye jon ye, Matigi?» Kumakan ko: «I be min toorora, o ye ne Yesu le ye. ⁶ Ayiwa, wuri ka taga dugu konon; i ka kan ka min ke, o bena o fo i ye yi.»

⁷ Söli tagamogonw ja tigeninba lonin tora, o ma se ka kuma; olugu tun be kumakan mena, nka o tun ma mogon si ye. ⁸ Söli wurira ka lo; a na tun yelenin lo, nka a tun te foyi yera. O k'a boro mina ka taga ni a ye Damasi dugu konon. ⁹ Söli ka tere saba ke, a tun te yeri ke, a ma domuni ke, a ma ji min.

Ala ka Ananiyasi ci Söli fe

¹⁰ O wagati ra Yesu ta karamogoden do tun be Damasi, o togo tun ye ko Ananiyasi. Matigi k'a yere yira a ra, k'a wele ko: «Ananiyasi.» A ko: «Naamu, Matigi.» ¹¹ Matigi ko a ma ko: «Wuri sisan ka sira ta, o be sira min wele ko Sira Terennin. I be taga Zuda ta so konon. Ni i sera yi, i be ce do konininka, a togo ye ko Söli, a bora Tarisi. A be Ala daarira sisan yere. ¹² K'a to Aladaari ra, Ala ka ce do yira a ra min togo ye ko Ananiyasi. A k'a ye ko o ce donna a fe bon konon k'a boro la a kan, janko a ye yeri ke tuun.» ¹³ Ananiyasi ko: «E, Matigi, ce nin ka i ta mogon saninmanw tooro cogo min na Zeruzalemu, mogon caman ka o lakari ne ye. ¹⁴ A nana ni sebe do ye yan ka bo sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ko mogon o mogon be i togo fora yan, a ye o bee mina ka o siri ka taga ni o ye.»

¹⁵ Nka Matigi k'a fo Ananiyasi ye ko: «Taga, sabu ne ka nin ce nanawoloma k'a ke ne ta baarakeminan le ye, janko a ye ne togo waajuri ke siya were mogow* ni o ta masacew ye, ani Izirayelimogow ye. ¹⁶ Tooro minw bena se a ma fana ne koson, ne bena o bee yira a ra.»

¹⁷ Ayiwa, Ananiyasi tagara; a tagara don bon konon minke, a k'a boro la Söli kan, k'a fo a ye ko: «Ne balemace Söli, Matigi Yesu min k'a yere yira i ra sira kan, ka i nato to yan, ale ka ne ci i fe, janko i ye yeri ke tuun, ani ka fa Nin Saninman* na.» ¹⁸ O yoronin kelen bee fen dow

bɔra Sɔli jadenw na ka benben, i n'a fɔ jɛɛɛfara; a ja yɛlɛra. A wurira, ka batize. ¹⁹ O kɔ, a ka domuni kɛ, ka baraka sɔrɔ.

Soli tora Damasi ka tere dama kɛ ni Yesu ta karamɔɔdenw ye.

Soli ka waajuri kɛ Damasi

²⁰ O wagati yɛrɛ ra Sɔli ka kɛ waajuri kɛ ye karansow kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko Den min bɔra Ala ra*, ko o ye Yesu le ye. ²¹ Mɔɔɔ minw tun bɛ a lamenna, olugu bɛɛ kɔnɔnɔbanna; o tun b'a fɔra ko: «Nin cɛ yɛrɛ le tun tɛ Yesu tɔɔɔ fɔbagaw tɔrɔra Zeruzalɛmu wa? A nakun yɛrɛ tun tɛ yan, janko ka o mɔɔɔw mina ka o siri ka taga ni o ye sarakalasebagaw* kuntigiw fɛ Zeruzalɛmu wa?»

²² O bɛɛ n'a ta, dɔ le tun bɛ farara Sɔli ta lanaya baraka kan ka taga ja; a ta waajuri cogo tun ka Yahudiyaw kɔnɔnɔfiri Damasi, sabu a tun b'a fɔra k'a gbɛya ko Yesu ye Kisibaga* ye; o tun tɛ se ka foyi sɔrɔ k'a jaabi tuun.

²³ Ayiwa, tere dama tɛmɛnin kɔ, Damasi Yahudiyaw ka janfa siri ko o bɛ Sɔli faga; ²⁴ nka Sɔli bɔra o ta janfa kɔrɔ ma. O tun bɛ dugu dondaw bɛɛ kɔrɔsi su ni tere, janko k'a sɔrɔ k'a faga. ²⁵ Nka lon dɔ su fɛ, Yesu ta karamɔɔdenw ka Sɔli don segi dɔ kɔnɔ k'a lajigi dugu kogo kɔ fɛ ni juru ye.

Soli tagara Zeruzalɛmu

²⁶ Ayiwa, Sɔli sera Zeruzalɛmu minke, a tun b'a fɛ ka kori karamɔɔden tɔw ra, nka olugu bɛɛ tun bɛ siranna a ja, sabu o tun ma la a ra ko a kɛra Yesu ta karamɔɔden dɔ ye can ra. ²⁷ O ra, Barinabasi tagara ni Sɔli ye ciradenw* fɛ; Sɔli ka Matigi ye Damasi sira kan cogo min na, ani Matigi kumana a fɛ cogo min na, ani Sɔli ka Yesu tɔɔɔ fɔ k'a gbɛya mɔɔɔw bɛɛ ja na ni jagbɛleya ye cogo min na Damasi, Barinabasi ka o bɛɛ lakari ciradenw ye.

²⁸ K'a ta o wagati ra, Sɔli kɛra ciradenw tagamɔɔɔɔn ye Zeruzalɛmu; a tun bɛ kuma kɛnɛ kan, ka mɔɔɔw waaju Matigi tɔɔɔ ra. ²⁹ Sɔli tun bɛ to ka kuma, ani ka sɔsɔri kɛ ni Yahudiya gɛrɛkikanfɔbagaw fana ye; nka olugu fana tun b'a fagayɔrɔ jinina. ³⁰ Lanabaga tɔw nana bɔ o ko kala ma minke, olugu ka Sɔli lataga Sezare; o kɔ, o k'a lataga Tarisi.

³¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw ta jenkuru* mɔɔɔw tun bɛ hera ra Zude ni Galile ni Samari. O baraka tun bɛ bonyara, o tun bɛ tagama Matigi nasiran na; dɔw fana tun bɛ farara o kan lon o lon Nin Saninman* baraka ra.

Piyeri ka Ene kenɛya

³² Ayiwa, Piyeri tun bɛ yɔrɔw bɛɛ yaalara ka lanabagaw fɛ; lanabaga minw bɛ Lida, a tagara olugu fana fɛ. ³³ A tagara a sɔrɔ cɛ dɔ lanin bɛ bana ra kabini san seegi, a tɔɔɔ ye ko Ene; a tun murugunin lo. ³⁴ Piyeri ko a ma ko: «Ene, Yesu Kirisita bɛ i kenɛya! I wuri ka i ta lanan lalaga i yɛrɛ ye.» Ene wurira o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra. ³⁵ Lida dugumɔɔɔw bɛɛ, ani Sarɔn kenɛgbɛ mɔɔɔw bɛɛ ka o ye minke, o sɔnna Matigi ma.

Piyeri ka Tabita su lakunu

³⁶ Ayiwa, lanabagamuso dɔ tun bɛ Zafa dugu kɔnɔ, a tɔɔɔ tun ye ko Tabita, walama Dɔrikasi, gɛrɛkikan na; o kɔrɔ ye ko dagbɛ. O muso tun bɛ kopuman caman kɛ, ka fagantanw dɛmɛ. ³⁷ Tabita nana bana, fɔ ka na sa. O k'a su ko, k'a ta ka taga a la bon dɔ kɔnɔ sankaso san

ƒe. ³⁸ I n'a ƒo Zafa ni Lida ce man jan, Zafa karamogodenw k'a men ko Piyeri be soro Lida. O ka mogɔ fla ci ka taga Piyeri daari, k'a ƒo a ye ko: «Sabari ka na an ƒe sisan.» ³⁹ Piyeri wurira ka taga ni o ye. A sera yi minke, o tagara ni a ye bon kono sankaso san ƒe. Muso ce saninw bee nana Piyeri lamini, ka to ka kasi. Ka Tabita panaman to ni o ye, a tun be derege fitiniw ni deregeba minw lalaga, o ka o bee yira Piyeri ra. ⁴⁰ O tuma Piyeri ka mogow bee labo kene ma, k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala daari. O ko, a k'a na yelema su fan ƒe k'a ƒo ko: «Tabita, i wuri!» Tabita k'a na yele; a ka Piyeri ye minke, a wurira ka sigi. ⁴¹ Piyeri k'a mina a boro ma k'a deme k'a lawuri. O ko, Piyeri ka lanabagaw ni muso ce saninw wele, ka Tabita panaman yira o ra. ⁴² Zafa dugumogow bee bora o ko kala ma. Mogɔ caman lara Matigi ra. ⁴³ Piyeri tora Zafa ka wagatijan ke; a tun be ce do ta so kono, min togo ye ko Simon, o tun ye gbolologibaga le ye.

10

Meleke kumana Korineli fe

¹ Ce do tun be Sezare, min togo tun ye ko Korineli; sorasikuru min be wele ko Itali sorasikuru, ale tun ye o sorasikuru kuntigiba do ye. ² O ce tun ye Alapasiranbaga ye, ani Ala batobaga, a ni a ta somogow bee. A tun be saraka caman bo ka Yahudiya fagantanw son, ka Ala daari tuma bee.

³ Ayiwa, lon do wulada ƒe, Korineli k'a ye ko Ala ta meleke do nana don ale ƒe bon kono, ka a wele ko: «Korineli!» ⁴ Korineli k'a na lo meleke ra; a siranna. A ko: «Mun lo, Matigi?» Meleke k'a ƒo a ye ko: «I ta Aladaariw ni i ta sarakaw diyara Ala ye; Ala ka a hakiri to i ra. ⁵ Ayiwa, mogɔ dow ci sisan ka taga Zafa, ka taga ce do wele ka na, min togo ye ko Simon, ani a be wele fana ko Piyeri. ⁶ A be gbolologibaga do ta so, o fana togo ye ko Simon; o ta bon be kogojida ra.»

⁷ Meleke min kumana Korineli ƒe, o tagara minke doron, Korineli ka a ta baarden fla wele, ani sorasice kelen, min tun ye a jengogon ye; o fana tun ye Alapasiranbaga ye. ⁸ Ayiwa, meleke ka kuma min fo, a ka o bee lakari olugu ye, ka o ci ka taga Zafa.

Ala ka ko minw yira Piyeri ra

⁹ O lon dugusagbe, o mogɔ saba tagato, o surunyara Zafa ra minke, o wagati ra Piyeri tun yelenna biribon kunna ka Ala daari; o y'a soro tere tun be kuncɛ. ¹⁰ Kongɔ nana Piyeri soro, a ko a be domuni ke. Ka o to domuni laben na, Ala ka fen do yira Piyeri ra. ¹¹ A ka sankolo dayelenin ye, ka fen do ye i ko faniba do, a sirinin be a kun naani na, a be jigira ka na dugu ma. ¹² Began suguya bee, ani dugukolo fen fofotaw, ani kono suguya bee tun be o fani kono. ¹³ Kumakan do ko Piyeri ma ko: «Piyeri, wuri ka do faga k'a domu.» ¹⁴ Piyeri ko: «On-on, Matigi, sabu ne ma fen nogonin, walama fen saninyabari si domu ka ye*.» ¹⁵ Piyeri ka o kumakan men tuun a sijaga flanan na, ko: «Ala k'a latige ko fen min saninyara, ele man kan ka o jate fen nogoninw ye.» ¹⁶ O kuma fora ka se fo sijaga saba; o ko, o yoronin bee o faniba korotara ka taga sankolo kono.

* **10:14** 10.14 Piyeri ka nin kuma fo ka kapa ni cira Musa ta sariya le ye (Sarakalasebagaw 11.1-47).

17 Piyeri hakiri tun jagamina; a ka fen minw ye, a tun be miirira o korɔ ra. O wagati ra, Korineli tun ka mɔgɔ minw ci, olugu nana se Zafa, ka Simɔn ta yɔrɔ kopininka; o ka yɔrɔ yira o ra minke, o tagara lo luda ra. 18 O ka weleri ke, ka pininkari ke ko: «Simɔn min be wele ko Piyeri, ale be yan le wa?» 19 Piyeri ka fen minw ye, a belen tun be miirira o korɔ ra minke, Nin Saninman* k'a fo a ye ko: «A fle, mɔgɔ saba be i kopininkara kene ma. 20 Wuri ka jigi, ka taga ni o ye, i kana sigiya; sabu ne le ka o ci i fe.» 21 Piyeri jigira ka na o no fe; a ko: «Aw be mɔgɔ min yɔrɔpinina, ne lo. Aw nakun ye juman le ye ne fe?» 22 O mɔgɔw ka Piyeri jaabi ko: «Sorasikuntigi Korineli le ka an ci; mɔgɔ terennin lo, a be siran Ala na fana. Yahudiyaw bee be a tɔgɔɔuman fora. Ala ta meleke saninman do ka a yere yira a ra k'a fo a ye ko a ye i wele ka na a ta so, janko ka i ta kumaw lamɛn.» 23 Piyeri ka o ladon so kɔnɔ, ka siyɔrɔ di o ma. O dugusagbe a tagara ni o ye. Zafa lanabaga dow tagara ni o ye fana.

24 O lon dugusagbe, o sera Sezare. O y'a sɔrɔ Korineli tun k'a ta somɔgɔw ni a teri janamanw lajen a ta so kɔnɔ, ka Piyeri makɔnɔ. 25 Piyeri donto so kɔnɔ, Korineli nana a kunben, ka a kinbiri gban Piyeri korɔ. 26 Nka Piyeri ka a lawuri k'a fo a ye ko: «I wuri, ne fana ye adamaden le ye.» 27 Ka Piyeri to kuma ra ni Korineli ye, a donna bon kɔnɔ ka mɔgɔ caman lajennin yi. 28 Piyeri k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko ka kapa ni an ta sariya* ye, Yahudiya si man kan ka jenɔgɔnya ke ni siya were mɔgɔ* ye, walama ka don a ta so kɔnɔ. Nka Ala k'a yira ne ra ko ne man kan ka mɔgɔ si jate mɔgɔ nɔgɔnin ye, walama mɔgɔ saninyabari. 29 O le koson aw ka mɔgɔw ci ka taga ne wele minke, ne nana, hali ne ma sɔsori ke. Ayiwa, sisan ne be aw pininka: <Aw ka ne wele ka na kun juman le ra?> »

30 Korineli ka Piyeri jaabi ko: «Bi ye a tere naani ye, ka ne to Aladaari ra ne ta bon kɔnɔ wulada fe nin wagati nɔgɔn na, ne barara ka ce do lonin ye ne na korɔ, deregegbe be a kan na, a be manamanana. A ko ne ma ko: 31 <Korineli, i ta Aladaari minana; i ka kopuman o kopuman ke, Ala hakiri tora o bee ra fana. 32 Mɔgɔ dow ci ka taga Zafa, ka taga Simɔn wele, min tɔgɔ lara fana ko Piyeri. A be ce do ta lu kɔnɔ, o fana tɔgɔ ye ko Simɔn, a be gbolobaara ke, a ta lu be kɔgɔjida ra.> 33 O yɔrɔnin kelen bee ne ka mɔgɔ dow ci ka taga i wele; i nako pana. Ayiwa, sisan an bee lajennin fle yan Ala na korɔ; Matigi ka fen o fen yira i ra, an b'a fe ka o lamɛn.»

Piyeri ka waajuri ke Korineli ta so kɔnɔ

34 O tuma Piyeri ka kuma ta k'a fo ko: «Can ra, ne k'a lon sisan ko Ala te mɔgɔ bo mɔgɔ ra, 35 nka siya o siya ra, mɔgɔ min be siran Ala na, ka tagama terenninya kan, o tigi ko ka di Ala ye. 36 Ala ka a ta kuma lase Izirayelimɔgɔw ma, ka hera Kibaro Diman* fo o ye Yesu Kirisita baraka ra. Ale le ye mɔgɔ bee Matigi ye; 37 Yesu ta kopaw kera cogo min na Zude jamana yɔrɔ bee ra, k'a damina Galile, aw yere ka o kow bee lon. O kow kera Yuhana ta waajuri ni a ta batizeri* ko fe. 38 Ayiwa, Ala ka Yesu Nazaretikace janawoloma cogo min na k'a fa Nin Saninman* na, ka sebgaya di a ma, aw ka o lon. A tun be yɔrɔw yaalayaala, ka kopuman ke mɔgɔw ye, ani minw bee tun be Setana ta jonya ra, a tun be olugu bee kisi ka bo o jonya ra, sabu Ala tun be ni

a ye. ³⁹ Yesu ka ko o ko ke Yahudiyaw ta jamana ra, ani Zeruzalemu dugu yere konɔ, anw ye o kow seerew ye. O k'a mina k'a gbengben yiri ra k'a faga. ⁴⁰ Nka a saya tere sabanan, Ala ka a lakunu ka bo saya ra, k'a to a ye a yere yira mogow ra. ⁴¹ Mogow bee m'a ye, nka Ala tun ka anw minw panawoloma kakoro ka ke a seerew ye, anw le k'a ye, an minw ka domuni ke, ani ka minnin ke ni a ye, a kununin ko ka bo saya ra. ⁴² Yesu ka nin ci di anw ma ko an ye mogow waaju, k'a fo k'a gbeleya ko Ala ka Yesu le sigi k'a ke suw, ani panamanw ta kititigebaga ye. ⁴³ Ciraw bee kera seerew ye k'a fo ko ni mogow o mogow ka la Yesu ra, o tigi be jurumun yafa soro a togow baraka ra.»

Nin Saninman jigira siya were mogow kan

⁴⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, Nin Saninman* jigira a lamnabagaw bee kan. ⁴⁵ Yahudiya lanabaga minw tun ka Piyeri blasira, olugu kabakoyara k'a ye ko Ala ka Nin Saninman di, k'a lajigi siya were mogow* fana kan. ⁴⁶ Sabu o k'a ye ko o mogow be kumana kan werew ra, ka Ala bonya. ⁴⁷ O tuma Piyeri ko: «Mogow minw ka Nin Saninman soro i ko anw fana k'a soro cogo min na, yala an be se ka olugu bari ko o kana batize ji ra wa?»

⁴⁸ O ra, Piyeri k'a latige ko o mogow ye batize Yesu Kirisita togow ra. O ko, o ka Piyeri daari ko a ye tere dama ke o fe.

11

Piyeri ka Korineli ta ko jafow Zeruzalemu lanabagaw ye

¹ Ciradenw* ni lanabaga minw be Zude, olugu k'a men ko siya were mogow* fana sonna Ala ta Kuma ma. ² O koson tuma min na Piyeri kosegira ka na Zeruzalemu, Yahudiya lanabagaw ka Piyeri jaraki, ko: ³ «Ele sonna ka taga don siya kenesigibariw ta so konɔ, fo ka domuni ke ni o ye!»

⁴ O tuma, kow temena cogo min na, Piyeri ka o bee jafow o ye kelen kelen. ⁵ A ko: «Tuma min ne tun be Zafa dugu konɔ, lon do, ka ne to Aladaari ra, Ala ka fen do yira ne ra: ne ka fen do ye, o fen tun be i ko faniba do, a sirinin be a kun naani na, a be jigira ka bo san fe; a nana se ne korow. ⁶ Ne k'a lalaga k'a fle minke, ne ka dugukolo beganw ni kongosogow ni fen fofotaw ni konow ye o faniba konɔ. ⁷ Ne ka kumakan do men; a ko ne ma ko: «Piyeri, wuri ka do faga k'a domu.» ⁸ Ne ko: «On-on, Matigi, sabu fen nogonin walama fen saninyabari si ma don ne da ra ka ye fiyewu.» ⁹ Nka kumakan bora sankolo ra tuun a sijaga flanan na, ko: «Ala k'a latige ko fen min saninyara, ele man kan ka o jate fen nogoninw ye.» ¹⁰ A kera ten ka se fo sijaga saba; o ko, o faniba ni a konofenw yelenna ka taga sankolo konɔ.

¹¹ «O wagati kelen yere ra, ne tun be lu min konɔ, mogow saba nana lo o lu donda ra, ko o ka olugu ci ne fe ka bo Sezare. ¹² Nin Saninman* k'a fo ne ye ko ne ye taga ni o mogow ye, ko ne kana sigiya. Balemace woorow minw fle nin ye, olugu tagara ne blasira. An tagara don Korineli ta bon konɔ. ¹³ Ayiwa, Korineli k'a fo an ye ko ale ka meleke lonin ye a ta bon konɔ, ko meleke k'a fo a ye ko: «Mogow do ci ka taga Zafa ka taga Simon wele, min togow lara ko Piyeri; ¹⁴ ele ni i ta gbamogow bee bena kisi cogo min na, ale le bena o sira yira aw ra.» ¹⁵ Ayiwa, ne ka kuma damina minke doron, Nin Saninman jigira o mogow kan i n'a fo a tun

jigira anw kan cogo min na a damina ra. ¹⁶ O tuma, ne hakiri sɔrɔra ka jigi Matigi ta kuma ra, ko: <Yuhana ka mɔgɔw batize ji le ra, nka aw kɔni aw bɛna batize ni Nin Saninman le ye.> ¹⁷ Ayiwa, anw minw lara Matigi Yesu ra, Ala ka fɛn min di anw ma, ni a nana o fɛn kelen di olugu fana ma, o tuma ne ye jon le ye k'a fɔ ko ne bɛ ban Ala sago ma?»

¹⁸ Ciradenw ni lanabaga tɔw ka Piyeri ta kuma mɛn minke, o jusu sɔrɔra ka suma, o ka Ala tando; o ko: «Can lo, Ala sɔnna k'a to siya wɛrɛ mɔgɔw* fana ye nimisa o ta jurumunw na, janko o ye janamanya sɔrɔ.»

Antiyosi ta lanabagaw ta jenkuru

¹⁹ Etiyeni faganin kɔ, o ka lanabagaw tɔrɔ kosebɛ. Lanabaga minw borira ka janjan o tɔrɔw wagati ra, olugu dɔw tagara fɔ Fenisi, ani Sipere maraw ra; dɔw tagara Antiyosi. Nka olugu tun tɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔ wɛrɛ ye ni Yahudiyaw dɔrɔn tɛ. ²⁰ O bɛɛ n'a ta, o mɔgɔ dɔw tun bɔra Sipere ni Sireni ka na Antiyosi; olugu kumana siya wɛrɛ mɔgɔw* fana fɛ, ka Matigi Yesu ta Kibaro Diman* fɔ o ye. ²¹ Matigi ta sebgaya tun bɛ o lanabagaw kan; mɔgɔ camanba lara Matigi ra, ka sɔn Matigi ma.

²² O ko kibaroya sera Zeruzalemu lanabagaw ta jenkuru* mɔgɔw ma minke, o ka Barinabasi ci ka taga Antiyosi. ²³ Barinabasi sera Antiyosi minke, a ka Ala ta baraka ye lanabagaw kan minke, o ka a jusu diya. A ka lanabagaw ja gbɛleya ko o ye jija ka to Matigi ta sira kan. ²⁴ Barinabasi tun ye mɔgɔnuman le ye; a tun fara Nin Saninman* na, lanaya tun b'a jusu ra fana. Jama caman fana sɔnna Matigi ma.

²⁵ O ko, Barinabasi tagara Tarisi, ka taga Soli yɔrɔjini. ²⁶ A ka Soli ye minke, a nana ni a ye Antiyosi. O ka san kelen dafanin ke, o bɛ to ka taga lajɛn ni lanabagaw ye; o ka mɔgɔ caman karan Matigi ta sira ra. Ka lanabagaw wele ko Kirisita* ta mɔgɔw*, o dabɔra Antiyosi ta lanabagaw le ra.

²⁷ O lonw na, cira dɔw tun bɔra Zeruzalemu ka na Antiyosi. ²⁸ O ra kelen tɔgɔ tun ye ko Agabusi; ale wurira k'a fɔ Nin Saninman baraka ra ko kɔngɔba dɔ bɛna ben dunuɔa yɔrɔ bɛɛ kan. O kuma nana ke can ye; o kɔngɔba kera Rɔmu* masaceba Kolodi ta tere ra. ²⁹ O ra, Antiyosi ta lanabagaw k'a latige ka kapa ni o bɛɛ kelen kelen seko ye, ka o balemaw demɛ, minw ye Zude lanabagaw ye. ³⁰ O ka o le ke; o ka o fɛnw don Barinabasi ni Soli boro, ka taga o di Zude lanabagaw ta cɛkɔrɔbaw ma.

12

Yakuba fagako ani Piyeri minako

¹ O wagati ra, masace Herodi* ka lanabaga dɔw mina ka o tɔrɔ. ² A ka Yuhana balemace Yakuba faga ni muru ye. ³ A k'a ye ko o diyara Yahudiyaw ye minke, a ko o ye Piyeri fana mina. O tun kera burufunubari panagbɛ* wagati ra. ⁴ Ayiwa, o ka Piyeri mina k'a bla kaso ra, ka sorasice naani sigiyɔroma naani bla k'a kɔrɔsi; a tun b'a fɛ ka Piyeri ta kiti tige jama na kɔrɔ Jonyaban panagbɛ* temenin ko. ⁵ Piyeri koni tora kasobon kɔnɔ yi; nka lanabagaw tun jijara Aladaari ra a ye.

* **11:26** 11.26 Kirisita ta mɔgɔw: Tubabukan na o ye keretiyenw ye.

Piyeri bɔcogo kaso ra

⁶ Ayiwa, Herodi* tun labenna, ko ni dugu gbera, a bɛna Piyeri ta kiti tigɛ jama na kɔrɔ. O su fɛ, Piyeri tun bɛ sunɔgɔra sorasi fla cɛ ma, k'a sirinin to ni negejɔrɔkɔ fla ye. Sorasi dɔw tun lɔlonin bɛ da ra, o bɛ kasobon kɔrɔsira. ⁷ Matigi ta mɛleke dɔ donna kasobon kɔnɔ; yeelen dɔ manamanana kasobon kɔnɔ. Mɛleke ka Piyeri bugɔbugɔ a kerɛn na k'a lakunu, k'a fɔ a ye ko: «Wuri jooa!» Negejɔrɔkɔ tigera ka bɔ a boro ra ka ben dugu ma. ⁸ Mɛleke ko: «I yɛrɛ cɛsiri, ka i ta sanbara don!» Piyeri ka o kɛ. Mɛleke ko a ma ko: «I ta deregeba don ka tugu ne kɔ!» ⁹ Piyeri bɔra ka tugu mɛleke kɔ. A tun m'a lɔn ko mɛleke bɛ min kɛra ko o ye can le ye; a tun b'a miiri ko siko lo. ¹⁰ O tagara se kasobon kɔrɔsibagaw ta jɛnkuru fɔlɔ ma; o tɛmena o ra ka taga se jɛnkuru flanan ma, ka tɛmɛ o fana ra ka taga se dondaba ma; o tun ye negekɔn le ye, a jasinna dugukɔnɔyɔrɔ ma. O donda yɛlera a yɛrɛ ma o jna. O bɔra ka sira dɔ ta; ka o tagatɔ to, mɛleke barara ka tunu Piyeri ma.

¹¹ Ayiwa, o tuma Piyeri hakiri sigira; a ko: «Sisan ne k'a ye ko can ra, Matigi le ka a ta mɛleke ci ka na ne bɔsi Herodi boro, ani Yahudiyaw tun bɛ kojugu minw jate minana, ka ne kisi o bɛɛ ma.»

¹² Piyeri hakiri sigira minke, a tagara Mariyamu ta so kɔnɔ; Yuhana min bɛ wele ko Marika, o bamuso lo. Lanabaga caman tun lajenna o yɔrɔ ra, o bɛ Ala daarira. ¹³ Piyeri ka da gbasi; baaradenmuso min tɔgɔ tun ye ko Roda, ale nana ko a bɛna da yɛlɛ. ¹⁴ A k'a ye ko Piyeri kan lo minke, ninsɔndiya kosɔn, sani a ye da yɛlɛ Piyeri ye, a borira ka taga a fɔ tɔw ye ko Piyeri lɔnin bɛ da ra kɛnɛ ma. ¹⁵ Mɔgɔw ko a ma ko: «Ele kunkolo tɛ yi!» Nka Roda k'a fɔ k'a gbɛleya ko can yɛrɛyɛrɛ lo. O ko: «I b'a sɔrɔ a ta mɛleke lo.» ¹⁶ Piyeri kɔni tun bɛ da gbasira ye. O nana da yɛlɛ ka Piyeri ye minke, o bɛɛ kɔnɔnɔbanna.

¹⁷ Piyeri ka a boro kɔrɔta, k'a fɔ ko o ye je. Matigi ka a labɔ kaso ra cogo min na, a ka o jafɔ o ye; a ko: «Aw ye taga a fɔ Yakuba* ni an balema tɔw ye.» O kɔ, a bɔra ka taga yɔrɔ wɛrɛ ra.

¹⁸ Ayiwa, dugu nana gbɛ minke, sorasiw bɛɛ hakiri jɔgamininba tun bɛ jɔgɔn jɔninkara ko Piyeri kɛra cogo di le? ¹⁹ Herodi ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Piyeri yɔrɔnini, nka o m'a ye. A ka sorasiw wele ka o jɔninka; o kɔ, a ko o ye olugu bɛɛ mina ka o faga. O kɔ, Herodi bɔra Zude ka taga Sezare, ka taga tere dama kɛ yi.

Herodi sacogo

²⁰ Herodi* tun diminin lo Tiri dugumɔgɔw ni Sidɔn dugumɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ. O kosɔn olugu ka jɔgɔn ye, ka ben kelen ma ka teriya don ni masacɛ ta bon kunnasigibaga ye, min ye Bilatusi ye; o tagara masacɛ fɛ ka taga a daari ko a ye sabari ka kɛrɛ ban; sabu olugu ta jamana tun bɛ domuni sɔrɔra ka bɔ masacɛ ta jamana le ra.

²¹ O tun ka lɔn min sigi o kow jɔnabɔri kama, o lɔn na Herodi ka a ta masaderege don, ka sigi masasiginan kan, ka kumabaw fɔ jama bɛɛ jna na. ²² Jama bɛɛ pɛrɛnna, ko: «Nin ye Ala yɛrɛ kan le ye, mɔgɔ kan tɛ!» ²³ O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, Matigi ta mɛleke dɔ ka bana bla Herodi ra, sabu a ma bonya la Ala kan; tumu donna a jɔnaman na k'a faga.

²⁴ Ala ta Kuma kɔni tun bɛ tagara jna.

* 12:17 12.17 Yakuba: ale ye Matigi Yesu balemacɛ ye.

²⁵ Barinabasi ni Söli ka o ta cira ke ka ban tuma min na, o bora Zeruzalemu ka kösegi Antiyösi. O tagato, o tagara ni Yuhana ye, min be wele ko Marika.

13

Ala ka Barinabasi ni Söli janawoloma

¹ Ciraw ni karamogow tun be Antiyösi lanabagaw ce ra: o tun ye Barinabasi ye, ani Simeyon min togo lara ko Cefin, ani Lusisi min bora Sireni, ani Manaheni min ni jamanatigi Herodi lamona jagon fe, ani Söli. ² Lanabagaw tun be sun don, ka Matigi bato; ka o to o ra, Nin Saninman* k'a fo o ye ko: «Aw ye Barinabasi ni Söli bla ne ye danna, janko ne ka o wele baara min kama, o ye o ke.» ³ Ayiwa, lanabagaw ka sun don, ka Ala daari, ka o boro la Barinabasi ni Söli kan ka soro ka o bla ka taga.

Barinabasi ni Söli ka waajuri ke Sipere

⁴ Nin Saninman* ka Barinabasi ni Söli ci o cogo le ra. O tagara Selesi; o ko, o donna kurun do kono o yoro ra ka taga Sipere. ⁵ O sera Salamisi minke, o ka Ala ta kuma waajuri ke Yahudiyaw ta karansow* konon. Yuhana min be wele ko Marika, ale tun be ni o ye ka o dema.

⁶ O ka Sipere jamana bee cetige ka taga se fo Pafosi. O ka Yahudiyace do ye, min tun be jinamoriya ke, k'a fo ko ale ye Ala ta cira ye; a togo tun ye ko Bari Yesu. ⁷ O ce tun be ni Sipere jamanatigi ye, min ye Seriyusi Polusi ye; Seriyusi Polusi tun ye mogo hakiritigi ye. A ka Barinabasi ni Söli wele, sabu a tun b'a fe ka Ala ta Kuma men o fe. ⁸ Nka o jinamoriye min togo tun ye fana ko Elimasi, gerekikan na, ale ka ke Barinabasi ni Söli soso ye; a tun b'a fe ka jamanatigi kunnacen, janko a kana la Ala ta kuma ra. ⁹ O tuma Söli, min be wele fana ko Poli, ale fanin Nin Saninman na, a ka a ja lo jinamoriye ra k'a fe kosebe, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Ele min jusukun fara nanbara ni juguya suguya bee ra, ele setanamogo, kopuman cenbaga, i te Matigi ta sira terenninw yelemari dbla wa? ¹¹ A fe, Matigi bena a boro la i ja kan, i ja bena fiyen. I bena wagati dama ke, i tena tere yeelen ye.»

O yoronin bee Elimasi ja finna, ka dibi don a ja ra; a ka ke a boro yaalayaala ye, ka mogo jini k'a boro mina ka sira yira a ra.

¹² O ko minw kera, jamanatigi ka o ye minke, a lara Yesu ra; a ka Matigi ta karan min men, o k'a kononoban kosebe.

Pöli ni Barinabasi ka waajuri ke Antiyösi Pisidi

¹³ O ko fe, Pöli ni a tagamajogonw bora Pafosi, ka don kurun do konon ka taga Perizi, Panfili mara ra. Yuhana, min be wele ko Marika, ale bora o ko o yoro ra, ka seko ka taga Zeruzalemu. ¹⁴ Nka Pöli ni Barinabasi koni bora Perizi ka taga Antiyösi, min be Pisidi mara ra. Nenekirilon* na, o tagara don karanso konon ka sigi. ¹⁵ O ka sariya kitabu ni ciraw ta kitabu kuma dow karan ka ban minke, karanso* kuntigiw ka mogo ci k'a fo Pöli ni Barinabasi ye ko: «Ne balemaw, ni kuma do be aw fe k'a fo jama ye ka o waaju, aw be se ka kuma.»

¹⁶ O tuma Pöli wurira ka lo, ka a boro korota, k'a fo mogow ye ko: «Aw Izirayelimogow, ani aw minw be Ala bato, aw ye lamenni ke! ¹⁷ An ta siya Izirayeli* ta Ala le ka an bemaw janawoloma, ka o caya, wagati min o tun be Misiran jamana ra. O ko, a ka o labo o jamana ra ni a ta

sebagaya ye. ¹⁸ A tora o fe kongokolon kono ka o deme, ka o ta kow bee sonmina fo sanji binaani. ¹⁹ O ko, a ka siya wolonfla halaki, ka o siyaw gben ka bo Kanaana* jamana ra, ka o jamana di an bemaw ma, ka a ke o ta ye, ²⁰ ka se fo san keme naani ni san bilooru. O bee ko fe, a ka kuntigiw sigi Izirayeli kunna fo ka na se cira Samawilu ta wagati ma.

²¹ «O ko, an ta siya k'a fo Ala ye ko a ye masace di olugu ma. Ayiwa, Boniyaminu ta gbamogo min togo ye ko Kisi, Ala ka o dence Sawuli le ke o ta masace ye fo san binaani. ²² Ayiwa, Ala nana Sawuli bo masaya ra wagati min na, a ka Dawuda ke o ta masace ye. Ala ka nin seereyakuma fo ale ta ko ra, ko: <Ne ka Yese dence Dawuda soro, ne diyanamogo lo; a bena ne sago bee ke ka ja.> ²³ Ayiwa, Ala nana Kisibaga* di Izirayeli ma ka bo Dawuda ta duruja le ra, i n'a fo a tun ka a layiri ta cogo min na; o le ye Yesu ye. ²⁴ Nka sani o Kisibaga ye na, Yuhana tun kumana Izirayelimogow bee fe ka o waaju, ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize. ²⁵ Tuma min na Yuhana ta baara tun be jini ka se a dan na, a tun b'a fora mogow ye ko: <Aw b'a bisigi ko ne ye jontigi le ye? Aw be min makonona, ne te o ye de! Nka a fe, a bena na ne ko fe; ne man kan hali ka a ta sanbara juru foni ka bo a sen na.>

²⁶ <Ne balemaw, aw minw kera Iburahima ta durujaw ye, ani aw minw be Ala bato, nin kisiri kuma fora anw le ye. ²⁷ Sabu Yahudiya minw be Zeruzalemu, olugu ni o kuntigiw m'a faamu ko Yesu le ye Kisibaga ye; ciraw ta kuma min be karan o ye Nenekirilon* o Nenekirilon, o ma o fana faamu. Nka o ka kiti tige Yesu kan, k'a to o ciraw ta kumaw kera can ye. ²⁸ O ma jaraki si soro a ra min be se ka ke a fagasababu ye, o bee n'a ta, o ka Pilati daari ko a y'a faga. ²⁹ Ayiwa, o cogo ra, kuma minw tun sebera Kitabu kono Yesu ta ko ra, o kumaw bee kera can ye. O ko, o k'a lajigi ka bo gbengbenyiri ra ka taga a su don kaburu do kono. ³⁰ Nka Ala k'a lakunu ka bo saya ra. ³¹ A kununin ko ka bo saya ra, minw tun kera a blasirabagaw ye ka bo Galile ka na Zeruzalemu, Yesu k'a yere yira olugu ra lon caman na. O mogow le kera a seerew ye, k'a ta kuma fo Izirayelimogow ye. ³² Ala tun ka o Kibar Diman* min layiri ta an bemaw ye, anw yere nakun ye aw fe yan ka na o le fo aw ye. ³³ Ala ka o layiri dafa anw ye, anw minw ye an bemaw ta durujaw ye; o le koson a ka Yesu lakunu ka bo saya ra, i ko a sebera Zaburu kitabu flanan na cogo min na, ko: <Den min bora ne ra, ele lo; ne kera i Fa ye bi.>

³⁴ Ala ka Yesu kunu minke ka bo saya ra, ko a te sa tuun fiyewu, a tun ka o le yira a ta kuma ra, ko:

<Ne ka layiri saninman minw ta Dawuda ye, layiri panamanw, sigiya t'a ra, ne bena o fenw di aw ma.>

³⁵ O koson a k'a fo kitabu do were ra ko:

<I tena son k'a to i ta mogow saninman su ye tori kaburu kono.>

³⁶ Nka Dawuda min ka o kuma fo, ale ka baara ke a ta wagati ra ka ban tuma min na ka kaja ni Ala sago ye, a sara, a su donna ka taga fara a bemaw kan, a su torira. ³⁷ Nka Ala ka Yesu min lakunu ka bo saya ra, ale koni su ma tori. ³⁸ O le koson, ne balemaw, aw ka kan k'a

lon ko ale le baraka ra an be jurumun yafa waajuri ke aw ye. ³⁹ Aw ma se ka kisi ko minw bee ma cira Musa ta sariya* sababu ra, ni mogo o mogo ka la Yesu ra, o tigi be kisi o kow bee ma. ⁴⁰ O koson aw ye aw yere korosi, janko ciraw ka kuma min fo, o kana na ban ka aw soro, ko:

⁴¹ <A fle, aw minw be Ala ta kow bee mafiyenya, aw ye kononoban, o ko, aw ye halaki; sabu ne bena ko dow ke aw ta wagati ra, hali ni mogo do nana o ko lakari aw ye, aw tena la a ra.> »

⁴² Ayiwa, Poli ni Barinabasi boto karanso kono, mogow ka o daari ko Nenekirilon* nata, o ye na kuma olugu fe o ko kelen na. ⁴³ Jama yeregenin ko, Yahudiyaw caman, ani Alanasiranbaga minw tun donna Yahudiyaw ta diina ra, olugu tugura Poli ni Barinabasi ko. Poli ni Barinabasi kumana o fe ka o ja gbeleya ko o ye noro Ala ta neema ra ni kan kelen ye.

⁴⁴ O Nenekirilon kunogon, dugumogow fanba bee nana lajen ka Matigi ta kuma lamem. ⁴⁵ Nka Yahudiyaw ka o jama ye minke, o pangboya ka o soro. O ka Poli ni Barinabasi ta kuma soso, ka o mafiyenya. ⁴⁶ Poli ni Barinabasi ka o kun gbeleya k'a fo o ye, ko: «Ala ta Kuma tun ka kan ka fo aw Yahudiyaw le ye folo, nka i n'a fo aw banna a ra, k'a jate ko aw man kan ni panamanya banbari ye, ayiwa, sisan an bena taga siya were mogow* fe. ⁴⁷ Sabu Matigi ka o le fo an ye, ko:

<Ne Ala ka i sigi ka i ke siya were mogow ta yeelen ye, janko i ye kisiri kuma lase fo dunuƴa fan bee ra.> »

⁴⁸ Kabini siya were mogow ka o kuma men, olugu bee ninsondiyara, ka ke Matigi ta kuma tando ye. Minw bee tun panawolomara panamanya banbari kama, olugu bee lara Yesu ra.

⁴⁹ O cogo ra Matigi ta kuma tun be fora ka taga jamana yoro bee ra. ⁵⁰ Nka Yahudiyaw ka dugu musotogobatigi Alanasiranbagaw ni dugu mogobabaw kononosu. Olugu ka Poli ni Barinabasi toro ka o ghen ka bo o ta mara ra. ⁵¹ Nka Poli ni Barinabasi boto, o ka o sennabuguri yuguyugu* o kan, ka bo ka taga Ikoniyoƴmu. ⁵² Antiyosi lanabagaw koni jusu tun fara pagari ra, ani Nin Saninman* na.

14

Poli ni Barinabasi ka waajuri ke Ikoniyoƴmu

¹ Ayiwa, Poli ni Barinabasi sera Ikoniyoƴmu tuma min na, o donna Yahudiyaw ta karanso* kono. O kumana, fo k'a to Yahudiyaw caman, ani siya were mogow* caman kera lanabagaw ye. ² Nka Yahudiya minw tun t'a fe ka la Yesu ra, olugu tagara lanabagaw togogugu fo siya were mogow ye, ka olugu kononosu lanabagaw kama. ³ O bee n'a ta, Poli ni Barinabasi tora Ikoniyoƴmu ka wagatijan ke. O tun te siran ka kuma Matigi Yesu ta ko ra; Matigi tun be sebgaya di o ma ka kabakow ni tagamasienw ke, k'a yira ko o tun be waajuri min kera

13:41 13.41 Nin kuma fora Habakuki 1.5. **13:47** 13.47 Nin kuma fora Ezayi 49.6. * **13:51** 13.51 Ka sennabuguri yuguyugu: Poli ni Barinabasi b'a fe k'a yira ko olugu ta foyi te o dugumogow ta ko ra tuun (Marika 6.11).

Ala ta neema ko ra, ko o ye can ye. ⁴ Jama nana taran dugu kono: dow kera ni Yahudiyaw ye, dow kera ni ciradenw* ye.

⁵ Yahudiyaw, ani siya were mogo, ani o ta kuntigiw tun b'a fe ka ben Poli ni Barinabasi kan, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. ⁶ Poli ni Barinabasi nana bo o ko kala ma tuma min na, o borira ka taga Likahoni mara ra, Lisitiri ni Deribe ni o dafeduguw fan na. ⁷ O ka Kibaro Diman* fo o yorow ra.

Poli ni Barinabasi ka waajuri ke Lisitiri

⁸ Ce do tun siginin be Lisitiri, o ce tun te se ka lo a sen kan; a nabaraman le tun worora, a ma tagama ka ye. ⁹ O ce tun be Poli ta kuma lamenna. Poli k'a na lo a ra k'a fe, k'a ye ko lanaya b'a fe, min sababu ra a be se k'a keneya. ¹⁰ Poli k'a fo a ye ni kanba ye, ko: «I wuri ka lo i sen kan!» A panna ka lo a sen kan, ka ke tagama ye. ¹¹ Kabini jama ka o ye, o bee perenna k'a fo Likahonikan na, ko: «E! An ta alaw yelemana ka ke adamadenw ye ka jigi ka na an fe.»

¹² O ka Barinabasi togo la ko Zesi, ka Poli togo la ko Herimesi*, sabu Poli le tun ye kumafobaga ye. ¹³ Zesi ta batoso tun be dugu donda ra. Mogo min tun ye Zesi ta sonnikebaga ye, ale ka misitoran dow mina ka yirifiyerenw mini o kan na, ka taga ni o ye Zesi ta batoso dondaw ra; ale ni jama bee tun b'a fe ka taga o faga, ka saraka bo Barinabasi ni Poli ye. ¹⁴ Nka Poli ni Barinabasi ka o kuma men minke, o ka o ta deregew mina ka o faran, ka bori ka jama kunben, ka peren k'a fo o ye ko: ¹⁵ «An balemaw, mun koson aw be nin ko kera? Anw fana ye aw bonogonko adamadenw le ye. An nana Kibaro Diman* le fo aw ye, ko aw ye faran o batori fufafuw ra ka yelema ka Ala panaman bato, min ka sankolo ni dugukolo ni kogoji dan, ani o konofenw bee. ¹⁶ Wagati temeninw na Ala tun ka siyaw bee to o ye o diyanya siraw tagama. ¹⁷ O bee n'a ta, Ala tun be a yere yira o ra ni kewalejuman caman ye: a be sanji di aw ma ka bo sankolo ra, ka aw ta simanw na a wagati ra, ka aw ta domuniw caya, ka hera ni ninsondiya di aw ma.»

¹⁸ O ka o kumaw bee fo, nka o bee n'a ta, tun be pini ka dese ka mogo bari ka sarakaw faga o ye.

¹⁹ Ka o to o ra, Yahudiya dow bora Antiyosi, ani Ikoniyomu ka na jama kononosu; o ka Poli bon ni kabakuru ye, k'a fofa ka taga a bla dugu ko fe, sabu o tun b'a miirira ko a sara. ²⁰ Lanabagaw tagara lajen Poli koru minke, a wurira ka don dugu kono. O lon dugusagbe Poli ni Barinabasi bora ka taga Deribe.

Poli ni Barinabasi sekora ka na Antiyosi

²¹ Poli ni Barinabasi ka Kibaro Diman* fo Deribe dugu kono; mogo caman kera lanabagaw ye. O ko, o sekora ka taga Lisitiri, ka bo yi ka taga Ikoniyomu, ka soru ka taga Antiyosi, Pisidi mara ra. ²² O temeto, o ka lanabagaw ja gbelaya, ko o ye jija ka to lanaya ra; o tun b'a fora o ye ko: «An ka kan ka sege caman sonmina folo, sani an ye don Ala ta Masaya* ra.»

²³ O ka jamogo dow panawoloma ka o sigi o jenkuruw bee kelen kelen kunna. O ko, o ka sun don ka Ala daari, ka o karifa Matigi ma, o lara Matigi min na.

* **14:12** 14.12 Gerekiw fe, Zesi le tun ye o ta alaw bee kuntigiba ye; Herimesi tun ye o ta alaw ta daramina ye.

²⁴ O kɔ, Pɔli ni Barinabasi ka Pisidi mara cetige ka taga Panfili mara ra. ²⁵ O ka Ala ta Kuma fɔ Perizi, ka sɔrɔ ka taga Atali. ²⁶ O bɔra yi, ka don kurunba kɔnɔ ka taga Antiyɔsi, Siri mara ra. Lanabagaw tun ka Ala daari o ye ka o karifa Ala ta nɛema kɔrɔ o dugu le ra; o tun kera baara min kama, o tun ka o baara le dafa.

²⁷ Ayiwa, o sera Antiyɔsi minke, o ka lanabagaw lajen. Ala ka ko minw bɛɛ kɛ ni olugu ye, ani a ka lanaya sira dayeɛ siya wɛrɛ mɔgɔw* ye cogo min na, o ka o bɛɛ lakari o ye. ²⁸ Pɔli ni Barinabasi tora ni lanabagaw ye ka wogatijan kɛ.

15

Lanabagaw ka jɔgɔnyeba kɛ Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-9)

¹ Ayiwa, mɔgɔ dɔw bɔra Zude ka na Antiyɔsi, ka na lanabagaw karan, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw ma kenɛsigi ka kapa ni cira Musa ta sariya ye, aw tɛ kisi.» ² Pɔli ni Barinabasi ma sɔn o kuma ma; o ko kera sɔsɔriba ye o ni o mɔgɔw cɛ. A laban, o k'a latige ko Pɔli ni Barinabasi ni lanabaga dɔw ye taga Zeruzalemu ciradenw ni jamɔgɔw fɛ, ka taga o ko fɔ k'a yira o ra.

³ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru ka o ci ka taga. O tagatɔ, o temena Fenisi mara ni Samari mara ra. Siya wɛrɛ mɔgɔw sɔnna Ala ta Kuma ma cogo min na, o ka o lakari o yɔrɔw ta lanabagaw ye. O kumaw ka o balemaw ninsɔndiya kɔsɛbɛ.

⁴ Ayiwa, o sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ni ciradenw ni cekɔrɔbaw ka o kunbɛn. Ala ka ko minw bɛɛ kɛ ni olugu ye, o ka o bɛɛ lakari Zeruzalemu lanabagaw ye. ⁵ Nka Farisiw* ta jenkuru mɔgɔ minw tun kera lanabagaw ye, olugu dɔw wurira k'a fɔ ko siya wɛrɛ* mɔgɔ minw lara Yesu ra, ko jagboya lo olugu ye kenɛsigi, ani k'a fɔ o ye ko o ka kan ka Musa ta sariya* sira tagama.

⁶ Ayiwa, ciradenw* ni cekɔrɔbaw ka jɔgɔn lajen ka sigi ka o ko segeɛgeɛ. ⁷ O kuma kera sɔsɔrigbelen ye o ni jɔgɔn cɛ; o kɔ, Piyeri wurira ka lɔ, k'a fɔ ko:

«Ne balemaw, aw yɛrɛ k'a lɔn ko Ala ka ne janawoloma aw cɛ ra kabini wogatijan, janko ne ye Kibaro Diman* fɔ siya wɛrɛ mɔgɔw ye, janko o ye Ala ta Kuma mɛn ka la Yesu ra. ⁸ Ala min bɛ mɔgɔ bɛɛ jusukunnakow lɔn, ale k'a yira ko a sɔnna o ma, o le kosɔn a ka Nin Saninman* di o ma, i n'a fɔ a k'a di an ma cogo min na. ⁹ O b'a yira ko Ala ma faranfasi si ke anw ni olugu cɛ; a ka o jusukun saninya lanaya sababu ra. ¹⁰ Ni a bɛ ten, mun kosɔn aw b'a fɛ ka Ala kɔrɔbɔ? An bɛmaw ni anw yɛrɛw ma se doni min kɔrɔ, mun kosɔn aw b'a fɛ ka o doni la lanabagaw kunna? ¹¹ Anw lanin b'a ra cogo min na ko an kisira Matigi Yesu ta nɛema baraka ra, olugu fana ta bɛ ten le.»

¹² Jama bɛɛ jera. O ka Barinabasi ni Pɔli fana lamɛn; Ala ka kabakow ni tagamasiyɛn minw bɛɛ kɛ o fɛ siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra, o ka o lakari jama ye. ¹³ Pɔli ni Barinabasi kumana ka ban tuma min na, Yakuba ka kuma ta k'a fɔ ko: «Ne balemaw, aw ye ne lamɛn. ¹⁴ Ala hakiri tora siya wɛrɛ mɔgɔw ra cogo min na, kabini a damina ra, ka dɔw janawoloma o cɛ ra ka o kɛ a yɛrɛ ta ye, Simɔn ka o bɛɛ lakari aw ye ka ban. ¹⁵ Ayiwa, o kuma ni ciraw ta kuma benna kelen ma, sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

16 «O kow kɔ fɛ, ne bɛna kɔsegi ka na tuun;
Dawuda ta bon min benna, ne bɛna o lo tuun.
Ne bɛna a tomokɔrɔw bɛɛ lawuri ka o lateren,
17 janko mɔgɔ tɔw bɛɛ ye Matigi jini,
o kɔrɔ ye ko ne ka siya wɛrɛ mɔgɔ minw bɛɛ wele ka kɛ ne ta ye.
18 Matigi ka o le fɔ. Ale le ka o kow yira kabini wagatijan.»

19 «Ayiwa, o kosɔn ne ta miiriya ra, siya wɛrɛ mɔgɔ minw sɔnna Ala ta Kuma ma, an man kan ka gbɛleya wɛrɛ la olugu kan tuun. 20 Nka an ye sɛbɛ ci o ma k'a fɔ o ye ko bɛgan minw fagara jow kan, o kana o sogo domu, o kana jatɔya kɛ, o kana jufasogo domu walama k'a jori min. 21 Sabu kabini wagatijan, duguw bɛɛ ra, karansow kɔnɔ, o kow waajuri le bɛ kera ka kapa ni Musa ta sariya* ye Nɛnɛkirilon* o Nɛnɛkirilon.»

Sebe min cira siya wɛrɛ lanabagaw ma

22 Ayiwa, ciradenw* ni cɛkɔrɔbaw ni lanabagaw ta jɛnkuru bɛɛ benna a ra ko o ka kan ka mɔgɔ dɔw bɔ o cɛ ra, ka olugu fara Pɔli ni Barinabasi kan ka o ci ka taga Antiyɔsi. Zude min bɛ wele ko Barisabasi, o ka a le panawoloma, ani Silasi; lanabagaw tun bɛ o cɛ fla jate kɔsɛbɛ.

23 Ayiwa, o ka o sɛbɛ don olugu boro, k'a fɔ ko:

«An balema lanabaga minw ye siya wɛrɛ mɔgɔw* ye, minw bɛ Antiyɔsi, ani Siri jamana ra, ani Silisi jamana ra, aw balema ciradenw ni lanabagaw ta jɛnkuru* cɛkɔrɔbaw le ka nin sɛbɛ ci aw ma. An bɛ aw fɔ. 24 Anw k'a mɛn ko mɔgɔ dɔw bɔra an fɛ yan ka taga aw hakiri jagami ni kuma dɔw ye, fɔ ka hami bla aw ra, k'a sɔrɔ anw ma o ci. 25 O kosɔn an benna kelen ma k'a latige ko an bɛ mɔgɔ dɔw bɔ an cɛ ra ka olugu ci aw fɛ ni an balemace kanuninw Barinabasi ni Pɔli ye, 26 olugu cɛ fla minw ka o nin bla farati ra an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn. 27 Ayiwa, o kosɔn an ka Zude ni Silasi ci; an ka min fɔ sɛbɛ kɔnɔ, olugu yɛrɛ da bɛna o kuma kelen dantige aw ye. 28 Sabu a diyara Nin Saninman* ye, ani anw fana ye ko an man kan ka doni wɛrɛ la aw kan tuun, ni nin fɛn dama dama tɛ, an bɛ o min gbɛleya aw ma. 29 Ayiwa, bɛgan minw fagara jow kan, aw kana o sogo domu, ani aw kana jori min, aw kana jufasogo domu; aw ye faran jatɔya ra. Ni aw bɛ se ka faran o kow ra, o ka ni. Ka an bɛn.»

30 Ayiwa, o ka o mɔgɔw ci ka taga Antiyɔsi; o ka lanabagaw bɛɛ lajɛn, ka o sɛbɛ di o ma. 31 Lanabagaw ka o sɛbɛ karan minkɛ, o kumaw ka o ja gbɛleya, ka o ninsondiya. 32 Zude ni Silasi fana tun ye ciraw ye; olugu ka ladirikan caman fɔ lanabagaw ye, ka o ja gbɛleya, ka o ta lanaya baraka bonya. 33 O tora ni o ye ka tere dama kɛ; o kɔ, lanabagaw ka dugawu kɛ o ye, ka o blasira ka taga o cibagaw fɛ. 34 [Silasi k'a latige ka to Antiyɔsi.]

35 Pɔli ni Barinabasi tora Antiyɔsi. O ni mɔgɔ dɔ wɛrɛw tun bɛ to ka lanabagaw karan, ka Matigi ta Kibarɔ Diman* waajuri kɛ.

Pɔli ni Barinabasi faranna jɔgɔn na

(Galasikaw 4.13-15)

36 Tere dama temenin kɔ, Pɔli ko Barinabasi ma ko: «An temena dugu minw na ka Ala ta Kuma fɔ, a to an ye sekɔ o yɔrɔw ra ka taga o yɔrɔw lanabagaw cogoya flɛ.»

³⁷ Ayiwa, o tagato, Barinabasi tun b'a fe Yuhana fana ye taga ni o ye, Yuhana min be wele ko Marika. ³⁸ Nka Pöli ma son o ma fiyewu; a ko, ko kun t'a ra Yuhana ye taga ni o ye taun, sabu ka o to Panfili mara ra, a bora o ko, a ma to ni o ye ka baara laban. ³⁹ O ko kera sosoriba ye o ni jogon ce; a laban o faranna jogon na. Barinabasi ka Marika ta, o donna kurun do kono ka taga Sipere. ⁴⁰ Poli ka Silasi ta ka taga; lanabagaw ka Ala daari o ye, ka o karifa Matigi ta neema koro. ⁴¹ O ka Siri jamana ni Silisi jamana yaala, ka lanabagaw karan ka o baraka bonya lanaya ra.

16

Timote farara Poli ni Silasi kan

¹ Poli ni Silasi tagara Deribe, ka bo yi ka taga Lisitiri. O ka lanabaga do soro Lisitiri, min togo tun ye ko Timote; a bamuso tun ye Yahudiya lanabaga do ye, a face tun ye Gereki ye. ² Lisitiri ni Ikoniyoumu ta lanabagaw tun be Timote togonuman fora. ³ O koson Poli tun b'a fe ka Timote ke a baaraketogon ye. O cogo ra a ka Timote kenesigi* Yahudiyaw koson, sabu o be tun k'a lon ko Timote face ye Gereki le ye. ⁴ Ayiwa, o tagato, o temena dugu minw na, ciradenw* ni Zeruzalemu cekorobaw ka ko minw latige, o tun be o fo lanabagaw ye janko o ye o sira tagama. ⁵ Lanabagaw ta jenkuruw* baraka tun be bonyara lanaya ra; lon o lon do fana tun be fara o kan.

Ala ka Poli wele ka taga Masedoni

⁶ Ayiwa, Nin Saninman ma son Poli ni a tagamajogonw ye waajuri ke Azi mara ra minke, o ka Firizi mara ni Galasi mara cetige. ⁷ O surunyanin Misiya mara ra, o k'a latige ko o be don Bitini, nka Yesu ta Nin Saninman ma son o ma. ⁸ O ra, o ka Misiya mara cetige ka jigi ka taga Torohasi. ⁹ O lon su fe Ala ka fen do yira Poli ra: a ka Masedonikace do lonin ye, o b'a daarira k'a fo a ye ko: «Sabari ka na Masedoni ka na an deme.» ¹⁰ Kabini Poli ka o ye doron, an k'a latige ka taga Masedoni mara ra, sabu an k'a ye ko sigiya t'a ra, Ala le k'a yira an na ko an ye taga Kibaro Diman* fo o mogow ye.

Lidi lara Yesu ra Filipi

(Filipikaw 1.1-11,27-30)

¹¹ An donna kurun do kono Torohasi, ka teren ka taga Samotirasi. O dugusagbe an tagara Nehapolisi. ¹² An bora yi ka taga Filipi, min ye Masedoni mara dugu folo ye; o yoro be Romu* masaceba ta fanga koro. An ka tere dama ke o dugu kono. ¹³ Nenekirilon* sera minke, an tagara dugu ko fe, koda ra, sabu an tun k'a men ko Alabatoyoro do be yi. An sera yi minke, an ka muso dow lajennin soro yi; an ka Ala ta Kuma fo olugu ye. ¹⁴ Kelen tun be o musow ra, min togo tun ye ko Lidi. Ale tun be bo Tiyatiri. A tun be fani wulenman songobelenw le fiyeere. Alapasiranbaga tun lo. A tun be an lamenna; Matigi ka a jusukun dayele k'a to a ka Poli ta kuma faamu. ¹⁵ A batizera minke ale ni a ta lukonmogow, a ka an daari k'a fo an ye ko: «Ni aw lara a ra ko ne sonna Matigi ma can ra, o tuma aw ye na don ne ta so kono ka jigi ne fe.» A ka o fo k'a gbelaya kosebe.

* **16:3** 16.3 Kenesigiri tun te Gerekiw fe; o koson Timote denmisenman tun ma kenesigi.

Poli ni Silasi blara kaso ra Filipi

¹⁶ Lon do, an tun be tagara Aladaariyoro ra minke, jonsunguru do ka an kunben. Jina do le tun be o sunguru ra, min sababu ra a tun be lagberi ke, ka wari caman soro k'a di a matigicew ma. ¹⁷ O muso tora ka tugu an ni Poli ko, ka to ka peren k'a fo ko: «Nin mogow ye Ala Korotaninba ta baardenw ye; kisiri be soro sira min na, o be o le fora aw ye.»

¹⁸ A k'a ke ten le lon caman. A laban, Poli nana dimi, ka yelema k'a fo o jina ye ko: «Ne b'a fo i ye Yesu Kirisita togo ra, ko i ye bo muso ra!» O yoronin kelen bee ra, jina bora. ¹⁹ O jonsunguru matigicew k'a ye ko o ta warisorosira cenna minke, o ka Poli ni Silasi mina ka taga ni o ye kititigebagaw fe jamalajenyoro ra. ²⁰ O tagara ni o ye Romu* kititigebagaw fe, k'a fo o ye ko: «Nin mogow be an ta dugu jagamina le. Yahudiyaw lo; ²¹ o be mogow karanna landa dow ra, anw Romukaw man kan ka son landa minw ma, an man kan ka a sira tagama fana.»

²² Ayiwa, jama ka o men minke, olugu fana murutira Poli ni Silasi kama. Kititigebagaw ko o ye Poli ni Silasi ta deregew sama ka bo o kan na, ka o bugo ni gberne ye. ²³ O ka o bugo kosebe minke, o ka o bla kaso ra, k'a fo kasobon korosibaga ye ko a ye o korosi kosebe. ²⁴ Kabini kasobon korosibaga ka o kuma men, a ka Poli ni Silasi bla fo kasobon kononoyoro ra, ka o senw don yiri ra.

Kasobon korosibaga lara Yesu ra

²⁵ Ayiwa, su cenance ra, Poli ni Silasi tun be Ala daarira ka donkiri la ka Ala tando. Kasoden tow bee tun be o lamenna. ²⁶ Dugukolo barara ka yerere kosebe fo ka kasobon jusiginanw yuguyugu; o yoronin kelen bee kasobon daw bee yelera o yere ma, kasodenw bee ta negejorokow tietigera. ²⁷ Kasobon korosibaga kununa ka bo sunogo ra; a k'a ye ko kasobon daw bee yelera minke, a ka a ta muru sama ka bo ko a b'a yere faga, sabu a tun b'a miiri ko kasodenw bee borira ka bo. ²⁸ Nka Poli perenna ni fanga ye, ko: «I kana kojugu ke i yere ra, an bee be yan!»

²⁹ O tuma ra kasobon korosibaga ko o ye fitina mana ka na ni a ye; a teliyara ka don kasobon konon. A sirankojugu fe, a yerere to tagara ben Poli ni Silasi sen koron. ³⁰ A ka Poli ni Silasi labo kene ma ka o jininka ko: «Ne korow, ne ka kan ka mun le ke, janko ka kisi?» ³¹ Poli ni Silasi k'a jaabi ko: «La Matigi Yesu ra, i bena kisi, i ni i ta denbaya.»

³² O ko, Poli ni Silasi ka Matigi ta kuma fo a ye, ani a ta somogow bee. ³³ O su wagati kelen yere ra kasobon korosibaga tagara Poli ni Silasi ta joriw ko. O yoronin bee ale ni a ta sokonmogow bee batizera. ³⁴ O ko fe, kasobon korosibaga tagara ni Poli ni Silasi ye a ta bon konon ka taga domuni di o ma. Ale ni a ta gbamogow bee jagarira kosebe, sabu o lara Ala ra.

Fagamaw ko o be Poli ni Silasi labla dogo ra

³⁵ Ayiwa, dugu gbera minke, kititigebagaw ka sorasi dow ci ka taga a fo kasobon korosibaga ye ko a ye Poli ni Silasi labla. ³⁶ Kasobon korosibaga ka o kuma fo Poli ye ko: «Kititigebagaw ka mogow dow ci ka n'a fo ko ne ye aw labla. Aw ye bo ka taga hera ra.» ³⁷ Poli k'a fo o sorasiw ye ko: «An minw ye Romu jamanadenw ye, o ka an bugo jama bee pa na, k'a soro an ta kiti ma tige; o ko, o ka an bla kaso ra. Sisan

o b'a fe ka an labla dogo ra wa? O te se ka ke fiyewu, fo olugu yere le ye na ka na an labo.»

³⁸ O sorasiw sekora ka taga o kumaw fo kititigebagaw ye. Olugu k'a men minke ko Poli ni Silasi ye jamanaden dow ye, o siranna. ³⁹ O yere nana yafa jini Poli ni Silasi fe ka o labla, k'a fo o ye ko o ye sabari ka bo dugu konso. ⁴⁰ Poli ni Silasi bora kaso ra minke, o tagara Lidi fe. O ka lanabagaw ladi ka o ja gbelaya ka soro ka taga.

17

Poli ni Silasi ka waajuri ke Tesaloniki (Tesalonikikaw folo 1; 2.1-16)

¹ Ayiwa, Poli ni Silasi temena Anfipolisi, ani Apoloni fe, ka taga se Tesaloniki; Yahudiyaw ta karanso do tun be o dugu ra. ² Poli donna o karanso konso, i n'a fo a tun be deri k'a ke cogo min na; a kumana ni o yoro mogow ye kitabuw konokumaw kan, fo Nenekirilon saba. ³ Poli tun be a fo o ye k'a yira o ra ko min kera Kisibaga* ye, ko o tun ka kan ka toro, ka sa, ka kunu ka bo saya ra. A ko: «Ne be Yesu min waajuri kera aw ye, ale le ye Kisibaga* ye.»

⁴ Yahudiya dow k'a ye ko o kuma ye can ye, olugu fana lara Yesu ra ka fara Poli ni Silasi kan. Gereki Alapasiranbaga caman fana lara Yesu ra, ani musotogobatigi caman.

⁵ Nka pangboya ka Yahudiyaw soro; o ka dugu mogokunntan dow nege ka olugu lajen, ka o kononosu, ka mankan wuri ka dugu bee jagami. O ka jagon ce ka taga Jason ta so konso, ko o be taga Poli ni Silasi mina ka na ni o ye jama ja koro. ⁶ O ma taga Poli ni Silasi soro yi minke, o ka Jason ni lanabaga dow mina ka olugu sama ka taga ni o ye fagamaw fe. O perenna ko: «Aw y'a fle, mogo minw ka jamana bee jagami, olugu le sera an fe yan fana. ⁷ Jason le sonna ka o lajigi a ta so konso, k'a soro o be ko minw kera, o te ben ni masaceba Sezari ta sariyaw ye, sabu o ko masace were be yi, ko o ye Yesu ye.»

⁸ O kumaw ka jama ni fagamaw bee hakiri jagami. ⁹ Jason ni tow ka wari le sara, fagamaw ka soro ka o bla.

Poli ni Silasi ka waajuri ke Bere

¹⁰ Ayiwa, lanabagaw ka Poli ni Silasi lataga Bere o lon yere su fe. O sera yi minke, o tagara don Yahudiyaw ta karanso* konso. ¹¹ Bere ta Yahudiyaw konso tun ka pi ka teme Tesaloniki taw kan pewu. Ala ta Kuma lamenni tun ka di o ye haali. Poli ni Silasi tun be fen o fen fo o ye, olugu yere tun be o segesege lon o lon k'a fle ni a bennin lo ni ciraw ta kuma ye. ¹² O Yahudiyaw caman lara Yesu ra; Gerekiw ce ra, musotogobatigi caman fana lara Yesu ra, ani ce caman. ¹³ Nka Tesaloniki Yahudiyaw nana a men minke ko Poli ni Silasi be Ala ta Kuma fora Bere, o nana Bere dugumogow fana kononosu ka o lawuri Poli ni Silasi kama. ¹⁴ Lanabagaw k'a ye ten minke, o yoronin bee o tagara ni Poli ye kogojida ra ka taga kurunba do ta; Silasi ni Timote tora Bere. ¹⁵ Dow ka Poli blasira ka taga se fo Ateni. Poli blasirabagaw sekoto ka na Bere, Poli ka cira fo o ye ko o ye taga a fo Silasi ni Timote ye ko o ye teliya ka na ale ko.

Poli kumana Atenikaw fe

¹⁶ Ka Pōli to Atēni, a bē Silasi ni Timote makōnōna, a k'a kōrōsi k'a ye ko Atēni dugu fanin lo jow ra; o ko k'a jusu tōrō kōsebe. ¹⁷ O kōsōn a tun bē to ka taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ye, ani siya wērē mōgō* minw bē siran Ala ja. Lon o lon a tun bē taga jamalajenyōrō ra, ni a ka mōgō minw sōrō yi, a bē kuma olugu fē.

¹⁸ Epikuri* ta mōgōw, ani Sitoyiki† ta mōgōw ta lōnnikebaga dōw nana kuma damina ni Pōli ye. Dōw ko: «Cē kumacamantigi nin ko di dē!» Dōw fana ko: «A bē i n'a fō a bē batofenkura dōw ta ko le fōra.» O ka o fō, sabu Pōli tun bē Yesu ko waajuri kera, ka suw kunuko fō.

¹⁹ O ka Pōli wele ka taga ni a ye dugu kititigeyōrō ra, yōrō min ye Areyopazi ye, k'a jīninka ko: «I nana ni karankura min ye, yala an bē se ka dō mēn o ra i fē wa? ²⁰ Sabu an bē kuma minw mēna i fē, o bē ye kumakura le ye an ja na. O kōsōn an b'a fē i ye o kow gbeya an ye.»

²¹ Atēni dugumōgōw, ani lonan minw bē o cē ra, olugu tun bē o ta wagati fanba bēe kē kokuraw fōri ni kokuraw lamenni le ra.

²² Pōli lōnin tora kititigeyōrō ra k'a fō mōgōw ye ko: «Aw Atenikaw, ne k'a kōrōsi k'a ye ko batofenw ko ka bon aw ma cogoya bēe ra kōsebe.

²³ Sabu ne yaalayaalatō aw ta dugu kōnō, ne ka aw ta sōnnikeyōrōw bēe kōrōsi; ne ka aw ta sōnnikeyōrō dō yere ye, a sēbera min kan ko: «Mōgō tē batofen min suguya lōn, o sonyōrō le bē nin ye.» Ayiwa, aw bē min batora k'a sōrō aw m'a lōn, ne yere nakun ye ka na o le ko fō aw ye. ²⁴ Ala min ka dunūpa ni a kōnōfenw bēe dan, ale min ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, ale tē sigi adamaden boro ta batoso lalaganin kōnō.

²⁵ Mōgō boro fana tē baara kē a ye, k'a kē i n'a fō a mako b'a ra ko mōgō ye a demē; sabu ale yere le bē panamanya ni nenekiri ni fēn bēe di danfenw bēe ma. ²⁶ A ka siyaw bēe dan ka bō mōgō kelen na, ka o sigi dugukolo fan bēe ra, ka o ta wagati dantige, ka o sigiyōrōw danw yira o ra. ²⁷ A ka o kē janko mōgōw ye ale yōrōjini, ka jija k'a mōmō ka a jini fō k'a sōrō; o bēe n'a ta, a yōrō man jan an si ra. ²⁸ Sabu «ale le ka an dan, ka an panamanya, k'a to an bē se ka lamaga.» Aw ta dōnkirilabaga dōw fana ka o le fō ko: «An ye Ala ta denw le ye fana.»

²⁹ «Ayiwa, ni an ye Ala denw ye, o tuma an man kan k'a miiri ko Ala bē i n'a fō batofen tōw, mōgō yere boro ka o minw lalaga ni sanin ye, walama warigbē, walama kabakuru, ka kapa ni o yere ta miiriya ye.

³⁰ Ayiwa, Ala tē aw ta kolōnbariya wagati ta kow jate tuun; nka sisan a b'a fō mōgōw bēe ye yōrō bēe, ko o ka kan ka nimisa ka o kow dabra.

³¹ Sabu Ala ka lon dō sigi, lon min na a bēna dunūpa bēe lajennin ta kiti tige terenninya kan, ale yere ta mōgō panawolomani sababu ra; Ala ka ale le lakunu ka bō saya ra, janko mōgōw bēe ye a lōn ka la a ra ko Ala ka ale le panawoloma.»

³² Ayiwa, mōgōw nana suw kunuko kuma mēn Pōli da ra minkē dōrōn, dōw ka kē yereko ye a ma, k'a lōgōbō. Dōw fana ko: «Lon wērē an bēna a tō lamēn i fē.» ³³ Pōli bōra o cē ra ka taga. ³⁴ O bēe n'a ta, mōgō dōw lara Yesu ra, ka fara Pōli kan. Dugu kititigejama mōgō kelen tun bē o ra, min ye Denisi ye, ani muso dō, min tōgō tun ye ko Damarisi, ani mōgō dama dama.

* **17:18** 17.18 Epikuri ta mōgōw: Olugu tun b'a fē ka o yere tanga tōrō ma, ka dunūpa diyabō.

† **17:18** 17.18 Sitoyiki ta mōgōw: Olugu ta panmōgō tōgō tun ye ko Zeno. Olugu fē, adamaden ka kan ka a yere kōrōsi, ani ka tōrō kun a yere ra.

18

Poli sera Korenti

(Korentikaw fɔɔ 1.1-9; 2.1-5; Korentikaw flanan 11.5-12; 12.12-13)

¹ O kɔ, Poli bɔra Ateni ka taga Korenti. ² A ka Yahudiyace dɔ sɔrɔ yi, min tɔɔ tun ye ko Akila; ale tun worora Pɔn mara ra. A naninkura tun lo ka bɔ Itali, ani a muso Pirisili, sabu masaceba Kolodi tun k'a fɔ ko Yahudiyaw bɛɛ ye bɔ Romu*. Poli ka jɛnɔɔɔnya don ni o ye. ³ I n'a fɔ o bɛɛ tun bɛ baara kelen le ke, Poli tora ni o ye, o ka baara ke ɔɔɔn fɛ; o tun bɛ fanibonw le lalaga. ⁴ Nenekirilon* o Nenekirilon, Poli tun bɛ taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ni Gɛɛkiw ye, janko ka o ta miiriya yelema, o ye sɔn Matigi ma.

⁵ Nka kabini Silasi ni Timote nana ka bɔ Masedoni, Poli k'a ta wagati bɛɛ ke Ala ta kuma waajuri le ra. A tun b'a fɔ Yahudiyaw ye k'a gbɛya ko Ala ka Yesu le janawoloma k'a ke Kisibaga* ye. ⁶ Nka Yahudiyaw banna Poli ta kuma ma, k'a nɛni. Poli ka a ta derege yuguyugu o kan, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw halakira, o ye aw yɛɛ nɔ le ye, o tɛ ne ta sira ye tuun. Sisan ne bɛ taga siya wɛɛ mɔɔɔw* le fɛ.»

⁷ Poli bɔra o yɔrɔ ra ka taga cɛ dɔ ta so, min tɔɔ tun ye Titusi Yutusi; Alapasiranbaga tun lo. A ta bon tun bɛ karanso* kɛɛ fɛ.

⁸ Ayiwa, karanso kuntigi Kiripusi lara Matigi ra, a ni a ta gbamɔɔw bɛɛ. Korentika minw tun ka Poli ta kuma mɛn, olugu caman lara Yesu ra fana; o ka o batize.

⁹ Ayiwa, lon dɔ su fɛ Matigi kumana Poli fɛ siko ra, k'a fɔ a ye ko: «I kana sira! Kuma, i kana je, ¹⁰ sabu ne bɛ ni i ye; mɔɔɔ si tena i mina ka kojugu ke i ra, sabu ne ta mɔɔɔw ka ca nin dugu kɔnɔ.»

¹¹ O ra, Poli tora Korenti ka mɔɔɔw karan Ala ta Kuma ra fɔ san kelen ni karo wɔɔrɔ.

¹² Nka ka Galiyɔn to Akayi jamanatigiya ra, lon dɔ Yahudiyaw benna kelen ma ka wuri Poli kama k'a mina ka taga ni a ye kititigeyɔrɔ ra. ¹³ O ko: «Cɛ nin bɛ mɔɔɔw hakiri yelemama, ko o ye Ala bato cogo wɛɛ ra, min ni an ta sariya* tɛ bɛn.»

¹⁴ Ayiwa, sani k'a to Poli ye a da yeɛ ko a bɛ kuma dɔrɔn, Galiyɔn ko Yahudiyaw ma ko: «Ni a tun kera ko nin cɛ tun ka ko benbari, walama kojuguba dɔ le ke, ne tun bɛna sigi ka aw Yahudiyaw ta kuma lamɛn kɔsɛbɛ. ¹⁵ Nka i n'a fɔ aw bɛ ɔɔɔn sɔsɔra kumaw le kɔsɔn, ani mɔɔɔɔɔɔw, ani aw ta sariyaw ta kow, o tuma aw yɛɛ le ka kan ka o ko janabɔ. Ne tɛ sɔn ka nin ko ɔɔɔn kiti tige.» ¹⁶ Galiyɔn ka o labɔ kititigeyɔrɔ ra. ¹⁷ Kabini o kera, o bɛɛ ka Sɔsiteni mina, min ye karanso kuntigi ye, ka ale bugɔ bɛɛɛɛɛ kititigeyɔrɔ ja fɛ; Galiyɔn k'a ke i n'a fɔ ale yɛɛ ma o ye.

Poli sekɔra ka taga Antiyɔsi

¹⁸ Poli tora Korenti ka wagatijan ke belɛn. O kɔ, a ka sira daari lanabagaw fɛ; ale ni Pirisili ni Akila donna kurun kɔnɔ ka taga Siri jamana fan fɛ. Nka Poli tun ka dajuru ta Ala fɛ; o ra, a k'a kun li Sankere, o ka sɔrɔ ka taga. ¹⁹ O tagara se Efesi minke, Poli ka a tagamaɔɔɔnɔw to o yɔrɔ ra. Ale yɛɛ tagara karanso* ra, ka taga kuma ni Yahudiyaw ye. ²⁰ Olugu ka a daari ko a ye to ni o ye ka wagati dama ke; nka Poli ma sɔn. ²¹ A ka sira jini o fɛ k'a fɔ o ye ko ni Ala sɔnna, ale bɛna sekɔ ka na o fɛ tuun. O kɔ, a bɔra Efesi ka don kurun kɔnɔ ka taga.

²² O tagara se Sezare minke, a bora ka taga Zeruzalemu ka taga lanabagaw fo; o ko, a tagara Antiyosi. ²³ A tora Antiyosi ka wagati dama ke yi. O ko, a tagara Galasi mara ra, ka bo yi ka taga Firizi mara ra, ka lanabagaw karan, ka o baraka bonya lanaya ra.

Apolosi ka waajuri ke Efesi ani Korenti

²⁴ O wagati ra Yahudiyace do nana Efesi, min togo tun ye ko Apolosi; a tun bora Alesandiri. O ce tun be se kuma ra kosebe; a fana tun be kitabu kumaw lon kosebe. ²⁵ A tun karanna Matigi Yesu ta sira ko ra. A tun be jija ka Yesu ko fo mogow ye ka o karan ka na ni a jusukun bee ye, nka a ta lonniya tun danna Yuhana Batizerikebaga ta karan doron le ma. ²⁶ A tun be kuma karanso* konon mogow bee na na. Pirisili ni Akila ka a ta karan lamem minke, olugu k'a wele ka taga Matigi Yesu ta ko lalaga k'a fo a ye.

²⁷ Ayiwa, Apolosi tun b'a fe ka taga Akayi mara ra. Lanabagaw ka a ja gbeleya ko a ye taga; o ka sebe do ke k'a ci Akayi lanabagaw ma, ko o ye a minako na. A sera yi minke, mogo minw lara Yesu ra Ala ta neema baraka ra, a ka olugu deme kosebe; ²⁸ sabu a tun be Yahudiyaw ta firiyorow yira o ra mogow bee na na; a tun b'a yira o ra k'a gbeya, ko ka kana ni kitabuwa ta kuma ye, Ala ka Yesu le janawoloma ka a ke Kisibaga* ye.

19

Poli ka waajuri ke Efesi

¹ Ayiwa, ka Apolosi to Korenti, Poli ka Azi mara kuruyorow cetige ka taga se Efesi. A ka lanabaga dow soro yi. ² Poli ka o lanabagaw jininka ko: «Yala aw lara Yesu ra wagati min na, aw ka Nin Saninman* soro wa?» O ka Poli jaabi ko: «An yere m'a men ban ko Nin Saninman be yi.» ³ Poli ka o jininka tuun ko: «O tuma aw batizera batizeri* juman le ra?» O ka Poli jaabi ko: «Yuhana ta batizeri.» ⁴ Poli k'a fo o ye ko: «Yuhana ka mogow batize k'a yira ko o nimisara o ta jurumunw na; nka a tun b'a fo o ye ko min bena na ale ko fe, o ka kan ka la o ra; o ye Yesu le ye.»

⁵ O mogow ka o kuma men tuma min na, o ka soro ka batize Matigi Yesu togo ra. ⁶ O ko, Poli ka a boro la o kan minke, Nin Saninman jigira o kan; o ka ke kuma ye kan werew ra; Ala ka kuma don o da ra ka mogow waaju. ⁷ O bee tun be mogo tan ni fla jagon bo.

⁸ Poli tun be to ka taga karanso* ra ka taga Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fo mogow ye k'a gbeya. A tun be cogo bee ke janko ka mogow ta miiriya yelema ka son Matigi ta kuma ma; a ka o ke ka se fo karo saba. ⁹ Nka o mogo dow ka o kun gbeleya, ka ban Poli ta kuma ma, ka to ka Matigi ta sira ko mafiyenya jama na koru. O ra, Poli ka lanabagaw wele ka bo o koru, ka taga ni o ye Tiranusi ta karanso ra, ka to ka o karan o yoro ra lon o lon.

¹⁰ Poli ka o ke fo san fla. O koson mogo minw bee tun be Azi mara ra, Yahudiyaw ni siya were mogow, olugu bee ka Matigi ta kuma men. ¹¹ Ala tun be kabakoba caman kera Poli sababu ra. ¹² Hali fani, walama fanikunkurun minw tun magara Poli fari ra, o tun be o la banabagatow kan; banabagatow tun be keneya, jinatow ta jinaw fana tun be bo o ra.

Seva dencew ta ko

¹³ Ayiwa, Yahudiya dōw tun be yaalayaala, ko o be jinaw gben ka bō mōgōw ra; olugu nana a fō ko o be jinaw gben ka bō mōgōw ra ni Yesu tōgō ye. O tun b'a fōra ko: «Ne b'a fō aw ye ko aw ye bō Yesu tōgō ra, Pōli be Yesu min ko waajuri kera!» ¹⁴ Yahudiyaw ta sarakalasebagaw* kuntigi min tōgō tun ye ko Seva, o dence wolonfla le tun be o baara kera. ¹⁵ Lon dō, jina dō ka o jaabi ko: «Ne ka Yesu lōn, ne k'a lōn fana Pōli ye mōgō min ye. Nka aw ye jontigiw le ye?»

¹⁶ O jina tun be ce min na, o ce benna o kan. Ale kelen fanga gbiriwara o be ta ma. A ka o bugō fō ka o mandimi; o fari lakolon le borira ka bō bon kōnō. ¹⁷ O ko kibaroya sera Efesi dugumōgōw be ma, Yahudiya ni siya werē mōgōw be; siranya ka o be mina, mōgōw fana ka Matigi Yesu tōgō bonya. ¹⁸ O kosōn minw tun lara Yesu ra, olugu caman nana lō o ta kewalejuguw ra, ka o fō kēne kan. ¹⁹ Minw tun be subagaya ke, olugu fana caman nana ni o ta sebew ye ka na o jeni mōgōw be ja na. O ka o sebew sōngō jate mina k'a ye ko a benna warigbe waga bilooru le ma. ²⁰ O cogo ra, Matigi ta sebgaya baraka ra, Ala ta Kuma waajuri tun be tagara ja ni baraka ye.

Mankanba wurira Efesi

²¹ O kow be ka fē, Pōli k'a latige Nin Saninman* baraka ra, ko a be teme Masedoni jamana ni Akayi jamana ra ka taga Zeruzalemu. A tun b'a fōra fana ko: «Ni ne sera yi, ne ja ka kan ka taga la Rōmu* fana kan.» ²² A ka a ta baarakepōgōn fla bla a ja ka taga Masedoni, minw ye Timote ni Eratusi ye. Ale yere tora Azi mara ra ka wagati dama ke belen.

²³ Ayiwa, o wagati ra mankanba dō wurira Matigi ta sira ko ra. ²⁴ Saninfagabaga dō tun be yi, o tōgō tun ye ko Demetirisi; ale tun be Efesikaw ta jo musoman Aritemisi ta jobon bisigiyaw le lalaga ni warigbe ye, ka o fiyeere. Ale ni a ta baaradenw tun be wari caman sōrō o sababu ra. ²⁵ Ayiwa, o ce ka a ta baaradenw ni saninfagabaga werew lajen, k'a fō o ye ko: «Ne teriw, aw k'a lōn ko an be an ta baro sōrōra nin baara le ra. ²⁶ Nka nin Pōli be min kera, aw yere be o yera, aw fana b'a menna; Efesi dugu dōrōn te, nka a be jini ka ke Azi mara be ta ko le ye. A ka mōgō caman le hakiri yelema, ka o kunnacen, k'a fō o ye ko mōgō boro be batofen minw lalaga, ko o te batofen ye. ²⁷ Ayiwa, nin ko be se ka ke sababu ye ka an ta baara cen, nka o dōrōn te; an ta jomusoba Aritemisi ta jobon ta ko le bena ke ko ghansan ye. Ni o kera, Azi mara ni dunūpa tō be be jo musoman min batora, o ta bonya be bena bō a kan.»

²⁸ O kumaw fōra minke, a lamēnbagaw dimina; o ka ke peren ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!»

²⁹ O mankan ka dugu be pagami; Pōli tagamanpōgōn fla minw tun ye Gayusi ni Sitariki ye, minw tun ye Masedonikaw ye, o be girinna olugu kan ka o mina ka taga ni o ye jamalajenyōrō ra. ³⁰ Pōli yere fana tun b'a fē ka taga jama kō, nka lanabagaw ma sōn. ³¹ Azi mara mōgōba dōw fana tun be yi, olugu tun ye Pōli teriw ye. Olugu fana ka mōgō dōw ci Pōli fē, k'a daari ko a kana taga jamalajenyōrō ra. ³² O wagati ra mankan cayara jamalajenyōrō ra. Dōw tun be min fō, o ni tōw ta tun te kelen ye. Jama fanba tun ma o lajenkun yere lōn. ³³ Mōgōw ka o kow lakari ce dō ye, min tōgō tun ye ko Alesandiri. Yahudiyaw ka ale jōni ka taga jama ja fē ko a ye kuma. Alesandiri ka a boro kōrōta ko

a be kuma jama fe. ³⁴ Nka o k'a ye ko Yahudiya lo minke, o be jenna ka ke peren ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!» O tora o ra ka wagatijan ke.

³⁵ Dugu seberikebaga le nana jija ka jama mala; a k'a fo o ye ko: «Efesikaw, jontigi le m'a lon ko Efesi dugu le ye jomusoba Aritemisi ta jobon korosibaga ye, ani jo musoman yere ja min bora san fe ka ben? ³⁶ Mogo si te se ka o kow soso. O ra, aw ka kan ka aw jusu suma, aw kana foyi ke aw yere kun fe! ³⁷ Sabu aw bagara nin ce fla ma ka o mina ka na ni o ye, k'a soro o ma foyi sonya jobon kono, o fana ma kumajugu fo an ta jomusoba ma. ³⁸ Ayiwa, ni Demetirisi ni a ta baarakejogonw b'a fe ka mogo do jaraki ko do ra, o tuma kititigelonw be yi, fagamaw fana be yi; o ye na ni a ko ye olugu fe. ³⁹ Walama ni ko were le be aw fe, aw be se ka na o ko yira an ta jogonyelon na. ⁴⁰ Ni o te, an ka mankanba min lawuri bi, o be se ka an jaraki o ra ko an b'a fe ka jama lamuruti; sabu ni o ka an jininka, an tena se ka jama lajenkun fo mogo ye.»

⁴¹ Ayiwa, dugu seberikebaga ka o kuma fo, ka jama labla.

20

*Poli ka tagama min ke Masedoni ni Geresi
(Korentikaw folo 16.1-7; Romukaw 15.25-27)*

¹ Ayiwa, mankan nana mala tuma min na, Poli ka lanabagaw wele ka o lajen. A kumana o fe ka o ladi, ka o ja gbeleya, ka soro ka sira jini o fe ko o be taga Masedoni. ² Poli temeto o yoro ra, a ka lanabagaw ja gbeleya ni ladirikan caman ye, ka soro ka taga Geresi jamana ra. ³ A ka karo saba ke yi. A nana laben ko a be kurunba do ta ka taga Siri jamana ra; nka a nana a men ko Yahudiya dow ka janfa siri a kama o yoro ra yi minke, a k'a latige ka seko ka na Masedoni. ⁴ Mogo minw tun be Poli blasirara, olugu fle nin ye: Pirusi dence Sopateri, ale tun bora Bere; Sitariki ni Sekundusi, olugu tun bora Tesaloniki; Gayusi, min tun bora Deribe; Timote ni Tisiki ni Torofime, olugu tun bora Azi mara ra. ⁵ Olugu blara an ja ka taga an kono Torohasi. ⁶ Burufunubari janagbe* temenin ko, an donna kurunba do kono Filipi; an ka tere looru ke tagama ra, ka taga o soro Torohasi. An ka logokun kelen ke yi.

Poli ta tagamalaban ka taga Torohasi

⁷ Logokun tere folo, an tun lajenna ka Matigi ta domuni ke jogon fe. Poli tun b'a fe ka taga o lon dugusagbe; a kumana lanabagaw fe ka meen fo ka taga se su cemanca wagati ma. ⁸ An tun lajenna sankaso min kono, fitina caman tun mananin lo o bon kono. ⁹ Kanbelen do tun be ni an ye, min togo tun ye ko Etiyusi; ale tun siginin be bon finetiri dakun kan. Ale tora o yoro ra ka sunogo fo ka jina a yere ko. Poli kumana k'a meen minke, sunogo nana a magaya. A bora fo sankaso bon sabanan kunna ka na ben dugu ma. O nana a ta k'a ye ko a sara. ¹⁰ Poli jigira ka taga biri a kunna, k'a mina a boro fla ma, k'a fo an ye ko: «Aw hakiri kana pagami, a nin sekora a ma.»

¹¹ O ko, Poli yelenna; a ni lanabagaw ka Matigi ta domuni ke jogon fe. O ko, Poli kumana o fe tuun fo ka na teresun bo, ka soro ka taga.

12 Etiyusi ta mōgōw k'a mina ka taga ni a ye so kōnō, a janaman. O ko ka lanabagaw jusu suma.

Pōli bōra Torohasi ka taga Mile

13 Ayiwa, anw donna kurun kōnō ka bla Pōli ja ka taga se Asōsi. An tun ka kan ka taga Pōli ta kurun kōnō o yōrō le ra, sabu ale yere tun k'a latige ko a be taga Asōsi a sen na. 14 A tagara an sōrō Asōsi wagati min na, an k'a ladon an fe kurun kōnō ka taga Mitileni. 15 An bōra o yōrō ra lon min na, an nana se Kiyōsi kere fe o lon dugusagbe. O dugusagbe flanan an sera Samōsi. O dugusagbe sabanan an sera Mile. 16 Pōli tun b'a fe ka teme Efesi kere fe; a tun t'a fe ka lō yi tuun, janko a kana na mēen ka teme Azi mara ra. A tun kōrōtōra ka se Zeruzalemu, janko ni a be se ka ke, a ye taga Pantekoti* lon kunben yi.

Pōli ka Efesi lanabagaw ta cēkōrōbaw ladi

17 Pōli tora Mile ka cira bla ka taga Efesi lanabagaw ta jenkuru cēkōrōbaw wele ka na. 18 O nana minke, a k'a fō o ye ko: «Kabini lon fōlō min na ne ka ne sen bla Azi mara ra, ne tun be tagama cogo min na aw ce ra wagati bēe, aw yere ka o lon. 19 Ne ka ne yere majigi wagati bēe ka baara ke Matigi ye, ka tōrō fō ka jaji bō; Yahudiyaw fana ka janfa siri ne kama wagati caman, ka sege caman lase ne ma. 20 O bēe n'a ta, aw ta nafa be fen o fen na, ne ma o si dogo aw ma; ne ka aw karan jamayōrōw ra, ka aw karan aw yere ta sow kōnō, 21 k'a fō mōgōw bēe ye k'a gbēleya, Yahudiya fara siya were mōgō* kan, ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka sōn Ala ma, ka la an Matigi Yesu ra.

22 «Ayiwa, sisan a fle, Nin Saninman be ne jagboya ka taga Zeruzalemu; nka min bēna taga ne sōrō yi, ne te o lon. 23 Ne be teme dugu o dugu ra, Nin Saninman yere b'a yira ne ra ko kasorabla ni tōrōw be ne ja. 24 Nka ne te ne ta saya, walama ne janaman jate fenba ye. Min ka gbelen ne ma, o ye ko ne ye ne ta tagama ke ka se a dan ma, ani Matigi Yesu ka baara min karifa ne ma, ne ye o ke ka dafa, ka Ala ta nēema Kibaro Diman* ko fō mōgōw ye.

25 «Ayiwa, ka a ta bi ra, ne ka Ala ta Masaya* waajuri ke aw min o min ce ra yan, ne k'a lon ko aw si ja tena la ne kan tuun. 26 O kosōn ne b'a fō aw ye k'a gbēleya bi, ko aw ra ni min firira, o ye o tigi yere nō le ye. 27 Sabu Ala sago ye min ye aw ta kisiri ko ra, ne ka o bēe fō aw ye, ne ma foyi dogo aw ra.

28 «Ayiwa, aw ye aw yere kōrōsi; Nin Saninman ka aw bla sagakuru min kunna, aw ye o fana kōrōsi ka ja; aw ye aw janto Ala ta jenkuru ra, a ka min kunmabō ni a yere jori ye. 29 Ne yere k'a lon ko ni ne tagara, mōgolafiribaga dōw bēna don aw ce ra i ko warajuguw be don sagaw ce ra cogo min na; o tena sagaw to. 30 Mōgō dōw bēna wuri hali aw yerew ce ra yan ni faninyakuma dōw ye, ka lanabagaw lafiri, ka o tugu o yere kō. 31 O ra, aw ye aw yere cogoya lon; aw ye aw hakiri to a ra ko ne ka san saba ke aw ce ra, ka aw bēe kelen kelen ladi su ni tere, fō ka naji bō aw kosōn.

32 «Ayiwa, sisan ne be aw karifa Ala ma, ani a ta nēema kuma ma. Ale le be se ka aw baraka bonya lanaya ra; a ka fen min layiri ta aw ye, a bēna o di aw ma, ani a ta mōgō panawolomaninw bēe.

³³ «Ne ma jabo mogo si ta wari fe, walama mogo ta sanin, walama mogo ta faniw. ³⁴ Aw yere k'a lon ko ne yere boro le ka baara ke ka ne ni ne tagamaogonw bee mako ja.

³⁵ «Ne k'a yira aw ra cogo bee ra ko an ka kan ka baara ke ten le, ka desebagatow deme, ani ka an hakiri jigi Matigi Yesu ta kuma ra, ko: <Dugawu be sonni le ra ka teme sorori kan.> »

³⁶ Ayiwa, Poli ka o kuma fo ka ban minke, a ka a kinbiri gban ka Ala daari ni lanabagaw bee ye. ³⁷ Lanabagaw bee kasira kosebe Poli tagako ra; o ka a fo ni kanuyafori ye. ³⁸ Poli tun k'a fo minke ko o si ja tena la ale kan tuun, o kuma le tun ka o jusu kasi kosebe. O ko, o tagara Poli blasira kurunda ra.

21

Poli tagacogo Zeruzalemu

¹ Ayiwa, an ni lanabagaw nana faran jogon na tuma min na, an donna kurun konu, ka teren ka taga Kosi. O dugusagbe an sera Rodi, ka bo yi ka taga Patara. ² An ka kurunba do soro yi, o tun be tagara Fenisi mara ra; an donna o konu ka taga. ³ An surunyara Sipere jamana ra; an tun be o jamana yera, nka an k'a to an numanboroyanfan fe ka taga Siri jamana fan fe. Kurunba tagara lo Tiri, sabu doni minw tun be kurun konu, o tun ka kan ka jigi o dugu le ra.

⁴ An ka lanabaga dow soro Tiri; an ka tere wolonfla ke ni olugu ye. Toso minw tun bena Poli soro Zeruzalemu, Nin Saninman tun ka o yira o lanabagaw ra, o koson o k'a fo Poli ye ko a kana taga Zeruzalemu. ⁵ An tun ka kan ka tereda minw ke, o dafara minke, an ka sira mina; lanabagaw bee bora, o ni o ta musow ni o ta denw, ka taga an blasira, ka bo ni an ye fo dugu konu. An bee ka an kinbiri gban jida ra yi, ka Ala daari. ⁶ O ko, an ka fori di jogon ma minke, an donna kurun konu; olugu sekora ka taga o ta so.

⁷ An bora Tiri ka taga Pitolemasi; o kera an ta tagama dan ye. An tagara o yoro lanabagaw fo, ka tere kelen ke ni o ye. ⁸ O dugusagbe an tagamana ka taga Sezare. An tagara Kibaro Diman fobaga Filipe ta so konu; lanabagaw tun ka ce wolonfla minw panawoloma Zeruzalemu, ale tun ye o ra kelen ye. An jigira ale ta so. ⁹ Denmuso sunguru naani tun be Filipe fe, Ala tun be kuma don olugu da ra ka mogow waaju. ¹⁰ An ka tere dama ke Filipe ta so; lon do, cira do nana ka bo Zude; o togo tun ye ko Agabusi. ¹¹ O ce nana an fe, ka na Poli ta kurusijara ta ka a yere senw ni a borow siri ni o ye, k'a fo ko: «Nin Saninman ko: <Nin kurusijara ye mogo min ta ye, Yahudiyaw bena o tigi mina Zeruzalemu k'a siri nin cogo le ra, ka a don siya were mogow* boro.> »

¹² Kabini an ka o kuma men, an ni o yoro lanabagaw bee ka ke Poli daari ye ko a ye sabari a kana taga Zeruzalemu. ¹³ Poli ko: «Aw kana kasi ten, ka ne jusu kasi. A kana dan kasorabla dama ma, hali ni ne ka kan ka sa Zeruzalemu, Matigi Yesu togo koson, ne sonna o ma.»

¹⁴ An k'a ye ko Poli t'a fe k'a ta miiriya bo Zeruzalemu taga kan minke, an jera. An ko: «Min ye Matigi sago ye, o ye ke.»

¹⁵ An ka o wagati ke Sezare minke, an ka an yere laben ka taga Zeruzalemu. ¹⁶ Sezare lanabaga dow tagara an blasira. O tagara ni an

ye ce do ta so, min tɔgɔ ye ko Minason. Ale be bo Sipere; lanabaga lo kabini wagatijan. An tun ka kan ka jigi o ce ta so.

Poli tagara Yakuba fe Zeruzalemu

¹⁷ An sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ka an kunben ni ninsɔndiya ye. ¹⁸ O lon dugusagbe Poli tagara ni an ye Yakuba fe; lanabagaw ta cekɔrobaw bee nana fana. ¹⁹ Poli ka mogow fo ka ban tuma min na, Ala ka ko o ko ke siya were mogow* ce ra a ta waajuri baraka ra, a donna o bee ra ka o jafɔ o ye kelen kelen. ²⁰ O mogow ka o men minke, o ka Ala tando. O ko, o ko Poli ma ko: «An balemace, i m'a ye, Yahudiya waga caman le lara Yesu ra yan, nka hali bi o bee cesirinin be cira Musa ta sariya* ko ra. ²¹ Ayiwa, mogɔ dow nana a fo o ye ko Yahudiya minw be siya were mogow ce ra, ko ele le k'a fo olugu ye ko o ye cira Musa ta sariyaw* bla, ko o kana o ta denw kenesigi tuun, ko o kana landaw si ke fana. ²² Ayiwa, an bena nin ko mina cogo di? Sigiya t'a ra, o bena a men ko i nana. ²³ O ra, an bena min fo i ye, i ka kan ka o le ke. Ayiwa, ce naani be an fe yan, olugu tun ka dajuru ta Ala fe. ²⁴ I be don ni o ye Alabatosoba kɔnɔ, ka i yere saninya ni o ye ka kaja ni sariya ye. I yere ye o bee ta kunlisara bo janko o ye o kun li. Ni o kera, Yahudiyaw bena a lon ko mogow ka ko o ko fo i ta ko ra, ko o si te can ye. O bena a ye fana ko ele yere be tagamana sariya kan. ²⁵ Nka siya were mogɔ minw lara Yesu ra, an ka sebe ci olugu ma ka an ta miiriya yira o ra; an k'a fo o ye ko sogo o sogo fagara jow kan, o kana o domu, o kana a jori min, o kana jufasogo domu, o kana jatɔya ke.»

²⁶ Ayiwa, Poli farara o ce naani kan. O dugusagbe, a ka a yere saninya ni o ye. O ko, o tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ jɔgɔn fe, Poli ka o ta saninyarilonw dafawagati yira, o kɔrɔ ye lon min o bee kelen kelen ta saraka ka kan ka bo.

Mogow ka Poli mina Alabatosoba kɔnɔ

²⁷ Tere wolonfla tun bena dafa wagati min na, Azi mara Yahudiyaw ka Poli ye Alabatosoba kɔnɔ. O ka jama bee kɔnɔnɔsu; o ka Poli mina, ²⁸ ka ke peren ye ko: «Izirayelimogow, aw ye na o, aw ye na! Ce min be yaala ka mogow bee karan yɔrɔ bee, ka an ta siya mangboya, ka an ta sariyaw mangboya, ani ka yɔrɔ saninman mangboya, ale le ye nin ye. Sisan a yere ka siya were mogow* dow ladon Alabatosoba kɔnɔ, ka an ta yɔrɔ saninman lanogɔ.»

²⁹ O ka o fo, sabu o tun ka Efesikace Torofime ni Poli ye jɔgɔn fe dugu kɔnɔ. A kera o ja na ko Poli donna ni a ye Alabatosoba kɔnɔ le.

³⁰ A kera ten, dugu bee jagamina. Mogow tun borira ka bo dugu fan bee ra ka na. O ka Poli mina k'a sama ka bo Alabatosoba kɔnɔ, ka Alabatosoba daw datugu. ³¹ I n'a fo o tun b'a fe ka Poli faga, o kuma sera sorasiw kuntigiba ma, ko Zeruzalemu dugu bee jagaminin lo. ³² O yɔronin kelen bee sorasiw kuntigiba ka sorasi dow ta, ani sorasikuntigi dow; o borira ka don dugu kɔnɔ. Yahudiyaw ka sorasiw kuntigiba ni a ta sorasiw ye minke, o ka Poli bugɔri dabra. ³³ Sorasiw kuntigiba nana Poli mina. A k'a fo sorasiw ye ko o ye Poli siri ni negejɔrɔko fla ye. Poli sirinin ko, a ka jininkari ke ko Poli ye jon ye, ko a ka mun le ke? ³⁴ Jama bee tun be perenna, nka dow tun be min fo, o ni tow ta tun te kelen ye. Sorasiw kuntigiba nana a ye ko a te kuma kelen sorɔra k'a

men mankan bonyakojugu fe minke, a k'a fo sorasiw ye ko o ye taga ni Pöli ye bonba kɔnɔ. ³⁵ Pöli tagara se donda yelenyɔrɔ ma minke, sorasiw ka Pöli ta, jama ta fariya koson; ³⁶ sabu jamaba tun tugura a kɔ, o bæ be perenna ko: «Aw y'a faga!»

Pöli kumana jama fe

(Kewalew 9.1-19; 26.9-20; Galasikaw 1.11-16; Timote folo 1.12-17)

³⁷ Pöli donto bonba kɔnɔ, a ko sorasiw kuntigiba ma ko: «Yala ne be se ka kuma i fe wa?» Sorasiw kuntigiba ko: «I be gerekikan men wa?» ³⁸ O tuma Misirankace min murutira yan, ni a wagati ma meen, fo a tagara ni mogo waga naani ye kongo kɔnɔ mogofaga kama, ele le te o ye wa!» ³⁹ Pöli ka jaabi ko: «Ne ye Yahudiya le ye, ne bora Tarisi, Silisi jamana ra. Ne ye dugu min mogo ye, o dugu ka bon. Sabari k'a to ne ye kuma jama fe.»

⁴⁰ Sorasiw kuntigiba sonna ko Pöli ye kuma. Pöli lonin tora bon donda yelenyɔrɔ kan ka a boro korota mogow fe ko a b'a fe ka kuma o fe. Mogow bæ jera; Pöli kumana o fe aramekan na; a ko:

22

¹ «Ne balemaw, ani ne faw, ne bena kuma min fo sisan k'a yira aw ra ko ne ma kojugu si ke, aw ye o lamen!»

² Mogow k'a ye ko a be kumana o fe aramekan na minke, o bæ jera, ka mankan bæ dabra. Pöli ko:

³ «Ne ye Yahudiya le ye, ne worora Tarisi, Silisi jamana ra. Nka ne lamona Zeruzalemu yan. Ne ta karamogofa tun ye Gamaliyeli ye; ale le ka ne karan ka ja, ka kapa ni an bemaw ta sariya* kow bæ ye. Ne fana tun cesirinin lo Ala ko ra kosebe, i n'a fo aw be cogo min na bi. ⁴ Mogo minw be nin sira kan, ne ka olugu tooro fo ka dow faga, ka o siri ka o bla kaso ra, ce fara muso kan. ⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba*, ani cekorobaw ta pamogow ta jenkuru ye ne seerew ye o kow ra. Ne yere tun ka sebe soro o fe ka taga a di Damasi Yahudiyaw ma, janko ni ne tagara lanabaga dow soro o yoro ra, ne ye olugu mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu, janko ka o tooro.»

⁶ «Ayiwa, ka ne tagato to sira ra, ne surunyara Damasi ra minke, teregan fe, yeelenba do barara ka bo sankolo ra ka manamana ka ne lamini. ⁷ Ne benna dugu ma; ne ka kumakan do men, ko: «Söli, Söli, mun koson i be ne toorora?» ⁸ Ne k'a pininka ko: «Ele ye jon ye, Matigi?» A ko ne ma ko: «Ne ye Yesu Nazaretikace le ye; i be ne le toorora.» ⁹ Ayiwa, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka yeelenba ye, nka min tun be kumana ne fe, o ma o tigi kan men. ¹⁰ Ne ka pininkari ke, ko: «Ne ka kan ka mun le ke, Matigi?» Matigi ko ne ma ko: «Wuri ka taga Damasi; Ala b'a fe i ye min ke, o bena taga o fo i ye.» ¹¹ I n'a fo yeelen bonyakojugu koson ne tun te foyi yera tuun, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka ne boro mina ka taga ni ne ye Damasi.»

¹² «O y'a soro ce do tun be Damasi, a togo ye ko Ananiyasi. Alapasiranbaga tun lo, ani sariya siratagamabaga; Damasi Yahudiyaw bæ tun be a togonuman fo. ¹³ A nana ne fe ka na lo ne koro k'a fo ne ye ko: «Ne balemace Söli, i ja yele ka fleri ke.» O yoronin kelen bæ, ne ja yelera, ne k'a ye. ¹⁴ A k'a fo ne ye ko: «An bemaw ta Ala ka i janawoloma, janko i ye a sago lon. Min kelenpe terennin be, a k'a to i ye o ye, ani ka a yere kumakan men. ¹⁵ Sabu i ka min ye, ani i ka

min men, i bena ke a seere ye mōgōw bēe ja kōrō, ka o bēe fō o ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan i kana sigi ka fēn wēre makōno tuun. Wuri ka batize k'a to i ta jurumunw ye yafa i ma Matigi Yesu tōgō baraka ra* .>

¹⁷ «O kō, ne sekōra ka na Zeruzalemu minke, lon dō, ka ne to Aladaari ra Alabatosoba kōnō, Ala ka fēn dō yira ne ra. ¹⁸ Ne ka Matigi ye, a k'a fō ne ye ko: <I teliya ka bō Zeruzalemu dugu kōnō, sabu i bena kuma min fō ne ta ko ra, mōgō si tēna sōn o ma yan.> ¹⁹ Ne ko: <Matigi, ne tun bē donna karansow* kōnō cogo min na ka lanabagaw mina ka o bugō ka o bla kaso ra, o yere ka o lon. ²⁰ Hali o tun bē i ta seere Etiyeni fagara wagati min na, ne yere tun bē o yōrō ra. Ne tun sōnna Etiyeni fagari ma; ne ka a fagabagaw ta deregew mina o ye.> ²¹ Nka Matigi ko: <Taga, sabu ne bena i ci ka taga yōrōjan, siya wēre mōgōw* le fē.> »

Pōli ko ale ye Rōmu jamanaden ye

²² Ayiwa, jama bēe tun jera ka Pōli lamēn fō ka na se nin kumaw ma. Nka kabini Pōli ka nin kumaw fō minke, jama ka ke pēren ye ko: «Nin mōgō suguya ka kan ka faga ka bō dunūpa kōnō, a janaman man kan ka fō!»

²³ O tun bē pērenna, ka o ta deregew bō ka o fifafifa, ka buguri cē ka o seri san fē ka gbangban lawuri. ²⁴ Sorasiw kuntigiba k'a fō sorasiw ye ko o ye don ni Pōli ye bonba kōnō, ka a bugō ni gbēje ye, k'a jagboya ka kuma. A ka ko min ke k'a to mōgōw bē pērenna a konna, a ye o fō. ²⁵ Wagati min o ka Pōli siri ko o b'a bugō, sorasikuntigi min tun bē Pōli kere fē, Pōli ko o ma ko: «Ka kapa ni sariya ye, yala a bennin lo ko aw ye Rōmu jamanaden dō bugō ni gbēje ye k'a sōrō kiti ma ben a kan wa?» ²⁶ Sorasikuntigi ka o men minke, a tagara o fō sorasiw kuntigiba ye, ko: «Ele tun b'a fē ka mun le ke tan? Cē nin ye Rōmu jamanaden le ye dē!» ²⁷ Sorasiw kuntigiba yere tagara Pōli jininka ko: «Yala can lo ko ele ye Rōmuka le ye wa?» Pōli ko: «Ōnhōn.» ²⁸ Sorasiw kuntigiba ko: «Ne ka wariba le sara ka sōrō ka ke Rōmuka ye dē!» Pōli ko: «Ne worora a ra le!»

²⁹ O yōrōnin bēe ra minw tun b'a fē ka Pōli bugō k'a jagboya ka kuma, olugu bōra a kōrō. Sorasiw kuntigiba yere siranna, sabu ale le k'a to o ka Pōli siri, k'a sōrō Rōmuka lo.

Pōli bē kuma kititigejama mōgōw fē

³⁰ Ayiwa, Pōli jarakikun yere tun ye fēn min ye Yahudiyaw fē, sorasiw kuntigiba tun b'a fē ka o lon. O le kosōn o lon dugusagbē, a ka negejōrōkō bō Pōli ra, ka sarakalasebagaw* kuntigiw ni kititigejama bēe wele ka o lajen. O kō, o tagara ni Pōli ye ka taga a lo o cē ma.

23

¹ Pōli ka a ja lo kititigejama ra k'a fō ko: «Ne balemaw, fō ka na se bi ma, ne ka ne tagamacogo ke ka kapa ni Ala sago ye; ne jusukun tē ne jaraki o ra.» ² Pōli ka o fō minke, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi k'a fō Pōli kerēfēmōgō dow ye ko o ye Pōli bugō a da ra. ³ Pōli ko a ma ko: «Ele flankafu, Ala fana bena i bugō. Ele siginin bē yan ka kiti tige ka kapa ni sariya* ye, nka i ko o ye ne bugō, k'a sōrō sariya ma o fō.» ⁴ Mōgō minw tun bē Pōli kere fē, olugu ko Pōli ma ko: «I bē Ala ta sarakalasebagaw kuntigiba le nenina ke!» ⁵ Pōli ka o jaabi

* 22:16 22.16 Pōli k'a ta seereya fō (Kewalew 9.1-16; 26.12-18).

ko: «Ne balemaw, ne m'a lon ko sarakalasebagaw kuntigiba lo. Sabu a sebera Kitabu kono, ko: «I kana kumajugu fo i ta jamana namogo do ma.» »

⁶ Ayiwa, Poli tun k'a lon ko kiritigejama mogo dow tun ye Sadusiw* ye, dow tun ye Farisiw* ye. O koson, a perenna kiritigejama ce ma, k'a fo ko: «Ne balemaw, ne ye Farisi yeregoro le ye. Ne lanin b'a ra ko suw bena kunu lahara minke, o le koson kiti be tigera ne kan bi.»

⁷ Kabini Poli ka o fo, sosori donna Farisiw ni Sadusiw ce; jama kan taranna. ⁸ Sabu Sadusiw ko, ko suw tena kunu lahara, ko meleke te yi, ko nin werew si te yi fana; k'a soro Farisiw lanin be o kow bee ra. ⁹ Mankan bonyara kosebe; Farisiw ta jenkuru sariya karamogo* dow wurira ka muruti k'a fo jama ye ko: «An koni ma kojugu si soro nin ce ra. A be se ka ke ko nin do, walama meleke do le kumana a fe.»

¹⁰ Sosori nana bonya ka taga a fe; sorasiw kuntigiba nana siran ko o kana na ban ka Poli samasama fo k'a faga. O koson, a ka sorasi dow ci ko o ye jigi ka taga Poli bosi o boro ka taga ni a ye sorasiw ta bonba kono.

¹¹ O lon dugusagbe su fe, Matigi ka a yere yira Poli ra k'a fo a ye ko: «I ja gbeleya; i ka seereya bo ne ta ko ra Zeruzalemu yan cogo min na, i ka kan ka ne ta ko seereya ke Romu* o cogo kelen na fana.»

Yahudiyaw ka janfa siri Poli kama

¹² O dugusagbe sogomada fe, Yahudiya dow ka janfa siri Poli kama. O karira nagon ye ko olugu tena domuni ke, o tena ji min, fo ni o ka Poli faga. ¹³ Yahudiya minw tun ka o janfa siri, o tun ka ca ni mogo binaani ye. ¹⁴ O mogow tagara sarakalasebagaw* kuntigiw ni cekorobaw fe, ka taga a fo o ye ko: «An k'a latige ka kari nagon ye ko an si tena domuni ke, walama ka ji min, fo ni an ka Poli faga. ¹⁵ O koson, aw ni kiritigejama mogo tow bee, aw ye ben a ra ka taga sorasiw kuntigiba daari ko a ye Poli di aw ma k'a ke i n'a fo aw b'a fe ka a ta koja segesege le ka ja. An koni labennin lo k'a kono sira ra k'a faga sani a ye se aw ma yan.»

¹⁶ Nka Poli balemamuso dence ka o janfa ko men. Ale borira ka taga bonba kono ka taga o fo Poli ye. ¹⁷ O tuma, Poli ka sorasikuntigi do wele k'a fo a ye ko: «Taga ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fe; kuma do b'a fe k'a fo a ye.»

¹⁸ O sorasikuntigi tagara ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fe ka taga a fo a ye ko: «Kasoden Poli le ka ne wele k'a fo ne ye ko ne ye na ni kanbelennin nin ye i fe, ko kuma b'a fe k'a fo i ye.» ¹⁹ Sorasiw kuntigiba ka kanbelennin mina a boro ma ka gbara ni a ye kere fe ka a pininka ko: «Mun le be i fe k'a fo ne ye?» ²⁰ Kanbelennin k'a fo a ye ko: «Yahudiyaw le benna a ra ko o bena i daari sini, ko i ye Poli bla ka taga kiritigejama fe. O ko o b'a fe ka a ta koja segesege le ka ja tuun. ²¹ Nka i kana la o ra! Sabu o ta mogo dow bena dogo sira ra ka Poli kono. O ka ca ni mogo binaani ye. O k'a latige ka kari Ala ra ko o tena domuni ke, o tena ji min fo ni o ka Poli faga. O labennin lo ka ban. O be ele ta kuma le makonona.»

²² Sorasiw kuntigiba k'a fo kanbelennin ye k'a gbeleya ko a kana a to mogo werew ye o kuma men. Kanbelennin bora ka taga.

Sorasiw kuntigiba ka Poli lataga jamanatigi Felisi fe

²³ O kɔ, sorasiw kuntigiba ka sorasikuntigi fla wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sorasice keme fla fara jɔgɔn kan, ani sotigi biwolɔnfla, ani ce tamantigi keme fla. O beɛ ye laben; ni su kora, o be taga Sezare. ²⁴ Aw ye so dɔ laben Pɔli ye fana, janko a ye se jamanatigi Felisi fe yi, foyi kana a sɔrɔ.»

²⁵ A ka sebe ke k'a ci Felisi ma, ko: ²⁶ «Ne Kolodi Lisiyasi be nin sebe ci jamanatigijuman Felisi ma; ne ta fori be i ye. ²⁷ Yahudiyaw tun ka nin ce mina, o tun be jini k'a faga. Wagati min na ne k'a men ko Rɔmuka lo, ne ka ne ta sorasi dɔw ci ka taga a bɔsi o boro. ²⁸ A tun ka ko kelen min ke k'a to Yahudiyaw b'a jarakira, ne tun b'a fe ka o lon. O kosɔn ne tagara ni a ye o ta kititigejama fe. ²⁹ Nka ne nana a korɔsi k'a ye ko o be a jarakira kun min na, o ye olugu yere ta sariyaw* ko le ye; ni o te, a tun ma kojugu si ke min ka kan ni fagari ye walama kasorabla. ³⁰ O kɔ fe o ka ne lasomi minke ko Yahudiyaw ka janfa siri a kama, o yɔrɔnin beɛ, ne k'a bla ka taga i fe, k'a fɔ Yahudiyaw ye ko o b'a jarakira kun min na, ko o ye taga o fɔ ele yere ye. [Ka an ben.]»

³¹ Min fɔra sorasiw ye, o ka o ke; o ka Pɔli ta o su fe ka taga se fɔ Antipatirisi. ³² O dugusagbe, sorasi minw tun be o sen na, olugu sekɔra ka na o ta bonba kɔnɔ. Minw tun be so kan, olugu tagara ni Pɔli ye. ³³ O sera Sezare minke, o ka sebe di jamanatigi ma, ka Pɔli yira a ra. ³⁴ Jamanatigi ka sebe karan ka ban minke, a ka Pɔli jininka ko: «I bɔra mara juman le ra?» Pɔli k'a fɔ a ye ko ale bɔra Silisi. ³⁵ A ko Pɔli ma ko: «Ni i jarakibagaw nana se yan tuma min na, ne bena i lamɛn.» A ko o ye Pɔli bla Herodi* ta bonba kɔnɔ k'a korɔsi.

24

Yahudiyaw ka Pɔli jaraki Felisi ja kɔrɔ

¹ Ayiwa, tere looru temenin kɔ, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi nana Sezare, ale ni cekɔrɔba dɔw, ani ce kumalɔnbagaba dɔ, min tɔgɔ ye ko Terituli. Ko min donna o ni Pɔli ce, a nana o jafɔ jamanatigi Felisi ye. ² O ka Pɔli wele ka na. Terituli k'a damina ka Pɔli jaraki; a ko: «Jamanatigijuman, an be heraba min na jamana kɔnɔ bi, ele le baraka ra an ka o hera sɔrɔ. Ele ta hakiritigiyaba le kosɔn fana, yelemanin caman kera jamana kɔnɔ, ka jamana lataga ja fe. ³ An beɛ be i walejumanlɔn o kow beɛ ra wagati beɛ, ani yɔrɔ beɛ, jamanatigijuman Felisi. ⁴ Nka i n'a fɔ ne t'a fe ka i lasigi ka meɛn, o kosɔn ne be i daari i ye sabari ka an lamɛn dɔɔnin.

⁵ «Ayiwa, an k'a ye ko nin ce ye cenrikebaga le ye, min ka kere lawuri dunɔna Yahudiyaw beɛ ce ra; ale le ye Nazaretikaw ta diina jamɔgɔ ye. ⁶ A tun be jini ka an ta Alabatosoba yere lanɔgɔ, o le kosɔn an k'a mina. [An tun b'a fe k'a ta kiti tige ka kɔra ni an ta sariya* ye; ⁷ nka sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana a bɔsi an boro fanga ra, ⁸ ko an ye na a jarakikun fɔ ele yere ye.] Ni i yere ka a jininka ka ja, an b'a jarakira ko minw na, i bena o lon.»

⁹ Yahudiya tɔw fana lɔra o kuma kelen kan, ko Terituli ka min fɔ, ko o ye can ye.

Pɔli kumana jamanatigi ja kɔrɔ

¹⁰ Ayiwa, jamanatigi k'a fɔ Pɔli ye ko a ye a ta fɔ. Pɔli ka kuma ta k'a fɔ jamanatigi ye ko: «Ne k'a lon ko ele be an ta siya ta kiti tigera kabini san caman. O le kosɔn ne te siran ka kuma k'a yira i ra ko ne

ma kojugu si ke. ¹¹ Ne nana Zeruzalemu ka na Ala bato, a ma teme tere tan ni fla kan folo. Ni i ka o ko segesege, i bena a ye ko can lo. ¹² O wagatiw bee konɔ, o ma ne ye sɔsori ra ni mɔgo si ye, walama ko ne be jama lamuruti ra Alabatosoba konɔ, walama karanso* do konɔ, walama dugu konɔ yoro do ra. ¹³ Nin mɔgow te se ka foyi si fo k'a yira ko o be ne jarakira kun min na ko o ye can ye.

¹⁴ «Ayiwa, ne koni be lo min na k'a fo i ja na, o ye ko, ne be an bemaw ta Ala le batora ka kapa ni nin sira ye, olugu ko o min te can ye. Nka fen o fen sebera sariya* kitabuw ni ciraw ta kitabuw konɔ, ne lara o bee ra. ¹⁵ Ne jigi be Ala kan ko min na, olugu fana jigi be a kan o ko kelen le ra, ko mɔgoɔumanw ni mɔgojuguw bee su bena kunu lahara. ¹⁶ O le koson ne be jija, janko ne jusukun gbenin ye to, ne jarakibari ye ke Ala na korɔ, ani mɔgow ja korɔ.

¹⁷ «Ayiwa, san caman temenin ko, ne nana Zeruzalemu ka na ne ta siyamogo dow deme ni wari ye, ani ka sarakaw bo Ala ye. ¹⁸ O nana ne soro o kopaw le ra Alabatosoba konɔ; ne tun saninyanin lo, jama tun te yi, sɔsori tun te yi. Azi mara Yahudiya dow le tun be ni ne ye. ¹⁹ Ni a kera ko ne tun ka kojugu do le ke, olugu le tun ka kan ka ke yan ka ne jaraki i ja korɔ. ²⁰ Ni o te, wagati min na ne ta kiti tun be tigera kititigejama ja korɔ, ni a kera ko ne ka kojugu do ke yi, mogo minw be yan, olugu ye o fo i ye. ²¹ Ka ne lonin to o ja fe, ne kumana ni kanba ye, ka nin kuma kelen le fo ko: «Ne lanin b'a ra ko suw bena kunu ka bo saya ra lahara, o le ka ne bla kiti ra aw ja fe bi.» »

²² Ayiwa, i n'a fo Felisi tun ka lanaya ko faamu, a ka kiti bla lon were ra, k'a fo o ye ko: «Aw ye taga; ni sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana na, ne bena aw ta kopa janabo.» ²³ O ko, a ko sorasikuntigi do ma ko a ye Poli to kaso ra, k'a korosi, nka a y'a to a ye laganfiyayoro soro; ni a teri dow b'a fe ka na bo a ye ka fen do di a ma, a ye son o ma.

Poli kumana jamanatigi ni a muso ja korɔ

²⁴ Tere dama temenin ko, jamanatigi Felisi nana ni a muso ye, min ye Durusili ye; o muso tun ye Yahudiya ye. O ka mogo ci ka taga Poli wele ka na. Mogo be la Yesu Kirisita ra cogo min na, Poli ka o jafɔ o ye. ²⁵ Nka Poli kumana ka se terenninya ma tuma min na, ani mogo ka kan ka a yere mina jurumun ma cogo min na, ani lahara ta kiti, Felisi siranna; a ko Poli ma ko: «Taga folo; ni ne nana wagati soro, ne bena i wele tuun.» ²⁶ A tun b'a hakiri ra fana ko Poli bena wari le di ale ma, o koson a tun be to ka Poli wele ka na kuma a fe tuma caman.

²⁷ O ka san fla ke o ra ten. Porisusi Fetusi nana sigi jamanatigiya ra Felisi no ra. Felisi tun b'a fe ka a yere ko diya Yahudiyaw ye, o koson a ka Poli to kaso ra yi.

25

Poli ko a ta kiti be tige masaceba le fe

¹ Fetusi sigira jamanatigiya ra Zude mara ra minke, a tere sabanan, a bora Sezare ka taga Zeruzalemu. ² A sera yi minke, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta jamogow tagara a fe ka taga Poli jaraki. ³ O ka Fetusi daari ko a ye sabari ka Poli bla ka na Zeruzalemu; nka o tun ka janfa le siri Poli kama janko ka na a nato faga sira ra. ⁴ Fetusi ka o jaabi ko Poli bena to kaso ra Sezare, ko sani wagati doonin ale

yeƣe beƚa seko ka taga yi. ⁵ A ko o ma ko: «Aw ta kuntigiw ka kan ka taga ni ne ye Sezare; ni o sera yi, aw be Pɔli jarakira kun min na, o yeƣe beƚa o fo.»

⁶ Fɛtusi ma tɛmɛ tere seegi walama tere tan kan Zeruzalemu. O ko, a sekora ka taga Sezare. O dugusagbe a tagara sigi kititigeyɔro ra, ka mogo do ci ko o ye na ni Pɔli ye. ⁷ Pɔli nana minke, Yahudiya minw tun nana ka bo Zeruzalemu, olugu lora ka Pɔli lamini k'a jaraki ni kojugu caman ye, k'a soro o tun te se ka o kow si can yira. ⁸ O ko, Pɔli ka kuma ta; a ko: «Ne ma kojugu si ke Yahudiyaw ta sariya* kama, walama Alabatosoba kama, walama masaceba Sezari kama.» ⁹ I n'a fo Fɛtusi tun b'a fe ka a yeƣe ko diya Yahudiyaw ye, o koson a ka Pɔli pininka ko: «I b'a fe ka taga Zeruzalemu, janko i ta kiti ye taga tige ne ja koro o yoro ra nin ko ra wa?» ¹⁰ Pɔli ko: «Ne lonin be masaceba Sezari yeƣe ta kititigeyɔro ra ka ban. Ne ta kiti ka kan ka tige yan le. Ne ma foyi ke Yahudiyaw ra; ele yeƣe ka o lon kosebe. ¹¹ Ni a tun kera ko jo te ne fe, walama ko ne ka ko do ke min ka kan ni fagari ye, ne tun tena ban fagari ma. Nka o be fen o fen fora ne kama, i n'a fo can te o si ra, o tuma mogo si te se ka ne labla o ye. Ne b'a fe ne ta kiti ye taga tige masaceba Sezari le ja koro.»

¹² Ayiwa, Fɛtusi ni a jenogonw ka jogon ye wagati min na ka ban, a ka Pɔli jaabi ko: «I ko i ta kiti be tige masaceba Sezari le ja koro, ayiwa, i beƚa taga masaceba Sezari fe.»

O nana ni Pɔli ye Agiripa ja koro

¹³ Tere dama temenin ko, masace Agiripa ni Berenisi nana Sezare, ka na Fɛtusi fo. ¹⁴ Ayiwa, o ka tere caman ke Sezare. Fɛtusi nana Pɔli ta kojaw yira masace ra. A ko: «Felisi ka ce do to kaso ra yan. ¹⁵ Wagati min na ne tagara Zeruzalemu, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiya ta cekorobaw ka o ce jaraki, ka ne daari ko ne ye kiti ben a kan. ¹⁶ Ne ka o jaabi ko Romukaw fe, fagama man kan ka mogo labla ko a ye faga, ni o tigi ni a jarakibagaw ma jogon ye kititigebaga ja koro, janko a fana ye kuma k'a ta fo a jarakibagaw ja koro. ¹⁷ Ayiwa, o mogow nana ni ne ye yan, ne fana ma a ko bla ka mɛɛn; o dugusagbe yeƣe, ne tagara kititigeyɔro ra, ka mogo ci ka taga ce wele ka na. ¹⁸ O ce jarakibagaw wurira ka lo ka kuma. Nka ne tun be kojugu minw miirira a ta ko ra, a jarakikun ma taga ke o si ye. ¹⁹ O tun be jogon sosora o yerew ta sariya* ta kow le ra, ani Yesu togo do, o min tun sara, nka Pɔli ko a panaman lo. ²⁰ Ne tun ma a lon ne beƚa a ke cogo min na ka nin ko jogon panabo. O le koson ne ka Pɔli pininka ni a be son ka taga Zeruzalemu, a ta kiti ye taga tige o yoro ra. ²¹ Nka Pɔli k'a jini ko masaceba Sezari yeƣe le ye ale ta ko panabo. O ra ne k'a fo ko o y'a mara sani ne ye na a bla ka taga masaceba Sezari fe.» ²² Agiripa ko Fɛtusi ma ko: «Ne yeƣe b'a fe ka o ce lamɛn.» Fɛtusi ko: «Sini i beƚa a lamɛn.»

²³ Ayiwa, o dugusagbe, masace Agiripa ni Berenisi mogobaraman le nana don kititigeyɔro ra, ani sorasiw kuntigibaw, ani dugu jamogow. O ko, Fɛtusi ko o ye na ni Pɔli ye. ²⁴ O tuma Fɛtusi ko: «Masace Agiripa, ani aw minw beɛ be ni an ye yan, aw ka nin ce ye; Yahudiyaw ta jama beɛ nana ne fe ka na ale le jaraki Zeruzalemu, ani yan, ka perɛn ko a panaman man kan ka to. ²⁵ Ne koni fe a ma kojugu si ke min be se ka ke a fagasababu ye. I n'a fo ale yeƣe ko a ta kiti ka kan ka tige

masaceba le fe, o ra ne k'a latige k'a bla ka taga masaceba fe. ²⁶ Nka ne ma kuma gbenin si soro a ta ko ra, ne be se ka min sebe k'a ci masaceba Sezari ma; o le koson ne k'a wele ka na aw na koro, ele yere masace Agiripa na koro, janko ni a nininkara, ne ye fen do soro k'a sebe k'a ci masaceba Sezari ma. ²⁷ Sabu ka kasoden bla ka taga masaceba Sezari fe, k'a soro jarakikun si ma soro a ta ko ra k'a fo, o ye hakirintanya le ye.»

26

Poli kumana masace Agiripa na koro (Kewalew 9.1-30; 22.1-21)

¹ Ayiwa, Agiripa ko Poli ma ko:

«Min be i fe, o fo.» O tuma, Poli ka a boro korota, ka kuma, k'a ta fo; a ko: ² «Masace Agiripa, a diyara ne ye ka ne yere soro ele na koro bi, ka a yira i ra ko Yahudiyaw be ne jarkira ko minw bee ra, ko o si te can ye. ³ Sabu ele yere be Yahudiyaw ta landaw ani o ta sosoriw bee lon kosebe. O koson, ne be i daari ko i ye munu ka ne lamen.

⁴ «Ayiwa, kabini ne denmisenman, ne tagamacogo tun ye min ye ne ta siyamogow ce ra Zeruzalemu, Yahudiyaw bee ka o lon. ⁵ Ni o b'a fe ka can fo koni, o ka ne lon kabini wagatijan; ne tun be Farisiw* ta jen le ra, o min ye an ta diina siraw bee ra gbelenman ye. ⁶ Nka sisan, Ala tun ka layiri min ta an bemaw ye, ne jigi be o kan minke, o le ka ne bla kiti ra bi. ⁷ An ta siya gba tan ni fla jigi tun be o layiri kan. O koson o tun be Ala bato su ni tere. O jigi min be ne fe, masace Agiripa, Yahudiyaw be ne jarkira o le koson! ⁸ Aw Yahudiyaw, mun koson aw b'a miiri ko Ala te se ka suw lakunu wa?

⁹ «Ne fana tun b'a miirira ko can ra ne tun ka kan ka Yesu Nazaretikace togo kere le kosebe. ¹⁰ Ne ka o le ke Zeruzalemu; ne tun ka fanga soro sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka lanabaga caman mina ka o bla kaso ra. Ni o tun be lanabagaw fagara fana, ne tun be fara o fagabagaw kan. ¹¹ Wagati caman ne tun be o tooro karansow* bee kono, ka o jagboya ko o ye ban lanaya ma. Ne dimikojugu o koro, ne tun be taga fo dugu werew ra ka taga lanabagaw tooro yi.

¹² «O cogo le ra, lon do, sarakalasebagaw kuntigiw ka ne ci ni sebe do ye ka taga Damasi lanabagaw kama. ¹³ Ka ne tagato to Damasi, masace Agiripa, tuma min na tere tun be kuncu, ne barara ka yeelenba do ye, a bora sankolo ra, ka manamanana ka ne ni ne tagamajogonw lamini. O yeelen tun ka bon ni tere yeelen ye. ¹⁴ An bee bora ka ben dugu ma; ne ka kumakan do men, a ko ne ma Aramekan na ko: <Soli, Soli, mun koson i be ne tooro? Ni senekemisi ka muruti ko a be bere tan, o te na misi ma de!> ¹⁵ Ne k'a jaabi ko: <Ele ye jon ye, Matigi?> Matigi ko: <Ne ye Yesu le ye, i be min tooro. ¹⁶ Wuri ka lo sisan, sabu ne ka ne yere yira i ra, janko i ye ke ne ta baarden ye. I ka ne ye cogo min na bi, i bena o seereya ke ka o fo do werew ye, ani ne bena ko minw yira i ra, i bena o bee fo o ye fana. ¹⁷ Ne bena i ci Yahudiyaw ni siya were mogow* minw fe, olugu bena tooro minw la i kan, ne bena i bosi o bee ma. ¹⁸ Ne be i ci o fe, janko i ye taga o na yele, ka o labo dibi ra ka o lana yeelen na, ka o labo Setana ta fanga koro k'a to o ye son Ala ma, janko o ye la ne ra ka o ta jurumunw yafa soro, ani ka o ninyoro soro ni Ala ta mogow saninyaninw ye.>

¹⁹ «Ayiwa, o cogo ra, masace Agiripa, ne ka fen min ye ka bo sankolo ra, ne ma ban o ma. ²⁰ Ne ka o kow waajuri ke Damasi dugumogow le ye folo, o ko, Zeruzalemukaw, ani Zude mara bee, ani siya were mogow. Ne k'a fo bee ye ko o ka kan ka nimisa o ta jurumunw na ka kosegi Ala ma, ka kewale ke, kewale min b'a yira ko o nimisara can ra. ²¹ O le koson, Yahudiyaw ka ne mina Alabatosoba konon ko o be ne faga. ²² Nka Ala ta demeri baraka ra ne janaman tora fo ka na se bi ma. Ne ka min lon Ala ko ra, ne be o seereya ke mogofitiniw ni mogobaw ye. Ciratow ka min fo, ani cira Musa ka min fo, ko a ka kan ka ke, ne te foyi fo ka teme o kan. ²³ O k'a fo ko Ala ta mogojanawolomanin bena toro; ko ale le bena ke mogofolo ye ka kunu ka bo saya ra, ka kisiri yeelen bo an ta siya ye, ani siya were mogow ye.»

²⁴ Ka Poli to o kuma ra, k'a yira ko ale ma jaraki, Fetusi perenna k'a fo ko: «Poli, fa be i ra! I ta karanba ka fa bla i ra!» ²⁵ Nka Poli ko: «Jamanatigijuman Fetusi, fa te ne ra de! Ne be kuma minw fora, o ye cankumaw le ye, ani kuma janamanw. ²⁶ Masace yere ka o kow bee lon, o koson ne be son ka lo a na korokoma kuma ni jagbeleya ye. Ne lara a ra ko a ka o kow bee lon, sabu o kow si ma ke dogo ra. ²⁷ Masace Agiripa, ele lara ciraw ta kuma ra wa? Ne k'a lon ko i lara a ra!»

²⁸ Agiripa ko Poli ma ko: «Poli, a tora doonin i bena ne hakiri yelema ka ne fana ke lanabaga do ye de!» ²⁹ Poli k'a jaabi ko: «Ni a kera wagatisurun ko ye o, walama wagatijan ko o, Ala m'a kera ko a kana dan ele kelen ma, nka ele ni mogominw bee be ne lamenna bi, aw bee ye ke i n'a fo ne be cogo min na, nka aw kana siri ni negjoroko le ye i ko ne.»

³⁰ O tuma, masace wurira ka lo, ani jamanatigi, ani Berenisi, ani mogominw tun siginin be ni o ye. ³¹ O boto, o tun be a fora ye jagon ye ko: «Ce nin ma foyi le ke, min ka kan ni fagari ye, walama kaso.»

³² O ko, Agiripa k'a fo Fetusi ye ko: «Ni ce nin tun ma a ta ko don masaceba Sezari boro, a tun be se ka bla.»

27

Fetusi ka Poli bla ka taga Romu (Korentikaw flanan 11.25-26)

¹ Wagati min na a latigera ko an ye don kurun konon ka taga Itali, o ka Poli ni kasoden dama dama di sorasikuntigi do ma, min togow ye ko Zuliyusi; ale tun be Romu* masaceba ta sorasikuru le ra. ² An donna kurunba do konon, o kurunba tun bora Adaramiti, a be tagara Azi mara fan fe. Sitariki tun be ni an ye; ale ye Masedonika ye, a be bo Tesaloniki. ³ O dugusagbe, an sera Sidon; Zuliyusi tun ka Poli minako na kosebe. A tun b'a to Poli ye taga bo a teriw ye, janko a mako be fen minw na, a ye o soron. ⁴ An bora o yoro ra minke, an temena Sipere jamana konkonda ra, ka o dugukolo to an ni fono ce, sabu fono tun be an kunbenna. ⁵ O ko, an ka Silisi mara ni Panfili mara ta kogoji cetige, ka taga se Mira dugu ma, Lisi mara ra. ⁶ Ayiwa, sorasikuntigi ka kurunba do ye o yoro ra, o bora Alesandiri, a be tagara Itali. A ka an ladon o konon.

⁷ An ka lon caman ke ji kan, kurun tun be tagara doonin doonin. An segera kosebe ka soron ka se Kinidi dugu na fe. I n'a fo fono tun be an barira ka taga na fe, an temena Kereti jamana kere fe ka taga Salamoni dugu fan fe. ⁸ An segera ka soron ka teme o yoro ra, ka taga se yoro do

ra, min tɔgɔ ye ko «Kurunlɔyɔrɔɔɔumanw». Lase dugu be a yɔrɔ kere fe.

⁹ An tun ka wagatijan ke tagama ra ka ban. Kurunbori tun be kera farati le ye, sabu nenɛba wagati tun sera, sundonwagati tun temena ka ban. O le ra, Pɔli ka mɔgɔw lasomi ko: ¹⁰ «Ne teriw, ne ja b'a ra ko an ta kurunnatagama tena laban ni cenri ma bo a ra. A tena dan kurunkonominanw ni kurunba yere cenri ma de, nka an minw be kurun konɔ, an fana be se ka to a ra.»

¹¹ Nka sorasikuntigi tun lara kurunboribaga ni kurunkuntigi le ra; a ma Pɔli ta kuma jate. ¹² O yɔrɔ kurunlɔyɔrɔ tun man ji nenewagati ra. O koson mɔgɔ caman benna a ra ko o ye bo o yɔrɔ ra; ni a be se ka ke, o ye jija ka se Fenikisi, Kereti jamana kurunlɔyɔrɔ ra, janko o ye nenewagati ke o yɔrɔ ra. O yɔrɔ nasinna terebenyanfan ma.

Fɔɔɔba wurira ji kan

¹³ O wagati ra fɔɔɔ fitini do bora woroduguyanfan fe; a kera o ja na ko o ka min latige ko o bena se ka o ke. O ka kurun labla, kurun ka ke taga ye Kereti jamana kere fe. ¹⁴ Nka doonin kera, fɔɔɔba do bora Kereti jamana fan fe, ka na ke an kan; o fɔɔɔ tɔgɔ ye ko «Erakilɔn.» ¹⁵ O fɔɔɔba ka kurun ta. An ma se ka fɔɔɔ bari; an ka an yere to fɔɔɔ boro a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁶ An tagara teme dugukolo do woroduguyanfan fe kɔgɔji ce ma, o dugukolo tɔgɔ ye ko Koda. O yɔrɔ donna an ni fɔɔɔ ce. Kurundennin min tun be an fe, an jijara ka o bo ji ra, nka o ke ma diya. ¹⁷ An ka kurundennin ladon tuma min na, o ka kurunba yere siri ni juru ye janko a kana cen. O ko, o ka kurun ta faniba lajigi, sabu o tun be siranna ko fɔɔɔ kana na taga kurunba sigi kenken kan Libi jamana fan fe. An ka an yere to fɔɔɔ boro, a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁸ Fɔɔɔ tora ka an fifa kosebe; a ma ja, o lon dugusagbe, o ka kurunkonodoni dow firi ji ra. ¹⁹ O tere sabanan, kurunboribagaw yere ka kurunboriminanw firi ji ra. ²⁰ An ka lon caman ke, an ja te tere ye, an te lolow fana ye su fe. Fɔɔɔ koni tun be juguyara ka taga a fe, fo an jigi bee tigera, an ko an tena kisi fiyewu.

²¹ Kurunkonomogow si tun ma domuni ke kabini wagatijan. Pɔli nana wuri ka lo o ce ma k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw tun ka kan ka ne ta kuma men, ka to Kereti; o ra aw tun tena segeba nin la aw yere kan, ka bono kurunkonominanw na fana. ²² Nka sisan ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja gbeleya. Aw si nin tena to nin ko ra; aw bena bono kurun doron le ra. ²³ Ne ye Ala min ta ye, ani ne be baara kera min ye, o ta meleke do nana ne fe bi su fe. ²⁴ A ko: <Pɔli, i kana siran, jagboya lo ko ele ye taga lo masaceba Sezari ja fe. O koson, mɔgɔ o mɔgɔ be ni i ye kurunba konɔ, Ala bena ele ni olugu bee kisi jɔgɔn fe a ta pumanya koson.> ²⁵ O ra, ne teriw, aw ye aw ja gbeleya, sabu ne lanin be Ala ra ko meleke k'a fo ne ye cogo min na, ko a bena ke o cogo le ra. ²⁶ Nka kurun bena taga cen ni an ye dugukolo do le kan ji ce ma.»

²⁷ Ayiwa, o su tun ye an su tan ni naaninan ye ji kan, fɔɔɔ belen be an fifara Adiriyatiki Kɔgɔjiba kan. Su cemanɛ wagati ra, kurunboribagaw k'a bisigi ko an be surunyara dugukolo ra. ²⁸ O ka juru jigi ji ra ka ji dunya fle. O k'a ye ko ji dunya ye metere bisaba ni wolonfla. Kurun gbarara ja fe doonin, o ka juru jigi ji ra tuun, a kera metere mugan ni seegi. ²⁹ O tun be siranna ko kurun kana na taga gbasi farakuru dow ra ji jukoro. O koson, nege gbiriman minw

be kurun lalo, o ka o naani bla ji ra kurun kofeyoro ra, ka sigi ka ke dugugbe konoye, o korotoninba. ³⁰ Kurunboribagaw tun b'a fe ka bori ka kurun to; o ka kurun fitini bo k'a bla ji kan, k'a ke i n'a fo o b'a fe ka nege gbiriman do bla ji ra kurunba nafeyoro ra. ³¹ Poli ka o ye minke, a ko sorasikuntigi ni sorasi tow ma ko: «Ni nin mogow ma to kurunba konoyan fiyewu, aw tena kisi.» ³² Sorasiw ka kurundennin juruw tige, k'a ben kogoji ra.

³³ Ayiwa, ka mogow siginin to o be dugugbeda makonona, Poli ka o ja gbeleya ko o bee ye domuni ke. A ko: «Bi ye a tere tan ni naani ye, aw si hakiri ma sigi, aw si ma domuni ke. ³⁴ O ra, ne be aw daari, aw ye jija ka domuni ke. O le bena ke sababu ye ka a to aw ye kisi. Aw ra mogow si tena bono hali a kunsigiden kelen na.»

³⁵ Poli ka o fo minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye o bee ja na, ka do tige k'a pimi. ³⁶ Tow ka o ye minke, o bee ja gbelevara, o fana ka domuni ke. ³⁷ An bee lajennin tun ye mogow keme fla ni biwolonfla ni woro, kurun konoye. ³⁸ O ka domuni ke ka fa tuma min na, simankise min tun be kurun konoye, o ka o firi kogoji ra, ka kurun fiyenya.

Kurun cenna ji kan

³⁹ Ayiwa, dugu nana gbe minke, o tun be yoro min na, kurunboribagaw ma cogoya kelen soro o yoro ko ra. O ka jisiranin do ye; dugukolajalan tun be o yoro ra. O ko o be taga ni kurun ye o yoro ra k'a fe. ⁴⁰ O ka nege gbirimanw foni ka bo kurun na, ka o bla ji ra, ka kurunborinan juru fana foni. O ko, o ka faniba wuri k'a lo kurun nafeyoro ra, janko fono ye kurun noni ka taga dugukolo fan fe. ⁴¹ Nka donin kera, kurun barara ka taga sigi kenken kan jiwoyo fla ce ma. Kurun nafeyoro donna kenken na, a ma se ka bo. O y'a soro jikurubaw tun be kurun kofeyoro gbasira fo k'a cen.

⁴² Sorasiw tun b'a fe ka kasodenw faga, janko o do kana na ben ji ra ka nomu ka bori ka taga. ⁴³ Nka sorasikuntigi tun t'a fe o ye Poli faga; o koson a banna o ma. Minw ka ji lon, a ko olugu ye kon ka ben ji ra, ka nomu ka taga dugukolajalan kan. ⁴⁴ Ko tow ye yiriferen dow, walama kurun yiri dow mina, ka jija ni o ye ka bo. A kera ten mogow bee sera kogojida ra dugukolajalan kan, foyi ma ke mogow si ra.

28

Poli sera Maliti jamana ra

¹ Ayiwa, an kisira ka bo kogoji ra wagati min na, o k'a fo an ye ko o yoro togo ye ko Maliti. ² O yoro mogow ka an mina ka ja kosebe. I n'a fo sanji tun be benna, nene fana tun be yi, o ka tasumaba do mana ka an bee wele ka na o tasuma koro. ³ Poli nana logomisen caman ce ko a b'a ke tasuma ra minke, sajugu do bora o ra tafundenin koson ka noro Poli boro ra. ⁴ O yoro mogow ka sa noronin ye Poli boro ra minke, o k'a fo non ye ko: «Sigiya t'a ra, i b'a soro nin ce koni ye mogofagabaga yere le ye; sabu a kisira ka bo kogoji ra, o bee n'a ta, an ta jo cantigi ma son a ye janamanya.»

⁵ Nka Poli ka a boro yuguyugu ka sa ben tasuma ra; Poli yoro si ma a dimi. ⁶ K'a soro o mogow tun b'a miirira ko Poli fari bena funu o yoronin kelen bee ra, walama ko a bena ben ka sa. Nka o nana

makononi ke ka meen, k'a ye ko foyi ma ke Poli ra minke, o ta miiriya yelemana; o ko, ko Poli ye ala do le ye.

⁷ Ce min tun ye o yoro namogo folo ye, min togo ye ko Pubilusi, ale ta sigiyoro tun be an kere fe. A ka an bonya kosebe ka an lajigi a ta so kono fo tere saba. ⁸ Pubilusi face tun man kene, sumaya ni togotogoni tun b'a ra. Poli tagara a fe ka taga Ala daari a ye ka a boro la a kan; a keneyara. ⁹ Kabini o kera, o yoro banabagatow bee nana Poli fe; o bee keneyara fana. ¹⁰ O mogow ka bonya suguya bee la an kan. An tagawagati nana se ka taga kurun ta minke, o ka an makonafenw bee di an ma.

*Poli sera Romu
(Romukaw 1.9-15)*

¹¹ An tun ka karo saba le ke o yoro ra. An tagalon, an donna Alesandiri kurun do le konon. O kurun tun lora o yoro ra ka neneba banwagati konon; o kurun togo tun ye «Flaninw». ¹² An tagara se Sirakusi; an ka tere saba ke o dugu ra. ¹³ An bora o dugu ra, an temena kogoji konkonda fe ka taga se Rezo. O dugusagbe, an tagato, fono do bora an numanboroyanfan fe ka na ke an kan. An ka tere fla le ke ka soro ka se Puzoli. ¹⁴ An ka lanabaga dow ye o dugu konon; olugu ka an daari ko an ye logokun kelen ke ni o ye. An nana bo o yoro le ra ka taga se Romu*. ¹⁵ Ayiwa, Romu lanabagaw tun ka an nako kibaroya men minke, olugu nana an kunben fo Apiyusi logofiye ra, ani Lonanjigiyoro saba yoro ra. Kabini Poli ka olugu ye, a ka baraka la Ala ye, a jigi sigira. ¹⁶ An sera Romu minke, sorasikuntigi ka kasodenw di sorasiw kuntigiba ma. Nka o sonna ko Poli ye taga to yoro do ra a danna; o ka sorasice kelen bla ni a ye k'a korosi.

Poli ka Romu Yahudiyaw waaju

¹⁷ Ayiwa, tere saba temenin ko, Poli ka Romu* Yahudiyaw ta namogow wele ka na. O nana lajen tuma min na, Poli ko o ma ko: «Ne balemaw, hali k'a soro ne ma kojugu si ke an ta siyamogow ra, ne ma kojugu si ke an bemaw ta landakow kama fana, o bee n'a ta, o ka ne mina Zeruzalemu ka ne di Romu fagamaw ma. ¹⁸ Olugu nana ne jininka tuma min na, o tun b'a fe ka ne labla, sabu o ma foyi si soro ne ta ko ra min be ne fagakun bo. ¹⁹ Nka Yahudiyaw ma son ko o ye ne bla. O koson, a tun kera ne fe jagboya ye ko ne ye ne ta kopaw to masaceba Sezari boro. Nka o t'a yira ko ne b'a fe ka ne ta siya jaraki de! ²⁰ O le koson, ne ka aw wele ka na yan ka kuma ni aw ye; sabu Izirayelimogow jigi be Kisibaga* min kan, ne sirinin be ni negejoroko ye o le koson.»

²¹ O ka Poli jaabi ko: «Anw ma sebe si soro ka bo Zude, ele ta ko ra; an balema si ma bo yi fana ka na kuma do fo an ye, walama ka i togajugu fo an ye yan. ²² Nka an b'a fe ka i yere lamem, ka i ta miiriya lon; sabu an k'a lon ko mogow wurira nin sira kama yoro bee ra.»

²³ Ayiwa, o ka lon do sigi; o lon na o caman nana Poli fe a ta bon konon. Poli kumana o fe, ka Ala ta Masaya* ko nafa o ye. A tun be cogoya bee kera janko o ye Yesu ta ko lon ka kapa ni cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw kumaw ye. O tora o ra k'a ta sogoma fo wula fe. ²⁴ Dow sonna Poli ta ma, nka dow ma son ka la a ra. ²⁵ O mogow tun ma na ben kelen ma; o tagato Poli ka nin kuma kelen le fo o ye; a ko: «Cira

Ezayi tun ka kuma min fɔ aw bɛmaw ye Nin Saninman* baraka ra, o tun ye can yere le ye! ²⁶ A ko:

<Taga a fɔ nin siya mɔgɔw ye ko:

Aw bɛna mɛnni kɛ kɔsɛbɛ, nka aw tɛna foyi faamu.

Aw bɛna fleri kɛ kɔsɛbɛ, nka aw tɛna foyi ye.

²⁷ Sabu nin siya mɔgɔw ka o jusukun gbɛleya;

o ka o torow gberɛn,

ka o ɲadenw datugu,

janko o ɲadenw kana yeri kɛ,

o jusukunw kana faamuri kɛ;

ni o tɛ, o tun bɛna na yeɛma ka sɔn ne ma,

janko ne ye o kisi.> »

²⁸ Pɔli k'a fɔ o ye tuun ko: «Aw ka kan ka a lɔn ko kisiri min bɔra Ala fɛ, ko o nana siya were mɔgɔw fana kama; olugu kɔni bɛna a lamɛn!»

²⁹ [Pɔli ka o fɔ minkɛ, Yahudiyaw tagara; o ka kɛ ɲɔgɔn sɔsɔ ye kɔsɛbɛ.]

³⁰ Pɔli ka san fla dafanin kɛ a ta bon kɔnɔ; a tun ka o bon ta sara ra. Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ na bɔ a ye, a tun bɛ sigi ka olugu bɛɛ lamɛn.

³¹ A tun bɛ Ala ta Masaya ko waajuri kɛ, ka mɔgɔw karan, ka Matigi Yesu Kirisita ta ko yira o ra. A tun bɛ o kɛ, siranya tun t'a ra, mɔgɔ si tun t'a bari fana.

**Pöli ka letere min ci
RÖMUKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Pöli ka tagama minw ke ka taga Kibaro diman waajuri ke, a ka nin letere sebe o tagama sabanan laban le ra. A be i ko Yahudiya minw tun kera lanabagaw ye, i n'a fo Pirisili ni Akila, olugu dow tun ka Kibaro Diman fo Romu dugu konö. Lanabaga minw tun sorora o sababu ra, olugu le kera Romu ta lanabagaw ta jenkuru folo ye. O koson Pöli tun b'a fe ka taga Romu, ka soro ka taga Esipaji. A tun ka nin letere sebe janko ka o tagama le laben (15.22-24).

O lanabaga dow tun be lajen Pirisili ni Akila ta so konö (16.3-5).

Pöli tun b'a fe ka Romu lanabagaw karan fen dama dama ra:

A folo, Kibaro Diman waajuri kun ye min ye siya were mogow fe. A b'a yira ko Kibaro Diman be mogow bee le kisi, Yahudiya fara siya were mogow kan (1.16). Ni mogow o mogow k'a jigi la Ala kan ka son Yesu ta Kibaro Diman ma, o tigi be kisi, sabu Ala te mogow bo mogow ra (1.18-8.39).

O ko, a be weleri lase Izirayelimogow bee ma, ko o ka kan ka son Ala ta neema ma (9-11). Ala bena a ta mogow weleninw bee kisi, Yahudiya fara siya were mogow kan.

Kitabu to, min ye sura 12-15 ye, Pöli be lanabagaw ladi, janko o ye o tagamacogo korosi, ka o janto jogon na, ani ka fagamaw bonya. Kitabu sura laban ye Pöli ta forikanw ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-17)

Adamaden bee ka kan ka Ala ta jennogonya jini (1.18-3.20)

Yesu Kirisita le kera kisiri sira ye (3.21-4.25)

Yesu be panamanyakura min di lanabagaw ma (5-8)

Ala sago ye min ye Izirayelimogow ta fan fe (9-11)

Lanabaga tagamacogokura (12-15)

Pöli ta forikan, ani a ta kumalabanw (16)

Pöli ta fori

¹ Ne Pöli, Yesu Kirisita ta baarden, ne yere le ka nin sebe ke. Ala ka ne wele ka ne ke ciraden* ye, ka ne bla danna janko ne ye a ta Kibaro Diman* lase mogow ma.

² Ala tun ka o Kibaro Diman layiri ta kabini wagatijan; a ta ciraw tun ka o ko fo Kitabu saninmanw konö. ³ Den min bora Ala ra*, o Kibaro Diman be kuma o ta ko le ra; ka kaja ni adamadenya cogo ye, masace Dawuda mamaden lo, ⁴ nka ka kaja ni Nin Saninman* ye, a kununa ka bo saya ra minke, Ala k'a yira o fe ni a ta sebgaya ye, ko Den* min bora ale ra, ko o lo. ⁵ Ale Yesu Kirisita, an Matigi baraka ra, Ala neemara an ye ka an ke ciradenw ye, janko ale Yesu togo koson siya were mogow* bee ye son Kibaro Diman ma ka Ala kan mina. ⁶ Ala ka aw minw wele ka aw ke Yesu ta ye, aw fana nin be o mogow ra.

⁷ Aw minw bɛɛ bɛ Rɔmu*, a ka aw minw kanu ka aw wele ka kɛ a ta mɔgo saninmanw ye, ne Pɔli bɛ nin seɛɛ ci aw le ma. An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw ye ka hera kɛ aw ye.

Rɔmu lanabagaw logɔ bɛ Pɔli ra
(Romukaw 15.23-32)

⁸ Ayiwa, ne bɛ kɔn fɔlo ka baraka la Ala ye Yesu Kirisita sababu ra aw bɛɛ kosɔn, sabu mɔgow bɛ aw ta lanaya lakarira dunuɲa yɔro bɛɛ ra. ⁹ Den min bɔra Ala ra*, ne bɛ baara kɛ Ala ye ni ne jusu bɛɛ ye, ka ale ta Kibaro Diman* waajuri le kɛ. Ni ne bɛ Ala daari tuma o tuma, Ala ye ne seere ye ko ne bɛ ne hakiri to aw ra ka Ala daari aw ye. ¹⁰ Ne bɛ to ka Ala daari tuma bɛɛ, ko ni a sago lo, a y'a to ne ye sira sɔro ka taga aw fɛ yi. ¹¹ Ne b'a fɛ yɛrɛ le ka aw ye, janko ka Nin Saninman* ta nɛɛma dɔ lase aw ma, ka aw baraka bonya lanaya ra. ¹² O kɔro ye ko an bɛɛ ye jagbeleya sɔro mɔgon fɛ lanaya ra, o lanaya kelen min bɛ an bɛɛ fɛ.

¹³ Ne balemaw, ne b'a fɛ ko aw y'a lɔn ko ne k'a latige sɲaga caman ko ne bɛ taga aw fɛ yi, nka fɔ ka na se bi ma, ne ma sira sɔro; ne b'a fɛ ko ne ta baara ye nafa sɔro aw cɛ ra fana, i n'a fɔ a ka nafa sɔro siya wɛrɛw* cɛ ra cogo min na. ¹⁴ Mɔgo bɛɛ ta juru bɛ ne ra Kibaro Diman fɔri ko ra: dugubakɔnmɔgow, ani kongosomɔgow, mɔgo karanninw, ani mɔgo karanbariw bɛɛ. ¹⁵ O le kosɔn aw minw bɛ Rɔmu*, a logɔ bɛ ne ra ka taga Kibaro Diman lase aw fana ma.

Sebagaya min bɛ sɔro Kibaro diman na

¹⁶ Kibaro Diman fɔri maroya tɛ ne ra fiyewu; sebagaya lo Ala fɛ ka lanabagaw bɛɛ kisi, a kɔnna ka lase Yahudiyaw le ma; o kɔ, siya wɛrɛ mɔgow*. ¹⁷ Sabu o Kibaro Diman le b'a fɔ ko Ala bɛ mɔgo jate mɔgo terrenin ye; o bɛ kɛ lanaya dɔrɔn le sababu ra, k'a ta a damina ra fɔ a laban na, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: «Mɔgo terrenin bɛ janamanya lanaya le sababu ra.»

Dunuɲamɔgow ta terenbariya

¹⁸ Ala bɛ a ta dimi lajigi mɔgow kan ka bɔ sankolo ra mɔgow ta Alajnasiranbariya ni o ta terenbariyakow bɛɛ le kosɔn; o ta terenbariyakow kosɔn o mɔgow bɛ mɔgo tɔw bari ka can lɔn. ¹⁹ Kiti bɛ ben o kan, sabu mɔgo bɛ se ka min lɔn Ala ko ra, o ma dogo o ma; Ala yɛrɛ ka o yira o ra k'a gbɛya. ²⁰ Ala yɛrɛ bɛ cogo min na, mɔgo si tɛ se k'a ye a ɲa ra; nka kabini dunuɲa dantuma a ka fɛn minw dan, a ta sebagaya barbari, ani a ta Alaya, o bɛɛ bɛ lɔn k'a gbɛya o fɛnw le fɛ. ²¹ Jo tɛna kɛ o fɛ Ala ɲa kɔro, sabu o ka Ala lɔn, nka o ma sɔn k'a bonya i n'a fɔ Ala, o tɛ baraka la a ye fana. O ta miiriyaw ye fu le ye; o kosɔn o jusukun hakirintanw blara dibi ra. ²² O bɛ o yɛrɛ jate mɔgo hakiritigiw ye, k'a sɔro nalomanw lo. ²³ Nɔɔrotigi Ala min tɛ sa ka ye, sani o ye o bato, o ka yirimɔgoninw le lalaga, ani kɔnɔw bisigiyaw, ani sogo sen naaniw, ani fɛn fofotaw, ka o fɛnw bato, nin tɛ o fɛn minw na.

²⁴ O kosɔn Ala ka o to o yɛrɛ ma o ta nɔgoninyakow ra, ka kaɲa ni o yɛrɛ jusukun diyanyakow ye. O bɛ o yɛrɛ lanɔgo jatɔya ra o yɛrɛ ni mɔgon cɛ. ²⁵ O ka faninya bla Ala ta can nɔ ra. Ala ta danfɛnw, o bɛ

olugu le bato ka baara ke o ye, ka danbaga Ala yere to yi, an be min tando tuma bee. Amina!

²⁶ O bee le koson Ala ka o to o ta jarabijuguw boro marobariyakow ra. Ala ko min kana ke, o be o le ke. O ta musow yere ka o cew to yi, ka to ka jen ni jagon ye. ²⁷ Cew fana be ten. O cejagonw yere nege gbankojugu o ra, o ka o musow to yi; cew yere gbansan be jen ni jagon ye. O koson bono bena o soro ka kana ni o yere ta lafiriri ye.

²⁸ I n'a fo o ma son ka Ala lon, o koson Ala ka o to o yere ma ni o ta miirijuguw ye, janko ko min man kan ka ke, o ye o ke. ²⁹ O jusukun fanin lo terenbariya suguya bee ra; o konon ka jugu, o nata ka bon, nangboya be o ra, o jusukun fanin lo celiya ra; magofaga ka di o ye, ani kere, ani nanbara; miiriyajuguw be o konon, ani nafiya, ³⁰ ani togocenri; o te Ala ko jate; o maro ka dogo, o be waso, o be o yere bonya. O timina ka di kojugu ra, o te o worobagaw kan mina. ³¹ Hakirintanw lo, o te o ta layiriw dafa ka ye; o jusukun ka gbelen, o te hina. ³² K'a soro o k'a lon co ko Ala ta kiti be yi: ko mago minw be o ko jagonw ke, olugu ka kan ni saya le ye. O bee n'a ta, o belen b'a ke; ka fara o bee kan, mago were minw be o kojugu jagonw kera, o magow ko le ka di o ye.

2

*Ala bena kiti tige ni terenninya ye
(Matiyu 7.1-5; Yakuba 2.12-13)*

¹ Ayiwa, ele min be tow jaraki, n'i kera mago min o min ye, yafa tena ke ele yere ma. Ni i be tow jaraki, i be i yere le jarakira; sabu ele be tow jaraki ko minw na, ele yere be o ke! ² K'a soro an bee k'a lon ko mago minw be o kow ke, Ala be kiti tige o kan ka kana ni can le ye.

³ Ayiwa, ni ele be tow jaraki, k'a soro ele yere be o kow ke o, i ta miiriya ra i bena bosi Ala ta kiti ma wa? ⁴ Walama Ala ta numanyaba ni a ta sabari, ani a ta mupuri, ele te o jate fen ye wa? I m'a lon ko a be o numanya bee kera i ye le ka sira bla i koron janko i ye nimisa ka jurumun dabra wa? ⁵ Nka i toro ka gbelen; i t'a fe ka nimisa i ta jurumun na. O koson i be dimi belebele le labenna i yere kama Ala ta dimilon na, lon min na Ala bena a ta dimi ni a ta kiti terennin bo kene kan.

⁶ A bena mago bee kelen kelen sara ka kana ni a ta kewalew ye. ⁷ Minw be jija kopuman na, ka tandori ni bonya ni panamanya banbari jini, Ala bena panamanya banbari di olugu ma.

⁸ Nka minw be muruti Ala ma, ka ban can ma, ka son terenbariya ma, Ala ta dimi ni a ta jusugban bena ben olugu kan. ⁹ Toron ni nagban, o le bena ben kojugukebaga bee kelen kelen kan; Yahudiyaw le be ke folo ye, o ko, siya were magow*. ¹⁰ Nka mago o mago be kopuman ke, o tigi bena tandori ni bonya ni jususuma le soron; Yahudiyaw le bena ke folo ye, o ko, siya were magow; ¹¹ sabu Ala te mago bo mago ra.

¹² Minw bee be jurumun ke k'a soro o ma cira Musa ta sariya* lon, olugu bena halaki, nka kiti tena tige o kan ka kana ni o sariya ye. Minw be jurumun ke k'a soro o ka cira Musa ta sariya lon, kiti bena tige olugu kan ka kana ni o sariya ye. ¹³ Sabu minw be sariya ta kumaw lamem doron, Ala tena olugu le jate mago terenninw ye; minw be sariya sira tagama, Ala bena olugu le jate mago terenninw ye.

¹⁴ Ayiwa, siya were mɔgɔw minw tɛ cira Musa ta sariya lɔn, ni olugu be sariya sira tagama o yere ma, hali ni o tɛ o sariya lɔn, a be i n'a fɔ o yere ka sariya dɔ ke o yere ye. ¹⁵ O b'a yira o cogo ra ko cira Musa ta sariya ka ci minw fɔ, ko o sebenin lo o jusukun na. O hakiri b'a yira o ra, o jusukun be o sɔsɔ tuma dɔw ra, walama o yere be jo di o yere ma tuma dɔw ra.

¹⁶ Ayiwa, ne ka ko minw fɔ, o bɛɛ bena yira lɔn dɔ, lɔn min na Ala bena a fɔ Yesu Kirisita ye ko a ye mɔgɔw ta ko dogoninw kiti tige; ne ka Kibaro Diman* min waajuri ke, a bena ke ka kapa ni o le ye.

Ala be Yahudiyaw jaraki

¹⁷ Ayiwa, Yahudiya tɔgɔ be ele ra, ele be i jigi la cira Musa ta sariya* kan, ka i yere bonya ko i ye Ala ta mɔgɔ ye. ¹⁸ Ele ka Ala sago lɔn; i be se ka kopuman lɔn k'a ke, sabu i karanna sariya ra. ¹⁹ I b'a jate i yere kɔnɔ ko tɔw fiyenna, ko ele le be sira yira olugu ra, ani ko tɔw be dibi ra, ko ele le be o bla yeelen na. ²⁰ I ko tɔw ye kolɔnbariw ni denmisɛnw ye, ko ele le ye olugu ta karanfa ye; sabu i lanin b'a ra ko i ka can sira lɔnniya bɛɛ lɔn cira Musa ta sariya ra.

²¹ Ayiwa, ne ko: ele min be tɔw karan, mun kosɔn ele tɛ i yere karan? Ele min be waajuri ke ko mɔgɔ kana sonyari ke, ele yere be sonyari ke! ²² Ele min b'a fɔ ko mɔgɔ kana jeneya ke, ele yere be jeneya ke! Ele min ko i be jo haramuya, ele yere be fenw sonya josɔnyɔrɔw ra! ²³ I be i yere bonya ko i ka sariya lɔn, nka i be sariya cɛn, ka Ala tɔgɔ cɛn. ²⁴ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «Aw Yahudiyaw le kosɔn siya were mɔgɔw* be Ala tɔgɔ cenna.»

Kenɛsigiri kɔrɔ ye min ye

²⁵ Can lo, nafa be kenɛsigiri ra, ni i koni be sariya sira tagama. Nka ni i be sariya cenna, o tuma i ta kenɛsigiri ye fu le ye. ²⁶ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o tigi be sariya sira tagama, yala Ala tena o tigi jate i n'a fɔ a kenɛiginin lo wa? ²⁷ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o be sariya sira tagama, yala o tigi tena kiti ben ele kan wa, ele min be sariya cɛn, k'a sɔrɔ sariya sebenin be i boro, i kenɛsigira fana? ²⁸ Ayiwa, mɔgɔw na be min ye i ra, o le tɛ i ke Yahudiyaw yerɛyerɛ ye; nɔ min fana be ke mɔgɔ farikolo ra, o tɛ kenɛsigiri yere ye. ²⁹ Nka Yahudiyaya be lɔn mɔgɔ jusukun le ra. Nin Saninman* be min ke mɔgɔ jusukun na, o le ye kenɛsigiri yere ye; min be ke ka kapa ni sariya ye o tɛ. O Yahudiya ta tandori tɛ bɔ mɔgɔ ra, a be sɔrɔ Ala le fe.

3

Ala ye kankelentigi le ye

¹ Ayiwa, ni a be o cogo ra, Yahudiyaya nafa ye juman le ye tuun? Walama kenɛsigiri naci ye juman ye? ² Ayiwa, nafa b'a ra yere le cogo caman na. A fɔlɔ, Ala ka a ta kuma lase Yahudiyaw le ma. ³ Ayiwa, hali ni a kera ko dɔw ma a kan mina, yala olugu ta kanminabariya be se ka Ala ta kankelentigiya cɛn wa? ⁴ Fiyewu, o tɛ se ka ke! Hali ni adamadenw bɛɛ ye faninyafɔbagaw le ye, Ala koni ye kankelentigi le ye, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: «Ele Ala, ni i be kuma, bɛɛ b'a lɔn ko i terennin lo. Ni o ka i jaraki, nɔ tena ye i ra.»

⁵ Ayiwa, ni an ta terenbariya be ke sababu ye ka Ala ta terrenninya yira, o tuma an bena mun le fo o ra? Yala an bena a fo le ko jo te Ala fe, ni a be dimi an korɔ ka kiti ben an kan wa? Ne be kumana ka kapa ni adamenw ta cogo le ye. ⁶ Fiyewu! Ni Ala tun terennin te, a tun bena se ka kiti tige dunupamogow kan cogo di?

⁷ Ayiwa, ni ne ta faninya fana be ke sababu ye ka Ala ta can yira, ka noɔro la a kan, o tuma mun koson kiti be tige ne kan tuun ko ne ka jurumun ke? ⁸ Ayiwa, mun koson an t'a fo ko an ye kojugu ke, janko kojuman ye bo a ra? Dow be ne togo cenna ko ne be mogow karanna o kuma le ra. O mogow koni tena bosi Ala ta kiti ma le fiyewu.

Mogow si terennin te

⁹ Ayiwa, ne bena mun le fo ka a laban? Yala an Yahudiyaw ka fisa ni mogow tow ye wa? Fiyewu! Ne k'a yira ka ban ko Yahudiyaw o, siya wewe mogow* o, o bee be jurumun fanga korɔ. ¹⁰ I n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:

«O mogow te yi, min terennin lo; hali mogow kelen.

¹¹ O si te hakiritigi ye, o si te Ala ta jennogonya jini.

¹² O bee ka o ko munu Ala ma;

o bee kera pacintanw ye.

O si te kojuman ke, hali mogow kelenpe.

¹³ O kandinga ye kaburu dayelenin le ye,

o be o nenden ke ka mogow lafiri.

O darakan ka jugu i ko fonfonnin бага;

¹⁴ mogodangakumaw, ani kumagbomanw doron le be o da ra.

¹⁵ O sen ka teli mogofaga fe;

¹⁶ ni o be teme yoro o yoro, cenri ni bono le be o ko;

¹⁷ min ye hera sira ye, o te o lon.

¹⁸ O te tagama Alanasiran na fiyewu.»

¹⁹ Ayiwa, an k'a lon ko cira Musa ta sariya* be fen o fen fo, sariya dira minw ma, a b'a fora olugu le ye. O ra kuma tena sorɔ mogow si fe; dunupamogow bee jarakinin lo fana Ala na korɔ. ²⁰ O le koson mogow si tena jate mogow terennin ye Ala na korɔ sariya sira tagama sababu ra, sabu sariya b'a yira an na le doron ko an ka jurumun ke.

Ala be mogow kisi lanaya le baraka ra

(Galasikaw 2.15,16; 3.8-14,22-29; Efesikaw 2.7-9)

²¹ Ayiwa, sisan Ala be an jate mogow terenninw ye cogo min na, a ka o yira an na, nka sariya* sababu te. Sariya kitabuw, ani ciraw ta kitabuw tun konna ka o kuma fo k'a gbeya: ²² Ni mogow o mogow ka la Yesu Kirisita* ra, Ala be o tigi jate mogow terennin ye; a te mogow bo mogow ra, ²³ sabu mogow bee ka jurumun ke, o koson mogow si te se ka Ala ta noɔro ye. ²⁴ Nka Ala ka o jate mogow terenninw ye gbansan a ta neema baraka ra, sabu Yesu Kirisita ka o kunmabo o ta jurumun na. ²⁵ Minw lara Yesu ta jori saraka ra, Ala ka ale Yesu le ke olugu ta jurumun sara ye, janko ka a ta terrenninya yira. Folofofo, jurumun minw tun kera, a tun ka o muɲu, a ma o hake bo o ra. ²⁶ Nka sisan a be mogow jate mogow terenninw ye cogo min na, a ka o yira: minw lara Yesu Kirisita ra, Ala be to a ta terrenninya ra, ka olugu jate mogow terenninw ye fana.

²⁷ Ayiwa, an ta yerebonya sababu be min? Sababu si te yi! Mun koson? Sabu ka sariya sira tagama, o te jate, nka lanaya le be jate. ²⁸ O ra, an be se k'a fo ko Ala be mogoo jate mogoo terennin ye lanaya doron le baraka ra, cira Musa ta sariya sira tagama sababu te. ²⁹ Yala Ala ye Yahudiyaw doron ta Ala le ye wa? A te siya were mogow* fana ta Ala ye wa? Siya tow fana ta Ala lo ke! ³⁰ Sabu Ala kelenpe le be yi; ale le be Yahudiyaw jate mogoo terenninw ye lanaya baraka ra, ka siya were mogow fana jate mogoo terenninw ye o lanaya kelen baraka ra. ³¹ Ayiwa, yala o koroo ye ko lanaya sababu ra an be cira Musa ta sariya ke fengbansan ye wa? On-on de! An yere b'a bonya le ka na.

4

Ibrahim ta lanaya

(Galasikaw 3.6-9,29; Zaburu 32)

¹ Ayiwa, an bena mun le fo Ibrahim ta ko ra, ale min ye an bemace ye adamadenya sira fe? Ale ta kera cogo di le? ² Ni Ala tun ka Ibrahim jate mogoo terennin ye a ta kewalew le koson, a tun bena se ka a yere bonya; nka a te se ka a yere bonya Ala na koroo. ³ Kitabu ka mun fo? A ko: «Ibrahim lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogoo terennin ye a ta lanaya koson.» ⁴ Aw k'a lon ko ni mogoo ka baara ke, a ka kan ka sara; nka a be o sara min soroo, o te di a ma gbansan; a ta baara sara lo. ⁵ Nka ni mogoo min ma kewale ke, Ala min be Alapasiranbariw jate mogoo terenninw ye, ni a ka la o ra doron, Ala be a jate mogoo terennin ye a ta lanaya koson. ⁶ Ala be mogoo min jate mogoo terennin ye, ni a ma kewale ke, Dawuda be o tigi ta hera le lakari, k'a fo ko:

⁷ «Ala ka minw ta terenbariyakow yafa o ma, ka o ta jurumun datugu pewu, olugu ta pana.

⁸ Matigi Ala te mogoo min ta jurumun jate, o tigi ta pana.»

Kenesigiri te mogoo kisi

⁹ Ayiwa, yala minw kenesigira, olugu doron le ka kan ka o kojuman soroo wa, walama kenesigibariw fana ka kan ka a soroo? An k'a fo sisan ko «Ibrahim lara Ala kumakan na, Ala ka a jate mogoo terennin ye a ta lanaya koson.» ¹⁰ O kera wagati juman kelen le ra? A kenesiginin ko wa, walama sani a ye kenesigi? A ma ke a kenesiginin ko de; a kera k'a soroo a ma kenesigi. ¹¹ O ko le, Ibrahim ka kenesigiri soroo i n'a fo tagamasiyen, k'a yira ko Ala ka a jate mogoo terennin ye a ta lanaya koson, sani a ye kenesigi. O cogo ra, kenesigibari minw lara Ala ra, ani Ala ka o jate mogoo terenninw ye, Ibrahim kera olugu bee ta bemace ye. ¹² O cogo kelen na, minw kenesiginin lo, olugu bee ta bemace lo fana; o koroo ye ko minw te dan kenesigiri doron ma, nka o be tagama lanaya sira kan i n'a fo an bemace Ibrahim tun k'a ke cogo min na, sani a ye kenesigi.

Ala ta layiri be soroo lanaya le baraka ra

(Heburuw 11.8-19)

¹³ Ala ka layiri min ta Ibrahim ni a duruja ye ko dunuja bena ke o ta ye, o layiri ma ta sariya* sira tagama koson; nka Ala ka a jate mogoo

terennin ye a ta lanaya koson minke, o le k'a to layiri tara a ye. ¹⁴ Ni Ala ta layirifenw be soro sariya sira tagama sababu le ra, o tuma kun te lanaya ra tuun, layiri fana te jate tuun. ¹⁵ Sabu sariya be Ala ta dimi le lase an ma doron; ni sariya te yoro min na, sariya cenko fana te yi.

¹⁶ O koson Ala ka o layiri ta an ye lanaya le baraka ra, janko a ye ke neema ye min dira an ma gbansan, ka ke Iburahima ta duruja bee ta ye; sariya sira tagamabagaw daman ta te, nka minw lara Ala ra i n'a fo Iburahima, olugu fana ta lo, sabu Iburahima kera an bee bemace le ye, ¹⁷ i n'a fo a sebera Kitabu konso cogo min na, ko: «Ne ka i ke siya caman bemace ye.» Ayiwa, an bemace lo Ala na korso, sabu a lara Ala ra, Ala min be suw lakunu, ani min be fendanbariw dan. ¹⁸ Ayiwa, hali k'a soro Iburahima jigi tun tigera ka ban, Ala ka min fo a ye, a lara o ra ka a jigi la a kan; o cogo ra a kera «siya caman bemace» ye, i n'a fo Ala tun k'a fo cogo min na ko: «I ta duruja bena caya nin cogo le ra.» ¹⁹ Ala ka o fo tuma min na, Iburahima farikolo tun korora ka ban, sabu a si tun be san keme bo. Denworo tuma fana tun temena a muso Saran kan. Nka Iburahima ma o si jate; o ma foyi bo a ta lanaya ra. ²⁰ A ma a jigi tige ka sigiya Ala ta layiri ra, nka do le yere farara a ta lanaya kan, fo a ka Ala tando. ²¹ Iburahima tun lanin b'a ra yere le jate ko Ala ka fen min layiri ta, ko a be se fana ka o ke. ²² O lanaya le koson «Ala ka a jate mogso terennin ye.» ²³ Nka o kuma min sebera ko «Ala ka a jate mogso terennin ye,» o ma sebe Iburahima kelen koson de! ²⁴ A sebera an fana koson; Ala min ka an Matigi Yesu lakunu ka bo saya ra, anw minw lara o ra, anw fana be jate mogso terenninw ye Ala na korso. ²⁵ Ala k'a to a sara an ta jurumun koson, ka kunu ka bo saya ra, janko an ye jate mogso terenninw ye Ala na korso.

5

*Ala ka hera don an ni a yere ce
(Piyeri folo 1.3-9; Yuhana folo 4.9,10)*

¹ O cogo ra Ala ka an jate mogso terenninw ye lanaya baraka ra; sisan a ka hera don an ni ale Ala yere ce an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ² Ale Kirisita* le sababu ra Ala ka o neema ke an ye; an lanin lo a ra, an be an jigi la a kan ka jagari, sabu an jigi b'a kan ko lon do an bena Ala ta nooro sorso. ³ O doron te, hali ni tooro ka se an ma, an be jagari o ra; sabu tooro le b'a to an be jija lanaya ra. ⁴ Ni an be jija, o b'a to an be ke kankelentigiw ye tooro ra; ni an kera kankelentigi ye, o le b'a to an jigi be sigi. ⁵ Ayiwa, jigi te mogso janfa, sabu Ala k'a ta kanuya caya an jusukun na Nin Saninman* baraka ra, a ka o min di an ma.

⁶ Can lo, wagati min an tun ye barakantanw ye, Ala ka wagati min latige, o sera minke, Kirisita sara anw Alajanasiranbariw koson. ⁷ Mogso ye son ka sa hali mogso terennin koson, o ke man di. A be se ka ke ko mogso do be son k'a ja gbeleya ka sa mogonuman do koson. ⁸ Nka Ala be an kanu cogo min na, a ka o yira nin le fe: ka an to jurumun na, Kirisita sara an koson. ⁹ Sisan koni Ala ka an jate mogso terenninw ye Yesu jori baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, fana ko a bena an kisi Ala ta dimi ma. ¹⁰ An tun be Ala juguw le ye, nka Den min bora Ala ra*, Ala ka ben don an ni a yere ce o Den* ta saya baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, ko ben donna an ni Ala ce minke, ko an bena kisi Yesu ta janamanya

sababu ra. ¹¹ Ka fara o kan, an be nagari kosebe Ala ta jehrogonya ra an Matigi Yesu Kirisita baraka ra; sisan ale le ka an ni Ala ce ben.

Adama ni Kirisita

(Korentikaw folo 15.21-22,45-49,56-57)

¹² Mogo kelen le sababu ra jurumun donna dunuƙa kono, jurumun k'a to saya fana nana dunuƙa kono; o cogo ra saya sera adamaden bee ma, sabu o bee ka jurumun ke. ¹³ Sani Ala ye sariya* di cira Musa ma, jurumun tun be dunuƙa ra ka ban. Nka i n'a fo sariya tun te yi folo, Ala tun te jurumun jate. ¹⁴ O bee n'a ta, k'a ta Adama ta wagati ra fo ka na se cira Musa ta wagati ma, saya fanga tun be mogow kan. Hali minw ma Ala ta cifoninw cen i n'a fo Adama k'a cen cogo min na, olugu tun be sa. Min tun ka kan ka na, Adama kera ale tagamasiyen le ye.

¹⁵ Nka Ala be neema min di gbansan, o ni Adama ta jurumun te kelen ye. Can lo, mogo caman sara ale kelen ta jurumun koson. Nka Ala ta neema, ani neema min bora mogo kelen fe, Yesu Kirisita, k'a di mogo caman ma, o neema nafa le ka bon. ¹⁶ Ala be neema min di gbansan, o no, ani mogo kelen ta jurumun no te se ka suma ni rogonye. Mogo kelen ta jurumun nana ni jarkiri ye, k'a soro Ala ka neema min di gbansan jurumun camanba ko fe, o neema ka an kunmabo, ka an ke mogo terenninw ye. ¹⁷ Can lo, mogo kelen ta jurumun le koson saya fanga sera bee ma. Nka minw bee ka Ala ta neemaba soro, Ala ka minw jate mogo terenninw ye, olugu bena panamanyakura ni kuntigiya soro mogo kelen sababu ra, min ye Yesu Kirisita ye; o nafa le ka bon.

¹⁸ Ayiwa, mogow bee jarakira cogo min na Adama ta jurumun kelen koson, o cogo kelen na Yesu Kirisita ta kewalejuman kelen koson Ala be mogo bee kunmabo ka panamanya di o ma. ¹⁹ Mogo kelenpe ta kanblari sababu ra mogo caman kera jurumunkebagaw ye cogo min na, o cogo ra fana mogo kelenpe ta kanminari koson Ala be mogo caman jate mogo terenninw ye.

²⁰ Sariya koni dira, janko k'a yira an na ko an ta jurumun ka ca; nka jurumun cayara yoro min na, Ala ta neema belen cayara o yoro ra ka teme a kan pewu. ²¹ An tun be jurumun fanga koro minke, o le ka saya lase mogo bee ma; nka sisan an be neema ta fanga koro minke, o b'a to Ala be an jate mogo terenninw ye, ka panamanya banbari di an ma an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

6

Lanabaga bora jurumun fanga koro

(Kolosikaw 3.1-10)

¹ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala o koro ye ko an ye to ka jurumun ke, janko Ala ta neema ye caya wa? ² Fiyewu! An minw sara ka an sen bo jurumun ta ko ra, anw belen be se ka panamanya jurumun na cogo di tuun? ³ An minw bee batizera ka ke ni Yesu Kirisita ye jehrogonya ra, aw m'a lon ko an batizera minke, a be i n'a fo an sara ni a ye le wa? ⁴ An batizera minke, a kera i n'a fo an sara ni a ye, ani an su donna ni a ye, janko an ye panamanyakura soro i n'a fo Fa Ala ka Yesu Kirisita lakunu ka bo saya ra ni a ta sebagaya nooroman ye cogo min na.

⁵ Can lo, i n'a fo an ni ale kera kelen ye a ta saya ra, an bena kunu fana a ta jenjogonya ra i n'a fo a kununa cogo min na. ⁶ An ye nin faamu ka na, ko jogokoro min tun be an na, a kera i n'a fo o ni Kirisita* gbengbenna yiri ra jogon fe ka sa; janko o jogo min tun ye jurumun ye an na, o fanga ye ban, ani an kana to o jurumun fanga koro tuun. ⁷ Sabu ni mogoro min sara, o tigi bora jurumun ta fanga koro.

⁸ Ayiwa, i n'a fo an ni Kirisita sara jogon fe, an lanin b'a ra ko an bena panamanya, ka ke ni a ye fana. ⁹ An k'a lon fana ko Yesu Kirisita kununa ka bo saya ra, ko a te sa tuun: saya ta fanga te se a koro tuun. ¹⁰ A sara sinaga kelenpe ka jurumun ta fanga ban. Nka a kununa ka bo saya ra; a be panamanya min na sisan, a be panamanyara Ala le ye. ¹¹ O cogo ra aw fana ye aw yere jate k'a ke i n'a fo aw sara ka bo jurumun ta fanga koro; sisan aw be panamanyara Ala le ye Yesu Kirisita ta jenjogonya ra.

¹² Ayiwa, aw kana aw farikolo to jurumun boro, ka ke jurumun ta jonw ye; aw kana son farikolo negejuguw ma. ¹³ Aw kana aw farikolo yoro si bla jurumun na tuun, ka terenbariyakow ke; nka aw ye aw yere di Ala ma i n'a fo mogoro minw kununa ka bo saya ra ka ke mogokuraw ye. Aw ye aw farikolo yorow bee di Ala ma, janko ka terenninya sira tagama. ¹⁴ Jurumun ta fanga tena ke aw kan tuun, sabu aw te sariya ta fanga koro, aw be neema le koro.

Lanabaga kera Ala ta jon le ye

¹⁵ Ayiwa, yala an ka kan ka to ka jurumun ke, ko sabu an te sariya ta fanga koro tuun, ko an be neema le koro wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw m'a lon ko ni aw be baara kera mogoro do ye ka aw yere majigi a ye, aw be ke o tigi ta jon le ye wa? Ka ke jurumun ta jon ye, o laban ye saya le ye; ka ke Ala ta jon ye, ka a kan mina, o laban ye terenninya ye. ¹⁷ Nka an ye Ala tando, sabu aw minw tun be jurumun ta jonya ra folofolo, aw karanna can min na, aw sonna o ma ni aw jusukun bee ye. ¹⁸ Sisan aw bora jurumun ta jonya ra, ka ke Ala ta jonw ye ka tagama terenninya ra. ¹⁹ Ne be nin kumaw fora ka kapa ni adamadenya cogo le ye, aw ta hakiri dogoya koson. Aw tun ka aw farikolo yorow bla nogoninyakow ni juguya ta jonya ra kojugu kama cogo min na, o cogo kelen na sisan aw ye aw farikolo yorow bla Ala ta jonya ra ka panamanya terenninya ra, ani saninyari.

²⁰ Aw tun be jurumun ta jonya ra wagati min na, foyi tun te aw jagboya ka Ala ta terenninya sira tagama. ²¹ Nka aw ka mun nafa le soro o kewalew ra? O laban be maroya le blara aw ra sisan, sabu o kow laban ye saya le ye. ²² Nka sisan aw bora jurumun ta jonya ra ka ke Ala ta jonw ye; aw be nafa min soro o ra, o ye saninyari ye, a laban fana ye panamanya banbari ye. ²³ Sabu jurumun sara ye saya le ye; nka Ala be neema min di gbansan, o ye panamanya banbari ye, an Matigi Yesu Kirisita ta jenjogonya ra.

7

Lanabaga bora sariya ta jonya ra (Efesikaw 5.25-31; Galasikaw 2.19,20)

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne bena min fo aw ye, aw ka o lon kosebe, sabu aw ka sariya* lon. Ka mogoro to nin na le, a ka kan ka sariya sira

tagama. ² A be i n'a fo muso furunin; ka kapa ni sariya ye, ni a ce ma sa, a be ce ta furu kono. Nka ni a ce sara, o tuma sariya min tun k'a siri a ce ra, o sariya bora a kunna. ³ O koson, ni a tagara sigi ce were kun, k'a soro a ce ma sa, o b'a fo ko a ka jeneya ke. Nka ni a ce sara, o tuma a bora sariya fanga koro; ni a ka sigi ce were kun, a ma jeneya ke.

⁴ Ayiwa, ne balemaw, aw fana ta be ten le. A be i n'a fo aw sara sariya ta fan fe, Kirisita* ta saya koson; aw kera a ta ye, janko Ala min k'a lakunu ka bo saya ra, aw ye kewalejumanw ke o ye. ⁵ Can lo, an tun be tagama ka kapa ni an yere sago ye tuma min na, sariya tun be ko dow yira an na k'a fo an ye ko kojugu lo; o bee n'a ta, an belen tun b'a fe ka o kow ke. O negejugu tun be an kononosu ka an bla saya sira kan. ⁶ Sisan koni an bora sariya ta fanga koro, sabu an tun be o min ta jonya ra, a be i n'a fo an sara ka bo o ta jonya ra. O cogo ra an be se ka baara ke Ala ye cogokura ra Nin Saninman* baraka ra; an t'a ke tuun ka kapa ni sirakoro ye, min sebera sariya ra.

Sariya le be jurumun yira

⁷ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala o koro ye ko sariya* le be mogo bla jurumun na wa? Fiyewu! Nka sariya le k'a to ne ka ne ta jurumun lon. Ka pabo mogo were ta fen fe, ne tun tena o lon kojugu ye, ni sariya tun m'a fo ko: «I kana pabo mogo borofen fe.» ⁸ O cogo ra jurumun ka cogo soro ka nege suguya bee don ne ra, sariya sababu ra; sabu ni sariya te yi, jurumun ye fen sanin le ye. ⁹ Wagati min na ne tun ma sariya lon folo, ne tun be panamanya; nka sariya nana wagati min na, jurumun nege ka ne soro minke, ¹⁰ o kera sababu ye k'a to ne sara. O ra, Ala ka sariya min di janko an ye panamanya soro, o ka saya lase ne ma. ¹¹ Jurumun ka cogo soro ka ne lafiri sariya sababu ra, ka saya lase ne ma o sariya kelen sababu ra fana.

¹² Ayiwa, sariya koni saninyanin lo; a ta cifoninw saninyanin lo, o terennin lo, o ka ji fana. ¹³ O tuma sariya min ye fenjuman ye, o le kera sababu ye ka saya lase ne ma wa? Fiyewu! Jurumun le k'a to o fenjuman kera sababu ye ka ne lafiri, ka saya lase ne ma; o kera janko jurumun ye yira k'a gbeya. O cogo ra sariya le sababu ra, jurumun yirara k'a gbeya ko a ka jugu.

Lanabaga sago ni jurumun fanga

¹⁴ Ayiwa, an k'a lon ko sariya* bora Ala le ra; nka ne koni ye adamaden jurumunto le ye, i n'a fo mogo min fiyeerera ka ke jurumun ta jon ye. ¹⁵ Sabu ne be ko minw ke, ne te o faamu; ne b'a fe ka min ke, ne te o ke fana. Ko minw man di ne ye co, ne be o le ke. ¹⁶ Ayiwa, ne t'a fe ka ko minw ke, ni ne be o le kera, o tuma ne sonna a ma ko sariya ka ji. ¹⁷ O cogo ra, ne be kojugu minw kera, o te ne yere sago ye tuun; jurumun min be ne jusukun na, o le be ne blara o ra. ¹⁸ Ne k'a lon ko fenjuman te ne kono, i n'a fo ne ye adamaden gbansan le ye; sabu ne koni b'a fe ka kojuman ke, nka ne te se ka a ke. ¹⁹ Ne b'a fe ka kojuman min ke, ne te o ke; nka ne t'a fe ka kojugu min ke, ne be o le ke. ²⁰ Ayiwa, ne t'a fe ka ko minw ke, ni ne be o le ke, o tuma o te ne yere sago ye tuun; jurumun min be ne jusukun na, o fanga le be ne blara o ra.

²¹ Ne be o sariya fanga ye ne yere kan: ni ne b'a fe ka koɲuman ke, kojugu nege le be ne soɔɔ. ²² Ne jusukun na Ala ta sariya ka di ne ye haali. ²³ Nka ne be sariya wɛre ta fanga ye ne yere kan, min be siyen tara ni ne yere sago ta sariya ye; o sariya min be ne kan, o le ka ne ke jurumun ta jon ye. ²⁴ E! Ne panibagato fle nin ye! O fanga min be ne farikolo bla jurumun na, ka saya lase ne ma, jon le bena ne bosu ka bo o boro sa? ²⁵ Ala, baraka, Yesu Kirisita sababu ra; ale le be ne bosu.

Ayiwa, o cogo ra, ne jusukun na ne be son Ala ta sariya ma; nka ne farisogo ta fan fe, ne be ke jurumun ta sariya ta jon ye.

8

Lanabaga ani Nin Saninman sago* (Galasikaw 3.13-14; 5.16-25)

¹ Ayiwa, sisan, minw bee be Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya ra, Ala tena kiti ben olugu si kan tuun. ² Sabu Nin Saninman* min be panamanya di Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya ra, o ta fanga ka ne kisi ka bo jurumun ni saya ta fanga ra. ³ Ciru Musa ta sariya* tun te se ka o ke, sabu an adamadenw baraka ka doɔɔ. O koson sariya tun te se ka min ke, Ala ka o ke: Den min bora Ala ra*, Ala ka o ci ka na; a kera adamaden ye i n'a fo an jurumuntow. An tun be jurumun fanga min koro, a ka a yere di saraka ye ka o fanga cen. ⁴ Ala ka o ke, janko an minw te tagama ka kapa ni an yere sago ye tuun, fo Nin Saninman sago, sariya ko an ye min ke, an ye se ka o ke. ⁵ Sabu minw be tagama ka kapa ni o yere sago ye, olugu be miiri o yere diyanyakow le ra. Nka minw be tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye, olugu be Nin Saninman diyanyakow le ke. ⁶ Ka miiri an yere diyanyakow ra, o ye saya ye; nka ka miiri Nin Saninman diyanyakow ra, o ye panamanya ni hera ye. ⁷ Sabu minw be miiri o yere sago ra, olugu ye Ala juguw le ye; o te o yere majigi Ala ta sariya ye, o fana te se. ⁸ O koson minw be tagama ka kapa ni o yere sago ye, olugu ko te se ka diya Ala ye fiyewu.

⁹ Aw koni, aw te tagama ka kapa ni aw yere sago ye; aw be tagama ka kapa ni Nin Saninman sago le ye; sabu Ala Nin be aw konɔ. Ni Kirisita* ta Nin te moɔɔ min konɔ, o tigi te Kirisita ta ye. ¹⁰ Ni Kirisita be aw konɔ, aw farikolo koni bena sa lon do jurumun koson; nka aw nin bena panamanya, sabu Ala ka aw jate moɔɔ terenninw ye. ¹¹ Ala min ka Yesu lakunu ka bo saya ra, ni o ta Nin Saninman siginin be aw konɔ, o tuma, min ka Kirisita lakunu ka bo saya ra, o bena aw farikolo sataw fana panamanya a ta Nin Saninman baraka ra, o min siginin be aw konɔ.

¹² O le koson ne balemaw, juru min be an na, o te an yere farisogo ta juru ye tuun, min be a to an be panamanya ka kapa ni an yere sago ye. ¹³ Sabu ni aw be tagama ka kapa ni aw yere sago ye, aw bena sa; nka ni aw ka aw farikolo ta kewalejuguw faga Nin Saninman baraka ra, o tuma aw bena panamanya. ¹⁴ Sabu minw bee be tagama ka kapa ni Ala Nin Saninman sago ye, olugu bee ye Ala denw ye. ¹⁵ Sabu aw ka Nin Saninman min soɔɔ, ale te aw ke jon ye, k'a to aw ye to ka siran tuun. Nka o Nin Saninman be aw ke Ala denw le ye; ale baraka le ra an be Ala wele ni kanba ye, k'a fo ko: «An Fa!» ¹⁶ Nin Saninman yere be seereya ke ka ben ni an yere nin ta seereya ye, ko an kera Ala denw ye. ¹⁷ Ayiwa, ni an kera Ala denw ye, o tuma a ka fen minw layiri ta

an ye, an bena o sɔrɔ fana. An bena o fɛn minw sɔrɔ, an ni Kirisita le bena o sɔrɔ nɔgɔn fɛ; sabu ni an bɛ tɔɔrɔ ni a ye, an bena bonya sɔrɔ ni a ye fana.

Lanabaga ta jigiya
(Yuhana 10.27-30)

¹⁸ Ne b'a jate ko tɔɔrɔ min bɛ an kan sisan, o tɛ se ka suma ni sini ta bonya ye hali dɔɔnin, Ala bena o bonya min yira an na.

¹⁹ Ala bena a ta denw ta bonya yira lon min na, danfenw bɛɛ kɔrɔtɔnin bɛ o lon makɔnɔna. ²⁰ Sabu Ala ta danfenw bɛɛ kɛra pacintanw ye. A tun man di o ye ka kɛ ten, nka Ala yɛrɛ le ka o kɛ; o bɛɛ n'a ta, jigiya bɛ yi hali bi. ²¹ Sabu lon dɔ, Ala bena a ta danfenw bɛɛ bɔ saya ta jɔnya ra; Ala denw kɛra o yɛrɛ ta ye bonya min kama, o bena dɔ sɔrɔ o ra.

²² An k'a lon ko fɔ ka na se bi ma, danfenw bɛɛ bɛ nɔnana tɔɔrɔ boro, i n'a fɔ muso lasiritɔ min b'a fɛ ka jigi. ²³ Nka olugu dɔrɔn tɛ; Nin Saninman* dira an minw ma, ka kɛ i n'a fɔ Ala ta nɛɛma fɔlɔ, anw fana bɛ nɔnana an yɛrɛ kɔnɔ. Lon min Ala bena an kɛ a ta denw ye ka an farikolo bɔ jɔnya ra pewu, an bɛ o lon le makɔnɔna. ²⁴ Sabu an kisira, nka an ta kisiri ye jigiya le ye. Nka i n'a bɛ jigiya min na, o tɛ jigiya ye tuun. I n'a lara fɛn min kan ka ban, yala o ye jigiya dama le ye tuun wa? ²⁵ Nka i n'a fɔ an n'a tɛ fɛn min na, an jigi bɛ o kan, an bɛ mɔpu ka a kɔnɔ.

²⁶ O cogo ra, Nin Saninman fana bɛ an demɛ an ta barakantanya kosɔn; sabu an ka kan ka Ala daari cogo min na, an yɛrɛ tɛ o lon. Nka Nin Saninman kɔni bɛ Ala daari an ye ni nɔnakanw ye, minw tɛ se ka lakari. ²⁷ O ra, Ala min bɛ mɔgɔ jusukunnakow bɛɛ lon, ale bɛ Nin Saninman ta miiriyaw lon; sabu Nin Saninman bɛ daariri kɛ Ala ta mɔgɔ saninmanw ye ka kɔna ni Ala sago le ye.

Ala ta kanuyaba

²⁸ An k'a lon ko mɔgɔ minw bɛ Ala kanu, ani Ala ka o wele ka kɔna ni a ta latigɛ ye, ko ni fɛn o fɛn ka olugu sɔrɔ, Ala b'a to o bɛɛ laban bɛ kɛ kɔnɔman le ye olugu ta fan fɛ. ²⁹ Ala kɔnna ka minw nɔnawoloma ka o kɛ a ta mɔgɔw ye, a ka olugu ta ko latigɛ ka bla, ka olugu kɛ i n'a fɔ Den* min bɔra ale Ala ra, janko o Den ye kɛ fɔlɔ ye a balemaw caman cɛ ra. ³⁰ A ka minw ta ko latigɛ ka bla, a ka olugu wele fana; a ka minw wele, a ka olugu jate mɔgɔ terenninw ye fana; a ka minw jate mɔgɔ terenninw ye, a ka nɔɔrɔ la olugu kan fana.

³¹ Ayiwa, an bena mun le fɔ nin ko ra sa? Ni Ala bɛ an fɛ, jɔn le bɛ se ka wuri an kama? ³² Den min bɔra Ala yɛrɛ ra, a ma o bɔsi saya ma, nka a k'a di saraka ye an bɛɛ kosɔn; mun le bena a bari ka fɛn bɛɛ di an ma o Den sababu ra? ³³ Jɔn le bɛ se ka Ala ta mɔgɔ nɔnawolomaninw jaraki sa? Sabu Ala yɛrɛ le ka o jate mɔgɔ terenninw ye. ³⁴ O kosɔn jɔn le bena o jaraki? Sabu Yesu Kirisita sara; o dɔrɔn tɛ, a kununa ka bɔ saya ra; a siginin bɛ Ala kininboroyanfɛn fɛ, a bɛ Ala daari an ye. ³⁵ Jɔn le bɛ se ka an faran ka bɔ Kirisita* ta kanuya ra sa? Nagban tɛ se, siranya tɛ se, tɔɔrɔ tɛ se, kɔngɔ tɛ se, fagantanya tɛ se, farati tɛ se, fagari tɛ se, foyi le tɛ se! ³⁶ I n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«Ala, ele le kosɔn, o bɛ an fagayɔrɔ pinina lon o lon;

o be an jate i ko saga minw blara fagari kama.»

³⁷ Nka o tɔɔrɔw bɛɛ ra anw le ye sesɔrɔbagaw ye ka tɛmɛ bɛɛ kan, an kanubaga Ala baraka ra. ³⁸ Ne lara a ra, hali sigiya t'a ra, ko saya o, panamanya o, mɛlɛkɛw o, jinaw o, setigi wɛrɛw o, sisan ta fenw o, fen nataw o, ³⁹ sankolokɔɔfɛnw ta fangaw o, dugukolokanfenw ta fangaw o, ko danfen si le te se ka an faran ka bɔ Ala ta kanuya ra, a ka o kanuya min yira an na an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

9

Ala ka Izirayelimɔgɔw panawoloma (Galasikaw 4.22-31)

¹ Ne be can le fɔra, faninya tɛ, sabu ne be Kirisita* ta le ye; ne k'a lon ne jusukun na fana Nin Saninman* baraka ra, ko ne be can le fɔra. ² Nanasisiba le be ne kan, ne jusukun fana tɔɔrɔnin lo tuma bɛɛ ne balema Izirayelimɔgɔw kosɔn. ³ Sabu hali ni ne tun dangara olugu nɔ ra, ka faran ka bɔ Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, janko olugu ye o jɛnɔgɔnya sɔrɔ ka kisi, ne tun be sɔn o ma. ⁴ Olugu le ye Izirayelimɔgɔw ye; Ala ka olugu le kɛ a ta mɔgɔw ye, ka nɔɔrɔ la o kan, ka jɛnɔgɔnya don ni o ye, ka a ta cifɔninw ani a batocogo yira o ra, ka layiriw ta o ye. ⁵ Olugu le bɔra an bɛmaw ra. Adamadenya sira fɛ, Kirisita bɔra olugu le ra; ale le be fen bɛɛ kunna; Ala lo, min ka kan ka tando tuma bɛɛ. Amina.

⁶ Ayiwa, o kɔrɔ tɛ ko Ala ta kuma kɛra fɛngbansan ye dɛ! Sabu minw bɛɛ bɔra Izirayeli* ta duruja ra, o bɛɛ le ma kɛ Izirayelidenw yɛrɛyɛrɛ ye. ⁷ Minw bɛɛ bɔra Iburahima ra, olugu bɛɛ le fana tɛ Iburahima ta denw yɛrɛyɛrɛ ye. Sabu Ala k'a fɔ Iburahima ye ko: «I ta duruja bɛna bɔ Isiyaka le ra.» ⁸ Ayiwa, o kɔrɔ ye ko den minw worora adamaden baraka ra, olugu le tɛ jate Ala denw ye; minw worora Ala ta layiri sababu ra, olugu le be jate Ala ta duruja ye. ⁹ Ala ka layiri ta ka kuma min fɔ, o flɛ nin ye, ko: «Ne bɛna seko ka na san wɛrɛ jɔgɔntumasi; o tuma Saran bɛna dence sɔrɔ.»

¹⁰ Ayiwa, a ma dan Saran ta ma, nka Rebeka ta fana kɛra ten; ale ka flandinw kɔnɔ ta an bɛmace Isiyaka fɛ. ¹¹ O wagati ra, k'a sɔrɔ denw tun ma woro ban, o ma kɔɔnuman kɛ, o ma kojugu kɛ, Ala kumana Rebeka fɛ, janko a tun b'a fɛ ka min panawoloma ka kapa ni a ta latige ye, o le ye kɛ, a kana kɛ mɔgɔ kɛwale baraka ra, nka a ye kɛ ka kapa ni ale Ala yɛrɛ sago le ye. ¹² Ala k'a fɔ Rebeka ye ko: «Kɔrɔcɛman le bɛna kɛ dɔgɔcɛman ta jɔn ye,» i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: ¹³ «Ne ka Yakuba kanu, ka ban Esawu ra.»

Ala ka siya wɛrɛ mɔgɔw fana panawoloma

¹⁴ Ayiwa, an bɛna mun le fɔ sa? Yala terenbariya be Ala ta kow ra wa? Fiyewu! ¹⁵ Sabu Ala ko cira Musa ma ko: «Ni ne b'a fɛ ka makari mɔgɔ min na, ne be makari o tigi ra; ni ne ko ne be hina min na, ne be hina o tigi ra fana.» ¹⁶ O cogo ra, mɔgɔ sago, walama mɔgɔ ta baara te se k'a to Ala ye hina i ra; Ala yɛrɛ le be se ka hina mɔgɔ ra. ¹⁷ Kitabu kɔnɔ, Ala k'a fɔ Farawona ye ko: «Ne ka ele sigi masaya ra, ka ele kɛ sababu ye ka ne ta sebagaya yira, janko ne tɔgɔ ye fɔ dugukolo yɔrɔ

8:36 8.36 Nin kuma fɔra Zaburu 44.23. **9:7** 9.7 Nin kuma fɔra Damina 21.12. **9:9** 9.9 Nin kuma fɔra Damina 18.10-14. **9:13** 9.11-13 Nin kuma fɔra Damina 25.23; Malaki 1.2-3. **9:15** 9.15 Nin kuma fɔra Bori 33.19.

bɛɛ ra.» ¹⁸ O koson ni Ala b'a fe ka hina min na, a be hina o ra; ni a b'a fe ka min jusukun gbeleya, a be o jusukun gbeleya fana.

¹⁹ Dow bena a fo ko: «O tuma mun koson Ala be mogow jaraki tuun? Jon be se ka ban a sago ma?» ²⁰ Ayiwa, ele min be o fo, ele adamaden gbansan, ele ye mun le ye ko ele be Ala soso? Yala bogodaga be se k'a fo dagalalagabaga ma wa, ko: «Mun koson i ka ne lalaga tan?» ²¹ Yala dagalalagabaga ta le te bogo ye wa? A be se ka o bogo kelen ke ka daga songobelen do lalaga, ani ka daga gbansan do fana lalaga.

²² Ayiwa, Ala tun b'a fe ka a ta dimi ni a ta se bagaya yira minke, o koson minw ka a ta dimi lawuri, a ka olugu ta kewalejuguw sonmina ka mupu o koru kosebe; o mogow blara halakiri le kama. ²³ Ayiwa, a hinara minw na ka o laben ka bla bonya kama, ni a ko a be a ta bonya la olugu kan, k'a caya, aw be se ka mun le fo o ra? ²⁴ Ala ka anw le wele; a ma an wele ka bo Yahudiyaw doron le ce ra de, a ka an wele ka bo siya were mogow* ra fana. ²⁵ A ka o le fo cira Oze ta kitabu konu, ko:

«Mogo minw tun te ne ta siya ye,
ne bena olugu le wele ko <ne ta siya.>
Minw tun te ne ta mogo kanuninw ye,
ne bena olugu wele ko <ne ta mogo kanuninw.>

²⁶ A tun fora o ye yoro min na ko o te <Ala ta mogow> ye,
o yoro yere ra o bena wele ko <Ala panaman yere ta denw.> »

²⁷ Cira Ezayi fana perenna k'a fo Izirayelimogow ta ko ra, ko:
«Hali ni Izirayelimogow cayara ka ke i ko kogojida kenken,
o bɛɛ ra mogo dama dama le bena kisi.

²⁸ Sabu Matigi ka kiti min latige, a bena o kiti tige joona joona dununamogow kan.»

²⁹ Cira Ezayi tun k'a fo fana ko:

«Ni Fangatigi Ala tun ma makari an na ka duruja do to an ye,
an tun bena ban pewu i ko Sodumukaw,
an tun bena ke i ko Gomorikaw le.»

Terenninya te soru sariya sababu ra
(Romukaw 3.19-29; Galasikaw 3.8-14,21-29)

³⁰ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Siya were mogow* minw tun te terenninya sira jinina, Ala ka olugu jate mogo terenninw ye; o ka o terenninya soru lanaya sababu ra. ³¹ K'a soru Izirayelimogow, olugu minw tun be terenninya jinina sariya sababu ra, olugu ma o soru. ³² Mun koson? Sabu Izirayelimogow m'a jini lanaya sababu ra, nka o k'a jini o yere ta kewalew le sababu ra. O sen talonna kabakuru le ra ka ben. ³³ I n'a fo a sebera Kitabu konu cogo min na, ko:

«A fle, ne be sentalon kabakuru do bla Siyon,
min bena ke dow kunnacen sababu ye.

Nka ni mogo min ka a jigi la a kan, Ala tena o tigi janfa fiyewu!»

10

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne be min fe ni ne jusukun bɛɛ ye, ani ne be Ala daarira min na ne ta siya Izirayelimogow ta ko ra, o ye ko o ye kisi.

9:17 9.17 Nin kuma fora Bori 9.16. **9:26** 9.26 Nin kuma fora Oze 2.1-3; 2.25. **9:28** 9.27-28 Nin kuma fora Ezayi 10.22-23. **9:29** 9.29 Nin kuma fora Ezayi 1.9. **9:33** 9.33 Nin kuma fora Ezayi 28.16.

² Sabu ne be nin seereya ke, ko o cesirinin lo Ala ko ra, nka hakiri te o fe. ³ Ala be mogo jate mogo terennin ye cogo min na, o ma o faamu. O b'a fe ka ke mogo terenninw ye o yere ta kewalew le sababu ra. O ra, Ala be mogo jate mogo terennin ye sira min fe, o ma son o ma. ⁴ Kirisita* le kera sariya* laban ye, janko ni mogo minw bee ka la ale ra, Ala ye olugu jate mogo terenninw ye.

Ni mogo min ka la Matigi ra o be kisi

⁵ Ayiwa, mogo be se ka jate mogo terennin ye sariya* sababu ra cogo min na, cira Musa ka o fo; a ko: «Ni mogo min ka se ka nin kow sira tagama, o tigi be kisi o sababu ra.» ⁶ Mogo be se ka jate mogo terennin ye lanaya sababu ra cogo min na, o fora, ko: «I kana a fo i yere kono ko: «Jon le bena yelen ka taga sankolo ra an ye?» (O koro ye ko ka Kirisita* lajigi.) ⁷ Walama ko: «Jon le bena jigi dugukolo jukoro an ye?» (O koro ye ko ka Kirisita lawuri ka bo saya ra.)» ⁸ O kuma be mun le fo sa? A ko: «Kuma be i kere fe, a be i da ra, a be i jusukun na fana.» O kuma ye lanaya ta kuma le ye, an be min waajuri kera mogow ye. ⁹ Ni i k'a fo i da ra ko Yesu le ye Matigi ye, ani ka la a ra i jusukun na ko Ala k'a lakunu ka bo saya ra, i be kisi. ¹⁰ Sabu ka la Yesu ra i jusukun na, o le b'a to Ala be i jate mogo terennin ye; k'a fo i da ra, o le b'a to i be kisiri soro. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu kono ko: «Ni mogo o mogo ka la Matigi ra, Ala tena o tigi janfa fiyewu.» ¹² O koson Yahudiyaw o, siya were mogow* o, do ma bo do ra; Matigi kelenpe le be o bee kunna, ani minw bee be a togo wele, a be kopuman ke olugu bee ye k'a caya. ¹³ Sabu a sebera ko: «Ni mogo o mogo ka Matigi togo wele, o tigi be kisi.»

¹⁴ Nka o bena a togo wele cogo di, ni o ma la a ra? O bena la a ra cogo di, ni o ma a ko men? O bena a ko men cogo di, ni mogo ma a waajuri ke? ¹⁵ Mogo bena a waajuri ke cogo di, ni mogo ma ci a kama? I n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko: «Minw be na ni kibaro dimanw ye, olugu nacogo ka ni.» ¹⁶ Nka o bee n'a ta, mogow bee ma son Kibaro Diman* ma. O koson cira Ezayi k'a fo ko: «Matigi, jontigi le sonna ka la an ta waajuri kumaw ra?»

¹⁷ Ayiwa, an be waajuri min lamén, lanaya be soro o le fe; o waajuri bora Kirisita ta kuma le ra.

¹⁸ Ayiwa, ne ko: Yala Izirayelimogow ma o waajuri men le wa? O k'a men ke! Sabu a sebera ko:
«O kumakan sera dugukolo fan bee ra;
o ta kumaw sera fo dunupa danw na.»

¹⁹ Ayiwa, ne be jininkari ke tuun, ko: Yala Izirayelimogow ma o faamu le wa? Cira Musa konna k'a fo ko:

«Aw te siya min jatera,
ne bena a to o celiya ye aw mina;
aw be siya min flera hakirintan ye,
ne bena a to o dimi ye aw mina.»

²⁰ O ko, cira Ezayi fana k'a ja gbelaya k'a fo ko:
«Mogo minw tun te ne yoropinina, olugu ka ne ye;

10:5 10.5 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 18.5. **10:11** 10.11 Nin kuma fora Ezayi 28.16.
10:13 10.13 Nin kuma fora Yoweli 3.5. **10:15** 10.15 Nin kuma fora Ezayi 52.7. **10:16** 10.16 Nin kuma fora Ezayi 53.1. **10:18** 10.18 Nin kuma fora Zaburu 19.5. **10:19** 10.19 Nin kuma fora Sariya 32.21.

minw tun tɛ miirira ne ta ko ra, ne ka ne yere yira olugu le ra.»

²¹ Nka Izirayelimogow ta ko ra, a ko:

«Ne ka ne boro lo tere kururu bee
siya murutinin ni siya bannin do le ye.»

11

Ala ma ban Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, ni a be ten o, o korɔ ye ko Ala banna a ta mogow, Izirayelimogow ra wa? Fiyewu! Sabu ne fana ye Izirayeliden le ye, ne bora Iburahima ta duruja ra, Boniyaminu ta gba ra. ² Ala konna ka a ta mogow minw panawoloma ka o ke a ta ye, a ma ban olugu ra. Ciru Iliya* ka kuma min fo Izirayelimogow kama Ala na korɔ, Kitabu ka min fo o ko ra, aw ma o lon wa? ³ A ko: «Matigi, o ka i ta ciraw faga, ka i ta sarakajenifenw* cici. Ne kelenpe le tora; o b'a fe ka ne fana faga.» ⁴ Nka Ala ka a jaabi cogo di? A ko: «I kelen ma to; ne ka mogow waga wolonfla le mara ne yere ye. Olugu si ma o kinbiri gban Baali* korɔ ka a bato.» ⁵ O cogo ra fana, an be wagati min na sisan, Izirayelimogow to fitini be yi, Matigi ka minw panawoloma ka kapa ni a ta neema ye. ⁶ Ayiwa, ni Ala ka o panawoloma ka kapa ni a ta neema ye, o cogo ra o yere ta kewalew no te tuun; ni o te, Ala ta neema tena ke neema ye tuun.

⁷ Ayiwa, o korɔ le ye di? Izirayelimogow tun be min jinina, o ma o sorɔ; Ala ka minw panawoloma, olugu le ka o sorɔ. Tow jusukun gbeleyara. ⁸ I n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:

«Ala ka o hakiri lasunogɔ,
janko o kana yeri ke,
ani o kana menni ke o toro ra.
A kera ten le fo ka na se bi ma.»

⁹ Dawuda fana ko:

«Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
ka ke jo ye ka o mina, ka ke o ben sababu ye;
o ye ke o ta kojugu sara ye.

¹⁰ Ala ye o paw ye fin, o kana yeri ke tuun;
ka sege la o kan, o ko kurunin ye to wagati bee.»

*Ala ka min ke siya were mogow ye
(Matiyu 21.40-43; Efesikaw 2.7-13)*

¹¹ Ayiwa, ne ko: Izirayelimogow talonna minke, yala o benna pewu le wa? Fiyewu! Nka o ta firiri kera sababu ye k'a to siya were mogow* ka kisiri sorɔ, janko olugu celiya ye ke o ra. ¹² Ayiwa, ni Izirayelimogow ta firiri kera nafa ye dununamogow fe o, ani o majigira minke, ni o kera, nafa ye siya were mogow fe, o tuma ni o bee nana yelema ka na Ala fe, o tena ke koba ye ka teme a to bee kan wa?

¹³ Ne be nin fora sisan aw siya were mogow* le ye. Ala ka ne ke siya were mogow ta ciraden* ye, ne fana be nagari o baara koson, ¹⁴ janko ni a be se ka ke, o celiya ye ke ne ta siyamogow ra, ka ke sababu ye k'a to dow ye kisi. ¹⁵ Sabu Ala ka o bla kere fe minke, ni o kera, sababu ye

10:20 10.20 Nin kuma fora Ezayi 65.1. **10:21** 10.21 Nin kuma fora Ezayi 65.2. * **11:2** 11.2 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. **11:3** 11.3 Nin kuma fora Masacew folo 19.10,14. **11:4** 11.4 Nin kuma fora Masacew folo 19.18. **11:8** 11.8 Nin kuma fora Sariya 29.3; Ezayi 6.10. **11:10** 11.10 Nin kuma fora Zaburu 69.23-24.

ka ben don dunuɲamogow ni Ala ce, o tuma ni Ala nana o bla o no ra do? O bena ke koba le ye, ka ke i ko suw le kununa ka bo saya ra.

¹⁶ Ni burukun folo dira Ala ma saraka ye, a to bee le be saninya. Ni yiri liliw saninyanin lo, a borow fana saninyanin lo. ¹⁷ Ayiwa, Izirayelimogow, minw ye oliviye panaman yiriborow ye, ni Ala ka o yiriboro dow tigetige ka ele noro o no ra, ele siya were* mogow min ye kongo oliviye yiriboro ye, ni Ala k'a to ele ka nafa sorow oliviye panaman liliw na, k'a to o yiri ji ye ele baro, ¹⁸ ele kana waso yiri panaman ta borow ma. Ni i be waso, i ka kan k'a lon ko ele le ma liliw mina; nka liliw le ka ele mina.

¹⁹ I bena a fo ko: «O yiriborow ma tige ka bo yi, janko ne le ye noro o no ra wa?» ²⁰ Can lo! Olugu tigera ka bo yi o ta lanabariya le koson, ele norora o no ra i ta lanaya koson. O koson ele kana waso, nka siran Ala ja! ²¹ Sabu ni Ala ma yiriboro panaman to yi, a tena ele fana to yi. ²² Aw y'a fle, Ala ta numanya ni a ta fariya be yira cogo min na. Minw be bo a ta sira kan, a ta fariya be se olugu le ma, nka Ala ta numanya be ele kan, ni i koni ka to a ta numanya ra. Ni o te, ele fana bena tige ka bo yi. ²³ Ni Izirayelimogow fana ka bo o ta lanabariya sira kan, Ala bena o noro o nokoro ra; sabu se be Ala ye ka o noro kura ye tuun. ²⁴ Ele tigera ka bo kongo oliviye yiri ra, ka na ele noro oliviye panaman yiri ra, k'a sorow aw te yiri suguya kelen ye! Olugu minw ta yiri lo, olugu noro tena diya belen wa?

Izirayelimogow tow ta kisiri ko

²⁵ Ayiwa, ne balemaw, ne b'a fe aw ye nin gundo lon, janko aw kana aw yere jate hakiritigiw ye ka teme tow kan. Izirayelimogow dow jusukun gbaleyara, fo Ala ka siya were mogow* minw panawoloma, olugu bee ye don folo. ²⁶ O cogo ra Izirayeli bee bena kisi, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Kisibaga* bena bo Siyon,

a bena Yakuba ta denw ta terenbariya bo o ra.

²⁷ Ne bena o jengogonya le don ni o ye,

ni ne ka na o ta jurumunw bo o kunna tuma min na.»

²⁸ Ayiwa, Izirayelimogow ma son Kibaro Diman* ma minke, o ra o kera Ala juguw ye, janko aw ye o nafa sorow. Nka ka kana ni Ala ta panawolomari ye, Ala be o kanu a ta layiri taninw koson o bemaw ye. ²⁹ Sabu Ala be fen minw di, a te seko ka o mina tuun; a te mogow wele, ka seko ka ban o tigi ra tuun. ³⁰ Folofolo aw tun te Ala kan mina; Izirayelimogow nana ban Kibaro Diman ma minke, o kera sababu ye k'a to Ala hinara aw ra. ³¹ O cogo ra, olugu le ka Ala kan bla, janko Ala ye hina aw ra; Ala hinara aw ra cogo min na, a bena hina olugu fana ra ten. ³² Sabu Ala ka mogow bee to o ta kanminabariya ra, ka na hina o bee ra.

Ala ta sebayaba

³³ E! Can ra, Ala ta fentigiya, ani a ta hakiritigiya, ani a ta lonniya dunya te se ka lon! A ta kolatigeninw ka bon ka teme adamaden hakiri dan kan! A ta siraw te se ka lon! ³⁴ I n'a fo a sebera cogo min na, ko: «Jon le ka Matigi Ala ta miiriya lon? Jon le kera a ladibaga ye?

³⁵ Jɔn le kɔnna ka fɛn di Ala ma, ka n'a fɔ ko ale ta juru b'a ra?»

³⁶ Fɛn bɛɛ bɔra ale le ra, fɛn bɛɛ bɛ a nɔ ra ale le baraka ra, fɛn bɛɛ bɛ ale le ta ye; a ka kan ni bonya ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ! Amina.

12

Lanabaga ta tagamacogokura

¹ Ayiwa, ne balemaw, i n'a fɔ Ala ka o pumanyaba ke an ye, o kosɔn ne bɛ aw daari ko aw ye aw yere farikolo di Ala ma, i ko saraka panaman, ani saraka saninman, saraka min ka di Ala ye; o le fana ye batorisɔbe ye. ² Aw kana aw ta kokɛtaw kaɲa ni nin dunuɲamɔgɔw ta ye. Nka aw y'a to Ala yere ye miiriyakura don aw hakiri ra, ka aw yelema; o cogo ra, Ala bɛ min fɛ, min ka ɲi, min ka di a ye, min dafanin lo, aw bena o faamu.

Lanabagaw ka kan ka jɛn ka baara ke

(*Korentikaw fɔlɔ 12.12-27; Efɛsikaw 4.1-16*)

³ Ala ka nɛɛma min ke ne ye, o nɛɛma baraka ra ne b'a fɔ aw bɛɛ kelen kelen ye ko Ala ka aw ke min ye, aw kana aw yere jate ka tɛmɛ o kan; aw ye yeremajigiya don aw yere ra. Ala ka se min di aw ma aw ta lanaya kosɔn, aw ye aw ta kow ke ka kaɲa ni o le ye. ⁴ Farikolo kelen le bɛ an fɛ, nka a yɔrɔw ka ca. An farikolo yɔrɔ si ni si ta baara tɛ kelen ye fana. ⁵ O cogo kelen na, anw lanabagaw ka ca, nka an bɛɛ kera farikolo kelen ye Kirisita* ta jɛnɲogɔnya ra; an bɛɛ sirira ɲogɔn na, ka ke ɲogɔn farikolo yɔrɔ dɔ ye. ⁶ Nka an nin yɔrɔw tɛ kelen ye ka kaɲa ni Ala ta nɛɛma dinin ye an ma. O kosɔn ni Ala bɛ kuma don min da ra ka mɔgɔw waaju, o tigi ye o ke ka kaɲa ni lanaya ye. ⁷ Ni dɔ ta kera baara ye, o tigi ye o baara ke. Ni min ta kera karan ye, o tigi ye mɔgɔw karan. ⁸ Ni min ta kera ka mɔgɔw ja gbeleya, o tigi ye o ke. Min bɛ mɔgɔw sɔn, o tigi ye a boro labla ka o ke. Ni min kera mɔgɔw ɲamɔgɔ ye, o tigi ye o ke ka ɲa. Min bɛ ɲanibagatɔw demɛ, o tigi ye o ke ni ɲagari ye.

Lanabagaw ka kan ka tagama kanuya ra

⁹ Aw ta ɲogɔnkanu kana ke ni flankafuya ye. Aw ye kojugu haramuya. Aw ye nɔrɔ koɲuman le ra kosebe. ¹⁰ Aw ye ɲogɔn kanu kosebe i ko balemaw. A ye ke bɛɛ jusu ra ko ale le ka kan ka kɔn ka tɔw bonya. ¹¹ Aw ye aw yere cesiri baara ra, aw kana ke salibagatɔw ye. Aw ye baara ke Matigi ye ni aw jusukun bɛɛ ye. ¹² Jigiya min bɛ aw fɛ, aw ye ɲagari o kosɔn. Aw ye tɔrɔw muɲu; aw ye jija Aladaari ra.

¹³ Ala ta mɔgɔ minw mako bɛ demeri na, aw ye olugu demɛ. Aw ye jija ka lonanw ladon. ¹⁴ Minw bɛ aw tɔrɔw, aw ye dugawu ke olugu ye; aw ye dugawu le ke, aw kana mɔgɔ danga. ¹⁵ Minw bɛ ɲagari, aw ye ɲagari ni olugu ye; minw bɛ kasi, aw ye kasi ni olugu ye. ¹⁶ Aw ye ben kelen ma. Aw kana miiri kobabaw ma ka aw yere bonya, aw ye sɔn yeremajigiya le ma. Aw kana aw yere jate ko aw ye hakiritigiw ye.

¹⁷ Ni mɔgɔ dɔ ka kojugu ke aw ra, aw kana o juru sara ni kojugu dɔ wɛre ye. Aw ye jija ka koɲuman ke bɛɛ ye. ¹⁸ Ni a kɔni ka dan aw ma, aw ye aw seko bɛɛ ke k'a to hera ye ke aw ni mɔgɔ bɛɛ ce. ¹⁹ Ne balema kanuninw, aw yere kana aw yere dimibɔ; aw y'a to Ala

ma. Sabu a sebera Kitabu kono, ko: «Ne le bena hake bo, ne le bena kojugu juru sara. Matigi Ala ko ten.»²⁰ Ala ta Kuma ko fana, ko: «Ni kongo be i jugu ra, domuni di a ma; ni minlogoto b'a ra, ji di a ma. Ni i be o kera, a be i ko i be takami le cera ka o ke a kun na.»²¹ I kana a to kojugu ye se i ra. Nka jija ka kojuman ke ka se soro kojugu kan.

13

*Lanabagaw ka kan ka koro fagamaw ye
(Piyeri folo 2.13-17)*

¹ Ayiwa, mogo bee ka kan ka koro fagamaw ye; sabu fanga te yi, ni min ma bo Ala ra. Fagama minw sigira, Ala le ka olugu sigi. ² O koson mogo min be ban fagamaw ta ma, o tigi banna Ala ta Kuma le ma. Minw fana be ban fagamaw ta ma, olugu bena kiti le lase o yere ma. ³ Ni i be kojuman ke, i sirankun te fagamaw na. Ni i be kojugu ke, o le b'a to i be siran fagamaw na. Ni i t'a fe ka siran fagamaw na, o tuma i ye kojuman ke; ni i ka kojuman ke, o bena i tando. ⁴ Fagamaw be baara min kera, o be o kera Ala le ye, aw ta na koson. Ni i be kojugu ke, o tuma i ka kan ka siran o na, sabu maramafen min be o boro, o te o boro gbansan. O be Ala ta baara le ra; o be Ala dimibo kojugukabaga ra, ka a ta kojugu hake bo o ra. ⁵ O koson aw ka kan ka koro fagamaw ye; o be se ka tooro min lase an ma, a kana ke o nasiran doron koson, nka aw yere ka kan ka a lon aw jusukun na ko ka koro o ye, ko o ka ni.

⁶ O le koson fana aw be ninsongo sara. Sabu fagama minw be o baara kera, Ala le ka olugu bla o baara ra, ko o y'a ke ka na. ⁷ Ayiwa, mogo bee kelen kelen ka kan ni min ye, aw ye o ke o ye. Aw ka kan ka ninsongo sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka wusugu sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka siran min na, aw ye siran o na. Min ka kan ni bonya ye, aw ye o bonya.

*Ka tagama kanuya ra
(Matiyu 22.35-40; Yuhana folo 3.11-23)*

⁸ Ayiwa, ne balemaw, ni jogonkanu te, mogo si ta juru were kana ke aw ra; sabu ni mogo min be mogo tow kanu, o tigi ka Ala ta sariya bee le dafa. ⁹ Sabu ci minw fora ko: «I kana jeneya ke, i kana mogo faga, i kana sonyari ke, i kana jabo mogo borofen fe,» ani a tow bee, o kumaw bee be nin kuma kelen le kono ko: «I ka kan ka i mogojogon kanu i ko i yere.» ¹⁰ Ni i be i mogojogon kanu, i te kojugu ke a ra. O koson ni i be tow kanu, i ka Ala ta sariya* bee le dafa.

Ka dibirakow dabla

¹¹ Ayiwa, aw ka kan ka o kuma jate, sabu an be wagatigbelen min na sisan, aw yere ka o lon. Aw kunutuma sera ka bo sunogo ra, sabu kisiri yoro ka surun an na sisan ka teme an ta lanaya daminawagati kan. ¹² Ne balemaw, su janfara de! Dugugbe surunyara. Kewalejugu minw be ke dibi ra, an ye o dabla pewu, ka an yere laben ka tagama yeelen le ra. ¹³ An ye an tagamacogo teren, k'a gbe i n'a fo an be kow ke tere fe cogo min na. An ye an yere korosi domuniba dama temeninw ma, ani dorotoya, ani jatoya, ani marobariyako dama temeninw, ani

keremisenw, ani nangboya. ¹⁴ Aw ye Matigi Yesu Kirisita ta cogo don aw yere ra i ko derege; aw kana miiri aw farisogo ta negerakow ra, ko aw be farisogo diyanyakow ke.

14

Lanabagaw ka kan ka jɔgɔn ta ko muɔu
(Korentikaw fɔlɔ 4.3-5; 8.1-13; 10.23-33)

¹ Ne balemaw, aw ra minw baraka ka dɔgɔ lanaya ra, aw ye sɔn olugu ma; aw kana o ta miiriya sɔsɔ. ² Dɔ fe, domunifen bɛɛ be se ka domu; nka dɔ baraka ka dɔgɔ lanaya ra minke, ale be nankɔrafenw dɔrɔn le domu. ³ Min be domunifen bɛɛ domu, ale kana a mɔgɔjɔgɔn mafiyenya, ko mun kosɔn a te fen bɛɛ domu; min te domunifen bɛɛ domu, ale fana kana a mɔgɔjɔgɔn jaraki, ko mun kosɔn a be fen bɛɛ domu; sabu Ala sɔnna a ma. ⁴ Ele ye jɔn ye, ko ele be mɔgɔ wɛɛ ta baaraden jaraki? Ni a lora o, walama ni a benna o, o ye a matigice ta ko le ye. A fana bɛna teren, sabu se be Matigi Ala ye ka baraka don a ra.

⁵ Ayiwa, mɔgɔ dɔ be yi, ale be lonw bɔ jɔgɔn na, nka dɔ wɛɛ fe lonw bɛɛ ka kan. Miiriya min be min fe, o ye to ni o ye, sigiya kana ke a fe. ⁶ Min be lonw bɔ jɔgɔn na, ale be o ke ka Matigi le bonya. Min be domunifen bɛɛ domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu a be baraka la Ala ye; min fana te domunifen bɛɛ domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu ale fana be baraka la Ala ye.

⁷ An si te panamanya an yere ye, an si te sa fana an yere ye. ⁸ Ni an be panamanya, an be panamanya Matigi le ye; ni an be sa, an be sa Matigi le ye. O kosɔn ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye Matigi ta le ye. ⁹ Kirisita* sara, ka kunu ka bɔ saya ra, janko ka ke suw ni panamanw bɛɛ Matigi ye. ¹⁰ Ayiwa, mun kosɔn ele be i balema jaraki? Mun kosɔn ele fana be i balema mafiyenya? K'a sɔrɔ an bɛɛ le bɛna taga lo Ala na kɔrɔ, a be an ta kiti tige. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Matigi ko:

«Ne be kari ko sigiya t'a ra, ko ne le ye Ala panaman ye; adamadenw bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne le kɔrɔ, bɛɛ da bɛna ne tando.»

¹² O cogo ra, an bɛɛ kelen kelen bɛna taga an yere ta jafɔ Ala na kɔrɔ lon dɔ.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacen
(Korentikaw fɔlɔ 8.1-13)

¹³ O kosɔn an kana jɔgɔn jaraki tuun. Nka aw ye jija k'a to aw kana foyi ke min be se ka ke sababu ye ka aw balema dɔ bla kojugu ra, walama ka a kunnacen. ¹⁴ An Matigi Yesu baraka ra, ne kɔni k'a lon k'a gbeya, ani ne lanin b'a ra ko domunifen te yi min ma saninya. Ni mɔgɔ min ka domunifen jate ko a saninyanin te, a saninyanin te o tigi le fe. ¹⁵ Ni ele be fen min domu, ni o be ke sababu ye ka i balema jusu kasi, o tuma i ma kanuya sira tagama. Kirisita* sara o balema min kosɔn, i kana a to i ta domunifen ye ke sababu ye ka o lafiri. ¹⁶ Aw b'a jate ko fen min ka ji, o man kan ka ke sababu ye k'a to mɔgɔw ye aw togojugu fɔ. ¹⁷ Ala ta Masaya* kun te domuni ni minni ye; nka a kun

ye Nin Saninman* ta terenninya ni a ta jususuma ni a ta nagari le ye. ¹⁸ Mɔgɔ min be baara ke Kirisita ye ni o miiriya ye, o tigi ko ka di Ala ye; mɔgɔw fana be a tɔgɔnuman fɔ.

¹⁹ O le kosɔn, fen min be na ni hera ye, ka an bɛɛ kelen kelen lataga na lanaya ra, an ye jija ka o le jini. ²⁰ Ala ka min ke i balema ye, i kana o cen domunifen kosɔn. Can lo, domunifen bɛɛ ka ji; nka ni a domuko be ke sababu ye ka i balema bla kojugu ra, o man ji. ²¹ O kosɔn ni i te sogo jimi, ni i te duven min, fen o fen be se ka ke sababu ye ka i balema do bla jurumun na, ni i be se ka o fenw bɛɛ ye ka o to yi, o ka ji. ²² Ayiwa, aw ta miiriya ye min ye o ko ra, o ye to aw yere ni Ala ce. Mɔgɔ min be domunifen jate fenɔnuman ye, ka a domu, hali a te sigiya a jusukun na, o tigi ta pana. ²³ Nka ni i be fen do domu k'a sɔrɔ sigiya be ele yere jusukun na o ko ra, ele jarakinin lo, sabu i be ko ke k'a sɔrɔ ele yere ma la a ra ko a bennin lo. Ni i be ko o ko ke k'a sɔrɔ i yere ma la a ra ko a bennin lo, o ye jurumun le ye.

15

Lanabaga barakantanw demecogo

¹ Anw minw baraka ka bon lanaya ra, an ye sɔn barakantanw ma ni o ta barakantanya ye; an kana an yere diyanyakow ke. ² An ye an mɔgɔɔgɔn diyanyakow le ke, a ta na kama, janko a baraka ye bonya lanaya ra. ³ Sabu hali Kirisita* ma a yere diyanyako ke. Nka a kera i n'a fɔ min sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «I mafiyenyabagaw be mafiyenyarikuma minw fɔ i ma, o kumaw be ben ne le kan.» ⁴ Kuma minw bɛɛ sebera Kitabu kɔnɔ kakɔrɔ, o sebera le ka an karan mujuri ra, ka an jusu saaro, janko an ye jigi sɔrɔ. ⁵ Mujuri tigi Ala, ani jususaaro tigi Ala y'a to aw ye ben kelen ma, ka kapa ni Yesu Kirisita ta miiriya ye. ⁶ Ni o kera, aw bɛɛ be jen ka aw kan ke kelen ye, ka Ala bonya, min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye.

Yesu Kirisita nana mɔgɔw bɛɛ kosɔn (Efesikaw 2.11-19)

⁷ Kirisita* sɔnna aw ma cogo min na, aw fana ye sɔn jɔgɔn ma ten; o le be bonya la Ala tɔgɔ kan. ⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko Kirisita kera Yahudiyaw ta baaraden ye, janko Ala tun ka layiri minw ta o bemaw ye, a ye o dafa, k'a yira ko ni Ala ka min fɔ, a be o ke. ⁹ A nana minke, o kosɔn siya were mɔgɔw* fana be Ala bonya Ala ta makari kosɔn, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«O kosɔn ne bena i tɔgɔ tando siya were mɔgɔw ce ra,
ka donkiriw la ka i tɔgɔ bonya.»

¹⁰ A sebera fana tuun ko:

«Aw siya were mɔgɔw, aw ye nagari ni Ala ta mɔgɔw ye!»

¹¹ A sebera fana tuun ko:

«Aw siya were mɔgɔw, aw bɛɛ ye Matigi tando;
dunupamɔgɔw bɛɛ ye a tando!»

¹² Cira Ezayi fana ko:

«Mɔgɔ do bena bo Yese ta duruja ra;
a bena ke siya tow bɛɛ kunna,

a bɛna kɛ siya wɛrɛ mɔgɔw jigiya ye.»

¹³ Ayiwa, ne balemaw, jigi tugubaga Ala ye aw fa jagari ni jususuma ra, lanaya baraka ra, janko aw jigi ye bonya kɔsɛɛ Nin Saninman* baraka ra.

Pɔli ta baarakɛcogo

(Korentikaw flanan 10.13-18)

¹⁴ Ne balemaw, ne yɛrɛ lara a ra ko aw kɔni, aw ta miiriya ye kɔnuman le ye; lɔnniya suguya bɛɛ bɛ aw fɛ, aw bɛ se ka jɔgɔn ladi fana. ¹⁵ O bɛɛ n'a ta, ne ta sɛbɛ yɔrɔ dɔw ra, ne ka ne yɛrɛ ja gbɛleya ka ko dɔw fɔ aw ye, janko ka aw hakiri jigi; ne ka o kɛ, sabu Ala ka baraka don ne ra ka o baara karifa ne ma. ¹⁶ A ka ne kɛ Yesu Kirisita ta baaraden ye aw siya wɛrɛ mɔgɔw* cɛ ra. Ala ka baara min di ne ma, ne bɛ o kɛ i ko Ala ta sarakalasebaga*, ka Kibarɔ Diman* fɔ, janko aw siya wɛrɛ mɔgɔw* ko ye diya Ala ye, ka kɛ Ala ta ye, ka bla danna Ala ye, Nin Saninman* baraka ra. ¹⁷ O kɔsɔn ne bɛ baara min kera Ala ye, ne bɛ se ka ne yɛrɛ tando o ra Yesu Kirisita ta jɛnjɔgɔnya ra. ¹⁸ Sabu ne tena sɔn ka fɛn si fɔ, fɔ ne ka min kɛ Yesu Kirisita sababu ra, k'a to aw siya wɛrɛ mɔgɔw ye sɔn Ala ma; a ka o kɛ ne ta kuma ni ne ta kɛwalew le sababu ra, ¹⁹ ani tagamasiyɛnw, ani kabakow, ani Ala Nin Saninman ta sebagaya. O cogo le ra, ne ka Kirisita* ta Kibarɔ Diman fɔ yɔrɔ bɛɛ, k'a damina Zeruzalɛmu ni a laminiw na, ka taga se fɔ Iliri jamana ra. ²⁰ Kirisita tɔgɔ ma deri ka fɔ yɔrɔ min na, ne tun t'a fɛ ka Kibarɔ Diman fɔ yɔrɔ wɛrɛ ni o yɔrɔ tɛ, janko ne kana taga baara kɛ mɔgɔ wɛrɛ ta baara nɔ ra. ²¹ I n'a fɔ min sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «A tɔgɔ tun ma fɔ minw ye, olugu le bɛna a ye; minw tun ma a ko mɛn, olugu le bɛna a lɔn.»

Pɔli tun b'a fɛ ka taga Rɔmu

²² Ayiwa, o baaraw bɛɛ le ka ne bari tuma caman ka taga aw fɛ yi.

²³ Nka sisan ne ta baara banna yan mara ra. Kabini san caman ne tun b'a fɛ ka taga aw fɛ yi; ²⁴ ne b'a fɛ ka tɛmɛ ka aw flɛ, ne tagatɔ ɛsipani jamana ra. Ni ne ka aw lɔgɔrake dɔɔnin, aw bɛna ne dɛmɛ ka ne lase ne tagayɔrɔ ra. ²⁵ Sisan ne bɛ tagara Zeruzalɛmu ka taga lanabagaw ta cira ko janabɔ. ²⁶ Sabu Masedoni jamana ni Akayi jamana lanabagaw k'a latige o yɛrɛ ma ka o boro kɛ jɔgɔn kan, ka Yahudiya lanabaga fagantanw dɛmɛ Zeruzalɛmu. ²⁷ Olugu yɛrɛ le ka o ko latige. Nka can ra, o ta kokɛta tun lo fana; sabu Ala ka nɛɛma min kɛ Yahudiya lanabagaw ye, ni olugu siya wɛrɛ mɔgɔw* ka dɔ sɔrɔ o ra, a ka kan fana olugu ye Yahudiya lanabagaw dɛmɛ ni o borofɛnw ye. ²⁸ Ni o kow janabɔra, ni ne tagara o wari di, ne tagatɔ ɛsipani, ne bɛna tɛmɛ aw fɛ yi. ²⁹ Ne tagatɔ aw fɛ yi, ne k'a lɔn ko ne bɛna taga ni Kirisita* ta barakaba ye.

³⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kɔsɔn, ani Nin Saninman* ta kanuya kɔsɔn, ko aw ye to ka Ala daari ne ye, ka ne dɛmɛ ne ta kɛrɛ ra; ³¹ janko ne ye bɔsi Zude jamana lanabariw boro, ani ne bɛ tagara wari min di lanabagaw ma Zeruzalɛmu, o ye o mina ni jagari ye. ³² Ni Ala ka o kɛ, ne ni jagari le bɛna se aw fɛ yi; ne bɛna nɛnɛkiriyɔrɔ sɔrɔ aw fɛ yi dɔɔnin fana. ³³ Hera tigi Ala ye kɛ ni aw bɛɛ ye. Amina.

16

Poli ta fori

¹ Ayiwa, ne be an balemamuso Febe toḡonuman fo aw ye; Sankere lanabagaw ta jenkuru* demebaga do lo. ² Ni a ka se aw fe yi, aw y'a minako ja, an Matigi ta jenḡononya koson, k'a bonya i n'a fo Ala ta moḡo ka kan ka bonya cogo min na. Ni a mako ka lo fen o fen na, aw y'a deme o ra, sabu a ka balema caman deme, ka ne yere deme.

³ Aw ye Pirisili ni Akila fo; ne baarakḡonow lo, Yesu Kirisita ta baara ra. ⁴ Olugu le ka ne kisi, k'a ke fo o yere nin tun be jini ka to a ra; ne kelen le te o waleḡumanlon, nka siya were moḡo* lanabagaw ta jenkuruw bee lo.

⁵ Lanabaga minw be ḡon lajen o ta so, aw ye olugu fana fo.

Aw ye ne balemace kanunin Epayineti fo, min ye Azi jamana moḡo folo ye ka la Kirisita* ra.

⁶ Aw ye Mariyamu fo, ale min ka baaragbelen caman ke aw ye.

⁷ Aw ye Andoronikusi ni Zuniyasi fo. Ne siyanḡon Yahudiya dow lo; an tun be kaso ra fana ḡon fe. Moḡow be olugu fana jate kosebe ciradenw* ce ra. O lara Yesu ra ne ja.

⁸ Aw ye Anpiliyasi fo; ne balema kanunin lo Matigi ta jenḡononya ra.

⁹ Aw ye Uribeni fo; ne baarakḡon lo Kirisita ta baara ra.

Aw ye ne balema kanunin Sitakisi fo.

¹⁰ Aw ye Apelesi fo; ale toḡora Kirisita toḡo koson, nka a ta lanaya ma bo a no ra.

Aw ye Aritobuli ta somoḡow fo.

¹¹ Aw ye Herodiyon fo; ne siyanḡon Yahudiya do lo.

Aw ye Narisisi ta somoḡow fo, olugu minw be Matigi ta jenḡononya ra.

¹² Aw ye Tirifeni ni Tirifozi fo, o balemamuso fla minw jijanin be Matigi ta baara ra.

Aw ye an balemamuso kanunin Perisidi fo; ale ka baara ke Matigi ye kosebe.

¹³ Aw ye Rufusi fo; Matigi ta moḡo janaman lo. Aw ye a bamuso fo; ne fana bamuso lo.

¹⁴ Aw ye Asenkiriti fo, ani Fileḡon, ani Erimesi, ani Patorobasi, ani Herimasi, ani balema minw bee be ni o ye.

¹⁵ Aw ye Filologi fo, ani Zuli; ka Nere ni a balemamuso fo, ka Olenpi fo, ani lanabaga minw bee be ni o ye.

¹⁶ Aw ye ḡon fo ni kanuyaforti saninman ye.

Kirisita ta lanabagaw bee be aw fo.

Poli ta ladiri laban

¹⁷ Ne balemaw, ne be aw daari ko moḡo minw be lanabagaw faran, ka o kunnacen, aw ye aw yere korosi o moḡow ra. An ka aw karan min na, o te son o ma. Aw ye aw yere mabo o ra! ¹⁸ O moḡo suguyaw te baara ke an Matigi Yesu Kirisita ye; o be baara ke o yere konobara le ye. Moḡo minw ma fen faamu lanaya ra, o be olugu neḡe ni kumadimanw ni moḡomalasakumaw ye. ¹⁹ Nka aw koni, aw ka Ala kan mina cogo min na, bee ka o lon. O koson ne be ḡagari aw koson. Ne b'a fe fana ko aw ye ke hakiritigiw ye ka koḡuman ke; kojugu no kana ye aw ta kewalew si ra.

²⁰ Ayiwa, a tena meen, hera tigi Ala bena Setana ḡoḡo aw senw koru.

An Matigi Yesu Kirisita ye nεεma aw ye.

²¹ Ne baarakεnɔgɔn Timote bε aw fo; ani ne siyanɔgɔn Yahudiyaw, minw ye Lusisi, ani Jason, ani Sosipateri ye.

²² Ayiwa, ne Teritusi*, ne min ka nin letεε sεbε, ne fana bε aw fo Matigi ta jεnɔgɔnya ra.

²³ Ne ta jatigicε Gayusi bε aw fo; yan lanabagaw ta jenkuru bεε ta jatigicε lo fana. Dugu warimarabaga Eratusi bε aw fo, ani an balemace Karitusi.

²⁴ [An Matigi Yesu Kirisita ye nεεma aw bεε ye. Amina.]

Ala tandori

²⁵ An ye Ala tando, se bε ale min ye ka aw baraka bonya ka kapa ni Kibaro Diman* ye, ne bε min waajuri kε, ka Yesu Kirisita ko fɔ, ka kapa ni Ala ta gundo yiranin ye an na; o gundo tun dogonin lo kabini san caman, ²⁶ nka sisan a yirara kεε kan ka kapa ni ciraw ta kuma foninw ye, ani Ala banbari ta kolatigenin. O gundo yirara, janko siyaw bεε ye Kibaro Diman mεn, ka sɔn Yesu ma, ka Ala kan mina.

²⁷ Ala kelenpe le ye hakiritigi ye. An ye ale tɔgɔ le tando tuma bεε, ani wagati bεε, Yesu Kirisita baraka ra. Amina.

* **16:22** 16.22 Teritusi le ka nin letεε sεbε Pɔli ye.

Pɔli ka letere fɔlɔ min ci KORENTIKAW ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Pɔli le ka nin letere seɓe, k'a to Efesi. Pɔli tun ka Kibaro Diman fɔ Korenti dugu konɔ a ta tagama flanan wagati ra; o le kera Korenti lanabagaw ta jenkuru* daminacogo ye (Kewalew 10.1-18). Korenti tun ye Geresi jamana ta duguba le ye; jagoko, ani lonniko, ani diinaw ta ko tun ka bon Korentikaw fe koseɓe. Nka kojugu caman tun be o dugu konɔ, i n'a fɔ jatɔya ni josɔn.

Pɔli tun ka letere werew seɓe ka o ci Korentikaw ma, nka o letere w ma se an ma (5.9). Pɔli bora Korenti minke, gbeleya dow sera lanabagaw ma, o tun ma minw minacogo lon. O ka seɓe do ci Pɔli ma ka o kow jafɔ a ye; Pɔli be o ko dow le jaabi nin kitabu konɔ, ka o karan ko werew ra fana.

O gbeleya dow tun kera musow ta lankanabiriko ye, walama josɔnsogow ta ko, walama lanabagaw, ani lanabariw ta jenɲogonya. Jurumun minw tun be lanabagaw ce ra fana, i n'a fɔ yereɓonya, ani jencya, ani furukecogo ta gbeleyaw, Pɔli be o ladi o kow bee ra fana. Lanabagaw be seɓagaya minw soro Nin Saninman* baraka ra, a be o kow jafɔ o ye (12-14), k'a laban ni kanuya ta ko ye, min ye a kunba (13). Pɔli b'a yira ko kanuya le ka kan ka ke lanabaga ta baara bee jusiginan ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-9)

Korenti lanabagaw ta benbariya (1.10-4.21)

Lanabaga dow ta kewalejuguya (5-6)

Furuko (7)

Lanabaga ka kan ka tagama ni hakiri ye (8-10)

Ala batocogo, ani kanuya (11-14)

Yesu kunuko (15)

Kuma labanw (16)

Pɔli ni Sositeni ta fori

¹ Ne Pɔli, Ala ka ne wele ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Sositeni le be nin seɓe kera k'a ci aw ma, ² aw minw ye Ala ta jenkuru mɔgow ye Korenti, Ala ka aw minw saninya Yesu Kirisita ta jenɲogonya ra, ka aw wele ka ke a ta mɔgo saninmanw ye, ani lanabaga to minw bee be an Matigi Yesu Kirisita tɔgo bato, ni a ka ke yoro o yoro, o Matigi, ani anw fana Matigi. ³ An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Pɔli be baraka la Ala ye

⁴ Ala ka neema min ke aw ye Yesu Kirisita ta jenɲogonya sababu ra, o koson ne be baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; ⁵ sabu Kirisita* ta jenɲogonya koson, Ala ka fen bee di aw ma ka aw wasa, ka kumacogo lonniya ni Ala ta kow lonniya di aw ma caman. ⁶ An ka Yesu Kirisita ta kuma min fo aw ye, o kuma baraka bonyara aw ce ra koseɓe. ⁷ O koson Ala be ninyoro minw di an ma ka kapa ni a ta neema ye, aw ma

dɛsɛ o ninyɔrɔw si ra; o cogo ra aw bɛ an Matigi Yesu Kirisita nalon le makɔnɔna. ⁸ Ale Ala le bɛna aw baraka bonya fɔ ka taga se a laban ma, janko Matigi Yesu Kirisita nalon na, jarakiyɔrɔ kana sɔrɔ aw ra. ⁹ Ala ye kankelentigi le ye; Den min bɔra Ala ra*, an Matigi Yesu Kirisita, a ka aw wele ka aw don o ta jɛnɔgɔnya ra.

Korentikaw ta benbariya

¹⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn, ko aw bɛɛ ye bɛn kelen ma. Aw kana a to faranni ye don aw cɛ ra; aw ye bɛn kelen ma ka ja, ka kɛ ni njaninya kelen ye, ani miiriya kelen.

¹¹ Ne bɛ o fɔra, sabu ne k'a mɛn Kolowe ta somɔgɔ dɔw fɛ ko benbariya dɔw bɛ aw cɛ ra. ¹² O kɔrɔ ye ko aw cɛ ra, dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Pɔli le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Apɔlɔsi le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Piyeri le kɔ!» Dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɛ Kirisita* le kɔ!» ¹³ O tuma aw b'a miiri ko Kirisita yɛrɛ tarannin lo wa? Ne Pɔli le sara gbɛngbɛnyiri* ra aw kosɔn wa? Walama aw batizera ne Pɔli tɔgɔ le ra wa? ¹⁴ Ne bɛ Ala fɔ, ko ne ma mɔgɔ si batize aw fɛ yi, ni Kiripusi ni Gayusi tɛ. ¹⁵ O ra, mɔgɔ si tɛ se k'a fɔ ko aw batizera ne tɔgɔ le ra. ¹⁶ Ayiwa, ne ka Sitefanasi ta somɔgɔw fana batize, o ye can ye. Nka ka bɔ o ra kɔni, ne ma mɔgɔ wɛrɛ lɔn tuun, ne ka min batize aw fɛ yi. ¹⁷ Sabu Kirisita ma ne ci batizeri* kama, a ka ne ci ko ne ye Kibarɔ Diman* waajuri le kɛ. Ne fana tɛ o kɛ ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, janko Kirisita ta gbɛngbɛnyiri ta saya kana kɛ fɛngbansan ye.

Ala ta sebagaya ni a ta hakiritigiya

(Korentikaw fōlo 3.18-20; Matiyu 11.25-27)

¹⁸ Ka waajuri kɛ k'a fɔ ko Kirisita* sara gbɛngbɛnyiri* kan, mɔgɔ tununinw bɛ o jate nalomanya le ye; nka anw minw kisira ka ban, anw fɛ o ye Ala ta sebagaya le ye. ¹⁹ O le sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «Ne bɛna hakiritigiw ta hakiritigiya cɛn, ka lɔnnikebagaw ta lɔnniya kɛ fɛngbansan ye.»

²⁰ O ra sisan, hakiritigi bɛ se ka mun fɔ tuun? Lɔnnikebaga fana bɛ se ka mun fɔ tuun? Walama dunupa kumalɔnbagaba bɛ se ka mun fɔ? Ala k'a yira ko nin dunupamɔgɔw ta hakiritigiya ye nalomanya le ye. ²¹ Ala k'a latige a ta hakiritigiya ra ko dunupamɔgɔw ni o ta hakiritigiya bɛɛ, o ma se ka ale Ala lɔn o yɛrɛ ta hakiritigiya fɛ. O kosɔn, dunupamɔgɔw bɛ Kibarɔ Diman* waajuri min jate nalomanya ye, Ala k'a latige ka lanabagaw kisi o waajuri le baraka ra. ²² Ayiwa, Yahudiyaw, olugu b'a fɛ ka tagamasiyɛn kabakomanw le ye o ja ra; Gerɛkiw, olugu ko o bɛ hakiritigiya le jinina. ²³ Nka anw kɔni, anw bɛ Kirisita tɔgɔ waajuri le kɛ, ko a sara gbɛngbɛnyiri ra. O waajuri kɛra Yahudiyaw fɛ kuma ye min man kan ka fɔ; siya wɛrɛ mɔgɔw* fana bɛ o jate nalomanya le ye. ²⁴ Nka Ala ka minw wele ka o kisi, Yahudiyaw o, siya wɛrɛ mɔgɔw o, olugu fɛ o waajuri bɛ Ala ta sebagaya ni a ta hakiritigiya le yira. ²⁵ Sabu mɔgɔw bɛ Ala ta ko minw jate i ko nalomanya, hakiritigiya bɛ o ra ka tɛmɛ adamadenw ta hakiritigiya bɛɛ kan. Mɔgɔw bɛ Ala ta ko minw jate barakantanyakow ye, baraka bɛ o ra ka tɛmɛ adamadenw bɛɛ ta baraka kan.

²⁶ Ne balemaw, ni aw k'a korosi, aw b'a ye ko Ala ka aw minw wele, ko hakiritigi caman te aw ra ka kana ni adamadenw ta jatemala ye, fangatigi caman te aw ce ra, mogoba caman fana te aw ra. ²⁷ Nka mogow be fen minw nalomanya fe, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa hakiritigiw lamaroya. Mogow be ko minw jate barakantanyako ye, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa fangatigiw lamaroya. ²⁸ Dunupamogow be fen minw jate fengbansanw ye, o be fen minw mafiyenya, fen minw te foyi o fe, Ala ka o le panawoloma janko ka dunupamogow ta ko nafamanw cen. ²⁹ A ka o ke janko danfen si kana a yere bonya ale Ala na koru. ³⁰ Ale Ala le sababu ra, aw be Yesu Kirisita ta jenogonya ra. Yesu Kirisita sababu ra Ala k'a to aw ka hakiritigiya soru, ani terenninya; ale le sababu ra Ala ka aw saninya ka aw kunmabo jurumun na. ³¹ O le koson a sebera Kitabu konu, ko:
«Ni mogu min b'a fe k'a yere bonya, Matigi ka min ke a ye, o tigi y'a yere bonya o le koson.»

2

Polu ta waajuri kun ye gbengbenyiri ye

¹ Ne balemaw, ne koni tagara Ala ta Kibaro Diman* fo aw fe wagati min na, ne m'a yira ko ne be se kuma ra ka teme tow kan, walama ko ne ta hakiritigiya ka bon ni tow ta ye. ² Sabu ka ne to aw ce ra, ne k'a latige ko miiriya were si kana ke ne konu, ni Yesu Kirisita togo doron te, ani a ta saya, gbengbenyiri* ra. ³ Ne tun ye barakantan le ye aw ce ra; siranya tun be ne ra fo ne be yereyere. ⁴ Ne ta kuma ni ne ta waajuri kun tun te kumababaw fori ye, ka kana ni adamadenw ta hakiritigiya ye, ka mogow kun yelema. Nka ne tun be ne ta waajuri kera ni Nin Saninman* ta sebagaya yere le ye; ⁵ janko aw ta lanaya ju kana sigi adamadenw ta hakiritigiyakumaw kan, nka a ye sigi Ala yere ta sebagaya le kan.

Ala ta hakiritigiya ni dunupa ta hakiritigiya

⁶ Nka o bee n'a ta, mogu minw tagara na lanaya ra, an ta waajuri ye hakiritigiya le ye olugu fe. O hakiritigiya ni dunupa ta hakiritigiya te kelen ye. A ni dunupa kuntigiw ta hakiritigiya fana te kelen ye, sabu olugu be teme. ⁷ Anw be Ala ta hakiritigiya waajuri le ke. O ye gundo le ye, min dogonin lo dunupamogow ma. Nka sani dunupa ye dan, Ala tun ka o latige an ye janko an ye o bonya soru. ⁸ Nin dunupa kuntigiw si ma o hakiritigiya lon. Ni o tun k'a lon, o tun tena Matigi norotigi gbengben yiri ra k'a faga. ⁹ I n'a fo a sebera Kitabu konu cogo min na, ko:

«Mogu si na ma la fen min kan,
fen min ma fo ka don mogu toro ra,
mogu hakiri ma se fen min ma,
Ala ka o laben a kanubagaw le ye.»

¹⁰ K'a soru Ala ka o yira an na Nin Saninman* baraka ra. Sabu Nin Saninman be fen bee segesege k'a lon, hali Ala ta gundoba dogoninw. ¹¹ Mogu si te se ka adamaden ta miiriya lon, fo nin min be a tigi yere konu. O cogo ra fana, mogu si te Ala ta kow lon, ni Ala yere Nin te.

¹² K'a soro anw koni, anw ka Nin min soro, o ma bo dunuƚa ra; nka a bora Ala le ra. Ala ka o Nin di an ma janko a nɛmara an ye ka fen minw di an ma, an ye o lon. ¹³ An be o waajuri le ke. An te kuma ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye. Nin Saninman be min yira an na, an be o le fo. An be mogow karan Nin Saninman ta kow ra, ka kapa ni Nin Saninman yere ta focogo le ye. ¹⁴ Nka Nin Saninman te mogow min fe, o te son Ala Nin Saninman ta kow ma, sabu a b'a jate nalomanya le ye. A yere te se k'a faamu, sabu mogow be se ka o faamu Nin Saninman doron le baraka ra. ¹⁵ Nin Saninman be mogow min fe, o tigi le be se ka fen bee faranfasi k'a lon; mogow si te se ka a tigi jaraki fana. ¹⁶ Sabu a sebera ko:
«Jon le ka Matigi ta miiriya lon, ko a be a ladi?»
Nka anw koni, an ka Kirisita* ta miiriya soro.

3

Ciradenw bee ye baarakepogonw ye
(Korentikaw flanan 6.4-13)

¹ Ne balemaw, ne ma kuma aw fe ka aw jate i ko mogow minw be tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, nka ne kumana aw fe ka aw jate i ko mogow minw be tagama ka kapa ni o yere sago le ye, i ko denpeninw, Kirisita ta lonniya fan fe. ² O koson ne ka nono le di aw ma, ne ma domuni gbiriman di aw ma, sabu aw tun tɛna se o korow; hali bi aw te se domuni gbiriman korow, sabu aw belɛn be tagamana ka kapa ni aw yere sago le ye. ³ Ayiwa, ni pangboya ni benbariya be aw ni pogon ce, o b'a yira ko aw be tagamana ka kapa ni aw yere sago ye, ko aw ni dunupamogow bee le ye kelen ye. ⁴ Ayiwa, aw ra, ni do ko:
«Ne be Poli le ko!» Do were ko: «Ne be Apolosi le ko!» O tuma aw te tagamana ka kapa ni dunupamogow ta cogoya le ye wa?

⁵ Apolosi ye jon le ye? Poli ye jon le ye? Anw ye Ala ta baarakebagaw dama le ye, minw sababu ra aw lara Yesu ra; an bee ka an ta baara ke i n'a fo Matigi k'a yira an na cogo min na. ⁶ Ne ka yiri turu, Apolosi k'a son, nka Ala le k'a to a wurira. ⁷ O cogo ra, min ka yiri turu o, min k'a son o, olugu si te jate; Ala min k'a to a wurira, ale le be jate. ⁸ Min ka yiri turu, ani min k'a son, olugu fla bee ye kelen ye. Ala bɛna bee kelen kelen sara ka kapa ni a tigi yere ta baara le ye. ⁹ Sabu anw bee ye baarakepogonw le ye Ala fe. Aw le be i n'a fo Ala ta foro, i n'a fo Ala ta so.

Bee ta baarakecogo bɛna segesege

¹⁰ Ayiwa, ka kapa ni Ala ta nɛma dinin ye ne ma, ne ka bon jubo i ko bonlobaga hakiritigi; o ko, mogow were nana lori ke a kan. Nka mogow o mogow be lori ke a kan, o tigi ye a ta baarakecogo korosi. ¹¹ Sabu ju min sigira, o ye Yesu Kirisita le ye. Mogow si te se ka do were sigi tuun. ¹² Ayiwa, ni mogow ka lori ke o bon jusiginan kan ni sanin ye, walama warigbe, walama lulu, walama yiri, walama kara, walama bin, ayiwa, lon do, bee kelen kelen ta baara bɛna yira. ¹³ A ta baara bɛna bo kɛne kan kiti lon na. Tasuma be fen korobɛ cogo min na, mogow bee ta baara bɛna segesege ten le o lon na k'a suguya lon. ¹⁴ Ni mogow min ta bonlocogo segesegera k'a ye ko a ka ni, o tigi bɛna baraji soro. ¹⁵ Nka

ni mɔgɔ min ta baara segeɛsegera k'a ye ko a ma ja, o bena bono a ta baraji ra. O tigi bena kisi, nka a be i ko mɔgɔ min borira ka bosi tasuma ra.

¹⁶ Aw m'a lon ko aw le ye Ala ta batoso ye, ko Ala Nin Saninman* siginin be aw konɔ wa? ¹⁷ Ayiwa, ni mɔgɔ min ka Ala ta batoso cen, Ala bena o tigi halaki; sabu Ala ta batoso saninyanin lo, aw le fana ye o ye.

¹⁸ Mɔgɔ si kana a yere lafiri. Ni do be aw ra min b'a yere jate hakiritigi ye ka kana ni dunuɔa ta cogo ye, o tigi ye a yere ke naloman ye, janko a ye Ala ta hakiritigiya sorɔ. ¹⁹ Sabu dunuɔnamɔgɔw ta hakiritigiya ye nalomanya le ye Ala fe. O koson, a sebera Kitabu konɔ, ko:

«A be hakiritigiw mina ni o yere ta nanbara ye.»

²⁰ A sebera fana tuun ko:

«Matigi ka dunuɔa hakiritigiw ta miiriyaw bee lon; a k'a lon ko o bee ye gbansan le ye.»

²¹ Ayiwa, o koson mɔgɔ si kana a yere bonya k'a jigi la adamadenw kan, sabu fen bee ye aw ta ye: ²² Poli o, Apolosi o, Piyeri o, dunuɔa o, saya o, janamanya o, sisan ta fenw o, fen nataw o, o bee ye aw ta le ye. ²³ Nka aw yere ye Kirisita* ta ye; Kirisita ye Ala ta ye.

4

Ciradenw ta baara

¹ Ayiwa, ne balemaw, o koson, aw ye anw jate Kirisita* ta baaradenw le ye doron, ani Ala ta gundow jafobagaw. ² Baara karifara minw ma, min be jini olugu fe, o ye ko o ye ke lanamogow ye o ta baara ra. ³ Ne yere koni fe, aw be min fo, walama adamaden tow be min fo ne ta baara ta fan fe, ne te o jate kosebe. Ne yere fana te foyi latige k'a fo ne ta baara ta fan fe. ⁴ Ne te ne yere jarakira foyi ra ne ta baara ta fan fe; nka o t'a yira ko ne terennin lo de! Min be se ka ko do latige ne ta ko ra, o ye Matigi le ye. ⁵ O koson, aw kana koroto ka ko latige mɔgɔ si tan fan fe k'a sorɔ a wagati ma se. Aw y'a to fo Matigi ye na. Fen o fen dogonin be dibi ra, ale bena o bee bo kene kan, ka mɔgɔw jusukun miiriyaw bee yira. O lon na, min ka kan ni tandori min ye, Ala bena o di o tigi ma.

⁶ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Apolosi ni ne yere ta ko fo aw ye ka aw karan le an ta kewale fe, janko min sebera Kitabu konɔ, aw kana teme o kan. Aw ra fana, mɔgɔ si kana a yere bonya ka ke do fe, ka ban do ra. ⁷ Sabu mun le be ele fe ka teme tow kan de? Mun le be i fe ni Ala ma min di i ma? Ayiwa, ni Ala le k'a di i ma, o tuma ele ta yerebonya kun ye juman ye tuun, k'a ke i n'a fo Ala le ma a di i ma?

⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw koni fara ka ban! Aw ka fen bee sorɔ ka ban. Aw sigira masaya ra ka ban, ka anw to yi. Ni aw sigira masaya ra ka ban, ne be o le jinina; ni o kera, an tow fana bena sigi ni aw ye! ⁹ Sabu a be i n'a fo Ala ka an ciradenw* bla mɔgɔw bee le ko fe, ka anw labla saya ye; sabu anw kera flerifenw le ye dunuɔa bee fe, melekew fe, ani adamadenw fe. ¹⁰ Anw kera i ko fatow, Kirisita togo koson; nka aw koni, aw le kera hakiritigibaw ye sisan, Kirisita ta jenuogonya baraka ra. Anw kera barakantanw ye, aw le kera fangatigiw ye. Mɔgɔw be aw

bonya, ka anw dɔgɔya. ¹¹ Fɔ ka na se sisan ma, anw segenin lo kɔngɔ ni minlɔgɔ boro, fani donta tɛ an boro, an bɛ bugɔri sɔnmɪna, an bɛ yaala ka lamini. ¹² An bɛ sɛgɛ ka baara kɛ an yɛrɛ ye ka an ta baro jini. Minw bɛ an nɛni, an bɛ dugawu kɛ olugu ye; o bɛ an tɔɔrɔ, an bɛ a sɔnmɪna. ¹³ Minw bɛ an tɔgɔ cɛn, an bɛ olugu jaabi ni kumaɗumanw le ye. Anw kɛra i ko dunuɗa namaɗamaw, ka kɛ i n'a fɔ fɛn jacinɗanw mɔgɔw bɛɛ fɛ, fɔ ka na se bi ma.

¹⁴ Ayiwa, ne tɛ nin kow sebera janko ka aw lamaroya dɛ! Ne bɛ aw ladira le, i n'a fɔ ne ta den kanuninw. ¹⁵ Sabu, hali ni karamɔgɔfa waga tan le bɛ aw karanna bi, face kelen le bɛ aw fɛ; sabu ne le ka Kibaro Diman* fɔ aw ye; o sababu ra aw kɛra Ala denw ye Yesu Kirisita ta jɛnɗɔgɔnya ra. ¹⁶ O kosɔn, ne bɛ aw daari k'a gbɛleya, ko aw ye ne ta tagamacogo ladegi. ¹⁷ O le ra ne bɛ Timote ci aw fɛ, min ye ne den kanunin ye, ani mɔgɔ kankelentigi, Matigi ta baara ra. Ne ta tagamacogo ye min ye ni Kirisita ye, a bɛna aw hakiri jigi o ra; ne bɛ lanabagaw ta jɛnkuruw karan o le ra yɔrɔ bɛɛ.

¹⁸ Aw ra, dɔw b'a miiri ko ne tɛna taga aw fɛ yi tuun; o kosɔn olugu ka yɛrebonya don o yɛrɛ ra. ¹⁹ Nka ni Ala sɔnna, a tɛna mɛɛn, ne bɛna taga aw fɛ yi. O yɛrebonyamɔgɔw bɛ kumababa minw fora, o bɛ se ka min kɛ, ne bɛna o ye. ²⁰ Sabu Ala ta Masaya* ma dan darakuma dama ma; Ala ta sebagaya ka kan ka ye an tagamacogo ra. ²¹ Ayiwa, sisan aw ko di? Aw b'a fɛ ne ye taga ni gbɛɗɛ le ye ne boro aw fɛ yi wa, walama ko ne ye taga ni kanuya ni jususuma le ye aw fɛ?

5

Korenti lanabagaw ta jurumunw

¹ Ayiwa, ne balemaw, an b'a mɛnna yɔrɔ caman na ko jɛneya bɛ kɛra aw cɛ ra, jɛneya min ɗɔgɔn tɛ kɛ hali siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra; ka taga a kɛ fɔ aw ra dɔ ka a face muso ta.* ² O bɛɛ n'a ta, aw belɛn bɛ wasora! O ko tun ka kan ka aw jusu kasi le, janko min ka o kojugu kɛ, o tigi ye bɔ aw cɛ ra. ³ Ne kɔni tɛ aw cɛ ra yi, nka ne ta miiriya bɛ ni aw ye. Min kɔni ka nin kojugu kɛ, ne ka kiti ben o kan ka ban, k'a kɛ i n'a fɔ ne tun bɛ aw cɛ ra yi. ⁴ Ayiwa, ni aw ka lajɛn an Matigi Yesu tɔgɔ ra, ne ta miiriya bɛ kɛ ni aw ye, ani an Matigi Yesu ta sebagaya; ⁵ aw ye o mɔgɔ suguya labla Setana ye, k'a to farisogo nege ye halaki, janko a nin ye kisi Matigi Yesu nalon na.

⁶ Aw tun man kan ka waso nin ko ɗɔgɔn na dɛ! Aw m'a lon ko funufɛn fitini dɔrɔn le bɛ mugu nɔɔninin bɛɛ funu wa? ⁷ O kosɔn aw ye funufɛnkɔrɔ bɛɛ labɔ aw cɛ ra, janko aw ye saninya ka kɛ mugu nɔɔnininkura ye; funufɛn tɛ aw ra, sabu Kirisita* kɛra an ta Jɔnyaban saraka ye ka sa an ta jurumunw kosɔn. ⁸ O kosɔn an ye panagbɛ† kɛ, a kana kɛ ni funufɛnkɔrɔ ye, min ye juguya ni kojugu ye; nka an ye kɛ burufunubari le ye, min ye jusukun gbɛninya ye, ani can.

⁹ Ne tun ka seɓɛ min ci aw ma, ne k'a fɔ aw ye o seɓɛ kɔnɔ ko aw kana fara jatɔyakebagaw kan. ¹⁰ Nka ne m'a fɔ ko lanabari minw ye jatɔw ye, walama natabaw, ani benkanɩkebagaw, ani jɔsɔnbagaw. Ni aw man kan ka jɛn ka foyi kɛ ni o mɔgɔw ye, o tuma aw bɛna

* **5:1** 5.1 A tun sebera sariya ra ko o ko ɗɔgɔn man kan ka kɛ (Sarakalasebagaw 18.8; Sariya 23.1). † **5:8** 5.8 Yahudiyaw tun bɛ deri ka sagaden kɛ saraka ye panagbɛ min na, o panagbɛ lo.

dunupa bla le. ¹¹ Ne tun b'a fe k'a fo aw ye le ko ni mogo min ko a ye lanabaga ye, k'a soro a be jatoya ke, walama nataba lo, walama josonbaga lo, walama kumajugufobaga lo, walama doroto lo, walama benkanikebaga lo, ko aw kana jenogonya don ni o tigi ye foyi ra; aw man kan ka hali domuni ke ni o mogo suguya ye.

¹² Ayiwa, ka kiti tige lanabariw kan, o te ne ta sira ye; Ala le bena o ke. Nka lanabaga minw be aw ta jenkuru ra, yala aw le man kan ka olugu ta kiti tige wa? ¹³ Lanabariw koni, Ala yere le bena olugu ta kiti tige. «Aw ye kojugukebaga gben ka bo aw ce ra.»

6

Lanabaga minw be jogon wele fagamaw fe (Matiyu 5.38-41)

¹ Mun koson ni benbariya ka don aw ni aw balema do ce, sani aw ye taga Ala ta mogo saninmanw fe, aw be taga ni o ko ye kititigebaga lanabariw le fe, ko o ye a panabo. ² O tuma aw m'a lon ko Ala ta mogo saninmanw le bena dunupamogow ta kiti tige wa? Ni aw le sababu ra dunupamogow ta kiti bena tige o, mun le nana a ke ko aw yere te se ka hali ko fitini panabo aw ni jogon ce? ³ Aw m'a lon ko anw bena hali melekew ta kiti tige wa? An bena melekew ta kiti tige janko ka na a fo ko minw be don anw yere ni jogon ce dunupa ra yan! ⁴ Ayiwa, ni ko do ka don aw ni jogon ce, lanabagaw ta jenkuru ta sira te mogo minw fe, aw be olugu le ke aw ta kititigebagaw ye! ⁵ Ne be min fora, o ye aw ta maroyako le ye de! O tuma aw bee ce ra, hali mogo kelen te hakiritigi ye min be se ka ko panabo balema do ni do ce wa? ⁶ Balema do be a balemanogon wele fagamaw fe, ko o ko be taga panabo lanabariw le ja koro!

⁷ Benbariya ye don aw ni jogon ce fo ka taga se kiti ma, o yere ye aw jarakikun le ye! Mun na aw te terenbariyako dow sonmina de? Ni o be aw tojo, mun na aw te o dow kun aw yere ra? ⁸ Nka aw yere le be terenbariyakow kera, aw yere le be tojori kera; aw fana be o kera aw balemanogonw le ra!

⁹ Aw m'a lon ko mogo terenbariw tena don Ala ta Masaya* ra wa? Aw kana aw yere lafiri de; sabu jatow o, josonbagaw o, jenyakebagaw o, cepogonpinibagaw o, ¹⁰ sonw o, natabaw o, doroto o, kumajugufobagaw o, benkanikebagaw o, o si tena don Ala ta Masaya ra. ¹¹ K'a soro aw dow tun be o le ye. Nka Ala ka aw ko, ka aw saninya, ka aw jate mogo terreninw ye Matigi Yesu Kirisita togo koson, an ta Ala Nin Saninman* baraka ra.

Lanabaga farikolo ye Matigi ta ye

¹² Dow b'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe!» Nka nafa te fen bee ra de. Ne be se k'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe», nka ne koni tena ne yere ke fen si ta jon ye. ¹³ Dow ko: «Domuni danna konobara le kama, konobara fana danna domuni le kama.» Can lo, nka Ala bena o fla bee halaki lon do. Mogo farikolo koni ma dan jatoya kama! A danna ka ke Matigi ta le ye, Matigi fana kera farikolo tigi ye. ¹⁴ Ala min ka Matigi lakunu ka bo saya ra, ale le fana bena an lakunu ka bo saya ra, a ta sebgaya baraka ra.

15 O tuma aw m'a lon ko aw farikolow ye Kirisita* yoro dow le ye wa? Yala ne bena Kirisita yoro dow ta ka o jen ni jato do farikolo ye wa? Fiyewu! 16 Aw ma a lon ko ni mogo min ka jen ni jato do ye, ko o tigi ni o jato jenna ka ke mogo kelen le ye wa? Sabu a sebera ko: «O fla be jen ka ke mogo kelen ye.» 17 Nka ni mogo min ka noro Matigi ra, o tigi ni Matigi be ke kelen ye nin ta fan fe.

18 Aw ye bori jatoya ja! Mogo be jurumun to minw ke, o be dan a farikolo kenemayoro le ma. Nka mogo min be a yere bla jatoya ra, o tigi be a yere farikolo hake le ta. 19 Aw m'a lon ko aw farikolo ye Nin Saninman* sigiyoro saninman le ye wa? Nin Saninman be aw kono; aw ka a soro Ala fe. Sisan aw te aw yere ta ye tuun. 20 Sabu aw kunmabora songoba le ra. O koson aw ye Ala bonya ni aw farikolo ye, [ni aw nin fana ye; o fla bee ye Ala ta le ye].

7

Poli ka min fo furu ko ra (Matiyu 19.3-12)

1 Ayiwa, aw ka sebe ci ne ma ka ne pininka ko minw na, ne da bena se o ma sisan: Ni ce ma maga muso ra, o ka jii. 2 Nka janko jatoya kana ke, a ka fisa ko ce bee kelen ye a togora muso furu, muso bee kelen kelen ye sigi a togora ce kun. 3 Muso ka kan ni min ye, ce ka kan ka o ke a ye; ce fana ka kan ni min ye, muso ka kan ka o ke a ye. 4 Sabu muso farikolo te a yere ta ye, a ce ta lo. Ce fana farikolo te a yere ta ye, a muso ta lo. 5 Aw kana ban jogon ma, fo ni aw fla bee benna a ra ko aw be wagati do bla ka Ala daari. Nka o ko, aw ye kosegi jogon ma, ni o te, aw tena se ka aw yere mina, Setana fana bena aw nege ka aw bla jurumun na.

6 Ne be min fora tan, o ye ladiri le ye; ne te aw jagboyara! 7 Ni a ka dan ne ma, ne b'a fe mogo bee furubari ye to, i ko ne. Nka mogo bee ni a ninyoro lo Ala ta neema ra; Ala be ko do se di do ma, ka ko were se di do were ma.

8 Ayiwa, minw te furu kono, ani muso minw ce sara, ne ta miiriya ra, ni olugu be se ka to i ko ne, o ka jii. 9 Nka ni o k'a ye ko o te se ka o yere mina, o tuma, o ye furu ke. Sabu ka furu, o ka fisa, sani i furubari ye to k'a soro furu logo gbannin be i ra.

10 Minw furura ka ban, ne be min fo olugu ye, o ma bo ne yere ra; Matigi ta kuma lo: muso man kan ka bo a ce kun. 11 Ni a bora a ce kun, o tuma a furubari ye to, walama a ni a ce ye ben kelen ma ka kosegi jogon ma; ce fana man kan ka a muso bla.

12 Ayiwa, ne be min fora aw tow ye sisan, o te Matigi ta kuma fonin ye; ne yere le be o fora. Ni balema do tun ka muso ta, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a muso ma ke lanabaga ye, ni muso ka son ka to ni a ye, a kana a bla. 13 Ni balemamusu do fana tun furura, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a ce ma ke lanabaga ye, ni ce ka son ko muso ye to a fe, o muso kana ban a ce ra. 14 Sabu ce lanabari be ke Ala ta mogo ye a muso sababu ra; muso lanabari fana be ke Ala ta mogo ye a ce sababu ra. Ni o te, ni aw ka faran jogon na, aw ta denw bena ke Alalonbariw ye, k'a soro can ra, Ala ta mogow lo. 15 Nka ni ce lanabari, walama muso lanabari ko a be faran ka taga, aw y'a to a ye taga. O

tuma balemace, walama balemamuso lanabaga be a yere ma. Ala ka an wele ko an ye to hera le ra. ¹⁶ Sabu ele balemamuso, ele be ke cogo di k'a lon ni i bena ke sababu ye ka i ce kisi? Walama ele balemace, ele be ke cogo di k'a lon ko i bena ke sababu ye ka i muso kisi?

Bee ye to i cogo ra

¹⁷ Nka Matigi ka min ke aw bee kelen kelen ye, ani Matigi ka aw wele cogo min na, aw ye tagama ka kaja ni o ye. Ne be lanabagaw ta jenkuruw* bee karan o le ra.

¹⁸ Ni Ala ka mogo do wele k'a soro a kenesiginin lo, o tigi ye to o cogo ra. Ni a ka min wele k'a soro a kenesiginin te, o tigi kana a fo ko a be a yere kenesigi. ¹⁹ Kenesigiri te jate, kenesigibariya te jate; ka Ala ta cifoninw sira tagama, o le be jate.

²⁰ Ala ka mogo bee kelen kelen wele k'a to cogo min na, a ye to ten. ²¹ Ni a ka i wele k'a soro i tun ye jon ye, i kana hami o ra. Nka ni cogo be i fe ka ke i yere ta ye, i ye ke i yere ta ye. ²² Ni Matigi ka mogo min wele k'a soro a tun ye jon ye, o tigi kera a yere ta ye Matigi fe. Ni mogo min be a yere ta ye dunupa ra yan, ni Matigi ka i wele, i be ke Matigi ta jon le ye. ²³ Aw kunmabora songoba le ra; o ra aw kana ke mogow ta jon ye. ²⁴ Ne balemaw, Ala ka aw bee kelen kelen wele lanaya ra ka aw to cogo min na, aw ye to ten Ala na koro.

Mogo furubariw ani muso ce saninw

²⁵ Ayiwa, sunguru minw ma furu folo, ne ma kuma soro Matigi fe olugu ta ko ra, nka ne be ne ta miiriya yira; sabu Matigi ta pumanya baraka ra, aw be se ka la ne ta kuma ra.

²⁶ Ayiwa, sisan wagati gbeleya koson, min ka pi ne na na, o ye ko a ka pi bee ye to a cogo ra. ²⁷ Ni muso be i fe, i kana a furu sa; ni muso te i fe, i kana muso jini k'a furu. ²⁸ Nka o bee n'a ta, ni i ka furu ke, o te jurumun ye. Ni sunguru fana furura, o te jurumun ye. Nka tooro minw bena se o mogow ma furu konon, ne b'a fe ka aw tanga o toorow le ma.

²⁹ Ne balemaw, ne be min fo aw ye, o ye nin ye: dunupa laban surunyara. O ra, k'a damina sisan ma, minw furunin lo, olugu ye ke i n'a fo o furunin te; ³⁰ minw be kasira, olugu ye ke i n'a fo o te kasira; minw be nagarira, olugu ye ke i n'a fo o te nagarira; minw be sanni kera, olugu y'a ke i n'a fo foyi te o boro; ³¹ minw be dunupa ta nafaw sorora, olugu ye ke i n'a fo foyi te o boro; sabu nin dunupa bena teme.

³² Ne b'a fe hami kana ke aw ra. Mogo min ma furu, o be hami Matigi ta kow ra, a bena a ke cogo min na ka Matigi diyanyako ke. ³³ Ce min ka muso furu, ale be hami dunupafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a muso ladiya; ³⁴ o ra, a ta miiriya be sama ka taga o fan fla ra. Muso min fana te furu ra, ani sunguru, olugu be hami Matigi ta kow le ra, janko o farikolo ni o jusukun ye saninya ka ke Matigi ta ye. Nka min furunin lo, ale be hami dunupafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a ce ladiya.

³⁵ Ne be o fora aw yere ta nafa le koson; ne t'a fe ka aw bari ka furu. Ne b'a fe aw ye tagama cogo janaman na, ka tugu Matigi ko ni aw jusukun bee ye.

³⁶ Ni face min k'a ye fana ko ni furu wagati ka teme a denmuso kan ko o ye maroyako le ye, ni a k'a ye ko a denmuso ka kan ka furu, ni

min ka ben face yere ma, a ye o ke; o te jurumun ye. Minw b'a fe ka furu, olugu ye furu. ³⁷ Nka ni face min k'a latige ni a yere ta naninya ye, mogo ma a jagboya, nka ni a yere le k'a latige a yere kono ka son ko a denmuso furubari ye to, ayiwa, o ka ni. ³⁸ O ra, ni mogo min k'a denmuso di furu ra, o ka ni; nka ni min ka son a denmuso furubari ye to, o belen ka fisa.

³⁹ Ayiwa, ka ce panaman to, muso ka kan ka to a ta furu kono. Nka ni ce ka sa, muso kera a yere ta ye; ni ce min ka a diya, a be furu o ma. Nka a ye ke ka kaja ni Matigi ta sira ye. ⁴⁰ O bee n'a ta, ne ta jate ra, ni o muso ka se ka to ten, o ka fisa a ma. Ne b'a miiri ko ne ta miiriya bennin lo ni Ala Nin Saninman* sago ye fana.

8

Josonsogo ta ko

(Romukaw 14.13-23)

¹ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bena aw jaabi josonsogow ta ko ra. Aw b'a fo ko: «Lonniya be an bee fe.» O ye can ye; nka lonniya be yerebonya bla mogo ra, k'a soro kanuya be baraka don an ta lanaya ra. ² Ni mogo min b'a miiri ko a ka ko lon, hali bi a ma ko lon folo i n'a fo a ka kan k'a lon cogo min na. ³ Nka ni mogo min be Ala kanu, o tigi lonnin lo Ala fe.

⁴ Ayiwa, min ye josonsogo ta ko ye, yala an be se k'a domu wa, walama an te se k'a domu? Anw k'a lon ko batofen were si te dunuja kono, ni Ala kelenpe te. ⁵ Can lo, fen caman be sankolo ra, ani dugukolo kan, mogow be minw jate i n'a fo o ta alaw. Hali ni mogow fe ala caman werew be sankolo ra, walama dugukolo kan, ani matigice caman werew, ⁶ anw koni fe Ala kelenpe le be yi: o ye an Fa ye; ale le ka fen bee dan, an fana be panamanya ale le koson. Matigi kelenpe le be yi fana, o ye Yesu Kirisita ye; fen bee danna ale le baraka ra, an be panamanyara ale le baraka ra fana.

⁷ Nka o lonniya te lanabagaw bee fe. I n'a fo dow tun be jo son kakoro, ni olugu ka josonsogo jimi, o b'a miiri ko o ka o yere lanogo, sabu o jusukun ta baraka ka dogo. ⁸ K'a soro domunifen le tena an yoro surunya Ala ra. Ni i ma o sogo jimi, a te foyi bo i ra; ni i k'a jimi fana, a te foyi fara i kan.

⁹ Nka o bee n'a ta, aw ye aw yere korosi, sabu hali ni aw be se ka fen bee domu aw sago ma, aw man kan ka ke sababu ye ka lanabaga barakantanw kunnacen. ¹⁰ Sabu ele min be o kow lon, ni balema lanabaga barakantan do ka ele siginin ye jobon konon domuni na, o tena ale fana ja gbeya ka josonsogo do domu wa? ¹¹ O cogo ra, Kirisita* sara o balema barakantan min koson, ele ta lonniya kera sababu ye ka o halaki. ¹² Ni an be o ke, an be an balema hake ta, sabu ale be fen min jate jurumun ye, aw b'a to a be o ke. O cogo ra, aw be Kirisita yere le hake tara. ¹³ O le koson, ni domuni do le bena ke sababu ye ka ne balema bla jurumun na, ne bena o domuni ye k'a to yi, janko ne kana na ke sababu ye ka ne balema kunnacen.

9

*Ala ta ciradenw ta nafa ni o ta baara
(Korentikaw flanan 11.7-12; 12.13-15)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, yala ne te ne yere ta ye le wa? Yala ne fana te ciraden* do ye wa? Yala ne fana ma Matigi ye wa? Ne ka baara min ke Matigi ye, aw yere le te o baara no ye wa? ² Hali ni dow te ne jate ciraden ye, aw koni ka kan ka ne jate ciraden ye; sabu aw ta lanaya le b'a yira ko ne ye Matigi ta ciraden ye.

³ Minw be ne korofo ka ne jaraki, ne be olugu jaabi tan le, ko: ⁴ Yala anw man kan ka domuni ke, walama ka minni ke i n'a fo tow wa? ⁵ Yala anw fana te se ka balemamusu do ta, min be ke an musu ye, ka ke ni an ye an ta tagamaw ra, i n'a fo ciraden tow, ani Matigi dogocew, ani Piyeri b'a ke cogo min na wa? ⁶ Walama ne ni Barinabasi doron le ka kan ka baara were ke ka an yere baro wa? ⁷ Jon le be lo ni a yere kunko ye k'a to sorasiya ra? Jon le be rezenforo sene ko a t'a den domu? Jon le be beganw korosi ko a t'a nono min ka ye?

⁸ Ayiwa, ne be min fora tan, o te adamadenw ta miirira doron ye de! Sariya* yere be o le fo. ⁹ Sabu a sebera cira Musa ta sariya ra ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dondon k'a kise bo, aw kana a da siri.» Ayiwa, yala Ala ka o fo misiw hami le koson wa, ¹⁰ walama a k'a fo anw le koson? Can ra, a k'a sebe anw le koson. Ni mogoo be sene ke, a b'a ke ka a jigi la a kan ko a bena do soroo a ra; ni mogoo be siman gbasi, a b'a ke ka i jigi la a kan ko a bena do soroo a ra. ¹¹ Ayiwa, anw ka Ala ta Kuma fo aw ye, k'a ke i n'a fo an ka danni le ke; ayiwa, sisan ni an ka aw fana borofen dow soroo, aw b'a miiri ko o dama temena wa? ¹² Ni dow be aw borofenw sorora k'a diyabo, yala anw le tun man kan ka kon ka aw borofenw diyabo wa? Nka anw ma o ke; anw ka toooro bee sonmina le janko foyi kana Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri lalo.

¹³ Aw m'a lon ko minw be baara ke Ala ye Alabatosoba konoo, ko olugu be baro o le ra wa, ani ko minw be saraka jeni sarakajenifen* kan Ala ye, ko olugu be o ninyoro soroo o sarakafenw le ra wa? ¹⁴ Ayiwa, o cogo ra fana Matigi k'a latige ko minw be Kibaro Diman waajuri ke, ko olugu ka kan ka baro Kibaro Diman le ra.

¹⁵ Nka ne tun ka kan ni o fen minw ye, ne ma o si jini aw fe; ne fana te nin sebera janko aw ye o di ne ma. Sabu ne ka Kibaro Diman fo aw ye gbansan minke, o pagari be ne ra; ne ye sa o ka fisa ne ma, sani ne ye bonoo o pagari ra. ¹⁶ Ne te ne yere bonyasababu jinina Kibaro Diman fori ra; sabu baara do lo ne ka kan ka min ke jagboya ra. Ni ne fana ma Kibaro Diman fo, o ye ne ta bonoo le ye. ¹⁷ Ni ne tun be Kibaro Diman baara kera ne yere le ye, ne tun ka kan ka sara soroo a ra. Nka ne te a kera ne yere ye; Ala ka cira le karifa ne ma, ne fana be o le kera. ¹⁸ Ayiwa, o tuma ne ta baraji ye juman le ye sa? Ka Kibaro Diman fo mogow ye gbansan, ne kana foyi jini o fe, ne be ne ta baraji soroo o le ra.

¹⁹ Ne te mogoo si ta jon ye; o bee n'a ta, ne ka ne yere majigi ka ke bee ta baaraden ye, janko mogoo caman ye kisi. ²⁰ Ni ne be ni Yahudiyaw ye, ne fana be ke i ko Yahudiya, janko ka Yahudiyaw soroo. Ni ne be ni sariya sira tagamabagaw ye, ne fana be ne yere ke sariya sira tagamabaga do ye, janko ka sariya sira tagamabagaw soroo, k'a soroo can ra ne te sariya sira tagamabaga ye. ²¹ Minw te sariya lon, ni ne be ni olugu ye, ne fana be ne yere ke i ko ne ma sariya lon, janko ka

olugu sɔrɔ, k'a sɔrɔ can ra ne bɛ Ala ta sariya lɔn, sabu ne bɛ Kirisita ta sariya sira tagama.

²² Minw baraka ka dɔgɔ lanaya ra, ni ne bɛ ni olugu ye, ne fana bɛ ne yere kɛ olugu dɔ ye, janko ka olugu sɔrɔ. Ne bɛ ne yere kɛ cogo bɛɛ ra mɔgɔ bɛɛ kosɔn, janko ni a ka kɛ cogo o cogo, dɔw ye kisi. ²³ Ne bɛ o ko bɛɛ kɛ Kibaro Diman kosɔn, janko ne fana ye ne ninyɔrɔ sɔrɔ a ra.

²⁴ Aw m'a lɔn ko minw bɛ jɔgɔndanbori kɛ, ko o bɛɛ bɛ bori, nka mɔgɔ kelenpe le bɛ jala sɔrɔ wa? Aw fana ye bori janko aw ye aw ta sɔrɔ. ²⁵ Mɔgɔ minw bɛ o bori kɛ, olugu bɛ jija, ka sɛgɛ bɛɛ la o yere kan, k'a sɔrɔ o bɛ jala min sɔrɔ, o ye fɛn banta le ye; nka anw kɔni, an bɛ jala min sɔrɔ, o ye fɛn banbari le ye. ²⁶ O kosɔn ne bɛ bori, nka ne tɛ borira ne kun fɛ dɛ! Ne bɛ i ko borokurufribaga, nka ne tɛ borokuruw firifiri ne yere kun fɛ ka fɔjɔ daman kerɛ dɛ. ²⁷ Nka ne bɛ ne yere mina kosebɛ, ka ne farikolo bari a diyanyako ma, janko a laban ne yere kana na bɔnɔ, k'a sɔrɔ ne le ka tɔw waaju.

10

Izirayelimɔgɔw ka sirajugu min tagama (Heburuw 3.7-19)

¹ Ne balemaw, ne b'a fɛ ko aw ye aw hakiri to nin na, ko Ala tun ka sankaba* bla an bɛmaw bɛɛ kunna ka sira yira o ra; o bɛɛ tagamana ka kɔgɔji cetigɛ†. ² A kɛra i n'a fɔ o batizera o sankaba ni o kɔgɔji ra, ka kɛ jɛnɔgɔnya ra ni cira Musa ye. ³ Ala ka domuni min di o ma ka bɔ sankolo ra, o bɛɛ ka o domu. ⁴ Ala ka ji min di o ma, o bɛɛ ka o min. Sabu o tun bɛ ji sɔrɔra ka bɔ fara min na, o fara tun bɔra Ala ra, o fara tun bɛ tugu o kɔ, o fara tun ye Kirisita* le ye. ⁵ O bɛɛ n'a ta, o mɔgɔw caman ma Ala diyanyako kɛ; o kosɔn Ala k'a to o benbenna ka sa kongokolon kɔnɔ.

⁶ Ayiwa, o kow kɛra k'a yira an na, janko kojugu nege kana an fana sɔrɔ, i n'a fɔ a ka olugu sɔrɔ cogo min na. ⁷ Aw kana sɔn jɔsɔn ma i n'a fɔ olugu dɔw k'a kɛ cogo min na, i ko a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: «Mɔgɔw sigira ka domuni kɛ, ka min; o kɔ, o wurira ka dɔn kɛ ka o yere janagbɛ.» ⁸ An kana an yere bla jatɔya ra i n'a fɔ olugu dɔw k'a kɛ cogo min na, fɔ Ala ka mɔgɔ waga mugan ni saba (23 000) faga o ra tere kelen kɔnɔ. ⁹ An kana a fɔ ko an bɛ Kirisita kɔrɔbɔ k'a flɛ, i n'a fɔ olugu dɔw k'a kɛ cogo min na; saw ka olugu kin ka o faga. ¹⁰ Aw kana Ala jaraki, i n'a fɔ dɔw k'a jaraki cogo min na, fɔ ninminameleke ka o faga.

¹¹ Ayiwa, nin kow sera olugu ma k'a yira an na, janko an ye an yere kɔrɔsi; a sebera janko ka anw le karan, anw minw bɛ wagati labanw na sisan. ¹² O kosɔn, ni mɔgɔ min b'a miiri ko ale lɔnin lo, o tigi ye a yere kɔrɔsi janko a kana na ben.

¹³ Setana bɛ aw nege ka aw bla kojugu minw na, o jɔgɔn le bɛ mɔgɔ tɔw bɛɛ sɔrɔ. Nka Ala ye kankelentigi le ye; a tena sɔn k'a to a ye aw kɔrɔbɔ fɔ ka tɛmɛ aw baraka kan. Ni kɔrɔbɔri sera aw ma fana, Ala bɛna aw bɔsicogo yira aw ra, janko aw ye se k'a sɔnmɛna.

* **10:1** 10.1 Ka Izirayelimɔgɔw tagamato to kongokolon kɔnɔ, Ala tun ka sankaba dɔ bla o kunna, janko ka sira yira o ra (Bɔri 13.21,22). † **10:1** 10.1 Izirayelimɔgɔw tagamana ka Kɔgɔjiwulen cetige (Bɔri 14.22-29). **10:7** 10.7 Nin kuma fɔra Bɔri 32.6.

*Lanabaga ka kan ka faran joson na**(Korentikaw flanan 6.14-18; Romukaw 14.13-23)*

¹⁴ O koson ne balema kanuninw, aw ye bori joson na. ¹⁵ Ne be kumana aw fe i n'a fo mogo hakirmanw; ne be min fora aw ye, aw yere ye o jate mina. ¹⁶ Ni an be Matigi ta domuni ke, an be baraka la Ala ye minnifen min koson, yala o te an ni Kirisita* ta jenogonya tagamasiyen le ye a jori baraka ra wa? An be buru min tarantaran, yala o te an ni Kirisita ta jenogonya tagamasiyen le ye a farikolo baraka ra wa? ¹⁷ Burukun kelen le be yi; o ra, an ka ca, nka an kera farikolo kelen ye, sabu an bee ka an ninyoro soro o burukun kelen na.

¹⁸ Min be ke Izirayelimogow ce ra, aw ye o jate mina: minw be sarakafenw domu, olugu be jenogonya ra ni Ala ye, sabu o be saraka jeni sarakajenifen* min kan, o ye Ala ta ye. ¹⁹ Ne be min fora, o koro ye di? Ko an ka kan ka josonsogo jate fen ye wa, walama ko an ka kan ka jo jate fen ye? ²⁰ On-on de! Ne ta kuma koro ye ko minw be jo son, o sonnifenw be dira jinaw le ma; a te dira Ala ma. K'a soro ne t'a fe aw ni jinaw ye ke jenogonya ra. ²¹ Aw te se ka min Matigi ta jifiye ra, ka yelema ka taga min jinaw ta jifiye ra. Aw te se ka domuni ke Matigi fe, ka yelema ka taga domuni ke jinaw fe. ²² Yala anw b'a fe ka Matigi ta celiya lawuri le wa? Aw baraka ka bon ni Matigi ta ye wa?

²³ Aw ko: «Fen bee daganin lo!» Nka nafa te fen bee ra de. «Fen bee daganin lo», nka fen bee te aw lataga na lanaya ra.

²⁴ Mogo si kana a yere doron ta nafa jini; aw ye mogo werew ta nafa le jini fana.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacen

²⁵ Sogo o sogo be fiyeere logofiye ra, aw be se ka o bee domu; aw kana jininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁶ Sabu a sebera ko: «Dugukolo ni a kanfenw bee ye Matigi ta ye.»

²⁷ Ni lanabari do ka aw wele domuni na, ni aw tagara, ni a ka domunifen o domunifen sigi aw koro, aw ye o domu; aw kana jininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁸ Nka ni do ka aw lasomi k'a fo aw ye ko: «Nin ye josonsogo le ye de!» Aw kana a domu tuun, o tigi ta kuma koson, sabu a bena sigiya don a jusukun na. ²⁹ Ne te o fora aw yere ta jusukun koson, nka min ka aw lasomi, ale ta jusukun ko lo.

Ayiwa, mun na mogo were le bena ne jaraki ne ta domuni ko koson ka kana ni ale yere ta miiriya ye? ³⁰ Ne ka baraka la Ala ye fen min koson, mun na mogo were bena ne jaraki ko ne ka o domu?

³¹ Ayiwa, ni aw be domuni ke, walama ni aw be minni ke, walama ni aw be fen o fen ke, a ye o bee ke janko ka Ala le bonya.

³² Aw kana ke sababu ye ka mogo si kunnacen: aw kana Yahudiyaw kunnacen, walama siya were mogow, walama Ala ta jenkuru mogow. ³³ Aw ye ne ladegi; ne be jija ka mogow diyanyako le ke fen bee ra. Ne te ne yere ta nafa jini, nka ne be bee ta nafa le pinina, janko o ye kisi.

11

¹ Ayiwa, aw ye ne ladegi, i n'a fo ne yere be Kirisita* ladegira cogo min na.

Korenti musow ta kundatuguko
(Efesikaw 5.22-24; Timote fɔlɔ 2.8-14)

² Ayiwa, ne balemaw, ne be aw fo, sabu aw hakiri be ne ra ko bee ra; ne ka aw karan ko minw na, aw ka o mara fana i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na.

³ O bee n'a ta, ne b'a fe ko aw ye nin faamu: ce bee kuntigi ye Kirisita ye, muso kuntigi ye a ce ye, Kirisita kuntigi ye Ala ye. ⁴ O koson, ce min be Ala daari, walama Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, ni a be o ke ka a kun datugunin to, o ce be a kuntigi le dogoyara. ⁵ Muso min fana be Ala daari, walama Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, ni a be o ke ka a kun lakolon to, o muso be a kuntigi le dogoya; a be i n'a fo o muso kun gbananin lo. ⁶ Sabu ni muso min t'a fe ka a kun datugu, o tuma a ye a kunsigi tige fana. Nka ni aw yere k'a lon ko ni muso ka a kunsigi tige, walama ka a kun gbana, ko o ye maroyako le ye muso ma, o tuma a ye a kun datugu.

⁷ Ce koni man kan ka a kun datugu, sabu ale ye Ala borogonna ni Ala nooro le ye; muso koni ye ce nooro le ye. ⁸ Sabu ce ma dan ka bo muso ra; muso le bora ce ra. ⁹ Ce ma dan muso koson, muso le danna ce koson. ¹⁰ O le koson, melekew koson, tagamasiyen do ka kan ka soro muso kun na, min ye o fanga tagamasiyen ye. ¹¹ Nka o bee n'a ta, Matigi na koro, muso te se ka na ce ko, ce fana te se ka na muso ko. ¹² Sabu muso danna ka bo ce ra cogo min na, ce fana be woro muso le sababu ra. O bee bora Ala yere le ra.

¹³ Ayiwa, aw yere y'a fle ke: yala a bennin lo ko muso kunnakolon ye Ala daari wa? ¹⁴ Ka kapa ni adamaden dancogo ye, aw m'a ye ko ni ce ka kunsigijan bla ko o ye maroyako le ye wa? ¹⁵ Nka ni muso le ka kunsigijan bla, o ye dawula le ye ale fe, sabu Ala ka kunsigijan di ale ma, ka o ke k'a kun datugu. ¹⁶ Ayiwa, ni do belen b'a fe ka sosori ke nin ko ra tuun, anw koni ma landa were lon nin ko; landa were fana te lanabagaw ta jenkuruw si fe nin ko.

Matigi ta domuni kecogo
(Matiyu 26.26-29; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20)

¹⁷ Ayiwa, ne bena min fo aw ye sisan, ne koni te se ka aw tando o ra. O ye ko ni aw be pogon lajen, o te do fara aw ta na kan, fo ka do fara aw ta juguya le kan.

¹⁸ A folo, ne k'a men ko ni aw ka lajen, aw be taran. Ne b'a miiri fana ko can be soro o kuma ra. ¹⁹ Ne k'a lon ko jagboya lo ko aw ye taran, janko minw be lanabagasobew ye aw ce ra, olugu ye lon ka bo tow ra. ²⁰ Aw be lajen ko aw be Matigi ta domuni ke, nka aw be min ke, o koni te Matigi ta domuni ye tuun. ²¹ Sabu ni aw ka lajen Matigi ta domuni kama, bee be girin ka ben a yere ta domuni kan ka o domu; a laban dow kongoto be to, k'a soro dow minna ka fa fo ka panamini. ²² O tuma so te aw fe aw be se ka domuni ke, ani ka min yoro min na wa? Yala aw b'a fe ka Ala ta jenkuru mogow le mafiyenya wa, ani fen te minw boro ka olugu lamaroya? Aw ko ne ye mun le fo? Ne ye aw tando wa? Ne te se ka aw tando nin ko ra fiyewu.

²³ Ayiwa, Matigi ka ne karan min na, ne fana ka aw karan o le ra: Lon min su fe o tun bena Matigi Yesu janfa, o lon su fe a ka buru ta;*

* 11:23 11.23 Matigi ta domuni ko: Matiyu 26.26-28; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20.

²⁴ a ka baraka la Ala ye, k'a tigetige, k'a fo ko: «Nin ye ne farikolo le ye; nin ye aw ta ye. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.» ²⁵ O cogo ra, domuni bannin ko, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kono. A ko: «Ala be jennogonyakura* min don ni mogow ye ne jori baraka ra, o le ye nin ye. Ni aw be a min tuma o tuma, aw ye o ke ka aw hakiri jigi ne ra.» ²⁶ Sabu ni aw ka nin buru jimi, ani ka nin minnifen min tuma o tuma, aw be Matigi ta saya ko le fo, fo ka na se a natuma ma.

²⁷ O koson ni mogow o mogow be o buru jimi, walama ka o minnifen min cogo do ra, cogo min te Matigi bonya, o tigi ka a yere jaraki, sabu a ka Matigi farikolo ni a jori le mafiyenya. ²⁸ O koson bee ka kan ka a yere jusukun segesege folo, ka sorow ka buru jimi, ani ka minnifen min. ²⁹ Ni o te, ni mogow min ka o buru jimi, ka o minnifen min, k'a sorow korow min b'a ra ka kapa ni Matigi farikolo ye a ma o jate, o tigi ka o buru jimi, ka minnifen min ka kiti le ben a yere kan. ³⁰ O le koson barakantanw ni banabagatow ka ca aw ce ra. O le koson fana caman sara. ³¹ Ni an ka an jusukun segesege folo ka sorow ka domuni ke, ka minnifen min, kiti tena tige an kan tuun.

³² Ni i k'a ye ko Matigi be kiti tige an kan, a be an koro le janko an kana taga don kiti ra ni mogow tow ye.

³³ Ayiwa, o cogo ra ne balemaw, ni aw be lajen ka Matigi ta domuni ke, aw ye jagon kono. ³⁴ Ni kongow be do ra, o tigi ye domuni ke a ta so, janko aw kana lajen ka kiti ben aw yere kan.

Ayiwa, ni ne yere nana se aw fe yi, ne bena ko tow janabow.

12

*Lanabagaw bee ni o ninyorow lo Ala ta neema ra
(Efesikaw 4.4-16; Romukaw 12.3-8)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, min ye Nin Saninman* ta kow ye, ne t'a fe aw ye ke kolonbariw ye o kow ta fan fe. ² Aw yere k'a lon ko wagati min aw tun be Alalonbariya ra, aw tun be boribori jow no fe, o minw te se ka kuma. ³ Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko Nin Saninman be mogow o mogow kono, o tigi te se k'a fo ko «Yesu danganin lo.» Ni Nin Saninman te mogow o mogow kono fana, o tigi te se k'a fo ko «Yesu le ye Matigi ye.»

⁴ An be ninyorow minw sorow Ala ta neema ra, o ninyorow suguya ka ca, nka Nin Saninman kelen le be o di. ⁵ A be baara minw di an ma, o baaraw suguya ka ca, nka a bee be ke Matigi kelen le ye. ⁶ Baara kecogoyaw fana ka ca, nka Ala kelen le be o baraka di an bee ma.

⁷ Nin Saninman be baara do di lanabaga bee kelen kelen ma, lanabaga tow bee ta nafa kama. ⁸ Nin Saninman be hakiritigiyakuma di do ma, ka lonniya kuma di do were ma; o Nin Saninman kelen le be o bee di. ⁹ O Nin Saninman kelen be lanayaba di do ma; ale kelen be banabagatow keneyari se di do were ma; ¹⁰ a be kabakow keru se di do ma, a be Ala ta kuma don do da ra ka mogow waaju, a be se di do ma ka Ala ta miiriya ni miiriya werew faranfasi ka bo jagon na, a be se di do ma ka kan werew fo, ka se di do ma ka o kanw korow fo. ¹¹ Nin Saninman kelen le be o kow bee ke, ka bee kelen kelen ninyorow di a ma ka kapa ni ale yere sago ye.

Lanabagaw kera farikolo kelen ye

¹² Mōgo farikolo ye kelen le ye, nka a yōrōw ka ca. Ayiwa, farikolo yōrōw ni o caya bēe, o bēe ye farikolo kelen ye cogo min na, an minw bēe Kirisita* ta jēnōgōnya ra, anw fana bē ten le. ¹³ Sabu an bēe batizera Nin Saninman* kelen le ra, ka jēn ka kē i ko farikolo kelen. Ni an kera Yahudiya ye walama siya wēre mōgo o, ni an kera jōn ye walama hōrōn o, an bēe minna Nin Saninman kelen le ra.

¹⁴ Ayiwa, farikolo tē yōrō kelen dōrōn ye, nka a yōrōw ka ca. ¹⁵ Ni sen ko, ko ale ma kē boro ye minke, ko ale nin tē farikolo ra o, yala o bē se k'a to ko a tē kē farikolo yōrō dō ye wa? ¹⁶ Ni toro fana ko, ko ale ma kē paden ye minke, ko ale nin tē farikolo ra o, yala o bē se k'a to ko a tē kē farikolo yōrō dō ye wa? ¹⁷ Ni mōgo farikolo bēe tun ye paden dōrōn ye, a tun bēna menni kē cogo di? Walama ni a bēe tun bē toro le ye, a tun bēna kasa mēn cogo di? ¹⁸ Ala ka farikolo yōrō bēe kelen kelen don farikolo ra ka kaṅa ni a yere sago ye. ¹⁹ Ni farikolo yōrō bēe tun kera yōrō kelen dōrōn ye, yala a tun bēna kē farikolo ye tuun wa? ²⁰ O le kosōn farikolo yōrōw ka ca, nka farikolo ye kelenpe le ye. ²¹ O ra, paden tē se k'a fō boro ye ko: «Ne mako tē i ra.» Kun fana tē se k'a fō senw ye ko: «Ne mako tē aw ra.»

²² An b'a ye ko baraka tē farikolo yōrō minw na cō, an mako bē olugu yere le ra kosebe. ²³ An b'a miiri ko farikolo yōrō minw tē foyi ye de, an bē an janto o yōrōw le ra ka tēme yōrō tōw kan. Farikolo yōrō minw ye an maroyayōrōw ye, an bē an janto o yōrōw le ra ka tēme yōrō tōw kan. ²⁴ Yōrō minw tē maroyayōrōw ye, an mako t'a ra ka an janto o yōrōw ra. An tē farikolo yōrō minw jate fēn ye, Ala ka farikolo dan ka bonya la olugu le kan. ²⁵ A ka o kē janko farikolo yōrōw si kana faran ka bō jōgōn na, nka farikolo yōrōw bēe kelen kelen ye o janto jōgōn na. ²⁶ Ni farikolo yōrō dō bē tōrō, farikolo yōrō tōw bēe le bē tōrō ni a ye fana. Ni farikolo yōrō dō ka bonya sōrō, farikolo yōrō tōw bēe le bē jagari ni a ye. ²⁷ Aw ye Kirisita* farikolo le ye, aw bēe kelen kelen ye a farikolo yōrō dō le ye.

²⁸ O le kosōn Ala ka mōgo dōw sigi lanabagaw ta jēnkuru* konna, k'a folo kē ciradenw* ye, a flanan ye ciraw ye, a sabanan ye karamōgow ye; o ko, a ka se di dōw ma ka kabakow kē, ka banabagatōw kēneyari se di dōw ma, ka se di dōw ma ka mōgow dēme, ka dōw kē pamōgow ye, ka se di dōw ma ka kan wērew fō. ²⁹ Yala bēe le kera ciradenw ye wa? Bēe le kera ciraw ye wa? Bēe le kera karamōgow ye wa? Bēe le bē kabakow kera wa? ³⁰ Banabagatōw kēneyari se dira bēe le ma wa? Bēe le bē kan wērew fōra wa? Bēe le bē se ka kan wērew kōrō fō wa? ³¹ Ayiwa, Ala bē ninyōrō minw di an ma a ta nēema ra, o minw nafa ka bon kosebe, aw ye kē o le fē.

Nka ne bēna a jinicogo bēe ra pumanman yira aw ra sisan.

13

Kanuya

(*Matiyu 22.36-40; Rōmukaw 13.8-10; Yuhana 3.16-19; Yuhana folo 4.7-21*)

¹ Ayiwa, hali ni ne bē se ka adamadenw ta kanw bēe fō, ka mēlekēw fana ta kanw fō, ni kanuya tē ne jusu ra, ne ta kuma ye mankan gbansan le ye, i ko siranēge gbasitō mankan, walama i ko siranēgetegere mankan. ² Hali ni Ala bē kuma don ne da ra ka mōgow

waaju, ni a be gundokow bee yira ne ra, ani lonniya bee, hali ni lanaya be ne fe fo ne be se ka kuruw bo o no ra, ni kanuya te ne jusu ra, ne te foyi ye. ³ Hali ni ne ka ne borofenw bee tarantaran fagantanw na ka o baro, ka ne farikolo yere de k'a jeni Ala ko koson, ni kanuya te ne jusu ra, o si te foyi na ne ye.

⁴ Kanuya be mupu, a be konuman ke, a te pangboya ke, a te waso, a te a yere bonya, ⁵ a te maroyako ke, a te a yere doron ta nafa jini, a te dimi joona, a te kojugu miiri ni mogwo ye, ⁶ a te jagari terenbariya ra; a be jagari can le kan, ⁷ a be yafa tuma bee, lanaya b'a fe tuma bee, jigiya b'a fe tuma bee, a be ko sonmina tuma bee.

⁸ Kanuya te ban fiyewu. Ala be kuma don minw da ra ka mogwo waaju, o bena ban; kan werew fori bena ban, an ta lonniya fana bena ban. ⁹ Sabu an ka donnin doron le lon; Ala be kuma min don an da ra ka mogwo waaju, dan be o ra fana. ¹⁰ Nka min dafara, ni o nana lon min na, an ta lonniya min ma dafa, o bena dabra.

¹¹ Wagati min ne tun ye denmisen ye, ne tun be kuma i ko denmisen, ne tun be miiri i ko denmisen, ne tun be kow jate mina i ko denmisen. Nka kabini ne koroyara, ne ka denmisenya ko bee dabra. ¹² O cogo ra, bi an be fenw yera i n'a fo an b'a flera dugalen le ra, a ma gbeya. Nka lon do an bena a ye pada ni pada. Bi koni, dan be ne ta lonniya ra; nka lon do ne bena fen bee lon ka na i n'a fo Ala ka ne yere lon cogo min na.

¹³ Ayiwa, sisan, nin fen saba le be to o no ra: lanaya, ani jigi, ani kanuya. Nka a bee ra belebeleba ye kanuya le ye.

14

Kan werew fori ani waajuri

¹ O koson ne balemaw, aw ye jija ka kanuya le jini. Nin Saninman* be ninyoro minw di an ma, aw ye ke olugu fana fe; nka ka kuma soro Ala fe ka mogwo waaju, aw ye ke o le fe kosebe. ² Sabu mogwo min be kan were fo, o tigi te kuma mogwo fe, nka a be kuma Ala le fe. Mogwo si te a ta kuma faamu, sabu a be gundow le fo Nin Saninman baraka ra. ³ K'a soro Ala be kuma don mogwo min da ra ka mogwo waaju, ale be kuma mogwo fe, ka o baraka bonya lanaya ra, ka o ja gbeleya, ka o jusu saaro. ⁴ Min be kan werew fo, o tigi be a yere le baraka bonya; k'a soro Ala be kuma don mogwo min da ra ka mogwo waaju, o be lanabagaw ta jenkuru bee le baraka bonya.

⁵ Ne b'a fe aw bee ye kan werew fo; nka ni Ala be kuma don aw bee da ra ka mogwo waaju, o ka di ne ye ka teme kan werew fori kan. Ka mogwo waaju, nafa be o ra ka teme kan werew fori kan, fo ni a fobaga k'a koro fo janko lanabagaw bee ye nafa soro a ra. ⁶ Ayiwa, ne balemaw, sisan ni ne tagara aw fe ka taga ke kuma ye kan werew ra, aw bena mun nafa le soro o ra, ni ne ta kuma ma ke kuma gbenin ye ka Ala ta kow yira aw ra, ka lonniya di aw ma, ka aw waaju, walama ka aw karan?

⁷ Hali nin te fen minw na, k'a soro o be mankan bo, i n'a fo filen, walama goni, ni o fenw te kan gbenin bora, o tuma jon le bena a lon ko nin donkiri le be fora filen na, walama goni na? ⁸ Buru min be fiye ka kerekedenw wele, ni o te kan panaman bora, o tuma jon le bena a yere laben kera kama? ⁹ Ayiwa, ni aw fana ta kumafota ma ke kuma

gbenin ye, aw be min fɔra, jon le bena o faamu? A be i n'a fɔ aw be kumana gbansan le. ¹⁰ Kan suguya caman be fɔ dunuɗa kɔnɔ, o be n'a ta, a be be faamu. ¹¹ Nka kan min be fɔra, ni ne te o men, o tuma o kan fɔbaga be ke ne fe i ko siya were mɔgo; ne fana be ke ale fe i ko siya were mɔgo.

¹² Ayiwa, i n'a fɔ aw be Nin Saninman ta kow no fe, o tuma fen minw be se ka lanabagaw baraka bonya, aw ye o le jini caman.

¹³ Ayiwa, min be kan werew fɔ, o tigi ye Ala daari janko a ye se ka o kanw korɔ fɔ. ¹⁴ Sabu ni ne be Ala daari kan were ra, ne koni b'a lon ko ne be Ala daarira ni ne jusukun ye, nka ne be min fɔra, ne yere te o faamu. ¹⁵ O tuma ne ka kan ka mun ke? Ne be se ka Ala daari kan were ra Nin Saninman baraka ra, nka mɔgow be kan min faamu, ne be se ka a daari o ra fana. Ne be se ka Alatandodɔnkiriw la kan werew ra, nka mɔgow be kan min faamu, ne be se ka a la o ra fana. ¹⁶ Ni o te, ni i be baraka la Ala ye kan were le ra, mɔgo to minw be jama ra, olugu bena a fɔ cogo di ko «amina», i ta barakalari ra, ni ele ka min fɔ, o ma o faamu? ¹⁷ Ele koni ta barakalari jana kosebe; nka olugu ma nafa sɔrɔ a ra.

¹⁸ Ne be Ala fɔ, sabu ne be kan werew fɔ ka teme aw be kan. ¹⁹ Nka lanabagaw ta jenkuru ce ma, ne ye kumakan looru dɔron fɔ, mɔgow be se ka min faamu, janko ka mɔgow karan, ne fe o ka fisa hali kumakan waga tan ye kan were ra, mɔgo te min faamu.

²⁰ Ne balemaw, aw kana ke denmisenw ye hakiri tan fan fe. Ni kojugu lo, aw ye ke i ko denfitiniw; nka hakiri ta fan fe, aw ye mɔgokorɔbaw ye. ²¹ A sebera sariya ra ko:

«Mɔgo minw be kan werew fɔ, ne bena olugu le ta; ne bena siya werew mɔgow le ta ka kuma nin mɔgow fe, o be n'a ta, o tena ne lamen.»

²² O koson kan werew fori te tagamasiyen ye lanabagaw fe; tagamasiyen lo lanabariw le fe. Nka ka kuma sɔrɔ Ala fe ka mɔgow waaju, o te tagamasiyen ye lanabariw fe; tagamasiyen lo lanabagaw le fe.

²³ Ayiwa, ni aw lanabagaw ta jenkuru be ka lajen, ni aw be ka ke kuma ye kan werew ra, ni mɔgo gbansan dɔw, walama lanabari dɔw nana don aw ce ra, ka o ye, o tena a fɔ ko aw ye fatow le ye wa? ²⁴ K'a sɔrɔ ni Ala ka kuma don aw be da ra ka mɔgow waaju, ni lanabari dɔ, walama mɔgo gbansan dɔ nana don aw ce ra, aw be ta kuma bena a ta miiriya ye lema, k'a to a ye lo a ta jurumun na. ²⁵ Miiriya dogonin minw be a jusukun na, o bena bo kene kan; a bena a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma ka Ala bato, k'a fɔ a yere da ra ko can ra, Ala be aw fe.

Fen bee ye ke cogo bennin na

²⁶ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka mun le ke? Ni aw ka jɔgon lajen, ni Alabatodɔnkiri be do fe, o ye o la; ni kuma be do fe ka tow karan, o ye o fɔ; ni Ala ka fen do yira do ra, o fana ye o fɔ; ni Ala ka kan were yira do ra, o ye o fɔ; ni do be se ka o kan korɔ fɔ fana, o ye o fɔ. Nka a be ye ke, janko ka lanabagaw baraka bonya. ²⁷ Minw be kuma kan werew ra, o kana teme mɔgo fla walama saba kan. O fana ye kuma kelen kelen, ani mɔgo ye sɔrɔ fana ka a korɔ fɔ. ²⁸ Ni mɔgo

te yi min b'a koro fo, o tuma kan were fobagaw ye je lanabagaw ce ra. O y'a fo a yere kono, o ni Ala ce.

²⁹ Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, olugu ra mogow fla walama saba ye kuma. Tow y'a lamɛn, ka a segesege. ³⁰ Nka ni Ala ka ko were yira mogow were ra, min konna ka kuma ta, o ka kan ka je. ³¹ Ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, aw bee be se ka kuma ka jagon son, janko ka bee karan, ka bee ja gbeleya. ³² Ala ta kuma waajurikebagaw ka kan ka se ka o yere mina kuma ta fan fe. ³³ Sabu Ala te kopagaminin fe, fo hera.

Ayiwa, i n'a fo a be ke Ala ta mogow saninmanw ta jenkuru tow bee ra cogo min na, ³⁴ musow ka kan ka je lanabagaw ta jenkuruw* ra, sabu a daganin te ko o ye kuma ta o yorow ra. O ka kan ka o yere majigi, i n'a fo sariya b'a fo cogo min na fana. ³⁵ Ni min b'a fe ka ko do faamu, o ye a ce pininka so kono. Sabu musow ye kuma lanabagaw ta jenkuru* ra, o ye ko benbari le ye!

³⁶ O tuma aw b'a miiri ko Ala ta Kuma sindira aw le fe yi wa? Walama ko a sera aw doron le ma wa?

³⁷ Ni do b'a miiri ko Ala ka kuma don ale da ra ka mogow waaju, walama ko Nin Saninman* ka se bagaya do di a ma, o tigi ka kan k'a lon ko ne be min fora, ko o ye Matigi ta cifonin le ye. ³⁸ Ni min fana ma nin kow lon, i b'a soro ko Ala ma ale fana lon.

³⁹ Ayiwa, ne balemaw, ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe; aw kana mogow bari ka kan werew fo fana. ⁴⁰ Nka a ye ke cogo bennin na, fen bee ye ke ka kapa ni a kecogo ye.

15

Yesu Kirisita kunuko

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Kibaro Diman* min lase aw ma, aw sonna o ma ka jija ka to o kan; ayiwa, aw y'a to ne ye aw hakiri jigi o ra tuun. ² Aw kisira o le sababu ra, ni aw koni ka a sira tagama i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na; ni o te, aw ta lanaya kera gbansan le ye.

³ Ne karanna min na, ne konna ka aw karan o le ra, ko Kirisita* sara an ta jurumunw koson, i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na; ⁴ a su donna, a saya tere sabanan a kununa, i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na. ⁵ A kununin ko a ka a yere yira Piyeri ra; o ko, a ka a yere yira ciraden* tan ni fla ra. ⁶ O ko, a ka a yere yira balema lanabaga minw na yaronin kelen na, o ka ca ni mogow keme looru ye. Olugu caman belɛn be si ra bi, nka dow sara. ⁷ O ko, a ka a yere yira Yakuba ra, ka a yere yira ciraden tow bee ra.

⁸ O bee le ko, a ka a yere yira ne Poli fana ra, ne min kera i ko den kogobari. ⁹ Sabu ne le ye ciradenw bee ra fitini ye. Ne yere man kan ka wele ko ciraden, sabu ne ka Ala ta jenkuru mogow tooro kosebe. ¹⁰ Nka ne ye min ye bi, Ala ta neema le baraka ra ne sera ka ke o ye. Ala ka o neema min ke ne ye, o ma ke gbansan ye fiyewu! Sabu ne ka baara ke ka teme tow bee kan. Nka ne yere baraka le ma o ke; Ala ta neema min be ne kan, o baraka lo! ¹¹ O koson ni a kera ne le ye o, ni a kera ciraden tow le ye o, an bee be nin waajuri kelen le kera; aw fana lara o le ra.

Lanabagaw kunuko

¹² Ayiwa, ni anw be waajuri kera k'a fō ko Kirisita* kununa ka bō saya ra, mun kosōn aw dōw b'a fōra ko suw tena kunu? ¹³ Ni can lo ko suw tena kunu, o tuma Kirisita fana ma kunu le ke! ¹⁴ Ni a fana kera ko Kirisita ma kunu, o tuma an ta waajuri ye gbansan le ye, aw ta lanaya fana ye gbansan le ye. ¹⁵ Ka fara o kan, ni suw tena kunu, a be i n'a fō an kera seerejuguw le ye Ala ta fan fe; sabu an ka seereya ke ni Ala tōgō ye, ko a ka Kirisita kunu, k'a sōrō a m'a kunu. ¹⁶ Sabu ni mōgō tena kunu lahara, o tuma Kirisita fana ma kunu. ¹⁷ Ni Kirisita fana ma kunu, o tuma aw ta lanaya ye gbansan le ye, aw ta jurumun fana be aw ra hali bi. ¹⁸ Lanabaga minw sara, olugu si te kisi fana. ¹⁹ Ni an jigi be Kirisita kan dunupa ra yan dōrōn le, o tuma anw le ye mōgow beɛ ra janibagatōw ye.

²⁰ Nka, can ra, Kirisita kununa ka bō saya ra. Minw sara, Ala ka a kunu k'a ke olugu ra mōgō fōlo ye, k'a yira ko olugu fana bena kunu. ²¹ Sabu saya donna dunupa ra mōgō kelen le sababu ra, suw kununi fana nana mōgō kelen le sababu ra. ²² Mōgō beɛ be sa, sabu o bōra Adama ra; o cogo ra fana beɛ bena janamanya kokura Kirisita sababu ra. ²³ Nka beɛ ta bena ke a ta wagati le ra. Kirisita kera fōlo ye; o kō, minw kera a ta mōgow ye, a nawagati ra, olugu fana bena kunu. ²⁴ O kō, a laban be se. O wagati ra Kirisita bena kuntigiyaw beɛ cen, ani sebagayaw beɛ, ani fangatigiyaw beɛ; o kō a be Masaya* laseko Fa Ala ma. ²⁵ Sabu jagboya lo ko Kirisita ye sigi masaya ra, fō Ala ye a juguw beɛ majigi ka o bla a sen jukōrō. ²⁶ A bena jugu laban min halaki, o ye saya ye. ²⁷ Sabu a sebera ko: «Ala ka fen beɛ bla a sen jukōrō.» Nka ni a fōra ko a ka fen beɛ bla a ta fanga kōrō, o b'a yira ko Ala min ka fen beɛ bla a ta fanga kōrō, ko ale Ala yere ko te. ²⁸ Ni fen beɛ nana ke Yesu ta fanga kōrō wagati min na, Ala min ka fen beɛ bla a ta fanga kōrō, Dence* fana bena a yere bla ale Ala ta fanga kōrō. O tuma, Ala kelen le bena ke fen beɛ kunna, ka ke mōgō beɛ kunna.

²⁹ Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma minw be o yere batize suw ye, olugu bena a ke di? Ni suw tena kunu fiyewu, mun kosōn o be o yere batize suw ye? ³⁰ Ayiwa, anw yere do? Ni suw tena kunu, mun kosōn wagati beɛ an be an yere nin bla farati ra? ³¹ Lon beɛ ne le be ne yere dira saya ma. Can lo, ne balemaw, ne be o fō aw ye, sabu an Matigi Yesu Kirisita ta jenpōgōnya ra, aw le ye ne ta bonya kun ye. ³² Ne ka siyen min ta Efesi, k'a ke i ko ne ni waraw le be pōgōn na, ni ne ka o ke adamadenw dōrōn le kosōn, o tuma ne be mun nafa le sōrō o ra? Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma

«an ye domuni ke, ka min,

sabu sini an bena sa.»

³³ Aw kana aw yere lafiri de! «Tagamapōgōnjugu be mōgō bla sirajugu kan* .»

³⁴ Aw ye hakiri sōrō, ka jurumun dabla. O le bennin be! Sabu dōw be aw ce ra, olugu ma Ala lōn. Ne be o fōra janko aw y'a lōn ko o ye aw yere ta maroyako le ye.

Lanabagaw ta farikolokura

15:27 15.27 Nin kuma fōra Zaburu 8.7; 110.1. **15:32** 15.32 Nin kuma fōra Ezayi 22.13.

* **15:33** 15.33 Pōli ka lōnnikebaga dō ta kuma le fō yan, min tōgō tun ye Menandiri.

³⁵ Dɔ bena a fɔ ko: «O tuma suw bena kunu cogo di? Farikolo suguya juman le bena ke o ra?» ³⁶ Naloman fle de! Ni i ka siman dan dugukolo ra, ni a ma sa, a te se ka falen. ³⁷ I be simankise gbansan le dan, ɲɔ, walama siman were kise; i te a yiri yere kuturu bee le ta k'a don dugukolo ra. ³⁸ Nka Ala be o simankise falen k'a ke a yere sagonan yiri ye. Ala be simankise bee ke a ta yirisun ɲogɔnna le ye.

³⁹ O cogo ra, danfenw fana suguya ka ca; o si te kelen ye. Adamaden farisogo be a danna, beganw ta be a danna, kɔnɔw ta be a danna, jegew ta be a danna. ⁴⁰ Sanfefenw fana ta be a danna; dugukolokanfenw fana farisogo be a danna. Nka sanfefenw nɔɔɔ ni dugukolokanfenw nɔɔɔ te kelen ye. ⁴¹ Tere nɔɔɔ be a danna, karo nɔɔɔ be a danna, lolow nɔɔɔ be a danna fana. Hali lolo dɔ nɔɔɔ ni lolo dɔ were nɔɔɔ te kelen ye.

⁴² Ayiwa, suw kunucogo be ten fana. Ni su donna dugukolo ra, a be i n'a fɔ simankise, a be tori. Nka a toribari le be kunu. ⁴³ A cennin be don dugukolo ra, nka a nɔɔɔroman be kunu. A barakantan be don dugukolo ra, nka a be kunu ni barakaba ye. ⁴⁴ Farikolo gbansan le be don, nka a panaman be kunu ni nin ye. Adamaden farikolo be yi, Nin Saninman* be farikolokura min di, o fana be yi. ⁴⁵ O kosɔn a sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «Mɔgɔ folo†, min ye Adama ye, Ala ka nin don o ra k'a ke mɔgɔ panaman ye.» Nka Adama laban‡, o kera Nin* ye, Nin min be mɔgɔw panamanya. ⁴⁶ Nin Saninman* be farikolokura min di, o ma ke folo ye. Adamaden ta farikolo gbansan le kera folo ye; Nin Saninman be farikolokura min di, o ka sɔɔ ka na kɔ fe. ⁴⁷ Adama, min kera mɔgɔ folo ye, ale bɔra dugukolo bɔgɔ ra; ale kera dugukolo ta fen le ye. Nka tɔ kelen, Kirisita, ale bɔra sankolo ra. ⁴⁸ Min bɔra dugukolo bɔgɔ ra, ale be cogo min na, minw bee sɔɔra ale ra, olugu fana be o cogo le ra. Min bɔra sankolo ra, ale be cogo min na, minw bee kera ale ta ye, olugu fana be o cogo le ra. ⁴⁹ Min bɔra dugukolo bɔgɔ ra, an bɔra o fe cogo min na, min bɔra sankolo ra, an bena bɔ o fe fana ten le.

⁵⁰ Ne balemaw, ne be min fɔra, o kɔɔ ye ko farisogo min be an na, an te se ka don Ala ta Masaya ra ni o farisogo ye. An farisogo torita te se ka don Ala ta Masaya banbari ra.

⁵¹ Ne be gundo dɔ fɔ aw ye: An bee le tɛna sa, nka an bee bena yeɛma ⁵² yɔɔnin kelen, ɲakɔmiko kelen, burulaban fiyetuma ra. Buru bena fiye, suw bena kunu ni farikolokura ye, farikolo min te tori; anw tɔw, anw bena yeɛma ka ke farikolokura ye. ⁵³ Sabu farikolo torita min be an na, jagboya lo ko o ye yeɛma k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari; jagboya lo fana ko an farikolokɔɔ ye yeɛma k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa. ⁵⁴ Ayiwa, ni an farikolo torita yeɛmana k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari, ni an farikolokɔɔ yeɛmana k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa, o tuma, min sebera Kitabu kɔnɔ, o be ke can ye, ko:

«Se sɔɔra saya kan, saya tununa pewu!

⁵⁵ E, saya, i ta se be min tuun?

E, saya, i ta fagaribiɲe be min tuun?»

† 15:45 15.45 Mɔgɔ folo: o ta ko fɔra Damina 2.7. ‡ 15:45 15.45 Adama laban: O ye Yesu Kirisita ye. 15:55 15.55 Nin kuma fɔra Ezayi 25.8; Oze 13.14.

⁵⁶ Saya ta fagaribijɛ ye jurumun le ye; jurumun ta fanga bɛ bɔ sariya le ra. ⁵⁷ Nka an ye baraka la Ala ye, sabu ale le bɛ se di an ma, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

⁵⁸ O kosɔn, ne balema kanuninw, aw ye baraka don aw yere ra, foyi kana aw lasegi kɔ; aw ye taga na Matigi ta baara ra wagati bɛɛ, sabu aw k'a lon ko aw bɛ baara min kera Matigi ye, o tena kɛ gbansan ye.

16

Wari min lajenna Zeruzalemu lanabagaw ye
(Rɔmukaw 15.25-27)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw bɛna wari min lajen k'a ci ka taga Ala ta mɔgɔ saninmanw demɛ Zeruzalemu, aw fana ye jija ka o ko kɛ i n'a fɔ ne k'a fɔ Galasi lanabagaw ye cogo min na. ² Logokun o logokun, a tere fɔlɔ*, ni bɛɛ kelen kelen se ka kɛ min ye, o tigi ye o bɔ ka o bla danna ka kapa ni a ta sɔrɔta ye, janko ni ne nana se yi, aw kana a fɔ ko aw bɛ wari lajen o wagati le ra. ³ Ayiwa, ni ne nana se yi, aw yere bɛna mɔgɔ minw janawoloma, ne bɛna seɛbe dɔ don olugu boro ka o ci ka taga Zeruzalemu ni wari ye. ⁴ Ni a kera ko a bɛ ne yere tagakun bɔ, o mɔgɔw bɛna fara ne kan ka taga.

Pɔli bɛ kuma a ta tagama ko ra

⁵ Ne bɛna temɛ Masedoni jamana fɛ ka sɔrɔ ka se aw fɛ yi, sabu ne b'a fɛ ka temɛ Masedoni jamana le fɛ. ⁶ A bɛ se ka kɛ ko ne bɛna wagati dɔɔnin kɛ ni aw ye, walama ne yere bɛna nenewagati bɛɛ kɛ yi; o ra aw bɛna ne demɛ ka ne lase ne ta tagayɔrɔw ra. ⁷ Sabu ne t'a fɛ ka taga ne na la aw kan dɔrɔn ka temɛ; ne b'a fɛ ka wagati dɔ kɛ ni aw ye, ni Matigi sɔnna.

⁸ Nka o bɛɛ n'a ta, ne bɛna to Efesi fɔ ka taga Pantekoti janagbɛ* wagati se. ⁹ Sabu sigiya t'a ra, Ala ka sira dayeɛ ne ye baaraba dɔ kama; ne kerebagaw fana ka ca.

¹⁰ Ni Timote ka se yi, aw y'a minako na janko a kana degu aw cɛ ra, sabu a fana bɛ Matigi ta baara le kera i n'a fɔ ne. ¹¹ Mɔgɔ kana a dɔgɔya dɛ! Aw y'a demɛ ka a lase ne ma yan hera ra; ne ni balema tow bɛɛ le bɛ a makɔnɔna yan.

¹² An balemace Apolosi kɔni, ne ka ale daari koseɛbe ko a ye taga ni balemaw ye aw fɛ yi, nka a ma kɛ ale yere sago ye ka taga yi sisan. Ni a nana wagati were sɔrɔ, a bɛna taga.

Fori laban

¹³ Aw ye aw janto aw yere ra, ka aw yere kɔrɔsi, ka jija ka to lanaya ra. Aw ye aw ja gbɛɛya, ka baraka don aw yere ra. ¹⁴ Aw bɛ fen o fen kɛ, aw ye o bɛɛ kɛ ni kanuya ye.

¹⁵ Aw k'a lon ko Sitefanasi ni a ta somɔgɔw le kera Akayi jamana lanabaga fɔlɔw ye. O fana ka baara kɛ ni o jusu bɛɛ ye ka Ala ta mɔgɔ saninmanw demɛ. Ne balemaw, ne b'a jini aw fɛ tuun ¹⁶ ko aw ye o mɔgɔ jɔgɔnw kan mina, ani mɔgɔ minw bɛɛ bɛ o baara jɔgɔn kɛ Ala ye.

¹⁷ Ayiwa, Sitefanasi ni Fɔritunatusi ni Akayikusi, olugu bɛ ni ne ye yan minkɛ, o diyara ne ye koseɛbe. O bɛ ne kɔrɔ yan aw nɔ ra. ¹⁸ O ka

* **16:2** 16.2 Logokun tere fɔlɔ, o ye liyatilon ye (Kewalew 20.7).

ne jusu suma, ka aw fana jusu suma. Aw ka kan ka o mogo jogonw walepumanlon.

¹⁹ Azi jamana lanabagaw be aw fo. Akila ni Pirisili ni lanabaga minw be lajen o ta so, olugu be aw fo kosebe Matigi ta jengonya ra.

²⁰ Balemaw be aw fo. Aw ye jogon fo ni kanuyafori saninman ye.

²¹ Ne Poli, ne yere be aw fo. Ne yere ta seberino le ye nin fori ye.

²² Ni mogo min te Matigi kanu, Ala ye o tigi danga. «Maranata.» An Matigi ye na!

²³ Matigi Yesu ta nema ye ke aw fe.

²⁴ Ne be aw be kanu Yesu Kirisita ta jengonya ra!

**Poli ka letere flanan min ci
KORENTIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Korentikaw ta letere folo ko fe. I b'a soro a k'a sebe k'a to Masedoni mara ra. Korenti tun ye Geresi jamana dugu bee ra belebebeba ye.

Poli k'a fo Korentikaw ye nin letere konɔ, ko ale bena taga o fe. Nka a b'a yira fana ko ale ni olugu ta jɔgɔnye bena gbeleya; sabu ale bena kumagbelen dow fo Korentikaw ye, o ta kewale dow koson.

A kera i n'a fo Poli tun konna ka letere min ci o ma, ani a tun tagara o fe ka taga ladiri minw di o ma, o ladirikanw si ma se ka o jogo yelema, ka o bla sirajuman kan. Korenti lanabaga dow belen tun be Poli dogoya, k'a ta baara ni a ta waajuri ko mafiyenya. Dow tun k'a jaraki wariko ta fan fe. O koson an b'a ye nin kitabu konɔ ko Poli be kuma k'a yira ko ale ma jaraki foyi ra, ko ale ta baara kera ka kapa ni Ala ta sebgaya le ye, k'a ju sigi terenninya kan (10.8).

O bee ko, Poli be o ladi ko o tun k'a latige ka wari min lajen ka Zeruzalemu lanabaga fagantanw deme, ko o ye jija ka o wari ko panabo.

A b'a fo fana ko lanabagaw ta jamogow ye o yere korosi kojagamibagaw ra.

Nin kitabu be lanabagaw karan yafari ni sabari ra.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Gbeleya minw tun be Poli ni Korentikaw ce (1.12-7.16)

Lanabagaw ka wari min lajen Zude mara lanabagaw ye (8-9)

Poli ta ciradenya bora Ala yere le ra (10-13)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, Ala ka ne panawoloma ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Timote le be nin sebe kera k'a ci aw ma, aw minw ye Ala ta jenkuru mogow ye Korenti, ani Ala ta mogɔ saninman minw bee be Akayi jamana ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be Ala fo a ta demeri koson

³ An ye Ala tando, min ye an Matigi Yesu Kirisita ta Ala ni a Fa ye; hina Fa lo, jususaarobaga Ala lo wagati bee. ⁴ Ale Ala le be an jusu saaro an ta tɔrɔw bee ra, janko an be o jususaaro min soro ale Ala fe, o ye ke sababu ye k'a to an fana ye tow jusu saaro o ta tɔrɔkow bee ra.

⁵ An be an ninyoro soro sinagako caman Kirisita ta tɔrɔw ra cogo min na, Ala be an jusu saaro sinagako caman fana o cogo kelen na, Yesu Kirisita baraka ra. ⁶ Ni tɔrɔw sera an ma, o be ke sababu ye k'a to Ala ye aw jusu saaro, ani ka aw kisi. Ni Ala ka an jusu saaro, o ye aw ta jususaaro sababu le ye fana; o le b'a to anw be tɔrɔw minw muɔu, aw fana be se ka o tɔrɔw jɔgon muɔu.

⁷ Ayiwa, jigiya min be anw fe aw ta ko ra, foyi te se ka o jigiya cen; sabu an k'a lon ko aw ninyoro kera toro ra cogo min na, aw ninyoro bena ke Ala ta jususaaro ra ten fana.

⁸ Ne balemaw, toro min sera an ma ka an to Azi jamana ra, an b'a fe aw ye o lon. An torora yere le, fo ka taga teme an baraka dan kan; an yere tun m'a lon ko an bena to nin na. ⁹ A koni tun be an kono ko an ta saya latigera ka ban. Nka o kera le janko an kana an jigi la an yere kan, fo Ala doron, ale min be suw lakunu. ¹⁰ Ale Ala le ka an kisi o sayajugu ma, ale le bena an bosi tuun o saya jogon ma. An jigi b'a kan ko sinaga were a belen bena an bosi tuun, ¹¹ sabu aw fana be Ala daarira an ye; o koson aw ta daariri caman baraka ra an bena nema min soro Ala fe, o bena ke sababu ye k'a to mogo caman fana ye baraka la Ala ye an ta ko ra.

Poli k'a ta tagama wagati yelema

¹² Anw k'a lon an jusukun na ko ka Ala ja to an na, anw koni tagamana ni jusukun kelen le ye, ka tagama can kan fana. An ka o le ke yoro be. Ka an to ni aw ye, an yere ka do fara a kan le. O le ye an kunkorotasababu ye. Nka an ka o ke Ala ta nema le baraka ra; an ma o hakiritigiya soro mogo fe. ¹³ Aw be min karanna k'a faamu, an te foyi were fora an ta sebew kono ni o te. Ne jigiya b'a kan fana ko aw bena a faamu ka ja, ¹⁴ i n'a fo aw k'a faamu donin ka ban cogo min na, ko Matigi Yesu nalon na, anw bena ke aw kunkorotasababu ye, aw fana bena ke an kunkorotasababu ye.

¹⁵ O lanaya le koson, ne tun k'a latige ka taga aw fe yi folo, janko Ala ye nema aw ye sinaga fla. ¹⁶ Sabu ne tun b'a fe ka teme aw fe yi ka soro ka taga Masedoni, ka bo Masedoni ka na aw fe tuun. Ni o kera, aw tun bena ne deme ka se Zude mara ra. ¹⁷ Ayiwa, ne ma na se ka taga minke, yala o koro ye ko ne tun te ne sobe le ra wa, walama ko ne ka o latige ka kana ni adamadenw ta cogo le ye, ka ke kumaflafobaga ye, k'a fo ko «onhon» k'a yelema k'a fo ko «on-on»? ¹⁸ Ala ye kankelentigi ye cogo min na, ne ka kuma min fo aw ye, o ma ke «onhon» ani «on-on» ye. ¹⁹ Sabu Den min bora Ala ra*, Yesu Kirisita, ne ni Silasi ni Timote ka min ko waajuri ke aw fe yi, ale t'a fo «onhon», k'a yelema k'a fo «on-on», kuma kelen kan. Ale ta ye «onhon» le ye.

²⁰ Ale Yesu Kirisita le be an ja sigi, k'a yira an na ko Ala ta layiri be ye can ye. O le koson an be «amina» fo a togo baraka ra, ka Fa Ala tando. ²¹ Ale Ala yere le ka anw ni aw baraka bonya Yesu Kirisita ta jenogonya ra, ka an bla danna a yere ye. ²² A ka a ta tagamasiyen la an kan, ka a ta Nin Saninman* fana don an jusukun na, k'a yira ko an kera ale ta ye; a ka fen minw layiri ta an ye, Nin Saninman le kera o sarati ye.

²³ Ne be kari Ala ra, ko ni ne be faninya le tigera, a ye ne nin mina; ni ne ma taga Korenti tuun, ne ka o ke janko ka aw sutara le. ²⁴ Nka o t'a yira ko anw le ye aw kuntigiw ye lanaya ko ra de! Sabu aw ta lanaya sabinin lo ka ban. Nka an b'a fe ka baara ke ni aw ye janko aw ye jagari.

2

¹ O le koson, ne k'a latige ko ne te taga aw fe yi folo, janko ne kana taga aw jusu kasi tuun, ² sabu ni ne ka aw jusu kasi, jon le bena ne

ninsɔndiya? Aw le be ne ninsɔndiya; nka ni ne ka aw jusu kasi, aw be se ka ne ninsɔndiya cogo di? ³ O kosɔn, ne tun ka sebe ci aw ma ka aw lasomi, janko ni ne ka taga, ne kana taga janasisi sɔrɔ aw fe yi; sabu aw le ka kan ka ne ninsɔndiya. Ne lara a ra ko ne ta jagari ye aw beɛ fana ta jagari le ye. ⁴ Can ra, ne jusu kasininba, ani ne jusu tɔɔrɔnin, ani ne kasibagatɔ le tun ka o sebe ci aw ma. Nka ne m'a sebe janko ka aw jusu kasi; ne k'a sebe, janko aw y'a lɔn ko ne be aw kanu kosebe.

Lanabagaw ka kan ka yafa

⁵ Mɔgɔ min nana ni o janasisi ye, o tigi ma ne le jusu kasi; a ka aw beɛ le jusu kasi; ni o tɛ, a kɔni ka aw caman le jusu kasi. ⁶ Aw caman benna a ra ka o cɛ koro ka ban cogo min na, a man kan ka tɛmɛ o kan. ⁷ Sisan, aw ka kan ka yafa a ma, ka a jusu saaro, janko a jusu kana kasi k'a dama tɛmɛ, fɔ ka taga a baraka ban.

⁸ O kosɔn, ne be aw daari ko aw y'a yira a ra k'a gbeya, ko a ko ka di aw ye hali bi. ⁹ Ne ta sebe kun tun ye le fana ka aw ke k'a fle, k'a lɔn ni can lo ko aw be ne kan mina fen beɛ ra. ¹⁰ Ni aw ka yafa mɔgɔ min ma, ne fana be yafa o tigi ma. Ni a kera ko ne ka kan ka yafa ko dɔ ra, ne be yafa aw le kosɔn, ka Kirisita* ke an seere ye. ¹¹ O beɛ kun ye janko Setana kana donyɔrɔ sɔrɔ an cɛ ra. Sabu miiriya minw b'a kɔnɔ, an yere ka o lɔn.

Hami min tun be Poli ra Torohasi

¹² Ayiwa, ne sera Torohasi Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri kama tuma min na, ne k'a ye ko Matigi ka sira dɔ dayele ne ye o baara kama. ¹³ Nka o beɛ n'a ta, ne hakiri tun siginin tɛ, sabu ne ma ne balemace Tite ye. O kosɔn ne ka sira jini o fe ka taga Masedoni.

Poli ta baarakɛcogo

(Rɔmukaw 15.17-19; Korentikaw fɔlɔ 1.17-24; Korentikaw flanan 4.1-7)

¹⁴ Ne be baraka la Ala ye, sabu ale le be an ke sesɔrɔbagaw ye tuma beɛ Kirisita* ta jɛnɔgɔnya ra. Anw sababu ra a be Kirisita ta lonniya lase yɔrɔ beɛ, i ko turu kasadiman. ¹⁵ Sabu an kera Kirisita ta ye, ka ke i n'a fɔ turu kasadiman Ala fe. Minw be kisiri sira kan, ani minw be halakiri sira kan, o kasa be se o beɛ ma. ¹⁶ Dow fe, o kasa ye saya kasa ye, min be saya lase olugu ma. Nka dow fe, o kasa ye janamanya kasa ye, min be janamanya lase olugu ma.

Ayiwa, jɔn le be se ka o baara ke k'a ja sa? ¹⁷ Anw tɛ Ala ta Kuma waajuri ta k'a ke warijinisira ye, i ko mɔgɔ caman b'a ke cogo min na. Ala le ka an ci, o kosɔn an be waajuri ke Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra ni jusukun gbenin ye Ala ja kɔrɔ.

3

Jɛnɔgɔnyakɔrɔ ni jɛnɔgɔnyakura

¹ Ayiwa, yala ne ta kuma b'a yira ko an be an yere tɔgɔnuman fɔra le wa? Ni an be taga aw fe, yala an mako b'a ra i n'a fɔ mɔgɔ dow, ka taga ni sebe dɔ ye an boro min be an tɔgɔnuman fɔ wa, walama ko aw ye o sebe jɔgɔn dɔ di anw ma? ² Aw le ye anw ta tɔgɔnumanfɔsebe ye; o sebenin be an jusukun le ra, mɔgɔ beɛ b'a karan k'a lɔn fana. ³ Can lo, aw ye Kirisita ta letere le ye, min sebera an ta waajuri sababu ra.

A ma seɓe ni dabaji ye, a seɓera ni Ala janaman ta Nin Saninman* le ye; a ma seɓe kabakuru walaka kan, a seɓera mɔgow jusukun le kan.

⁴ O lanaya le be an fe Ala ja kɔrɔ, Kirisita sababu ra. ⁵ A te i n'a fo ko sebgaya be an yere fe ka nin baara jɔgon ke an yere ma; nka an ta baraka bee be bo Ala le ra. ⁶ Sabu ale le ka o se di an ma, ka ke jɛnjɔgonyakura* ta baaradenw ye, jɛnjɔgonya min ju ma sigi sariya seɓenin kan, nka a ju sigira Nin Saninman le kan; sabu sariya seɓenin be na nin saya le ye, nka Nin Saninman be mɔgo janamanya.

⁷ Ayiwa, sariya min be saya lase mɔgo ma, Ala ka o kumakanw seɓe kabakuru walakaw kan. O kera fen nooroman ye, k'a ke fo Izirayelimogow tun te se ka o ja lo cira Musa pada ra, a pada nooro koson; k'a soro o nooro ma ke fen meenta ye.

⁸ Ayiwa, ni sariya nooro kera o ye, o tuma Nin Saninman ta baara nooro belen tena bonya ka teme o bee kan wa? ⁹ Ayiwa, sira min be Ala ta kiti ben an kan, ni nooro kera o ra, sira min be an ke mɔgo terennin ye Ala fe, o nooro le bena bonya kosebe. ¹⁰ Nooro min temena folofolo, o ma ke foyi ye tuun, sabu nooro do were nana, min ka bon ni a ye pewu. ¹¹ Ala ka fen min ke fen temeta ye, ni nooro kera o ra, o tuma a ka min ke fen banbari ye, o nooro le bena bonya kosebe.

¹² O le kera an ta jigiya ye, o koson an ja siginin be kuma. ¹³ An t'a ke i ko cira Musa, min tun be fani biri a pada kan, janko nooro min be a pada kan, Izirayelimogow kana o ja lo o ra, ka o bantɔ ye.

¹⁴ Nka Izirayelimogow yere jusukun le nana gbeleya; sabu hali bi ni o be jɛnjɔgonyakoro kitabuw karan, a be i n'a fo o fani jɔgon le birinin be o ja kan; o t'a faamu. O fani fana te se ka bo yi, sabu ni an be Kirisita ta jɛnjɔgonya ra, o le be se ka o fani bo yi. ¹⁵ Hali bi ni o be cira Musa ta kitabuw karan, a be i n'a fo fani do birinin lo o hakiri kan, o te a faamu. ¹⁶ Nka ni min ka son Matigi ma, o fani be bo o tigi pada kan.

¹⁷ An be Matigi min ko fora, o ye Ala Nin* le ye. Ni Matigi Nin be yoro min na, o yoro le ra mɔgo be ke a yere ta ye.

¹⁸ Fani birinin te an minw pada kan, an bee le be Matigi ta nooro yira k'a gbeya, i n'a fo dugalen be cogo min na. O cogo ra, lon o lon an be yelema ka ke Matigi yere cogo ra, ka nooro do fara do kan. Matigi, min ye Nin Saninman ye, ale le be o baara ke.

4

Poli ni a jɛnjɔgonw ta baarakecogo

(Tesalonikikaw folo 2.1-6; Korentikaw flanan 2.14-17)

¹ Ayiwa, Ala le hinara an na ka o baara karifa an ma; o koson an te an fari faga. ² Mɔgow be maroyako minw ke dogo ra, an banna o ma. An te an ta kewalew ke ka mɔgo si nege k'a lafiri, an fana te Ala ta Kuma yelema; nka an be can le fo k'a gbeya Ala ja koro, janko mɔgow bee y'a lon ko an ta kuma ye can le ye. ³ O bee n'a ta, ni an ta Kibaro diman koro belen dogonin lo, mɔgo minw be halaki, a dogonin lo olugu le fe. ⁴ O mɔgow te la Ala ra, sabu dununa kuntigi, Setana ka o hakiri fiyen, janko o kana Kibaro Diman* nooro bonya ye, o Kibaro Diman min be Kirisita* ta nooro yira, Kirisita min ni Ala cogo bee ka kan.

⁵ An te waajuri ke ka an yere ko fo; an be Matigi Yesu Kirisita le ko fo. An ka an yere ke aw ta baaradenw ye Yesu le koson. ⁶ Ala min tun

k'a fɔ ko: «Yeelen ye manamana dibi ce ma», ale kelen le fana k'a ta yeelen manamana an jusukun na, janko a ta nooroɔba min be Kirisita ra, an ye o lonniya soɔo an jusukun na.

Poli ni a jɛnɔɔɔnw ta tɔɔɔw

(Korentikaw flanan 6.3-10; 1.5-11; Timote flanan 2.8-11)

⁷ O natoroba be an fe, k'a ke i n'a fɔ a be boɔodaga le kono, janko k'a yira ko o sebayayaba bora Ala le ra, a ma bo anw na. ⁸ Mogoɔw be tɔɔɔo suguya bee la an kan, nka an baraka ma ban. An hakiri be jagami, nka an jigi te tige. ⁹ O be tugu an ko ka an tɔɔɔo, nka Ala te an kelen to; o be an bugo ka an ben dugu ma, nka an te halaki. ¹⁰ Wagati bee o be an fagayoro jini i ko o ka Yesu faga cogo min na. Nka Ala be an tanga, janko bee y'a lon fana ko Yesu panaman lo, ko an be panamanyara ale sababu le ra; ¹¹ sabu an ta dunupalatige bee ra, o be an fagayoro jini wagati bee Yesu togo koson. Nka o b'a yira ko Yesu panaman lo, ko ale le be an farikolo barakantan panamanya. ¹² O cogo ra, saya be a ta baara ra anw kama, nka o le sababu ra aw be panamanya soɔo.

¹³ A sebera Kitabu kono, ko: «Ne lara Ala ra, o koson ne kumana Ala togo ra.» Ayiwa, o lanaya jongo le fana be anw fe; an lara Ala ra, o koson an be waajuri ke. ¹⁴ An k'a lon ko Ala min ka Matigi Yesu lakunu ka bo saya ra, ale le fana bena an lakunu, ka ke ni Yesu ye, ka anw ni aw bee lajen Yesu na koro.

¹⁵ Ayiwa, o kow bee be sera an ma aw le koson, janko Ala ye neema mogo caman ye; o ra baraka min bena la Ala ye ka Ala bonya, o barakalari bena caya.

Nanamanyakura ni farikolokura

(Piyeri folo 1.6-9; Romukaw 8.23-25)

¹⁶ O le koson an fari te faga. Hali ni an farikolo baraka be dogoyara, lon o lon barakakura le be fara an nin ta baraka kan. ¹⁷ Sabu tɔɔɔo fitini min be an kan sisan, o be ke sababu ye ka bonyaba lase an ma, bonya min te ban. ¹⁸ O koson an te an na lo fenyetaw ra, nka an be an na lo fenyebariw le ra; sabu fenyetaw be wagati donin donon le ke, nka fenyebariw ye fen banbariw le ye.

5

¹ Farikolo min be an na dugukolo kan yan, o be i ko fanibon. An k'a lon ko ni o ka cen lon min na, so pumanba be an na sankolo ra, Ala yere boro ka min lo, min te se ka cen fiyewu, ani mogo boro ma min lo. ² Sisan, ka an to dunuɔa ra yan, an be kasi, ka nuna, sabu an b'a fe ka taga Ala fe ka farikolokura soɔo sankolo ra. ³ Ni an ka farikolokura soɔo, o tuma an farikolontan tena to. ⁴ Ka nin farikolo to an na nin dunuɔa ra yan, an be nuna, an deguninba lo; nka a te i n'a fɔ farikolo min be an na yan, an b'a fe o ye bo an na de! Nka farikolokura min be sankolo ra, an b'a fe ka o le soɔo, janko farikolo banbari ye bla farikolo banta no ra.

⁵ Ala yere le ka an dan o kow kama. A ka Nin Saninman* di an ma ka o ke a sarati ye k'a yira an na ko a bena o fenw di an ma.

⁶ O koson an ja siginin lo tuma bee. An k'a lon ko ka an to dunuɔa ra yan ni nin farikolokoro ye, an yoro ka jan Matigi ra. ⁷ An be tagama

ka kapa ni lanaya le ye; an na be fen minw ye, an te tagama ka kapa ni o ye. ⁸ An jigi siginin lo tuma bee. Farikolo min be an na dugukolo kan yan, an b'a fe ka o bo an na, ka taga to Matigi fe. ⁹ O koson ni an tora nin farikolo ra o, walama ni an bora a ra o, an koni be jija fen bee ra ka an yere ko diya Matigi ye. ¹⁰ Sabu an bee le ka kan ka taga lo Kirisita* ta kititigeyoro ra, janko an ka fen o fen ke dunupa ra yan, kojuman o, kojugu o, an ye o sara soro.

*Kirisita le be ben don Ala ni mogow ce
(Romukaw 5.1-11; Efesikaw 4.20-24)*

¹¹ Matigi nasiran be an na; o koson an be waajuri ke cogo bee, janko mogow ye son a ma ko Ala ta Kuma ye can ye. Ala be an cogo bee lon. Ne lanin b'a ra ko aw ka anw cogo lon fana aw jusukun na. ¹² An te o fora janko ka an yere togonuman fo aw ye tuun de! Nka an be o fo janko aw kun ye korota an ta baara koson; ani minw be o yere bonya mogow na na, k'a soro o konso gbenin te, aw ye olugu jaabicogo lon.

¹³ Ni anw kera fatow ye, o kera Ala le koson; ni anw kera mogow panamanw ye, o kera aw le koson. ¹⁴ Kirisita* ta kanuya ta fanga be an kan; sabu anw lara a ra ko ni ale kelen sara anw bee koson, o tuma a be i n'a fo an bee le sara fana ni a ye. ¹⁵ A sara an bee koson, janko minw ka panamanyakura soro, olugu kana tagama tuun ka kapa ni o yere sago ye; nka Kirisita min sara ka kunu, o ye tagama ka kapa ni ale sago le ye.

¹⁶ Ayiwa, o cogo ra, sisan koni, an te mogow si jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya ye. Fofofolo an tun be Kirisita jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya le ye; nka sisan an t'a fle o cogo ra tuun. ¹⁷ Ni mogow do be Kirisita ta jennogonya ra, o tigi ye danfenkura le ye; fenkorow bee temena, fen bee kera kura ye. ¹⁸ O bee bora Ala le ra; ale le ka ben don an ni a yere ce Kirisita sababu ra, ka o baara karifa an ma, janko anw sababu ra ben ye don mogow werew ni ale ce. ¹⁹ Sabu Kirisita le baraka ra Ala ka ben don a yere ni dunupamogow ce; o le sababu ra a ma o ta hakew jate tuun. A ka o ben kuma karifa anw ma.

²⁰ O koson, anw kera Kirisita ta lasigidenw ye, k'a ke i n'a fo Ala be kuma mogow fe anw sababu ra. O koson anw be aw daari Kirisita togo koson, ko aw y'a to ben ye ke aw ni Ala ce. ²¹ Kirisita min ma jurumun si ke ka ye, Ala ka ale bla jurumunkebagaw no ra anw koson, janko an ye ke jennogonya ra ni a ye, ka jate mogow terenninw ye Ala na korow.

6

¹ Anw ye baarakejogonw le ye Ala fe; o koson an be aw daari ko aw ka neema min sorow Ala fe, ko aw kana to o ye ke fengbansan ye. ² Sabu Ala k'a fo ko:

«Ne ka aw ta daariri lamen wagatjuman na;

ne ka aw kisi kisiri lon na.»

Sisan le ye wagatjuman ye, sisan le ye kisiri lon ye.

³ An t'a fe ka ke sababu ye ka mogow si kunnacen, janko mogow si kana jarakiyoro sorow an na an ta baara koson. ⁴ O le koson an be cogo bee ke k'a yira ko an ye Ala ta baaradenw le ye. An be ko caman sonmina: kogbelenw o, jusukasi o, an be o bee sonmina. ⁵ An be bugoriw sonmina, ka kasorabla sonmina. Ni jama be wuri an

kama, an be o sɔnmina, ka baaragbelenw sɔnmina. Sunɔgɔbariya ni domunisɔrɔbariya, an be o bɛɛ sɔnmina. ⁶ An jusukun gbenin lo; an be tagama ka kapa ni Ala ta lonniya ni mujuri ni jumanya ye, Nin Saninman* baraka ra, ani kanuya, flankafuya te kanuya min na. ⁷ An be kuma ka kapa ni can ye, ani Ala ta sebagaya; an be terenninya le ke an ta kerɛkeminanw ye, ka an juguw kere, ani ka an yere mara. ⁸ Dɔw be an bonya, dɔw be an dɔgɔya; dɔw be an tɔgɔnuman fɔ, dɔw be an tɔgɔjugu fɔ. O be an jate faninyafɔbagaw ye, k'a sɔrɔ an be can le fɔ. ⁹ O be an jate i ko o ma an bɔyɔrɔ lon, k'a sɔrɔ bɛɛ ka an lon. O be an jate i ko mɔgɔ minw satɔ lo, nka an panaman lo. O be tɔɔrɔ suguya bɛɛ la an kan, nka an ma faga. ¹⁰ O be an jate i ko mɔgɔ jusu kasininw, nka an nagarinin lo tuma bɛɛ. O be an jate i ko fagantanw, k'a sɔrɔ an be mɔgɔ caman fentigiya. O be an jate i ko foyi te mɔgɔ minw boro, k'a sɔrɔ fen bɛɛ ye an ta ye.

¹¹ An balema Korentikaw, an kumana aw fe, k'a gbɛ aw ye; an ka an jusukun dayɛɛ aw ye. ¹² Anw ma an jusukun datugu aw ma; aw le ka aw jusukun datugu anw ma. ¹³ Ayiwa, sisan ne be kuma aw fe i n'a fɔ ne ta denw. Aw kana ban an na; aw fana ye gbɛ an ye ka an kanu i n'a fɔ an be aw kanu cogo min na.

Yeelen ni dibi te sira kelen na

(Korentikaw fɔlɔ 10.14-22; Efesikaw 5.5-11; Piyeri fɔlɔ 2.9-12)

¹⁴ Ayiwa, aw kana jɛnɔgɔnya don ni lanabariw ye, ka o ke aw kokerɔgɔnw ye. Sabu jɛnɔgɔnya juman le be terenninya ni terenbariya ce? Walama ben juman le be yeelen ni dibi ce? ¹⁵ Ben juman le be ke Kirisita* ni Setana ce? Walama jen juman le be lanabaga ni lanabari ce? ¹⁶ Jɛnɔgɔnya juman le be Ala ta batoso ni jow ce? Anw le ye Ala panaman ta batoso ye, i n'a fɔ Ala yere k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ne bena sigi o ce ra, ka tagama ni o ye;
ne bena ke o ta Ala ye, o bena ke ne ta mɔgɔw ye.»

¹⁷ O kosɔn, Matigi ko:

«Aw ye bɔ o ce ra,
aw ye faran ka bɔ o ra;
aw kana maga fen saninyabari si ra;
ni o kera, ne bena sɔn aw ma.

¹⁸ Ne bena ke aw fa ye,
aw bena ke ne dencɛw, ani ne denmusow ye;
Matigi Ala Sebeɛtigi ko ten*.»

7

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fɔ Ala ka o layiriw ta an ye, an ye an farikolo ni an jusukun saninya ka bɔ ko saninyabariw bɛɛ ra; an ye jija k'a to an ta saninyari ye dafa Alapasiran na.

Pɔli ta nagarikun

² Aw ye sɔn an ma! An ta kojugu ma se mɔgɔ si ma, an ma mɔgɔ si lafiri, an ma mɔgɔ si tɔɔrɔ. ³ Ne te o fɔra janko ka aw jaraki de! Ne k'a fɔ aw ye ka ban ko an be aw kanu ni an jusukun bɛɛ ye; panamanya

* **6:18** 6.16-18 Nin kumaw fora: Sarakalasebagaw 26.12; Ezekiyeli 37.27; Ezayi 52.11; Yeremi 31.9; Ezekiyeli 20.34; Samawilu flanan 7.14; Ezayi 43.6; Oze 2.1.

te an faran, saya fana te an faran. ⁴ Ne lanin be aw ra kosebe! A ka kan ne ye ne yere bonya aw koson. Sisan ne hakiri sigira kosebe; ka an to tōōw be ce ra, ne jusukun fara jagari ra.

⁵ Ni o te, kabini an sera Masedoni, an kōni ma hali nasuma dōnin sorō. Nagban le sera an ma fan be ra. An ni mōgō werew be siyenta ra, siranya fana be an jusukun na. ⁶ Nka Ala min be jusukasibagatōw jusu saaro, ale le ka an jusu saaro Tite nako sababu ra. ⁷ Ayiwa, Tite nako dama te, nka aw ta ko ka ale yere jusu suma cogo min na, o ka an be hakiri sigi. A k'a fō an ye ko ne logō be aw ra, ko ko min tun kera, ko o nimisa be aw ra, ani ko sisan aw ka ne ta ko mina ni aw boro fla ye; o be ka dō fara ne ta ninsōndiya kan.

⁸ Ayiwa, hali ni ne ta letere tun ka aw jusu kasi, o nimisa te ne ra. A nimisa tun be se ka ke ne ra, sabu ne k'a ye ko o letere tun ka aw panasisi. ⁹ Nka sisan ne be jagari; ne te jagari aw ta panasisi koson de, nka aw ta panasisi kera sababu ye k'a to aw nimisara ka kojugu dabra minke, o le ye ne jagarikun ye. Aw ta panasisi kera ka kapa ni Ala sago le ye; o ra an ka min ke aw ra, o ma ke kojugu ye. ¹⁰ Sabu panasisi min be bō Ala ra, o b'a to an ye nimisa ka kojugu dabra, ka kisi; o panasisi tingalon te mōgō mina. Nka dunupa ta panasisi gbansan, o be na ni saya ye.

¹¹ Can lo, aw jusu kasira; o bōra Ala yere le ra. Nka sisan a fle, aw yelemāna cogo min na! Aw ka aw sobe don o ko ra, ka can jini aw yere ye. Aw dimina aw yere korō nin ko koson; siranya tun be aw ra, sabu fen min tun bēna aw sorō, aw tun ma o lon. Ne logō tun be aw ra; aw jusukun be tun lanin be o ko kan. Aw be ka kojogukebaga koro. Aw k'a yira cogo be ra ko aw sen te nin ko ra.

¹² Ni aw k'a ye ko ne ka nin sebe ci aw ma, mōgō min ka kojugu ke, walama a kera min na, ne ma a ci olugu si koson. Ne ka a ci janko anw ta ko ka bon aw fe cogo min na Ala yere ja korō, aw be ye o lon. ¹³ Aw ka min ke, o ka an jusu suma. An jusu tun sumana, nka aw ka Tite hakiri sigi cogo min na, ani a bōra aw fe yi ni jagari min ye, o belen ka dō fara an ta jususuma kan tuun. ¹⁴ Ne kun korotara aw ta ko ra; ne ka aw tando cogo min na Tite ja na fana, ayiwa, aw ma ne lamaroya o ra. An ka an ta kuma be fō aw ye ka kapa ni can le ye. Ayiwa, anw ka min fō Tite ja na aw ta ko ra, o fana tagara ke can ye tuun.

¹⁵ Sisan kōni, aw ta kanuya bonyara Tite fe kosebe! Aw be ka ne ta kuma lamēn cogo min na, ani aw k'a kunben ni jagari min ye, k'a bonya fō ka aw yere majigi a ye, a ma jina o kō. ¹⁶ Ne fana be jagari kosebe, sabu ne be se ka ne jigi la aw kan fen be ra.

8

Masedonikaw ka wari min lajen

(Rōmukaw 15.25-27; Korentikaw fōlo 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balemaw, Ala ka neema min ke Masedoni jamana lanabagaw ye, an b'a fe ka o fō aw ye. ² Tōōō caman tun be o kan, nka o ta jagari bonyakojugu fe, o ni o ta fagantanya be, o sōnna ka o boro labla kosebe janko ka Zude lanabagaw demē. ³ Ne ye o seere ye, ko o ka o seko ke, fō ka teme o seko yere kan; o k'a ke ni naninyaruman ye, mōgō si ma o jagboya.

4 O ka an daari kosebe ko demeri min be kera Ala ta mogɔ saninmanw ye, ko an y'a to olugu fana ye o ninyɔɔ ke o ra. 5 O ka min ke, o temena an yere ta miiriya kan pewu! O konna ka o yere le di Matigi ma folo; o ko, o ka o yere bla an fana ye, ka kapa ni Ala sago ye.

6 Ayiwa, o koson an ka Tite daari ko a ye taga aw fe yi, janko a ka baarapuman min damina wariko ta fan fe, a ye taga o dafa. 7 Ayiwa, aw le kera na fe fen bee ra: lanaya ra o, Ala ta kuma fori ra o, lonniya ra o, aw be fen bee ke ni aw sobe le ye; aw be anw kanu ni aw sobe le ye fana. O ra, aw ye jija ka ke na nin baarapuman fana ra.

8 Ayiwa, ne t'a fe ka aw jagboya. Nka tow jijara ka o borofenw di cogo min na, ne be o le fora aw ye, k'a fle ni aw fana bena se k'a yira ko aw ta kanuya ye can ye. 9 An Matigi Yesu Kirisita neemara aw ye cogo min na, aw yere ka o lon. Ale tun ye fentigi ye, nka a k'a yere ke fagantan ye aw koson, janko a ta fagantanya sababu ra, aw ye ke fentigiw ye.

10 Ne be hakiri le dira aw ma nin ko ra. Ni aw koni ka nin baara dafa, o ka fisa; sabu kabini salon aw le konna ka a damina, aw le konna fana k'a latige aw jusukun na k'a ke. 11 O koson aw ka o ko damina ni timinadiya min ye, aw ye jija ka a dafa ni o timinadiya kelen ye, ka kapa ni aw seko ye.

12 Ni mogɔ b'a fe ka fen do ke ka bo i yere naninya ra Ala koson, o ka di Ala ye. Nka i seko ye min ye, a be o le fe; min se te i ye, a tena o pini an fe.

13 Ne m'a fo ko aw ye aw yere bla pani na ka tow ta sege nogoɔa de! Ne b'a fe aw y'a ke le, janko bee ye ke kelen ye. 14 Bi, se be aw ye; o koson se te minw ye, aw be se ka olugu deme. Lon min na ni a nana ke ko se be olugu le ye, k'a soro foyi te aw boro, olugu le bena aw deme; ni o kera, bee be ke kelen ye. 15 A be i n'a fo a sebera Kitabu konɔ cogo min na, ko:

«Min ka caman ce, o ta to ma to;
min ka doonin ce, o ta ma dese fana.»

Tite tagamaɲogɔnw

16 An be baraka la Ala ye, sabu a ka aw ta ko bonya Tite ma, i n'a fo aw ta ko ka bon anw yere ma cogo min na. 17 An ka min fo a ye, a sonna o ma. Aw ta ko tun be a nin kan fo a yere k'a latige a yere ye ka taga aw fe yi. 18 An bena balemace min ci ni a ye, lanabagaw ta jenkuruw bee be o ce tando a ta baarapuman koson Kibaro Diman* ta fan fe. 19 Ka fara o kan, lanabagaw ta jenkuruw yere le k'a janawoloma, ko a ye an blasira, ka o baarapuman ke ni an ye. An be o baara kera ka Matigi yere le bonya, k'a yira ko an b'a fe ka an balemaw deme.

20 An be cogo bee ke janko mogɔ si kana jarakiyoro soro an na, nin wari caman minacogo ta fan fe. 21 An b'a fe an tagamacogo ye na; a kana na Matigi doron na koro, nka a ye na adamadenw fana na koro.

22 Ayiwa, an be an balemace do were ci ni o ye. An ka ale segesege sijaga caman k'a fle, nka an k'a ye ko tuma bee a jijanin lo Ala ta baara ra. Sisan a yere jijanin lo ka teme folota kan, sabu a lanin be aw ra kosebe.

²³ Ayiwa, min ye Tite ye, ale ye ne jε̄n̄n̄ōḡon le ye, ani ne baarakēn̄ōḡon; anw be baara ke aw le ye. An balemace fla t̄ow, lanabagaw ta jε̄nkuruw le ka olugu ci, ka o baara ke Kirisita* t̄oḡo bonya kos̄on. ²⁴ O kos̄on aw y'a yira o m̄oḡow ra ko aw be o kanu, janko lanabagaw ta jε̄nkuru minw ka o ci, olugu y'a lon ko aw ka an kun kor̄ota.

9

Zude balemaw ta demeri ko

¹ Ayiwa, aw bena Ala ta m̄oḡo saninmanw dem̄e cogo min na, ne k'a ye ko kun yere t'a ra ko ne ye d̄o f̄o aw ye o ko ta fan fe. ² Sabu aw labennin be o baara kama cogo min na, ne ka o lon. Ne be aw tando o ra Masedoni lanabagaw ja na. Ne k'a f̄o o ye ko kabini salon Akayi jamana lanabagaw labennin lo ka Ala ta m̄oḡow dem̄e. O jusu min be aw ra, o le ka d̄o fara m̄oḡo caman ta timinadiya kan.

³ O beε n'a ta, ne be nin balemaw ci aw fe, janko tandoriba min be kera aw ye nin ko ra, o kana taga ke gbansan ye. O ye taga a s̄oro ko aw labennin lo i ko ne k'a f̄o cogo min na. ⁴ Ni o te, ni Masedoni lanabagaw ka taga ni ne ye, ka taga a s̄oro ko aw ma laben, o tuma an tun ka lanaya min la aw kan, o be ke an ta maroyaba le ye, ka ke aw fana ta maroyaba ye. ⁵ O kos̄on ne k'a miiri ko ne ka kan ka o balemacew daari, ko o ye taga ne ja aw fe yi, janko aw ka min layiri ta, o ye o ko janabo sani ne yere ye se yi; o bena a yira ko aw ka a di ni jagari le ye, aw ma a di jagboya ra.

Minw be t̄ow s̄on Ala be neema olugu ye

(Timote f̄olo 6.17-19; Filipikaw 4.15-19; Yuhana f̄olo 3.16-18)

⁶ Aw k'a lon ko ni m̄oḡo min ka siman fitini dan, o be siman fitini le tige; ni min ka siman caman dan, o be siman caman le tige. ⁷ O ra, aw beε kelen kelen ka min latige aw jusukun na, aw ye o le di. A kana ke ni janasisi ye, walama jagboya; sabu m̄oḡo min be fen di ni jagari ye, o tigi ko ka di Ala ye. ⁸ Ni aw be diri ke ten, se be Ala ye fana ka kopuman suguya beε ke aw ye, janko aw ye aw ta makoya s̄oro tuma beε, ka caman s̄oro ka fara o kan fana, ka t̄ow dem̄e tuun, ⁹ i n'a f̄o a sebera Kitabu k̄on̄o cogo min na, ko:

«A b'a boro labla ka fagantanw s̄on,
a ta terenninya te ban ka ye.»

¹⁰ Ala min be simansi di dannikebaga ma, ka domuni di a ma, k'a baro, ale le bena aw ta s̄orofenw caya, janko m̄oḡo t̄ow fana ye caman s̄oro aw fe. ¹¹ A bena kopuman suguya beε ke aw ye, janko aw ye se ka t̄ow s̄on tuma beε. Ni an fana tagara se ni aw ta demeri ye, m̄oḡo caman bena baraka la Ala ye o demeri kos̄on. ¹² Sabu aw be o demeri min ke, o bena Ala ta m̄oḡo saninmanw mako ja; nka o dama te, a be ke sababu ye k'a to m̄oḡo caman ye baraka la Ala ye kosebe.

¹³ Nin demeri bena aw ta janinyanuman yira, k'a to lanabagaw ye Ala tando; o bena a ye ko aw be Kirisita* ta Kibaro Diman* min fora, ko aw be tagamana ka kapa ni o kuma ye fana, sabu aw be olugu dem̄e, ka balema t̄ow beε dem̄e. ¹⁴ O bena to ka Ala daari aw ye, sabu aw ko ka di o ye kosebe o neemaba kos̄on, Ala ka min ke aw ye.

¹⁵ Ayiwa, an ye Ala tando, sabu a ka o fenba di an ma, mɔgɔ da tɛ se ka min lakari.

10

Pɔli bɛ a kɔrɔfɔbagaw jaraki

(Korentikaw fɔlɔ 2.1-5; Rɔmukaw 15.17-21; Korentikaw flanan 6.4-7; 13.2-4)

¹ Ne Pɔli, ne bɛ fen kelen pini aw fɛ, Kirisita* ta jususuma ni a ta pumanya kosɔn; dɔw b'a fɔ ko ni ne bɛ aw cɛ ra, ne bɛ siran ka kuma, nka ni ne bɛ yɔrɔjan, ne bɛ fariya. ² Ayiwa, ne bɛ aw daari, ko ni ne ka se aw fɛ yi, aw kana a to ne ye taga kumagbelen fɔ aw ye, sabu minw b'a fɔra ko an bɛ tagamana ka kaɲa ni mɔgɔw ta miiriya ye, ne kɔni b'a fɛ ka taga kumagbelen le fɔ olugu le ye.

³ Can lo, an ye adamadenw le ye, nka an bɛ kɛrɛ min na, an tɛ o kɛ ka kaɲa ni adamadena cogo ye. ⁴ Sabu an bɛ kɛrɛ kɛ ni kɛrɛkɛminan minw ye, o tɛ bɔ adamadenw fɛ; Ala yɛrɛ ta fen barakamanw lo, minw bɛ se ka hali kɛrɛkunbenkogow ci. ⁵ Miiriya minw bɛ mɔgɔw lafiri, ani fen o fen bɛ mɔgɔw bari ka Ala ta lonniya sɔrɔ, an bɛ o bɛɛ cɛn; an bɛ mɔgɔw bɛɛ ta miiriya yelema janko o ye Kirisita kan mina. ⁶ Ni aw nana laben ka anw lamɛn fen bɛɛ ra tuma min na, o tuma, minw bɛ ban ka anw lamɛn, an bɛna olugu bɛɛ koro ka o bla sira janaman kan.

⁷ Aw ɲa bɛ min ye, aw bɛ ko latigɛ ka kaɲa ni o dɔrɔn le ye. Ni mɔgɔ min lara a ra ko ale ye Kirisita ta ye, o tigi fana ka kan k'a lon, ka la a ra ko ale ye Kirisita ta ye cogo min na, ko anw fana ye Kirisita ta ye ten le. ⁸ Sabu Matigi ka fanga min di an ma, o kun ye ka aw lataga ɲa le; a kun tɛ ka aw halaki. Hali ni ne ka ne yɛrɛ bonya ka a dama tɛmɛ dɔɔnin o fanga kosɔn, o maroya tɛ ne ra.

⁹ Mɔgɔ kana a miiri ko ne bɛ ne ta sebɛw cira aw ma janko ka aw lasiran le. ¹⁰ Sabu dɔw b'a fɔ ko ne ta letɛrɛw kɔnɔ, ne bɛ fariya ka kumagbelenw fɔ, k'a sɔrɔ ni ne yɛrɛ bɛ ni aw ye, ne tɛ se ka foyi kɛ, ne tɛ se ka kuma janaman yɛrɛ fɔ. ¹¹ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛ o fɔra, olugu ka kan k'a lon ko an bɛ kumana cogo min na an ta letɛrɛw kɔnɔ, ni an sera aw fɛ yi, an fana bɛna a kɛ ten le.

¹² O mɔgɔ minw bɛ o yɛrɛ tɔgɔɲuman fɔ, anw tɛ sɔn ka an ja gbɛleya ka an yɛrɛ jate olugu bɔɲɔgɔnko dɔw ye, walama ka an yɛrɛ suma ni o ye. Olugu bɛ o yɛrɛ suma ni ɲɔgɔn ye, ka o yɛrɛ kaɲa ni ɲɔgɔn ye, ka kaɲa ni o yɛrɛ ta miiriya ye; hakirintanw lo. ¹³ An kɔni t'a fɛ ka an yɛrɛ bonya k'a dama tɛmɛ. Ala ka baara min karifa an ma, o dan ye min ye, an fana bɛ dan o yɔrɔ le ra; nka o baara bonyara ka se fɔ aw fɛ fana.

¹⁴ An sera aw fɛ yi minke, an belɛn ma tɛmɛ an dan kan; sabu anw le kɔnna ka se ni Kirisita ta Kibaro Diman* waajuri ye aw fɛ yi. ¹⁵ O ra, an ma tɛmɛ an ta baara dan kan ka taga tɔw ta baara ta ka an yɛrɛ bonya ni o ye. Ni aw ta lanaya nana bonya, an b'a miiri ko an ta baara bɛna taga ɲa aw fɛ yi, ka kaɲa ni Ala ta dan yiranin ye. ¹⁶ O cogo ra, jamana minw bɛ aw kɔ fɛ, an bɛna se ka taga Kibaro Diman lase o yɔrɔw ra. Nka dɔw ka baara min kɛ, an t'a fɛ ka an yɛrɛ bonya o ra.

¹⁷ O le sebera ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ k'a yɛrɛ bonya, Matigi ka min kɛ a ye, o tigi ye a yɛrɛ bonya o le kosɔn.» ¹⁸ Ayiwa, o kosɔn mɔgɔ min

bɛ a yere tɔgɔnuman fɔ, Ala tɛ sɔn o ta ma; nka Matigi yere bɛ mɔgo min tɔgɔnuman fɔ, a bɛ sɔn o tigi le ma.

11

Ciraden faninyafɔbagaw ta ko

(Galasikaw 1.6-9; 4.9-20; Korentikaw flanan 12.11-15)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ye ne muɲu dɔɔnin! Ne bɛ kuma i ko fato, nka aw ye a muɲu! ² Ne bɛ aw kanu fɔ k'a kɛ ne ra i ko celiya, celiya min bɔra Ala ra. Ne ka aw mamina cɛ kelenpe le ye, min ye Kirisita* ye, janko ka na aw saninyanin di Kirisita ma, i ko sunguru fanin bɛ di a cɛ ma cogo min na.

³ Nka aw tugura Kirisita kɔ ni can ni kankelentigiya min ye, ne bɛ siran ko aw ta miiriya kana na cɛn, ka yeɛma ka bɔ o sira kan, i n'a fɔ sa ka Awa neɛge cogo min na k'a lafiri. ⁴ Sabu ne k'a ye ko ni mɔgo dɔ nana aw waaju ka Yesu wɛrɛ ko fɔ min ni an ta waajuri ta tɛ kelen ye, walama ka nin wɛrɛ ko fɔ, k'a sɔrɔ aw ka min sɔrɔ, o ni o tɛ kelen ye, walama ni mɔgo dɔ nana kibaro diman wɛrɛ fɔ aw ye, min ni an ta tɛ kelen ye, aw bɛ sɔn o ma yɔrɔnin kelen na! ⁵ K'a sɔrɔ ne b'a jate ko o ciraden tɔgɔtigiw man fisa ni ne ye foyi ra. ⁶ Hali ni ne ma kɛ kumalɔnɔbagaba ye, lɔnniya kɔni ta fan fɛ, ne ka dɔ lɔn o ra. An yere ka o yira aw ra tuma caman, cogo bɛɛ ra.

⁷ Ne ka Kibaro Diman* fɔ aw ye gbansan, ne ma foyi pini aw fɛ minke, ani ne ka ne yere majigi ka aw kɔrɔta minke, yala ne ka kojugu le kɛ o ye wa? ⁸ Ne ka lanabagaw ta jenkuru dɔw borofɛn mina; ne ka sara mina olugu fɛ, janko ne ye se ka baara kɛ aw ye. Wagati min ne tun bɛ aw fɛ yi, ne tun degura kɔsɛbɛ, nka ne ma ne ta doni ta ka a la mɔgo si kan. ⁹ Balema minw bɔra Masedoni, olugu le nana ne ta makoyafɛnw di ne ma. Ne ma sɔn cogo si ra ka ne ta doni ta ka a la aw dɔ kan; ne fana tɛna sɔn k'a kɛ. ¹⁰ O ye ne kunkɔrɔtasababu le ye; Akayi jamana bɛɛ ra, mɔgo si tɛna se ka o kunkɔrɔtasababu bɔsi ne ra. Ne bɛ o fɔra ka kapa ni Kirisita ta can le ye, o can min bɛ ne jusukun na. ¹¹ Mun kosɔn ne ka o fɔ? Ko ne tɛ aw kanu wa? Ala k'a lɔn ko ne bɛ aw kanu.

¹² Nka ne bɛ baara kɛra aw fɛ cogo min na, ne bɛna o le kɛ tuma bɛɛ janko ciraden minw bɛ o yere bonyara, ko olugu ta baarakɛcogo ni an ta ye kelen ye, olugu kana kumayɔrɔ sɔrɔ. ¹³ Ciraden faninyafɔbagaw lo, ani baaraden mɔgolafiribagaw; o bɛ o yere yeɛma ka kɛ i ko Kirisita ta ciraden. ¹⁴ O fana tɛ bara an na, sabu Setana yere bɛ a yere yeɛma ka kɛ i ko Ala ta mɛɛkɛ nɔɔrɔman dɔ. ¹⁵ O ra, a kana bara an na fana k'a ye ko Setana ta baaradenw bɛ o yere yeɛma ka kɛ i ko Ala ta baaraden terenninw. Nka o labancogo bɛna kɛ ka kapa ni o ta kewalew ye.

Pɔli ta baara ni a ta sege

(Korentikaw flanan 4.9-13; 6.3-10; Korentikaw fɔlɔ 4.8-13; Kɛwalew 20.18-27)

¹⁶ Ne bɛ kɔsegi a kan, k'a fɔ ko mɔgo si kana ne jate fato ye! Nka hali ni aw ko ne ye fato ye, o bɛɛ n'a ta, aw ye sɔn ka ne ta kuma lamɛn, janko ne fana ye waso dɔɔnin. ¹⁷ Ne bɛna min fɔ ka waso, Matigi ma o don ne da ra; ne bɛ kumana le i ko fato. ¹⁸ Nka i n'a fɔ mɔgo caman

bɛ o yɛrɛ bonya ka kapa ni adamadenya cogo ye, ayiwa, ne fana bɛna ne yɛrɛ bonya kɛ!

¹⁹ Ayiwa, aw minw ye hakiritigiw ye, aw bɛ sɔnna fatɔw ta kuma ma!
²⁰ O mɔgɔ minw bɛ aw jɔnyamina, ka aw borofɛnw domu, ka aw tɔnɔ, ka waso aw ra, ka aw lamaroya, aw bɛ olugu ta kow sɔnmina! ²¹ Ne bɛ min fɔra, o maroya bɛ ne ra; anw le ka an yɛrɛ kɛ barakantanw ye!

O bɛɛ n'a ta, tɔw bɛ sɔn ka o yɛrɛ bonya min na, ne fana bɛ se ka ne yɛrɛ bonya o ra; nka ne bɛ kumana i ko fatɔ le dɛ! ²² Ni o ko o ye Heburu ye, ne fana ye o dɔ ye. Ni o ko o ye Izirayɛlimɔgɔ ye, ne fana ye o dɔ ye. Ni o ko o ye Iburahima ta duruja ye, ne fana ye o dɔ ye. ²³ Ni o ko o ye Kirisita* ta baaraden ye, ne ye Kirisita ta baaraden ye ka tɛmɛ olugu kan pewu, nka ne bɛ kumana i ko mɔgɔ min hakiri jagamina le. Ne ka baara kɛ ka tɛmɛ o kan, ka bugori sɔnmina ka tɛmɛ o kan, ka kasorabla kɛ ka tɛmɛ o kan; sɔnaga caman ne nin tora saya da ra.

²⁴ Yahudiyaw ka ne bugɔko looru kɛ; a bɛɛ kelen kelen kɛra gbɛɛɛ na bisaba ni kɔnɔntɔn. ²⁵ Rɔmu* fagamaw ka ne bugɔko saba kɛ ni gbɛɛɛ ye. Mɔgɔw ka ne bon ni kabakuru ye sɔnaga kelen ko o bɛ ne faga. Kurun cɛnna ni ne ye sɔnaga saba kɔgɔji kan. Ne ka tere kelen ni su kelen kɛ ji cɛ ma.

²⁶ Ne ka dugutaga caman kɛ; tuma dɔw ra ne tun bɛ jɔni ka to ji ra, tuma dɔw ra benkanikebagaw tun bɛ ben ne kan, ne nin tun bɛ jɔni ka to a ra ne ta siyamɔgɔw yɛrɛ boro, walama siya wɛrɛ mɔgɔw* boro. Ne nin tun bɛ jɔni ka to a ra dugubaw kɔnɔ, ani kongo kɔnɔ, ani kɔgɔji kan; ne nin tun bɛ jɔni ka to a ra, ka ne to balema faninyafɔbagaw boro.

²⁷ Ne ka baara caman kɛ, ka sege sɔnmina; ne tora na na su caman, ka kɔngɔ ni minlɔgɔ sɔnmina, ka domunikebariya sɔnmina wagati caman, ani nɛnɛ, sabu fani tun tɛ ne boro.

²⁸ Ka fara o bɛɛ kan, lon o lon lanabagaw ta jɛnkuruw* bɛɛ hami bɛ ne ra. ²⁹ Lanabaga juman baraka le bɛ dɛsɛ, ni a tɛ kɛ i n'a fɔ ne yɛrɛ baraka le dɛsɛra sa? Jɔn le bɛ ben jurumun na, ni o ko tɛ ne jeni ne jusukun na?

³⁰ Ni mɔgɔ ka kan ka waso, min ye ne ta barakantanya ye, ne bɛ waso o le ra. ³¹ Ala min ye Matigi Yesu Fa ye, an bɛ ale min tando tuma bɛɛ, ale k'a lon ko ne ma faninya tige.

³² Ayiwa, ka ne to Damasi, masacɛ Aretasi ta jamana jamɔgoba ka mɔgɔ dɔw bla ko o ye dugu dondaw kɔrɔsi janko ka ne mina; ³³ nka lanabagaw ka ne don segi dɔ kɔnɔ ka ne bɔ finɛtiri fɛ, ka ne lajigi ni juru ye dugu kɔ fɛ*, ka ne kisi ka bɔ o boro.

12

*Ala ka baraka don Pɔli ra
 (Korentikaw fɔlɔ 2.3-5; Korentikaw flanan 4.7-10)*

¹ Ayiwa, yala ne ka kan ka waso wa? O tɛ foyi na. O bɛɛ n'a ta, ne bɛna Matigi ta fen yiraninw, ani a ta lonniya yiranin dɔw lakari sisan.

² Ne ka cɛ dɔ lon, Kirisita* ta lanabaga dɔ, bi ye a san tan ni naani ye, Ala ka ale ta ka taga ni a ye fɔ sankolo sabanan kɔnɔnɔ. Ayiwa, a yɛrɛ le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lon,

* **11:33** 11.33 Pɔli jigira juru fe: Kɛwalew 9.24-25

Ala le ka o lon. ³ Ne koni k'a lon ko o ce tagara arijana ra ka na. Nka a yere le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lon, Ala le ka o lon. ⁴ A tagara arijana ra, a ka kumadiman minw men, o kumaw te se ka lakari; mogo yere man kan ka o kumaw fo a da ra.

⁵ Ayiwa, ne be se ka waso o ce jagon koson. Nka ne tena waso foyi were ra ne yere ta ko ra, ni ne ta barakantanyaw te. ⁶ Hali ni ne b'a fe ka waso, ne tena ke fato ye, sabu ne bena can le fo. Nka ne be je, janko ne be min kera, ani ne be min fora mogo wa na, o kana ne jate ka teme o kan.

⁷ Ayiwa, Ala ka o koba minw yira ne ra, ne tun be se ka ne yere waso o ra; o koson Ala ka toro do la ne kan, ka a ke i n'a fo nani be mogo toro cogo min na a farisogo ra. A be i n'a fo Setana ta ciraden do le be to ka ne toro, janko yerebonya kana don ne ra. ⁸ Ne ka Matigi daari kosebe fo sinaga saba, ko a ye o toro mabo ne ra; ⁹ nka a ka ne jaabi ko: «Ne ka nema min ke i ye, o be i bo, sabu ne ta sebagaya be lon ele ta barakantanya le sababu ra.» O koson a ka di ne ye ka waso ne ta barakantanya ra, janko Kirisita* ta sebagaya ye to ne kan. ¹⁰ O koson ni ne ye barakantan ye, walama ni o be ne neni, walama ni ne degura, walama ni o be ne toro o, walama ni sege sera ne ma Kirisita koson, o bee ka di ne ye; sabu wagati min ne ye barakantan ye, o wagati le ra baraka be soro ne ra.

Poli ma foyi mina Korentikaw fe

¹¹ Ne kumana i ko fato! Nka aw le ka ne jagboya ka o ke. Aw le tun ka kan ka ne togonuman fo; sabu hali ni ne te foyi ye, aw be o ciraden togotigi minw jatera, olugu man fisa ni ne ye foyi ra. ¹² Fen minw be ne ta ciradenya yira, o yirara aw ra. Ne ka o bee ke ni mupuri ye; aw ka Ala ta sebagaya tagamasiyen caman ye ne fe, ani kobaw, ani kabakow.

¹³ Ayiwa, ne ma aw ta wari mina minke ni o doron te, ne ka mun le ke lanabagaw ta jenkuru tow ye ni ne ma min ke aw ye? Ni o lo, aw ye o kojugu yafa ne ma.

¹⁴ Ayiwa, ne labennin fe, ne be tagara aw fe yi; nin bena ke a sinaga sabanan ye; nka ne tena ke doni ye aw kunna, sabu ne te aw borofen no fe, ne be aw yere le no fe. Denmisenw le te wari jini k'a bla o worobagaw ye, nka worobagaw le be wari jini k'a bla denmisenw ye. ¹⁵ Ne koni, fen o fen be ne boro, ne be son ka o bee di aw koson, hali ka ne yere di ka fara o kan. Ni ne be do fara ne ta kanuya kan aw ta fan fe, yala o bena do bo aw ta kanuya ra ne ta fan fe wa?

¹⁶ Aw yere k'a lon ko ne ma ne ta doni ta k'a la mogo si kan. Nka aw ra dow bena a fo ko: «Poli ka cegu de, a ka an ta wari domu ceguya ra le.»

¹⁷ Ayiwa, ne ka minw ci aw fe, yala olugu do tagara aw borofenw mina aw ra wa? ¹⁸ Ne ka Tite daari ko a ye taga aw fe yi, ani an balemace. Yala Tite ka aw ta wari mina wa? Ayiwa, yala anw ni Tite ta miiriya bee te kelen ye wa? An bee te sira kelen le kan wa?

Poli ta hami

¹⁹ Kabini tuma jan aw b'a miirira ko an be kumana ka jo di an yere ma le; nka o te. An ka nin bee fo Ala yere le ja koro, Yesu Kirisita ta jenogonya koson. An balema kanuninw, an be o bee fora aw ye janko aw baraka ye bonya lanaya ra. ²⁰ Ne be siranna ko ni ne ka taga aw fe yi, ne kana taga aw soro cogo do ra, cogo min te ben ne ma; aw

fana kana ne sɔɔ cogo dɔ ra, cogo min tɛ bɛn aw ma. Ne bɛ siranna ko ne kana taga a sɔɔ ko keremisenw bɛ aw cɛ ra, ani pangboya, ani jusubɔ, ani sangarɔɔnɔmaya, ani ɲɔɔntɔɔcɛn, ani ɲɔɔnkɔɔɔ, ani yɛrebonya, ani kojagamininw. ²¹ Ne bɛ siranna ko ni ne ka taga aw fɛ yi, Ala kana ne lamaroya kokura tuun aw kosɔn. Mɔɔ caman minw ka jurumun kɛ, ni o ma nimisa ka o ta ko saninyabariw dabla, ani o ta jatɔyaw, ani o ta kojugu dama temeninw, ne kana na taga ɲaji bɔ olugu kosɔn tuun.

13

Pɔli ta ladiri laban

¹ Nin ye a sɲaga sabanan ye ne bɛ tagara aw fɛ yi. Ko bɛɛ ka kan ka ɲanabɔ ka kaɲa ni seere fla walama seere saba ta kumakan le ye.

² Ne taganin sɲaga flanan na aw fɛ yi, minw ka jurumun kɛ, ne sarara olugu ra, ani tɔw bɛɛ. Sisan ne tɛ yi, nka ne bɛ o lasomi tuun, ko ni ne ka na seko aw fɛ yi tuun, ne tɛna ne ɲa tugu foyi kan.

³ Aw b'a fɛ k'a lɔn ni Yesu Kirisita le ka ne ta kumafɔtaw don ne da ra; ayiwa, aw bɛna a lɔn. Kirisita* kɔni ma kɛ barakantan ye aw fɛ; a ka a ta sebgaya yira aw ra. ⁴ Can lo, a gbengbenna yiri ra tuma min na, a kera barakantan ye. Nka a kununa, a ɲanaman lo sisan Ala ta sebgaya baraka ra. An fana ye barakantanw ye a ta jɛɲɔɔnya ra, nka an bɛ ɲanamanya ni a ye Ala ta sebgaya baraka ra aw kosɔn.

⁵ Aw ye aw yɛɛ flɛ kɔseɛ k'a lɔn ni aw bɛ lanaya sira kan can ra; aw ye aw yɛɛ segesɛge kɔseɛ. Aw m'a ye ko Yesu Kirisita bɛ aw kɔnɔ wa? Fɔ ni a kera ko aw yɛɛ le dɛsɛra lanaya ra. ⁶ Nka ne b'a miiri ko aw k'a lɔn ko anw kɔni ma dɛsɛ lanaya ra. ⁷ O bɛɛ n'a ta, an bɛ Ala daari janko aw kana kojugu kɛ. A kana kɛ ko an b'a fɛ k'a yira ko an bɛ se ko ra, nka an b'a fɛ ko aw le ye se ka kojuman kɛ, hali ni a kera i ko anw le dɛsɛra.

⁸ An tɛ se ka foyi kɛ ka Ala ta can bari; an bɛ se ka can lataga ɲa le dɔɔn. ⁹ Ni aw baraka bonyara, hali ni anw ta dɔɔyara, an bɛ ɲagari o ra. An bɛ Ala daari min na, o ye ko aw ta lanaya ye bonya ka taga ɲa.

¹⁰ O kosɔn, ne tɛ ni aw ye, nka ne ka nin seɛ ci aw ma, janko ni ne nana se yi, ne kana na taga kumagbɛlɛn fɔ aw ye tuun, ka kaɲa ni Matigi ta fanga ye; Matigi ka o fanga di ne ma aw ta ɲa le kosɔn, a ma kɛ aw ta halakiri kosɔn.

Fori laban

¹¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, ka aw ni hɛra bɛn! Fɛn min bɛ se ka aw kɛ mɔɔ dafaninw ye, aw ye jija ka o le ɲini, ka ɲɔɔn ja gbɛleya, ka aw ta miiriyaw kɛ kɛlen ye, k'a to hɛra ye kɛ aw ni ɲɔɔn cɛ. Ni o kera, kanuya tigi ani hɛra tigi Ala bɛna kɛ ni aw ye.

¹² Aw ye ɲɔɔn fɔ ni kanuyafori saninman ye; Ala ta mɔɔ saninmanw bɛɛ bɛ aw fo.

¹³ An Matigi Yesu Kirisita ta nɛɛma, ani Ala ta kanuya, ani Nin Saninman* ta jɛɲɔɔnya ye to aw bɛɛ fɛ.

**Poli ka letere min ci
GALASIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli le ka nin letere sebe. Poli ni Barinabasi tun ka tagama folo min ke, ka Kibaro Diman* fo, mogo caman tun kera lanabagaw ye o waajuri sababu ra Galasi mara ra (Kewalew 13.14–14.23). Nka Poli ni Barinabasi nana taga minke, Yahudiya lanabaga dow nana Galasi mara lanabagaw fe, ka na o karan ko ni o ma kenesigi, ka Yahudiyaw ta sariyaw sira tagama, o te se ka kisi lanaya doron sababu ra. O le koson Poli ka nin letere sebe Galasikaw ma, k'a yira o ra ko o kuma te can ye.

Poli k'a yira ko sariya sira tagama ni Kibaro Diman ko te ben kelen ma. O koson a ka o Yahudiyaw ta karan soso kosebe. A k'a yira ko mogo te se ka kisi kenesigiri ni sariya sira tagama sababu ra, nka mogo ka kan ka la Yesu Kirisita le ra, ka kisi a ta saraka baraka ra, sabu Yesu sara ka mogow bo sariya ta jonya ra.

Poli k'a yira ko Ala ka Iburahima jate mogo terennin ye a ta lanaya le koson, a ma ke sariya sira tagama koson.

Mogo ka kan ka son Yesu le ma ka kisi, ani ka tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye. O ra, nin letere b'a yira an na ko mogo be kisi Ala ta neema doron le sababu ra (1.7), ko Ala be hera di an ma lanaya sababu ra (2.16), ka an ke Iburahima ta denw ye (3.7). Lanabaga man kan ka a yere bla sariyaw, walama landaw ta jonya ra tuun (5.1); sabu lanabaga te sariya ta fanga koru tuun (Kewalew 13.14–14.23). A ka kan ka tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago le ye (5.16); a be Kirisita ta sariya sira le tagama, min ye kanuya ye (6.2), ani ka ban a yere sago bee ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-5)

Poli k'a yira ko Ala le ka ale ke Yesu ta ciraden ye (1.6-2.21)

Ala be lanabagaw le jate mogo terenninw ye (3-4)

Lanabaga bora sariya ta jonya ra, janko ka Ala sago le ke (5-6)

Poli ta fori

(Romukaw 1.1-7)

¹ Ne Poli, Yesu Kirisita ta ciraden*, ne le be nin sebe ci. Mogo ma ne sigi o ciradenya ra, a fana ma soru mogo sababu ra; a bora Yesu Kirisita le ra, ani Fa Ala min k'a lakunu ka bo saya ra. ² Ne balema minw bee be ni ne ye yan, ne ni olugu le be nin sebe ci Galasi jamana lanabagaw ma. ³ An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ⁴ Yesu Kirisita le ka a yere di saraka ye an ta jurumun koson, ka an bo nin dunuwa ta kojuguw bee ra ka kapa ni an Fa Ala sago ye. ⁵ Nooro ye la ale togo kan wagati bee. Amina!

Kibaro Diman ye kelenpe ye

(Galasikaw 3.1-5; 4.9-20; 5.1-12)

⁶ Ala min ka aw wele Kirisita* ta neema baraka ra, aw ka aw ko don ale ma joona joona cogo min na ka yelema kibaro diman were ma, o

ko barara ne ra kosebe. ⁷ Yala kibaro diman were le be yi wa? Kibaro diman were te yi de! Mogo dow le be aw hakiri nagamina. Kibaro Diman* min be Kisibaga* ko fo, o b'a fe ka o yelema. ⁸ Nka anw ka Kibaro Diman min fo aw ye, hali ni an yere lo, walama ni meleke do le jigira ka bo sankolo ra ka na kibaro diman were fo aw ye, min ni an ta te kelen ye, Ala ye o danga.

⁹ An konna k'a fo aw ye, nka ne be kosegi a kan tuun, ko: aw ka Kibaro Diman min men an fe, ka son a ma, ni mogo o mogo ka kibaro diman were fo aw ye, min ni o te kelen ye, Ala ye o tigi danga.

¹⁰ Ayiwa, sisan, o tuma ne b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye wa, walama Ala? Yala ne b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye wa? Ni ne tun b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye, ne tun tena ke Kirisita ta baaraden ye.

Ala ka Poli bla a ta baara ra cogo min na

(Kewalew 22.3-16; 26.9-20; 9.1-20,23,30)

¹¹ Ne balemaw, ne b'a fo aw ye k'a gbeya ko ne ka Kibaro Diman* min fo aw ye, ko o ma bo mogo ra, ¹² ne m'a soro mogo fe, mogo fana ma ne karan a ra; Yesu Kirisita yere le k'a yira ne ra.

¹³ Ne tun be cogo min na Yahudiyaw ta diina ra folofolo, aw yere ka o lon. Aw fana k'a lon ko ne tun be Ala ta jenkuu mogow tooroa fo k'a dama teme; ne tun b'a fe ka cogo bee ke, janko ka o jenkuu cen. ¹⁴ Ne tun be ne flankuruw caman na fe Yahudiyaw ta diina ra, an ta siya ra; sabu ne bemaw ta landakow ko tun ka bon ne ma haali.

¹⁵ Nka sani ne ye woro, Ala tun ka ne panawoloma, ka ne wele a ta neme sababu ra. ¹⁶ Ayiwa, Den min bora Ala ra*, a diyara Ala ye tuma min na, a ka o yira ne ra janko ne ye o ko waajuri ke siya were mogow* ce ra; o tuma, ne ma mogo jininka tuun. ¹⁷ Minw kera ciradenw* ye ne na, ne ma taga Zeruzalemu ka taga olugu jininka. Ne tagara Arabujamana le ra; o ko, ne kosegira ka na Damasi.

¹⁸ Ayiwa, san saba le temenin ko, ne sorora ka taga Zeruzalemu, janko ne ni Piyeri* ye ngon lon; ne tora ni a ye ka tere tan ni looru ke. ¹⁹ Nka ne na ma la ciraden tow si kan ni Matigi balemace Yakuba te.

²⁰ Ne be min sebera k'a ci aw ma, Ala ye ne seere ye ko ne te faninya le fora.

²¹ Ayiwa, o ko, ne tagara Siri, ani Silisi maraw ra.

²² Nka fo ka taga se o wagati ma, Kirisita ta lanabagaw ta jenkuu* minw tun be Zude, olugu si tun ma ne lon folo. ²³ O tun k'a men le doron ko: «Min tun be an tooroa folofolo, ko a be cogo bee ke ka lanaya ko cen, ko ale le be lanaya ko waajuri kera sisan.» ²⁴ O koson o tun be Ala tando ne koson.

2

Ciraden tow sonna Poli ta waajuri ma

(Kewalew 15.1-29)

¹ Ayiwa, san tan ni naani temenin ko, ne kosegira tuun Zeruzalemu ni Barinabasi ye; ne tagara ni Tite ye fana. ² Ne tagara, sabu Ala yere le tun k'a yira ne ra ko ne ka kan ka taga. Ne sera yi minke, ne be deri ka Kibaro Diman* min waajuri ke siya were mogow* ye, ne ka o

* 1:18 1.18 Piyeri: Gerekikan na a fora ko Sefasi.

fɔ k'a yira lanabagaw ta jenkuru jamogow ra o danna, janko ne ka baara min ke, ani ne be min kera sisan, o bee kana na ke gbansan ye. ³ Ayiwa, o kuma benna o ma, hali ne tagamanogon Tite min ye Gereki ye, o ma son ka ale jagboya ko a ye kenesigi*, ⁴ hali k'a sorɔ balema faninyafobaga dow tun dogora ka don an ce ra, o b'a fe ka an jagboya. O mogow donna an ce ra janko an kera an yere ta ye Kirisita Yesu ta jennogonya ra cogo min na, olugu ye o ko segesege, janko ka an bla jonya ra tuun. ⁵ Nka an ma son ka an yere to o boro hali wagati doonin, janko Kibaro Diman ta can ye to a no ra aw fe.

⁶ Nka o tun be minw jatera jamogow ye, olugu tun ye mogɔ suguya minw ye, ne te o ko jate, sabu Ala te mogɔ bo mogɔ ra. Ayiwa, o jamogow ma fen were fara ne ta Kibaro Diman waajuri kan. ⁷ Nka olugu yere k'a ye ko Ala le ka nin baara karifa ne ma ko ne ye Kibaro Diman fo siya were mogow ye, i n'a fo a k'a karifa Piyeri ma ko a y'a fo Yahudiyaw ye cogo min na. ⁸ Sabu Ala ka Piyeri janawoloma k'a ke Yahudiyaw ta ciraden* ye cogo min na, a ka ne fana janawoloma ka ne ke siya were mogow ta ciraden ye o cogo le ra.

⁹ Yakuba ni Piyeri ni Yuhana, olugu minw tun be jate i ko jamogow, olugu k'a ye ko Ala le neemara ne ye ka ne bla o baara ra. O ka o boro don ne ni Barinabasi boro, k'a yira ko an kera jennogonw ye. An bee benna a ra ko anw bena taga siya were mogow fe, olugu be taga Yahudiyaw fe. ¹⁰ O ka an daari le doron ko an ye an hakiri to fagantanw na; ne fana ka ne sobe don o ra kosebe.

Poli ka Piyeri jaraki Antiyosi

¹¹ Ayiwa, tuma min na Piyeri tun nana Antiyosi, ne k'a soso mogɔ bee ja na, sabu a tun jarkira. ¹² Ayiwa, Yakuba tun ka mogɔ dama dama ci Antiyosi; sani olugu ye na, Piyeri tun be domuni ke ni siya were mogow* ye. Nka o mogow nana minke, a ka a yere mabo o siya were mogow ra ka to a danna, Yahudiya minw be kenesigiri ko jagboya, olugu nasiran koson. ¹³ A kera ten, Yahudiya lanabaga tow fana donna o flankafuya ra; hali Barinabasi fana tugura o ko o flankafuya ra. ¹⁴ Ne k'a ye minke ko o te tagamana ka kapa ni Kibaro Diman* ta can ye, ne k'a fo Piyeri ye o bee ja na ko: «Ele min ye Yahudiya ye, ni ele ka siya were mogow ta cogo ta, ka Yahudiyaw ta cogo to yi, o tuma mun koson i b'a fe ka siya were mogow jagboya ko o ye Yahudiyaw ta cogo ta?»

Kisiri be sorɔ lanaya le fe

¹⁵ Can lo, anw koni, anw ye Yahudiya yereworow le ye; an te siya were mogow* jurumunkebagaga dow ye. ¹⁶ Nka o bee n'a ta, an fana b'a lon ko mogɔ si te se ka jate mogɔ terennin ye Ala ja korɔ, k'a to cira Musa ta sariya sira kan, fo ni a lara Yesu Kirisita ra. O le koson an fana lara Yesu Kirisita ra, janko Ala ye an jate mogɔ terenninw ye an ta lanaya baraka ra; a kana ke cira Musa ta cifoninw ye, sabu mogɔ si tena jate mogɔ terennin ye Ala ja korɔ sariya sira tagama sababu ra.

¹⁷ Ayiwa, an b'a fe Ala ye an jate mogɔ terenninw ye Yesu Kirisita sababu ra; ni an yere fana nana ke jurumunkebagaw ye i n'a fo siya were mogow*, yala o b'a yira ko Yesu Kirisita le ka an bla o jurumunke

* 2:3 2.3 Ka kenesigi, o korɔ ye ka kenesigi ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya ye.

ra wa? Fiyewu. ¹⁸ Ne ka fen min cen, ni ne yere nana ke o lawuri ye tuun, o tuma ne yere kera sariya cembaga le ye.

¹⁹ Ne be i n'a fo ne sanin lo sariya ta fan fe; sariya yere le ka o saya ke, janko ne ye panamanya Ala ye. ²⁰ Ne ni Kirisita* gbengbenna yiri ra jagon fe. Ne te panamanya ne yere sago ma, nka Kirisita le be panamanya ne konɔ. Ayiwa, ne be panamanya min na sisan, Den min bora Ala ra*, ne lara o ra minke, o le be ne panamanya; sabu ale ka ne kanu, ka a yere di ne koson. ²¹ Ne te ban Ala ta nɛema ra; sabu ni Ala tun be mogo jate mogo terennin ye sariya sababu ra, o tuma Kirisita sara gbansan!

3

Ala be mogo jate mogo terennin ye lanaya le fe
(Romukaw 4; 8.14-17)

¹ E, aw Galasikaw, hakirintanw! Jon le ka aw japini sa? K'a soro Yesu Kirisita gbengbenna yiri ra kun min na, ne ka o yira aw ra k'a gbeya. ² Ne b'a fe ka ko kelen doron le lon aw fe: aw ka Nin Saninman* soro cogo di le? Yala aw ka a soro sariya* sira tagama le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra? ³ Mun le ka aw ke hakirintanw ye tan? Aw ka fen min damina Nin Saninman baraka ra, yala aw bena o laban aw yere ta sebagaya baraka ra wa? ⁴ Ala ka koba minw yira aw ra, o kera gbansan ye wa? O koni te se ka ke gbansan ye! ⁵ Ni Ala be Nin Saninman di aw ma, ka kabakow ke aw ce ra, yala a be o ke sariya sira tagamana le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra?

⁶ O cogo ra, Kitabu k'a fo Iburahima ta ko ra, ko: «A lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson.» ⁷ Aw m'a ye ko lanaya be minw bee fe, ko olugu le ye Iburahima ta durujaw ye wa? ⁸ Kitabu konna k'a fo ko Ala bena siya were mogo* jate mogo terenninw ye a yere pa koro o ta lanaya baraka ra. O le koson a ka nin kibaro diman fo Iburahima ye, ko: «Ala bena baraka don siyaw bee ra ele le sababu ra.» ⁹ O koson minw be la Yesu ra, Ala be baraka don olugu ra, i n'a fo Iburahima kera lanabaga ye ka baraka soro cogo min na.

¹⁰ Minw bee jigi be sariya siratagama kan, olugu bee danganin lo; sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «Ni mogo min te to sariya kitabu kumaw bee kan, k'a bee sira tagama, Ala ye o tigi danga.» ¹¹ Ayiwa, a yere gbenin lo ko mogo si te se ka jate mogo terennin ye Ala fe sariya sababu ra, sabu a sebera ko: «Mogo terennin be panamanya lanaya le sababu ra.» ¹² Sariya ju ma sigi lanaya kan; sabu a sebera ko: «Ni mogo min ka nin kow sira tagama, o tigi bena kisi o le sababu ra.»

¹³ Nka Yesu Kirisita ka a yere bla danga koro an no ra, janko ka an kunmabo sariya ta danga ma; sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «Mogo o mogo su dulonna yiri ra, o tigi danganin lo.» ¹⁴ A kera ten, janko Ala ka baraka min layiri ta Iburahima ye, o ye lase siya were mogo ma Yesu Kirisita baraka ra, ani janko Ala ka Nin Saninman min layiri ta, an ye o soro lanaya sababu ra.

3:6 3.6 Nin kuma fora Damina 15.6. **3:8** 3.8 Nin kuma fora Damina 12.3. **3:10** 3.10 Nin kuma fora Sariya 27.26. **3:11** 3.11 Nin kuma fora Habakuki 2.4. **3:12** 3.12 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 18.5; Romukaw 10.5. **3:13** 3.13 Nin kuma fora Sariya 21.23.

Sariya ni Ala ta layiri

¹⁵ Ne balemaw, ne bena kuma ka kapa ni adamadenw ta kokɛcogo ye: ni mɔgɔ dɔ ka layiri ta, k'a seɓe a seɓɛcogo ra, ka a boronɔ la a kan, mɔgɔ wɛrɛ tɛ se ka o layiri cɛn, walama ka dɔ fara a kan. ¹⁶ Ayiwa, Ala tun ka layiriw ta Ibrahima ni a ta duruja le ye. Kitabu m'a fɔ ko «ani a ta durujaw» i n'a fɔ duruja caman ko lo, nka Kitabu kumana duruja kelen le ko ra, ko «ani i ta duruja»; o le ye Kirisita* ye. ¹⁷ Ne ta kuma kɔrɔ le ye nin ye: Ala tun ka layiri ta, k'a seɓe a cogo ra. San kɛmɛ naani ni san bisaba tɛmɛnin kɔ, sariya* sɔrɔra ka na; o sariya tɛ se ka Ala ta layiri yeɓema, walama ka a ta kuma kɛ kuma gbansan ye. ¹⁸ Sabu Ala bɛ min di, ni o tun bɛ sɔrɔ sariya sababu le ra, o tuma a tun tena kɛ layiri nɔ ye tuun; k'a sɔrɔ Ala ka a ta nɛema di Ibrahima ma gbansan layiri le koson.

Sariya sigikun

¹⁹ O tuma sariya kun ye mun ye? Sariya nana fara layiri kan, janko ka mɔgɔw ta terenbariyakow yira. Sariya fana tun ka kan ka to a nɔ ra, fɔ layiri tara Ibrahima duruja min ko ra, o ye na. Mɛɓɛkɛw le nana sariya di, Musa ka kɛ o lasebaga ye mɔgɔw ma. ²⁰ Nka Ala ka o layiri ta Ibrahima ye minke, a mako tun tɛ lasebaga ra; Ala yɛrɛ le k'a fɔ Ibrahima ye.

²¹ Yala sariya bɛ Ala ta layiri sɔsɔ le wa? Fiyewu, can tɛ o ye! Sariya min dira, ni o tun bɛ se ka janamanya di mɔgɔw ma, o tuma mɔgɔw tun bena jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ o sariya sababu le ra. ²² Nka Kitabu k'a fɔ ko dunuɓa bɛɛ bɛ jurumun ta fanga le kɔrɔ; o cogo ra Ala ka fɛn min layiri ta, o bɛ di lanabagaw ma o ta lanaya koson Yesu Kirisita ra.

²³ Ayiwa, sani lanaya wagati ye se, sariya le tun bɛ an kunna; a tora an kunna fɔ ka taga se lanaya yirawagati ma. ²⁴ O cogo ra sariya kera an kɔrɔsibaga le ye fɔ ka taga se Kirisita* nawagati ma, janko an ye jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ lanaya sababu ra. ²⁵ I n'a fɔ lanaya nana sisan, an tɛ to o kɔrɔsibaga ta fanga kɔrɔ tuun.

²⁶ Sabu aw bɛɛ kera Ala denw ye lanaya le sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔɔnya ra. ²⁷ Aw minw bɛɛ batizera Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔɔnya ra, aw ka Kirisita ta cogo don aw yɛrɛ ra i ko derege.

²⁸ O koson sisan, n'i kera Yahudiya ye walama siya wɛrɛ mɔgɔ o, n'i kera jɔn ye walama hɔrɔn o, n'i kera cɛ ye walama muso o, o si tɛ jate tuun; sabu aw bɛɛ ye kelen ye Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔɔnya ra. ²⁹ Ayiwa, i n'a fɔ aw kera Yesu Kirisita ta ye, aw fana ye Ibrahima durujaw le ye; Ala ka fɛn min layiri ta Ibrahima ye, aw fana bɛ o sɔrɔ.

4

¹ Ne ta kuma kɔrɔ ye nin ye: ka den centabaga to denmisɛnya ra, faranfasi tɛ a ni jɔn cɛ so kɔnɔ; k'a sɔrɔ a face borofɛnw bɛɛ ye ale ta le ye. ² Ka a to denmisɛnya ra, a bɛ to a kɔrɔsibagaw ni a ta kow janabɔbagaw ta fanga le kɔrɔ, fɔ ka taga se a face ta wagati latigenin ma. ³ Anw fana tun bɛ ten; wagati min na an tun bɛ denmisɛnw ye, an tun bɛ nin dunuɓa fɛngbansanw ta jɔnya fanga le kɔrɔ. ⁴ Nka Ala ta wagati latigenin sera minke, Den min bɔra Ala ra*, Ala ka o ci ka

na; muso k'a woro, sariya* fanga kɔrɔ, ⁵ janko minw be sariya fanga kɔrɔ, a ye olugu kunmabɔ ka o ke Ala denw ye.

⁶ An kera Ala denw ye minke, o kosɔn Den min bɔra Ala ra, Ala ka o ta Nin ci ka na o don an jusukun na; o Nin le be peren k'a fɔ ko: «An Fa!»

⁷ O le kosɔn i te jɔn ye tuun, i ye Ala den le ye. Ayiwa, n'i ye Ala den ye, o tuma Ala ka fen minw layiri ta i ye, i bena o sɔrɔ Ala baraka ra.

Galasikaw ta ko ka gbelen Poli ma

⁸ Tuma min na aw tun ma Ala lɔn, aw tun be batofen minw ta jɔnya ra, olugu tun te batofensɔbew ye. ⁹ Nka sisan aw ka Ala lɔn; ne be se k'a fɔ ko Ala yere le ka aw lɔn. Aw b'a fe ka seko dunuɔa ta fengbansanw ta jɔnya fanga kɔrɔ cogo di tuun, fɔ ka aw yere ke o fenw ta jɔnw ye?

¹⁰ Aw be lɔn dɔw jate ka teme dɔw kan, ani karow, ani wagatiw, ani sanw. Mun kosɔn? ¹¹ Ne kɔni sirannin lo aw ta ko ra de! O tuma ne ka baara min bee ke aw ye, o bena ke gbansan le ye wa?

¹² Ne balemaw, ne be aw daari, ko aw ye sabari ka ke i ko ne; sabu ne fana ka ne yere ke i n'a fɔ aw. ¹³ Aw kɔni ma kojugu si ke ne ra. Sɔnaga fɔlɔ min na an ka jɔgɔn ye, aw k'a lɔn ko bana le sababu ra ne lɔra aw fe yi ka Kibaro Diman fɔ aw ye. ¹⁴ Hali k'a sɔrɔ ne ta bana ka aw tɔrɔ kosebe, o bee n'a ta, aw ma ne dogoya, walama ka jigi ne ra; nka aw ka ne mina ka ja i ko Ala ta meleke do, i n'a fɔ ne le tun ye Yesu Kirisita yere ye. ¹⁵ Aw tun ninsɔndiyanin lo ne ta ko ra cogo min na o wagati ra, o ninsɔndiya kera di? Ne kɔni be se ka nin seereya ke aw ta ko ra, ko ni a kera ko aw tun be se ka aw padenw bɔ ka o falen ne ta ra, aw tun bena o ke.

¹⁶ Ne ka can min fɔ aw ye, yala o le ka ne ke aw jugu ye bi wa?

¹⁷ Ayiwa, o mɔgɔw jijanin lo aw ta ko ra kosebe, nka o ta njaninya man ji; o b'a fe le ka ne ni aw faran ka bɔ jɔgɔn na, janko aw ye jija ka tugu olugu kɔ.

¹⁸ Ka jija kojuman na, o ka ji; nka a ka kan ka ke wagati bee le; ne be aw ce ra wagati min na, a kana dan o ma. ¹⁹ Ne ta denw, ne be tɔrɔra aw kosɔn tuun kokura, i n'a fɔ muso tintɔ, fɔ Yesu Kirisita ta ko ye baraka sɔrɔ ka dafa aw kɔnɔ. ²⁰ Ne be yɔrɔ min na sisan, ne tun b'a fe ka ne yere ye aw ce ra nin wagati ra, janko ka ne kumacogo yelema, sabu ne hakiri ma sigi aw ta ko ra.

Saran ni Hajara ta ko

²¹ Ne ko: aw minw b'a fe ka sariya* sira tagama, sariya ka min fɔ, aw ma o lamɛn wa? ²² Ayiwa, a sebera Kitabu kɔnɔ ko Iburahima ka dence fla sɔrɔ; kelen sɔrɔra ni jɔnmuso ye, kelen sɔrɔra ni hɔrɔnmuso ye. ²³ Jɔnmuso ta den worora ka kaɔa ni a worobagaw yere sago ye; nka hɔrɔnmuso ta worora ka kaɔa ni Ala ta layiri ye.

²⁴ Ayiwa, nin muso fla ta ko ye kuma kɔrɔman le ye: Nin muso fla be jɛnjɔgɔnya suguya fla le yira. Hajara be min yira, o ye Sinayi kuru ta jɛnjɔgɔnya ye; ale be denw woro jɔnya kama. ²⁵ Hajara ye Sinayi kuru ye, Arabujamana ra; Hajara be suma ni Zeruzalemu sisanlaman le ye dugukolo kan yan, sabu Zeruzalemu ni a ta mɔgɔw be jɔnya ra.

²⁶ Nka Zeruzalemu dugukura min be sankolo ra, o be a yere ma, o ye hɔrɔnmuso ye; ale le ye an bamuso ye. ²⁷ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«I jagari, ele muso denworobari, ele min ma den woro ka ye!

I ninsondiya fɔ ka pɛrɛn, ele min ma tin sege lɔn!
Sabu muso min tora a kelen na, o ta denw bɛna caya
ka tɛmɛ muso cɛtigi taw kan.»

²⁸ Aw kɔni, ne balemaw, aw ye Ala ta layiri denw le ye, i n'a fɔ Isiyaka. ²⁹ Ayiwa, jɔnmuso ta den worora ka kapa ni a worobagaw yɛrɛ sago ye; hɔrɔnmuso ta den worora Nin Saninman* baraka ra. Jɔnmuso ta den ka hɔrɔnmuso ta den tɔɔrɔ; hali bi a bɛ ten. ³⁰ Nka Kitabu ko di? A ko: «Jɔnmuso ni a dence gbɛn, sabu jɔnmuso dence man kan ka cɛn ta ni hɔrɔnmuso dence ye.» ³¹ O kosɔn, ne balemaw, an tɛ jɔnmuso ta denw ye; an ye hɔrɔnmuso ta denw le ye.

5

Kirisita ka an kɛ an yɛrɛ ta ye

¹ Kirisita* ka an kɛ an yɛrɛ ta ye, janko an ye kɛ an yɛrɛ ta ye can ra le. O kosɔn aw ye jija ka to o cogo ra; aw kana aw yɛrɛ bla jɔnya ra tuun.

² Aw ye ne lamɛn! Ne Poli, ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka aw yɛrɛ kenesigi, o tuma Kirisita tɛna foyi ja aw ye. ³ Ayiwa, ne bɛ sara aw ra tuun, ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ sɔn kenesigiri ma, ko jagboya lo o tigi ye sariya* tɔ bɛɛ tagama. ⁴ Aw minw b'a fɛ ka jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ sariya sababu ra, aw faranna ka bɔ Kirisita ra, aw nin bɔra Ala ta nɛɛma ra.

⁵ Anw kɔni, an jigi b'a kan ko an bɛ jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ lanaya le fɛ; an bɛ o le makɔnɔna Nin Saninman* baraka ra. ⁶ Sabu Yesu Kirisita ta jɛnjɔgɔnya ra, kenesigiri o, kenesigibariya o, o si tɛ jate; ka lanaya sira tagama ka kapa ni kanuya ye, o le bɛ jate.

⁷ Aw boricogo tun ka ji kɔsɛbɛ! Jɔn le nana aw lalɔ k'a to aw ye ban can ma? ⁸ Ala min ka aw wele, o miiriya ma bɔ ale ra. ⁹ «Burufunufen fitini dɔrɔn le bɛ mugu nɔɔninin bɛɛ funu.» ¹⁰ O bɛɛ n'a ta, Matigi ta jɛnjɔgɔnya ra, ne lanin b'a ra ko aw tɛna miiri ka sira wɛrɛ ta; nka mɔgɔ min bɛ aw lafirira, ni a ka kɛ mɔgɔ min o min ye, Ala bɛna o hake bɔ o tigi ra.

¹¹ Ne balemaw, ni ne tun bɛ kenesigiri ko waajuri le kɛra, ko a bɛ mɔgɔ kisi, mɔgɔ si tun tɛna ne tɔɔrɔ bi. Ne bɛ waajuri min kɛra fana ko Kirisita* gbɛngbɛna yiri ra, o ko tun tɛna digi mɔgɔ si ra. ¹² Ne kɔni b'a fɛ ko mɔgɔ minw bɛ aw lafirira, ko olugu ye o farikolo tige, fɔ ka o yɛrɛ bɔ cɛya ra.

Adamaden sago ni Nin Saninman sago

(Rɔmukaw 8.1-14; 13.12-14)

¹³ Ne balemaw, aw kɔni, Ala ka aw wele ko aw ye kɛ aw yɛrɛ ta ye, nka aw kana o kɛ sababu ye ka aw yɛrɛ sago kɛ; aw ye baara kɛ ka jɔgɔn mako ja kanuya ra. ¹⁴ Sabu sariya bɛɛ bɛ sɔrɔ nin kuma kelen le kɔnɔ, ko: «I ka kan ka i mɔgɔjɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.» ¹⁵ Nka ni aw yɛrɛ wurira jɔgɔn kama ka kɛ i n'a fɔ waraw, ka jɔgɔn kinkin, ka jɔgɔn domu, o tuma aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, aw kana na jɔgɔn cɛn ka ban.

¹⁶ Ne b'a fɔ aw ye ko: aw ye tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye; ni o kɛra, aw tɛna aw yɛrɛ sago kɛ tuun. ¹⁷ Sabu ko minw man di

Nin Saninman ye, anw yere sago be o le fe; ko minw fana ye anw yere sago ye, o man di Nin Saninman ye fiyewu. O be ɲogon kere; o cogo ra aw b'a fe ka min ke, aw te se ka o ke. ¹⁸ Nka ni aw be tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye, o tuma aw te sariya* ta fanga korɔ tuun.

¹⁹ An yere sago be an bla kewale minw na, an bee ka o lon: jatɔya, ɲogoninya, marobariyakow, ²⁰ jobato ni subagaya, juguya, kere ni ɲangboya, dimi ni sangarɲogonmaya, faranni ni kantaranni, ²¹ ɲangboya, dorɔɔya ni nogobaya, ani o boɲogonkow. Ne be aw lasomi sisan i n'a fo ne tun konna k'a fo aw ye cogo min na, ko mogɔ minw be o kow ke, olugu si tena Ala ta Masaya* sorɔ fiyewu.

²² Nka an be min sorɔ Nin Saninman fe, o ye kanuya ye, ani ɲagari, ani hera, ani mupuri, ani hina, ani ɲumanya, ani lanamogɔya, ²³ ani sabari, ani yeremina; sariya si te ban nin kow ma. ²⁴ Sabu minw bee ye Yesu Kirisita ta ye, olugu ka o sagonankow ni o negerakow ni o diyanyakow gbengben yiri ra. ²⁵ I n'a fo Nin Saninman ka ɲanamanyakura di an ma, o ra, an ye tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye. ²⁶ An kana an yere bonya, ka to ka ɲogon darabo, ani ka ɲogon ɲangboya.

6

Lanabagaw ka kan ka ɲogon deme
(Rɔmukaw 2.3-11; Heburuw 6.10-12)

¹ Ne balemaw, aw ra ni mogɔ do minana kojugu do ra, aw minw be tagamana ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, aw ye o tigi ladi ni jususuma ye. Aw fana ye aw yere korosi, janko aw kana na o ɲogon do ke.

² Aw ye ɲogon deme, ka ɲogon ta doni ta; ni o kera, aw bena Kirisita* ta sariya sira tagama.

³ Ni mogɔ do b'a miiri ko ale ka fisa ni tow ye, k'a sorɔ a te foyi ye, o tigi be a yere lafirira le. ⁴ Mogɔ bee kelen kelen ye a yere tagamacogo segesege. Ni a ta baara ka ɲi, a be se ka a yere bonya a yere ta baara koson; a tena a yere suma ni mogɔ were ye. ⁵ Sabu bee kelen kelen bena lo ni a yere kunko le ye.

⁶ O be mogɔ min karan Ala ta Kuma ra, o tigi ka kan ka a borofenw bee do di a karanbaga ma.

⁷ Aw kana aw yere nege; mogɔ te yereko Ala ma. Ni mogɔ ka siman suguya min dan, a be o suguya kelen le tige. ⁸ Ni mogɔ min ka a yere sago ta siman dan, o tigi bena a yere sago ta siman le tige; o ye halakiri ye. Nka ni mogɔ min ka Nin Saninman* sago ta siman dan, o tigi bena Nin saninman ta siman le tige; o ye ɲanamanya banbari ye.

⁹ An kana sege kojumanke ra; sabu ni an ma an fari faga, an bena a tonɔ sorɔ a sorɔwagati ra. ¹⁰ O le koson wagati min na cogo be an fe, an ye kojuman ke mogɔ bee ye; nka an balema lanabagaw ta ko le ka kan ka bonya.

Kuma laban
(Filipikaw 3.2-11)

¹¹ Ayiwa, aw ye nin seberidenbabaw fe; ne yere boro le ka o sebe. ¹² O mogɔ minw b'a fe ka aw jagboya ka aw kenesigi, olugu be o kera janko ka o yere ko diya mogow ye le. O t'a fe mogow ye olugu toɔɔ Kirisita* ta gbengbenyiri waajuri ko koson. ¹³ K'a sorɔ o mogɔ minw

kenesiginin lo, olugu yere te sariya sira tagama. Nka o b'a fe aw ye kenesigi, janko ka o yere bonya ko aw sonna ka o tagamasiyen ke aw farikolo ra.

¹⁴ Ne koni, ne tena ne yere bonya ko wera ra fiyewu, ni an Matigi Yesu Kirisita ta gbengbenyiri* ko te; o gbengbenyiri koson dunupa ta fenw bee sanin lo ne fe, ne fana sanin lo dunupa ta fenw ta fan fe.

¹⁵ Kenesigiri o, kenesigibariya o, o si te jate; ka ke danfenkura ye Ala fe, o le be jate.

¹⁶ Minw bee be nin sira tagama, Ala ta hera ni a ta makari ye ke olugu ye, ani Ala ta mogow bee ye, min ye Izirayeli* ye.

¹⁷ Ayiwa, ka bo bi ra, mogosi kana ne sege tuun, sabu jorino minw be ne farikolo ra, o b'a yira ko ne ye Yesu ta le ye.

¹⁸ Ne balemaw, an Matigi Yesu Kirisita ta neema ye ke aw bee kan. Amina!

Poli ka letere min ci EFESIKAW ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a ci Efesi lanabagaw ma; o wagati ra a tun be kaso ra Romu. Efesi tun ye Azi mara ta duguba do ye.

Poli ta tagama sabanan na, a tun tora Efesi ka wagatijan ke. Mogo caman sonna Kibaro Diman* ma ka tugu Yesu ko. O ko, lanabaga dow sorora fana Efesi dugu kerefeyorow ra. Nin letere tun ka kan ka karan o yorow bee ta lanabagaw ye.

Nin letere ni letere tow te kelen ye, sabu nin letere konon Poli te lanabagaw jaraki ko do ra, nka a be nin letere sebe janko ka do fara lanabagaw ta lonniya kan, Kibaro Diman ko tan fan fe. O ka kan ka siyen min ta lanaya sira tagama ra, a be o ja gbeleya o siyenta ra, ko Ala ta sebgaya bena o deme ka se soro (6.12).

Poli be Kirisita ni lanabagaw ta jennogonya cogo yira ni tagamasiyen saba ye:

Lanabagaw kera i ko furumuso, Kirisita kera i ko furance.

Lanabagaw kera i ko farikolo, Kirisita kera o farikolo kunkolo ye.

Lanabagaw kera i ko bon, Kirisita kera o bon kabakuru folo ye.

A laban a be lanabagaw ladi, ko o ye tagama ka kapa ni Ala sago ye, ka jagon bonya, ani ka jagon kanu.

Kitabu konokow

Yesu Kirisita le ye Kisibaga ye (1-2)

Lanabagaw kera farikolo kelen ye (3.1-4.16)

Lanabaga ta jogokura ye kanuya ye (4.17-6.24)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min kera Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kapa ni Ala sago ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw ma Efesi, minw kera kankelentigiw ye, ka to Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ² An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye baraka don aw ra, ka hera ke aw ye.

Baraka min be soro Kirisita fe

(Romukaw 8.15-17,28-30)

³ An ye Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita Fa; ale le ka Nin Saninman ta barakaw bee di an ma sankolo yorow ra, Kirisita ta jennogonya koson. ⁴ Sabu sani dunuwa ye dan, Ala tun ka an panawoloma ka ban ka an don Kirisita ta jennogonya ra, janko an ye saninya, jarakiyoro si kana soro an na a ja korow. ⁵ Ala yere le tun konna ka o ko latige a ta kanuya koson, ko a bena an ke a denw ye Yesu Kirisita sababu ra; a sonna ka o latige, ka kapa ni a ta pumanya ye. ⁶ A ka o ke, janko an ye a tando a ta neema bonya koson; a ka o neema ke an ye a ta mogo kanunin sababu le ra.

⁷ Yesu Kirisita jori baraka ra, Ala ka an kunmabo, ka an ta jurumun yafa, ka kapa ni a ta neemaba ye. ⁸ A ka o neema ke an ye k'a caya; an be hakiritigiya bee, ani lonniya bee soro o neema baraka ra. ⁹ A sago tun ye min ye, a ka o gundo yira an na; a ka o latige a ta pumanya

koson Yesu Kirisita le baraka ra. ¹⁰ A tun ko ni wagati dafara, a bena o ke an ye; a bena sankolokonofenw ni dugukolokanfenw be lajen jagon kan ka o bla kuntigi kelen koru, ka o kuntigi ke Yesu Kirisita ye.

¹¹ Yesu Kirisita le koson fana Ala ka an panawoloma ka an ke a ta ye; ale Ala min be fen be ke ka kapa ni a sago ye, ale le tun ka o latige kakoro kabini wagatijan, ¹² janko an minw konna ka an jigi la Kirisita kan, an ye ke a tandobagaw ye, a ta bonya koson.

¹³ Ayiwa, aw fana ta kera ten; Ala ta Kuma min be can yira, aw ka o lamen. O Kibaro Diman* le ka aw kisi. Aw lara Kirisita ra minke, Ala tun ka Nin Saninman min layiri ta, a ka o di aw ma; o kera aw kan i n'a fo a borono, k'a yira ko aw ye Ala ta ye. ¹⁴ Ala b'a fe ka kopuman minw ke an ye, Nin Saninman le ye o sarati ye; a ka o Nin Saninman di an ma. O le b'a yira an na ko mogo o mogo kera Ala ta ye, Ala be o kunmabo; o koson an ye Ala tando a ta bonya koson.

Poli ta Aladaari

(Kolosikaw 1.3-6,9-13; Filipikaw 2.9-11)

¹⁵ Ne balemaw, aw lara Matigi Yesu ra cogo min na, ani aw be Ala ta mogo saninmanw kanu cogo min na, o kibaroyaw sera ne ma. ¹⁶ O le koson ne be Ala daari, ka baraka la Ala ye aw ta ko ra wagati be, ¹⁷ janko norotigi Fa Ala, an Matigi Yesu Kirisita ta Ala, o ye hakiritigiya di aw ma, ka a yere yira aw ra, janko aw ye a lon ka na. ¹⁸ Ne be a daari ko a ye aw hakiri dayele, janko a ka aw wele ka jigiya min di aw ma, aw ye o jigiya soru, ani Ala ka fenpuman minw mara aw ni lanabaga tow ye, ko a b'a fe ka o di aw ma, aw ye o fenw bonya ni a caya lon. ¹⁹ Ne be Ala daari fana, janko a ka baraka min di an lanabagaw ma ka kapa ni a ta sebayaba ye, aw ye o baraka bonya ni a caya lon.

²⁰ Ala ka o baraka yira an Kisibaga* Yesu le fe; a k'a lakunu ka bo saya ra k'a lasigi sankolo ra a yere kininboroyanfan fe. ²¹ A k'a sigi masaya be kunna, ani fangatigiya be, ani sebayaba be, ani kuntigiya be; togo o togo be fo dunupa ra yan, ani togo o togo bena fo hali dunupa nata ra, Yesu be o togow be kunna. ²² Ala ka fen be bla a senw jukoro, k'a ke lanabagaw ta jenkuru kuntigiba ye. ²³ O jenkuru le ye Kirisita farikolo ye; a ta bonya ka o jenkuru fa, ka dunupa yoro be fa fan be ra.

2

Ka bo saya ra ka don panamanyakura ra

(Kolosikaw 2.12-13; 3.1-3; Tite 3.3-8)

¹ Folefole aw tun sanin lo aw ta terenbariyakow ni aw ta jurumunw koson. ² Aw tun be tagama o terenbariyakow, ani o jurumunw le ra, ka kapa ni nin dunupa ta cogo ye, ani ka kapa ni dunupa fanga ta kuntigiba sago ye; mogo minw be muruti Ala ma, o nin le be baara ke olugu kono. ³ An be fana tun be o sira le kan folofolo; an tun be an farisogo diyanyakow le ke; an yere sagonankow, an tun be o le ke, ani ko minw tun be ben an yere ta miiriya ma. An ni mogo tow be ta cogo tun ye kelen ye; Ala ta dimi tun ka kan ka se an be ma.

⁴ Nka Ala ta hina ka bon kosebe; a ka an kanu ni kanuyaba ye; ⁵ o koson wagati min na an tun sanin lo an ta terenbariya koson, a ka panamanyakura di an ma Yesu Kirisita ta jennogonya ra. Ala ta nema le baraka ra aw kisira. ⁶ Ala ka an lakunu ka bo saya ra ni Kirisita ye,

ka an sigi ni a ye sankolo ra, Yesu Kirisita ta jenjogonya ra. ⁷ A ka o pumanya ke an ye Yesu Kirisita baraka le ra, janko wagati nataw ra, mogow ye a ta neema ko lon, o neema min ka bon, ani a ka ca. ⁸ Sabu Ala ta neema le koson aw kisira, o kera lanaya le sababu ra; o ma bo aw yere ra de, Ala le k'a di gbansan. ⁹ A ma ke aw yere ta kewalew koson, janko mogow si kana a yere bonya.

¹⁰ An ye Ala ta danfenw le ye; a ka an dan Yesu Kirisita ta jenjogonya ra, janko ale yere Ala konna ka kewalepuman minw laben an ye, an ye ke o kebagaw ye.

*Lanabagaw bee kera kelen ye
(Heburuw 10.19-22)*

¹¹ Ayiwa, aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun ye siya were mogow* le ye folofolo. Yahudiya minw ko, ko olugu kenesigira, olugu tun be aw le jatera kenesigibariw ye, k'a soro o no min be olugu farisogo ra, o ye mogow borono dama le ye. ¹² O wagati ra koni aw yoro tun ka jan Kirisita* ra, aw ninyoro tun te ni Izirayelimogow ye, aw ninyoro tun te Ala ta layiri ni a ta jenjogonyaw ra, jigiyi tun te aw fe, Ala tun te aw fe dunupa konu. ¹³ Nka sisan aw minw yoro tun ka jan Ala ra, aw yoro surunyara a ra Yesu Kirisita ta jenjogonya sababu ra, Kirisita jori baraka ra.

¹⁴ Ale le ka hera ke an ye. Yahudiyaw ni siya were mogow*, a ka olugu fla ke kelen ye. Juguya kogo min tun be an faran ka bo jogon na, a ka o ci. ¹⁵ A ta saya baraka ra, a ka sariya* ta cifoninw, ani a ta kolatigeninw bee ban. A ka o siya fla jen ka o ke siyakura kelen ye a ta jenjogonya ra, ka hera don o ni jogon ce. ¹⁶ A ka ben don o ni Ala ce ka o siya fla ke i ko farikolo kelen, gbengbenyiri* saya baraka ra, ka juguya ban pewu o ni jogon ce. ¹⁷ A nana hera kibaro diman fo aw yorojanmogow ye, ka hera kibaro diman fo yorosurunmogow ye. ¹⁸ Sabu Kirisita le sababu ra, ni an kera siya min o min ye, an bee be se ka Fa Ala ta jenjogonya soru, Nin Saninman* kelen sababu ra.

¹⁹ Ayiwa, o le koson aw te lonanw ye tuun, walama yoro were mogow, nka aw ni Ala ta mogow saninmanw kera i ko jamana kelen denw; aw ye Ala ta somogow le ye. ²⁰ Aw kera i n'a fo bonba, min jusiginan ye ciradenw* ni ciraw ye; Yesu Kirisita yere le ye o bon kabakuru folo ye. ²¹ Ale le baraka ra, bon kabakuruw be jogon mina ka ja, ka ke Alabatosoba saninman ye, ka ke Matigi ta ye. ²² Ayiwa, Yesu ta jenjogonya ra, Ala ka aw lo jogon fe ka aw ke i n'a fo bonba, ka aw ke Ala sigiyoro ye, Nin Saninman baraka ra.

3

*Kibaro Diman gundo yirara
(Kolosikaw 1.24-29; 2.1-3; Piyeri folo 1.10-12)*

¹ O le koson ne Poli, ne kera kasoden ye Yesu Kirisita togo koson, sabu ne be Kibaro Diman* waajuri kera aw siya were mogow* ye. ² Ala makarira ne ra cogo min na ka ne ke Kibaro Diman fobaga ye aw ye, sigiya t'a ra, aw yere ka o lon. ³ Ala yere le ka o gundo yira ne ra; ne ka o le doonin fo aw ye ka ban ne ta sebe konu. ⁴ Ni aw ka o karan, Ala ka hakiri min di ne ma ka o gundo faamu Kirisita* ta ko ra, aw yere bena o ye.

⁵ Mɔgɔ minw temena folɔfolɔ, Ala tun ma o gundo yira olugu ra, i n'a fo a k'a yira cogo min na sisan a ta ciraden saninmanw ni a ta cira saninmanw na Nin Saninman* baraka ra. ⁶ O gundo fle nin ye, ko Ala be fenjuman minw mara a ta mɔgɔw ye, Yahudiyaw ni siya were mɔgɔw* bee bena o sorɔ jɔgɔn fe, ka jen ka ke i ko farikolo kelen; Ala ka layiri min ta Kibaro Diman sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnjɔgɔnya kosɔn, o bee ninyɔrɔ be o ra fana.

⁷ Ayiwa, ne kera Ala ta baaraden ye o Kibaro Diman waajuri le kosɔn, ka kapa ni Ala ta neema ye; a ka o neema ke ne ye a ta sebgaya baraka ra. ⁸ Ne min ye Ala ta mɔgɔ saninmanw bee ra fitini ye, Ala ka o neema ke ne ye, ko ne ye Kibaro Diman lase siya were mɔgɔw ma, o kibaro diman min ye Yesu Kirisita ta naforo banbari ye; ⁹ a ko ne ye o gundoko yira kene kan, janko bee ye a lon. Ala min ka fen bee dan, a tun ka o gundo dogonin to, kabini dunuɓa ma dan folɔ; ¹⁰ janko lanabagaw ta jɛnkuru sababu ra, masayaw ni kuntigiya minw be sankolo yɔrɔw ra, olugu fana ye a lon sisan ko hakiritigiya be Ala fe fen bee ra, ani ko bee ra. ¹¹ Ala tun ka o kow latige kabini dunuɓa ma dan folɔ, ka na o ke an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹² Ale ta jɛnjɔgɔnya le kosɔn, an be se ka madon Ala ra ni jagbeleya ye lanaya sababu ra, siranya te ke an na.

¹³ Ayiwa, ne balemaw, tɔɔrɔ min be ne kan aw kosɔn, o kana aw fari faga; o ye aw ta kunkɔrɔtasababu le ye.

Polɔ ta daariri kun ye Kirisita ta kanuya ko ye

¹⁴ O le kosɔn ne be ne kinbiri gban ka Fa Ala daari; ¹⁵ ale le ye danfenw bee Fa ye, dugukolo kan, ani sankolo kɔnɔ. ¹⁶ Ne be a daari ko a ta Nin Saninman* ye baraka don aw jusukun na, ka kapa ni a ta nɔɔrɔ bonya ye, ¹⁷ ani ko Kirisita* ye sigi aw jusukun na lanaya baraka ra, janko aw ye to kanuya ra, i ko yiri liliw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; ¹⁸ ni o kera, aw ni Ala ta mɔgɔ saninmanw bee bena Kirisita ta kanuya bonya lon, ani a janya, ani a dunya, ani a lo; ¹⁹ Kirisita ta kanuya min temena adamaden bee ta lonniya kan, aw bena se ka o lon, k'a to Ala ye aw jusukun fa o kanuya ra, fo ka aw wasa.

²⁰ Ayiwa, Ala le be se ka fen bee ke an ye ka teme an yere ta daariri bee kan, ani an ta miiriya bee kan pewu, a ta sebgaya sababu ra, o sebgaya min be an kɔnɔ; ²¹ an ye bonya la ale Ala le kan lanabagaw ta jɛnkuru ce ma, Yesu Kirisita ta jɛnjɔgɔnya ra, wagati bee, ani tuma bee! Amina.

4

Lanabagaw bee kera farikolo kelen ye

(Kɔlɔsikaw 3.12-14; Rɔmukaw 12.4-8; Korɛntikaw folɔ 12.4-31)

¹ Ayiwa, ne min ye kasoden ye Matigi Yesu tɔgɔ kosɔn, ne be aw daari ko aw ye jija, janko Ala ka aw wele min kama, aw ye tagama ka kapa ni o ye. ² Aw ye aw yere majigi cogo bee ra, ka sabari jɔgɔn ye, ka muɓu. Aw ye jɔgɔn ta kow sonmina ni kanuya ye. ³ Nin Saninman* ka aw ben ka aw ke kelen ye cogo min na, aw ye jija janko o ben ye to aw ni jɔgɔn ce, ka hera to aw ni jɔgɔn ce.

⁴ Farikolo kelen le be yi, ani Nin Saninman kelen; Ala ka aw wele ka jigi min di aw ma, o fana ye jigi kelen le ye. ⁵ Matigi kelen le be yi, ani

lanaya kelen, ani batizeri kelen. ⁶ Ala kelen le be yi, min ye an bee Fa ye; a be an bee kunna, a be an bee fe, a be an bee jusukun na.

⁷ Ala neɛmara an ye ka fen do di an bee kelen kelen ma ka kapa ni Kirisita* yere ta sebagaya le ye. ⁸ O le koson a sebera ko:

«A yelenna san fe,

a tagara ni mogɔ minanin caman ye;

a ka fenw di mogow ma gbansan.»

⁹ K'a fo ko «a yelenna,» o koro le ye di? O koro le ye ko a konna le ka jigi ka na fo dugu ma, dugukolo kan folo. ¹⁰ O ra, min jigira, ale kelen le yelenna fo ka taga teme sankolo yoro bee kunna, ka dunuya yorow bee fa ni a ta sebagaya ye.

¹¹ Ale le ka dow ke ciradenw* ye, ka dow ke ciraw ye, ka dow ke Kibaro Diman fobagaw ye, ka dow ke lanabagaw ta jenkuru korosibagaw ye, ka dow ke lanabagaw karanbagaw ye. ¹² A ka o bee ke, janko o ye Ala ta mogɔ saninmanw laben Ala ta baara kama, k'a to Kirisita farikolo ye baraka soro. ¹³ Ni o kera, lanaya baraka ra, ani Den min bora Ala ra*, o ta lonniya baraka ra, an bee bena ke kelen ye, ka ke mogokorobaw ye, ka se Kirisita yere ta dafacogo hakeya ma. ¹⁴ O cogo ra, an tena to denmisenya ra tuun, ka to ka fifa ka taga fan bee ra mogolafiribagaw ta karan fe; o be i ko foro, o be mogow lafiri ni o ta ceguya ye, ka o tugu o yere ko.

¹⁵ Nka ni an be can fo ni kanuya ye, an ta lanaya bena bonya cogo bee ra Kirisita ta jennogonya ra, ale min ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye. ¹⁶ O jenkuru yorow bee kelen kelen sirinin lo jogon na ka ke farikolo kelen ye ale Kirisita le baraka ra. Ni farikolo yoro bee kelen kelen be a ta baara ke, farikolo bee lajennin be bonya o cogo le ra kanuya ra.

Lanabagaw ta tagamacogokura

(*Kolosikaw 3.1-16; Galasikaw 5.10-25*)

¹⁷ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bena min fo aw ye k'a gbeleya Matigi koson, o ye nin ye: aw lanabagaw man kan ka tagama i ko siya were mogow*; olugu be tagamana ka kapa ni o ta hakirintanya le ye. ¹⁸ O hakiri finnin lo, Ala be panamanyakura min di, o ka o yere nin bo o ra o ta kolonbariya ni o ta jusukungbeleya koson. ¹⁹ A kera ten, maroya kise kelen te o ra tuun; o ka o yere bla marobariyakow ra, o be kojugu suguya bee ke, o te o yere mina.

²⁰ Ayiwa, Yesu Kirisita ka aw karan min na, o te o ye! ²¹ Sigiya t'a ra, aw ka Yesu ko men, aw ka a ta karan lon, k'a lon ko can lo. ²² O ra, aw tun be tagama cogo min na folofolo, aw ye o cogo dabra pewu; o kokorow nege le be mogow lafiri ka halakiri lase o ma. ²³ O koson aw y'a to aw hakiri ni aw ta miiriya bee ye yelama, ka ke kura ye. ²⁴ Aw ye tagama cogokura ra; o le bennin be ni Ala cogo ye; o ye terenninya ni saninyari ye, ka kapa ni can ye.

²⁵ O koson aw ye faninya dabra, aw bee kelen kelen ye can fo jogon ye; sabu an bee sirira jogon na, ka ke jogon farikolo yoro do ye.

²⁶ Ni aw dimina, aw kana a to dimi ye aw bla jurumun na; aw kana a to tere ye ben ka aw diminin to. ²⁷ Aw kana a to Setana ye cogo soro ka aw korobo.

²⁸ Ni dɔ tun ye son ye, o tigi ye sonyari dabra; a ye jija ka baara ke a yere ye, baara min be se ka a nafa, janko ale yere ye se ka desebagato dɔw demɛ.

²⁹ Aw kana a to kumakanjugu si ye bo aw da ra. Kuma min be se ka dɔ fara balemaw ta lanaya kan, kuma min be se ka mɔgo mako ja, ka baraka don aw lamɛnɔbagaw ra, aw ye o le fo.

³⁰ Aw kana Ala Nin Saninman* janasisi; ale le ye Ala borono tagamasiyen ye aw kan, ko lon dɔ Ala bɛna aw kunmabo pewu. ³¹ O le koson aw ye jusumangboya ni dimi ni jusubo ni woyɔ ni jɔgɔnkɔrɔfo bɛɛ dabra; aw ye juguya suguya bɛɛ dabra. ³² Aw ye kojuman ke jɔgɔn ye, ka hina jɔgɔn na, ka yafa jɔgɔn ma, i n'a fo Ala yafara aw ma cogo min na Yesu Kirisita koson.

5

*Lanabagaw ka kan ka tagama yeelen na
(Tesalonikikaw folo 4.1-8; Korɛntikaw folo 6.9-11)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw minw kɛra Ala den kanuninw ye, aw ka kan ka ke Ala ladegibagaw le ye. ² Aw ye tagama kanuya ra i n'a fo Kirisita* yere ka an kanu cogo min na, fo ka a yere di Ala ma an koson, i ko sarakafen, ani saraka fagata min kasa ka di Ala ye.

³ Ayiwa, jatɔya, ani ko saninyabari suguya o suguya, ani natabaya, o togo yere kana fo aw ce ra; sabu o kow te ben Ala ta mɔgo saninmanw ce ra. ⁴ A daganin te fana ko marobariyakuma ye men aw da ra, walama kumakunntanw, walama naganagakanw; o man ji. Aw ye baraka le la Ala ye. ⁵ Sabu aw ye la a ra ko mɔgo o mɔgo be jatɔya ke, walama ko saninyabariw, walama natabaya min ni joson be ka kan, o mɔgow si nin te Ala ni Kirisita ta Masaya* ra.

⁶ Aw kana a to mɔgo si ye aw lafiri ni kuma gbansan were ye, sabu o ko jɔgɔnw le b'a to Ala ta dimi be se Ala kanblabagaw ma. ⁷ O koson aw kana don o mɔgow ta jen ra fiyewu.

⁸ Fɔlofɔlo aw tun be dibi ra, nka sisan aw be yeelen na, Matigi ta jenjɔgɔnya ra; o le koson aw ye tagama i ko mɔgo minw be yeelen na. ⁹ Sabu minw be yeelen na, olugu be jumanya ni terenninya ni can sira le tagama.

¹⁰ Ko minw ka di Ala ye, aw ye jija ka o faranfasi k'a lon. ¹¹ Mɔgow be ko nafantan minw ke dibi ra, aw kana aw sen don o kow ra fiyewu; nka aw ye o kewalew fo kɛne kan. ¹² Sabu o mɔgow be ko minw ke dogo ra, o kow fori yere be maroya bla mɔgo ra. ¹³ O be min kɛra dogo ra, ni o ka fo kɛne kan, o ta jogo be yira ka gbeya; sabu ni fen o fen ka yira kɛne kan ka gbeya ka ban, o be yelema ka ke yeelen ye. ¹⁴ O le koson a fora ko:

«Ele min be sunɔgora, i kunu!

I kunu ka bo suw ce ra,

Kisibaga* bɛna yeelen bo i ye.»

¹⁵ Ayiwa, aw ye aw yere korosi ka aw tagamacogo lon. Aw kana ke hakirintanw ye, nka aw ye ke hakiritigiw ye. ¹⁶ Ala be wagati min di aw ma, aw ye o ke ka baaranuman le ke; sabu bi ta terew man ji. ¹⁷ O koson aw kana ke hakirintanw ye; nka Matigi sago ye min ye, aw ye jija ka o lon.

18 Aw kana dɔrɔ min ka janamani; o be mɔgɔ bla koɲagamininw le ra. Nka aw y'a to Nin Saninman* ye aw fa.

19 Aw ye ɲɔgɔn ladi ni Zaburuw kitabi donkiriw ye, ani Alatan-dodɔnkiriw; aw ye o donkiriw la ka Matigi tando ni aw jusukun beɛ ye. 20 Aw ye baraka la Fa Ala ye tuma beɛ, ani fen beɛ koson, an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ ra.

21 Aw ye aw yeɛ majigi ɲɔgɔn ye Kirisita* ɲasiran koson.

Furuce ni a furumuso

(Kolɔsikaw 3.18-4.1; Piyeri folo 2.18-25; 3.1-7)

22 Ayiwa, musow, aw ye aw yeɛ majigi aw cɛw ye i ko aw be aw yeɛ majigi Matigi ye cogo min na. 23 Sabu cɛ le ye a muso kuntigi ye, i ko Kirisita ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye cogo min na; lanabagaw kera i ko Kirisita farikolo, ale kera o Kisibaga* ye. 24 O koson lanabagaw majiginin lo Kirisita ye cogo min na, musow fana ka kan ka o yeɛ majigi o cɛw ye o cogo ra, fen beɛ ra.

25 Ayiwa, aw cɛw, aw ye aw musow kanu i ko Kirisita ka lanabagaw ta jenkuru kanu cogo min na, fo ka a yeɛ di ka sa a koson, 26 janko k'a ko k'a gbe ni ji ye, Kibaro Diman* kuma baraka ra, k'a saninya. 27 A ka o ke, janko o jenkuru nɔɔrɔman ye lo ale yeɛ ɲa fe, nɔgɔ si kana ke a ra, walama ɲuguyɔrɔ, walama fen benbari, nka a saninyanin ni a jarakibari ye sɔrɔ.

28 Ayiwa, cɛw fana ka kan ka o musow kanu o cogo le ra, i ko o yeɛ farikolo. Mɔgɔ min be a muso kanu, o tigi be a yeɛ le kanu. 29 Sabu mɔgɔ si te a yeɛ farisogo kɔninya. Mɔgɔ be a farisogo baro, ka a janto a ra, i ko Kirisita ka a ke lanabagaw ta jenkuru ye cogo min na, 30 sabu an beɛ kelen kelen be Kirisita farikolo yɔrɔ dɔ le ye. 31 O koson a sebera ko: «Cɛ bena bo a face ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra; o fla be jen ka ke mɔgɔ kelen ye.» 32 Nin kuma ye gundoba le ye; ne be o fora ka Kirisita ni lanabagaw ta jenkuru ta jɛɲɔgɔnya le yira.

33 A kɔrɔ le ye fana ko aw cɛw beɛ kelen kelen ka kan ka aw ta muso kanu i ko aw yeɛ, ko muso fana ka kan ka a cɛ bonya.

6

Denw ni o worobagaw

1 Ayiwa, denmisenw, aw fana ye aw worobagaw kan mina ka kaja ni Matigi ta kuma ye; o le bennin be. 2 A sebera ko: «I fa ni i ba bonya.» Ala ta sariya* ra, min fora ka layiri fara a kan, nin le kera o folo ye. 3 A layiri ye ko «janko i ye hera sɔrɔ, ani ka sijan sɔrɔ dugukolo kan.»

4 Ayiwa, aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti; aw ye o lamɔ ka ɲa, ka o koro, ka o ladi ka kaja ni Matigi ta kuma ye.

Baaradenw ni o kuntigiw

5 Aw baaradenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina, ka baara ke o ye ni ɲasiran ni bonya ye, ani jusukungbenin ye, k'a ke i n'a fo aw b'a kera Kirisita* yeɛ le ye. 6 Aw kana baara ke o ɲa kɔrɔ k'a ke i n'a fo aw b'a fe ka aw yeɛ ko diya o ye dɔrɔn; aw ye baara ke ni aw jusukun beɛ ye ka kaja ni Ala sago ye, i ko Kirisita ta baaradenw. 7 Aw ye baara ke ni aw jusukun beɛ ye,

i n'a fɔ aw b'a kera Matigi le ye; aw kana a ke i n'a fɔ aw b'a kera mɔgɔw le ye. ⁸ Aw k'a lɔn ko ni i kera mɔgɔ o mɔgɔ ye, jɔn o, hɔrɔn o, bɛɛ kelen kelen bɛna a ta sara sɔrɔ Matigi fɛ, ka kapa ni a ta kojuman ye.

⁹ Aw kuntigiw, aw fana ye aw ta baaradenw minako na; aw kana fariya o ma, sabu aw k'a lɔn ko aw ni olugu bɛɛ ta Kuntigi bɛ sankolo ra; ale tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra.

Lanabaga ta kerɛkeminanw

¹⁰ Ayiwa, kuma laban ye ko aw ye baraka don aw yɛɛ ra, an Matigi sababu ra, a ta baraka banbari sababu ra. ¹¹ O ra, Ala bɛ kerɛkeminan minw di, aw ye o bɛɛ don aw yɛɛ ra, janko aw ye se ka lɔ ka Setana ni a ta nanbarakow kerɛ. ¹² Sabu an tɛ siyɛn tara ni adamadenw ye; an bɛ siyɛn tara ni Setana ta masayaw le ye, ani a ta sebayaw, ani a ta fangatigiya minw bɛ baara ke dibi ra dugukolo kan, ani a ta jina minw sigira dunupa kunna kojugu kama.

¹³ O le kosɔn, Ala bɛ kerɛkeminan minw di aw ma, aw ye o bɛɛ ta, janko aw ye se ka se sɔrɔ Setana kan wagatigbelenw na; aw ye a kerɛ ka se fɔ a laban ma, o kɔ, aw lɔnin belɛn ye to aw nɔ ra.

¹⁴ Aw ye aw yɛɛ labɛn ka a kɔnɔ: aw ye can ke aw ta kurusijara ye, terenninya ye ke aw ta neɛderege ye, ¹⁵ Kibaro Diman* min bɛ jusuma di, o waajuri ko ye ke aw jusu ra tuma bɛɛ; o ye ke aw sennasanbara ye. ¹⁶ Lanaya ye ke aw ta negebennan ye wagati bɛɛ; aw bɛ Setana ta biɲɛ tasumamanw bɛɛ kɔnɔ ka o faga ni o le ye. ¹⁷ Aw ye Ala ta kisiri ko ke aw ta negefugula ye, ka o biri aw kun na. Aw ye Nin Saninman* ta kerɛkemuru ta, min ye Ala ta Kuma ye.

¹⁸ Aw ye Ala daari Nin Saninman baraka ra tuma bɛɛ; aw ye daaririw, ani daaririgbelen suguya bɛɛ ke. Aw kɔni ye jija o ra yɛɛ le; aw kana o dabla. Aw ye Ala daari Ala ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ ye. ¹⁹ Aw ye Ala daari ne ye fana, janko ni ne ka ne da yɛɛ, Ala ye a ta kuma don ne da ra ka Kibaro Diman gundo yira mɔgɔw ra, siranya kana ke ne ra. ²⁰ Ne ye o Kibaro Diman ta lasigiden le ye; o kosɔn o ka neɛɛjɔrɔkɔ don ne ra. Aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye Kibaro Diman fɔ a fɔcogo ra, siranya kana ke ne ra.

Poli ta fori

²¹ Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaradenɲuman ye, ale bɛna nin kow bɛɛ naƆ aw ye, janko min bɛ ne fɛ, ani ne bɛ min kera, aw ye o lɔn. ²² Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fɛ, janko kibaroya minw bɛ an fɛ yan, aw ye o lɔn, ani aw hakiri fana ye sigi.

²³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye hera ni kanuya di balemaw bɛɛ ma, ani lanaya. ²⁴ Mɔgɔ minw bɛɛ bɛ an Matigi Yesu Kirisita kanu ni kanuya banbari ye, Ala ye nɛɛma olugu bɛɛ ye.

**Poli ka letere min ci
FILIPIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kasobon na Romu (Kewalew 28.16). Poli tun ka Kibaro Diman waajuri ke Filipi dugu kono a ta tagama flanan wagati le ra (Kewalew 16.11-40). O wagati le ye Filipi ta lanabagaw ta jenkuru damina ye. O jenkuru le kera o yoro mara ta jenkuru folo ye. Filipi dugu be Geresi jamana sahiliyanfan na, Masedoni mara ra.

Filipikaw tun ka wari do ci Poli ma janko k'a deme a ta Kibaro Diman waajuri baara ra. Poli ka nin letere sebe janko ka o fo o koson.

Jenogonyaruman min tun be Poli ni Filipi lanabagaw ce, a ka o lakari, ka o tando o ta kewalepumanw koson. O ko, kogbelen minw tun ka ale yere soro Romu, a ka o fana lakari o ye. A ka Filipikaw ja gbelaya, ko o ye jija ka to lanaya ra, ka toro ni sege bee sonmina. A ko sani o ye o yere ta nafa doron jini, o ka kan ka o yere majigi nogon ye le, ka ben kelen ma kanuya ra. A k'a yira o ra fana ko Ala ka o kisi Yesu Kirisita kelenpe le baraka ra, lanaya sababu ra; Yahudiyaw ta sariya sira tagama no te.

Poli tun be kaso ra Kibaro Diman waajuri koson, a tun m'a lon min bena ke a laban ye, nka o bee n'a ta, a be nagari Yesu ta jenogonya koson. A b'a fe lanabagaw fana ye nagari Matigi ta jenogonya koson, ka toro sonmina, sabu lanabaga ta so ye sankolo le ye, nin dunuwa te (3.20). Poli ko: «Ne balemaw, aw ye nagari Matigi ta jenogonya ra; ne be kosegi a kan: aw ye nagari yere le!» (4.4)

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Poli be a yere ta kow lakari (1.12-26)

Lanabagaw ka kan ka Kirisita le fle (1.27-2.18)

Timote ni Epafroditi ta baara (2.19-30)

Kirisita le be kisiri dafabaga ye, sariya te (3.1-4.9)

Poli ta forikan (4.10-23)

Poli ta fori

¹ Ne Poli ni Timote, Yesu Kirisita ta baaradenw, anw le be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw bee ma, minw bee be Filipi, Yesu Kirisita ta jenogonya ra; an b'a ci jenkuru korosibagaw ni a baarakebagaw ma.

² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be Ala daari Filipikaw ye

(Kolosikaw 1.3-11)

³ Ni ne ka miiri aw ta ko ra tuma o tuma, ne be Ala fo ka baraka la a ye. ⁴ Ni ne be Ala daari aw ye tuma o tuma, ne be o ke ni nagari le ye. ⁵ Sabu aw kera ne demebagaw ye Kibaro Diman* waajuri baara ra, kabini a lon folo ra fo ka na se sisan ma. ⁶ Ne lara a ra ko Ala min ka o naninyaruman don aw kono ka nin baararuman ke, ale le bena aw deme ka o baara ke ka ja, fo ka taga a laban Yesu Kirisita nalon na. ⁷ A bennin lo ko ne ye miiri ten aw ta ko ra, sabu aw ko ka gbelen

ne ma kosebe. Ala ka neema min ke ne ye, aw bee ka aw ninyoro ta o ra; aw ka o ke wagati min ne be kasobon na negejoro ko ra, ani wagati min ne be mogow waaju ka Kibaro Diman can yira o ra. ⁸ Ala yere le ye ne seere ye ko ne be aw bee kanu kosebe, i n'a fo Yesu Kirisita be an kanu cogo min na.

⁹ Ne be Ala daari min na, o ye ko do ye to ka fara aw ta kanuya kan, lonniya ra, ani hakiritigiya ra, ¹⁰ janko aw ye kojuman ni kojugu lon ka bo jagon na, ka ke mogow jusukun gbeninw ye, ani mogow jarakibariw ye Kirisita* nalon na. ¹¹ Aw ta koketaw bee ye ke ka kapa ni terenninya ye, Yesu Kirisita baraka ra, ka bonya ni tandori la Ala kan.

Nanamanya be soro Kirisita le fe

¹² Ne balemaw, ne b'a fe aw y'a lon ko toro min sera ne ma, ko o kera sababu ye ka Kibaro Diman* lataga na le. ¹³ Sabu masaceba ta bonba konu, ani yoro tow bee ra yan, bee k'a lon ko ne sirira ni negejoro ko ye ka bla kaso ra Kirisita* togow le koson. ¹⁴ Ne ta kasorabla koson, an balema lanabaga caman ka o jigi la Matigi kan, ka do fara o ta jagbeleya kan; o be Ala ta Kuma fo mogow ye, hali o te siran.

¹⁵ Dow koni be Kirisita ta ko waajuri kera nangboya ni celiya le koson; nka dow fana b'a kera ni naninyajuman ye. ¹⁶ Olugu be o baara ke ni kanuya ye, sabu o k'a lon ko Ala le ka ne sigi, janko ne ye Kibaro Diman can yira mogow ra.

¹⁷ Nka tow koni, olugu be Kirisita ko waajuri kera k'a soro ne ta baara nangboya be o ra. Naninyajugu le be o konu; o b'a miiri ko ni o be o ke, o bena do fara ne ta toro kan ka ne to negejoro ko ra kaso ra yan.

¹⁸ Nka o si te ne na na foyi ye. Ni naninyajugu le ka ke o konu o, walama naninyajuman o, ni a kera cogo o cogo, ni Kirisita ko waajuri koni be kera ka ban, o be ne pagari, a fana bena ne pagari tuma bee. ¹⁹ Sabu ne k'a lon ko o kow laban bena ke ne kisisababu ye, aw ta daaririw baraka ra, ani Yesu Kirisita Nin Saninman* ta demeri baraka ra. ²⁰ Ne be o le makonona ni ne jusukun bee ye, ne jigi be o le kan; o tena ke maroyako ye ne fe fiyewu. Ne lanin b'a ra ko tuma bee ne b'a fe ka Kirisita le bonya, hali ni ne farikolo be toro cogo o cogo; ne janaman bena a bonya, ne ta saya fana bena a bonya.

²¹ Sabu ne ta dunyalatige kun ye Kirisita le ye, saya fana ye nafa le ye ne fe. ²² Nka ni a kera ko ne ta baara koson ne belen ka kan ka to dunya ra yan, o tuma saya ni nanamanya, ne ka kan ka juman le ta ka juman to? Ne ma o lon! ²³ Ne ta miiriya be a fla bee kan: ne ye sa ka taga to ni Kirisita ye, o nege be ne ra; o le ka fisa kosebe. ²⁴ Nka aw koson, ne belen ye to dunya ra yan, nafa be o ra. ²⁵ Sigiya t'a ra, ne yere fana k'a lon ko ne bena to dunya ra yan, ka wagati dama ke aw koro; janko aw baraka ye bonya lanaya ra, ani janko aw ta pagari fana ye bonya lanaya ra. ²⁶ Ni ne sekora ka taga aw fe, o bena ke sababujuman ye k'a to aw ye pagari Yesu Kirisita ta jengogonya ra ne ta ko ra.

Lanaya ta kere

(Tesalonikikaw folo 2.12-16; Heburuw 10.32-36)

²⁷ Nka aw koni ye tagama ka kapa ni Kirisita ta Kibaro Diman le ye, janko ni ne sera ka taga aw fle o, walama ni ne ma se ka taga o, ne y'a

men ko aw jijara ka to kan kelen kan, ka kere ke ni miiriya kelen ye, janko lanaya ju ye sigi Kibaro Diman kan. ²⁸ Aw kana a to aw juguw ye siranya bla aw ra fiyewu. Olugu ta kewalew b'a yira ko o bena halaki, k'a soro aw tagamacogo b'a yira ko aw kisira. O fana bora Ala le ra. ²⁹ Sabu Ala ma neema an ye janko an ye la Kirisita ra doron de, a neemara an ye janko an ye tooro fana a togo koson. ³⁰ Aw tun ka ne ye kere min na, ani ne be o min na hali bi i n'a fo aw yere k'a lon cogo min na, aw fana be o kere jogon le ra.

2

Kirisita ta yeremajigiya ni a ta bonya

¹ Ayiwa, i n'a fo aw ka jususaaro soro Kirisita* ta jengogonya ra, ka jagbeleya soro kanuya ra, i n'a fo aw benna kelen ma Nin Saninman* baraka ra, aw be makari jogon na, ka hina jogon na, ² o tuma aw ye aw ta miiriya ke kelen ye, janko ne ta nagari ye dafa; aw ta kanuya ye ke kelen ye, ka aw jusukun ke kelen ye, ka aw ta miiriya ke kelen ye. ³ Aw kana foyi ke janko ka sanga jogon ma, walama ka aw yere bonya gbansan; nka aw ye aw yere majigi ka tow fisaya ni aw yere ye. ⁴ Sani aw ye aw yere doron ta nafa jate, min be se ka tow nafa, aw bee kelen kelen ye o le jate. ⁵ Miiriya min tun be Yesu Kirisita fe, aw y'a to o miiriya kelen ye ke aw fana fe:

⁶ «Ale ni Ala cogo bee tun ka kan.

Nka a ma o ko ta ka noro a ra,
ko a be a yere kana ni Ala ye jagboya ra.

⁷ Nka a ka o bee to yi,
ka a yere ke i ko jon,
ka a yere ke i ko mogo tow.
A ka a yere ke mogo tow cogo ra.

⁸ A k'a yere majigi,
ka Ala kan mina,
ka son hali saya ma,
gbengbenyiri* ta saya yere.

⁹ O koson Ala ka a korota k'a sigi fen bee kunna,
ka togo di a ma,
togo min ka bon ni togo bee ye,

¹⁰ janko ni Yesu togo fora,
danfen o danfen be sankolo ra,
ani dugukolo kan, ani dugukolo jukoro,
o bee ye o kinbiri gban k'a bato.

¹¹ Mogow bee y'a lon ka a fo o da ra ko
Yesu Kirisita ye Matigi ye,
ka noro la Fa Ala togo kan.»

Lanabagaw tagamacogo

¹² Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fo aw ka ne kan mina tuma bee, o ra, Ala ka aw kisi min kama, aw ye jija k'a to aw ta tagamacogo ye ben ni o ye, ka siran Ala na, ka a bonya; a kana ke doron wagati min na ni ne be aw ce ra, nka hali ni ne te ni aw ye. ¹³ Sabu Ala yere le be a ta baraka don aw konso, k'a to aw ye son, ani k'a to aw ye se ka a sago ke, ka kana ni a yere ta latigeri ye kanuya ra.

¹⁴ Aw ye fen bee ke, a kana ke ni kumamisen ye, walama sosori,
¹⁵ janko aw ye ke mogo jarakibariw ye, ani mogo jusukun gbeninw;
 aw ye ke Ala denw ye, jarkiyoro te minw na bi mogo nanbarato w ni a
 mogojuguw ce ra; aw ye ke yeelen ye o mogow ce ra dunupa konɔ ka
 manamana i ko lolow. ¹⁶ Kibaro Diman* min be panamanya di, aw ye
 o fo o ye; ni o kera, aw le bena ke ne kunkorotasababu ye Yesu Kirisita
 nalon na, k'a yira ko ne ta sege ni ne ta baara ma ke gbansan ye.

¹⁷ Nka hali ni o bena ne faga ka ne ke i ko saraka, ka o fara aw ta
 lanaya kan, ne be jagari o ra le; ne be jagari ni aw bee ye. ¹⁸ Aw fana
 ka kan ka jagari o ra, ka jagari ni ne ye.

*Timote ni Epaforoditi ta baara
 (Tesalonikikaw folo 3.1-11)*

¹⁹ Ni Matigi Yesu ka son k'a latige, yan ni doonin ne bena Timote ci
 aw fe yi, janko a ye taga aw feko lon ka na o kibaroya fo ne ye, ka ne
 hakiri sigi. ²⁰ Sabu mogo were te ne fe yan min ni ne ta miiriyaw ye
 kelen ye, ani aw ta ko hami be min na can ra. ²¹ Tow bee be hamina
 o yere ta nafa le ra; o te hami Yesu Kirisita ta ko ra. ²² Nka aw yere
 k'a lon ko Timote k'a yira ko ale ye baaradenjuman ye; a ka a yere di
 Kibaro Diman* baara ma, ka baara ke ni ne ye i ko den ni a fa. ²³ O
 koson ne ta ko bena bla boro min kan, ni ne ka o lon doron, ne bena
 Timote ci aw fe yi. ²⁴ Ne lanin be Matigi ta jumanya ra, ko a tena
 men, ne yere bena taga aw fe yi.

²⁵ Sani o ce, ne k'a miiri ko ne ka kan ka Epaforoditi ci ka taga aw fe
 yi. Ale ye ne balema le ye, ani ne baarakenogon. A ka a ta fanga fara
 ne ta kan ka Kibaro Diman baara ke; ne mako tun be fen minw na, aw
 ka ale le ci ka na o di ne ma.

²⁶ Aw loko tun b'a ra kosebe; nka a fora a ye minke ko aw ka a ta
 bana ko men, o ka a jusu toro kosebe. ²⁷ Can lo a koni tun banara yere
 le fo a be jini ka sa. Nka Ala hinara a ra; a ma hina ale kelen na, a
 hinara ne yere fana ra, ni o te, ne ta panasisi tun bena bonya ka teme.
²⁸ O koson ne teliyara k'a ci aw fe, janko aw ye a ye ka ninsondiya, ani
 ne yere ta panasisi ye nogo. ²⁹ Ni a sera yi, aw y'a kunben ni jagari
 ye Matigi togo koson; aw ka kan ka o mogo nogonw le bonya. ³⁰ A tun
 be jini ka sa Kirisita* ta baara le koson. Ni aw tun be ne korɔ yan, aw
 tun bena baara min ke ne ye, a ka a yere bla o le ra aw no ra fo a nin
 tun be jini ka to a ra.

3

*Terenninya be sorɔ Kirisita le fe
 (Galasikaw 5.1-6; Romukaw 6.3-13; Korentikaw folo 9.24-27; Piyeri
 flanan 1.5-11)*

¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, aw ye jagari Matigi ta jennogonya ra.
 Ne ka ko minw sebe aw ye ka ban, ka kosegi o kuma kelenw kan tuun,
 o man gbelen ne ma; o le fana be aw bla sirajuman kan.

² Aw ye aw yere korosi baarajugukebagaw ra; o ka jugu i ko wuruw,
 o ta kenesigiri ye gbansan le ye. ³ Anw le ka kenesigiri yere sorɔ, anw
 minw be Ala bato Nin Saninman* baraka ra, ka an ta bonya sorɔ Yesu
 Kirisita ta jennogonya ra; an te an jigi la an yere ta kewalew kan.

⁴ Ni o tɛ, ne yɛrɛ tun bɛ se k'a fɔ ko ne bɛ ne jigi la ne yɛrɛ ta kɛwalew kan. Jɔn le bɛ se k'a fɔ ko a bɛ a jigi la a ta kɛwalew kan ka tɛmɛ ne kan? ⁵ Ne kɛnɛsigira ne woronin tere seeginan. Ne ye Izirayɛliden le ye, ne bɔra Boniyaminu ta gba ra; ne ye Heburu yɛrɛworo le ye. Ne tun ye sariya* siratagamabagaba le ye, Farisiw* ta diina ra. ⁶ Ni i ko jusu, o sariya ko kera ne jusu ra fɔ ne bɛ yaala ka lanabagaw tɔɔrɔ; ni i ko sariya sira tagama, mɔgɔ si tun tɛ se ka ne jaraki o ra. ⁷ Nka ne tun bɛ nafa sɔrɔ o ko minw na, sisan ne bɛ o jate fɛngbansanw le ye Yesu Kirisita kosɔn. ⁸ Ne yɛrɛ bɛ fɛn bɛɛ le jate fɛngbansan ye ne Matigi Yesu Kirisita lɔnniya kosɔn, o lɔnniya min jɔgɔn tɛ. Ale le kosɔn ne sɔnna ka ne boro bɔ o kow bɛɛ ra, ka o bɛɛ jate i ko namapama, janko ne ye Kirisita* sɔrɔ, ⁹ ani ka to a ta jɛnɔgɔnya ra. Ne tɛ o sɔrɔ ne yɛrɛ ta terenninya sababu ra, sariya sira tagama kosɔn. Terenninya min bɛ sɔrɔ lanaya baraka ra Kirisita ra, ne b'a sɔrɔ o le sababu ra; o terenninya bɛ sɔrɔ Ala fɛ lanaya sababu ra.

¹⁰ Ne b'a fɛ ka Kirisita yɛrɛ le lɔn, ani sebgaya min ka a lakunu ka bɔ saya ra, ani ka ne ninyɔrɔ ta a ta tɔɔrɔw ra, ka kɛ i ko ale yɛrɛ, hali saya ra, ¹¹ janko ni a kera cogo o cogo, ne fana ye na kunu ka bɔ saya ra.

Lanaya ta bori

¹² A tɛ i ko ne sera ne ta bori dan na ka a baraji sɔrɔ ka ban dɛ, walama ko ne ta ko bɛɛ pana ka ban le; o tɛ. Nka ne bɛ jija ne ta bori ra, janko ne ye a baraji sɔrɔ, sabu Kirisita* ka ne mina ka kɛ a yɛrɛ ta ye ka ban. ¹³ Ne balemaw, ne tɛ a miirira ko ne sera ne ta bori dan ma ka a baraji sɔrɔ ka ban dɛ! Nka ko kelen le bɛ ne kɔnɔ; ne bɛ ne ta miiriya bɔ ne ta kɛwalekɔrɔw kan; min bɛ ne ja fɛ, ne bɛ jija ka o le jini. ¹⁴ O kosɔn ne bɛ bori ka ne jasin ne ta bori dan ma, janko Ala ka an wele baraji min kosɔn Yesu Kirisita sababu ra, ne ye o sɔrɔ sankolo ra.

¹⁵ Ayiwa, an minw bɛɛ kera mɔgɔkɔrɔbaw ye lanaya ra, o le ka kan ka kɛ an bɛɛ ta miiriya ye. Nka ni miiriya wɛrɛ bɛ aw fɛ nin ko ra, Ala yɛrɛ bɛna can yira aw ra. ¹⁶ Nka, ni a kera cogo o cogo, an tagamana cogo min na fɔ ka na se bi ma, an ye taga ja o sira kelen kan.

¹⁷ Ne balemaw, aw ye kɛ ne ladegibagaw ye. Aw ka tagamacogo min sɔrɔ anw na, minw bɛ tagama ka kapa ni o cogo ye, aw ye olugu fle ka o ladegi.

¹⁸ Sabu mɔgɔ caman bɛ yi, olugu ka o yɛrɛ kɛ Kirisita ta gbɛngbenyiri juguw le ye; ne ka o fɔ aw ye sɔnaga caman, nka hali bi ne kasitɔ b'a fora aw ye tuun. ¹⁹ O mɔgɔw laban ye halakiri le ye; olugu kɔnɔbara le ye o ta ala ye. Ko minw tun ka kan ka maroya bla o ra, o bɛ o le kɛ o ta yɛrɛbɔnya kun ye; o ta hami bɛɛ bɛ dunuɔa ta kow le kan.

²⁰ Nka anw kɔni, an ta sigiyɔrɔ bɛ Ala le fɛ sankolo ra; an fana bɛ an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita makɔnɔna k'a bɔ yi le. ²¹ A bɛna an farikolo bɔ barakantanya ra k'a yeɛma k'a kɛ farikolokura nɔɔrɔman ye i ko ale yɛrɛ ta; o sebgaya b'a fɛ, ka fɛn bɛɛ majigi ka bla a yɛrɛ ta sebgaya kɔrɔ.

4

Pɔli ta ladirikanw

(Filipikaw 2.1-3; Rɔmukaw 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw lɔgɔ bɛ ne ra kosebɛ. Aw le ye ne ta nagari kun ye, ani ne ta masafugula. Ne balema kanuninw, aw ye jija ka to Matigi ta jɛnɔgɔnya ra.

² Minw ye ne balemamuso fla Evodi ni Sɛntisi ta ko ye, ne bɛ o daari ko o ye ben kelen ma Matigi ta jɛnɔgɔnya ra. ³ Ele fana, ne baarakeɔgɔn kankelentigi, ne bɛ i daari ko i ye o demɛ, janko o ye ben kelen ma; sabu olugu le ka kɛrɛ kɛ ne kɛrɛ fɛ ka ne demɛ Kibaro Diman* baara ra, olugu ni Kileman, ani ne baarakeɔgɔn tɔw, olugu minw tɔgɔw sɛbenin lo janamanya kitabu kɔnɔ.

⁴ Aw ye nagari Matigi ta jɛnɔgɔnya ra; ne bɛ kɔsegi a kan: aw ye nagari!

⁵ Aw y'a to mɔgɔw bɛɛ ye aw lɔn ni sabari le ye, sabu Matigi natuma surunyara. ⁶ Aw kana hami foyi ra; nka ni aw mako bɛ fɛn o fɛn na, aw ye o daari Ala fɛ; aw y'a daari, k'a ko gbɛleya, ka baraka la Ala ye fana. ⁷ Ni o kɛra, Ala ta jususuma min ka bon ka temɛ adamadenw bɛɛ ta faamuri kan, o jususuma bɛna kɛ sababu ye k'a to aw jusukun ni aw ta miiriyaw ye to Yesu Kirisita kan.

⁸ Ayiwa, sisan, ne balemaw, fɛn o fɛn ye can ye, bonya bɛ fɛn o fɛn na, fɛn o fɛn terennin lo, kojugu tɛ fɛn o fɛn na, fɛn o fɛn ka di Ala ye, fɛn o fɛn bennin lo, fɛn o fɛn ka ni, mɔgɔ bɛ se ka mɔgɔ tando fɛn o fɛn na, o fɛnw miiriya le ye kɛ aw jusukun na. ⁹ Ne ka aw karan min na, ani aw ka min sɔrɔ ne fɛ, ani aw ka min mɛn ne fɛ, ani aw ka kɛwale minw ye ne ra, aw ye o le kɛ. Ni o kɛra, hera tigi Ala bɛna kɛ ni aw ye.

*Pɔli ka Filipikaw fo
(Kɔrentikaw flanan 9.6-15)*

¹⁰ Ne nagarira kosebɛ Matigi ta jɛnɔgɔnya ra, sabu aw k'a yira tuun ko ne ta ko bɛ aw jusukun na. O miiriya tun bɛ aw kɔnɔ kakɔrɔ, nka aw tun ma a kɛcogo le sɔrɔ fɔlɔ. ¹¹ Ne tɛ o fɔra ka ne ta fɛnntanya yira aw ra dɛ! Sabu ni ne ta sɔrɔta ka kɛ fɛn o fɛn ye, o bɛ ne wasa; ne ka ne yɛrɛ degi o le ra. ¹² Ka janamanya fagantanya ra, ne bɛ se o ra; ka janamanya fentigiya ra, ne bɛ se o ra fana. Ne temɛna yɔrɔ o yɔrɔ, ni a gbɛleyara cogo o cogo, ka domuni sɔrɔ ka fa, walama ka to kɔngɔ ra, ne derira o ra; fentigiya ni fagantanya, ne derira o ra. ¹³ Ne bɛ se ka fɛn bɛɛ kɛ Kirisita* baraka ra; ale le bɛ baraka don ne ra. ¹⁴ O bɛɛ n'a ta, aw ka ne demɛ ne ta tɔrɔ ra minke, o jana.

¹⁵ Ne balema Filipikaw, aw yɛrɛ k'a lɔn ko kabini ne ka Kibaro Diman* waajuri damina ne bɔwagati ra Masedoni, ni aw ta jɛnkuru tɛ, jɛnkuru si ma kɛ ne jɛnɔgɔn ye ka ne ta baara nafa sɔrɔ, ani ka ne demɛ ni o borofɛn ye. ¹⁶ Aw dɔrɔn le ka o kɛ; sabu hali tuma min ne tun bɛ Tesaloniki, aw ka bonya ci ne ma fɔ sɔnaga fla, ka ne mako ja. ¹⁷ A tɛ i ko ne bɛ bonya le jinina; ne bɛ min fɛ, o ye ko aw ta kɛwaleɔnmanw le ye caya, ka o kɛ aw ta baraji ye.

¹⁸ Aw ka fɛn o fɛn ci ne ma, ne ka o bɛɛ sɔrɔ. Epaforoditi nana o di ne ma, ne kɛra fentigi ye, ne wasara. O kɛra i ko saraka kasadiman; Ala bɛ o saraka ɔgɔn le mina, o ka di a ye fana. ¹⁹ Ne ta Ala bɛna aw mako bɛɛ ja, ka kapa ni a ta fentigiya ni a ta bonya ye, Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁰ Bonya ye la an Fa Ala kan wagati bɛɛ. Amina.

²¹ Aw ye Ala ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ fo Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. Balema minw bɛ ni ne ye yan, olugu bɛ aw fo fana. ²² Ala ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ bɛ aw fo; minw bɛ baara kɛ masacɛba Sezari ta so kɔnɔ, olugu kɔni bɛ aw fora kɔsɛbɛ.

²³ Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw bɛɛ ye.

Poli ka letere min ci KOLOSIKAW ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kaso ra Rõmu (Kewalew 28.16). A be i n'a fo nin letere ni Efesikaw ta letere sebera wagati kelen na. An b'a ye ko o kitabu fla bõra jõgon fe fana. Kolosi tun ye Azi terebenyanfan dugu do ye.

Poli baarakejõgon min tun ye Tisiki ye, ale le tagara ni nin letere fla bee ye. Poli tun ka Kibaro Diman* fo Efesi wagati min na, Epafirasi tun sonna Matigi Yesu ma o wagati le ra. Ale le nana ke sababu ye k'a to Kibaro Diman sera Kolosi dugu kono (1.7; 4.12). Kolosi ta lanabagaw ta ko tun ka bon Epafirasi ma kosebe. O koson a tun tagara Poli fe fo Rõmu.

Poli ka nin letere sebe o wagati le ra, k'a di a ma, ko a ye taga a di Kolosi lanabagaw ma, janko mogo minw tun be o lafirira ni karan werew ye, karan min ni Kibaro Diman te kelen ye, o ye o yere mabo o mogo ra. O waajurikebagaw tun be mogo karan sariya ta kow ni landaw le ra. Poli k'a yira ko ka o kow sira tagama, o be na ni yerebonya le ye; a te se ka mogo kisi (2.23). Yesu ta saya le be mogo kisi ka bo jurumun na (1.20).

Poli b'a yira fana ko lanabagaw kera farikolo kelen ye; o ka kan ka kanuya sira le tagama (3.14-15).

Nin kitabu be Kirisita ta Alaya ni a ta bonya yira an na; Ala ka ale le sigi fen bee kunna, sankolo kono, ani dugukolo kan. An be Ala ta cogo bee ye Yesu Kirisita le ra (1.15).

Kitabu konokow

Poli be Ala daari Kolosikaw ye (1.3-14)

Yesu Kirisita ta bonya ni a ta nooro (1.15-23)

Poli ka siyen min ta lanabagaw koson (1.24-2.5)

Lanabagaw ka kan ka o yere korosi mogolafiribagaw ra (2.6-23)

Lanabaga ta tagamacogokura (3.1-4.6)

Poli ta forikan (4.7-18)

Poli ta fori

(Efesikaw 1.15-19; Filipikaw 1.3-6; Tesalonikikaw folo 1.2-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kaja ni Ala sago ye, ne ni an balemace Timote, ² anw be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw ma, minw ye an balema kankelentigiw ye Kolosi. An Fa Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli ta barakalari

³ Ni an be Ala daari aw ye, an be baraka la a ye tuma bee, ale min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye; ⁴ sabu lanaya min be aw fe Yesu Kirisita ra, ani aw be Ala ta mogo saninmanw bee kanu cogo min na, an ka o kibaroya men. ⁵ Aw be o ke, sabu jigiya be aw fe sankolo ra. Kibaro Diman* min be can yira, aw konna ka o kuma min men, o le sababu ra, aw ka o jigiya soro. ⁶ O Kibaro Diman sera aw ma; a be tagara ja dunupa yoro bee ra, i ko yiri min be den, ka bonya, i n'a fo a kera

aw fe cogo min na, kabini lon min na aw ka Ala ta neema ko men k'a faamu ka kapa ni can sira ye.

⁷ An baarakewogon kanunin Epafirasi, ale le ka aw karan o kow ra. Kirisita* ta baarden kankelentigi lo; a be o baara ra aw le ye. ⁸ Nin Saninman* ka kanuya min don aw jusu ra, ale le nana o lakari an ye yan.

⁹ Ayiwa, o le koson, kabini an fana ka o men, an tora Aladaari ra aw ye tuma bee, janko fen o fen ye Ala sago ye, aw ye o lon ka ja, ka hakiritigiya ni faamuri soro Nin Saninman fe. ¹⁰ Ni o kera, aw tagamacogo bena Matigi wasa; aw ta koketaw bee bena diya a ye fana; aw bena se ka Ala sago ke ka kewalepuman suguya bee ke, ka aw baraka bonya Ala lonniya ra. ¹¹ Ala ye baraka don aw ra wagati bee ni a yere ta sebgaya nooroman ye, janko aw ye jija lanaya ra ka fen bee muju.

¹² Aw ye baraka la Fa Ala ye, ka pagari, sabu a be fen minw di a ta mogon saninmanw ma, a ka se di aw ma k'a to aw ye aw ninyoro soro o ra, ka to a ta masaya yeelen na. ¹³ Den kanunin min bora Ala ra*, Ala ka an bo Setana ta dibi fanga koro ka an don o ta masaya ra. ¹⁴ Ale le sababu ra Ala ka an kunmabo, ka an ta jurumun yafa.

Kirisita be fen bee kunna

¹⁵ Mogo te se ka Ala ye, nka a be cogo min na, an be o ye Yesu Kirisita le ra; ale tun be yi, k'a soro fen si ma dan folo. ¹⁶ Sabu fen bee danna ale le sababu ra sankolo kono, ani dugukolo kan: fenyetaw ni fenyebariw, masayaw ni sebgayaw, fangatigiya ni kuntigiya; a bee danna ale le sababu ra, a bee danna ale le koson. ¹⁷ Ale le ye fen bee ra folo ye; ale le baraka ra fen bee be a no ra. ¹⁸ lanabagaw ta jenkuru* ye a farikolo ye, ale ye o farikolo kunkolo ye. Ale le ye damina ye, ale folo le kununa ka bo saya ra, janko ka ke fen bee kuntigi ye. ¹⁹ Sabu a diyara Ala ye ko Alaya dafanin bee ye soro Yesu ra. ²⁰ Yesu sababu ra, Ala be ben don ale ni danfenw ce, dugukolo kan, ani sankolo ra, ka hera ke o ye Yesu jori ni a ta gbengbenyiri sababu ra.

²¹ Ayiwa, folofolo aw yoro tun ka jan Ala ra; aw tun ye a juguw ye aw ta miiriyajuguw ani aw ta kewalejuguw koson. ²² Nka sisan Yesu saya baraka ra, Ala ka ben don ale ni aw ce, janko aw saninyanin ye se ka lo Ala ja koro, no kana ke aw ra, jarakiyoro kana ke aw ra. ²³ Nka aw lonin ka kan ka to lanaya ra, foyi kana aw bo aw loyoro ra; aw ka jigiya min soro Kibaro Diman lamenni fe, foyi kana aw mabo o jigiya ra. O Kibaro Diman min waajuri be kera mogow bee ye dunuja kono, Ala ka ne Poli fana ke a ta baarden ye o Kibaro Diman waajuri le kama.

Poli ta baara

(Efesikaw 3.1-13; Korantikaw folo 2.7-13)

²⁴ Ayiwa, sisan ne be tooro min na aw koson, ne be pagari o ra; sabu min ka Kirisita* ta tooro jen, ne farisogo ta tooro be o le farara a kan, ka tooro lanabagaw ta jenkuru ye, min ye a farikolo ye. ²⁵ Ala ka ne ke o jenkuru ta baarden le ye, ko ne ye baara ke aw ye ka Ala ta Kuma gbeya ka a fo aw ye. ²⁶ O gundo le tun dogonin be tuma bee, wagati bee ta mogow ma; nka sisan a yirara Ala ta mogon saninmanw na. ²⁷ Nafaba ni bonya min be o gundo ra siya were mogow ta fan fe,

Ala tun b'a fe lanabagaw ye o lon; o gundo fle nin: ni Kirisita be aw koro, jigiya be aw fe ko aw bena don Ala ta noro ra.

²⁸ An be ale ta ko waajuri le kera, ka mogow bee ladi, ka o karan ni Ala ta hakiritigiya ye, janko mogow bee baraka ye bonya lanaya ra Kirisita ta jengogonya ra. ²⁹ O le koson ne be baara kera; Kirisita be baraka min di ne ma, o baraka le be sebgaya di ne ma, ne be siyen ta ni o le ye.

2

Poli be kere min ke lanabagaw koson

¹ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw y'a lon ko ne be kereba le kera aw koson, ani Lawodisekaw koson, ani minw bee na ma la ne kan folo. ² Ne be o bee kera, janko o jusu ye suma; o ye ben kelen ma, ka to kanuya ra, ani Ala ye neema o ye, ka faamuri dafanin di o ma, ka Ala ta gundo lon, o gundo min ye Kirisita* ye. ³ Hakiritigiya bee, ani lonniya bee gundo dogonin be Kirisita le ra.

⁴ Ne be o fora aw ye, janko mogo si kana aw lafiri ni kumakan diman were ye. ⁵ Aw y'a lon ko hali ni ne te ni aw ye, a be i n'a fo ne be yi le; aw bennin be ka aw ta kow ke ka na cogo min na, ani aw ka lanaya mina sobe ra cogo min na Kirisita* ta jengogonya ra, a be i n'a fo ne be o yera, o fana be ne jagari le.

Nanamanya be soro Kirisita fe

⁶ Ayiwa, aw sonna Matigi Yesu Kirisita ma cogo min na, hali bi aw ye jija ka to o sira kan. ⁷ Aw ye to a ta jengogonya ra i ko yiri lalinw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; aw ye aw baraka bonya lanaya ra i n'a fo aw karanna cogo min na; aw ta barakalari fana ye caya.

⁸ Aw ye aw yere korosi, janko mogo si kana aw nege ka aw mina ni a yere ta hakiritigiya ye, ka aw lafiri ni kuma gbansanw ye; o be o ke ka kapa ni adamadenw ta landakow le ye, ani dunuja ta batofen gbansan barakantanw; o t'a ke ka kapa ni Kirisita* ta karan ye. ⁹ Sabu Alaya dafanin bee be Kirisita farikolo ra. ¹⁰ Aw be fen bee soro ka wasa ale baraka le ra, sabu ale le ye kuntigiyaw bee, ani fangatigiyaw bee kuntigi ye.

¹¹ Aw ka kenesigiri soro ale le fe, kenesigiri min te mogo boro no ye; o koro ye ko aw bora aw ta jogokoro ni aw ta jurumunw na. O ye Kirisita ta kenesigiri le ye. ¹² Aw batizera minke, a kera i n'a fo aw su donna ni Kirisita ye, ka soro ka kunu ni a ye, ka ke a ta jengogonya ra; sabu aw lara Ala ta sebgaya ra, o sebgaya min ka Kirisita kunu ka bo saya ra.

¹³ Ayiwa, aw tun sanin lo aw ta jurumunw koson, ani aw ta kenesigibariya koson; nka Ala ka panamanyakura di aw ma Kirisita ta jengogonya ra. A ka an ta jurumunw bee yafa an ma. ¹⁴ An ta kojugu minw tun sebera ka bla an kama ka an jaraki ko an ka sariya* cen, Kirisita ka o bee josi ka bo yi a ta saya baraka ra gbengbenyiri* kan. ¹⁵ A ka Setana ta fangatigiyaw, ani a ta kuntigiyaw bosu a ra, ka o yira kene kan bee na na; a ka se soro o kan a ta saya le baraka ra gbengbenyiri kan.

Lanaya ni adamadenw ta landaw

¹⁶ O koson aw kana son mogo si ye aw jaraki aw ta domuniko ra, walama aw ta minniko ra, walama ko mun na aw te panagbelonw ni karokuraw ni Nenekirilonw* jate. ¹⁷ O fenw bee tun ye fen nataw ja doron le ye; nka min kera a yere ye, o be soro Kirisita* le ra. ¹⁸ Aw kana a to mogo si ye na aw jaraki, ko ale ye mogo majiginin ye, ani ko ale be melekew ye ka o bato. Ni o mogow be fen o fen ke, o b'a fo ko Ala le ka o yira o ra; o ta yerebonya ye fu le ye, o ta miiriyaw bee bora o yere le ra. ¹⁹ Kirisita min ye fen bee kuntigi ye, o te son ka noro o ra; k'a soro ale le baraka ra lanabagaw bee lajennin be baraka soro, ka bonya ka kapa ni Ala sago ye, ka jen ka ke kelen ye i ko farikolo kolotugudaw ni a fasaw be jagon mina cogo min na.

²⁰ I n'a fo aw sara ni Kirisita ye, o tuma aw nin bora dunupa ta batofen gbansan barakantanw ta kow ra. Ayiwa, mun koson aw b'a to o ye o sariyaw sigi aw kan tuun, k'a ke i n'a fo aw jigi be nin dunupa ta kow le kan? Ko: ²¹ «I kana nin mina de! I kana nin nene de! I kana maga nin na de!» ²² K'a soro o fenw ye domunifen gbansan le ye; ni a domuna ka ban, a te se ka ke foyi were ye tuun. O kow bee ye adamadenw ta sariya sigininw ani o ta kolatigeninw le ye. ²³ Can lo, a bora hakiritigiya sira fe; sabu o mogow be o yere jagboya ka o batori ke, o be o yere majigi ka o yere jagboya ka ko dow ke ka o farikolo tooro. Nka baraka foyi te o kow si ra min be se ka mogo tanga jurumun ma.

3

Lanabagaw ta panamanyakura

(*Filipikaw 3.18-21; Yuhana folo 3.1-3; Efesikaw 5.3-20; 4.17-21*)

¹ Ayiwa, i n'a fo aw kununa ka bo saya ra ni Kirisita* ye, o tuma fen minw be Ala fe san fe, aw ye o le jini; Kirisita siginin be o yoro le ra Ala kininboroyanfan fe. ² Fen minw be Ala fe san fe, aw ye miiri o le ra; fen minw ye dugukolo ta fenw ye, aw kana miiri o ra; ³ sabu aw sara, aw ta panamanya dogonin lo ni Kirisita ye Ala fe. ⁴ Aw ta panamanya ye Kirisita le ye; ni ale yirara kene kan lon min na, aw fana bena bo kene kan, ka ke ni a ye a ta nooro ra.

⁵ O koson aw ye aw ta jogokorow bee dabra: jatoya, ani nogoninya, ani jarabijugu, ani negejuguw, ani natabaya min ni joson bee ka kan. ⁶ [Minw te son ka Ala kan mina,] o kow le b'a to Ala ta kiti bena se olugu ma. ⁷ Aw tun be tagamana o cogo le ra folofolo, tuma min na aw tun be aw ta jurumunw na. ⁸ Nka sisan aw ye o kow bee dabra: jusubo, dimi, konojoguguya, nenini, ani marobariyakuma min o min be se ka bo aw da ra. ⁹ Aw kana faninya tige jagon ye, sabu aw ka aw jogokorow, ani aw ta kewalekorow bee bo aw yere ra, ¹⁰ ka jogokura don aw yere ra; o koson do be farara aw ta lonniya kan lon o lon, janko aw ta cogo ye ke i n'a fo Kirisita yere, ale min be o jogokura di aw ma.

¹¹ Ayiwa, o koson ni i ye siya were mogo ye walama Yahudiya o, ni i kenesigira walama ni i ma kenesigi o, ni i ye karanbari ye walama kongoso mogo o, ni i ye jon ye walama horon o, o si te jate tuun; Kirisita le ye fen bee ye, ale le be an bee jusukun na.

Lanabagaw ka kan ka jagon demε

¹² O le koson, i n'a fo Ala ka aw panawoloma, ka aw ke a ta mogo saninmanw ye, ani a ta mogo kanuninw, aw fana ye hina jagon na, ka

koɲuman ke ɲogon ye, ka aw yere majigi ɲogon ye, ka aw jusu suma ɲogon koro, ka muɲu ɲogon koro. ¹³ Aw ye ɲogon ta kow sonmina, ka yafa ɲogon ma. Ni do ka do hake ta, aw ye yafa ɲogon ma i ko Kirisita yafara aw ma cogo min na.

¹⁴ Nka, ka fara o bee lajennin kan, aw ye ɲogon kanu; o le bena aw ta kow bee siri ɲogon na k'a dafa. ¹⁵ Ala ka aw wele Kirisita ta hera le kama, ka aw ke farikolo kelen ye; o hera ye aw jusukun fa, aw ye aw ta ko bee latige ka kapa ni o ye. Aw ye baraka la Ala ye fana. ¹⁶ Aw y'a to Kirisita ta kuma ye sigi aw kono, ka aw jusukun fa. Aw ye hakiri di ɲogon ma, ka ɲogon ladi hakiritigiya ra ni Zaburuw kitabu donkiriw ye, ani Alatandodonkiriw, ani Alabatodonkiriw. Aw ye o donkiriw la ni aw jusukun bee ye, ka baraka la Ala ye.

¹⁷ Ni aw be fen o fen ke, kuma o, kawale o, aw ye o bee ke Matigi Yesu togo koson, ka baraka la Fa Ala ye, a togo koson.

Lanabaga ka kan ka min ke a somogow ye
(Efesikaw 5.22-33; 6.1-9; Piyeri folo 2.18-25; 3.1-7)

¹⁸ Ayiwa, musow, aw ye aw yere majigi aw cew ye; o le be ben ni Matigi sago ye.

¹⁹ Aw cew fana, aw ye aw musow kanu; aw kana o minako juguya.

²⁰ Aw denmisenw, aw fana ye aw worobagaw kan mina fen bee ra, sabu o ka di Matigi ye.

²¹ Aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti, k'a to o fari ye faga.

²² Aw baaradenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina fen bee ra. Aw kana baara ke o na koro ka a ke doron i n'a fo aw b'a fe ka aw yere ko diya o ye; aw ye a ke ni jusukungbenin ye, Matigi yere nasiran koson. ²³ Ni aw be baara o baara ke, aw ye o ke ni aw jusukun bee ye, i n'a fo aw b'a kera Matigi le ye; a kana ke i n'a fo aw b'a kera mogow le ye. ²⁴ Sabu aw k'a lon ko Matigi ka fen minw layiri ta aw ye, a bena o di aw ma ka o ke aw ta sara ye. Aw ye baara ke Matigi Yesu Kirisita ye. ²⁵ Nka mogow min be baarajugu ke, o tigi bena sara ka kapa ni a ta baarajugu le ye fana, sabu Ala te mogow bo mogow ra.

4

¹ Ayiwa, aw kuntigiw, aw ye aw ta baaradenw minako na ni terenninya ni jusunuman ye, sabu aw k'a lon ko aw yere ta Kuntigi be sankolo ra.

Poli ta ladiri
(Efesikaw 6.18-20; 5.14-17)

² Aw ye jija Aladaari ra tuma bee; aw ye aw janto aw yere, ka to ka baraka la Ala ye. ³ Aw ye Ala daari an ye fana, janko ale yere ye an deme, ka cogonuman di an ma ka Kibaro Diman* fo, ka Kirisita* ta gundo yira mogow ra k'a gbeya; o gundo le koson o ka ne siri ni negejoroko ye kaso ra yan. ⁴ Aw ye Ala daari ne ye janko ne ye se ka o gundo fo i ko ne ka kan k'a fo cogo min na. ⁵ Aw ye aw tagamacogo lon lanabariw ce ra; Ala be wagati min di aw ma, aw ye o ke ka baaranuman le ke. ⁶ Aw y'a to aw darakumaw ye ke neema kumaw ye, kogow be kuma minw na, janko aw ye mogow bee jaabicogo lon.

Fori laban

⁷ Ayiwa, an balemaçe kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaraden kankelentigi ye, ani ne baarakeɲogon, Matigi ta baara ra, ale bena taga ne ta kibaroyaw bæe lase aw ma. ⁸ Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko an be cogo min na yan, aw ye o lon, ani aw hakiri fana ye sigi. ⁹ An balemaçe kanunin min ye an balemaçe kankelentigi Onezimu ye, ne ka o ci ni a ye; aw ta mogo do lo. Fen o fen be kera yan, o bena taga o bæe lakari aw ye.

¹⁰ Sitariki, min ye ne kasodenɲogon do ye, ale be aw fo, ani Marika, Barinabasi balemaçe. Ne tun ka ale ta ko le fo aw ye, ko ni a sera aw fe yi, aw y'a minako ja. ¹¹ Yesu min be wele ko Yutusi, ale fana be aw fo. Yahudiya lanabagaw ra olugu doron le ka baara ke ni ne ye ka Ala ta Masaya* ko fo mogow ye; o ka ne jusu saaro kosebe.

¹² Epafirasi min ye aw ta mogo do fana ye, ale be aw fo. Yesu Kirisita ta baaraden yeɛ lo; a jijanin lo Aladaari ra aw ye kosebe, janko aw ta lanaya ye bonya, aw ye to kan kelen kan, ka son tuma bæe ka Ala sago ke. ¹³ Aw ni Lawodisekaw ani Hirapolisikaw, aw ta ko be Epafirasi jusukun na kosebe; ne ye o seere ye. ¹⁴ An ta dokotoroce kanunin Luka be aw fo; Demasi fana be aw fo.

¹⁵ An balema minw be Lawodise, aw ye olugu fo, ka Nenfa fo, ani lanabaga minw be lajen a ta so konɔ. ¹⁶ Ni aw ka nin sebe karan, aw ye jija k'a to Lawodise lanabagaw fana y'a sorɔ k'a karan; min bena bo Lawodise ka na di aw ma, aw fana ye o karan. ¹⁷ Aw y'a fo Arisipi ye ko ne ko, ko Matigi ka baara min karifa a ma, ko a ye a janto o ra, ka a ke ka ja.

¹⁸ Ne yeɛ Poli boro le be nin sebera sisan: «Ne Poli be aw fo.» Aw ye aw hakiri to a ra ko ne sirinin lo negejoroko ra kaso ra yan.

Ala ye neema aw ye!

Poli ka letere folo min ci TESALONIKIKAW ma Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to Korenti dugu konɔ. Nin letere le kera Poli ta leterew bee ra flanan ye; Galasikaw ta kitabu kera folo ye. Tesaloniki tun ye Masedoni mara duguba le ye.

Poli ta tagama flanan na, a ka Kibaro Diman* fo Tesaloniki minke, mogo dow tun sonna Ala ta kuma ma o dugu konɔ. Nka Yahudiya dow nana mankan wuri minke, Poli bora dugu konɔ (Kewalew 17.5-10). A bora o le ra Tesaloniki ka taga Bere, ka bo Bere ka taga Ateni. A tora Ateni k'a jengogon Timote ci ka taga Tesaloniki ka taga lanabagaw fe. Ale yere tagara Korenti (3.1-3). Timote sekora ka na Poli soro Korenti; a ka Tesaloniki lanabagaw ta kibaroya minw di a ma, o kumaw ka Poli ninsondiya; nka tooro minw ka Tesalonikikaw ta lanaya sumaya, a ka o fana fo Poli ye. O koson Poli tora Korenti ka nin letere sebe k'a ci Tesalonikikaw ma, janko ka o ja gbeleya; a ka o ta jininkariw fana jaabi.

Poli tun t'a fe tooro, walama fen were ye Tesalonikikaw ta lanaya cen. O koson a ka o ta jininkariw jaabi. Tesalonikika dow tun b'a miiri ko Yesu Kirisita natuma sera ka ban; ko ni a nana, ko lanabaga minw sara ka ban, olugu tena taga ni Yesu ye. Poli ka olugu jaabi ko ni Yesu nana, lanabaga minw sara, ani minw panaman lo, o bee bena taga ni Yesu ye (4.16; 5.10).

O ra, a be lanabagaw ja gbeleya, ko o ka kan ka tooro sonmina, ka timinadiya ka baara ke, sani Yesu ye na (5.14,16).

Kitabu konokow

Poli be Ala fo Tesalonikikaw ta lanaya koson (1-3)

Lanabaga ka kan ka tagama ka kapa ni Ala sago ye (4.1-12)

Matigi Yesu nacogo (4.13-5.11)

Lanabagaw ta baara (5.12-22)

Ladirikanw, ani forikanw (5.23-28)

*Poli ni a baarakejogonw ta fori
(Filipikaw 1.3-6; Kolosikaw 1.3-8)*

¹ Ne Poli ni Silasi ni Timote, anw be nin sebe ci Tesaloniki lanabagaw ta jenkuru ma, minw be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jengogonya ra; Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ² An be baraka la Ala ye tuma bee aw bee koson, ka an hakiri to aw ra an ta Aladaariw ra.

Tesalonikikaw ta lanaya ko diyara Poli ye

³ Aw ka kewale minw ke ka kapa ni aw ta lanaya ye, ani aw ka baara min ke aw ta kanuya koson, ani aw ka aw jigi sigi an Matigi Yesu Kirisita kan ni baraka min ye, an hakiri be o ra tuma bee an Fa Ala pa korɔ. ⁴ An balemaw, aw minw ye Ala ta mogo kanuninw ye, an k'a lon ko Ala ka aw panawoloma ka aw ke a ta ye. ⁵ Sabu an ka Kibaro Diman* min fo aw ye, o waajuri tun ma dan darakuma dama ma, nka Nin Saninman* ta baraka tun be a kan, k'a yira ko sigiya si te

a ra. An tun be tagama cogo min na aw ce ra aw yere ta nafa koson, aw ka o lon fana. ⁶ Aw koni kera an ladegibagaw ye, ani Matigi yere ladegibagaw; sabu aw ka tɔɔɔ caman le sɔnmina ka sɔn Ala ta kuma ma, fo ka jagari Nin Saninman baraka ra.

⁷ O ra, Masedoni mara, ani Akayi mara lanabagaw bee be aw ta tagamacogonuman le fle ka o ladegi. ⁸ Matigi ta kuma bɔra aw fe yi ka taga se fo Masedoni, ani Akayi; o dɔɔɔn te, nka aw yere ta lanaya, Ala ra, o ko sera yɔɔɔ bee. An yere te an yere sege ko an be aw ko fo mɔgo ye tuun. ⁹ Hali an sera aw fe cogo min na, mɔgow be o bee lakari, ani aw yelemana ka sɔn Ala ma cogo min na, ka aw ta batofenkɔrɔw to yi ka sɔn ka Ala panaman bato, min ye Ala ye can ra. ¹⁰ Den min bɔra Ala ra*, Yesu, Ala ka min lakunu ka bo saya ra, aw be o makonona ka bo sankolo ra; ale le be an kisi ka bo Ala ta kiti dimi kɔɔɔ.

2

Poli ka baara min ke Tesaloniki

(Kewalew 20.18-21,31-35; Korantikaw flanan 6.3-10; 12.12-15)

¹ Ne balemaw, aw yere k'a lon ko an ta tagako aw fe, o ma ke gbansan ye. ² Aw k'a lon ko mɔgow ka an tɔɔɔɔ, ka an minako juguya Filipi dugu kɔɔɔ, nka o bee n'a ta, an belen ka an jigi la an ta Ala kan, ka taga Ala ta Kibaro Diman* fo aw ye; o kera gbeleya caman le kɔɔɔ. ³ An ma an ta waajuri ke janko ka mɔgow lafiri, an m'a ke ni miirijugu ye, walama nanbara. ⁴ Nka Ala ka an segesege, k'a jigi la an kan, ka Kibaro Diman karifa an ma cogo min na, an fana b'a fo ten le; an te kuma ka an yere ko diya mɔgow ye, nka an be an yere ko diya Ala le ye, ale min be mɔgow jusukunnakow bee segesege.

⁵ Ayiwa, aw yere k'a lon ko an ma mɔgo nege ni an darakan ye fiyewu; an fana ma an ta waajuri ke nafa koson; Ala yere ye an seere ye. ⁶ An m'a ke janko mɔgow ye an bonya; an ma bonya pini aw fe, walama mɔgo werew fe. ⁷ K'a sɔɔɔ an tun be se ka an ta fanga sigi aw kan, ko anw ye Kirisita* ta ciradenw* le ye. Nka an ma o ke; an ka baara ke aw ce ra ni sabari le ye, ka aw mina i ko bamuso be a janto a denw na cogo min na. ⁸ Aw ta kanuya bonya koson an jusu ra, an tun t'a fe ka Ala ta Kibaro Diman dɔɔɔn lase aw ma, nka an tun labennin lo ka hali an yere nin di aw koson, sabu aw ko tun ka gbelen an ma kosebe.

⁹ Ne balemaw, aw hakiri be an ta baara ni an ta sege ra: Ka an to Ala ta Kibaro Diman waajuri ra, an ka baara ke su ni tere ka an yere baro, janko an kana ke doni ye mɔgo si kan.

¹⁰ Aw ye an seerew ye, Ala fana ye an seere ye, ko ka an to aw lanabagaw ce ra yi, an tagamacogo tun saninyanin lo, a tun terennin lo, jarakiyɔɔɔ tun te an na fana. ¹¹ Aw k'a lon fana ko an ka aw bee kelen kelen mina i ko face be a denw mina cogo min na. ¹² An ka aw ladi, ka aw jusu saaro, k'a fo aw ye k'a gbeleya ko aw ye aw tagamacogo kapa ni Ala sago ye; ale le ka aw wele janko aw ye don a ta Masaya* ni a ta nɔɔɔɔ na.

¹³ An be baraka la Ala ye fana tuma bee, sabu an ka Ala ta Kuma min fo aw ye, aw ma o mina i ko mɔgow ta kuma, nka a be cogo min na, aw k'a mina ten, k'a lon ko Ala ta Kuma lo, ko o le be se ka baraka don aw lanabagaw ra.

¹⁴ An balemaw, Ala ta lanabagaw ta jenkuru minw be Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, Zude mara ra, aw ka olugu ta tagamacogo le ladegi; sabu Yahudiyaw ka olugu tɔɔɔ cogo min na, aw fana ta mɔgɔw ka aw tɔɔɔ o cogo le ra. ¹⁵ O Yahudiyaw le ka Matigi Yesu faga, ani ciraw; o ka anw yere fana tɔɔɔ. O ta kokɛtaw man di Ala ye; o ka mɔgɔ bɛɛ ke o yere juguw ye. ¹⁶ O bɛ cogo jini ka an bari ka kisiri ko waajuri ke siya wɛrɛ mɔgɔw* ye; o cogo ra o bɛ to ka dɔ fara o ta jurumunw hakeya kan, k'a caya. Nka a laban, Ala ta dimi sera o ma.

Pɔli b'a fɛ ka Tesalonikikaw ye
(Kɛwalew 17.14-16)

¹⁷ An balemaw, an kɔni bɔra aw fɛ yi ka wagati dama min ke ni an ma jɔgɔn ye, o ka aw janafin bla an na kɔsɛbɛ. Nka hali ni an ja tun tɛ jɔgɔn na, an ta miiriya tun bɛ aw kan. ¹⁸ O kɔsɔn, an tun b'a fɛ ka taga bɔ aw fɛ yi; ne Pɔli kɔni, ne tun k'a latige sɔɔgako caman, nka Setana ka an bari ka taga.

¹⁹ Ayiwa, jɔn le ye anw jigi ye, ani an ta pagari kun, ani an ta bonya kun? Aw le bɛna ke o ye an Matigi Yesu ja kɔɔ, a nalon na. ²⁰ Can lo, aw le ye an ta bonya kun ye, ani an ta pagari kun.

3

Pɔli ka Timote ci Tesaloniki

¹ Ayiwa, an nana a ye ko an tɛ se ka makɔnɔni ke tuun minke, an k'a latige ko an dama bɛna to Atɛni, ² ko an bɛ an balemace Timote ci aw fɛ yi, ale min ye an baarakejɔgɔn ye Ala ta baara ra Kibarɔ Diman waajuri ta ko ra, janko a ye aw baraka bonya, ka aw ja gbeleya aw ta lanaya sira tagama ra, ³ janko tɔɔɔ min bɛ aw kan sisan, o kana aw ta lanaya bɔ a nɔ ra. Aw yere k'a lɔn ko Ala ka an wele o le kama. ⁴ Ka an to ni aw ye, an tun ka aw lasomi k'a fɔ aw ye ko tɔɔɔ caman bɛna se an ma; o le fana sera sisan; aw yere ja b'a ra ka ban. ⁵ Ayiwa, an nana a ye ko an tɛ se ka makɔnɔni ke tuun minke, an korɔtɔkojugu ka Timote ci, ko a ye taga aw ta lanaya kibarɔya mɛn, ka na o fɔ an ye; sabu ne tun bɛ siranna ko Setana kana na aw nɛgɛ ka aw lafiri, k'a to an ta baara ye ke baara gbansan ye.

Tesalonikikaw ta ko ka Pɔli jusu suma

⁶ Ayiwa, Timote bɔra aw fɛ yi, ka na kibarɔnuman fɔ an ye aw ta lanaya ko ra, ani aw ta kanuya; a ko aw hakiri bɛ an na kɔsɛbɛ, ani ko an lɔgɔ bɛ aw ra i n'a fɔ aw fana lɔgɔ bɛ anw na cogo min na.

⁷ Ayiwa, ne balemaw, o kibarɔya fɔra an ye minke, hali ka an to maɔnumanko ni tɔɔɔ ra, an jusu sumana aw ta ko ra, aw ta lanaya kɔsɔn. ⁸ Ayiwa, sisan kɔni an ja gbeleyara, sabu an k'a lɔn ko aw ta lanaya bɛ a nɔ ra, Matigi ta jɛnɔgɔnya ra.

⁹ Aw ta lanaya ko ka an pagari Ala ja kɔɔ cogo min na, sisan an bɛna Ala fɔ cogo di sa o lanaya kɔsɔn? ¹⁰ Su ni tere an bɛ Ala daari, k'a daari kɔsɛbɛ, janko a y'a to an ye sira sɔɔ ka taga an ja la aw kan; ni o kera, min ka aw ta lanaya jɛn, an bɛna aw karan o ra.

¹¹ Ayiwa, an Fa min ye Ala yere ye, ale ni an Matigi Yesu y'a to an ye sira sɔɔ ka se aw fɛ yi! ¹² Matigi ye dɔ fara aw ta kanuya kan, ka aw ta kanuya bonya aw ni jɔgɔn cɛ, ani aw ni mɔgɔw bɛɛ cɛ, i ko anw yere bɛ aw kanu cogo min na; ¹³ Ala ye baraka don aw ra, k'a to aw ye

saninya, jarakiyɔɔ kana ke aw ra an Fa Ala ja kɔɔ, an Matigi Yesu nalon na ni a ta mɔɔ saninmanw be ye.

4

Tagamacogo min ka di Ala ye

(Piyeri folo 1.14-16; 4.1-5; Efesikaw 5.3-8; Korantikaw folo 6.13-20)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka tagama cogo min na ka aw yere ko diya Ala ye, an ka o yira aw ra; aw yere fana be o sira le tagamana ka ban. An be min jini aw fe sisan, ka aw daari Matigi Yesu togo ra, o ye ko aw belen ye do fara a kan.

² An ka ko minw soro Matigi Yesu fe ka aw karan o ra, aw yere ka o lon: ³ Ala sago ye ko aw ye saninya, ko aw ye aw yere mabo jatoya ra.

⁴ Aw be kelen kelen ye to ni aw yere ta muso le ye, ka saninya, ka Ala togo bonya*. ⁵ Aw kana aw yere to jarabijuguw boro, i ko siya were mogo minw ma Ala lon. ⁶ Mogo si kana a balema nanbara, k'a togo nin kow ra; an ka o fo aw ye ka ban k'a gbeleya, ko Matigi bena o kow be hake bo mogow ra. ⁷ Sabu Ala ma an wele saninyabariya kama; a ka an wele saninyari le kama. ⁸ O koson ni mogo min ka ban nin kuma ma, o tigi ma ban mogo kan ma; Ala min ka a ta Nin Saninman* di aw ma, a banna o le kan ma.

⁹ Ayiwa, ne balemaw, min koni kera jogonkanu ye, mogo te se ka do fo aw ye o ra tuun; sabu Ala ka aw yere karan ka ban ko aw ye jogonkanu. ¹⁰ Aw fana be o sira le tagamana ni Masedoni mara be lajennin ta balemaw be ye; nka an be aw ladi ko aw belen ye jija ka do fara a kan.

¹¹ Ayiwa, aw ye jija k'a to hera ye to aw ni jogon ce. Aw ye jija ka aw yere ta kow panabo; aw ye aw boro don baara do ra ka o ke, i n'a fo an k'a fo aw ye cogo min na kakoro. ¹² Ni o kera, lanabariw fana bena aw bonya; aw fana tena ke doni ye mogo si kunna.

Matigi Yesu nako

(Korantikaw folo 15.19-58)

¹³ Ayiwa, ne balemaw, an balema minw sara, an t'a fe aw ye to kolonbariya ra olugu ta fan fe, janko aw kana aw jusu kasi i ko mogo to, jigi te minw fe. ¹⁴ An lara a ra cogo min na ko Yesu sara ka kunu, an lara a ra o cogo kelen na ko lanabaga minw sara, Ala bena olugu fana lakunu Yesu baraka ra, ka ke ni a ye.

¹⁵ Ayiwa, Matigi yere ka kuma min fo an ye, an be o fo aw ye, ko: Matigi Yesu nalon na, an mogo panamanw tena kon suw ja. ¹⁶ Sabu kumakan do bena bo, o ko meleke kuntigi do kan bena bo; o ko, Ala ta burufiyekan be bo. Ni o kera, Matigi Yesu yere be jigi ka bo sankolo ra. O tuma, minw sara ka o to Kirisita ta jengogonya ra, olugu be kon ka kunu. ¹⁷ O ko, ni o kera, ka an lanabaga to minw panaman to, Matigi bena anw ta; an be be jen ka taga ni to ye sankaba kon, ka taga Matigi kunben san fe. O ra, an be to ni Matigi ye wagati be. ¹⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw ye jogon jusu saaro ni nin kumaw ye.

* **4:4** 4.4 Kitabu dow b'a fo ko: Be kelen kelen ye a yere mina, ka a farikolo to saninya ni bonya ra.

5

*Ka laben Matigi nalon kama**(Matiyu 24.36-51; Luka 12.35-40; Romukaw 13.11-14)*

¹ Ne balemaw, aw mako te a ra ko an ye do fo aw ye Matigi natuma ni a nawagati ko ra. ² Aw yere k'a lon kosebe ko Matigi nalon bena bara mogo bee ra i ko son be bara mogo ra cogo min na su fe. ³ Tuma min na mogo bena ke a fo ye ko: «An be hera ra! An laganfiyara!» O tuma le ra cenriba bena bara ka cun o kan, i ko konodimi be bara muso lasirito ra cogo min na; o tena bosiyewu.

⁴ Nka ne balemaw, i n'a fo aw te dibi ra, o lon tena bara aw ra i ko son be bara mogo ra cogo min na. ⁵ Aw bee be tagama yeelen le ra; aw ye terefemogow le ye; an te sufemogow ye, walama dibiramogow. ⁶ O koson, an kana to sunogo ra i n'a fo tow. An ye an janto an yere, ka an yere minacogo lon. ⁷ Minw be sunogo, olugu be sunogo su fe le; minw fana be dorog min ka panamini, olugu be o ke su fe le. ⁸ Nka an minw ye terefemogow ye, an ye an yere minacogo lon. An ye lanaya ni kanuya don an yere ra i ko negederege, ka kisiri ke an jigi ye, ka o ke i ko an ta negefugula. ⁹ Sabu Ala ma an dan a ta dimi kama; a ka an dan kisiri sorori le kama, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹⁰ Yesu sara an koson janko ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye panamanya ni ale ye.

¹¹ Ayiwa, o ra, aw ye jogon ladi, ka jogon baraka bonya i ko aw be a kera cogo min na ka ban.

*Poli ta ladiw**(Romukaw 12.17-21)*

¹² Ayiwa, ne balemaw, minw be segera ka aw karan lanaya sira ra, ani ka aw ladi Matigi ta sira tagama ra, an b'a jini aw fe ko aw ye olugu bonya. ¹³ Aw ye o jate kosebe, ka o kanu o ta baara koson.

Aw y'a to hera ye ke aw ni jogon ce.

¹⁴ An be aw daari, an balemaw, ko minw be o yere bla baarantanya ni yaala ra, ko aw ye sara olugu ra. Minw jusu kasira, aw ye olugu jusu saaro, ka barakantanw demedeme, ka mupu bee korog. ¹⁵ Aw ye aw yere korosi, aw kana a to do ye kojugu sara ni kojugu do were ye; aw ye jija ka kopuman le ke tuma bee aw ni jogon ce, ani k'a ke mogo bee ye fana.

¹⁶ Aw ye jagari tuma bee, ¹⁷ aw kana Aladaari dabra, ¹⁸ aw ye baraka la Ala ye fen bee ra; sabu Ala sago ye o le ye aw ta fan fe, Yesu Kirisita ta jengonya ra.

¹⁹ Aw kana Nin Saninman* ta tasuma faga aw jusukun na. ²⁰ Aw kana ciraw ta kumaw mafiyenya. ²¹ Aw ye ko bee segesege; min ka ji, aw ye o mara; ²² aw ye aw yere mina kojugu suguya bee ma.

Poli ta fori

²³ Ayiwa, hera tigi Ala yere ye aw yoro bee saninya; a ye aw ta panamanya bee mara: aw hakiri, ani aw nin, ani aw farikolo, janko aw jarakibari ye to fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma. ²⁴ Ala min ka aw wele, ale ye kankelentigi ye; ale le bena o ke.

²⁵ Ne balemaw, aw ye Ala daari anw ye.

²⁶ Aw ye balemaw bee fo ni kanuyafari ye.

²⁷ Ne b'a nini aw fe k'a gbeleya, an Matigi Yesu koson, ko aw ye nin sebe karan balemaw be ye.

²⁸ An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye.

Poli ka letere flanan min ci TESALONIKIKAW ma Kitabu faamucogo

Tesalonikikaw ta letere flanan ni letere folo ta kumaw be taga jagon fe. Yesu ta ciraden Poli ka nin letere flanan sebe k'a to Korenti dugu konɔ; karo wooro jagon le be o letere fla ce. (Aw ye Tesalonikikaw kitabu folo daminakumaw fle.)

Poli ta letere folo tun ma Tesalonikikaw ta miiriya yelema kosebe Yesu ta nako faamuri ta fan fe, sabu dow belen tun b'a miiri ko Yesu nana ka ban, dow fana tun b'a miiri ko Yesu nawagati sera ka ban, ko mogɔ man kan ka hali baara ke tuun. Poli ka letere flanan sebe ka o karan tuun, ko sani Matigi Yesu ye na, kojugu bena caya dunuɲa ra folo, Kirisita kerebagaw bena wuri ka mogow lafiri ni o ta karan ye. Nka o si man kan ka lanabagaw hakiri wuri (3.10). Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra, ka tooro muɲu, ka baara ke ka taga se fo a laban ma (3.12-13).

Kitabu konokow

Poli be Ala fo ani k'a daari Tesalonikikaw ye (1.1-12)

Matigi Yesu nacogo (2.1-12)

Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra (2.13-3.5)

Lanabagaw ka kan ka baara ke ka o yere doni ta (3.6-15)

Poli ta dugawuw ni a ta forikan (3.16-18)

Poli ni a baarakejagonw ta fori

¹ Ne Poli, ani Silasi, ani Timote, anw be nin sebe ci Tesalonikikaw ta lanabagaw ta jenkuru ma, min be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jenkogonya ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Kirisita nalon

(Tesalonikikaw folo 1.2-7; Filipikaw 1.3-6,27-30; Matiyu 13.40-43; 25.31-46)

³ An balemaw, an ka kan ka baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; o bennin lo, sabu aw ta lanaya be bonyara ka taga ja, kanuya min fana be aw ni jagon ce, do be farara o kan ka taga ja. ⁴ O koson an kun korotanin be aw ko fo Ala ta lanabagaw ta jenkuru tow ye, aw ta mupuri ni aw ta lanaya koson; sabu toorow ni sege minw bee sera aw ma, aw ka o bee sonmina.

⁵ Nka ne balemaw, o bee b'a yira ko Ala bena kiti tige ni terenninya ye lon do. Aw be tooro o tooro sonminana, o bee le be aw laben Ala ta Masaya* kama, sabu aw be toorora o Masaya le koson. ⁶ Sabu a bennin lo, ka kapa ni Ala ta terenninya ye, ko minw be aw toorora, Ala ye olugu fana tooro. ⁷ Nka aw minw be toorora, a bena laganfiya di aw ma, ka a di anw fana ma; Matigi Yesu bena na wagati min na ka bo sankolo ra ni a ta meleke fangatigiw ye, a bena ke o wagati le ra.

⁸ A bena na tasumamana do ce ma; minw ma Ala lon, ani o banna an Matigi Yesu ta Kibaro Diman* ma, a bena olugu ta kojuguw hake bo o ra. ⁹ O ta kojugu sara bena ke halakiri banbari le ye; o be faran ka

mabɔ Matigi ra pewu, ka mabɔ a ta sebgaya nɔɔrɔman ra. ¹⁰ O bɛna kɛ Matigi nalon le ra; minw ye a ta mɔgɔ saninmanw ye, olugu bɛna a bonya; minw lara a ra olugu bɛna a flɛ ka jagari. Aw fana bɛna kɛ o mɔgɔw ra, sabu aw lara an ta seereyakuma ra.

¹¹ O le kosɔn an bɛ Ala daari aw ye wagati bɛɛ, janko a ka aw wele min kama, aw tagamacogo ye kaɲa ni o ye, ani janko aw b'a fɛ ka kojuman min kɛ, aw ye se ka o kɛ a ta sebgaya baraka ra, ka aw ta lanaya baara dafa. ¹² Ni o kɛra, an Matigi Yesu tɔgɔ bɛna bonya sɔrɔ aw fɛ, aw fana bɛna bonya sɔrɔ ale fɛ, an ta Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta nɛɛma baraka ra.

2

Ko minw bɛna kɛ sani Matigi ye na

¹ Ayiwa, an balemaw, min ye an Matigi Yesu Kirisita nako ye, ani an bɛna lajɛn a kɔrɔ cogo min na, an bɛ min jini aw fɛ, o flɛ nin ye: ² aw kana a to mɔgɔ si ye aw hakiri yɛlɛma yɔrɔnin kelen na, walama ka aw ja tigɛ ni cirayakuma dɔw ye, walama ni waajuri dɔw ye, walama ni letɛrɛ dɔ ye, k'a fɔ ko anw le ka o seɛbɛ, k'a fɔ ko Matigi nalon sera ka ban.

³ Aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri cogo si ra; sabu sani Matigi nalon ye se, mɔgɔw bɛna muruti Ala ma fɔlɔ; o kɔ, min tɔgɔ ye ko Mɔgɔjugu, min blara halakiri kama, ale bɛna a yɛrɛ yira. ⁴ Fɛn o fɛn bɛ wele ko Ala, ani mɔgɔw bɛ fɛn o fɛn bato, a bɛna wuri k'a yɛrɛ bonya o bɛɛ ma, fɔ ka taga don Ala ta batosoba yɛrɛ kono, ka sigi yi, k'a fɔ ko ale le ye Ala ye.

⁵ Wagati min ne tun bɛ ni aw ye, aw hakiri tɛ a ra ko ne tun ka o kow fɔ aw ye wa? ⁶ Nka min bɛ a lalɔra fɔlɔ, janko a kana a yɛrɛ yira ni a wagati ma se, aw yɛrɛ ka o lɔn. ⁷ O bɛɛ n'a ta, Mɔgɔjugu ka a ta kɛwale dogoninw damina ka ban. Nka min k'a lalɔ hali bi, o ka kan ka bɔ yi fɔlɔ. ⁸ Ni o bɔra yi, o tuma Mɔgɔjugu bɛ sɔrɔ k'a yɛrɛ yira. Nka Matigi Yesu bɛna a faga ni a dafɔɲɔ ye; Matigi nato ta nɔɔrɔ manamana bɛna a halaki pewu!

⁹ O Mɔgɔjugu bɛna na ni Setana ta sebgaya le ye. A bɛna tagamasiyɛnw ni kabakow ni kobaw kɛ ka mɔgɔw lafiri. ¹⁰ A bɛna kojugu suguya bɛɛ kɛ, janko mɔgɔ minw ka kan ka halaki, ka olugu lafiri. O mɔgɔw bɛna halaki, sabu can min tun bɛ se ka o kisi, o ma sɔn o ma, a fana ma diya o ye. ¹¹ O bɛɛ le kosɔn Ala bɛ o sebgaya lana o fɛ ka na o lafiri, janko o ye la faninya ra. ¹² O ra, mɔgɔ minw ma la can ra, terenbariya diyara minw ye, Ala ta kiti bɛ ben olugu bɛɛ kan.

Ala ka lanabagaw janawoloma kisiri kama

(Piyɛri fɔlɔ 1.2-9)

¹³ An balemaw, Matigi ta mɔgɔ kanuninw, anw koni ka kan ka baraka la Ala ye aw kosɔn wagati bɛɛ, sabu Ala ka aw janawoloma ka aw kɛ mɔgɔ fɔlɔw ye, ka aw kisi Nin Saninman* ta saninyari sababu ra, ani aw ta lanaya ta can sababu ra. ¹⁴ Ayiwa, Ala ka aw wele o le kama, an ta Kibarɔ Diman* waajuri baraka ra, janko aw ye aw ninɔrɔ sɔrɔ Matigi Yesu Kirisita ta nɔɔrɔ ra. ¹⁵ O ra, an balemaw, aw ye jija ka to lanaya ra; an ka aw karan min na ni an darakumaw ye, walama ni an ta letɛrɛw ye, aw ye o mara.

¹⁶ An Matigi Yesu Kirisita yere, ani an Fa Ala min ka an kanu, ka jagbeleya banbari ni jigiyajuman di an ma a ta neema baraka ra, ¹⁷ olugu ye aw jusu saaro, ka baraka don aw ra, janko kewalejuman ni kumacogojuman, o le ye soro aw fe.

3

Poli ko lanabagaw ye Ala daari
(Romukaw 15.30-32)

¹ An ta kuma laban ye nin ye, an balemaw: aw ye Ala daari anw ye, janko Matigi ta kuma ye se yoro bee ra, ani janko mogow ye a bonya i n'a fo aw k'a bonya cogo min na. ² Aw ye Ala daari an ye fana, janko Ala ye an kisi mogojugu hakirintanw ma; sabu lanaya te bee fe.

³ O bee n'a ta, Matigi ye kankelentigi le ye; a bena baraka don aw ra, ka aw tanga Setana ma. ⁴ An lara a ra Matigi koson, ko an be min jinina aw fe, ko aw koni be o le kera, ani ko aw fana bena to a kan.

⁵ Matigi ye aw jusukun nasin Ala ta kanuya ni Kirisita ta mujuri ma.

Lanabaga bee ka kan ka baara ke

⁶ Ayiwa, an balemaw, an be nin gbeleya aw ma an Matigi Yesu Kirisita togo ra: lanabaga minw be o yere bla baarantanya ni yaala ra, ka ban ka tagama ka kapa ni an ta karan ye, aw ye aw yere mabo olugu ra.

⁷ Aw ka kan ka an ladegi cogo min na, aw yere ka o lon; sabu tuma min na anw tun be aw fe yi, an tun ma an yere bla baarantanya ni yaala ra. ⁸ An ma domuni ke mogow si fe gbansan; an ka baara le ke ka sege, su ni tere, janko an kana ke doni ye aw si kunna. ⁹ A te i ko an tun man kan ka domuni ke aw fe de, nka an ka baara ke k'a yira aw ra le, janko aw ye an ladegi. ¹⁰ Sabu tuma min na an tun be aw fe, an tun ka nin kuma fo aw ye ko: «Mogow min t'a fe ka baara ke, o tigi fana man kan ka domuni ke.»

¹¹ K'a soro an k'a men ko mogow dow be aw ce ra, olugu ka o yere bla baarantanya ni yaala ra; sani o ye baara ke, o be o yere pagami tow ta ko ra. ¹² Ayiwa, an b'a fo o mogow ye k'a gbeleya Matigi Yesu Kirisita togo koson ko o ye namabo, ka baara ke, ka o ta domuni soro o yere ye.

¹³ O bee n'a ta, ne balemaw, aw koni kana sege korumanke ra. ¹⁴ An ka kuma minw fo nin letere konow, ni mogow min ka ban o kumaw ma, aw ye o tigi korosi; aw kana jenrogonya si don ni a ye, janko a yere ye maroya. ¹⁵ Ne m'a fo ko aw ye a ke aw jugu ye de! Aw ye a ladi le balemaya ra.

Fori laban

¹⁶ Ne balemaw, an Matigi heratigi yere ye hera ke aw ye tuma bee, ani cogo bee ra. Matigi ye to aw bee fe.

¹⁷ Ne Poli le ka nin forikan sebe ni ne yere boro ye. Ne borono le ye nin ye ne ta leterew bee ra. Ne ta seberi le ye nin ye.

¹⁸ An Matigi Yesu Kirisita ta neema ye to aw bee kan.

**Poli ka letere folo min ci
TIMOTE
ma
Kitabu faamucogo**

Nin letere ni Tite ta letere ma ci lanabagaw ta jenkuru do togo ra, i n'a fo letere tow; Yesu ta ciraden Poli ka o ci mogo fla le ma, minw ye Timote ni Tite ye. Lanabagaw ta jenkuru korosibagaw ka kan ka baara minw ke, nin kitabu w be o le fo.

Poli tun nana bo kaso ra minke (Kewalew 28.16; Filipikaw 1.25; 2.26; Filemon 22), a k'a ta tagama naaninan ke. O tagama naaninan ta ko ma dantige an ye i ko tagama tow. O wagati le ra a tun ka Tite bla ka taga Kereti, ka Timote to Efesi janko a ye lanabagaw deme. Ale yere tagara Filipi, Masedoni mara ra. A tora o yoro le ra ka Timote ta letere folo sebe, ani Tite ta letere.

Gbeleya minw tun be Efesi lanabagaw ce ra, o tun kera Yahudiyaw ta sariya sira tagama ko ye, ani minw tun b'a miiri ko lanabaga ka kan k'a yere jagboya, k'a yere bari ko dow ma, i n'a fo domunikebariya ni furukebariya, janko a ko ye diya Ala ye. Ayiwa, Poli b'a fe Timote ye lanabagaw ladi, ka o tanga o karan jogonw le ma.

Poli ko Timote ka kan ka jija lanaya sira tagama ra. Karan minw ni Kibaro Diman te ben, a ye a yere korosi o ra. Poli b'a fe lanabagaw ta pamogow, cew, ani musow, o be ye ke mogosobew ye, minw be to Ala ta can sira kan.

An be se ka nin kitabu taran k'a ke yoro fla ye:

1. Lanabagaw ni o ta pamogow ta baara (1-3)
2. Timote yere ta baara (4-6)

Kitabu konokow

Mogolafiribagaw ta karan (1)

Ala daaricogo ni a batocogo (2)

Namogow ta baara (3)

Timote ta baara (4)

Muso ce saninw ni cekorobaw minacogo (5)

Naforo kanubagaw ladicogo (6)

Poli ta fori

(Tite 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ka kana ni an Kisibaga Ala ta kuma ye, ani Yesu Kirisita, min ye an jigiyi ye, ² ne be nin sebe ci Timote ma, min ye ne dence yere ye lanaya ra.

An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nema ni hina ni hera ke i ye.

Karamogo faninyafobagaw

(Timote folo 6.3-5; Galasikaw 3.10-12,19-24; Timote flanan 2.10-18; Kewalew 26.9-20)

³ Ayiwa, i n'a fo ne tun k'a gbeleya i ma cogo min na ne tagato Masedoni jamana ra, ne b'a fe ko i ye to Efesi; mogo dama dama be yi, i ka kan k'a fo olugu ye ko o be mogo w karanna karan were minw na, o ye o dabra. ⁴ O kana o yere bla folofolo kumakorow fori ra, ani folofolomogow togow ta sosori banbariw. O kow be na ni sosori doron

le ye; Ala ka baara min karifa an ma ka kaɲa ni lanaya ye, a te o lataga ja.

⁵ Nin cifoɲin kun ye ka kanuya sira le yira; o kanuya be soɔɔ jusukun saninyanin le ra, ani jusukun gbenin, ani lanayasobe. ⁶ Dow jengera ka nin sira bla, ka o yere lafiri ni kumalakolonw ye. ⁷ O b'a fe ka o yere ke sariya karamogow* ye, k'a soɔɔ o be min fora ka sinsin a kan, ani o be mogow karan min na, olugu yere te o koɔɔ lon.

⁸ An k'a lon ko sariya* kɔni ka ɲi; nka fo i ye a mina a minacogo ra. ⁹ An k'a lon ko sariya ma sigi mogo terenninw koson; a sigira mogojuguw le koson, ani mogo murutininw, ani Alapasiranbariw, ani jurumunkebagaw, ani Alakanminabariw, ani Alatogocɛnbagaw, ani face fagabagaw, ani bamuso fagabagaw, ani mogofagabaga tow, ¹⁰ ani jatow, ani ceɲogonɲinibagaw, ani minw be mogow mina ka o fiyeere, ani faninyafobagaw, ani minw be kari Ala ra gbansan, ani fen o fen te ben ni karan terennin ye. ¹¹ O karan boɔa neema tigi Ala ta Kibaro Diman* noɔɔɔman ra; o Kibaro Diman le karifara ne ma.

Polɪ be baraka la Ala ye a ta neema koson

¹² Ne be baraka la an Matigi Yesu Kirisita ye, ale min ka baraka don ne ra, ka ne jate lanamogo ye ka ne bla a ta baara ra, ¹³ ne min tun ye Yesu togo cenbaga ye, ani Yesu ta mogow toɔɔɔbaga, ani mogo jusufariman; nka Ala makarira ne ra, sabu ne tun be o bee kera kolonbariya ni lanabariya le koson. ¹⁴ An Matigi neema ne ye k'a caya; lanaya ni kanuya min be Yesu Kirisita ta jɛɲogonya ra, a ka o di ne ma.

¹⁵ Nin ye cankuma le ye, bee ka kan ka son min ma, ko: Yesu Kirisita nana dunuɲa ra ka na jurumunkebagaw kisi. Ne Polɪ le kera o bee ra jurumunkebagaba ye. ¹⁶ O koson ne min ye bee ra jurumunkebagaba ye, Ala hinara ne ra, janko o ye ke sababu ye k'a to mogow y'a lon ko Yesu Kirisita be muɲu kosebe, ani janko minw be la a ra ka ɲanamanya banbari soɔɔ, olugu ye ne cogo ye, k'a lon ko Ala be makari.

¹⁷ Masa wuribari, masa min te sa, ani masa yebari, min kelenpe ye Ala ye, ale ta le ye bonya ni tandori ye, wagati bee, ani tuma bee. Amina.

¹⁸ Ayiwa, ne dence Timote, ne be ci min fo i ye sisan, o ye ko cirayakuma minw tun fora kakoo i ta ko ra, ko i ye i jigi la o kumaw kan, ka kereɲuman ke, ¹⁹ ka jija ka to lanaya ra ni jusukun gbenin ye. O jusukun gbeninya bosira dow ra, ka o ta lanaya cen, i ko kurun min cenna ji kan. ²⁰ Imene ni Alesandiri, olugu ye o mogow dow ye. O koson ne ka o labla Setana ye, janko o y'a lon ko Alatogocɛn man ɲi.

2

Ala daaricogo

¹ Ayiwa, ne be fen folo min ɲini, o ye ko lanabagaw ye daaririw ke, ka Ala daari, ka daariribaw ke, ka baraka la Ala ye mogow bee koson.

² Aw ye Ala daari masacew ye, ani minw bee ye jamana ɲamogow ye, janko an ye to hera ni nasuma ra, ka tagama Ala nasiran na, ani cogo bennin na. ³ O ka ɲi, o ka di an Kisibaga Ala ye fana; ⁴ ale le b'a fe mogow bee ye kisi, ka can lon. ⁵ Sabu Ala kelenpe le be yi, soronarikebaga kelenpe le fana be Ala ni mogow ce: o ye Yesu Kirisita ye, min kera adamaden ye. ⁶ A ka a yere ke saraka ye, ka ke mogow

bɛɛ ta jurumun sara ye. O seereyakuma le tun fora ka kaɲa ni Ala ta wagati ye. ⁷ Ala ka ne ke waajurikebaga ye, ani ciraden* ye, o le koson. Ne bɛ can le fora, faninya tɛ! Ala ka ne ke siya wɛrɛ mɔgow* ta karamɔgo ye, janko ne ye lanaya sira ni can yira o ra.

Cɛw ni musow tagamacogo
(Piyeri folo 3.1-6; Tite 2.3-5)

⁸ Ayiwa, ne b'a fɛ ko cɛw ye Ala daari yɔrɔ bɛɛ, ka o boro kɔrɔta ni jusukun gbenin ye; a kana ke ni dimi ye, walama sɔsɔri.

⁹ Ne b'a fɛ musow fana ta fanidoncogo ye ke cogo bennin ye; o ye fani don, min bɛ o sutara, ani min b'a to mɔgow ye o bonya. O kana kundancogo dama tɛmeninw ke, ka o yɛrɛ masiri ni sanin ni kɔnɔkise songɔgbelenw ye, ani kasadiyanan songɔgbelenw. ¹⁰ Nka o ta masiri ye ke kopuman le ye; o le ye muso Alapasiranbagaw ta cogo ye.

¹¹ Muso ka kan ka je ka sigi, ka karan lamɛn, ka a yɛrɛ majigi. ¹² Ne t'a fɛ muso ye cɛ karan, ka a ta fanga sigi cɛ kan; a ka kan ka je ka menni ke. ¹³ Sabu Ala konna ka Adama le dan folo, o kɔ, a ka Awa dan. ¹⁴ Setana ma Adama le nɛɛge k'a lafiri; a ka muso le lafiri; ale le ka Ala ta sariya cɛn. ¹⁵ Nka musow bɛna denw sɔrɔ; Ala bɛna o kisi, ni o kɔni ka to lanaya ra, ani kanuya, ani ka o yɛrɛ mina, ka saninya Ala ye.

3

Lanabagaw ta jamɔgow tagamacogo
(Tite 1.5-9; Piyeri folo 5.1-4; Kewalew 6.1-6)

¹ Ayiwa, nin kuma ye cankuma le ye, ko: ni mɔgo dɔ b'a fɛ ka ke lanabagaw ta jenkuru kɔrɔsibaga ye, o tigi bɛ baarajuman le pinina. ² O koson lanabagaw ta jenkuru kɔrɔsibaga ka kan ka ke mɔgo jarakibari ye, ka ke musokelentigi ye, k'a yɛrɛ minacogo lon, ka ke mɔgo hakirman ye, ka ke mɔgosɔbɛ ye, ka ke jatigijuman ye, ka se ka mɔgow karan. ³ A kana ke dɔrɔminbaga ye, walama mɔgo jusufari, nka a ye ke mɔgo sabarinin ye, a kana ke keretigebaga ye, a kana ke wari kanubaga ye. ⁴ A ye se a ta somɔgow minacogo ra, k'a to a yɛrɛ ta denw ye a kan mina, ka a bonya fɛn bɛɛ ra. ⁵ Ni o tɛ, ni mɔgo min ma se a yɛrɛ ta somɔgow minacogo ra, o tigi bɛ se k'a janto Ala ta jenkuru mɔgow ra cogo di? ⁶ A fana man kan ka ke lanabagakura ye, ni o tɛ, yɛrɛbonya bɛ se ka don a ra, k'a to kiti min benna Setana kan, o jɔgon ye ben a kan fana. ⁷ Lanabariw ka kan ka a tɔgɔɔuman fo, janko dɔgɔyari kana se a ma, ani a kana mina Setana ta jan na.

Lanabagaw ta demɛbagaw tagamacogo

⁸ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru baarakebagaw fana ka kan ka ke mɔgosɔbɛw ye, o kana ke kumaflafɔbagaw ye, walama dɔrɔminbagaw, walama mɔgo minw bɛ wari jini nanbara ra. ⁹ Lanaya ta can min yirara o ra, o ka kan ka o mara ni jusukun gbenin ye. ¹⁰ Aw ka kan ka o sɛɛsɛge k'a flɛ folo; ni jarakiyɔrɔ tɛ o ra, o bɛ sɔrɔ ka o ta baara ke.

¹¹ Musow fana ka kan ka ke mɔgosɔbɛw ye, o kana ke mɔgo tɔgɔcɛnbagaw ye; o ye o yɛrɛ minacogo lon, ka ke lanamɔgow ye fɛn bɛɛ ra.

¹² Lanabagaw ta jenkuru baarakebagaw fana ka kan ka ke musokelentigiw ye, ka o ta denw lamɔ ka ja, ka o ta sokɔnɔmɔgow bɛɛ minacogo lon. ¹³ Minw bɛ o ta baara ke ka ja, olugu bɛna bonya sɔrɔ,

ka o ta baara ke ni jagbeleya ye lanaya ra Yesu Kirisita ta jɛnɛɔgɔnya ra.

Alasira gundo

¹⁴ Ayiwa, Timote, ne be nin sebe ci i ma, nka ne jigi b'a kan ko a tena meen, ne bena se i fe yi. ¹⁵ Nka ne be nin sebe janko ni ne nana ke meenfen ye, i ka kan ka min ke Ala ta mogow ce ra, i ye o lon; o mogow ye Ala panaman ta lanabagaw ta jenkuru le ye. Lanaya can lora ka sinsin o jenkuru le baraka ra, i ko samasen. ¹⁶ Can lo, Alapasiran gundo ka bon yere le. Mogo si te se ka o soso:

Kirisita* kera adamaden ye; mogow k'a ye,
Nin Saninman* k'a yira ko a tun terennin lo,
melekew k'a ye fana.

A ko waajuri kera siyaw ce ra dunuɓa yoro bee ra,
mogo dow lara a ra,
Ala ka a korota k'a ladon nooro ra.

4

Karamogo faninyafobagaw

(*Yuhana folo 4.1-3; Kolosikaw 2.16-23; Timote flanan 2.4-6*)

¹ Ayiwa, Nin Saninman* be a gbeya k'a fo an ye ko dunuɓa labanwagati ra, dow bena ban lanaya sira ma, ka tugu mogolafiribaga dow ko, minw ta karan bora Setana ra. ² Karamogo faninyafobaga flankafu dow le bena o lafiri; jurumun ka o jusukun gbeyaya k'a ke i ko nege wulenna tasuma ra ka fen min jeni. ³ O be mogow karan ko o man kan ka furu, ko domunifen dow man kan ka domu; k'a soro Ala ka o fenw dan janko lanabaga minw ka can sira lon, olugu ye o domu ka baraka la Ala ye. ⁴ Ala ka fen o fen dan, o bee ka ji; an man kan ka ban domunifen si ra. A dan ye ni an b'a domu, an ye baraka la Ala ye. ⁵ Sabu an be fen o fen domu, Ala be o saninya a ta kuma ni an ta daariri baraka ra.

Kirisita ta baaradenɓuman

⁶ Ayiwa, Timote, ni i sera ka balemaw karan nin kow ra, i bena ke Yesu Kirisita ta baaradenɓuman ye. I bena a yira o le ra ko i be i jusukun barora ni lanaya kuma ye, ani ko i be karan terennin min sira tagamana, ko i ka o sira lon kosebe.

⁷ Ayiwa, folofolo kumaw, minw te ben ni lanaya ye, kuma caman nafantanw, i kana o lamen. ⁸ I yere degi Alapasiran le ra. Farikolo janagbe te fenba ja mogo ye, nka Alapasiran be fen bee ja; a be an ta bi dunuɓalatige ja, ka lahara ta fana ja. ⁹ O kuma fana ye can le ye, mogow bee ka kan ka son a ma. ¹⁰ Ayiwa, o koson an be baara ke, ka siyen ta, sabu an jigi be Ala panaman le kan. Ale le ye mogow bee Kisibaga ye; nka minw koni ka lanaya ke Kirisita* ra, a be olugu le kisi.

¹¹ Nin kow fo o ye k'a gbeyaya, ka o karan a ra. ¹² I kana a to mogo si ye i dogoya ko i ye denmisen ye. A to lanabagaw ye i kumacogo ye, ani i tagamacogo, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i jusukun saninyacogo, janko o ye i ladegi o ra.

¹³ Sani ne ye se yi, i ye jija ka to ka Ala ta Kitabuw karan mogow ye, ka o waaju, ka o karan. ¹⁴ Ala ka ninyoro min di i ma a ta neema ra, i kana o ke borokofefen ye. O dira i ma ka kapa ni cirayakuma le ye; cekorobaw fana ka o boro la i kan ka dugawu ke i ye. ¹⁵ Jija ka o kow

bɛɛ kɛ ka ɲa, ka i yere di o baara ma kosebe, janko mɔgo bɛɛ ye a ye ko i be tagara ɲa.

¹⁶ I janto i yere tagamacogo ra, ka i ta karan fana kɔrosi. Jija o ra kosebe, sabu ni o kera, i bena i yere kisi, ka i lamembagaw fana kisi.

5

Lanabagaw bɛɛ ladicogo

(*Korentikaw folo 9.7-14; Efesikaw 6.5-8; Piyeri folo 2.18-20*)

¹ Ayiwa, i kana kumagbelen fo cekoroba do ma, nka i y'a ladi ni jususuma ye i n'a fo i worofa. Kanbelenw fana ladi i n'a fo i balemaw, ² ka musokorobaw ladi i ko i bamusow, ka muso denmisenw ladi i ko i balemamusow; o ke ni jusukun saninyanin ye fen bɛɛ ra.

Muso ce saninw demecogo

³ Muso ce sanin minw be o kelen na, mɔgo si te minw fe, i ye i janto olugu ra ka o deme. ⁴ Nka denw be minw fe, walama mamadenw, o denw le ka kan ka o worobagaw deme ka kapa ni Alapasiran ye. O worobagaw ka min ke o ye, o ka kan ka o juru le sara sisan; o le ka di Ala ye.

⁵ Muso ce sanin minw be o kelen na, mɔgo te minw fe min be a janto o ra, olugu be o jigi la Ala kan ka a daari su ni tere, janko a ye o deme. ⁶ Nka muso ce sanin minw be o yere bla dunupa janagbekow doron le ra, olugu sanin lo, hali ka o janaman to.

⁷ Ayiwa, i ka kan ka o karan nin kow le ra, janko jarakiyoro kana soro mɔgo si ra. ⁸ Ni mɔgo min koni te a janto a ta sokonomogow ra, janko a ta ghamogow yere, o tigi bora lanaya sira kan pewu; a ka jugu ka teme hali lanabari kan.

⁹ Muso ce sanin min si ka san biworo soro, min tora ce kelen kun, o togo le be se ka sebe, janko ka demeri soro lanabagaw fe. ¹⁰ Bɛɛ ka kan ka a lon a ta kewalejumanw koson, ko a ka a ta denw lamoka ɲa, ko a tun ye jatigimusojuman ye, ko a tun be Ala ta mɔgo saninmanw sen ko, ka janibagatow deme, ka kojuman suguya bɛɛ ke.

¹¹ Ayiwa, muso ce sanin minw ma koro, i kana son ka olugu togo sebe; sabu ni dunupa ta kow nege ka o soro, fo ka o ta miiriya yelema, o be Kirisita* ta sira bla; foyi were te ke o hakiri ra tuun ni furuko te. ¹² O cogo ra o be kiti ben o yere kan; sabu o konna ka layiri min ta ko o be baara ke Kirisita doron ye, o be o layiri cen. ¹³ Ni o kera, o te foyi ke fo ka ban baara ma ka yaala luw ni jagon ce. O fana te dan o ma; o ta kuma be caya, o be o da don mogow ta kow ra. Min man kan ka fo, o da be o bɛɛ fo.

¹⁴ O koson muso ce sanin minw ma koro, ne b'a fe olugu ye furu tuun, ka denw soro, ka o ta somogow minako ɲa, janko an jugu kana cogo si soro ka an jaraki. ¹⁵ Ne be o fora sabu o muso dow ka lanaya sira bla ka ban, ka tugu Setana ko. ¹⁶ Ni muso ce sanin dow be an balemamusu lanabaga do ta so, o balemamusu yere ye o deme; o doni kana la lanabagaw ta jenkuru kan; ni o kera, mɔgo te minw fe, lanabagaw ta jenkuru be se ka olugu deme.

Namogow bonyacogo

¹⁷ Lanabagaw ta jenkuru namogo minw be o ta baara ke ka ɲa, aw ka kan k'a jate ko olugu ka kan ni bonyari fla le ye, janko minw yere

bɛ sɛgɛra ka waajuri kɛ, ani ka mɔgɔw karan. ¹⁸ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dɔndɔn k'a kise bɔ, aw kana a da siri.» A sebera fana ko: «Baaraden ka kan ni a ta sara ye.»

¹⁹ Ni dɔ ka lanabagaw ta jenkuru namɔgɔ dɔ jaraki ko dɔ ra, i kana sɔn o jarakiri ma, fɔ mɔgɔ fla walama mɔgɔ saba ye kɛ o ko seerew ye.

²⁰ Namɔgɔ minw bɛ to jurumun na, a fɔ o ye tɔw bɛɛ ja na ko o firira, janko tɔw fana ye siran, o kana o jɔgɔn kɛ.

²¹ Ne b'a fɔ i ye k'a gbɛleya i ma, Ala ni Yesu Kirisita kosɔn, ani a ta mɛleke panawolomaninw kosɔn, ko i ye jija ka nin ciw bɛɛ kɛ; i kana mɔgɔ dɔ fisaya ni dɔ ye, i kana mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra.

²² I kana kɔrɔtɔ ka i boro la mɔgɔ si kan ka a bla baara dɔ ra lanabagaw cɛ ra. I kana kɛ mɔgɔ si jɛnjɔgɔn ye a ta jurumun ta fan fɛ; a to i jusukun saninyanin ye to.

²³ I kana to ka ji dama min, nka i ka kan ka duvɛn dɔɔnin min fana i ta kɔnɔdimi ni i ta banamisenw kosɔn.

²⁴ Ayiwa, dɔw ta jurumun bɛ yira kɛnɛ kan k'a gbɛya, sani a kiti ye tige; nka dɔw ta bɛ lɔn kɔ fɛ le. ²⁵ O cogo ra fana, kewalɛpumanw bɛ yira kɛnɛ kan; hali ni minw ma bɔ kɛnɛ kan joona, o dogonin tena to.

6

Jɔnw ka kan ka o matigiw bonya

¹ Lanabaga minw bɛɛ bɛ jɔnya ra, olugu ka kan ka o matigicɛw jate ka o bonya kɔsɛbɛ, janko mɔgɔw kana Ala tɔgɔ cɛn, ka an ta karan mangboya. ² Minw fana matigicɛw ye lanabagaw ye, olugu kana o matigicɛw dɔgɔya, ko sabu o balemaw lo. O ka kan ka baara kɛ o ye ka ja, sabu o ta baara nafa bɛ o mɔgɔ minw kan, olugu ye o balema kanuninw le ye.

Karamɔgɔ faninyafɔbagaw ni wariko (Matiyu 6.19-34)

I ka kan ka mɔgɔw karan nin le ra k'a fɔ o ye k'a gbɛleya. ³ Ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔw karan fɛn wɛrɛ ra, min ni an Matigi Yesu Kirisita ta kuma saninmanw tɛ kelen ye, walama min tɛ ben ni Alapasiran ye, ⁴ yerebonya le bɛ o tigi ra, a tɛ foyi lɔn; a bɛ sɔsɔri kɛ, ka kɛrɛ lawuri kuma dɔrɔn kosɔn, i ko kuma ta bana bɛ mɔgɔ min na. O le bɛ na ni jangboya ye, ani kɛrɛ, ani kumajuguw, ani miirijuguw, ⁵ ani sɔsɔri dablabariw. O mɔgɔw hakiri cenna, o tɛ can lɔn tuun; o bɛ Alako kɛ naforɔninisira le ye.

⁶ Ayiwa, can lo, Alapasiran ye naforoba le ye, ni i ka i wasa don i ta sɔrɔta ra. ⁷ Sabu an si ma na ni fɛn ye an boro dunuɓa ra, an fana tena sekɔ ni fɛn ye an boro. ⁸ O kosɔn ni an bɛ an ta baro ni an ta fani donta sɔrɔra, o ka kan ka an wasa. ⁹ Nka minw b'a fɛ ka naforo caman sɔrɔ, Setana bɛ olugu nege, k'a to o yɛrɛ ta negejuguw, ani o ta nege jacintanw bɛ kɛ jan ye ka o mina, ka o cɛn, ka o halaki pewu! ¹⁰ Sabu wari nege ye kojugu suguya bɛɛ lilin ye. Dɔw tugura wari no fɛ fɔ ka na o yɛrɛ lafiri, ka bɔ lanaya ra pewu, ka tɔɔrɔ caman lase o yɛrɛ ma.

Poli ta jagbɛleyakumaw

¹¹ Ayiwa, ele Timote, ele min ye Ala ta mogo ye, ele ka kan ka bori nin kow na, ka jija ka terenninya le jini, ani Alajasinan, ani lanaya, ani kanuya, ani mupuri, ani sabari.

¹² I jija ka kereɗuman ke, lanaya ta kere; janamanya banbari mina kosebe, sabu Ala ka i wele o le kama; i fana ka o seereyɗuman fo, ka mogo camanba ke i seerew ye.

¹³ Ayiwa, Ala min be danfenw bee janamanya, ka ale ke an seere ye, ani Yesu Kirisita min kumana Ponse Pilati na na, ka can fo a ye, ¹⁴ ne b'a fo i ye k'a gbeleya ko i ye Ala ta cifoninw mara, no kana ye i ra, jarakiyoro kana soro i ra, fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma.

¹⁵ Ni a nawagati sera, Ala yere le bena a lana.

Ale Ala kelenpe le be fen bee kunna.

An be ale togo le tando;

masaw bee ta Masa lo, ani matigiw bee ta Matigi.

¹⁶ Ale kelenpe le te sa ka ye.

A siginin be noro min na, o noro bonyakojugu fe,

mogo si te se ka gbara a ra.

Mogo si na ma la a kan ka ye,

mogo si fana te se k'a ye.

Bonya ni sebagaya banbari ye ale ta le ye.

Amina.

Naforotigiw ka kan ka min ke

¹⁷ Ayiwa, dunuɗa naforo be minw fe, a fo olugu ye k'a gbeleya ko o kana waso, o kana o jigi la o naforow kan, sabu jigjuman te. O ye o jigi la Ala le kan, ale min be fen bee di an ma caman, janko an ye a diyabo. ¹⁸ A fo o ye ko o ye konuman ke, o ta kewaleɗumanw ye caya; o ye mogoɗ son, ka o borofen dow di tow ma. ¹⁹ Ni o kera, o bena naforoba le soro o yere na sini, naforo min ka ji, min te cen; o sababu ra o bena janamanya sobe soro.

Kuma laban

²⁰ Ayiwa, Timote, Ala ka min karifa i ma, i jija ka o mara ka na. Mogoɗ be kuma fufafu minw fo, min ni lanaya sira te ben, i yere mabo o ra, ani o be sosorigbansan minw jate lonniya ye, k'a soro faninya lo.

²¹ Dow tugura o lonniya ko, fo ka na lanaya sira bla pewu.

Ayiwa, Ala ye neema aw ye.

Poli ka letere flanan min ci TIMOTE ma Kitabu faamucogo

Poli ta tagama naaninan bannin ko, o k'a mina ka taga a bla kaso ra tuun Romu (2.9). Poli tora o yoro le ra ka nin letere sebe k'a ci Timote ma Efesi (1.17). O ko fe le masaceba Neron ka Poli faga.

An b'a ye nin letere konon ko Poli tora a kelen na, sabu a teriw caman tun bora a koron. O koson a mako tun be Timote ra o wagati ra (1.15; 4.10-16). A tun k'a lon ko a sawagati surunyara (4.6). Nka a jigi tun ma tige, sabu a tun lara a ra ko hali ni ale sara, Ala bena ale kisi, ka ale ladon panamanya banbari ra.

Romu masaceba Neron tun ka lanabaga caman tooro kosebe; o hami tun be Poli ra; o koson a ka Timote ja gbeleya ko a ye to Kirisita ta Kibaro Diman* ta can kan, ka o waajuri ke, hali ni a be tooro (2.1-13). Nka minw be lanabagaw kunnacen ni karan werew ye, a ka kan ka olugu jaraki, ka Ala ta kuma waajuri ke ka kapa ni can ye (2.14-4.15).

O ra, Timote ka kan ka Ala ta kuma waajuri ke, ka mupu ka mogow karan, ka tagama ka kapa ni Ala ta kuma ye (3.14-16). A ka kan ka Poli yere ta lanaya ni a ta mupuri ni a ta kanuya ladegi (4.6-7).

Nin kitabu sebera wagatigbelen le ra, wagati min na tooroba tun be lanabagaw kan. Poli ka tooro sonmina ka se soro cogo min na, lanabagaw fana ka kan ka o le ladegi.

Kitabu konokow

Poli ta fori (1.1-7)

Kibaro Diman waajurikebaga ka kan ka tooro (1.8-2.13)

Kibaro Diman waajuri ka kan ka ke ni pagari ye (2.14-4.8)

Poli ta fori ni a ta kumalabanw (4.9-22)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden ye ka kapa ni Ala sago ye, ani panamanya layiri koson, panamanya min be soro Yesu Kirisita ta jengogonya ra, ² Ne be nin sebe ci ne dence kanunin Timote ma; an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema ni hina ni hera ke i ye.

Poli be Timote ja gbeleya baara ra

(Timote flanan 2.1-12; Efesikaw 1.3-7; Tesalonikikaw flanan 2.13-15)

³ Ne be Ala fo; ne be baara kera a ye ni jusukun gbenin ye i n'a fo ne bemaw k'a ke cogo min na. Su ni tere ni ne be Ala daari, ne be ne hakiri to i ra tuma bee. ⁴ Sabu i kasira cogo min na an faranto jagon na, ne hakiri belen be o ra. I loko be ne ra kosebe; ne b'a fe ka i ye tuun janko ka pagari. ⁵ Lanayasobe min be i fe, ne hakiri be o ra fana. I mamamuso Loyisi ni i bamuso Enisi le konna ka o lanaya soro; ne lanin b'a ra ko o lanaya be ele fana fe. ⁶ O koson ne ka ne boro la i kan ka Ala daari i ye minke, i ka ninyoro min soro ka bo Ala fe, i jija k'a to o tasuma mananin ye to; ⁷ sabu Ala ka Nin min di an ma, o te an ke siranbagato ye; a be baraka le don an na, ani kanuya, ani hakiritigiya.

⁸ O koson i kana maroya ka seereya ke an Matigi ta ko ra; ne min fana be kaso ra a togo koson, i kana maroya ne ta ko ra. I ka kan ka tooro

ni ne ye Kibaro Diman* koson, Ala ta sebgaya baraka ra. ⁹ Ale Ala ka an kisi, ka an wele janko an ye ke a yere ta mogɔ saninmanw ye. O ma ke an ta kewalew koson, a ka o ke a yere ta kolatigenin ni a ta neema le koson, o neema min dira an ma Yesu Kirisita ta jehngonya koson, k'a sorɔ dunupa ma dan folo. ¹⁰ Sisan an Kisibaga* Yesu Kirisita nana o neema yira. A ka saya fanga cen; panamanya min be sorɔ Kibaro Diman sababu ra, ani min be an ke fen sabari ye, a ka o ko bo kene kan.

¹¹ O Kibaro Diman waajuri le koson Ala ka ne ke waajurikebaga ye, ani ciraden*, ani karamogɔ. ¹² O le koson nin toɔroɔw bee be ne kan; nka o maroya te ne ra, sabu ne jigi be min kan, ne ka o lon. Ne lara a ra kosebe ko Ala ka min karifa ne ma, se be a ye ka o mara ne ye fo ka taga se dunupa labanlon ma.

¹³ Ayiwa, ne ka i karan kuma saninman minw na, o mara i konɔ ni lanaya ni kanuya ye Yesu Kirisita ta jehngonya ra, ka tagama ka kapa ni o ye. ¹⁴ Fenpuman min karifara i ma, o mara Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman min siginin be an konɔ.

¹⁵ I yere k'a lon ko lanabaga minw be Azi mara ra, olugu bee tagara ka ne to ne kelen na; Fijeli ni Erimojeni fana be o mogow ra. ¹⁶ Matigi ye kojuman ke Onezifori ta somogow ye kosebe, sabu a ka ne jusu saaroko caman ke; hali ka ne to kaso ra, sani a ye maroya o ra, ¹⁷ a nana Romu* minke, a ka ne yorɔjini le kosebe, fo ka taga ne ye. ¹⁸ Ala y'a to a ye Matigi ta pumanya sorɔ dunupa labanlon na. A ka kojumanba minw ke ne ye Efesi, i yere ka o lon ka teme bee kan.

2

Kirisita ta baaradenpuman

¹ Ayiwa, ne dence Timote, neema min be an fe Yesu Kirisita ta jehngonya ra, i ta baraka sorɔ o neema ra. ² I ka karan min sorɔ ne fe seere caman na na, o lase lanamogɔ dow ma, minw fana be se ka mogɔ werew karan a ra fana. ³ I ka kan ka toɔroɔ ni ne ye fana i ko Yesu Kirisita ta kerekedenpuman. ⁴ Kerekeden si te son ka dunupafenw ko hami bla a yere ra, ni can ra a b'a fe ka a yere ko diya a kuntigi ye. ⁵ O cogo ra fana, mogɔ min be jɔgɔndanbori ke, o te se ka jala sorɔ ni a ma a ke ka kapa ni a sariya ye. ⁶ Senekabaga min be sege ka baara ke, ale le ka kan ka kon ka a ninyoro sorɔ siman na. ⁷ Ne be min fora i ye, i ye miiri o ra kosebe, sabu Matigi bena hakiri di i ma k'a bee faamu.

⁸ I hakiri to Yesu Kirisita ra, Dawuda mamaden, min kununa ka bo saya ra, ka kapa ni ne ta Kibaro Diman* waajuri ye. ⁹ O Kibaro Diman le koson o be ne toɔroɔra, fo ka ne siri i ko kojugukebaga; nka Ala ta Kuma koni ma siri. ¹⁰ O le koson ne be fen bee sonmina Ala ta mogɔ panawolomaninw koson, janko olugu fana ye kisi Yesu Kirisita sababu ra, ka bonya banbari sorɔ.

¹¹ Nin kuma ye can le ye ko:
«Ni an sara ni Yesu Kirisita ye,
an bena panamanya ni a ye fana.

¹² Ni an ka jija ka to lanaya ra,
an bena ke ni a ye a ta masaya ra.
Nka ni an ka ban a ra,
ale fana bena ban an na.

13 Ni anw ma ke kankelentigiw ye,
ale koni ye kankelentigi ye tuma bee;
sabu a te se ka ban a yere ra.»

Ala ta baaradenɲuman

(Timote folo 1.3-7,18-20; Tite 1.10-16; 2.11-15; Piyeri flanan 2.1-22)

14 I ka kan ka to ka mogow hakiri jigi nin kumaw le ra, k'a fo o ye k'a gbeleya kosebe Ala na korɔ, ko o kana to ka ɲogon darakan soso, sabu o te foyi na; minw be o kumaw lamɛn, a be olugu le mako sa dorɔn. 15 I jija k'a to i ta baara ye diya Ala ye, ka ke baaraden ye min te maroya a ta baara kenin koson, nka a be Ala ta kuma can waajuri ke ni terenninya ye. 16 I yere mabo kumalakolonw na, minw te ben ni lanaya ye; sabu mogɔ minw be o kuma suguyaw fo, do le be fara olugu ta Alapasiranbariya kan. 17 O ta kumaw be cenri ke i ko jorijugu min be mogɔ farikolo cen. Imene ni Fileti ye o mogɔ dow le ye. 18 Olugu jengera ka can sira bla, k'a fo ko suw kununi kera ka ban; o ka dow ta lanaya cen ni o kuma ye. 19 Nka Ala yere ka bon jusiginan min lo, o be a no ra; nin kumaw sebera a kan, ko: «Matigi ka a ta mogow lon.» Ani ko: «Mogɔ o mogɔ ye Matigi ta mogɔ ye, o tigi ye a sen bo terenbariya ra.»

20 Fagamabonbaw konɔ, i b'a sorɔ ko minan saninlamanw be yi, ani minan warigberamanw; nka a yiriraman fana be yi, ani a bogoramanw. Minan dow blara lonbaw ta baara kama, dow blara baara gbansanw kama. 21 Ayiwa, ni mogɔ min k'a yere mabo kojugu ra, o tigi be ke minan dawulaman ye, ka saninya, k'a Matigi mako na, ka laben baaranuman suguya bee kama.

22 Ayiwa, Timote, bori kanbelenya ta jarabijuguw na; minw be Matigi bato ni jusukun gbenin ye, i ye fara olugu le kan, ka terenninya nini, ani lanaya, ani kanuya, ani hera. 23 I kana i da don hakirintanyakumaw ra, ani kumalakolonw; sabu o laban be na ni kere le ye. 24 K'a sorɔ Matigi ta baaraden man kan ka kere ke. A ka kan ka ke mogɔɲuman ye mogɔ bee le ma, ka se ka mogow karan, ani ka kogbelenw sonmina. 25 Minw be a ta kuma soso, a ka kan ka olugu ladi ni jususuma ye, sabu a be se ka ke ko Ala bena a to o ye nimisa, janko o ye yelema ka can lon, 26 ka hakirijuman sorɔ, ka o yere bo Setana ta janw na; sabu Setana ka o mogow mina a ta jan na, janko o ye ale sago ke.

3

Dunupa labanwagati ta ko

1 Ayiwa, Timote, nin kuma to i hakiri ra, k'a lon ko dunupa labantuma ta wagatiw bena gbeleya. 2 Adamadenw bena ke natabaw ye, o bena wari ke o teri ye, o bena waso, ka o yere bonya, ka Ala togɔ cen, ka muruti o worobagaw ma, ka ke kopumanlonbariw ye, ani Alapasiranbariw, 3 ka ke mogɔ jusukungbelenw ye, mogɔ hinbariw, mogɔ togocɛnbagaw, yereminbariw, mogɔjuguw, kopuman koninyabagaw, 4 janfamogow, mogɔ jusu farimanw, yerɛbonya mogow; o bena o diyanyakow kanu ka teme Ala kan, 5 ka o yere ke

Alapasiranbaga ye mōgōw ja kōrō, k'a sōrō Alapasiran baraka ye min, ye o bēna ban o ma. I yere mabo o mōgōw ra pewu!

⁶ O mōgō dōw bēna don sow kōnō ka muso barakantan dōw nege ni o ta karan ye ka o hakiri yelema; k'a sōrō o musow ka jurumun caman ke kakōrō, jarabijugu suguya caman be o ra. ⁷ Tuma bēe o musow b'a fō ko o be lōnniyakura jīnina, nka o te can lōn ka ye. ⁸ Fōlōfōlō Janesi ni Janberesi ka cira Musa sōsō cogo min na, o mōgōw be can sōsō o cogo le ra. O mōgōw hakiri cenna, o ta lanaya te se ka foyi ja o ye. ⁹ Nka o ta kow tena taga ja, sabu a laban, bēe bēna a lōn ko hakirintanw lo, i ko Janesi ni Janberesi ta nana lōn cogo min na.

Timote ka kan ka to Ala ta Kuma kan

(Korentikaw flanan 6.3-10; Piyeri flanan 1.19-21; Kewalew 20.28-31)

¹⁰ Ayiwa, Timote, ele kōni ka ne ta karan lamēn, i ka ne ta tagamacogo ladegi, i ka ne ta kolatigeninw lōn, ani ne ta lanaya, ani ne ta mupuri, ani ne ta kanuya, ani ne ta jagbeleya, ¹¹ ani ne ta tōrōw, ani ne ta segekow. Sege juman le ma la ne kan Antiyōsi, ani Ikoniyoṃmu, ani Lisitiri? Tōrō juman le be yi, ni ne ma min sōnmīna? Nka Matigi ka ne kisi ka bō o bēe ra. ¹² Can ra, mōgō minw bēe b'a fe ka tagama Alapasiran na Yesu Kirisita ta jēnṛōgōnya ra kōni, o bēna olugu bēe tōrō. ¹³ Nka mōgōjuguw ani nanbaramōgōw kōni, olugu bēna to ka taga ja kojugu ra tuma bēe; o be tōw lafiri i ko olugu yere lafirinin lo cogo min na.

¹⁴ Ele kōni, i karanna min na, ani i ta lanaya kun ye o min ye, i ye to o le kan; sabu i ka o karan sōrō mōgō minw fe, i yere ka o tigiw lōn.

¹⁵ Kabini i denmisenman i ka Kitabu saninmanw kumaw lōn; o le be se ka i ke hakiritigi ye, hakiritigiya min be mōgō bla kisiri sira kan, lanaya sababu ra Yesu Kirisita ta jēnṛōgōnya ra. ¹⁶ Kitabu saninmanw kumaw bēe bōra Ala yere le ra, Nin Saninman* baraka ra. O kosōn nafa b'a ra janko ka mōgō karan, ka mōgō jaraki, ka mōgō lateren, ka mōgō koro terenninya ra, ¹⁷ janko Ala ta baaraden ye karan ka ja, ka se ka baaranuman suguya bēe kecogo lōn.

4

Ala ta Kuma waajuri

¹ Ne b'a fō k'a gbeleya i ma Ala kosōn, ani Yesu Kirisita kosōn, min bēna kiti tige mōgō panamanw, ani suw bēe kan, ani a nako ni a ta Masaya* kosōn, ² ko i ye Ala ta Kuma waajuri ke, k'a fō, ka sinsin a kan wagati bēe, wagatijumanw, ani wagatigbelēnw na, ka mōgōw lateren, ka o jaraki, ka o ladi, ka o karan ni mupuriba ye.

³ Sabu wagati dō bēna se, mōgōw tena sōn ka karan terennin lamēn tuun. O yere le bēna karamōgō caman jini o yere ye, ka kapa ni o yere diyanyakow ye, ka olugu ta kuma dimanw lamēn, ka o toro ladiya ni o ye. ⁴ O bēna o toro mabo can lamēni na, ka tugu fōlōfōlō kumakorow le kō. ⁵ Nka ele kōni, ele ye i yere minacogo lōn ko bēe ra, ka tōrō sōnmīna, ka ke Kibaro Diman* fōbagasōbe ye, ka i ta baara bēe ke ka ja.

Pōli ta kumalabanw

(Filipikaw 1.20-23; Matiyu 10.18-20)

⁶ Ne kɔni, ne kera ka ban i ko rezenji saraka; ne tagatuma surunyara ka ban. ⁷ Ne ka kereɲuman ke, ne ka ne ta bori laban, ne tora lanaya ra. ⁸ Sisan, terenninya ta jala maranin be ne ye ka ban. Matigi, min ye kititigebaga terennin ye, ale le bena o di ne ma dunuɲa labanlon na. Nka a tena a di ne kelen ma; minw ka a kanu ka a nalon makono, a bena a di olugu bee ma.

⁹ I jija ka na ne fe yan joona. ¹⁰ Sabu Demasi tugura dunuɲa ta fenw nege no fe, ka taga ka ne kelen to yan; a tagara Tesaloniki. Keresansi tagara Galasi, Tite tagara Dalimasi. ¹¹ Luka kelenpe le tora ni ne ye yan. I nato, i ni Marika ye na ɲogon fe; ne mako b'a ra ka ne deme ne ta baaraw ra. ¹² Ne ka Tisiki ci ka taga Efesi.

¹³ Ne tun ka deregeba min to Torohasi, Karipusi fe yi, i nato i ye na ni o ye, ani kitabuw; nka gbolokitabuw ko le ka bon ne ma kosebe.

¹⁴ Numuce Alesandiri ka kojugu caman ke ne ra; nka Matigi le bena a sara ka kapa ni a ta kewalew ye. ¹⁵ Ele fana ye i yere korosi a ra, sabu a ka an ta kumaw soso kosebe.

¹⁶ Ne tagakofolo kiti ra ka taga ne ta ko ɲafɔ, mogɔ si ma ne deme; bee ka ne to ne kelen na. Nka Ala ye yafa o ma o ra. ¹⁷ Matigi yere le ka ne deme ka baraka don ne ra, janko ne ye Kibaro Diman* waajuri ke k'a gbeya, siya were mogow bee y'a men. Ala ka ne bosi ka bo jara da ra. ¹⁸ Matigi bena ne bosi mogow ta kewalejuguw bee ma, ka ne kisi, ka ne ladon sankolo Masaya* ra. Bonya ye ale le ta ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Poli ta fori

¹⁹ Ne be Pirisili ni Akila fo, ani Onezifori ta somogow. ²⁰ Erasitusi tora Korenti. Ne ka Torofime banabagato to Mile. ²¹ I jija ka na sani nenewagati ye se. Ebulusi be i fo, ani Pudensi, ani Linusi, ani Kolodiya. Balema tow bee be i fo.

²² Matigi ye to i fe. Ala ye nɛema aw bee ye.

**Poli ka letere min ci
TITE
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Timote ta letere folo ko fe, k'a to Korenti. A ka Zenasi ni Apolosi le ci ka taga a di Tite ma (3.13). Tite tun ye Gereki le ye. A tun sonna Yesu ma Poli ta waajuri sababu le ra.

Poli tagara ni a ye ciradenw ta ngonyeba ra Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-3). Wagati min Poli tun be Efesi, a ta tagama sabanan na, Tite tun k'a deme baara ra. Poli bora kaso ra Romu, k'a ta tagama naaninan damina minke, a tun tagara ni Tite ye o tagama ra. O ka Kibaro Diman waajuri ke Kereti; lanabaga dow tun sorora o yoro ra. Poli tagato a ka Tite to Kereti, janko a ye a janto o lanabagaw ra.

Nin letere konon an b'a ye ko Poli be Tite hakiri jigi ko lanabagaw ni o pamogow tagamacogo ka kan ka teren; o man kan ka ke mogow kewalejuguw ye. O ra, Tite tun ka kan ka Kereti lanabagaw ta jenkuruw laben, ka cekoroba dow panawoloma, minw ye mogowobew ye, ka olugu ke o pamogow ye.

Minw be jenge ka bo Kibaro Diman sira kan, a ka kan ka olugu jaraki, janko olugu kana na tow lafiri; ale yere ka kan ka teren, janko lanabagaw ye a ladegi. Lanabagaw bee ka kan ka tagama ka kana ni a ta kuma ye, ka Ala sago ke; o le bena mogow karan ka teme hali o darakumaw yere kan.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Lanabagaw ta pamogow tagamacogo (1.5-16)

Tite ka kan ka lanabagaw bee ladi (2.1-15)

Lanabagaw ka kan ka ben kelen ma, ka hera jini (3.1-11)

Poli ta kumalabanw ani a ta forikan (3.12-15)

Poli ta fori

(Piyeri flanan 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Ala ta baarden ye, ani Yesu Kirisita ta ciraden*; Ala ka ne ci janko ne ye lanaya sira ni can sira yira a ta mogow panawolomaninw na, ka kana ni Alapasiran ye, ² janko o ye panamanya banbari jigiya sorow; Ala le ka o panamanya layiri ta an ye kabini dununa ma dan folo, Ala min te faninya tige. ³ A ta wagati latigenin sera minke, a ka a ta kuma yira mogow ra waajuri sababu ra; o waajuri ko le karifara ne ma ka kana ni an Kisibaga Ala yere kumakan ye. ⁴ Ayiwa, ne Poli be nin sebe ci ele Tite ma, ele min ye ne dence yere ye lanaya ra, lanaya kelen min be an bee fe. An Fa Ala ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ye neema i ye, ka hera ke i ye.

Baara min dira Tite ma

(Timote folo 3.1-7; Piyeri folo 5.1-4)

⁵ Ayiwa, ne ka i to Kereti jamana ra, janko ko minw panabobari tora, i ye olugu panabow; i ye cekoroba dow sigi lanabagaw ta jenkuruw* kunna dugu bee kelen kelen na, i n'a fo ne k'a fo i ye cogo min na. ⁶ Jarakiyoro man kan ka sorow o mogow si ra, o ka kan ka ke

musokelentigiw ye; o denw ka kan ka ke lanamogow ye, minw man kan ka sorɔ jatɔya ra, walama ka ke mogɔ murutininw ye.

⁷ Lanabagaw ta jenkuru kɔrɔsibaga ka kan ka ke mogɔ jarakibari le ye, sabu Ala ta mogow kɔrɔsibaga lo. A kana ke wasobaga ye, walama mogɔ jusuba, walama dɔrɔminbaga, walama mogɔ fariman, walama mogɔtɔɔbaga. ⁸ A ka kan ka ke jatigijuman ye, ani kojuman kanubaga, ani mogɔ hakiriman, ani mogɔ terennin, ani mogɔ saninman, ani yereminabaga. ⁹ A ka kan ka nɔrɔ Ala ta Kuma yere ra, i ko a karanna a ra cogo min na, janko a ye se ka mogow karan ka o ladi ka kaɲa ni karan terennin ye, ani ka sosɔrikebagaw ta friyɔrɔ yira o ra.

¹⁰ Ne be o fɔ, sabu mogɔ murutininw ka ca Yahudiya lanabagaw yere le ce ra, ani kumakolonfɔbagaw, ani mogɔlafiribagaw; ¹¹ i ka kan ka o mogow da datugu le, sabu o be gba kuturu dɔw ta lanaya cen; karan min ma daga, o be mogow karan o ra, wari kosɔn. ¹² O kosɔn o yere ta cira dɔ k'a fɔ o ma ko: «Keretikaw be faninya tige tuma bee; warajuguw lo, salibagatow lo, minw kɔnɔbaraw te fa ka ye.» ¹³ O seereya ye can ye. O kosɔn i ka kan ka o jaraki kosebe janko o ta lanaya ye sabati. ¹⁴ O kana tugu Yahudiyaw ta fɔlɔfɔlɔ kumakorow ko; minw banna can ma, o kana tugu olugu ta cifɔninw ko. ¹⁵ Mogɔ minw jusukun saninyanin lo, fen bee saninyanin lo olugu fe; nka minw jusukun lanogɔnin lo, lanabariw, foyi ma saninya olugu fe; sabu o hakiri ni o jusukun lanogɔnin lo. ¹⁶ O b'a fɔ o da ra ko o ka Ala lon, nka o yere ta kewalew b'a yira ko can te. Ala be o ta kewalew kɔninya; mogɔ murutininw lo, o kosɔn o te se ka kewalejuman kise kelen ke.

2

Tite ka kan ka mogow bee ladi

(Timote fɔlɔ 2.9-15; Piyeri fɔlɔ 2.18-20; 3.1-6; Efesikaw 6.5-8)

¹ Ayiwa, ele Tite kɔni, min be ben ni karan terennin ye, i ye o le fɔ. ² A fɔ cekɔrɔbaw ye ko o ye o yere minacogo lon, o ye ɲamalɔ, ka ke mogɔ hakirimanw ye, ka sabati lanaya ra, ani kanuya ni muɲuri.

³ A fɔ musokɔrɔbaw ye ko olugu fana ye o tagamacogo saninya. O kana ke mogɔ togɔcenbagaw ye, o kana o yere bla dɔrɔmin na; o ye ke ladibagajumanw ye, ⁴ ka muso denmisenw karan, janko olugu ye o ceɁw ni o denw kanu, ⁵ ka ke hakirimanw ye, ka o yere mina, ka o ta sokɔnɔbaaraw ke ni jusujuman ye, ka o yere majigi o ceɁw ye, janko o ta kewalew kana ke sababu ye k'a to mogow ye Ala ta Kuma mafiyenya.

⁶ O kuma kelen fɔ kanbelenw fana ye, ko o ye ke hakirimanw ye ko bee ra. ⁷ Ele yere fana ye ke kewalejuman kebaga ye, k'a to tɔw ye i tagamacogo ladegi; mogow karan ni jusukun gbenin ye, ani sobeya ye. ⁸ I ta kuma ye ke kuma barakaman ye, mogɔ te se ka min sosɔ, janko an juguw ye maroya, o kana kumajugu si sorɔ k'a fɔ an ma.

⁹ A fɔ baardenw ye ko o ye o yere majigi o kuntigiw ye fen bee ra, ka o kuntigiw diyanyako ke; o kana o sosɔ. ¹⁰ O kana foyi ta o fe; o ye o ta lanamogɔya yira wagati bee, janko mogow ye an Kisibaga Ala ta karan bonya.

Ala ta neema yiracogo

(Efesikaw 2.1-10; Piyeri fɔlɔ 1.10-21; 2.13-16; Yuhana fɔlɔ 3.1-3)

¹¹ Ayiwa, Ala ta nɛɛma yirara; adamaden bɛɛ ta kisiri bɛ bɔ o nɛɛma le ra. ¹² O nɛɛma baraka ra Ala bɛ an karan, ko an ye Alapasiranbariya dabra, ka ban dunupa negejuguw ma; ko an ye tagama ni hakiri ye sisan ta wagati ra, terenninya ni Alapasiran na, ¹³ sani k'a to an jigiya bɛ lonpuman min kan, o ye se; an ta Alaba min ye an Kisibaga* Yesu Kirisita ye, o ta nooro yiralon lo. ¹⁴ Ale le ka a yere di ka sa an koson, janko ka an kunmabo kojuguw bɛɛ ma, ka an saninya ka an ke a yere ta mogow ye, janko an ye an yere cesiri ka kewalepuman ke tuma bɛɛ.

¹⁵ Ayiwa, i ka kan ka nin kumaw le fo, ka mogow ladi, ka o jaraki ka kapa ni i ta loyoro bonya bɛɛ ye. Mogo si kana jon i ra.

3

Lanabagaw tagamacogo

¹ Lanabagaw hakiri jigi a ra, ko o ka kan ka o yere majigi jamana pamogow, ani a fangatigiw ye; o ye o kan mina ka laben ka kewalepuman ke tuma bɛɛ. ² O kana mogo si korofɔ; o ye ke heramogow ye, ani mogo sabarininw, ka o jusu suma mogo bɛɛ korɔ. ³ Sabu folofolo an fana tun ye hakirintanw le ye, ani Alakanminabariw, ani mogo lafirininw; an tun kera nege suguya bɛɛ ta jonw le ye, ani jarabijugu bɛɛ; an tun bɛ tagama juguya ni jangboya ra; mogow tun bɛ an koninya, an yere gbansan tun bɛ jogon koninya. ⁴ Nka an Kisibaga Ala ta pumanya ni a ta kanuya yirara wagati min na adamadenw ta fan fe, ⁵ a ka an kisi, nka a ma ke an yere ta kewale terenninw koson, a kera a yere ta hina le koson, ani Nin Saninman* min ka an ko ka an ke danfenkuraw ye, ka panamanyakura di an ma. ⁶ Ala ka Nin Saninman lajigi an kan k'a caya, an Kisibaga* Yesu Kirisita sababu ra, ⁷ janko an ye jate mogo terenninw ye Ala ja korɔ a ta nɛɛma baraka ra, ani an jigi bɛ panamanya banbari min kan, an ye o soro.

⁸ Ayiwa, nin kumaw ye can le ye. Ne b'a fe i y'a fo mogow ye k'a gbɛleya o ma kosebe, janko minw lara Ala ra, olugu ye jija ka kewalepumanw ke. O le ka ni, mogow fana bɛ nafa soro o le ra.

⁹ Nka i kana i yere bla sosorikunntanw na, ani folofolomogow togow ta sosoriw, ani keremisenw, ani cira Musa ta sariya* ko sosoriw; nafa te o ra, o te foyi na. ¹⁰ Minw bɛ lanabagaw faran, ni i ka o mogo do ladi ka se fo sipaga fla, ni a ma son, i ye o tigi mabo i yere ra. ¹¹ Sabu sigiya t'a ra, o mogo suguya ka lanaya sira bla; a bɛ jurumun ke ka Ala ta kiti ben a yere kan.

Poli ta ladiri laban ni fori

(Korentikaw folo 16.20-24)

¹² Ni ne nana Aritemasi walama Tisiki ci i fe tuma min na, i ye i jija ka na ne kunben Nikopolisi, sabu ne k'a latige ko ne bɛna nenewagati ke o yoro le ra. ¹³ I janto sariya karamogo Zenasi ra, ani Apolosi, ka o demɛ o ta tagama ra, janko foyi kana dese o fe. ¹⁴ An balemaw fana ka kan ka o yere degi kewalepumanke ra, janko ka dow mako na wagatigbelenw na; o man kan ka ke nacintanw ye.

¹⁵ Minw bɛɛ bɛ ni ne ye yan, olugu bɛɛ bɛ i fo. Minw bɛ an kanu lanaya sira ra, i ye olugu bɛɛ fo.

Ala ye nɛɛma aw bɛɛ ye!

**Poli ka letere min ci
FILEMŌN
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere ni Kolosikaw ta letere sebe k'a to kaso ra Rōmu. Onezimu ni Tisiki le tagara ni o letere fla ye.

A ka nin letere sebe k'a ci Filemōn le ma.

Filemōn tun ye Kolosi dugu lanabaga dō ye, min tun ka loyōrōba ta Ala ta baara ra. Baaraden dō tun bē Filemōn fē, min tōgō tun ye ko Onezimu. Onezimu tun ka Filemōn borofen dō ta, ka bori ka taga fō Rōmu, sabu a tun bē se ka faga o ko kosōn. Ka Onezimu to Rōmu, Poli ka Kibarō Diman fō a ye, a sōnna Ala ta kuma ma. O kosōn Poli bē nin letere sebe k'a ci a matigice Filemōn ma, k'a jini a fē ko a ye yafa Onezimu ma, ka sōn k'a ta baara ra tuun, a kana a ta kewale juru sara a ra. A ka kan k'a mina i ko a balema, a kana ke tuun i ko jōn. Poli bē o kumaw le fō Filemōn ye, k'a gbeleya kosebe.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen dōrōn lo, nka a nafa ka bon. A b'a yira an na ko Ala tē mōgō bō mōgō ra. Ala bē baaraden, walama jōn kisi cogo min na, a bē a matigice fana kisi o cogo kelen le ra. A b'a yira an na fana ko lanabagaw ka kan ka yafa jōgōn ma, ka jōgōn kanu, hali ni dō ka kojugu ke dō ra.

Kitabu kōnōkow

Poli bē Filemōn ni a jēnōgōnw fo (1-3)

Poli bē baraka la Ala ye Filemōn kosōn (4-7)

Poli bē Filemōn daari Onezimu kosōn (8-22)

Poli ta kumalaban (23-25)

Poli ta fori

(Timote flanan 1.1-5; Yuhana sabanan 2,6)

¹ Ne Poli, ne min kera kasoden ye Yesu Kirisita tōgō kosōn, ne ni an balemace Timote, anw bē nin sebe ci Filemōn ma, an baarakejōgōn kanunin, ² ani an balemamuso Afiya, ani an jēnōgōn Arisipi, min ye an demebaga ye an ta kere ra, ani lanabaga minw bē lajen ele Filemōn yere ta so kōnō. ³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Filemōn ta kanuya ni a ta lanaya

⁴ Ne balemace Filemōn, tuma o tuma ni ne bē Ala daari, ne bē baraka la a ye ele ta ko ra. ⁵ Sabu i lanin bē Matigi Yesu ra cogo min na, ani i ka Ala ta mōgō saninmanw mina ni kanuya min ye, o kibaroya bē sera ne ma yan. ⁶ O kosōn ne bē Ala daarira i ye, janko i bē jēnōgōnya min na lanaya ra ni an ye, dō belen ye fara o kan; o fana ye ke sababu ye k'a to an ka fēnūman minw sōrō Yesu Kirisita fē, i ye o lon ka ja. ⁷ Ne balemace Filemōn, i ta kanuya ko kōni ka ne jusu diya, ka ne jusu saaro kosebe; sabu i ka Ala ta mōgō saninmanw jusu saaro.

*Poli bē Filemōn daari Onezimu ta ko ra
(Kolosikaw 4.7-9; Korantikaw fōlō 13.4-7)*

⁸ O kosōn, ne balemace, ne tun bē se ka i jagboya Kirisita* tōgō kosōn, ka i ta koketa yira i ra; ⁹ nka ne k'a ye ko a ka fisa ne ye i daari le kanuya

koson. Ne Pòli, ne kera cekoroba ye, nka ka fara o kan tuun, ne blara kaso ra Yesu Kirisita tɔgɔ koson.

¹⁰ Ne be i daarira ne dence Onezimu* ta ko le ra, ne kera min fa ye kasobon kɔnɔ yan. ¹¹ Ne k'a lon ko wagati temenin, a ma ko na i ye, nka sisan ele o, ne o, a bena ko na an fla bee ye.

¹² Ne be a kɔsegi i ma tuun, ale min kera i n'a fo ne yere farisogo do. ¹³ Ne kɔni tun b'a fe a ye to ne korɔ yan, janko ka ne to negejɔrɔkɔw ra kaso ra yan Kibaro Diman* koson, a ye baara dow ke ne ye ele yere nɔ ra. ¹⁴ Nka ne tun t'a fe ka foyi si ke, ni min ma ben i ma, janko i bena kopuman min ke ne ye, o kana ke jagboya ye, nka a ye ke i yere sago ye.

¹⁵ I b'a sɔrɔ ko i ni Onezimu faranna nɔgɔn na wagati doonin le, janko a ye seko i ma ka to ni i ye tuma bee. ¹⁶ A kana ke jon ye tuun, nka a ye fisaya ni jon ye, ka ke i ko i balema kanunin; a ko ka gbelen ne ma, nka a ko belen ka kan ka gbɛleya ele ma ka teme ne ta kan; sabu aw fla bee bena ke nɔgɔn fe Matigi ta jɛnɔgɔnya ra.

¹⁷ Ayiwa, ni i kɔni be ne jate i teri ye, o tuma Onezimu mina ka na i n'a fo i tun bena ne yere mina cogo min na. ¹⁸ Ni a kera ko a ka fen do cen i fe, walama ni i ta juru le b'a ra, ne le bena o juru sara i ye. ¹⁹ Ne Pòli be nin sebe ni ne yere boro ye, ko ne bena o juru bee sara i ye. Ne yere ta juru min be ele ra, ne tena o fo, nka o korɔ ye ko ele yere kuturu bee ye ne ta le ye!

²⁰ Ne balemacɛ, ne be i daari ko i ye nin kopuman kelen ke ne ye Matigi koson; sabari ka ne jusu suma Kirisita* ta jɛnɔgɔnya koson.

²¹ Ne lara a ra ko ne ka min daari i fe, ko i bena o ke, o le koson ne ka nin sebe ci i ma, sabu ne k'a lon ko i bena min ke, o bena teme ne ta fota yere kan.

²² Ayiwa, ne b'a fe i ye bon do laben ne ye, sabu ne jigi b'a kan ko o bena ne labla aw ye lon do, aw ta daariri baraka ra.

Fori laban

²³ Ne kasodenɔgɔn Epafirasi, min be kaso ra Yesu Kirisita tɔgɔ koson, ale be i fo. ²⁴ Ne baarakɛnɔgɔn tɔw, Marika, ani Sitariki, ani Demasi, ani Luka, olugu fana be i fo.

²⁵ An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye.

* **1:10** 1.10 Onezimu tɔgɔ korɔ ye ko: mɔgɔ naciman.

Leterε min cira HEBURUW ma Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ma lon. Dow tun b'a miiri ko a sebebaga ye Apolosi ye, walama Barinabasi, walama Poli, nka olugu si togo ma fo kitabu konɔ.

Nin kitabu nafa ka bon kosebe. Lanabaga minw tun ka Yahudiyaw ta sariyaw ni o ta landaw nalon, a sebera olugu le ye, walama Yahudiya lanabaga dow. A sebebaga b'a fe k'a yira ko Layirikoro ta kumaw ni a ta tagamasiyenw bee dafara Yesu Kirisita ta saya saraka sababu ra. O koson lanabagaw ka kan ka jija ka to lanaya ra. O man kan ka o ta kisiri ko ke borokofefen ye.

O ra, nin kitabu segebaga b'a yira ko Yesu ta noro ka bon ni melekew ta ye, ko Yesu ka bon ni cira Musa ye, ale min tun ye Ala ta ciraba ye, min ka Izirayelimogow labo Misiran jonya ra, ka taga ni o ye o ta jamana ra.

Yesu ye Ala ta sarakalasebagaw kuntigi ye, min ni sarakalasebaga tow te kelen ye. Ale ta sarakalasebagaya te ban ka ye, sabu a panaman lo wagati bee. Ale yere le kera saraka ye, k'a jori ke ka jurumunw yafa. Ale kelen ta saraka blara saraka tow bee no ra.

Kitabu sura 11 ni 12 ra, seberikebaga be mogow caman togo fo, minw tun ka o jigi la Ala kan, ka la Ala ra, ka baara ke a ye. Bi lanabagaw fana ka kan ka o mogow ta tagamacogo ladegi, ka o na lo Matigi Yesu kelenpe ra, ka tugu a no fe (12.2).

Kitabu konokow

Yesu ye Ala ta cirayakumaw bee dafabaga ye (1.1-3)

Yesu korotara ka teme melekew ni cira tow bee kan (1.4-4.13)

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigi dafanin ye (4.14-7.28)

Yesu ye layirikura sigibaga ye (8.1-9.22)

Yesu ye saraka dafanin ye (9.23-10.39)

Mogow minw lara Ala ra (11-12)

Lanabaga tagamacogo (13.1-19)

Daariri ni forikan (13.20-25)

Ala kumana Kirisita baraka le ra

(Yuhana 1.1-3; Kolosikaw 1.15-17; Heburuw 10.12-14; Filipikaw 2.6-11)

¹ Ayiwa, folofolo, Ala kumana an bemaw fe ciraw sababu ra tuma caman na, ani cogo caman na. ² Nka nin wagati labanw na, Den min bora Ala ra*, a kumana an fe o le sababu ra. Ala ka ale le sigi k'a ke fen bee tigi ye; a ka dunupa dan ale le baraka ra fana. ³ Ala ta noro be ale le ra; a cogoya ni Ala cogoya ye kelen ye. A ta kuma barakaman le ka dunupa fen bee mina ka lo. A ka mogow saninya ka bo o ta jurumunw na minke, a tagara sigi sankolo ra Sebetigi Ala kininboroyanfan fe.

Kirisita ka bon ni melekew ye

⁴ Den min bora Ala ra*, o be melekekew kunna, fo Ala ka togo di a ma, togo min ka bon ni melekekew ta ye pewu! ⁵ Ala m'a fo a ta melekekew si ma ka ye ko:

«Den min bora ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.»

A fana m'a fo ka ye meleke si ta ko ra, ko:

«Ne bena ke a Fa ye,
a bena ke ne Dence ye.»

⁶ Nka Den min bora Ala ra, o min ye fen bee kuntigi ye, wagati min na Ala ka o ci dunupa ra, Ala ko:

«Melekekew bee ye a bato.»

⁷ A k'a fo melekekew ta ko ra, ko:

«A be a ta melekekew ke fono ye,
k'a ta baardenw ke tasumamanaw ye.»

⁸ Nka Den min bora Ala ra, a k'a fo o ta ko ra, ko:

«E, Ala, i ta masaya be to a no ra wagati bee;
i ta masacebere ye terenninyabere le ye.»

⁹ I be terenninya kanu, i be kojugu koninya;
o le koson Ala, i ta Ala koni ka i janawoloma
ka jagarituru ke i kun na, ka i fisaya i tojogonw ye.»

¹⁰ A k'a fo tuun ko:

«Matigi, ele le ka dugukolo dan kabini a damina ra,
i yere boro ka sankolo dan.»

¹¹ O fenw bee bena teme, nka ele koni be to i no ra;
o bee bena koru i ko fani be koru cogo min na.

¹² I bena o kuru i ko mogu be deregeba kuru cogo min na;
o bena yelema i ko mogu be fani donta yelema cogo min na.

Nka ele koni, ele be to i cogo ra,
ele ta sandaw te ban ka ye.»

¹³ Ayiwa, Ala k'a fo meleke juman le ye ka ye, ko:

«I sigi ne kininboroyanfan fe,
fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koru?»

¹⁴ Melekekew ye mun le ye? O bee ye ninw le ye; ciradenw lo, minw be baara ke Ala ye. Mogu minw ka kan ka kisi, Ala be melekekew ci ka taga olugu deme fana.

2

Ala ta kisiriba

¹ Ayiwa, o koson an ka kuma minw men, an ka kan ka an janto o ra kosebe, janko an kana na sira bla ka taga an kun fe. ² Melekekew tun ka kuma min fo an bemaw ye, o kera can ye; mogu o mogu ka sariya cen, ka ban ka Ala kan mina, Ala ka olugu bee sara ka kapa ni o ta kewalew ye. ³ Ayiwa, anw fana bena bosi cogo di, ni an ka nin kisiriba ke borokofefen ye? Matigi yere le konna ka o kisiri ko fo; o ko, minw ka a lamen, olugu k'a fo an ye k'a gbeya. ⁴ Ala yere ka baraka don o ta seereya ra ni tagamasiyenw ye, ani kobaw, ani kabako suguya caman,

1:5 1.5 Nin kuma fora Zaburu 2:7; Samawilu flanan 7:14; Kibaroyaw folo 17:13. **1:6** 1.6 Nin kuma fora Sariya 32:43. **1:7** 1.7 Nin kuma fora Zaburu 104:4. **1:9** 1.8-9 Nin kuma fora Zaburu 45:7-8. **1:12** 1.10-12 Nin kuma fora Zaburu 102:26-28. **1:13** 1.13 Nin kuma fora Zaburu 110:1.

ani ka Nin Saninman* ta sebayaw di o ma fana ka kaɓa ni a yere sago ye.

Mɔgɔ be kisi Kirisita le baraka ra

⁵ Ayiwa, an be dunujakura nata min ko fɔra, Ala ma o kuntigiya di melekew le ma. ⁶ Nka mɔgɔ do ka nin seereya ke Kitabu yoro do ra, ko:

«Ala, mɔgɔ ye mun ye, k'a fo ko i be i hakiri to a ra?

Adamaden ye mun ye, k'a fo ko i be i janto a ra?

⁷ I k'a dogoya melekew ye wagati doonin;

i ka nooro ni bonya masafugula don a kun na,

⁸ ka fen bee bla a sen jukoro.»

Ni a fɔra ko Ala ka a sigi fen bee kunna, o koro ye ko fen si te yi ni a te min kunna. O bee n'a ta, an b'a ye ko se ma di a ma folo ko a ye sigi fen bee kunna.

⁹ Nka sisan an b'a ye ko Ala ka Yesu min dogoya ka teme melekew kan ka wagati doonin ke, sisan Ala ka nooro ni bonya masafugula di o ma, a ta tooro ni a ta saya koson; o cogo ra, Ala ta neema sababu ra, a sara mɔgow bee le no ra.

¹⁰ Ayiwa, can ra, fen bee danna Ala min sababu ra, ani Ala min koson, ale tun b'a fe ka mɔgo caman ladon a ta nooro ra; o koson a benna a ma ka Yesu ta bonya dafa a ta tooro sababu ra, ale min ye mɔgow ta kisiri tigi ye.

¹¹ Yesu min be mɔgow saninya ka o bo jurumun na, ale ni o mɔgo saninyaninw bee ta Fa ye Ala kelen le ye. O le koson a te a yere fisaya o ma; a be o wele ko a balemaw. ¹² A ko:

«Ala, ne bena i togo fo ne balemaw ye,

ne bena i tando ni donkiriw ye i ta jama bee lajenninw ce ra.»

¹³ A ko fana tuun, ko:

«Ne bena ne jigi la Ala kan.»

A ko tuun, ko:

«Ne fle nin ye, ne ni Ala ka den minw di ne ma.»

¹⁴ Ayiwa, Yesu ka o mɔgo minw kisi, i n'a fo olugu ye adamadenw le ye, o koson Yesu fana kera adamaden ye. A ka o ke janko a ta saya baraka ra, saya fanga be Setana min boro, a ye o Setana ta fanga cen; ¹⁵ janko minw tun be Setana ta jonya ra o si bee ra, saya pasiran koson, a ye olugu kunmabo. ¹⁶ Can ra, Yesu ma na ka na melekew le deme; a nana Iburahima ta denw le deme. ¹⁷ O le koson jagboya lo, a tun ye ke adamaden ye cogo bee ra, ka ke sarakalasebaga* kankelentigi ye, min be hina mɔgow ra, ka baara ke Ala ye janko ka mɔgow ta jurumunw kafari. ¹⁸ Ayiwa, i n'a fo ale yere tooro koro bori koson, o koson minw be koro bo, a be se ka olugu deme.

3

Kirisita ka bon ni cira Musa ye

(Matiyu 21.33-38)

¹ O le koson, ne balema saninmanw, Ala ka aw minw wele, ne b'a fe ko aw ye miiri Yesu le ma; ale le ye Ala ta ciraden ye, ani

a ta sarakalasebagaw kuntigiba*, an ta lanaya ko ra. ² Yesu kera kankelentigi ye Ala ja koro, Ala min k'a sigi a ta baara ra, i n'a fo cira Musa tun kera kankelentigi ye Ala ta so bee kono cogo min na. ³ Nka Yesu ka kan ni bonyaba ye ka teme cira Musa kan pewu; sabu bonlobaga be bonya soro ka teme bon yere kan.

⁴ Bon o bon, mogw le k'a lo; nka min ka fen bee lajennin lo, o ye Ala le ye. ⁵ Cira Musa koni tun ye baarden le ye, min k'a ta baara ke ni kankelentigiya ye Ala ta so bee kono. Ala tun be kuma minw fo, a ta baara tun ye ka o seereya le ke. ⁶ Nka Kirisita* kera kankelentigi ye i ko Dence min sigira Ala ta so kono ka ke fen bee kunna. Sisan anw le ye o so ye; nka an be an yere bonyara lanaya ni jigiyi min koson, fo an ye jija ka to o kan ka taga se a laban ma.

Nenekiriyoro min labenna Ala ta mogow ye

⁷ O koson, i n'a fo Nin Saninman* k'a fo cogo min na, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,

⁸ aw kana aw jusukun gbeleya

i n'a fo aw bemaw murutira Ala kama

kongokolon kono cogo min na, ko o be Ala korobo.

⁹ O yoro le ra aw bemaw ko o be ne Ala korobo,

k'a soro o ka ne ta kokeninw bee ye ka se fo san binaani.

¹⁰ O koson ne dimina o wagati mogow koro;

ne ko: <O yere ta miiriyaw le be o lafiri tuma bee;

ne b'a fe o ye sira min ta, o te o lon.>

¹¹ O koson ne dimikojugu fe, ne karira ko:

<O tena don ne ta nenekiriyoro ra fiyewu!> »

¹² Ne balemaw, aw ye aw yere korosi, mogw si kana soro aw ra, jusujugu ni lanabarijusu be min na, fo ka ban ka Ala panaman kan mina. ¹³ Nka Ala ka «bi» min ko fo, ka aw to o ra, aw ye jorogon ladi lon o lon, janko jurumun kana ke sababu ye ka aw lafiri ka aw jusukun gbeleya. ¹⁴ An kera Kirisita* ta jorogonw le ye, nka an ka a damina ni jigiyi min ye, fo an sinsinnin ye to o kan ka taga se a laban ma.

¹⁵ A sebera Kitabu kono, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,

aw kana aw jusukun gbeleya,

i n'a fo an bemaw murutira cogo min na.»

¹⁶ Ayiwa, jontigiw le ka Ala kumakan men ka muruti? Cira Musa bora ni minw ye Misiran jamana ra, yala olugu te wa? ¹⁷ Ala dimina jontigiw le koro fo san binaani? Minw ka jurumun ke, ka sa kongokolon kono, yala olugu te wa? ¹⁸ Ala karira ko jontigiw le tena don a ta nenekiriyoro ra? Yala minw murutira a kama, olugu te wa?

¹⁹ O cogo ra, an b'a ye ko o ta lanabariya le koson o ma se ka don o jamana ra.

4

¹ Ayiwa, Ala ka layiri min ta ko an bena taga don ale ta nenekiriyoro ra, i n'a fo o layiri belen be a no ra, o ra an ye an yere korosi, janko aw si kana na dese ka to ko. ² Kibaro Diman* waajuri kera an ye, i n'a fo a kera an bemaw ye cogo min na. Nka o ka o kuma min men, o ma

foyi ja o ye; sabu minw k'a men, olugu m'a mina ni lanaya ye. ³ Nka anw minw lara Yesu ra, anw bena don o nenekiriyoro ra, i n'a fo Ala k'a fo cogo min na, ko:

«Ne dimikojugu fe, ne karira ko:

O tena don ne ta nenekiriyoro ra fiyewu.»

Ala ka o kumaw fo k'a soro a tun ka fen bee dan ka ban kabini dunuja dantuma na; ⁴ sabu a fora Kitabu yoro do ra tere wolonfla ko ra, ko: «Tere wolonflanan, Ala nenekirira a ta baara bee ra.»

⁵ O yoro kelen na Ala ko tuun, ko:

«Ne ka jamana min layiri ta o ye,

o tena don ne ta nenekiriyoro ra fiyewu.»

⁶ Ayiwa, minw tun konna ka o Kibaro Diman lamem, olugu ta lanabariya koson, o ma don o jamana ra ka nenekiri. Nka o bee n'a ta, do werew belen be se ka don o yoro ra. ⁷ O le koson Ala ka lon do were sigi tuun; o ye «bi» ye. Wagatijan temenin ko a ka o kuma don Dawuda da ra. A tun konna ka o kuma fo; o kuma fle nin ye, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,
aw kana aw jusukun gbeleya.»

⁸ Ayiwa, ni Yosuwe tun sera ka Izirayelimogow ladon o nenekiriyoro ra, Ala tun tena lon were ko fo tuun o ko fe. ⁹ O koson Ala ka a ta baara ke, ka nenekiri a tere wolonflanan na cogo min na, o nenekiri jagon be Ala ta mogow ja. ¹⁰ Ni mogow min ka don Ala ta nenekiriyoro ra, o tigi be nenekiri a ta baaraw ra, i n'a fo Ala nenekirira a ta baaraw ra cogo min na. ¹¹ O koson an ye jija ka don o nenekiriyoro ra, janko mogow si kana to ko fe i n'a fo Alakanminabari dow k'a ke cogo min na.

¹² Sabu Ala ta Kuma be janamanya di, baraka b'a ra. A da ka di ka teme muru da fla kan. A be mogow sogow fo ka se mogow jusukun ni a nin dan ma, ka se kolo tugudaw ni sonbe ma. A be mogow ta miiriyaw ni a jusukunnakow bee segesege k'a lon. ¹³ Danfen si te yi min dogonin lo Ala ja korow. Fen bee be a ja korow kene kan, fen si dogonin te a ma; an bena taga lo ale Ala min ja korow, janko an bee ye an ta fo.

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹⁴ Ayiwa, i n'a fo sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe, min yelera ka taga fo sankolo kononoyoro ra, min ye Yesu ye, Den min bora Ala ra, o tuma an ko an be lanaya min na, an ye jija ka to o kan. ¹⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba min te se ka hina an na ka an deme an ta barakantanyaw ra, an ta sarakalasebaga te o jagonna ye. Nka ale fana korobora cogo bee ra i n'a fo anw, nka a ma jurumun si ke. ¹⁶ O ra, an kana siran; an ja siginin ye madon neema tigi Ala ta masasiginan na, janko a ye makari an na, ka neema an ye, ka an deme wagati bennin na.

5

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigibaw* bee janawolomara ka bo mogow le ce ra; a sigira mogow koson, ka kow janabo o ni Ala ce. A be siman sarakaw ni began sarakaw lase Ala ma mogow ta jurumunw koson. ² A be se ka hina mogow kolonbariw ni mogow lafirininw na, sabu ale fana ye barakantan ye i n'a fo o mogow. ³ O koson a ka kan ka

4:3 4.3 Nin kuma fora Zaburu 95.11.

4:4 4.4 Nin kuma fora Damina 2.2.

4:7 4.7 Nin

kuma fora Zaburu 95.7,8.

saraka dɔ bɔ a yere ta jurumunw kosɔn, i n'a fɔ a b'a bɔ mɔgɔ tɔw ta jurumunw kosɔn cogo min na. ⁴ Ayiwa, mɔgɔ si tɛ se ka o bonya ta k'a la a yere kan; Ala le bɛ mɔgɔ wele a kama, i n'a fɔ a ka Haruna wele cogo min na.

⁵ O cogo ra, Kirisita* fana ma sarakalasebagaya ta kuntigibaya bonya la a yere kan a yere ma; nka Ala le ka a ke a ye, k'a fɔ a ma ko: «Den min bɔra ne ra, ele lo; ne kera i Fa ye bi.»

⁶ Ala k'a fɔ yɔrɔ were ra fana, ko: «Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bɛɛ, i n'a fɔ Melikisedeki tun bɛ cogo min na.»

⁷ Wagati min Yesu tun bɛ dunupa ra yan, a tun k'a lɔn ko se bɛ Ala ye ka ale kisi saya ma; a ka Ala daari, k'a daari kɔsɛbɛ ni kanba ye, fɔ ka kasi. Ala ka a ta daariri lamen a ta Alapasiran kosɔn. ⁸ Nka hali k'a sɔrɔ a bɔra Ala ra, o bɛɛ n'a ta, a ka Ala kan mina, ka tɔɔrɔ. ⁹ Ala k'a ta kow bɛɛ dafa tuma min na, minw bɛ a kan mina, a kera olugu ta kisiri tigi ye, kisiri banbari. ¹⁰ Ala ka a latige k'a ke sarakalasebagaw kuntigiba ye, i n'a fɔ Melikisedeki tun kera a ye cogo min na.

Lanabaga barakantanw

¹¹ Ayiwa, fɛn caman bɛ an fɛ k'a fɔ aw ye nin ko ra, nka o kow jafɔ ka gbɛlɛn, sabu aw ta faamuri ka sumaya. ¹² Nɔgɔntumasi aw tun ka kan ka ke karamɔgɔw le ye; nka hali bi o belɛn bɛ aw karanna Ala ta Kuma damina le ra kura ye tuun. Hali bi aw mako bɛ nɔnɔ le ra, aw tɛ se ka domuni gbiriman domu. ¹³ K'a sɔrɔ mɔgɔ min bɛ nɔnɔ dɔrɔn ke a ta baro ye, o tigi ye denɛnɛnin le ye, a tɛ ko terennin lɔn ka bɔ ko terenbari ra. ¹⁴ Nka domuni gbiriman ye mɔgɔkɔrɔbaw ta le ye; olugu ka o yere degi, ka ko lɔn, ka kopuman ni kojugu lɔn ka bɔ jɔgɔn na.

6

¹ O le kosɔn, Kirisita* ta karan bɛ damina ko minw na, an kana to o kan hali bi; an ye taga ja lanaya ra, ka ke i ko mɔgɔkɔrɔbaw. An man kan ka kɔsegi karan damina kan tuun, i n'a fɔ mɔgɔ ka kan ka nimisa cogo min ka kewale jacinantanw dabra, ka la Ala ra, ² ani batizeri ta karan, ani boro bɛ la mɔgɔw kan cogo min na, ani suw kunuko, ani Ala ta kiti banbari. ³ Ayiwa, an ye o kow to yi ka taga ja! An bɛna o le ke, ni Ala sɔnna.

⁴ Ayiwa, Ala ta yeelen yirara minw na ka ye, minw ka Ala ta nɛema nɛnɛ ka ye, ka dɔ sɔrɔ Nin Saninman* na, ⁵ ka Ala ta Kuma diya nɛnɛ ka ye, ka wagati nata ta sebayaw lɔn, ⁶ ayiwa, o bɛɛ n'a ta, ni o mɔgɔw bɛna, olugu kɔni tɛ se ka nimisa kokura tuun fiyewu; sabu Den min bɔra Ala ra*, a bɛ i n'a fɔ o bɛ o le gbɛngbɛna yiri ra tuun kokura, k'a lamaroya kɛnɛ kan bɛɛ ja na.

⁷ Ayiwa, ni sanji ka ben sijagako caman dugukolo min kan, ni o dugukolo siman ka ja, ka ke sɛnɛkebaga sago ye, o dugukolo bɛ Ala ta baraka sɔrɔ. ⁸ Nka ni njaniw, ani binjuguw dɔrɔn le falenna a ra, a tɛ foyi ja; a tena mɛɛn o yɔrɔ bɛ danga, ani a laban tasuma b'a jeni.

⁹ O bɛɛ n'a ta, an balema kanuninw, hali ni an bɛ nin kumaw fɔ, an jigi siginin lo aw ta ko ra; an k'a lɔn ko aw bɛ sirapuman le kan, min

ye kisiri sira ye. ¹⁰ Sabu Ala tɛ pumanlonbari ye k'a fɔ ko a bɛ jina aw ta baara kɔ, ani aw ka balemaw kanu cogo min na a tɔgɔ kosɔn, ani aw ka Ala ta mɔgɔ saninmanw demɛ cogo min na, ani aw bɛ o demena cogo min na fana hali bi. ¹¹ Nka min ka di an ye, o ye ko aw bɛɛ kelen kelen ye jija ka se fɔ a laban ma, janko aw jigi bɛ min kan, aw ye o sɔrɔ. ¹² An t'a fɛ aw ye kɛ salibatɔw ye. Ala ka fɛn minw layiri ta, mɔgɔ minw bɛ jija ka o sɔrɔ o ta lanaya ni o ta mujuri baraka ra, aw ye olugu le ladegi.

Ala ka layiri min ta

¹³ Ala ka layiri ta Iburahima ye tuma min na, a tun tɛ se ka kari tɔgɔ wɛrɛ ra, min ka bon ni ale Ala yɛrɛ tɔgɔ ye minke, a karira a yɛrɛ tɔgɔ le ra. ¹⁴ A ko Iburahima ma ko: «Sigiya t'a ra, ne bɛna baraka don i ra, ka i ta duruja caya kɔsɛbɛ.» ¹⁵ Ayiwa, Iburahima mujuna ka Ala makɔnɔ minke, o cogo le ra, Ala tun ka min layiri ta a ye, a ka o sɔrɔ.

¹⁶ Ni mɔgɔw bɛ kari, fɛn min ka bon ni olugu yɛrɛ ye, o bɛ kari o le ra; o kariri ye sarati le ye k'a yira ko o ta kuma ye can ye, ani ka sɔsɔri bɛɛ ban pewu.

¹⁷ O cogo ra, minw tun ka kan ka o layirijuman sɔrɔ, Ala tun b'a fɛ k'a yira olugu ra le k'a gbɛya ko ale tɛ a ta kolatigeninw yeɛma fiyewu; o kosɔn a karira ka fara layiri kan. ¹⁸ O fɛn fla tɛ se ka yeɛma fiyewu. Ala ka layiri min ta, ani ka kari ka fara a kan, a tɛ se ka faninya tige o ko ra. An minw ka karifayɔrɔ sɔrɔ Ala kɔrɔ, nin kumaw bɛ an ja gbɛɛya le kɔsɛbɛ, janko Ala ka layiri min ta an ye, an ye an jigiya to o kan. ¹⁹ O jigiya bɛ an nin mara, i ko nɛgɛ gbiriman min bɛ kurunba lalɔ; jigisɔbɛ lo, ani jigi barakaman. O le bɛ yɔrɔ saninman* ta boncɛtigɛfani dayɛɛ an ye, ka an ladon fɔ yɔrɔ saninmanba kɔnɔ. ²⁰ Yesu kɔnna ka don an ja o yɔrɔ ra an ta jurumunw kosɔn. A kɛra sarakalasebagaw kuntigiba* ye i n'a fɔ Mɛlikisedeki tun kɛra a ye cogo min na; a bɛna to o kuntigiya ra wagati bɛɛ.

7

Mɛlikisedeki ta sarakalasebagaya

¹ Ayiwa, o Mɛlikisedeki tun ye Salemu dugu masacɛ le ye, ani Ala Kɔrotaninba ta sarakalasebaga*. O wagati ra Iburahima tun tagara masa dɔw kɛrɛ, ka se sɔrɔ o kan; Iburahima kɔsegito, Mɛlikisedeki tagara a kunbɛn ka dugawu kɛ a ye. ² Iburahima ka a borofɛnw bɛɛ yaga bɔ ka o di Mɛlikisedeki ma. Mɛlikisedeki tɔgɔ kɔrɔ ye ko «tɛrenninya masa.» Ka fara o kan, Salemu masacɛ lo, o kɔrɔ ye ko «hɛra masacɛ.» ³ A facɛ tɔgɔ ma fɔ, a bamuso tɔgɔ ma fɔ, a ta buruju tɔgɔ fana ma fɔ; a worocogo ma fɔ, walama a sacogo. A bɛ i ko Den min bɔra Ala ra*, sabu a bɛ to a ta sarakalasebagaya ra wagati bɛɛ.

⁴ Aw m'a ye ko nin cɛ tun ka bon wa! Fɔ an bɛmace Iburahima tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ kɛrɛkɛyɔrɔ ra, a ka o bɛɛ yaga bɔ ka o di a ma. ⁵ Levi* ta duruja minw ye sarakalasebagaw* ye, sariya* k'a yira ko olugu ka kan ka yaga mina Izirayelimɔgɔw fɛ, minw ye o balemaw ye; k'a sɔrɔ o bɛɛ bɔra Iburahima le ra fana. ⁶ Mɛlikisedeki tun tɛ Levi ta duruja dɔ ye, nka o bɛɛ n'a ta, a ka yaga mina Iburahima fɛ. Ala tun ka layiri ta Iburahima min ye, a ka dugawu kɛ o ye. ⁷ K'a sɔrɔ sigiya t'a ra,

ɲamɔɔ le be dugawu ke komɔɔ ye. ⁸ Sarakalasebagaw fe, Levi ta duruja minw tun be yaga mina, olugu tun ye adamaden gbansanw le ye. Nka Melikisedeki min ka yaga mina Iburahima fe, a fora ko ale panaman lo wagati beɛ. ⁹ Levi ta duruja minw be yaga mina, an be se k'a fo ko olugu yere ka yaga bo k'a di Melikisedeki ma, sabu o bemace Iburahima k'a di a ma. ¹⁰ Wagati min Melikisedeki tagara yaga mina Iburahima fe, olugu tun ma woro ban, nka Iburahima le tun bena o woro. O cogo ra olugu yere ka yaga di Melikisedeki ma.

¹¹ Ayiwa, sariya min dira Izirayelimogow ma, o ju tun sigira Levi ta sarakaw le kan. Ni o sarakalasebagaya tun sera ka mogow kisi ka o bo o ta jurumunw beɛ ra, kun tun tena ke a ra tuun ko sarakalasebaga were ye na, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na. Sarakalasebagaw tun bena to ka bo Levi ta gba le ra doron, i ko Haruna.

¹² Sabu ni sarakalasebagaya yeɛmana, jagboya lo fana ko sariya ye yeɛma. ¹³ An be Matigi min ta ko fora nin ye, ale bora gba were le ra; a ta gbamogow si ma deri ka sarakalasebagaya baara ke, ka saraka bo sarakajenifen* kan. ¹⁴ Ayiwa, beɛ k'a lon ko an Matigi bora Zuda ta gba le ra; nka cira Musa ma foyi fo sarakalasebagaya ta ko ra o gba ta fan fe.

Yesu ta sarakalasebagaya te ban

¹⁵ Yesu kera sarakalasebaga* were ye minke, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na, o le b'a yira k'a gbeya tuun ko a ni Levi ta gba te sira kelen na. ¹⁶ A ma ke sarakalasebaga ye ka kapa ni gba ta sira ta sariya ye; nka a kera sarakalasebaga ye a ta panamanya banbari ta sebgaya le baraka ra. ¹⁷ Sabu a fora a ta ko ra ko:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati beɛ
i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na.»

¹⁸ O cogo ra sariya* folo bora yi, sabu baraka tun te o ra ka mogow kisi, nafa tun te o ra fana; ¹⁹ sabu sariya ma se ka foyi ke k'a dafa. Sisan an ka jigiyi were le soro, min ka ji ni folota ye; o le sababu ra an be se ka gbara Ala ra.

²⁰ Ka fara o kan, Ala karira le, ko Yesu bena ke sarakalasebaga ye. A ma kari sarakalasebaga tow si ta ko ra. ²¹ Nka Yesu kera sarakalasebaga ye tuma min na, Ala karira k'a fo a ye ko:

«Matigi karira,
a fana tena a ta miiriya yeɛma:
Ele le ye sarakalasebaga ye wagati beɛ.»

²² O ra, Yesu kera Ala ta jennogonya min sarati ye, o jennogonya ka fisa ni folo ta ye pewu.

²³ Ka fara o kan tuun, sariya folo wagati ra sarakalasebaga caman le temena; saya koson, o do ma se ka to sarakalasebagaya baara ra. ²⁴ Nka Yesu koni, ale te sa fiyewu; o koson mogow si te se ka ke sarakalasebaga ye a no ra. ²⁵ O le koson minw be gbara Ala ra Yesu sababu ra, a be se ka olugu kisi wagati beɛ ka bo jurumun beɛ ra, sabu a panaman lo wagati beɛ, a be Ala daari o ye.

²⁶ An mako tun be nin sarakalasebagaw kuntigiba nogon le ra, min saninyanin lo, jarkiyoro te min na, no si te min na, min faranna ka bo jurumunkebagaw ce ra, ka korota ka teme hali sankolo kan. ²⁷ A

mako te a ra ka saraka bo lon o lon a yere ta jurumunw koson folo, ka ban ka a bo mogow tow ta koson, i n'a fo sarakalasebagaw kuntigiba tow. A ka a yere di saraka ye ka o bee ke signa kelen ka ban pewu.

²⁸ Can ra, sariya ka mogow minw sigi ka o ke sarakalasebagaw kuntigibaw ye, barakantanya tun be o mogow ra. Nka Ala karira ka kuma min fo sariya ko fe, o sababu ra Den min bora Ala ra*, o le sigira ka ke sarakalasebagaw kuntigiba dafanin ye wagati bee.

8

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹ Ayiwa, an ka kuma minw bee fo, o kunba ye nin ye: sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe, min siginin be Ala ta masasiganan kininboroyanfan na sankolo ra. ² A be a ta baara ke yoro saninman* kono, fanibon panaman kono, Matigi Ala yere boro ka min lo, mogow boro ma a lo.

³ Sarakalasebagaw kuntigibaw bee sigira, janko o ye siman sarakaw ni began sarakaw lase Ala ma. O cogo ra jagboya lo ko an ta sarakalasebagaw kuntigiba fana ye fen do soro ka a lase Ala ma. ⁴ Ni a tun be dunupa ra yan, a tun tena ke sarakalasebaga ye yere; sabu sarakalasebaga werew be yi, olugu le be sarakaw lase Ala ma ka kapa ni sariya* ye. ⁵ O be o baara ke yoro saninman min kono, o ye sankolo ta yoro saninman bisigiya le ye. Cira Musa tun b'a fe ka fanibon saninman lo tuma min na, Ala k'a fo a ye ko: «Ne ka nin fenw bisigiya min yira i ra kuru kan, i ye o korosi kosebe, k'a to a ye ke ka kapa ni o ye.»

⁶ Nka sisan Kirisita* ta baara ka bon ni sarakalasebaga tow ta ye pewu, sabu ale le be soronarikebaga ye Ala ni mogow ce ka jennogonya min don o ce, o jennogonya ka bon ni folo ta ye. O jennogonya ju sigira layiri minw kan, o ka fisa ni folo ta ye pewu.

⁷ Can ra, ni jennogonya folo tun dafanin lo, kun tun tena ke a ra tuun ka flanan jini k'a bla a no ra. ⁸ Nka Ala ka a ta mogow jaraki le, k'a fo o ye ko:

«Lon do, bena se, Matigi ko ten,
ne bena jennogonyakura don
ni Izirayeli ta gbamogow ni Zuda ta gbamogow ye.

⁹ O jennogonya tena ke i ko ne tun ka jennogonya min don ni o bemaw ye,

lon min na ne ka o boro mina ka bo ni o ye Misiran jamana ra;
sabu ne konna ka jennogonya min don ni o ye, o ka o cen.
O koson ne ka o to yi.

Matigi ko ten.

¹⁰ Nka o wagatiw temenin ko,
ne bena jennogonya min don ni Izirayelimogow ye, o ye nin ye, Matigi ko ten:

ne bena ne ta sariyaw don o hakiri ra,
k'a sebe o jusukun na;
ne bena ke o ta Ala ye, o be ke ne ta mogow ye.

¹¹ Mogow si tena a mogowgon karan tuun,
walama ka a balema karan tuun ko:
«I jija ka Matigi lon.»

Sabu o bεε bεna ne lon,
k'a ta mɔgɔ fitini na ka taga a bla mɔgɔba ra.

¹² Ne bεna o ta terenbariyakow bεε yafa o ma;
ne tεna ne hakiri to o ta jurumunw si ra tuun.»

¹³ Ayiwa, aw m'a ye, Ala ka jεnɔgɔnyakura ko fɔ minke, a k'a yira ko jεnɔgɔnya fɔlɔ kɔrɔra. Ayiwa, ni fεn ka kɔrɔ, ni a tε mako ja tuun, o fεn bε taga tunuyɔrɔ le ra.

9

Jεnɔgɔnyakɔrɔ ni jεnɔgɔnyakura (Bɔri 25; 26; 40.17-33)

¹ Ayiwa, jεnɔgɔnya fɔlɔ fana ta sariyaw tun bε yi, o tun bε Ala batocogo yira. Alabatoyɔrɔ saninman dɔ fana tun bε dugukolo kan yan. ² O tun ka fanibon dɔ le lɔ. O fanibon bonkɔnɔ fɔlɔ tun bε wele ko yɔrɔ saninman*. Fitinadaga ni tabali ni sarakaburuw tun bε o yɔrɔ le ra. ³ O kɔ, boncɛtigefani flanan kɔfeyɔrɔ ra, o tun ye fanibon bonkɔnɔ flanan ye, min bε wele ko yɔrɔ saninmanba*. ⁴ Wusunanjɛnifεn saninlaman dɔ tun bε o yɔrɔ ra, ani jεnɔgɔnya kεsu, sanin tun lara min yɔrɔ bεε kan. Sanindaga dɔ tun bε o kεsu kɔnɔ; mane* tun bε o sanindaga kɔnɔ, ani Haruna ta bere min tun fiyerenna, ani jεnɔgɔnya ta kumaw tun sεbera kabakuru walaka minw kan. ⁵ Serubεn mεlεkε nɔɔrɔmanw tun bε kεsu san fε. Olugu tun ka o kamanw biri kεsu datugunan kunna. Nka an tε se ka don nin kow bεε ra sisan k'a jafɔ kelen kelen.

⁶ Ayiwa, fanibon ni a kɔnɔfεnw tun labenna o cogo le ra. Sarakalasebagaw* tun bε don o bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ lon o lon ka o ta baara kε. ⁷ Nka sarakalasebagaw kuntigiba kelenpe le bε tun bε don bonkɔnɔ flanan kɔnɔ sɔnaga kelen san kɔnɔ. A fana tun tε don ni a ma don ni bεgan dɔ jori ye a boro, ka o kε k'a yεrε ta jurumun ni jama ta jurumunw kafari.

⁸ O cogo ra, Nin Saninman* b'a yira an na ko yɔrɔ saninmanba sira tun ma dayεlε fɔlɔ, sabu fanibon fɔlɔ tun bε a nɔ ra. ⁹ Nin kow ye sisan ta kow tagamasiyen le ye. O b'a yira an na ko o bεgan sarakaw, ani saraka wεrε minw bε di Ala ma, ko o sarakaw tun tε se ka o dibaga jusukun saninya. ¹⁰ O sariyaw tun ye domunifεnw ta kow le ye, ani minnifεnw, ani farikolo saninyacogo ni ji ye. O landaw tun bε adamaden kenεmayɔrɔ dɔrɔn le jate; o landaw tun sigira fɔ ka taga se wagati min na, Ala bεna fεn bεε yεlεma k'a kε kura ye.

¹¹ Nka Kirisita* nana ka na kε sarakalasebagaw kuntigiba ye sisan, janko Ala tun ka fεn minw layiri ta, an ye o sɔrɔ. Ale donna fanibon min kɔnɔ, o nafa ka bon, a dafanin lo ka tεmε fɔlɔ kan; mɔgɔ boro m'a lɔ, o kɔrɔ ye ko nin dunuɔa ta danfεn tε. ¹² Kirisita donna yɔrɔ saninmanba kɔnɔ sɔnaga kelenpe, ka dan o ma. A ma don ni bakɔrɔninw jori ye, walama misidenw jori, nka a donna ni a yεrε jori le ye; a ka an kunmabɔ o cogo le ra, ka an kisi wagati bεε.

¹³ Ayiwa, o tun bε bakɔrɔninw jori ni misitoranw jori, ani misi jeninin buguri seriseri mɔgɔ saninyabariw kan ka o farikolo saninya.

¹⁴ Nka Kirisita jori baraka ka bon ka tεmε o fεnw kan. Nin Saninman

8:12 8.8-12 Nin kuma fɔra Yeremi 31.31-34. * **9:4** 9.4 Mane tun ye domunifεn dɔ ye, Ala tun bε min di Izirayelimɔgɔw ma ka o to tagama ra kongokolon kɔnɔ (Bɔri 16.13-15,31).

banbari baraka ra, a ka a yere di Ala ma saraka ye, no te saraka min na. Ale jori be se ka an jusukun saninya ka bo ko nacintanw na, janko an ye baara ke Ala panaman ye.

¹⁵ O le koson a kera jennogonyakura* ta soronarikebaga ye, janko Ala ka mogow minw wele, ka panamanya banbari layiri ta o ye, olugu ye o sorow; sabu minw tun ka jurumun ke jennogonya folow wagati ra, a sara ka olugu kunmabow o jurumunw na.

¹⁶ Ni mogow dow ka centasebe ke, ni o tigi ma sa, o sebe te jate. ¹⁷ Centasebe kumaw te jate, fo ni saya kera; sabu k'a sebebaga to si ra, a te foyi ja. ¹⁸ O le koson jennogonya folow fana ma sigi jori ko. ¹⁹ Ciru Musa ka jama bee lajen folow, ka Ala ta cifoninw yira o ra, i ko a sebera sariya ra cogo min na. O ko, a ka misidenw ni bakoronin dow faga ka o jori nagami ji ra, ka izopeyiri flaburu ni sagasi wulenman dow su o jori ra ka o seriseri sariya kitabu kan, ani jama bee kan. ²⁰ A ko: «Ala ka jennogonya min don ni aw ye, nin jori le ye o jennogonya sarati ye.» ²¹ O cogo kelen na, ciru Musa ka jori dow seriseri fanibon fana kan, ani yorow saninman ta minanw bee kan. ²² Sabu ka kapa ni sariya ye, ni fen dama dama te, fen bee tun be saninya ni jori le ye. Ni jori ma bon, jurumun te yafa fana.

Kirisita ta saraka be jurumun kafari

²³ Fanibon ta fenw ye sankolokonofenw bisigiya le ye. I n'a fo o fanibon konofenw tun ka kan ka saninya ni beganw jori ye, o tuma o fenw yere minw be sankolo konow, olugu tun ka kan ka saninya ni saraka dow ye min ka fisa ni began sarakaw ye.

²⁴ Mogow boro ka yorow saninman min lo, Kirisita ma don o jowon le konow, sabu o ye sankolo ta yorow saninman tagamasiyen doron le ye. A donna sankolo yere le konow, janko ka taga lo Ala ja korow ka an ta jurumunw ko panabow.

²⁵ A ma don k'a yere di saraka ye sijagako caman, i ko sarakalasebagaw kuntigiba tun be don yorow saninmanba konow cogo min na san o san ni jori dow ye, min te ale yere ta ye. ²⁶ Ni o te, kabini dunupa danna ka na se bi ma, Kirisita tun bena torow sijagako caman le. Nka nin dunupa labanwagati ra, Kirisita nana ke saraka ye sijaga kelenpe le, ka dan o ma; a nana a yere di saraka ye ka jurumun yafa. ²⁷ Saya be se mogow bee ma sijaga kelenpe le; o ko, Ala be kiti tige o kan. ²⁸ O cogo ra, Kirisita fana kera saraka ye sijaga kelen, ka mogow caman ta jurumun bow o kunna. A bena na sijaga flanan na, nka o tena ke jurumun ta ko ye tuun; minw be a makonona, a bena olugu le kisi.

10

¹ Ayiwa, sariya* be Ala ta fenpuman nataw bisigiya doron le yira an na; o fenw be cogo min na tigitigi, a te o yira. O koson minw tun be Ala bato ni o saraka kelenw ye tuma bee san o san, sariya tun te se ka olugu ke mogow dafaninw ye fiyewu. ² Ni o sarakaw tun be se ka mogow kisi, o tun bena dabra; sabu minw be a bora, a tun be ke ko olugu saninyara sijaga kelen ka ban; o tun tena jurumun sorow o yere ra tuun.

³ Nka o sarakaw yere be mɔgɔw hakiri jigi o ta jurumunw na le san o san. ⁴ Sabu misitoranw jori ni bakɔrɔninw jori te se ka jurumun bɔ mɔgɔ ra fiyewu.

⁵ O le kosɔn Kirisita* be nana dunuɗa ra wagati min na, a ko Ala ma ko:

«I ko i te began saraka* fe, i te siman saraka* fe, nka i ka farikolo dɔ dan ne ye.

⁶ Saraka jenitaw*, walama jurumunyafa sarakaw ko man diya i ye.

⁷ O kosɔn ne ko: «Ala, ne fle nin ye, ne be na i sago ke,

i n'a fɔ a fora ne ta ko ra sariya Kitabu kɔnɔ cogo min na.» »

⁸ Ayiwa, Kirisita konna k'a fɔ ko: «I te began saraka fe, walama siman saraka, walama saraka jenita, walama jurumunyafa saraka; o si ko man di i ye.» A ka o fɔ k'a sɔrɔ o sarakaw be bɔ ka kaɗa ni sariya yere le ye. ⁹ Kirisita ko fana ko: «Ala, ne fle nin ye, ne be na i sago ke.» O cogo ra a ka jenɗogonya fɔlɔ sa, ka flanan sigi. ¹⁰ Ayiwa, o sago le sababu an saninyara Yesu Kirisita farikolo saraka baraka ra sijaga kelenpe, ka dan o ma.

¹¹ Sarakalasebagaw* bee tun be o ta sarakalasebagaya ke lon o lon, ka to ka o saraka kelenw le bɔ tuma o tuma, k'a sɔrɔ o sarakaw te se ka jurumun bɔ mɔgɔ ra fiyewu. ¹² Nka Kirisita kɔni ka saraka kelenpe min bɔ jurumunw kosɔn, o saraka be a nɔ ra tuma bee; o kɔ, a tagara sigi Ala kininboroyanfan fe. ¹³ A tagara sigi ka wagati makɔnɔ, wagati min na Ala bena a juguw bla a sen kɔrɔ, ka o ke a senlayɔrɔ ye. ¹⁴ O cogo ra, a ka minw saninya ka bɔ jurumun na, a be olugu ke mɔgɔ dafaninw ye tuma bee, a ta saraka kelenpe sababu ra.

¹⁵ Nin Saninman* fana ka o seereya ke an ye. A konna k'a fɔ ko:

¹⁶ «O wagatiw temenin kɔ, Matigi ko ten, ne bena jenɗogonya min don ni o ye o ye nin ye: ne bena ne ta sariyaw don o jusukun na, k'a sebe o hakiri ra.»

¹⁷ A ko fana ko:

«Ne tena ne hakiri to o ta jurumunw, ani o ta terenbariyakow ra tuun*.»

¹⁸ Ayiwa, ni jurumunw yafara ka ban, kun t'a ra ka saraka were bɔ jurumun kosɔn tuun.

*Mɔgɔ be gbara Ala ra lanaya le baraka ra
(Heburuw 6.1-20)*

¹⁹ Ayiwa, ne balemaw, sisan, Yesu jori baraka ra, an be se ka don yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ an sago ma. ²⁰ Yesu ka o sira dayele an ye, ka o ke sirakura ye, ani panamanya sira, min be teme boncɛtigɛfani fe, o kɔrɔ ye a yere farikolo. ²¹ O ra, sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe sisan, min sigira Ala ta so kuntigiya ra.

²² Ayiwa, o cogo ra, an ye gbara Ala ra ni jusukun terennin ye, ani lanayasobe, ani lanaya dafanin; an jusukun ye saninya ka bɔ terenbariya bee ra, ka an farikolo ko k'a gbɛ ni ji saninman ye. ²³ An ko, ko o jigiyi min be an fe, an ye jija ka to o kan; sabu Ala min ka

10:7 10.5-7 Nin kuma fora Zaburu 40.7-9. * **10:17** 10.16-17 Nin kuma fora Yereji 31.33-34, ani Heburuw 8.8-12.

layiri ta an ye, ale ye kankelentigi le ye. ²⁴ An ye an janto ɲogon na, ka ɲogon ja gbeleya kanuya ra, ani kewaleɲumanw na. ²⁵ An kana an ta ɲogonlajen dabra, i n'a fo dow be deri k'a ke cogo min na; nka an ye jija ka ɲogon ja gbeleya, sabu aw yere ja b'a ra ko Matigi nalon surunyara.

²⁶ Ayiwa, ni an k'a lawuri a kama ka to jurumun na, k'a sorɔ an ka Kirisita* ta can lon ka ban, saraka were te yi tuun min be se ka an ta jurumun yafa. ²⁷ An ja tigenin le ka kan ka Ala ta kiti lon makonɔ, ani tasuma farimanba min bena a juguw halaki.

²⁸ Ni mogo o mogo tun ka cira Musa ta sariya* cen, ni mogo fla walama saba kera a ko seere ye, o tun be o tigi faga, o te hina a ra. ²⁹ O tuma, Den min bora Ala ra*, ni mogo min ka o dondon ni a sen ye, walama jɛɲɲogonyakura ta jori min k'a saninya, ni a ka o jate fengbansan ye, walama Nin Saninman* min be neema di, ni a ka o mafiyenya, ayiwa, aw te miiri ko o tigi ka kan ni tɔɔɔba ye ka teme cira Musa ta sariya cenbaga ta kan wa?

³⁰ An yere ka nin kuma fobaga lon; a ko: «Ne le be hake bo, ne le be kojugu juru sara.» A ko fana ko: «Matigi bena a ta mogow ta kiti tige.» ³¹ Ala janaman ye an mina ka kiti tige an kan, o ye siranyakoba ye de!

³² Ayiwa, a damina ra aw donna Ala ta yeelen na minke, aw ka kereba min ke, ka tɔɔɔ cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. ³³ Wagati dow ra o tun be aw neni, ka aw tɔɔɔ, ka aw lamaroya bee ja na; wagati dow ra fana o tun be mogo minw tɔɔɔ ten, aw tun be aw yere ke olugu jɛɲɲogonw ye. ³⁴ Can lo, aw hinara kasodenw na; o ka aw borofenw bosi aw ra minke, aw sonna o bee ma fo aw be ɲagari, sabu aw k'a lon ko fen were be aw fe min ka fisa ni fen bee ye, ani min te ban. ³⁵ O koson lanaya min be aw fe, aw kana a to o ye bosi aw ra, sabu barajiba le be o ra. ³⁶ Hali bi aw ka kan ka tɔɔɔ muɲu le, ka Ala sago ke; ni o kera, Ala ka layiri min ta aw ye, aw bena o sorɔ. ³⁷ Sabu a sebera ko:

«A tora donnin, min ka kan ka na, o bena na.

A tena meen tuun.

³⁸ Nka ne ta mogo terennin bena janamanya a ta lanaya le sababu ra; nka ni a ka o sira bla, a ko tena diya ne ye tuun.»

³⁹ Mogo minw be bo sirajuman kan ka taga halaki, anw koni te olugu do ye; minw be to lanaya ra ka o nin kisi, an ye olugu do le ye.

11

Lanaya

(Yuhana 8.56; Piyeri folo 1.8; Zaburu 33.6,9)

¹ Lanaya korɔ ye ko i jigi be fen min kan, i be la a ra ko i bena o sorɔ, walama i ja te fen min na, ka la a ra, ka a ke i n'a fo i ja be o ra. ² Lanaya le koson, folo mogow ko diyara Ala ye.

³ Lanaya le koson, an b'a lon ko Ala ka dununa dan a ta kuma baraka ra; o cogo ra, an ja be fen minw yera, olugu ma bo fenyetaw ra.

⁴ Lanaya le koson, Abila* ka saraka min di Ala ma, o nafa bonyara ka teme Kabila† ta kan. Lanaya le koson, Ala ka a jate mogo terennin

10:30 10.30 Nin kuma fora Sariya 32.35-36. **10:38** 10.37-38 Nin kuma fora Habakuki 2.3-4.

* **11:4** 11.4 Abila: Dow b'a fo ko Abeli. † **11:4** 11.4 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen.

ye, ka sɔn a ta sarakaw ma. Lanaya le kosɔn, a bɛ an karanna hali bi, hali ni a sara.

⁵ Lanaya le kosɔn, Ala ka Henoki[‡] ta ka taga ni a ye, a ma sa; mɔgɔ si m'a ye tuun, sabu Ala tun k'a ta. Sani Ala ye a ta, Ala k'a yira ko a ko tun diyara ale ye. ⁶ Ni lanaya tɛ, mɔgɔ si ko tɛ se ka diya Ala ye; ni mɔgɔ min b'a fɛ ka gbara Ala ra, o tigi ka kan ka la a ra ko Ala bɛ yi, ko a bɛ a ninibagaw sara.

⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Nuho lasomi minke, a siranna Ala ja, ka kurunba lalaga ka a ni a ta gbamɔgɔw kisi, k'a sɔrɔ Ala tun k'a lasomi min na, a ja tun ma o ye fɔlɔ. Lanaya kosɔn a ka mɔgɔw ta kɛwalejuguw bɔ kɛnɛ kan, ka Ala ta kiti ben o kan, ka Ala ta terennin sɔrɔ lanaya baraka ra.

⁸ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima wele minke, a ka Ala kan mina; Ala tun bɛna jamana min di a ma, ka a kɛ a ta ye, a bɔra ka o jamana sira ta, ka taga, k'a sɔrɔ a yɛrɛ m'a lon a bɛ tagara yɔrɔ kelen min na. ⁹ Lanaya le kosɔn, Ala ka jamana min layiri ta a ye, a tagara sigi o jamana ra, ka kɛ lonan ye, ka to ka si fanibonw kɔnɔ; Isiyaka ni Yakuba fana ka o le kɛ, sabu o layiri kelen le tun tara olugu ye. ¹⁰ Iburahima jigi tun bɛ Ala ta dugu lonin le kan, min ju sigira ka ja; Ala yɛrɛ ka min ko latige, ani ka a lɔ.

¹¹ Lanaya le kosɔn, Saran ni a ta kɔrɔya bɛɛ, Ala ka a to a sera ka den woro; sabu Ala min ka layiri ta a ye, a lara a ra ko o ye kankelentigi le ye. ¹² O kosɔn o cɛ kelen min fanga tun banna ka ban, min tun surunyara saya ra ka ban, o ka den caman sɔrɔ, ka caya i ko sankolo lolow, i ko kɔgɔjida kenken min tɛ se ka jate.

¹³ O mɔgɔw bɛɛ sara lanaya ra; Ala tun ka fen minw layiri ta o ye, o ma o sɔrɔ, nka a kera i n'a fɔ o ja tun bɛ o ra, fɔ o bɛ jagari o kosɔn. O yɛrɛ k'a fɔ ko olugu ye lonanw le ye dunuɓa ra yan, ko olugu ye temɛbagaw le ye. ¹⁴ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛ o kuma jɔgɔn fɔ, o b'a yira ko olugu bɛ sigiyɔrɔ wɛrɛ le pinina. ¹⁵ O bɔra yɔrɔ min na, ni o tun tora ka miiri o yɔrɔ ko ra, o tun bɛ se ka cogo sɔrɔ ka kɔsegi o yɔrɔ ra. ¹⁶ Nka can ra, o tun bɛ yɔrɔ wɛrɛ le pinina, min ka fisa, o kɔrɔ ye min bɛ sankolo ra. O le kosɔn Ala tɛ a yɛrɛ bonya o mɔgɔw ma, a bɛ sɔn o ye ale wele ko o ta Ala; sabu a ka dugu dɔ laben o ye.

¹⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima kɔrɔbɔ k'a flɛ minke, a sɔnna ka Isiyaka di k'a kɛ saraka ye. A tun bɛ a dence kelenpe le dira; k'a sɔrɔ Ala tun ka layiri ta a ye, ¹⁸ k'a fɔ a ye ko: «I bɛna duruja sɔrɔ Isiyaka le fɛ, i tɔgɔ bɛna la duruja min na.» ¹⁹ A jigi tun b'a kan ko hali ni Isiyaka sara, ko se bɛ Ala ye ka a lakunu ka bɔ saya ra. O kosɔn Ala ka a dence kɔsegi a ma, sabu a kera i n'a fɔ a tun k'a di ka ban.

²⁰ Lanaya le kosɔn, Isiyaka ka dugawu kɛ Yakuba ni Esawu ye lon nataw ta ko ra.

²¹ Lanaya le kosɔn, Yakuba satuma ra, a tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato, ka dugawu kɛ Yusufu dencew bɛɛ kelen kelen ye.

²² Lanaya le kosɔn, Yusufu sawagati sera minke, a ka Izirayelimɔgɔw bɔko fɔ Misiran jamana ra; a k'a fɔ ko o tagatɔ, o ye taga ni ale su kolow ye.

[‡] **11:5** 11.5 Henoki ta ko fɔra Damina 5.18-24. **11:18** 11.18 Nin kuma fɔra Damina 21.12; 22.1-14.

²³ Lanaya le koson, cira Musa worora minke, a worobagaw ka a dogo fo karo saba, sabu o k'a ye ko a ce ka ji; o ma siran masace ta sariya latigenin ja.

²⁴ Lanaya le koson, cira Musa koroyara minke, a ma son ko o ye ale wele ko Farawona denmuso dence. ²⁵ Ale ye tooo ni Ala ta mogow ye, o diyara a ye ka teme jurumun ta panagbe kan, o min ye fen temeta ye. ²⁶ A k'a ye ko ka tooo i ko Kisibaga* tooora cogo min na, ko nafa be o ra ka teme Misiran naforo bee kan. A ja tun be fen were ra, min ye Ala ta baraji ye.

²⁷ Lanaya le koson, cira Musa bora Misiran, a ma siran masace ta dimi ja; a k'a ja gbeleya, k'a ke i n'a fo a ja be Ala ra, mogow te Ala min ye. ²⁸ Lanaya le koson, a ka Jonyaban panagbe* sigi, k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye sagaden jori seriseri o ta bondaw kan, janko ninminameleke temeto, a kana se Izirayelimogow dence folow ma.

²⁹ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Kogojiwulen cetige ka teme, k'a ke i n'a fo o be tagamana dugukolajalan le kan. Misirankaw ko o be o jagon ke minke, ji ka o bee datugu pewu.

³⁰ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Zeriko dugu lamini tere wolonfla minke, dugu laminikogow benna.

³¹ Lanaya le koson, jatomuso Rahabu ma sa ni Alakanminabariw ye, sabu Izirayelimogow minw tun nana jamana fle, a tun ka olugu minako ja.

³² Ayiwa, ne yere tena se ka a bee fo. Sabu wagati tena soro ka kuma Zedeyon ta ko ra, ani Baraki, ani Samuson, ani Zefite, ani Dawuda, ani Samawilu, ani cira tow. ³³ Lanaya le koson, olugu sera masacew ra, o tagamana terreninya kan; Ala ka fen minw layiri ta, o ka o soro; o ka jaraw da datugu, ³⁴ tasuma baraka desera o koro, o bosira kerekemuru boro; o tun ye barakantanw ye, nka o ka baraka soro; dow kera cefariw ye kere ra, ka jamana were mogow ta kerekedenw gben ka o labori. ³⁵ Lanaya koson, muso dow ta mogow suw kununa ka di o ma.

O ka dow tooo kosebe, nka o ma son mogow ye o bosi; o sonna saya ma, janko ka kunu ka don panamanya were ra, min ka fisa. ³⁶ O ka dow logobo, ka o bugo ni gbeje ye; o ka dow yere don negejoroko ra, ka o bla kaso ra. ³⁷ O ka dow bon ni kabakuru ye ka o faga, ka dow minako juguya, ka dow cetige ni si ye, ka dow faga ni kerekemuru ye. O tun be yaala ka lamini; bagbolow, ani sagagbolow le tun be o ta fani donta ye. Foyi tun te o boro, mogow ka o tooo ka o minako juguya. ³⁸ Dunupamogow tun man kan ni o lanamogow minw ye, olugu le tun be yaala kongo kono, ani kuruw kan ka lamini, ka dogo kuruwow ni dingakolonw kono.

³⁹ O mogow bee ko diyara Ala ye o ta lanaya koson; o bee n'a ta, Ala ka fen minw layiri ta, o tun ma o soro. ⁴⁰ Ala tun ka fen were le latige an bee ye, min ka fisa; a tun t'a fe olugu ye o yorjnuman dafaninba soro ka an to.

12

Lanabaga ka kan ka tooo muju

¹ Ayiwa, i n'a fo o lanamogow jamaba ka an lamini, ka ke Ala ta kow seerew ye, o ra, fen o fen be ke doni ye an kunna, ani jurumun min ke ka di ka melege an na, an ye o bee dabra; Ala ka bori min laben an ye,

an ye jija ka o bori ke. ² An ye an ja lo Yesu ra, ale min ye an ta lanaya sindibaga ye, ani a dafabaga. A ka gbengbenyiri* tɔɔɔ sɔnmɪna, a ma o maroya jate fen ye, sabu jagari min tun be a ja, a ka a ja lo o le ra. Sisan a sigira Ala ta masasiganan kininboroyanfan fe.

³ Aw ye miiri Yesu ma, ale min ka jurumunkebagaw ta juguya sɔnmɪna; aw ye miiri o ma, janko aw fari kana faga, ka aw baraka ban. ⁴ Sabu aw be siyenta min na ni jurumun ye, aw ma o ke fo ka se saya ma folo. ⁵ Ala be ladirikan minw fo aw ye i n'a fo a denw, aw pinana o ko wa? A ko:

«Ne dence, i kana Matigi ta korori jate fengbansan ye; ni a ka i jaraki fana, i fari kana faga.

⁶ Sabu Matigi be mogo min kanu, a be o tigi koro; a be minw lon a denw ye, a ta bisan be se olugu bee ma.»

⁷ Aw ye Ala ta korori sɔnmɪna; Ala be aw jate a denw le ye, o koson a be aw koro. Den juman le be yi ko a fa te a koro? ⁸ Ala be a ta denw bee koro; ni a te aw koro, o tuma aw kera sokofedenw le ye, aw te yereworodenw ye. ⁹ An worofaw tun be an koro, nka an tun be olugu bonya; o tuma an Fa Ala min be sankolo ra, ni ale be an koro, an man kan ka an yere majigi ale ye ka teme an worofaw kan janko an ye panamanya soro wa? ¹⁰ An faw tun be an koro wagati dɔɔnin dɔɔn le, ka kapa ni o sago ye. Nka Ala be an koro an yere ta nafa le koson, janko an ye saninya i n'a fo ale Ala yere. ¹¹ Can lo, korori damina ra a be ke panasisiko le ye; jagariko te. Nka o ko fe, o tigi karannin ko, a laban be ke hera ni terenninya le ye.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹² O koson minw borow segera, olugu ye o borow lateren; minw kinbirikunw baraka banna, olugu ye o kinbirikunw lateren. ¹³ Aw ye tagama sira terennin kan, janko minw baraka ka dogo, olugu ye baraka soro, o kana na sira bla.

¹⁴ Aw y'a to hera ye ke aw ni mogo bee ce; aw ye saninyari jini, sabu ni saninyari te, mogo si ja tena la Matigi kan. ¹⁵ Aw ye aw yere korosi, janko mogo si kana na fon Ala ta nesema ko. Mogo si kana a to jusumangboya lalin ye sigi a jusukun na, fo ka na falen, ka mogo caman jusu cen.

¹⁶ Aw ye aw yere korosi, mogo si kana ke jato ye aw ce ra, walama Alapasiranbari i n'a fo Esawu, min ka a ta koroya falen totasa kelen koson. ¹⁷ Aw yere k'a lon ko o ko fe, a tun b'a fe ka a face ta dugawu soro tuma min na, a face banna a ra. A k'a daari fo ka naji bo, nka a face tun ka min latige ka ban, a ma se ka o yelema.

¹⁸ Aw ma gbara kuru do le ra, mogo be se ka maga min na, tasumaba tun be min kan, walama min yoro bee tun finna, k'a ke dibiba ye, ani sanfono. ¹⁹ Aw fana ma burufiyekanba do le men, walama kumakanba do. O kumakan bonyakojugu fe, minw tun b'a menna, olugu bee ja tigera; o ko kuma were kana fo olugu ye tuun. ²⁰ Sabu kuma min fora ko: «Hali ni began do le ka maga kuru ra, o ka kan ka bon ni kabakuru ye ka a faga,» o kuma ka siranya bla o ra. ²¹ O ka fen minw ye, o fenw siranya bonyakojugu fe, cira Musa ko ale be siranna, fo a be yereyere.

²² Nka aw ta ma ke ten; aw gbarara min na, o ye Siyon kuru le ye, Ala panaman ta duguba; Zeruzalemu dugu min be sankolo ra, ani a ta meleke waga camanw. ²³ Aw gbarara Ala ta mogó panawolomaninw ta jenkuru le ra minw tógó sebera sankolo ra. Aw gbarara Ala le ra, min bena mogów bée ta kiti tige. Aw gbarara mogó terenninw ta ninw le ra, minw ta baara dafara, ani o tagara Ala fe. ²⁴ Aw gbarara Yesu le ra, ale min ka jenyogonyakura* don an ni Ala ce. Aw gbarara a jori ra, min seriserira an koson; o jori ta kuma ka fisa ni Abila* ta ye.

²⁵ Aw ye aw yere korosi; min be kuma aw fe ka aw ladi, aw kana ban ka o lamén. Sabu minw tun be Ala ta Kuma lase mogów ma dunuwa ra, mogó minw banna ka olugu lamén, o tigiw ma bosi. O tuma ni Ala kan bora sankolo ra ka kuma an fe, ni an banna, an bena bosi cogo di? ²⁶ O wagati ra a kumakan tun be dugukolo yuguyugu; nka sisan a ka layiri ta, ko: «Sijaga were tuun, ne tena dugukolo dama yuguyugu tuun, nka ne bena sankolo fana yuguyugu.» ²⁷ A k'a fo minke ko «sijaga were tuun,» o b'a yira ko danfenw bena yuguyugu ka bo o no ra, ka tunu; fen banbariw le bena to.

²⁸ O cogo ra, an bena ke masaya min na, o fenw si le tena bo o no ra. O koson an ye Ala walejumanlon k'a bato, batori min ka di a ye; an ye o ke ni bonya ni Alapasiran ye. ²⁹ Sabu an ta Ala ka fari fana i ko tasuma min be mogó jeni fo ka a ban.

13

Ladirikanw

¹ Ne balemaw, aw ye jija ka to ka jogon kanu balemaya ra. ² Aw ye aw hakiri to lonanw na ka o lajigi; sabu dow ka o ke fo ka na melekew lajigi o ta so, k'a soro o m'a lon. ³ Aw ye aw hakiri to kasodenw na, k'a ke i n'a fo aw yere fana ye kasoden dow le ye. Mogów be minw tóorora, aw ye aw hakiri to olugu ra, k'a ke i n'a fo aw yere farikolo le be tóorora.

⁴ Mogó bée ka kan ka furu bonya. Furuce ni furumuso man kan ka o ta layoro lanogo, sabu Ala bena kiti tige jatow, ani jenyakebagaw kan.

⁵ Aw kana aw ta panamanya ju sigi wari nege kan. Min be aw boro, o ye aw wasa; sabu Ala yere k'a fo ko: «Ne tena i kelen to, ne tena taga ka i to.» ⁶ O koson an be se ka an ja gbeleya k'a fo ko:

«Matigi le ye ne demebaga ye,
ne tena siran foyi ja.

Adamaden be se ka mun le ke ne ra?»

⁷ Aw ta pamogo minw ka Ala ta Kuma lase aw ma, aw ye aw hakiri to olugu ra. O laban kera min ye, aw ye o korosi, ka o ta lanaya ladegi.

⁸ Yesu Kirisita tun be cogo min na kunu, a be o cogo kelen na bi, a bena ke o cogo kelen na wagati bée.

⁹ Ne balemaw, aw kana a to mogó si ye aw lafiri ni karankura suguya bée ye. Ni Ala ta neema ka baraka don mogó jusukun na, o le ka ni; domunifenw ta sariyaw te se ka baraka don mogó jusukun na, sabu minw tugura o sariyaw ko, o ma foyi ja olugu ye.

¹⁰ Sarakabonan be anw Yahudiyaw fe, nka minw be saraka bo o sarakabonan kan fanibon konon, olugu te se ka o sarakaw domu.

* **12:24** 12.24 Abila: Dow b'a fo ko Abeli. **12:26** 12.26 Nin kuma fora Hagize 2.6. **13:5** 13.5 Nin kuma fora Sariya 31.6,8; Yosuwe 1.5. **13:6** 13.6 Nin kuma fora Zaburu 118.6.

¹¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* tun be don ni began minw jori ye yoro saninmanba* kono, ka jurumun kafari, o beganw sogo tun be jeni dugu ko fe le. ¹² O koson, o ka Yesu fana toro, ka a faga dugu ko fe, janko ka mogow saninya ni a yere jori ye. ¹³ O ra, an ye bo ka taga a fe dugu ko fe, janko mafiyenyari min sera a ma, o ye se an fana ma. ¹⁴ Sabu dugu te an fe yan, an be se ka to min kono tuma bee; dugu min bena na ka bo Ala fe, an be o le ninina. ¹⁵ O koson an ye Ala tandori ke an ta saraka ye tuma bee Yesu baraka ra; o koro ye ko an ye Ala togo tando an da ra tuma bee. ¹⁶ Aw kana jina ka kopuman ke, ani ka jagon son; sabu o saraka jagonw le ka di Ala ye.

¹⁷ Aw ye aw ta jamogow kan mina, ka aw yere majigi o ye. Sabu olugu le be aw nin korosibagaw ye; Ala bena olugu le nininka sini. Aw y'a to o ye o baara ke ni pagari ye, o nnatato kana a ke, sabu aw fana tena nafa soro o ra.

¹⁸ Aw ye to ka Ala daari an ye. An b'a miiri ko an jusukun te an jaraki foyi ra, sabu an b'a fe ka tagama cogo panaman na fen bee ra. ¹⁹ Ne b'a fo k'a gbeleya ko aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye kosegi aw ma joona.

Fori laban

²⁰ Hera tigi Ala min ka sagagbenbagaba, an korosibaga, an Matigi Yesu lakunu ka a bo saya ra, ka jenjogonya banbari don ni an ye a jori baraka ra, ²¹ ale ye aw deme, janko aw ye se ka kopuman suguya bee ke, k'a sago ke. Min ka di a ye, a ye a to an ye se ka o ke Yesu Kirisita baraka ra. An ye noro la ale Yesu togo le kan wagati bee! Amina.

²² Ne balemaw, ne ka ladirikan minw fo, ne be aw daari ko aw ye o muju; sabu a man ca.

²³ Ne b'a fe aw y'a lon ko an balemace Timote bora kaso ra. Ni a konna ka se ne fe yan, ale ni ne bena taga bo aw ye.

²⁴ Aw ye aw ta jamogow bee fo, ani Ala ta mogow saninmanw bee. An balema minw be Itali, olugu be aw fo.

²⁵ Ala ye neema aw bee ye.

YAKUBA ka lɛtɛɛ min sɛbɛ Kitabu faamucogo

Yakuba min tun ye Yesu balemaccɛ ye, ale le ka nin kitabu sɛbɛ. Ale le tun kɛra lanabagaw namɔɔ ye Zeruzalɛmu. Ka kɛra ni a yɛɛ ta kuma ye, nin kitabu sɛbɛra Yahudiya lanabagaw le ye: A ko: «Yahudiya lanabaga minw bɔra o ta jamana ra ka janjan dunuɔa fan bɛɛ ra, ne bɛ nin sɛbɛ cira olugu le ma» (1.1).

Yakuba bɛ lanabagaw ladi, janko o ye kɛ mɔɔ hakirmanw ye, ka o tagamacogo lɔn dunuɔa kɔɔ, ka o yɛɛ kɔɔsi tɔɔri ni jurumun suguya bɛɛ ma. O ka kan ka yɛɛbonya ni wasoya dabla, ani kɛɛ ni nafiɔiya ni mɔɔkɔɔfɔ ni natabaya. O ka kan ka o yɛɛ kɔɔsi Setana ta nɛgɛri ra. O man kan ka mɔɔɔw fisaya ni mɔɔɔn ye; o ka kan ka lanaya sira tagama, ka saninya, ka o yɛɛ majigi, ka Ala daari, ka muɔu, ka Ala ta hakiritigiya jini.

Yakuba b'a fɔ fana k'a gbɛɛya, ko lanabaga ta kɛwalew le bɛ a ta lanaya yira.

Kitabu kɔɔkɔw

Kitabu daminakumaw (1.1)

Lanaya ni hakiritigiya (1.2-8)

Fagantanya ni nafortotigiya (1.9-11)

Fɛn minw bɛ mɔɔɔ nɛgɛ k'a bla kojugu ra (1.12-18)

Nɔɔɔnlamenni ni kɛwaleɔumanw (1.19-27)

Lanabagaw man kan ka mɔɔɔ dɔw fisaya dɔw ye (2.1-13)

Lanaya ni kɛwaleɔumanw (2.14-26)

Lanabaga ka kan ka se a da kɔɔ (3)

Lanabaga tagamacogo (4.1-5.6)

Muɔuri ni Aladaari (5.7-20)

Yakuba ta fori

¹ Ne Yakuba, ne min ye Ala ni Matigi Yesu Kirisita ta baaraden ye, ne bɛ ni sɛbɛ ci Ala ta mɔɔɔw ta gba tan ni fla ma, minw janjanna dunuɔa fan bɛɛ ra; ne bɛ aw fo.

Lanaya ni hakiritigiya

² Ayiwa, ne balemaw, ni tɔɔɔ o tɔɔɔ ka se aw ma, aw ye o mina ka o kɛ paɔariko le ye. ³ Sabu ni Ala bɛ aw ta lanaya kɔɔɔ, o bɛ aw karan muɔuri ra. ⁴ Aw y'a to aw ta muɔuri ye bonya ka se a seyɔɔ ra, o le bɛ aw kɛ mɔɔɔ dafaninw ye, ani mɔɔɔ mɔɔninw ye; foyi tɛna aw jɛn tuun.

⁵ Ni hakiritigiya ka mɔɔɔ min jɛn aw ra, o tigi ye a daari Ala fɛ, Ala bɛna a di a ma. Ala bɛ diri kɛ mɔɔɔ bɛɛ ma ka kaari; a fana tɛ fɛn di mɔɔɔ ma ka sɔɔ ka i jaraki. ⁶ Nka a tigi ye a daari ni lanaya ye, a kana sigiya; sabu mɔɔɔ min bɛ sigiya, o tigi bɛ i ko kɔɔɔji jikuruw, fɔɔɔ bɛ minw lamaga ka o mɔɔɔni ka taga fan bɛɛ fɛ. ⁷ O tigi kana a miiri fiyewu ko a bɛ se ka fɛn sɔɔɔ Matigi fɛ. ⁸ Mɔɔɔ jusufatigi lo; a tɛ lo kan kɛlen kan a ta ko si ra.

Fagantanya ni nafortotigiya

⁹ Ayiwa, balema fagantan ye pagari, sabu Ala bena o korota. ¹⁰ Nka balema naforotigi, ni Ala ka ale majigi, ale ye pagari o ra, sabu a bena teme i ko binfiyeren. ¹¹ Tere be wuri ni a ta fundeninba ye ka bin ja, a fiyeren be bon, a dawula be tunu. Naforotigi fana bena tunu o cogo ra ka bo a ta koketaw ce ra.

Fen minw be mogō nege k'a bla kojugu ra

¹² Mogō min be korobori tōrō sōnmina, o tigi ta pana; sabu ni a tora lanaya ra, korobori kō fe, a bena panamanya masafugula sōrō, Matigi ka min layiri ta a kanubagaw ye. ¹³ Nka ni mogō min nege ka bla kojugu ra, o tigi kana a fō ko Ala le ka ale nege de! Sabu foyi te se ka Ala nege ka a bla kojugu ra, Ala fana te mogō nege k'a bla kojugu ra. ¹⁴ Nka mogō bee kelen yere ta nege le be a sama ka a nege ka a bla kojugu ra. ¹⁵ Ni nege ka kōnō ta, a be jurumun woro; ni jurumun kogora, ale be saya woro.

¹⁶ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw kana a to mogō si ye aw lafiri. ¹⁷ Fen o fen be di mogō ma, ni a ka ji, ni a dafanin lo, o bee be bo sankolo ra, Fa Ala le fe, min ye sankolo yeelenw danbaga ye. A te yelema ka bo a cogo ra i ko suma be yelemayelema cogo min na. ¹⁸ A k'a latige ka panamanyakura di an ma a ta cankuma baraka ra; a ka o ke, janko an ye ke danfenw bee ra folow ye.

Lamenni ani kewale

¹⁹ Ne balema kanuninw, aw ka kan ka nin kow lōn! Mogō bee ka kan ka teliya lamenni ta fan fe, ka sumaya kuma ta fan fe, ka sumaya fana dimi ta fan fe. ²⁰ Sabu mogō diminin te se ka Ala ta terenninya sira tagama. ²¹ O kosōn aw ye ko saninyabariw bee dabla, ani juguya suguya bee. Ala ta kuma min danna aw jusukun na, aw ye sōn o ma ni yeremajigiya ye; o le be se ka aw nin kisi.

²² Ala ta Kuma be min fō, aw ye o ke; aw kana dan a lamenni dōrōn ma, ka aw yere lafiri. ²³ Sabu mogō min be Ala ta Kuma lamēn, ni a te a ke, o tigi be i ko mogō min be a yere pada fle dugalen na. ²⁴ Ni a ka a yere fle ka ban, a be taga; a pada tun be cogo min na, a be jina o kō o yōrōnin bee. ²⁵ Nka sariya dafanin min be an kisi ka an ke an yere ta ye, ni mogō min ka se ka o karan ka ja, ka jija a kan, a ka min men ni a ma jina o kō, nka ni a ka o sira tagama, o tigi ta koketaw bena ja a boro.

²⁶ Ni a be mogō dō kōnō ko ale be Alasira kan, k'a sōrō a te se a da korō, o tigi be a yere lafirira le; a ta Alasira tagama ye gbansan le ye. ²⁷ An Fa Ala be Alasira min jate Alasira panaman ye, ani Alasirasobe, o le ye nin ye: feritaw ni muso ce sanin minw be sege ra, ka an janto olugu ra, ani ka an yere mabo dunuṅa ta ko saninyabariw ra.

2

Minw be mogōw fisaya ni jōgōn ye

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw be lanaya min na, an Matigi, nōrōtigi Yesu Kirisita ra, aw kana mogōw fisaya ni jōgōn ye o sira kan. ² Ayiwa, ni mogō dō nana don aw ta jenkuru ce ra, sanin bororanēge be a boro ra, fani dawulaman dō b'a ra, k'a sōrō fagantan dō fana nana don ni deregekolon dō ye; ³ ni aw nabora fanijumantigi fe ka o bonya, k'a fō a ye ko: «Hake to, i ye na sigi yan, nin yōrō le ka ji», k'a fō fagantan

ye ko: «Ele ye lo i korɔ o yorɔ ra yi», walama ko: «I sigi dugu ma ne sen korɔ yan», ⁴ ayiwa, ni aw ka o ke o, aw ma do le fisaya ni do ye wa? Miiriyajuguw le m'a to aw ka o ko latige wa?

⁵ Ne balema kanuninw, ne ko: minw ye fagantanw ye dunuɓa ra yan, yala Ala le ma olugu fana janawoloma, janko Masaya* min layiri tara Ala kanubagaw ye, olugu fana ye o sorɔ wa? ⁶ K'a sorɔ aw be fagantanw dogoyara! Naforotigiw le te aw minako juguyara, ka aw mina jagboya ra ka taga ni aw ye kititigeɗorɔw ra wa? ⁷ Tɔgɔɗuman min lara aw ra, olugu le te o tɔgɔ cenna wa?

⁸ Ala ka sariyaba min latige a ta Masaya* ra k'a seɓe ko: «I ka kan ka i mɔgɔɗɔgɔn kanu i ko i yere», ni aw be o sira tagama, o ye koɗuman le ye. ⁹ Nka ni aw be mɔgɔ dow fisaya ni dow ye, aw be jurumun le kera; sariya be aw jaraki, sabu aw ye sariya cenbaga le ye. ¹⁰ Ni mɔgɔ min ka sariya be tagama, nka ni a ka hali kelenpe cen, a kera i n'a fo o tigi k'a be le cen. ¹¹ Sabu Ala min k'a fo ko: «I kana jencya ke», ale Ala kelen le ko fana ko: «I kana mɔgɔ faga.» O ra, hali ni ele ma jencya ke, ni i ka mɔgɔ faga, i ka sariya cen le*.

¹² Sariya min ka aw ke aw yere ta ye, kiti bena tige aw kan ka kaja ni o le ye; o koson aw ye aw kumacogo ni aw ta kewalew ke ka kaja ni o miiriyaya ye. ¹³ Ni mɔgɔ min ma hina tow ra, kiti lon na hina tena ke o tigi ra fana; nka Ala ta hina be se ka mɔgɔ kisi kiti ma.

Lanaya ni kewaleɗumanw

¹⁴ Ayiwa, ne balemaw, ni mɔgɔ do ko lanaya be ale fe, ni o tigi te kewaleɗumanw kera, o lanaya be mun le ja? O lanaya ɗogon be se ka mɔgɔ kisi wa? ¹⁵ Ni a kera ko fani donta te aw balemace do fe, walama aw balemamuso do fe, ni domuni fana te a boro lon be, ¹⁶ ni aw do k'a fo olugu ye ko: «Ala ye hera ke aw ye, ne balemaw; aw ye taga fani don ka nene bo aw yere ra, ka domuni ke ka fa.» K'a sorɔ o mako be min na, aw ma o di o ma; o kuma be mun le ja? ¹⁷ Lanaya fana be ten; ni i te kewaleɗumanw fara a kan, o tuma i ta lanaya sanin lo.

¹⁸ Nka mɔgɔ do bena a fo ko «ele ko lanaya le be ele fe; nka ne koni be kewaleɗumanw le ke. Ayiwa, ele min te kewaleɗumanw kera, ele ye i ta lanaya yira ne ra; ne fana bena ne ta lanaya yira i ra ne ta kewaleɗumanw sababu ra.» ¹⁹ Ele ko, ko i lara a ra ko Ala kelenpe le be yi, o ka ni ke; nka hali jinaw lanin be o ra; olugu yere be sira Ala ja fo o be yereyere.

²⁰ Ele mɔgɔ hakirintan, yala i b'a fe k'a faamu ko kewaleɗumanw te lanaya min na, ko o lanaya ye gbansan le ye wa? ²¹ Ala ma an bemace Ibrahima jate mɔgɔ terennin ye a ta kewalew le koson wa? Sabu a sonna k'a dence Isiyaka la sarakabonan kan, ko a b'a ke saraka ye. ²² Aw m'a ye, a ta lanaya yirara a ta kewalew fe; kewalew fana k'a ta lanaya dafa. ²³ O cogo ra, Kitabu kuma kera can ye, ko: «Ibrahima lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mɔgɔ terennin ye a ta lanaya koson», fo Ala ka a wele ko a teri. ²⁴ Aw m'a ye, Ala be mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye a ta kewaleɗumanw koson; lanaya dama te.

* 2:11 2.11 Nin kuma fora Bori 20.13,14; ani Sariya 5.17,18. 2:23 2.23 Nin kuma fora Damina 15.6.

²⁵ Ala ma jatomuso Rahabu fana jate mogo terennin ye a ta kewalepuman le koson wa? Sabu a ka Izirayelimogow ta ciradenw minako na, ka soro ka o bla ka taga sira were fe. ²⁶ Ni nin te farikolo ra, a sanin lo cogo min na, ni kewalepuman te lanaya min na, o lanaya fana sanin lo.

3

Adamaden nenkun be cenri min ke (Matiyu 12.33-37)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw caman kana teliya k'a fo ko aw be ke karamogow ye; aw were k'a lon ko anw karamogow ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan. ² An bee be firi cogo caman na. Ni a kera ko mogo min te firi kumacogo ra fiyewu, o tigi koni ye mogo dafanin le ye; a be se ka a were mina a ta koketaw bee ra. ³ Ni an ka karafe don so da ra, ko a ye taga an panayoro ra, o tuma so ta kopa bee be anw le boro.

⁴ Aw ye jirakurunbaw fana fe; o ka bon, fopoba be o joni ka taga, nka kurunborinan fitini do le be o ra; o le be o lataga kurunboribaga panayoro ra. ⁵ Adamaden nenkun fana ye a farikolo yoro fitini doron le ye, nka a be a were bonya, ka kumabaw le fo.

Tasuma fitini, o le be tuba jeni. ⁶ Nenkun fana ye tasuma le ye; dunupa ta kojuguw bee sigiyoro lo. A be an farikolo ra; a be farikolo yoro tow bee lanogo. A be i ko jahanama tasuma le b'a ra; a be se ka mogo ta dunupalatige bee cen. ⁷ Kongosogo suguya bee, ani konow, ani fen fofotaw, ani jirafen suguya bee, o bee be se ka negge, ka o koro; adamaden sera ka o bee mina ka o koro. ⁸ Nka adamaden nenkun wa, mogo si te se ka o koro! Fenjugu lo; a te se ka mina k'a ke mogo sago ye. A fanin lo бага ra, бага min be mogo faga. ⁹ An be an Fa, Matigi Ala tando nin nenkun min ye, an be mogow danga ni o nenkun kelen ye, k'a soro o mogow danna ka kapa ni Ala were cogo ye. ¹⁰ Ala tandori be bo da min fe, mogodangkalan be bo o da kelen fe! Ne balemaw, a man kan ka ke ten. ¹¹ Ji diman ni ji kunaman be se ka woyo ka bo bununda kelen fe wa? ¹² Ne balemaw, torosun be se ka oliviyeden ke wa? Walama rezensun be se ka toroden ke wa? Ayiwa, kogo be bunun min ta ji ra, ji diman te se ka bo o bunun kelen na.

Hakiritigiya min bora sankolo ra

¹³ Ayiwa, jon le be aw ra, ko a ye hakiritigi ye, ko a ka ko lon? O tigi ye o yira a kewalew fe: tagamacogopuman, ani sabari; o le ye hakiritigiya sira ye. ¹⁴ Nka ni pangboyajugu ni sangapogonmaya le be aw jusu ra, o tuma aw kana aw were bonya, ka faninya tige, ka ban can ma. ¹⁵ O hakiritigiya ma bo sankolo ra Ala fe de, a sorora dugukolo kan yan le, adamadenw were ta hakiritigiya lo, a bora Setana le ra. ¹⁶ Sabu pangboya ni sangapogonmaya be yoro o yoro, kopagamininw le be ke o yoro ra, ani kojugu suguya bee. ¹⁷ Nka hakiritigiya min bora sankolo ra Ala fe, a folo, o saninyanin lo, o ko, hera b'a ra, sabari b'a ra, a be ben le jini, hina caman b'a ra, ani kopuman; a te mogo bo mogo ra, flankafuya te a ra. ¹⁸ Minw be hera jini, olugu be o ta baara ke hera le ra, ka o baara ton ke terenninya ye.

4

Lanabaga jusuflatigi
(Piyeri fɔlɔ 5.5-9)

¹ Ayiwa, kerew ni sɔsɔri minw be aw ce ra yi, mun le be na ni o ye? Negejugu minw ka aw jusu fa, o le te aw blara o ra wa? ² Aw be nabo fen caman fe, nka aw t'a sɔrɔ. Mɔgɔfagajusu ni jangboya be aw ra; nka aw be min kɔ, aw te o sɔrɔra. Kere ni sɔsɔri be aw ni jɔgɔn ce. Aw be min fe, aw te o sɔrɔ, sabu aw te a daarira Ala fe. ³ Hali ni aw b'a daari fana, aw te se k'a sɔrɔ, sabu aw t'a daari ni nanyaruman ye; aw b'a daari aw yere ta negejugu ta nafa le koson. ⁴ Aw jenyakebaga*! Aw m'a lon ko ni mɔgɔ min be dunuɓa ta kow kanu, o tigi ye Ala jugu le ye wa? O ra, ni mɔgɔ min ko a be dunuɓa ke a teri ye, o tigi be Ala jugu le ye. ⁵ Ala ta Kuma be min fɔ, aw b'a miiri ko o fɔra gbansan le wa? A ko: «Ala Nin min be aw kɔnɔ, o b'a fe ko aw ye bla danna ka ke Ala kelenpe le ta ye.»

⁶ O bee n'a ta, Ala be neemaba le di an ma. O koson a sebera ko: «Ala be wasobagaw kere, nka a be neema mɔgɔ sabariniw ye.» ⁷ O le koson aw ye aw yere majigi Ala ye. Aw ye Setana kere; ni o kera, a bena bori ka a mabo aw ra! ⁸ Aw ye aw yere madon Ala ra; ni o kera, Ala fana bena madon aw ra. Aw jurumunkebagaw, aw ye aw boro ko ka bo jurumun na! Aw jusuflatigiw, aw ye aw jusukun saninya. ⁹ Aw ye lo a ra ko aw ye barakantanw ye, ka kasi fɔ ka naji bo. Aw ye aw ta yereko yelema k'a ke kasi ye, ka aw ta jagari ke jusukasi ye. ¹⁰ Aw ye aw yere majigi Matigi ja korɔ; ni o kera, a bena aw korɔta.

Lanabagaw man kan ka jɔgɔn jaraki

¹¹ Ayiwa, ne balemaw, aw kana kumajugu fɔ jɔgɔn ma. Mɔgɔ min be kumajugu fɔ a balema ma, walama min be a balema jaraki, o tigi be kumajugu fɔ sariya le ma, ka sariya* jaraki. K'a sɔrɔ ni i be sariya jaraki, o tuma, i te sariya sira tagamabaga ye, i kera a jarakibaga le ye. ¹² Ala kelen le ye sariya sigibaga ye, ani kiritigebaga; ale le be se ka mɔgɔ kisi, walama ka mɔgɔ halaki. Nka ele mɔgɔ gbansan, ele ye jon ye, ko i be i balema jaraki?

Lanabaga man kan ka a yere bonya

¹³ Ayiwa, sisan aw minw be to k'a fɔ: «Bi, walama sini an bena taga dugu nin na, an bena san kelen ke yi, an bena jago ke ka tonɔba sɔrɔ.» ¹⁴ K'a sɔrɔ fen min bena ke aw ra sini, aw te o lon. Aw ta dunuɓalatiɓe be i ko bugun; ni bugun bɔra, ni a ka wagati fitini ke dɔron, a be tunu. ¹⁵ Aw tun ka kan k'a fɔ le ko: «Ni Matigi sonna, ka an to si ra, ayiwa, an bena nin ni nin ke.» ¹⁶ Nka sani aw ye o fɔ, aw ka kobaba minw latige, aw be aw yere bonya o koson. O yerebonya jɔgɔn man ni! ¹⁷ Ayiwa, ni mɔgɔ min ka kojuman kecogo lon, ni a m'a ke, o tigi ka jurumun le ke.

5

Nafrotigiw ta kewalejuguw

* 4:4 4.4 Jɛneya: Ni lanabaga be dunuɓa kanu, o be i n'a fɔ jɛneya, sabu a k'a kan di Ala min na, a be bo o ko ka taga ala were le no fe. 4:6 4.6 Nin kuma fɔra Zanaw 3.34; Piyeri fɔlɔ 5.5.

¹ Ayiwa, sisan, aw naforotigiw, aw ye menni ke! Bonɔ minw be aw na, aw ye kasi, ka kule o koson. ² Aw ta naforow torira, bagabaga donna aw ta faniw na. ³ Son donna aw ta sanin ni aw ta warigbew ra; o son le bena ke seere ye ka aw jaraki, ka aw farisogo domu i ko tasuma. Aw ka naforow lajen k'a bla dunupa labanwagati le ra! ⁴ A fle, baaradenw ka aw ta forow siman tige, nka aw ma son ka o sara! O baaradenw kasira ni aw togo ye minke, o kasikan sera Fangatigi Ala ma. ⁵ Aw ka aw ta dunupalatige ke kodimanw dama le ra, ka aw sagonankow bee ke. Fen o fen ko tun be aw jusu ra, aw ka o bee diyabo, ka fa, ka aw fagonal le makono. ⁶ Aw ka mogo jarakibari jaraki, ka a faga; a fana ma aw kere.

Mupuri

⁷ O koson, ne balemaw, aw koni ye mupu fo ka taga Matigi nalon se. Aw m'a ye, senekabaga be mupu k'a ta dugukolo siman makono, nafa be o siman min na; a be mupu kosebe fo ka taga a to sanji folo ni sanji laban ye na. ⁸ Aw fana ye mupu o cogo le ra; aw ye aw ja gbeleya, sabu Matigi nawagati surunyara.

⁹ Ne balemaw, aw kana dimi jogon koro, janko kiti kana na ben aw kan; sabu kititigebaga lonin be da ra ka ban. ¹⁰ Ne balemaw, cira minw tun ka Matigi ta kuma waajuri ke, olugu toora cogo min na, ka o toora bee mupu, aw ye o cogo fle, ka o mupu jogon ladegi toora wagati ra. ¹¹ Can lo, mogo minw ka toora mupu ka to lanaya ra, an ko olugu ma ko o ta pana. Ayuba ka toora sonmina cogo min na, aw ka o ko men; Matigi ka min ke a ye fana a laban na, aw ka o lon; sabu Matigi ta hina ni a ta numanya ka ca.

¹² Ayiwa, ne balemaw, ne be min gbeleya aw ma, o ye ko aw kana kari ni sankolo, walama ni dugukolo ye, walama ka kari ni fen were togo ye. Kuma min jaabi ye «onhon» ye, aw y'a fo «onhon»; min jaabi ye «on-on» ye, aw y'a fo «on-on»*, janko kiti kana ben aw kan.

Baraka be Aladaari ra

¹³ Ayiwa, yala mogo do be aw ce ra, toora be min kan wa? O tigi ye Ala daari. Yala do ka pagariko soro? O tigi ye Ala tandodonkiriw la. ¹⁴ Yala do be aw ra min man kene wa? O tigi ye lanabagaw ta jenkuru cekorobaw wele; cekorobaw bena Ala daari a ye ka turu mun a ra Matigi togo ra. ¹⁵ O daariri min kera ni lanaya ye, o bena banabagato keneya, Matigi bena a lawuri; ni a kera ko a ka jurumun dow ke fana, Matigi bena o yafa a ma.

¹⁶ Ayiwa, o ra, aw ye lo aw ta jurumunw na ka o fo jogon ye, ka Ala daari jogon ye, janko aw ye keneya. Mogo terennin ta Aladaari barakaman, o fana ka bon kosebe.

¹⁷ Cira Iliya† tun ye adamaden le ye i ko anw: nka a ka Ala daari k'a gbeleya ko sanji kana ben minke, sanji ma ben fo san saba ni karo woro. ¹⁸ O ko, a ka Ala daari tuun ko sanji ye ben; sanji benna. Dugukolo yiriw ni a simanw denna tuun.

¹⁹ Ne balemaw, aw ra ni do firira ka can sira bla, ni mogo were kera sababu ye ka o tigi kosegi can sira kan, ²⁰ o tuma, aw ka kan k'a lon ko

* **5:12** 5.12 Yesu tun ka nin kumaw fo (Matiyu 5.34-37). † **5:17** 5.17 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ni mɔgɔ min ka jurumunkeɓaga labɔ a ta firiri sira kan, o tigi ka a nin
le kisi saya ma; o fana be ke sababu ye ka jurumun camanba datugu.

PIYERI ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ye nin letere sebebaga ye. Nin letere yoro dow faamu ko ka gbelen. Dow b'a miiri ko Silasi le k'a sebe gerekikan na Piyeri ye (5.12).

Yahudiya lanabaga minw tun be Azi mara ra, Piyeri be kuma olugu le fe; a be o karan ka o ja gbeya, ko o ye jija ka to Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* sira kan. Hali ni tooo ka caya cogo o cogo, o ka kan ka Yesu yere le fe. Lanabagaw bena noorooba min soro Ala ta Masaya* ra, o ni dunupa ta tooow te se ka suma. O koson lanabaga ka kan ka nagari hali tooo wagati ra, k'a jigi la Ala kan, ka Ala kan mina. Ni o kera, a bena baraji soro Matigi Yesu Kirisita nalon na.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-2)

Jigi ni lanaya ni kanuya (1.3-12)

Lanabaga ka kan ka saninya (1.13-2.10)

Lanabaga ka kan ka tooo muju (2.11-4.19)

Ala batocogoruman (5.1-11)

Kuma laban ni forikan (5.12-14)

Piyeri ta fori

¹ Ne Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo panawolomaninw ma, minw janjanna ka taga ke lonanw ye Pon mara ra, ani Galasi, ani Kapadosi, ani Azi, ani Bitini jamanaw ra.

² Fa Ala konna ka aw panawoloma i n'a fo a tun k'a latige kakoro cogo min na; a ka aw saninya Nin Saninman* baraka ra, janko aw ye Ala kan mina, ani Yesu Kirisita jori ye aw saninya.

Ala ye neema ni hera ke aw ye caman.

Jigiya panaman dira lanabagaw ma

³ An ye Fa Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita bora min na; a ta hinaba koson a ka Yesu Kirisita lakunu ka bo saya ra, ka panamanyakura di an ma o sababu ra, janko an ye jigiya panaman soro. ⁴ Ala ka fen minw layiri ta an ye, o fenw te cen, o te ngo, foyi te bo o dawula ra; Ala ka o le mara an ye sankolo ra. ⁵ A be aw mara ni a ta sebagaya ye, aw ta lanaya koson, janko ka aw kisi; o kisiri bena yira dunupa labanwagati le ra.

⁶ O le be aw nagarira hali ni gbeya caman ka kan ka aw jusu kasi wagati donin tuma dow. ⁷ O kun ye janko ka aw ta lanaya le segesege. Aw ta lanaya ka fisa ni sanin ye, sabu sanin ye fen banta le ye, nka a ka kan ka don tasuma ra k'a saninya. Ni aw ta lanaya fana segesegera, aw bena tandori ni bonya ni nooro soro Yesu Kirisita nawagati ra. ⁸ Aw be ale kanu k'a soro aw m'a ye, aw lanin b'a ra k'a soro aw na te a ra. O koson aw be nagari, nagari min te se ka lakari, min nooro ka bon, ⁹ sabu aw bena aw ta lanaya tono soro; o ye aw nin kisiri ye.

¹⁰ Ala tun ka neema min laben aw ye, ciraw tun ka ciraya ke o neema ta ko ra; o tun ka o kisiri ko fe, ka a segesege kosebe. ¹¹ Kirisita* ta

Nin* min tun be o kɔnɔ, o Nin tun konna ka Kirisita ta tɔɔrɔw yira o ra, ani a bɛna nɔɔrɔ min sɔrɔ o kɔ fɛ; o kosɔn ciraw tun jijara ka o kow kɛwagatiw, ani o kɛcogo sɛgɛsɛgɛ k'a lɔn. ¹² Ala k'a yira ciraw ra ko fɛn minw yirara o ra, ko olugu yɛrɛ ta tɛ o ye, ko aw ta lo. O kumaw le lasera aw ma sisan. Ala ka Nin Saninman* ci ka bɔ sankolo ra, ka na minw kan, olugu le ka o Kibaro Diman* lase aw ma. Hali melekɛw yɛrɛ tun b'a fɛ ka o kow lɔn.

Lanabaga ta tagamacogokura

(Tesalonikikaw folo 5.8-9; Tite 2.11-14)

¹³ O kosɔn aw ye aw yɛrɛ cɛsiri, ka aw yɛrɛ minacogo lɔn; Ala bɛna nɛɛma min di aw ma Yesu Kirisita nalon na, aw ye aw jigiya bɛɛ la o le kan. ¹⁴ Aw ye kɛ Alakanminabagaw ye; negejugu minw tun be aw ra folɔfolɔ, k'a sɔrɔ aw tun ma Yesu ta Kibaro Diman* ko lɔn folɔ, aw kana aw yɛrɛ bla o kɔ tuun. ¹⁵ Ala min ka aw wele, i n'a fɔ ale saninyanin lo, o ra, aw fana ye saninya aw ta kokɛtaw bɛɛ ra. ¹⁶ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ ko Ala ko: «Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo.»

¹⁷ Ala le bɛna kiti tige adamaden bɛɛ kelen kelen kan ka kapa ni a yɛrɛ ta kɛwalew ye; a fana tɛna mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Ni aw be ale le wele ko aw Fa, o tuma aw fana ye aw ta dunɔpalatige kɛ ni Alapasiran ye. ¹⁸ Aw k'a lɔn ko aw ka aw bɛmaw cɛn ta, ka to ka ko nacintan minw kɛ, Ala ma aw kunmabɔ o kow ra ni fɛn banta dɔ le ye, i n'a fɔ wari walama sanin; ¹⁹ a ka aw kunmabɔ ni Kirisita* jori nafaman le ye; ale kera i n'a fɔ sagaden, fiyɛn tɛ min na, ani nɔ tɛ min na. ²⁰ Ala tun konna ka Kirisita ta ko latige k'a bla, sani dunɔpa ye dan; nin wagati laban le ra sisan, a nana aw kosɔn. ²¹ Ale le baraka ra aw lara Ala ra, Ala min k'a lakunu ka bɔ saya ra, ka bonya la a kan, janko aw ta lanaya ni aw ta jigiya ye to Ala kan.

²² Aw sɔnna can ma ka aw jusukun saninya, janko ka aw balemaw kanu ni jusukun gbɛnin ye; o kosɔn aw ye jɔgɔn kanu kɔsɛbɛ ni aw jusukun bɛɛ ye. ²³ Sabu Ala ka janamanyakura min di aw ma, aw ma o sɔrɔ fɛn torita dɔ le sababu ra, nka aw k'a sɔrɔ fɛntoribari le sababu ra; o ye Ala ta Kuma janaman ye, min tɛ yɛlɛma. ²⁴ Sabu a sebera ko: «Adamadenw bɛɛ bɛ i ko bin, o dawula bɛ i ko binfiyeren.

Bin bɛ ja, a fiyeren fana bɛ bɔn;

²⁵ nka Matigi ta kuma kɔni bɛ a nɔ ra tuma bɛɛ ani wagati bɛɛ.»

O kuma le fɔra aw ye Kibaro Diman waajuri ra.

2

Lanabagaw ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ye

(Efesikaw 2.20-22; Matiyu 21.42-44; Rɔmukaw 9.24-33)

¹ Ayiwa, o le kosɔn aw ye juguya ni nanbara ni flankafuya ni jangboya ni jɔgɔnkɔrɔfɔ bɛɛ dabla.

² Nɔnɔ nege bɛ denɛnin sɔrɔ cogo min na, aw y'a to Ala ta Kuma min bɛ i ko nɔnɔ saninyanin, o nege ye aw sɔrɔ ten, janko o sababu ra aw ye baraka sɔrɔ lanaya ra ka kisi. ³ Sabu aw ka Matigi ta jumanya nɛnɛ, k'a ye ko a ka di.

⁴ Aw ye gbara Matigi ra, ale min ye bon jusiginan kabakuru panaman ye; mɔgɔw banna a ra, nka Ala k'a panawoloma, ka nafaba la a kan. ⁵ Ayiwa, aw fana kera kabakuru panaman dɔw ye; aw ye fara nɔgɔn kan, ka ke Ala ta bon saninman ye, ka ke Ala ta sarakalasebaga* saninmanw ye, janko ka aw jusukun ta sarakaw lase Ala ma Yesu Kirisita baraka ra, saraka minw ka di Ala ye. ⁶ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«A flɛ, ne bɛna kabakuru dɔ sigi Siyon,
ka o ke bon kabakuru folo ye,
kabakuru panawolomanin, ani kabakuru nafaman;
ni mɔgɔ min ka a jigi la a kan,
Ala tɛna o tigi janfa fiyewu.»

⁷ Aw minw lara a ra, a kera fɛn nafaman ye aw fɛ; nka lanabariw ta fan fɛ, a sebera ko:

«Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le kera kabakurusɔbɛ ye, ka ke bon kabakuru folo ye.»

⁸ A fora tuun ko:

«O le kera o sentalon kabakuru ye,
ani ka ke o ben farakuru ye.»

O bɛ talon a ra, sabu o ma sɔn Ala ta kuma ma. Ala tun ka o le latige o ye fana.

⁹ Nka aw kɔni, aw ye siya wolomanin le ye, aw ye Masa Ala ta sarakalasebagaw le ye, ani siya saninman, ani Ala ta mɔgɔ kunmabɔninw; Ala ka aw wele ka bɔ dibi ra ka aw ladon a ta yeelensɔbɛ ra, janko aw ye a ta kopuman kabakomanw lase mɔgɔw ma. ¹⁰ Fɔlofɔlo aw tun tɛ Ala ta mɔgɔw ye, nka sisan aw kera Ala ta mɔgɔw ye. Fɔlofɔlo aw minw tun ma Ala ta makari sɔrɔ, sisan aw ka a sɔrɔ.

Lanabaga ka kan ka mɔgɔ bɛɛ bonya
(*Rɔmukaw 13.1-8; Efesikaw 6.5-8*)

¹¹ Ne balema kanuninw, aw bɛ dunɔpa kɔnɔ i n'a fɔ lonan tɛmɛbagaw; o kosɔn ne bɛ aw daari ko aw ye aw farisogo negerakow ye ka o to yi, sabu o negerako bɛ aw nin kɛrɛ. ¹² Aw ye aw tagamacogo lon siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra. O cogo ra, hali ni o bɛ aw tɔgɔjugu fɔ k'a ke i n'a fɔ aw ka kojugu ke, o belɛn ye aw ta kewalɛnmanw ye; ni o kera, ni Ala nana nɛɛma o ye lon min na, o bɛna a tando.

¹³ Matigi kosɔn, aw ye aw yɛrɛ majigi adamadenw ta kuntigiyaw bɛɛ kɔrɔ, ka aw yɛrɛ majigi masaceba ye kɔsɛbɛ, ale min bɛ bɛɛ konna, ¹⁴ ani jamanatigiw, masaceba ka minw ci janko ka kojugukɛbagaw koro, ani ka kopumanɛbagaw tando. ¹⁵ Sabu Ala sago ye ko aw ye kopuman ke janko ka mɔgɔkolon hakirintanw da datugu.

¹⁶ Ala ka aw ke aw yɛrɛ ta ye, nka aw kana o ke sababu ye ka kojugu ke; aw ye panamanya i ko Ala ta jɔnw. ¹⁷ Aw ye mɔgɔ bɛɛ bonya; aw ye aw balemaw kanu, aw ye siran Ala na, aw ye masaceba bonya.

Lanabagaw ka kan ka tɔrɔ sɔnmin

¹⁸ Aw baaradenw, aw ye aw yɛrɛ majigi aw kuntigiw ye, ka o bonya cogoya bɛɛ ra; kuntigi minw ka ni, ani minw jusu sumanin lo, olugu dɔrɔn tɛ, nka hali minw ka fari. ¹⁹ Sabu ni aw man kan ni tɔrɔ min

2:6 2.6 Nin kuma fora Ezayi 28.16.

2:7 2.7 Nin kuma fora Zaburu 118.22.

2:8 2.8 Nin

kuma fora Zaburu 118.22; Ezayi 8.14.

ye, ni aw be o sonminana Ala yere nasiran koson, o ye kojuman le ye. ²⁰ Ni o te, ni aw be bugori sonmina aw yere ta kojuguw le koson, aw be bonya juman le soro o ra? Nka ni aw be tooro sonmina aw ta kojuman le koson, o ye kojumanba le ye Ala fe.

²¹ Ala ka aw wele o le kama fana, sabu Kirisita* fana tooroa aw koson, ka o sira yira aw ra, janko aw fana ye tugu ale senna ko. ²² Ale ma jurumun si ke, faninya si ma bo a da ra ka ye. ²³ O k'a neni, nka a ma a ta jogon sara; o k'a tooro, nka a ma wuri mogo kama; a ka a ta ko bee to Ala le boro, ale Ala min be kiti tige ni terenninya ye. ²⁴ A ka an ta jurumunw doni ta ka o la a yere kan, k'a farikolo tooro gbengben yiri kan. A ka o ke, janko an ye sa ka bo jurumun fanga koro, ka panamanya terenninya ra. Jori minw tigera a farikolo ra, o le sababu ra aw keneyara. ²⁵ Sabu aw tun be i ko saga tununinw; nka sisan aw sekora ka na sagagbenbaga fe, min ye aw nin korosibaga ye.

3

Furuce ni furumuso ka kan ka jogon bonya
(Timote folo 2.9-15; Efesikaw 5.22-33)

¹ Ayiwa, musow, o cogo kelen na, aw bee kelen kelen ye aw yere majigi aw cew ye, janko ni a kera ko ce dow ma son Ala ta Kuma ma folo, o ta musow tagamacogo ye ke sababu ye k'a to o ye son; a kana ke ni kuma yere ye, ² sabu o bena aw tagamacogo ye, k'a ye ko aw jusukun gbenin lo, ani ko Alapasiran be aw ra.

³ Aw ta kana ke yeremasiri dama ye, ani kundancogo dama temeninw, ani ka sanin don aw yere ra, ka fani songobelenw siri. ⁴ Aw ye aw jusukun le masiri ni masirifen dogonin ye; o masirifen ye numanya ni jususuma le ye; o le ye fen banbari ye, min nafa ka bon Ala fe. ⁵ Folofolo, muso saninman minw tun be o jigi la Ala kan, olugu tun be o yere masiri o cogo le ra, ka o yere majigi o cew ye, ⁶ i ko Saran min tun be a ce Iburahima bonya fo a b'a wele ko a matigice. Ayiwa, aw kera Saran denmusow le ye, ni aw koni be kojuman ke, ni aw m'a to foyi si ye aw lasiran ka aw bo o sira kan.

⁷ Ayiwa, aw cew, aw fana ye aw musow mina ka ja ni hakiri ye, ka a lon ko muso ni ce baraka te kelen ye. Aw ye o bonya, sabu Ala ka panamanya banbari min di an ma a ta neema baraka ra, aw bee le ka o soro kelen ye. Aw ye o ke, janko foyi kana aw ta Aladaari bari a ye mina.

Lanabaga be se ka tooro terenninya koson
(Romukaw 12.14-21; Matiyu 10.24-31)

⁸ Ayiwa, o bee ko, aw bee ye ben kelen ma, ka aw ta miiriya ke kelen ye, ka ke jogon fe, ka jogon kanu balemaya ra, ka hina jogon na, ka aw yere majigi jogon ye. ⁹ Aw kana kojugu sara ni kojugu do were ye, walama ka nenini sara ni nenini do were ye; aw kana o ke, nka aw ye dugawu le ke, sabu Ala ka aw wele o le koson, janko aw ye baraka soro ale fe. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu kono ko:
«Ni mogo min b'a fe a ta dunupalatige ye ja,
ka dunupa diya a ra,
o tigi ye a nenkun korosi kumajuguw ma,

ka a da korosi nanbarakumaw ma.

¹¹ A ye faran juguya ra pewu, ka kopuman ke, ka jija ka hera jini, ka tugu a no fe.

¹² Sabu Matigi na lonin be mogo terenninw na, a toro be o ta daarikan na fana; nka Matigi be kojugukebagaw kere.»

¹³ Ayiwa, ni aw jijara kopuman na, jon le bena aw toro o koson? ¹⁴ Nka hali ni o be aw toro terenninya koson, aw ta pana. Aw kana siran mogow na, aw hakiri fana kana pagami. ¹⁵ Aw ye Kirisita* bonya aw jusu ra doron, k'a lon ko aw Matigi lo. Jigiya min be aw fe, ni mogo o mogo ka aw jininka o ra, aw labennin ye soro tuma bee ka o tigi jaabi; nka aw ye a ke ni jususuma ni bonya ye. ¹⁶ Aw jusukun gbenin ye to, janko hali ni o be aw togogugu fo k'a ke i n'a fo aw ka kojugu le ke, minw be aw togo cenna aw ta tagamacogopuman koson Kirisita ta jengogonya ra, olugu yere darakuma ye o maroya. ¹⁷ Sabu ka toro kopuman koson, ni o le ye Ala sago ye, o ka fisa sani an ye toro kojugu koson.

¹⁸ Ayiwa, Kirisita fana sara jurumun koson sipaga kelen, ka dan o ma. Ale mogo terennin sara mogo terenbariw koson, janko ka aw ladon Ala ta jengogonya ra. A yere sara, nka a kununa Nin Saninman* baraka ra. ¹⁹ Minw tun be Ala ta kiti makonona, o Nin le sababu ra, a tagara olugu waaju. ²⁰ Olugu le tun banna Ala ta Kuma ma folofolo, k'a soro Ala tun mununa o koro ka men, Nuho ta kurunba lalagawagati ra; mogo dama dama, o koro ye mogo seegi doron le donna o kurunba konon ka kisi ka bo ji ra.

²¹ Ayiwa, o ji tun ye batizeri* tagamasiyen le ye; an b'a yira sisan batizeri le fe ko an kisira. O koro te ko an farikolo le be ko ka nogo bo a ra; o koro ye ko an be Ala daari ko a ye an jusukun saninya Yesu Kirisita kunuko sababu ra. ²² A yelera ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe; melekw, ani kuntigiyaw, ani sebayaw, o bee majigira Kirisita ta fanga le koro.

4

Lanabagaw ta panamanyakura

¹ I n'a fo Kirisita* farikolo torora, aw fana ye baraka don aw yere ra ni o miiriya kelen le ye; sabu mogo min farikolo torora, o b'a yira ko o tigi faranna jurumun na. ² O tigi te a ta dunyalatige to ke ka kapa ni a yere ta negerakow ye tuun, nka a b'a ke ka kapa ni Ala sago le ye. ³ Aw ka wogatijan ke Alalonbariya ra ka ban folofolo; fen minw ka di Alalonbariw ye, aw tun be o le ke: jatoya, ani jogoguyaya, ani dorotoya, ani domuniba dama temeninw, ani minnin dama temeninw, ani batofen haramuninw batori. ⁴ Nka sisan o mogow be kabakoya k'a ye ko aw te o kojugu dama temeninw kera ni olugu ye tuun; o koson o be aw togo cen. ⁵ Nka lon do, Ala bena taga o jininka o ta kewalew bee ra; ale Ala min labenna ka ban ka mogo panamanw ni suw bee ta kiti tige. ⁶ O koson, minw sara, Kibaro Diman* tun fora olugu fana ye, janko hali ni saya kiti sera o ma i n'a fo a be se adamaden bee ma cogo min na, o ye Ala ta panamanya soro Nin Saninman* baraka ra.

Ala ka sebagaya minw karifa lanabagaw ma

⁷ Fɛn bɛɛ laban surunyara; aw ye aw tagamacogo lon, ka aw yere minacogo lon, janko ka to Ala daarira. ⁸ Nka min bɛ fɛn bɛɛ na, o ye ko aw ye ɲogɔn kanu kosebɛ; sabu kanuya bɛ jurumun camanba le datugu*. ⁹ Aw ye sɔn ka ɲogɔn lajigi aw ta sow kɔnɔ; o kana ke ni ɲogɔnkɔrɔfo ye.

¹⁰ Aw bɛɛ kelen kelen ka ninyɔrɔ min sɔrɔ Ala fɛ ka kapa ni Ala yere ta dicogo ye, aw ye ke o sebayaw minabaganumanw ye ka mɔgo tɔw demɛ ni o ye. ¹¹ Ni min ka ke waajurikebaga ye, o tigi ye waajuri ke ka kapa ni Ala ta fɔta ye. Ni min ka ke tɔw demɛbaga ye, Ala ka baraka min di a ma, a ye a ke ka kapa ni o ye, janko ko bɛɛ ra bonya ye la Ala kan Yesu Kirisita tɔgo baraka ra. Nɔɔrɔ ni sebayaw ye ale le ta ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ. Amina.

Lanabaga bɛ se ka tɔrɔ lanaya kosɔn

¹² Ne balema kanuninw, tɔrɔba min bɛ aw kan sisan i ko tasumaba, janko ka aw kɔrɔbɔ, o man kan ka bara aw ra, k'a ke i n'a fo ko benbari dɔ le bɛ sera aw ma. ¹³ Aw yere ka kan ka pagari le, ko aw fana ninyɔrɔ bɛ Kirisita* ta tɔrɔw ra, janko ni Kirisita ta nɔɔrɔ nana yira lon min na, o lon na aw fana ye pagari, ka aw ninsɔndiya. ¹⁴ Ni o bɛ aw neni Kirisita tɔgo kosɔn, aw ta pana, sabu Ala Nin* nɔɔrɔman bɛ aw kan.

¹⁵ Nka aw si man kan ka tɔrɔ, ko sabu aw ye mɔgofagabaga ye, walama sɔn, walama kojugukebaga, walama ko aw bɛ aw sen don mɔgo werɛw ta kow ra. ¹⁶ Nka ni mɔgo dɔ bɛ tɔrɔra a ta lanaya kosɔn, o tigi kana maroya o ra; a ye Ala tando, sabu Kirisita tɔgo lara ale ra. ¹⁷ Sabu kiti damina wagati sera, a fana bɛ damina Ala yere ta mɔgow le ra. Ayiwa, ni a bɛ damina anw yere le ra, o tuma minw ma sɔn Ala ta Kibaro Diman* ma, olugu ta labancogo bena ke mun ye sa? ¹⁸ A sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Ni mɔgo terennin yere kisiko bena gbeleya,
o tuma mɔgojugu ni jurumunkebaga, olugu ta bena ke di?»

¹⁹ Ayiwa, o kosɔn mɔgo minw bɛ tɔrɔra Ala sago kosɔn, olugu ye o nin karifa danbaga Ala kankelentigi ma, ka to ka kojuman ke.

5

*Cɛkɔrɔbaw ta baara
(Timote folo 3.1-7)*

¹ Ayiwa, cɛkɔrɔba minw ye aw ta pamɔgow ye, ne kan bɛ olugu le ma sisan, sabu ne fana ye cɛkɔrɔba ye i n'a fo olugu; ne ye Kirisita* ta tɔrɔw seere ye, ne fana nin bena ke a ta nɔɔrɔ ra, o nɔɔrɔ nin bena yira lon dɔ. ² Ayiwa, Ala ka sagakuru min karifa aw ma, aw ye o kɔrɔsi, ka aw janto o ra; aw kana o ke i ko jagboyabaara ra, nka aw y'a ke ni ɲaninyanuman ye ka kapa ni Ala sago ye; aw kana o ke warɪnɪnisira ye, nka aw y'a ke ni jusunuman le ye. ³ Minw karifara aw ma, aw kana aw fanga digi olugu kan, nka aw yere ye ke o ɲayirabagaw ye. ⁴ Ni o kera, ni sagagbenbagaw Kuntigiba nana a yere yira lon min na, masafugula nɔɔrɔman min tɛ cɛn, aw bena o le sɔrɔ aw ta baraji ye.

* **4:8** 4.8 Kanuya bɛ jurumun datugu: Aw ye nin yɔrɔw fle: Zanaw 10.12; Yakuba 5.20. **4:18** 4.18 Nin kuma fora Zanaw 11.31.

⁵ Ayiwa, kanbelenw, o cogo kelen na, aw fana ye aw yere majigi cekorobaw ye. Aw bee ye aw yere majigi jogon ye ka jogon deme, sabu a sebera Kitabu konɔ ko:

«Ala be wasobagaw kere;
nka a be neema mogɔ sabarininw ye.»

⁶ O koson aw ye aw yere majigi Ala boro barakaman korɔ, janko a ye aw korɔta a wagatijuman na. ⁷ Aw ye aw ta haminakow doniw bee jigi ka o la ale kan, sabu a be a jantora aw ra.

⁸ Aw ye aw yere minacogo lon, ka aw janto aw yere ra; sabu aw jugu Setana be yaalayaala i ko jara kongoto be kasi cogo min na, k'a ta domuta jini. ⁹ Aw sinsinnin ye to lanaya ra ka lo, ka a kere, k'a lon ko aw balema lanabaga minw be dunuɔna konɔ, ko o toorow jogonw le be olugu fana kan.

¹⁰ Ayiwa, neema bee tigi Ala min ka aw wele janko aw ye aw ninyoro soro a ta noro banbari ra, Kirisita ta jenjogonya ra, ni aw toora wagati donin, ale yere bena aw bosi, ka aw ja gbeleya, ka aw baraka bonya, k'a to foyi kana se ka aw bo a no ra. ¹¹ Sebagaya ye ale ta le ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Fori laban
(*Tesalonikikaw folo 5.23-28*)

¹² Ayiwa, Silasi* min ye an balemace kankelentigi ye, ale le ka ne deme ka nin kuma fitini sebe k'a ci aw ma, janko ka aw ja gbeleya, ani janko aw ye la a ra ko aw norora neema min na, o ye Ala ta neema yere le ye can ra.

¹³ Lanabagaw ta jenkuru min be Babiloni, Ala ka minw panawoloma i ko a ka aw panawoloma cogo min na, olugu be aw fo; ne dence Marika fana be aw fo. ¹⁴ Aw ye jogon fo balemaya ra ni kanuyafori ye.

Aw minw bee be Kirisita* ta jenjogonya ra, Ala ye hera ke aw bee ye!

PIYERI ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ka nin letere sebe, k'a to kaso ra Romu; a fagawagati tun surunyara ka ban. Piyeri hakiri tun b'a ra ko Yesu yere tun konna ka ale ta fagako fo (1.14; Yuhana 21.18-19).

Nin letere sebera lanabagaw bee le koson (1.1). Karamogo minw tun be mogow lafiri ni o ta karan ye, ka mogow bla jurumunw na, Piyeri b'a fe lanabagaw ye o yere korosi o karamogow ra (2.1-22). Lanabaga ka kan ka to Ala ta kuma le kan, i n'a fo Yesu ta ciradenw tun ka o karan cogo min na, sabu olugu le ka Yesu ye o ja ra, k'a ta kumaw lamem (1.3-21).

Dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu tena na tuun. Piyeri be o mogow jaraki, k'a fo ko ni Ala ta lon sera, ko a tun ka fen o fen fo, o bee be ke ka dafa. Nka Ala be muju mogow koru, k'a to o ye nimisa ka son Ala ma, sabu a t'a fe mogo si ye halaki. Matigi ta lon, o ye Yesu nalon ye, ani kiti lon. O koson Piyeri be lanabagaw ladi, ko o ye saninya, ka o lon makono, ka torow muju, ka o tagamacogo teren; o bena Yesu nawagati lateliya.

Kitabu konokow

Piyeri ta fori (1.1-2)

Ala ka lanabaga wele baara min kama (1.3-21)

Karamogo faninyafobagaw ta karan (2)

Minw be Yesu nako soso (3)

Piyeri ta fori

¹ Ne Simon Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta baaraden ye, ani a ta ciraden*, ne be nin sebe ci aw ma, aw minw ka lanaya soru; o lanaya ni anw ta lanaya bee songo ye kelen ye. Aw ka o soru an ta Ala ani an Kisibaga* Yesu Kirisita ta terenninya sababu ra. ² Ala ye neema ni hera ke aw ye k'a caya kosebe, Ala ni an Matigi Yesu ta lonniya sababu ra.

Ala ka lanabagaw wele baara min kama

(Tite 2.11-14; Filipikaw 1.9-11; 3.8-14)

³ Fen o fen be se k'a to an ye janamanya Alapasiran na, Ala ta sebgaya ka o bee di an ma; min ka an wele a ta noro ni a ta numanya sababu ra, a k'a to an ye o lon. ⁴ O le sababu ra Ala tun ka fennumanbaw, ani fen nafaman minw layiri ta an ye, a ka o di an ma, janko o sababu ra an cogo ye ben ni Ala sago ye, ka bosi ka bo dunupa negejuguw boro, o minw be cenri lase mogow ma.

⁵ O le koson aw ye jija ka kojuman fara aw ta lanaya kan, ka Ala lonniya fara kojuman kan, ⁶ ka yereminari fara Ala lonniya kan, ka mujuri fara yereminari kan, ka Alapasiran fara mujuri kan, ⁷ ka balemaya fara Alapasiran kan, ka kanuya fara balemaya kan. ⁸ Ni aw koni ka o fenw soru k'a caya, o sababu ra aw tena ke pacintanw ye, walama nafantanw an Matigi Yesu Kirisita ta lonniya ra. ⁹ Nka ni o fenw koni te mogo min fe, o tigi fiyennin lo, a te yeri ke yorojan; Ala k'a saninya ka bo a ta jurumunkorow ra cogo min na, a jinana o ko.

¹⁰ O le koson, ne balemaw, aw ye jija janko Ala ka aw wele, ani a ka aw panawoloma min kama, aw ye to o kan. Ni o kera, aw tena ben fiyewu. ¹¹ O cogo ra Ala bena an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta Masaya* banbari donda bee dayele aw ye.

¹² O koson ne bena to ka aw hakiri jigi nin kow ra, hali ni aw k'a lon ka korɔ; aw karanna can min na, aw nɔronin be o ra fana. ¹³ Ne be miiri ko a bennin lo ko ne ye nin kow fo aw ye ka to ka aw lasomi, fo ka taga ne bo nin dunupa ra yan, ¹⁴ Sabu ne ta dununalatige to man jan tuun, i n'a fo an Matigi Yesu Kirisita tun k'a yira ne ra cogo min na. ¹⁵ O le koson ne bena jija, janko hali ne sanin ko, aw hakiri ye to nin kow ra tuma bee.

Min fora Yesu Kirisita ta nɔɔɔ ko ra

¹⁶ A te i n'a fo an ka talen dow le laben an yere ta miiriya ra ka aw karan an Matigi Yesu Kirisita ta sebgaya ni a ta nako ra. An yere ja le ka Matigi ni a ta bonyaba ye. ¹⁷ Sabu a ka bonya ni nɔɔɔ sɔɔ Fa Ala fe lon min na, o kera an ja na. O wagati ra nin kumakan bora nɔɔɔ ni bonyaba tigi fe k'a fo a ye ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye, min ko ka di ne ye haali.» ¹⁸ O kumakan min bora sankolo ra, anw yere ka o men; o wagati ra an tun be ni a ye kuru saninman kan.

¹⁹ O koson, ciraw ka min fo, an lara a ra kosebe ko o ye can ye; ni aw fana be aw janto o kuma ra, o ka pi kosebe. O kuma bena aw jusukun gbeya i ko fitina be yeelen bo dibi ra cogo min na fo ka taga dugugbeda se; o tuma sɔgɔmada lolo bena bo ka manamana aw jusukun na. ²⁰ Nka aw ka kan ka kon k'a lon folo ko cirayakuma minw be Kitabu konɔ, mɔgo si te se ka o si korɔ gbeya k'a fo ni a yere ta hakiritigiya ye; ²¹ sabu Ala ta cira si m'a latige ka ciraya ke ka kapa ni adamaden yere sago ye, nka mɔgow ka Ala ta kumaw fo ka kapa ni Nin Saninman* ta baraka le ye.

2

Karamɔgo faninyafɔbagaw

(Zude 3-16; Timote flanan 3.1-9)

¹ Ayiwa, cira faninyafɔbaga dow tun wurira Ala ta mɔgow ce ra cogo min na, o cogo ra karamɔgo faninyafɔbaga dow fana bena wuri aw ce ra. O bena dogo ka don aw ce ra ni faninya karan dow ye, minw be mɔgo halaki. Matigi min ka o kunmabo, o bena ban o ra; o bena halakiri lase o yere ma joona. ² Mɔgo caman bena tugu o ko ka o ta ko saninyabariw jɔgon ke; olugu ta tagamacogo koson, mɔgow bena Ala ta can sira mafiyenya. ³ O karamɔgo faninyafɔbagaw bena ta wari nata fe ka aw nege ka aw borofen sɔɔ ni mɔgolafirikumaw ye. Nka kiti min benna o mɔgow kan kabini wagatijan, o kiti tena fon o ko; o ta halakiri fana tena taga ka o to.

⁴ Ne be o fo, sabu hali meleke minw ka jurumun ke folofolo, Ala ma olugu to yi; a ka o firi jahanama dibi ra, ka o mara yi fo ka taga se kiti lon ma. ⁵ Mɔgo minw ka kojugu ke Nuho ta tere ra, Ala ma olugu fana to yi. A ka Nuho le kisi ni mɔgo wolonfla were, sabu ale le tun be terenninya sira yirara mɔgow ra; Ala ka sanjiba lajigi ka mɔgojuguw bee halaki.

⁶ Sodomu ni Gomori dugumɔgow ta kojugu koson, Ala ta kiti sera o ma, ka o jeni ka o ban pewu, fo ka o ke buguri ye. O kera

tagamasiyen le ye k'a yira Alapasiranbari nataw ra. ⁷ Nka Lutu min tun ye mɔgɔnuman ye o ce ra, a ka ale kisi. O mɔgɔkolonw ta jatɔyajugu tun ka a jusu kasi fɔ ka tɛmɛ. ⁸ Sabu ale min tun ye mɔgɔnuman ye, ale tun be min ye, ani a tun be min men k'a to o mɔgɔw ce ra kɔni, o kojuguw tun be a jusukun tɔɔrɔ lon o lon.

⁹ Ayiwa, o bɛɛ b'a yira an na ko Ala be se ka a pasiranbagaw bosɪ ka bɔ tɔɔrɔ ra, ka mɔgɔ terenbariw mara janko ka o ta kojuguw hake bɔ o ra kitilon na. ¹⁰ Nka minw be tugu o yere negerakow kɔ, ka ko saninyabariw ke, ani ka Ala ta kuntigiya mafiyenya, olugu ta kiti le belen bɛna juguya.

O mɔgɔw be o yere bonya, ka dabayakumaw fɔ; o tɛ siran ka hali Ala ta danfen nɔɔrɔmanw neni. ¹¹ K'a sɔrɔ hali meleke minw ta fanga ni o ta sebgaya ka bon ni o mɔgɔw ta ye, olugu tɛ sɔn ka o danfen nɔɔrɔmanw neni Matigi na kɔrɔ. ¹² Nka o mɔgɔw kɔni be i ko kongosogo hakirintanw, minw danna minari ni fagari kama; o ma fen minw lon, o be o le mafiyenya. O yere ta kojugu le bɛna o halaki. ¹³ O ka kojugu minw ke, o kojugu nɔgɔn le bɛna ke ka o sara. O be o yere bla marobariyakow ra hali teregban fɛ. O bɛɛ ye mɔgɔ saninyabariw ye, ani mɔgɔ nɔgɔninw. Ka o to o nanbarakow ra, o belen be taga fara aw kan aw ta janagbew ra ka maroya bla aw ra. ¹⁴ O ta fenfleta bɛɛ ye musow le ye, janko ka jɛnɛya ke; o fana tɛ wasa jurumun na ka ye. Mɔgɔ minw ma Alasira ko faamu kɔsɛbɛ, o be olugu nɛgɛ ka o lafiri. Ka wari sɔrɔ nanbara ra, o ye o derinanko ye. Dangadenw lo. ¹⁵ O ka sira terennin bla, ka o yere lafiri, ka Bosɔri dence Balamu ta sira le ta; sabu Balamu sɔnna ka baarajugu ke, ka o sara mina. ¹⁶ Nka Ala k'a mafiyenya a ta terenbariya kɔsɔn. Fali min ma deri ka kuma, o ka mɔgɔkan fɔ Balamu ye, ka cira Balamu bɔ a ta hakirintanya sira kan*.

¹⁷ Ayiwa, o karamɔgɔ faninyafɔbagaw be i ko bunun janin; o be i ko sanfɔɔ be sankaba min ce ka taga ni a ye. Dibi finmanba le be o makɔnɔna. ¹⁸ O be kumababaw ani kumakunntanw fɔ. Mɔgɔ minw bɔsira ka bɔ mɔgɔjuguw boro kura ye, o be olugu lafiri ni o ta kɛwalejuguw ye ka kapa ni o yere ta negejuguw ye. ¹⁹ O b'a fɔ ko olugu le bɛna o mɔgɔw bɔ jɔnya ra; k'a sɔrɔ hali bi olugu yere be jɔnya ra, halakiri sira kan; sabu ni i ma se ka i yere bosɪ ka bɔ ko min na, i kera o ko ta jɔn ye.

²⁰ Can ra, o mɔgɔ minw tun ka an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita lon, ka o yere sen bɔ dunupa ta fen saninyabariw na, ni olugu belen nana sekɔ ka don o kow ra ka to o ra, olugu laban bɛna min ke o be juguya ka tɛmɛ o cogofɔlɔ ta wagati ta kan. ²¹ Ni o yere tun ma terenninya sira lon, o belen tun ka fisa o ma, sani k'a to o ye a lon, ka sɔrɔ ka ban o cifɔnin saninman ma, o cifɔnin min tun dira o ma. ²² Nin zana kera can ye o mɔgɔw ta fan fɛ, ko: «Wuru sekɔra ka taga a yere ta fɔɔnɔ nɔ fɛ», ani fana ko: «Lɛ konin sekɔra ka taga a yere maraga bɔgɔ ra tuun».

3

Matigi Yesu nawagati tagamasiyenw

(Matiyu 24.37-38; Tesalonikikaw flanan 1.7-10; Zude 17-23)

* 2:16 2.16 Balamu ta ko: aw ye nin yɔrɔ fle: Jateri 22.4-35. 2:22 2.22 Nin kuma fɔra Zanaw 26.11.

¹ Ne balema kanuninw, ne be ne ta seɓe flanan le cira aw ma nin ye ka ban. O seɓe fla beɓe kɔnɔ, ne be aw karan ka aw lasomi, janko aw ye hakiri sɔrɔ. ² Ala ta cira saninmanw ka kuma minw fɔ fɔlɔfɔlɔ, ani aw ta ciradenw ka an Matigi ni an Kisibaga* ka kuma min lase aw ma, ne b'a fe ko aw ye aw hakiri to o ra.

³ Aw ka kan ka min lon fɔlɔ, o ye ko dunuɓa labanwagati ra, kumakolonfɔbaga dɔw bena wuri ka aw logobo; o mɔgɔw bena tagama ka kapa ni o yere negerakow le ye. ⁴ O bena a fɔ ko: «Yesu m'a fɔ ko a be na wa? Ayiwa, a be min? Kabini an bemaw sara, dunuɓa danna cogo min na, a be o cogo kelen le ra hali bi.»

⁵ Ayiwa, o mɔgɔw be tugu le ka jina, ko fɔlɔfɔlɔ Ala ta Kuma le baraka ra sankolo danna; ko dugukolo fana bora ji le ra, ko a danna ji le sababu ra. ⁶ Ayiwa, o sababu kelen le k'a to jiba ka o wagati ta dunuɓa ni a kɔnofenw beɓe datugu. ⁷ Nka o kuma kelen le sababu ra sankolo ni dugukolo maranin be sisan tasma kama, ka kitilon makɔnɔ, ani mɔgɔjuguw halakilon.

⁸ Nka ne balema kanuninw, fen kelen be yi, aw man kan ka jina o ko: Ala ja kɔrɔ, tere kelen be i ko san waga kelen, san waga kelen fana be i ko tere kelen. ⁹ Matigi te mɛen k'a ta layiri tanin dafa, i ko dɔw b'a miiri cogo min na. A be muɓuna an kɔrɔ le, sabu a t'a fe an si ye halaki, nka a b'a fe an beɓe ye lo an ta jurumun na, ka nimisa.

¹⁰ Matigi nalon bena bara mɔgɔw ra i ko son be bara mɔgɔ ra cogo min na. O lon na, kɔni, sankolo bena tunu, k'a ke mankanba ye, sankolokɔnofenw bena jeni fɔ ka yeele. Dugukolo ni a kanfenw beɓe bena jeni ka ban.

¹¹ Ayiwa, ni o fenw beɓe bena tunu, o tuma aw ka kan ka aw tagamacogo saninya le, ka do fara aw ta Alajasinan kan, ¹² ka Matigi nalon makɔnɔ, ani k'a nalon lateliya. O lon na, sankolokɔnofenw beɓe bena jeni ka ban; tasma bena dunuɓakɔnofenw beɓe yeele. ¹³ Nka ka kapa ni Ala ta layiri ye, an be sankolokura ni dugukolokura le makɔnɔna; terenninya bena ke o yɔrɔ le ra.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹⁴ O koson, ne balema kanuninw, sani o kow wagati ye se, aw ye jija, janko ni Yesu nana, a ye na aw saninyanin sɔrɔ, k'a ye ko jarakiyɔrɔ te aw ra, ani hera ye ke aw ni Ala ce. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko an Matigi ta muɓuri kun ye aw ta kisiri le ye. An balemace kanunin Poli fana ka o le fɔ aw ye a ta seɓe kɔnɔ, ka kapa ni a ta hakiritigiya ye, Ala ka hakiritigiya min di a ma. ¹⁶ A be o le ke a ta letereɓw beɓe ra; a be o kumaw le fɔ. A ta letereɓw dɔw kɔnɔkuma faamu ka gbelen. O koson kolonbari dɔw, ani mɔgɔ karanbari dɔw be o kumaw kɔrɔ yeɓema, i n'a fɔ o be Ala ta Kuma tɔw beɓe kɔrɔ yeɓema cogo min na; o laban ye o yere ta halakiri le ye.

¹⁷ Ne balema kanuninw, ne kɔni ka aw lasomi. Aw ye aw yere kɔrɔsi. Aw kana a to mɔgɔjuguw ye aw lafiri ka aw bo aw loyɔrɔ na. ¹⁸ Aw ye jija ka aw baraka bonya, ani ka aw ta lonniya caya an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta neema ra. Nɔrɔ ye la ale le kan sisan, ani wagati beɓe, ani tuma beɓe. Amina.

YUHANA ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Yuhana min ka Yesu ta Kibaro Diman* kitabu sebe, ale kelen le kera Yuhana ta letere folo ni letere flanan ni letere sabanan sebebaga ye, ani Yirari kitabu. Yuhana ta letere saba bee sebera wagati kelen na, k'a to Efesi, Azi mara ra; o y'a soro a si tun korora kosebe.

Yuhana ka nin letere sebe janko ka a karanbagaw ja gbeleya, o ye to Ala ta jennogonya ra, ka to jennogonya ra ni jogon ye fana.

Yuhana b'a fe lanabagaw ye o yere mabo fana karamogo faninyafobagaw ra. O karamogo dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu te Ala ye, ko adamaden lo. Dow fana tun be mogow karan k'a fo ko ka Ala ta lonniya soro, ko o le nafa ka bon; o tun b'a fo ko mogo be kewale minw ke, ko o te jate. O karan tun kera sababu ye ka lanabagaw bla kewalejugu suguya bee ra.

Yuhana k'a yira ko o karan te can ye, ko Nin Saninman* ta le be can ye. Ale k'a yira ko Yesu ye Ala ye, nka a kera adamaden ye, janko ka ke adamadenw ta jurumun saraka ye. Yuhana k'a fo k'a gbeleya ko Ala ye yeelen le ye. Lanabaga fana ka kan ka tagama yeelen na. Yuhana be Ala ta kanuya ko fo fana k'a gbeleya; a ko Ala be a ta ko bee ke ni kanuya ye (4.8). O koson lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama, ka yafa jogon ma, ka ban jurumun ma, ka saninya, ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Yeelen ni dibi (1.5-2.27)

Ala denw tagamacogo (2.28-3.24)

Cira faninyafobagaw (4.1-6)

Kanuya (4.7-5.12)

Lanabaga ye Ala ta mogo le ye (5.13-21)

Kuma min be panamanya di

(Yuhana 1.1-14)

¹ Sani dunupa ye dan, min tun be yi, an ka min men, an ka min ye an pa ra, an ka min fle, an boro magara min na, o ye Kuma ye, kuma min be panamanya di. ² Nanamanya yirara an na; an k'a ye; o le koson an kera a seere ye, an be o panamanya banbari ko fo aw ye. O panamanya tun be Fa Ala koru; ale ka a yira an na. ³ O koson an ka min ye, ani an ka min men, an be o fo aw ye, janko aw fana ye ke ni an ye jennogonya ra. Anw be jennogonya ra ni min ye, o ye Fa Ala le ye, ani Den* min bora Ala ra, Yesu Kirisita. ⁴ O koson an be nin kow bee sebera k'a ci aw ma, janko an ta jagari ye ke jagari dafanin ye.

Ala ta yeelen ni jurumun yafari

⁵ An ka kuma min men Yesu Kirisita fe ka o fo aw ye, o ye nin ye: Ala ye yeelen le ye, dibiko si te Ala ra. ⁶ Ni an ko, ko an ni Ala be jennogonya ra, k'a soro an be tagama dibi ra, o tuma an ye faninyafobagaw le ye; an te tagama can kan. ⁷ Nka ni an be tagama yeelen na, i ko Ala yere

be yeelen na cogo min na, o tuma an be jɛnɔɔɔɔnya ra ni ɔɔɔɔn ye. Den min bɔra ale Ala ra*, Yesu, o jori be an saninya ka jurumun beɛ bɔ an na.

⁸ Ni an ko jurumun tɛ an na, o tuma an be an yɛɛ le lafirira; can tɛ an jusukun na. ⁹ Nka ni an ka lɔ an ta jurumunw na, Ala min ye kankelentigi ye, ani a terennin lo, ale bɛna yafa an ma, ka an saninya ka bɔ terenbariyakow beɛ ra; ¹⁰ Ni an ko, ko jurumun tɛ an na, o tuma an ka Ala kɛ faninyafɔbaga le ye; a ta kuma tɛ an jusukun na.

2

¹ Ayiwa, ne ta denw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, janko aw kana jurumun kɛ tuun. Nka ni dɔ ka jurumun kɛ, soronarikɛbaga be an fɛ Fa Ala kɔɔɔ, min ye Yesu Kirisita ye; ale terennin lo. ² Ale yɛɛ le kɛra saraka ye janko ka an ta jurumun kafari; a ma dan an dɔɔɔn ta jurumunw ma dɛ, dunupamɔɔ beɛ lajennin ta lo.

Ala ta cifɔnin

(Matiyu 7.21-23; Yuhana 13.34,35; 14.21-24)

³ An b'a lɔn min fɛ ko an ka Kirisita lɔn, o flɛ nin ye: Ni an be a ta cifɔninw sira tagama. ⁴ Mɔɔɔ min b'a fɔ ko ale k'a lɔn, k'a sɔɔɔ a tɛ a ta cifɔninw sira tagama, o tigi ye faninyafɔbaga le ye; can tɛ a jusukun na. ⁵ Nka mɔɔɔ min be Ala ta kuma sira tagama, Ala ta kanuya dafanin be o tigi jusukun na. An b'a lɔn nin le fɛ ko an be jɛnɔɔɔɔnya ra ni a ye. ⁶ Ni mɔɔɔ min ko ale be jɛnɔɔɔɔnya ra ni Yesu ye, o tigi ka kan ka tagama i ko Yesu tagamana cogo min na.

⁷ Ne balema kanuninw, ne tɛ cifɔninkura le seɛɛra k'a ci aw ma. Nka cifɔninkɔɔɔ lo, min dira aw ma kabini a damina ra. Aw ka kuma min mɛn, o cifɔninkɔɔɔ ye o le ye. ⁸ O beɛ n'a ta, ne be cikura le seɛɛra ka di aw ma; Yesu tagamana ka kaɔa ni o can ye; can lo aw fana fɛ, sabu dibi be tɛmena, yeelensɔɛɛ bɔra ka ban.

⁹ Ni mɔɔɔ min ko ale be tagama yeelen na, k'a sɔɔɔ a be a balema kɔninya, o tigi be dibi ra hali bi. ¹⁰ Mɔɔɔ min be a balema kanu, o tigi be yeelen na; foyi tɛ o tigi ra, min be se ka ke mɔɔɔ kunnacɛn sababu ye. ¹¹ Nka mɔɔɔ min be a balema kɔninya, o tigi be dibi ra. A be tagama dibi ra; a tɛ a tagafan kelen lɔn, sabu dibi ka a ɔa fin.

¹² Ayiwa, ne ta denmisɛnw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, sabu aw ta jurumun yafara aw ma Yesu tɔɔɔ kosɔn.

¹³ Faw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, sabu min tun be yi kabini dunuɔa damina ra, aw ka o lɔn.

Kanbelɛnw, ne be nin seɛɛ ci aw fana ma, sabu aw ka se sɔɔɔ Setana kan.

Denmisɛnw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, sabu aw ka Fa Ala lɔn.

¹⁴ Faw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, sabu min tun be yi kabini dunuɔa damina ra, aw ka o lɔn.

Kanbelɛnw, ne be nin seɛɛ ci aw ma, sabu fanga be aw ra,

aw ka Ala ta Kuma to aw jusukun na, aw ka se sɔɔɔ Setana kan fana.

¹⁵ Ayiwa, aw kana dunuɔa kanu, aw kana dunuɔakɔnɔfɛnw kanu. Ni mɔɔɔ min be dunuɔa kanu, Fa Ala ta kanuya tɛ o tigi jusukun na.

¹⁶ Sabu fen minw bee be dunuƚa ra, minw ye farisogo nege ye, ani mogo ƚa be bo fen minw fe, o nege, ani dunuƚa yerebonyakow, o si te bo Fa Ala ra, o be soro dunuƚa le ra. ¹⁷ Nka dunuƚa be teme, mogoƚw be ƚabo fen o fen fe, o bee be teme fana; nka mogo min be Ala sago ke, o tigi be to ni Ala ye wagati bee, ani tuma bee.

*Kirisita kerebagaw
(Yuhana 16.13-15)*

¹⁸ Ne ta denw, wagati laban sera. Aw k'a men ko Kirisita Kerebaga* bena na; nka Kirisita kerebagaw caman nana sisan. O le ra an b'a lon ko wagati laban sera. ¹⁹ O mogoƚw bora an ce ra, nka o tun te an do ye; sabu ni o tun ye an do ye, o tun bena to ni an ye. Nka o bora an ce ra ka taga, janko an y'a lon ko minw bee be ni an ye, ko o bee te an do ye.

²⁰ Nka aw koni, Ala Saninman ka aw mun ni Nin Saninman* ta turu ye; lonniya be aw be fe. ²¹ Ayiwa, ni ne ka nin sebe ci aw ma, a te i n'a fo aw ma can lon de! Ne be a ci aw ma sabu aw ka can lon, ani aw k'a lon fana ko faninya si te se ka bo can ra.

²² Jontigi le ye faninyafobaga ye? Mogo min be ban ka la a ra ko Kirisita* le ye Kisibaga* ye, o tigi lo. Mogo min be ban Fa Ala ra, Den* min bora Ala ra, ka ban o ra, o tigi le ye Kirisita Kerebaga ye. ²³ Sabu Den min bora Ala ra*, ni mogo min ka ban o ra, o tigi te Fa Ala fana fe. Nka ni mogo min ka son a ra, Fa Ala fana be o tigi fe.

²⁴ Ayiwa, aw koni, aw ka kuma min men kabini a damina ra, aw ye o to aw jusukun na. Aw ka min men kabini a damina ra, ni o tora aw jusukun na, o tuma Den min bora Ala ra, aw bena to o ta jengogonya ra, ka to Fa Ala fana ta jengogonya ra. ²⁵ A ka layiri min ta an ye, o fle nin ye: ƚanamanya banbari.

²⁶ Mogo minw be aw lafirira, ne be nin sebe k'a ci aw ma, olugu le koson. ²⁷ Aw koni, Matigi ka aw mun ka Nin Saninman min di aw ma, o be to aw jusukun na. Aw mako t'a ra ko mogo ye aw karan, sabu Nin Saninman yere be aw karanna fen bee ra ka ban. Ale ta karan fana ye can le ye; faninya te a ra. O koson a be aw karanna cogo min na, aw fana ye to jengogonya ra ni Kirisita ye ten.

²⁸ Ne ta denw, aw ye to Kirisita ta jengogonya ra, janko ni a nana a yere yira wagati min na, a ye na a soro ko an ja siginin lo; maroya kana an mina a natuma ra. ²⁹ Ayiwa, aw k'a lon ko Kirisita terennin lo cogo min na, aw fana y'a lon ko mogo o mogo be tagama terenninya kan, o tigi ye Ala den le ye.

3

Ala denw tagamacogo

¹ Ayiwa, aw m'a ye Fa Ala be an kanu cogo min na wa, fo a be an wele ko a denw. Can lo, an fana ye o le ye. O le koson dunupamogow te an faamu, sabu o ma Ala lon! ² Ne balema kanuninw, sisan koni an ye Ala denw ye! Nka an bena yelema ka ke min ye, o ma yira folo; an koni k'a lon ko ni Yesu Kirisita nana, an bena ke i ko ale yere be cogo min na, sabu a be cogo min na co, an bena a ye ten le. ³ O jigiya be mogo o mogo fe, o tigi be a yere saninya i ko Yesu Kirisita saninyanin lo cogo min na.

⁴ Mōgo o mōgo be jurumun ke, o tigi be sariya le cenna; sabu jurumun ye Ala ta sariya* cenri le ye. ⁵ Aw k'a lon fana ko Yesu Kirisita nana janko ka na an ta jurumunw bo an na. Jurumun si te ale yere ra. ⁶ O ra, ni mōgo o mōgo be Yesu ta jɛnɛɔɔnya ra, o tigi te sɔn ka to ka jurumun ke. Mōgo o mōgo be to ka jurumun ke, o tigi m'a ye, a m'a lon fana.

⁷ Ne ta denmisɛnw, aw kana a to mōgo si ye aw lafiri. Mōgo min be tagama terenninya kan, o tigi terennin lo, i ko Kirisita* terennin lo cogo min na. ⁸ Mōgo min be to jurumun na, o tigi ye Setana ta le ye; sabu Setana le konna ka jurumun ke kabini folofolo. Nka Den min bora Ala ra*, ale nana janko ka na Setana ta kewalew le cen.

⁹ Ni mōgo o mōgo kera Ala den ye, o tigi te sɔn ka to jurumun na, sabu Ala ta panamanya be o tigi kɔnɔ. A fana te se ka to ka jurumun ke, sabu a kera Ala den ye. ¹⁰ Ala denw, ani Setana ta denw be lon ka bo ɔɔn na min fe, o fle nin ye: Mōgo o mōgo te terenninya sira tagama, o tigi te Ala ta ye, ani mōgo o mōgo te a balema kanu.

Balemaw kanucogo

¹¹ Aw ka kuma min men kabini folofolo, o le ye nin ye, ko an ye ɔɔn kanu. ¹² An kana ke i ko Kabila*! Ale tun kera Setana ta le ye, o koson a ka a balemace faga. Mun koson a k'a faga? A k'a faga, sabu ale yere ta kewalew tun man ni, k'a soro a balemace ta kewalew tun terennin lo†. ¹³ O le koson, ne balemaw, ni dunɔnamogow be aw koniya, o kana bara aw ra.

¹⁴ Ni an be an balemaw kanu, o le b'a yira ko an bora saya ra ka don panamanya ra. Mōgo min te a balemaw kanu, o tigi be saya le ra. ¹⁵ Mōgo o mōgo be a balema koninya, o tigi ni mōgofagabaga bee ka kan. Aw fana k'a lon ko mōgofagabaga si te se ka to mōgofaga ra ka panamanya banbari soro Ala fe. ¹⁶ Fen min k'a to an ka kanuya lon, o fle nin ye: Yesu Kirisita ka a yere nin di ka sa an koson. O cogo ra an fana ka kan ka an yere nin di ka sa an balemaw koson.

¹⁷ Ni dunɔna naforow be mōgo do boro, ni o tigi k'a balemace ye fagantanya ra, ni a ma hina a ra, ale be se k'a fo cogo di ko Ala ta kanuya be a jusukun na? ¹⁸ Ne ta denmisɛnw, an kana ɔɔn kanu ni an kumacogo dama ye, ani an ta kumadimanw; an ye ɔɔn kanu ni an ta kewalew ye, ni can fana ye.

¹⁹ O cogo le ra, an be se k'a lon ko an be tagama can sira kan; an hakiri siginin fana bena to Ala na koro. ²⁰ Hali ni an jusukun be an jaraki, an k'a lon ko Ala ta miirya ka bon ni an jusukun miiriyaw ye; ale le fana be fen bee lon. ²¹ Ne balema kanuninw, ni an jusukun te an jaraki, o tuma an hakiri siginin lo Ala na koro. ²² Ni an fana be fen o fen daari, a be o di an ma; sabu an be a ta cifoninw sira tagama; min ka di a ye, an be o ke fana. ²³ A ta cifonin fle nin ye: Den min bora ale Ala ra*, Yesu Kirisita, ko an ye la o togo ra, ani ko an ye ɔɔn kanu, i ko a k'a fo an ye cogo min na. ²⁴ Mōgo min be Ala ta cifoninw sira tagama, o tigi be jɛnɛɔɔnya ra ni Ala ye, Ala fana be jɛnɛɔɔnya ra ni o tigi ye; fen min b'a to an b'a lon ko Ala be jɛnɛɔɔnya ra ni na ye, o fle nin ye: A ka Nin Saninman* min di an ma.

* **3:12** 3.12 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen. † **3:12** 3.12 Kabila ta ko: Aw ye nin yoro fle: Damina 4.1-8.

4

Cira faninyafobagaw

¹ Ne balema kanuninw, minw bεε b'a fo ko Ala Nin be o kono, aw kana la olugu bεε ra de! Aw ye o sege-sege folo, k'a lon ni a kera ko o nin bora Ala le ra. Sabu cira faninyafobaga caman nana dunupa kono.

² Ala Nin Saninman be lon min fe, o fle nin ye: Nin min b'a to mogo be lo a ra k'a fo ko Yesu Kirisita nana dunupa ra ka na ke adamaden ye, o nin bora Ala ra.

³ Nka nin min te son Yesu ta ko ma, o ma bo Ala ra. O ye Kirisita Kerebaga* ta nin le ye; aw ka o le ko men ko a bena na dunupa ra, nka sisan a be dunupa ra ka ban.

⁴ Ne ta denmisenw, aw koni ye Ala ta mogow ye, o koson aw ka se soro cira faninyafobagaw kan; sabu Ala Nin* min be aw kono, o ka bon ka teme dunupamogow ta kan. ⁵ Olugu ye dunupa ta le ye; o koson o be kuma ka kana ni dunupa ta cogo ye, dunupamogow be o lamen.

⁶ Nka anw ye Ala ta mogow le ye. Mogo min be Ala lon, o be an lamen; nka mogo min te Ala ta ye, o te an lamen. Ayiwa, nin le sababu ra an be can ta Nin ni faninya ta nin lon ka bo jogon na.

Ala ta ko bεε ye kanuya le ye

⁷ Ne balema kanuninw, an ye jogon kanu, sabu kanuya be bo Ala le ra. Mogo min be a mogojogon kanu, o tigi ye Ala den le ye, a ka Ala lon fana. ⁸ Mogo min te a mogojogon kanu, o tigi ma Ala lon, sabu Ala ta ko bεε ye kanuya le ye. ⁹ Fa Ala ka a ta kanuya yira an na cogo min na, o fle nin ye: Den* kelenpe min bora Ala ra, a ka o ci ka na dunupa ra, janko an ye panamanya soro o sababu ra. ¹⁰ Kanuya ye nin le ye: Anw le ma Ala kanu de! Ala le ka anw kanu; Den min bora Ala ra, a ka o ci k'a ke saraka ye ka an ta jurumun kafari.

¹¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, ni Ala ka an kanu tan, an fana ka kan ka jogon kanu! ¹² Mogo si ma Ala ye ka ye. Nka ni an be jogon kanu, Ala be to an jusukun na, a ta kanuya fana be dafa an jusukun na.

¹³ Fa Ala ka Nin Saninman* min di an ma, o le b'a to an b'a lon ko an be ni a ye jenjogonya ra, ani ko ale fana be ni an ye jenjogonya ra. ¹⁴ Ayiwa, an k'a ye, an fana kera a seerew ye ko Den* min bora Fa Ala ra, a ka o le ci ka na ke dunupamogow ta kisibaga ye. ¹⁵ Ni mogo min ka lo a ra ko Den min bora Ala ra ko Yesu lo, Ala be to jenjogonya ra ni o tigi ye, o tigi fana be to jenjogonya ra ni Ala ye. ¹⁶ Fa Ala be an kanu cogo min na, an koni ka o lon, an fana lara a ra. Ala ta ko bεε ye kanuya le ye; kanuya be mogo min jusukun na, o tigi be jenjogonya ra ni Ala ye, Ala fana be jenjogonya ra ni o tigi ye.

¹⁷ Fen min b'a yira ko Ala ta kanuya be an jusukun na can ra, o ye ko kititigelon na siranya tena an soro, sabu Kirisita* be cogo min na, an fana be tagama o cogo le ra dunupa kono. ¹⁸ Siranya te kanuya ra, sabu kanuya dafanin be siranya ban; mogo ta kojugu ta tooro le be siranya bla a ra. O koson mogo min be siran, o tigi ta kanuya ma dafa. ¹⁹ Anw koni, anw be tow kanu, sabu Ala konna ka an kanu. ²⁰ Ni mogo min ko a be Ala kanu, k'a soro a be a balema koninya, o tigi ye faninyafobaga le ye; sabu i ja be i balema min na, ni i te o kanu, i ja te Ala min na, i te se ka o kanu. ²¹ Yesu Kirisita ka ci min fo an ye, o le

ye nin ye: ni mɔgɔ min bɛ Ala kanu, o tigi ka kan ka a balemaw fana kanu.

5

Mɔgɔ ka kan ka sɔn Ala ta ma

¹ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, o tigi ye Ala den le ye. Ni i bɛ face kanu, i bɛ a den fana kanu. ² Ni an bɛ Fa Ala kanu k'a ta cifɔninw sira tagama, an b'a lɔn o le fɛ ko an bɛ a ta denw kanu. ³ Ni an bɛ Ala kanu, an ka kan ka a ta cifɔninw sira tagama. A ta cifɔninw fana man gbelen. ⁴ Mɔgɔ o mɔgɔ kɛra Ala den ye, o tigi bɛ se sɔrɔ dunuɓa kan. Fɛn min b'a to an bɛ se sɔrɔ dunuɓa kan, o ye an ta lanaya ye. ⁵ Jɔn le bɛ se sɔrɔ dunuɓa kan? Mɔgɔ min lara a ra ko Den min bɔra Ala ra* ko o ye Yesu ye, o tigi lo.

⁶ Min nana ji ni jori sababu ra, o le ye Yesu Kirisita ye; a ma na ji daman sababu ra, nka a nana ji ni jori le sababu ra. Nin Saninman* le bɛ o seere ye, sabu Nin Saninman le ye can ye. ⁷ Sisan o kɛra seere saba ye: ⁸ Nin Saninman, ani ji, ani jori. Ayiwa, o seere saba bɛɛ bennin lo kelen ma fana. ⁹ An bɛ sɔn adamadenw ta seereya ma, nka Ala ta seereya ka bon ni adamadenw ta ye. Den min bɔra Ala ra*, Ala ka min fɔ o ta ko ra, o le ye Ala ta seereya ye. ¹⁰ Den min bɔra Ala ra, ni mɔgɔ min ka la o ra, Ala ta seereya bɛ o tigi jusukun na. Nka ni mɔgɔ min ma la Ala ra, o tigi ka Ala kɛ faninyafɔbaga le ye, sabu Den min bɔra a ra, Ala ka seereya min kɛ o ta ko ra, o tigi ma la o ra. ¹¹ Ayiwa, o seereya flɛ nin ye: Ala ka panamanya banbari di an ma; Den min bɔra Ala ra, o panamanya bɛ sɔrɔ o le fɛ. ¹² Ni o Den bɛ mɔgɔ min fɛ, panamanya bɛ o tigi fɛ. Nka Den min bɔra Ala ra, ni o tɛ mɔgɔ min fɛ, panamanya tɛ o tigi fɛ.

Jigi min bɛ lanabagaw fɛ

¹³ Ayiwa, Den min bɔra Ala ra*, aw minw lara o tɔgɔ ra, ne bɛ nin sɛbɛ ci aw ma, janko aw y'a lɔn ko aw ka panamanya banbari sɔrɔ. ¹⁴ Ayiwa, min bɛ an ja gbɛleya, o flɛ nin ye: Ni an ka fɛn o fɛn daari Ala fɛ ka kɔna ni a sago ye, a bɛ an lamɛn. ¹⁵ Ni an k'a lɔn ko a bɛ an lamɛn, an k'a lɔn fana ko ni an ka fɛn o fɛn daari a fɛ, an ka o fɛn sɔrɔ ka ban.

¹⁶ Ni mɔgɔ dɔ k'a balema ye a bɛ jurumun dɔ kɛra, jurumun min tɛ saya lase mɔgɔ ma, a ka kan ka Ala daari, janko Ala ye panamanya di a balema ma. Minw ta jurumun tɛ saya lase mɔgɔ ma, ne bɛ olugu le ma. Sabu jurumun dɔ bɛ yi, o bɛ saya lase mɔgɔ ma; ne m'a fɔ ko aw ye Ala daari mɔgɔ ye o jurumun kosɔn. ¹⁷ Terenbariya bɛɛ ye jurumun le ye, o ye can ye, nka jurumun dɔw bɛ yi, o tɛ saya lase mɔgɔ ma.

¹⁸ An k'a lɔn ko mɔgɔ o mɔgɔ kɛra Ala den ye, o tigi tɛ to ka jurumun kɛ; sabu Den min bɔra Ala ra, ale bɛ o tigi tanga, Setana fana tɛ se a ma.

¹⁹ An k'a lɔn fana ko an kɛra Ala ta ye, nka dunuɓa bɛɛ lajennin bɛɛ bɛ Setana ta fanga le kɔrɔ.

²⁰ Nka Den min bɔra Ala ra, an k'a lɔn ko o le nana hakiritigiya di an ma, janko an ye Ala Cantigi lɔn; an bɛ Ala Cantigi ta jenɔgɔnya le ra, ani Den* min bɔra Ala ra, Yesu Kirisita. Ale le ye Ala Cantigi ye, ani panamanya banbari.

²¹ Ayiwa, ne ta denmisɛnw, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi batofɛn wɛrɛw ra.

YUHANA ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fle.) Nka a k'a yere togo la ko «cekoroba» (1.1).

A ko: «Ne le be nin letere sebera; Ala ka ne Balemamuso min janawoloma, ne b'a cira ale le ma, ale ni a denw.» An be se k'a fo ko o kuma korɔ ye ko a be nin letere sebera lanabagaw bee le koson.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen doron lo, nka a kumaw nafa ka bon. Yuhana b'a jini lanabagaw fe ko o ye jɔgon kanu, ka ban cira faninyafobagaw ta karan ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-3)

Can ni kanuya (4-6)

Karamogo faninyafobagaw (7-11)

Kuma laban (12-13)

Yuhana ta fori

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba* ye, ne be nin sebe ci ne Balemamuso† ma, Ala ka min janawoloma, a ni a ta denw; ne be aw kanu can ra, nka ne doron te aw kanu; minw bee ka Ala ta can lon, olugu bee be aw kanu ² can koson; o can be an jusukun na, a fana bena to an fe wagati bee.

³ Ayiwa, Fa Ala, ani Den* min bora Fa Ala ra, Yesu Kirisita, o ye neema ni hina ni hera ke an ye, janko an ye to a ta can kan, ani a ta kanuya ra.

Lanabaga be tagama can ni kanuya le ra

(Yuhana folo 4.1-6; 2.18-23; 5.1-3)

⁴ Ne k'a ye ko i ta den dow be tagama can sira kan, ka kapa ni Fa Ala ta cifonin ye; o ko ka ne jusu diya kosebe! ⁵ Ayiwa, sisan, ne Balemamuso, ne te cikura fora i ye; nka ne bena min fo k'a gbeleya i ma, o ci le fora an ye kabini a damina ra, ko an ye jɔgon kanu. ⁶ Ala ka ci minw fo, ni an be o sira tagama, o le ye kanuya ye. Aw ka kan ka tagama ka kapa ni o cifonin le ye, i n'a fo a fora aw ye cogo min na kabini a damina ra. O cifonin kun ye ko an ye tagama kanuya ra.

⁷ Mɔgolafiribaga caman be dunupa konɔ sisan; olugu te son ka lo a ra ko Yesu Kirisita nana ke adamaden ye. O mɔgow le ye mɔgolafiribagaw ye, ani Kirisita kerebagaw*. ⁸ O koson aw ye aw yere korosi, janko aw kana na bono aw ta baara tonɔ ra, nka aw ye a baraji dafanin soro.

⁹ Mogo o mogo te to Kirisita* ta karan kan, fo a be a yere ta fara a kan, Ala te o tigi fe; nka mogo min be to o karan kan, Fa Ala be o tigi fe, Den min bora Ala ra, o fana be o tigi fe.

¹⁰ Ni mogo o mogo ka na aw fe, ni a ma na ni nin karan ye, aw kana o tigi ladon aw ta so; aw kana a fo. ¹¹ Sabu ni mogo min k'a fo, a kera i n'a fo o tigi nin be a ta kewalejuguw ra.

* **1:1** 1.1 Cekoroba: O ye Yuhana yere ye. Ale le kera lanabagaw ta cekoroba ye. † **1:1** 1.1 Balemamuso: Dow b'a miiri ko Balemamuso togo lara lanabagaw ta jenkuru le ra; Balemamuso ta denw ye lanabagaw ye.

Kuma laban

¹² Ayiwa, kuma caman belen be ne fe k'a fo aw ye, nka ne tena o be ke seberi ye. Ne b'a miiri ko ne bena taga aw fe yi, an ye taga kuma da ni da, janko an ta jagari ye ke jagari dafanin ye.

¹³ Ayiwa, Ala ka i Balemamuso min janawoloma yan fana, ale ta denw be i fo.

YUHANA ka letere sabananan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fle.) Nka a k'a yere togo la ko «Cekoroba» i n'a fo letere flanan na (1.1).

Nin letere ka surun; a cira Gayusi le ma. An ma foyi were lon Gayusi ta ko ra, nka mogow terennin lo, min be tagama can kan. An b'a ye ko Yuhana be Gayusi tando kosebe, a ta kankelentigiya koson, ani a be baaranuman min ke lanabagaw ye (1-8).

Min ye Diyoterefu ye, ale koni k'a ta fanga sigi lanabagaw kan le. A be mogow dogoya, ka lanabaga dow gben, ka Yuhana yere mafiyenya; a fana te mogow ladon. Yuhana be Diyoterefu jaraki a tagamacogo koson (9-10).

O ko fe, a be Demetirisi fana tando a ta kopuman koson (11-12); i b'a sorow ale le cira ni letere ye. Yuhana be a teri dow fo, ka o lasomi ko ale bena tagama do ke ka taga o fe lon do.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-4)

Yuhana ka Gayusi togopuman fo (5-8)

Yuhana ka Diyoterefu togogugu fo (9-10)

Yuhana be Demetirisi tando 11-12

Kuma laban (13-15)

Yuhana ta fori

(Matiyu 10.40-42)

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba ye, ne be nin sebe ci ne balemace kanunin Gayusi ma, ne be min kanu can yere ra.

² Ne balemace kanunin, ne be Ala daari ko i ta ko bee ye na, ani ko i farikolo keneman ye to, i n'a fo i jusukun ka ni cogo min na. ³ An balema dow sera yan; can be i jusukun na cogo min na, ani i yere be tagama can kan cogo min na, olugu ka o lakari ne ye. O kuma koni ka ne jusu diya kosebe. ⁴ Sabu ni ne k'a men ko ne ta denw be can sira tagamana, foyi te se ka ne jusu diya ka teme o kan.

Gayusi tagamacogo

⁵ Ne balemace kanunin, i be kopuman min kera an balemaw ye, minw ye an balema lonanw ye, i be o kera ni kankelentigiya le ye. ⁶ O nana i ta kanuya ko lakari lanabagaw ye yan. Ayiwa, o bena tagama min ke, ni i belen sera ka o deme o ra ka kapa ni Ala sago ye, o bena na kosebe. ⁷ Sabu o be nin tagama kera Kirisita* togo le koson; o ma son lanabariw ye o deme. ⁸ O koson an ka kan ka o mogow jogonw deme; o cogo ra an fana be ke o jenjogonw ye o ta baara ra, ka can sira yira mogow ra.

Diyoterefu ni Demetirisi

(Korentikaw folo 4.18-21)

⁹ Ayiwa, ne tun ka kumakan dama dama sebe k'a ci lanabagaw ma. Nka Diyoterefu te sonna an ta ma; ale le b'a fe ka a yere bla lanabagaw bee kunna. ¹⁰ O koson ni ne sera yi, a be ko minw kera, ne bena o fo

aw ja na. A be kumajuguw fo an ma, nka a te dan o ma de, a te son ka an balemaw ladon fana; ni mogo wewew fana b'a fe ka o ladon, a be olugu bari, ka o gben ka bo lanabagaw ta jenkuru ra.

¹¹ Ayiwa, ne balemace kanunin Gayusi, ele kana kojugu ladegi; kojuman le ladegi. Mogo min be kojuman ke, o ye Ala ta mogo le ye; nka min be kojugu ke, o ma Ala lon.

¹² Ayiwa, Demetirisi koni, lanabagaw bee be ale togonuman fora; a be can sira min tagamana, o fana ye a togonuman le ye. An fana ye a seerew ye; i k'a lon fana ko an ta seereya ye can le ye.

Kuma laban

¹³ Kuma caman belen tun be ne fe k'a fo i ye, nka ne t'a fe ka o bee ke seberi ye. ¹⁴ Ne b'a miiri ko sani wagati donin, an bena jigon ye ka kuma da ni da.

¹⁵ Ala ye hera ke i ye! I teriw be i fo. An teriw fo yi fana, ka bee kelen kelen fo ni a togo ye.

ZUDE ka letere min sebe Kitabu faamucogo

Zude le ye nin letere sebebaga ye; Yakuba balemace lo, Yakuba min tun kera Zeruzalemu lanabagaw namogo ye. Zude ni Yakuba bee ye Yesu balemacew le ye (Matiyu 13.55).

Nin letere ma sebe jenkuru kelen togo ra; a cira lanabagaw bee le ma. Zude ko: «Fa Ala ka aw minw wele ka aw kanu a ta jengogonya ra, ka aw mara Yesu Kirisita ye, ne be nin sebe cira aw le ma.»

Nin kitabu sebecogo ni Piyeri ta kitabu flanan sebecogo bora jogon fe. Yoro caman bora jogon fe, i n'a fo Zude 18 ani Piyeri flanan 3.3; o yoro fla be kuma kelen le fo.

An b'a ye fana ko nin letere be seko ce do ta kumaw kan, min ye Enoki ye (14-15). I b'a soro ko o wagati ta mogow tun ka o ce lon.

Zude ta kitabu ka surun; sura kelen doron lo. Nka Zude b'a fe lanabagaw ye o yere korosi karamogo faninyafobagaw ra, minw be mogow ta lanaya cen ni o ta karan ye, ka mogow bla sirajuguw kan. A ko, ko Ala bena kiti ben o karamogow kan.

Lanabaga minw baraka ka dogo, tow ka kan ka olugu demedeme, nka bee ka kan k'a yere korosi, janko do kana ke sababu ye ka do laben.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-2)

Karamogo faninyafobagaw ta kiti (3-16)

Lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama (17-23)

Ala ka kan ni bonya ni tandori ye (24-25)

Zude ta fori

¹ Ne Zude, ne min ye Yesu Kirisita ta baarden ye, ani Yakuba balemace, ne be nin sebe ci Ala ta mogo weleninw ma, Fa Ala ka minw kanu a ta jengogonya ra, ka o mara Yesu Kirisita ye.

² Ala ye hina ni hera ni kanuya di aw ma k'a caya.

Karamogo faninyafobagaw

(Piyeri flanan 2.1-22; 3.1-3)

³ Ne balema kanuninw, ne tun b'a fe yere le ka sebe ci aw ma kisiri ko ra, kisiri min kera an bee ta ye. Ne k'a ye ko jagboya lo ko ne ye nin sebe ci aw ma ka aw ja gbeleya, janko aw ye jija lanaya ra, Ala ka o lanaya min di a ta mogo saninmanw ma sipaga kelenpe, ka dan o ma.

⁴ Ayiwa, mogo dow dogora ka don aw ce ra; o mogow halakiko sebera kabini wagatijan. Alapasiranbari dow lo; o be an ta Ala ta neema ta ko yelema ka o ke marobariyako ye. Kuntigi kelen, ani Matigi kelen min be an fe, Yesu Kirisita, o be ban o ra.

⁵ Ayiwa, ne bena min fo, hali ni aw dow ka o lon ka ban, ne belen be aw hakiri jigi a ra, ko an Matigi Ala ka Izirayelimogow kisi ka o bo jonyi ra Misiran; nka minw kera lanabariw ye o ra, a ka olugu halaki.

⁶ O ko, meleke minw bora o loyoro ra, ani o ma son ka to o sigiyoro ra, Ala ka olugu don negejorokow ra, negejoroko min te bo o ra ka ye, ka o bla dibi ra ka kiti lon makono.

⁷ O ko tuun, Sodomu ni Gomori ni o kerɛfeduguw, o duguw ta mɔgow fana ka o yere bla jatɔya ra, ka taga a ke fo cɛw be ɲogon jini. O koson Ala ka tasuma fagabari jigi o mɔgow kan; o kera k'a yira an na, janko ka an lasomi.

⁸ Nka o bee n'a ta, o mɔgow be o kewale kelenw le ke; o be ta o ta miiriyakolonw fe ka o farikolo lanogo, ka ban Matigi ta kuntigiya ma, ka sankolo danfen nooromanw neni. ⁹ K'a soro hali melekew kuntigiba Mikayilu, wagati min ale ni Setana tun be ɲogon sosora cira Musa su koson, a ma son ka kumakolon fo Setana ma. A ko a ma le doron ko: «Matigi Ala ye i sara.»

¹⁰ Nka o karamogow koni, olugu te ko minw lon, o be kumakolon fo o ma. K'a soro o ka ko minw lon o yere ma, i n'a fo began hakirintanw, o le be ke sababu ye ka o halaki. ¹¹ Bono bena o soro, sabu o ka Kabila* ta sira le ta. Wari koson o ka o yere lafiri i ko Balamu. O halakira, sabu o murutira i ko Kore tun murutira cogo min na. ¹² O mɔgow be ke aw togocensababu le ye aw ta balemaya domuniw na; o be panagbe ke ni aw ye, ka domuni ke, ka min ka o konɔ fa, hali o te maroya. O be i ko sankaba min be fin, nka a te sanji ben; fono b'a ce ka taga ni a ye. O be i ko yiri minw te den hali o dentuma ra, i ko yiri minw bonna ni o liliw ye, o sanin lo fo sijagako fla. ¹³ O be o ta marobariyakow ke kene kan i ko kogoji jikurubaw be jikanga nogoninw seri kene ma cogo min na. O be i ko lolo minw be yaala ka lamini; dibifinba banbari le be o makonona yi.

¹⁴ Adama ta mamaden wolonflanin min togo ye ko Enoki†, ale ka ciraya ke o mɔgow ta ko le ra, ko: «Matigi Ala bena na ni a ta meleke saninman caman ye, ¹⁵ ka na mɔgow bee ta kiti tige, ka kiti ben Alanasiranbariw bee kan o ta Alanasiranbariyakow bee koson, ani o jurumunkebagaw ka Alanasiranbariyakuma min o min fo Ala ma.» ¹⁶ O mɔgow ta kuma misenw ka ca, mogo wasabariw lo; o be tagama ka kapa ni o yere ta negejuguw le ye. O be dabayakumaw fo ka waso, ka mɔgow nege o yere ta nafa koson.

Lanabaga ka kan ka baara min ke

¹⁷ Nka aw koni, ne balema kanuninw, an Matigi Yesu Kirisita ta ciradenw* tun konna ka kuma minw fo folofolo, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ O tun b'a fora aw ye ko: «Dununa laban wagatiw ra, kumakolonfobaga dow bena na; o bena tagama Alanasiranbariya ra ka kapa ni o yere sago ye.» ¹⁹ Ayiwa, a mɔgow le ye nin ye; olugu le be lanabagaw faran, o be tagama ka kapa ni o yere jogo le ye; Nin Saninman* te o fe.

²⁰ Nka aw koni, ne balema kanuninw, aw ye jija ka baraka don aw yere ra, ka to aw ta lanaya saninman kan, ka to ka Ala daari Nin Saninman baraka ra. ²¹ Aw ye to Ala ta kanuya ra, ka an Matigi Yesu Kirisita ta makari wagati makono, janko a ye na panamanya banbari di aw ma.

²² Ayiwa, sigiya be minw na, aw ye makari olugu ra; ²³ aw ye dow sama ka bo tasuma ra ka o kisi. Aw ye makari dow ra, nka aw ye siran fana; hali o ta derege min lanogora jurumun fe, aw ye o koninya.

Ala tandori

* **1:11** 1.11 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen. † **1:14** 1.14 Enoki: Dow b'a fo ale le ma ko Idirisa.

Yuhana ta YIRARI KITABU Kitabu faamucogo

Mɔgɔ caman sɔnna a ma ko Yesu ta karamɔgɔden Yuhana le ka Yirari kitabu seɓe, ka fara Yuhana ta kitabu ni a ta letere saba kan.

Romu Masaceɓa Nerɔn ta wagati ra, o ka lanabagaw tɔɔro koseɓe o ta lanaya kosɔn. Masaceɓa Domisiyen fana ka lanabagaw tɔɔro koseɓe, sabu a tun b'a fe mɔgɔw ye ale yere le bato Ala nɔ ra. O wagati le ra o ka Yuhana mina ka taga a bla kaso ra Patimɔsi, kɔgoji ce ma. Yuhana ka Yirari kitabu seɓe o wagatiw le ra.

Nin kitabu yɔro folo, min ye sura 1-3 ye, o ye letere wolonfla ye, Yesu ko Yuhana ye minw seɓe k'a ci lanabagaw ta jenkuru wolonfla ma. A yɔro flanan, min ye sura 4-22 ye, o ye ko nataw ye, Ala ka ko minw yira Yuhana ra sikow ra, ni tagamasiyen suguya caman ye.

Ala ka fen minw yira Yuhana ra, o ye Setana ni a nofemɔgɔw ta murutiri ye Ala kama, ani Ala ta kiti benna Setana ni a nofemɔgɔw kan cogo min na, ani sankolokura ni dugukolokura, ani Zeruzalemu dugukura, ani Ala ta mɔgɔw ta hera, ani mɔgojuguw halakicogo.

Nin kitabu ma seɓe janko ka lanabagaw lasiran, nka janko ka lanabaga tɔɔrobagatow jusu saaro, o y'a lon ko ko beɓe be Ala le boro. Lon do, Yesu Kirisita bena a yere ta fanga sigi dugukolo yɔro beɓe kan, ka jususuma ni hera di a ta mɔgɔ kankelentigiw ma.

Kitabu kɔnokow

Yesu ka cira min di Yuhana ma (1.1-8)

Letere wolonfla (1.9-3.22)

Ala ni Sagaden ta bonya yirara sankolo ra (4-5)

Tagamasiyen wolonfla ni burufiyeta wolonfla (6.1-11.19)

Sa belebele ni wara fla (12.1-13.18)

Ala ta Sagaden* ni a ta jama (14.1-20)

Tɔɔrofen wolonfla ni Ala ta dimi tagamasiyen (15.1-16.21)

Babiloni ni wara ni cira faninyafɔbaga ni Setana halakicogo (17.1-20.10)

Ala ta dugukura (21.1-22.5)

Yesu nacogo (22.6-21)

Kuma damina

¹ Nin ye Yesu Kirisita ta ko yiraninw ye. Ala ka o kow fo a ye, janko a ye o yira a ta baardenw na; sani wagati doɔnin, o kow bena ke. Yesu ka a ta meleke ci ka na o kow yira a ta baarden Yuhana ra. ² Yuhana ka fen o fen ye, a ka o beɓe seereya ke: Ala ta kuma, ani Yesu Kirisita ta seereya. ³ Minw be nin kitabu cirayakumaw karan mɔgɔw ye, ani minw be a lamɛn, ani min sebera a kɔno ka o sira tagama, olugu ta pana; sabu wagati surunyara.

Yuhana ta fori

⁴ Ayiwa, ne Yuhana le be nin seɓe ci Azi jamana lanabagaw ta jenkuru* wolonfla ma. Min be yi, ani a tun be yi kakoro, ani a bena na, ani Nin wolonfla minw be a ta masasiginan ja fe, olugu ye neema

aw ye, ka hɛra kɛ aw ye, ⁵ ani Yesu Kirisita, min ye seere kankelentigi ye, ani min fɔlɔ kununa ka bɔ saya ra, ani min ye dunuɲa masaw bɛɛ ta Masa ye.

Ale min bɛ an kanu, ani ale min ka an kisi ka bɔ an ta jurumunw na a jori baraka ra, ⁶ ka an kɛ a ta masaya mɔgɔw ye, ka an kɛ a Fa Ala ta sarakalasebagaw* ye, ayiwa, bonya ni sebagaya ye ale Yesu Kirisita le ta ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ. Amina.

⁷ A bɛna na sankabaw cɛ ra!
Bɛɛ ɲa bɛna a ye,
hali minw ka a sɔgɔ ni taman ye.
Dugukolo siyaw bɛɛ bɛna kasi a kosɔn.
Ŋnhɔn, amina!

⁸ «Ne le ye Alifa ni Omega* ye,» Matigi Ala ko ten, min bɛ yi, min tun bɛ yi kakɔrɔ, ani min bɛna na, Sebagaya bɛɛ tigi.

Ala ka fɛn minw yira Yuhana ra

⁹ Ne ye aw balemace Yuhana le ye. Ne fana nin bɛ ni aw ye Yesu Kirisita ta tɔrɔrɔ ni a ta Masaya* ra; aw bɛɛ le fana bɛ tɔrɔrɔ muɲuna Yesu kosɔn. O tun ka ne mina ka taga ne bla fɔ dugukolo dɔ kan kɔgɔji cɛ ma, yɔrɔ min bɛ wele ko Patimɔsi†, sabu ne tun ka Ala ta Kuma waajuri kɛ, ka Yesu Kirisita ta ko seereya kɛ. ¹⁰ Matigi batolon na, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka kumakan dɔ mɛn ne kɔ fɛ; a tun bɛ kumana ni baraka ye, i ko burufiyekan. ¹¹ A tun b'a fɔra ko: «I ka min ye, o sebe kitabu dɔ kɔnɔ, ka o ci lanabagaw ta jɛnkuru wolonfla ma: min bɛ Efesi, ani min bɛ Simirina, ani min bɛ Perigamu, ani min bɛ Tiyatiri, ani min bɛ Saridesi, ani min bɛ Filadɛlifi ani min bɛ Lawodise.»

¹² Ne ka ne ɲa munu janko k'a lɔn mɔgɔ min bɛ kumana ne fɛ. Ne ka ne ɲa munu minke, ne ka sanin fitinadaga wolonfla ye. ¹³ Ne ka fɛnpanaman dɔ ye fitinadaga wolonfla cɛ ma, min tun bɛ i ko adamaden. Deregejan dɔ tun b'a kan na, sanin cɛsirinan dɔ ka a disi lamini. ¹⁴ A kunsigi gbɛnin lo pepepe i ko sagasi gbɛman, walama i ko sanberɛ. A ɲadenw bɛ i ko tasumamana. ¹⁵ A senw bɛ manamanana i ko siranɛɛ min donna tasuma ra, a kumakan tun bɛ i ko jiba woyokan. ¹⁶ Lolo wolonfla tun bɛ a kininboro kɔnɔ. Kerekɛmuru da fla dadiman dɔ tun bɔra a da kɔnɔ, a ɲada tun bɛ i ko tere bɛ manamana cogo min na tereɓban papa fɛ.

¹⁷ Ne k'a ye minke, ne benna a sen kɔrɔ, k'a kɛ i n'a fɔ ne sara le. A k'a kininboro la ne kan k'a fɔ ko: «I kana siran, ne le ye fɔlɔ ye, ani laban; ¹⁸ ne ɲanaman lo. Ne tun sara, nka sisan ne ɲanaman lo wagati bɛɛ; saya ni lahana lakile bɛ ne le boro. ¹⁹ I ka fɛn minw ye, ko minw bɛ kera sisan, ani minw bɛna kɛ o kɔ fɛ, o sebe. ²⁰ I ka lolo wolonfla minw ye ne kininboro kɔnɔ, ani i ka saninfitina wolonfla minw ye, o ye gundo le ye: lolo wolonfla, o ye lanabagaw ta jɛnkuru wolonfla ta mɛlekɛw le ye. Fitina wolonfla, olugu ye o jɛnkuru wolonfla le ye.»

* **1:8** 1.8 Alifa, Omega: O ye gerekikan letɛrɛ fɔlɔ ni a laban ye; o kɔrɔ ye ko Yesu ye damina ni laban ye. † **1:9** 1.9 Patimɔsi tun ye dugukolo fitini dɔ ye kɔgɔji cɛ ma, min ni Efesi cɛ tun ye kilo kɛmɛ ɲɔgɔn; Rɔmu fagamaw tun bɛ taga kasoden dɔw bla o yɔrɔ ra o kelen na, k'a ta o ye sa yi.

2

Leterɛ min cira Efesi lanabagaw ta jenkuru ma (Kewalew 20.28-31)

¹ «Nin kumaw sebe k'a ci Efesi lanabagaw ta jenkuru* ta meleke ma, k'a fo a ye ko: <Lolo wolonfla be min kininboro kɔnɔ, min be tagama saninfittina wolonfla ce ma, o ko: ² Ne ka i ta kewalew lon, ani i ta baara, ani i ta mujuri. Ne k'a lon ko i te se ka mogɔjuguw muju. Minw b'a fora ko olugu ye ciradenw* ye, k'a soro can te, i ka o mogow korobo k'a soro ko faninyatigebagaw lo. ³ I mujuna kosebe; i toɔɔra ne togo koson, i ma i yere fari faga. ⁴ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko i tun be ne kanu cogo min na folofolo, sisan i ka o dabla. ⁵ I hakiri to o ra, ko i tun be cogo min na folo, o cogo ni sisan cogo ce ka jan de! I nimisa, ka yelema i ta kewale folow ma. Ni i ma nimisa koni, ne bena na i fe ka na i ta fitina bo a no ra. ⁶ O bee n'a ta, min ka di ne ye i fe, o ye ko i be Nikolasi ta nofemogow ta kewalew koninya, i ko ne fana be o koninya cogo min na.

⁷ « <Ayiwa, ni mogɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye jija ka o lamɛn.

« <Ni min ka se soro, panamanya yiri min be Ala ta arijana kɔnɔ, ne bena o den do di o tigi ma, a b'a domu.> »

Leterɛ min cira Simirina lanabagaw ta jenkuru ma

⁸ «Nin kumaw sebe k'a ci Simirina lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: <Min ye folo ye, ani laban, min sara, ka soro ka panamanya, o ko: ⁹ Ne ka i ta tooro lon, ani i ta fagantanya; k'a soro i ye nafortigi le ye. Minw b'a fora ko o ye Yahudiyaw ye k'a soro can te, olugu be i togo cenna cogo min na, ne ka o lon. O mogow ye Setana ta jenkuru mogow le ye. ¹⁰ O bena tooro min la i kan, i kana siran o ra. Setana yere bena a to o ye aw dow bla kaso ra, janko ka aw korobo. Aw bena tooro fo tere tan. To lanaya ra hali ni a sera saya ma; ne bena panamanya masafugula di i ma.

¹¹ « <Ni mogɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.

« <Ni min ka se soro, o tigi tena saya flanan sege ke tuun fiyewu.> »

Leterɛ min cira Perigamu lanabagaw ta jenkuru ma

¹² «Nin kumaw sebe k'a ci Perigamu lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: <Muru da fla jamijan be min fe, o ko: ¹³ I siginin be yoro min na, ne ka o lon; o yoro ye Setana ta masasiginan le ye. Nka i tora ne togo kan, i ma ne ta lanaya bla, hali lon min na o ka ne ta seere kankelentigi Antipasi faga aw fe yi, Setana sigiyoro ra yi. ¹⁴ Nka i ta ko dow ma ben ne ma: o ye ko mogɔ dow be i fe yi, olugu tugura Balamu ta karan ko. Ale Balamu le ka Balaki kononosu, ka ke sababu ye ka Izirayelimogow bla jurumun na, k'a to o ye josonsogow nimi, ka o yere bla jatoya ra. ¹⁵ O cogo ra, mogɔ dow be i fana fe yi, olugu tugura Nikolasi ta nofemogow ta karan ko. ¹⁶ O koson, ele ye nimisa ka i ta kewalew yelema, ni o te, ne bena na i fe; kerekemuru min be ne da ra, ne bena o mogow kere ni o ye.

¹⁷ « <Ni mogɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.

« Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna mane* dogonin di o tigi ma, ani kabakuru gbɛman dɔ. Tɔgɔkura dɔ sebera o kabakuru kan; mɔgɔ si tɛ o tɔgɔ lɔn, fɔ kabakuru dira mɔgɔ min ma.» »

Letere min cira Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ma

¹⁸ «Nin kumaw seɓe k'a ci Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fɔ a ye ko: <Den min bɔra Ala ra*, min padenw be i ko tasumamana, ani a senw be manamana i ko siranege nugunin, o ko: ¹⁹ Ne ka i ta kewalew lɔn, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i ta baarɔnuman, ani i ta mujuri; ne k'a lɔn ko i be kewaleɔnuman min kera sisan, o ka ca ni fɔlɔta ye. ²⁰ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko muso min k'a yere ke ciramuso ye, min ye Yezabeli ye, i b'a to ale ye ne ta baaradenw kunnacen ni a ta karan ye, k'a to o ye jatɔya ke, ka josɔnsogow nimi. ²¹ Ne k'a to yi fɔlɔ, janko a ye nimisa ka a ta kewalew yeɓema, nka a t'a fe ka a ta jatɔya dabla. ²² O koson ne bɛna banajugu bla a ra fɔ ka a la. Minw be jeneya kera ni a ye, ne bɛna tɔrɔɔba la olugu fana kan, fɔ ni o nimisara ka o ta kewalew yeɓema. ²³ Ne bɛna a denw fana faga. Lanabagaw ta jenkuruw bee bɛna a lɔn ko ne le be adamaden ta miiriya ni a jusukunnakow bee lɔn. Ne bɛna aw bee sara ka kaɓa ni aw yere ta kewalew le ye.

²⁴ « Ayiwa, aw tɔ minw be Tiyatiri, aw minw ma sɔn o muso ta karan ma, o be min wele ko Setana ta gundobaw, aw minw ma sɔn o kow ma, ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛ doni were la aw kan. ²⁵ Lanaya min be aw fe, aw ye to o kan dɔrɔn, fɔ ka se ne nawagati ma. ²⁶ Ni min ka se sɔrɔ, ka ne sago ke fɔ ka taga se a laban ma, ne bɛna fanga di o tigi ma, ka a sigi siyaw kunna. ²⁷ A bɛna a fanga sigi siyaw kan i ko nege, ka o cici i ko o be bɔgɔdaga cici cogo min na; ne fana ka o fanga le sɔrɔ ne Fa Ala fe. ²⁸ Ne bɛna sɔgɔmada lolo di o tigi ma.

²⁹ « Ni mɔgɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fɔra lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn! » »

3

Letere min cira Saridesi lanabagaw ta jenkuru ma

¹ «Nin kumaw seɓe k'a ci Saridesi lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fɔ a ye ko: <Ala ta nin wolonfla ni lolo wolonfla be min fe, o ko: Ne ka i ta kewalew lɔn, ne k'a lɔn ko mɔgɔw be i jatera ko i panaman lo, k'a sɔrɔ i sanin lo. ² Ayiwa, i janto i yere ra; tɔ minw be jini ka sa fana, i ye baraka don olugu ra. Sabu ne k'a sɔrɔ ko i ta kewalew ma na ka se a seyɔrɔ ra ne ta Ala pa korɔ. ³ I karanna min na, ani i ka min men, i hakiri to o ra ka o sira tagama, ka nimisa ka i ta kewalew yeɓema. Ni i ma i janto i yere ra, ne bɛna na i n'a fɔ son; ne bɛna na bara i ra wagati min na, i tena o wagati lɔn. ⁴ O bee n'a ta, mɔgɔ dɔw be aw fe Saridesi, minw ma o ta faniw lanɔgɔ; olugu le bɛna fanigbew don ka tagama ni ne ye, sabu o ka kan ni a ye.

⁵ « Ni min ka se sɔrɔ, o tigi fana bɛna fanigbew don o cogo le ra. Ne tena a tɔgɔ jɔsi ka bɔ panamanya kitabu konɔ; ne bɛna a tɔgɔ fɔ ne Fa Ala ni a ta melekew na korɔ, ko ne k'a lɔn.

* 2:17 2.17 Mane tun ye domunifen dɔ ye, Ala tun be min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon konɔ. Bɔri 16.13-15,31.

6 « *«Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fɔra lanabagaw ta jenkuru ye, o tigi ye o lamɛn.»* »

Leterɛ min cira Filadɛlifi lanabagaw ta jenkuru ma

7 «*Nin kumaw seɓɛ k'a ci Filadɛlifi lanabagaw ta jenkuru ta meɓɛkɛ ma, k'a fɔ a ye ko: «Saninman, ani Cantigi, Dawuda ta lakile bɛ min boro, ni min ka da yeɓɛ, mɔgɔ si tɛ se k'a datugu, ni a ka da datugu, mɔgɔ si tɛ se k'a dayɛɓɛ, o ko: ⁸ Ne ka i ta kɛwalew lɔn. A flɛ, ne ka da dɔ dayɛɓɛ ka bla i ye, mɔgɔ si tɛ se ka min datugu. Ne k'a lɔn ko i baraka ka dɔgɔ, nka i tora ne ta kuma kan, i ma ban ne tɔgɔ ra. ⁹ A flɛ, ne bɛ Setana ta jenkuru mɔgɔw kɛ i sago ye; o minw b'a fɔ ko o ye Yahudiyaw ye, k'a sɔrɔ o tɛ Yahudiyaw ye, sabu o bɛ faninya le tigera. Ne bɛna o jagboya o ye o kinbiri gban i sen kɔrɔ, k'a lɔn ko ne bɛ i kanu. ¹⁰ I tora ne ta kuma kan, ka jija, i n'a fɔ ne k'a fɔ i ye cogo min na; o kosɔn, ne fana bɛna i tanga tɔrɔ wagati ma, tɔrɔ min bɛna se dunɔnamɔgɔw bɛɛ lajennin ma ka o kɔrɔbɔ. ¹¹ Sani dɔɔnin ne bɛna na. Lanaya min bɛ i fɛ, i ye to o kan, janko mɔgɔ si kana na i ta masafugula mina i ra.*

12 « *«Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna o tigi kɛ samasen ye ne ta Ala ta batoso kono; a tena bɔ yi tuun. Ne bɛna ne ta Ala tɔgɔ seɓɛ o tigi kan, ka ne ta Ala ta duguba tɔgɔ seɓɛ a kan, Zeruzalɛmu dugukura min bɛ jigi ka bɔ ne ta Ala fɛ sankolo ra; ne bɛna ne ta tɔgɔkura seɓɛ o tigi kan fana.*

13 « *«Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fɔra lanabagaw ta jenkuruw* ye, o tigi ye o lamɛn.»* »

Leterɛ min cira Lawodise lanabagaw ta jenkuru ma

14 «*Nin kumaw seɓɛ k'a ci Lawodise lanabagaw ta jenkuru ta meɓɛkɛ ma, k'a fɔ a ye ko: «Min tɔgɔ ye ko Amina, Seere kankelentigi ni Cantigi, min ye Ala ta danfenw sindibaga ye, o ko: ¹⁵ Ne ka i ta kɛwalew lɔn; ne k'a lɔn ko i sumanin tɛ, i gbannin tɛ fana. Ni i yerɛ tun kera a fla dɔ ye, o belɛn tun ka fisa. ¹⁶ Nka i wɔlɔwɔlonin lo minke, i ma suma, i ma gban, ayiwa, ne bɛna i fɔɔnɔ ka bɔ ne da ra. ¹⁷ I ko i ye fɛntigi ye, ko i ka naforo sɔrɔ, ko i mako tɛ foyi ra tuun; i m'a lɔn ko i ye seɓɛbagatɔ ye, ani panibagatɔ, ani fagantan, ani fiyɛntɔ, ani ko i fari lakolon lo! ¹⁸ Ayiwa, ne bɛ i ladi ko i ye sanin yerɛworo san ne fɛ janko i ye kɛ naforotigi ye, ko i ye fanigbɛw san ne fɛ, janko fani ye kɛ i ra, ani i fari lakolon kana to, ka maroya bla i ra; i ye naɗimifla san ne fɛ ka o mun i pa ra, janko i ye yeri kɛ. ¹⁹ Ni ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ kanu, ni o tigi firira, ne bɛ a jaraki ka a koro. O tuma, i jija koseɓɛ ka nimisa, ka i ta kɛwalew yeɓɛma. ²⁰ A flɛ, ne lɔnin bɛ da ra, ne bɛ da gbasi. Ni mɔgɔ min ka ne kan lamɛn ka da yeɓɛ, ne bɛ don o tigi fɛ; ne bɛna domuni kɛ ni o tigi ye, o tigi fana bɛna domuni kɛ ni ne ye.*

21 « *«Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna a to o tigi ye sigi ne ta masasiganan kan ni ne ye, i n'a fɔ ne yerɛ ka se sɔrɔ cogo min na, ka sigi ni ne Fa Ala ye a ta masasiganan kan.*

22 « *«Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fɔra lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.»* »

4

Ala ta bonya ni a ta saninmanyaya

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka fleri kɛ, ka da dɔ yelenin ye sankolo kɔnɔ. Ne tun kɔnna ka kumakan min men fɔlɔ, i ko burufiyekan, o kumakan ko ne ma ko: «Yelen ka na yan! Ko minw bena kɛ nin kɔ, ne bena o yira i ra.» ² O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka masasiginan dɔ ye sankolo kɔnɔ; dɔ tun siginin bɛ o kan. ³ Min tun siginin bɛ, ale pɔda tun bɛ manamana i ko zasiye lulu, ani sariduwanɩ lulu. Sanmuru dɔ tun ka a ta masasiginan lamini, k'a cogoya kɛ i ko emerodi lulu cogoya.

⁴ Masasiginan mugan ni naani wɛrɛ tun ka masasiginan fɔlɔ lamini. Cɛkɔrɔba mugan ni naani tun siginin bɛ o masasiginanw kan, fanigbew bɛ o ra, masafugula saninlamanw bɛ o kun na. ⁵ Sanmanamanaw ni kumakanw ni sankurukanw tun bɛ bɔra masasiginan na. Fitina wolonfla tun bɛ manana masasiginan ja fɛ; o ye Ala ta nin wolonfla ye. ⁶ Masasiginan ja fɛyɔrɔ tun bɛ i ko baji, a bɛ manamana i ko dugalen, ani i ko sanberɛ.

Masasiginan cɛmance ni a lamini na, fɛnjanaman naani tun bɛ yi; o kɔfɛyɔrɔ ni o ja fɛyɔrɔ bɛɛ ye padenw ye. ⁷ Fɛnjanaman fɔlɔ tun bɛ i ko jara, flanan tun bɛ i ko misitoran, sabanan ja tun bɛ i ko mɔgɔ ja, naaninan tun bɛ i n'a fɔ bɔn tagatɔ san fɛ. ⁸ Kaman wɔrɔrɔ bɛ o fɛnjanaman naani bɛɛ kelen kelen fɛ. Nadenw tun ka o kamanw yɔrɔ bɛɛ lamini, hali o kaman jukɔrɔyɔrɔw. Su ni tere o bɛ to k'a fɔ ko:

«A saninyanin lo, a saninyanin lo, a saninyanin lo,
Matigi Ala Sebɛɛtigi;
a tun bɛ yi kakɔrɔ, a bɛ yi bi, a fana bena na.»

⁹ Min siginin bɛ masasiginan kan, min janaman lo wagati bɛɛ, ni fɛnjanamanw ka ale bonya tuma o tuma, ka a tando, ka baraka la a ye, ¹⁰ o tuma cɛkɔrɔba mugan ni naani fana bɛ o kinbiri gban masasiginan sigibaga ja kɔrɔ, min janaman lo tuma bɛɛ; o b'a bato, ka o ta masafugulaw bɔ ka o bla masasiginan ja fɛ, k'a fɔ ko:

¹¹ «An Matigi, an ta Ala,
i ka kan ni bonya ye, ani tandori, ani sebayaya;
sabu ele le ka fɛn bɛɛ dan.
Fɛn bɛɛ danna, fɛn bɛɛ bɛ yi, ka kapa ni ele sago le ye.»

5

Sagaden le ka kan ni gbolokitabu minari ye

¹ O kɔ, min tun siginin bɛ masasiginan kan, ne ka gbolokitabu dɔ ye o kininboro ra; seberi tun bɛ o kitabu ja fla bɛɛ kan. A da nɔrɔnin lo ni tagamasiyen wolonfla ye. ² Ne ka meleke barakaman dɔ ye, o tun bɛ perenna, ko: «Jɔn le ka kan ni nin tagamasiyenw bɔri ye, ka kitabu dayeɛ?»

³ Mɔgɔ si ma sɔrɔ sankolo kɔnɔ, walama dugukolo kan, walama dugukolo jukɔrɔ, min tun bɛ se ka kitabu dayeɛ, walama k'a kɔnɔ flɛ. ⁴ Ne k'a ye minke ko mɔgɔ si ma sɔrɔ min ka kan ni kitabu dayelɛri ye, walama k'a kɔnɔ flɛ, ne kasira kosɛbɛ. ⁵ Cɛkɔrɔbaw ra, kelen ko ne ma ko: «I kana kasi. A flɛ, Zuda ta gba ta jara, Dawuda mamaden*, ale ka se sɔrɔ; a bɛ se ka kitabu tagamasiyen wolonfla bɔ, ka a dayeɛ.»

⁶ O tuma, ne ka sagaden dɔ lɔnin ye masasiginan cɛmance ra, a bɛ i n'a fɔ a faganin lo, fɛnɲanaman naani ni cɛkɔrɔba mugan ni naani k'a lamini. Gban wolonfla tun b'a fɛ, ani paden wolonfla; o padenw ye Ala ta nin wolonfla le ye, minw cira ka taga dunuɲa fan bɛ ra. ⁷ Min tun siginin bɛ masasiginan kan, Sagaden gbarara ka na kitabu mina o kininboro ra.

⁸ A ka kitabu mina minke, fɛnɲanaman naani ni cɛkɔrɔba mugan ni naani ka o kinbiri gban Sagaden* kɔrɔ ka a bato. Gɔni tun bɛ o bɛɛ kelen kelen boro, ani minan saninlaman dɔw, minw tun fara wusunan na; o wusunan ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ta daaririw ye. ⁹ O tun bɛ dɔnkirikura dɔ lara ko:

«Ele le ka kan ni kitabu minari ye, ka a tagamasiyenw bɔ;
sabu i fagara, ka mɔgɔ dɔw kunmabɔ ni i jori ye
ka o kɛ Ala ta ye, ka bɔ dunuɲa gbaw bɛ ra,
ani kanw bɛ ra, ani jamanaw bɛ ra, ani siyaw bɛ ra.

¹⁰ I ka o kɛ sarakalasebaga* jenkuru ye i ta masaya ra,
ka o kɛ an ta Ala ta mɔgɔw ye.

O bɛna sigi masaya ra dugukolo kan.»

¹¹ O kɔ fɛ, ne ka fleri kɛ tuun, ne ka mɛleke camanba mankan mɛn; o tun ka masasiginan ni fɛnɲanaman naani ni cɛkɔrɔbaw lamini. O jate tun ye mɛleke waga camanba sigiyɔroma waga camanba.

¹² O tun b'a fɔra ni kanba ye ko:

«Sagaden min fagara ka kɛ saraka ye,
ale le ka kan ni sebagaya ye,
ani fɛn bɛ tigiya, ani hakiritigiya, ani fanga,
ani bonya, ani nɔɔrɔ, ani tandori.»

¹³ Danfɛn o danfɛn bɛ sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan, ani dugukolo jukɔrɔ, ani kɔgɔji ra, ani fɛn o fɛn tun bɛ yi, ne ka o bɛɛ kan mɛn, o b'a fɔra ko:

«Min siginin bɛ masasiginan kan, ale ni Sagaden,
tandori ye olugu le ta ye, ani bonya, ani nɔɔrɔ, ani fanga,
tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ.»

¹⁴ Fɛnɲanaman naani k'a lamina ko: «Amina.» Cɛkɔrɔbaw fana ka o kinbiri gban ka batori kɛ.

6

Sagaden ka kitabu tagamasiyen wɔrɔ bɔ

¹ O kɔ, ne ka Sagaden* ye, a ka kitabu tagamasiyen kelen bɔ. Ne ka fɛnɲanaman naani kelen kan mɛn, a kan bɛ i ko sankurukan; a ko: «Na!» ² Ne ka fleri kɛ, ne ka so gbɛman dɔ ye. Min tun bɛ so kan, kalan tun bɛ o boro; masafugula dɔ dira a ma. A sesɔrɔbaga le tagara, janko ka taga se sɔrɔ tuun.

³ Sagaden ka kitabu tagamasiyen flanan bɔ minke, fɛnɲanaman flanan ko: «Na!» ⁴ So dɔ wɛrɛ bɔra, o tun ye wulenman ye. Min tun yɛlennin bɛ a kan, se dira o ma, ko a ye hera bɔ dugukolo kan pewu,

janko mɔgɔw ye ben jɔgɔn kan ka jɔgɔn faga; o ka kerɛkemurujan dɔ di a ma.

⁵ Sagaden ka tagamasiyen sabanan bɔ minke, ne ka fɛnpanaman sabanan kan mɛn; a ko: «Na!» Ne ka fleri ke ka so finman dɔ ye. Min tun siginin bɛ a kan, sumanikenɛge dɔ tun bɛ o boro. ⁶ Ne ka mankan dɔ mɛn fɛnpanaman naani cɛ ma i ko kumakan, ko: «alikama* kilo kelen, o songɔ ye mɔgɔ kelen ta tere kelen baara sara ye, jɔ kilo saba ye o da kelen ye. Nka turu ni duven kɔni, aw kana foyi ke o ra.»

⁷ Sagaden ka tagamasiyen naaninan bɔ minke, ne ka fɛnpanaman naaninan kan mɛn, a ko: «Na!» ⁸ Ne ka fleri ke, ka so finman bisigi dɔ ye. Min tun siginin bɛ a kan, o tɔgɔ le ye ko Saya; lahara tun tugura a kɔ. Dunɔnamɔgɔw tarannin sigiyɔrɔma naani, fanga dira o ma ko o ye o sigiyɔrɔma kelen faga ni kerɛkemuru ye, ani kɔngɔ, ani banajugu, ani kongowaraw.

⁹ Sagaden ka tagamasiyen loorunan bɔ minke, o tun ka minw faga Ala ta Kuma kosɔn, ani o ta seereya kosɔn, ne ka olugu ninw ye sarakajenifen* jukɔrɔ. ¹⁰ O pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ ko: «An Matigi saninman, ani Cantigi, i bɛna an hake bɔ an fagabagaw ra dugukolo kan tuma juman le sa?» ¹¹ O ka deregegbe dɔ di o bɛɛ kelen kelen ma, k'a fɔ o ye ko o ye muɔu ka wagati dɔɔnin ke tuun, fɔ o baarakejɔgɔnw ni o balema minw ka kan ka faga i n'a fɔ olugu, olugu ye faga ka o dafa.

¹² Ayiwa, Sagaden ka tagamasiyen wɔɔrɔnan bɔ minke, ne k'a ye ko dugukoloyɛɛyɛɛba dɔ kera. Tere ka dibi don, ka fin i ko fanifin; karo yɔrɔ bɛɛ wulenna ka ke i ko jori. ¹³ Lolow bɔra sankolo ra ka benben dugukolo kan, k'a ke i n'a fɔ fɔɔba bɛ torosun yuguyugu k'a denw gberɛn bɔn dugu ma cogo min na. ¹⁴ Sankolo tununa ka bɔ yi i n'a fɔ o bɛ gbolokitabu minimini cogo min na. Kuruw ni dugukolo minw bɛ ji cɛ ma, o bɛɛ yuguyugura ka bɔ o nɔ ra. ¹⁵ Dunɔna masaw, ani a fagamaw, ani a kerɛmasaw, ani a nafrotigiw, ani a fangatigiw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ, jɔnw ni hɔrɔnw, o bɛɛ dogora kuruwow kɔnɔ, ani faraw cɛ ra. ¹⁶ O tun b'a fɔra kuruw ni faraw ye ko: «Aw ye ben an kan ka an dogo masasiginan sigibaga ni Sagaden ta dimi ja. ¹⁷ Sabu o ta dimilonba le sera bi; jɔn le bɛna se ka bɔsi?»

7

Tagamasiyen kera Ala ta mɔgɔw ten kan

¹ O kɔ, ne ka meleke naani ye, o lɔlɔnin bɛ dugukolo fan naani na. O tun ka dugukolo fɔɔɔɔyɔrɔ naani fɔɔɔw mina ka lɔ, janko fɔɔɔ kana fiye dugukolo yɔrɔ si kan, a kana fiye kɔgɔji kan, ani yiri si kan.

² Ne ka meleke dɔ wɛɛ ye tuun, o tun bɛ bɔra terebɔyanfan na. Ala panaman boronɔ tagamasiyen tun bɛ a boro. A tun fɔra meleke naani minw ye ko o ye kojugu ke dugukolo ni kɔgɔji ra, a pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ olugu ye ko: ³ «Aw kana kojugu foyi ke dugukolo ni kɔgɔji ni yiriw ra, fɔ an ye tagamasiyen ke an ta Ala ta jɔnw bɛɛ ten kan.» ⁴ Tagamasiyen kera minw kan, ne ka o mɔgɔw jateda mɛn: mɔgɔ waga kemɛ ni waga binaani ni waga naani (144 000); olugu bɔra Izirayelimɔgɔw ta gbaw bɛɛ ra:

⁵ Zuda ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
Ruben ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);

Gadi ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁶ Aseri ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Nefitali ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Manase ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁷ Simeyon ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Levi ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Isakari ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
⁸ Zabulon ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Yusufu ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000);
 Boniyaminu ta gba ra, mɔgɔ waga tan ni fla (12 000).

Ala ta mɔgɔ kisininw ta jamaba

⁹ O kɔ, ne ka fleri ke, ka jamaba dɔ ye. Mɔgɔ si tun te se ka o jama jate, o cayakojugu fe. Siyaw bee ta mɔgɔw tun be o ra, ani gbaw bee, ani jamanaw bee, ani kanw bee. O tun lonin be masasiginan ni Sagaden* na fe, deregegbew be o ra, tamaro yiriborow be o boro. ¹⁰ O tun be perenna ni fanga ye, ko:

«Kisiri ye an ta Ala ta le ye,
 ale min siginin be masasiginan kan,
 ale ni Sagaden.»

¹¹ Melekew bee tun lora ka masasiginan ni cekorobaw ni fenpanaman naani lamini. O ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma masasiginan na fe, ka Ala bato, ¹² k'a fo ko:

«Amina!
 Tandori ni nɔɔɔɔ,
 ani hakiritigiya ni fori ni bonya,
 ni se bagaya ni fanga,
 o bee ye an ta Ala ta le ye, tuma bee, ani wagati bee.
 Amina!»

¹³ Ayiwa, cekoroba kelen ka kuma ta, ka ne jininka ko: «Deregegbew be minw na, olugu ye jontigiw le ye? O bora min le?»
¹⁴ Ne k'a jaabi ko: «Matigi, ele le ka o lon.» A ko: «Minw bora tɔɔɔɔba ra, olugu lo. O ka o ta deregew ko k'a gbe ni Sagaden jori ye. ¹⁵ O koson, o lonin be Ala ta masasiginan na fe; o be baara ke Ala ye Alabatosoba konɔ su ni tere. Min siginin be masasiginan kan, ale bena a ta so lo ka o bla o konɔ. ¹⁶ Kongɔ tena o sɔɔɔ tuun, jiminlɔgɔ tena o sɔɔɔ, tere tena o jeni, fundenin were fana tena se o ma; ¹⁷ sabu Sagaden min be masasiginan cemance ra, ale bena o gbengben ka taga ni o ye ji da ra, ji min be panamanya di o ma. Ala yere le bena o naji bee ce ka bo o na ra.»

8

Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bo

¹ Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bo minke, mankan bee dablara sankolo ra ka wagati dɔ ke. ² Meleke wolonfla minw be to ka lo Ala na korɔ, ne ka olugu ye; o ka burufiyeta kelen kelen di o bee ma.

³ Meleke kelen were nana, ka na lo sarakajenifen* ja fe; wusunandaga do tun be a boro. O ka wusunan caman di a ma, ko a ye o ke saraka ye sarakabonan saninlaman kan, masasiginan ja fe, ka o fara Ala ta mog'o saninmanw bee ta daaririw kan. ⁴ Wusunan sisi yelenna Ala ja kor'o, ka bo wusunandaga kon'o meleke boro, ni Ala ta mog'o saninmanw ta daaririw ye. ⁵ O ko, meleke ka wusunan daga ta ka a fa sarakajenifen tasuma ra, ka o yel'ema dugukolo kan. O kera minke, sankurukan dow bora, ani kumakan dow, ani sanmanamana; dugukolo yereyera.

Meleke naani ta burufiyekanw

⁶ Buru wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu ka o yere laben ka o buruw fiye.

⁷ Meleke folo k'a ta buru fiye. Jori jagamina sanbere ni tasuma ra ka bon dugukolo kan. Dugukolo tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen jenina, a yiriw ni a binw bee jenina.

⁸ Meleke flanan k'a ta buru fiye. Fen belebebeba do bora ka na firi kogoji ra, a be i ko kuru tasumaman. Kogoji tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen kera jori ye. ⁹ Danfen janaman minw tun be kogoji ra, o tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen fagara; jirakurunw tarannin sigiyoroma saba, o sigiyoroma kelen halakira.

¹⁰ Meleke sabanan k'a ta buru fiye. Lolo belebebe do bora sankolo ra ka ben; a be manana i ko log'o tasumaman. Bajiw tarannin sigiyoroma saba, a benna sigiyoroma kelen kan, ani a bununw. ¹¹ O lolo tog'o ye ko Kunaya. Jiw tarannin sigiyoroma saba, a sigiyoroma kelen yel'ema ka ke ji kunaman ye. Mog'o caman fagara ji koson, sabu a tun kunayara.

¹² Meleke naanan k'a ta buru fiye. Tere ni karo ni lolow tarannin sigiyoroma saba, o bee sigiyoroma kelen ta yeelen cenna. Su tarannin wagati saba, karo ka wagati kelen ke, a ma yeelen bo. Tere tarannin wagati saba, tere ka wagati kelen ke, a ma yeelen bo.

¹³ Ayiwa, o ko, ne ka bon do temeto ye sankolo cemance ra, a b'a fora ni kanba ye ko: «Bon'o, bon'o, bon'o bena dugukolo ta mogow sor'o, burufiyekanw tow koson, meleke to saba bena buru minw fiye.»

9

Meleke loorunan ta burufiyekan

¹ Meleke loorunan ka buru fiye. Ne ka lolo do ye, o tun bora sankolo ra ka na ben dugu ma. Jahanama lakile dira lolo ma. ² A ka jahanama dinga dayele. Sisi do bora i ko tasumaba do ta sisi. O sisi ka tere ni fono bee fin. ³ Ton dow bora sisi ra ka janjan dugukolo kan. Sebagaya min be dugukolo ta bundeninw fe, o nogon dira o tonw ma. ⁴ A fora o ye ko o kana foyi ke bin na; fen o fen be falen dugu ma, o kana foyi ke o ra, o kana foyi ke yiriw si ra. Ala ta tagamasiyen te mog'o minw ten kan, ko o ye kojugu ke olugu doron le ra. ⁵ O man kan ka o faga, nka o ka kan ka o toro fo karo looru. O toro ta dimi tun be i ko bundenin kind'a be mog'o dimi cogo min na. ⁶ O lonw na koni, mogow bena saya jini, o t'a sor'o. O b'a fo ko o b'a fe ka sa, nka saya bena bori o ja.

⁷ Ayiwa, o tonw tun bora sow le fe, so minw labenna kere kama. Fen dow tun be o kun na i ko masafugula, a bora sanin fe; o padaw tun be i ko mog'o pada. ⁸ O kunsigi tun be i ko muso kunsigi, o jinw tun be i ko

jara jinw. ⁹ O disiw tun be i ko o negeraman lo. O kamanw mankan tun be i ko so camanba be sowotorow minw samana, o be borira ka taga kerekeyoro ra. ¹⁰ Kukalaw tun be o fe i ko bundeninw ta kukalaw, ani a ta mogosogonan. Sebagaya min dira o ma ko o ye mogow tooro fo karo looru, o sebagaya tun be o kukalaw le ra. ¹¹ Jahanama ta meleke le tun be o ta masace ye. Heburukan na ale togo ye ko Abadon; gerekikan na, a togo ye ko Apoliyon. O koro ye ko halakirikebaga.

¹² Ayiwa, bono folo temena. Bono fla were be nana nin ko fe.

Meleke wooronan ta burufiyekan

¹³ Meleke wooronan ka buru fiye. Sarakabonan saninlaman min be Ala ja fe, ne ka kumakan do men ka bo o kun naani na. ¹⁴ Burufiyeta tun be meleke wooronan min boro, kumakan k'a fo o ye ko: «Meleke naani minw sirinin be Efirati ba belebele koro, olugu foni.» ¹⁵ O meleke naani tun labennin be san min kama, ani a karo, ani a lon, ani a wagati, o sera; o ka o foni janko adamadenw tarannin sigiyoroma saba, o ye sigiyoroma kelen faga. ¹⁶ Sotigi minw tagara o kere ra, o tun ye sotigi miliyon keme fla; ne ka o sotigiw jateda men.

¹⁷ Ala ka sow yira ne ra o cogo le ra, ani sotigiw; disitanganan minw tun be o disi kan, o tun wulennin lo i ko tasuma, ka ke bulaman ye fana, ani k'a ke neremuguman ye i ko kiribi. Sow kunw tun be i ko jaraw kunw; tasuma ni sisi ni kiribi tun be bora o da ra. ¹⁸ Adamadenw tarannin sigiyoroma saba, sigiyoroma kelen fagara nin kojugu saba le boro: tasuma, ani sisi, ani kiribi min tun be bora sow da ra. ¹⁹ Sow ta fanga tun be o daw le ra, ani o kukalaw. O kukalaw tun be i ko saw; kunkolo dow fana tun be o kukalaw ra, sabu o tun be kojugu ke ni o le ye.

²⁰ Nka o kojugu saba ma mogo minw faga, olugu belen ma nimisa, ka o yere ta fen lalaganinw batori dabla. O ma jinaw bato dabla, ani jo saninlamanw, ani a warigheramanw, ani a siranegeramanw, ani a kabakururamanw, ani a yiriramanw; k'a soro o fenw te yeri ke, o te menni ke, o te tagama. ²¹ O ma nimisa ka o ta mogofaga dabla, ani o ta subagayaw, ani o ta jatoyaw, ani o ta sonyariw.

10

Kitabu fitini

¹ O ko, ne ka meleke barakaman do ye, a be jigira ka bo sankolo ra, sankaba do ka a meleke, sanmuru b'a kunna, a ja be i ko tere, a senw be i ko samasen tasumamanw. ² Kitabu fitini do dayelenin tun be a boro. A ka a kininsen lo kogoji kan, ka a numansen lo dugukolo kan. ³ A perenna kosebe i ko jara be kasi cogo min na. A perenna minke, sankurukan wolonfla kan bora. ⁴ O sankurukan wolonfla ka o kan bo minke, ne tun b'a fe ka o ko sebe; nka ne ka kan do men ka bo sankolo kono, o ko ne ma ko: «Sankurukan wolonfla ka min fo, o gundo mara i kono, i kana o sebe.» ⁵ Meleke min tun ka a sen kelen lo kogoji kan, ka kelen lo dugukolo kan, ale ka a kininboro wuri san fe ka kari. ⁶ A ko: «Ala min be yi tuma bee, ani wagati bee, min ka sankolo ni a konofenw dan, ka dugukolo ni a konofenw dan, ka kogoji ni a konofenw dan, ne be kari o Ala ra, ko wagati sera, makononi tena ke tuun. ⁷ Ni meleke wolonflanana nana a kan bo lon minw na, ni a nana a ta buru fiye, o

tuma Ala tun ka gundoko min latige, a bena o ke. A tun konna ka o fo ciraw ye, minw ye a ta jonw ye.»

⁸ Ne tun konna ka kan min men ka bo sankolo konɔ, o kumana ne fe tuun, ko: «Taga kitabu fitini dayelenin mina meleke boro, meleke min lonin be kogoji ni dugukolo kan.» ⁹ Ne tagara meleke fe, ko a ye kitabu fitini di ne ma. A ko ne ma ko: «A mina k'a kunu. A bena i konɔ bee kunaya, nka a bena timiya i da ra i ko li.» ¹⁰ Ayiwa, ne ka kitabu fitini mina meleke boro k'a kunu. A timiyara ne da ra i ko li, nka a domuni ko, a kunayara fo ka ne konɔ dimi. ¹¹ O ko, o ko ne ma ko: «I ka kan ka ciraya ke tuun ka mogɔ caman ta kow fo, ani jamana caman, ani siya caman, ani masace caman.»

11

Ala ta cira fla

¹ Ayiwa, o ka bere do di ne ma, a be i ko sumanikebere, k'a fo ne ye ko: «Wuri ka Alabatosoba ni sarakajenifen* suma, ani ka Ala batobagaw jate. ² Nka, Alabatosoba lukonoyoro, i ye o to yi, i kana o suma. Sabu o yoro dira siya Alalonbariw ma; o bena Ala ta dugu saninman dondon fo ka taga se karo binaani ni fla. ³ Ne bena se di ne ta seere fla ma, o bena borofaniw don o yere ra ka ciraya ke ka se fo tere waga kelen ani tere keme fla ni tere biwooro (1 260).»

⁴ Oliviyesun fla ni fitina fla min be dunupa tigi Ala na koro, o seere fla le be o ye. ⁵ Ni do ko a be kojugu ke o ra, tasuma be bo o da ra ka o tigi jeni. Ni mogɔ min ko a be kojugu ke o ra, o tigi ka kan ka faga o cogo le ra. ⁶ Se be o ye ka sankolo datugu, janko o be Ala ta kuma waajuri ke lon minw na, sanji foyi kana ben o lonw na. Ka ji yelama k'a ke jori ye, o fana se be o ye. Ni wagati o wagati ka o diya, o be se ka tooro suguya bee lase mogow ma dugukolo kan.

⁷ Ni o nana o ta seereya ke ka ban tuma min na, warajugu min be bo jahanama konɔ, ale bena o kere, ka se o ra, ka o faga. ⁸ O suw lanin bena to kenegbe ra duguba konɔ, o Matigi gbengbenna yiri ra yoro min yere ra; o dugu togo le lara ko Sodomu ani Misiran*, ka kana ni a tagamasiyen ye. ⁹ Dunupa jamanaw ni a gbaw ni a kanw ni a siyaw bee mogɔ dow bena o suw fle fo tere saba ni tarance. O tena son k'a to mogow ye o suw don. ¹⁰ O cira fla fagari koson, dugukolo mogow bena nagari fo ka o jusu diya, fo ka bonyafenw ci jagon ma. O be o ke, sabu o cira fla tun ka dugukolo mogow tooro yere le.

¹¹ Ayiwa, tere saba ni tarance temenin ko, nin do bora Ala ra ka na don o ra ka o panamanya. O wurira ka lo. Mogɔ minw tun be o yera, siranyaba ka olugu mina kosebe. ¹² O cira fla ka kumakanba do men ka bo sankolo konɔ ko: «Aw ye yelen ka na yan.» O yelenna sankabaw ce ma ka taga sankolo konɔ; o juguw yere ka o tagato ye. ¹³ O wagati yere ra, dugukolo yereyerera kosebe. Dugu tarannin sigiyoroma tan, a sigiyoroma kelen bonw benbenna. Mogɔ waga wolonfla fagara o dugukoloyeyerere fe. Tow ka o ye minke, olugu ja tigera. O ka bonya la Sankolo tigi Ala kan.

¹⁴ Bonɔ flanan temena. A tora donnin a sabanan be na.

* **11:8** 11.8 Sodomu ni Misiran: Sodomu dugu kera kojugu tagamasiyen ye, Misiran jamana kera jonya tagamasiyen ye.

Meleke wolonflanan ta burufiyekan

¹⁵ Meleke wolonflanan k'a ta buru fiye. Kumakan dow bora sankolo konɔ, k'a fo ni fanga ye, ko:

«Dunupa masaya fanga kera an Matigi ta ye,
ani a ta mogo janawolomanin;
a bena sigi masaya ra tuma bee, ani wagati bee.»

¹⁶ O fora minke, cekoroba mugan ni naani minw siginin be o ta masasiginanw kan Ala na korɔ, olugu ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma ka Ala bato. ¹⁷ O ko:

«An Matigi Ala, Sebestigi, ele min be yi, ani i tun be yi kakorɔ,
an be baraka la i ye,
sabu i ka i ta sebayaba ta,
ka sigi i ta masaya ra.

¹⁸ Siya werew jusu tun bora,
nka i ta dimi sera o ma.
Suw ta kiti wagati sera.
I ta cira minw ka i ta baara ke,
olugu sarawagati fana sera,
ani i ta mogo saninmanw,
ani minw be siran i na,
mogoba fara mogo fitini kan.
Minw be dunupamogow halakira,
olugu halakituma fana sera.»

¹⁹ Ayiwa, o ka o fo minke, Alabatosoba dayelera sankolo konɔ. Ala ta jehpogonya kesu, yirara Alabatoso konɔ. Sanmanamana dow bora, ani kumakan dow, ani sankurukan; dugukolo yereyerera, sanbere jigira.

12*Muso ni sa belebele*

¹ O ko, tagamasiyenba do bora sankolo ra: ne ka muso do ye, tere melegenin be a ma i ko deregeba, karo be a sen korɔ, lolo tan ni fla kera masafugula ye, o be a kun na. ² A lasiritɔ tun lo. A tun be kulera, sabu a tun be tin na, tin dimi tun be a kan.

³ Tagamasiyen do were bora sankolo ra: o tun ye sa belebele wulenman do ye, kunkolo wolonfla, ani gban tan b'a fe; masafugula wolonfla be a kunw na. ⁴ Sankolo lolow tarannin sigiyoroma saba, a kukala tun be o sigiyoroma kelen samana ka bo, ka o bon dugukolo kan. A tagara lo muso tintɔ na fe, janko ni muso ka jigi, a ye den domu. ⁵ Muso nana dence woro. Nka den tara ka taga Ala fe a ta masasiginan yoro ra. O den le bena a fanga sigi siyaw bee kunna i ko nege. ⁶ Muso yere borira ka taga kongokolon konɔ. Ala tun ka yoro do laben a ye yi, janko a ye taga to yi, o ye a baro fo tere waga kelen, ani tere keme fla, ani tere biworo (1 260).

⁷ O ko, kere do wurira sankolo konɔ. Meleke kuntigi Mikayilu ni a ta melekew, olugu ka sa belebele kere. Sa belebele ni a ta melekew fana ka kere ke. ⁸ Nka o baraka ma se; o ma se ka to sankolo konɔ tuun. ⁹ O ka sa belebele mina k'a firi dugu ma; ale le tun kera sa ye folofolo;

a be wele fana ko jinaw kuntigi, ani Setana. Ale le be dununamogow lafiri. O k'a firi dugu ma, ka a ni a ta melekew bee firi nogon fe.

¹⁰ Ne ka kumakan do men sankolo konɔ, a b'a fora ni fanga ye ko:

«Sisan kisiri wagati sera.

An ta Ala ta sebagaya ni a ta masaya wagati sera,
ani a ta mogɔ janawolomanin ta fangatigiya wagati.
Sabu an balemaw jarakibaga minana k'a firi dugu ma;
ale le tun be to ka o jaraki Ala ja korɔ su ni tere.

¹¹ Nka an balemaw sera a ra Sagaden* jori baraka ra,
ani o ta seereyakuma baraka ra.

O ma o nin kanu k'a fo ko o be siran saya ja.

¹² O koson sankolo, ani sankolokonofenw, aw ye jagari!

Nka dugukolo ni kogoji, bono bena aw sorɔ!

Sabu Setana jigira aw kan, a dimininba;

a k'a lon ko a ta wagati to man jan tuun.»

¹³ Sa belebele k'a ye ko ale minana k'a firi dugu ma minke, a tugura muso ko, muso min tun ka dence woro. ¹⁴ O yoronin bee, bon belebele do ta kaman fla dira muso ma, janko a ye wuri ka taga kongokolon konɔ, ka taga to a ta yoro ra, o ye a baro o yoro ra yi ka wagati kelen ke, ani wagati dow, ani wagati tarance, janko sa ja kana se ka la a kan. ¹⁵ A kera ten minke, sa ka ji bo a da ra k'a seri muso ko fe, ka a ke i ko baji, janko o ji ye muso ta. ¹⁶ Nka dugukolo ka muso bosi. Sa belebele tun ka baji min bo a da ra, dugukolo dayelera ka o ji bee min pewu. ¹⁷ O kera minke, sa belebele dimina muso korɔ. A tagara muso ta duruja kere, o korɔ ye minw be Ala ta cifoninw sira tagamana, ka tugu Yesu ta can ko. ¹⁸ O ra, sa belebele tagara lo kogoji kenken kan.

13

Wara min bora ji ra

¹ Ayiwa, o ko, ne ka wara do boto ye kogoji ra. Gban tan b'a fe, ani kunkolo wolonfla. Masafugula tan be o gbanw kan; Alatogocenkumaw sebenin be a kunkolow bee kan. ² Ne ka o wara min ye, o tun be i ko waraninkala. Baraka tun be a senw na, a da be i ko jara da. Sa belebele ka a ta sebagaya di a ma, ka a ta masasiginan di a ma, ka fangaba di a ma. ³ Ayiwa, ne ka wara kunkolo kelen ye, a mandiminin tun be, k'a ke i ko a bena sa. Nka o jorijugu keneyara. Dununamogow bee tugura wara ko, o bee kabakoyanin ka ke a bonya ye. ⁴ O ka sa belebele bato, sabu ale le tun ka fanga di wara ma. O ka wara fana bato; o ko: «Jon le be i ko wara? Jon le be se ka a kere?»

⁵ O tuma, da do dira wara ma, a ka ke wasoyakumaw fo ye, ka Alatogocenkumaw fo; se dira a ma ko a ye o ke fo ka taga se karo binaani ni fla ma. ⁶ A ka a da ye sa, ka ke kumajuguw fo ye Ala ma, ka kumajuguw fo Ala togo kama, ani Ala ta yoro saninman kama; minw siginin be sankolo konɔ, a ka kumajuguw fo olugu fana ma. ⁷ Se dira wara ma fana ko a ye Ala ta mogɔ saninmanw kere fo ka se sorɔ o kan. Fanga dira a ma ko a ye sigi dunupa gbaw bee kunna, ani jamanaw bee, ani kanw bee, ani siyaw bee. ⁸ Dugukolo mogow bee bena wara bato,

o mɔgɔ minw tɔgɔ ma sebe kabini dunuɲa jusigiwagati ra Sagaden faganin ta janamanya kitabu kɔnɔ.

⁹ Ni mɔgɔ min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka nin lamɛn.

¹⁰ Mɔgɔ min ka kan ka mina ka taga jonya ra,

o tigi bena taga jonya ra.

Min ka kan ka faga ni kerekemuru ye,

o bena faga ni kerekemuru ye.

Ayiwa, o le kosɔn Ala ta mɔgɔ saninmanw ka kan ka tɔɔɔ muɲu, ka to lanaya ra.

Wara min bɔra dugukolo ra

¹¹ O kɔ, ne ka wara dɔ wɛɛ bɔtɔ ye dugukolo ra; gban fla b'a fe i ko sagaden ta gbanw, a be kumana i ko sa belebele dɔ. ¹² A tun be a ta kow beɛ kera wara fɔlɔ ɲa na, ni wara fɔlɔ ta fanga beɛ ye. A ka dunuɲamɔgɔw jagboya ka wara fɔlɔ bato; ale ta mandimida le tun be ɲini ka a faga, nka a keneyara. ¹³ A tun be tagamasiyenbaw kera mɔgɔw ɲa na, fɔ ka tasuma lajigi ka bɔ sankolo ra. ¹⁴ Se dira a ma ko a ye tagamasiyen minw ke wara fɔlɔ ɲa na, a ka dugukolo mɔgɔw lafiri ni o ye, k'a fɔ o ye ko o ye ja dɔ lalaga ka o ke wara fɔlɔ bisigiya ye; o wara le tun mandimina kerekemuru fe, nka a ma faga. ¹⁵ O kɔ, mɔgɔw ka wara fɔlɔ bisigiya min lalaga, se dira wara flanan ma ko a ye nin don o ja ra, janko o ja ye kuma, ani janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma o ja bato, ja ye ke sababu ye ka o tigi faga. ¹⁶ Wara flanan ka mɔgɔ beɛ jagboya, mɔgɔ fitini o, mɔgɔba o, waritigi o, fagantan o, ɲɔn o, hɔɔn o, a ko beɛ ye tagamasiyen dɔ ke a kininboro kan, walama a ten kan. ¹⁷ Mɔgɔ si tun te se ka fiyeereri ke walama ka sannin ke, ni o tagamasiyen te i kan; o tun ye wara fɔlɔ tɔgɔ le ye, walama jateda min bennin be a tɔgɔ ma.

¹⁸ Nin ye hakiritigiya ko le ye. Ni hakiri be mɔgɔ min fe, o tigi be se ka wara tɔgɔ jateda kɔɔ lɔn. A jateda kɔɔ bennin be mɔgɔ tɔgɔ le ma. A jateda ye keme wɔɔɔ ni biwɔɔɔ ni wɔɔɔ.

14

Mɔgɔ kisininw ta dɔnkiri

¹ Ayiwa, ne ka Sagaden* lɔnin ye Siyɔn kuru kan. Mɔgɔ waga keme ni waga binaani ni naani (144 000) tun be ni a ye. Ale tɔgɔ ni Fa Ala tɔgɔ tun be o mɔgɔw ten kan. ² Ne ka mankan dɔ mɛn ka bɔ sankolo ra, a be i ko jiba woyokan, i ko sankurukanba; o mankan tun be i ko gɔnifɔbaga dɔw ta gɔnifɔkan. ³ O tun be dɔnkirikura dɔ le lara masasiginan ɲa fe, ani fenɲanaman naani, ani cekɔrɔbaw ɲa fe. Mɔgɔ si tun te se ka o dɔnkiri degi, ni o mɔgɔ waga keme ni waga binaani ni naani (144 000) te, Ala tun ka olugu minw kunmabɔ dugukolo mɔgɔw ce ra.

⁴ Olugu le ma o yere lanɔgɔ ni musow ye, sabu o saninyanin tora. Ni Sagaden be taga yɔɔ o yɔɔ, o be tugu a kɔ. Ala ka o kunmabɔ mɔgɔw ce ra, ka o ke mɔgɔ fɔlɔw ye, ka o ke Ala ni Sagaden ta ye. ⁵ Faninya si ma bɔ o da ra ka ye fiyewu; Jarakiyɔɔ si le te o ra.

Meleke saba kumakan

⁶ O kɔ, ne ka meleke dɔ wɛɛ ye, a be temena sankolo cemance ra; Kibaro Diman* banbari dɔ tun b'a fe, a be o lasera dugukolo mɔgɔw ma, ani siyaw beɛ ma, ani gbaw beɛ ma, ani kan suguya beɛ ma, ani

jamanaw bee ma. ⁷ Ayiwa, a tun b'a fora ni fanga ye ko: «Aw ye siran Ala ja ka a bonya, sabu a ta kiti wagati sera. Aw ye Ala bato; ale le ka sankolo ni dugukolo ni kogoji ni bununw dan.»

⁸ Ayiwa, meleke do were gbanna meleke folo ko. Ale tun b'a fora ko: «A benna, a benna! Babiloni* duguba benna; ale min ka a ta jatoyajugu duven di siyaw bee ma, olugu ka o min fo ka janamini.»

⁹ Meleke sabanan gbanna olugu ko; ale ka to k'a fo ni fanga ye ko: «Ni mogo min ka wara ni a ja bato, ani ka a tagamasiyen ke a ten kan, walama a boro kan, ¹⁰ Ala dimininba le fana bena a ta duven yelesma a ta minan konko k'a di o tigi ma ko a y'a min; ji foyi tena jagami o duven na. O tigi bena toro tasuma ni kiribi ce ma, meleke saninmanw bee ja na, ani Sagaden* ja na. ¹¹ O be toro tasuma min na, o sisi bena wuri wagati bee ani tuma bee. Minw koni ka wara ni a ja bato, ani mogo o mogo k'a tagamasiyen ke o yere ra, su fara tere kan olugu tena jasuma soro.»

¹² O le koson Ala ta mogo saninmanw ka kan ka toro muju, minw be Ala ta cifoninw sira tagama, ani ka to Yesu ta lanaya sira kan.

¹³ O ko, ne ka kumakan do men ka bo sankolo ra; a ko: «A sebe ko: <Mogo minw be sa ka o to Matigi ta jehogonya ra, k'a damina bi ra, olugu ta jana.> »

Nin Saninman* ko: «O ye can ye. O be bo sege ra ka nenekiri, sabu o ta kojumanw baraji be o ko.»

Ala ta dimi

¹⁴ Ne ka fleri ke, ka sankaba gbeman do ye; min tun siginin be o sankaba kan, o tun be i ko adamaden. Masafugula saninlaman do tun be a kun na. Woro dadiman do b'a boro. ¹⁵ Meleke do were bora Alabatosoba konko; min tun siginin be sankaba kan, a perenna ni fanga ye k'a fo o ye ko: «I ta woroso ta ka siman tige, sabu simantigewagati sera; dugukolo ta siman sera.» ¹⁶ Min tun siginin be sankaba kan, ale ka a ta woroso firi dugukolo kan minke, dugukolo siman tigera.

¹⁷ Meleke do were bora Alabatosoba konko sankolo konko. Woro dadiman do tun be ale fana boro.

¹⁸ Meleke do were bora sarakajenifen* konko; tasuma sebagaya tun be o meleke boro. Woro dadiman tun be meleke min boro, a kumana ni fanga ye, k'a fo o ye ko: «I ta woroso dadiman ta ka dununa rezenmow tige, sabu dugukolo rezenw mona.» ¹⁹ Meleke ka woroso firi dugukolo kan, ka dugukolo rezenmow tige k'a bla dingaba do konko, k'a forogi; o ye Ala ta dimi le ye. ²⁰ O ka rezenmo forogi dingaba konko dugu ko fe. A forogito, jori le bora dingaba konko; ni i ka so lo o jori ce ma, a dunya tun be se fo karafe ma, a da ra. Jori woyora ka taga se fo sumanikejuru ja waga kelen ni keme woro* (1 600).

15

Toro labanw

¹ Ayiwa, ne ka tagamasiyen do ye sankolo ra, min ka bon, ani a be mogo kabakoya fana: torofen wolonfla tun be meleke wolonfla boro. O tun ye toro labanw ye; Ala ta dimi bena laban ni o le ye.

² O ko, ne ka yoro do ye, a be i ko baji, a be manamana i ko dugalen, tasuma fana jagaminin b'a ra. Mogo minw sera wara ra, ni o ma son

* **14:20** 14.20 Sumanikejuru ja waga kelen ni keme woro, o ye kilo keme saba jagon ye.

ka a ja bato, ani ka a tɔgɔ jate tagamasiyen sɛbɛ o yere kan, ne ka olugu lɔnin ye o dugalen baji kan; Ala ta gɔniw bɛ o boro. ³ O tun bɛ Ala ta jɔncɛ cira Musa ni Sagaden* ta dɔnkiri lara, ko:

«Matigi Ala Sebɛɛtigi,
i ta kokeninw ka bon, o bɛ mɔgɔ kabakoya.
I ta siraw bɛɛ terennin lo, a bɛɛ ye can ye,
siyaw ta Masa.

⁴ E, Matigi, jɔn le bɛna a fɔ ko a tɛ siran i ja,
ka ban ka i tɔgɔ bonya?
Ele kelen le saninman lo.
Siyaw bɛɛ bɛna o kinbiri gban i kɔrɔ,
sabu bɛɛ k'a ye ko i ta kewalew terennin lo.»

⁵ O kɔ, ne k'a ye ko Alabatoso min ye jɛnɔgɔnya yɔrɔ saninman ye, o dayɛlɛra. ⁶ Tɔɔrɔfɛn wolonfla tun bɛ mɛlɛkɛ wolonfla minw boro, olugu bɔra Alabatoso kɔnɔ. Deregegbɛ pepepe dɔw tun bɛ o ra, o bɛ manamana; cɛsirinan saninlaman ka o disiw lamini. ⁷ Fɛnɔnanaman naani kelen ka a minan saninlaman wolonfla di mɛlɛkɛ wolonfla ma. O minanw bɛɛ fanin bɛ Ala ta dimi na, Ala min panaman lo wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ⁸ O wagati ra, sisi ka Alabatoso fa, Ala ta nɔɔrɔ ni a ta sebaɣaya kosɔn. Mɔgɔ si tun tɛ se ka don Alabatoso kɔnɔ, fɔ mɛlɛkɛ wolonfla ta tɔɔrɔ ko wolonfla ye ke ka dafa.

16

Tɔɔrɔfɛn wolonfla

¹ O kɔ, ne ka kumakanba dɔ mɛn ka bɔ Alabatoso kɔnɔ, a b'a fɔra mɛlɛkɛ wolonfla ye ko: «Aw ye taga Ala ta dimi ta minan wolonfla kɔnɔfɛnw bɔn dugukolo kan.»

² Mɛlɛkɛ folo tagara a ta minan kɔnɔfɛn bɔn dugukolo kan. Wara tagamasiyen tun bɛ mɔgɔ o mɔgɔ kan, ani mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ wara ja batora, jorijugu dɔw wurira o mɔgɔw ra, ka o tɔɔrɔ kɔsɛbɛ.

³ Mɛlɛkɛ flanan ka a ta minan kɔnɔfɛn bɔn kɔgɔji ra. Kɔgɔji bɛɛ kɛra jori ye, i ko mɔgɔ sanin jori. Fɛnɔnanaman minw tun bɛ kɔgɔji ra, o bɛɛ sara.

⁴ Mɛlɛkɛ sabanan ka a ta minan kɔnɔfɛn bɔn bajiw ra, ani bununw na. O bɛɛ kɛra jori ye. ⁵ Ne ka ji ta mɛlɛkɛ kumakan mɛn, ko:

«I terennin lo,
ele min bɛ yi wagati bɛɛ, ele min tun bɛ yi kakɔrɔ,
ele min ye Ala saninman ye;
sabu i ka nin kitw tige a cogo ra.

⁶ O ka i ta mɔgɔ saninmanw ni i ta ciraw faga ka o jori woyo;
i fana ka jori kɛ o minji ye, sabu o ka kan ni o le ye.»

⁷ Ne ka sarakajɛnifɛn* kan mɛn, ko:

«Can lo, Matigi Ala Sebɛɛtigi;
i ta kolatigeninw bɛ ke ka kapa ni can ni terenninya le ye.»

⁸ Mɛlɛkɛ naaninan ka a ta minan kɔnɔfɛn bɔn tere kan. Tere fanga bonyara, janko a ye mɔgɔw jɛni ni a ta tasuma ye; ⁹ o fundeninba ka

mogow jeni. Mogow ka kumajuguw fo Ala ma; o ma nimisa ka kojugu dabra ka Ala bonya, o toorow sebagaya be ale Ala min boro.

¹⁰ Meleke loorunan ka a ta minan konofen bon wara ta masasiganan kan. Yorow o yorow be wara ta masaya konow, o bee kera dibi ye; mogow ka o nen kin o toorow dimi koson. ¹¹ Mogow belen ka ke sankolo tigi Ala togo cen ye, o ta jori dimi ni o ta toorow koson; o ma nimisa ka o ta kojugu dabra.

¹² Ayiwa, meleke wooronan ka a ta minan konofen bon Efirati baji ra; baji jara, janko masace minw be bo tereboyanfan na ka na, olugu ye temesira sorow. ¹³ Ne ka ninjugu saba ye, olugu bora sa belebele da ra, ani wara da ra, ani cira faninyafobaga da ra; o ninw tun be i ko torisenjanw. ¹⁴ O ninw ye jina ninw le ye; olugu le be kabakow ke. O be taga dununa bee lajennin ta masacew bee fe, ka o lajen kere kama, kere min bena ke Sebeetigi Ala ta lonba ra.

¹⁵ Matigi ko: «A fe, ne bena na i ko son be bara mogow ra cogo min na. Ni mogow min k'a janto a yere ra, k'a ta faniw to a yere ra, janko a fari lakolon kana bo ka tagama, mogow ye a lebu ye, o tigi ta pana.»

¹⁶ Ayiwa, yorow min be wele heburukan na ko Harimagedon, o jinaw ka masacew bee lajen o yorow le ra.

¹⁷ Ayiwa, meleke wolonflan na ka a ta minan konofen bon forow ra. Kan do bora Alabatoso konow, ani masasiganan na, k'a fo ni baraka ye, ko: «A kera ka ban sa!» ¹⁸ Sanmanamanaw, ani kumakan dow, ani sankurukanw, ani dugukoloyereyereba do kera; kabini mogow be dununa ra, o dugukoloyereyere jagon ma deri ka ke folow. ¹⁹ Dugu belebele cira k'a ke yorow saba ye. Jamana tow ta dugubaw fana benna. Ala hakiri tora Babiloni* duguba ra; a ka a ta dimiba ta duven ke minan konow ka o di a ma, ko a ye o min. ²⁰ Dugukolo minw be ji ce ma, olugu bee borira; kuruw si ma ye tuun. ²¹ Sanbere belebele dow bora san fe ka benben mogow kan; a bee kelen kelen tun be kilo binaani bo. Mogow ka Ala togo cen o toorow koson, sabu a toorow tun bonyara o ma kosebe.

17

Jatamusoba

¹ Ayiwa, minan wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu kelen nana, ka na a fo ne ye ko: «Na yan, ne bena jatamusoba ta kiti yira i ra, ale min siginin be jibaw ce ra. ² Dugukolo masacew ka jatoya ke ale le fe; dugukolo mogow ka ale ta jatoya duven le min fo ka panamini.»

³ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko meleke ka ne ta ka taga ni ne ye kongokolon do konow. Ne ka muso do siginin ye wara wulenman do kan. Alatogocenkumaw sebera wara yorow bee ra; kunkolo wolonfla ni gban tan tun b'a fe. ⁴ Muso tun masirinin be ni fani jumanman wulenman do ye, ani sanin, ani kabakuru songogbelenw, ani luluw. Minan saninlaman do tun b'a boro, o fara ko haramuninw na, ani a ta jatoyafen nogoninw na. ⁵ Togo do sebenin be a ten kan; gundo lo. A sebera ko:

«Babiloni duguba,
dununa jatow

ani a kojugukebagaw bamuso.»

⁶ Ne ka muso ye, a ka Ala ta mɔgɔ saninmanw ni Yesu ta seerew jori min fo ka panamini. Ne k'a ye minke, ne kabakoyara kosebe. ⁷ Meleke ko ne ma ko: «Mun koson i be kabakoya o ra? Wara kunkolo wolonfla, gban tan, ani muso min siginin be wara kan, ne bena o gundo fo i ye. ⁸ I ka wara min ye, o wara tun be yi folofolo, nka sisan a te yi tuun. A bena yelen ka bo jahanama konɔ ka taga halaki le. Dugukolo mɔgɔ minw togo tun ma sebe panamanya kitabu konɔ kabini dununa danwagati ra, ni olugu nana wara ye, o bena kabakoya, sabu a tun be yi folofolo, sisan a te yi tuun, nka a bena bo tuun kokura.

⁹ «Ayiwa, nin ye faamuri ni hakiritigiyako le ye. Wara kunkolo wolonfla, o ye kuru wolonfla le ye; muso siginin be o kuru wolonfla kan. ¹⁰ O kunkolo wolonfla ye masace wolonfla ye fana. O masacew looru sara, kelen be fanga ra, to kelen ma sigi folo; nka ni a nana sigi, a bena wagati donin don le ke. ¹¹ Wara min tun be yi folofolo, nka sisan a te yi tuun, ale ye masace seeginan ye; masace wolonfla do lo, a fana bena taga halaki.

¹² «I ka gban tan min ye, o ye masace tan ye fana; olugu ma masaya soro folo, nka o bena fanga soro ka sigi masaya ra ni wara ye ka wagati donin don le ke. ¹³ Miiriya kelen le be o fe; o bena o ta sebagaya ni o ta fanga di wara le ma. ¹⁴ O bena Sagaden* kere, nka Sagaden bena se soro o kan, sabu ale le ye matigiw ta Matigi ye, ani masaw ta Masa. A ta mɔgɔ weleninw, minw ye a ta mɔgɔ panawolomaninw, ani a ta mɔgɔ kankelentigiw ye, olugu fana bena se soro ni Sagaden ye.»

¹⁵ Meleke ko ne ma tuun ko: «I ka ji minw ye, jatomuso siginin be ji minw ce ra, o jiw ye mɔgɔ dow le ye, ani jamakuru dow, ani siya dow, ani kan dow. ¹⁶ Ayiwa, i ka gban tan min ye, olugu ni wara yere bena jatomuso koninya, ka a ta fenw bee bo a ra, ka a fari lakolon to. O bena a faga ka a sogo nimi, ka a to jeni k'a ban tasma ra. ¹⁷ Sabu Ala yere le ka a don o jusu ra ko ale Ala ka ko min latige, o ye ben kelen ma ka o ke, ka o ta masaya di wara ma, fo ale Ala ka kuma min fo, a ye ke ten.

¹⁸ «I ka muso min ye, o ye duguba le ye, duguba min ka a ta fanga sigi dugukolo masacew bee kan.»

18

Babiloni bencogo

¹ O ko, ne ka meleke do were jigito ye ka bo sankolo ra; fangaba tun be o meleke fe. A nɔɔɔ manamanana ka yeelen bo dugukolo bee kan.

² A perenna ni fanga ye, ko:

«A benna, a benna, Babiloni duguba benna.

A kera jinaw ta so ye,

ka ke jinajugu suguyaw bee dogoyoro ye,

ani konɔjuguw, ani konɔ haramuninw bee dogoyoro.

³ Sabu siyaw bee k'a ta jatoyajugu duven fariman min, dununa masacew ka jatoya ke ni a ye,

dununa jagokebagaw ka o yere fentigiya a ta fennumanbaw caya koson.»

⁴ Ne ka kan do were men ka bo sankolo kono ko:
 «Ne ta magow, aw ye bo nin dugu kono,
 janko aw kana na a ta jurumun jagon do ke,
 a ta toro do kana na se aw ma;

⁵ sabu a ta jurumunw cayara fo ka se sankolo ma.
 Ala hakiri tora a ta kojuguw ra.

⁶ A ka tow sara cogo min na, aw ye a sara ten.
 A ka kawalejugu minw ke, aw ye a sara ni o jagon fla ye.
 A ka magow lamin minan min na, aw ye o jagon ja fla di a ma.

⁷ A ka a yere bonya cogo min na,
 ka la a ta fenumanw ce ra ka o diyabo,
 Ala ye o jagon jagan ni o kasi lase a ma;
 sabu a k'a fo a yere kono ko:
 «Ne masamusoman le siginin be, ne ce ma sa;
 sukasiko yere tena ne soro ka ye fiyewu.»

⁸ O le koson, o torow bee bena se a ma lon kelen na:
 saya ni kasi ni kongo;
 tasuma fana bena a jeni,
 sabu Matigi Ala min ka kiti ben a kan, o ta fanga ka bon.»

⁹ Ni o kera, dununa masace minw bee jenna ni a ye jatoya ra, ka a ta fenumanw diyabo, ni olugu nana a jenisisi wurito ye, o tuma o bena kasi, ka kule. ¹⁰ A ta toroba siranya koson, o bena lo yorojan k'a fo ko:

«E, bono! Bono! E, an ta duguba!
 Babiloni, dugu fangatigi!
 Kiti benna ele le kan tan yoronin kelen na wa?»

¹¹ Dununa jagokebagaw fana be kasi, ka kule Babiloni koson, sabu mago si te o ta fiyeerefenw sanna tuun: ¹² o ta sanin, ani warigbe, ani kabakuru songogbelenw, ani luluw, ani fani nuguninw, ani fani wulenmanw, ani fani fiyenmanw, ani fani pumanman wulenmanw, ani yiri kasadimanw, ani fen minw lalagara ni samarin ye, ni yiri songogbelenw ye, ni siranegge ye, ni negge ye, ni kaba songogbelenw ye, ¹³ ani kasadiyananw, ani latikolonw, ani turu kasadimanw, ani wusunanw, ani duven, ani turu, ani mugu tentennin, ani simankisew, ani misiw, ani sagaw, ani sow, ani sowotorow, ani hali adamaden farisogo ni a nin.

¹⁴ O bena a fo Babiloni* ma ko: «E! Fen minw logo tun be i ra, sisan o tagara ka bo i koro. I ta fenumanw ni i ta naforo cenna i boro; i tena o soro tuun.»

¹⁵ Ayiwa, o jagokebaga minw tun ka naforo soro Babiloni, olugu bena taga lo fo yorojan, a ta toroba siranya koson. O bena kasi, ka kule,
¹⁶ k'a fo ko:

«E, bono! Bono! E, an ta duguba!
 Dugu min tun fara fiyerebow ra, ani fani suguya bee ra,
 ani sanin, ani kabakuru songogbelenw, ani luluw ra!
 O naforo bee le cenna yoronin kelen na tan!»

17 Kurunboribagaw bɛɛ, ani kurunkɔnɔmɔgɔw bɛɛ, ani kurun baarakebagaw, ani kurun ta jagokebagaw bɛɛ, olugu bɛɛ lonin tora yɔrojan. 18 O ka dugu jenito sisi ye minke, o ko: «E! Dugu juman le tun be Babiloni duguba bo?» 19 O ka buguri ce k'a bon o yere kun na, ka kasi, ka kule, ka peren ko:

«E, bono! Bono! E, an ta duguba!
Kogoji kuruntigiw bɛɛ tun ka wari caman soro dugu min ta naforotigiya sababu ra,
o dugu le kera yoro lakolon ye yoronin kelen na tan wa!»
20 Sankolokonmɔgɔw, aw ye nagari Babiloni benko ra!
Ala ta mogo saninmanw, ani a ta ciradenw*,
ani a ta ciraw, aw fana ye nagari!
Sabu Ala ka kiti ben Babiloni kan, ka aw hake bo a ra.

21 Ayiwa, o wagati ra, meleke barakaman do ka kabakuru belebele do ta, min tun be i ko wugu belebeleba; a ka o firi kogoji ra, k'a fo ko:

«Babiloni duguba bena firi ni fanga ye tan le;
mogo tena a ye tuun.

22 E, Babiloni, gonifokan tena men i fe tuun;
donkirilakan tena men,
filenfiyekan tena men,
burufiyekan tena men.

Bororabaarakabaga si tena ye tuun,
simansikan tena men tuun.

23 Lanpanmana tena ye,
furuɛ ni furumusɔ kan tena men;
sabu aw Babilonikaw, aw ta jagokebagaw
le tun ye dunuɓa mogobaw ye;
aw ka dunuɓa siyaw bɛɛ kun yeɓema ni aw ta subagaya ye.

24 Ciraw, ani Ala ta mogo saninmanw fagajori,
ani mogo minw bɛɛ fagara dugukolo kan,
o bɛɛ fagajori tagara ye aw fe yi.»

19

1 Ayiwa, o ko, ne ka kan barakaman do men sankolo konɔ, i ko jamaba do mankan, o tun b'a fɔra ko:

«Aleluya*! An ye Ala tando!

Kisiri ni bonya ni sebgaya ye an ta Ala ta le ye;

2 sabu a be kiti tige ni can ni terenninya ye.

A ka kiti ben jatamusoba kan,

ale min tun be dunuɓa bɛɛ lanogora ni a ta jatoya ye.

A ka Ala ta jon minw faga, Ala ka o hake bo a ra,

ka a ta jonw dimibo.»

3 O k'a fo tuun, ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!

Babiloni jennisisi koni bena wuri tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ.»

⁴ Cɛkɔrɔba mugan ni naani ni fɛnɲanaman naani, olugu ka o kinbiri gban ka Ala bato, Ala min siginin bɛ masasiginan kan. O ko:

«Amina! Aleluya!
An ye Ala tando!»

Sagaden ta kɔɲɔdomuniba

⁵ Kumakan dɔ bɔra masasiginan na, ko:

«Ala ta jɔnw bɛɛ,
aw minw bɛ siran Ala ɲa,
mɔgɔ fitini fara mɔgɔba kan,
aw ye Ala tando!»

⁶ Ne ka kan dɔ mɛn tuun, i ko jamaba dɔ mankan, i ko jiba mankan, i ko sankurukanbaw; o tun b'a fɔra ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!
Sabu an Matigi Ala Sebɛɛtigi sigira a ta masaya ra.

⁷ An ye ɲagari ka an jusu diya, ka a bonya,
sabɔ Sagaden* ta kɔɲɔya sera,
a ta kɔɲɔmuso ka a yɛrɛ labɛn.

⁸ Fanigbɛ pepe ɲumanman dɔ dira a ma ko a ye o don.»

O fani ɲumanman ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ta kɛwaleɲumanw le ye.

⁹ Mɛlɛkɛ ko ne ma ko ne y'a sɛbɛ ko: «Minw welera ka taga Sagaden ta kɔɲɔdomuniba ra, olugu ta ɲana.» A ko ne ma ko: «Nin kuma ye Ala ta Kuma yɛrɛ le ye.»

¹⁰ Ne ka ne kinbiri gban mɛlɛkɛ kɔrɔ ko ne bɛ a bato. A ko: «I kana o kɛ dɛ! Ne ye baaraden le ye fana, i n'a fɔ ele, ani i balema tɔ minw tugura Yesu ta can kɔ. I kana ne bato; Ala le bato.»

Yesu ta seereya, ciraw ta kuma bɔra o le ra.

Sogbɛtigi

¹¹ O kɔ, ne ka sankolo dayɛlɛnin ye. So gbɛman dɔ bɔra. Min yɛlɛnin bɛ a kan, o tɔgɔ ye ko Kankelentigi, ani Cantigi. A bɛ kiti tige, ka mɔgɔjuguw kɛrɛ ka kaɲa ni terenninya ye. ¹² A ɲadenw bɛ i ko tasumamana, masafugula caman bɛ a kun na; tɔgɔ dɔ sɛbɛnin bɛ a kan, mɔgɔ si tɛ o lɔn ni ale yɛrɛ tɛ. ¹³ Derege min tun bɛ a kan na, o tun sura jori ra. A tɔgɔ ye ko «Ala ta Kuma.» ¹⁴ Sankolo kɛrɛkɛjamaw tun tugura a kɔ, o bɛ so gbɛmanw kan, fani gbɛman pepe ɲumanman bɛ o bɛɛ ra. ¹⁵ Kɛrɛkɛmuru nunbɔnin dɔ tun bɛ bɔra a da ra; a bɛna siyaw faga ni o le ye. A bɛna siyaw mara ni nɛgɛbɛrɛ le ye; ale yɛrɛ bɛna rɛzɛnmɔ forogi dinga kɔnɔ ka Ala Sebɛɛtigi ta dimiba ta duven bɔ. ¹⁶ Tɔgɔ dɔ tun sɛbɛnin bɛ a ta derege kan, ani a woto kan, ko:

«Masaw bɛɛ ta Masa,
matigiw bɛɛ ta Matigi.»

¹⁷ O kɔ, ne ka mɛlɛkɛ dɔ lɔnin ye tere kɔnɔ. A pɛrɛnna ni fanga ye; kɔnɔ minw bɛɛ tun bɛ san fɛ, a k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye na laɲɛn ka Ala ta domuniba makɔnɔ, ¹⁸ janko ka masacɛw sogo domu, ani

keremasaw sogo, ani fangatigiw sogo, ani sow sogo, ani sotigiw sogo, ani mogo suguya bee sogo: jonw ni horonw, mogobaw ni fitiniw.»

¹⁹ Ayiwa, ne ka wara folo ye; dununa masacew, ani o ta kerekejama lajennin be ni a ye kere kama. Wara ni a ta kerekejama ko o be sogbetigi ni a ta kerekejama kere. ²⁰ Nka o konna ka wara yere mina folo; cira faninyafobaga min tun be kabakow kera wara ja na, ale fana minana ni a ye. Mogo minw tun sonna ko wara tagamasiyen ye ke o kan, ani minw tun ka wara ja bato, ale le tun ka olugu lafiri. O fla bee minana ka o panaman firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra. ²¹ Kerekemuru min tun be sogbetigi da ra, o ka tow faga ni o kerekemuru ye. Konow bee ka o sogo domu fo ka fa a ra.

20

Setana sirira fo san waga kelen

¹ O ko, ne ka meleke do jigito ye ka bo sankolo ra, jahanama lakile b'a boro, ani negejoroko gbiriman do. ² A ka sa belebele mina, min tun kera sa ye folofolo; jinaw kuntigi lo, ani Setana. Meleke k'a mina, k'a siri ni negejoroko ye fo san waga kelen. ³ A k'a firi jahanama kon, ka a datugu a da ra, ka tagamasiyen do noro da kan janko a kana dununamogow lafiri tuun, fo ka taga san waga kelen dafa. O ko, a ka kan ka foni ka wagati donin ke tuun.

⁴ Ne ka masasiganan dow ye. Minw sigira o masasigananw kan, se dira olugu ma ko o ye kiti tige. Ayiwa, o tun ka minw kun tige Yesu ta seereya ni Ala ta Kuma waajuri koson, olugu minw tun ma son ka wara bato walama ka wara ja bato, minw tun ma son tagamasiyen ye ke o ten kan walama o boro ra, ne ka olugu ninw ye. O kera mogo panamanw ye tuun, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita* ye fo san waga kelen.

⁵ Ayiwa, nin le ye suw kunuko folo ye. Mogo tow suw ma kunu fo ka taga san waga kelen dafa. ⁶ Mogo minw ninyoro kera suw kunuko folo ra, olugu ta pana, olugu saninyara! Saya flanan te se ka foyi ke olugu ra tuun. O bena ke Ala ni Kirisita ta sarakalasebagaw* ye, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita ye fo san waga kelen.

Setana ni a ta kerekejama halakira

⁷ Ni san waga kelen nana dafa tuma min na, o bena Setana foni ka a labo a ta kaso ra. ⁸ A bena bo ka taga siyaw lafiri dununa fan naani na. O siyaw togo le ye ko Gogi, ani Magogi. A bena siyaw lajen kere kama. O ka ca i ko kogojida kenken. ⁹ O ka dugukolo yoro bee fa. O ka Ala ta mogo saninmanw ta yoro lamini, ani Ala ta dugu kanunin ye. Nka tasuma do bora sankolo ra ka na o bee jeni ka o ban. ¹⁰ Setana min tun be mogow lafirira, o ka ale firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra, wara ni cira faninyafobaga be yoro min na. O bena toro su ni tere, tuma bee, ani wagati bee.

Kiti laban

¹¹ O ko, ne ka masasiganan belebele gbeman do ye; min siginin be a kan, ne ka o fana ye. Dugukolo ni sankolo borira a ja, ka tunu; o ma ye tuun. ¹² Ne ka suw ye, mogobaw ni mogo fitiniw, o lonin be masasiganan ja fe. O ka kitabu dow dayele; o ko, o ka kitabu kelen were dayele, min ye panamanya kitabu ye. O ka suw ta kiti tige ka

kaɓa ni o ta kewalew ye, o ta kewale minw sebera kitabuw kono. ¹³ Su minw tun be kogoji ra, kogoji ka olugu di; su minw tun be Saya boro, ani minw tun be Lahara, olugu fana ka o suw di. O bee kelen kelen ta kiti tigera ka kaɓa ni o ta kewalew ye. ¹⁴ O ka Saya ni Laharaso bee firi dingaba tasumaman kono. O dingaba tasumaman, o le ye saya flanan ye. ¹⁵ Mogo o mogo togo sebenin ma soro panamanya kitabu kono, o ka o firi dingaba tasumaman kono.

21

Zeruzalemu dugukura

¹ Ayiwa, o ko, ne ka sankolokura ni dugukolokura ye. Sankolo folo ni dugukolo folo tun tununa. Kogoji fana tun te yi tuun. ² Ne ka dugu saninman ye, Zeruzalemu dugukura, a be jigira ka bo sankolo ra Ala fe. A labenna i ko koromuso min masirira a ce ye. ³ Ne ka kumakan do men ka bo masasiginan na; a k'a fo ni fanga ye ko: «Ala ta yoro saninman ye nin ye, ani a ta mogow. A bena sigi ni o ye; o be ke a ta mogow ye, ale Ala yere le bena ke ni o ye. ⁴ A bena o najiw bee ce. Saya tena ke yi tuun, kasi tena ke yi, kulekan tena men, toro tena ke yi fana; sabu fenkorow bee tununa.»

⁵ Min tun signin be masasiginan kan, ale ko: «A fe, ne be fen bee ke kura ye sisan.» A ko ne ma ko: «A sebe! Sabu sigiya te nin kumaw ra, can lo.»

⁶ A ko ne ma tuun ko: «A kera ka ban. Ne le ye Alifa ni Omega ye, damina ni laban. Ni jiminlogo be mogo min na, ne bena bununji di o tigi ma gbansan, ji min be panamanya di mogo ma. ⁷ Ni min ka se soro, o tigi bena nin fenw soro; ne be ke a ta Ala ye, a be ke ne den ye. ⁸ Nka siranbagatow, lanabariw, kojugukebagaw, mogofagabagaw, jatow, subagaw, josonbagaw, ani faninyafobagaw bee, olugu ninyoro bena ke dingaba tasumaman ni kiribi le ye. O le ye saya flanan ye.»

⁹ O ko, torofen wolonfla tun be minan wolonfla kono meleke wolonfla minw boro, o melekew ra kelen gbarara ne ra ka kuma ne fe, ko: «Na yan, ne bena koromuso yira i ra; Sagaden* ta koromuso.»

¹⁰ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko a ka ne ta ka taga ni ne ye kuruba jamijan do kunna, ka Ala ta dugu saninman yira ne ra, Zeruzalemu dugu; a be jigira ka bo sankolo ra, Ala fe. ¹¹ Ala ta noro tun be a kan. A noro tun be i ko lulu bisigi do, walama i ko zasipe lulu, min be manamana i ko dugalen. ¹² Kogo belebele jamijan do tun ka dugu lamini. Donda tan ni fla be dugu ra. Meleke kelen be o dondaw bee kelen kelen na. Togo do sebenin be daw kan, o ye Izirayelimogow ta gba tan ni fla togow ye. ¹³ Da saba be terebonyanfan na, saba be terebenyanfan na, saba be sahiliyanfan na, saba be woroduguyanfan na. ¹⁴ Kabakuru belebele tan ni fla tun ye dugu kogo jusiginanw ye. Sagaden ta ciraden* tan ni fla togow sebenin be o jusiginan tan ni fla kan.

¹⁵ Meleke min tun kumana ne fe, saninbere do tun be ale boro, janko ka dugu janya suma, ani a dondaw, ani a kogow. ¹⁶ Dugu fan naani bee tun ka kan; a janya ni a bonya bee tun ye kelen ye. Meleke ka dugu suma ni saninbere ye; a kera bere ja waga tan ni fla ye*; a janya, ani

* **21:16** 21.16 Bere ja waga tan ni fla: O da ye tagamasiyen le ye; o be se ka ke kilo waga fla ni kilo keme fla jagonna ye.

a bonya, ani a lo bæe tun ye o da kelen ye, ¹⁷ A ka kogo fana suma. O kera nongon ja keme ni binaani ni naani ye; a k'a suma ka kaja ni mogow ta sumanikecogo le ye. ¹⁸ Kogo tun lora ni zasipe lulu le ye. Dugu bæe tun lora ni sanin yereworo le ye, min be manamana i ko dugalen. ¹⁹ Lulu† bisigi suguya bæe tun donna kogo jusiginan na, ka a ceɓa. Jusiginan folo ye Zasipe lulu ye; a flanan ye safiri lulu ye, a sabanan ye kaliseduwani lulu ye, a naaninan ye emerodi lulu ye, ²⁰ a loorunan ye saridonikisi lulu ye, a wooronan ye sariduwani lulu ye, a wolonflanan ye kirisoliti lulu ye, a seeginan ye berili lulu ye, a konontonnan ye topazi lulu ye, a tannan ye kirisopirasi lulu ye, a tan ni kelennan ye yasenti lulu ye, a tan ni flanan ye ametisi lulu ye. ²¹ Dugu donda tan ni fla bæe tun ye lulu le ye. A konw bæe kelen kelen ye lulu kuturu kelen ye. Dugu sirabaw tun ye sanin yereworo ye, ka a ceɓa, a be manamana i ko dugalen.

²² Ne ma Alabatoso ye dugu konɔ. Matigi Ala Sebɛetigi yere le ye dugu Alabatoso ye, ale ni Sagaden. ²³ Dugu mako te tere yeelen na, walama karo yeelen janko mogow ye yeri ke; Ala yere nooro le ye dugu yeelen ye; Sagaden fana ye dugu yeelen ye. ²⁴ Siyaw bæe bena tagama o yeelen le ra. Dunuɓa masacew bena taga ni o ta bonya ye Ala fe o yoro le ra. ²⁵ Dugu dondaw tena datugu ka ye lon si; tere bæe a dayelenin be to, sabu su tena ko yi tuun. ²⁶ Siyaw ta fanga ni o ta bonya bæe bena taga o yoro le ra. ²⁷ Fen saninyabari si tena don yi. Mogo o mogo be ko haramuninw ke, ani faninyafobagaw, o si te don yi. Minw togo sebera Sagaden ta panamanya kitabu konɔ, olugu doron le bena don yi.

22

¹ Ayiwa, o ko, meleke ka panamanya baji yira ne ra; a saninyanin be, a be manamana i ko dugalen. O ji tun be woyora ka bo Ala ni Sagaden* ta masasiginan na. ² Nanamanya yiri tun be dugu siraba ce ma, ani ba fan fla kan. A be den sijagako tan ni fla san konɔ; karo o karo a be den. A flaburuw be mogow keneya. ³ Fen danganin si tena ke o yoro ra. Ala ni Sagaden ta masasiginan bena ke dugu konɔ. Ala ta jonw bena baara ke a ye; ⁴ o yere ja bena Ala ye. A togo sebenin bena ke o bæe tenw kan. ⁵ Su tena ko yi tuun, o mako tena ke lanpan na, walama tere yeelen; sabu Matigi Ala yere bena ke o ta yeelen ye. O bena sigi kuntigiya ra tuma bæe, ani wagati bæe.

Yesu nawagati surunyara

⁶ O bæe ko, meleke ko ne ma ko: «Sigiya te nin kumaw ra; can yere lo. An Matigi Ala min be ciraw ta kumafota don o da ra, a ta Nin Saninman* baraka ra, ale le ka a ta meleke ci, janko ko minw ka kan ka ke sani wagati doonin, a ye o yira a ta jonw na.»

⁷ Yesu ko: «A fle, ni doonin kera ne bena na. Mogo min be nin kitabu ta cirayakumaw sira tagama, o tigi ta jana.»

⁸ Ayiwa, ne Yuhana yere le ka nin kow men, ne ja k'a ye. Ne k'a men, k'a ye minke, meleke min tun b'a yirara ne ra, ne ka ne kinbiri gban o sen korɔ ko ne b'a bato. ⁹ A ko ne ma ko: «I kana o ke de! Ne

† **21:19** 21.19-20 Lulu suguya caman togo fora yan, an te minw lon. Nka o bæe ye kabakuru dawulamanw ye, minw be Ala ta saninmany yira.

fana ye baaraden le ye, i n'a fɔ ele, ani i balema cira tɔw, ani minw be nin kitabu sira tagamana. Ala le bato!»

¹⁰ A ko ne ma ko: «I kana nin kitabu ta cirayakumaw datugu, k'a dogo, sabu wagati surunyara ka ban. ¹¹ Mɔgo min be tagama terenbariya ra, o tigi ye tagama terenbariya ra. Mɔgo min be a yere lanɔgora, o tigi ye a yere lanɔgo. Nka mɔgo min be terenninya sira kan, o tigi ye to o kan. Mɔgo min saninyanin lo, o tigi belen ye saninya tuun.»

¹² «A flɛ, sani wagati doonin ne bena na. Bɛɛ ta sara be ne boro, janko ka bɛɛ sara ka kɔna ni a ta kɛwalew ye. ¹³ Ne le ye Alifa ni Omega ye, fɔlo ni laban, a damina ni a dan.»

¹⁴ Minw be o ta derege ko k'a gbe, olugu ta pana. O bena do sɔro panamanya ta yiriden na k'a domu, ka don dugu kɔno dugu dondaw fe. ¹⁵ Nka, wuruw, ani subagaw, ani jatow, ani mogofagabagaw, ani josɔnbagaw, ani mɔgo o mɔgo be faninya fɔ, ani faninyafɔ ka di minw ye, olugu bɛɛ bena to kene ma.

¹⁶ «Ne Yesu le ka ne ta meleke ci ka na nin kow lase aw ma, lanabagaw ta jenkuruw ra. Dawuda mamaden min tun bena bo Dawuda ta gba ra, ne le ye o ye; ne le ye sogomada lolo manamana to ye.»

¹⁷ Ayiwa, Nin Saninman ni kɔromuso b'a jaabi ko: «Na!» Mɔgo min be nin kuma lamɛn, o tigi y'a fɔ ko: «Na!» Ni jimɛnɔgo be mɔgo min na, o tigi ye na. Ni mɔgo min be panamanya ji fe, o tigi ye do ce k'a min gbansan.

Kuma laban

¹⁸ Mɔgo o mɔgo be nin kitabu ta cirayakumaw lamɛn, ne b'a fɔ o tigi ye k'a gbeleya ko: ni mɔgo min ka do fara a kan, tɔro minw fora nin kitabu kɔno, Ala bena o tɔro jɔgon fara o tigi ta tɔrow kan. ¹⁹ Ni mɔgo min fana ka do bo nin kitabu ta cirayakumaw ra, panamanya yiri ni dugu saninman min ko fora nin kitabu kɔno, Ala bena o tigi ninyɔro bo o ra.

²⁰ Min ka nin kow fɔ, ko can lo, ale ko: «Onhon, sani wagati doonin ne bena na.» Amina. Na, an Matigi Yesu!

²¹ An Matigi Yesu ye nɛɛma aw bɛɛ ye.

ZABURUW ALATANDODONKIRIW KITABU Kitabu faamucogo

Zaburuw kitabu sebera wagati min kɔnɔ, o be san waga kelen bɔ. Zaburuw caman sebebaga ye masace Dawuda ye, nka cira Musa ni masace Sulemani ni Asafu fana ka Zaburu dɔw sebe.

Zaburuw kitabu kumaw ye donkiriw ye, ani daaririw, ani Alatan-dokumaw, ani yafamadaariw. A be Izirayeli jamana ta ko temeninw fana lakari, ani Ala ka baaraba minw ke o ce ra. Cirayakumaw fana be Zaburu dɔw kɔnɔ.

Zaburuw kitabu ka yɔrɔba ta Ala ta kuma ra. Zaburuw kitabu kuma dɔw fɔra sɔnaga keme ni tan ni wɔrɔ Layirikura kɔnɔ. Hali bi, an b'a ye ko mɔgɔ caman be Zaburuw kitabu karan, ani k'a donkiriw la.

Zaburu caman damina ra, an be a sebebaga tɔgɔ ye, walama a sebekun, walama a donkiri lacogo. Kuma dɔw fana be yi, an te minw kɔrɔ lon, i n'a fɔ nin kuma min be sɔrɔ Zaburu caman na ko «Sela». Dɔw b'a miiri ko o kuma kɔrɔ ye ko donkiri ka kan ka lalo dɔnin o yɔrɔw ra.

Zaburuw kitabu be Ala ta bonya ni a ta sebagaya yira an na. An b'a ye nin kitabuw kononokumaw fe fana, ko Ala b'a janto a ta mɔgɔw ra, ka o lamɛn. Adamaden be se k'a ta miiriyaw, ani a ta segekow, ani a ta desekow, ani a ta jusukasikow be fɔ Ala ye, sabu Ala be a welebagaw lamɛn.

Kitabu konokow

Zaburuw kitabu taranna k'a ke kitabu looru:

Kitabu fɔlo: Zaburuw 1-41

Kitabu flanan: Zaburuw 42-72

Kitabu sabanan: Zaburuw 73-89

Kitabu naaninan: Zaburuw 90-106

Kitabu loorunan: Zaburuw 107-150

Kitabu fɔlo

1

(Zaburuw 1-41)

Mɔgɔ terennin ta sira ani mɔgɔjugu ta sira

¹ Mɔgɔ min te tagama ka kaɓa ni mɔgɔjuguw ta ladiri ye, ni a te lo ni jurumunkebagaw ye o ta sira kan, ni a te sigi ni kumakolonfɔbagaw ye o ta jen ra, o tigi ta pana;

² Matigi Ala ta sariya le ka di a ye, a ta miiriya be o sariya le kan su ni tere.

³ O tigi be i ko yiri min turunin be jiwoyo kɔrɔ; ni a dentuma sera, a be den, a flaburuw fana te jaja ka ye. Ni a ka fen o fen ke, o beɛ be na.

⁴ Nka mɔgɔjuguw ta te ten fiyewu!

Olugu be i ko binjalan, fɔnɔ be min ta ka taga ni a ye.

⁵ O koson mɔgɔjugu te se ka jo sɔrɔ kiti lon na,

jurumunkeɓaga te se ka don mɔgo terenninw ta jen ra.

⁶ Sabu Matigi Ala be mɔgo terennin ta sira kɔrɔsi;
nka mɔgojugu ta sira b'a lataga halakiyɔro le ra.

2

Ala ka masace min janawoloma

¹ Mun koson siyaw be muruti de?

Mun koson miiriya gbansanw be jamana mɔgow kɔno de?

² Dugukolo masacew wurira ka lo;

kuntigiw ka ɲogon lajen

Matigi Ala ni a ta mɔgo janawolomanin kama.

³ O ko: «An ye o ta sirinanw foni ka bo an yere ra,

an ye o ta juruw tige ka bo an yere ra!»

⁴ Min siginin be sankolo masaya ra, ale be yerekora o ma;

Matigi be o logobora le!

⁵ O ko, a dimininba be kuma ni o ye,

a jusu bonin be kuma o fe fo ka o ja tige,

⁶ ko: «Ne yere le ka ne ta masace sigi Siyon kuru* kan,

ne ta kuru saninman kan.»

⁷ Ayiwa, ne bena Matigi Ala ta cifoninw wangola.

A k'a fo ne ye ko: «Den min bora ne ra, ele lo;

ne kera i fa ye bi.

⁸ Siyaw daari ne fe, ne bena o bee tigiya di i ma,

ne bena yoro bee ke i ta ye, ka taga se fo dugukolo danw ma.

⁹ I bena o mara ni masacebere negeraman le ye;

i bena o ta fanga ɲoɲo i ko bogodaga.»

¹⁰ Ayiwa, sisan, aw masaw, aw ye hakiri soro!

Aw y'a to o ye aw ladi, aw minw ye dunupa fangatigiw ye!

¹¹ Aw ye baara ke Matigi Ala ye ni Alanasiran ye!

Aw ye ɲagari, nka aw ye siran a ɲa fo ka yereyere.

¹² Aw y'a dence bonya,

janko a kana na dimi aw koro ka aw halaki aw ta siraw ra;

sabu a ta dimi be se ka ben aw kan yoronin kelen na.

Minw bee be o yere karifa a ma,

olugu ta pana!

3

Ala le be a ta mɔgow tanga

¹ Dawuda ta Zaburu, a ka min sebe a borito a dence Abusalon ɲa.

² Matigi Ala, ne juguw ka ca,

minw wurira ne kama, o ka ca.

³ Mɔgo caman b'a fora ne ta ko ra, ko:

«Ala tɛna a bosi fiyewu!»*

* **3:3** 3.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁴ K'a sɔɔ ele kɔni, Matigi Ala, ele le ye ne tangabaga ye,
ne be bonya sɔɔ ele le fe, ele le be ne kun korɔta.

⁵ Ne be ne kan korɔta, ka Matigi Ala wele,
a be to a ta kuru saninman kan ka ne jaabi.†

⁶ Ne be la ka sunɔɔ, ka kunu,
sabu Matigi Ala be ne demɛ.

⁷ Ne juguw jamaba min ka ne lamini,
ne te siran olugu si na.

⁸ E, Matigi Ala, i wuri!

Ne ta Ala, ne kisi!

I tɛɛ ci ne juguw beɛ na kan,
mɔɔjuguw beɛ ninw karikari!

⁹ Kisiri be sɔɔ Matigi Ala le ra;
baraka don i ta mɔɔw ra!‡

4

Ala le be a ta mɔɔw demɛ

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni gɔni ye. Dawuda ta
Zaburu.

² E, Ala, ele min be jo di ne ma,
ni ne ka kule i nɔ fe tuma o tuma, i ye ne jaabi.
Ne degunin tun lo, nka i ka laganfiya di ne ma.
Makari ne ra, ka ne ta daariri lamɛn!

³ Aw adamadenw, aw minw be ne ta bonya yeɛma k'a ke maroya ye,
aw bɛna o dabla tuma juman le?
Aw be fɛngbansanw kanu, ka tugu faninya kɔ,
aw bɛna o fana dabla tuma juman le sa?*

⁴ Aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala k'a nasiranbaga janawoloma;
ni ne ka Matigi wele, a be ne lamɛn.

⁵ Ni aw dimina, aw kana jurumun ke;
aw ye to aw ta layɔɔ ra ka je ka miiri kosɛɛ.†

⁶ Aw ye terreninya sarakaw bɔ,
ka aw jigi la Matigi Ala kan.

⁷ Mɔɔɔ caman b'a fɔ ko: «E, jon le bɛna hera ke an ye tuun sa!»
E, Matigi Ala, makari an na ka i ta yeelen bɔ an ye.

⁸ Hali ni mɔɔw ka simankura ni rɛzenjikura sɔɔ caman, ka jagari,
i be jagari min don ne jusu ra, o belɛn ka bon ka tɛmɛ olugu ta kan.

⁹ Ne be la ka sunɔɔ hera ra,
sabu ele Matigi Ala, ele yɛɛ le be ne mara ne layɔɔ ra hera ni laganfiya
ra.

† 3:5 3.5 Nin yɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 3:9 3.9 Nin yɔɔ ra a sebera
heburukan na ko: Sela. * 4:3 4.3 Nin yɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 4:5 4.5
Nin yɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

5

Ala b'a nasiranbagaw deme

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min be la ni filenw ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i toro malɔ ne kumakan na, ne nɔnakan lamɛn!

³ I janto ne ta welerikan na, ne ta Masa, ne ta Ala! Sabu ne be ele le daarira.

⁴ Matigi Ala, lon o lon sɔgɔma i be ne kan mɛn, lon o lon sɔgɔma ne be taga lɔ ka i makɔnɔ;

⁵ sabu i tɛ Ala ye, kojugu ka di Ala min ye, i tɛ mɔgɔjugu fɛ.

⁶ Yerebonyabaga tɛ se ka lɔ ele na kɔrɔ, mɔgɔ o mɔgɔ be kojugu kɛ, i be o haramuya.

⁷ I be faninyafɔbagaw halaki;

mɔgɔfagabagaw, ani nanbaramɔgɔw, Matigi Ala be olugu haramuya.

⁸ Nka ne kɔni, i ta nɔmanyaba baraka ra,

ne be se ka don i ta batoso kɔnɔ,

ka ne kinbiri gban i ta batoso saninman na fɛ ka i bato,

sabu i nasiran be ne ra.

⁹ E, Matigi Ala, i ta terenninya sira yira ne ra,

i ta siraw lateren ne ye,

ne juguw kosɔn;

¹⁰ sabu mɔgɔ tɛ se ka la olugu darakuma si ra,

cɛnri miiriya dɔrɔn le be o jusu ra,

o kandinga ye kaburu dayɛlenin le ye,

o be mɔgɔw lafiri ni o nɛnkun ye.

¹¹ E, Ala, o jaraki!

A to o yere ta naninyajuguw ye kɛ o ben sababu ye;

o gben ka bɔ i na kɔrɔ o ta jurumun caman kosɔn,

sabu o murutira i ma.

¹² Nka minw beɛ be o yere karifa ele ma, olugu bɛna ninsɔndiya,

ka nagari kosebe tuma beɛ fɔ ka kule ci,

sabu ele le be o tanga.

I tɔgɔ ka di minw ye, olugu bɛna nagarikanbaw bɔ;

¹³ sabu, Matigi Ala, ele le be baraka don mɔgɔ terennin na,

i be kojuman caman kɛ a ye, k'a sutara i ko negebennan.

6

Ala le ye keneyari kebaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min be la ni gɔni juru seegi ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi fɛ ko i be ne jaraki,

i kana ta jusugban fe ko i be ne koro.

³ E, Matigi Ala, makari ne ra, sabu ne baraka bee le banna; ne keneya, Matigi Ala, sabu ne kolow bee be yereyerera.

⁴ Ne hakiri jagamina kosebe!

Matigi Ala, nin bena ban tuma juman le sa?

⁵ Na, Matigi Ala, na ne bosi, na ne kisi i ta numanya koson.

⁶ Sabu mago saninw hakiri te to i ra tuun; jon le bena to kaburu konon ka i fo ka i walejumanlon?

⁷ Ne nunana fo ka ne baraka bee ban, su o su ne naji be woyo fo ka ne ta lanan jigi, ne be kasi ka ne layoro bee ke naji ye.

⁸ Ne padenw finna dimi koson, ne padenw baraka bee banna ne juguw ta kewalew koson.

⁹ Aw kojugukebagaw, aw ye aw yere mabo ne ra, sabu Matigi Ala ka ne kasikan men.

¹⁰ Matigi Ala ka ne ta makarikan men, Matigi Ala sonna ne ta daariri ma.

¹¹ Ne juguw bee bena maroya, ka o ja tige fo o be yereyere; o maroyaninba bena sekon ka taga joona joona.

7

Ala le be a ta magow lakisi

¹ Dawuda ta mapumanko donkiri; a ka min la Matigi Ala ja koro, Kusi ta ko ra, Kusi min tun ye Boniyaminu ta mago do ye.

² Matigi Ala, ne ta Ala, ne be ne yere karifa ele le ma; ne kisi ka bo ne nogbenbagaw bee boro, ka ne bosi,

³ janko o kana na ne sogo tigetige i ko jara, o kana na ne tigetige, mago kana soro ka ne bosi.

⁴ Matigi Ala, ne ta Ala, ni a kera ko ne ka nin ko jogon do le ke: ni ne boro ka kojugu ke,

⁵ walama ni ne ka kojugu ke ne siginjogon na, ni ne ka hali ne jugu do ta borofenw bosi gbansan,

⁶ o tuma ne juguw ye ne gben fo ka ne nin mina; o ye ne dondon ka ne terege dugu ma fo ka ne si ban, ka ne ta bonya bee tunu bogon ra.*

⁷ E, Matigi Ala, i wuri ka i ta dimi yira, i wuri ka ne juguw ta jusugban bee ban; i wuri ka ne deme, ka kiti tige.

⁸ Jamanaw bee ta magow ye na lajen ka i lamini, ele ye sigi san fe o bee kunna.

⁹ Matigi Ala le be siyaw ta kiti tige; Matigi Ala, ne ta kiti tige ka kapa ni ne ta terenninya ye,

* **7:6** 7.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ka kaɲa ni ne ta jusukungbeninya ye.

¹⁰ Mɔgɔjuguw ta kojuguw lalo ten,

ka mɔgɔ terennin sabati,

ele min be adamaden jusukunnakow ni a hakirinankow bee segesege
k'a lon,

ele Ala min terennin lo.

¹¹ Ala le ye ne tangabaga ye,

ale le ye mɔgɔ jusunumanw kisibaga ye.

¹² Ala ye kititigebaga terennin le ye,

a ta dimi be ben mɔgɔjuguw kan lon o lon.

¹³ Ni o ma nimisa, Ala bɛna a ta kerekemuru dabɔ o kama;

a be a ta kalan labɛn, k'a sama.

¹⁴ A be a ta kerekeminanw labɛn fagari kama,

a be biɲɛ tasumamanw labɛn.

¹⁵ A fle, mɔgɔjugu be terenbariya kɔnɔ ta,

kojugu kɔnɔ le b'a ra;

a fana bɛna jigi faninya le ra.

¹⁶ A be dinga sogi, fo k'a dunya,

nka a ka dinga min sogi, ale yere le be ben o kɔnɔ.

¹⁷ A ta kojugu bɛna ben ale yere le kan,

a ta fariya be jigi ale yere le kuncɛ ra.

¹⁸ Ne bɛna Matigi Ala fo k'a waleɲumanlon a ta terenninya koson,

ka Alatandodɔnkiriw la ka Matigi Ala korɔtaninba togo tando.

8

Ala ta bonya ni a ta nɔɔɔ

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye.
Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an Matigi,

i togo ka bon dugukolo yoro bee le ra!

I ta bonya temena sankolo bonya kan.

³ I ka i togo tandorikumaw don denmisenw ni sinmindenw da ra,

janko ka i kerebagaw lamaroya,

ka i juguw da datugu, ani minw b'a fe ka o yere dimibo i ra.

⁴ Ni ne ka i ta sankolo fle, i yere boro ka min dan,

ka karo ni lolow fle, i boro ka minw labɛn,

⁵ o tuma ne b'a fo ko: «Mɔgɔ ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i hakiri to
a ra?»

Adamaden ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i janto a ra?»

⁶ O bee n'a ta, i k'a dan k'a dogoya ni Ala yere doron le ye;

i ka bonya ni nɔɔɔ masafugula sigi a kun na.

⁷ I boro ka fen o fen dan, i ka o bee bla a ta fanga korɔ,

ka fen bee bla a sen jukoro:

⁸ sagaw, ani baw, ani misiw bee,

ani kongosogow,
 9 ani sanfekonow, ani kogoji jegew,
 ani fen o fen be yaala kogojiw konɔ.

10 E, Matigi Ala, an Matigi,
 i togo ka bon dugukolo yoro bee le ra!

9

Ala b'a janto janibagatow ra

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni filen ni goni ye.
 Dawuda ta Zaburu.*

2 Matigi Ala, ne be i fo ka i walenumanlon ni ne jusukun bee ye,
 ne bena i ta kabakobaw bee lakari.

3 Ne bena ninsondiya, ka jagari kosebe ele Matigi Ala ta jehogonya
 koson;
 ne bena Alatandodonkiriw la ka i togo tando, ele Ala korotaninba!

4 Ne juguw sekora ni o ko ye;

o be talon ka ben, ka halaki i ja koro;

5 sabu ele le be ne ta kiti tige, ka ne ta jo di ne ma.

I siginin be i ta masasiganan kan, i be kiti tige ka kaja ni terenninya
 ye.

6 I ka siya tow jaraki, ka mogojuguw halaki;

i ka o togo josi ka bo yi pewu!

7 Ne juguw bee banna, o sigiyorow kera tomo lawuribariw le ye;
 i ka o ta duguw cici, mogosi hakiri tena to o ra tuun.

8 Matigi Ala koni siginin be a ta masaya ra wagati bee,

a siginin be a ta masasiganan kan, ka kiti tige.

9 Ale le be dununa mara ni terenninya ye,

ka mogow ta kiti tige ka ja.

10 Matigi Ala le ye segebagatow dogoyoro ye,

ale le ye o dogoyoro ye o degu wagatiw ra.

11 O koson minw ka i togo lon, olugu be o jigi la i kan;

sabu minw be i yoropini, i tena olugu to o kelen na, Matigi Ala.

12 Aw ye Alatandodonkiriw la Matigi Ala ye, Ala min siginin be Siyon,
 aw ye a ta kokeninw lakari mogow ye.

13 A bena mogofagabagaw jininka, sabu o ka mogosi minw faga, a hakiri
 be olugu ra;

a te jina janibagatow kasikan ko.

14 E, Matigi Ala, makari ne ra,

ne panicogo fle ne koninyabagaw boro;

ele le be ne lawuri ka bo saya ta so donda ra,

* 9:1 9.1 Zaburu sura kononton, ani sura tan ta hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

15 janko ne ye i tando ka i ta bonya bæ lakari
Siyon dugu donda ra,
ka jagari i ta kisiri koson.

16 Siyaw benna o yere ta dinga soginin konon;
o dogora ka jo min siri, o yere sen minana o jo ra.

17 Matigi Ala k'a yere yira, a ka kiti tige can kan;
mogogugu ta kewalew kera jan ye k'a yere mina.†

18 Mogoguguw bena taga saya dibi ra,
o siya minw bæ be jina Ala ko.

19 Nka Ala te jina fagantanw ko ka o to yi ten,
janibagatow jigi tigenin te to yi ten tuma bæ.

20 E, Matigi Ala, i wuri! I kana a to mogow ye se soron!
Siyaw ta kiti ye tige i ja koron.

21 Matigi Ala, siranyaba bla o ra,
siyaw y'a lon ko olugu te foyi ye ni adamaden gbansanw te.‡

10

Ala le be janibagatow bosi

1 E, Matigi Ala, mun koson i k'a i yere mabon ne ra?
Mun koson i be dogo ne ra ne ta degu wagatiw ra?

2 Mogogugu ni a ta yerebonya be janibagatow torora;
a ka dabarijugu minw siri, a bena o mina ni o le ye.

3 Mogogugu b'a yere tando, sabu ko min miiriya tun b'a jusukun na, a
ka o soron;
ale mogon nataba be Matigi Ala neni, k'a mafiyenya.

4 Mogogugu be yada, fo k'a fo ko: «Ala te yi!»
A ta miiriya bæ be o le ye.

5 A ta kow be ja a boro tuma bæ;
i ta kolatigeninw si te se a ma,
a b'a juguw bæ fiye ka bo yi.

6 A b'a fo a yere konon ko: «Foyi te se ka ne bon ne non ra!
Kojugu si tena ne soron ka ye fiyewu!»

7 Mogodanganw doron le be a da ra, ani nanbara ni tonori;
kumajuguw, ani terenbariyakumaw le b'a nenkun kan.

8 A be dogo dugu ko fe ka mogow konon,
a be to yoron dogoninw na ka бага mogon jarakibari ma k'a faga;
a be dogo ka desebagatow konon.

9 A be dogo ka mogow konon, i ko jara be dogo a ta dinga konon cogo min
na,
a be dogo ka janibagatow konon,
a be janibagatow sama k'a don a ta jo ra, k'a mina.

10 A be biri, ka sonzori,

† 9:17 9.17 Nin yoron ra a sebera heburukan na ko: Higayoni, Sela. ‡ 9:21 9.21 Nin yoron ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ka desebagato denden fo k'a mina.

¹¹ Ni o kera, a b'a fo a yere konɔ ko: «E, Ala jinana!
Ala k'a na datugu, a te foyi yera!»

¹² E, Matigi Ala, i wuri! E, Ala, i boro korota!
I kana jina janibagato w ko.

¹³ Mun na mogojugu be Ala mafiyenyara tan?
Mun koson a b'a fora a yere konɔ ko: «Ala tena foyi ke ne ra!»

¹⁴ Nka ele Ala le be fen bee yera!
Minw be sege ra, ani dimi be minw kan, i na be olugu ra.
Ko bee be ele le boro.
Desebagato b'a yere karifa ele le ma,
ele le ye ferita demebaga ye.

¹⁵ Mogojugu kojugukebaga boro kari!
A ta kojuguw hake bo a ra fo ka taga a halaki ka ban pewu!
¹⁶ Matigi Ala le ye Masa ye tuma bee, ani wagati bee,
a bena Alapasiranbariw bee halaki ka bo a ta dugukolo kan.

¹⁷ E, Matigi Ala, janibagato w be min fe, ele le be o ke o ye,
i be o ja gbeleya, ka i toro malo ka o laman,
¹⁸ ka feritaw, ani segebagato w ta jo di o ma,
janko adamadenw kana to ka o ta jagboyafanga sigi mogow kan tuun
ka o degu.

11

Mogo terennin b'a yere karifa Ala le ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Ne be ne yere karifa Matigi Ala le ma.
Mun koson aw b'a fo ne ma
ko ne ye bori i ko konɔ be wuri cogo min na ka taga dogo kuruw ce
ra?

² A fle, mogojuguw be o ta kalan samana,
o be o ta biew donna kalan juru ra,
ka dogo dibiba ra ka mogo jusunuman bon.

³ Ni terenninya jusiginanw benna ka ban,
o tuma mogo terennin be se ka mun le ke tuun?

⁴ Matigi Ala be a ta batoso saninman konɔ,
Matigi Ala ta masasiganan be sankolo konɔ;
a na be fleri kera,
a be adamadenw jusukunw fle, ka o segesege.

⁵ Matigi Ala be mogo terennin jusukunw segesege,
nka a be mogojuguw ni mogo farimanw koninya.

⁶ A be takami ni tsuma ni kiribi le bon mogojuguw kan,
ani fono gbanninman;
o le be ke olugu ninyoro ye.

⁷ Sabu Matigi Ala terennin lo,
ko terenninw le ka di a ye;

mɔɔ terenninw le bɛna a ɲada ye.

12

Ala bɛ a ta mɔɔw demɛ wagatigbɛlɛnw na

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni ɔni juru seegi ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an bɔsi, ni o tɛ, Alɔnasiranbagaw banna, lanamɔɔ tɛ adamadenw cɛ ra tuun.

³ O bɛɛ bɛ faninya le fɔ ɲɔɔn ye, o bɛ ɲɔɔn nɛgɛ; flankafuya bɛ o jusuw ra.

⁴ Matigi Ala ye mɔɔnɛgɛbagaw bɛɛ halaki ka bɔ yi, ani min o min nɛnkun bɛ yɛɛbonyakumaw fɔ;

⁵ minw b'a fɔ ko: «An bɛna se sɔrɔ an nɛnkun baraka ra, an daw bɛ an fɛ ka ban, ɲɔn le bɛna se an na?»

⁶ O bɛ ɲanibagatɔw minako juguya, fagantanw bɛ ɲunana o boro; o kosɔn Matigi Ala ko: «Sisan ne bɛna wuri, o bɛ o mɔɔ minw mafiyɛnya, ne bɛna olugu bɔsi.»

⁷ Matigi Ala darakumaw ye kuma saninyaninw le ye, a bɛ i ko warigbɛ min kora daganin kɔnɔ tasma ra, k'a saninya fɔ sɲaga wolonfla.

⁸ E, Matigi Ala, ele le bɛna an mara, ka an tanga nin mɔɔ suguyaw ma tuma bɛɛ;

⁹ sabu mɔɔɔjuguw bɛ yaala yɔrɔ bɛɛ, kojugu bɛ cayara adamadenw cɛ ra.

13

Ala bɛ an kisi an juguw ma

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i bɛna i hakiri jigi ne ra tuma juman le sa? I bɛna i ɲa munu ka ne flɛ tuma juman le sa?

³ Hami min bɛ ne jusu ra, o bɛna ban lon juman le? Jusukasi min bɛ ne ra lon o lon, o bɛna ban lon juman le? Ne jugu bɛ se sɔrɔra ne kan minke, o bɛna dabla tuma juman?

⁴ E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne flɛ, i ye ne jaabi! Baraka don ne ra janko ne ɲa yɛlɛnin ye to, janko saya sunɔɔ kana na ne ta.

⁵ Ni o tɛ, ne jugu bɛna a fɔ ko: «Ne sera a ra le!» Ni ne benna, ne kɔninyabagaw bɛna ɲagari le.

⁶ O bɛɛ n'a ta, ne jigi bɛ i ta ɲumanya kan, ne jusu bɛna ɲagari i ta kisiri kosɔn. Ne bɛna dɔnkiri la Matigi Ala ye, sabu a ka kojuman ke ne ye.

14

Alapasiranbariw (Zaburu 53)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Mɔgɔ kolɔnbariw b'a fɔ o yere kɔnɔ ko: «Ala te yi!»
O mɔgɔw ye mɔgɔkolonw le ye, o ta kewalew bɛɛ haramunin lo;
o si te koɓuman ke.

² Matigi Ala be to sankolo ra ka jenge ka adamadenw fe,
k'a fe ni a kera ko mɔgɔ be yi, hakiri be min fe,
min ye Alapinibaga ye.

³ O bɛɛ ka o ko munu Ala ma, o bɛɛ kera pacintanw ye;
o si te koɓuman ke,
hali mɔgɔ kelenpe.

⁴ Minw bɛɛ be kojugu kera, yala olugu te ko lon le wa?
O be ne ta mɔgɔw domuna i ko to;
o fana te Matigi Ala bato.

⁵ Sisan, jatigeɓa le bena o mina,
sabu Ala bena ke ni mɔgɔ terenninw ye.
⁶ Aw b'a fe ka panibagato ta kokɛtaw cɛn a boro,
nka Matigi Ala le ye a karifayɔɔ ye.

⁷ Jɔntigi le bena bo Siyɔn ka na Izirayeli kisi!
Ni Matigi Ala nana a ta mɔgɔw ta bonya laseko o ma tuma min na,
Yakuba ta mɔgɔw bena jagari, Izirayelimɔgɔw bena ninsɔndiya.

15

Ala ta mɔgɔ saninman

¹ Dawuda ta Zaburu.*

Matigi Ala, jɔn le bena sigi i ta bon saninman kɔnɔ?
Jɔn le bena sigi i ta kuru saninman kan?

² Mɔgɔ min be tagama ni jusukun gbenin ye,
ka terenninya sira ta;
mɔgɔ min be can bo a jusukun na k'a fɔ.

³ O tigi te mɔgɔ tɔgɔ cɛn ni a nenkun ye,
a te kojugu ke a mɔgɔɓɔgɔn na,
a fana te a sigiɓɔgɔn lamaroya.

⁴ A be mɔgɔ sɔnkolon mafiyenya,
nka Matigi Ala nasiran be mɔgɔ minw na, a be olugu bonya.
Ni a ka layiri min ta, a be o dafa, hali ni o ko be digi a ra.

⁵ A te juru don mɔgɔ ra ka tɔnɔ jini a ra,
a te bonyafen mina dogo ra, ka kuma ben mɔgɔ jarakibari kan.

* **15:1** 15.1 Yahudiyaw tun be deri ka nin donkiri la, o donto Alabatosoba kɔnɔ.

Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o sira tagama, o tigi tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye fiyewu.

16

Mɔgɔ ka kan k'a jigi la Ala le kan

¹ Dawuda ta dɔnkiri.

E, Ala, ne tanga, sabu ne ka ne yere karifa i ma.

² Ne b'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne Matigi ye, ne ta hɛra bɛɛ lajɛnnin bɛ ele le ra.»

³ Ala ta mɔgɔ saninman minw bɛ jamana kɔnɔ, ani jamana namɔgɔw, olugu le ko ka di ne ye.

⁴ Nka minw bɛ boribori batofɛn wɛrɛw kɔ, olugu bɛ o ta jusukasi le caya.

O bɛ saraka minw bɔ, ka jori bɔn o ta batofɛnw kan, ne tɛ o dɔ kɛ; ne fana tɛna o batofɛnw tɔgɔ fɔ ne da ra fiyewu.

⁵ Matigi Ala le ye ne ninyɔrɔ ye, ani ne ta sɔrɔta.

Ne ta dunɔpalatigɛ bɛ ele le boro.

⁶ Yɔrɔ min danw sigira k'a kɛ ne ninyɔrɔ ye, o ye yɔrɔ numanba le ye; ne ninyɔrɔ ye fɛnɔnumanba le ye.

⁷ Ne bɛ baraka la Matigi Ala ye, ne ladibaga; hali su fɛ, o miiriya le bɛ ne jusukun na.

⁸ Ne na lɔnin bɛ Matigi Ala ra wagati bɛɛ; k'a to ne kerɛ fɛ, foyi tɛ se ka ne bɔ ne nɔ ra.

⁹ O kosɔn jagari bɛ ne jusu ra, ninsɔndiya bɛ ne ra, foyi tɛna ne farikolo fana sɔrɔ;

¹⁰ sabu i tɛna sɔn ka ne nin to saya dibi ra; i tɛna sɔn k'a to i ta jɔn Alapasiranbaga ye to kaburu kɔnɔ.

¹¹ I bɛna panamanya sira yira ne ra; jagari dafanin le bɛ i na kɔrɔ, kodiman banbari le bɛ i kininboro kɔnɔ.

17

Ala bɛ a ta mɔgɔw bɔsi o juguw boro

¹ Dawuda ta Aladaari.

E, Matigi Ala, ne bɛ min daari i fɛ ka kaɲa ni terrenninya ye, o lamɛn, i ye i janto ne kasikan na;

i toro malɔ ne ta daariri ra, sabu nanbarakuma si tɛna bɔ ne da ra.

² Ele yere le bɛna ne ta jo di ne ma, i yere na bɛna koɲuman ni kojugu faranfasi k'a lɔn.

³ I bɛ ne jusukun sɛgesɛgɛ, i bɛ ne kɔrɔsi su fɛ, i bɛ ne kɔrɔbɔ, nka i tɛ jarakiyɔrɔ foyi sɔrɔ ne ra; ne k'a latigɛ ko ne tɛna a to ne da ye kojugu kɛ.

⁴ Ne ka adamadenw ta kewalew kɔrɔsi;

nka i ta darakumaw baraka ra,
 ne ka ne yeɓe mabɔ benkannikeɓagaw ta siraw ra.
⁵ Ne tora i ta siraw le kan;
 ne sen ma jenge ka bo o sira kan.

⁶ E, Ala, ne be i wele sabu i be ne jaabi;
 i toro malɔ ne ye, ka ne darakumaw lamɛn.
⁷ I ta numanyaba yira an na,
 sabu minw be o yeɓe karifa i ma,
 i be olugu kisi ni i boro barakaman ye, ka bo o juguw boro.

⁸ I janto ne ra i ko mɔgo b'a janto a jakise ra cogo min na;
 ne dogo i kaman suma korɔ,
⁹ ka ne kisi mɔgojuguw ta cenri ma,
 ani ne jugu farimanw ma, o minw ka ne lamini fan bee ra.

¹⁰ O fanin be o yeɓe ra;
 wasoyakumaw le be bo o da ra.
¹¹ O ka ne nɔgben fan bee ra, fo ka ne lamini;
 o ja lonin be ne ra, janko ka na ne bugɔ ka ne ben dugu ma.
¹² O be i ko jara min korotonin lo, a b'a fe ka fagari ke,
 i ko jarakanbelen min dogora ka ke sogo denden ye.

¹³ E, Matigi Ala, i wuri ka o kunben, ka o ben dugu ma;
 ne kisi ka bo mɔgojuguw boro ni i ta kerekemuru ye.
¹⁴ E, Matigi Ala, ne bosu ka bo nin mɔgow boro ni i yeɓe ta baraka ye!
 Ne bosu ka bo nin dunuɗamɔgow boro!
 A to o ninyoro ye ke nin dunuɗa dorɔn le ra yan!
 I ka min laben k'a bla o ja, a to o ni o ta denw ye taga fa o ra.
 O ye fa a ra fo k'a to to o mamadenw ye.

¹⁵ Nka ne koni, ne ta terenninya koson, ne ja bena i pada ye.
 Ni ne kununa tuma o tuma, ne be i ye ne ja korɔ, fo ka wasa i ra.

18

*Masace be baraka la Ala ye
 (Samawilu flanan 22.2-51)*

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jonce Dawuda ta donkiri.
 Wagati min na Matigi Ala ka Dawuda bosu ka bo a juguw bee boro, ani
 k'a bosu ka bo Sawuli boro, Dawuda ka nin donkiri le la ka Matigi Ala
 tando. ² A ko:
 E, Matigi Ala, ne ta baraka tigi, ne be i kanu.
³ Matigi Ala le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyoro, ani ne bosibaga;
 ne ta Ala lo, ne ta barakatigi Ala, ne karifayoro,
 ne tangabaga, ne ta sesorori tigi, ani ne dogoyoro.

⁴ An ye Matigi Ala tando, sabu ne k'a wele minke,
 a ka ne bosu ka bo ne juguw bee boro.

⁵ Saya juruw tun melegera ne ra,

jiba woyoto minw be cenri ke, o tun ka ne ta.

⁶ Saya juruw tun ka ne siri ka ban!

Saya janw tun be pini ka ne dere.

⁷ Nka ka ne to o jusukasi ra, ne ka Matigi Ala daari.

Ne ka ne ta Ala wele ko a ye ne deme.

A tora a batoyoro saninman kono ka ne lamen,

a toro ka ne kulekan lamen.

⁸ Dugukolo yuguyugura, a yereyerera;

kuruw jusigiyoro w be yereyerera;

a ta dimi ka o be lamaga.

⁹ Sisi be bo a nunwow fe,

tasuma farimanba be bo a da ra,

ani takami tasumaman.

¹⁰ A be sankolo jenge ka jigi,

sankaba finmanba le be a sen koro.

¹¹ A tun yelennin be seruben meleke* do le kan,

a tun be jigira ka na fono kan.

¹² A be a yere dogo dibi kono,

ka dogo sanfono dibi ra, sankaba finmanbaw kono.

¹³ Yeelen min be manamana a na, sankabaw tun be o ra,

ani sanbere ni takami tasumamanw.

¹⁴ Matigi Ala perenkan bora sankolo ra;

Ala korotaninba kan bora;

a ka sanbere ni takami lajigi.

¹⁵ A be bara a juguw ra, ka o bon ni bipew ye ka o be janjan;

a be sanmanamanaw bo caman k'a juguw be labori.

¹⁶ E, Matigi Ala, i ka i juguw bagabaga minke,

i ka i ta dimi fono fiye minke,

o ka kogoji jukorofenw be bo kene ma,

ka dugukolo jusiginanw be bla kene ma.

¹⁷ Ala be to sankolo ra k'a boro bo ka ne ta,

ka ne ta ka ne labo jibaw ce ra,

¹⁸ ka ne bosi ka bo ne jugu barakamanw boro,

ka ne bosi ne koninyabagaw boro, o minw baraka ka bon ni ne ta ye.

¹⁹ Lon min nagban sera ne ma, o tun be benna ne kan;

nka Matigi Ala kera ne demebaga ye.

²⁰ A ka ne bla yoro laganfiyanin le ra,

ka ne bosi, sabu ne ko ka di a ye.

²¹ Matigi Ala ka ne mina ka kana ni ne ta terenninya le ye;

a ka ne sara, sabu ne boro ka kawale minw ke, o be saninyanin lo;

²² sabu ne ka Matigi Ala ta siraw tagama,

ne ma ta juguya fe, ka ne yere mabo ne ta Ala ra.

²³ Ne be a ta sariyaw be sira tagama,

ne fana te ne yere mabo a ta cifoninw na.

²⁴ Ne jarakibari lo a na koro,

sabu ne ka ne yere korosi jurumun ma.

25 O koson, Matigi Ala fana ka ne sara ka kapa ni ne ta terenninya ye, sabu ne borow saninyanin lo a ja korɔ.

26 Matigi Ala, ni mɔgɔ min kera i nasiranbaga ye, i be o tigi mina ka kapa ni a ta Alanasiran ye;
ni mɔgɔ min kera mɔgɔ jusukungbenin ye, i be o tigi mina ka kapa ni a ta jusukungbeninya ye.

27 Ni mɔgɔ min konɔ gbenin lo, i be o tigi mina ka kapa ni a ta konɔgbeninya ye;
nka ni mɔgɔ min konɔ finnin lo, i be o tigi mina ni hakiri ye.

28 Sabu ele le be mɔgɔ sabarininw kisi,
nka yerɛyira be minw flerikɛcogo ra, i be olugu kun suuru.

29 Ele le be ne ta lanpan yeelen bonya;

Matigi Ala, ne ta Ala be ne ta dibi ke yeelen ye.

30 Ni i be ni ne ye, ne be girin ka ben kerɛkejama murutigiw kan;
ni ne ta Ala be ne fe, ne be pan kogojanw kunna ka temɛ.

31 Ala ta siraw beɛ dafanin lo,
sigiya te Matigi Ala darakuma ra.

Mɔgɔ min b'a yere karifa Ala ma, a be o tigi tanga i ko negebennan.

32 Sabu jon were le be Ala ye ni Matigi Ala kelen te?

Jon were le be barakatigi Ala ye ni an ta Ala kelen te?

33 Ala le be baraka don ne ra;
ale le be ne ta sira dakapa ka ja.

34 A be ne senw teliya i ko dagbe senw,
a be ne lo yɔrɔ korɔtaninw na.

35 A be ne boro degi kere ra,
ka ne boro ke ka siranɛgekalan bon.

36 I be i ta negebennan di ne ma, ka ne kisi;
i boro barakaman be baraka don ne ra,
i ta pumanya be ne bonya.

37 I be ne sen lateliya,
ne sen te sege tagama ra.

38 Ne be ne juguw gben ka o mina;
ni ne ma o faga ka ban, ne te seko.

39 Ne be o ban pewu, o si te se ka wuri tuun;
o be benben ne sen korɔ.

40 I be baraka don ne ra kere kama,
ka ne juguw beɛ kuturu ka o bla ne sen korɔ.

41 I be ne juguw beɛ labori,
k'a to ne ye ne koninyabagaw beɛ halaki.

42 Olugu be weleri ke yɔrɔ beɛ, nka o te demɛbaga sorɔ o yere ra;
o be Matigi Ala wele, nka a te o jaabi!

43 Ne be o terege k'a ke i ko fonɔ be buguri ta cogo min na;
ne be o flan i ko siradarabuguri.

44 I ka ne bosi ne ta jamana mɔgɔ murutininw boro,

ka ne ke siya dow ta namogo ye;
ne tun ma siya min lon, olugu le be ne ta fanga koru.

⁴⁵ Ni ne kumana ka min fo doron, o be o ke.
Siya were mogow be o kinbiri gban ne koru.

⁴⁶ Siya were mogow baraka banna,
o yereyere to be bora o dogoyorow ra.

⁴⁷ Matigi Ala panaman lo! Ne be ne ta barakatigi Ala tando.
Ne be ne kisibaga Ala bonya.

⁴⁸ Ala le be ne dimibo ne juguw ra,
ka siyaw bla ne ta masaya fanga koru.

⁴⁹ A be ne bosi ka bo ne juguw boro,
ka ne bla ne juguw san fe,
ka ne bosi ka bo mogow farimanw boro.

⁵⁰ O koson, Matigi Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon siyaw ce ra,
ne bena Alatandodankiriw la ka i togo bonya.

⁵¹ Matigi Ala be sesorriba di a ta masace ma.
A ka min panawoloma k'a sigi masaya ra, a bena o mina ni pumanya
ye;
a be o ke Dawuda ni a ta duruja le ye, wagati bee, ani tuma bee.

19

Ala ta bonya

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Sankolokonofenw be Ala ta bonya yira,
sankolo danfenw be Ala boro ta baara lakari.

³ Tere bento b'a ko lakari tere boto ye,
su banto be o lonniya yira su nata ra.

⁴ A te ke ni kumafayo ye, a te ke ni darakuma ye,
kumakan te, mogo toro be min men.

⁵ Nka o ta karan be se dugukolo fan bee ra,
o ta kumaw be se fo dunuja dan na.

Ala ka bon do le lo tere ye sankolo konu.

⁶ Ale boto be i ko koruce boto a ta korobon konu;
a jusu diyanin be a ta bori damina i ko ce barakaman.

⁷ A be bo sankolo kun do ra,
ka taga a ta tagama laban a kun do ra;
a fundenin be se fen bee ma.

⁸ Matigi Ala ta sariya dafanin lo,
a be baraka don mogow ra.
Matigi Ala ta jengogonya ta kumaw ye can le ye,
a be kolonbariw son hakiri ra.

⁹ Matigi Ala ta sariya ta kumaw ka ni,
o be mogow jusu diya.
Matigi Ala ta kumaw gbenin lo,
o be mogow na yele.

¹⁰ Matigi Ala nasiran ta sariya saninyanin lo,
a be to a no ra wagati bee.

Matigi Ala ta kolatigeninw ye can ye,
o bɛɛ terennin lo.

¹¹ A nafa ka bon ka tɛmɛ hali sanin kan,
hali sanin yerɛworɔ camanba kan.
A ka di ka tɛmɛ hali li kan,
hali li min bɛ bɔra kura ye lijaga ra.

¹² Matigi Ala, o le bɛ i ta jɔncɛ fana karan;
ni mɔgɔ min b'a sira tagama, o tigi bɛ nafaba sɔrɔ a ra.

¹³ Mɔgɔ bɛ firi ka kojugu minw kɛ, i tɛ bɔ o bɛɛ kala ma.
O kosɔn ne ma bɔ ne ta jurumun minw kala ma, o yafa ne ma.

¹⁴ I ta jɔn tanga yerɛyirabagaw ma fana;
i kana a to o ye o ta fanga sigi ne kan.
Ni o kɛra, ne bɛna kɛ mɔgɔ jusukun gbɛnin ye,
o jurumunba jaraki tena kɛ ne kan.

¹⁵ E, Matigi Ala, sabari k'a to ne darakumaw
ani ne jusukun ta miiriw ye bɛn i ma,
Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, ani ne kunmabɔbaga.

20

Matigi Ala ye a ta mɔgɔw jigi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala ye i ta daariri jaabi i degulon na,
Yakuba ta Ala* tɔgɔ ye i tanga!

³ A ye to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ ka i demɛ,
a ye to Siyɔn†, ka baraka don i ra.

⁴ A y'a hakiri to i ta siman sarakaw* bɛɛ ra,
ka sɔn i ta saraka jenita* ma.‡

⁵ A ye i jusukun diyanyafenw di i ma;
ni i ka ko o ko latige, a ye o bɛɛ na k'a di i ma.

⁶ Ni i ka se sɔrɔ, an bɛna jagari fɔ ka kule o kosɔn,
ka an ta darapo kɔrɔta an ta Ala tɔgɔ kosɔn.
Matigi Ala ye i ta daariri bɛɛ jaabi.

⁷ Sisan kɔni, ne k'a lɔn ko Matigi Ala bɛ a ta mɔgɔ janawolomanin
kisi;
a bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ sankolo ra, k'a jaabi,
k'a kisi ni a kininboro barakaman ye.

⁸ Dɔw jigi ye o ta kɛrɛkewotorow ye,
dɔw jigi ye o ta kɛrɛkesow ye;
nka, anw kɔni, anw jigi ye Matigi Ala, an ta Ala tɔgɔ le ye,
an bɛ ale le wele.

⁹ Olugu bɛ dɛsɛ ka ben,
nka anw bɛ wuri ka lɔ ni baraka ye.

* **20:2** 20.2 Yakuba ta Ala, o kɔrɔ ye Izirayeli ta Ala. † **20:3** 20.3 Siyɔn, o kɔrɔ ye Zeruzalɛmu.

‡ **20:4** 20.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

10 E, Matigi Ala, masace kisi!
Ni an ka i wele tuma o tuma, i ye an lamɛn!

21

Ala le be kopuman ke masace ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, masace be ninsɔndiya ele ta baraka le sababu ra.
I k'a kisi minke, o ko k'a jusu diya kosebe.

³ Fɛn min ko tun b'a jusukun na, i ka o di a ma,
a da ka min daari i fe, i ma ban ka o ke a ye.*

⁴ I nana a fe ni dugawu janaman caman le ye;
i ka sanin yereworo masafugula biri a kun na.

⁵ A ka si daari i fe, i k'a di a ma,
sijan, si min te ban ka ye.

⁶ I k'a kisi minke, o le sababu ra, a ta nɔɔɔ bonyara;
i k'a masiri ni bonya ni nɔɔɔ ye.

⁷ I k'a ke dugawuden ye, dan te dugawu min na;
i b'a sigi i yere kɔɔ k'a ninsɔndiya kosebe.

⁸ Sabu masace b'a jigi la Matigi Ala le kan;
Ala kɔɔtaninba ta numanya baraka ra, a tena jenge ka bo a no ra.

⁹ Masace, i boro bena i juguw bee mina;
i boro barakaman bena i kɔninyabagaw mina.

¹⁰ Ni i ka na i yere yira lon min na,
o lon na, i bena i juguw mana i ko tasumaba.
Ele Matigi Ala bena dimi o kɔɔ, ka o bee latunu pewu;
tasuma bena o jeni ka o ban.

¹¹ I bena o si tunu ka bo dugukolo kan,
ka o ta durujaw ban adamadenw ce ra.

¹² O tun ka kojugu le naninya ele kama,
o tun ka dabarijuguw le siri, nka o tena se k'a ke.

¹³ Sabu i bena i ta kalan ke ka o bon,
fo o ye bori ka sekɔ ni o ko ye.

¹⁴ E, Matigi Ala, wuri ka i ta setigiya yira,
an bena dɔnkiriw ni Alatandodɔnkiriw la, i ta sebagaya koson.

22

Nanibagato ta Aladaari

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin be la dɔnkiri min lacogo ra, o togo ye
ko «Sogomada dagbe». Dawuda ta Zaburu.

² E, ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to sa*?
I ka i yere mabo ne ra;

ne ta manumankokanw fo, nka o bee n'a ta, i ma ne kisi.

³ E, ne ta Ala, ne be kule ka i wele tere bee, nka i te ne jaabi;

* **21:3** 21.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **22:2** 22.2 O kuma le fora Matiyu 27.46; Marika 15.34.

ne be kule su bee, nka ne te laganfiya soro.

⁴ O bee n'a ta, ele le ye Ala saninman ye,
i signin be i ta masaya ra;

Izirayelimogow bee be ele le tandora.

⁵ An bemaw tun be o jigi la ele le kan;

o tun be o jigi la i kan, i be o kisi fana.

⁶ Ni o tun kulera ka i wele, i tun be o bosi;

o tun be o jigi la ele le kan, o koson o tun te maroya.

⁷ Nka ne koni, ne kera tumu le ye, ne te mogow ye tuun!

Ne kera logoborifen ye adamadenw fe, mogow bee be ne dogoya!

⁸ Ni min o min ka ne ye, o be yereko ne ma;

o be kuma ka ne korofa, fo ka o kun komi,

⁹ ko: «A k'a yere karifa Matigi Ala le ma;

Ala bena a bosi ke;

i n'a fo a ko ka di Ala ye, Ala y'a kisi sa!»

¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala, ele le ka ne labo ne bamuso konu,

ka i janto ne ra, ka ne sigi ne bamuso sen kan.

¹¹ Kabini ne worolon na, ne karifara ele le ma;

kabini ne bora ne bamuso konu, ele le kera ne ta Ala ye!

¹² I kana i yere mabo ne ra,

sabu degu sera ne ma,

mogow si te yi min be ne demel!

¹³ Misitoran caman ka ne lamini,

Basan misitoran† kogonin dow ka ne fan bee koori.

¹⁴ O be o daw waga ne kama,

i ko jara kasito min be sogo jinina k'a faga.

¹⁵ Ne fari magayara k'a ke i ko ji;

ne kolow bee yogyogora,

ne jusukun kera i ko kene;

a be yeele ka jigi ne konobara ra.

¹⁶ Ne baraka bee banna, ka ne fasa k'a ke i ko bogojalan.

Ne nen norora ne da konu;

i ka ne la saya buguri jukoro.

¹⁷ Wuruw ka ne lamini,

mogojuguw jenna ka ne koori;

o ka ne borow, ani ne senw sogu.

¹⁸ Ne fasara fo ka ne kolow bee bo kene ma;

olugu koni ka o ja lo ne ra, o be ne flera le.

¹⁹ O ka ne ta faniw taran o ni pogon ce,

ka kara la* ne ta deregeba koson‡.

²⁰ E, Matigi Ala, ele koni kana i mabo ne ra.

† **22:13** 22.13 Basan mara tun be Zuriden ba ko fe, sahiliyanfan na. Misi caman tun be o mara ra kosebe, sabu dugukolo tun ka di. (Sariya 32.14; Ezekiyeli 39.18). ‡ **22:19** 22.19 Nin kuma be soru Yuhana 19.24.

E, ne ta baraka tigi, i teliya ka na ne dème.

²¹ Ne nin kisi ne juguw ta kerekemuru ma,
ne nin kisi wuruw ma.

²² Ne kisi jaraw da ma,
ne bosi kongomisiw gbanw ma.

²³ Ala, ne bena i tōgo fō ne balemaw ye,
ne bena i tando ni dōnkiriw ye i ta jama bēe lajenninw cē raš.

²⁴ Aw minw bēe bē siran Matigi Ala ja, aw y'a tando!

Yakuba ta durujaw bēe, aw bēe ye a bonya!

Izirayeli ta durujaw bēe, aw bēe ye siran a ja!

²⁵ Sabu a tē janibagato dōgōya, walama ka jigi a ra a ta jani koson,
a fana t'a pada dogo janibagato ma;
nka ni janibagato k'a wele, a b'a lamen.

²⁶ Ele le bena ke ne ta tandori sababu ye i ta mōgōw ta jamaba bēe
lajennin cē ra;

ne ka dajuru minw ta, ne bena o bēe dafa i nasiranbagaw ja na.

²⁷ Janibagato w ye na domuni ke ka fa,

Matigi Ala janibagaw ye Ala tando,

Ala ye aw si sabati wagati bēe!

²⁸ Dunuja yōrōw bēe ta mōgōw bena o hakiri jigi Matigi Ala ra, ka seko
ka na a bato;

siyaw bēe ta mōgōw bena o kinbiri gban a ja kōrō.

²⁹ Sabu masaya ye Matigi Ala le ta ye,

dunuja siyaw bē ale ta fanga le kōrō.

³⁰ Dunuja mōgōbaw bēe bena domuni ke, ka o kinbiri gban k'a bato
fana;

minw bēe bena don kaburu buguri jukōrō, o bēe ye o kinbiri gban a
ja kōrō,

min o min nin bena mina a ra.

³¹ Duruja nataw bēe bena a bato,

o bena Matigi ko fō wagati nata ta mōgōw ye.

³² Den minw bena woro, o bena na a ta terenninya lakari olugu ye,
ko ale le ka o kow ke.

23

Sagagbenbagaruman

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne kōrōsibaga ye, i ko sagagbenbaga;
ne tena dēse foyi si ra.

² A bē ne laganfiya i ko sagagbenbaga bē taga ni sagaw ye bin
nuguninw kōrō,

ani ji pamalōninw kōrō cogo min na.

³ A bē barakakura don ne ra,
ka ne bla sira terenninw kan,
a yere tōgo koson.

⁴ Hali ni ne be tagama kurufurance dibi ra, min be i ko saya dibi,
ne te siran foyi na, sabu ele Ala, ele be ni ne ye.
I ta sagagbenbere ni i ta tagamabere, o le be ne tanga.

⁵ I be domuni sigi ne koro
ne juguw yere pana;
i be turu kasadiman mun ne kun na,
ka ne ta minan fa fo k'a bon*.

⁶ Onhon, numanya ni nema le bena tugu ne ko
ne si bee ra;
ne bena to ka taga Matigi Ala ta batoso konof
wagati bee.

24

Jenrogonya kesu donto Alabatoso konof

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala ta le ye dugukolo ye, ani fen o fen be dugukolo kan;
a ta le ye dunupa ni a konofenw bee ye;
² sabu ale le ka dugukolo ju sigi kogojiw kan;
a k'a ju sigi jiw kunna k'a sabati.

³ Jon le be se ka yelen ka taga Matigi Ala ta kuru kan sa?
Jon le be se ka don ka taga lo a ta yoro saninman konof?

⁴ Ayiwa, mogoo min boro ma jarakiko ke, ani min jusukun gbenin lo,
mogoo min te son faninya ma,
ani min te kari nanbara kan.

⁵ O tigi le bena Matigi Ala ta baraka soro,
a kisibaga Ala b'a jate mogoo terennin ye.

⁶ Mogoo minw be Ala ta jenrogonya jini, olugu ta bena ke ten le;
mogoo minw be jija ka ele Ala, Yakuba ta Ala ta nema jini, olugu ta
bena ke ten le.*

⁷ Yoro saninman dondaw, aw ye korota kosebe;
folofolo dondakoro, aw ye korota,
k'a to masace noroman ye don!

⁸ Jon le ye o masace noroman ye sa?
Matigi Ala lo, fangatigi ni barakatigi;
Matigi Ala lo, kerekecefari lo.

⁹ So dondaw, aw ye korota,
donda wuribariw, aw ye korota san fe,
k'a to masace noroman ye don!

¹⁰ Jontigi le ye o masace noroman ye sa?
Fangatigi Ala lo!

Ale le ye o masace noroman ye.†

* 23:5 23.5 Ni masacew tun ka mogoo wele domuni na, a tun b'a ke nin cogo le ra o tigi ye.

† 23:6 23.6 Kitabu daw b'a fo ko: ne bena sigi Matigi Ala ta batoso konof. * 24:6 24.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 24:10 24.10 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

25

Mɔgɔ degunin ta Aladaari

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne be samana ele le no fe.*

² E, ne ta Ala, ne ka ne jigi la ele le kan;

i kana a to ne ye maroya,

i kana a to ne juguw ye yereko ne ma.

³ Mɔgɔ minw beɛ ka o jigi la ele kan, olugu si tena maroya;

minw bena maroya, o ye i kanblabagaw le ye,

olugu le borolakolon bena to.

⁴ E, Matigi Ala, ne tagamacogo yira ne ra,

ne ka kan ka sira min ta, ne karan o ra.

⁵ Ne bla i ta can sira kan, ka ne karan;

sabu ele le ye ne kisibaga Ala ye,

ne jigi be ele le kan lon beɛ.

⁶ E, Matigi Ala, i hakiri to i ta hina ni i ta numanya ra,

i n'a fo i derira k'a ke an ye cogo min na kabini wagatijan.

⁷ Ne ka jurumunw, ani hakeko minw ke ne denmisenman, i kana i

hakiri to o ra,

nka i koni ye i hakiri to ne ra ka kaja ni i ta numanya le ye,

i ta neema koson, Matigi Ala.

⁸ Matigi Ala ka ni, a be kopuman ke;

o koson a be siranuman yira jurumunkɛbagaw ra.

⁹ A be mɔgɔ sabarininw bla can sira kan,

a be a ta sira yira mɔgɔ sabarininw na.

¹⁰ Matigi Ala ta siraw beɛ ye numanya ni kankelentigiya le ye;

minw be a ta jenɔgɔnya* sira tagama, k'a ta ciw ke, a be o le ke olugu ye.

¹¹ Matigi Ala, ne ta kewalejuguw yafa ne ma i togo koson,

sabu o ka ca.

¹² Ni mɔgɔ min kera Matigi Ala nasiranbaga ye,

o tigi ka kan ka sira min ta, Matigi Ala be o yira a ra.

¹³ O tigi bena ke hera ra,

jamana bena ke a ta durujaw fana ta ye.

¹⁴ Matigi Ala b'a nasiranbagaw le don a ta jen ra;

a be a ta jenɔgɔnya siraw yira olugu le ra.

¹⁵ Ne ja lonin be Matigi Ala le ra wagati beɛ,

sabu ale le be ne sen sama ka bo jo ra.

¹⁶ I ja munu ka ne fle, ka makari ne ra,

sabu ne be ne kelen na, ne fana ye panibagato ye.

¹⁷ Ne jusukun degura kosebe;

na ne bo ne ta kononofiri ra.

* **25:1** 25.1 Nin Zaburu kumakanw beɛ kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

¹⁸ Ne ta jani ni ne ta sege fle,
i ye ne ta jurumunw bee yafa.

¹⁹ A fle, ne juguw ka ca cogo min na!
A fle o be ne koninyara ni koninyajugu min ye!

²⁰ Ne nin mara, i ye ne bosi,
ne kana na maroya, sabu ne ka ne yere karifa ele le ma.

²¹ Ne tanga ne ta jusukungbeninya ni ne ta terenninya koson,
sabu ne jigi be ele le kan.

²² E, Ala, Izirayeli kunmabo,
k'a bosi ka bo a ta degukow bee ra.

26

Ala ta mogo tagamacogo

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne ta kiti tige ka ne ta jo di ne ma, Matigi Ala,
sabu ne jusukun gbenin lo.
Ne ka ne jigi la Matigi Ala le kan, foyi tena ne bo ne loyoro ra.

² Ne segesege, Matigi Ala, i ye ne korobo k'a fle;
ne kononokow, ani ne jusunankow bee fle kosebe;

³ sabu ne ja lonin be i ta numanya le ra,
ne fana be tagama ka kana ni i ta can le ye.

⁴ Ne te sigi ni janfamogow ye,
ne te tagama ni flankafuw ye.

⁵ Ne be kojugukebagaw ta jen koninya;
ne te sigi ni mogojuguw ye.

⁶ Ne be ne tige ko ka ne boro bo kojugu bee ra,
ka soro ka taga tagama ka i ta sarakajenifen* lamini,

⁷ ka donkiri la ka baraka la i ye ni kanba ye,
ka i ta kabakow bee lakari.

⁸ Matigi Ala, i siginin be so min konu, o ka di ne ye;
i ta noro be o so min konu.

⁹ O ra, i kana ne ni jurumunkebagaw laban ke kelen ye,
ka ne si ni mogofagabagaw si laban ke kelen ye;

¹⁰ olugu minw boro be kojugu ra,
o kininboro fanin lo bonyafenw na,
o ka minw mina mogow fe dogo ra.

¹¹ Nka ne koni, ne jusukun gbenin lo;
makari ne ra, ka ne kunmabo.

¹² Ne sen be tagama terenninya sira le kan;
ne bena baraka la Matigi Ala ye a ta jama ce ra.

27

Alabatobaga jigi be Ala le kan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne ta yeelen ye, ani ne ta kisiri tigi;

ne bɛna siran jɔntigi le na?
Matigi Ala le ye ne nin karifayɔrɔ ye;
ne ja bɛna tige jɔntigi le na?

² Ni mɔgɔjuguw nana ne kama,
ko o bɛ na ne sogo jimi,
olugu minw ye ne kɛrɛbagaw ni ne juguw ye,
olugu yɛrɛ le bɛ talon ka benben.

³ Hali ni kɛrɛkɛjama dɔ le nana ne lamini,
siranya si tɛna kɛ ne jusu ra.

Hali ni o ka kɛrɛ dɔ wuri ne kama,
o bɛɛ n'a ta, jigiba le belɛn bɛna kɛ ne fɛ.

⁴ Fɛn kelen bɛ yi, ne bɛ o le daari Matigi Ala fɛ,
ne bɛ o le jini a fɛ kosɛbɛ:
ne b'a fɛ ka to Matigi Ala ta so kɔnɔ
ne si bɛɛ ra,
ka to ka Matigi Ala ta cɛna nɔɔrɔ flɛ,
ani ka to a na kɔrɔ a ta batoso kɔnɔ.

⁵ Sabu ni lonjugu sera, a bɛna ne dogo a ta so kɔnɔ;
a bɛna ne dogo fɔ a ta fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ ra.
A bɛna ne yɛlɛn ka ne lɔ fara dɔ konna, janko foyi kana ne sɔrɔ.

⁶ Sisan ne kun kɔrɔtara;
ne jugu minw tun ka ne lamini, ne bɛ olugu bɛɛ konna.
O ra ne bɛna saraka bɔ Matigi Ala ye a ta batoso kɔnɔ, ni pagarikanbaw
ye;
ne bɛna dɔnkiriw la, ka Alatanɔdɔnkiriw la Matigi Ala ye.

⁷ Ne kan lamɛn Matigi Ala, ne bɛ i wele;
makari ne ra, ka ne jaabi!

⁸ I ka min fɔ ko: «Aw ye jija ka ne ta nɛɛma jini!» O kuma bɛ ne
jusukun na.

E, Matigi Ala, ne bɛ ele ta nɛɛma le jinina.

⁹ I kana i pada dogo ne ma,
i kana dimi ka ban i ta baaraden na.
Ele le ye ne dɛmɛbaga ye,
i kana taga ka ne to, i kana ban ne ra,
ne kisibaga Ala!

¹⁰ Hali ni ne faɛ ni ne bamuso banna ne ra,
Matigi Ala bɛna ne ladon.

¹¹ Matigi Ala, i ta siraw yira ne ra,
ne bla terenninya sira kan,
ne juguw kosɔn.

¹² I kana ne kɛ ne juguw sago ye,
sabu seerejugu dɔw wurira ne kama,
kuma farimanw dɔrɔn le bɛ o daw ra.

¹³ Ne tun bɛna a kɛ di le sa,
ni ne tun ma la a ra ko ne bɛna Matigi Ala ta nɛɛma ye tuun
dunupa ra yan ni mɔgɔ panaman tɔw ye!

14 Matigi Ala makɔnɔ;
baraka don i yere ra, ka jija,
ka Matigi Ala makɔnɔ.

28

Ala be mɔgɔ segeninw ta welerikan men

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne be ele le welera;
ne ta barakatigi Ala, i kana i toro datugu ne ta welerikan na,
sabu ni i jera ne ra,

ne bena ke i ko o be mɔgɔ minw lajigi kaburu kɔnɔ.

² Ne ta makarikanw lamɛn,
ne be i wele ko i ye ne demɛ;

ne be ne borow korɔta

ka o sin i ta yɔrɔ saninman* ma ka i daari.

³ I kana ne ni mɔgɔjuguw minacogo ke kelen ye,
ani minw be kojugu ke;

olugu be kumadimanw fo o mɔgɔnɔgɔnw ye,
k'a sɔrɔ kojugu le be o jusukun na.

⁴ O sara ka kapa ni o ta kewalew ye,

o sara ka kapa ni o ta baarajuguw ye.

O yere borow ka baara min ke, o sara ka kapa ni o ye;
o ka kan ni sara min ye, o di o ma.

⁵ Sabu o te Matigi Ala ta kokeninw jate,
ani a boro ta baara.

Matigi Ala bena o bee laben,

o si tena wuri tuun!

⁶ Matigi Ala, baraka!

Sabu i ka ne ta makarikanw lamɛn.

⁷ Matigi Ala le ye ne ta baraka tigi ye, ani ne tangabaga.

Ne be ne jigi la ale le kan.

A be ne demɛ, fo ne jusu be pagari;

ne be donkiri la k'a fo k'a walepumanlon.

⁸ Matigi Ala le ye a ta mɔgɔw ta baraka ye;

ale le ye a ta mɔgɔ nanawolomaninw dogoyɔrɔ ni o kisiyɔrɔ ye.

⁹ Matigi Ala, i ta jamanadenw kisi, ka baraka don i ta mɔgɔw ra,
o korɔsi, ka i janto o ra tuma bee!

29

Matigi Ala kumakan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala ta melekew, aw ye Matigi Ala ta kow lakari,
ka Matigi Ala ta bonya ni a ta baraka lakari!

² Aw ye Matigi Ala tɔgɔ bonya lakari!

Aw ye masirifen saninmanw don, ka aw kinbiri gban Matigi Ala ja
korɔ k'a bato.

³ Matigi Ala kan fanga ka bon ni jiw mankan ye,
bonyatigi Ala kan be i ko sanperen.
Matigi Ala kan fanga ka bon ni jibaw mankan ye.

⁴ Matigi Ala kan be bo ni baraka ye,
Matigi Ala kan be bo ni nooro ye.

⁵ Matigi Ala kan be sediriyiribaw karikari,
Matigi Ala be Liban sediriyiriw karikari.

⁶ A be Liban kuruw yuguyugu i ko misiden be panpan cogo min na,
ka Herimon kuruw yuguyugu i ko kongomisiw be panpan cogo min na.

⁷ Matigi Ala kan be sanmanamanaw bo.

⁸ Matigi Ala kan be kongokolon yereyerere,
Matigi Ala be Kadesi kongokolon yereyerere.

⁹ Matigi Ala kan b'a to minanw be woro*,
a be yiriw flaburuw bon ka yiritu lakolon to.

A ta batoso kono danfenw bee b'a fo ko: «Bonya ye Ala ta ye!»

¹⁰ Matigi Ala be a ta masaya sigi jibaw bee kunna,
Matigi Ala siginin be masaya ra wagati bee.

¹¹ Matigi Ala le be sebgaya di a ta mogow ma,
Matigi Ala be baraka don a ta mogow ra, ka hera ke o ye.

30

Ala le ye keneyari kebaga ye

¹ Zaburu. Donkiri min tun be la ka Alabatosokura karifa Ala ma.
Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, ne be i togo korota,
sabu i ka ne lawuri;
i ma son k'a to ne juguw ye yereko ne ma.

³ Matigi Ala, ne ta Ala, ne ka i wele ko i ye ne demere,
i fana ka ne keneya.

⁴ E, Matigi Ala, i ka ne nin tanga saya ma;
o be minw lajigi kaburu kono, i ka ne kisi ka bo olugu ce ra.

⁵ Aw Alapasiranbagaw, aw ye donkiri la ka Matigi Ala tando.
Aw y'a fo k'a walenumanlon, ka aw hakiri to a togo saninman na,

⁶ sabu a ta dimi be wagati donnin doron le ke,
nka a ta nesema be to mogow kan a si bee ra.
Ni wulada kera kasi ye,
sogomada be ke pagari ye.

⁷ Ne koni nasumaninba tun b'a fora ko:
«Foyi le tena ne bo ne no ra fiyewu!»

⁸ Matigi Ala, ne ko tun diyara i ye minke,
i tun ka ne sabati ka ne lo i ko kuru barakaman;
nka i nana i pada dogo ne ra minke,
ne jigi tigera.

* 29:9 29.9 «Matigi Ala kan b'a to minanw be woro.» Kitabu dow kono a fora ko: Matigi Ala kan be yiribaw yuguyugu.

⁹ Matigi Ala, ne ka ele le wele;
ne ka makarikanw ƒo Matigi ye.

¹⁰ Ele bena mun nafa le sɔɔ ne ta saya ra?
Ka ne su lajigi kaburu kɔɔ, ele ta nafa juman le be o ra?
Yala dugukolo buguri be se ka i fo ka i walepumanlon wa?
A be se ka i ta kankelentigiya lakari wa?

¹¹ Ne lamɛn, Matigi Ala, i ye makari ne ra!
E, Matigi Ala, ne dɛmɛ!

¹² I ka ne ta jusukasi yeɛma k'a ke don ye;
i ka ne ta panasisifaniw bo ne ra,
ka panagbɛfaniw don ne ra;

¹³ janko ne ye donkiri la ka i tando ni ne jusukun bɛɛ ye, ne kana je.
Matigi Ala, ne ta Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon wagati bɛɛ.

31

Ala b'a nasiranbaga bɔsi ka bo a juguw boro

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala, ne be ne yeɛ karifa ele le ma;
i kana a to ne ye maroya fiyewu!
Ne bɔsi ka kaɲa ni i ta terrenninya ye.

³ I toro malɔ ka ne lamɛn,
i ye ne bɔsi joona!

Ke ne ta barakatigi Ala ye,
ne dogoyɔɔ barakaman, i ye ne kisi;

⁴ sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyɔɔ.
Bla ne ɲa, ka sira yira ne ra, i tɔɔ kosɔn.

⁵ Mɔɔw be jo min siri ne ɲa, i be ne bo o jo ra,
sabu ele le ye ne tangabaga ye.

⁶ Ne be ne nin to i boro*;
i ka ne kunmabo, Matigi Ala, cantigi Ala.

⁷ Mɔɔ minw be batofɛn gbansanw bato, ne be olugu kɔninya;
ne be ne jigi la Matigi Ala le kan.

⁸ Ne be ɲagari ka ninsondiya i ta numanya kosɔn,
sabu i ka ne ta ɲani lon,
degu min be ne nin kan, i ka o lon.

⁹ I ma sɔn ka ne to ne juguw boro;
i ka ne bla yɔɔ laganfiyanin le ra.

¹⁰ Makari ne ra, Matigi Ala, sabu ne degunin lo;
dimi kosɔn, ne ɲadenw, ani ne nin, ani ne farikolo bɛɛ baraka banna.

¹¹ Ne si be banna ka ne to tɔɔɔ ra,
ne si sandaw be banna ka ne to ɲuna le ra,
ne baraka be banna ne ta terenbariya kosɔn,

* **31:6** 31.6 «Ne be ne nin to i boro.» Yesu Kirisita ka nin kuma ƒo fana k'a to gbengbenyiri kan (Luka 23.46).

ne farikolo baraka bæ banna.

12 Ne kera logoborifen le ye ne juguw bæ fe,
ne kera maroyafen ye ne sigjogonw fe,
ne kera siranyafen ye ne teriw fe;
ni o ka ne ye kene ma, o be bori ne ja.

13 Mogo hakiri bora ne ko, k'a ke i ko mogo min sara ka ban;
ne kera i ko fen cennin firinin.

14 Ne ka kumajuguw men mogo caman fe ne ta ko ra;
siranyaba be ne ra fan bæ ra.
O ka jogon lajen ne kama,
ka janfa siri ko o be ne faga.

15 Nka ne koni jigi be ele le kan, Matigi Ala;
ne ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!»

16 Ne ta kow bæ be ele le boro.
Ne bosi ka bo ne juguw, ani ne nogbenbagaw boro.

17 Sabari ka i ta jonce fe ni numanya ye;
ne kisi i ta numanya koson.

18 Matigi Ala, ni ne ka i togo wele, i kana a to ne ye maroya;
a to mogojuguw le ye maroya,
o ye jigi kaburu konon, kuma kana soron o fe k'a fo.

19 O be faninyaw bo o da minw na, o daw ye datugu;
sabu o be kuma ka mogo terenninw mafiyenya,
ka o yere bonya, ka tow dogoya.

20 E, Matigi Ala, i ta konumanw ka ca!
I be o konumanw mara i nasiranbagaw le ye;
minw be o yere karifa i ma, i b'a ke olugu le ye,
k'a to adamadenw bæ ja y'a ye.

21 I be i nasiranbagaw dogo i yere koron,
ka o bosi adamadenw ta dabarijuguw ma.
I be o mara i yere ta so,
ka o sen bo mogow ta keretigekumaw ra.

22 Matigi Ala baraka!
Sabu i ka i ta numanya ke ne ye, fo k'a bonya,
k'a soron ne tun be i ko kerekejama ka dugu min lamini.

23 Ne koni jigi tigenin tun b'a fora le
ko i ka ne gben ka bo i ja koron ka ban!
Nka ne ka i wele ko i ye ne deme,
i fana ka ne ta makarikanw lamen.

24 Matigi Ala nasiranbagaw, aw bæ ye Matigi Ala kanu!
Matigi Ala b'a janto lanamogow ra,
nka a be yerebonyabagaw sara ni kojugu caman ye.

25 Aw minw jigi be Matigi Ala kan,
aw ye jija, aw ye aw ja gbeleya.

32

Ala le ye jurumun yafabaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu. Karan.

Ni Ala ka mɔgɔ min ta hake bɔ a kunna, o tigi ta jana;
ni mɔgɔ min ta jurumun datugura, o tigi ta jana!

² Ni Matigi Ala tɛ mɔgɔ min ta terenbariyakow jate tuun,
ni janfa tɛ mɔgɔ min jusukun na, o tigi ta jana.

³ Ne tun jera ne ta jurumun kan minke, ne farikolo tun bɛ halakira le,
ne tun bɛ to ka ɲuna tere bɛɛ;

⁴ sabu su ni tere, i tun bɛ i boro digira ne kan le.

Ne baraka bɛɛ tun banna, k'a kɛ i ko yiri bɛ ja cogo min na teremana
fɛ.*

⁵ O kosɔn ne lɔra ne ta jurumun na, k'a fɔ i ye;
ne ma ne ta terenbariyakow dogo tuun.

Ne ko: «Ne bena lɔ ne ta jurumunw na k'a fɔ Matigi Ala ye!»

O ra, ele ka ne ta jurumun kunko bɔ ne kunna.†

⁶ O kosɔn, i ɲasiranbagaw bɛɛ ye i daari a wagati ra;

o ra, lon min ni jibaw jigira o kan,

o jiw si tena se o ma.

⁷ Ele le bɛ ne sutara,

i bɛ ne bɔsi ka bɔ degukow ra.

Kisiri dɔnkiriw le ka ne lamini fan bɛɛ ra.‡

⁸ I ko: «Ne bena i sɔn hakiri ra, ka i temesiraw yira i ra;

ne bena i ladi, ka ne janto i ra.

⁹ O ra, aw kana kɛ i ko so, walama sofali min tɛ ko faamu.

O bɛ juru ni karafe le don olugu ra,

janko o ye taga i janayɔrɔ ra.»

¹⁰ Dimi caman le bena ben mɔgɔjugu kan,

nka ni mɔgɔ min k'a jigi la Matigi Ala kan, a ta ɲumanya bɛ o tigi
lamini.

¹¹ Aw mɔgɔ terenninw, aw ye ninsɔndiya, ka ɲagari Matigi Ala kosɔn!

Aw mɔgɔ jusuɲumanw, aw bɛɛ ye ninsɔndiya fɔ ka kule ci!

33

Danbaga Ala ta ɲumanya ka ca

¹ Aw mɔgɔ terenninw, aw ye ɲagari fɔ ka kule ci Matigi Ala tɔgɔ kosɔn,
sabu Ala tandori ka ɲi mɔgɔɲumanw da ra.

² Aw ye Matigi Ala fo ni kora ye,

aw y'a tando ni gɔni juru tan ye.

³ Aw ye dɔnkirikura la a ye!

Aw ye aw ta gɔniw fɔ ka ɲa, ka aw kan kɔrɔta k'a tando.

⁴ Matigi Ala ta kuma terennin lo,

a bɛ a ta baara bɛɛ kɛ ni kankelentigiya le ye.

⁵ Terenninya ni can ka di a ye.

Matigi Ala ta ɲumanya ka dunuɲa yɔrɔ bɛɛ fa.

⁶ Sankolo danna Matigi Ala kumakan le baraka ra;

* **32:4** 32.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **32:5** 32.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **32:7** 32.7 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

sankolokonofenw bee danna a dafonɔ le baraka ra.

⁷ A be kogoji ta jiw bee lajen yoro kelen na,
a be jibaw bee ke jagon kan ka o mara dingaw konɔ.

⁸ Dugukolo danfenw bee lajennin ka kan ka siran Matigi Ala ja;
a nasiran ye ke dununamogow bee ra;

⁹ sabu a kumana ka min fo, o le kera,
a ko fen minw ye bo, olugu bora kene kan.

¹⁰ Matigi Ala le be siyaw ta kolatigeninw sa;
ale le be mogow ta ko labenninw cen.

¹¹ Matigi Ala ta kolatigeninw be to o no ra wagati bee;
ni a ka ko minw latige a jusukun na, o kow be to o no ra wagati bee,
ani tuma bee.

¹² Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta pana!
Ni a ka mogow minw ke a ta mogow ye, olugu ta pana!

¹³ Matigi Ala be to san fe ka fleri ke;
a ja be adamadenw bee ra.

¹⁴ A be to a sigiyoro ra
ka dugukolo mogow bee fle.

¹⁵ Ale le ka adamadenw bee jusukun don o konɔ;
a be o ta koketaw bee korosi.

¹⁶ Masace ta kerekejama bonya le te a kisi,
kerekecefari ta baraka bonya le fana te a bosi.

¹⁷ Ka i jigi la so kan ko a be i kisi kere ra, o ye gbansan le ye;
so ni a ta baraka bee, a te se ka mogow bosi.

¹⁸ Matigi Ala le b'a janto a nasiranbagaw ra;
minw jigi be a ta numanya kan, a b'a janto olugu ra.

¹⁹ A be o nin kisi saya ma,
ka o baro kongow wagati ra.

²⁰ An be Matigi Ala le makonona,
ale le ye an demebaga ye, ani an tangabaga.

²¹ An jusu be pagari ale le koson,
an be an jigi la a togo saninman le kan.

²² E, Matigi Ala, i ta numanya ke an ye,
sabu an jigi be ele le kan.

34

Ala b'a daaribagaw jaabi

¹ Dawuda ta Zaburu. Wagati min a tun k'a yere ke i ko fato, masace Abimeleki ja koro, fo ale nana a ghen ka taga, a ka nin donkiri sebe o wagati le ra*.

² Ne be baraka la Matigi Ala ye tuma bee;
wagati bee ne da b'a tando.

* **34:1** 34.1 O kow be soro Samawilu ta kitabu folo ra (21.11-16). O masace togo tun ye ko Akisi.

3 Ne ta bonya sababu ye Matigi Ala le ye!
 Mogo sabarininw ye o men, ka ninsondiya!
 4 Aw ye fara ne kan ka bonya la Matigi Ala kan!
 An ye jen k'a togo korota jagon fe!

5 Ne ka Matigi Ala wele, a ka ne jaabi;
 a ka ne bosi ka bo ne ta siranyaw bee ra.

6 Minw be o ja lo Matigi Ala ra, olugu pada be manamana;
 o ja te sisi maroya fe.

7 Ni janibagato ka Matigi Ala wele, a b'a lamen;
 a b'a kisi ka bo a ta degukow bee ra.

8 Matigi Ala ta meleke b'a janto Alajnsiranbagaw ra,
 ka o korosi fan bee ra janko ka o bosi.

9 Aw ye a nene k'a fe, k'a lon ko Matigi Ala ka ji;
 ni mogo min k'a yere karifa a ma, o tigi ta pana!

10 Ala ta mogo saninmanw, aw ye siran Matigi Ala ja,
 sabu foyi te dese a nsiranbagaw fe.

11 Hali jarakanbelenw ta domuni be ban, kongu be o soro;
 nka minw be o ja lo Matigi Ala ra, foyi te dese olugu fe.

12 Aw ye na, ne dencew, aw ye na ne lamen!
 Ne bena aw karan Matigi Ala nsiran na.

13 Jontigi le be si fe?

Jon le b'a fe ka sijan soro janko ka hera ye a ja ra?

14 I nenkun korosi kumajuguw ma,
 ka i da korosi nanbarakumaw ma.

15 I yere mabo kojugu ra, ka kojuman ke,
 i jija ka hera jini, i ye tugu a no fe.

16 Matigi Ala ja lonin be mogo terenninw na,
 a toro be o kulekan na fana.

17 Matigi Ala be kojugukabagaw kere,

ka o halaki ka bo dugukolo kan, janko mogo si kana a hakiri to o ra
 tuun.

18 Ni mogo terenninw kasira, Matigi Ala be o lamen;
 a be o bosi ka bo o ta degukow bee ra.

19 Matigi Ala be mogo jusukasininw kere fe,
 a be mogo desebagatow kisi.

20 Kojugu caman be mogo terennin soro,
 nka Matigi Ala b'a bosi ka bo a bee ra.

21 A b'a kolow bee mara,
 o si te karikari†.

22 Kojugu be mogojugu faga;
 mogo terennin koninyabagaw koni, kiti bena ben olugu kan.

23 Matigi Ala be a ta jonw nin kunmabo;
 minw be o yere karifa a ma, kiti tena ben olugu si kan.

† 34:21 34.21 O kuma le fora Yesu ta ko ra fana (Yuhana 19.36).

35

Ala be a nasiranbagaw bosi

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne jarakibagaw jaraki!

Ne kerɛbaga kerɛ!

² Negeɓennan fitini ni negeɓennanba mina,
ka wuri ka ne demɛ kerɛ ra.

³ Taman ni biɗɛ mina, ka wuri ne noɓbenbagaw kama!
A fo ne ye ko ele yere le ye ne kisibaga ye!

⁴ Minw be ne ta saya jini,
olugu le ye maroya ni dogoyari soro!

Minw be kojugu naninya ne kama,
olugu kun suurunin le ye seko ni o ko ye.

⁵ O ye ke i ko binjalan, fojo be taga ni min ye;
Matigi Ala ta meleke ye o gben ka taga!

⁶ O ta sira ye ke dibi ye, o ye terende a kan;
Matigi Ala ta meleke ye o noɓben!

⁷ O bagara ne ma ka dinga sogi ne ja,
o bagara ne ma ka jo siri ne ja ko o be ne faga.

⁸ Cenri ye bara ka cun o kan, k'a soro o tun ma sigi ni a ye.
O ka jo min siri ne ja, o jo ye olugu yere le mina,
o yere ye mina o jo ra, fo ka o halaki.

⁹ Ni o kera, ne bena pagari Matigi Ala baraka ra;
ne bena ninsondiya a ta kisiri koson.

¹⁰ Ne bena a fo ni ne jusukun bee ye ko:
«E, Matigi Ala, jon le be i ko ele?

I be nanibagato bosi ka bo a juguw boro, o minw fanga ka bon ni a ta
ye.

I be nanibagato ni fagantan bosi ka bo o toɓobagaw boro.»

¹¹ Seerejugu dow wurira ne kama;
ne ma ko min lon, o be ne jininka o ra.

¹² O be ne ta koɗuman sarara ni kojugu le ye;
ne kera mogontan le ye.

¹³ K'a soro ne koni, ni olugu do tun banara,
ne tun be borofaniw le don,

ka janasisi, ka sun don;
ne tun be Ala daari o ye wagati bee,

¹⁴ i ko mogo b'a ke a teri, walama a balema do ye cogo min na.
Ne kun suurunin ni ne ja sisinin tun be to ka tagama,

i ko mogo min b'a bamuso su kasira.

¹⁵ Nka sisan, tooro benna ne kan minke, olugu nagarito tagara jagon
lajen;

o mogojuguw ka jagon lajen ne kama, k'a soro ne te foyi kala ma.
O be ne tooro wagati bee.

¹⁶ O Alapansiranbariw be ne logobo, ka ne neni,
fo ka o jin jimi ne kama.

17 E, Matigi, ele be se ka je ka nin ko fe cogo di?

Ne nin kisi o ta cenri ma,
ne kisi ka bo nin jaraw boro!

18 Ni o kera, ne bena i fo ka i walepumanlon i ta mogow ta jamaba bee
lajennin ce ra;

ne bena i tando i ta mogow camanba lajennin ce ra.

19 Minw ka o yere ke ne juguw ye gbansan, i kana a to olugu ye nagari
ne koson;

minw be ne koninya gbansan, i kana a to olugu ye ke o na komikomi
ye ne koson.

20 Sabu o da te herakuma fo ka ye;

mogo minw ta ko te se mogo ma jamana konso, o be nanbarako dow le
labenna olugu kama.

21 O be o da waga ne kama,

k'a fo ko: «Onhon, co!

An yere na k'a ye!»

22 E, Matigi Ala, ele be o yera; i kana je ka o fe!

Matigi, i kana i mabo ne ra!

23 I kunu, i ye wuri ka ne ta jo di ne ma!

Ne ta Ala, ne Matigi, i lo ni ne kunko ye.

24 Ne ta kiti tige ka kapa ni i ta terenninya ye, Matigi Ala, ne ta Ala!

Ne le kana ke o ta nagari sababu ye!

25 O kana a fo o yere konso, ko:

«Onhon, co! An tun be min jinina, an ka o soro!»

I kana a to o y'a fo ko: «An k'a latunu pewu!»

26 Minw bee be nagarira ne ta torow koson,

o bee ye maroya fo ka o kun suuru;

minw bee be o yere wasora ne ma,

maroya ni mafiyenyari le ye ben olugu kan.

27 Nka minw b'a fe ko Ala ye a yira ko jo be ne fe,

olugu ye nagari, fo ka kule ci,

ka to k'a fo tuma bee ko:

«E, Matigi Ala ka bon,

a be a ta jonw ta hera pini.»

28 O ra, ne da bena i ta terenninya lakari,

ka i tando lon bee.

36

Mogojugu ta kewalew te Ala ta numanya bari

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jonce Dawuda ta Zaburu.

² Jurumun be mogojugu karan ko minw na, o be ne jusu ra:

Alanasiran te mogojugu jusukun na.

³ A ko ka di a yere ye fo ka teme;

o koson a te se ka lo a ta jurumun na, ka jurumun koninya.

⁴ A darakan bee ye terenbariya ni nanbara le ye;

a te son ka tagama ni hakiri ye, ka kopuman ke.

⁵ A lanin be to a layoro ra su fe ka kojugu naninya;

sira min man ni, a be o le ta,
a fana te ban kojugu ma.

⁶ E, Matigi Ala, i ta numanya bonya be se fo sankolo ma!
I ta kankelentigiya bonya be se fo sankabaw ma.

⁷ I ta terenninya be i ko kuru barakamanw,
i ta kolatigeninw be i ko jidunbaw.
Matigi Ala, i be adamadenw, ani beganw bee kisi.

⁸ E, Ala, i ta numanya nogon te yi!
Adamadenw be o yere dogo ele kaman suma le korɔ.

⁹ I ta so fara fennuman minw na, i be o di o ma fo ka o wasa;
i be kojumanw ke o ye i ko mogɔ be jinuman sorɔ k'a min cogo min
na.

¹⁰ Sabu panamanya bununji be ele le fe;
ele ta yeelen le baraka ra, an be yeelen sorɔ.

¹¹ Minw ka i lon o ta Ala ye, i ta numanya ye to olugu kan tuma bee;
mogɔ minw jusu ka ni, olugu mina ka na, ka kapa ni i ta terenninya
ye.

¹² I kana a to yerebonyabaga ye tagama ka se ne ma,
i kana a to mogɔjuguw boro ye ne mina ka ne bo ne no ra!

¹³ Kojugukebagaw bencogo fle nin ye!
O be ben, hali o te se ka wuri tuun.

37

Muru ni Alamakɔɔ
(Zaburu 49)

¹ Dawuda ta Zaburu.

I kana i jusu gban mogɔ kewalejuguw koson,
i kana nabɔ kojugukebagaw fe;*

² sabu o bena jaja yoronin kelen na i ko bin,
o be fagafaga i ko flaburukene.

³ I yere karifa Matigi Ala ma, ka kojuman ke;
sigi jamana kɔɔ, ka tagama can kan.

⁴ Matigi Ala kanu ka teme fen to bee kan;
ni o kera, i jusukun be nabɔ fen min fe, a bena o di i ma.

⁵ I ta ko bee to Matigi Ala boro;
i yere karifa a ma; ale le bena i ta kow nanabo.

⁶ A bena i ta terenninya bo kene kan mogow bee na na, i ko tere boto,
ka i ta jo bo kene kan, i ko wagati min tere be kun ce.

⁷ I je, ka Matigi Ala fle, k'a makɔɔ.
Mogɔ minw ta kow bee be na o boro, i kana i jusu gban olugu koson;
minw be kojuguw naninya, i kana i jusu gban olugu korɔ.

⁸ Dimi dabra, jusubo to yi,

* **37:1** 37.1 Nin Zaburu hayan dow be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

i kana i jusu gban, ni o te, o laban be ke kojugu le ye;
 9 k'a soro kojugukebagaw bena halaki ka bo yi,
 nka minw be Matigi Ala makono, olugu bena jamana tigiya ta.

10 Sani wagati donin ce, kojugukebaga te ye tuun!
 Ni i ka a sigiyoro fe, i te foyi ye.

11 Mogo sabarininw le bena jamana tigiya ta;
 o bena heraba soro k'a diyabo fo ka wasa.

12 Mogojuguw be janfa siri mogo terenninw kama,
 fo o be o jin nimi o kama.

13 Nka Matigi be yereko mogojugu ma,
 sabu a k'a lon ko mogojugu ta lon sera ka ban.

14 Mogojuguw be o ta kerekemuruw samana ka bo,
 ka o ta kalanw sama,
 janko ka nanibagato ni fagantanw bon ka o faga,
 ka mogosobew kannatige.

15 Nka o ta kerekemuru bena o yere jusukun le sogo,
 o ta kalanw bena karikari.

16 Mogo terennin ta borofen fitini,
 o ka fisa ni mogojuguw be lajennin ta borofen caman ye.

17 Sabu Matigi Ala bena mogojuguw borow karikari,
 nka a be mogo terenninw deme.

18 Matigi Ala b'a janto mogo jusukungbeninw ta dunupalatige ra;
 jamana min bena di o ma, o bena to o tigiya ra wagati be.

19 Hali ni kojugu sera o ma, o tena maroya;
 hali kongo wagati ra, o bena fa.

20 Nka mogojuguw koni, olugu bena halaki;
 Matigi Ala ta juguw bena tunu, i ko kongobinw ce pa be tunu cogo min
 na;
 o bena tunu, i ko sisi.

21 Mogojugu be fen singa, nka a t'a laseko;
 nka mogo terennin be makari mogow ra, ka o son.

22 Ni Matigi Ala ka baraka don mogo minw na, olugu le bena jamana
 tigiya ta;
 nka ni a ka minw danga, olugu be halaki.

23 Matigi Ala le baraka ra, mogo tagamacogo be sabati,
 ni a tigi ta kokocogo diyara Ala ye.

24 Hali ni a talonna, a te ben,
 sabu Matigi Ala k'a boro mina.

25 Ne kera denmisen ye, ka na koro ka ke cekoroba ye sisan;
 ne m'a ye ban ko Ala banna mogo terennin na,
 walama ko a ta denw le be domuni daarira.

26 Wagati be a be makari, a be juru don tow ra,
 a ta denw fana be baraka soro.

27 I yere mabo kojugu ra, ka kojuman ke,
ni o kera, i bena to i no ra wagati bee.

28 Sabu can le ka di Matigi Ala ye,
a te taga k'a pasiranbagaw to,
a b'a janto o ra wagati bee;
nka mogojuguw ta durujaw bena halaki.

29 Mogo terreninw le bena jamana tigiya ta;
o bena sigi jamana konon wagati bee.

30 Mogo terrenin be hakiritigiyakumaw le bo a da ra;
a nenkun be can le fo.

31 A ta Ala ta sariya b'a jusukun na;
a tagamato, a sen te terende.

32 Mogojugu be mogo terrenin dendenna;
a b'a fe k'a faga.

33 Nka Matigi Ala tena a to a boro;
hali ni a tagara ni a ye kiti ra, Ala tena a to kiti ye ben a kan.

34 Matigi Ala makono, k'a ta sira tagama,
ni o kera, a bena i korota, ka jamana tigiya di i ma;
i bena mogojuguw halakito ye.

35 Ne ka mogojugu ye, a ni a ta jusukungbeleya;
a baraka be bonyara i ko sediriyiriba min flaburuw nugunin lo.

36 Nka donin kera donon, a temena, a ma ye tuun;
ne k'a yoropini, nka ne m'a ye.

37 Mogo jusukungbenin korosi, ka mogojuman fana fe;
sabu mogo sabarinin labanko le be na;

38 nka mogo murutininw bee bena halaki,
mogojuguw laban ye halakiri ye.

39 Mogo terreninw ta kisiri be bo Matigi Ala le ra;
ale le ye o dogoyoro ye o degu wagatiw ra.

40 Matigi Ala be o dema, ka o bosi;
a be o bosi mogojuguw boro ka o kisi,
sabu o ka o yere karifa ale le ma.

38

Mogo taronin ta daariri

¹ Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi donkiri.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi fe ko i be ne jaraki,
i kana ta jusugban fe ko i be ne koro.

³ Sabu i ta bijew ka ne sogo,
i boro sera ne ma kosebe.

⁴ Yorojuman si te ne farisogo ra tuun,
i ta dimiba koson;
yoro keneman te ne farikolo yoro si ra tuun,
ne ta jurumun koson.

⁵ Sabu ne ta terenbariyakow cayara fɔ ka ne kun datugu,
a kera i ko doni gbiriman, min ka gbiri ka tɛmɛ ne baraka kan.

⁶ Ne ta joriw torira fɔ ka nɛɛn don,
ne ta hakirintanya le ye o sababu ye.

⁷ Ne seƙera, ne baraka bɛɛ banna, fɔ ka ne kɔ kuru;
lon o lon ne panasisinin le bɛ yaalayaala.

⁸ Ne soro bɛ to ka ne jeni;
yɔrɔɔnuman si tɛ ne farisogo ra tuun.

⁹ Ne baraka banna, ne jigi tigera pewu;
ne bɛ to ka ɗuna, sabu ne jusukun tɔɔrɔnin lo.

¹⁰ E, Matigi, ne bɛ min jini, ele ka o lon,
ne ta jusukasikanw fana ma dogo i ma.

¹¹ Ne sɔnkun bɛ yɛrɛyɛrɛ, ne baraka banna;
ne ja tɛ manamana tuun.

¹² Ne teriw, ani ne tɔrɔgɔnw ka o yɛrɛ mabɔ ne ra, ne ta bana kosɔn;
ne sigiɔgɔnw fana bɔra ne kɔrɔ.

¹³ Minw bɛ ne fagayɔrɔ jini, olugu ka o ta janw la ne ja,
minw b'a fɛ kojugu ye ne sɔrɔ, olugu bɛ ne halakirikuma le fɔra;
tere bɛɛ, o bɛ to ka dabarijuguw le siri ne kama.

¹⁴ Ne kɔni, ne bɛ i ko torogberen, ne tɛ foyi mɛn;
ne bɛ i ko bobo, ne tɛ ne da yɛlɛ ka foyi fɔ.

¹⁵ Ne bɛ i ko mɔgɔ min tɛ mɛnni kɛ,
ani min da tɛ se ka kuma jaabi fana.

¹⁶ Nka ne jigi bɛ ele le kan, Matigi Ala,
ele le bɛna ne jaabi, ne Tigi Ala.

¹⁷ Ne ko: «I kana a to o ye jagari ne ta tɔrɔ kosɔn,
walama ka waso ne ra, ni ne benna.»

¹⁸ Sabu ne kɔni bɛ jini ka ben,
ne ta dimi bɛ ne kan hali bi.

¹⁹ Ne lɔra ne ta terenbariya ra;
sabu ne ta jurumun ka ne hakiri jagami.

²⁰ K'a sɔrɔ ne juguw ka kɛɛ, olugu baraka ka bon;
minw bɛ ne kɔninya faninya gbansan kan, o ka ca.

²¹ Minw bɛ ne ta kɔɓuman sara ni kojugu ye,
olugu wurira ne kama, sabu ne bɛ tugura kɔɓuman kɔ.

²² E, Matigi Ala, i kana taga ka ne to!
Ne ta Ala, i kana i yɛrɛ mabɔ ne ra!

²³ I teliya ka na ne dɛmɛ,
Matigi, ne ta kisiri tigi.

39

Adamaden tɛ foyi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun b'a fɔra ko ne bɛna ne tagamacogo kɔrɔsi,
janko ne nenkun kana na ne bla jurumun na;

ne tun b'a fɔra ko ka mɔgɔjugu to ne kɛɛ fɛ,
ne bɛna karafe le don ne da ra.

³ Ne jera, ne ma foyi fɔ,
hali kumajuman, ne m'a fɔ;
nka ne ta dimi juguyara le.

⁴ Ne jusukun tun bɛ ne jenina;
ni ne ka miiri, a bɛ kɛ i ko tasuma dɔ le bɛ manana ne kɔnɔ;
a laban, ne ka ne da yeɛ ka kuma:

⁵ E, Matigi Ala, ne si laban yira ne ra,
ani ne ta dunupalatigɛ dan;
janko ne y'a lɔn ko ne tɛ foyi ye.

⁶ A flɛ, i ka ne si janya kɛ i ko mɔgɔ borotɛgɛ bonya;
ne ta dunupalatigɛ janya tɛ foyi ye i na koro.

Can lo, adamaden min o min lɔnin lo, o tɛ foyi ye ni fɔɔ tɛ.*

⁷ Can lo, adamaden bɛ taga, a bɛ na, i ko yirisuma;
a bɛ boribori, nka a bɛ tɛmɛ i ko fɔɔ.

A bɛ naforo lajen, nka a t'a lɔn a bɛna kɛ mɔgɔ min ta ye.

⁸ Ayiwa, Matigi, sisan ne bɛ se ka ne jigi la mun le kan sa?
Ne boromalanin bɛ ele le ma.

⁹ Ne bɔsi ka bɔ ne ta hakekow bɛɛ ra!
I kana a to mɔgɔ sɔnkolonw ye ne lebu!

¹⁰ Ne bɛ je, ne tɛna ne da yeɛ tuun,
sabu nin kow kɛbaga ye ele yɛɛ le ye.

¹¹ I ta bugɔri mabɔ ne ra ten,
sabu i boro bɛ ne halakira.

¹² I bɛ adamaden koro a ta terenbariyakow kosɔn;

fɛn min ko ka gbelen a ma, i bɛ o cɛn i ko cɛnɛrifɛn bɛ fɛn cɛn cogo min
na.

Can lo, adamaden tɛ foyi ye ni fɔɔ dama tɛ.†

¹³ E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn,

i toro malɔ ne ta welerikan na,

i kana i toro datugu ne kasikan na;

sabu ne kɔni ye lonan le ye i ta so,

ne ye tɛmɛbaga le ye, i ko ne bɛma tɔw bɛɛ.

¹⁴ I na bɔ ne ra ten, janko ne ye ninsɔndiya dɔɔnin,
sani ne ye na taga, ka tunu ka ban pewu!

40

Ala bɛ kɔɔuman kɛ a jinibagaw ye

(Hayan 14-18; Zaburu 70.2-6)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun ka ne jigi la Matigi Ala kan k'a makɔnɔ,

a k'a toro malɔ ne fɛ, ka ne kulekan lamɛn.

³ A ka ne sama ka bɔ dingajuguba kɔnɔ,

ka ne labɔ bogɔ cɛ ma, dingadun kɔnɔ;

* **39:6** 39.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **39:12** 39.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

a ka ne sen fla lo fara kan,
ka ne lo yorɔɔnuman na.

⁴ A ka donkirikura don ne da ra,
ka o ke an ta Ala ta tandori donkiri ye.
Mogɔ caman bena o ye, ka siran Ala ja,
ka o jigi la Matigi Ala kan.

⁵ Mogɔ min be Matigi Ala ke a jigi ye,
o tigi ta pana!
Yerebonyabaga minw be o yere bla faninyafɔ ra,
a te son k'a nasin olugu fan fe.

⁶ E, Matigi Ala, ne ta Ala,
i ka kojumanbaw, ani kabako minw ke an ye, o ka ca!
Foyi te se ka suma ni ele ye;
ni ne ko ne b'a bee fo, ani k'a bee lakari,
a da te se ka lon, sabu a ka ca.

⁷ I ko i te began saraka* fe, i te siman saraka* fe;
i ka o kuma don ne toro ra kosebe.
Saraka jenitaw* o, jurumunyafa sarakaw* o,
i ma o si nini an fe.

⁸ O ra ne ko: «Ne nato fle,
i n'a fo a fora ne ta ko ra sariya kitabu konɔ cogo min na*.

⁹ Ne ta Ala, i sago kerɔ, o le ka di ne ye;
i ta sariya ta kumaw be ne jusukun na.»

¹⁰ Ne be i ta terenninya ko fo
i ta mogow ta jamaba bee lajennin ce ra.
A fle, ne ma ne da datugu o ko kan,
ele yere ka o lon, Matigi Ala.

¹¹ Ne te i ta terenninya ko dogo ne jusu ra,
ne be i ta kankelentigiya, ani i ta kisiri ko fo le;
ne te i ta pumanya ni i ta can dogo i ta mogow ta jamaba lajennin ma.

¹² E, Matigi Ala, ele koni tena ban ka hina ne ra;
i ta pumanya ni i ta kankelentigiya bena ne tanga wagati bee;

¹³ sabu kojugu caman ka ne lamini,
dan te kojugu minw na.
Ne ta terenbariyakow ka ne datugu,
k'a ke fo ne te foyi yera tuun;
o ka ca ka teme hali ne kunsigiw kan.

Ne baraka bee banna.
¹⁴ Matigi Ala, sabari ka ne bosi,
Matigi Ala, teliya ka na ne deme!

¹⁵ Minw b'a fe ka ne nin bo ne ra,
olugu bee ye maroya fo ka o kun suuru!
Minw b'a fe kojugu le ye ne soro,
olugu le ye dogoyari soro fo ka seko ni o ko ye.

¹⁶ Minw be yereko ne ma ko: «Ha ha ha»,
maroya ye olugu halaki ka o ban pewu!

* 40:8 40.8 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Heburuw 10.5-7).

17 Nka minw bɛɛ bɛ i yɔrɔninina,
 olugu ye ninsɔndiya ka ɲagari i kosɔn!
 I ta kisiri ko ka di minw ye,
 olugu y'a fɔ tuma bɛɛ ko: «E, Matigi Ala ka bon!»
 18 Ne kɔni ye ɲanibagato ye, ani fagantan,
 nka Matigi hakiri bɛ ne ra.
 Ele le ye ne demɛbaga ye, ani ne kunmabobaga;
 ne ta Ala, i kana mɛɛn ka na ne demɛ.

41

Ala bɛ mɔgo jusukungbenin sutara

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Mɔgo min b'a hakiri to desɛbagato ra, o tigi ta ɲana!
 Lon min ni kojugu k'a sɔrɔ, Matigi Ala b'a bɔsi.
³ Matigi Ala b'a kɔrɔsi ka si di a ma;
 a bɛ hera sɔrɔ jamana kɔnɔ.
 Ala tena a don a juguw boro.
⁴ K'a tɔrɔnin lanin to a ta lanan kan, Matigi Ala bɛ baraka don a ra;
 ni bana k'a sɔrɔ, a b'a kenɛya ka bɔ o sɛgɛ bɛɛ ra.
⁵ Ne ko: «Matigi Ala, makari ne ra!
 Ne kenɛya, sabu ne ka jurumun kɛ ka i hake ta.»
⁶ Ne juguw bɛ kumajuguw fora ne kama, ko:
 «A bɛna sa wagati juman le sa, janko a tɔgo ye tunu?»
⁷ Ni min ka na ne flɛ, o bɛ faninyakumaw le fɔ;
 a bɛ kumajuguw dogo a jusukun na,
 ni a bɔra kɛnɛ ma, a bɛ o fɔ.
⁸ Ne kɔninyabagaw bɛɛ bɛ kumana ɲɔgɔn fɛ o da jukɔrɔ ne kama;
 o bɛ kojugu le miirira ne kama.
⁹ O b'a fɔ ko: «Kojuguba dɔ benna a kan!
 A lanin flɛ, a tena wuri tuun!»
¹⁰ Hali ne tericegbɛlɛn, ne jigi tun bɛ min kan,
 min tun bɛ domuni kɛ ni ne ye,
 o k'a yɛrɛ kɛ ne jugu ye.*
¹¹ Nka Matigi Ala, ele kɔni ye makari ne ra, ka ne lawuri,
 janko ne ye ne ta juru sara o ra.
¹² Ni ne juguw ma se sɔrɔ ne kan,
 o le bɛna a to ne b'a lon ko ne ko ka di i ye.
¹³ I bɛ ne kɔrɔsi, sabu ne jusukun gbenin lo;
 i bɛ ne to i ɲa kɔrɔ wagati bɛɛ.
¹⁴ Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala baraka,
 wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ!
 Amina! Amina!

Kitabu flanan

* **41:10** 41.10 Nin kuma fora Yesu Kirisita ni Zudasi ta ko ra (Yuhana 13.18).

42

(Zaburuw 42-72)

Alajinibagaw jigi ye Ala ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencew* ta dɔnkiri.

² Minan minlogoto be kasi kɔji no fe cogo min na,
ne nin be kasi ele no fe ten le, Ala!

³ Ala nege be ne ra i ko ji, Ala panaman nege be ne ra.
Wagati juman le ne bena taga lo Ala ja korɔ sa?

⁴ Ne naji le ye ne ta baro ye su ni tere;
k'a sorɔ wagati bee mogow b'a fo ne ma ko: «Ele ta Ala be min le sa?»

⁵ O bee n'a ta, ni ne hakiri ka jigi nin kow ra,
a be miiri caya ne jusu ra:
O wagati ra ne le tun be jama ce ra,
ne le tun be bla o ja ka tagama ka taga Ala ta batoso ra,
ni pagarikanbaw ye, ani Ala tandorikanw;
o y'a sorɔ jama bee lajennin pagarininba lo.

⁶ E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walenumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

⁷ Ala, ne jusu kasira;
o koson, ka ne to Zuriden mara yoro ra, ani Herimon kuru yoro ra,
ani Misari kuru yoro ra,
ne be ne hakiri to i ra.
⁸ Jiba do be jiba do wele, o be tugu jogon ko,
ka woyo ni mankanba ye;
i b'a to o jikuruw, ani o jiwoyow bee ye woyo ka teme ne kan.

⁹ Tere fe, Matigi Ala be a ta numanya yira ne ra;
su fe, ne be dɔnkiri la k'a tando,
ka ne ta panamanya tigi Ala daari.

¹⁰ Ne b'a fo ne ta Ala ye, ne ta Ala barakaman ye ko:
«Mun na i jinana ne ko?»

Mun koson ne panasisinin le be to ka yaalayaala,
ani ne juguw fana be ne minako juguya?»

¹¹ Ne juguw ka ne mafiyenya
fo ka na ne baraka bee ban;
o b'a fo ne ma tuma bee, ko:
«Ele ta Ala be min le?»

¹² E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?

I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walenumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

* 42:1 42.1 Kore ni a ta mogow fana tun ye Alabatosoba dɔnkirilabaga dow ye (Kibaroyaw folo 6.18,22).

43

Ala le ye a ta mɔgɔw jigi ye

¹ E, Ala, ne ta kiti tigɛ, ka ne ta jo di ne ma,
ka nin siya Alapasiranbariw kere;
ne bɔsi ka bɔ nin mɔgɔ nanbaratɔw, ani nin mɔgɔ kɛwalejuguw boro;
² sabu ele le ye ne dogoyɔɔ ye, ne ta Ala.
Mun kosɔn i banna ne ra?
Mun kosɔn ne panasisinin le bɛ yaalayaala,
ne juguw fana bɛ ne minako juguya?

³ I ta yeelen ni i ta can yira,
janko ka ne tɛmɛsira yira ne ra,
ka taga ni ne ye i ta kuru saninman kan,
i sigiyɔɔ ra.

⁴ O ra, ne bɛna taga Ala ta sarakajɛnifɛn kɔɔ, Ala fɛ,
Ala min ye ne ta ninsɔndiya ani ne ta nagarikun ye;
ne bɛna i fo ka i walepumanlɔn ni kora ye,
Ala, ne ta Ala!

⁵ E, ne nin, mun kosɔn ele bɛ i jusu kasi dɛ?
Mun na i bɛ nuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bɛna a fo k'a walepumanlɔn tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

44

Ala ta mɔgɔw ta tɔɔɔ
(Zaburuw 74; 79; 80)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencɛw ta karan.

² E, Ala, i ka ko minw kɛ an bɛmaw ta wagati ra,
kabini fɔlɔfɔlɔ,
an torow ka o mɛn;
an bɛmaw ka o lakari an ye.

³ I yɛrɛ boro ka siya dɔw gbɛn,
janko ka an bɛmaw sigi olugu nɔ ra;
i ka kojugu ben siya dɔw kan,
janko an bɛmaw ye laganfiya sɔɔ.

⁴ Sabu o ma jamana kɛrɛ k'a mina ni o yɛrɛ ta kɛrɛkɛmuruw le ye,
o yɛrɛ boro le ma se di o ma;
nka ele boro barakaman, ani i ta sebgaya,
ani i ta pumanya nɔ lo;
sabu o ko tun diyara i ye.

⁵ E, Ala, ele le ye ne ta masacɛ ye;
ele le b'a latigɛ ka Yakuba ta mɔgɔw kisi ka o bɔ o juguw boro.

⁶ Ele le baraka ra, an bɛ se ka an juguw gbɛn;
i tɔgɔ le baraka ra, an bɛ an kɛrɛbagaw dɔndɔn ka o terege dugu ma.

⁷ Sabu ne tɛ ne jigi la ne ta kalan kan,
ne ta kɛrɛkɛmuru le tɛ ne kisi;

⁸ nka ele le bɛ an kisi ka bɔ an kɛrɛbagaw boro,

ele le be an koninyabagaw lamaroya.

⁹ An be Ala tando lon o lon,
k'a tɔgɔ bonya wagati beɛ.*

¹⁰ Nka sisan i banna an na, ka an lamaroya;
i te bo ni an ta kerəkedenw ye tuun.

¹¹ I be an labori an kerəkɛɔgɔnw na,
k'a to an koninyabagaw ye an borofenw ce o sago ma.

¹² I ka an don o boro i ko o be saga min faga k'a sogo domu;
i ka an gben ka taga yɔrɔ beɛ, siyaw ce ra.

¹³ I ka i ta mɔgɔw fiyeere dasu le ra,
hali i ma o sɔngɔ gbeleya.

¹⁴ I ka an ke dɔgɔyarifen le ye an siginɔgɔnw fe;
minw ka an lamini, olugu be an lɔgɔbo, ka yereko an ma.

¹⁵ I k'a to siya tɔw be zanaw fo ni anw tɔgɔ le ye;
siya tɔw be o kun yuguyugu anw le ra.

¹⁶ Ne ta maroya be ne kan wagati beɛ.

Ne maroyara fo ka ne kun suuru,

¹⁷ sabu ne be ne mafiyenyabagaw ni ne dɔgɔyabagaw kan menna;
ne be ne juguw yera, o b'a fe ka o yere dimibo ne ra.

¹⁸ Nin kow beɛ sera an ma,
nka an ma jina i ko,
an ma i ta jenɔgɔnya* layiri cen.

¹⁹ An ma an ta miiriya munu fan were fe,
an sen ma bo i ta sira kan.

²⁰ Nka i ka an baraka beɛ ban, ka an sigiyɔrɔ ke kongowuruw ta ye,
ka saya dibi ke ka an datugu.

²¹ Ni an tun jinana an ta Ala tɔgɔ ko,
ni an tun ka an boro lo batofen werew le ye,

²² yala Ala tun tena o lon wa,
ale min ka mɔgɔ jusukun ta gundow lon?

²³ Ele le koson o be an fagayɔrɔ jinina lon o lon,
ka an ke i ko saga minw blara fagari kama.

²⁴ Matigi, i wuri! Mun na i be sunɔgɔra?
I kunu! I kana ban an na pewu ka an to yi ten!

²⁵ Mun na i ka i pada dogo an ma sa?
Mun na i be jina an ta pani ni an ta sege ko?

²⁶ Anw koni lanin lo buguri ra,
fo ka an farikolo nɔrɔ dugukolo ra.

²⁷ I wuri ka an deme!
An bo si i ta jumanya koson!

45

Masace ni masamuso ta furudonkiri

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «Yirifiyeren». Kore dencew ta karan. Kanuyadonkiri.

* **44:9** 44.9 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

2 Ne jusukun fara kumadimanw na;
o ra, ne bena ne ta cirayakuma fo masace ye.
Ne nenkun be i ko seberikebaganuman ta seberikenan.

3 I ce ka ni ka teme adamaden tow bee kan;
neema be i ta kuma bee ra,
o koson Ala be baraka don i ra tuma bee.

4 E, kerekecafari, i ta kerekemuru siri i togo ra!
O le ye i ta bonya ni i ta nooro ye.

5 I ni i ta nooro ye don i ta sowotoro konon ka kere ke, ka se soro;
taga kere ke can ni sabari ni terenninya koson.
I boro barakaman ye koba caman ke i ye!

6 I ta bijew da ka di;
o be masace ta juguw sogo o sonkun na,
ka mogow benben i sen koron.

7 E, Ala, i ta masaya be to a no ra tuma bee, ani wagati bee;
i ta masacebere ye haronya bere le ye.

8 I be terenninya kanu, ka juguya koninya;
o koson Ala, i ta Ala ka i janawoloma,
ka turu ke i kun na, ka i ninsondiya, ka i fisaya i tojogonw bee ye*.

9 Mire turu, ani alowesi turu, ani kase turu, o ka i ta faniw kasa diya.
I ta masabonw lora ni samajinw ye;

ka i to o masasow konon, gonifokanw be i ninsondiya.

10 I diyanyamusow ye masacedenw le ye;
masamuso be i kininboroyanfan fe, a masirinin be ni Ofiri sanin
yereworo ye.

11 Ne lamen, ne denmuso, i na yele, ka i toro malo fana;
i hakiri bo i ta siyamogow ko, ani i faso ko.

12 Masace nabora i fe i ta cerna koson;
i yere majigi a koron k'a bonya, sabu ale le ye i matigice ye.

13 Ni o kera, Tiri dugumogow, minw ye mogow bee ra naforotigiw ye,
olugu bena na ni bonyafenw ye i fe, ka o yere ko diya i ye.

14 Masace denmuso be a ta bon konon, a yoro bee ye nooro le ye;
a ta faniw negennegenna ni sanin ye.

15 O tagara ni a ye masace fe, a ni a ta fani cernumanw.
Sunguruden dow b'a ko fe; a kafijogonw lo;
olugu fana tagara ni a ye.

16 O tagara jagari ni ninsondiya le ce ra;
o ka o ladon masace ta masabon konon.

17 Masace, i dencew bena sigi i bemaw no ra,
i bena o ke kuntigiw ye jamana yoro bee ra.

18 Ne bena a to wagati bee ta mogow hakiri ye to i togo ra;
ni o kera, siyaw bena i fo ka i walepumanlon wagati bee, ani tuma bee.

* 45:8 45.8 Hayan 7 ni 8, o fora Heburuw 1.8-9.

46

Ala le ye Sebeetigi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta dɔnkiri.

² Ala le ye an karifayoro ye, ani an ta baraka soroyoro.
Ni degu ka an sorɔ tuma o tuma, a be ke an koro ka an demɛ.

³ O koson an te siran, hali ni dugukolo be yereyere,
hali ni kuruw be bo o no ra ka yeɛma ka ben kogji kono,

⁴ hali ni a jikurubaw be mankanbaw bo, ka kanga,
ka wuri san fe fo ka kuruw yuguyugu.*

⁵ Ko do be yi, min jiwoyo be Ala ta duguba ninsondiya,
dugu min ye Ala korotaninba ta sigiyoro saninmanba ye.

⁶ Ala yere siginin be o dugu kono,
o dugu tena bo a no ra ka ye;
sabu ni dugugbeda sera doron, a be na o fe ka na o demɛ.

⁷ Siya dow be mankanw cira, masa dow ta masaya be benna;
nka ni ale Ala k'a kan bo doron, dugukolo be yeele.

⁸ Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.†

⁹ Aw ye na Matigi Ala ta kabakow fle,
a ka cenriba min ke dugukolo kan, aw ye na o fle!

¹⁰ Ale le be kerew lalo dunupa fan bee ra;
a be kalanw karikari, ka tamanw tigetige,
ka kerekewotorow jeni tasuma ra!

¹¹ «Aw ye nin kow bee dabra, k'a lon ko ne le Ala ye;
ne le be siyaw bee kunna,
ne le be dunupa bee kunna.»

¹² Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.‡

47

Siyaw bee ye tegerɛ fo Ala ye
(Zaburuw 93; 96-99)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² Jamanaw bee ta mogow, aw ye tegerɛ fo!
Aw ye nagari ka kule ci, ka Ala tando!

³ Sabu Matigi Ala korotaninba ye siranyafenba le ye,
masaceba lo min be dunupa bee lajennin kunna.

⁴ A be jamanaw ta mogow bla a ta fanga koro,
ka siyaw bla an sen koro.

⁵ A ka jamana do janawoloma ka o ke an ninyoro ye;

* 46:4 46.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 46:8 46.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 46:12 46.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

o le ye Yakuba* ta bonya kun ye, a be Yakuba min kanu.†

6 Ala be yelenna ka taga a ta yoro saninman* kono a ta mogow ta nagarikanbaw le ce ra,
Matigi Ala be yelenna ka taga burufiyekanw le ce ra.

7 Aw ye tandoridankiriw la Ala ye, aw ye tandoridankiriw la!
Aw ye tandoridankiriw la an ta Masa ye, aw ye tandoridankiriw la.

8 Sabu Ala le ye dununa bee lajennin ta Masa ye;
aw y'a tando ni donkiri panaman le ye.

9 Ala ta fanga be siyaw bee kan,
Ala signin be a ta masasiginan saninman kan.

10 Siyaw ta kuntigiw be lajen
ka fara Iburahima ta Ala ta mogow kan;
sabu dununa negebennanw bee ye Ala ta le ye.
A korotanin lo fen bee kunna.

48

Zeruzalemu dugu saninman

1 Donkiri. Kore dencew ta Zaburu.

2 Matigi Ala ka bon,
bee ka kan k'a tando kosebe
an ta Ala ta dugu saninman kono,
min be a ta kuru saninman kan.

3 O kuru wuricogo ce ka ji;
a be dununa mogow bee ninsondiya.
Siyon kuru le ye Ala sigiyoro ye;
Masaceba ta dugu lo.

4 Ala be Siyon masasobaw kono,
bee k'a lon ko tangabaga panaman lo.

5 A fle, masacew tun ka jogon lajen,
ka jen ka na dugu kama.

6 Nka olugu na lara a kan minke doron, o kabakoyara,
o jigi tigera, o borira.

7 O barara ka to ka yereyere o yoronin bee ra,
i ko muso jigibagato konodimito b'a ke cogo min na,
8 i ko tereboyanfan ta fono gbanninman min be fiye,
ka jirakurunbaw karikari.

9 An tun ka min men, an na nana o le ye fana
Fangatigi Ala ta dugu kono,
an ta Ala ta dugu kono;
Ala bena o dugu baraka bonya wagati bee.*

10 E, Ala, ka an to i ta batoso kono,
an be miiri i ta numanya ra.

* 47:5 47.5 Yakuba, o koro ye Izirayeli. † 47:5 47.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko:
Sela. * 48:9 48.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

11 E, Ala, i ta bonya be i n'a fo i togo;
 i ta bonya sera fo dununa dan bee ra.
 I boro barakaman be ko terenninw doron le ke.
 12 Siyon kuru† be ninsondiya,
 Zuda duguw be jagari,
 i ta kolatigeninw koson.

13 Aw ye yaala ka Siyon dugu yoro bee lamini;
 aw ye a sankasow jate,
 14 k'a laminikogow fle ka ja,
 k'a bon barakamanw korosi kosebe,
 janko ka na o lakari duruja nataw ye,
 15 ko an ta Ala le ye nin ye;
 an bena tugu ale le ko wagati bee‡.

49

Ala ye jigi janaman ye ka teme naforo kan

1 Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

2 Aw ye nin lamen, jamanaw bee ta mogow;
 aw ye aw toro malo, dununamogow bee,
 3 mogow fitini fara mogoba kan,
 naforotigi fara fagantan kan!
 4 Ne da bena hakiritigiyakumaw le fo,
 sabu faamurikumaw le be ne jusukun na.
 5 Ne be ne toro malo ka zanaw lamen,
 ne bena ne ta kuma koromanw korow fo ni gonifokan le ye.

6 Hali ni torow sera ne ma,
 ni ne janfabagaw ka ne lamini ni o ta terenbariyakow ye,
 mun koson ne bena siran o ra?
 7 Olugu jigi be o borofenw le kan,
 o be o yere waso o ta naforo caya le koson.
 8 O bee n'a ta, mogow si te se k'a mogowogon nin kunmabo,
 walama k'a yere nin kunmabosara di Ala ma,
 9 sabu mogow nin kunmabosara ye songoba le ye;
 mogow be se ka fen o fen di, o si t'a bo.
 10 Yala olugu b'a miiri ko o bena to si ra wagati bee le wa,
 ani ko o tena don kaburu konow fiyewu le wa?
 11 An b'a ye ko hakiritigiw be sa,
 hakirintan ni naloman fana be ban;
 o be taga ka o borofenw to mogow werew le boro.
 12 O b'a miiri ko o ta bonw bena to yi wagati bee,
 ko o ta sigiyorow bena to yi wagati bee, ani tuma bee,
 ko olugu togow bena to o ta dugukolow ra tuma bee.
 13 Nka adamaden ni a ta bonya bee, a te meen;
 a be i ko began fagata.

† 48:12 48.12 Siyon kuru, o ye Zeruzalemu ye; o dugu tun siginin be kuru kan.
 48.15 «Wagati bee»: Kitabu dow ko: «fo saya.»

‡ 48:15

14 Mɔgɔ minw jigi bɛ o yɛrɛ kan, olugu ta bɛ kɛ ten le;
minw yɛrɛ ta kumafɔta ka di o ye, olugu bɛ laban ten le.*

15 O bɛ o gbɛngbɛn i ko sagaw, ka taga o lajigi kaburu kɔnɔ;
saya le ye kɛ o gbɛngbɛnbaga ye.

Sɔgɔmada fɛ, mɔgɔnuman bɛ tagama o kan.

O ta cɛɲa bɛɛ bɛ tɛmɛ;

saya dibi le bɛ kɛ o ta so ye.

16 Nka Ala bɛna ne nin kunmabɔ saya dibi ma;

sabu a bɛna ne ta.†

17 Ni mɔgɔ dɔ ka naforo sɔrɔ, o kana digi i ra,

ni a borofɛnw cayara a ta so, o kana digi i ra;

18 Sabu a satɔ tɛ taga ni foyi ye,

a borofɛnw tɛ jigi ni a ye kaburu kɔnɔ.

19 A bɛ se k'a fɔ ko ale ka jususuma sɔrɔ a ta dunupalatigɛ ra,

sabu ni dunupa diyara i ra, mɔgɔw bɛ i tando.

20 O bɛɛ n'a ta, i bɛna taga fara i bɛmaw kan lahara;

olugu minw tɛna tere yeelen ye o ɲa ra tuun fiyewu.

21 Adamaden ni a ta bonya bɛɛ,

a tɛ a faamu ko a bɛ i ko bɛgan fagata.

50

Saraka min ka di Ala ye

¹ Asafu ta Zaburu.

Alaw ta Ala, Matigi Ala kumana,

ka dunupamɔgɔw wele,

k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

² Ala ta nɔɔrɔ manamanatɔ bɛ bɔ Siyon dugu kɔnɔ,

dugu min ta cɛɲa dafanin lo.

³ An ta Ala bɛ nana yi, a kumabari tɛna to;

tasuma farimanba dɔ le b'a ɲa fɛ,

sanfɔɲɔ fariman dɔ k'a lamini.

⁴ A bɛ sankolo wele san fɛ,

ka dugukolo wele, janko ka na a ta mɔgɔw ta kiti tige.

⁵ A ko: «Aw ye ne nasiranbagaw lajen ne ye,

minw ka saraka bɔ ka jɛɲɔgɔnya* don ni ne ye!»

⁶ sankolokɔnɔfɛnw bɛ Ala ta terenninya lakari,

sabu ale yɛrɛ le bɛ kiti tige.*

⁷ «Ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn, ne bɛna kuma;

Izirayeli, ne bɛna ele jaraki,

ne le ye Ala ye, i ta Ala.

⁸ Ne tɛ aw jarakira aw ta sarakaw le kosɔn,

sabu aw ta saraka jɛnitaw* bɛ ne ɲa kɔrɔ tuma bɛɛ.

⁹ Misitoran minw bɛ aw ta so, ne mako tɛ o dɔ ra,

ba minw bɛ aw ta babonw kɔnɔ, ne mako tɛ o dɔ ra;

* **49:14** 49.14 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **49:16** 49.16 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **50:6** 50.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

10 sabu kongosogow bæe ye ne ta le ye,
 began waga caman minw be kuruw kan, o bæe ye ne ta le ye.

11 Kɔnɔ o kɔnɔ be san fe, ne ka o bæe da lon,
 fenpanaman min o min be kongo kɔnɔ, o bæe ye ne ta ye.

12 Ni kɔngɔ tun be ne ra, ne tun tena o fo aw ye,
 sabu dunuɓa bæe lajennin ye ne ta le ye, ani a kɔnofenw bæe.

13 Yala ne be misitoran sogo domu wa?

Yala ne be bakɔroninw jori min wa?

14 Ni i be saraka bo Ala ye, a ye ke barakalari le ye;
 i ka dajuru minw ta Ala korotaninba fe, o dafa.

15 Ni o kera, ni i ka degu lon min na, i ye ne wele;
 ne bena i bosi, i fana bena ne bonya.»

16 Nka Ala b'a fo mɔgojugu ye ko:

«Mun koson ele be ne ta cifoninw karan,
 ka to ka ne ta jenɔɔgonya sariyaw fo i da ra?

17 K'a sorɔ ele te son korori ma,
 i be ne ta kumaw firi i yere ko fe.

18 Ni i ka son ye, i be fara a kan;
 jenyakebagaw le ye i kokeɔgonw ye.

19 I be i da don kojugu ra,
 i nenkun be nanbarakow laben.

20 I be sigi ka i balema korɔfo,
 i be i yere baden togo cen.

21 I be nin kow le ke, nka ne te kuma minke,
 a kera i pana ko ne fana be i n'a fo ele;

nka sisan ne be i jaraki, ka i ta kewalew bæe bla i yere ja korɔ.»

22 Aw minw be jina Ala ko, aw ye nin faamu,

ni o te, ne bena aw sogo tigetige, mɔgo tena sorɔ ka aw bosi.

23 Minw be barakalari ke o ta saraka ye, olugu le be ne bonya;
 minw be o tagamacogo korɔsi,

ne bena a yira olugu le ra ko ne Ala le ye o kisibaga ye.

51

Jurumunkebaga ta yafamadaari

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. ² Masace Dawuda tun jenna ni Huri ta muso Baseba ye; o ko, cira Natan tagara a fe ka taga a ladi. Dawuda ka nin yafamadaari le ke o wagati ra*.

³ E, Ala, makari ne ra
 i ta pumanya koson;
 a ke i ta hinaba koson,
 i ye ne ta hakew josi ka bo yi.

⁴ Ne ko, ka ne bo ne ta terenbariyaw bæe ra pewu;
 ne saninya ka bo ne ta jurumun na.

⁵ Sabu ne yere k'a lon ko ne ka i hake ta;
 ne ta jurumunw be ne ja korɔ tuma bæe.

⁶ Ne ka jurumun ke ka ele kelen le hake ta;

* 51:2 51.2 Aw ye Samawilu flanan sura 11–12 fle.

i be fen min jate kojugu ye, ne ka o le ke.
 O koson ni i ka min o min latige ne kama, o bennin lo,
 ni i ka kiti min ben ne kan, mogo si tena se ka i jaraki o ra.
 7 Can lo, ne worora ni terenbariya le ye,
 ne bamuso ka ne jurumunto le konon ta.
 8 Nka ele b'a fe can le ye ke adamaden jusukun na;
 o ra, hakiritigiya don fo ne jusukun konon.
 9 Ne saninya ni izope† ye, ni o kera, ne bena saninya;
 ne ko, ni o kera, ne bena gbe pepepe.

10 A to ne jusu ye diya, k'a to ne ye ninsondiya tuun;
 ni o kera, i tun ka ne min farikolo bee karikari, ne belen bena jagari
 tuun.
 11 I na yelema ka bo ne ta jurumun na,
 i ye ne ta terenbariyakow bee josi ka bo yi.
 12 E, Ala, jusukun saninyanin do dan ka o don ne konon,
 hakirijuman laben ka o don ne konon.
 13 I kana ne gben ka bo i yere na koron,
 i kana i ta nin saninman bo ne jusukun na.
 14 Ne kisi, ka o kisiri jagari don ne jusukun na,
 ka hakirijuman di ne ma, ka baraka don ne ra.

15 Ni o kera, ne bena i haketabagaw karan i ta siraw ra;
 jurumunkebagaw bena seko ka na i fe.
 16 E, Ala, ne ta kisiri tigi Ala, ne ka mogo min faga
 o fagari hake bo ne kunna;
 ni o kera, ne da bena peren ni kanba ye
 ka i ta terenninya ko lakari.
 17 E, Matigi, ne dagbolow labla,
 janko ne da ye i tando.
 18 I te saraka fe,
 ni o te, ne tun bena do bo i ye;
 nka i te son saraka jenitaw ma.
 19 Saraka min ka di Ala ye, o ye adamaden nimisabagato le ye,
 kojugu nimisa be mogo min jusukun na, fo k'a jusu kasi,
 Ala, i te ban o tigi ra.

20 Koruman ke Siyon dugu ye, i ta neema koson;
 Zeruzalemu laminikogow lo kokura!
 21 Ni o kera, saraka panamanw ko bena diya i ye,
 o saraka jenita minw kuturu be di i ma;
 an bena misitoran sarakaw bo i ye i ta sarakajenifen kan.

52

Naforo kanubagajugu labancogo

† 51:9 51.9 O tun be izopeyiri flaburuw le su ji ra walama jori ra, k'a seriseri mogow kan, walama fen dow kan, ka o saninya, ka kapa ni Layirikoro ta sariyaw ye (Bori 12.22).

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta dɔnkiri. ² A ka nin dɔnkiri la wagati min na Edomukace Dɔgi* tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda tagara Ayimeleki ta so.

³ Ele cɛfari, mun koson i be i yere tando i ta kojugu koson, k'a soro Ala ta numanya te ban ka ye?

⁴ I nenkun be cenri ke i ko muru dadiman; i be janfaw siri.

⁵ Kojugu ka di i ye ka teme kojuman kan, faninya ka di i ye ka teme can kan.†

⁶ Mogo halakikumaw dama le ka di i ye, ele mogo nenkun nanbarato!

⁷ O koson Ala bena ele halaki pewu; a bena i mina, ka i sama ka bo i ta bon konɔ, ka i liliw bon, ka i bo dunuɔa ra mogo janamanw ce ra pewu.‡

⁸ Mogo terenninw bena o ye ka siran; o bena yereko i ma, k'a fo ko:

⁹ «Mogo min tun ma son ka Ala ke a dogoyoro ye, ale le ye nin ye; a tun k'a jigi la a ta natoroba le kan, ka baraka soro a ta kewalejugu baraka ra.»

¹⁰ Nka ne koni, ne be Ala ta so konɔ i ko oliviyesun nugunin; ne jigi be Ala ta numanya kan wagati bee, ani tuma bee.

¹¹ Ne be i fo ka i walejumanlon wagati bee, i ta kokeninw koson; ne jigi be i togo kan, sabu i ka ji i nasiranbagaw ma.

53

*Alanasiranbariya laban ye maroya ye
(Zaburu 14)*

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta karan; dɔnkiri min be la ni filen ye.

² Mogo kolonbariw b'a fo o yere konɔ ko: «Ala te yi!» O mogo ye mogo kolonw le ye, o ta kewalew bee haramunin lo; o si te kojuman ke.

³ Ala be to sankolo ra ka jenge ka adamadenw fe, k'a fe ni a kera ko mogo be yi, hakiri be min fe, min ye Alapinibaga ye.

⁴ O bee ka o yere mabo Ala ra, o bee kera jacinanw ye; o si te kojuman ke, hali mogo kelenpe.

⁵ Minw be kojugu kera, yala olugu te ko lon le wa? O be ne ta mogo domuna i ko to; o fana te Matigi Ala bato.

* 52:2 52.2 Dɔgi ka min ke, o kow sebera Samawilu folo 21.8; 22.9-10. † 52:5 52.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 52:7 52.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁶ Sisan jatigeba le bɛna o mina,
 k'a sɔrɔ siranya ko tɛ yi.
 Minw ka aw lamini ko o bɛ aw kɛrɛ, Ala bɛna olugu kolow bɛɛ yɛrɛgɛ.
 Aw bɛna o lamaroya, sabu Ala banna o ra.

⁷ Jɔntigi le bɛna to Siyɔn ka Izirayɛli kisi!
 Ni Ala nana a ta mɔgɔw ta bonya laseko o ma tuma min na,
 Yakuba ta mɔgɔw bɛna ɲagari, Izirayelimɔgɔw bɛna ninsɔndiya.

54

Ala ye mɔgɔ degunin bɔsibaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Dawuda ka nin dɔnkiri la, ² wagati min Zifikaw nana a fɔ Sawuli ye ko: «Dawuda dogonin bɛ anw fɛ yi!»*

³ E, Ala, ne kisi i tɔgɔ baraka ra;
 kiti tigɛ ka ne ta jo di ne ma, i ta sebagaya baraka ra.

⁴ E, Ala, ne ta daariri lamɛn,
 i toro malɔ ne darakan na.

⁵ Sabu Alapasiranbari dɔw wurira ne kama,
 mɔgɔ fariman dɔw b'a fɛ ka ne nin bɔ;
 o tɛ Alako fan si le jate.†

⁶ Nka, a flɛ, Ala le ye ne dɛmɛbaga ye,
 Matigi le bɛ baraka don ne nin na.

⁷ A bɛna ne juguw ta kojuguw hake ben o yɛrɛ kan.
 E, Ala, o halaki i ta kankelentigiya kosɔn.

⁸ Ne bɛna ne yɛrɛ diyanya sarakaw bɔ i ye ni ne jusukun bɛɛ ye;
 Matigi Ala, ne bɛna i fo ka i waleɲumanlɔn, ka i tɔgɔ bonya, sabu i
 tɔgɔ ka ɲi.

⁹ A bɛ ne bɔsi ka bɔ ne ta degukow bɛɛ ra.
 Ne bɛ ne ɲa lɔ ne juguw ra ka o bentɔ flɛ.

55

Terijugu mɔgɔjanfabagaw

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Dawuda ta karan.

² E, Ala, i toro malɔ ne ta daariri ra;
 i kana dogo, ka ban ka ne ta makarikanw lamɛn.

³ I janto ne kumakan na, i ye ne jaabi;
 sabu ne hakiri ɲagamina, ne ta jusukasi kosɔn.

Ne bɛ ɲuna

⁴ ne juguw ta kumakan kosɔn,
 ani mɔgɔjuguw ta juguya kosɔn.

O bɛ kojuguw kɛ ne ra,
 o dimininba bɛ ben ne kan.

* **54:2** 54.2 Nin kumaw bɔ sɔrɔ Samawilu fɔlɔ 23.15-24; 26.1-5. † **54:5** 54.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

a ta kumaw ka di ka tɛmɛ turu kan,
nka a bɛ i ko kɛrɛkɛmuru bɔnin a la ra.

²³ I ta ko bɛɛ to Matigi Ala boro,
ni o kɛra, a bɛna baraka don i ra;
a tɛ sɔn ka mɔgɔ terennin to a ye ben fiyewu.

²⁴ Nka ele Ala kɔni, ele bɛna nin mɔgɔw lajigi fɔ kaburu kɔnɔnɔ.
Mɔgɔfagabagaw, ani nanbaramɔgɔw tɛna hali o ta si sandaw tarance
sɔrɔ.
Nka ne bɛ ne jigi la ele Ala kan.

56

Ala b'a janto a ta mɔgɔw ra

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye
ko «Yɔrɔjanna tugani kasibari.» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min
Filisikaw tagara a mina Gati dugu kɔnɔ*.

² E, Ala, makari ne ra, sabu mɔgɔw bɛ ne nin tɔɔrɔra;
lon o lon o bɛ ne kɛrɛ, o bɛ ben ne kan.

³ Lon o lon ne juguw bɛ ne tɔɔrɔ;
ne kɛrɛbagaw cayara, fɔ o bɛ waso ne ra.

⁴ Nka ni siranya ka ne mina wagati min na,
ne bɛ ne jigi la ele le kan.

⁵ Ne bɛ Ala ta kuma tando;
ne jigi bɛ Ala le kan, ne tɛ siran;
adamadenw bɛ se ka mun le kɛ ne ra?

⁶ Lon o lon o b'a fɛ ka ne ta kow cɛn le;
o bɛ kojugu dama le miiri ne ta ko ra.

⁷ O bɛ janfa siri ne kama, o bɛ dogo ka ne kɔrɔsi,
o bɛ ne tɛmɛyɔrɔw bɛɛ kɔrɔsi,
sabu o bɛ ne fagayɔrɔ le nini.

⁸ Yala o bɛna bɔsi k'a sɔrɔ o bɛ nin terenbariyaw kɛra wa?
Ala, i ta dimi kɔsɔn, nin mɔgɔw halaki!

⁹ I bɛ ne senlayɔrɔw bɛɛ kelen kelen jate, ka ne to ne ta dunuɔnalatige
ta yaala ra.

Ne najiw mina ka o mara i ta minan kɔnɔ;
yala a bɛɛ hakeya sebenin tɛ i ta kitabu kɔnɔ wa?

¹⁰ Ni ne nana i wele lon min na,
o lon na ne juguw bɛna sekɔ ni o kɔ ye;
o ra ne bɛna a lon ko Ala bɛ ni ne ye.

¹¹ Ne bɛ Ala ta kuma tando,
ne bɛ Matigi Ala ta kuma tando.

¹² Ne jigi bɛ Ala le kan, ne tɛ siran;
adamadenw bɛ se ka mun le kɛ ne ra?

¹³ E, Ala, ne ka dajuru min ta i fɛ, ne ka kan ka o dafa.
Ne bɛna barakalari sarakaw bɔ i ye,

* 56:1 56.1 Aw ye Samawilu folo 21.11-16 fle.

14 sabu i ka ne nin kisi saya ma,
i ma sɔn k'a to ne sen ye talon;
o ra, ne janaman bena tagama Ala na kɔrɔ yeelen na.

57

*Ala ta mɔgɔw jigi ye Ala ye
(Hayan 8-12; Zaburu 108.2-6)*

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki.» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min a borira Sawuli na ka taga dogo kuruwo kɔnɔ*.

² Makari ne ra, Ala, makari ne ra!
Sabu ne ka ne nin karifa ele le ma.
Ne bɛ ne yere dogo i kaman suma kɔrɔ,
sani k'a to kojugu wagati ye tɛmɛ.

³ Ne bɛ kule ka Ala kɔrɔtaninba wele,
Ala min bɛ ko bɛɛ kɛ ne ye k'a dafa.

⁴ A bena to sankolo ra ka ne kisi,
a bena ne tɔrɔbagaw mafiyenya.†
Ala bena a ta jumanya ni a ta kankelentigiya lajigi ne kan.

⁵ Ne kɔni lanin bɛ jaraw le cɛ ra,
minw bɛ adamaden sogo jimi;
o jinw bɛ i ko tamanw, ani biɲɛw,
o nenkun bɛ i ko kerekemuru dadiman.

⁶ E, Ala, i tɔgɔ ye kɔrɔta fɔ ka tɛmɛ sankolo kan,
i ta bonya ye kɛ dunuɲa bɛɛ lajennin kunna.

⁷ O tun ka jɔ le siri ne sen kɔrɔ
janko ka ne laben;
o ka dinga sogi ne ɲa,
nka olugu yere le nana ben o dinga kɔnɔ.‡

⁸ Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira;
ne bena dɔnkiri la ka Ala tando.

⁹ Ne nin, i kunu!
Ne ta kora ni ne ta gɔni, aw ye kunu!
Ne bena dugubɛda lakunu.

¹⁰ E, Matigi, ne bɛ i fo ka i waleɲumanlɔn jamana mɔgɔw cɛ ra;
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando siyaw cɛ ra,
¹¹ sabu i ta jumanya bonya bɛ se fɔ sankolo kɔnɔ,
i ta kankelentigiya bɛ se fɔ sankolo ma.

¹² E, Ala, i tɔgɔ ye kɔrɔta fɔ ka tɛmɛ sankolo kan,
i ta bonya ye kɛ dunuɲa bɛɛ lajennin kunna.

* 57:1 57.1 Aw ye Samawilu folo 22.1-2; 24.1-2 fle. † 57:4 57.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 57:7 57.7 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

58

Ala le ye mɔgɔjugu sarabaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki» Dawuda ta dɔnkiri.

² Aw fangatigiw, yala can ra aw bɛ terenninya sira kan wa? Yala aw bɛ adamadenw ta kiti tigera ka ja wa?

³ Fiyewu! Aw bɛ tugu ka kojuguw kɛ, aw borow le bɛ kojugu caya jamana kɔnɔ.

⁴ Mɔgɔjuguw bɛ sirajugu ta kabini o worolon na, faninyafɔbagaw bɛ o yɛrɛ lafiri kabini o worolon.

⁵ Baga min bɛ o ra, o бага бɛ i ko sa ta бага, a bɛ i ko fɔnfɔnnin min tɛ menni kɛ, min b'a toro datugu,

⁶ janko a kana sanɛɛɛbagaw kan mɛn, hali sanɛɛɛbagaw bɛɛ ra ceguman.

⁷ E, Ala, o pinw karikari o da kɔnɔ!

Matigi Ala, nin jarakanbelenw dagbagaw karikari!

⁸ O ye tunu i ko ji bɛ woyo ka tunu cogo min na; ni o ka o ta kalan bon, o ta biɛw kana foyi ja.

⁹ O ye kɛ i ko tɔnɔnɔ, min tagatɔ bɛ to ka yeele tere kɔrɔ.

O ye kɛ i ko den min kɔgɔbari worora, o ja kana tere yeelen ye.

¹⁰ Sani daga ye bɔ ɲani tasuma fundɛnin kala ma, ni ɲani kɛnɛ lo, walama ni a jalan lo o, sanfɔɲɔ ye mɔgɔjugu ta ka taga ni a ye.

¹¹ Mɔgɔ terennin bɛna ɲagari, sabu Ala k'a mɔnɛbɔ; a bɛna a sen ko mɔgɔjuguw jori le ra.

¹² Mɔgɔw bɛna a fɔ ko: «Can lo, mɔgɔ terennin ta baraji bɛ yi; can lo, Ala bɛ yi, min bɛ kiti tige dunuɲa kɔnɔ.»

59

Ala le ye a ɲasiranbagaw karifayɔrɔ ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki!» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min Sawuli ka mɔgɔw ci ka taga a ta bon lamini, janko a bɔtɔ, o y'a faga*.

² E, Ala, ne bɔsi ka bɔ ne juguw boro, minw bɛ wurira ne kama, ne tanga olugu ma.

³ Ne bɔsi ka bɔ mɔgɔ terenbariw boro, ne kisi ka bɔ mɔgɔfagabagaw boro.

⁴ Sabu o dogonin ye nin ye ka ne kɔnɔ; mɔgɔ jusu farimanw lo.

O ka janfa siri ne kama, k'a sɔrɔ ne ma hakɛko kɛ, ne ma jurumun kɛ, Matigi Ala.

⁵ Ne ma terenbariyako si kɛ o ra, nka o bɛ boriborira ka o yɛrɛ labɛn ne kama.

* 59:1 59.1 Aw ye Samawilu folo 19.11-17 fle.

I kunu, ka na o fɛ, i ye ne dɛmɛ!

⁶ Ele, Matigi Ala, Fangatigi, Izirayeli ta Ala,
i wuri ka siyaw bɛɛ kɛɛ!

I kana makari nin janfamogow ni nin mogow terenbariw si ra.†

⁷ Wula fɛ o bɛ seko ka na;

o bɛ kasi i ko wuruw;

o bɛ yaala ka dugu lamini.

⁸ A fɛ, kumakolon tɛ ban o da ra ka ye,

o darakumaw ka jugu i ko kerekemuruw;

o b'a fo ko: «Mogow si tɛ an lamenna?»

⁹ Nka ele, Matigi Ala, ele bɛ yɛɛko o ma;

ele bɛ siyaw bɛɛ logow.

¹⁰ E, ne ta barakatigi, ne na lonin bɛ ele le ra,

sabu ele le ye ne tangabaga ye.

¹¹ Ne ta numanya tigi Ala bɛna na ne fɛ;

Ala bɛna a to ne ye ne juguw bentɔ fɛ.

¹² I kana o faga, janko ne ta mogow kana na jina o ko;

nka i ta sebgaya baraka ra, o janjan le, ka o majigi,

Matigi, an tangabaga Ala.

¹³ O darakuma bɛɛ ye jurumun le ye;

o koson o yɛɛ ta yɛɛbonya ye kɛ jan ye ka o mina,

sabu o bɛ kumajuguw ni faninyakumaw dama le fo.

¹⁴ I jusu gbannin ye o bɛɛ halaki;

o halaki fo ka na o bɛɛ ban pewu!

O ra, bɛɛ bɛna a lon, ka taga se fo dunuɗa dan na,

ko Ala le ye Yakuba ta mogow‡ ta masace ye.§

¹⁵ Wula fɛ, o bɛ seko ka na,

o bɛ kasi i ko wuruw,

o bɛ yaala ka dugu lamini.

¹⁶ O bɛ yaalayaala ka o ta domuni jini;

ni o ma fa, o bɛ to ka kule ci.

¹⁷ Ne koni, ne bɛna donkiri la ka i ta sebgaya lakari,

lon o lon sogoma, ne bɛna i ta numanya ko fo.

Sabu ele le ye ne dogoyow ye;

ne ta degulonw na, ele le ye ne karifayow ye.

¹⁸ E, ne ta barakatigi, ne bɛna donkiri la ka i tando,

sabu Ala le ye ne tangabaga ye,

ne ta Ala ye numanya tigi le ye.

60

Ala bɛ sesowri di a ta mogow ma

(Hayan 7-14; Zaburu 108.7-14)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri bɛ la donkiri min lacogo ra, o togow ye ko «Jɛnɔgonya yirifiyeren.» Dawuda ka nin donkiri la, janko ka mogow karan, ² wagati min a ta mogow tun tagara Mesopotami

† 59:6 59.6 Nin yow ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 59:14 59.14 Yakuba ta mogow, o korow ye Izirayelimogow. § 59:14 59.14 Nin yow ra a sebera heburukan na ko: Sela.

mara ta Sirikaw kerε, ani Soba mara ta Sirikaw, ani o ko fe Yohabu sekora ka na Edomuka ce waga tan ni fla faga Kogo kenegbe yoro ra*.

³ E, Ala, i banna an na, k'a to an juguw ka an gben ka an janjan; i tun dimina an korɔ, nka sabari ka son an na tuun.

⁴ I ka dugukolo yereyerε, fo k'a peren; dugukolo perendaw lalaga, sabu a be yuguyugura.

⁵ I ka kogbelenw lase i ta mogow ma, k'a ke i n'a fo i ka duven le di o ma, o k'a min fo ka janamini.

⁶ Nka i ka tagamasiyen do di i nasiranbagaw ma, min be o tanga o juguw ta bijew ma.†

⁷ An jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye, janko i ta mogɔ kanuninw ye bosɔ.

⁸ Ala tora a ta yoro saninman* konɔ, ka kuma, ko: «Ne bena se soro, ka Sikemu ta mara taran k'a nin, ka Sukoti dingakonoyoro suma k'a nin.

⁹ Galadi ta mara ye ne ta le ye, Manase ta mara ye ne ta le ye, Efrayimu ta mara ye ne kun dogoyoro ye,

Zuda ta mara ye ne ta masacebere ye,

¹⁰ Mohabu ta mara ye ne ta kominan ye, ne be ne ta sanbara bo k'a firi Edomu ta mara le kan; ne be se soro, fo ka peren Filisikaw ta jamana kunna.»

¹¹ Ala, jon le bena ne lataga dugu barakaman konɔ sa? Jon le bena taga ni ne ye Edomu?

¹² Ele Ala te wa? Ele min tun banna an na, ele min tun te bora ni an ta kerεkerεew ye tuun, Ala!

¹³ An demε, ka an bosɔ ka bo an juguw boro! Sabu adamaden ta demeri ye gbansan le ye.

¹⁴ Nka ni Ala be ni an ye, an bena kobaw ke; ale le bena an juguw dondon fo ka o joro.

61

Ala le ye a ta mogow karifayoro ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne kulekan lamεn! I janto ne ta daarikan na!

³ Ka ne to hali dunuɗa dan na, ne be kule ka i wele, sabu ne jigi tigera.

Farakuru min yoro ka jan ne ma, ne layelen o kan,

⁴ sabu ele le ye ne karifayoro ye, i ko sankasojan min be ne tanga ne juguw ma.

* **60:2** 60.2 Aw ye Samawilu flanan 8.3-14; Kibaroyaw folo 18.3-13 fle. † **60:6** 60.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ Ne b'a fe ka to i ta bon kono tuma bee,
ka ne yere dogo i kamanw koro;*

⁶ sabu Ala, ne ka dajuruw ta i fe fen minw na, i ka o ke ne ye;
i ka fen minw mara i togo nasiranbagaw ye, i bena o di ne fana ma.

⁷ Do fara masace si kan!
A ye to si ra ka wagatijan ke!

⁸ A signin ye to masaya ra Ala na koro wagati bee!
A to i ta jumanya ni i ta kankelentigiya y'a mara!

⁹ Can lo, ne bena donkiri la ka i togo tando tuma bee,
ka ne ta dajuruw dafa lon o lon.

62

Ala kelenpe le ye kisiri tigi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

² Ne nin, i je ka Ala kelenpe le makono;
ne ta kisiri be bo ale le ra.

³ Onhon, ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; foyi tena ne jenge ka bo ne no ra.

⁴ Tuma juman le aw bena nin dabra:

Aw bee be ben mogo do kan,
aw be jen o tigi ra k'a bugo k'a faga,
i n'a fo mogo be kogo jengenin to laben cogo min na,
i n'a fo mogo be sansan cennin to waraga cogo min na!

⁵ Can lo, o be janfa siri janko ka mogo laben ka bo a ta loyorojuman
na;

faninya le ka di o ye.

O be dugawu ke i ye ni o da ye,
k'a soro o be i danga o jusukun na.*

⁶ Onhon, ne nin, i je ka Ala kelenpe le makono;
sabu ne jigi ye ale le ye.

⁷ Ale le ye ne ta barakatigi ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; ne tena jenge ka bo ne no ra.

⁸ Ne ta kisiri ni ne ta bonya be bo Ala le ra;
ne ta barakatigi Ala barakaman, ani ne karifayoro ye Ala le ye.

⁹ Aw adamadenw, aw ye aw yere karifa a ma wagati bee;
aw ye aw jusukunnakow bee fo a ye,
sabu Ala le ye an dogoyoro ye.†

¹⁰ Can lo, adamadenw te foyi ye;
mogow ye fengbansanw le ye.

Hali ni i ka o bee bla sumanikenan do kono,
o bee lajennin be fiyanya ka teme hali fojo kan.

¹¹ Aw kana aw jigi la tojori kan,

* **61:5** 61.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **62:5** 62.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **62:9** 62.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

walama ka aw boromala sonyari kan gbansan.
Hali ni naforo ka caya cogo o cogo,
aw kana aw jigi la a kan.

¹² Ala ka nin fo sijaga kelen,
ka seko k'a fo sijaga fla, ne k'a men;
a ko: «Fanga ye Ala ta le ye.»
¹³ Numanya fana ye ele ta le ye, an Matigi!
Sabu ele le be bee sara ka kana ni a tigi ta kawalew ye.

63

Ala ta numanya ka fisa ni fen bee ye

¹ Dawuda ta Zaburu. A ka min la k'a to Zuda kongokolon kono.

² E, Ala, ele le ye ne ta Ala ye, ne be i ta jennogonya le jini,
i logo be ne ra i ko jimingo;
ne farikolo be sama i no fe,
i ko dugukolo janin, segenin, jintan be ji fe cogo min na.
³ O koson ka ne to i ta yoro saninman kono, ne be ne ja lo i ra,
janko ka i ta sebagainya ni i ta bonya fe,
⁴ sabu i ta numanya sorori ka fisa ni si sorori ye;
o koson ne be i bonya ni ne darakumaw ye.

⁵ Ne be ne boro fla lawuri i togo ra,
ka baraka la i ye ne si bee ra.

⁶ Ne nin wasara, i n'a fo mogo min ka domuni dimanyorow le domu
ka fa;
ne jagarininba, ne da bena i tando.

⁷ Ka ne to ne layoro ra, ni ne hakiri ka jigi i ra,
ne be to ka miiri i ra su wagatiw bee ra.

⁸ Sabu ele le ye ne demabaga ye,
ne be to i kaman suma koro ka jagarikanw fo.

⁹ Ne nin sirinin be i ra,
i boro barakaman be ne mina.

¹⁰ Nka minw b'a fe ka ne nin halaki,
i bena olugu lajigi fo dugukolo jukoro.

¹¹ I bena o labla murutigiw ye,
k'a to o sogo ye ke kongowuruw ta domuni ye.

¹² Nka masace bena jagari Ala ta jennogonya koson;
mogo o mogo be kari ni Ala togo ye, o tigi kun be korota,
sabu faninyafobagaw da bena datugu.

64

Ala be mogojugu ta ko bee kala ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne ta mapumankokan lamen;
ne si tanga, sabu ne juguw nasiran be ne ra.

³ Mogojuguw ka jen min siri, ne kisi o ma,

ka ne bo kojugukeɓagaw ta mankanw ce ra.

⁴ O be o nenkun dabɔ, k'a da diya i ko kerɛkemuru,

o be o ta kumajuguw laben i ko biɓew,

⁵ ka dogo ka mɔgɔ jusukungbenin bon;

o be bara a ra, k'a bon, hali o te siran.

⁶ O be o yere jija kojugu le ra,

k'a fo ko olugu bena jan daw dogo ka o la mɔgɔw ja;

o b'a fo ko: «Jɔn le be an yera?»

⁷ O be kojugu naninya,

k'a fo ko: «An ka dabarijugu min siri, o pana yere le!»

Can lo, mɔgɔ konɔnɔkow ni a jusukunnakow ye dingadunba le ye min dunya te lon.

⁸ Nka Ala bena o bon ni biɓe do ye;

o bena bara ka benben.

⁹ O yere nenkun le bena ke sababu ye ka o laben;

ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o ye, o tigi b'a kun yuguyugu.

¹⁰ Ni o kera, adamadenw beɓe bena siran;

o bena Ala ta kobaw lakari,

sabu o bena a ta kokeninw korɔ faamu.

¹¹ Mɔgɔ terennin be nagari Matigi Ala koson,

a b'a yere karifa Matigi Ala ma;

mɔgɔ jusupumanw beɓe kun bena korɔta.

65

Ala b'a janto a ta danfenw na

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Donkiri.

² E, Ala, i ka kan ni tandori ye, Siyon dugu konɔ;

mɔgɔw ka dajuru minw ta i fe, o bena na o dafa.

³ Ele min be daariri jaabi,

adamadenw beɓe bena na ele le fe.

⁴ Ne ta terenbariyakow doni gbiriyara ne ma,

nka i be an ta hakew beɓe yafa.

⁵ I be mɔgɔ minw janawoloma, ka o gbara i yere ra,

janko o ye to i ta so konɔ, olugu ta pana.

I ta so ta fenpumanw bena an wasa,

i ta batoso saninman ta fenpumanw.

⁶ An ta kisiri tigi Ala, i ka kabakobaw ke ka an jaabi,

janko ka i ta terenninya yira;

beɓe jigi ye ele le ye,

hali minw be fo dugukolo dan na, ani fo kogoji dan na.

⁷ Ale le ka kuruw sigi a ta fanga baraka ra;

sabu sebagainya b'a fe.

⁸ A be kogojiw ta mankan mala,

ka jikuruw ta mankan mala,

ka siyaw ta woyokanw mala.

⁹ Mɔgɔ minw be fo hali dugukolo dan na, siranya be olugu ra i ta tagamasiyenw koson.

I be terebɔyanfan mɔgɔw ni terebenyanfan mɔgɔw fa ɲagari ra.

¹⁰ I be i janto dugukolo ra k'a sɔn ji ra,

ka dugukolo diya kosebe,

sabu Ala ta kɔ fanin lo ji ra.

I be siman di mɔgɔw ma, sabu i ka dugukolo laben o le kama.

¹¹ I be forow ta walanw sɔn ji ra kosebe,

k'a bɔgɔkuruw yerege,

ka sanji ke ka o magaya,

ka baraka don simanw falento ra.

¹² I ta kɔɲumanw sababu ra, san laban be diya;

ni ele ka teme yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ fenw beɛ be ɲa.

¹³ Beganw ta domunikeyɔrɔ minw be kongokolon kɔnɔ, o beɛ ka ɲi;

ɲagarikanw be kongoriw kunna fan beɛ ra.

¹⁴ Kongokɔnɔyɔrɔw beɛ fara sagaw ni baw ra,

forow beɛ fara siman na.

Beɛ be ɲagari fɔ ka dɔnkiriw la.

66

Ala be a ta mɔgɔw bɔsi o juguw boro

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri. Zaburu.

Aw ye Ala tando ni ɲagarikanbaw ye, aw dunuɲamɔgɔw beɛ.

² Aw ye dɔnkiri la k'a tɔgɔ bonya lakari,

aw y'a tando ni bonyaba ye.

³ Aw y'a fɔ Ala ye ko: «I ta kow ye siranyakobaw ye!

I ta baraka bonya kosɔn, i juguw be o kinbiri gban i kɔrɔ.

⁴ Dunuɲa beɛ lajennin be a kinbiri gban i kɔrɔ ka i bato,

ka dɔnkiri la ka i bonya,

ka dɔnkiri la ka i tɔgɔ bonya.»*

⁵ Aw ye na Ala ta kokeninw fle;

a be koba minw ke adamadenw ye.

⁶ A ka kɔgɔji yelema k'a ke dugukolo jalan ye,

k'a to mɔgɔw tagamana a ce ma k'a cetige.

O le kosɔn an be ɲagari a ta kokeninw kosɔn.

⁷ A siginin be kuntigiya ra wagati beɛ, a ta sebgaya baraka ra,

a ɲa be siyaw ra;

o kosɔn mɔgɔ murutininw kana o yere kɔrɔta!†

⁸ Siyaw, aw ye baraka la an ta Ala ye!

Aw ye aw kan bɔ k'a tando!

⁹ A ka an nin ɲanamanya;

a m'a to an sen ye talon.

¹⁰ E, Ala, i ka an segesege,

i ka an kɔrɔbɔ i ko mɔgɔ be warigbe kɔrɔbɔ tasuma ra cogo min na.

¹¹ I tun ka an don jɔ ra,

i tun ka doni gbiriman la an kɔ ra;

¹² I k'a to an juguw ka so bori ka yelen an kunw kan.

* **66:4** 66.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **66:7** 66.7 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

An ka tasuma cɛtigɛ, ka ji cɛtigɛ;
nka i ka an bɔsi ka bɔ o bɛɛ ra, ka an laganfiya.

¹³ Ne bɛna taga i ta batoso kɔnɔ ni saraka jɛnitaw* ye;
ne ka dajuru minw ta i fɛ, ne bɛ taga o dafa;

¹⁴ ne da ka dajuru minw ta,
ne da ka kuma minw fɔ wagati min ne tun degura, ne bɛna o dafa.

¹⁵ Ne bɛna bɛgan tɔrɔninw kɛ saraka jɛnitaw ye ka o di i ma,
ani sagajigi sarakaw, ani wusunan sarakaw*;
ne bɛna misitoranw, ani bakɔrɔninw kɛ saraka ye.‡

¹⁶ Aw minw bɛɛ bɛ siran Ala ja, aw ye na lamenni kɛ;
Ala ka min kɛ ne ye, ne bɛna o lakari.

¹⁷ Ne kulera ni ne da ye k'a wele,
ne k'a bonya ni ne nɛnkun ye.

¹⁸ Ni ne tun ka terenbariya ye ne jusukun na, ka je a kan,
Matigi tun tena ne lamɛn.

¹⁹ Nka can ra, Ala ka ne lamɛn;
a k'a janto ne ta daarikan na.

²⁰ Ala baraka,
sabu a ma ban ne ta daariri ma,
a fana ma a ta jumanya mabɔ ne ra.

67

Ala le ye hinatigi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Zaburu.
Alabatodɔnkiri.

² Ala ye hina an na, ka baraka don an na,
ka sɔn ka an flɛ ni jumanya ye.*

³ Ni o kɛra, mɔgɔw bɛna i ta kow jalɔn dunuɲa kɔnɔ,
siyaw bɛna i ta kisiri ko faamu.

⁴ Ala, mɔgɔw ye i fo ka i waleɲumanlɔn!
Mɔgɔw bɛɛ ye i fo ka i waleɲumanlɔn!

⁵ Siyaw ye jagari ka dɔnkiri la ka ninsɔndiya,
sabu i bɛ mɔgɔw ta kiti tige hɔrɔnya kan,
ele le ye siyaw kuntigi ye dugukolo kan.†

⁶ Ala, mɔgɔw ye i fo ka i waleɲumanlɔn,
mɔgɔw bɛɛ ye i fo ka i waleɲumanlɔn!

⁷ Dugukolo sɛnɛfɛnw bɛ den;
Ala, an ta Ala, ale bɛ baraka don an na.

⁸ ɔnhɔn, Ala bɛ baraka don an na;
a nasiran bɛna kɛ mɔgɔw bɛɛ ra, ka taga se fɔ dunuɲa danw bɛɛ ra.

68

Ala bɛ se sɔrɔ a juguw bɛɛ kan

‡ 66:15 66.15 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 67:2 67.2 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 67:5 67.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Dɔnkiri.

2 Ala ye wuri k'a juguw bɛɛ janjan,
a kɔninyabagaw bɛɛ ye bori a na.

3 Sisi bɛ tunu cogo min na, i bɛna o latunu ten le,
ka o kɛ i ko kɛɛ bɛ yeele cogo min na tasma kɔrɔ.
Mɔgɔjuguw bɛna halaki Ala na kɔrɔ;

4 nka mɔgɔ terenninw bɛna ninsɔndiya,
o bɛna nagari kosɛbɛ Ala na kɔrɔ,
ka ninsɔndiya fɔ k'a kɛ ninsɔndiya dan ye.

5 Aw ye dɔnkiri la Ala ye, ka Alatandodɔnkiriw la k'a tɔgɔ bonya;
aw y'a kunbɛn ni bonya ye, ale min bɛ sankabaw kɛ a ta sowotoro ye.
A tɔgɔ ye ko Matigi Ala, aw ye nagari kosɛbɛ a na kɔrɔ.

6 Feritaninw fa, ani muso cɛ saninw ta kititigebaga,
Ala ye o le ye; a siginin bɛ a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ.

7 Ala le bɛ mɔgɔ di mɔgɔntanw ma,
ka mɔgɔ minaninw labla ka o wasa.
Mɔgɔ murutininw le sigiyɔrɔ bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye.

8 E, Ala, wagati min i bɔra ka bla i ta mɔgɔw na,
wagati min i tun bɛ tagamana o na fɛ kongokolon kɔnɔ,*

9 dugukolo yereyerera, sankolo ka sanji lajigi;

o kɛra Ala na kɔrɔ, Sinayi ta Ala,
o kɛra Ala na kɔrɔ, Izirayeli ta Ala.

10 E, Ala, i ka sanji lana caman;
i ta jamana tun jara, nka i yɛɛ ka sumaya jigi a kan tuun.

11 I ta mɔgɔw sigira o yɔrɔ le ra.

E, Ala, i ta jumanya kosɔn, i ka o yɔrɔ labɛn janibagatow ye.

12 Matigi kumana;
muso kumalasebagaw ye jamaba le ye.

13 Siya tɔw ta kerekɛjamaw ni o ta masacɛw borira; o bɛɛ borira.
An ta muso minw tun tora so kɔnɔ, olugu le ka an juguw borofɛnw
tarantaran.

14 Jɛndɛtuganiw tagamasiyenw[†] lo, o kamanw warigberaman lo,
o kamansiw kɛra ni sanin nuginin le ye.

Nka kerekɛden dɔw lanin tora so sagakuruw cɛ ra.

15 Wagati min Sebɛɛtigi Ala ka masacɛw gbɛn ka o janjan o kɛɛyɔrɔ
ra,

a tun kɛra i ko bugun le tun bɛ jigira Salimɔn kuru kan.

16 Ala ta kuruba, Basan kuru!
Kuru kun caman, Basan kuru!

17 Ala ka kuru min janawoloma k'a kɛ a sigiyɔrɔ ye,
mun kosɔn o kuru pangboya bɛ aw ra, aw kuru kun camanw?
Sigiya t'a ra, Matigi Ala bɛna o yɔrɔ le kɛ a sigiyɔrɔ ye wagati bɛɛ.

18 Ala ta sowotorow jatɛda ye waga camanba,

* **68:8** 68.8 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **68:14** 68.14 O jɛndɛtuganiw tagamasiyenw bɛ se ka kɛ Izirayelimɔgɔw juguw borofɛn minanin dɔw ye.

waga caman sigiyoroma caman.

Matigi be bo Sinayi kuru kan ka taga a ta yoro saninman kono.

¹⁹ I yelenna san fe,

i ka jon dow mina ka taga ni olugu ye,

i ka bonyaw mina mogow fe, hali mogow murutininw,

janko ka o yoro ke ele Masa Ala ta sigiyoro ye.

²⁰ Matigi baraka lon bee!

Ale le be lo ni an kunko ye,

ale Ala le ye an ta kisiri tigi ye.‡

²¹ Ale Ala le ye an kisibaga ye;

Matigi Ala, an Matigi, ale le be mogow bosu ka bo saya boro.

²² Nka Ala bena a juguw kun ci;

minw be hakekow ke, a bena olugu kunkolo siman ci.

²³ Matigi ko: «Ne bena o lana ka bo fo Basan;

ne bena o lana ka bo fo kogaji jukoro;

²⁴ janko aw ye aw senw ko aw juguw jori ra,

aw ta wuruw fana nenw ye aw juguw jori do soro k'a nemu.»

²⁵ E, Ala, mogow ka i ni i ta mogow ta sesorori tagama ye,

ne ta Ala ka tagama min ke,

ne ta Masace ka tagama min ke ka na don yoro saninman kono.

²⁶ Donkirilabagaw tun be na fe, ka forifentigiw gban olugu ko;

sungurudenw be o ce ra, olugu be longanw fora.

²⁷ Aw ye baraka la Ala ye jamalajenyorow ra,

aw ye baraka la Matigi Ala ye, aw minw buruju bora Izirayeli ra.

²⁸ Mogow folow ye o bee ra fitini Boniyaminu ta mogow le ye;

ale le ye o namogow ye.

O ko, Zuda ta kuntigiw ni o ta jamakuru,

ani Zabolon ta kuntigiw, ani Nefitali ta kuntigiw.

²⁹ I ta Ala k'a latige ko i baraka ye bonya.

E, Ala, i ta sebgaya yira i n'a fo i tun derira k'a ke an ye cogo min na folofolo.

³⁰ Ka i to i ta batosoba kono, Zeruzalemu dugu kunna,

masaw bena na i fe ni bonyafenw ye.

³¹ Jirafen min be yaala bin na, songo ale ra,

ani misitoranw ni siya werew ta misiden

minw be na ni warigbew ye o boro, ka na o kinbiri gban;

kere ka di siya minw ye, olugu bee janjan.

³² Ciraden dow bena na ka bo Misiran,

Etiyopikaw fana ka o boro korota, o be borira ka na Ala fe.

³³ Dunuwa masayaw bee, aw ye donkiri la Ala ye,

aw ye Alatandondonkiriw la Matigi ye.§

‡ **68:20** 68.20 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. § **68:33** 68.33 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

34 A yelennin be sankolo le kan i ko so, sankolo min danna kabini
fɔɔfɔɔ;

a be a kan bɔra, a be a kan barakaman korɔta.

35 Aw ye lo a ra k'a lon ko sebagaya ye Ala ta ye;

a ta bonya be Izirayeli kan,

a ta sebagaya ka sankolo fa.

36 E, Ala, i ye siranfɛnba le ye i ta yɔrɔ saninmanba kɔnɔ dɛ!

Izirayeli ta Ala be sebagaya ni baraka di a ta mɔgɔw ma;

Ala baraka!

69

Ala le be mɔgɔ kisi

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «Yirifiyeren». Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne kisi,

sabu ji ka ne mina fɔ ne kan korɔ.

³ Ne be jigira jibogo jukorɔ, dan te min dunya ra,

foyi te yi ka ne lalo;

ne be jigira fɔ ji jukorɔyɔrɔ ra,

jiwoyo be tagara ni ne ye.

⁴ Ne kulera fɔ ka ne baraka ban,

ne kan jara fɔ a be ne jeni;

ne ka ne ta Ala mafle,

fɔ ka na ne padenw sege fleri ra.

⁵ Mɔgɔ minw be ne koninya gbansan,

olugu ka ca ka teme hali ne kunsigiw kan.

Minw b'a fe ka ne halaki, olugu baraka ka bon kosebe;

ne juguw be bagara ne ma le.

Ne ma fen min sonya,

o ko ne ye o seko jagboya ra!

⁶ E, Ala, ele ka ne ta hakirintanya lon,

ne ta hakekow fana ma dogo i ma.

⁷ Minw jigi be i kan, i kana a to olugu ye maroya ne koson,

Matigi Fangatigi Ala.

Minw be i ta jenɔgɔnya ninina, i kana a to olugu kun ye suuru ne

koson,

Izirayeli ta Ala.

⁸ Sabu ele le koson mafiyenyari be ne kan,

ele le koson ne kun suurura.

⁹ Ne kera mɔgɔ were ye ne yere balemaw ce ra,

ne kera siya were mɔgɔ ye ne balemaw ce ra,

¹⁰ sabu i ta so ko hami be ne jenina ne jusukun na i n'a fɔ tasuma.

I mafiyenyabagaw be mafiyenyarikuma minw fɔ i ma, o kumaw be
ben ne le kan.

¹¹ Ni ne be kasi ka sun don,

o be dogoyari le lase ne ma.

¹² Ni ne ka borofani don ne yere ra,

o be ne togo le don o ta zanaw ra.

13 Minw be sigi dugu donda ra, olugu be ne korofa,
 dorominbagaw be ne togo le don o ta donkiriw ra.

14 Nka ne koni, Matigi Ala, ne be ne ta daariri fora ele le ye;
 nin ye ke wagatijuman ye.

E, Ala, ne jaabi i ta numanyaba koson,
 i ye ne kisi ka kapa ni i ta kankelentigiya ye.

15 Ne sama ka bo bogo ra, janko ne kana jigi tuun,
 ne bosi ka bo ne koninyabagaw boro;
 ne sama ka bo ji jukoro,

16 jiwoyo kana taga ni ne ye,
 jidunbaw kana ne datugu,
 saya dinga kana datugu ne da ra.

17 Ne jaabi, Matigi Ala, sabu i ta numanya ka di;
 a ke i ta hinaba koson, i ye i pa munu ka ne fle.

18 I kana i pada dogo i ta jon ma;
 i teliya ka ne jaabi sabu ne degunin lo.

19 Gbara ne ra, i ye ne kisi;
 ne kunmabo ka bo ne juguw boro.

20 O ka ne dogoya, ka ne lamaroya, ka ne kun suuru cogo min na, i
 yere ka o lon;

i ka ne juguw be lon.

21 O ta dogoyari ka ne jusu kasi
 fo ka ne bana;

ne tun b'a miiri ko do bena makari ne ra, nka mogo si ma makari ne
 ra,

ne tun ko jususaarobaga bena soro ne ra, nka mogo ma soro.

22 O ka fagarifen ke ne ta domuni na,
 ka minnifen kumunin do ke ne ta minji ye*.

23 Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
 o ta hera ye ke jo ye ka o mina.

24 O paw ye fin, o kana yeri ke tuun;
 o ko kurunin ye to tuma be.

25 I ta jusugban ye jigi o kan,
 i ta dimiba ye ben o kan.

26 O ta sigiyorow ye ke yoro lakolonw ye,
 mogo si kana ke o ta bonw kon.

27 Sabu ele ka kojugu ben mogo minw kan, o be wuri olugu le kama ka
 o tooro;

ele ka dimi ben mogo minw kan, o be to ka olugu ta segekow le lakari.

28 O ta kojuguw be jate,
 o kana i ta terenninya soro ka ye.

29 O togo ye josi ka bo panamanya kitabu kon,
 o togo kana sebe ni mogo terenninw togow ye.

30 Ne koni ye nanibagato ye, ne segenin lo;
 Ala, ne kisi, ka i janto ne ra.

31 Ne bena donkiri la ka Ala togo tando,

* 69:22 69.22 Nin kuma fora Yesu ta ko ra (Matiyu 27.48; Marika 15.36).

ne bɛna a bonya ka baraka la a ye.

³² O le ka di Matigi Ala ye ka tɛmɛ misisaraka kan,
ka tɛmɛ misitoran ni a gbanw ni a sengbɔgɔrɔw bɛɛ kan.

³³ Ni mɔgɔ majigininw ka o ye, olugu bɛna ninsɔndiya.

Aw Alapinibagaw, Ala ye sijan di aw ma!

³⁴ Sabu Matigi Ala bɛ fagantanw lamɛn;
o k'a ta mɔgɔ minw mina, a tɛ jina olugu kɔ.

³⁵ Sankolo ni dugukolo bɛɛ y'a tando,

ani kɔgɔji ni a fɛnjanamanw bɛɛ;

³⁶ sabu Ala bɛna Siyɔn dugu kisi,

ka Zuda duguw lo kokura.

A ta mɔgɔw bɛna sigi o duguw kɔnɔ tuun, k'a kɛ o ta ye;

³⁷ o yɔrɔw bɛna kɛ a ta jɔnw ta durujaw ta ye.

A tɔgɔ ka di minw ye, o yɔrɔ bɛna kɛ olugu le sigiyɔrɔ ye.

70

Ala le ye janibagato demɛbaga ye
(Hayan 2-6; Zaburu 40.14-18)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi dɔnkiri.

² E, Ala, na ne bɔsi,

Matigi Ala, teliya ka na ne demɛ!

³ Minw b'a fɛ ka ne nin bɔ,

olugu le ye maroya, fɔ ka o kun suuru!

Minw b'a fɛ kojugu ye ne sɔrɔ,

olugu le ye dɔgɔyari sɔrɔ, fɔ ka seko ni o ko ye.

⁴ Minw bɛ yɛrɛko ne ma ko: «Ha ha ha»,

maroya ye olugu laseko ni o ko ye!

⁵ Nka minw bɛɛ bɛ ele yɔrɔnini,

olugu ye ninsɔndiya ka jagari i kosɔn!

I ta kisiri ko ka di minw ye,

olugu y'a fɔ tuma bɛɛ ko: «E, Ala ka bon!»

⁶ Ne koni ye janibagato ye, ani fagantan.

E, Ala, i teliya ka na ne demɛ!

Ele le ye ne demɛbaga ye, ani ne kunmabɔbaga,

Matigi Ala, i kana mɛɛn.

71

Ala le bɛ baraka don a ta jɔnw na

¹ E, Matigi Ala, ne bɛ ne yɛrɛ karifa ele le ma;
i kana a to ne ye maroya.

² Na ne demɛ, i ye ne bɔsi i ta terrenninya kosɔn!

I toro malo ka ne lamɛn, i ye ne kisi!

³ Kɛ ne ta barakatigi Ala ye, ani ne dogoyɔrɔ;

ne bɛ se ka taga dogo yɔrɔ min na wagati bɛɛ.

I k'a latige ko i bɛ ne kisi,

sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ani ne dogoyɔrɔ.

⁴ E, ne ta Ala, ne bɔsi ka bɔ mɔgɔjugu boro,

ne bosi ka bo kojugukebaga ni mogo jusufariman boro;

⁵ sabu ele le ye ne jigi ye, Dunupatigi Ala;
kabini ne denmisenman, ne jigi be i kan.

⁶ Kabini ne worora, ne ka ne yere karifa i ma,
sabu i ka ne mara kabini ne worolon;
ne ta tandori kun ye ele le ye wagati bee.

⁷ Ne kera kabakofen le ye mogo caman fe,
nka ele le ye ne karifayoro barakaman ye.

⁸ I togo tandori doron le be ne da ra,
ne da be i ta bonya noroman lakari lon bee.

⁹ Ni koroya nana se ne ma wagati min ma, i kana i ko don ne ra;
ni ne baraka nana dese, i kana ban ne ra.

¹⁰ Sabu ne juguw be ne le korofora,
minw be ne dendenna, olugu ka janfa siri ne kama.

¹¹ O b'a fora ko: «Ala banna a ra;
an ye tugu a ko, k'a mina,
sabu mogo si te yi min b'a bosil!»

¹² E, Ala, i kana i yere mabo ne ra!
Ne ta Ala, i teliya ka na ne deme.

¹³ Minw be ne jarkira gbansan,
maroya ye olugu le halaki pewu!
Minw b'a fe ka kojugu ke ne ra,
olugu le ye lebu fo ka o kun suuru.

¹⁴ Ne koni jigi be ele kan wagati bee;
ne bena do le fara i togo tandori kan tuun.

¹⁵ Ne da bena i ta terenninya ko lakari,
ka i ta kisiri ko lakari lon bee,
sabu i ta konumanw dan te se ka lon.

¹⁶ Ne bena taga ele Dunupatigi Ala ta setigiya ko le fo,
ne bena ele kelen ta terenninya le lakari.

¹⁷ E, Ala, i ka ne karan kabini ne denmisenman;
fo ka na se bi ma fana, ne be i ta kabakow lakarira.

¹⁸ O koson fo ka taga ne koru ka ne kunsigi gbe,
Ala, i kana i ko don ne ra,
janko ne ye i ta baraka ko fo ne ta durujaw ye,
ka i ta sebgaya ko lakari duruja nataw bee ye.

¹⁹ E, Ala, i ta terenninya bonya be se fo sankolo ma.
E, Ala, ele min ka kabakobaw ke,
jon le be i ko ele?

²⁰ Ele min ka kojuguw lase an ma, ka an degu kosebe,
ele le bena an laganfiya tuun;
i bena ne labo dugukolo jukoro, ka ne layelen san fe.

²¹ Do fara ne ta bonya kan,
i ye ne jusu saaro kokura.

²² Ni o kera, Ala, ne fana bena i fo ka i walepumanlon ni goni ye,

i ta kankelentigiya koson.

Ne bena Alatandodonkiriw la i ye ni kora ye,
Izirayeli ta Ala saninman!

²³ Ni ne nana ke i tando ye ni donkiriw ye,
ne da bena kule ci ka nagarikanw fo;
i ka ne nin min kunmabo, o fana bena i tando.

²⁴ Ne nenkun fana bena i ta terenninya ko lakari wagati bee,
sabu minw tun b'a fe ka kojugu ke ne ra,
olugu maroyara, olugu kun suurura.

72

Ala ye si di masace ma

¹ Sulemani ta Zaburu.

E, Ala, masace karan i ta kititigecogo ra,
i ta terenninya don masace dence jusukun na.

² Ni o kera, a bena i ta mogow ta kiti tige terenninya kan,
ka i ta mogow panibagatow ta kiti tige ka kapa ni can ye.

³ Kuruw bena hera lase mogow ma,
kongoriw fana bena hera lase mogow ma, terenninya sababu ra.

⁴ A bena jamana panibagatow ta jo di o ma,
ka fagantandenw kisi,
ka o torobagaw dondon ka o terege a sen korow.

⁵ Ni o kera, fo ka taga dununa wuri, ni tere be bo, ni karo be bo,
i pasiran bena ke mogow ra tuma bee.

⁶ Masace bena ke i ko sanji min be ben siman wurito kan,
i ko sanji min be dugukolo son ji ra.

⁷ A ta masaya wagati ra, mogow terenninw bena caya,
hera bena caya wagati bee fo ka taga dununa wuri.

⁸ A ta fanga bena ke dununa bee kan;
k'a ta kogoji do ra ka taga a bla fo kogoji do were ra,
k'a ta Efirati ba ra ka taga a bla fo dugukolo dan na.

⁹ Kongokolon sigibagaw bena o kinbiri gban a korow,
a juguw bena biri a korow fo ka buguri nemu.

¹⁰ Taxisi ta masacew, ani kogoji kofejamanaw masacew,
olugu bena na o borofenw nin a ra;
Saba jamana ta masacew, ani Seba mara ta masacew bena na
bonyafenw di a ma.

¹¹ Masacew bee bena o kinbiri gban a korow,
siyaw bee bena baara ke a ye.

¹² Sabu fagantan minw be kasi k'a wele, a be olugu bosu,
ani demebaga te panibagato minw na.

¹³ A bena makari desebagatow ni fagantanw na;
a bena fagantanw nin kisi.

¹⁴ A bena o nin kunmabo ka bo torikebagaw ni mogow farimanw boro,
sabu o nin ko ka gbelen a ma kosebe.

¹⁵ Ala ye si di masace ma!

Mogow ye na ni sanin ye ka bo Seba jamana ra ka na a di a ma!
O ye Ala daari a ye tuma bee,
ka dugawu ke a ye lon o lon.

¹⁶ Siman ye na jamana kono ka taga se fo kuruw san fe,
siman tizanw ye to ka fifa i ko Liban yirisunw,
mogow ye caya duguw kono i ko kongobinw.

¹⁷ A togo ye fo tuma bee;
a togo kana tunu fo ka taga dununa wuri.
Mogow bee ye dugawu ke ngon ye ni a togo le ye;
o bee y'a fo ko Ala k'a ta na!

¹⁸ Masa Ala, Izirayeli ta Ala, baraka!

Ale kelen le be kabakow ke.

¹⁹ Baraka ye la a togo noorman kan wagati bee!

A ta nooro ye dununa yoro bee fa!

Amina! Amina!

²⁰ Nin ye Yese dence Dawuda ta daaririw laban ye.

Kitabu sabanan

73

(Zaburuw 73–89)

Alajansiranbari ta ko te laban

¹ Asafu ta Zaburu.

Can lo, Ala ka ni Izirayeli ma;

minw jusukun saninyanin lo, a ka ni olugu ma.

² O bee n'a ta, a tun tora donin, ne sen tun bena jenge ka sira bla,
ne tun be jini ka talon ka ben;

³ sabu yerebonyabagaw nangboya tun ka ne mina;
ne tun b'a yera ko mogojuguw ta kow bee be pana o boro.

⁴ Ne k'a ye ko sege si te o kan fo ka taga o sa,
o ka kene, o tronin lo tuma bee.

⁵ Sege min be se mogotow ma, o ngon te se olugu ma;
kojugu te o soro i ko adamaden tow.

⁶ O koson o be yerebonya ke masirifen ye ka o don o kan na;
jusukungbeleya ye o kannaderege ye.

⁷ O torora fo o pada be manamana;
miiriyajugu minw be o jusukun na, dan te o ra.

⁸ O be o yere waso, ka mogow jaabi ni kumajuguw ye;
o be kuma ka o yere fisaya tow ma, ka mogow minako juguya.

⁹ O da be kuma ka se fo Ala ma san fe,
k'a soro o nenkun be cenri kera dugukolo kan.

¹⁰ O koson Ala ta mogow be tugu o ko;
mogow be la o ra, ka o ta kumaw bee kunu i ko ji,

¹¹ ka to k'a fo ko: «Ala be se ka an ta kawalew lon cogo di?
Lonniya juman le be Ala korotaninba fe?»

¹² Mogojuguw be ten le.

O laganfyanin lo tuma bee, do le fana be fara o ta naforo kan.

¹³ O tuma ne ka ne jusukun saninya gbansan le ke!

Ne ka ne boro ko ka bɔ kojugu bɛɛ ra gbansan le!

¹⁴ Sabu lon bɛɛ tɔɔɔ bɛ ne le kan,
sɔgɔma o sɔgɔma, korori bɛ ne kan.

¹⁵ Nka ni ne ko ne bɛ kuma i n'a fɔ o mɔgɔw,
o tuma ne bɛna Ala ta mɔgɔw janfa.

¹⁶ Ayiwa, ne nana nin ko jate mina minke janko k'a faamu,
nin ko ka ne sɛgɛ.

¹⁷ Ne nana taga don Ala ta yɔɔ saninman kɔnɔ minke,
ne sɔɔra ka mɔgɔjuguw ta labancogo ko faamu.

¹⁸ Ala, can lo, i bɛ o bla sira dɔ kan, o bɛ tɛrɛndɛ sira min kan,
k'a to o ye ben ka halaki.

¹⁹ E, a flɛ, cɛnri barara ka ben o kan yɔɔnin kelen na!
O bɛɛ tununa, balahu ka o halaki ka ban pewu!

²⁰ Mɔgɔ bɛ min ye siko ra, ni i kununa, o bɛ tunu cogo min na,
Matigi, i bɛna o mɔgɔw latunu o cogo le ra.

²¹ O kosɔn tuma min ne jusu tun cɛnna,
tuma min nin ko tun digira ne ra kosebɛ,

²² o wagati ra ne kɔni tun ye naloman le ye, ne tun ma foyi lon;
ne tun bɛ i ja kɔɔ i ko bɛganw.

²³ O bɛɛ n'a ta, ne bɛ ni i ye tuma bɛɛ,
i ka ne kininboro mina.

²⁴ I bɛ ne ladi ka sira yira ne ra,
o kɔ, i bɛna ne ladon i ta nɔɔɔ ra.

²⁵ Jɔn wɛrɛ le bɛ ne fɛ sankolo ra ni ele tɛ?

Ni i bɛ ni ne ye, ne tɛ foyi wɛrɛ fɛ tuun dugukolo kan yan.

²⁶ Ne farisogo ni ne jusukun baraka bɛ se ka ban,
nka Ala le bɛ baraka don ne jusukun na,
ale le ye ne ninyɔɔ ye wagati bɛɛ.

²⁷ A flɛ, minw ka o yɛrɛ mabɔ i ra, olugu bɛna halaki;
minw ma kɛ kankelentigi ye i ta sira kan, i bɛna olugu bɛɛ latunu.

²⁸ Ne kɔni, Ala ta jɛn le ka di ne ye;
ne karifayɔɔ ye Dunɔnatigi Ala le ye,
janko ne ye a ta kobaw bɛɛ lakari.

74

Ala yɛrɛ le bɛna a juguw halaki

¹ Asafu ta karan.

E, Ala mun kosɔn i banna an na pewu?

Mun kosɔn i ta dimi wurira i yɛrɛ ta sagakuru kama i ko tasuma
sisiman?

² I hakiri to i ta jama ra, i ka min janawoloma kabini fɔfɔfɔ k'a kɛ i
ta ye;

i ka i yɛrɛ ta mɔgɔ minw kunmabɔ, i hakiri to olugu ra,
Siyɔn kuru min tun ye i sigiyɔɔ ye, i hakiri to o ra.

³ Taga a yorɔ cenninw flɛ;
an jugu ka fɛn bɛɛ cɛn i ta yorɔ saninman kɔnɔ.

⁴ I kerɛbagaw ka pɛrenkanba bɔ i ta yorɔ saninman kɔnɔ,
o ka o yɛrɛ ta darapow turu ka o kɛ i ta yorɔ tagamasiyen ye.

⁵ O bɛ i ko mɔgɔ minw ka jende ta
ka taga yiriw kama yiritu ra.

⁶ O ka tagamasiyɛnfɛnw bɛɛ cici
ni jendew ni nɛgɛkurunw ye.

⁷ O ka tasuma don i ta yorɔ saninman na;
i ta mɔgɔw tun bɛ i tɔgɔ wele bon min kɔnɔ, o ka o ben dugu ma k'a
lanɔgɔ.

⁸ O tun b'a fɔra o yɛrɛ kɔnɔ ko: «An bɛna o bɛɛ halaki ka ban pewu!»
O ka Ala ta mɔgɔw ta jamalajenyɔrɔw bɛɛ jeni jamana kɔnɔ.

⁹ An na tɛ an ta tagamasiyɛnw si ra tuun,
Ala ta cira tɛ yi tuun,

mɔgɔ si fana tɛ an cɛ ra min bɛ se ka nin kow laban lɔn.

¹⁰ E, Ala, an tɔrɔbagaw bɛ mafiyɛnyari min lara an kan, o bɛna ban
tuma juman sa?

Yala i juguw bɛna to ka i tɔgɔ cɛn tuma bɛɛ tan wa?

¹¹ Ala, mun kosɔn i ka i boro barakaman dogo?

I boro bɔ, i ye o halaki ka ban pewu!

¹² Ala le ye ne ta masacɛ ye kabini fɔlɔfɔlɔ;
ale le bɛ mɔgɔw kisi dugukolo kan.

¹³ Ele Ala le ka kɔgɔji cɛtigɛ fla ye i ta sebgaya baraka ra;
i ka danfɛn barakamanw kunw ci ji ra.

¹⁴ Ele le ka jirasa belebele kunw ci,
k'a sogo di kongokolon danfɛnw ma, ko o y'a domu.

¹⁵ Ele le ka bununw ni kow dayɛlɛ an ye;
kɔ minw ji tun bɛ woyo tuma bɛɛ, i ka olugu jiw ja.

¹⁶ Tere ye ele ta ye, su fana ye i ta ye;
ele le ka karo ni tere dan.

¹⁷ Ele le ka dugukolo danw bɛɛ sigi,
ele le ka samiya ni teremana wagatiw latigɛ.

¹⁸ Ala, i hakiri to a ra ko i juguw bɛ ele Matigi Ala le mafiyɛnyara,
ko siya hakirintan dɔ bɛ i tɔgɔ cɛna.

¹⁹ I kana i ta tugani nin to kongowaraw boro,
i kana jina i ta mɔgɔ janibagatɔw nin kɔ pewu.

²⁰ I ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, i hakiri to o ra,
sabu jamana yorɔ dogoninw bɛɛ kera kojugukɛbagaw dogoyɔrɔw le
ye.

²¹ I kana a to seɛbagatɔw maroyanin ye sekɔ ka taga!
A to janibagatɔw ni fagantanw ye i tɔgɔ tando.

²² E, Ala, i wuri ka i juguw kɛrɛ ka i yɛrɛ mɔnɛbɔ!
Hakirintanw bɛ mafiyɛnyari min lara i kan lɔn bɛɛ, i hakiri to o ra.

²³ I kana jina i juguw ta kumaw kɔ;
i kerɛbagaw bɛ mankanba minw cira tuma bɛɛ, i kana jina o kɔ.

75

Ala le ye kititigεbaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri bε la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a cεn!» Asafu ta Zaburu. Dɔnkiri.

² Ala, an bε i fo ka i waleɲumanlɔn;
an bε i fo ka i waleɲumanlɔn.
An bε i tɔgɔ bonya lakari;
mɔgɔw bε i ta kabakobaw lakari.

³ Ne Ala ka wagati min latige, ni o sera,
ne yerε le bεna kiti tige can kan.

⁴ Ni dugukolo bε yerεyerε ni a sigibagaw bεε ye,
ne le b'a mina k'a lɔ yɔrɔ kelen na.*

⁵ Ne b'a fɔ yerεbonyabagaw ye ko: «Aw kana aw yerε bonya!»
Ne b'a fɔ mɔgɔjuguw ye ko: «Aw kana aw yerε kɔrɔta!

⁶ Aw kana aw kun kɔrɔta san fε tan,
aw kana aw kun gbεleya ka dabayakumaw fɔ.»

⁷ Sabu bonya tε bɔ terebɔyanfan na,
a tε bɔ terebenyanfan na,
a fana tε bɔ kongokolon fan le fε.

⁸ Ala le bε ko bεε latige;
a bε dɔ majigi, ka dɔ kɔrɔta.

⁹ Sabu minan dɔ le bε Matigi Ala boro;
minnifen fariman dɔ labenninkɔɲuman bε o minan kɔnɔ, fɔ a bε
kanga.

A bεna o dɔ kε mɔgɔw kun.
Dunɔɲa mɔgɔjuguw bεna a kami;
o bεna a min fɔ ka taga se a buruburu ma.

¹⁰ Ne kɔni, ne bεna nin lakari wagati bεε;
ne bεna dɔnkiri la ka Yakuba ta Ala tando.

¹¹ A bεna mɔgɔjuguw gbanw bεε karikari;
mɔgɔɲumanw kun le bεna kɔrɔta.

76

Ala le ye sesɔrɔbaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bε la ni gɔni ye. Asafu ta Zaburu. Alabatodɔnkiri.

² Ala tɔgɔ lɔnnin lo Zuda mara ra kosεbε;
a tɔgɔ ka bon Izirayeli mara ra.

³ A ta so bε Salemu,
Siyɔn ye a sigiyɔrɔ ye.

⁴ A k'a juguw ta biɲε tasumamanw karikari o yɔrɔ le ra,
ani o ta nεgεbennanw ni o ta kerekemuruw ni o ta kerekeminanw
bεε.*

* 75:4 75.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

* 76:4 76.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁵ Ala, i ta nōōrō ni i ta bonya temena kurubaw ta kan,
kuru minw danna kabini fōlōfōlō.

⁶ Ala ka kerēkēcē jusufariw borofenw bēē mina o ra;
o lara sunōgō ra, o tena kunu tuun.

Kerēkēcēfariw si ma se ka o boro kōrōta ka ko kē tuun.

⁷ Yakuba ta Ala, i sōngōra o ra minke,
soboribaga o, so yere o, o bēē benna ka kirin.

⁸ Ele Ala ye siranyafenba le ye!

Ni i ta dimi wurira, jōn le bē se ka lo i pa?

⁹ I tora sankolo ra ka kiti tige;
dunupamōgōw siranna, o bēē jera;

¹⁰ sabu Ala ka kiti tige,
ka dunupa panibagatōw bēē kisi.†

¹¹ Ala, hali adamaden diminin bē ele bonya jagboya ra;
i bē adamaden ta dimi kē masirifen le ye ka o don i yere ra.

¹² Aw ye dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fē, k'a dafa;
siya minw bēē yōrō ka surun,
olugu bēē ye na o borofenw di jatigebaga Ala ma.

¹³ Ale le bē kuntigiw ta yerebonya bō o ra,
a bē siranyaba bla dugukolo masacew ra.

77

Ala bē mōgō tōrōninw jusu saaro

¹ Dōnkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Asafu ta Zaburu.

² Ne bē ne kan bō Ala ma, ka kule;
ne bē ne kan bō Ala ma, janko a ye ne lamēn.

³ Wagati min ne tun degura, ne ka Matigi Ala ta jēnōgōnya jini.
Su fē ne ka ne boro kōrōta ka mēēn, hali ne ma sege;
ne ma sōn mōgō si ye ne jusu saaro.

⁴ Ni ne hakiri jigira Ala ra, ne bē to ka ŋuna;
ni ne miirira a ma, ne jusu bē kasi.*

⁵ Ala, i ka ne bari sunōgō bēē ra,
ne hakiri jagamina, hali ne tē se ka kuma tuun.

⁶ Ne bē to ka miiri lon temēninw ta kow ra,
ani sanjan temēninw ta kow.

⁷ Ne tun bē to ka dōnkiri minw la su fē, ne hakiri bē jigi o ra,
ne bē o kow miiri ne jusu ra,
ne bē ne yere pininka ko:

⁸ «Yala Matigi banna ne ra pewu le wa?
Yala a tena sōn ne ra tuun fiyewu le wa?

⁹ Yala a ta jūmanya banna le wa?
Yala kuma si t'a fē k'a fō an ye tuun le wa?

¹⁰ Yala Ala jinanana a ta makari kō le wa?
Yala a dimina ko a tē hina tuun le wa?»†

† **76:10** 76.10 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **77:4** 77.4 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **77:10** 77.10 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela.

11 Ne ko: «Ne ta tɔɔrɔ sababu ye
ko Ala kɔɔtaninba boro barakaman tɛ a cogokɔrɔ ra tuun.»

12 Ayiwa, ne bɛna ne hakiri to Matigi Ala ta kobaw ra;
ne bɛna ne hakiri jigi i ta kabakobaw ra, i ka minw kɛ fɔɔfɔɔ.

13 Ne bɛna i ta kokeninw bɛɛ jate mina,
ne bɛna miiri i ta kobaw ra.

14 Ala, i ta siraw saninyanin lo;
ala juman wɛrɛ le ka bon i ko ele Ala?

15 Elɛ Ala le bɛ kabakow kɛ.
I ka i ta sebgaya yira siyaw ra.

16 I ta sebgaya baraka ra, i ka i ta mɔgɔw kunmabo,
minw ye Yakuba ni Yusufu ta mɔgɔw ye.‡

17 E, Ala, kɔgɔji ka i ye!
Kɔgɔji ka i ye minke, a lamagara,
jidunbaw yuguyugura.

18 Sanji caman jigira ka bɔ sankabaw ra;
san finna ka sankurukan bɔ,
i ka i ta biɛw bon ka taga fan bɛɛ ra.

19 I ta sanperɛnkan bɔra sanfɔɔɔba cɛ ma,
sanmanamanaw ka dunuɔa yɔrɔ bɛɛ kɛ yeelen ye;
dugukolo lamagara, ka yerɛyerɛ.

20 I ka i ta sira bɔ kɔgɔji cɛ ma,
i ka i tɛmɛyɔrɔ bɔ jiba cɛ ma;
nka i sennɔ ma ye.

21 I blara i ta mɔgɔw ɲa ka taga ni o ye i ko sagakuru;
i ka Musa ni Haruna le bla o ɲa.

78

Ala ta mɔgɔw kɛra kɔɲumanlonbariw ye

1 Asafu ta karan.

Ne ta mɔgɔw, aw ye aw toro malo ne ta karan na,
aw ye aw toro sigi ka ne darakuma lamɛn.

2 Ne bɛna ne da yɛɛ ka talenw le fɔ,
ne bɛna gundokɔrɔ dɔw le lakari aw ye.

3 An ka min mɛn, ani an ka min lon,
an bɛmaw ka min lakari an ye,

4 anw tɛna o dogo o denw na,
an bɛna o fɔ duruja nataw ye;
an bɛna Matigi Ala ta bonya ni a ta sebgaya ko fɔ o ye,
ani a ka kabako minw kɛ.

5 Ala tun ka ci dɔw fɔ Yakuba ta mɔgɔw ye,
a tun ka sariya di Izirayɛlimɔgɔw ma;
a k'a fɔ an bɛmaw ye
ko o ye o denw karan o ra,

‡ 77:16 77.16 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

26 O kɔ, a ka tereboyanfan fɔɔɔ fiye san fe,
ka woroduguyanfan fɔɔɔ lana a ta sebgaya baraka ra.

27 A ka sogo lajigi o kan caman i ko buguri,
a ka kɔnɔw lajigi caman i ko kɔɔɔjida kenken,

28 ka na o bɔn o sigiyɔrɔw ra,
ka o ta sow lamini.

29 O k'a domu ka fa kosebe;
fen min nege tun be o ra, a ka o di o ma.

30 Nka hali bi, o belen tun ma wasa;
ka domuni to o da kɔnɔ,

31 Ala ta dimi wurira o kama.
A ka o beɛ ra ce barakamanw faga,
a ka Izirayeli kanbelenw ben dugu ma.

32 Nka o beɛ n'a ta, o ka jurumun ke tuun,
o ma la a ta kabakow ra.

33 O kosɔn a ka o ta dunupalatige ke gbansan ye,
ka o si laban jatige ra.

34 Nka ni Ala tun ka dɔw halaki, o wagati le ra, tɔw tun be a ta
jenɔɔɔɔnya jini,
o tun be nimisa ka Ala ta jenɔɔɔɔnya jini.

35 O tuma ra o hakiri tun be jigi a ra ko Ala le ye olugu ta barakatigi
Ala ye,

ko Ala korɔtaninba le ye o kunmabɔbaga ye.

36 Nka o tun be o beɛ ke ka Ala janfa ni o da ye le,
o tun be faninyaw le fɔ Ala ye ni o nenkunw ye.

37 O jusukun tun ma teren Ala ye,
o tun te to Ala ta jenɔɔɔɔnya kan.

38 K'a sɔrɔ Ala be hina,
o kosɔn a tun be o ta terenbariyakow yafa o ma,
a tun te o halaki.

Wagati caman, a k'a ta dimi mala,
a ma sɔn k'a ta jusugban beɛ ben o kan.

39 A b'a hakiri to o ra, ko adamadenw lo,
ko o be i ko fɔɔɔ min be teme, ni a te sekɔ tuun.

40 O murutira a kama tuma caman kongokolon kɔnɔ;
o k'a jusu kasi kongo kɔnɔ tuma caman.

41 Tuma beɛ o tun be Ala dakɔrɔbɔ,
tuma beɛ o tun be Izirayeli ta Ala saninman le dɔɔɔya.

42 O hakiri ma to Ala ta sebgaya ra;
lon min na a tun ka o bɔsi ka bɔ o juguw boro,

43 ani a k'a ta tagamasiyen kabakomanw yira Misiran jamana ra cogo
min na,

ani a ka kabako minw ke Sohan mara ra, o hakiri ma to o ra.

44 A ka Misirankaw ta bajiw yeɛma ka o ke jori ye,
o ma se k'a ji min tuun.

45 A ka limɔɔɔjuguw caman lana o kama, ka na o kin,
ka tɔrisenjanw lana o kama ka na o tɔrɔ.

46 A ka o ta simanw labla tɔnwulenninw ye,

ka o ta sene sege tɔnɔ di ɲodomutɔnw ma.

47 A k'a to sanbere ka o ta rezenforow cen,
k'a to nene ka o ta torosunw faga.

48 A k'a to sanbere ka o ta beganw halaki,
sanperen ka o ta misiw ni o ta sagaw ni o ta baw halaki.

49 A k'a ta dimiba ben o kan,
ani a ta jusugban ni a ta fariya, fɔ ka o degu;
a ka cenrikemeleke camanba ci o kama.

50 Foyi ma a ta dimi bari tuun;

a ma sɔn ka o bɔsi saya ma,
nka a ka banajuguw ben o kan.

51 A ka Misirankaw den folow bee faga,

Kamu ta durujaw ta den folow, minw ye o ta baraka nɔ folo ye.

52 O kɔ, a k'a ta mɔgɔw labɔ i ko sagakuru;
a ka o gbengben kongokolon kɔnɔ i ko sagagbenbaga.

53 A blara o ɲa, k'a janto o ra, foyi ma o lasiran;
kɔgɔji ka o juguw le datugu.

54 A tagara ni o ye fɔ a ta jamana saninman donda ra,
ka taga se fɔ kuru kan, a yere boro barakaman ka kuru min mina.

55 A ka siya dɔw gben ka bɔ o ɲa,
ka o siyaw ta jamana tarantaran k'a di Izirayelimɔgɔw ma k'a ke o ta
ye;

a ka Izirayeli ta mɔgɔw sigi o siyaw ta sow kɔnɔ.

56 Nka o bee n'a ta, o ka Ala korɔtaninba korɔbɔ,
o murutira a ma, o ma a ta ciw ke.

57 O ka o yere mabɔ Ala ra ka ke janfamɔgɔw ye i ko o bemaw;
kalan min man ɲi o biɲe be jenge ka sira bla cogo min na, o kera ten
le.

58 O ka o ta sɔnnikeyɔrɔw caya kongoriw kan k'a ke fɔ Ala dimina o
kɔrɔ;

o ka Ala ni batofen werew jen ka o bato, k'a jusu bɔ.

59 Ayiwa, Ala k'a ye ten minke, a jusu bora kosebe,
a banna Izirayeli ra pewu!

60 A sigiyɔrɔ min tun be Silo, a banna o yɔrɔ ra,
o yɔrɔ min tun ye a sigiyɔrɔ ye adamadenw ce ra.

61 A ta jenɲogɔnya kesu* min ye a ta baraka tagamasiyen ye, a k'a to
o ka o ta;

a k'a ta nɔrɔ labla a juguw boro.

62 A k'a to o k'a ta mɔgɔw faga ni kerəkemuru ye;
sabu a jusu gbanna a yere ta mɔgɔw kɔrɔ.

63 Tasma ka o ta kanbelenw jeni;

dɔnkiri ma se ka la o ta sungurudew ye*.

64 O ka o ta sarakalasebagaw faga ni kerəkemuru ye,
hali o ta firiyamusow ma se ka o su kasi.

65 Nka o bee kɔ, Matigi wurira i ko mɔgɔ min kununa sunɔgɔ ra,
i ko duven ka kerəkECE min mina k'a fariya!

* 78:63 78.63 O dɔnkiriw tun bena ke o ta kɔɲɔdɔnkiriw ye.

66 A k'a juguw gben ka o lasegi ni o ko ye,
a ka o lebu, dan te lebu min na.

67 Nka a banna Yusufu ta somogow ra;
a ma nabo Efirayimu[†] ta mogow fe tuun.

68 A ka Zuda ta mogow le panawoloma;
Siyon kuru[‡] ko le diyara a ye.

69 A k'a ta yoro saninman lo k'a korota san fe,
k'a ju sigi i ko dugukolo; a te bo a no ra tuun fiyewu.

70 A ka Dawuda le mina ka bo a ta sagabonw koroo,
k'a panawoloma k'a ke a ta baarden ye.

71 A k'a mina ka bo saga denbatigiw koroo,
janko a ye na a janto ale ta mogow ra, minw ye Yakuba ta mogow ye,
k'a janto Izirayelimogow ra, minw ye ale yere ta mogow ye.

72 Dawuda k'a janto o ra ni jusukun gbenin ye,
a ka o korosi ni hakiri ye.

79

Ala bena Zeruzalemu kisi

¹ Asafu ta Zaburu.

E, Ala, siya werew nana don i ta jamana ra,
o ka i ta batoso saninman lanogo;
o ka Zeruzalemu dugu ci k'a ke tomo le ye.

² O ka i ta baardenw faga,
ka o suw di konow ma, ka o ke o ta baro ye.
O ka i pasiranbagaw sogo di waraw ma,

³ ka o jori woyo i ko ji,
ka Zeruzalemu lamini;
hali mogoo ma soroo ka o su don.

⁴ An kera dogoyarifen le ye an siginogonw fe;
siya minw ka an lamini, olugu be an logobo, ka yereko an ma.

⁵ E, Matigi Ala, i ta dimi bena mala tuma juman le sa?
An ka ala were minw bato, o dimi min be i ra, o tasma bena faga
tuma juman le sa?

⁶ I ta jusugban ben siya werew kan, minw te i lon o ta Ala ye,
ani jamana werew kan, jamana minw te i togo bato;

⁷ sabu o ka Yakuba ta mogow domu,
o ka o sigiyoro cen k'a ke yoro lakolon ye.

⁸ I kana i hakiri to an ta terenbariyako temeninw na tuun;
a to i ta hina ye na joona ka na jigi an kan,
sabu an baraka desera kosebe.

⁹ An deme, an ta kisiri tigi Ala,
i togo bonya baraka ra;
an bosi, ka an ta jurumunw kafari
i togo koson.

¹⁰ Mun na i b'a to siya tow b'a fo an ma ko:
«O ta Ala be min le?»

[†] 78:67 78.67 Efirayimu tun ye Yusufu dence do ye. [‡] 78:68 78.68 Siyon kuru ye Zeruzalemu ye, Zuda mara ra.

O ka i ta baaraden minw faga ka o jori woyo, olugu dimibo,
k'a to an yere na y'a ye, siyaw fana y'a lon.

¹¹ I toro malo ka kasodenw njanakan lamen;
minw blara fagari kama, olugu bosi i ta sebgayaba baraka ra.
¹² Matigi, an siginogonw ka i mafiyenya ni mafiyenyari minw ye,
o nagon bonogonko wolonfla kosegi o ma,
¹³ Ni o kera, an minw ye i ta mogow ye, i ta sagakuru,
anw bena i fo ka i walepumanlon tuma bee;
an bena i ta bonya lakari wagati bee, ani tuma bee.

80

Ala le ye Izirayeli marabaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o
togo ye ko «Jenogonya yirifiyeren». Asafu ta Zaburu.

² E, Izirayeli korosibaga, i toro malo!
Ele min be i janto Yusufu ta mogow ra i ko i ta sagakuru, i toro malo!
Ele min siginin be masaya ra seruben melekew* ce ra, i ta nooro
manamana

³ Efrayimu ni Boniyaminu ni Manase ta mogow na koro.
I ta baraka yira, i ye na ka na an kisi.

⁴ E, Ala, an laseko ka na i fe tuun!
Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi.

⁵ E, Matigi Ala, Fangatigi, i jusu bena suma tuma juman,
ka son ka i ta mogow ta daariri lamen sa?

⁶ I ka o ta domuni ke o yere naji le ye;
i ka naji fa minan kono fo sinaga saba ka o ke o minji ye.

⁷ An siginogonw be nagon kere an ta jamana le no fe,
fo an juguw be an logobo.

⁸ E, Fangatigi, an laseko ka na i fe tuun!
Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi!

⁹ Ala, i tun ka rezensun do bon Misiran jamana ra ka na ni a ye;
i ka siya tow gben, ka o rezensun turu olugu ta jamana ra.

¹⁰ I k'a jukoroyoro laben ka na;
a ka lilinw don dugukolo ra fo ka jamana bee fa.

¹¹ A suma tun ka kuruw bee datugu;
a yiriborow tun kera i ko sediriyiribaw yiriborow.

¹² A yiriborow janyara ka se fo kogoji ma,
ka woyo ka se fo Efirati ba ma.

¹³ Ayiwa, mun na i nana a laminikogow ben,
k'a to temebagaw bee ye ke a denw tigetige ye?

¹⁴ Kongolew be don a ra k'a cen;
kongosogow k'a ke o ta domuni ye.

¹⁵ E, Fangatigi, sabari, i ye kosegi ka na an fe;
ka i to sankolo ra ka i na majigi ka an fle,

ka i hakiri to nin rezensun na,
 16 i boro barakaman ka yiri min turu,
 i yere ka baraka don o den min na k'a ke i yere ta ye.
 17 Tasuma ka i ta rezensun jeni, mɔgɔw k'a tigetige!
 I dimina ka i ta mɔgɔw jaraki, ka o beɛ halaki.

18 I janto i ta mɔgɔw panawolomanin na,
 i yere ka baraka don mɔgɔw min na, k'a ke i ta ye.
 19 Ni o kera, an tena an yere mabo i ra tuun fiyewu!
 Barakakura don an na, janko an ye i tɔgɔ wele ka i bato.
 20 E, Matigi Ala, Fangatigi, an laseko ka na i fe tuun!
 Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi.

81

Mɔgɔw ka kan ka Ala lamɛn

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye.
 Asafu ta Zaburu.

² Aw ye donkiri la Ala ye ka pagari, sabu ale le ye an ta baraka sorɔyɔro
 ye.

Aw ye aw kan korɔta ka perɛn ka Yakuba ta Ala tando!

³ Aw ye Alatandodonkiriw damina, aw ye longan fo!
 Aw ye kora kandimanw fana fo, ani goniw!

⁴ Aw ye buru fiye karokura panagbe* ra,
 ni karo sera a cemance ra, aw y'a fiye tuun, an ta panagbelon na;

⁵ sabu nin ye Ala ta cifonin le ye k'a di Izirayeli ma,
 nin ye Yakuba ta Ala ta kolatigenin le ye.

⁶ Ala tun ka o ciw le fo Yusufu ta mɔgɔw ye,
 wagati min a tun tagara Misiran jamana kama.

Ne ka kan do men ne ma min lon:

⁷ «Ne ka doni ta ka bo o kamankunw kan,
 o borow ka segi gbirimanw bla.

⁸ Aw tun degura wagati min na, aw ka ne wele, ne ka aw bosi,
 ne dogonin tora sanperɛn ce ma ka aw jaabi;
 ne ka aw korobo Meriba ta ji yoro ra.†

⁹ Ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn, ne bɛna aw lasomi.

E, Izirayeli, ni a kera ko ele tun be son ka ne lamɛn sa!

¹⁰ Aw kana a to ala wɛre ye sorɔ aw ce ra,
 aw kana aw kinbiri gban siya wɛre ta ala korɔ ka a bato.

¹¹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
 min ka aw labo Misiran jamana ra;
 aw ye aw da yeɛ kosebe, ne bɛna a fa.

¹² «Nka ne ta mɔgɔw ma ne kan lamɛn,
 Izirayeli banna ne ra.

¹³ O koson ne ka o to ni o yere jusukun ta miiriw ye,

* **81:4** 81.4 Karokura panagbe tun ye Yahudiyaw ta panagbe do ye (Jateri 28.11-15; Amosi 8.5). Ni karo tun sera a cemance ra, o tun be panagbe do wɛre ke (Sarakalasebagaw 23.33-43; Jateri 29.12-39). † **81:8** 81.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

k'a to o ka o yeƐ sagonansiraw ta.

¹⁴ «E, ni ne ta mɔgɔw tun bɛ sɔn ka ne lamɛn,
ni Izirayeli tun bɛ sɔn ka tagama ne ta sira kan!

¹⁵ Ne tun bɛna o juguw majigi o ye yɔrɔnin kelen na,
ne tun bɛna wuri o kɛrɛbagaw kama.

¹⁶ Minw bɛ Matigi Ala kɔninya olugu tun bɛna o kinbiri gban o kɔrɔ;
Izirayeli tun bɛna kɛ hɛra le ra wagati bɛɛ.

¹⁷ Ala tun bɛna o baro ni alikama* bɛɛ ra pumanman le ye,
ka kongokɔnɔli bɔ fara ra k'a di o ma o y'a domu fɔ ka o wasa.»

82

Ala bɛ kiti tigɛ can kan

¹ Asafu ta Zaburu.

Ala bɛ a ta kititigɛjama cɛ ra,
a bɛ kiti tigɛ ala tɔw cɛ ra.

² «Aw bɛ kiti minw tigɛ terenbariya kan,

ka jo di mɔgɔjuguw ma, aw bɛna o ko dabla tuma juman?*

³ Aw ye dɛsɛbagatɔw, ani feritaw ta jo di o ma,
aw ye janibagatɔw, ani fagantanw ta kiti tigɛ ni terenninya ye.

⁴ Aw ye dɛsɛbagatɔw ni fagantanw kisi,
aw ye o bɔsi ka bɔ mɔgɔjuguw boro.

⁵ «O tɛ foyi lɔn, o tɛ foyi faamu,
o bɛ tagama dibi le ra;

sabu dunuƙa kɔnɔ, terenninya jusiginanw bɛɛ jengera ka bɔ o nɔ ra.

⁶ Ne tun k'a fɔ aw ma ko aw ye alaw ye,
ko aw bɛɛ ye Ala kɔrɔtaninba dencɛw le ye.

⁷ Nka aw fana bɛna sa i ko adamadenw,
aw bɛna ben i ko dunuƙa kuntigi tɔw.»

⁸ E, Ala, i wuri ka dunuƙa ta kiti tigɛ,
sabu siyaw bɛɛ ye ele ta le ye!

83

Izirayelimɔgɔw ka Ala daari o juguw kama

¹ Dɔnkiri. Asafu ta Zaburu.

² E, Ala, i kana je,
i kana to ni i ma foyi kɛ,
i kana to pasuma ra, Ala!

³ Sabu a flɛ, i juguw bɛ mankan cira,
i kɔninyabagaw bɛ o yeƐ kɔrɔtara.

⁴ O bɛ dabarijuguw sirira i ta mɔgɔw kama,
ka janfa siri i ta mɔgɔw kama, minw ko ka gbɛlɛn i ma.

⁵ O b'a fɔ jɔgɔn ye ko: «Aw ye na, an ye o ta siya tunu pewu,
janko mɔgɔ si hakiri kana to Izirayeli tɔgɔ ra tuun.»

⁶ O bɛɛ le bɛna ni miiriya kelen ye ka janfa siri;

* 82:2 82.2 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

o ka jenjogonya don ni jogon ye ele kama.

⁷ Edomu ta mogow, ani Sumayila ta mogow,
Mohabukaw, ani Hagarikaw,

⁸ Gebali, ani Amon, ani Amaleki ta mogow,
ani Filisikaw, ani Tiri dugumogow.

⁹ Asirikaw fana farara o kan;

olugu fana be Lutu ta mogow demena.*

¹⁰ Ala, o ke i n'a fo i ka Madiyankaw ke cogo min na,
i n'a fo i ka Sisera, ani Yaben ke cogo min na Kison koda ra.

¹¹ I tun ka olugu halaki Eni Dori,
ka o suw ke ngo ye dugukolo kan.

¹² O ta kuntigiw ke i n'a fo i ka Orebu ni Zebu ke cogo min na,
ka o ta jamogow ke i ko Zeba ni Salimuna.

¹³ Olugu minw tun k'a fo ko: «An ye Ala ta yoro ta
k'a ke an yere ta ye!»

¹⁴ E, ne ta Ala, o ke i ko folonkonto ta gbangban,
o ye ke i ko fono be binjalan min ta.

¹⁵ Tasuma be tu jeni cogo min na,
tasumamana be kuruw jeni cogo min na,

¹⁶ i ta sanfono ke ka o ghen ten;
o jatige ni i ta sanfonoba ye.

¹⁷ Maroyaba bla o ra, Matigi Ala,
janko o ye i ta jenjogonya jini.

¹⁸ Maroya ni jatige ye o mina wagati bee,
o kun suurunin ye halaki.

¹⁹ O y'a lon ko ele le togo ye ko Matigi Ala,
ko ele kelenpe le ye Ala korotaninba ye dunupa bee kunna.

84

Ala ta yoro saninman ko ka di a ta mogow ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye.
Kore dencew ta Zaburu.

² E, Fangatigi Ala,
i ta so ko ka di ne ye de!

³ Matigi Ala ta batoso lukenew panafin ka ne soro fo ka ne baraka ban;
ne jusukun ni ne farikolo bee be pagarikanba bo Ala panaman koson.

⁴ Hali coroninw be so soro,
hali naganaganinw be o ta paga layoro soro,
o be se ka o denw bla yoro min na;

o yoro ye ele ta sarakabonan kerefeyorow le ye, Fangatigi Ala,
ne ta masa, ani ne ta Ala.

⁵ Minw be sigi i ta so konso, olugu ta pana!
O be to ka i tando wagati bee.*

⁶ Ele ye mogow minw ta baraka soroyoro ye,

* **83:9** 83.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.
heburukan na ko: Sela.

* **84:5** 84.5 Nin yoro ra a sebera

olugu ta pana;
i ta so sira tagama ka di minw ye,
olugu ta pana.

⁷ Hali ni o be Baka ta dingakonoyoro[†] cetige,
o yoro be ke bununjiyoro ye o fe;
teremasanji do fana bena baraka di o yoro ma.

⁸ O tagato, do le be to ka fara o baraka kan ka taga,
fo ka taga se Ala na koro Siyon.

⁹ Matigi Ala, Fangatigi, ne ta daariri lamem,
i toro malo, Yakuba ta Ala![‡]
¹⁰ E, Ala, ele min ye an ta tangabaga ye, an fle,
i janto i yere ta mogwo panawolomaninw na.

¹¹ Ka tere kelen dama ke i ta so lu kono,
o ka fisa ni tere waga kelen ye yoro were.
Ne ye lo ne ta Ala ta so donda ra doron,
o ka fisa sani ne ye taga to mogwojuguw ta bon kono.

¹² Sabu Masa Ala be i ko tere, a be mogwo tanga.
Matigi Ala be makari ni bonya lase mogwo ma;
minw be tagama ni jusukun ghenin ye,
a te ban ka kojuman ke olugu ye.

¹³ E, Fangatigi Ala,
mogwo min b'a yere karifa i ma, o tigi ta pana!

85

Ala le be kojuman ke a ta mogwo ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i ka kojuman ke i ta jamana ye;
i ka Yakuba ta mogwo ta bonya laseko o ma tuun.

³ I ka i ta mogwo ta terenbariya ta ka bo o kunna,
i ka o ta jurumunw bee datugu.*

⁴ I ka i ta jusugban bee dabra,
i ka i ta dimiba ban.

⁵ E, an ta kisiri tigi Ala, seko an fe tuun!
Dimi min be i jusu ra an kama, a to o ye ban!

⁶ Yala i bena dimi an koro wagati bee le wa?
Yala i diminin bena to wagati bee, ani tuma bee le wa?

⁷ Ele yere le tena na seko ka na barakakura don an na tuun,
janko i ta mogwo ye ninsondiya i ta jengogonya ra wa?

⁸ E, Matigi Ala, i ta kojumanw ke an ye,
ka an kisi.

⁹ Ala be min fora, Matigi Ala be min fora, a to ne ye o lamem;

[†] **84:7** 84.7 Baka ta dingakonoyoro ye yorojalan do ye, min tagama ka gbelen kosebe. [‡] **84:9**
84.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **85:3** 85.3 Nin yoro ra a sebera heburukan
na ko: Sela.

sabu a be herakuma le fora a ta mogow ye, minw ye a nasiranbagaw ye;

nka o kana na seko o ta hakirintanyakow ra tuun de!

¹⁰ Can lo, a ta kisiri ka surun a nasiranbagaw ra;
a be o ke janko a ta bonya ye to an ta jamana kan.

¹¹ Numanya ni kankelentigiya ka nogon ben,
terenninya ni hera ka o boro mini nogon ma.

¹² Kankelentigiya be falen ka bo dugukolo ra,
terenninya be jigi ka bo sankolo ra.

¹³ Matigi Ala ye be bena kopuman ke an ye,
an ta dugukolo simanw bena na.

¹⁴ Terenninya le bena bla a na fe,
k'a temesira laben a ye.

86

Ala le ye demebaga ye

¹ Dawuda ta Aladaari.

Matigi Ala, i toro malo, ka ne jaabi,
sabu ne ye panibagato ye, ani fagantan.

² Ne nin mara, sabu ne ye i nasiranbaga le ye.
Ele le ye ne ta Ala ye;

i ta jonce kisi, sabu a jigi be ele le kan.

³ Makari ne ra, Matigi,
sabu ne be kule ka i wele lon bee.

⁴ I ta jonce ninsondiya,
sabu ne jusukun ta miiriya be ele le kan, Matigi.

⁵ I ka ni, Matigi, i be yafa.

Mogo minw bee be i bato, i be kopuman caman ke olugu ye.

⁶ Matigi Ala, i toro malo ne ta daariri ra,
i janto ne ta makarikanw na.

⁷ Ne ta degulonw na, ne be i wele,
sabu i be ne jaabi.

⁸ E, Matigi, ele bonogonko te batofenw si ra;
i ta kewalew fana bonogonko te yi.

⁹ I ka siya minw bee dan,
olugu bee bena na o kinbiri gban i na koro, Matigi,
ka bonya la i togo kan;

¹⁰ sabu i ka bon, i be kabakow ke,
ele kelen le ye Ala ye.

¹¹ E, Matigi Ala, ne karan i ta siraw ra,
janko ne ye tagama can kan;

ne jusukun ke jusukun kelen ye, ka i togo nasiran don ne ra.

¹² Ne be i fo ka i walepumanlon ni ne jusukun bee ye, ne tigi Ala;
ne be i togo bonya wagati bee;

¹³ sabu i ka numanya min ke ne ye, o ka bon,
i ka ne nin kisi ka bo saya dinga kon.

14 E, Ala, yerɛyirabaga dɔw wurira ne kama,
mɔgɔ jusukungbelen dɔw bɛ ne fagayɔɔ ɲinina;
o tɛ ele ta kow si jate.

15 Nka ele Matigi, ele le ye hina tigi Ala ye, ani Ala min bɛ makari;
i tɛ dimi jooana, i ta ɲumanya ni i ta kankelentigiya ka bon.

16 I ɲa lɔ ne ra, i ye makari ne ra,
i ta baraka don i ta ɲɔncɛ ra,
ka i ta ɲɔnmuso dence kisi!

17 Tagamasiyen dɔ kɛ ka i ta koɲuman yira ne ra,
janko ne koɲinyabagaw ye o ye, ka maroya,
sabu ele Matigi Ala le bɛ ne demɛ, ka ne jusu saaro.

87

Ala ta dugu saninman

¹ Kore dencew ta Zaburu. Dɔnkiri.

Matigi Ala ka Siyon dugu ju sigi kuru saninmanw le kunna.

² Siyon dugu donda ko ka di Matigi Ala ye
ka tɛmɛ Yakuba ta dugu tɔw bɛɛ kan.

³ E, Ala ta dugu,

koba caman fɔra ele ta ko ra!*

⁴ Ne bɛna Misirankaw, ani Babilɔnikaw fana tɔgɔ fɔ ne lɔnbagaw ra;
ne bɛna Filisikaw, ani Tirikaw, ani Etiyopikaw fana jate, ko olugu
worora yan.

⁵ Nka Siyon kɔni, a fɔra ko bɛɛ le worora yi;
Ala kɔɔtaninba yerɛ le ka nin dugu ju sigi.

⁶ Ni Matigi Ala bɛ siyaw jateda seɛɛ,
a b'a fɔ bɛɛ kelen kelen ta ko ra, ko: «Nin worora yan le!»†

⁷ Dɔnkirilabagaw, ani dɔnkebagaw bɛɛ b'a fɔ Siyon ma ko:
«Ne ta ko bɛɛ bɛ bɔ ele le ra.»

88

Ala ta mɔgɔ kasikan

¹ Dɔnkiri. Kore dencew ta Zaburu. Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri
min bɛ la ni filen ye. Ezirahikace Heman ta dɔnkiri.

² E, Matigi Ala, ne ta kisiri tigi Ala,
su ni tere, ne bɛ kule i ɲa kɔɔɔ.

³ A to ne ta daariri ye se i ma,
i toro malɔ ne kulekan na;

⁴ sabu tɔɔɔɔ warara ne ma,
ne nin ka surun saya ra.

⁵ Ne bɛ jate i ko o ka minw lajigi kaburu kɔɔɔ;
ne bɛ i ko mɔgɔ min baraka bɛɛ banna.

⁶ Ne bɛ ni mɔgɔ saninw le ye,
ne bɛ i ko mɔgɔ faganin minw su lanin bɛ kaburu kɔɔɔ,
i hakiri tɛ minw na tuun,
i tɛ i janto minw na tuun.

* 87:3 87.3 Nin yɔɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 87:6 87.6 Nin yɔɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

7 I ka ne firi dingadunba le kɔnɔ,
fɔ dibiba cɛ ma dinga jukɔrɔyɔrɔ ra yi.

8 I ka i ta jusugban bɛɛ ben ne kan,
ka i ta jikurubaw bɛɛ tɛmɛ ne kan.*

9 I ka ne lɔnbagaw bɛɛ mabɔ ne ra,
ka ne kɛ o fɛ i ko fɛn haramunin.

I ka ne datugu, bɔyɔrɔ si tɛ ne fɛ;

10 tɔɔrɔ ka ne ɲadenw bɛɛ fin.

E, Matigi Ala, lon o lon ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ,
ne bɛ ne boro kɔrɔta i nɔ fɛ.

11 Yala i bɛna kabakow kɛ suw le ye wa?

Yala mɔgɔ saninw bɛ se ka wuri ka i fo ka i waleɲumanlɔn wa?†

12 Yala o bɛna i ta ɲumanya ko fɔ kaburu le kɔnɔ wa?

Yala o bɛna i ta kankelentigiya lakari lahara dibi le ra wa?

13 Jɔn le ka i ta kabakow lɔn saya dibi ra yi?

Jɔn le ka i ta terrenninya lɔn laharaso kɔnɔ yi?

14 Nka ne kɔni, ne bɛ kulera ele Matigi Ala le nɔ fɛ;

lon o lon sɔgɔma, ne ta daarikan bɛ se i ma.

15 E, Matigi Ala, mun kosɔn i banna ne ra sa?

Mun kosɔn i bɛ i ɲada dogora ne ma?

16 Ne kɔni ye ɲanibagatɔ ye kabini ne denmisenman, ne ni saya cɛ man
jan;

i ka jatigɛ bla ne ra fɔ ka ne jigi tigɛ.

17 I ta dimiba ka ne datugu,

i ka sɛgɛba min la ne kan, o ka ne si ban pewu.

18 O tɔɔrɔw bɛ ne lamini lon bɛɛ i ko jiwoyo,

o ka ne datugu fan bɛɛ ra.

19 I ka ne teriw, ani ne sigiɲɔgɔnw bɛɛ mabɔ ne ra,

dibi dɔrɔn le kɛra ne teri ye.

89

Ala bɛ a ta layiri dafa

¹ Ezirayikacɛ Etan ta karan.

² Ne bɛna Matigi Ala ta ɲumanya dɔnkiri la wagati bɛɛ,

ne da bɛna i ta kankelentigiya ko lakari wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

³ Ne b'a fɔ ko i ta ɲumanya tɛna bɔ a nɔ ra ka ye;

i ka i ta kankelentigiya sabati k'a sigi sankolo kɔnɔ.

⁴ I tun ko: «Ne ka jɛɲɔgɔnya don ni ne ta mɔgɔ ɲanawolomanin ye,
ne tun karira ne ta jɔncɛ Dawuda ye.»

⁵ Ne ko: «Ne bɛna baraka don i ta durujaw ra wagati bɛɛ,

ne bɛna i ta masaya sabati wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»*

⁶ Matigi Ala, sankolo ni a kɔnɔfɛnw bɛ i fo ka i waleɲumanlɔn i ta
kobaw kosɔn,

* **88:8** 88.8 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela. † **88:11** 88.11 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela. * **89:5** 89.5 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela.

danfen saninmanw be i ta kankelentigiya fana lakari.

⁷ Sabu jon le be sankolo ra min be se k'a yere suma ni ele ye?
Ala ta danfen juman le be se k'a yere suma ni Matigi Ala ye?

⁸ Ala ta danfen saninmanw ta jen ra, bee be siran a na;
siranyafenba lo ka teme danfen tow bee kan, danfen minw k'a lamini.

⁹ E, Matigi Ala, Fangatigi, se be jontigi le ye i ko ele, Matigi Ala?
Kankelentigiya ka i lamini fan bee ra.

¹⁰ Ele le be kogoji ta yerebonya mala;
ni a jikurubaw ka wuri, i be o mala.

¹¹ Ele le ka kogoji danfen barakaman nono, fo k'a ke su ye;
i ka i juguw janjan i ta sebayaba baraka ra.

¹² Sankolo ye i ta ye, dugukolo fana ye i ta ye;
ele le ka dununa ni a konofen bee dan.

¹³ Ele le ka sahili ni worodugu dan,
Tabori kuru ni Herimon kuru be nagari ka peren i togo koson.

¹⁴ I boro ye cefariboro le ye;
sebagaya be i borotege konu,
i boro barakaman korotanin lo.

¹⁵ Terenninya ni can le be i ta masaya jusiginan ye,
jumanya ni kankelentigiya be i na koru wagati bee.

¹⁶ Siya min be tandori donkiriw la Ala ye, o ta jana;
Matigi Ala, o bena tagama i pada yeelen na.

¹⁷ O siya be nagari wagati bee i togo koson,
a be bonya soru i ta terenninya sababu ra;

¹⁸ sabu ele le ye o ta baraka nono ye,
ele le sababu ra an fanga be korota.

¹⁹ An tangabaga be Matigi Ala le boro,
an ta masace be Izirayeli ta Ala saninman le boro.

²⁰ I tun kumana i nasiranbagaw fe siko do ra
k'a fo ko: «Ne ka cefari do deme,
ne ka kanbelen do korota mogow ce ra.

²¹ Ne ka Dawuda soru, ne ta jon lo,
ne ka ne ta turu saninman* ke a kun na.

²² Ne yere boro bena a deme k'a sabati,
ne yere bena baraka don a ra.

²³ A juguw tena se ka ben a kan a jina ma;
mogo kewalejuguw tena se k'a minako juguya.

²⁴ Ne bena a kerabagaw bee nono a na koru,
k'a koninyabagaw bee kere.

²⁵ Ne ta kankelentigiya ni ne ta jumanya bena ke ni a ye,
a baraka bena bonya ne togo sababu ra.

²⁶ Ne be kogoji bla a ta kuntigiya koru,
ka baw bla a ta fanga koru.

²⁷ «A bena ne wele k'a fo ko: «Ne fa,

ne ta Ala, ne ta kisibaga barakatigi Ala!›

28 Ne bēna a kē bēē ra fōlō ye,
k'a kōrōta ka tēmē dugukolo masacēw bēē kan.

29 «Ne bēna ne ta jūmanya to a kan wagati bēē;
ne ta jēnjōgōnya bēna sabati a kan.

30 Ne bēna duruja dō to a kō wagati bēē;
ni sankolo ma wuri ka bō a nō ra, a ta masaya fana tēna wuri.

31 «Ni a denw ka ne ta sariya sira bla,
ni o ma tagama ka kapa ni ne ta kolatigeninw ye,

32 ni o ka ne ta cifōninw sira bla,

ni o tē, ne ta kumaw lamēn,

33 ne bēna wuri o kama ni bere ye o ta hakēw kosōn,
ka wuri o kama ka o bugō o ta terenbariyaw kosōn.

34 Nka ne tēna ne ta jūmanya bō o kan,
ne tēna ne ta kankelentigiya dabla.

35 Ne tēna ne ta jēnjōgōnya cēn;
kuma min bōra ne da ra, ne tēna o yēlēma.

36 Ne karira ka ban sipagako kelen ne ta saninmanya kosōn;
yala ne bēna faninya tigē Dawuda ye wa?

37 Ne ko a ta duruja bēna to a kō wagati bēē,
a ta masaya bēna to ne ja kōrō tuma bēē i ko tere;

38 a bēna to a nō ra wagati bēē i ko karo,
min ye seere cantigi ye sankolo kōnō.»†

39 Nka sisan i banna a ra, i bōra a kō,
i jusu gbanna i yere ta mōgō panawolomanin kōrō.

40 I ka i ni i ta jōncē ta jēnjōgōnya cēn,
i k'a ta masafugula ben dugu ma k'a lanōgō.

41 I k'a to o k'a ta dugu kogow bēē sōgōsōgō,
k'a to o k'a ta bon barakamanw benben ka o kē tomow ye.

42 Tēmēbagaw bēē b'a borofenw cē;
i k'a kē lōgōborifen ye a siginjōgōnw fē.

43 I k'a kerēbagaw baraka bonya,
k'a juguw bēē to o ye ninsōndiya.

44 I k'a ta kerēkemuru da gboya,
i ma sōn k'a demē kerē ra.

45 I k'a ta dawula ban,
i k'a ta masaya laben dugu ma.

46 I k'a ta kanbelenya wagati surunya,
i ka maroyaba bla a ra.‡

47 E, Matigi Ala, i dogonin bēna to fō wagati juman le sa?

I ta jusugban tasuma bēna faga tuma juman?

48 I hakiri to a ra ko ne ta dunupalatige man jan,
i ka adamaden min o min dan, o bēē bē tēmē.

49 Jōn le bēna to si ra, ko ale ja tēna saya ye,

† 89:38 89.38 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 89:46 89.46 Nin yōrō ra a sebera heburukan na ko: Sela.

walama jon le be se k'a nin kisi kaburu ma?§

⁵⁰ E, Matigi, i derira ka numanya minw ke folofolo, o be min sisan?
I tun karira ko i bena kojuman minw ke Dawuda ye ka kaja ni i ta
kankelentiya ye, o be min?

⁵¹ E, Matigi, dogoyari minw sera i ta jonw ma, i hakiri to o ra;
ka i hakiri to a ra ko nin jama caman doni be ne le kunna.

⁵² E, Matigi Ala, i hakiri to i juguw ta mafiyenyari ra,
o be i ta mogo janawolomanin dogoyara.

⁵³ Matigi Ala, i baraka wagati bee!
Amina! Amina!

Kitabu naaninan

90

(Zaburuw 90–106)

Ala te yelema

¹ Ala ta jonce Musa ta Aladaari.

Matigi, ele le kera an karifayoro ye,
wagati bee, ani tuma bee.

² Sani kuruw ye dan,
sani i ye dugukolo ni dunuƙa dan,
ele le ye Ala ye wagati bee, ani tuma bee.

³ Ele le be mogo laseko dugukolo bogo ra;
i b'a fo a ma ko: «Adamaden, i seko!»

⁴ Sabu ele fe, san waga kelen be i ko kunu tere min temena ka ban,
walama i ko su wagati do.

⁵ I be adamadenw lateme,
o be ban i ko sunogo be ban cogo min na sogomada fe.
O be teme i ko bin;

⁶ bin be fiyerenkura bo sogoma,
nka wula fe, a be fosonfoson, ka ja.

⁷ I ta dimi ka an halaki ka ban;
i ta jusugban ka an jigi tige.

⁸ I ka an ta terenbariyakow bla i na koro,
ka an ta ko dogoninw bla kene kan.

⁹ An si teredaw bee dogoyara i ta jusugban koson;
an sandaw be banna i ko dafono fiyeke kelen.

¹⁰ An si sandaw bee lajennin ye san biwolonfla;
minw ye mogo barakamanw ye, olugu le be san biseegi soro.
Nka an be fen o fen ke, o bee laban ye sege ni kojugu le ye,
sabu fen bee be teme, an fana tagato lo.

¹¹ Adamaden juman le ka i ta dimi baraka hakeya lon?
I ta jusugban min ka kan ka i pasiran don mogow ra, jon ka o hakeya
lon?

§ 89:49 89.49 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

12 An karan, an ye an si terew jate,
janko an jusukun ye hakiritigiya sira ta.

13 E, Matigi Ala, seko ka na an fe! An bena i makono fo wagati juman
sa?

Makari i ta jonw na ten.

14 An fa i ta pumanya ra lon o lon sogoma,
ni o kera, an bena ninsondiya fo ka kule ci an si terew bee ra.

15 An ka tereda min ke maroya ra i boro, o jagon ninsondiya fana di
an ma;

an ka sanda min ke toro ra, o jagon ninsondiya fana di an ma.

16 I ta koketaw yira i ta jonw na,
ka i ta noro yira o ta denw fana ra.

17 An tigi Ala ta nema ye to an kan!

An ta baara sabati an boro, Ala!

Onhon, an ta baara sabati an boro.

91

Ala ye a ta mogow dogoyoro ye

1 Ni mogo min be dogo Ala korotaninba kere fe,
o tigi be laganfiya Sebeetigi Ala ta suma koru.

2 Ne b'a fo Matigi Ala ma ko: «Ne karifayoro, ani ne dogoyoro,
ne ta Ala, ne jigi lanin be min kan.»

3 Ale le be i kisi ka bo konominabaga ta jo ra,
ka i kisi banajugu toro ma.

4 A be i dogo i ko sise b'a denw dogo a siw jukoro cogo min na,
i ko sise b'a denw dogo a kamanw koru cogo min na.

A be i tanga i ko negebennan, walama i ko negederege, a ta
kankelentigiya koson.

5 Fen minw be mogo ja tige su fe, i tena siran o ja,
walama i juguw be se ka i bon ni bipe minw ye tere fe,

6 walama banajugu min be denden dibiba ra ka taga ben mogu kan,
walama kojugu minw be ben mogu kan teregan fe.

7 Hali ni mogu waga kelen le ka ben i kere fe,
hali ni mogu waga tan le ka ben i kininboroyanfan fe,
foyi tena se ele ma.

8 Ele bena i ja le lo ka fleri ke doron,
ka mogujuguw ta sara fe.

9 Can lo, Matigi Ala le ye ne karifayoro ye.

Ni Ala korotaninba ye i dogoyoro ye,

10 kojugu si tena se i ma,

banajugu si tena se i ta somogow ma;

11 sabu a bena i ko fo a ta melekew ye,

k'a fo o ye ko o ye o janto i ra i ta koketaw bee ra.

12 O bena i ta o boro konu,

janko i sen kana na talon kabakuru do ra.

¹³ I bena tagama jara kan, ka tagama fonfonnin kan;
i bena jaranbelen don ka teme, ka sajuƙu don ka teme.

¹⁴ I n'a fo ne ko ka di a ye, a nora ne ra, ne bena a bosu,
ne bena a tanga, sabu a be ne togo lon.

¹⁵ Ni a ka ne wele, ne bena a jaabi,
ni a degura, ne be ke ni a ye;
ne bena a bosu, k'a bonya.

¹⁶ Ne bena a si janya fo k'a wasa,
ne bena a yira a ra ko ne le ye a kisibaga ye.

92

Ala ta kewalew be ka ni

¹ Zaburu. Nenekirilon ta donkiri.

² Ka Matigi Ala fo k'a walenumanlon, o ka ni;
ka donkiri la ka ele Ala korotaninba togo tando,

³ ka i ta numanya lakari lon o lon sogoma,
ka i ta kankelentigiya lakari lon o lon su fe

⁴ ni goni juru tan ye,
ani korafokanw ye, o ka ni.

⁵ E, Matigi Ala, i ta kewalew be ne ninsondiya;
ne be ninsondiya fo ka kule ci i boro ta baaraw koson.

⁶ Matigi Ala, i ta kokeninw ka bon!
I ta kolatigeninw koru ka dun kosebe!

⁷ Naloman t'a lon,
hakirintan te se k'a faamu.

⁸ Mogojuguw be wuri ka caya i ko binjugu,
kojugukebagaw be ta kow be na o boro,
nka o laban be halaki ka ban le pewu!

⁹ Nka ele koni Matigi Ala,
ele korotanin lo wagati be.

¹⁰ E, Matigi Ala, i juguw fe,
i juguw halakito fe,
minw be be terenbariyakow ke, i be olugu be janjan.

¹¹ I be ne baraka bonya i ko kongomisi baraka;
i be turu kasadiman ke ne kan ka ne ninsondiya.

¹² Ne be ne na lo ne darajinibagaw ra ka o fe;
minw be be wurira ne kama ni kojugu ye, ne toro be olugu kan na.

¹³ Mogo terreninw be wuri i ko tamarosun,
o baraka be bonya i ko Liban jamana sedirisunw.

¹⁴ O be i ko yiri turuninw Matigi Ala ta so konu,
o be wuri ka nugu an ta Ala ta lukene konu.

¹⁵ Hali o koronin be den,
ji be o ra tuma be, o flaburu nugunin lo;

¹⁶ o be Matigi Ala ta terreninya lakari.
Ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, terenbariyako si t'a ra.

93

Ala le ye Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye,
 bonya le ye a ta masiri ye,
 bonya le ye Matigi Ala ta masiri ye;
 baraka ye a ta cesirinan ye.
 O koson dunuwa sabatinin lo,
 a te se ka jenge ka bo a no ra.

² Ala, i ta masasiginan sigira kabini folofolo,
 i be yi wagati bee, ani tuma bee.

³ Bajiw be o kan korotara, Matigi Ala,
 bajiw be o kan korotara kosebe,
 bajiw be mankan wurira.

⁴ Nka Matigi Ala ta sebagaya ka bon ka teme jibaw mankan kan,
 a ka bon ka teme kogoji jikurubaw baraka kan;
 Matigi Ala korotanin lo san fe, a ta sebagaya ka bon.

⁵ Ala, i ka ci minw fo, o te yelema ka ye.
 Saninyari benna i ta so ma,
 wagati bee ra, Matigi Ala.

94

Ala le be mogojuman dimibo

¹ Dimibobaga Ala, Matigi Ala,
 dimibobaga Ala, i ta noro yira!

² I wuri, dunuwa kititigebaga!
 Yerebonyabagaw sara ka kana ni o ta ketaw ye!

³ Mogojuguw ta wagati ye juman le ye sa, Matigi Ala?
 Mogojuguw ta nagari banwagati bena ke tuma juman le?

⁴ O be dabayakumaw fo ka mogow mafiyenya;
 kojukuebagaw bee be o yere bonya.

⁵ E, Matigi Ala, o be i ta mogow teregera o sen koro,
 o be i ta jamana mogow minako juguyara.

⁶ O be muso ce saninw, ani lonanw fagara,
 o be feritaw nin bora o ra.

⁷ O b'a fo ko: «Matigi Ala te foyi yera,»
 ko: «Yakuba ta Ala te foyi kala ma!»

⁸ Aw ye miiri, aw nalomanw!

Aw hakirintanw, aw bena hakiri soro tuma juman le?

⁹ Ala min ka toro di mogow ma, mun b'a to ko ale te menni ke?
 Ala min ka paden di mogow ma, mun b'a to ko ale te yeri ke?

¹⁰ Ala min be siyaw koro, mun b'a to ko ale te se ka aw ta hakew juru
 sara aw ra,

ale min be lonniya yira adamadenw na?

¹¹ Matigi Ala ka adamadenw jusukunnakow lon,

a k'a lɔn ko o ta miiriyaw bɛɛ ye gbansan le ye.

¹² Matigi Ala, ni ele ka mɔgɔ min koro, o tigi ta pana;
ni i ka mɔgɔ min karan i ta sariya ra, o tigi ta pana.

¹³ Ni wagatigbelenw sera a ma, i bɛ a jusu suma,
sani k'a to dingaba ye sogi, mɔgɔjugu bɛna ben min kɔnɔ.

¹⁴ Matigi Ala tena bɔ a ta mɔgɔw kɔ fiyewu,
a tena ban a ta jamana mɔgɔw ra.

¹⁵ Kiti bɛna tige can kan tuun,
mɔgɔ jusunumanw bɛɛ bɛna sɔn o ma.

¹⁶ Jɔntigi le bɛna lɔ ni kunko ye ne ni mɔgɔjuguw ta kiti ra?
Jɔn le bɛna fara ne kan janko ne ye jo sɔrɔ kojugukɛbagaw kan?

¹⁷ Ni Matigi Ala tun ma kɛ ne demɛbaga ye kɔni,
bi tun b'a sɔrɔ ne nin tagara jamana mankanntan * na ka ban.

¹⁸ Ni ne ko: «E, ne senw dɛsɛra tagama ra!»
O tuma i ta numanya bɛ baraka don ne ra, Matigi Ala.

¹⁹ Ni ne ta haminakow cayara,
i bɛ ne jusu saaro ka ne ninsɔndiya.

²⁰ Fanga min sigira mɔgɔfaga kama, yala ele bɛ sɔn o fanga ma wa?
O bɛ Ala ta cifɔninw sira bla, ka sɛgɛ bla mɔgɔw kan.

²¹ O bɛ jɔgɔn lajɛn mɔgɔ terennin nin kama,
ka kiti ben mɔgɔ jarakibari kan k'a faga gbansan;

²² nka Matigi Ala ye ne tangabaga ye,
ne ta Ala le ye ne ta barakatigi Ala ye, ne karifayɔrɔ.

²³ A bɛna o yɛɛ ta kojuguw le kɛ ka o sara,
ka o latunu pewu o ta juguya kosɔn.

Matigi Ala, an ta Ala bɛna o latunu pewu.

95

Ala le ka kan ni tandori ye

¹ Aw ye na an ye jagari ka Matigi Ala tando,
an ye jagari ni kanba ye ka barakatigi Ala, an kisibaga Ala tando.

² An ye taga a ja kɔrɔ ni forikanw ye,
an ye jagari ka dɔnkiriw la k'a tando ni kanba ye;

³ sabu Matigi Ala ye Alaba le ye,
Masaba lo min bɛ batofenw bɛɛ kunna.

⁴ K'a ta dugukolo jukɔrɔyɔrɔw ra, ka taga a bla fɔ kuruw sanfeyɔrɔw

ra,
o bɛɛ b'a boro kɔnɔ, o bɛɛ ye a ta ye.

⁵ Kɔgɔji ye a ta ye, ale le k'a dan;
dugukolo fana, ale le ka o dan.

⁶ Aw ye na, an ye an yɛɛ majigi a kɔrɔ k'a bato,
an ye an kinbiri gban Matigi Ala kɔrɔ, min ka an dan;

⁷ Sabu ale le ye an ta Ala ye,
anw le ye a ta mɔgɔw ye, a bɛ minw kɔrɔsi;

* **94:17** 94.17 Jamana mankanntan, o kɔrɔ ye lahara.

an be i ko a ta sagakuru, a yere boro be min gbengben.

O koson ni aw k'a kumakan men bi,

⁸ aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fo a kera Meriba cogo min na,

i n'a fo a kera cogo min na kongokolon konɔ Masa* ta ko ta wagati ra.

⁹ O yoro le ra, aw bemaw ko o be ne Ala korobo, ka ne segesege k'a fle, k'a soro o tun ka ne ta kokeninw ye.

¹⁰ Fo san binaani, nin siya logo bora ne ra; ne ko: «Siya do lo min jusukun terennin te, o te ne ta sira tagama.»

¹¹ O koson ne dimikojugu fe, ne karira ko:

«O tena don ne ta jamana ra ka nenekiri fiyewu!»

96

Dununa bee ye Ala ta bonya lakari

(Zaburuw 105; 106; Kibaryaw folo 16.23-33)

¹ Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando!

Dununamogow bee ye donkiri la ka Matigi Ala tando!

² Aw ye donkiri la Matigi Ala ye, k'a togo bonya, aw y'a fo lon o lon, ko ale le ye an kisibaga ye.

³ Aw ye a ta bonya lakari siyaw bee ye, aw ye a ta kobaw lakari mogow bee ye.

⁴ Sabu Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe; an ka kan ka siran a na ka teme batofen tow bee kan.

⁵ Siya tow ta alaw bee ye batofen gbansanw le ye, nka Matigi Ala le ka sankolo dan.

⁶ Bonya ni noro ye ale ta le ye, sebagaya ni dawula be soro a ta yoro saninman konɔ.

⁷ Dununa siyaw bee, aw ye bonya ni fanga di Matigi Ala ma, aw y'a di Matigi Ala ma.

⁸ Aw ye bonya la Matigi Ala togo kan, aw ye na don a ta batoso lu konɔ ni aw ta sarakaw ye.

⁹ Aw ye saninya ka na aw kinbiri gban ka Matigi Ala bato, dununamogow bee lajennin ye siran Matigi Ala na fo ka yereyere.

¹⁰ Aw y'a fo siyaw bee ye ko: «Matigi Ala le ye Masa ye!» O koson dugukolo b'a no ra, a te jenge ka bo a no ra ka ye. Matigi Ala bena siyaw ta kiti tige can le kan.

¹¹ Sankolokonofenw ye nagari, dugukolokanfenw ye ninsondiya, kogoji ni a konofenw bee ye mankanba bo!

¹² Kongokonoyorow, ani kongokonofenw bee ye nagarikanba bo! Kongoyiriw bee ye nagari, ka donkiri la.

¹³ O ye o ke Matigi Ala na korɔ, sabu a be nana, a be nana ka na dununamogow ta kiti tige!

A bena dununamogow ta kiti tige ka kana ni terenninya ye, ka siyaw ta kiti tige ka kana ni a ta can ye.

* 95:8 95.8 Meriba ni Masa ta ko (Bori 17.7).

97

Matigi Ala le ye dunuƙa Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye!

Dunuƙamogow ye ƙagari,

kogoji kofemogow bee ye ninsondiya!

² Sankabaw, ani dibikurubaw k'a lamini,
terenninya ni can le ye a ta masaya jusiginan ye.

³ Tasuma be mana a na fe,
k'a juguw jeni fan bee ra.

⁴ A ta sanmanamanaw yeelen be bo dunuƙa bee kan;
ni dunuƙamogow ka o ye, o be yereyere.

⁵ Kuruw be yeele i ko keƙe, Matigi Ala na koro,
o be yeele dunuƙa bee tigi Ala na koro.

⁶ Sankolokonofenw be a ta terenninya lakari,
dunuƙamogow bee be a ta noro ye.

⁷ Minw be batofen leseninw bato,
minw be o yere bonya batofen gbansanw koson,
maroya ye ke olugu ta le ye;
ala tow bee ye o kinbiri gban Matigi Ala le koro.

⁸ Siyon dugu bena o men ka ninsondiya,
Zuda dugumogow bena ƙagari
i ta kolatigeninw koson, Matigi Ala.

⁹ Sabu, ele Matigi Ala le ye Ala korotaninba ye dunuƙa bee lajennin
kunna,
i korotara fo san fe alaw bee kunna.

¹⁰ Ala kanubagaw, aw ye kojugu koninya!
Ala b'a nasiranbagaw nin korosi,
a be o bosi ka bo mogojuguw boro.

¹¹ Ala be yeelen manamana mog'o terenninw kan,
a be mog'o jusuman ninsondiya.

¹² Aw mog'o terenninw, aw ye ninsondiya Matigi Ala koson,
aw y'a fo k'a walepumanlon a togo saninman koson.

98

Danfɛnw bee ye Ala tando

¹ Zaburu.

Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando,
sabu a ka kabakobaw ke.
A be mog'o kisi ni a boro barakaman
ni a ta sebgaya saninman ye.

² Matigi Ala k'a yira mogow ra ko ale le ye kisiri tigi ye;
a k'a ta terenninya yira siyaw ra, k'a to o na y'a ye.

³ A hakiri tora Izirayelimogow ra k'a ta numanya ni a ta kankelentigiya
ke o ye;
dunuƙa yoro bee k'a ye ko an ta Ala le ye kisiri tigi ye.

⁴ Dunuṣamogow, aw bee ye nagarikanba bo Matigi Ala koson!

Aw ye peren ka nagari ka donkiri la k'a tando!

⁵ Aw ye donkiri la ka Matigi Ala tando ni korafokan ye,
aw y'a tando ni korafokan ni donkirilakan ye,

⁶ k'a tando ni burufiyekan ni sagajigigban buru ye;
aw ye nagari ka peren masace na korɔ, Matigi Ala na korɔ!

⁷ Kogoji ni a konofenw bee ye mankanba bo,
ani dunupa ni a konofenw bee.

⁸ Bajiw ye tegerɛ fo,
kuruw bee ye jen ka nagarikanw bo!

⁹ O ye o ke Matigi Ala na korɔ, sabu a be nana ka na dunuṣamogow ta
kiti tige;

a bena dunuṣamogow ta kiti tige ka kapa ni terenninya ye,
ka siyaw ta kiti tige ka kapa ni can ye.

99

Ala le ye saninyari Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye, dunuṣamogow be yereyerɛ a na korɔ;
a signin be seruben melekew* kunna, dugukolo be yereyerɛ a na korɔ.

² Matigi Ala ka bon Siyon dugu konɔ;
ale le korɔtara dunuṣamogow bee kunna.

³ Mogow ye i fo ka i walejumanlon, sabu i togɔ ka bon, siranyafen lo,
a saninyanin lo fana.

⁴ Ele Masace barakaman, can ka di min ye,
ele le be jumanya sabati,
ele le be can ni terenninya sigi Yakuba ta mogow ce ra.

⁵ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala korɔta!
Aw ye aw kinbiri gban a sen korɔ k'a bato,
sabu a saninyanin lo.

⁶ Musa ni Haruna tun ye a ta sarakalasebaga dow ye,
Samawilu tun ye a batobaga do ye;
olugu ka Matigi Ala wele, a ka o jaabi.

⁷ A tora sankaba jamijan ce ma ka kuma o fe;
o k'a ta ciw sira tagama,
a tun ka cifonin minw yira o ra, o ka o ke.

⁸ Matigi Ala, an ta Ala, ele le ka o jaabi;
i kera o ta Ala ye, Ala min be yafa o ma,
nka i tun be o ta kewalejuguw hake bo o ra fana.

⁹ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala korɔta;
aw ye aw kinbiri gban k'a bato a ta kuru saninman kan,
sabu Matigi Ala, an ta Ala saninyanin lo.

100

Dunuṣamogow bee ye Ala tando

¹ Barakalari Zaburu.

Aw ye nagari ka Matigi Ala tando,
aw dununamogow bee!

² Aw ye baara ke Matigi Ala ye ni ninsondiya ye,
aw ye na a na koru ni nagarikanbaw ye!

³ Aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye,
ko ale le ka an dan, an fana ye a ta ye;
anw le ye a ta mogow ye, anw le ye a ta sagakuru ye.

⁴ Aw ye don a ta so dondaw fe ni barakalari ye,
aw ye don a lu konu ni tandori ye.
Aw y'a fo k'a walepumanlon, ka baraka la a tugo kan;

⁵ sabu Matigi Ala ka ji,
a ta numanya te ban ka ye!
A ta kankelentigiya te yelema ka ye!

101

Masace ka kan ka layiri minw ta

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne bena donkiri la ka kopuman sira ni can sira yira;
Matigi Ala, ne bena donkiri la ka ele le tando.

² Ne bena jija ka tagama sira gbenin le kan.
I bena na ne fe tuma juman le sa, Ala?
Ne bena tagama ni jusukun gbenin le ye, ne ni ne ta somogow.

³ Ne tena son kokolonw ye ke ne na koru;
ne bena Alapasiranbariw ta sira koninya,
ne tena son ka jen ni o kow si ye.

⁴ Ne bena ne yere mabo mogo terenbariw ra,
ne tena son kojugu si ma.

⁵ Mogo o mogo be dogo k'a mogogogon tugo cen,
ne bena o tigi halaki.

Yereyira be minw flerikecogo ra, ani yerebonya be minw jusukun na,
ne tena olugu ta ko muju.

⁶ Ne bena ne janto lanamogow le ra jamana konu,
k'a to olugu ye sigi ne koru.
Mogo o mogo be tagama sira gbenin kan,
o tigi le bena baara ke ne ye.

⁷ Mogo o mogo b'a mogogogon janfa,
o tigi tena sigi ne ta so;
mogo o mogo be faninya tige
o tigi tena to ne koru.

⁸ Lon o lon sogoma, ne bena wuri
ka jamana mogojuguw bee halaki,
janko ka kojugukebagaw bee ban
ka bo Matigi Ala ta dugu konu.

102

Ala le ye nanibagato jigi ye

¹ Nin ye nanibagato do ta daariri ye, wagati min na a jigi tigera; a k'a kononokow nafa Matigi Ala ye.

² E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn, a to ne ta welerikan ye se i ma.

³ I kana i pada dogo ne ra k'a soro ne degunin lo; ni ne ka kule ka i wele tuma o tuma, i ye i toro malo ka ne lamɛn, i teliya ka ne jaabi.

⁴ Sabu ne si be banna i ko sisi be tunu cogo min na, ne kolow be ne jenina i ko tasuma.

⁵ Ne jusukun baraka bee banna, k'a ja i ko binjalan; ne be jina hali ka domuni ke.

⁶ Ne nunakojugu fe, ne fasara fo ka ne kolow bee bo kene ma.

⁷ Ne kera i ko konodaba min be kongokolon konɔ, ne kera i ko gbingbinfin min be sigi yoro dogoninw na.

⁸ Ne be si jana, i ko kononin min be a kelen na bon kunna.

⁹ Lon o lon ne juguw be ne mafiyenya; o be ne logobo, ka to ka ne togo ke ka jagon danga.

¹⁰ Bugurigbe le kera ne ta domuni ye, ne jaji be jagami ne ta minji ra,

¹¹ i ta jusugban ni i ta dimi koson; sabu i ka ne ta ka ne firi fo yorɔjan.

¹² Ne si be banna i ko wulafesuma min be samana ka taga a laban na, ne be jara i ko bin be ja cogo min na.

¹³ Nka ele koni, Matigi Ala, ele siginin be i ta masaya ra wagati bee, i be yi wagati bee, ani tuma bee.

¹⁴ Ele le bena na, ka na hina Siyon dugu ra; i ka kan ka makari a ra wagati min na, o sera; wagati min tun latigera o sera.

¹⁵ Sabu a dugu kabakuruw ko ka gbelen i ta jonw ma kosebe, hali a buguri ko ka di o ye.

¹⁶ Ni o kera, siyaw bena siran Matigi Ala togo ja, dunupa masaw bee bena siran i ja i ta bonya koson.

¹⁷ Matigi Ala bena Siyon dugu lo kokura, a bena a ta bonya yira.

¹⁸ A bena nanibagato w fe, ka o ta daariri lamɛn; a tena a toro datugu o ta daarikan na.

¹⁹ Nin kow ye sebe k'a bla duruja nataw ye, janko mogo minw bena na ko fe, olugu fana ye Matigi Ala tando.

²⁰ A be to a ta yoro saninman konɔ san fe ka fleri ke dugu ma, a be to sankolo ra ka dugukolo fe,

²¹ janko ka a ta mogo minaninw nunakan lamɛn, ani minw blara fagari kama, janko ka olugu bosi.

²² Ni o kera, o bena Matigi Ala togo lakari Siyon dugu konɔ,

k'a tando Zeruzalemu;

²³ o wagati le ra siyaw bena lajen ɲogon kan,
ani jamanaw, janko ka Matigi Ala bato.

²⁴ Matigi Ala ka ne baraka ban ka ne to tagama ra;
a ka do bo ne si ra.

²⁵ Ne ko: «E, ne ta Ala, i kana ne ta ka ne to ne si cεmance ra,
ele min si sandaw te ban ka ye fiyewu!»

²⁶ I ka dugukolo dan kabini folofolo,
sankolo fana ye i boro no le ye.

²⁷ Oluɲu koni bena ban pewu, nka ele be to i cogo ra.

O bee bena korɔ ka cen i ko fani,
i bena o yeɓema i ko mogo be fani donta yeɓema cogo min na;
o bena teme.

²⁸ Nka ele koni be to i cogo ra,
i si sandaw te ban ka ye le fiyewu!

²⁹ I ta jonw ta denw bena sigi i korɔ,
o ta durujaw fana bena sabati i na korɔ.

103

Danfɛnw bee ye baraka la Ala ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!
Ne jusukun bee ye baraka la a togo saninman kan!

² E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye,
i kana jina a ta koɲuman si ko.

³ Ale le be i ta terenbariyaw bee yafa,
ale le be i ta banaw bee keneya.

⁴ A be i nin kunmabo kaburu ma,
k'a ta numanya ni a ta hina ke masafugula ye i kun na.

⁵ A be koɲumanw ke i ye i si bee ra;
a be i kanbelenman wagati ta baraka ɲogon don i ra, i ko bon ta baraka.

⁶ Matigi Ala be kiti tige terenninya kan,
ka mogo toɲoninw bee ta jo di o ma.

⁷ A k'a ta siraw yira Musa ra,
k'a ta kobaw ke ka o yira Izirayelimogow ra.

⁸ Matigi Ala be hina, a be makari,
a te dimi joona, a ta numanya ka bon.

⁹ A te mogo jaraki k'a ke jaraki dablalari ye,
a fana te dimi maranin to a jusukun na mogo kama.

¹⁰ A te an mina ka kapa ni an ta jurumunw ye,
a fana te an sara ka kapa ni an ta terenbariyaw ye.

¹¹ Sankolo ni dugukolo ce ka bon cogo min na,
a be numanya min ke a pasiranbagaw ye, o fana ka bon ten le.

¹² Terebo ni tereben ce ka jan cogo min na,
a fana be an ta hakew yoro janya an na ten le.

¹³ Fa be hina a denw na cogo min na,
Matigi Ala fana be hina a pasiranbagaw ra ten le.

¹⁴ Sabu an danna ni fen min ye, a yere ka o lon;

a hakiri b'a ra ko an ye boḡo le ye.

¹⁵ Adamaden ta janamanya be i ko bin;
a be i ko kongobinw be fiyeren cogo min na.

¹⁶ Nka ni foḡo wurira ka fiye doron, a te ye tuun;
ni i k'a sigiyoro fle, i t'a lon ko fen tun be yi.

¹⁷ Nka Matigi Ala ta jumanya be to a pasiranbagaw kan wagati bee,
ani tuma bee;

a ta terenninya be to o ta denw ta denw kan,

¹⁸ minw koni be son ka to a ta jenḡogonya ra,
ka o hakiri to a ta sariya ta kumaw ra ka o sira tagama.

¹⁹ Matigi Ala k'a ta masasiginan sigi sankolo konḡo,
a ta fanga be danfen bee kan.

²⁰ Matigi Ala ta melekew, aw ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw baraka ka bon, aw minw be a ta baara ke,
aw minw be a ta kumakan lamen.

²¹ Matigi Ala ta sankolokonofenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw be a ta baara ra, aw minw b'a sago ke!

²² Matigi Ala ta danfenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
ni aw ka ke dunupa yoro o yoro a ta fanga korḡo.

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

104

Ala le ye danfen bee makonabaga ye

¹ E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

Matigi Ala, ne ta Ala, i ka bon kosebe;
bonya ni nooro le be ele ta masiri ye.

² Yeelen ka i lamini i ko derege,
i be sankolo yerege i ko fanibon.

³ I be i ta so lo sankolo jiw le kunna san fe;
sankabaw ye i ta sowotoro ye,
i be bori foḡo kan.

⁴ I be foḡo ke i ta ciradenw ye,
ka tasumamana ke i ta baardenw ye.

⁵ I ka dugukolo sigi a jusiginanw kan,
a te jenge ka bo a no ra ka ye fiyewu.

⁶ I tun ka ji ke k'a datugu i ko fani,
jiw tun yelenna fo kuruw kunna.

⁷ Nka i songora jiw ra, o borira,
i ta sanperankan bora minke, o teliyara ka taga.

⁸ O yelenna kuruw kan ka taga, o jigira kurufurancw ra,
ka taga se fo o toyoro ra, i ka yoro min laben o ye.

⁹ I ka dan do sigi, jiw man kan ka teme min kan,
janko o kana na dugukolo datugu tuun.

¹⁰ I be kow fa ji ra,
o be fa fo ka woyo kuruw furancw ra.

¹¹ I be kongosogow bee son ji ra,

kongofaliw bɛna min a ra.

¹² Sanfɛkɔnɔw bɛ to a jidaw ra,
o bɛ to ka kasi yiriflaburuw cɛ ra.

¹³ I bɛ to i sigiyɔɔ ra san fɛ ka sanji lana kuruw kan,
i ta baara tɔnɔ ka dugukolo wasa.

¹⁴ I bɛ binw falen ka o di beganw ma,
ka adamadenw ta senɛfenw falen,
janko o ye o ta baro sɔɔ dugukolo ra,

¹⁵ ani rɛzenji min bɛ adamaden jusu diya,
ani turu min b'a pada manamana,
ani domuni min bɛ baraka don a ra.

¹⁶ Matigi Ala ta yiriw bɛ ji sɔɔ fɔ ka wasa,
a ka Liban jamana sɛdiriyiri minw turu, o bɛ ji sɔɔ.

¹⁷ Kɔnɔninw bɛ o ta pagaw la o yiriw le ra,
baninkɔnɔw bɛ o ta so lalaga sipɛrɛsisunba le san fɛ.

¹⁸ Kuru jamijanw ye kongobakɔnɔninw ta ye,
faraw ye farawo ninanw dogoyɔɔ ye.

¹⁹ A ka karo dan janko ka wagatiw bɔ nɔgɔn na,
tere fana k'a benwagati lɔn.

²⁰ Ni a ka dibi don, su bɛ kɔ;
o wagati le ra kongosogow bɛɛ bɛ bɔ ka yaala.

²¹ Jaraw bɛ kasi o ta domuni kɔ,
o bɛ o ta baro nini Ala fɛ.

²² Nka ni tere ka bɔ dɔrɔn, o bɛ seko,
ka taga la o ta wow kɔnɔ.

²³ O tuma ra mɔgɔw bɛ bɔ ka taga o ta baaraw kɛ;
o bɛ to o ta baaraw ra fɔ wula fɛ.

²⁴ E, Matigi Ala, i ta kokɛninw ka ca!
I ka o bɛɛ kɛ ni hakiritigiya ye;
dunɔpa fara i ta danfenw na.

²⁵ Kɔgɔji ye nin ye, a ka bon, a dan yɔɔ ka jan;
fɛnɔpanaman minw b'a kɔnɔ, o da tɛ lɔn,
a fitiniw, ani a belebelebaw.

²⁶ Jirakurunbaw bɛ yaala a kan,
ani jirasa belebele, i ka o min dan janko a ye janagbɛ ji kɔnɔ.

²⁷ O fɛnw bɛɛ na lɔnin bɛ ele le ra,
janko i ye o ta domuni di o ma a wagati ra.

²⁸ I b'a di o ma, o b'a mina,
i bɛ i boro dayɛɛ o ye, o bɛ wasa fɛnɔmanw na.

²⁹ Nka ni i ka i pada dogo o ma, o jigi bɛ tige,
ni i ka i ta nin bɔ o ra, o bɛ sa,
o bɛ seko ka kɛ buguri ye tuun.

³⁰ Nka ni i ka i ta nin lajigi, dɔ wɛrɛw bɛ woro kokura,
ka kɛ danfenkuraw ye dugukolo kɔ kan.

³¹ Matigi Ala ta bonya ye to a nɔ ra wagati bɛɛ,
Matigi Ala ye ninsondiya a yɛrɛ ta baara koson!

³² Ni a ka a na lo dugukolo ra, dugukolo be yereyere,
ni a magara kuruw ra, o be sisi bo.

³³ Ne bena donkiri la Matigi Ala ye ne si bee ra,
ka ne to nin na, ne bena donkiriw la ka ne ta Ala tando lon bee.

³⁴ Ne ta donkiri ye diya Matigi Ala ye;
ne koni bena ninsondiya Matigi Ala koson.

³⁵ Ala y'a to jurumunkebagaw bee ye tunu ka bo dugukolo kan,
mogogugu si kana ye tuun!

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

Aw ye Matigi Ala tando!

105

Ala ye kankelentigi ye

(Hayan 1-15; Kibaroyaw folo 16.8-22)

¹ E, aw ye Matigi Ala fo k'a walenumanlon, aw y'a togow wele!
Aw ye a ta kabakobaw ko fo siya tow ye!

² Aw ye donkiri la a ye, aw ye tandori donkiriw la a ye;
aw ye a ta kopumanbaw bee ko fo mogow ye.

³ Aw ye nagari a togow saninman koson;
minw be Matigi Ala ta jennogonya nini, olugu ye ninsondiya!

⁴ Aw ye Matigi Ala ta jennogonya nini, k'a ta baraka nini;
aw ye gbara a ra wagati bee!

⁵ A ka kopumanba minw ke, aw ye aw hakiri to o ra,
a ka kabako minw ke, ani a ka ko minw latige, aw ye aw hakiri to o
ra,

⁶ aw minw ye a ta jon Ibrahima ta durujaw ye,
aw minw ye a ta mogow panawolomaninw ye, Yakuba ta denw!

⁷ Ale le ye Matigi Ala ye, an ta Ala.

A ta fangatigiya be dugukolo yoro bee kan.

⁸ A b'a hakiri to a ta jennogonya ra wagati bee,
a tun ka o kuma minw fo duruja caman ye.

⁹ A ka jennogonya min don ni Ibrahima ye,
ani a karira min na ni Isiyaka ye,

¹⁰ a kosegira o kuma le kan, ka o ke sariya ye k'a di Yakuba ma,
ka o ke jennogonya wuribari ye ka o di Izirayeli* ma.

¹¹ A ko o ma ko: «Ne bena Kanaana jamana di aw le ma,
ka o ke aw ninyoro ye, ka o ke aw ta ye.»

¹² O wagati ra, o tun ye mogow dama dama le ye doron,
o tun man ca, o tun be lonanya ra o dugukolo kan;

¹³ o tun be yaala siyaw ni nogon ce,
ka bo jamana do ra ka taga do ra.

¹⁴ Nka Ala ma son mogow si ye o minako juguya,
a ka masaw jaraki o koson.

* **105:10** 105.10 Yakuba togow ye fana ko Izirayeli.

15 A ko: «Aw kana maga ne ta mɔgɔ janawolomaninw na de!
Aw kana kojugu si ke ne ta ciraw ra!»

16 Ala nana kɔngɔ ben jamana kan,
ka domuni beɛ dese mɔgɔw ra.

17 A ka ce do bla o ja,
o ye Yusufu ye, min tun fiyeerera ka taga ke jon ye.

18 O ka negejɔrɔkɔ don a senw na,
ka nege don a kan na,

19 fo lon min na a ta kuma nana ke can ye,
Matigi Ala darakuma nana jo di a ma.

20 Masace k'a fo ko o y'a labla,
jamana matigice ko o y'a labo kasobon na.

21 O k'a labo k'a ke masace ta so jamogɔ ye,
k'a sigi a borofenw beɛ kunna,

22 ko a be se ka jamana kuntigiw jagboya a sago ma,
ka cekɔrɔbaw son hakiri ra.

23 O ko, Izirayeli nana Misiran,
Yakuba nana sigi Kamu ta jamana ra†.

24 Ala ka o ta mɔgɔw caya kosebe,
ka o baraka bonya ka teme o juguw ta kan.

25 Nka Ala nana Misirankaw ta miiriya yeɛma, k'a to o ka Ala ta mɔgɔw
koninya;

ka Ala ta jonw janfa.

26 Ala k'a ta jonce Musa ci o fe,
ani Haruna, a tun ka ale min fana wele.

27 O ka tagamasiyenw ke Ala ta sebgaya baraka ra, k'a yira
Misirankaw ra;
o ka kobaw ke Kamu ta jamana ra.

28 Ala ka dibi don, ka jamana yɔrɔ beɛ ke dibi ye;
mɔgɔ si ma ban Ala ta kuma ma.

29 A ka o ta jiw yeɛma ka o ke jori ye,
ka o ta jɛgew faga.

30 O ta jamana fara torisenjanw na,
ka taga don hali o ta masaw ta sibonw konɔ.

31 A kumana minke, kinnifen misenw nana
jamana yɔrɔ beɛ ra, ani sosow.

32 A ka sanbere lajigi o kan i ko sanji,
ka tasumamana lajigi o ta jamana kan.

33 A ka o ta rezensunw, ani o ta torosunw halaki,
ka o ta jamana yiriw karikari.

34 A kumana minke tuun, jɔdomutonw nana,
ani tonbaw, minw da te se ka lon.

35 O ka o ta jamana binw beɛ nimi,
ka o ta dugukolo yiridenw beɛ domu.

36 A ka o ta jamana den folow beɛ faga,
den minw tun ye o ta baraka no folo ye.

† 105:23 105.23 Aw ye hayan 10 fle: Yakuba le ye Izirayeli ye; Misiran ye Kamu ta jamana ye.

37 A k'a ta mɔgɔw labɔ, k'a to o ye bɔ ni warigbɛ ni sanin ye;
o ta gbaw si ta mɔgɔ ma dɛsɛ ka to kɔ.

38 O bɔko ka Misirankaw ninsɔndiya,
sabu o nasiran tun ka Misirankaw mina.

39 Ala ka sankaba kɛ ka a ta mɔgɔw datugu,
ka tasuma mana ka yeelen bɔ o ye su fɛ.

40 O ko o bɛ sogo fɛ, a ka wɔlɔninw lana o fɛ;
a ka domuni di o ma ka bɔ sankolo ra.

41 A ka fara dayɛɛ, ji bɔra,
ka woyo i ko kɔ, ka taga kongokolon fan bɛɛ ra.

42 Ala tun ka layiri saninman min ta, a k'a hakiri to o ra;
a k'a hakiri to a ta jɔnce Iburahima ra.

43 A k'a ta mɔgɔw labɔ ni ninsɔndiyakanw ye;
a k'a ta mɔgɔ panawolomaninw labɔ ni nagarikanw ye.

44 A ka siya wɛrɛw ta dugukolow di o ma,
ka mɔgɔ wɛrɛw ta baara tɔnɔ kɛ o ta ye,

45 janko o ye a ta cifɔninw lamɛn,
k'a ta sariyaw sira tagama.

Aw ye Matigi Ala tando!

106

Izirayelimɔgɔw ma kɛ kankelentigiw ye
(Hayan 1,47-48; Kibaroyaw fɔlɔ 16.34-36)

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlɔn, sabu a ka ji,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

2 Jɔn le bɛna se ka Matigi Ala ta kobaw bɛɛ lakari?
Jɔn le bɛna se k'a ta tandori bɛɛ fɔ?

3 Minw bɛ tagama ka kapa ni can ye,
minw bɛ terenninya sira tagama tuma bɛɛ, olugu ta pana.

4 Matigi Ala, ni i bɛ nɛɛma i ta mɔgɔw ye, i ye i hakiri to ne ra;
ni i bɛ o kisi, i ye i hakiri to ne ra,

5 janko ne na ye i ta mɔgɔ panawolomaninw ta hera ye,
ka ninsɔndiya ni i ta jamana mɔgɔw ye;
ne fana kun ye kɔrɔta ni i ta mɔgɔw ye.

6 Anw fana ka jurumun kɛ i ko an bɛmaw,
an ka ko bɛnbariw kɛ, ka kojuguw kɛ fana.

7 An bɛmaw ma i ta kabakow kɔrɔ faamu Misiran;
i ka koɓuman caman min kɛ o ye, o hakiri ma to o si ra,
o murutira kɔgɔji kɔrɔ, Kɔgɔjiwulen kɔrɔ.

8 Nka a ka o kisi a tɔgɔ kosɔn,
janko k'a ta sebagaya yira.

9 A songɔra Kɔgɔjiwulen na, a jara;
a ka o latɛmɛ jiba cɛ ma i ko mɔgɔ bɛ tagama kongokolon kɔnɔ cogo
min na.

10 A ka o b̄osi ka b̄o o k̄oninyabaga boro,
ka o kunmab̄o o jugu boro.

11 Ji ka o juguw le datugu,
hali o ra kelen ma b̄osi.

12 O ra, o lara a ta kuma ra,
o ka d̄onkiri la k'a tando.

13 Nka a ma m̄een, o j̄inana a ta kokeninw k̄o joona;
o ma muju k'a ta kolatigeninw wagati mak̄on̄o.

14 F̄en caman nege ka o mina kongokolon k̄on̄o,
o ko o b̄e Ala k̄or̄ob̄o kongokolon k̄on̄o.

15 O tun b̄e min f̄e, Ala ka o di o ma,
nka o k̄o, a ka banajugu d̄o bla o ra.

16 Ka o to o ta sigiȳor̄o ra, Musa j̄angboya ka o mina,
ani Haruna, min tun blara danna Matigi Ala ye.

17 Dugukolo dayelera ka Datan kunu,
a datugura Abiramu ni a t̄or̄oḡonw da ra.

18 Tasuma ka o n̄ofem̄oḡow j̄eni,
tasumamana ka o m̄oḡojuguw halaki.

19 O ka misiden d̄o bisigiya lalaga ni sanin ye Horebu,
o ka o kinbiri gban o ta batof̄en lalaganin k̄or̄o ka o bato.

20 Misi min b̄e bin j̄imi, o ka o bisigiya le lalaga,
ka o bla o ta Ala n̄or̄oman n̄o ra.

21 O j̄inana o kisibaga Ala k̄o,
ale min tun ka kobaw k̄e o ye Misiran,

22 min tun ka kabakow k̄e Kamu ta jamana ra,
min tun ka siranyakobaw k̄e K̄oḡojiwulen kan.

23 A tun ko a b̄e o halaki,
nka Musa min tun ye a ta m̄oḡo j̄anawolomanin ye, ale lora o ni Ala
ce,
janko ka Ala ta jusugban lalo, k'a to a kana o halaki.

24 O ka o jamana j̄umanba ko mafiyenya,
o ma la Ala ta kuma ra.

25 O ka Ala k̄or̄of̄o o ta fanibonw k̄on̄o,
o ma s̄on ka Matigi Ala kan mina.

26 Ala karira o ye,
ko ale b̄ena a to o ye faga kongokolon k̄on̄o,

27 ko a b̄ena o ta durujaw janjan ka taga jamanaw ce ra
k'a to o ye sa siya t̄ow ce ra yi.

28 O k̄o, o ka Baali Peh̄ori ta batof̄enw bato,
o ka o suk̄or̄ow ta sarakaw domu.

29 O k'a to Matigi Ala dimina o ta k̄ewalew kos̄on,
k'a to fagari sera o ma.

30 Finehasi le wurira ka o ko j̄anab̄o;
o kera minke, bana labra.

31 Ala k'a jate m̄oḡo terennin ye o k̄ewale kos̄on,
wagati b̄ee, ani tuma b̄ee, o t̄e yelema.

32 O ka Matigi Ala jusu bo Meriba ta ji ȳor̄o ra

k'a to Ala ka kojugu ke Musa ra olugu koson,
 33 sabu o tun k'a jusu kasi,
 k'a to a ka kuma benbari fo.

34 O ma son ka siya werew halaki
 i ko Matigi Ala tun k'a fo o ye cogo min na.

35 O ka o yere nagami o siyaw ra,
 ka o ta kokocogow ladegi.

36 O ka o siyaw ta batofenw bato;
 o kera jan ye ka o mina.

37 O ka o dencew ke saraka ye,
 o ka o denmusow ke saraka ye ka o di jinaw ma.

38 O bagara mogwo jarakibari ma k'a faga,
 o ka o dencew, ani o denmusow faga,
 ka olugu ke saraka ye ka Kanaana jamana ta jow son.
 O fagariw kera sababu ye ka jamana lanogo.

39 O ka o yere lanogo ni o ta kewalew ye;
 o ta kewalejuguw fe, o bora Ala ko ka jow bato.

40 O koson Matigi Ala dimina a ta siya koro kosebe;
 a k'a yere ta mogow haramuya.

41 A ka o labla siya tow ye;
 o koninyabagaw ka o ta fanga sigi o kunna.

42 O juguw ka o minako juguya,
 ka o majigi ka o bla o ta fanga koro.

43 Sijaga caman, a ka o bosi,
 nka o belen tugura ka muruti a ma,
 ka do fara o ta terenbariyaw kan.

44 Nka a ka o kasikan men minke,
 a ka o degucogo ye.

45 A k'a hakiri to a ta jennogonya ra o koson;
 a k'a jusu suma o koro a ta pumanyaba koson;

46 o tun ka o mina ka taga siya minw bee fe,
 a ka o hina don olugu ra.

47 E, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi!
 An labo siyaw ce ra ka an lajen;
 janko an ye i fo ka i walepumanlon i togo saninman koson,
 ka an ta bonya kun ke ele tandori ye.

48 Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka,
 wagati bee, ani tuma bee!
 Jama bee lajennin y'a fo ko: «Amina!»
 Aw ye Matigi Ala tando!

Kitabu loorunan

107

(Zaburuw 107-150)

Ala le ye mogwo bee kisibaga ye

1 Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlon, sabu a ka jni,
a ta numanya te ban ka ye.

2 Matigi Ala ka mogo minw kunmabo, olugu ye o fo;
a ka olugu minw bo degu ra,

3 a ka minw labo jamana tow ra, ka o lajen
ka bo tereboyanfan ni terebenyanfan na,
sahiliyanfan ni woroduguyanfan na.

4 Dow tun be yaalara kongokolon kono o kun fe, yoro lakolonw na,
o te sira sorora ka taga dugu si ra, o be se ka sigi min na.

5 Kongo ni minlogo tun be o ra,
o baraka tun be jini ka ban.

6 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bosi ka bo o ta kononofiri ra.

7 A ka o lataga sira terennin fe,
fo ka taga se dugu do ma, o be se ka sigi min na.

8 Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

9 sabu minlogo tun be minw na, a ka olugu ta minlogo ban,
ka fenɓumanw di kongotow ma ka o wasa.

10 Dow tun siginin be dibi ra, saya dibi ra,
o tun be kaso ra, jani na, o sirinin be negejoroko ra,

11 sabu o murutira Ala ta kuma ma,
ka Ala korotaninba ta ladiriw mafiyenya.

12 O koson a ka sege ben o kan ka o majigi;
o talonna ka ben, mogo si ma soro ka o deme.

13 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bo o ta kononofiri ra.

14 A ka o labo dibi ra, saya dibi ra,
ka o ta sirinanw tigetige ka bo o ra.

15 Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

16 sabu a ka kasobon ta siranegekonw karikari,
k'a sogonan negeramanw cici.

17 Naloman dow tun be hakekow ke,
fo bana ka o toro o ta terenbariyaw koson.

18 Hali domuni logo tun te o ra tuun;
o tun be surunyara saya donda le ra.

19 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bo o ta kononofiri ra.

20 A kumana minke, a ta kuma ka o keneya,
a ka o bosi kaburu ma.

21 Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlɔn a ta pumanya kosɔn,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye.

22 O ye pumanlɔn sarakaw* bɔ,
k'a ta kokeninw lakari ni nagarikanbaw ye.

23 Dɔw tun be kogɔji kan jirakurunw kono,
o tun be sanni ni fiyeere ke yɔrɔw ni ɓogɔn ce jiw kan.

24 Olugu fana ka Matigi Ala ta kewalew ye,
o k'a ta kobaw ye ka o to ji dunbaw ce ma yi.

25 A kumana minke, sanfoɓɔba do wurira,
ka jikuruw korɔta.

26 Kurun tun be wuri san fe, ka seko ka na ben ji ra;
o tɔɔrɔra fo ka o baraka bee ban.

27 Nanamini ka o mina, o be tingitanga i ko dorɔtɔw;
o ta dabari bee tun banna pewu.

28 Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bo o ta konɔɔfiri ra.

29 A ka sanfoɓɔ lalo k'a mala,
ka jikuruw mankan suma.

30 Yɔrɔ sumana minke, o diyara o ye;
Ala ka o lataga o nanayɔrɔ ra.

31 Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlɔn a ta pumanya kosɔn,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye.

32 O y'a tɔgo korɔta a ta mɔgow ta jamalajenyɔrɔ ra
k'a tando cekorɔbaw ta ɓogɔnlajenyɔrɔ ra.

33 Ala le be bajiw yeɓema ka o ke kongokolon ye,
ka bununjiw yeɓema ka o ke yɔrɔjalan ye,

34 ka dugukolonuman yeɓema k'a ke yɔrɔjalan ye,
jamana mɔgow ta juguya kosɔn.

35 A fana be kongokolon yeɓema k'a ke jiyɔrɔ ye,
ka yɔrɔjalan yeɓema k'a ke bununji ye,

36 ka o ke kongotɔw sigiyɔrɔ ye,
ka o ke dugu ye, mɔgo be sigi min na.

37 O be simanw dan forow ra, ka rezensunw turu,
ka den caman sɔrɔ o ra.

38 A be baraka don o ra, ka o caya kosebe;
a t'a to do ye bo o ta beganw na.

39 Dɔw baraka tun dogoyara, fo ka o kun suuru
mɔgow ta tɔɔri ni sege ni jusukasi sababu ra.

40 O kosɔn Ala ka dogoyari lase fagamaw ma,
k'a to o ye yaala o kun fe kongokolonw kɔnɔ, sira te yɔrɔ minw na.

41 A ka fagantanw lawuri ka o bo panti na,
ka o ta gbamogow caya i ko sagakuruw.

⁴² Mɔgɔ terenninw bɛ o ye, ka ninsɔndiya,
nka kojugukɛbagaw bɛɛ da bɛ datugu.

⁴³ Ni mɔgɔ min ye hakiritigi ye, o tigi bena nin kow kɔrɔsi,
ka Matigi Ala ta numanya ko faamu.

108

Ala le ye sesɔrɔri tigi ye

(Hayan 2-6; Zaburu 57.8-12; Hayan 7-14; Zaburu 60.7-14)

¹ Alatandodɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

² Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira!
Ne bena dɔnkiri la ka Ala tando ni ne jusukun bɛɛ ye.

³ Ne ta kora ni ne ta gɔni, aw ye kunu!
Ne bena dugubɛda lakunu.

⁴ E, Matigi Ala, ne bɛ i fo ka i waleɗumanlɔn jamana mɔgɔw cɛ ra,
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando siyaw cɛ ra;

⁵ sabu i ta numanya bonya bɛ tɛmɛ sankolo kan,
i ta kankelentigiya bɛ se fo sankolo ma.

⁶ E, Ala, i tɔgɔ ye kɔrɔta, fo ka tɛmɛ sankolo kan,
i ta bonya ye kɛ dunɗa bɛɛ lajennin kan.

⁷ Ne jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye,
janko i ta mɔgɔ kanuninw ye bɔsi.

⁸ Ala tora a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ, ka kuma, ko:
«Ne bena se sɔrɔ, ka Sikemu mara taran k'a nin,
ka Sukɔti dingakɔnɔyɔrɔ suma k'a nin.

⁹ Galadi ta mara ye ne ta ye,
Manase ta mara fana ye ne ta ye;
Efrayimu ta mara ye ne ta nɛgɛfugula ye,
Zuda ta mara ye ne ta masacɛbere ye.

¹⁰ Mohabu ta mara ye ne ta kominan dɔrɔn le ye,
ne bɛ ne ta sanbara bɔ k'a firi Edɔmu ta mara le kan;
ne bɛ se sɔrɔ, ka pɛrɛn Filisikaw ta jamana kunna.»

¹¹ Jɔn le bena ne lataga dugu barakaman kɔnɔ sa?
Jɔn le bena taga ni ne ye Edɔmu?

¹² Ele tɛ wa? E, Ala! Ele min tun banna an na;
ele min tun tɛ bɔra ni an ta kɛrɛkɛcɛw ye tuun! E, Ala!

¹³ An dɛmɛ, ka an bɔsi ka bɔ an juguw boro!
Sabu adamaden ta dɛmɛri ye gbansan le ye.

¹⁴ Nka ni Ala bɛ ni an ye, an bena kobaw kɛ;
ale le bena an juguw dɔndɔn fo ka o nɔrɔ.

109

Ala le bɛ faɗantan mɔnɛbɔ

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

E, Ala, ne be ele le tando, i kana je ne ra!

² Sabu mogojuguw, ani nanbaratow ka o da yele ne kama;
o be faninyakumaw fo ne kama.

³ O be koninyarikumaw fo ne kama fan bee ra,
o be kere jini ne fe gbansan.

⁴ O be ne jaraki k'a soro ne be olugu kanu;
ne koni ta ye Aladaari le ye.

⁵ O be ne ta kopuman sara ni kojugu ye,
ka ne ta kanuya sara ni koninya ye.

⁶ Mogojugu do ye wuri a kama k'a jaraki,
a jarakibaga ye lo a kininboroyanfan fe!

⁷ Ni a ta kiti be tige, kiti ye ben a kan;
hali a ta Aladaari ye jate jurumun ye!

⁸ Do ye bo a si ra,
mogo were ye a ta baara ke a no ra.

⁹ A denw ye ke feritaw ye,
a muso ye ke muso ce sanin ye!

¹⁰ A denw ye yaala o kun fe ka daariri ke,
o ye bo o ta bonkolonw kono ka taga domuni daari fo yorojan!

¹¹ Jurunantigiw y'a borofenw bee mina,
mogo werew ye a ta baara tono bee ce!

¹² Mogo si kana kopuman ke a ye,
a be sa ka den minw to a ko, mogo si kana makari olugu ra.

¹³ A komogow ye halaki ka ban,
o togo ye tunu ka bo duruja nata ce ra.

¹⁴ Matigi Ala hakiri ye to a bemaw ta terenbariyakow ra;
a bamuso ta jurumunw kana yafa!

¹⁵ O ta jurumunw ye to Matigi Ala hakiri ra tuma bee;
Ala ye o togo tunu ka bo dugukolo ko kan.

¹⁶ Ayiwa, nin kow bee y'a soro, sabu ale ma miiri ka kopuman ke mogo
ye;

a ka mogo janibagatow, ani fagantanw, ani mogo jusu kasinin tooro
fo ka o faga.

¹⁷ Ka mogow danga, o le tun ka di a ye;
sisan danga ye ben ale yere kan!

Dugawuke tun man di a ye;
sisan dugawu yoro ye janya ale yere ra!

¹⁸ Danga le ye ke a kannaderege ye,
danga ye jigi a kono i ko ji,

ka jigi a kolow kono i ko turu.

¹⁹ Danga ye ke fani ye a kanna k'a datugu,
ka ke a ta kurusijara ye a ce ra tuma bee.

²⁰ Ne jarakibagaw, ani minw be kumajuguw fo ne ma,
olugu ta sara bena ke o le ye Matigi Ala fe.

²¹ E, Matigi Ala, ne Matigi,
ele koni ye ne minako na, i togo koson;
ne bosu, sabu i ta numanya ka ji!

22 Ne kōni ye ꝑanibagato ye, ani fagantan;
ne jusu cenna!

23 Ne be tagara i ko wulafesuma min be samana ka taga a laban na.
O be ne yuguyugu i ko o be yiri yuguyugu ka tōnw benben cogo min
na.

24 Ne kinbirikunw be yereyerē ne kōro, sundonkojugu fe;
ne fasara fo ka ne ja.

25 Ne kera dogoyarifen le ye o fe,
o be ne fle ka o kun yuguyugu.

26 E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne demē!
Ne kisi i ta ꝑumanya kosōn,

27 k'a to o y'a lon ko ele boro no lo,
ko ele Matigi Ala yere le ka nin ke.

28 Hali ni olugu ka ne danga, ele bēna baraka don ne ra.
Ni o ka wuri ne kama, olugu le bēna maroya,
nka i ta jon bēna ninsōndiya.

29 Dogoyari le bēna ke ne jarakibagaw kannaderege ye,
maroya le bēna o datugu i ko deregeba.

30 Ne da bēna Matigi Ala fo k'a waleꝑumanlon kosebe,
ne bēna a tando a ta mōgōw ta jamaba ce ra;

31 sabu a be lo fagantan kōro,
k'a kisi ka bo a jarakibagaw boro.

110

Masace sarakalasebaga

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:
«Na i sigi ne kininboroyanfan fe,
fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen kōro*.»

² Matigi Ala bēna i ta fanga bonya, k'a damina Siyon ka se fo yōrojan;
i bēna i ta kuntigiya sigi i juguw kan.

³ I bēna wuri ka i juguw kere lon min na,
i ta mōgōw labennin lo o lon kama.
I ta karbelenw bēna na to i kōro kuru saninman kan,
i ko sōgōmada gōmiji.

⁴ Matigi Ala karira,
a fana tena a ta miiriya yelema:
«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati beē,
i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na†.»

⁵ Matigi be i kōro i kininboroyanfan fe,
a ta dimilon, na a bēna masaw ꝑōno.

* **110:1** 110.1 Nin kumaw fōra Layirikura yoro caman na: (Matiyu 22.44; Marika 12.36; Luka 20.42-43; Kewalew 2.34-35; Heburuw 1.13). † **110:4** 110.4 Nin kumaw be soro Heburuw 5.6; 6.20; 7.17,21.

6 A bε kiti ben siyaw kan;
 suw bε fan bεε ra,
 a bε kuntigiw ɲɔɲɔ jamana yɔrɔ bεε ra.
 7 K'a tagato to sira kan a bε ji min kɔ ra;
 o kɔ, a b'a kun korɔta tuun.

111

Ala ka kan ni tandori ye
(Zaburu 112)

1 Aw ye Matigi Ala tando!
 Ne bε Matigi fo k'a waleɲumanlɔn ni ne jusukun bεε ye,
 mɔgɔɲumanw ta jεn ra, ani jamalajenyɔrɔw ra.*
 2 Matigi Ala ta kokeninw ka bon,
 a ta kow ka di minw bεε ye, olugu bε o kow mara o jusu ra;
 3 sabu bonya ni nɔrɔ le bε a ta koketaw kan,
 a ta terenninya tε ban ka ye fiyewu.
 4 A b'a fε mɔgɔw hakiri ye to a ta kabakow ra;
 Matigi Ala bε makari, a bε hina,
 5 a bε domuni di a pasiranbagaw ma,
 a b'a hakiri to a ta jεɲɔgɔnya ra wagati bεε.
 6 A k'a ta setigiya yira a ta mɔgɔw ra a ta kewalew sababu ra,
 ka siya wεrεw ta jamanaw mina k'a di o ma.
 7 A boro bε baara o baara kε, o bεε bε kε ni kankelentigiya ni can le
 ye;
 mɔgɔ bε se ka la a ta sariya ta kumaw bεε ra;
 8 a ta cifɔninw tε yelema ka ye,
 o ju sigira can ni terenninya le kan.
 9 A k'a ta mɔgɔw kunmabɔ,
 ka jεɲɔgɔnya don ni o ye, jεɲɔgɔnya min tε yelema;
 a tɔgɔ saninyanin lo, siranyafenba lo.
 10 Matigi Ala pasiran le ye hakiritigiya damina ye.
 Min o min bε o sira tagama, o tigi bε faamurikoɲuman sɔrɔ.
 Matigi Ala ye tando wagati bεε.

112

Ala ta baraka bε mɔgɔɲuman kan
(Zaburu 111)

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Matigi Ala pasiran bε mɔgɔ min na,
 a ta kumaw ka di mɔgɔ min ye kosεbε, o tigi ta ɲana.*
 2 A ta durujaw le bεna kε jamana mɔgɔ barakamanw ye;

* **111:1** 111.1 Nin Zaburu hayaww bεε kelen kelen bε damina ni heburukan sigininden dɔw ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

* **112:1** 112.1 Nin Zaburu hayaww bεε kelen kelen bε damina ni heburukan sigininden dɔw ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

sabu mɔgɔnumanw ta siya be baraka sɔrɔ.

³ Naforo ni fɛnnumanw be sɔrɔ a ta so,
a be terenninya sira tagama tuma bɛɛ.

⁴ Hali dibi ra, Ala be yeelen bɔ mɔgɔnuman ye,
mɔgɔ min be makari, ni a be hina, ani a terennin lo.

⁵ Ni mɔgɔ be makari a mɔgɔnɔgɔn na ka juru don a ra,
ani k'a ta kow ke ka kapa ni can sira ye, o ka ni.

⁶ O tigi kɔni tena jenge ka bɔ a nɔ ra fiyewu!

Sabu mɔgɔw hakiri be to mɔgɔ terennin na wagati bɛɛ!

⁷ A te siran kibarojuguw na,
a hakiri siginin lo, a jigi lanin be Matigi Ala kan.

⁸ A ja siginin lo, a te siran;
a laban, a bɛna a na lo a juguw ra ka o bento fle.

⁹ A b'a boro labla ka fagantanw sɔn;
a ta terenninya te ban ka ye.

A ta fanga be to ka korɔta, ka bonya.

¹⁰ Mɔgɔjugu be o ye ka dimi,

k'a jin jimi fo k'a yere halaki;

mɔgɔjugu be sama fen min nɔ fe, o be tunu a ma.

113

Matigi Ala bɔnɔgɔnko te yi

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Matigi Ala ta jonw, aw y'a tando,

aw ye Matigi Ala tɔgɔ tando!

² Aw ye baraka la Matigi Ala tɔgɔ kan,

k'a damina sisan, ani wagati bɛɛ;

³ k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,

Matigi Ala tɔgɔ ye tando yɔrɔ bɛɛ.

⁴ Matigi Ala le korɔtara siyaw bɛɛ san fe,

a ta bonya temena hali sankolo janya kan.

⁵ Jon le be i ko Matigi Ala, an ta Ala,

min siginin be yɔrɔ korɔtaninw na fo san fe?

⁶ A b'a na majigi

ka sankolo ni dugukolo fle.

⁷ A be desɛbagato lawuri ka bɔ dugu ma,

ka fagantan labɔ nɔgɔ ra,

⁸ k'a lasigi ni fagamaw ye,

ni a ta jamana fagamaw ye.

⁹ A be somɔgɔ di muso denworobari ma,

k'a ke bamuso ninsɔndiyanin ye a denw ce ra.

Aw ye Matigi Ala tando!

114

Ala ka kobaw ke a ta mɔgɔw ye

¹ Wagati min Izirayeli bɔra Misiran,

wagati min Yakuba ta mɔgɔw bɔra o siya were mɔgɔw ce ra,
 2 Zuda mara le kera a sigiyɔrɔ saninman ye,
 Izirayeli kera a ta mara ye.

3 Kɔgɔji ka o ye minke, ale borira,
 Zuriden ba sekɔra kɔ fe.
 4 Kuruw panpanna i ko sagajigiw,
 kongoriw panpanna i ko sagadenw.

5 Kɔgɔji, ele borikun?
 Zuriden, ele sekɔkun kɔ fe?
 6 Kuruw, aw panpankun i ko sagajigiw?
 Kongoriw, aw panpankun i ko sagadenw?

7 Dugukolo, ele ye yerɛyere Matigi na kɔrɔ,
 Yakuba ta Ala na kɔrɔ;
 8 sabu ale le be farayɔrɔ yeɓema k'a ke dinga jiman ye,
 ka faragbelen yeɓema k'a ke bununji ye.

115

Ala le ye baraka bee tigi ye

1 Bonya kana la anw kan, Matigi Ala, bonya kana la anw kan,
 nka bonya ye la ele tɔgɔ le kan,
 i ta numanya ni i ta kankelentigiya kosɔn!
 2 I kana a to siya tɔw y'a fo ko:
 «O ta Ala be min le?»
 3 Anw ta Ala be san fe,
 ni ko o ko k'a diya, a be o ke.

4 Olugu ta batofenw ye fen warigberamanw le ye, ani fen saninlamanw;
 adamadenw yere boro le ka o lalaga.
 5 Da be o fe, nka o te kuma,
 na be o fe, nka o te yeri ke,
 6 toro be o fe, nka o te menni ke,
 nun be o fe, nka o te kasa men,
 7 boro be o fe, nka o te maga fen na,
 sen be o fe, nka o te tagama,
 mankan si te bo o kandinga ra.
 8 O lalagabagaw ni olugu yere bee ye kelen ye,
 ani minw bee be o jigi la o kan.

9 Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan!
 Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.
 10 Haruna ta somɔgɔw, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!
 Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.
 11 Aw minw be siran Matigi Ala na, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!
 Ale le ye o demɛbaga ni o tangabaga ye.

12 Matigi Ala hakiri be an na, a bɛna baraka don an na;
 a bɛna baraka don Izirayeli ta somɔgɔw ra,
 a bɛna baraka don Haruna ta somɔgɔw ra,

13 a bɛna baraka don a nasiranbagaw ra,
mɔgɔba fara a fitini kan.

14 Matigi Ala ye dɔ fara aw kan,
ka dɔ fara aw ni aw ta denw kan.

15 Matigi Ala ye baraka don aw ra,
ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

16 Sankolo ye Matigi Ala kelen ta ye;
a ka dugukolo le di adamadenw ma.

17 Suw le tɛna Matigi Ala tando,
laharatagabagaw le tɛna a tando.

18 Anw le bɛna Matigi Ala tando,
k'a ta sisan, ani wagati bɛɛ.

Aw ye Matigi Ala tando!

116

Mɔgɔ min bɛ Ala waleɓumanlɔn

1 Ne bɛ Matigi Ala kanu,
sabu a bɛ ne ta makarikanw lamɛn,
2 sabu a b'a toro malɔ ka ne lamɛn;
o kosɔn, ne bɛna a daari ne si bɛɛ ra.

3 Saya ta sirinanw tun melegera ne ra ka ban,
kaburu jatigɛ tun ka ne mina ka ban,
degu ni jusukasi tun sera ne ma.

4 Nka ne ka Matigi Ala tɔgɔ wele, ko:
«E, Matigi Ala, ne nin kisi!»

5 Matigi Ala bɛ makari, a terennin lo;
an ta Ala bɛ hina.

6 Matigi Ala b'a janto mɔgɔ majigininw na;
ne tun desera, a ka ne kisi.

7 Ne nin, sekɔ i ta laganfiya ra tuun,
sabu Matigi Ala ka koɓuman ke i ye.

8 Can lo, i ka ne nin kisi ka bɔ saya ra,
ka ne na kisi najibɔ ma,
ka ne sen kisi talon ma.

9 O ra, ne bɛna tagama Matigi Ala na kɔrɔ
ni mɔgɔ panaman tɔw ye, dunuɓa ra yan.

10 Ne jigi tun bɛ Ala kan, hali tuma min ne tun b'a fɔra
ko pani bɛ ne kan kosebe.

11 Ne jusu gbannin le tun b'a fɔra ko
mɔgɔ bɛɛ ye faninyafɔbaga le ye.

12 Matigi Ala ka koɓuman minw bɛɛ ke ne ye,
ne bɛna a waleɓumanlɔn o bɛɛ ra cogo di sa?

13 Ne bɛna jifiyɛ kɔrɔta, ka o ke ne ta kisiri tagamasiyen ye,
ka Matigi Ala tɔgɔ wele.

14 Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fe, ne bena o dafa,
a ta jama bee lajennin na korɔ.

15 Alapasiranbagaw ta saya
ko ka bon Matigi Ala fe kosebe.

16 E, Matigi Ala, ne ye i ta jon le ye,
ne ye i ta jon le ye, ne ye i ta jonmuso dence le ye.
Ele le ka ne bosi ka bo ne ta sirinanw bee ra.

17 O koson ne bena numanlon saraka* bo i ye,
ne bena Matigi Ala togo wele.

18 Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fe, ne bena o dafa,
a ta jama bee lajennin na korɔ,

19 Matigi Ala ta batoso lu konɔ,
ele Zeruzalemu dugu yere konɔ!

Aw ye Matigi Ala tando!

117

Bee ye Matigi Ala tando

1 Aw siya were mogow, aw bee ye Matigi Ala tando!
Aw dununamogow, aw bee y'a bonya!

2 Sabu a be numanya min ke an ye, o ka bon kosebe.
Matigi Ala ta kankelentigiya te ban ka ye fiyewu!

Aw ye Matigi Ala tando!

118

Ala ta numanya te ban

1 aw ye Matigi Ala fo k'a walenumanlon, sabu a ka ji,
a ta numanya te ban ka ye.

2 Izirayeli y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

3 Haruna ta somogow y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

4 Matigi Ala pasiranbagaw y'a fo ko:

«Sabu a ta numanya te ban ka ye!»

5 Ka ne degunin to, ne ka Matigi Ala wele,
Matigi Ala ka ne jaabi, a ka ne laganfiya.

6 Matigi Ala be ne fe, ne te siran foyi na;
adamadenw be se ka mun le ke ne ra?

7 Matigi Ala be ne fe, ale le ye ne demebaga ye;
ne bena ne na lo ne koninyabagaw ra ka o bento fle.

8 Ka i yere karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la adamaden kan.

9 Ka i yere karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la fagamaw kan.

10 Siya tow bee tun ka ne lamini,
nka Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

11 O tun ka ne lamini, fo ka ne datugu,
nka Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

12 O tun ka ne lamini fan bee ra i ko lidenw,
nka o fagara i ko nanitasuma;
Matigi Ala togo baraka ra, ne ka o halaki.

13 O tun be ne nonina ni baraka ye, janko ka ne laben,
nka Matigi Ala ka ne deme.

14 Matigi Ala le be baraka di ne ma, ne be donkiri la ale le ye,
ale le kera ne ta kisiri tigi ye.

15 Mogo terreninw nagarikan be bora o ta sow konɔ,
sabu Matigi Ala ka o kisi.

Matigi Ala boro barakaman be kobaw ke.

16 Matigi Ala boro barakaman korotanin lo!
Matigi Ala boro barakaman be kobaw ke.

17 Ne tena sa, ne bena panamanya,
janko ka Matigi Ala ta kow lakari.

18 Matigi Ala ka ne koro kosebe,
nka a ma ne labla saya ye.

19 Aw ye terreninya dondaw* dayele ne ye;
ne bena don o daw fe ka taga Matigi Ala fo k'a walepumanlon.

20 Matigi Ala ta donda ye nin ye;
mogo terreninw be don o le fe.

21 Matigi Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon sabu i ka ne jaabi,
sabu i kera ne ta kisiri sababu ye.

22 Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo† ye.

23 O kow bee bora Matigi Ala yere le ra,
o kera kabako ye an na na.

24 Nin ye Matigi Ala yere ta lon le ye,
an ye nagari ka ninsondiya nin lon na.

25 E, Matigi Ala, sabari, i ye an kisi!
Matigi Ala, sabari, i y'a to an ye se sorɔ!

26 Min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye!
An be to Matigi Ala ta so konɔ ka dugawu ke aw ye!

27 Matigi Ala le ye Ala ye,
ale le ka yeelen bo an ye.
Aw ye na panagbe ra ni yiriborow ye aw boro,
ka taga se fo sarakabonan gbanw koro!

* **118:19** 118.19 Terenninya dondaw, o ye Zeruzalemu ta Alabatosoba dondaw ye. † **118:22**
118.22 Bon kabakuru folo: Nin kuma fora yoro caman na, Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 21.42;
Marika 12.10; Luka 20.17; Kewalew 4.11; Piyeri folo 2.7).

28 Ele le ye ne ta Ala ye, ne be i fo ka i walepumanlon!
Ne ta Ala, ne be i togo korota.

29 Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, sabu a ka ni,
a ta numanya te ban ka ye.

119

*Ala ta sariya jɔgɔn te
(Zaburu 19.8-15)*

1 Minw be tagama ni jusukun gbenin ye,
minw be tagama ka kapa ni Matigi Ala ta sariya ye,
olugu ta pana.*

2 Minw be a ta ciw sira tagama,
minw b'a yorɔnini ni o jusukun bee ye,
olugu ta pana.

3 Olugu koni te terenbariyako ke,
o be Ala ta sira le tagama.

4 I ka i ta sariya ta kumaw yira an na,
janko an y'a sira tagama ka na.

5 A to ne tagamacogo ye na,
janko ne ye i ta cifoninw sira tagama.

6 Ni o kera, ni ne ka i ta kumaw bee jate mina,
ne tena maroya.

7 Ne bena i fo ka i walepumanlon ni jusukunuman ye,
ka to ka i ta kolatigeninw karan, sabu o terennin lo.

8 Ne b'a fe ka i ta cifoninw sira tagama,
o ra, i kana ban ne ra fiyewu!

9 Kanbelen be se ka a tagamacogo saninya cogo di?
Ni a be tagama ka kapa ni i ta kuma ye.

10 Ne be i ta jenjɔgɔnya jini ni ne jusukun bee ye,
i kana a to ne ye jenge ka i ta kumaw sira bla.

11 Ne be i ta darakuma mara ka na ne jusukun na,
janko ne kana na i hake ta.

12 E, Matigi Ala, i baraka!

Ne karan i ta cifoninw na.

13 I da ka kolatigenin minw fo,
ne be o bee fo kelen kelen.

14 Ka i ta ciw sira tagama, o be ne ninsondiya,
k'a ke i n'a fo natoroba le be ne boro.

15 Ne be to ka miiri i ta sariya ta kumaw ra;
ne be ne na lo i ta siraw le ra.

16 I ta cifoninw ko le ka di ne ye kosebe;
ne te jina i ta kuma ko.

17 Kopuman ke i ta jon ye, janko ne ye si soro,
ka i ta kuma sira tagama!

18 Ne na yeɛ,

janko kopumanba minw be i ta sariya ra, ne ye o fle!

* **119:1** 119.1 Nin Zaburu hayan seeginanw bee kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. A hayan bee kelen kelen be Ala ta sariya togo fo.

19 Ne ye lonan le ye dugukolo kan yan;
i kana i ta kumaw dogo ne ma.

20 I ta kolatigeninw logo be ne ra tuma bee,
fo ne jusukun be koroto o ma.

21 I be yereyirabagaw dogoya,
o mogo danganin minw be o yere mabo i kumakan na.

22 O ta mafiyenyari ni o ta dogoyari bo ne kunna,
sabu ne be i ta ciw sira tagama.

23 Hali ni kuntigiw ka janfa siri ne kama,
i ta jon be miiri i ta cifoninw le ra.

24 I ta ciw ko le ka di ne ye kosebe,
olugu le be ne ladi.

25 Ne lanin fe dugu ma, buguri ra!
A to ne ye panamanya tuun ka kana ni i ta kuma ye!

26 Ne ka ne ta kow nafa i ye, i ka ne jaabi;
ne karan i ta cifoninw na.

27 A to ne ye i ta sariya ta kumaw faamu,
janko ne ye i ta kabakow jate mina.

28 Ne be kasi jusukasi koson;
ne lawuri ka kana ni i ta kuma ye.

29 Faninyasira mabo ne ra,
makari ne ra k'a to ne ye i ta sariya sira tagama!

30 Ne ka kankelentigiya sira le ta;
ne be tagama ka kana ni i ta kolatigeninw le ye.

31 Ne be noro i ta ciw le ra k'a sira tagama.
E, Matigi Ala, i kana a to ne ye maro.

32 Ne be bori i ta kumakanw le ko,
sabu i be faamuri di ne ma.

33 Matigi Ala, ne karan i ta cifoninw na,
janko ne ye o sira tagama ka se fo a laban ma!

34 Faamuri di ne ma, janko ne ye to i ta sariya kan,
k'a sira tagama ni ne jusukun bee ye!

35 I ta kuma sira yira ne ra,
sabu a ka di ne ye.

36 Ne jusukun jenge ka taga i ta ciw fan fe,
a kana taga nafa fan fe.

37 Ne ja bo fengbansanw na,
k'a to ne ye to i ta sira kan!

38 I ka i darakan min di i nasiranbagaw ma,
o kuma dafa i ta jon ye.

39 Ne be siran togocen min ja, o mabo ne ra,
sabu i ta kolatigeninw ka ni.

40 A fe, i ta sariya ta kumaw logo be ne ra kosebe;
a to ne ye panamanya i ta terenninya sira kan.

41 Matigi Ala, i ta pumanya ye jigi ne kan, ani i ta kisiri,
ka kana ni i darakan ye

42 Ni o kera, ne bena ne mafiyenyabagaw jaabi,

sabu ne jigi be i ta kuma kan.

43 I kana cankuma mabo ne da ra ka ye fiyewu,
sabu ne be i ta kolatigeninw le makonona.

44 Ne bena i ta sariya sira tagama lon bee,
wagati bee, ani tuma bee.

45 Ne laganfiyanin le be tagama,
sabu ne be tugu i ta sariya ta kumaw le ko.

46 Ne bena i ta ciw jafɔ masacew ye;
o maroya tena ke ne ra.

47 I ta kumaw le ka di ne ye kosebe,
ne be o le kanu.

48 Ne be ne boro korota i ta kumaw no fe, sabu ne be o kanu;
ne be sigi ka miiri i ta cifoninw le ra.

49 I ka kuma min fo i ta jon ye, i hakiri to o ra,
sabu ne be o le makonona!

50 Min be ne jusu saaro ne ta jani na,
o ye ko i darakuma be si di ne ma.

51 Yereyirabaga dow be ne logobo;
nka ne te jenge ka bo i ta sariya sira kan.

52 Ni ne hakiri jigira i ta kolatigeninw na i ka minw fo folofolo,
Matigi Ala, o be ne jusu saaro.

53 Dimiba be ne mina mogojuguw koson,
olugu minw be ban i ta sariya ra.

54 Ne be i ta cifoninw le la donkiri ye,
ka ne to nin so konɔ yan, i ko lonan.

55 E, Matigi Ala, hali su fe, ne hakiri be to i togo ra,
ka i ta sariya sira tagama.

56 Min ye ne ta ye,
o ye ko ne ye to i ta sariya ta kumaw kan.

57 Ne ninyoro ye min ye, Matigi Ala, ne be kosegi a kan,
o ye ka i ta kuma sira tagama.

58 Ne b'a fe ka i diyanyako le ke ni ne jusukun bee ye;
makari ne ra, i darakuma koson.

59 Ne ka ne ta kow jate mina,
ka ne tagamacogo ke ka kapa ni i ta ciw ye tuun.

60 Ne te sumaya; ne be teliya le,
ka i ta kumaw sira tagama.

61 Mogojuguw ka o ta sirinanw ke ka ne melege,
nka ne te jina i ta sariya ko.

62 Su cemance ra, ne be wuri ka i fo ka i walejumanlon
i ta kolatigeninw koson, sabu o terennin lo.

63 Ne ye i nasiranbagaw bee ta teri le ye,
ani i ta sariya ta kumaw siratagamabagaw.

64 E, Matigi Ala, i ta pumanya ka dugukolo fa!
Ne karan i ta cifoninw na.

65 I ka kojuman ke i ta jonce ye,
Matigi Ala, ka kapa ni i ta kuma ye.

66 Hakirjuman ni lonniya yira ne ra,

sabu ne lara i ta kumaw ra.

⁶⁷ Wagati min i tun ma ne koro fofo, ne tun be bora i ta sira kan; nka sisan ne be i darakumaw lamenna.

⁶⁸ I ka ni, i be konuman ke;

ne karan i ta cifoninw na.

⁶⁹ Yereyirabaga dow be faninyaw lara ne ra;

nka ne be i ta sariya ta kumaw mara kosebe ne jusukun na.

⁷⁰ Olugu hakiri gberenna;

nka ele ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

⁷¹ I ka ne koro minke, o fisayara ne ma;

sabu sisan ne be i ta cifoninw karanna.

⁷² I da ka sariya min fo, o ka di ne ye

ka teme hali sanin ni warigbe waga caman kan.

⁷³ I boro le ka ne dan, ka baraka don ne ra;

hakiri di ne ma janko ne ye i kumakan faamu.

⁷⁴ I nasiranbagaw bena ne ye ka ninsondiya,

sabu o b'a ye ko ne jigi be i ta kuma le kan.

⁷⁵ Matigi Ala, ne k'a lon ko i ta kolatigeninw terennin lo,

ko i ka ne koro ka kapa ni i ta kankelentigiya le ye.

⁷⁶ I ta numanya ye ne jusu saaro,

ka kapa ni i darakuma ye.

⁷⁷ I ta hina ye se ne ma, janko ne ye si soro,

sabu i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

⁷⁸ Yereyirabaga minw be ne tojora gbansan, olugu le ye maroya!

Ne koni be miiri i ta sariya ta kumaw le ra.

⁷⁹ I nasiranbagaw ye seko ka na ne fe,

ani minw ka i ta ciw lon.

⁸⁰ A to ne ye i ta cifoninw sira tagama ni jusukun gbenin ye,

janko ne kana na maroya.

⁸¹ Ne nin be samana i ta kisiri le no fe;

ne jigi be i ta kuma le kan.

⁸² Ne ka i darakumaw janafle fo ka na ne padenw baraka ban;

ne ko: «I bena ne jusu saaro tuma juman sa?»

⁸³ Ne be i ko sisi ka forogo min fin[†];

nka ne ma pina i ta cifoninw ko.

⁸⁴ I ta jon si to ye san jori le ye?

I bena kiti ben ne nogbenbagaw kan tuma juman?

⁸⁵ Yereyirabaga dow be dingaw sogira ne ja fe,

k'a soro o ma ben ni i ta sariya ye.

⁸⁶ I ta kumaw bee ye can ye;

o wurira ne kama gbansan le; ne deme!

⁸⁷ A tora donin, o tun bena ne halaki;

nka ne ma bo i ta sariya ta kumaw kan.

⁸⁸ A to ne ye si soro, i ta numanya koson,

janko i da ka ci minw fo, ne ye o sira tagama.

⁸⁹ Matigi Ala, i ta kuma be yi tuma bee!

A sabatinin lo sankolo ra.

[†] **119:83** 119.83 Sisi ka forogo min fin: o koro ye ko ale te foyi ja tuun.

90 I ta kankelentigiya be yi wagati bee, ani tuma bee;
i ka dugukolo sabati, a fana be to a no ra.

91 I ta kolatigeninw le koson danfenw be o no ra bi;
sabu fen bee be baara ke ele le ye.

92 Ni i ta sariya ko tun man di ne ye kosebe,
ne tun bena sa ne ta jani na.

93 Ne te jina i ta sariya ta kumaw ko,
sabu i be ne janamanya o le sababu ra.

94 Ne kera i ta ye;
ne kisi, sabu ne be tugu i ta sariya ta kumaw le ko.

95 Magojugu dow be ne konona, janko ka ne halaki;
nka ne be i ta ciw le lamɛn.

96 Ne be dan ye fen dafanin bee ra,
nka ele ta kumaw bonya dan te lon.

97 E, ne be i ta sariya kanu de!
Ne ta miiriya be o le kan wagati bee.

98 I ta kuma be ne ke hakiritigi ye ka teme ne juguw kan,
sabu o kuma be ne kere fe tuma bee.

99 Hakiri be ne fe ka teme ne karanfaw bee kan,
sabu ne be miiri i ta ciw le ra.

100 Ne be faamuri ke ka teme cekorobaw kan,
sabu ne be i ta sariya ta kumaw mara.

101 Ne be ne sen korosi sirajugu bee ma,
janko ne ye i ta kuma sira tagama.

102 Ne te ne yere mabo i ta kolatigeninw na;
sabu ele le be ne karan.

103 I darakuma ka di ne ye de!
A ka di ka teme hali li kan.

104 I ta sariya ta kumaw baraka ra, ne be faamuri soro;
o koson ne be faninyasiraw bee koninya.

105 I ta kuma ye fitina le ye ne sen korɔ,
yeelen lo fana ne ta sira kan.

106 Ne be kari a ra, ne fana bena a dafa,
ko ne bena i ta kolatigeninw sira tagama, sabu o terennin lo.

107 I ka ne koro ka ne majigi kosebe;
Matigi Ala, a to ne ye janamanya i ta kuma baraka ra.

108 Matigi Ala, son ne ta tandori ma i ko saraka;
ne karan i ta kolatigeninw na.

109 Ne nin be farati ra wagati bee,
nka ne te jina i ta sariya ko.

110 Magojuguw be jan la ne ja;
nka ne te ne yere mabo i ta sariya ta kumaw ra.

111 I ta ciw le ye ne ninyoro ye tuma bee,
sabu o be ninsondiya don ne jusu ra.

112 Ka i ta cifoninw sira tagama, o le be ne jusukun na
wagati bee, fo a laban.

113 Ne be mago jusufatigiw koninya;
ne be i ta sariya le kanu.

114 Ele le ye ne dogoyoro ye, ani ne tangabaga;
ne jigi be i ta kuma le kan.

115 Aw mogojuguw, aw ye mabo ne ra,
janko ne ye ne ta Ala ta kumaw lamɛn.

116 Baraka don ne ra, i darakuma koson, janko ne ye janamanya;
ne jigi kana maroya!

117 Baraka don ne ra janko ne ye kisi,
ani janko i ta cifoninw ye to ne ja korɔ tuma bee!

118 Mogo o mogo be bo i ta cifoninw sira kan, i be o tigi mabo i yere ra,
sabu o be fen o fen dabari, o bee ye faninya le ye.

119 I bena dunuɲa mogojuguw bee firi i ko jamaɲama;
o koson ne be i ta ciw kanu.

120 Ne be siran i ja fo ne fari be yereyere;
i ta kolatigeninw jasiran be ne ra.

121 Ne be can ni terenninya sira tagama;
i kana ne labla ne toɲobagaw ye.

122 Ke ne ta hera sarati ye;
i kana a to yereyirabagaw ye ne minako juguya.

123 Ne ka i ta kisiri ko janafle,
ka i ta darakuma terennin janafle fo ka na ne jadenw baraka ban.

124 I ta jon mina ka kaja ni i ta jumanya ye,
i ye ne karan i ta cifoninw na.

125 Ne ye i ta jon le ye, faamuri di ne ma,
k'a to ne ye i ta ciw lon.

126 Matigi Ala, wagati sera i ye i ta setigiya yira,
sabu mogow be i ta sariya cenna.

127 Nin le koson, ne be i ta kumakan kanu,
ka teme hali sanin kan, hali sanin yereworo kan.

128 O koson ne be i ta sariya ta kumaw bee jate ko kuma terenninw lo;
ne be faninyasiraw bee koninya.

129 I ta ciw ye fenɲumanba ye;
o koson ne be o mara.

130 I ta kuma faamuri be mogo bla yeelen na;
a be faamuri di kolonbariw ma.

131 Ne be ne da yele ka ɲuna,
sabu i ta kumaw logo be ne ra.

132 I ja munu ka ne fle, ka makari ne ra
i n'a fo i b'a ke i kanubagaw ye cogo min na ka kaja ni i ta kolatigenin
ye.

133 Ne tagamacogo sabati ka ben ni i darakumaw ye;
i kana a to terenbariyako si ye se sorɔ ne kan.

134 Ne kisi mogow ta toɲori ma,
janko ne ye i ta sariya ta kumaw sira tagama.

135 Sabari ka i ta jon fle ni jumanya ye,
ka ne karan i ta cifoninw na.

136 Ne be kasira ka naji caman le bo,
sabu mogow te i ta sariya sira tagamana.

137 E, Matigi Ala, i terennin lo,

i ta kolatigeninw fana ka ɲi.

138 I ka i ta ciw ƒo ni terenninya ye,
ani kankelentigiyaba.

139 Sonja ka ne baraka bæɛ ban,
sabu ne juguw bæ ɲina i ta kumaw kɔ.

140 I darakumaw bæɛ kora ka o saninya kosebɛ;
i ta ɲonɛ bæ o le kanu.

141 Ne ka dɔgɔ, mɔgɔw tɛ ne jate,
nka ne tɛ ɲina i sariya ta kumaw kɔ.

142 I ta terenninya ye terenninya banbari le ye,
i ta sariya fana ye can le ye.

143 Degu ni kɔnɔnɔfiri sera ne ma,
o bæɛ n'a ta, i ta kumaw ko ka di ne ye kosebɛ.

144 I ta ciw terennin lo tuma bæɛ;
o faamuri di ne ma, janko ne ye si sɔrɔ.

145 Ne bæ i wele ni ne jusukun bæɛ ye, ne jaabi, Matigi Ala;
ne bɛna to i ta cifɔninw kan.

146 Ne bæ i wele ko i ye ne kisi,
janko ne ye i ta ciw sira tagama.

147 Ne bæ kɔn dugugbɛda ɲa ka kasi ka i wele,
sabu ne jigi bæ i ta kuma le kan.

148 Ne ɲadenw bæ yeɛ k'a sɔrɔ dugu ma gbɛ ban;
ne bæ to ka miiri i darakumaw ra.

149 Ne kan lamɛn i ta ɲumanya kosɔn!

Matigi Ala, a to ne ye ɲanamanya ka kaɲa ni i ta kolatigeninw ye.

150 Dabarijuguw siribagaw bæ nana yi;
o bæ o yeɛ mabɔ i ta sariya ra.

151 Nka ele yɔrɔ ka surun ne ra, Matigi Ala!
I ta kumaw bæɛ ye can ye.

152 Kabini wagatijan, i ta ciw k'a yira ne ra
ko ele ka o sigi, o fana tɛ yeɛma tuun fiyewu.

153 Ne ta ɲani flɛ, i ye ne bɔsi,
sabu ne tɛ ɲina i ta sariya kɔ.

154 Lɔ ni ne kunko ye, i ye ne kunmabɔ;
a to ne ye ɲanamanya i darakuma sababu ra.

155 Kisiri yɔrɔ ka ɲan mɔgɔjuguw ra,
sabu olugu tɛ i ta cifɔninw ɲini.

156 I ta hina ka bon, Matigi Ala;
a to ne ye ɲanamanya i ta kolatigeninw baraka ra.

157 Ne nɔgbɛnɛbagaw, ani ne juguw ka ca,
nka ne tɛ jɛngɛ ka bɔ i ta ciw sira kan.

158 Ne bæ ɲanfamɔgɔw flɛ ƒo ka ɲigi o ra,
olugu minw tɛ i darakuma lamɛn.

159 Ne bæ i ta sariya ta kumaw kanu cogo min na, o jate,
Matigi Ala, k'a to ne ye ɲanamanya i ta ɲumanya kosɔn.

160 I ta kuma ju sigira can le kan,
i ta kolatigeninw bæɛ terennin lo, o si tɛ ban ka ye.

161 Kuntigi dɔw wurira ne kama gbansan,
 nka i ta kuma dɔrɔn le nasiran be ne jusukun na.
 162 Ne be ninsɔndiya i darakuma kosɔn,
 i ko mɔgɔ min ka natoroba ce.
 163 Mɔgɔ o mɔgɔ be faninya fɔ, ne be o kɔninya, k'a haramuya;
 ne be i ta sariya le kanu.
 164 Ne be i tando fɔ sɔnaga wolonfla tere kɔnɔ,
 i ta kolatigeninw kosɔn, sabu o terennin lo.
 165 Hera caman le maranin be i ta sariya kanubagaw ja;
 o sen tena talon foyi ra.
 166 E, Matigi Ala, ne be i ta kisiri le makɔnɔna!
 Ne be i kumakan le lamɛn.
 167 Ne be i ta ciw sira tagama,
 ne be o kanu kosebe.
 168 Ne be i ta sariya ta kumaw, ani i ta ciw sira tagama,
 sabu ne ta kow si ma dogo i ma.

169 A to ne kasikan ye se i ma, Matigi Ala!
 Faamuri di ne ma i ta kuma kosɔn.
 170 A to ne ta makarikanw ye se i ma!
 Ne bosi i darakan kosɔn!
 171 Tandori camanba ye bo ne da ra,
 sabu i be ne karan i ta cifɔninw na.
 172 Ne da ye donkiri la ka i darakuma tando,
 sabu i ta kumaw beɛ terennin lo.
 173 I boro ye ne demɛ,
 sabu ne ka i ta sariya ta kumaw le panawoloma.
 174 E, Matigi Ala, ne be kasi i ta kisiri no fe,
 i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.
 175 Ne ye to si ra ka i tando,
 i ta kolatigeninw ye baraka don ne ra.
 176 Ne be yaalara ne kun fe i ko sagaden tununin:
 i ta jon yɔrɔnini,
 sabu ne te jina i kumakanw ko.

120

Mɔgɔnuman ta sege

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ka ne degunin to, ne kasira ka Matigi Ala wele,
 a ka ne jaabi.
² «E, Matigi Ala, ne nin bosi faninyafɔbaga da ma,
 ne nin bosi mɔgɔjanfabaga nenkun ma.»
³ Aw mɔgɔjanfabagaw, mun le bena ke aw sara ye?
 Aw bena mun le sɔrɔ?
⁴ Kerekɛcew ta biɛ minw donna tasumakami na k'a da diya,
 o le bena ke aw sara ye.
⁵ Bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu ne tagara sigi Meseki;

bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu ne tagara to Kedari ta mɔgɔw cɛ ra*!

⁶ Ne siginin tora nin mɔgɔw cɛ ra yan ka mɛɛn fɔ ka tɛmɛ;
nin mɔgɔ minw tɛ hɛra fɛ.

⁷ Ne ko hɛra le;
nka ni ne kumana dɔrɔn,
olugu ko kɛrɛ.

121

Ala le ye a ta mɔgɔw kɔrɔsibaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Ne bɛ ne na kɔrɔta ka kuruw flɛ!

Ne ta dɛmɛri bɛna bɔ min le sa?

² Ne ta dɛmɛri bɛ bɔ Matigi Ala le fɛ,
min ka sankolo ni dugukolo dan.

³ A tɛna sɔn k'a to i sen ye talon;
i kɔrɔsibaga tɛ jingɔ ka ye!

⁴ A flɛ, Izirayeli kɔrɔsibaga tɛ jingɔ,
janko ka sunɔgɔ.

⁵ Matigi Ala le ye i kɔrɔsibaga ye.
Matigi Ala bɛ to i kɛrɛ fɛ, ka kɛ suma ye i kunna.

⁶ Tere fɛ, tere tɛna kojugu kɛ i ra,
su fɛ, karo fana tɛna kojugu kɛ i ra.

⁷ Matigi Ala bɛna i kɔrɔsi kojugu bɛɛ ma;
a bɛna i nin kɔrɔsi.

⁸ Matigi Ala bɛna i tagato ni i nato kɔrɔsi,
k'a ta sisan, ani wagati bɛɛ.

122

Matigi Ala ta so kanuya

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne bɛ ninsɔndiya, n'a fɔra ne ye
ko: «An ye taga Matigi Ala ta so kɔnɔ!»

² An tagara fɔ ka taga an sen lɔ
ele Zeruzalɛmu dugu dondaw le ra!

³ Ele Zeruzalɛmu dugu min lora,
ka kɛ dugu ye min donna jɔgɔn na ka na.

⁴ Gbaw bɛ taga yi le,
Matigi Ala ta gbaw bɛ taga yi le.
O ye ci le ye min dira Izirayelimɔgɔw ma,
ko o ye taga Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn a tɔgɔ kosɔn.

⁵ Sabu kitiɲigɛbagaw ta masasiginanw bɛ yi le,
Dawuda ta so ta masasiginanw.

* **120:5** 120.5 Nin kumaw kɔrɔ ye ko Dawuda tun siginin bɛ yɔrɔ min na, o yɔrɔ mɔgɔw tun ye mɔgɔ sɔnkolon dɔw ye minw ta sigi man di fiyewu.

⁶ Aw ye Ala daari ko a ye hera ke Zeruzalemu ye:

«Zeruzalemu, i kanubagaw ye nasuma!

⁷ Hera ye ke i ta sow kɔnɔ,
nasuma ye ke i ta masabonw kɔnɔ.»

⁸ Ne balemaw ni ne teriw koson,
ne b'a fo ko: «Hera ye ke i ta sow kɔnɔ!»

⁹ Matigi Ala, an ta Ala ta so kanuya koson,
ne be i ta hera le jini Ala fe.

123

Makari tigi Ala

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ne be ne na korota ka ele le fe,
ele min siginin be sankolo ta masaya ra.

² Jonce na lonin be a matigice boro ra cogo min na,
jonmuso na lonin be a matigimusosoro boro ra cogo min na,
anw fana na lonin be Matigi Ala, an ta Ala ra ten,
fo a ye na makari an na.

³ Makari an na, Matigi Ala, makari an na;
sabu dogoyari ka an labo fo k'a dama teme.

⁴ Wasobagaw ta logobori ka an labo,
yerebonyabagaw ta dogoyari ka an labo.

124

Ala le ye an bosibaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ni Matigi Ala tun te ni an ye,

Izirayeli y'a fo ten,

² ni Matigi Ala tun te ni an ye
wagati min mogow wurira an kama,

³ o tun bena an bee panaman le latunu,
tuma min na o tun dimina an korɔ kosebe.

⁴ Jibaw le tun bena an datugu,
jiwoyoba do tun bena woyo ka teme an kunna.

⁵ Ji barakamanw le tun bena woyo
ka teme an kunna.

⁶ Nka Matigi Ala baraka!

Ale ma son k'a to o ye an domu.

⁷ An nin bosira o boro i ko kɔnɔ be bosika bo konominabaga ta jo ra
cogo min na;

jo tigera, an bosira.

⁸ An ta demeri be sorɔ Matigi Ala togo le ra,
min ka sankolo ni dugukolo dan.

125

Ala be a ta mogonumanw korosi

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Minw be o jigi la Matigi Ala kan,
 olugu be i ko Siyon kuru*;
 o te jenge ka bo a no ra ka ye,
 o be yi wagati bee.

² Kuruw ka Zeruzalemu lamini cogo min na,
 Matigi Ala fana be a ta mogow lamini o cogo le ra,
 sisan, ani wagati bee.

³ Mogojuguw ta masacebere siginin tena to
 mogow terenninw ta mara kunna,
 janko mogow terenninw kana na o boro sama
 ka taga kojugu no fe.

⁴ E, Matigi Ala, konuman ke mogowumanw ye,
 ani mogow minw jusu ka ni.

⁵ Nka minw be sira jengeninw ta,
 Matigi Ala bena olugu ghen ka bo yi,
 ani minw bee be terenbariyakow ke.

Ala ye hera ke Izirayeli ye!

126

Ala be hera laseko a ta mogow ma

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Wagati min Matigi Ala tun ka Siyon dugu ta bonya laseko a ma tuun,
 a tun kera anw na na i ko siko.

² An yerekora kosebe,
 an nagarira fo ka peren.

O tuma o tun b'a fora siyaw ce ra ko:
 «Matigi Ala ka kobaw ke o ye de!»

³ Matigi Ala ka koba ke anw ye,
 o koson an be ninsondiya.

⁴ Matigi Ala, an ta bonya laseko an ma,
 i ko koji min be woyo woroduguyanfan kongokolon konon.

⁵ Minw najiboto be danni ke,
 olugu nagarininba le bena siman tige.

⁶ Minw kasito be bo ni siman ye o boro ka taga a dan,
 olugu nagarininba be seko ni siman tigenin ye o boro.

127

Ala le ye ko bee nabaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Sulemani ta Zaburu.

Ni Matigi Ala yere ma bon lo,
 minw b'a lora, olugu be o yere segera gbansan le.
 Ni Matigi Ala yere ma dugu korosi,
 min b'a korosira, ale ta sipana ye gbansan le ye.

² Aw be sori ka wuri, ka meen jana gbansan,

ka sege ka aw ta baro soro;
Ala be o jagon di a ta mogo kanuninw ma ka o to sunogo ra.

³ A fe, den ye Matigi Ala ta difen le ye,
worodenw ye baraji le ye.

⁴ Bijew be cogo min na kerekere boro,
mogo kanbelenman ta denw be ke i boro ten le.

⁵ Ni mogo min k'a soro k'a ta bijeforogo fa, o tigi ta pana.
Ni a be kuma kititigeyoro ra a juguw ja koro, dugu donda ra, a te maroya.

128

Alajnasiranbaga be Ala ta baraka soro

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Matigi Ala nasiran be ele mogo min na,
ni i be Matigi Ala ta sira tagama,
ele ta pana.

² I bena i boro ta baara nafa soro k'a domu;
i ta kow be ja, i fana be hera soro.

³ I ta muso be ke i ta so kono
i ko rezensun min be den caman ke;
i ta denw be sigi i kere fe domunikeyoro ra,
i ko oliviyesun falenninkuraw.

⁴ Matigi Ala nasiran be mogo min na,
a be baraka don o tigi ra o cogo le ra.

⁵ Matigi Ala bena to Siyon, ka baraka don i ra,
k'a to i ye Zeruzalemu ta hera ye i ja ra i si bee ra.

⁶ I bena i ta denw ta denw ye.

Ala ye hera ke Izirayeli ye!

129

Mogojugu ni labankojugu

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Kabini ne denmisenman, o ka ne toro kosebɛ.
Izirayeli y'a fo ten!

² Kabini ne denmisenman, o ka ne toro kosebɛ,
nka o ma se ne ra.

³ Senekɛbagaw ka ne ko senɛ,
fo ka walanjanw bo ne ko ra.

⁴ Nka Matigi Ala ta le ye can ye;
a ka mogojuguw ta sirinanw foni ka bo ne ra.

⁵ Minw bee be Siyon dugu koninya,
olugu le ye maroya fo ka seko ni o ko ye!

⁶ O ye ke i ko bin min be falen biribon kunna;
sani a bontuma ye se, a be ja.

⁷ A te a bonbaga boro fa,

a t'a cebaga fana kɔnkɔn fa.

⁸ Tɛmɛbagaw t'a fɔ olugu ma ko:

«Matigi Ala ye baraka don aw ra!

An bɛ dugawu kɛ aw ye ni Matigi Ala tɔgɔ ye!»

130

Ala ta mɔgɔw jigi ye Ala ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ka ne deguninba to, Matigi Ala,
ne bɛ i wele ko i ye ne demɛ!

² Matigi, ne kan lamɛn,
i toro malo ka ne ta makarikanw lamɛn.

³ Matigi Ala, ni i tun bɛ an ta terenbariyakow mara i yɛrɛ kɔnɔ,
Matigi, jɔntigi le tun bɛna se ka kisi?

⁴ Nka ele kɔni bɛ yafa,
o kɔsɔn mɔgɔw bɛ siran i na ka i bonya.

⁵ Ne bɛ Matigi Ala le makɔnɔna, ne nin b'a makɔnɔna;
ne jigi bɛ ale ta kuma le kan.

⁶ Dugu kɔrɔsibagaw bɛ sɔgɔmada makɔnɔna,
dugu kɔrɔsibagaw kɔrɔtɔnin bɛ sɔgɔmada makɔnɔna,
nka ne kɔrɔtɔnin bɛ Matigi makɔnɔna belɛn ka tɛmɛ olugu kan.

⁷ Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan;
sabu numanya bɛ sɔrɔ Matigi Ala le fɛ;
a bɛ mɔgɔ kunmabɔ ko bɛɛ ma.

⁸ Ale le bɛna Izirayeli kunmabɔ
a ta terenbariyakow bɛɛ ra.

131

Alajnasiranbaga wasara

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, yɛrɛbonya tɛ ne jusukun na,
yɛrɛyira tɛ ne flerikɛcogo ra;
ne tɛ miiri kobaw ra,
ani ko minw tɛmɛna ne ta lɔnniya kan.

² Ne jera ka to yɔrɔ kɛlɛn na,
i ko den min fanin siginin bɛ a bamuso sen kan;
ne nin wasara i ko den min fanin siginin bɛ a bamuso sen kan.

³ Izirayeli, Matigi Ala makɔnɔ,
k'a ta sisan ma, ani wagati bɛɛ.

132

Ala bɛ baraka don a ta masacɛ ra

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

E, Matigi Ala, i hakiri to Dawuda ra;
i hakiri to a ta sege bæ ra.

² A karira Matigi Ala ye,
ka nin dajuru ta Yakuba ta Ala fangatigi ye, ko:

³ «Ne tena don ne ta bon kono,
ne tena la ne ta lanan kan,

⁴ ne tena a to sunogo ye don ne na ra,
ne tena ne na tugu ka jingo,

⁵ fo ne ye yoro do soro Matigi Ala ye,
fo ne ye sigiyoro soro Yakuba ta Ala fangatigi ye.»

⁶ A fe, an ka jengogonya kesu ko men Efirata;
an tagara a soro Yahari* kongokonyorow ra.

⁷ «An ye taga a ta so!

An y'an kinbiri gban a sen koro k'a batol!»

⁸ E, Matigi Ala, i wuri, i ye na i ta laganfiyayoro ra,
i ni i ta jengogonya kesu barakaman!

⁹ I ta sarakalasebagaw ye terreninya ke o kannaderege ye,
i nasiranbagaw ye nagari fo ka peren!

¹⁰ I ta jonce Dawuda koson,
i kana i ko di i ta mogo panawolomanin ma.

¹¹ Matigi Ala karira Dawuda ye can kan,
a fana tena a ta kuma yelema;

a ko: «I yere woroden do,

ne bena o le sigi i ta masasiganan kan i no ra.

¹² Ni i denw ka ne ta jengogonya sira tagama,

ani ne ka ci minw yira o ra, ni o ka o ke,

o tuma olugu yere fana ta denw

ben a sigi i ta masasiganan kan tuma bæ.»

¹³ Sabu Matigi Ala ka Siyon dugu le panawoloma;
o yoro ko le diyara a ye, a ko a be o ke a sigiyoro ye.

¹⁴ A ko: «Nin le ye ne ta laganfiyayoro ye tuma bæ;
ne bena sigi nin yoro le ra, sabu a ko diyara ne ye.

¹⁵ Ne bena baraka don o ta simanw na kosebe,
ne bena domuni di o ta fagantanw ma ka o fa.

¹⁶ Ne bena kisiri ke o ta sarakalasebagaw kannaderege ye;
o ta Alapasiranbagaw bena nagari fo ka peren.

¹⁷ O yoro le ra, ne bena Dawuda ta fanga lawuri;
ne ta mogo panawolomanin ta fitina mananin bena to†.

¹⁸ Ne bena maroya ke a juguw kannaderege ye,
nka ale ta masafugula bena manamana!»

133

Balemaya ka di

* 132:6 132.6 Yahari ye Kiriyaṭi Yeharimu dugu le ye; o dugu be Zeruzalemu kere fe. † 132:17 132.17 Nin kumaw koro ye ko mogo do bena soro Dawuda ko tuma bæ, a ta gba ra, min be sigi a no ra masaya ra.

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Can ra, balemaw ye ben, ka to jɔŋɔn fɛ,
o ka ni dɛ! O ka di yɛɛ le!

² A bɛ i ko turu kasadiman min bonna Haruna kun na*,
min bɛ jigi fɔ a bonbosi kan,
fɔ Haruna bonbosi kan,
ka jigi ka se fɔ a ta deregeba kan ma.

³ A bɛ i ko Herimon kuru ta gɔmiji,
min bɛ jigi Siyon kuruw kan.
Matigi Ala bɛ baraka di o yɔɔ le ra,
ka si di, wagati bɛɛ.

134

Ala ta baardenw bɛɛ ye baraka la a ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Matigi Ala ta baardenw, aw bɛɛ ye baraka la Matigi Ala ye!
Aw minw bɛ baara kɛ Matigi ta so kɔnɔ su bɛɛ!

² Aw ye aw boro korɔta k'a sin yɔɔ saninman fan na,
ka baraka la Matigi Ala ye!

³ Matigi Ala ye to Siyon dugu kɔnɔ ka baraka don i ra;
ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

135

An ye Ala tando a ta sebgaya kosɔn

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala tɔgɔ tando!

Matigi Ala ta baardenw, aw y'a tando!

² Aw minw bɛ baara kɛ Matigi Ala ta so kɔnɔ,
aw minw bɛ baara kɛ an ta Ala ta batoso lu kɔnɔ, aw y'a tando!

³ Aw ye Matigi Ala tando, sabu Matigi Ala ka ni.

Aw ye donkiri la k'a tɔgɔ tando, sabu a tɔgɔ ka di.

⁴ Matigi Ala ka Yakuba ta mɔgɔw janawoloma ka o kɛ a ta ye,
a ka Izirayeli ta mɔgɔw janawoloma ka o kɛ a ta mɔgɔw ye.

⁵ Ne kɔni k'a lon ko Matigi Ala ka bon,
ko an Matigi bɛ ala tɔw bɛɛ kunna.

⁶ Ni ko o ko ka Matigi Ala diya, a bɛ o kɛ,
sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan,
ani kɔgɔji n'a dunmanyɔɔw bɛɛ ra.

⁷ A bɛ sankabaw lawuri ka bɔ fɔ dugukolo danw na,
a bɛ sanmanamana bɔ, ka sanji ben;
a bɛ fɔnɔ lana ka bɔ a marayɔɔw ra.

⁸ A ka Misirankaw ta dence folow halaki,
k'a ta adamadenw na, ka taga se beganw ma.

* **133:2** 133.2 O tun bɛ turu kɛ sarakalasebaga kun na k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama.

⁹ A ka tagamasiyenw, ani kabakow ke ele Misiran jamana ce ma,
Farawona ni a ta jamana jamogow bee kama.

¹⁰ A ka siya caman halaki,
ka masace barakamanw faga.

¹¹ Amorikaw ta masace Sihon,
ani Basan masace Ogi,
ani Kanaanakaw ta masacew bee.

¹² A ka o ta jamana di Izirayeli ma,
a ka o ta jamana ke a ta mogow ta ye.

¹³ Matigi Ala, ele togo koni te tunu ka ye fiyewu!
Matigi Ala, mogow hakiri be to i togo ra wagati bee, ani tuma bee.

¹⁴ Matigi Ala bena a ta mogow ta kiti tige ka jo di o ma;
a bena hina a ta jonw na.

¹⁵ Siya tow ta batofenw ye fen warigberamanw ni fen saninlamanw le
ye;

adamadenw yere boro le ka o lalaga.

¹⁶ Da be o fe, nka o te kuma,
na be o fe, nka o te yeri ke,

¹⁷ toro be o fe, nka o te menni ke;
dafono si te bo o da fe.

¹⁸ O lalagabagaw ni olugu yere bee ye kelen ye,
ani minw bee be o jigi la o kan.

¹⁹ Izirayeli ta somogow, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

Haruna ta somogow, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

²⁰ Levi ta somogow, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

Matigi Ala nasiranbagaw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

²¹ Matigi Ala baraka, ele min be Siyon,
ele min siginin be Zeruzalemu!

Aw ye Matigi Ala tando!

136

Ala ta numanya

¹ Aw ye Matigi Ala fo k'a walenumanlon, sabu a ka ji,
a ta numanya te ban ka ye.

² Aw ye alaw bee ta Ala fo k'a walenumanlon,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

³ Aw ye matigiw bee ta Matigi fo k'a walenumanlon,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

⁴ Ale Ala kelen le be kabakobaw ke,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

⁵ Ale le ka sankolo dan a ta lonniya sababu ra,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

⁶ Ale le ka dugukolo dan k'a bla ji kunna,
sabu a ta numanya te ban ka ye!

⁷ Ale le ka sankolo yeelenbonan belebelew dan,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

⁸ A ka tere dan ka o sigi terefera kunna,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

⁹ A ka karo ni lolow dan ka o sigi sufera kunna,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁰ Ale le ka Misirankaw ta dence folow faga,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹¹ A ka Izirayelimogow labo o ce ra,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹² A ta sebgaya ni a ta fanga baraka ra,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹³ Ale le ka Kogojiwulen cetige fla ye,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁴ A ka Izirayelimogow lateme ji ce ma,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁵ A ka Farawona ni a ta kerekejama dafiri Kogojiwulen konɔ,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁶ Ale le blara a ta mogow na kongokolon konɔ ka taga,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁷ Ale le ka masacebaw halaki,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁸ A ka masace barakamanw faga,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

¹⁹ Amorikaw ta masace Sihon,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²⁰ Basan masace Ogi,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²¹ A ka o ta jamana di Izirayeli ma,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²² A k'a ke a ta jonw ta ye, Izirayelimogow ta ye;

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²³ Ale le k'a hakiri to an na, tuma min na an tun be siya tow ta fanga
koro,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²⁴ A ka an bosi ka bo an juguw boro,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²⁵ Ale le be domuni di danfenw bee ma,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

²⁶ Aw ye sankolo tigi Ala fo k'a walejumanlon,

sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

137

Zeruzalemu ta bono

¹ Ka an to Babiloni badaw ra,
an hakiri jigira Siyon dugu ko ra minke,
an siginin tora yi, ka to ka kasi.

2 Yirimisen minw tun be o yoro ra,
 an tun ka an ta goniw dulon olugu ra.
 3 Ka an to yi, an minabagaw tun b'a fora an ye
 ko an ye donkiri do la olugu ye;
 an tsoobagaw tun b'a fora ko an ye olugu ninsondiya.
 O ko: «Aw ye Siyon dugu donkiri dow la an ye ke!»

4 An be se ka Matigi Ala ta donkiriw la
 jamana were dugukolo kan cogo di sa?
 5 E, Zeruzalemu, ni ne ka jina ele ko,
 o tuma ne kininboro ye jina gonifo ko!
 6 Ne nen nononin ye to ne da konon,
 ni ne ma ne hakiri to ele ra,
 ni ne ma ele Zeruzalemu jate
 ka teme ne ta nagariko tow bee kan.

7 Matigi Ala, Edomukaw ka min ke an na, i hakiri to o ra:
 Zeruzalemu dugu minalon na,
 olugu le tun b'a fora ko: «Aw y'a ci, aw y'a ci
 ka se fo bonw jusiginanw ma!»
 8 Ele Babiloni, ele min bena halaki,
 ele ka kojugu min ke anw na,
 ni mogo min ka i sara ni o nagon ye, Ala ye o tigi ta ja.
 9 Ni mogo min ka aw ta denfitiniw mina
 ka o gbasi fara kan ka o nonon, Ala ye o tigi ta ja.

138

Bee ye Ala fo k'a walepumanlon

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala, ne be i fo ka i walepumanlon ni ne jusukun bee ye,
 ne be donkiri la ka i tando i ta danfen saninmanw ja koron.
 2 Ne be ne kinbiri gban i ta batoso saninman konon,
 ka i togo fo ka i fo ka i walepumanlon i ta numanya ni i ta
 kankelentiya koson;
 sabu i ka i togo bonya ka teme fen bee kan,
 ka i darakumaw bee dafa.
 3 Lon min ne ka i wele, i ka ne jaabi;
 i ka ne ja gbaleya, ka baraka don ne ra.

4 Matigi Ala, ni dunuwa masaw nana i ta kumaw men ka bo i yere da
 ra,
 o bee ye i fo ka i walepumanlon!
 5 O ye donkiri la ka Matigi Ala ta kow lakari,
 sabu Matigi Ala ta nonon ka bon.
 6 Matigi Ala korotanin lo, nka a ja be mogo majigininw na;
 a be mogo yadaninw fana ye fo yorojan, ka o lon.

7 Hali ni ne degura kosebe,
 i be ne nin tanga;
 i be i boro bo ka ne bosu ne juguw ta dimi ma,

ka ne kisi ni i boro barakaman ye.

⁸ Matigi Ala be ko bee ke ne ye k'a dafa.

E, Matigi Ala, i ta pumanya te ban ka ye!

I yere boro ka baara min ke, i kana i ko don o ra.

139

Foyi dogonin te Ala ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, i ka ne jusukun segesege,

i ka ne jusukunnakow bee lon.

² I ka ne sigiwagati lon, i ka ne wuriwagati lon;

i ka ne ta miiriyaw lon kabini wagatijan.

³ Ni ne be tagama ra, walama ni ne lanin lo, i ka o lon;

i be ne ta kow bee kala ma.

⁴ Hali k'a soro kuma ma bo ne da ra folo,

Matigi Ala, o y'a soro ko ne bena min fo, ele ka o bee lon ka ban.

⁵ I be ne ko fe, i be ne ja fe,

i boro fana be ne kan.

⁶ O lonniyaba ngon ka bon ne ta hakiri ma,

a temena ne ta faamuri dan kan pewu.

⁷ Ne be se ka taga min le, ko ne be faran ka mabo ele ra?

Ne be se ka bori ka taga dogo min le, ele ja tena ne ye yoro min na?

⁸ Ni ne ka yelen ka taga sankolo ra, i be yi;

ni ne jigira fo dugukolo jukoro, i be yi.

⁹ Ni ne wurira ka taga fo tereboyanfan dan na,

walama ni ne tagara sigi terebenyanfan na fo kogoji dan na,

¹⁰ hali o yoro ra, i boro be ne temesira yira ne ra,

i boro barakaman bena ne mina.

¹¹ Ni ne ko, ko dibi ye ne datugu,

hali su be yelema ka ke tere ye ka ne lamini.

¹² Hali dibi te se ka dibi don ele ma;

ele fe su ghenin lo i ko tere,

dibi be i ko yeelen ele fe.

¹³ Ele le ka ne kononoyorow bee dan,

ka ne fari yorow tugutugu ngon na ne bamuso konon.

¹⁴ Ne be i fo ka i walepumanlon, sabu i ka ne ke danfen kabakoman
ye, ani danfen pumanba.

I ta danfenw bee ye fenpumanbaw le ye;

ne yere ka o lon kosebe.

¹⁵ Ne farikolo yoro si tun dogonin te ele ma,

wagati min i tun be ne farisogo danna dogo ra,

wagati min i ka ne fari yorow tugutugu ngon na dugukolo jukoro.

¹⁶ Hali wagati min ne fari tun ma laben folo, i ja tun be ne ra.

Tereda minw tun latigera ne ye,

o bee tun sebera i ta kitabu konon ka ban,

k'a soro o lonw si tun ma se folo.

¹⁷ E, Ala, i ta miiriyaw koro ka dun ne ta faamuri ma!

O hakeya ka ca ne ma!

¹⁸ Ni ne ko ne be o jate mina,
o ka ca ka teme hali kogoji kenken kan.
A fe, ni ne kununa tuma o tuma,
ne ni ele belen be jagon fe.

¹⁹ E, Ala ni i tun be son ka mogojuguw faga,
ka o mogofagabagaw gben ka o mabo ne ra!

²⁰ Olugu be ele ko fo ni naninyajuguya le ye;
o be i tgo fo gbansan le, sabu i juguw lo.

²¹ Matigi Ala, yala ne man kan ka i koninyabagaw koninya wa?
Minw be wuri i kama, yala olugu ko man kan ka gboya ne ye wa?

²² Ne be o koninya fo ka se koninya dan ma;
ne juguw lo.

²³ Ala, ne segesege, ka ne jusukunnakow lon!
Ne korobo ka fe, ka ne jusukunnakow lon.

²⁴ A fe, ni ne be sirajugu kan,
i ye ne bla i ta panamanya banbari sira kan.

140

Ala le be an kisi an juguw ta toro ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala, ne bosi mogojuguw boro,
ne tanga mogofarimanw ma.

³ Olugu minw be kojugu naninya o jusukun na;
lon o lon o be kere lawuri.

⁴ O be o nenkun dabo k'a ke i ko sa;
o darakan ka jugu i ko fonfonnin бага.*

⁵ Matigi Ala, ne korosi, janko mogojugu boro kana se ne ma;
ne tanga mogofarimanw ma,
minw be janfa siri janko ka ne laben.

⁶ Yerebonyabaga dow ka jo siri, ka juruw siri ne ja;
o ka jow siri ne ja sira kan,
o ka minarijanw lala ne ja.†

⁷ Ne b'a fo Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!
Matigi Ala, i toro malo ka ne ta makarikanw lamen!»

⁸ Matigi Ala, ne Matigi, ne ta baraka tigi, ani ne kisibaga,
ele le ka ne korosi kere wagati ra.

⁹ Matigi Ala, i kana a to mogojugu diyanyako ye ke!
I kana a to a ta kolatigeninw ye ja,
ni o te, a bena a yere korota.‡

¹⁰ Ne jugu minw ka ne lamini,
olugu da tun ka kojugu minw laben,

* **140:4** 140.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **140:6** 140.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **140:9** 140.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

o kojuguw ye ben olugu yere le kun na ka o datugu!

¹¹ Tasumakamiw ye bon o kan,
o ye o firi tasma ra, dingadun dow konɔ,
o kana se ka bo tuun.

¹² Kumajugufobaga kana loyoro soro jamana konɔ!
Mogo fariman koni, kojugu le ye gban ale ko tuma bee.

¹³ Ne k'a lon ko Matigi Ala bena janibagatow ta kiti tige o ye,
a bena fagantanw ta jo di o ma.

¹⁴ Can lo, Matigi Ala, mogo terenninw bena i togo fo ka i fo ka i
walejumanlon,
mogonumanw bena to i na korɔ.

141

Mogojugu be mina a yere ta jo ra

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne be i wele, i teliya ka na ne fe!

Ni ne be i wele, i ye i toro malo ka ne kan lamɛn!

² A to ne ta daariri ye diya i ye i ko wusunan saraka;
ni ne ka ne boro korota i no fe, o ye diya i ye i ko wulafesaraka!

³ Matigi Ala, ne da korosi kumajugu ma,
ne dagbolow tanga kumajugu ma!

⁴ I kana a to ne jusukun ye sama kojugu no fe,
ne kana ne sen don kewalejuguw ra,
ne kana kori ni mogo terenbariw ye,
ne kana o ta janagbe domuni do domu!

⁵ Mogo terennin ye ne bugo, o ye kopuman le ye;
ni a ka ne jaraki, o be i n'a fo a ka turu le ke ne kun na.
Ne te ban o turu ma;

nka tuma bee ne ta Aladaari ye ko mogojuguw ta kow kana pa.

⁶ Ala y'a to o ye o ta kititigebagaw mina ka o firi farakuruw kan!

Ni o kera, o bena ne kumakan lamɛn k'a lon ko ne ta kumaw ka di.

⁷ Mogo seneketo be dugukolo ci k'a yerege cogo min na,
o kolow bena yerege o cogo le ra kaburu da ra.*

⁸ Nka ne pa lonin be ele le ra, Matigi Ala, ne Matigi;
ne be ne yere karifa ele le ma, i kana ne nin labla saya ye!

⁹ O ka jan min la ne ye, ne tanga o ma;
ne tanga mogo terenbariw ta minarijanw ma!

¹⁰ Mogojuguw ye mina o yere ta jow ra,
nka ne ye teme, foyi kana ne soro.

142

Ala hakiri be a ta jon na

¹ Dawuda ta karan: wagati min a tun be kuruwo konɔ. Aladaari.

* **141:7** 141.7 Hayan 5-7 ta kumaw fora cogo were ra kitabu dow ra.

² Ne be ne kan korota, ka kasi Matigi Ala no fe,
ne be ne kan bo ka makarikanw fo Matigi Ala ye.

³ Ne be ne ta manumankow bee fo a ye,
ne be ne ta degukow jafu a ye.

⁴ Ni ne jusu kasira, ele le be ne temeyoro lon;
o ka jan la ne ja ne temesira ra.

⁵ Ne kerefeyorow fe,
i b'a ye ko mogo si te yi min b'a jantora ne ra.
Dogoyoro si te ne fe,
sabu ne ta ko hami te mogo si ra.

⁶ E, Matigi Ala, ne be kasi ele le no fe, ko: «Ele le ye ne dogoyoro ye,
ele le ye ne ninyoro ye nin dunuwa ra yan mogo janamanw ce ra.»

⁷ I janto ne kasikan na, sabu ne desenin lo kosebe.

Ne bosu ka bo ne nogbenbagaw boro, sabu o baraka ka bon ni ne ta ye.

⁸ Ne nin labo kaso ra, janko ne ye i togo fo ka i fo ka i walepumanlon!
Mogo terenninw bena ne lamini, sabu i ka kopuman ke ne ye.

143

Ala le ye a ta jonw bosibaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn,
i toro malɔ ka ne ta makarikanw lamɛn i ta kankelentigiya koson;
ne jaabi i ta terenninya koson.

² I kana a to kiti ye don ele ni i ta jon ce,
sabu adamaden si terennin te ele ja koro.

³ Ne jugu be ne nin nogbenna,
a b'a fe ka ne nin terege dugu ma;
a ka ne bla dibi ra,
i ko mogo minw sara kabini wagatijan.

⁴ Ne jusu kasira,
ne jigi tigera pewu!

⁵ Ne hakiri be folofolo wagatiw ra,
ne be miiri i ta ko temeninw bee ra,
ne be i boro ta baara jate mina.

⁶ Ne be ne boro korota i no fe,
ne son jara i ja koro k'a ke i ko dugukolo janin.*

⁷ E, Matigi Ala, i teliya ka ne jaabi,
to si te ne ra tuun!
I kana i pada dogo ne ra,
ni o te, ne bena ke i ko o be minw lajigi kaburu konɔ.

⁸ Lon o lon sogoma, a to ne ye i ta numanya ko men,
sabu ne jigi be ele le kan.

Ne ka kan ka tagama sira min kan, o yira ne ra,
sabu ne be samana ele le no fe, ka i daari.

* **143:6** 143.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁹ Matigi Ala, ne bōsi ka bō ne juguw boro!
Ne bē ne yere dogo ele le kōrō.

¹⁰ Ne karan i sago kecogo ra,
sabu ele le ye ne ta Ala ye.

I ta hakirjuman ye ne temesira yira ne ra,
ka ne lataga sira dakapanin kan.

¹¹ Matigi Ala, a to ne ye si sorō i tōgō kosōn;
ne nin bō degu ra, i ta terenninya kosōn.

¹² I ta jumanya kosōn, i bēna ne juguw ban pewu;
i bēna ne kerēbagaw bēe halaki,
sabu ne ye i ta jōn le ye.

144

Ala ta baraka le bē jamana ja

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, i baraka!
Ele le bē ne boro degi kerēkēcogo ra,
ka ne borokandenw degi kerēkēminanw minacogo ra.

² Ele le ye ne ta kow jabağa ye, ani ne tangabaga,
ne ta karifayōrōba, ani ne bōsibaga;
ne tangabaga lo, ne bē ne yere karifa min ma,
min bē ne ta mōgōw majigi ne ye!

³ Matigi Ala, adamaden ye mun le ye k'a fō ko ele b'a jate?
Mōgō ye mun ye ka n'a fō ko ele bē miiri a ma?

⁴ Adamaden bē i ko fōjō,
a si teredaw bē i ko suma min bē tunu.

⁵ Matigi Ala, i ta sankolo jenge ka jigi,
ka maga kuruw ra fō o ye sisi bō.

⁶ Sanmanamana bō ka ne juguw janjan;
o bon ni i ta biņew ye, fō ka o yerege!

⁷ To san fe, ka i boro foni
ka ne kisi, ka ne sama ka bō jiba jukōrō,
ka ne bōsi ka bō siya were mōgōw boro,

⁸ minw da bē faninyakumaw fō,
o bē o kininboro kōrōta ka kari faninya kan.

⁹ E, Ala, ne bēna dōnkirikura la i ye,
ne bēna dōnkiri la, ka i tando ni gōni juru tan ye;

¹⁰ ele le bē masacew kisi,
ka i ta jōnce Dawuda kisi fagarimuru ma.

¹¹ Ne kisi, i ye ne bōsi siya were mōgōw boro,
minw da bē faninyakumaw fō,
o bē o kininboro kōrōta ka kari faninya kan.

¹² An dencew bēna ke o ta denmisēnya ra i ko yiri minw bē wuri ni
baraka ye.

An denmusow bena ke i ko samasen minw lesera k'a bla masaso kono
ka masaso ce ja.

¹³ An ta bondow bena fa siman na,
siman suguya bee bena soro o kono.

An ta sagaw, ani an ta baw bena bugu ka ke fo waga caman,
ka ke fo waga tan sigiyoroma caman.

¹⁴ An ta misiw bena bonya fo ka toro.

An juguw tena se ka ben an kan, ka an mina fanga ra ka taga ni an ye;
mogo si tena degu fo ka kule tuun an ta dugu siradaw ra.

¹⁵ Ni siya min ta kera nin cogo ra, o siya ta jana;
ni Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta jana.

145

Ala ta bonya ni a ta jumanya

¹ Ala tandori donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne be i togo korota, ne ta Ala, ne ta Masa!

Ne be baraka la i togo ye wagati bee, ani tuma bee.*

² Lon o lon ne bena baraka la i ye,
ne bena i togo tando wagati bee, ani tuma bee.

³ Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe,
a ta bonya dan te lon.

⁴ Durujaw bee ye i ta kewalew bonya ko fo jagon ye,
o ye i ta kobaw lakari,

⁵ ka i ta bonyaba nooroman ko fo.

Ne be miiri i ta kewale kabakomanw ra.

⁶ Mogow bena i ta baraka ko fo, sabu siranyafenba lo;
ne fana bena i ta bonya lakari.

⁷ O bena o hakiri to i ta kojumanbaw ra ka o lakari,
ka jagari ni kanba ye ka i ta terenninya ko fo.

⁸ Matigi Ala be makari, a be hina,
a te dimi joona, a ta jumanya ka bon.

⁹ Matigi Ala ka ni mogo bee ma,
a ta hina be se a ta danfenw bee ma.

¹⁰ Matigi Ala, i ta danfenw bee be i fo ka i walepumanlon,
i pasiranbagaw bee be baraka la i ye.

¹¹ O be i ta masaya nooro ko fo,
ka i ta sebgaya lakari,

¹² janko adamadenw ye i ta kobaw lon,
ani i ta masaya ta bonya nooroman.

¹³ I ta masaya ye masaya wuribari le ye,
i ta fanga be yi wagati bee, ani tuma bee.

Matigi Ala be a ta darakan bee dafa,

* **145:1** 145.1 Nin Zaburu hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do
ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

a be numanya ke a ta danfenw bee ye.
 14 Matigi Ala be mogo benninw lawuri,
 a be mogo deseninw bee lawuri.

15 Danfenw bee na lonin be ele le ra,
 ele le be o ta domuni di o ma a wagati ra.

16 I be i boro foni,
 ka ninmanfenw bee fa o sago ma.

17 Matigi Ala terennin lo a ta kow bee ra,
 a be a ta koketaw bee ke ni numanya ye.

18 Matigi Ala be to a welebagaw bee kere fe,
 minw bee b'a wele ni can ye o jusukun na.

19 A b'a nasiranbagaw bee diyanyakow ke o ye,
 a be o kulekan men, ka o kisi.

20 Matigi Ala be a kanubagaw bee mara,
 nka a bena mogojuguw halaki.

21 Matigi Ala tandorikan le ye soro ne da ra;
 danfenw bee ye baraka la a togo saninman kan wagati bee, ani tuma
 bee!

146

Ala ye barakantanw demebaga ye

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Ne nin ye Matigi Ala tando!

² Ne be Matigi Ala tando ne si bee ra,
 ne be donkiri la ka ne ta Ala tando ne ta dunupalatige bee ra.

³ Aw kana aw jigi la fagamaw kan,
 aw kana aw jigi la adamadenw kan, sabu olugu te se ka mogo kisi.

⁴ Ni o nenekiri ka mina o ra lon min na, o be seko o no ra dugukolo
 buguri ra;

o lon yere ra, o ta kow bee be ban.

⁵ Ni Yakuba ta Ala kera mogo min demebaga ye, o tigi ta pana;
 ni mogo min jigiya kera Matigi Ala ye, a ta Ala, o tigi ta pana.

⁶ Ale le ka sankolo ni dugukolo dan,
 ani kogoji ni a konofenw bee.

A be to a ta kankelentigiya ra wagati bee.

⁷ A be kiti tige ka mogo tononinw ta jo di o ma,
 a be domuni di kongotow ma;

Matigi Ala be mogo minaninw labla.

⁸ Matigi Ala be fiyentow na yele,

Matigi Ala be mogo deseninw lawuri,

Matigi Ala be mogo terenninw kanu.

⁹ Matigi Ala b'a janto lonanw na,

a be baraka don feritaw ni muso ce saninw na,
 nka a be mogojuguw ta kow cen.

¹⁰ Matigi Ala be to masaya ra wagati bee;
Siyon dugumogow, aw ta Ala be to masaya ra wagati bee, ani tuma
bee!

Aw ye Matigi Ala tando!

147

Ala b'a janto a ta danfenw bee ra

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Sabu ka donkiri la ka an ta Ala tando, o ka ni,
o ka di, o bennin lo!

² Matigi Ala bena Zeruzalemu lo kokura;
Izirayelimogo minw tun minana ka taga jamana were ra, a bena olugu
lajen tuun.

³ A bena mogo jusukasininw jusu saaro,
ka o ta dimiw suma.

⁴ A ka sankolo lolow da latige;
a ka togo la o bee ra.

⁵ An Matigi ka bon, a ta sebagaya ka bon,
dan te a ta faamuri ra.

⁶ Matigi Ala be baraka don mogo majigininw na;
nka a be mogojuguw majigi fo dugu ma.

⁷ Aw ye donkiri la Matigi Ala ye k'a fo k'a walepumanlon;
aw ye donkiri la ni kora ye ka an ta Ala tando!

⁸ Ale le be sankabaw lajen, ka san fin;
a be sanji laben, k'a ben dugukolo kan,
ka binw falen kongoriw kan.

⁹ A be beganw ta domuni di o ma;
ni kankan* ta denw be kasi, a be olugu fana ta domuni di o ma.

¹⁰ Matigi Ala mako te so ta baraka ra,
a te adamaden ta tofanga jate.

¹¹ Nka Matigi Ala b'a nasiranbagaw le fe,
minw bee koni jigi be a ta numanya kan.

¹² Ele Zeruzalemu, Matigi Ala bonya!
Siyon dugu, i ta Ala tando!

¹³ Sabu a be aw ta dugu donda sogonanw baraka bonya,
a be baraka don aw ta denw na aw ta sow konu.

¹⁴ A be hera ladon aw ta jamana konu,
a be aw fa ni siman bee ra pumanman ye.

¹⁵ A b'a darakuma lase dugukolo kan,
a kumakan be se yoro bee ra yoronin kelen na.

¹⁶ A be bugun lajigi ka yoro bee gbe i ko sagasiw,
a be gomiji ke yoro bee i ko bugurigbe.

* **147:9** 147.9 Kankan ye konu do ye min te a janto a denw na.

17 A be a ta sanbere lajigi i ko kabakuru.

Jon be se ka lo k'a ta neneba konɔ?

18 Nka ni a kumana, o fenw bee be yeele,
a be a ta foɔɔ fiye, jiw be woyo ka taga.

19 A k'a ta kumaw lase Yakuba ma,

k'a ta cifoninw, ani a ta kolatigeninw yira Izirayeli ra.

20 A ma o ɔɔɔɔ ke siya si ye;
olugu ma a ta kolatigeninw lon.

Aw ye Matigi Ala tando!

148

Danfen bee ye Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw sankolokonofenw, aw ye Matigi Ala tando!

Aw y'a tando sanfeyɔɔw ra!

² A ta melekew bee, aw y'a tando!

A ta danfen fangatigiw bee, aw y'a tando!

³ Tere ni karo, aw y'a tando!

Lolow bee ye manamana k'a tando!

⁴ Sankolow ta sankolo, aw y'a tando!

Ji minw be sankolo kunna, aw y'a tando!

⁵ O fenw bee ye Matigi Ala tando,
sabu ale kumakan le sababu ra, o danna.

⁶ A ka o sigi yoro min na, o be to yi wagati bee, ani tuma bee;
a ka sariya min sigi o kan, o te yelema ka ye.

⁷ Aw dugukolokanfenw, aw ye Matigi Ala tando!

Kogɔɔi danfen barakamanw, ani jidunbaw,

⁸ sanperen ni sanbere, bugun ni sankaba finmanw,

ani sanfoɔɔ min be a ta ciw ke,

⁹ kuruw, ani kongoriw bee,

yiridentaw, ani sediriyiriw bee,

¹⁰ kongosogow, ani beganw bee,

fenɔɔnaman fofotaw, ani konow,

¹¹ dunuɔa masaw, ani siyaw bee,

fagamaw, ani dunuɔa kititigebagaw bee,

¹² kanbelenw, ani sunguruw,

cekoroɔbaw, ani denmisenw!

¹³ O bee ye Matigi Ala toɔɔ tando,

sabu ale kelen toɔɔ le korotanin lo,

a nɔɔɔ ka bon ka teme dugukolo ni sankolo bee lajennin nɔɔɔ kan.

¹⁴ A k'a ta mɔɔɔw ta fanga korota;

ka o ke a nasiranbagaw bee ta tandori kun ye,

ani Izirayelimɔɔɔw, o siya min ko ka gbelen a ma.

Aw ye Matigi Ala tando!

149

Matigi Ala ta mɔgɔw ko ka di a ye

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye dɔnkirikura la Matigi Ala ye,
aw ye dɔnkiri la k'a tando a nasiranbagaw bɛɛ lajennin cɛ ra.

² Izirayelimɔgɔw ye ninsondiya o danbaga kosɔn,
Siyɔn dugumɔgɔw ye ɲagari o ta masacɛ kosɔn.

³ O y'a tɔgɔ tando ni dɔnw ye,
ka dɔnkiri la k'a tando ni longan ni kora ye;

⁴ sabu Matigi Ala ta mɔgɔw ko ka di a ye,
a bɛ kisiri kɛ mɔgɔ majigininw ta masiri ye.

⁵ Alapasiranbagaw ye ɲagari Ala ta bonya kosɔn,
o ye ɲagari ka pɛrɛn hali o ta layɔrɔw ra.

⁶ Ala tɔgɔ kɔrɔtakumaw ye kɛ o da ra,
kerekemuru da fla fana ye kɛ o boro,

⁷ janko ka o yɛrɛ dimibɔ siyaw ra,
ka mɔgɔw sara ka kapa ni o ta kɛwalew ye,

⁸ ka siyaw ta masacɛw siri ni nɛgɛjɔrɔkɔw ye,
ka o ta fagamaw sen don nɛgɛ ra;

⁹ kiti min sebera o kama, o ye o kiti ben o kan.
O bɛna kɛ nɔɔrɔba le ye Alapasiranbagaw bɛɛ kan.

Aw ye Matigi Ala tando!

150

Ninmanfɛnw bɛɛ ye Matigi Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Ala tando a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ!

Aw y'a tando sankolo kɔnɔ, o yɔrɔ min bɛ a ta sebgaya yira!

² Aw y'a tando a ta kobaw kosɔn!

Aw y'a tando ka kapa ni a ta bonyaba ye!

³ Aw y'a tando ni burufiyɛkanw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni koraw ye!

⁴ Aw y'a tando ni longanw ni dɔnw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni filenw ye!

⁵ Aw y'a tando ni siranɛgɛtɛgɛrɛw mankanw ye!

Aw y'a tando ni siranɛgɛtɛgɛrɛw fɔkanw ye!

⁶ Nɛnɛkiri bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala tando!